ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ

ຂຸທ຺ທກນິກາເຍ

ຊາຕກ-ອຏ຺ຐກຖາ

ຈຕຸຕ຺ໂຖ ຠາໂຄ

໑໐ຯ ທສກນິປາໂຕ

[໔໓໙] ໑ຯ ຈຕຸທ຺ວາຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຈຕຸທ຺ວາຣມິທໍ ນຄຣນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ທຸພ຺ພຈຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸ ນວກນິປາຕສ຺ສ ປຖມຊາຕເກ ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວຯ ອິຘ ປນ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ ທຸພ຺ພໂຈ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ປຸພ຺ເພປິ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ ທຸພ຺ພຈຕາຍ ປຓ຺ຑິຕານໍ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາ ຂຸຣຈກ຺ກໍ ອາປາເທສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ກສ຺ສປທສພລສ຺ສ ກາເລ ພາຣາຓສິຍໍ ອສີຕິໂກຏິວິຠວສ຺ສ ເສຏ຺ຐິໂນ ເອໂກ ປຸຕ຺ໂຕ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ນາມ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ໂສຕາປນ຺ນາ ອເຫສຸໍ, ໂສ ປນ ທຸສ຺ສີໂລ ອສ຺ສທ຺ໂຘຯ ອຖ ນໍ ອປຣຠາເຄ ປິຕຣິ ກາລກເຕ ມາຕາ ກຸຏຸມ຺ພໍ ວິຈາເຣນ຺ຕີ ອາຫ – ‘‘ຕາຕ, ຕຍາ ທຸລ຺ລຠໍ ມນຸສ຺ສຕ຺ຕໍ ລທ຺ຘໍ, ທານໍ ເທຫິ, ສີລໍ ຣກ຺ຂາຫິ, ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກໂຣຫິ, ຘມ຺ມໍ ສຸຓາຫີ’’ຕິຯ ອມ຺ມ, ນ ມຍ຺ຫໍ ທານາທີຫິ ອຕ຺ໂຖ, ມາ ມໍ ກິຎ຺ຈິ ອວຈຸຕ຺ຖ, ອຫໍ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄມິສ຺ສາມີຕິຯ ເອວໍ ວທນ຺ຕມ຺ປິ ນໍ ເອກທິວສໍ ປຸຓ຺ຓມຸໂປສຖທິວເສ ມາຕາ ອາຫ – ‘‘ຕາຕ, ອຊ຺ຊ ອຠິລກ຺ຂິໂຕ ມຫາອຸໂປສຖທິວໂສ, ອຊ຺ຊ ອຸໂປສຖໍ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ເອຫິ, ອຫໍ ເຕ ສຫສ຺ສໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ຘນໂລເຠນ ອຸໂປສຖໍ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ກຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທິວສໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິໍ ຍຖາ ເອກມ຺ປິ ຘມ຺ມປທໍ ກຓ຺ຓໍ ນ ປຫຣຕິ, ຕຖາ ເອກສ຺ມິໍ ປເທເສ ນິປ຺ຊິຕ຺ວາ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ປາໂຕວ ມຸຂໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທິຯ

ມາຕາ ປນສ຺ສ ‘‘ອຊ຺ຊ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ປາໂຕວ ຘມ຺ມກຖິກຕ຺ເຖຣໍ ອາທາຍ ອາຄມິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຍາຄຸໍ ຂາທນີຍໍ ໂຠຊນີຍໍ ປຏິຍາເທຕ຺ວາ ອາສນໍ ປຎ຺ຎເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສາຄມນໍ ປຏິມາເນນ຺ຕີ ຕໍ ເອກກໍ ອາຄຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ຕາຕ, ຘມ຺ມກຖິໂກ ເກນ ນ ອານີໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ນ ມຍ຺ຫໍ ຘມ຺ມກຖິເກນ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເຕນ ຫິ ຍາຄຸໍ ປິວາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ‘‘ຕຸມ຺ເຫຫິ ມຍ຺ຫໍ ສຫສ຺ສໍ ປຏິສ຺ສຸຕໍ, ຕໍ ຕາວ ເມ ເທຖ, ປຈ຺ຉາ ປິວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ປິວ, ຕາຕ, ປຈ຺ຉາ ທສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ຄເຫຕ຺ວາວ ປິວິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາ ສຫສ຺ສຄຓ຺ຑິກໍ ປຸຣໂຕ ຖເປສິຯ ໂສ ຍາຄຸໍ ປິວິຕ຺ວາ ສຫສ຺ສຄຓ຺ຑິກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂວຫາຣໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ວີສຕິສຫສ຺ສໍ ອຸປ຺ປາເທສິຯ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ນາວໍ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ໂວຫາຣໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ນາວໍ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ມ, ອຫໍ ນາວາຍ ໂວຫາຣໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ມາຕາ ‘‘ຕ຺ວໍ ຕາຕ, ເອກປຸຕ຺ຕໂກ, ອິມສ຺ມິໍ ຆເຣ ຘນມ຺ປິ ພຫຸ, ສມຸທ຺ໂທ ອເນກາທີນໂວ, ມາ ຄມີ’’ຕິ ນິວາເຣສິຯ ໂສ ‘‘ອຫໍ ຄມິສ຺ສາເມວ, ນ ສກ຺ກາ ມໍ ນິວາເຣຕຸ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ຕໍ, ຕາຕ, ວາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ມາຕຣາ ຫຕ຺ເຖ ຄຫິໂຕ ຫຕ຺ຖໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ປາເຕຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣໍ ກຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນາວາຍ ສມຸທ຺ທໍ ປກ຺ຂນ຺ທິຯ

ນາວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກໍ ນິສ຺ສາຍ ສມຸທ຺ທປິຏ຺ເຐ ນິຈ຺ຈລາ ອຏ຺ຐາສິຯ ກາລກຓ຺ຓິສລາກາ ກຣິຍມານາ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກສ຺ເສວ ຫຕ຺ເຖ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຕິຯ ອຖສ຺ສ ອຸລ຺ລຸມ຺ປໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ເອກໍ ນິສ຺ສາຍ ພຫູ ມາ ນສ຺ສນ຺ຕູ’’ຕິ ຕໍ ສມຸທ຺ທປິຏ຺ເຐ ຂິປິໍສຸຯ ຕາວເທວ ນາວາ ຊເວນ ມຫາສມຸທ຺ທໍ ປກ຺ຂນ຺ທິຯ ໂສປິ ອຸລ຺ລຸມ຺ເປ ນິປ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກໍ ທີປກໍ ປາປຸຓິຯ ຕຕ຺ຖ ຜລິກວິມາເນ ຈຕສ຺ໂສ ເວມານິກເປຕິໂຍ ອທ຺ທສຯ ຕາ ສຕ຺ຕາຫໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸຠວນ຺ຕິ, ສຕ຺ຕາຫໍ ສຸຂໍ ຯ ໂສ ຕາຫິ ສທ຺ຘິໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວິຯ ອຖ ນໍ ຕາ ທຸກ຺ຂານຸຠວນຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉມານາ ‘‘ສາມິ, ມຍໍ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອາຄມິສ຺ສາມ, ຍາວ ມຍໍ

ອາຄຈ຺ຉາມ, ຕາວ ອນຸກ຺ກຓ຺ຐມາໂນ ອິເຘວ ວສາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຄມໍສຸຯ ໂສ ຕຓ຺ຫາວສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຜລເກ ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸນ ສມຸທ຺ທປິຏ຺ເຐນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອປຣໍ ທີປກໍ ປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຣຊຕວິມາເນ ອຏ຺ຐ ເວມານິກເປຕິໂຍ ທິສ຺ວາ ເອເຕເນວ ອຸປາເຍນ ອປຣສ຺ມິໍ ທີປເກ ມຓິວິມາເນ ໂສຬສ, ອປຣສ຺ມິໍ ທີປເກ ກນກວິມາເນ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສ ເວມານິກເປຕິໂຍ ທິສ຺ວາ ຕາຫິ ສທ຺ຘິໍ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວິຕ຺ວາ ຕາສມ຺ປິ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸຠວິຕ຺ວາ ຄຕກາເລ ປຸນ ສມຸທ຺ທປິຏ຺ເຐນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອກໍ ປາກາຣປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ຈຕຸທ຺ວາຣໍ ນຄຣໍ ອທ຺ທສຯ ອຸສ຺ສທນິຣໂຍ ກິເຣສ, ພຫູນໍ ເນຣຍິກສຕ຺ຕານໍ ກມ຺ມກຣຓານຸຠວນຏ຺ຐານໍ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກສ຺ສ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕນຄຣໍ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐາສິຯ

ໂສ ‘‘ອິມໍ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຣາຊາ ຠວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຂຸຣຈກ຺ກໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສີເສ ປຈ຺ຈມານໍ ເນຣຍິກສຕ຺ຕໍ ອທ຺ທສຯ ອຖສ຺ສ ຕໍ ຕສ຺ສ ສີເສ ຂຸຣຈກ຺ກໍ ປທຸມໍ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐາສິຯ ອຸເຣ ປຎ຺ຈງ຺ຄິກພນ຺ຘນໍ ອຸຣຈ຺ຉທປສາຘນໍ ຫຸຕ຺ວາ ສີສໂຕ ຄລນ຺ຕໍ ໂລຫິຕໍ ໂລຫິຕຈນ຺ທນວິເລປນໍ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິເທວນສທ຺ໂທ ມທຸຣສໂຣ ຄີຕສທ຺ໂທ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐາສິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ໂຠ ປຸຣິສ, ຈິຣໍ ຕຍາ ປທຸມໍ ຘາຣິຕໍ, ເທຫິ ເມ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ‘‘ສມ຺ມ, ນຍິທໍ ປທຸມໍ, ຂຸຣຈກ຺ກໍ ເອຕ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ຕ຺ວໍ ມຍ຺ຫໍ ອທາຕຸກາມຕາຍ ເອວໍ ວທສີ’’ຕິຯ ເນຣຍິກສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ກມ຺ມໍ ຂີຓໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ອິມິນາປິ ມຍາ ວິຍ ມາ ຕຣໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ອາຄເຕນ ຠວິຕພ຺ພໍ, ທສ຺ສາມິສ຺ສ ຂຸຣຈກ຺ກ’’ນ຺ຕິຯ ອຖ ນໍ ‘‘ເອຫິ ໂຠ, ຄຓ຺ຫ ອິມ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຂຸຣຈກ຺ກໍ ຕສ຺ສ ສີເສ ຂິປິ, ຕໍ ຕສ຺ສ ມຕ຺ຖກໍ ປີສມານໍ ຠສ຺ສິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ຕສ຺ສ ຂຸຣຈກ຺ກຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ຕວ ຂຸຣຈກ຺ກໍ ຄຓ຺ຫ, ຕວ ຂຸຣຈກ຺ກໍ ຄຓ຺ຫາ’’ຕິ ເວທນາປ຺ປຕ຺ໂຕ ປຣິເທວິ, ອິຕໂຣ ອນ຺ຕຣຘາຍິຯ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ອຸສ຺ສທຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ຕໍ ຐານໍ ປາປຸຓິຯ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ສາມິ ເທວຣາຊ, ອິທໍ ມໍ ຈກ຺ກໍ ສຓ຺ຫກຣຓິຍໍ ວິຍ ຕິລານິ ປີສມານໍ ໂອຕຣຕິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ມຍາ ປາປໍ ປກຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໑ຯ

‘‘ຈຕຸທ຺ວາຣມິທໍ ນຄຣໍ, ອາຍສໍ ທຬ຺ຫປາກາຣໍ;

ໂອຣຸທ຺ຘປຏິຣຸທ຺ໂຘສ຺ມິ, ກິໍ ປາປໍ ປກຕໍ ມຍາຯ

໒ຯ

‘‘ສພ຺ເພ ອປິຫິຕາ ທ຺ວາຣາ, ໂອຣຸທ຺ໂຘສ຺ມິ ຍຖາ ທິໂຊ;

ກິມາຘິກຣຓໍ ຍກ຺ຂ, ຈກ຺ກາຠິນິຫໂຕ ອຫ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ທຬ຺ຫປາກາຣນ຺ຕິ ຖິຣປາກາຣໍຯ ‘‘ທຬ຺ຫໂຕຣຓ’’ນ຺ຕິປີ ປາໂຐ, ຖິຣທ຺ວາຣນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂອຣຸທ຺ຘປຏິຣຸທ຺ໂຘສ຺ມີຕິ ອນ຺ໂຕ ກຕ຺ວາ ສມນ຺ຕາ ປາກາເຣນ ຣຸທ຺ໂຘ, ປລາຍນຏ຺ຐານໍ ນ ປຎ຺ຎາຍຕີຯ ກິໍ ປາປໍ ປກຕນ຺ຕິ ກິໍ ນຸ ໂຂ ມຍາ ປາປກມ຺ມໍ ກຕໍຯ ອປິຫິຕາຕິ ຖກິຕາຯ ຍຖາ ທິໂຊຕິ ປຎ຺ຊເຣ ປກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ສກຸໂຓ ວິຍຯ ກິມາຘິກຣຓນ຺ຕິ ກິໍ ກາຣຓໍຯ ຈກ຺ກາຠິນິຫໂຕຕິ ຈກ຺ເກນ ອຠິນິຫໂຕຯ

ອຖສ຺ສ ເທວຣາຊາ ກາຣຓໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຉ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໓ຯ

‘‘ລທ຺ຘາ ສຕສຫສ຺ສານິ, ອຕິເຣການິ ວີສຕິ;

ອນຸກມ຺ປການໍ ຎາຕີນໍ, ວຈນໍ ສມ຺ມ ນາກຣິຯ

๔។

‘‘ລງ຃ື ສມຸທຸທໍ ປກຸຂນຸທິ, ສາຄຣໍ ອປຸປສິທຸຘິກໍ;

ຈຕຸພຸກີ ອຒຸຖຊຸຊຄມາ, ອຒຸຖາທິປີ ຈ ໂສລຸອສ។

๕។

‘‘ໂສລຸອສາທີ ຈ ພາຕຸຕຶສ, ອຕິຈຸຉໍ ຈກຸກມາສໂທ;

ອິຈຸຉາຫຕສຸສ ໂປສສຸສ, ຈກຸກໍ ກມຕິ ມຕຸຖເກ។

๖។

‘‘ອຸປຣິວິສາລາ ທຸປຸປູຣາ, ອິຈຸຉາ ວິສຍຄາມິນີ;

ເຍ ຈ ຕໍ ອນຸຄິຊຸຊນຸຕີ, ເຕ ໂຫນຸຕິ ຈກຸກຘາຣິໂນ។

๗។

‘‘ພຫຸກຕຸໜໍ ອວທາຍ, ມຄຸຄໍ ອປຸປຕິເວກຸຂິຍ;

ເຍສລຸເຈຕໍ ອສງຂາຕໍ, ເຕ ໂຫນຸຕິ ຈກຸກຘາຣິໂນ។

๘។

‘‘ກມຸມໍ ສເມກຸເຂ ວິປຸລລຸຈ ໂກຄໍ, ອິຈຸຉໍ ນ ເສເວຍຸຍ ອນຕຸຖສໍຫິຕໍ;

ກເຣຍຸຍ ວາກຸຍໍ ອນຸກມຸປການໍ, ຕໍ ຕາທິສໍ ນາຕິວຕຸເຕຍຸຍ ຈກຸກ’’ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ລທຸຘາ ສຕສຫສຸສານີ, ອຕິເຣການີ ວີສຕີຕີ ຕຸວໍ ອຸໂປສຖໍ ກຕຸວາ ມາຕຸ ສນຸຕິກາ ສຫສຸສໍ ຄເຫຕຸວາ ໂວຫາຣໍ ກໂຣນຸໂຕ ສຕສຫສຸສານີ ຈ ອຕິເຣການີ ວີສຕິສຫສຸສານີ ລກິຕຸວາ។ ນາກຣີຕິ ເຕນ ຘເນນ ອສນຸຕຸຒໂຖ ນາວາຍ ສມຸທຸທໍ ປວິສນຸໂຕ ສມຸທຸເທ ອາທີນວລຸຈ ກເຖຕຸວາ ມາຕຸຍາ ວາຣິຍມາໂນປີ ອນຸກມຸປການໍ ຌາຕີນໍ ວຈນໍ ນ ກໂຣສີ, ໂສຕາປນຸນໍ ມາຕຣໍ ປຫຣິຕຸວາ ອນຸຕຣໍ ກຕຸວາ ນິກຸຂນຸໂຕເຍວາສີຕິ ທີເປຕິ។

ລງ຃ິນຸຕີ ນາວໍ ອຸລຸລງ຃ນສມຕຸຖໍ។ ປກຸຂນຸທີຕິ ປກຸຂນຸໂທສີ។ ອປຸປສິທຸຘິກນຸຕິ ມນຸທສິທຸຘິ ວິນາສພຫຸລໍ។ ຈຕຸພຸກີ ອຒຸຖາຕິ ອຖ ນໍ ນິສຸສາຍ ຖິຕາຍ ນາວາຍ ຜລກໍ ທຕຸວາ ສມຸທຸເທ ຂິຕຸໂຕປີ ຕຸວໍ ມາຕຣໍ ນິສຸສາຍ ເອກທິວສໍ ກຕສຸສ ອຸໂປສຖກມຸມສຸສ ນິສຸສນຸເທນ ຜລິກວິມາເນ ຈຕສຸໂສ ອິຕຸຖິໂຍ ລກິຕຸວາ ຕໂຕ ຣຊຕວິມາເນ ອຒຸຖ, ມຕິວິມາເນ ໂສລຸອສ, ກນກວິມາເນ ທຸວຕຸຕຶສ ອນຸຄໂຕສີຕິ។ ອຕິຈຸຉໍ ຈກຸກມາສໂທຕິ ອຖ ຕຸວໍ ຍຖາລທຸເຘນ ອສນຸຕຸຒໂຖ ‘‘ອຕຸຣ ອຸຕຸຕຣິຕຣໍ ລກິສຸສາມີ’’ຕິ ເອວໍ ລທຸຘໍ ລທຸຘໍ ອຕິກຸກມນໂລກສງຂາຕາຍ ອຕິຈຸຉາຍ ສມນຸນາຄຕຕຸຕາ ອຕິຈຸໂຉ ປາປປຸຄຸຄໂລ ຕສຸສ ອຸໂປສຖກມຸມສຸສ ຂີຓຕຸຕາ ທຸວຕຸຕຶສ ອິຕຸຖິໂຍ ອຕິກຸກມິຕຸວາ ອິມໍ ເປຕນຄຣໍ ອາຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ມາຕຸປຫາຣທານອກຸສລສຸສ ນິສຸສນຸເທນ ອິທໍ ຂຸຣຈກຸກໍ ສມຸປຕຸໂຕສີ។ ‘‘ອຕຸຣິຈຸຉ’’ນຸຕິປີ ປາໂຖ, ອຕຸຣ ອຕຸຣ ອິຈຸຉມາໂນຕິ ອຕຸໂຖ។ ‘‘ອຕຸຣິຈຸຉາ’’ຕິປີ ປາໂຖ, ອຕຸຣິຈຸຉາຍາຕິ ອຕຸໂຖ។ ກມຕິຕິ ຕສຸສ ເຕ ອິຈຸຉາຫຕສຸສ ໂປສສຸສ ອິທໍ ຈກຸກໍ ມຕຸຖກໍ ປີສມານໍ ອິທານີ ກຸມຸກກາຣຈກຸກໍ ວິຍ ມຕຸຖເກ ກມຕີຕິ ອຕຸ

ໂຖ។

ເຍ ຈ ຕံ ອນຸຄິຊ្ឈນຸຕິຕິ ຕຖຫາ ນາເນສາ ຄຈ្ឆນຸຕິ ອຸປຣູປຣິ ວິສາລາ ໂຫຕິ, ສមຸທ្ទໂທ ວິຍ ຈ ທຸປ្ປູຣາ, ຣູປາທີສុ ຕສុສ ຕສុສ ອິຈ្ឆិໃນຈ្ឆាយ ວິສຍຄາមិນិ, ຕំ ເອວຣູປំ ຕຖຫំ ເຍ ຈ ອນຸຄິຊ្ឈນຸຕិ ຄິທ្ធາ ຄឌិຕາ ຫុຕ្វາ ປុນប្បុນំ ອລុລិຍនຸຕិ។ ເຕ ໂຫនຸຕិ ຈក្ខនາຣິໂນຕິ ເຕ ເອວំ ປຈ្ចនុຕາ ຂុຣຈក្ខំ ສາເຣនຸຕិ។ ພທុກຖຫនຸຕິ ມາຕາປិຕູນំ ສນ្តກំ ພທុສນំ ໂອຫາຍ។ ມគ្គនຸຕិ គនុຕព្ពំ ອປុປ្បិທ្ធិກំ ສមុទ្ទមគ្គំ ອປច្ចເວក្ខិត្វາ ຍថា ຕ្វំ ປដិປ្បន្នោ, ເອວເມວ ອលុលេសមុປិ ເຍສលុເຈຕំ ອສ្ហຂាតំ ອວិສំសិតំ, ເຕ ຍຖາ ຕ្វំ ຕເຖວ ຕຖຫាວសិກາ ຫុត្វា ສນំ ປຫາຍ ຄមនមគ្គំ ອນເປក្ខិត្វា ປដិប្បន្នា ຈក្ខនາຣິໂນ ໂຫនុຕិ។ ກមុមំ ສເມក្ខេຕិ ຕស្មា ປញ្ញិໂຕ ປុຣິໂສ ອត្តនា ກຕត្ពພກមុមំ "ສໂທສំ នុ ໂຂ, និទ្ធោສ"នុຕិ ສ ເມក្ខេយ្យ ປច្ចເວក្ខេយ្យ។ ວິປុລលុຈໂກគនុຕិ ອត្តໂນ ឌមុមលទ្ធំ ឌនរាសិមុປិ ສເມក្ខេយ្យ។ ນាຕិວត្តេយ្យាតិ ຕំ ຕាທិសំ ປុគ្គលំ ອិທំ ຈក្ខំ ນ ອຕិວត្តេយ្យ នាវត្ថរេយ្យ។ "នាຕិວត្តេຕិ"តិປិ ປາໂຖ, នាវត្ថរតិຕិ ອត្ថោ។

ຕំ សុត្វា មិត្តវិន្ទកោ "ອິມិນា ເທວປុត្តេន មយា ກតកមុមំ ຕຖໂຕ ລាຕំ, ອយំ មយ្ហំ ປច្ចនប្បមាណមុປិ ຊានិស្សតិ, ປុច្ឆាមិ ນ"នុຕិ ຈិនុເຕត្វា នວមំ គាថមាហ –

ល។

"ກិວຈិຣំ នុ ເມ ຍក្ខ, ຈក្ខំ ສិຣសិ ឋស្សតិ;

ກຕិ ວស្សសហស្សានិ, ຕំ ເມ ອក្ខាហិ ປុច្ឆិໂຕ"តិ។

ອຖស្ស ກເຖនໂຕ មហាສត្ໂຕ ທសមំ គាថមាហ –

១០។

"ອຕិសໂຣ ປច្ចសໂຣ, មិត្តវិន្ទ សុໂណហិ ເມ;

ຈក្ខំ ເຕ សិຣសិ មាវិទ្ធំ, ນ ຕំ ຊិວំ ປໂមក្ខសី"តិ។

ຕត្ថ ອຕិសໂຣຕិ ອຕិសຣិຕិປិ ອຕិសໂຣ, ອຕិសຣិស្សតិຕិປិ ອຕិសໂຣ។ ປច្ចសໂຣຕិ ຕស្សេວ ເວວຈនំ។ ອិທំ វុត្តំ ໂຫຕិ – ສមុម មិត្តវិន្ទក, សុໂណហិ ເມ ວຈនំ, ត្វំ ហិ ອຕិທារុណស្ស ກមុមស្ស ກតត្តា ອຕិសໂຣ, ຕស្ស ປន ນ សក្កា ວស្សគណនាយ វិປາໂກ ປលុលាເປតុនុຕិ ອປຣິមាណំ ອຕិមហនុຕំ វិປាកទុក្ខំ សរិស្សសិ ປដិປ្បុឌិស្សសិតិ ອຕិសໂຣ។ ເຕន ເຕ "ເອត្តកានិ ວស្សសហស្សានិ"តិ វត្តុំ ນ សក្ໂកមិ។ សិຣសិមាវិទ្ធនុຕិ ຍំ ປន ເຕ ອិທំ ຈក្ខំ សិຣស្មិំ ອាវិទ្ធំ ກុមុភការចក្កមិវ ກមតិ។ ນ ຕំ ຊិວំ ປໂមក្ខសីតិ ຕំ ຕ្វំ ຍាວ ເຕ ກមុមវិປາໂກ ນ ខិយតិ, ຕាວ ຊិវមាໂນ ນ ປໂមក្ខសិ, ກមុមវិປាເກ ປន ខិណេ ອិທំ ຈក្ខំ ປຫາຍ ຍຖាកមុមំ គមិស្សសីតិ។

ອິທំ ວត្វា ເທວປុត្ໂຕ ອត្តໂນ ເທວឋានមេវ គໂຕ, ອິຕໂຣປិ មហាទុក្ខំ ປដិປ្បុឌិ។

សត្ថា ອិមំ ឌមុមເທសនំ ອាហរិត្វា ຊាតកំ សໂមឌានេសិ – "ຕទា មិត្តវិន្ទໂກ ອយំ ທុព្ពຈភិក្ខុ ອໂຫសិ, ເທວຣາຊា ປន ອហមេវ ອໂຫសី"នុຕិ។

ຈត្តុទ្វាຣຊាតកវណ្ណនា ປឋមា។

[៤៤០] ៤។ កណ្ហឌាតកវណ្ណនា

ກຓ຺ໂຫວຕາຍໍ ປຸຣິໂສຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ກປິລວຕ຺ຖຸໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ນິຄ຺ໂຣຘາຣາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສິຕປາຕຸກມ຺ມໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຕທາ ກິຣ ສຕ຺ຖາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ນິຄ຺ໂຣຘາຣາເມ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ຊງ຺ຆວິຫາຣໍ ອນຸຈງ຺ກມມາໂນ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ປເທເສ ສິຕໍ ປາຕ຺ວາກາສິຯ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ ເຫຕຸ, ໂກ ປຈ຺ຈໂຍ ຠຄວໂຕ ສິຕສ຺ສ ປາຕຸກມ຺ມາຍ, ນ ອເຫຕຸ ຕຖາຄຕາ ສິຕໍ ປາຕຸກໂຣນ຺ຕິ, ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມິ ຕາວາ’’ຕິ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ສິຕກາຣຓໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຠູຕປຸພ຺ພໍ, ອານນ຺ທ, ກຓ຺ໂຫ ນາມ ອິສິ ອໂຫສິ, ໂສ ອິມສ຺ມິໍ ຠູມິປ຺ປເທເສ ວິຫາສິ ຌາຍີ ຌານຣໂຕ, ຕສ຺ສ ສີລເຕເຊນ ສກ຺ກສ຺ສ ຠວນໍ ກມ຺ປີ’’ຕິ ສິຕກາຣຓໍ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸໂນ ອປາກຏຕ຺ຕາ ເຖເຣນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ເອເກນ ອສີຕິໂກຏິວິຠເວນ ອປຸຕ຺ຕເກນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓນ ສີລໍ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕ ປຕ຺ຖິເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ກາຬວຓ຺ຓຕ຺ຕາ ປນສ຺ສ ນາມ ຄ຺ຄຫຓທິວເສ ‘‘ກຓ຺ຫກຸມາໂຣ’’ຕິ ນາມໍ ອກໍສຸຯ ໂສ ໂສຬສວສ຺ສກາເລ ມຓິປຏິມາ ວິຍ ໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປິຕຣາ ສິປ຺ປຸຄ຺ຄຫຓຕ຺ຖາຍ ເປສິໂຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຄຈ຺ຉິຯ ອຖ ນໍ ປິຕາ ອນຸຣູເປນ ທາເຣນ ສໍໂຍເຊສິຯ ໂສ ອປຣຠາເຄ ມາຕາປິຕູນໍ ອຈ຺ຈເຍນ ສພ຺ພິສ຺ສຣິຍໍ ປຏິປ຺ຊ຺ຊິຯ ອເຖກທິວສໍ ຣຕນໂກຏ຺ຐາຄາຣານິ ວິໂລເກຕ຺ວາ ວຣປລ຺ລງ຺ກມຊ຺ຌຄໂຕ ສຸວຓ຺ຓປຏ຺ຏໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ‘‘ເອຕ຺ຕກໍ ຘນໍ ອສຸເກນ ອຸປ຺ປາທິຕໍ, ເອຕ຺ຕກໍ ອສຸເກນາ’’ຕິ ປຸພ຺ພຎາຕີຫິ ສຸວຓ຺ຓປຏ຺ເຏ ລິຂິຕານິ ອກ຺ຂຣານິ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ເຍຫິ ອິມໍ ຘນໍ ອຸປ຺ປາທິຕໍ, ເຕ ນ ປຎ຺ຎາຍນ຺ຕິ, ຘນເມວ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ເອໂກປິ ອິທໍ ຘນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ນ ໂຂ ປນ ສກ຺ກາ ຘນຠຓ຺ຑິກໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ປຣໂລກໍ ຄນ຺ຕຸໍຯ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ເວຣານໍ ສາຘາຣຓຠາເວນ ຫິ ອສາຣສ຺ສ ຘນສ຺ສ ທານໍ ສາໂຣ, ພຫຸໂຣຄສາຘາຣຓຠາເວນ ອສາຣສ຺ສ ສຣີຣສ຺ສ ສີລວນ຺ເຕສຸ ອຠິວາທນາທິກມ຺ມໍ ສາໂຣ, ອນິຈ຺ຈາຠິຠູຕຠາເວນ ອສາຣສ຺ສ ຊີວິຕສ຺ສ ອນິຈ຺ຈາທິວເສນ ວິປສ຺ສນາໂຍໂຄ ສາໂຣ, ຕສ຺ມາ ອສາເຣຫິ ໂຠເຄຫິ ສາຣຄ຺ຄຫຓຕ຺ຖໍ ທານໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິຯ

ໂສ ອາສນາ ວຸຏ຺ຐາຍ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕສິຯ ຍາວ ສຕ຺ຕມາ ທິວສາ ຘນໍ ອປຣິກ຺ຂີຍມານໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ ເມ ຘເນນ, ຍາວ ມໍ ຊຣາ ນາຠິຠວຕິ, ຕາວເທວ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຠິຎ຺ຎາ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂຓ ຠວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຄເຫ ສພ຺ພທ຺ວາຣານິ ວິວຣາເປຕ຺ວາ ‘‘ທິນ຺ນໍ ເມ, ຫຣນ຺ຕູ’’ຕິ ອສຸຈິໍ ວິຍ ຊິຄຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວຕ຺ຖຸກາເມ ປຫາຍ ມຫາຊນສ຺ສ ໂຣທນ຺ຕສ຺ສ ປຣິເທວນ຺ຕສ຺ສ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕປ຺ປເທສໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຕ຺ຖາຍ ຣມຓີຍໍ ຠູມິຠາຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອິມໍ ຐານໍ ປຕ຺ວາ ‘‘ອິຘ ວສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອກໍ ອິນ຺ທວາຣຸຓີຣຸກ຺ຂໍ ໂຄຈຣຄາມໍ ອຘິຏ຺ຐາຍ ຕສ຺ເສວ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ມູເລ ວິຫາສິຯ ຄາມນ຺ຕເສນາສນໍ ປຫາຍ ອາຣຎ຺ຎິໂກ ອໂຫສິ, ປຓ຺ຓສາລໍ ອກຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂມູລິໂກ ອໂຫສິ, ອພ຺ໂຠກາສິໂກ ເນສຊ຺ຊິໂກຯ ສເຈ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕຸກາໂມ, ຠູມິຍໍເຍວ ນິປ຺ຊ຺ຊຕິ, ທນ຺ຕມູສລິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ອນຄ຺ຄິປກ຺ກເມວ ຂາທຕິ, ຖຸສປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ກິຎ຺ຈິ ນ ຂາທຕິ, ເອກທິວສໍ ເອກວາຣເມວ ຂາທຕິ, ເອກາສນິໂກ ອໂຫສິຯ ຂມາຍ ປຖວິອາປເຕຊວາຍຸສໂມ ຫຸຕ຺ວາ ເອເຕ ເອຕ຺ຕເກ ຘຸຕງ຺ຄຄຸເຓ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕຕິ, ອິມສ຺ມິໍ ກິຣ ຊາຕເກ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຣມປ຺ປິຈ຺ໂຉ ອໂຫສິຯ ໂສ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອຠິຎ຺ຎາ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຌານກີຬໍ ກີຬນ຺ໂຕ ຕຕ຺ເຖວ ວສຕິ, ຜລາຜລຕ຺ຖມ຺ປິ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຜລິຕກາເລ ຜລໍ ຂາທຕິ, ປຸປ຺ຜິຕກາເລ ປຸປ຺ຜໍ ຂາທຕິ, ສປຕ຺ຕກາເລ ປຕ຺ຕານິ ຂາທຕິ, ນິປ຺ປຕ຺ຕກາເລ ປປ຺ປຏິກໍ ຂາທຕິຯ ເອວໍ ປຣມສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ ຫຸຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ຈິຣໍ ວສຕິຯ

ໂສ ເອກທິວສໍ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມເຍ ຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ປກ຺ການິ ຜລານິ ຄຓ຺ຫິ, ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ປນ ໂລລຸປ຺ປຈາເຣນ ອຸຏ຺ຐາຍ ອຎ຺ຎສ຺ມິໍ ປເທເສ ນ ຄຓ຺ຫາຕິ, ຍຖານິສິນ຺ໂນວ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖປ຺ປສາຣຓຏ຺ຐາເນ ຐິຕານິ ຜລານິ ສໍຫຣຕິ, ເຕສຸປິ ມນາປາມນາປໍ ອວິຈິນິຕ຺ວາ ສມ຺ປຕ຺ຕສມ຺ປຕ຺ຕເມວ ຄຓ຺ຫາຕິຯ ເອວໍ ປຣມສນ຺ຕຸຏ຺ຐສ຺ສ ຕສ຺ສ ສີລເຕເຊນ ສກ຺ກສ຺ສ ປຓ຺ຑຸກມ຺ພລສິລາສນໍ ອຸຓ຺ຫາກາຣໍ ທສ຺ເສສິຯ ຕໍ ກິຣ ສກ຺ກສ຺ສ ອາຍຸກ຺ຂເຍນ ວາ ອຸຓ຺ຫໍ ໂຫຕິ ປຸຎ຺ຎກ຺ຂເຍນ ວາ, ອຎ຺ຎສ຺ມິໍ ວາ ມຫານຸຠາວສຕ຺ເຕ ຕໍ ຐານໍ ປຕ຺ເຖນ຺ເຕ, ຘມ຺ມິການໍ ວາ ມຫິທ຺ຘິກສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ສີລເຕເຊນ ອຸຓ຺ຫໍ ໂຫຕິຯ ສກ຺ໂກ ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ ມໍ ຐານາ ຈາເວຕຸກາໂມ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ປເທເສ ວສນ຺ຕໍ ກຓ຺ຫໍ ອິສິໍ ຣຸກ຺ຂຜລານິ ອຸຈ຺ຈິນນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ອິສິ ໂຆຣຕໂປ ປຣມຊິຕິນ຺ທ຺ຣິໂຍ, ອິມໍ ຘມ຺ມກຖາຍ ສີຫນາທໍ ນທາເປຕ຺ວາ ສຸກາຣຓໍ ສຸຕ຺ວາ ວເຣນ ສນ຺ຕປ຺ເປຕ຺ວາ ອິມມສ຺ສ ຣຸກ຺ຂໍ ຘຸວຜລໍ ກຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ມຫນ຺ເຕນານຸຠາເວນ ສີຆໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ຕສ຺ສ ປິຏ຺ຐິປສ຺ເສ ຐຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ອວຓ຺ເຓ ກຖິເຕ ກຸຊ຺ຌິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ, ໂນ’’ຕິ ວີມໍສນ຺ໂຕ ປຐມໍ ຄາຖມາຫ –

១១។

‘‘កក្ខោ ឧព្ពាយំ បុរិសែ, កក្ខំ កុសូ ខតិ ភោជនំ;

កក្ខោ ភូមិប្បទេសស្មឹ, ន មយ្ហំ មនសៅ បិយោ’’តិ។

តត្ថ កក្ខោតិ កាឡុខណ្ឌកោ។ ភោជនន្តិ នុក្ខផលភោជនំ។

កក្ខោ ឥសិ សក្កស្ស វចនំ សុត្វា ‘‘កោ នុ ខោ មយា សទ្ធឹ កថេតី’’តិ ចិន្តេត្វា ឧបធារេន្តោ ‘‘សក្កោ’’តិ ញត្វា ឧបរិនត្តិត្វា ឧបនិវេតវាកយ ចតិយំ គាថមាហ –

១៤។

‘‘ន កក្ខោ ឋចសា ហោតិ, ឧន្តោតសារោ ហិ ព្រាហ្មណោ;

យស្មឹ បាបានិ កម្មានិ, ស វេ កក្ខោ សុខម្បតី’’តិ។

តត្ថ ឋចសាតិ ឋចេន កក្ខោ នាម ន ហោតិតិ ឧត្ថោ។ ឧន្តោតសារោតិ ឧព្ភន្តរេ សីលសមាធិបញ្ញាវិមុត្តិវិមុត្តិញាណទស្សនសារេហិ សមន្នាគតោ។ ឯវរូបោ ហិ ពាហិតបាបត្តា ព្រាហ្មណោ នាម ហោតិ។ ស វេតិ យស្មឹ បន បាបានិ កម្មានិ ឧត្ថិ, សែ យត្ថ កត្ថចិ កុលេ ជាតោបិ យេន កេនចិ សរិរវណ្ណេន សមន្នាគតោបិ កាឡុខោវ។

ឯវញ្ច បន ឋត្វា ឥមេសំ សត្តានំ កក្ខកាវករានិ បាបកម្មានិ ឯកវិសាតិយាកេហិ វិត្ថារេត្វា សព្ពានិបិ តានិ គរហិត្វា សីលាទយោ គុណេ បសំសិត្វា អាកាសេ ចន្ទំ ឧដ្ឋាបេន្តោ វិយ សក្កស្ស ធម្មំ ទេសេសិ។ សក្កោ តស្ស ធម្មកថំ សុត្វា បមុទិតោ សោមនស្សជាតោ មហាសត្តំ វរេន និមន្តេន្តោ តតិយំ គាថមាហ –

១៥។

‘‘ឯតស្មឹ តេ សុលបិតេ, បតិរូបេ សុភាសិតេ;

វរំ ព្រាហ្មណ តេ ទម្មិ, យំ កិញ្ចិ មនសិច្ឆសី’’តិ។

តត្ថ ឯតស្មិន្តិ យំ ឥទំ តយា សព្ពញ្ញុពុទ្ធេន វិយ សុលបិតំ, តស្មឹ សុលបិតេ តុម្ហាកមេវ ឧនុច្ឆវិកត្តា បតិរូបេ សុភាសិតេ យំ កិញ្ចិ មនសា ឥច្ឆសិ, សព្ពំ តេ យំ វរំ ឥច្ឆិតំ បត្ថិតំ, តំ ទម្មិតិ ឧត្ថោ។

តំ សុត្វា មហាសត្តោ ចិន្តេសិ ‘‘ឧយំ កឹ នុ ខោ ឧត្តនោ ឧវណ្ណោ កថិតេ កុជ្ឈិស្សតិ, នេតិ នំ វិមំសន្តោ មយ្ហំ ឆវិវណ្ណញ្ច ភោជនញ្ច វសនដ្ឋានញ្ច គរហិត្វា ឥទានិ មយ្ហំ ឧក្កុទ្ធភាវំ ញត្វា បសន្នចិត្តោ វរំ ទេតិ, នំ ខោ ប នេស ‘សក្កិស្សរិយព្រហ្មិស្សរិយានំ ឧត្ថាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតី’តិបិ មញ្ញេយ្យ, តត្រស្ស និក្កង្ខភាវត្ថំ មយ្ហំ បរេសុ កោធោ វា ទោសោ វា មា ឧប្បជ្ជតុ, បរសម្បត្តិយំ លោភោ វា បរេសុ សិនេហោ វា មា ឧប្បជ្ជតុ, មជ្ឈត្តោវ ភវេយ្យន្តិ ឥមេ មយា ចត្តារោ វរេ គណ្ហិតុំ វដ្ដតី’’តិ។ សែ តស្ស និក្កង្ខភាវត្ថាយ ចត្តារោ វរេ គណ្ហន្តោ ចតុត្ថំ គាថមាហ –

១៦។

‘‘ວຣຄຸເຈ ເມ ອໂທ ສກຸກ, ສພຸພກູຕານມິສຸສຣ;

ສຸນິກຸໂກສໍ ສຸນິຫຸໂທສໍ, ນິລຸໂລກໍ ວຸຕຸຕິມຸຕຸຕໂນ;

ນິສຸເນຫມກິກາງຂາມິ, ເອເຕ ເມ ຈຕຸໂຣ ວເຣ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ວຣຄຸເຈ ເມ ອໂທ ສກຸກາຕິ ສເຈ ຕຸວໍ ມຍຸຫໍ ວຣໍ ອທາສິ។ ສຸນິກຸໂກສນຸຕິ ອກຸຊຸຊນວເສນ ສຸຄຸຖຸ ນິກຸໂກສໍ។ ສຸນິຫຸໂທສນຸຕິ ອທຸສຸສນວເສນ ສຸຄຸຖຸ ນິທຸໂທສໍ។ ນິລຸໂລກນຸຕິ ປຣສມຸປຕຸຕິສຸ ນິລຸໂລກໍ។ ວຸຕຸຕິມຸຕຸຕໂນຕິ ເອວຣູປໍ ອຕຸຕໂນ ວຸຕຸຕິ។ ນິສຸເນຫນຸຕິ ປຸຕຸຕທີຕາທີສຸ ວາ ສວິຄຸຄາຕເກສຸ ຂນຂຄຸຄາທີສຸ ວາ ອວິຄຸຄາຕເກສຸ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕເກສຸປິ ນິສຸເນຫໍ ອປຄຕໂລກໍ។ ອກິກາງຂາມີຕິ ເອວຣູປໍ ອິເມຫິ ຈຕູຫາງເຄຫິ ສມນຸນາຄຕໍ ອຕຸຕໂນ ວຸຕຸຕິ ອກິກາງຂາມິ។ ເອເຕ ເມ ຈຕຸໂຣ ວເຣຕິ ເອເຕ ນິກຸໂກສາທິເກ ຈຕຸໂຣ ມຍຸຫໍ ວເຣ ເທຫີຕິ។

ກິ ປເນສ ນ ຊານາຕິ ‘‘ຍຖາ ນ ສກຸກາ ສກຸກສຸສ ສນຸຕິເກ ວຣໍ ຄເຫຕຸວາ ວເຣນ ໂກສາທໂຍ ຫນິຕຸ’’ນຸຕິ។ ໂນ ນ ຊານາຕິ, ສກຸເກ ໂຂ ປນ ວຣໍ ເທນຸເຕ ນ ຄຕຸຫາມີຕິ ວຈນໍ ນ ຍຸຕຸຕນຸຕິ ຕສຸສ ຈ ນິກຸກາງຂກາວຕຸຖາຍ ຄຕຸຫີ ។ ຕໂຕ ສກຸໂກ ຈິນຸເຕສິ ‘‘ກຕຸຫປຕຸທີໂຕ ວຣໍ ຄຕຸຫນຸໂຕ ອຕິວິຍ ອນວຊຸເຊ ວເຣ ຄຕຸຫີ, ເອເຕສຸ ວເຣສຸ ຄຸຓໂທສໍ ເອຕເມວ ປຸຈຸຊິສຸສາມີ’’ຕິ។ ອຖ ນໍ ປຸຈຸຊນຸໂຕ ປຄຸຈມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘។

‘‘ກີນຸ ໂກເຂ ວາ ໂທເສ ວາ, ໂລເກ ສຸເນເຫ ຈ ພຸຣາຫຸມຕ;

ອາທີນວໍ ຕຸວໍ ປສຸສສີ, ຕໍ ເມ ອກຸຂາຫີ ປຸຈຸຊິໂຕ’’ຕິ។

ຕສຸສຕຸໂຖ – ພຸຣາຫຸມຕ ກີ ນຸ ໂຂ ຕຸວໍ ໂກເຂ ໂທເສ ໂລເກ ສຸເນເຫ ຈ ອາທີນວໍ ປສຸສສີ, ຕໍ ຕາວ ເມ ປຸຈຸຊິໂຕ ອກຸຂາຫີ, ນ ຫິ ມຍໍ ເອຕຸຖ ອາທີນວໍ ຊານາມາຕິ។

ອຖ ນໍ ມຫາສຕຸໂຕ ‘‘ເຕນ ຫິ ສຸຕາຫີ’’ຕິ ວຕຸວາ ຈຕສຸໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໙។

‘‘ອປຸໂປ ຫຸຕຸວາ ພຫຸ ໂຫຕິ, ວຫຸຒເຕ ໂສ ອຂນຸຕິໂຊ;

ອາສງຄີ ພຫຸປາຍາໂສ, ຕສຸມາ ໂກສໍ ນ ໂຣຈເຍ។

໑໗។

‘‘ທຸຄຸກສຸສ ຜຣຸສາ ວາຈາ, ປຣາມາໂສ ອນນຸຕຣາ;

ຕໂຕ ປາຕິ ຕໂຕ ທຕຸໂທ, ສຕຸຖສຸສ ປຣມາ ຄຕິ;

ໂທໂສ ໂກສສມຸຄຸຖາໂນ, ຕສຸມາ ໂທສໍ ນ ໂຣຈເຍ។

໑໑។

‘‘ອາໂລປສາໜສາກາຣາ, ນິກຕິ ວລຸຈນານິ ຈ;

ທິສ໌ສນ຺ຕິ ໂລກສມ຺ເມສຸ, ຕສ຺ມາ ໂລກ໌ ນ ໂຮຈເຍ.

໑໙.

‘‘ສຸເນຫສງຄຖິຕາ ຄນ຺ຖາ, ເສນ຺ຕິ ມໂນມຍາ ປຸຖູ;

ເຕ ກຸສ໌ ອຸປຕາເປນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ສຸເນຫ໌ ນ ໂຮຈເຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຂນ຺ຕິໂຊຕິ ໂສ ອນທິວາສກຊາຕິກສ຺ສ ອຂນ຺ຕິໂຕ ຊາໂຕ ໂກໂຜ ປຖມ໌ ປຣິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ພຫຸ ໂຫຕິ ອປ຺ຣາປຣ໌ ວທ຺ຒຕິ. ຕສ຺ສ ວທ຺ຒນກາໂວ ຂນ຺ຕິວາທິຊາຕເກນ (ຊາ. ໑.໔.໔໙ ອາທໂຍ) ເຈວ ຈູລ຺ລທມ຺ມປາລຊາຕເກນ (ຊາ. ໑.໕.໔໔ ອາທໂຍ) ຈ ວຕ຺ເຕຕພ຺ໂພ. ອປິຈ ຕິສ຺ສາມຈ຺ຈສ຺ສເປຕ຺ຖ ກຣີຍ໌ ອາຫຶ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພ໌ ສປຣິຊນ໌ ມາເຣຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ອຕ຺ຕໂນ ມາຣິຕວຕ຺ຖຸ ກເຖຕພ຺ພ໌. ອາສງຄິຕິ ອາສງຄກໂຣ ໂຕ. ຍສ຺ສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕ໌ ອາສຕ຺ຕ໌ ລຄ຺ຄິຕ໌ ກໂຣຕິ, ຕ໌ ວຕ຺ຖຸ໌ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸ໌ ນ ເທຕິ, ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອກ຺ໂກສນາທີນິ ກາເຣຕິ. ພຫຸປາຍາໂສຕິ ພຫຸນາ ກາຍິກເຈຕສິກທຸກ຺ຂສງຂາເຕນ ອຸປາຍາເສນ ກິລມເຖນ ສມນ຺ນາຄໂຕ. ໂກໂທ ນິສ຺ສາຍ ຫິ ໂກທວເສນ ອຣິຍາທີສຸ ກຕວີຕິກ຺ກມາ ທິຝຸຖທມ຺ເມ ເຈວ ສມ຺ປຣາເຍ ຈ ວທພນ຺ທວິປ຺ປຝິສາຣາທີນິ ເຈວ ປຉ຺ຈວິທພນ຺ທນກມ຺ມກຣຕາທີນິ ຈ ພຫູນິ ທຸກ຺ຂານິ ອນ຺ກວນ຺ຕິຕິ ໂກໂຜ ພຫຸປາຍາໂສ ນາມ. ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ເອສ ເອວ໌ ອເນກາທີນໂວ, ຕສ຺ມາ ໂກທ໌ ນ ໂຮເຈມິ.

ທຸຝຸຖສ຺ສາຕິ ກຸຊ຺ຊນລກ຺ຂເຕນ ໂກເທນ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອປ຺ຣກາເຄ ທຸສ຺ສນລກ຺ຂເຕນ ໂທເສນ ທຸຝຸຖສ຺ສ ປຖມ໌ ຕາວ ‘‘ອເຣ, ທາສ, ເປສ຺ສາ’’ຕິ ຜຣຸສວາຈາ ນິຈ຺ຉຣຕິ, ວາຈາຍ ອນນ຺ຕຣາ ອາກຫ຺ຒນວິກຫ຺ຒນວເສນ ຫຕ຺ຖປຣາມາໂສ, ຕໂຕ ອນນ຺ຕຣາ ອຸປ຺ກ຺ກມນວເສນ ປາຕິ ປວຕ຺ຕຕິ, ຕໂຕ ທຕ຺ໂທ, ທຕ຺ທປ຺ປຫາເຣ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປນ ເອກໂຕທາເຣາກໂຕທາຣສ຺ສ ສຕ຺ຖສ຺ສ ປຣມາ ຄຕິ, ສພ຺ພປຣິຍນ຺ຕາ ສຕ຺ຖນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ໂຫຕິ. ຍທາ ຫິ ສຕ຺ເຖນ ປຣ໌ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ເຕເນວ ສຕ຺ເຖນ ອຕ຺ຕານ໌ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕິ, ຕທາ ໂທໂສ ມຕ຺ຖກປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ. ໂທໂສ ໂກທສມຸຝຸຖາໂນຕິ ຍຖາ ອນມ຺ພິລ໌ ຕກ຺ກ໌ ວາ ກລ຺ຊິກ໌ ວາ ປຣິຕາມວເສນ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອມ຺ພິລ໌ ໂຫຕິ, ຕ໌ ເອກຊາຕິກມ຺ປິ ສມານ໌ ອມ຺ພິລ໌ ອນມ຺ພິລນ຺ຕິ ນານາ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຖາ ປຸພ຺ພກາເລ ໂກໂຜ ປຣິຕາມິຕ຺ວາ ອປ຺ຣກາເຄ ໂທໂສ ໂຫຕິ. ໂສ ອກຸສລມູລຕ຺ເຕນ ເອກຊາຕິໂກປິ ສມາໂນ ໂກໂຜ ໂທໂສຕິ ນານາ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຍຖາ ອນມ຺ພິລໂຕ ອມ຺ພິລ໌, ເອວ໌ ໂສປິ ໂກທໂຕ ສມຸຝຸຖາຕີຕິ ໂກທສມຸຝຸຖາໂນ. ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ເອວ໌ ອເນກາທີນໂວ ໂທໂສ, ຕສ຺ມາ ໂທສມ຺ປິ ນ ໂຮເຈມິ.

ອາໂລປສາໜສາກາຣາຕິ ທິວາ ທິວສ຺ເສວ ຄາມ໌ ປຫຣິຕ຺ວາ ວິລຸມ຺ປນານິ ຈ ອາວຸທ໌ ສຣີເຣ ຖເປຕ຺ວາ ‘‘ອິທ໌ ນາມ ເມ ເທຫີ’’ຕິ ສາໜສາກາຣາ ຈ. ນິກຕິ ວລຸຈນານິ ຈາຕິ ປຕິຣູປກ໌ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຣສ຺ສ ທຣຄ໌ ນິກຕິ ນາມ, ສາ ອສ຺ວຕ຺ຕເມວ ‘‘ສ຺ວຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ກູຍກທາປກ໌ ‘‘ກທາປິໂຕ’’ຕິ ທຕ຺ວາ ປຣສນ຺ຕກຄ຺ຄຫເຕ ທຝຸຖພ຺ພາ. ປຝິການວເສນ ປນ ອຸປາຍກຸສລຕາຍ ປຣສນ຺ຕກຄ຺ຄຫຄ໌ ວລຸຈນ໌ ນາມ. ຕສ຺ເສວ໌ ປວຕ຺ຕິ ທຝຸຖພ຺ພາ – ເອໂກ ກີຣ ອຸຊ຺ຊາຕິໂກ ຄາມິກປຸຣິໂສ ອຣຄ຺ຜໂຕ ສສກ໌ ອາເນຕ຺ວາ ນທີຕີເຣ ຖເປຕ຺ວາ ນ຺ຫາຍິຕຸ໌ ໂອຕຣິ. ອເຖໂກ ຊຕ຺ໂຕ ຕ໌ ສສກ໌ ສີເສ ກຕ຺ວາ ນ຺ຫາຍິຕຸ໌ ໂອຕິຕ຺ໂຕ. ອິຕໂຣ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ສສກ໌ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິໂລເກສິ. ຕເມນ໌ ຊຕ຺ໂຕ ‘‘ກີ ໂກ ວິໂລເກສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ມີ ເມ ຖາເນ ສສໂກ ຖປີໂຕ, ຕ໌ ນ ປສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອນ຺ທພາລ, ຕ຺ວ໌ ນ ຊານາສິ, ສສກາ ນາມ ນທີຕີເຣ ຖປິຕາ ປລາຍນ຺ຕິ, ປສ຺ສ ອຫ໌ ອຕ຺ຕໂນ ສສກ໌ ສີເສ ຖເປຕ຺ວາວ ນ຺ຫາຍາມີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ອປ຺ປຝິການຕາຍ ‘‘ເອວ໌ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ປກ຺ກາມິ. ເອກກທາປເກນ ມິຄໂປຕກ໌ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸນ ຕ໌ ທຕ຺ວາ ທວິກທາປຄ຺ຄພນກສ຺ສ ມິຄສ຺ສ ຄຫີຕວຕ຺ຖຸເປຕ຺ຖ ກເຖຕພ຺ພ໌. ທິສ໌ສນ຺ຕິ ໂລກສມ຺ເມສູຕິ ສກ຺ກ, ອິເມ ອາໂລປາທໂຍ ປາປທມ຺ມາ ໂລກສກາເວສຸ ໂລກາກິກູເຕສຸ ສຕ຺ເຕສຸ ທິສ໌ສນ຺ຕິ. ນ ຫິ ອລຸທ຺ທາ ເອວຣູປານິ ກມ຺ມານິ ກໂຣນ຺ຕິ. ເອວ໌ ໂລໂກ ອເນກາທີນໂວ, ຕສ຺ມາ ໂລກມ຺ປິ ນ ໂຮເຈມິ.

ສຸເນຫສງຄຖິຕາ ຄນ຺ຖາຕິ ອາຣມ຺ມເຕສຸ ອລ຺ລີຍນລກ຺ຂເຕນ ສຸເນເຫນ ສງຄຖິຕາ ປຸນປ຺ປຸນ໌ ອຸປ຺ປາທວເສນ ຆຝິຕາ ສຸຕ຺ເຕນ

ປຸປ຺ຜານິ ວິຍ ພຫ຺ູ ນານປ຺ປກາເຣສຸ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ປວຕ຺ຕມານາ ອພິຊ຺ຊາກາຍຄນ຺ຖາ. ເສນ຺ຕິ ມໂນມຍາ ປຸຼູຕິ ເຕ ປຸຼູສຸ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ສຸວຕ຺ຕາຫິຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕານິ ສຸວຕ຺ຕາຫິມຍານິ ອາກາຣຕາຫີນິ ວິຍ ມເນນ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕ຺ຕາ ມໂນມຍາ ອພິຊ຺ຊາກາຍຄນ຺ຖາ ເຕສຸ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ເສນ຺ຕິ ອນຸເສນ຺ຕິ. ເຕ ກຸສໍ ອຸປ຺ຕາເປນ຺ຕິຕິ ເຕ ເອວໍ ອນຸສຍິຕາ ພລວຕາປິ ຊເນນ຺ຕາ ກຸສໍ ອຸປ຺ຕາເປນ຺ຕິ ອຕິກິລເມນ຺ຕິ. ເຕສໍ ປນ ກຸສໍ ອຸປ຺ຕາປເນ "ສລ຺ລວິທ຺ໂຘວ ຣຸປ຺ປຕິ"ຕິ (ສຸ. ນິ. ກກຝ) ຄາຖາຍ ວຕ຺ຖຸ, "ປິຍ ຊາຕິກາ ຫິ ຄຫປຕິ, ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ຂໂທມນສ຺ສຸປາຍາສາ ປິຍປ຺ປພຸຕິກາ" (ມ. ນິ. ໒.ຝ໕ຝ), "ປິຍໂຕ ຊາຍຕີ ໂສໂກ"ຕິອາ ທີນິ (ຘ. ປ. ໒໑໒) ສຸຕ຺ຕານິ ຈ ອາຫຣິຕພ຺ພານິ. ອປິຈ ມງຄລໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ທາຣເກ ທຕ຺ວາ ພລວໂສເກນ ຫທຍໍ ຜລີ, ເວສ຺ສນ຺ຕຣໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ໂທມນສ຺ສໍ ອຸທປາທີ. ເອວໍ ປູຣິຕປາຣມີນໍ ມຫາສຕ຺ຕານໍ ເປມໍ ອຸປ຺ຕາປີ ກໂຣຕິເຍວ. ອຍໍ ສ຺ເນໂຫ ອາທີນໂວ, ຕສ຺ມາ ສ຺ເນຫມ຺ປີ ນ ໂຣເຈມີຕິ.

ສກ຺ໂກ ປຼ຺ຫວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ສຸຕ຺ວາ "ກຕ຺ຫປຕ຺ທິຕ ຕຍາ ອິເມ ປຼ຺ຫາ ພຸທ຺ຘລີລ຺ຍາຍ ສາຘຸກໍ ກຖິຕາ, ອຕິວິຍ ຕຸຝ຺ໂຫສ຺ມິ ເຕ, ອປຣມ຺ປິ ວຣໍ ຄຕ຺ຫາຫີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໐.

"ເອຕສ຺ມິ ເຕ ສຸລປິເຕ, ປຕິຣູເປ ສຸພາສິເຕ;

ວຣໍ ກຸຣາຫ຺ມຕ ເຕ ທມ຺ມິ, ຍໍ ກິຼ຺ຈິ ມນສິຈ຺ຉສີ"ຕິ.

ຕໂຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອນນ຺ຕຣຄາຖມາຫ –

໒໑.

"ວຣຼ຺ເຈ ເມ ອໂທ ສກ຺ກ, ສພ຺ພພູຕານມິສ຺ສຣ;

ອຣຼ຺ເຼ ເມ ວິຫຣໂຕ, ນິຈ຺ຈໍ ເອກວິຫາຣິໂນ;

ອາພາຘາ ມາ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ, ອນ຺ຕຣາຍກຣາ ກຸສາ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອນ຺ຕຣາຍກຣາ ກຸສາຕິ ອິມສ຺ສ ເມ ຕໂປກມ຺ມສ຺ສ ອນ຺ຕຣາຍກຣາ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສກ຺ໂກ "ກຕ຺ຫປຕ຺ທິໂຕ ວຣໍ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ນ ອາມິສສນ຺ນິສ຺ສິຕໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ຕໂປກມ຺ມນິສ຺ສິຕເມວ ຄຕ຺ຫາຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກິຍ຺ໂຍໂສມຕ຺ຕາຍ ປສນ຺ໂນ ອປຣມ຺ປິ ວຣໍ ທທມາໂນ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໒໒.

"ເອຕສ຺ມິ ເຕ ສຸລປິເຕ, ປຕິຣູເປ ສຸພາສິເຕ;

ວຣໍ ກຸຣາຫ຺ມຕ ເຕ ທມ຺ມິ, ຍໍ ກິຼ຺ຈິ ມນສິຈ຺ຉສີ"ຕິ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ວຣຄ຺ຄຫຕາປເທເສນ ຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໒ຝ.

‘‘ວຣຄ຺ເຈ ເມ ອໂຫ ສກ຺ກ, ສພ຺ພກູຕານມິສ຺ສຣ;

ນ ມໂນ ວາ ສຣີຣំ ວາ, ມំ-ກເຕ ສກ຺ກ ກສ຺ສຈិ;

ກທາຈិ ອຸປຫຄ຺ເຄຖ, ເອຕំ ສກ຺ກ ວຣំ ວເຣ’’ຕិ។

ຕត຺ຖ ມໂນ ວາຕិ ມໂນທ຺ວາຣំ ວា។ ສຣີຣំ ວາຕិ ກາຍທ຺ວາຣំ ວາ, ວຈີທ຺ວາຣມ຺ປិ ເອເຕສំ ຄហເຄນ ຄហិຕເມວາຕិ ເວທິຕព຺ພំ។ ມំ-ກເຕຕិ ມម ការណា។ ອຸປຫຄ຺ເຄຖາຕិ ອຸປឃាតំ ອາປຊ຺ເຊយ຺យ ອປຣິສຸທ຺ធំ ອស຺ស។ ອិទំ វុត຺តំ ໂហតិ – ສກ຺ກ ເທວຣາຊ, ມម ការណា ມំ និស຺សាយ ມម ອນត຺ຖការមតាយ ກສ຺សຈិ ສត຺តស຺ស ກិញ຺ចិ ກាເລ ອិទំ តិវិធម຺ປិ ກម຺មທ຺ວາຣំ ນ ອຸປຫຄ຺ເຄຖ, ປាណាតិປាតាទិហិ ທសហិ ອກុສលកម຺មបថេហិ វិមុត຺តំ ປຣິສຸທ຺ធមេវ ភវេយ຺យາຕិ។

ອិតិ មហាສត຺តោ ឆស຺ປិ ຖານេស຺ ວຣំ គណ຺ហន຺តោ នេក຺ខម຺មនិស຺សិតមេវ គណ຺ហិ, ជានាតិ ເຈស ‘‘ສຣີຣំ នាម ព຺យាធិធម຺មំ, ន តំ ສກ຺ការ ສក຺កេន ອព຺យាធិធម຺មំ ការຸ’’ន຺តិ។ សត຺តានញ຺ហិ តិស຺ ທ຺ວາເຣស຺ ປຣິສຸທ຺ធភាវោ ອសក຺កាយត຺តោ, ເອវំ សន຺តេປិ តស຺ស ធម຺មទេសនត຺ថំ ອិមេ វរេ គណ຺ហិ។ សក຺កោປិ តំ ធុរ຺ជំ ឆុឍល់ ករ຺វា មហាសត຺តំ វន຺ទិត຺វា សិរសិ អញ຺ជលិំ ປតិដ຺ឋបេត຺ វា ‘‘ອໂຣគា ອិធេវ វសថា’’ຕិ វត຺វា សកដ຺ឋានមេវ គតោ។ ໂພធិສត຺តោປិ ອປຣិហីនជ຺ឈានោ ព຺រហ຺មលោກូបគោ ອໂຫសិ។

ສត຺ຖា ອិមំ ធម຺មទេសនំ ອាហរិត຺វា ‘‘ອានន຺ទ, ປុព຺ពេ មយា និវុត຺ថក຺ອម຺ປិប຺ປទេសោ ເຈសោ’’ຕិ វត຺វា ជាតកំ សមោធានេសិ – ‘‘តទា ສក຺កោ ອនុរុទ຺ធោ ອໂហសិ, ກណ຺ហបណ຺ឌិតោ ປន ອហមេវ ອໂហສិ’’ន຺តិ។

ກណ຺ຫຊາຕກວណ຺ណនា ທុតិយា។

[៤៤១] ៣។ ຈត຺ໂປສថិກຊາຕກວណ຺ណនា

៤៤-៣០។ໂຍ ໂກປເນយ຺ໂຍຕិ ອិទំ ຈត຺ໂປສថិກຊາຕកំ ປុណ຺ណកជាតកេ ອាវិ ភវិស຺សតិ។

ຈត຺ໂປສថិកຊາຕកវណ຺ណនា តតិយា។

[៤៤២] ៤។ សង຺ខជាតកវណ຺ណនា

ພហុស຺ស຺ໂຕຕិ ອិទំ សត຺ថា ເຊតវនេ វិហរន຺តោ សព຺ពបរិក຺ខារទានំ ອារព຺ភ កថេសិ។ សាវត຺ថិយំ ກិរេកោ ອុបាសកោ តថាគតស຺ស ធម຺មទេសនំ សុត຺វា បសន຺នចិត຺តោ ស຺វាតនាយ និមន຺តេត຺វា ອត຺តនោ ឃរទ຺វារេ មណ຺ឌបំ ការេត຺វា ອលង຺ករិត຺វា បុនទិវសេ តថាគតស຺ស កាលំ ອារោចាបេសិ។ សត຺ថា បញ຺ចសតភិក຺ខុបរិវារោ តត຺ថ គន຺ត຺វា បញ຺ញត຺តេ ອាសនេ និសីទិ។ ອុបាសកោ សបុត຺តទារោ សបរិជនោ ពុទ຺ធប຺បមុខស຺ស ភិក຺ខុសង຺ឃស຺ស មហាទានំ ទត຺វា បុន ស຺វាតនាយាតិ ເອវំ សត຺តាហំ និមន຺តេត຺វា មហាទានំ បវត຺តេត຺វា សត຺តមេ ទិវសេ សព຺ពបរិក຺ខារំ ອទាសិ។ តំ បន ឧបាហនមេវ ឧបាហនទានំ ឧត຺តមំ កត຺វា ອទាសិ។ ទសពលស຺ស ទិន຺នោ ឧបាហនសង຺ឃាដោ សហស຺សគ຺ឃនកោ ອໂហសិ, ទ຺វិន຺នំ ອគ຺គសាវកានំ បញ຺ចសតគ຺ឃនកោ, សេសានំ បញ຺ចន຺នំ ភិក຺ខុសតានំ សតគ຺ឃនកោ។ ອិតិ ໂស សព຺ពបរិក຺ខារទានំ ទត຺វា ອត຺តនោ បរិសាយ សទ຺ធិំ ភគវតោ សន຺តិកេ និសីទិ។ ອថស຺ស សត຺ថា មធុរេន សរេន ອនុមោទនំ ករោន຺តោ ‘‘ອុបាសក, ឧឡារំ តេ សព຺ពបរិក຺ខារទានំ, ອត຺តមនោ ໂហហិ, បុព຺ពេ ອនុប຺បន຺នេ ពុទ຺ធេ បច຺ចេកពុទ຺ធស຺ស ເອកំ ឧបាហនសង຺ឃាដំ ទត຺វា នាវាយ ភិន຺នាយ ອប຺បតិដ຺ឋេ មហាសមុទ຺ទេបិ ឧបាហនទាននិស຺សន຺ទេន បតិដ຺ឋំ លភិំស຺, ត຺វំ បន ពុទ຺ធប຺បមុខស຺ស ភិក຺ខុសង຺ឃស຺ស សព຺ពបរិក຺ខារទានំ ອទាសិ, តស຺ស តេ ឧបាហនទានស຺ស ផលំ កស຺មា ន បតិដ຺ឋា ភវិស຺សតិ’’ຕិ វត຺វា តេន យាចិតោ ອតីតំ ອាហរិ។

ອតីតេ ອយំ ພារាណសី ໂມលិនី នាម ອໂហសិ។ ໂມលិនីនគរេ ព຺រហ຺មទត຺តេ រជ຺ជំ ការេន຺តេ សង຺ខោ នាម ព຺រាហ຺មណោ ອឌ຺ឍោ មហទ຺ធនោ មហាភោគោ បហូតវិត຺តូបករណោ បហូតធនធញ຺ញស຺វាបតេយ຺យោ ຈតូស຺ នគរទ຺វារេស຺ នគរមជ຺ឈេ

ນິເວສນທ຺ວາເຣ ຈາຕິ ຉສຸ ຖາເນສຸ ຉ ທານສາລາໂຍ ກາເຣຕ຺ວາ ເທວສິກໍ ຉສຕສຫສ຺ສານິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ກປຓາທ຺ຑິການໍ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕສິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຫໍ ເຄເຫ ຌເປ ຩິເຓ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ອປ຺ຣິກ຺ຩິເຓເຍວ ຌເປ ນາວາຍ ສຸວຓ຺ຓກູມິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຌນໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ນາວໍ ພນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ກຓ຺ຑສ຺ສ ປູຣາເປຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຍາວາຫໍ ອາຄຈ຺ຉາມິ , ຕາວ ເມ ທານໍ ອນຸປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ປວຕ຺ເຕຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ທາສກມ຺ມກຣປຣິວຸໂຕ ຉຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ອຸປາຫນໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ມຊ຺ຌນ຺ຫິກສມເຍ ປຓ຺ຓນຄາມາກິມຸໂຂ ປາຍາສິຯ ຕສ຺ມິ ຂເຓ ຄນ຺ຘມາທເນ ເອໂກ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຕໍ ຌນາຫຣຓຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ມຫາປຸຣິໂສ ຌນໍ ອາຫຣິຕຸໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ກວິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ອສ຺ສ ສມຸທ຺ເທ ອນ຺ຕຣາໂຍ, ໂນ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ‘‘ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຌຕ຺ວາ ‘‘ເອສ ມໍ ທິສ຺ວາ ຉຕ຺ຕຌ຺ຈ ອຸປາຫນຌ຺ຈ ມຍ຺ຫໍ ທຕ຺ວາ ອຸປາຫນທານນິສ຺ສນ຺ເທນ ສມຸທ຺ເທ ກິນ຺ນາຍ ນາວາຍ ປຕິຍ຺ຖໍ ລກິສ຺ສຕິ, ກຣິສ຺ສາມິສ຺ສ ອນຸຄ຺ຄຫ’’ນ຺ຕິ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາວິທູເຣ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຈຓ຺ຑວາຕາຕເປ ອງ຺ຄາຣສນ຺ຖຣສທິສໍ ອຸຓ຺ຫວາລຸກໍ ມທ຺ທນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອກິມຸໂຂ ອາຄຈ຺ຉິຯ

ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ‘‘ປຸຌ຺ຌກ຺ເຂຕ຺ຕໍ ເມ ອາຄຕໍ, ອຊ຺ຊ ມຍາ ເອຕ຺ຖ ທານພີຊໍ ໂຣເປຕຸໍ ວຓ຺ຓຕີ’’ຕິ ຕຸຓ຺ຖຈິຕ຺ໂຕ ເວເຄນ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ອນຸຄ຺ຄຫຕ຺ຖາຍ ໂຖກໍ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ອິມໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ອຸປສງ຺ກມຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ມິ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ອຸປສງ຺ກມນ຺ເຕ ຣຸກ຺ຂມູເລ ວາລຸກໍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ປຌ຺ຌເປຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ວາສິຕປຣິສ຺ສາວິເຕນ ອຸທເກນ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘເຕເລນ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປາຫນາ ໂອມຸຌ຺ຈິຕ຺ວາ ປປ຺ໂຜເຓຕ຺ວາ ຄນ຺ຘເຕເລນ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປາເທສຸ ປຓິມຸຌ຺ຈິຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອິມາ ອຸປາຫນາ ອາຣຸຍ຺ຫ ຉຕ຺ຕໍ ມຕ຺ຖເກ ກຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ’’ຕິ ຉຕ຺ຕຸປາຫນໍ ອທາສິຯ ໂສ ອສ຺ສ ອນຸຄ຺ຄຫຕ຺ຖາຍ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປສາທສໍວຑ຺ຒນຕ຺ຖໍ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວສ຺ສ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາທນເມວ ອຄມາສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຕິວິຍ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ປຓ຺ຓນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນາວໍ ອກິຣຸຫິຯ ອຖສ຺ສ ມຫາສມຸທ຺ທໍ ປຓິປນ຺ນສ຺ສ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ນາວາ ວິວຣໍ ອທາສິ, ອຸທກໍ ອຸສ຺ສິຌ຺ຈິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິສຸຯ ມຫາຊໂນ ມຣຓກຍກີໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ເທວຕາ ນມສ຺ສິຕ຺ວາ ມຫາວິຣວໍ ວິຣວິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເອກໍ ອຸປຖ຺ຖາກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສກລສຣີຣໍ ເຕເລນ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ສປ຺ປິນາ ສທ຺ຘິ ສກ຺ຂຣຈຸຓ຺ຓໍ ຍາວທຕ຺ຖໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຕມ຺ປິ ຂາທາເປຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘິ ກູປກຍ຺ຖິມຕ຺ຖກໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ‘‘ອິມາຍ ທິສາຍ ອມ຺ຫາກໍ ນຄຣ’’ນ຺ຕິ ທິສໍ ວວຕ຺ຖເປຕ຺ວາ ມຈ຺ຉກຈ຺ຉປປຣິປນ຺ຖໂຕ ອຕ຺ຕານໍ ໂມເຈນ຺ໂຕ ເຕນ ສທ຺ຘິ ອຸສກມຕ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປຕິຯ ມຫາຊໂນ ວິນາສໍ ປາປຸຓິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ປນ ອຸປຖ຺ຖາເກນ ສທ຺ຘິ ສມຸທ຺ທໍ ຕຣິຕຸໍ ອາຣກິຯ ຕສ຺ສ ຕຣນ຺ຕສ຺ເສວ ສຕ຺ຕໂມ ທິວໂສ ຊາໂຕຯ ໂສ ຕສ຺ມິມ຺ປິ ກາເລ ໂລໂຓທເກນ ມຸຂໍ ວິກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ອຸໂປສຖິໂກ ອໂຫສິເຍວຯ

ຕທາ ປນ ຈຕູຫິ ໂລກປາເລຫິ ມຓິເມຂລາ ນາມ ເທວທິຕາ ‘‘ສເຈ ສມຸທ຺ເທ ນາວາຍ ກິນ຺ນາຍ ຕິສຣຓຄຕາ ວາ ສີລສມ຺ປນ຺ນາ ວາ ມາຕາປິຕຸປຖ຺ຖາກາ ວາ ມນຸສ຺ສາ ທຸກ຺ຂປ຺ປຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕ ຣກ຺ເຂຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ສມຸທ຺ເທ ອາຣກ຺ຂຓຕ຺ຖາຍ ຖປິຕາ ໂຫຕິຯ ສາ ອຕ຺ຕໂນ ອິສ຺ສຣິເຍນ ສຕ຺ຕາຫມນຸກວິຕ຺ວາ ປມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສມຸທ຺ທໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ສີລາຈາຣສໍຍຸຕ຺ຕໍ ສງ຺ຂພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ສ ສຕ຺ຕໂມ ທິວໂສ ສມຸທ຺ເທ ປຕິຕສ຺ສ, ສເຈ ໂສ ມຣິສ຺ສຕິ ອຕິວິຍ ຄາຣຍ຺ຫາ ເມ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສໍວິຄ຺ຄມານຫທຍາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກໍ ສຸວຓ຺ຓປາຕິໍ ນານຄ຺ຄຣສໂກຊນສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ວາຕເວເຄນ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຸຣໂຕ ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຕ຺ວໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ນິຣາຫາໂຣ, ອິທໍ ທິພ຺ພໂກຊນໍ ກຸຌ຺ຊາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອປເນຫິ ຕວ ກຕ຺ຕໍ, ອຫໍ ອຸໂປສຖິໂກ’’ຕິ ອາຫຯ ອຖສ຺ສ ອຸປຖ຺ຖາໂກ ປຈ຺ຉໂຕ ອາຄໂຕ ເທວຕໍ ອທິສ຺ວາ ສທ຺ທເມວ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ປກຕິສຸຂຸມາໂລ ສຕ຺ຕາຫໍ ນິຣາຫາຣຕາຍ ທຸກ຺ຂິໂຕ ມຣຓກເຍນ ວິລປຕິ ມຌ຺ເຌ, ອສ຺ສາເສສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໔ຯ

‘‘ພຫຸສ຺ສຸໂຕ ສຸຕຘມ຺ໂມສິ ສງ຺ຂ, ທິຓ຺ຖາ ຕຍາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຈ;

ອຖກ຺ຂເຓ ທສ຺ສຍເສ ວິລາປໍ, ອຌ຺ໂຌ ນຸ ໂກ ເຕ ປຓິມນ຺ຕໂກ ມຍາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສຸຕຘມ຺ໂມສີຕິ ຘມ຺ໂມປິ ຕຍາ ຘມ຺ມິກສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ສນ຺ຕິເກ ສຸໂຕ ອສິຯ ທິຓ຺ຖາ ຕຍາຕິ ເຕສໍ ປຈ຺ຈເຍ ເທນ຺ເຕນ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈໍ ກໂຣນ຺ເຕນ ຘມ຺ມິກສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຈ ຕຍາ ທິຓ຺ຖາຯ ເອວໍ ອກໂຣນ຺ໂຕ ຫິ ປສ຺ສນ຺ໂຕປິ ເຕ ນ ປສ຺ສຕິເຍວຯ ອຖກ຺ຂເຓຕິ ອຖ ອກ຺ຂເຓ ສລ຺ລປນ຺ຕສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ອກາເວນ ວຈນສ຺ສ ອໂນກາເສຯ ທສ຺ສຍເສຕິ ‘‘ອຫໍ ອຸໂປສຖິໂກ’’ຕິ ວທນ຺ໂຕ

ວິລາປໍ ທສ຺ເສສິ. ປຕິມນ຺ຕໂກຕິ ມຍາ ອຄ຺ໂຄ ໂກ ຕວ ປຕິມນ຺ຕໂກ ປຕິວຈນທາຍໂກ, ກິການາ ເອວໍ ວິປ຺ປລປສີຕິ?

ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສ຺ຕ຺ວາ ''ອິມສ຺ສ ເທວຕາ ນ ປຄ຺ຄາຍຕິ ມຄ຺ເຄ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ສມ຺ມ, ນາຫໍ ມຣຕາສ຺ສ ກາຍາມິ, ອຕ຺ຖິ ປນ ເມ ອຄ຺ໂຄ ປຕິມນ຺ຕໂກ''ຕິ ວຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐.

''ສ຺ພ຺ກູ ສຸກາ ສຸປ຺ປຕິມຸກ຺ກກມ຺ພຸ, ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ໂສວຕ຺ຕມຍາຍ ປາຕິຍາ;

'ກຸຄ຺ຊສ຺ສ຺ ກຕ຺ຕໍ' ອິຕິ ມໍ ວເທຕິ, ສທ຺ຂາວິຕ຺ຕາ, ຕມຫໍ ໂນຕິ ພ຺ຣູມິ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສ຺ພ຺ກູຕິ ສຸກມ຺ຂາ. ສຸກາຕິ ປາສາທິກາ ອຸຕ຺ຕມຣູປຂຣາ. ສຸປ຺ປຕິມຸກ຺ກກມ຺ພູຕິ ປຕິມຸກ຺ກສຸວຕ຺ຕາລງ຺ການາ. ປຄ຺ຄຍ຺ຫາຕິ ສຸວຕ຺ຕປາຕິຍາ ກຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ. ສທ຺ຂາວິຕ຺ຕາຕິ ສທ຺ຂາ ເຈວ ຕຸຄ຺ຄຈິຕ຺ຕາ ຈ. ''ສທ຺ຂໍ ຈິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິປິ ປາໂຖ, ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ ສທ຺ຂນ຺ຕິ ສທ຺ທຫນ຺ຕໍ, ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຕຸຄ຺ຄຈິຕ຺ຕໍ. ຕມຫໍໂນຕີຕິ ຕມຫໍ ເທວຕໍ ອຸໂປສຖິກຕ຺ຕາ ປຕິກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ໂນຕິ ພ຺ຣູມິ, ນ ວິປ຺ປລປາມິ ສມ຺ມາຕິ.

ອຖສ຺ສ ໂສ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑.

''ເອຕາທິສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ທິສ຺ວານ ຍກ຺ຂໍ, ປ຺ຸຈ຺ເຂຍ຺ຍ ໂປໂສ ສຸຂມາສິສາໂນ;

ອຸຄ຺ເຖຫິ ນໍ ປຄ຺ຊລິກາກິປ຺ຸຈ຺ຂ, ເທວີ ນຸສິ ຕ຺ວໍ ອຸທ ມານຸສີ ນູ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສຸຂມາສິສາໂນຕິ ເອຕາທິສໍ ຍກ຺ຂໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສຸຂໍ ອາສີສນ຺ໂຕ ປຕ຺ຖິໂຕ ປຸຣິໂສ ''ອມ຺ຫາກໍ ສຸຂໍ ກວິສ຺ສຕິ, ນ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ປ຺ຸຈ຺ເຂຍ຺ຍ. ອຸຄ຺ເຖຫີຕິ ອຸທກໂຕ ອຸຄ຺ຄານາກາຣໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອຸຄ຺ຄຫ. ປຄ຺ຊລິກາກິປ຺ຸຈ຺ຂາຕິ ອຄ຺ຊລິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ອກິປ຺ຸຈ຺ຂ. ອຸທ ມານຸສີຕິ ອຸທາຫຸ ມຫິທ຺ທິກາ ມານຸສີ ຕ຺ວນ຺ຕິ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ''ຍຸຕ຺ຕໍ ກເຖສີ''ຕິ ຕໍ ປ຺ຸຈ຺ຂນ຺ໂຕ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໔໒.

''ຍໍ ຕ຺ວໍ ສຸເຂນາກິສເມກ຺ຂເສ ມໍ, ກຸຄ຺ຊສ຺ສ຺ ກຕ຺ຕໍ ອິຕິ ມໍ ວເທສິ;

ປ຺ຸຈ຺ຂາມິ ຕໍ ນາຣິ ມຫານຸກາເວ, ເທວີ ນຸສິ ຕ຺ວໍ ອຸທ ມານຸສີ ນູ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍໍ ຕ຺ວນ຺ຕິ ຍສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ສຸເຂນ ມໍ ອກິສເມກ຺ຂເສ, ປິຍຈກ຺ຂູຫິ ໂອໂລເກສິ. ປ຺ຸຈ຺ຂາມິ ຕນ຺ຕິ ເຕນ ການເຕນ ຕໍ ປ຺ຸຈ຺ຂາມິ.

ຕໂຕ ເທວທີຕາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໔໓.

''ເທວີ ອຫໍ ສງ຺ຂ ມຫານຸກາວາ, ອິຂາຄຕາ ສາຄຣວາຣິມຊ຺ເຊ;

ອນຸກມ຺ປີກາ ໂນ ຈ ປ຺ທຸຍ຺ຎຈິຕ຺ຕາ, ຕເວວ ອຕ຺ຖາຍ ອິຑາຄຕາສ຺ມິ។

໔໔។

‘‘ອິໝນ຺ນປານໍ ສຍນາສນຄ຺ຈ, ຍານານິ ນານາວິວິຑານິ ສຽຂ;

ສພ຺ພສ຺ສ ຕ຺ຍາຫໍ ປ຺ຜິປາທຍາມິ, ຍໍ ກິຄ຺ຈິ ຕຸຍ຺ຫໍ ມນສາກິປ຺ຕ຺ຖິຕ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອິຑາຕິ ອິມສ຺ມິ ມຫາສມຸທ຺ເທ។ ນານາວິວິຑານິຕິ ພຫູນິ ຈ ອເນກປ຺ປ຺ກາຣານິ ຈ ຫຕ຺ຖິຍານອສ຺ສຍານາທີນິ ອຕ຺ຖິ។ ສພ຺ພສ຺ສ ຕ຺ຍາຫນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ອນ຺ນປານາທິໂນ ສພ຺ພສ຺ສ ສາມິກໍ ກຕ຺ວາ ຕໍ ເຕ ອນ຺ນປານາທີ ປ຺ຜິປາທຍາມິ ທທາມິ។ ຍໍ ກິຄ຺ຈິ ຕິ ອຄ຺ຄມ຺ປີ ຍໍ ກິຄ຺ຈິ ມນສາ ອິຈ຺ຆິຕໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ເຕ ທມ຺ມິຕິ។

ຕໍ ສ຺ຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ອຍໍ ເທວຕິາ ສມຸທ຺ທປິຍ຺ເຖ ມຍ຺ຫໍ ‘ອິທຄ຺ຈິທຄ຺ຈ ທມ຺ມີ’ຕິ ວທຕິ, ກຶ ນຸ ໂຂ ເອສາ ມຍາ ກເຕນ ປ຺ຄ຺ຄກມ຺ເມນ ທາຕ຺ກາມາ, ອຸທາຫຸ ອຕ຺ຕໂນ ພເລນ, ປ຺ຈ຺ຆິສ຺ສາມິ ຕາວ ນ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປ຺ຈ຺ຆນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໕។

‘‘ຍໍ ກິຄ຺ຈິ ຍິຍ຺ຎຄ຺ຈ ຫຸຕຄ຺ຈ ມຍ຺ຫໍ, ສພ຺ພສ຺ສ ໂນ ອິສ຺ສຣາ ຕ຺ວໍ ສຸຄຕ຺ເຕ;

ສຸສ຺ໂສຕີ ສຸພ຺ກມຸ ສຸວິລຄ຺ຄມຊ຺ເຊ, ກິສ຺ສ ເມ ກມ຺ມສ຺ສ ອຍໍ ວິປາໂກ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ຍິຍ຺ຎນ຺ຕິ ທານວເສນ ຍຊິຕໍ។ ຫຸຕນ຺ຕິ ອາຫຸນປາຫຸນວເສນ ທິນ຺ນໍ។ ສພ຺ພສ຺ສ ໂນ ອິສ຺ສຣາ ຕ຺ວນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ອມ຺ຫາກໍ ປ຺ຄ຺ຄກມ຺ມສ຺ສ ຕ຺ວໍ ອິສ຺ສຣາ, ‘‘ອິມສ຺ສ ອຍໍ ວິປາໂກ, ອິມສ຺ສ ອຍ’’ນ຺ຕິ ພ຺ຍາກຣິຕ຺ຸ ສມຕ຺ຖາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ສຸສ຺ໂສຕີຕິ ສຸນ຺ທຣອູຣຸລກ຺ຂເຕ។ ສຸພ຺ກມູຕິ ສຸນ຺ທຣກມຸເກ ។ ສຸວິລຄ຺ຄມຊ຺ເຊຕິ ສຸຍ຺ຎວິລຄ຺ຄິຕຕນຸມຊ຺ເຊ។ ກິສ຺ສ ເມຕິ ມຍາ ກຕກມ຺ເມສຸ ກຕຣກມ຺ມສ຺ສ ອຍໍ ວິປາໂກ, ເຍນາຫໍ ອປ຺ປຕິຍ຺ເຖ ສມຸທ຺ເທ ປຕິຍ຺ຖໍ ລການິຕິ។

ຕໍ ສ຺ຕ຺ວາ ເທວຕິາ ‘‘ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ‘ຍໍ ເຕນ ກຸສລໍ ກຕໍ, ຕໍ ກມ຺ມໍ ນ ຊານາຕີ’ຕິ ອຄ຺ຄາຍ ປ຺ຈ຺ຆຕິ ມຄ຺ເຄ, ກຖຍິສ຺ສາມິ ທານິສ຺ສາ’’ຕິ ຕໍ ກເຖນ຺ຕີ ອຍ຺ຎມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໖។

‘‘ຆມ຺ເມ ປເຖ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ເອກກິກ຺ຂຸໍ, ອຸຄ຺ຆຍ຺ຍປາຫໍ ຕສິຕໍ ກິລນ຺ຕໍ;

ປ຺ຜິປາທຍິ ສຽຂ ອຸປາຫນານິ, ສາ ທກ຺ຂິຓາ ກາມທຸຫາ ຕວຊ຺ຊາ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ເອກກິກ຺ຂຸນ຺ຕິ ເອກໍ ປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຑໍ ສນ຺ຑາຍາຫ។ ອຸຄ຺ຆຍ຺ຍປາທນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຫວາລຸກາຍ ຆຍ຺ຜິຕປາທໍ។ ຕສິຕນ຺ຕິ ປິປາສິຕໍ។ ປ຺ຜິປາທຍີຕິ ປ຺ຜິປາເທສິ, ໂຍເຊສີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ກາມທຸຫາຕິ ສພ຺ພກາມທາຍິກາ។

ຕໍ ສ຺ຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ເອວຣູເປປີ ນາມ ອປ຺ປຕິຍ຺ເຖ ມຫາສມຸທ຺ເທ ມຍາ ທິນ຺ເນາປາຫນທານໍ ມມ ສພ຺ພກາມທທໍ ຊາຕໍ, ອໂຫ ສຸທິນ຺ນໍ ເມ ປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຑສ຺ສ ທານ’’ນ຺ຕິ ຕຸຍ຺ຎຈິຕ຺ໂຕ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗។

‘‘ສາ ໂຫຕຸ ນາວາ ຜລກູປປັນ຺ນາ, ອນວສ຺ສຸຕາ ເອຣກວາຕຍຸຕ຺ຕາ;

ອຄ຺ຄສ຺ສ ຍານສ຺ສ ນ ເຫຕ຺ຖ ກູມິ, ອຊ຺ເຊວ ມັ ໂມລຸອິນີ ປ໋າປຍສ຺ສູ’’ຕິ໚

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ເທວເຕ, ເອວັ ສນ຺ເຕ ມຍ຺ຫັ ເອກັ ນາວັ ມາເປຫິ, ຊຸທ຺ທກັ ປນ ເອກໂທຕິກນາວັ ມາເປຫິ, ຍັ ນາວັ ມາເປສ຺ສສິ, ສາ ໂຫຕຸ ນາວາ ພຫູຫິ ສຸສິພ຺ພິເຕຫິ ຜລເກຫິ ອຸປປັນ຺ນາ, ອຸທກປເວສນສ຺ສາກາເວນ ອນວສ຺ສຸຕາ, ເອຣເກນ ສມ຺ມາ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕນ ວາເຕນ ຍຸຕ຺ຕາ, ຖເປຕ຺ວາ ທິພ຺ພນາວັ ອຄ຺ຄສ຺ສ ຍານສ຺ສ ເອຕ຺ຖ ກູມິ ນຕ຺ຖິ, ຕາຍ ປນ ທິພ຺ພນາວາຍ ອຊ຺ເຊວ ມັ ໂມລຸອິນີນຄຣັ ປ໋າປຍສ຺ສູຕິ໚

ເທວທິຕາ ຕສ຺ສ ວຈນັ ສຸຕ຺ວາ ຕຸຍ຺ຖຈິຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕຣຕນມຍັ ນາວັ ມາເປສິ໚ ສາ ທີຍໂຕ ອຍ຺ເຖ໋າສກາ ອໂຫສິ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ຈຕ຺ອຸສກາ, ຄມ຺ກີຣໂຕ ວີສຕິຍຍ຺ຖິກາ໚ ຕສ຺ສາ ອິນ຺ທນີລມຍາ ຕໂຍ ກູປກາ, ໂສວຕ຺ຕມຍານິ ໂຍຕ຺ຕານິ ຣຊຕມຍານິ ປຕ຺ຕານິ ໂສວຕ຺ຕມຍານິ ຈ ພິຍາຣິຕ຺ຕານິ ອເຫສຸັ໚ ເທວຕາ ຕັ ນາວັ ສຕ຺ຕນ຺ນັ ຣຕນານັ ປູເຣຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕັ ອາລິງຄິຕ຺ວາ ອລງກຕນາວາຍ ອາໂຣເປສິ, ອຸປຍ຺ຖກັ ປນສ຺ສ ນ ໂອໂລເກສິ໚ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອຕ຺ຕນາ ກຕກລ຺ຍາຕໂຕ ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕີ ອທາສິ, ໂສ ອນ຺ໂມທິ໚ ຕທາ ເທວຕາ ຕມ຺ປີ ອາລິງຄິຕ຺ວາ ນາວາຍ ປຕິຍ຺ຖາເປສິ໚ ອຖ ນັ ນາວັ ໂມລຸອິນີນຄຣັ ເນຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາສ຺ສ ຆເຣ ທນັ ປຕິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຍ຺ຖານເມວ ອຄມາສິ໚ ສຕ຺ຖາ ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂທ ຫຸຕ຺ວາ –

໔໗໚

‘‘ສາ ຕຕ຺ຖ ວິຕ຺ຕາ ສຸມນາ ປຕີຕາ, ນາວັ ສຸຈິຕ຺ຕັ ອກິນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ;

ອາທາຍ ສງ຺ຂັ ປຸ໋ຣິເສນ ສທ຺ຊີ, ອຸປ໋ານຍີ ນຄຣັ ສາຊຸຣມ຺ມ’’ນ຺ຕິ໚ –

ອິມັ ໂອສານຄາຖັ ອກາສິ໚

ຕຕ຺ຖ ສາຕິ ກິກ຺ຂເວ, ສາ ເທວຕາ ຕຕ຺ຖ ສມຸທ຺ທມຊ຺ເຊ ຕສ຺ສ ວຈນັ ສຸຕ຺ວາ ວິຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕາຍ ປີຕິຍາ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ວິຕ຺ຕາ໚ ສຸມນາຕິ ສຸນ຺ທຣມນາ ປາໂມຊ຺ເຊນ ປຕີຕຈິຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ວິຈິຕ຺ຣນາວັ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕັ ປຣິຈາຣເກນ ສທ຺ຊີ ອາທາຍ ສາຊຸຣມ຺ມັ ອຕິຣມຕີຍັ ນຄຣັ ອຸປ໋ານຍີຕິ໚

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕປີ ຍາວຊີວັ ອປ໋ຣິມິຕທນັ ເຄຫັ ອຊ຺ຊາວສນ຺ໂຕ ທານັ ທຕ຺ວາ ສີລັ ຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ຊີວິຕປ໋ຣິໂຍສາເນ ສປ໋ຣິໂສ ເທວນຄຣັ ປ໋ຣິປູເຣສິ໚

ສຕ຺ຖາ ອິມັ ທມ຺ມເທສນັ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກັ ສໂມທາເນສິ, ສຈ຺ຈປ໋ຣິໂຍສາເນ ອຸປ໋າສໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫີ໚

ຕທາ ເທວທິຕາ ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາ ອໂຫສິ, ອຸປຍ຺ຖາກປຸ໋ຣິໂສ ອານນ຺ໂທ, ສງ຺ຂພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ໚

ສງ຺ຂຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕ຺ຕຖາ໚

[໔໔໗] ໕໚ ຈູລອໂພທິຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ໂຍ ເຕ ອິມັ ວິສາລກ຺ຂິນ຺ຕິ ອິທັ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກັ ໂກທນັ ກິກ຺ຂຸັ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ໚ ໂສ ກິຣ ກິກ຺ຂຸ ນິຍ຺ຍານິເກ ພຸທ຺ທສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາປີ ໂກຊັ ນິຄ຺ຄເຫຕຸັ ນາສກ຺ຂິ, ໂກທໂນ ອໂຫສິ ອຸປ໋າຍາສພຫຸໂລ, ອປ຺ປມ຺ປີ ວຸຕ຺ໂຕ ສມາໂນ ອກິສຊ຺ຊິ

ກຸປ຺ປິ ພຸຍາປ຺ຊຊິ ປຕິຍຸດຍິ។ ສຕຸຖາ ຕສຸສ ໂກສບກາວໍ ສຸຕຸວາ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ‘‘ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ ໂກສໂບ’’ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸວາ ‘‘ສຈຸຈໍ ກນຸເຕ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ກິກຸຂຸ ໂກໂສ ນາມ ວາເຣຕພຸໂພ, ເອວຣູໂປ ຫິ ອິສໂລເກ ຈ ປຣໂລເກ ຈ ອນຕຸຖກາຣໂກ, ຕຸວໍ ນິກຸໂກສສຸສ ພຸທຸສສຸສ ສາສເນ ປພຸພຊິຕຸວາ ກສຸມາ ກຸຊຸຊສິ, ໂປຣາຕກປຕຸທິຕາ ພາຫິຣສາສເນ ປພຸພຊິຕຸວາປິ ໂກສໍ ນ ກຣີສູ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ອຄຸຄຕຣສຸມີ ກາສີນິຄເມ ເອໂກ ພຸຣາຫຸມໂຕ ອຫຸໂຜ ມຫາທຸສໂນ ມຫາໂກໂຄ ອປຸຕຸຕໂກ ອໂຫສິ, ຕສຸສ ພຸຣາຫຸມຕີ ປຸຕຸຕໍ ປຕຸເຖສີ។ ຕທາ ໂພທິສຕຸໂຕ ພຸຣຫຸມໂລກາ ຈວິຕຸວາ ຕສຸສາ ກຸຈຸຈິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິ, ຕສຸສ ນາມຄຸຄຫາຕທິວເສ ‘‘ໂພທິກຸມາໂຣ’’ຕິ ນາມໍ ກຣີສຸ។ ຕສຸສ ວຍປຸປຕຸຕກາເລ ຕກຸກສິລໍ ຄນຸຕຸວາ ສພຸພສິປຸປານິ ອຸຄຸຄຕຸທິຕຸວາ ປຈຸຈາຄຕສຸສ ອນິຈຸຉນຸຕສຸເສວ ມາຕາປິຕໂຣ ສມານຊາຕິກາ ກຸລາ ກຸມາຣິກໍ ອາເນສຸໍ។ ສາປິ ພຸຣຫຸມໂລກາ ຈຸຕາວ ອຸຕຸຕມຣູປຣາ ເທວຈຸຉຣປຕິກາຄາ។ ເຕສໍ ອນິຈຸຉມານານຄຸເຍວ ອຄຸຄມຄຸຄໍ ອາວາຫວິວາຫໍ ກຣີສຸ។ ອຸກິນຸນໍ ປເນເຕສໍ ກິເລສສມຸທາຈາໂຣ ນາມ ນ ກູຕປຸພຸໂພ, ສໍຣາຄວເສນ ອຄຸຄມຄຸຄສຸສ ໂອໂລກນໍ ນາມ ນາໂຫສິ, ສຸປິເນປິ ເມຖຸນທມຸໂມ ນາມ ນ ທິຍຸຖປຸພຸໂພ, ເອວໍ ປຣິສຸທຸທສີລາ ອເຫສຸໍ។

ອຖາປຣກາເຄ ມຫາສຕຸໂຕ ມາຕາປິຕູສຸ ກາລກເຕສຸ ເຕສໍ ສຣີຣກິຈຸຈໍ ກຕຸວາ ຕໍ ປກຸໂກສິຕຸວາ ‘‘ກທຸເທ, ຕຸວໍ ອິມໍ ອສີຕິໂກຕິທິນໍ ຄເຫຕຸວາ ສຸເຂນ ຊີວາຫີ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ກີ ກຣິສຸສຖ ຕຸມຸເຫ ປນ, ອຍຸຍປຸຕຸຕາ’’ຕິ? ‘‘ມຍຸຫໍ ທເນນ ກິຈຸຈໍ ນຕຸຖິ, ຫິມວນຸຕປເທສໍ ປວິສິຕຸວາ ອິສິປພຸພຊຸຊໍ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປຕິຍຸຄໍ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ។ ‘‘ກີ ປນ ອຍຸຍປຸຕຸຕ ປພຸພຊຸຊາ ນາມ ປຸຣິສານຄຸເຍວ ວຍຸຍຕີ’’ຕິ? ‘‘ອິຕຸຖີນມຸປິ ວຍຸຍຕີ, ກທຸເທ’’ຕິ។ ‘‘ເຕນ ຫິ ອຫໍ ຕຸມຸເຫຫິ ຉຸຍຶຕເຂລຸອໍ ນ ຄຕຸຫິສຸສາມິ, ມຍຸຫມຸປິ ທເນນ ກິຈຸຈໍ ນຕຸຖິ, ອຫມຸປິ ປພຸພຊິສຸສາມີ’’ຕິ។ ‘‘ສາທຸ, ກທຸເທ’’ຕິ។ ເຕ ອຸໂກປິ ມຫາທານໍ ທຕຸວາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຣມຕີເຍ ກູມິກາເຄ ອສຸສມໍ ກຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຸຄຸຉາຈຣິຍາຍ ຜລາຜເລຫິ ຍາເປນຸຕາ ຕຕຸຖ ທສມຕຸຕານິ ສໍວຈຸຉຣານິ ວສີສຸ, ຊານໍ ປນ ເນສໍ ນ ຕາວ ອຸປຸປຊຸຊຕິ។ ເຕ ຕຕຸຖ ປພຸພຊຸຊາສຸເຂເນວ ທສ ສໍວຈຸຉເຣ ວສິຕຸວາ ໂລຕມຸພິລເສວນຕຸຖາຍ ຊນປທຈາຣິກໍ ຈຣນຸຕາ ອນຸປຸພຸເພນ ພາຣາຕສີ ປຕຸວາ ຣາຊຸຍຸຍາເນ ວສີສຸ។

ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ອຸຍຸຍານປາລໍ ປຕຸຕາກາຣໍ ອາທາຍ ອາຄຕໍ ທິສຸວາ ‘‘ອຸຍຸຍານກິລຸອິກໍ ກິລຸອິສຸສາມ, ອຸຍຸຍານໍ ໂສເຮຫີ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຕນ ໂສຮິຕໍ ສຊຸຊິຕໍ ອຸຍຸຍານໍ ມຫນຸເຕນ ປຣິວາເຣນ ອຄມາສີ។ ຕສຸມິ ຂເຕ ເຕ ອຸໂກປິ ຊນາ ອຸຍຸຍານສຸສ ເອກປສຸເສ ປພຸພຊຸຊາສຸເຂນ ວີຕິນາເມຕຸວາ ນິສິນຸນາ ໂຫນຸຕິ។ ອຖ ຣາຊາ ອຸຍຸຍາເນ ວິຈຣນຸໂຕ ເຕ ອຸໂກປິ ນິສິນຸເນ ທິສຸວາ ປຣມປາສາທິກໍ ອຸຕຸຕມຣູປຣໍ ປຣິພຸພາຊິກໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ປຕິພທຸທຈິຕຸໂຕ ອໂຫສິ។ ໂສ ກິເລສວເສນ ກມຸປນຸໂຕ ‘‘ປຸຈຸຈິສຸສາມິ ຕາວ, ອຍໍ ປຣິພຸພາຊິກາ ອິມສຸສ ກີ ໂຫຕີ’’ຕິ ໂພທິສຕຸຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ‘‘ປພຸພຊິຕ ອຍໍ ເຕ ປຣິພຸພາຊິກາ ກີ ໂຫຕີ’’ຕິ ປຸຈຸຈິ។ ມຫາຣາຊ, ກິຄຸຈິ ນ ໂຫຕີ, ເກວລໍ ເອກປພຸພຊຸຊາຍ ປພຸພຊິຕາ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ເມ ຄິຫິກາເລ ປາທປຣິຈາຣິກາ ອໂຫສິຕີ។ ຕໍ ສຸຕຸວາ ຣາຊາ ‘‘ອຍໍ ກິເຣຕສຸສ ກິຄຸຈິ ນ ໂຫຕີ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ຄິຫິກາເລ ປາທປຣິຈາຣິກາ ກິຣສຸສ ອໂຫສິ , ສເຈ ປນາຫໍ ອິສຸສຣິຍພເລນ ຄເຫຕຸວາ ຄຈຸເຉຍຸຍໍ, ກີ ນຸ ໂຂ ເອສ ກຣິສຸສຕິ, ປຣິຄຸຄຕຸຫິສຸສາມິ ຕາວ ນ’’ນຸຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ອຸປສງກມິຕຸວາ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໙។

‘‘ໂຍ ເຕ ອິມໍ ວິສາລກຸຂີ, ປິຍໍ ສໍມຸຫິຕກາສິນີ;

ອາທາຍ ພລາ ຄຈຸເຉຍຸຍ, ກີ ນຸ ກຍິຣາສິ ພຸຣາຫຸມຕາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ສໍມຸຫິຕກາສິນິນຸຕິ ມນຸທຫສິຕກາສິນີ។ ພລາ ຄຈຸເຉຍຸຍາຕິ ພລກຸກາເຣນ ອາທາຍ ຄຈຸເຉຍຸຍ។ ກີ ນຸ ກຍິຣາສີຕິ ຕສຸສ ຕຸວໍ ພຸຣາຫຸມຕ ກີ ກເຣຍຸຍາສີຕິ?

ອຖສຸສ ກຖໍ ສຸຕຸວາ ມຫາສຕຸໂຕ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໘໐႞

‘‘ອຸປ໌ປ໌ຊເຊ ເມ ນ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ນ ເມ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ ຊີວໂຕ;

ຣຊ໌ວ ວິປຸລາ ວຸຌ຺ຄິ, ຂິປ໌ປເມວ ນິວາຣເຍ’’ຕິ႞

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ມຫາຣາຊ, ສເຈ ອິມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ກິສ຺ມິຌ຺ຈິ ມມ ອພ຺ການ຺ຕເຣ ໂກໂປ ອຸປ໌ປ໌ຊເຊຍ຺ຍ, ໂສ ເມ ອນ຺ໂຕ ອຸປ໌ປ໌ຊິຕ຺ວາ ນ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ຍາວາຫໍ ຊີວາມິ, ຕາວ ເມ ນ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ႞ ນາສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ໝນສນ຺ນິວາເສນ ປຕິຌ຺ຖາຕຸໍ ທສ຺ສາມິ, ອຖ ໂຂ ຍຖາ ອຸປ໌ປນ຺ນໍ ຣຊໍ ວິປຸລາ ເມໝວຸຌ຺ຄິ ຂິປ໌ປໍ ນິວາເຣຕິ, ຕຖາ ຂິປ໌ປເມວ ນໍ ເມຕ຺ຕາກາວນາຍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ວາເຣສ຺ສາມິຕິ႞

ເອວໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ສີຫນາທໍ ນທິ႞ ຣາຊາ ປນສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາປິ ອນ຺ຌພາລຕາຍ ປຌິພທ຺ຌໍ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕໍ ນິວາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອຌ຺ຌຕຣໍ ອມຈ຺ຈໍ ອາຕາເປສິ ‘‘ອິມໍ ປຣິພ຺ພາຊິກໍ ຣາຊນິເວສນໍ ເນຫີ’’ຕິ႞ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ປຌິສ຺ສຸຕິຕ຺ວາ ‘‘ອຌມ຺ໂມ ໂລເກ ວຕ຺ຕຕິ, ອຍຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ປຣິເທວມານໍເຍວ ນໍ ອາທາຍ ປາຍາສິ႞ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສາ ປຣິເທວນສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ເອກວາຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ປຸນ ນ ໂອໂລເກສິ႞ ຕໍ ໂຣທນ຺ຕີ ປຣິເທວນ຺ຕີ ຣາຊນິເວສນເມວ ນຍິສ຺ສຸ႞ ໂສປິ ພາຣາຕສີຣາຊາ ອຸຍ຺ຍາເນ ປປ໌ຌຈໍ ອກຕ຺ວາວ ສີໝຕຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປຣິພ຺ພາຊິກໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ຍເສນ ນິມນ຺ເຕສິ႞ ສາ ຍສສ຺ສ ອຄຸຕໍ ປພ຺ພຊາຍ ເອວ ຄຸຕໍ ກເຖສິ႞ ຣາຊາ ເກນຈິ ປຣິຍາເຍນ ຕສ຺ສາ ມນໍ ອລກ຺ນ຺ໂຕ ຕໍ ເອກສ຺ມີ ຄພ຺ເກ ກາເຣຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ປຣິພ຺ພາຊິກາ ເອວຣູປໍ ຍສໍ ນ ອິຈ຺ຉຕິ, ໂສປີ ຕາປໂສ ເອວຣູປໍ ມາຕຸຄາມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ໂອໂລກິຕມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ອກາສິ, ປພ຺ພຊິຕາ ໂຂ ປນ ພຫຸມາຍາ ໂຫນ຺ຕິ, ກິຌ຺ຈິ ປໂຍເຊຕ຺ວາ ອນຕ຺ຖມ຺ປິ ເມ ກເຣຍ຺ຍ, ຄຈ຺ຉາມິ ຕາວ ຊານາມິ ກີ ກໂຣນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອຸຍ຺ຍານໍ ອຄມາສິ႞ ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ຈີວຣໍ ສິພ຺ພນ຺ໂຕ ນິສີທິ႞ ຣາຊາ ມນ຺ທປຣິວາໂຣວ ປທສທ຺ທໍ ອກໂຣນ຺ໂຕ ສຕິກໍ ອຸປສງ຺ກມິ႞ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຣາຊານໍ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ຈີວຣເມວ ສິພ຺ພິ႞ ຣາຊາ ‘‘ອຍໍ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ມຍາ ສທ຺ຌິ ນ ສລ຺ລປຕິ’’ຕິ ມຌ຺ຌມາໂນ ‘‘ອຍໍ ກູຌຕາປໂສ ‘ໂກຘສ຺ສ ອຸປ໌ປ໌ຊິຕຸໍ ນ ທສ຺ສາມິ, ອຸປ໌ປນ຺ນມ຺ປິ ນໍ ຂິປ໌ປເມວ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມິ’ຕິ ປຖມເມວ ຄຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອິທານິ ໂກເຘນ ຖທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ມຍາ ສທ຺ຌິ ນ ສລ຺ລປຕິ’’ຕິ ສຌ຺ລາຍ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໘໑႞

‘‘ຍໍ ນຸ ປຸພ຺ເພ ວິກຕ຺ຖິຕ຺ໂຖ, ພລມ຺ຫີວ ອປສ຺ສິໂຕ;

ສ຺ວຊ຺ຊ ຕຕ຺ຫີກໂຕ ທານິ, ສງ຺ໝາຍີ ສິພ຺ພມຈ຺ຉສີ’’ຕິ႞

ຕຕ຺ຖ ພລມ຺ຫີວ ອປສ຺ສິໂຕຕິ ພລນິສ຺ສິໂຕ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ႞ ຕຕ຺ຫີກໂຕຕິ ກິຌ຺ຈິ ອວທນ຺ໂຕ႞ ສິພ຺ພມຈ຺ຉສີຕິ ສິພ຺ພນ຺ໂຕ ອຈ຺ຉສິ႞

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ອຍໍ ຣາຊາ ໂກຘວເສນ ມໍ ນາລປຕີຕິ ມຌ຺ຌຕິ, ກເຖສ຺ສາມິ ທານິສ຺ສ ອຸປ໌ປນ຺ນສ຺ສ ໂກຘສ຺ສ ວສໍ ອຄຕກາວ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໘໒႞

‘‘ອຸປ໌ປ໌ຊິ ເມ ນ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ຖ, ນ ເມ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ຖ ຊີວໂຕ;

ຣຊ໌ວ ວິປຸລາ ວຸຌ຺ຄິ, ຂິປ໌ປເມວ ນິວາຣຍິ’’ນ຺ຕິ႞

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ມຫາຣາຊ, ອຸປ໌ປ໌ຊິ ເມ, ນ ນ ອຸປ໌ປ໌ຊິ, ນ ປນ ເມ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ຖ, ນາສ຺ສ ປວິສິຕ຺ວາ ຫທເຍ ຖາຕຸໍ ອທາສີ, ອິຕິ ໂສ

ມມ ຊີວໂຕ ນ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ເຖວ, ຣຊ຺ ວິປຸລາ ວຸຜ຺ຖິ ວິຍ ຂິປ຺ປເມວ ນ຺ ນິວາເຣສີນ຺ຕີ໌

ຕ຺ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ ເອສ ໂກປເມວ ສນ຺ຊາຍ ວຫຕິ, ອຸທາຫຸ ອລຸຄ຺ ກິລ຺ຈິ ສິປ຺ປ຺ ສນ຺ຊາຍ ກເຖສີ, ປຸຈ຺ຊິສ຺ສາມິ ຕາວ ນ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຊນ຺ໂຕ ປຄ຺ຈມ຺ ຄາຖມາຫ –

໔໗໌

‘‘ກີ ເຕ ອຸປ຺ປ຺ຊຊີ ໂນ ມຸຈ຺ຈິ, ກີ ເຕ ນ ມຸຈ຺ຈິ ຊີວໂຕ;

ຣຊ຺ວ ວິປຸລາ ວຸຜ຺ຖິ, ກຕມ຺ ຕ຺ ນິວາຣຍີ’’ຕີ໌

ຕຕ຺ຖ ກີ ເຕ ອຸປ຺ປ຺ຊຊີ ໂນ ມຸຈ຺ຈິຕິ ກີ ຕວ ອຸປ຺ປ຺ຊຊີ ເຈວ ນ ມຸຈ຺ຈິ ຈ໌

ຕ຺ ສຸຕ຺ວາ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ‘‘ມຫາຣາຊ, ເອວ຺ ໂກໂຜ ພຫຸອາທີນໂວ ມຫາວິນາສທາຍໂກ, ເອໂສ ມມ ອຸປ຺ປ຺ຊຊີ, ອຸປ຺ປນ຺ນຄ຺ຈ ນ຺ ເມຕ຺ຕາກາວນາຍ ນິວາເຣສີ’’ນ຺ຕິ ໂກເຜ ອາທີນວ຺ ປກາເສນ຺ໂຕ –

໔໔໌

‘‘ຍມ຺ຫິ ຊາເຕ ນ ປສ຺ສຕິ, ອຊາເຕ ສາຊຸ ປສ຺ສຕິ;

ໂສ ເມ ອຸປ຺ປ຺ຊຊີ ໂນ ມຸຈ຺ຈິ, ໂກໂຜ ທຸມ຺ເມຊໂຄຈໂຣ໌

໔໕໌

‘‘ເຍນ ຊາເຕນ ນນ຺ທນ຺ຕິ, ອມິຕ຺ຕາ ທຸກ຺ຂເມສິໂນ;

ໂສ ເມ ອຸປ຺ປ຺ຊຊີ ໂນ ມຸຈ຺ຈິ, ໂກໂຜ ທຸມ຺ເມຊໂຄຈໂຣ໌

໔໖໌

‘‘ຍສ຺ມິຄ຺ຈ ຊາຍມານມ຺ຫິ, ສທຕ຺ຖ຺ ນາວພຸຊ຺ຊຕິ;

ໂສ ເມ ອຸປ຺ປ຺ຊຊີ ໂນ ມຸຈ຺ຈິ, ໂກໂຜ ທຸມ຺ເມຊໂຄຈໂຣ໌

໔໗໌

‘‘ເຍນາກິກູໂຕ ກຸສລ຺ ຊຫາຕິ, ປຣກ຺ກເຣ ວິປຸລຄ຺ຈາປີ ອຕ຺ຖ຺;

ສ ກີມເສໂນ ພລວາ ປມທ຺ທີ, ໂກໂຜ ມຫາຣາຊ ນ ເມ ອມຸຈ຺ຈຖ໌

໔໘໌

‘‘ກຜ຺ຖສ຺ມີ ມຕ຺ຖມານສ຺ມີ, ປາວໂກ ນາມ ຊາຍຕິ;

ຕເມວ ກຜຸຄໍ ໜຫຕິ, ຍສຸມາ ໂສ ຊາຍເຕ ຄິນິ຺.

໔໙.

‘‘ເອວໍ ມນຸຫສຸສ ໂປສສຸສ, ພາລສຸສ ອວິຊານໂຕ;

ສາຣມຸກາ ຊາຍເຕ ໂກໂຂ, ໂສປີ ເຕເນວ ໜຍຸຫຕິ.

໕໐.

‘‘ອຄຸຄິວ ຕິຕາກຜຸຄສຸມິ, ໂກໂຂ ຍສຸສ ປວຫຸຌຕິ;

ນິຫີຍຕິ ຕສຸສ ຍໂສ, ກາລຸອປກຸເຂວ ຈນຸທິມາ.

໕໑.

‘‘ອເນໂຂ ສູມເກຕູວ, ໂກໂຂ ຍສຸສູປສມຸມຕິ;

ອາປູຣຕິ ຕສຸສ ຍໂສ, ສຸກຸກປກຸເຂວ ຈນຸທິມາ’’ຕິ. – ອິມາ ຄາຖາ ອາໜ;

ຕຕຸຖ ນ ປສຸສຕີຕິ ອຕຸຕຕຸຖມຸປີ ນ ປສຸສຕິ, ປເຄວ ປຣຕຸຖໍ. ສາທຸ ປສຸສຕີຕິ ອຕຸຕຕຸຖໍ ປຣຕຸຖໍ ອຸກາຍຕຸຖມຸປີ ສາທຸ ປສຸສຕິ. ທຸມຸເມຂໂຄຈໂຣຕິ ນິປຸປຸຌຍານໍ ອາຂາຣກູໂຕ ໂຄຈໂຣ. ທຸກຸຂເມສິໂນຕິ ທຸກຸຂໍ ອິຈຸຉນຸຕາ. ສຫຕຸຖມຸຕິ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຖກູຕໍ ອຕຸຖໂຕ ເຈວ ຂມຸມໂຕ ຈ ວຸທຸຌີ. ປຣກຸກເຣຕິ ວິປຸລມຸປີ ອຕຸຖໍ ອຸປຸປນຸນໍ ປຣໂຕ ກາເຣຕິ, ອປເນຖ, ນ ເມ ອິມິນາ ອຕຸໂຖຕິ ວທຕິ. ສ ກີມເສໂນຕິ ໂສ ໂກໂຂ ກີມາຍ ກຍຊນນິຍາ ມຫຕິຍາ ກິເລສເສນາຍ ສມນຸນາຄໂຕ. ປມຫຸທີຕິ ອຕຸຕໂນ ພລວກາເວນ ອຸລຸອາເຣປີ ສຕຸເຕ ຄເໜຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ວເສ ກຣເຕາ ມຫຸທນສມຕຸໂຖ. ນ ເມ ອມຸຈຸຈຖາຕິ ມມ ສນຸຕິກາ ໂມກຸຂໍ ນ ລກຕິ, ໜທເຍ ວາ ປນ ເມ ອີຣໍ ວິຍ ມຸຫຸຕຸຕໍ ທສິກາເວນ ນ ປຕິຜຸຄຫີຕຸຖາຕິປີ ອຕຸໂຖ.

ກຜຸຄສຸມີ ມຕຸຖມານສຸມິນຸຕິ ອຣຕີສທິເຕນ ມຕຸຖິຍມາເນ, ‘‘ມທຸທມານສຸມີ’’ນຸຕິປີ ປາໂຖ. ຍສຸມາຕິ ຍໂຕ ກຜຸຄາ ຊາຍຕິ, ຕເມວ ໜຫຕິ. ຄິນີຕິ ອຄຸຄິ. ພາລສຸສ ອວິຊານໂຕຕິ ພາລສຸສ ອວິຊານນຸຕສຸສ. ສາຣມຸກາ ຊາຍເຕຕິ ອຫໍ ຕຸວນຸຕິ ອາກຫຸຌນວິກຫຸຌນໍ ກໂຣນຸຕສຸສ ກຣຕຸຕຣິຍລກຸຂຕາ ສາຣມຸກາ ອຣຕີມຕຸຖນາ ວິຍ ປາວໂກ ໂກໂຂ ຊາຍຕິ. ໂສປີ ເຕເນວາຕິ ໂສປີ ພາໂລ ເຕເນວ ໂກເຂນ ກຜຸຄໍ ວິຍ ອຄຸຄິນາ ໜຍຸຫຕິ. ອເນໂຂ ສູມເກຕູວາຕິ ອນິນຸຂໂນ ອຄຸຄິ ວິຍ. ຕສຸສາຕິ ຕສຸສ ອຂິວາສນຂນຸຕິຍາ ສມນຸນາຄຕສຸສ ປຸຄຸຄລສຸສ ສຸກຸກປກຸເຂ ຈນຸໂທ ວິຍ ລທໂຂ ຍໂສ ອປຣາປຣໍ ອາປູຣຕີຕິ.

ຣາຊາ ມຫາສຕຸຕສຸສ ຂມຸມກຖໍ ສຸຕຸວາ ຕຸຜຸໂຖ ເອກໍ ອມຈຸຈໍ ອາຕາເປຕຸວາ ປຣິພຸພາຊິກໍ ອາໜຣາເປຕຸວາ ‘‘ການເຕ ນິກຸໂກຂຕາປສ, ອຸໂກປີ ຕຸມຸເຫ ປພຸພຊຊາສຸເຂນ ວີຕິນາເມນຸຕາ ອິເຂວ ອຸຍຸຍາເນ ວສຖ, ອຫໍ ໂວ ຂມຸມິກໍ ຣກຸຂາວຣຕຄຸຕຸຕີ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ ວຕຸວາ ຂມາເປຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ປກຸກາມິ. ເຕ ອຸໂກປີ ຕຕຸເຖວ ວສິສຸ. ອປຣກາເຄ ປຣິພຸພາຊິກາ ກາລມກາສິ. ໂພຂິສຕຸໂຕ ຕສຸສາ ກາລກຕາຍ ຫີມວນຸຕໍ ປວິສິຕຸວາ ອກິຌຸຌາ ຈ ສມາປຕຸຕິໂຍ ຈ ນິພຸພຕຸເຕຕຸວາ ຈຕຸຕາໂຣ ພຸຣຫຸມວິຫາເຣ ກາເວຕຸວາ ພຸຣຫຸມໂລກປຣາຍໂຕ ອໂຫສິ.

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ສຈຸຈານິ ປກາເສຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສິ, ສຈຸຈປຣິໂຍສາເນ ໂກຂໂນ ກິກຸຂຸ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຜຸຄຫີ.

ຕທາ ປຣິພ຺ພາຊິກາ ຣາຫຸລມາຕາ ອໂຫສິ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ປຣິພ຺ພາຊໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິຯ

ຈູຬໂພຘິຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຎ຺ຈມາຯ

[໔໔໔] ໖ຯ ກຓ຺ຫທີປາຍນຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ສຕ຺ຕາຫເມວາຫນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ວຕ຺ຖຸ ກຸສຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໒໐ຯ໑ ອາທໂຍ) ອາວິ ຠວິສ຺ສຕິຯ ສຕ຺ຖາ ປນ ຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຠິກ຺ຂຸ ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ພຸທ຺ເຘ ພາຫິຣກປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຕິເຣກປຎ຺ຎາສວສ຺ສານິ ອນຠິຣຕາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣນ຺ຕາ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປເຠທຠເຍນ ອຕ຺ຕໂນ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕຠາວໍ ນ ກສ຺ສຈິ ກເຖສຸໍ, ຕ຺ວໍ ກສ຺ມາ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິກ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ມາທິສສ຺ສ ຄຣຸໂນ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສມ຺ມຸເຂ ຐຕ຺ວາ ຈຕຸປຣິສມຊ຺ເຌ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕຠາວໍ ອາວິ ກໂຣສິ, ກິມຕ຺ຖໍ ອຕ຺ຕໂນ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ນ ຣກ຺ຂສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ວໍສຣຏ຺ເຐ ໂກສມ຺ພິຍໍ ນາມ ນຄເຣ ໂກສມ຺ພໂກ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິຯ ຕທາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ນິຄເມ ທ຺ເວ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອສີຕິໂກຏິວິຠວາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ປິຍສຫາຍກາ ກາເມສຸ ໂທສໍ ທິສ຺ວາ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ກາເມ ປຫາຍ ມຫາຊນສ຺ສ ໂຣທນ຺ຕສ຺ສ ປຣິເທວນ຺ຕສ຺ສ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕປເທເສ ອສ຺ສມປທໍ ກຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸຎ຺ຉາຈຣິຍາຍ ວນມູລຜລາຜເລນ ຍາເປນ຺ຕາ ປຎ຺ຎາສ ວສ຺ສານິ ວສິໍສຸ, ຌານໍ ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸຯ ເຕ ປຎ຺ຎາສວສ຺ສຈ຺ຈເຍນ ໂລຓມ຺ພິລເສວນຕ຺ຖາຍ ຊນປທໍ ຈຣນ຺ຕາ ກາສິຣຏ຺ຐໍ ສມ຺ປາປຸຓິໍສຸຯ ຕຕ຺ຣ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ນິຄມຄາເມ ທີປາຍນຕາປສ຺ສ ຄິຫິສຫາໂຍ ມຓ຺ຑພ຺ໂຍ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ເຕ ອຸໂຠປິ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸຯ ໂສ ເຕ ທິສ຺ວາວ ອຕ຺ຕມໂນ ປຓ຺ຓສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ເຕ ຈຕູຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ອຸປຏ຺ຐຫິຯ ເຕ ຕຕ຺ຖ ຕີຓິ ຈຕ຺ຕາຣິ ວສ຺ສານິ ວສິຕ຺ວາ ຕໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ຕາ ພາຣາຓສິໍ ປຕ຺ວາ ອຕິມຸຕ຺ຕກສຸສາເນ ວສິໍສຸຯ ຕຕ຺ຖ ທີປາຍໂນ ຍຖາຠິຣນ຺ຕໍ ວິຫຣິຕ຺ວາ ປຸນ ຕສ຺ເສວ ສຫາຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄໂຕຯ ມຓ຺ຑພ຺ຍຕາປໂສ ຕຕ຺ເຖວ ວສິຯ

ອເຖກທິວສໍ ເອໂກ ໂຈໂຣ ອນ຺ໂຕນຄເຣ ໂຈຣິກໍ ກຕ຺ວາ ຘ ນສາຣໍ ອາທາຍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ‘ໂຈໂຣ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ປຏິພຸທ຺ເຘຫິ ຆຣສ຺ສາມິເກຫິ ເຈວ ອາຣກ຺ຂມນຸສ຺ເສຫິ ຈ ອນຸພທ຺ໂຘ ນິທ຺ຘມເນນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເວເຄນ ສຸສານໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕາປສສ຺ສ ປຓ຺ຓສາລທ຺ວາເຣ ຠຓ຺ຑິກໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ປລາຍິ ຯ ມນຸສ຺ສາ ຠຓ຺ຑິກໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອເຣ ທຸຏ຺ຐຊຏິລ, ຕ຺ວໍ ຣຕ຺ຕິໍ ໂຈຣິກໍ ກຕ຺ວາ ທິວາ ຕາປສຣູເປນ ຈຣສີ’’ຕິ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ໂປເຖຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ເນຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ທສ຺ສຍິໍສຸຯ ຣາຊາ ອນຸປປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາວ ‘‘ຄຈ຺ຉຖ, ນໍ ສູເລ ອຸຕ຺ຕາເສຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຕ ຕໍ ສຸສານໍ ເນຕ຺ວາ ຂທິຣສູເລ ອາໂຣປຍິໍສຸ, ຕາປສສ຺ສ ສຣີເຣ ສູລໍ ນ ປວິສຕິຯ ຕໂຕ ນິມ຺ພສູລໍ ອາຫຣິໍສຸ, ຕມ຺ປິ ນ ປວິສຕິຯ ອຍສູລໍ ອາຫຣິໍສຸ, ຕມ຺ປິ ນ ປວິສຕິຯ ຕາປໂສ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ເມ ປຸພ຺ພກມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ໂອໂລເກສິ, ອຖສ຺ສ ຊາຕິສ຺ສຣຎາຓໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ເຕນ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອທ຺ທສຯ ກິໍ ປນສ຺ສ ປຸພ຺ພກມ຺ມນ຺ຕິ? ໂກວິຬາຣສູເລ ມກ຺ຂິກາເວຘນໍຯ ໂສ ກິຣ ປຸຣິມຠເວ ວຑ຺ຒກິປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປິຕຸ ຣຸກ຺ຂຕຈ຺ຉນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ມກ຺ຂິກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂກວິຬາຣສລາກາຍ ສູເລ ວິຍ ວິຊ຺ຌິຯ ຕເມນໍ ປາປກມ຺ມໍ ອິມໍ ຐານໍ ປຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫິຯ ໂສ ‘‘ນ ສກ຺ກາ ອິໂຕ ປາປາ ມຍາ ມຸຈ຺ຈິຕຸ’’ນ຺ຕິ ຎຕ຺ວາ ຣາຊປຸຣິເສ ອາຫ ‘‘ສເຈ ມໍ ສູເລ ອຸຕ຺ຕາເສຕຸກາມຕ຺ຖ, ໂກວິຬາຣສູລໍ ອາຫຣຖາ’’ຕິຯ ເຕ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ຕໍ ສູເລ ອຸຕ຺ຕາເສຕ຺ວາ ອາຣກ຺ຂໍ ທຕ຺ວາ ປກ຺ກມິໍສຸຯ

ອາຣກ຺ຂກາ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນາ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ໂອໂລເກນ຺ຕິຯ ຕທາ ທີປາຍໂນ ‘‘ຈິຣທິຏ຺ໂຐ ເມ ສຫາໂຍ’’ຕິ ມຓ຺ຑພ຺ຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ‘‘ສູເລ ອຸຕ຺ຕາສິໂຕ’’ຕິ ຕໍ ທິວສເມວ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ‘‘ກິໍ ສມ຺ມ ກາຣໂກສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອກາຣໂກມ຺ຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ມໂນປໂທສໍ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ສກ຺ຂິ, ນາສກ຺ຂີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ສມ຺ມ, ເຍຫິ ອຫໍ ຄຫິໂຕ, ເນວ ເຕສໍ, ນ ຣຎ຺ໂຎ ອຸປຣິ ມຍ຺ຫໍ ມໂນປໂທໂສ ອຕ຺ຖີ’’ຕິຯ ‘‘ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຕາທິສສ຺ສ ສີລວໂຕ ຉາຍາ ມຍ຺ຫໍ ສຸຂາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ທີປາຍໂນ ສູລໍ ນິສ຺ສາຍ ນິສີທິຯ ອຖສ຺ສ ສຣີເຣ ມຓ຺ຑພ຺ຍສ຺ສ ສຣີຣໂຕ ໂລຫິຕພິນ຺ທູນິ ປຕິໍສຸຯ ຕານິ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓສຣີເຣ ປຕິຕປຕິຕານິ ສຸກ຺ຂິຕ຺ວາ ກາຬການິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິໍສຸຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ໂສ ກຓ຺ຫທີປາຍໂນ ນາມ ອໂຫສິຯ ໂສ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ຕຕ຺ເຖວ ນິສີທິຯ

ປຸນທິວເສ ອາຣກ຺ຂປຸຣິສາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສຸໍ. ຣາຊາ "ອນິສາເມຕ຺ວາວ ເມ ກຕ"ນ຺ຕິ ເວເຄນ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ປພ຺ພຊິຕ, ກສ຺ມາ ສູລໍ ນິສ຺ສາຍ ນິສິນ຺ໂນສີ"ຕິ ທີປາຍນໍ ປຸຈ຺ຉິ. ມຫາຣາຊ, ອິມໍ ຕາປສໍ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນມ຺ຫີ. ກິໍ ປນ ຕ຺ວໍ ມຫາຣາຊ, ອິມສ຺ສ ກາຣກຠາວໍ ວາ ອກາຣກຠາວໍ ວາ ຎຕ຺ວາ ເອວໍ ກາເຣສີຕິ? ໂສ ກມ຺ມສ຺ສ ອໂສຘິຕຠາວໍ ອາຈິກ຺ຂິ. ອຖສ຺ສ ໂສ "ມຫາຣາຊ, ຣຎ຺ຎາ ນາມ ນິສມ຺ມກາຣິນາ ຠວິຕພ຺ພໍ , ອລໂສ ຄິຫີ ກາມໂຠຄີ ນ ສາຘູ"ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ. ຣາຊາ ມຓ຺ຑພ຺ຍສ຺ສ ນິທ຺ໂທສຠາວໍ ຎຕ຺ວາ "ສູລໍ ຫຣຖາ"ຕິ ອາຓາເປສິ. ສູລໍ ຫຣນ຺ຕາ ຫຣິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິໍສຸ. ມຓ຺ຑພ຺ໂຍ ອາຫ – "ມຫາຣາຊ, ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ກຕກມ຺ມໂທເສນ ເອວຣູປໍ ຠຍໍ ສມ຺ປຕ຺ໂຕ, ມມ ສຣີຣໂຕ ສູລໍ ຫຣິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ສເຈ ມຍ຺ຫໍ ຊີວິຕໍ ທາຕຸກາໂມ, ກກຈໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ອິມໍ ສູລໍ ຈມ຺ມສມໍ ຉິນ຺ທາເປຫີ"ຕິ. ຣາຊາ ຕຖາ ກາເຣສິ. ອນ຺ໂຕສຣີເຣ ສູໂລ ອນ຺ໂຕເຍວ ອໂຫສິ. ຕທາ ກິຣ ໂສ ສຸຂຸມໍ ໂກວິລາຣສລາກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມກ຺ຂິກາຍ ວຈ຺ຈມຄ຺ຄໍ ປເວເສສິ, ຕໍ ຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕສຣີເຣເຍວ ອໂຫສິ. ໂສ ເຕນ ກາຣເຓນ ອມຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຍຸກ຺ຂເຍເນວ ມຣິ, ຕສ຺ມາ ອຍມ຺ປິ ນ ມໂຕ. ຣາຊາ ຕາປເສ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຂມາເປຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ອຸຍ຺ຍາເນ ວສາເປນ຺ໂຕ ປຏິຊຄ຺ຄິ, ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມຓ຺ຑພ຺ໂຍ ອາຓິມຓ຺ຑພ຺ໂຍ ນາມ ຊາໂຕ. ໂສ ຣາຊານໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ຕຕ຺ເຖວ ວສິ, ທີປາຍໂນ ປນ ຕສ຺ສ ວຓໍ ຜາສຸກໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຄິຫີສຫາຍມຓ຺ຑພ຺ຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກເມວ ຄໂຕ.

ຕໍ ປຓ຺ຓສາລໍ ປວິສນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ເອໂກ ປຸຣິໂສ ສຫາຍສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ. ໂສ ສຸຕ຺ວາວ ຕຸຣິຕຈິຕ຺ໂຕ ສປຸຕ຺ຕທາໂຣ ພຫູ ຄນ຺ຘມາລເຕລຜາຓິຕາທີນິ ອາທາຍ ຕໍ ປຓ຺ຓສາລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທີປາຍນໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ເຕເລນ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ປານກໍ ປາເຍຕ຺ວາ ອາຓິມຓ຺ຑພ຺ຍສ຺ສ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຓນ຺ໂຕ ນິສີທິ. ອຖສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ຍຎ຺ຎທຕ຺ຕກຸມາໂຣ ນາມ ຈງ຺ກມນໂກຏິຍໍ ເຄຓ຺ຑຸເກນ ກີຬິ, ຕຕ຺ຣ ເຈກສ຺ມິໍ ວມ຺ມິເກ ອາສີວິໂສ ວສຕິ. ກຸມາຣສ຺ສ ຠູມິຍໍ ປຫຏເຄຓ຺ຑຸໂກ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວມ຺ມິກພິເລ ອາສີວິສສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ປຕິ. ໂສ ອຊານນ຺ໂຕ ພິເລ ຫຕ຺ຖໍ ປເວເສສິ. ອຖ ນໍ ກຸທ຺ໂຘ ອາສີວິໂສ ຫຕ຺ເຖ ຑໍສິ. ໂສ ວິສເວເຄນ ມຸຈ຺ຉິໂຕ ຕຕ຺ເຖວ ປຕິ. ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ສປ຺ເປນ ຑຏ຺ຐຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ກຸມາຣກໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕາປສສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາເນຕ຺ວາ ປາທມູເລ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ "ຠນ຺ເຕ, ປພ຺ພຊິຕາ ນາມ ໂອສຘໍ ວາ ປຣິຕ຺ຕໍ ວາ ຊານນ຺ຕິ, ປຸຕ຺ຕກໍ ໂນ ອາໂຣຄໍ ກໂຣຖາ"ຕິ ອາຫໍສຸ. ອຫໍ ໂອສຘໍ ນ ຊານາມິ, ນາຫໍ ເວຊ຺ຊກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີຕິ. "ເຕນ ຫິ ຠນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມິໍ ກຸມາຣເກ ເມຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກໂຣຖາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕາປໂສ "ສາຘຸ, ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຍຎ຺ຎທຕ຺ຕສ຺ສ ສີເສ ຫຕ຺ຖໍ ຐເປຕ຺ວາ ປຐມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໘.

"ສຕ຺ຕາຫເມວາຫໍ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ, ປຸຎ຺ຎຕ຺ຖິໂກ ອາຈຣິໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ;

ອຖາປຣໍ ຍໍ ຈຣິຕໍ ມເມທໍ, ວສ຺ສານິ ປຎ຺ຎາສ ສມາຘິການິ;

ອກາມໂກວາປິ ອຫໍ ຈຣາມິ, ເອເຕນ ສຈ຺ເຈນ ສຸວຕ຺ຖິ ໂຫຕຸ;

ຫຕໍ ວິສໍ ຊີວຕຸ ຍຎ຺ຎທຕ຺ໂຕ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຖາປຣໍ ຍໍ ຈຣິຕນ຺ຕິ ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຕາຫາ ອຸຕ຺ຕຣິ ຍໍ ມມ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ. ອກາມໂກວາປີຕິ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອນິຈ຺ຉນ຺ໂຕເຍວ. ເອເຕນ ສຈ຺ເຈນ ສຸວຕ຺ຖິ ໂຫຕູຕິ ສເຈ ອຕິເຣກປຎ຺ຎາສວສ຺ສານິ ອນຠິຣຕິວາສໍ ວສນ຺ເຕນ ມຍາ ກສ຺ສຈິ ອນາໂຣຈິຕຠາໂວ ສຈ຺ຈໍ, ເອເຕນ ສຈ຺ເຈນ ຍຎ຺ຎທຕ຺ຕກຸມາຣສ຺ສ ໂສຕ຺ຖິຠາໂວ ໂຫຕຸ, ຊີວິຕໍ ປຏິລຠຕູຕິ.

ອຖສ຺ສ ສຫ ສຈ຺ຈກິຣິຍາຍ ຍຎ຺ຎທຕ຺ຕສ຺ສ ຖນປ຺ປເທສໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ວິສໍ ຠສ຺ສິຕ຺ວາ ປຖວິໍ ປາວິສິ. ກຸມາໂຣ ອກ຺ຂີນິ ອຸມ຺ມີເລຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ໂອໂລເກຕ຺ວາ "ອມ຺ມຕາຕາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິ. ອຖສ຺ສ ປິຕຣໍ ກຓ຺ຫທີປາຍໂນ ອາຫ – "ມຍາ ຕາວ ມມ ພລໍ ກຕໍ, ຕ຺ວມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ ພລໍ ກໂຣຫີ"ຕິ. ໂສ "ອຫມ຺ປິ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຸເຣ ຫຕ຺ຖໍ ຐເປຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໔໙.

‘‘ຍສ຺ມາ ທານໍ ນາພິນນ຺ທິ ກທາຈິ, ທິສ຺ວານທໍ ອຕິຖິ ວາສກາເລ;

ນ ຈາປິ ເມ ອປ຺ປິຍຕໍ ອເວທຸ, ພຫຸສ຺ສຸຕາ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຈ;

ອກາມໂກວາປິ ອຫໍ ທທາມິ, ເອເຕນ ສຈ຺ເຈນ ສຸວຕ຺ຖິ ໂຫຕຸ;

ຫຕໍ ວິສໍ ຊີວຕຸ ຍຄ຺ຄທຕ຺ໂຕ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ວາສກາເລຕິ ວສນຕ຺ຖາຍ ເຄຫໍ ອາຄຕກາເລ. ນ ຈາປິ ເມ ອປ຺ປິຍຕໍ ອເວທຸນ຺ຕິ ພຫຸສ຺ສຸຕາປິ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ‘‘ອຍໍ ເນວ ທານໍ ອທິນນ຺ທຕິ ນ ອມ຺ເຫ’’ຕິ ອິມໍ ມມ ອປ຺ປິຍກາວໍ ເນວ ຊານີສຸ. ອຫຄ຺ຫິ ເຕ ປິຍຈກ຺ຂູຫິເຍວ ໂອໂລເກມິຕິ ທີເປຕິ. ເອເຕນ ສຈ຺ເຈນາຕິ ສເຈ ອຫໍ ທານໍ ທທມາໂນ ວິປາກໍ ອສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອນິຈ຺ຉາຍ ທມ຺ມິ, ອນິຈ຺ຉນກາວໍ ມມ ປເຣ ນ ຊານນ຺ຕິ, ເອເຕນ ສຈ຺ເຈນ ສຸວຕ຺ຖິ ໂຫຕູຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເອວໍ ຕສ຺ສ ສຈ຺ຈກິຣິຍາຍ ສຫ ກຍິໂຕ ອຸທ຺ທໍ ວິສໍ ກສ຺ສິຕ຺ວາ ປຖວີ ປາວິສິ. ກຸມາໂຣ ອຸຍ຺ຖາຍ ນິສີທິ, ຄາຕຸ ປນ ນ ສກ຺ໂກຕິ. ອຖສ຺ສ ປິຕາ ມາຕຣໍ ອາຫ ‘‘ກທ຺ເທ, ມຍາ ອຕ຺ຕໂນ ພລໍ ກຕໍ, ຕ຺ວໍ ອິທານິ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຸຍ຺ຖາຍ ຄມນກາວໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ. ‘‘ສາມິ, ອຕ຺ຖິ ມຍ຺ຫໍ ເອກໍ ສຈ຺ຈໍ, ຕວ ປນ ສນ຺ຕິເກ ກເຖຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ’’ຕິ. ‘‘ກທ຺ເທ, ຍຖາ ຕຖາ ເມ ປຸຕ຺ຕໍ ອໂຣຄໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ. ສາ ‘‘ສາຣູ’’ຕິ ສມ຺ປຍິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈໍ ກໂຣນ຺ຕີ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໖໘.

‘‘ອາສີວິໂສ ຕາຕ ປຫູຕເຕໂຊ, ໂຍ ຕໍ ອທໍສີ ພິລຣາ ອຸທິຈ຺ຈ;

ຕສ຺ມິຄ຺ຈ ເມ ອປ຺ປິຍຕາຍ ອຊ຺ຊ, ປິຕຣຄ຺ຈ ເຕ ນຕ຺ຖິ ໂກຈິ ວິເສໂສ;

ເອເຕນ ສຈ຺ເຈນ ສຸວຕ຺ຖິ ໂຫຕຸ, ຫຕໍ ວິສໍ ຊີວຕຸ ຍຄ຺ຄທຕ຺ໂຕ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕາຕາຕິ ປຸຕ຺ຕໍ ອາລປຕິ. ປຫູຕເຕໂຊຕິ ພລວວິໂສ. ພິລຣາຕິ ວິວຣາ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ. ອຸທິຈ຺ຈາຕິ ອຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ, ວມ຺ມິກພິລໂຕ ອຸຍ຺ຖາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປິຕຣຄ຺ຈ ເຕຕິ ປິຕຣິ ຈ ເຕ. ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ປນ ອຍເມວ ປາໂຖ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ‘‘ຕາຕ, ຍຄ຺ຄທຕ຺ຕ ຕສ຺ມິຄ຺ຈ ອາສີວິເສ ຕວ ປິຕຣິ ຈ ອປ຺ປິຍກາເວນ ມຍ຺ຫໍ ໂກຈິ ວິເສໂສ ນຕ຺ຖິ. ຕຄ຺ຈ ປນ ອປ຺ປິຍກາວໍ ຄ ເປຕ຺ວາ ອຊ຺ຊ ມຍາ ໂກຈິ ຊານາປິຕປຸພ຺ໂພ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສເຈ ເອຕໍ ສຈ຺ຈໍ, ເອເຕນ ສຈ຺ເຈນ ຕວ ໂສຕ຺ຖິ ໂຫຕູ’’ຕິ.

ສຫ ຈ ສຈ຺ຈກິຣິຍາຍ ສພ຺ພໍ ວິສໍ ກສ຺ສິຕ຺ວາ ປຖວີ ປາວິສິ. ຍຄ຺ຄທຕ຺ໂຕ ນິພ຺ພິເສນ ສຣີເຣນ ອຸຍ຺ຖາຍ ກີລຸອິຕຸໍ ອາຣທ຺ໂຊ. ເອວໍ ປຸຕ຺ເຕ ອຸຍ຺ຖິເຕ ມຕ຺ຫພ຺ໂຍ ທີປາຍນສ຺ສ ອຊ຺ຊາສຍໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຈຕຕ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໖໙.

‘‘ສນ຺ຕາ ທນ຺ຕາເຍວ ປຣິພ຺ພຊນ຺ຕິ, ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ກຕ຺ຫາ ນຕ຺ຖາການຣູປາ;

ທີປາຍນ ກິສ຺ສ ຊິຄຸຈ຺ຉມາໂນ, ອກາມໂກ ຈຣສິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍ’’ນ຺ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ເຍ ເກຈິ ຂຕ຺ຕິຍາທໂຍ ກາເມ ປຫາຍ ອິຣ ໂລເກ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ, ເຕ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ກຕ຺ຫາ ກວນ຺ຕໍ ກຕ຺ຫໍ ຄເປຕ຺ວາ ອຄ຺ເຄ ອກາມຣູປາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ເພ ຊານກາວນາຍ ກິເລສານໍ ສມິຕຕ຺ຕາ ສນ຺ຕາ, ຈກ຺ຂາທີນິ ທ຺ວາຣານິ ຍຖາ ນິພ຺ພິເສວ

ນານີ ໂຫນ຺ຕິ, ຕຖາ ເຕສໍ ທມິຕຕ຺ຕາ ທນ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ອກິຣຕາວ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ປນ ກນ຺ເຕ ທິປ຺າຍນ, ກີກາຣຕາ ຕປ຺ ຊິຄຸຈ຺ຉມາໂນ ອກາມໂກ ຫຸຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣສິ, ກສ຺ມາ ປຸນ ນ ອຄາຣເມວ ອຊ຺ຊາວສສີຕິ຺ ຯ

ອຖສ຺ສ ໂສ ກາຣຕໍ ກເຖນ຺ໂຕ ປຼ຺ຈມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໖຺ ຯ

‘‘ສຫ຺ຊາຍ ນິກ຺ຂມ຺ມ ປຸນໍ ນິວຕ຺ໂຕ, ໂສ ເອລຸອມູໂຄວ ພາໂລ ວຕາຍໍ;

ເອຕສ຺ສ ວາທສ຺ສ ຊິຄຸຈ຺ຉມາໂນ, ອກາມໂກ ຈຣາມິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ;

ວິຼ຺ຼຸປ຺ປ຺ສຕ຺ຖຼ຺ຈ ສຕຼ຺ຈ ຄານໍ, ເອວມ຺ປຫໍ ປຸຼ຺ຼກໂຣ ກວາມີ’’ຕິ ຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ກຕ຺ໂຫ ກມ຺ມຼ຺ຈ ຜລຼ຺ຈ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ຕາວ ມຫນ຺ຕໍ ວິກວໍ ປຫາຍ ອຄາຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຍໍ ຊຫີ, ປຸນ ຕທຕ຺ຖ ເມວ ນິວຕ຺ໂຕ ຯ ໂສ ອຍໍ ເອລຸອມູໂຄ ຄາມທາຣໂກ ວິຍ ພາໂລ ວຕາຕິ ອິມໍ ວາທໍ ຊິຄຸຈ຺ຉມາໂນ ອທໍ ອຕ຺ຕໂນ ຫີ ໂຣຕ຺ຕປ຺ປ຺ເກຫກເຍນ ອນິຈ຺ຉມາໂນປີ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມິ ຯ ກິຼ຺ຈ ກິຍ຺ໂຍ ປພ຺ພຊ຺ຊາປຸຼ຺ຼຼ຺ຈ ນາເມຕໍ ວິຼ຺ຼູຫິ ພຸທ຺ຊາທີຫິ ປສຕ຺ຖໍ, ເຕສໍເຍວ ຈ ສຕໍ ນິວາສຄຸຄານໍ ຯ ເອວໍ ອິມິນາປີ ກາຣເຄນ ອຫໍ ປຸຼ຺ຼກໂຣ ກວາມີ, ອສ຺ສຸມຸໂຂປີ ຣຸທມາໂນ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມິເຍວາຕິ ຯ

ເອວໍ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ອຊ຺ຊາສຍໍ ກເຖຕ຺ວາ ປຸນ ມຕ຺ທພ຺ຍໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຉຄ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໖໗຺ ຯ

‘‘ສມເຄາ ຕ຺ວໍ ພ຺ຣາຫ຺ມເຄາ ອທຸສີເກາ ຈ, ສນ຺ຕປ຺ປ຺ຍາສີ ອນ຺ນປາເນນ ກິກ຺ຂໍ;

ໂອປານກູຕ໌ວ ໝຣໍ ຕວ ຍິທໍ, ອນ຺ເນນ ປາເນນ ອຸເປຕຣູປໍ;

ອຖ ກິສ຺ສ ວາທສ຺ສ ຊິຄຸຈ຺ຉມາໂນ, ອກາມໂກ ທານມິມໍ ທທາສີ’’ຕິ ຯ

ຕຕ຺ຖ ກິກ຺ຂນ຺ຕິ ກິກ຺ຂາຍ ຈຣນ຺ຕານໍ ກິກ຺ຂຼ຺ຈ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ທທາສີ ຯ ໂອປານກູຕໍວາຕິ ຈຕຸມຫາປເຖ ຂຕສາຊາຣຕາ ໂປ຺ກ຺ຂຣຕີ ວິຍ ຯ

ຕໂຕ ມຕ຺ທພ຺ໂຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຊ຺ຊາສຍໍ ກເຖນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໘຺ ຯ

‘‘ປີຕໂຣ ຈ ເມ ອາສຸໍ ປີຕາມຫາ ຈ, ສທ຺ຊາ ອທຸ ທານປຕີ ວທຼ຺ຼູ;

ຕໍ ກຸລວຕ຺ຕໍ ອນ຺ວຕ຺ຕມາໂນ, ມາຫໍ ກຸເລ ອນ຺ຕິມຄນ຺ຊໂນ ອຫຸ;

ເອຕສ຺ສ ວາທສ຺ສ ຊິຄຸຈ຺ຉມາໂນ, ອກາມໂກ ທານມິມໍ ທທາມີ’’ຕິ ຯ

ຕຕ຺ຖ ‘‘ອາສຸ’’ນ຺ຕິ ປທສ຺ສ ‘‘ສທ຺ຊາ’’ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຊ, ສທ຺ຊາ ອເທສຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ຯ ອຫຸນ຺ຕິ ສທ຺ຊາ ຫຸຕ຺ວາ ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ

ທານເຊຍ຺ຌກາ ເຈວ ‘‘ເທຖ ກເຣຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈນສ຺ສ ອຕ຺ຖຊານນກາ ຈ ອເຫສຸຳ ຕໍ ກຸລ຺ລວຕ຺ຕນ຺ຕິ ຕໍ ກຸລວຕ຺ຕໍ, ອຍ຺ຌກາຖາ ຍໍ ປນ ອຍເມວ ປາໂຖ. ມາຫໍ ກຸເລ ອນ຺ຕິມຄນ຺ຌໂນ ອຫຸນ຺ຕິ ‘‘ອຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ກຸເລ ສພ຺ພປ຺ຈ຺ຉິມໂກ ເຈວ ກຸລປ຺ລາໂປ ຈ ມາ ອຫຸ’’ນ຺ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ເອຕໍ ‘‘ກຸລອນ຺ຕິໂມ ກຸລປ຺ລາໂປ’’ຕິ ວາທໍ ຊິຄຸຈ຺ຉມາໂນ ທານໍ ອນິຈ຺ຉນ຺ໂຕປິ ອິທໍ ທານໍ ທທາມິຕິ ທິ ເປຕີ.

ເອວຌ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ມຕ຺ໜພ຺ໂຍ ອຕ຺ຕໂນ ກຣິຍໍ ປ຺ຸຈ຺ຉມາໂນ ອຍ຺ຌມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໙.

‘‘ທຫຣີ ກຸມາຣີ ອສມຕ຺ຖປ຺ຌ໌, ຍໍ ຕານຍີ ຌາຕິກຸລາ ສຸຄຕ຺ເຕ;

ນ ຈາປີ ເມ ອປ຺ປີຍຕໍ ອເວທິ, ອຌ຺ຌຕ຺ຣ ກາມາ ປຣິຈາຣຍນ຺ຕາ;

ອຖ ເກນ ວຕ຺ເຕນ ມຍາ ເຕ ໂກຕິ, ສໍວາສຩມ຺ໂມ ອຫຸ ເອວຣູໂປ’’ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ອສມຕ຺ຖປ຺ຌ໌ນ຺ຕິ ກຸຍ຺ມ຺ພໍ ວິຈາເຣຕຸ໋ ອປ຺ປ຺ຜິພລປ຺ຌ໌ ອຕິຕຣຸຕ຺ຕິຌ຺ເຌວ ສມານໍ. ຍໍ ຕານຍີນ຺ຕິ ຍໍ ຕໍ ອານຍີ, ອຫໍ ທຫຣິເມວ ສມານໍ ຕໍ ຌາຕິກຸລໂຕ ອາເນສິນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ. ອຌ຺ຌຕ຺ຣ ກາມາ ປຣິຈາຣຍນ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ວິນາ ກາເມນ ອນິຈ຺ຉາຍ ມໍ ປຣິຈາຣຍນ຺ຕາປິ ອຕ຺ຕໂນ ອປ຺ປີຍຕໍ ມໍ ນ ຊານາເປສິ, ສມ຺ປີຍາຍມານຣູປາວ ປຣິຈຣິ. ເກນ ວຕ຺ເຕນາຕິ ເກນ ກາຣເຕນ. ໂກຕິຕິ ຕໍ ອາລປຕີ. ເອວຣູໂປຕິ ອາສີວິສສມານປ຺ຜິກູລກາເວນ ມຍາ ສທ຺ຌິ ຕວ ສໍວາສຩມ຺ໂມ ເອວຣູໂປ ປີຍສໍ ວາໂສ ວິຍ ກຖໍ ຊາໂຕຕີ.

ອຖສ຺ສ ສາ ກເຖນ຺ຕິ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໐.

‘‘ອາຣາ ທູເຣ ນຍິຌ ກທາຈິ ອຕ຺ຖິ, ປຣມ຺ປຣາ ນາມ ກຸເລ ອິມສ຺ມີ;

ຕໍ ກຸລ຺ລວຕ຺ຕໍ ອນຸວຕ຺ຕມານາ, ມາຫໍ ກຸເລ ອນ຺ຕິມຄນ຺ຌິນີ ອຫຸໍ;

ເອຕສ຺ສ ວາທສ຺ສ ຊິຄຸຈ຺ຉມານາ, ອກາມິກາ ປທ຺ຌຈຣາມ຺ຫິ ຕຸຍ຺ຫ’’ນ຺ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ອາຣາ ທູເຣຕິ ອຌ຺ຌມຌ຺ຌເວວຈນໍ. ອຕິທູເຣຕິ ວາ ທສ຺ເສນ຺ຕິ ເອວມາຫ. ອິຌາຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ, ນ ກທາຈີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຣມ຺ປຣາຕິ ປຸຣິສປຣມ຺ປຣາ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ສາມິ, ອິມສ຺ມີ ອມ຺ຫາກໍ ຌາຕິກຸເລ ທູຣໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຍາວ ສຕ຺ຕມາ ກຸລປຣິວຍ຺ຍາ ປຸຣິສປຣມ຺ປຣາ ນາມ ນ ກທາຈິ ອຕ຺ຖິ, ເອກິຕ຺ຖິຍາປິ ສາມິກໍ ລຫ຺ເຫຕ຺ວາ ອຌ຺ໂຌ ປຸຣິໂສ ຄຫິຕປ຺ຸພ຺ໂພ ນາມ ນຕ຺ຖີຕີ. ຕໍ ກຸລ຺ລວຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຫມ຺ປີ ຕໍ ກຸລວຕ຺ຕໍ ກຸລປເວຕີ ອນຸວຕ຺ຕມານາ ອຕ຺ຕໂນ ກຸເລ ປຈ຺ຉິມິກາ ປລາລກູຕາ ມາ ອຫຸນ຺ ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ເອຕໍ ກຸລອນ຺ຕິມາ ກຸລຄນ຺ຌິນີຕິ ວາທໍ ຊິຄຸຈ຺ຉມານາ ອກາມິກາປິ ຕຸຍ຺ຫໍ ປທ຺ຌຈຣາມ຺ຫິ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈກາຣິກາ ປາທປຣິຈາຣິກາ ຊາຕາມ຺ຫີຕີ.

ເອວຌ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ‘‘ມຍາ ສາມິກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອກາສິຕປ຺ຸພ຺ພໍ ຄຸຍ຺ຫໍ ກາສິຕໍ, ກຸຊ຺ເຊຍ຺ຍປິ ເມ ອຍໍ, ອມ຺ຫາກໍ ກຸລູປກ ຕາປສສ຺ສ ສມ຺ມຸເຂເຍວ ຂມາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຂມາເປນ຺ຕິ ທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໑.

‘‘ມຕຸຫພຸຍ ກາສີ ຍມກາສເນຍຸຍໍ, ຕໍ ຊມຸຍຕໍ ປຸຕຸຕກເຫຕຸ ມຊຊ;

ປຸຕຸຕເປມາ ນ ອິສ ປຣຕຸຖິ ກິລຸຈິ, ໂສ ໂນ ອຍໍ ຊີວຕິ ຍຄຸລຫຕຸໂຕ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ຕໍ ຊມຸຍຕນຸຕິ ຕໍ ຊມຍຕຸ. ປຸຕຸຕກເຫຕຸ ມຊຊາຕິ ຕໍ ມມ ກາສິຕໍ ອຊຊ ອິມສຸສ ປຸຕຸຕສຸສ ເຫຕຸ ຊມຍຕຸ. ໂສ ໂນ ອຍນຸ ຕິ ຍສຸສ ປຸຕຸຕສຸສ ກາຣຕາ ມຍາ ເອຕໍ ກາສິຕໍ, ໂສ ໂນ ປຸຕຸໂຕ ຊີວຕິ, ອິມສຸສ ຊີວິຕລາກກາເວນ ເມ ຊມ ສາມິ, ອຊຊໂຕ ປຍຸຖາຍ ຕວ ວສວຕຸຕິນີ ກວິສຸສາມີຕິ.

ອຖ ນໍ ມຕຸຫພຸໂຍ ‘‘ອຸຍຸເຖຫີ ກທຸເທ, ຊມາມີ ເຕ, ອິໂຕ ປນ ປຍຸຖາຍ ມາ ຜຣຸສຈິຕຸຕາ ອໂຫສີ, ອຫມຸປີ ເຕ ອປຸປີຍໍ ນ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ ອາຫ. ໂພສິສຕຸໂຕ ມຕຸຫພຸຍໍ ອາຫ – ‘‘ອາວຸໂສ, ຕຍາ ທຸສຸສຈຊຣໍ ຊນໍ ສຈຊຣິຕຸວາ ກມຸມຄຸຈ ຜລຄຸຈ ອສຸທຸຫຫິຕຸວາ ທານໍ ທທນຸເຕນ ອຍຸຕຸຕໍ ກຕໍ, ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ທານໍ ສທຸຫຫິຕຸວາ ເທຫີ’’ຕິ. ໂສ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ສມຸປຜິຈຸຊິຕຸວາ ໂພສິສຕຸຕໍ ອາຫ – ‘‘ກນຸເຕ, ຕຍາ ອມຸຫາກໍ ທກຸຊິເຕຍຸຍກາເວ ຖຕຸວາ ອນກິຣເຕນ ພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ ຈຣນຸເຕນ ອຍຸຕຸຕໍ ກຕໍ, ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ອິທານີ ຍຖາ ຕຍິ ກຕກາຣາ ມຫປຸຜລາ ໂຫນຸຕິ, ເອວໍ ຈິຕຸຕໍ ປສາເທຕຸວາ ສຸທຸສຈິຕຸໂຕ ອກິຣໂຕ ຫຸຕຸວາ ພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ ຈຣາຫີ’’ຕິ. ເຕ ມຫາສຕຸຕໍ ວນຸທິຕຸວາ ອຸຍຸຖາຍ ອຄມໍສຸ. ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ກຣິຍາ ສາມິເກ ສສຸເນຫາ ອໂຫສີ, ມຕຸຫພຸໂຍ ປສນຸນຈິຕຸໂຕ ສທຸຊາຍ ທານໍ ອທາສີ. ໂພສິສຕຸໂຕ ອນກິຣຕີ ວິໂນເທຕຸວາ ຊານາກິລຸລໍ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ພຸຣຫຸມໂລກປຣາຍໂຕ ອໂຫສີ.

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຊມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ສຈຸຈານີ ປກາເສຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສີ, ສຈຸຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກຸກຕຸຖິໂຕ ກິກຸຊຸ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຍຸຖຫີ. ຕທາ ມຕຸຫພຸໂຍ ອານນຸໂທ ອໂຫສີ, ກຣິຍາ ວິສາຂາ, ປຸຕຸໂຕ ຣາຫຸໂລ, ອາຕົມຕຸຫພຸໂຍ ສາຣິປຸຕຸໂຕ, ກຕຸຫທີປາຍໂນ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນຸຕິ.

ກຕຸຫທີປາຍນຊາຕກວຕຸຕນາ ລຍຸຖາ.

[໔໔໘] ໗. ນິຄຸໂຣຊຊາຕກວຕຸຕນາ

ນ ວາຫເມຕໍ ຊານາມີຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວທຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ເອກທິວສຄຸຫິ ກິກຸຊູ ເຕນ ‘‘ອາວຸໂສ ເທວທຕຸຕ, ສຕຸຖາ ຕວ ພຫູປກາໂຣ, ຕຸວຄຸຫິ ສຕຸຖາຣໍ ນິສຸສາຍ ປພຸພຊຸຊໍ ລກິ ອຸປສມຸປທໍ ລກິ, ເຕປີຜກໍ ພຸທຸຊວຈນໍ ອຸຄຸຄຕຸຫິ, ຊານໍ ອຸປຸປາເທສີ, ລາກສກຸກາໂຣປີ ເຕ ທສພລສຸເສວ ສນຸຕໂກ’’ຕິ ກິກຸຊູຫິ ວຸຕຸເຕ ຕິຕສລາກໍ ອຸກຸຊິປິຕຸວາ ‘‘ເອຕຸຕກມຸປີ ສມເຕນ ໂຄຕເມນ ມຍຸຫໍ ກຕໍ ຄຸຕໍ ນ ປສຸສາມີ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ຊມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍຸຖາເປສຸໍ. ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປີ ເທວທຕຸໂຕ ອກຕຄຸຄູ ມິຕຸຕທຸພຸກີ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ຣາຊຄເຫ ມຄຊມຫາຣາຊາ ນາມ ຣຊຊໍ ກາເຣສີ. ຕທາ ຣາຊຄຫເສຍຸຖິ ອຕຸຕໂນ ປຸຕຸຕສຸສ ຊນປທເສຍຸຖິໂນ ຊີຕຣໍ ອາເນສີ, ສາ ວຄຸຊາ ອໂຫສີ. ອຖສຸສາ ອປຣກາເຄ ສກຸກາໂຣ ປຣິຫາຍິ. ‘‘ອມຸຫາກໍ ປຸຕຸຕສຸສ ເຄເຫ ວຄຸຊິຕຸຖິຍາ ວສນຸຕິຍາ ກຖໍ ກຸລວໍໂສ ວຫຸຍິສຸສຕີ’’ຕິ ຍຖາ ສາ ສຸຕາຕິ, ເອວມຸປີ ກຖໍ ສມຸຍຸຖາເປນຸຕິ. ສາ ຕໍ ສຸຕຸວາ ‘ໂຫຕຸ ຄພຸກິນິອາລຍໍ ກຕຸວາ ເອເຕ ວຄຸເຈສຸສາມີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຖຈາຣິກໍ ຊາຕີ ອາຫ ‘‘ອມຸມ, ຄພຸກິນີໂຍ ນາມ ກິລຸຈ ກິລຸຈ ກໂຣນຸຕີ’’ຕິ ຄພຸກິນິປຣິຫາຣໍ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ອຸຕຸນີກາເລ ປຜິຈຸຊາເທຕຸວາ ອມຸພິລາທິຣຸຈິກາ ຫຸຕຸວາ ຫຕຸຖປາທານໍ ອຸທຸຊມາຍນກາເລ ຫຕຸຖປາທປີຍຸຖິໂຍ ໂກຍຸຍາເປຕຸວາ ພຫລໍ ກາເຣສີ, ທິວເສ ທິວເສປີ ປີໂລຕິກາເວຖເນນ ຈ ອຸທຣວຫຸຍນໍ ວຫຸເຍສີ, ຖນມຸຂານີ ກາລຸອານີ ກາເຣສີ, ສຣີຣກິຈຸຈໍ ກໂຣນຸຕີປີ ອຄຸລຕຸຣ ຕສຸສາ ຊາຕິຍາ ອຄຸເລສໍ ສມຸມຸຂຍຸຖາເນ ນ ກໂຣຕີ. ສາມິໂກປີສຸສາ ຄພຸກປຣິຫາຣໍ ອທາສີ. ເອວໍ ນວ ມາເສ ວສິຕຸວາ ‘‘ອິທານີ ຊນປເທ ປີຕຸ ຊຣໍ ຄນຸຕຸວາ ວິຊາຍິສຸສາມີ’’ຕິ ສສຸເຣ ອາປຸຈຸຊິຕຸວາ ຣຖມາຣຸຫິຕຸວາ ມຫນຸເຕນ ປຣິວາເຣນ ຣາຊຄຫາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ມຄຸຄໍ ປຜິປຊຊິ. ຕສຸສາ ປນ ປຸຣໂຕ ເອໂກ ສຕຸໂຖ ຄຈຸຊຕິ. ສຕຸເຖນ ວສິຕຸວາ ຄຕຍຸຖານໍ ເອສາ ປາຕຣາສກາເລ ປາປຸຕາຕິ.

ອເຖກທິວສໍ ຕສ຺ມິ ສຕ຺ເຖ ເອກາ ທຸຄ຺ຄຕິຕ຺ຖີ ຣຕ຺ຕິຍາ ເອກສ຺ມິ ນິຄ຺ໂຣຘມູເລ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ປາໂຕວ ສຕ຺ເຖ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ “ອຫໍ ວິນາ ສຕ຺ເຖນ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ສກ຺ກາ ໂຂ ປນ ຊີວນ຺ຕິຍາ ປຸຕ຺ຕໍ ລຠິຕຸ”ນ຺ຕິ ນິຄ຺ໂຣຘມູລຊາເລ ຊລາພຸຄ຺ເຈວ ຄພ຺ຠມລຄ຺ຈ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ຉຍ຺ເຍຕ຺ວາ ອຄມາສິ។ ທາຣກສ຺ສປິ ເທວຕາ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຕ຺ຫີສຸ។ ໂສ ຫິ ນ ໂຍ ວາ ໂສ ວາ, ໂພຘິສຕ຺ໂຕເຍວ។ ໂສ ປນ ຕທາ ຕາທິສໍ ປຏິສນ຺ຘິ ຄຕ຺ຫິ។ ອິຕຣາ ປາຕຣາສກາເລ ຕໍ ຄາມໍ ປຕ຺ວາ “ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ຕາຍ ຘາຕິຍາ ສທ຺ຘິ ນິຄ຺ໂຣຘມູລໍ ຄຕາ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕໍ ທາຣກໍ ທິສ຺ວາ “ອມ຺ມ, ນິປ຺ພນ຺ນໍ ໂນ ກິຈ຺ຈ”ນ຺ຕິ ປີໂລຕິກາໂຍ ອປ຺ເນຕ຺ວາ ອຸຈ຺ຈາງຄປ຺ເທສໍ ໂລຫິເຕນ ຈ ຄພ຺ຠມເລນ ຈ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຄພ຺ຠວຸຏ຺ຊານໍ ອາໂຣເຈສິ។ ຕາວເທວ ນໍ ສາຕິຍາ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຫຍ຺ຊຕ຺ຖຍ຺ໂຊ ສປ຺ຣິວໂນ ຣາຊຄຫໍ ປຕ຺ຕໍ ເປເສສິ។ ອຖສ຺ສາ ສສ຺ສຸສສ຺ຣາ ວິຊາຕກາລໂຕ ປຏ຺ຊາຍ “ປີຕຸ ກຸເລ ກີ ກຣິສ຺ສຕິ, ອິເຘວ ອາຄຈ຺ຉຕູ”ຕິ ເປສຍີສຸ។ ສາ ປຏິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຣາຊຄຫເມວ ປາວິສິ។ ຕຕ຺ຖ ຕໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ທາຣກສ຺ສ ນາມໍ ກໂຣນ຺ຕາ ນິຄ຺ໂຣຘມູເລ ຊາຕຕ຺ຕາ “ນິຄ຺ໂຣຘກຸມາໂຣ”ຕິ ນາມໍ ກຣີສຸ។ ຕໍ ທິວສຄ຺ເຍວ ອນຸເສຏ຺ຖິສຸຕ຺ສາປິ ວິຊາຍນຕ຺ຖາຍ ກຸລຆຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເອກິສ຺ສາ ຣຸກ຺ຂສາຂາຍ ເຫຏ຺ຊາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, ຕສ຺ສ “ສາຂກຸມາໂຣ”ຕິ ນາມໍ ກຣີສຸ។ ຕໍ ທິວສຄ຺ເຍວ ເສຏ຺ຖີ ນິສ຺ສາຍ ວສນ຺ຕສ຺ສ ຕຸນ຺ນກາຣສ຺ສ ກຣິຍາປິ ປີໂລຕິກນ຺ຕເຣ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, ຕສ຺ສ “ໂປ຺ຕ຺ຕິໂກ”ຕິ ນາມໍ ກຣີສຸ។

ມຫາເສຏ຺ຖີ ອຸໂກປິ ເຕ ທາຣເກ “ນິຄ຺ໂຣຘກຸມາຣສ຺ສ ຊາຕທິວສຄ຺ເຍວ ຊາຕາ”ຕິ ອາຕາເປຕ຺ວາ ເຕເນວ ສທ຺ຘິ ສໍວຑ຺ເຍສິ។ ເຕ ເອກໂຕ ວຑ຺ຒິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫີສຸ។ ອຸໂກປິ ເສຏ຺ຖິປຸຕ຺ຕາ ອາຈຣິຍສ຺ສ ທ຺ເວ ສຫສ຺ສານິ ອທໍສຸ។ ນິຄ຺ໂຣຘກຸມາໂຣ ໂປ຺ຕ຺ຕິກສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ ປຏ຺ຊເປສິ។ ເຕ ນິປ຺ພນ຺ນສິປ຺ປາ ອາຈຣິຍໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ “ຊນປທຈາຣິກໍ ຈຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ອນຸປຸພ຺ເພນ ພາຣາຕສີ ປຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິປ຺ຊຊີສຸ។ ຕທາ ພາຣາຕສີຣຄ຺ໂຍ ກາລກຕສ຺ສ ສຕ຺ຕໂມ ທິວໂສ, “ສ຺ເວ ຜຸສ຺ສຣຖໍ ໂຍເຊສ຺ສາມາ”ຕິ ນຄເຣ ເກຣີ ຈຣາເປສໍຸ។ ເຕສຸປິ ສຫາເຍສຸ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍນ຺ເຕສຸ ໂປ຺ຕ຺ຕິໂກ ປຈ຺ຈູສກາເລ ອຸຏ຺ຊາຍ ນິຄ຺ໂຣຘກຸມາຣສ຺ສ ປາເທ ປຣິມຊ຺ຊນ຺ໂຕ ນິສີທິ។ ຕສ຺ມິ ຣຸກ຺ເຂ ວຸຕ຺ຖກຸກ຺ກຸເຍສຸ ອຸປຣິກຸກ຺ກຸໂຍ ເຫຏ຺ຊາກຸກ຺ກຸຍສ຺ສ ສຣີເຣ ວຈ຺ຈໍ ປາເຕສິ។ ອຖ ນໍ ໂສ “ເກເນຕໍ ປາຕິຕ”ນ຺ຕິ ອາຫ។ “ສມ຺ມ, ມາ ກຸຊ຺ຊິ, ມຍາ ອຊານນ຺ເຕນ ປາຕິຕ”ນ຺ຕິ ອາຫ។ “ອເຣ, ຕ຺ວໍ ມມ ສຣີຣໍ ອຕ຺ຕໂນ ວຈ຺ຈຏ຺ຊານໍ ມຄ຺ຄສິ, ກີ ມມ ປ຺ມາຕໍ ນ ຊານາສີ”ຕິ។ ອຖ ນໍ ອິຕໂຣ “ອເຣ ຕ຺ວໍ ‘ອຊານນ຺ເຕນ ເມ ກຕ’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ກຸຊ຺ຊສິເຍວ, ກີ ປນ ເຕ ປ຺ມາຕ”ນ຺ຕິ ອາຫ។ “ໂຍ ມໍ ມາເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທຕິ, ໂສ ປາໂຕວ ສຫສ຺ສໍ ລຠຕິ, ຕສ຺ມາ ອຫໍ ມານໍ ກໂຣມີ”ຕິ។ ອຖ ນໍ ອິຕໂຣ “ອເຣ ເອຕ຺ຕກມຕ຺ເຕນ ຕ຺ວໍ ມານໍ ກໂຣສິ, ມໍ ປນ ມາເຣຕ຺ວາ ໂຍ ຖູລມໍສໍ ຂາທຕິ, ໂສ ປາໂຕວ ຣາຊາ ໂຫຕິ, ໂຍ ມຊ຺ຊິມມໍສໍ ຂາທຕິ, ໂສ ເສນາປຕິ, ໂຍ ອຏ຺ຖິນິສ຺ສິຕໍ ຂາທຕິ, ໂສ ກຕ຺ຫາຄາຣິໂກ ໂຫຕິ”ຕິ ອາຫ។

ໂປ຺ຕ຺ຕິໂກ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ “ກີ ໂນ ສຫສ຺ເສນ, ຣຊ຺ຊເມວ ວຣ”ນ຺ຕິ ສຕິກໍ ຣຸກ຺ຂໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ອຸປຣິສຍິຕກຸກ຺ກຸຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມາເຣຕ຺ວາ ອງຄາເຣ ປຈິຕ຺ວາ ຖູລມໍສໍ ນິຄ຺ໂຣຘສ຺ສ ອທາສິ, ມຊ຺ຊິມມໍສໍ ສາຂສ຺ສ ອທາສິ, ອຏ຺ຖິມໍສໍ ອຕ຺ຕນາ ຂາທິ។ ຂາທິຕ຺ວາ ປນ “ສມ຺ມ ນິຄ຺ໂຣຘ, ຕ຺ວໍ ອຊ຺ຊ ຣາຊາ ກວິສ຺ສສິ, ສມ຺ມ ສາຂ, ຕ຺ວໍ ເສນາປຕິ ກວິສ຺ສສິ, ອຫໍ ປນ ກຕ຺ຫາຄາຣິໂກ ກວິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ກຖໍ ຊານາສີ”ຕິ ປຸຏ຺ໂຖ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈສິ។ ເຕ ຕໂຍປິ ຊນາ ປາຕຣາສເວລາຍ ພາຣາຕສີ ປວິສິຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ເຄເຫ ສປ຺ປິສກ຺ກຣຍຸຕ຺ຕໍ ປາຍາສໍ ກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ປວິສີສຸ។ ນິຄ຺ໂຣຘກຸມາໂຣ ສິລາປຏ຺ເຏ ນິປ຺ຊຊິ , ອິຕເຣ ທ຺ເວ ພຫິ ນິປ຺ຊຊີສຸ។ ຕສ຺ມິ ສມເຍ ປຄ຺ຈ ຣາຊກກຸຘກຕ຺ຫານິ ອນ຺ໂຕ ຄເປຕ຺ວາ ຜຸສ຺ສຣຖໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສໍຸ។ ຕຕ຺ຖ ວິຕ຺ຖາຣກຖາ ມຫາຊນກຊາຕເກ (ຊາ។ ໒។໔໔។໑໔໖ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ។ ຜຸສ຺ສຣໂຖ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອາໂຣຫນສຊ຺ໂຊ ຫຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຖາສິ។ ປຸໂຣຫິໂຕ “ອຸຍ຺ຍາເນ ປຸຄ຺ຄວຕາ ສຕ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ອຸຍ຺ຍານໍ ປວິສິຕ຺ວາ ກຸມາຣໍ ທິສ຺ວາ ປາທນ຺ຕໂຕ ສາຏກໍ ອປ຺ເນຕ຺ວາ ປາເທສຸ ລກ຺ຂຕານິ ອຸປ຺ຘາເຣຕ຺ວາ “ຕິຏ຺ຖຕຸ ພາຣາຕສີຍໍ ຣຊ຺ຊໍ, ສກລຊມ຺ພຸທີປສ຺ສ ອຘິປຕິຣາຊາ ກວິຕຸໍ ຍຸຕ຺ໂຕ”ຕິ ສພ຺ພຕາລາວຈເຣ ປຄ຺ຄຕ຺ຫາເປສິ។ ນິຄ຺ໂຣຘກຸມາໂຣ ປພ຺ຊຊິຕ຺ວາ ມຸຂໂຕ ສາຏກໍ ອປ຺ເນຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ນິປ຺ນ຺ໂນ ໂຖກໍ ວິຕິນາເມຕ຺ວາ ສິລາປຏ຺ເຏ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິ។ ອຖ ນໍ ປຸໂຣຫິໂຕ ຊຕ຺ຕຸນາ ປຕິຏ຺ຊາຍ “ຣຊ຺ຊໍ ເຕ ເທວ ປາປຸຕາຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ “‘ສາຘູ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕຕ຺ເຖວ ຣຕນຣາສິມ຺ຫິ ຄເປຕ຺ວາ ອກິສິຄ຺ຈິ។ ໂສ ຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ວາ ສາຂສ຺ສ ເສນາປຕິຏ຺ຊານໍ ທຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ນຄຣໍ ປາວິສິ, ໂປ຺ຕ຺ຕິໂກປິ ເຕຫິ ສທ຺ຘິຄ຺ເຍວ ອຄມາສິ។ ຕໂຕ ປຏ຺ຊາຍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ພາຣາຕສີຍໍ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ។

ໂສ ເອກທິວສໍ ມາຕາປິຕູນໍ ສຣິຕ຺ວາ ສາຂໍ ອາຫ – “ສມ຺ມ, ນ ສກ຺ກາ ມາຕາປິຕູຫິ ວິນາ ວຕ຺ຕິຕຸໍ, ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ໂນ ອາເນຫີ”ຕິ។ ສາໂຂ “ນ ເມ ຕຕ຺ຖ ຄມນກມ຺ມໍ ອຕ຺ຖີ”ຕິ ປຏິກ຺ຂິປິ។ ຕໂຕ ໂປ຺ຕ຺ຕິກໍ ອາຕາເປສິ។ ໂສ

‘‘ສາທູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິຄ຺ໂຣທສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ໂວ ຣຊ຺ເຊ ປະຕິຍຸຄິໂຕ, ເອຖ ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ ອາຫ. ເຕ ‘‘ອຕ຺ຖິ ໂນ ຕາວ ວິກາວມຕ຺ຕ຺ຕົ, ອລັ ວຕ຺ຖ ຄມເນນາ’’ຕິ ປະຍິກ຺ຂິປິສຸ. ສາຂສ຺ສປິ ມາຕາປິຕໂຣ ອໂວຈ, ເຕປິ ນ ອິຈ຺ຉິສຸ. ອຕ຺ຕໂນ ມາຕາປິຕໂຣ ອໂວຈ, ‘‘ນຍໍ ຕາຕ ຕຸມ຺ຫາກາຣກມ຺ເມນ ຊີວິສ຺ສາມ ອລ’’ນ຺ຕິ ປະຍິກ຺ຂິປິສຸ. ໂສ ເຕສັ ມນໍ ອລກິຕ຺ວາ ພາຣາຕສີເມວ ປຈ຺ຈາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເສນາປຕິສ຺ສ ຌເຣ ມຄ຺ຄກິລມຖໍ ວິໂນເທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ນິຄ຺ໂຣທສຫາຍໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ນິເວສນທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ສຫາໂຍ ກິຣ ເຕ ໂປຕ຺ຕິໂກ ນາມ ອາຄໂຕຕິ ເສນາປຕິສ຺ສ ອາໂຣເຈຫີ’’ຕິ ໂທວາຣິກັ ອາຫ, ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ສາໂຂ ປນ ‘‘ອຍໍ ມຍ຺ຫັ ຣຊ຺ຊໍ ອທຕ຺ວາ ສຫາຍນິຄ຺ໂຣທສ຺ສ ອທາສີ’’ຕິ ຕສ຺ມີ ເວຣໍ ພນ຺ທີ. ໂສ ຕໍ ກຖັ ສຸຕ຺ວາວ ກຸທ຺ໂທ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘ໂກ ອິມສ຺ສ ສຫາໂຍ ອຸມ຺ມຕ຺ຕໂກ ທາສິປຸຕ຺ໂຕ, ຄຕ຺ຫຖ ນ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖປາທຊຕ຺ຕຸກປ຺ປເຣຫີ ໂກຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ຄີວາຍໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ນິຫຣາເປສີ.

ໂສ ຈິນ຺ເຕສີ ‘‘ສາໂຂ ມມ ສນ຺ຕິກາ ເສນາປຕິຍ຺ຖານໍ ລກິຕ຺ວາ ອກຕຍ຺ຍູ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ກີ, ມໍ ໂກຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ນິຫຣາເປສີ, ນິຄ຺ໂຣໂທ ປນ ປຕ຺ຫິໂຕ ກຕຍ຺ຍູ ສປ຺ປຸຣິໂສ, ຕສ຺ເສວ ສນ຺ຕິກັ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ໂສ ຣາຊທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເທວ, ໂປຕ຺ຕິໂກ ກິຣ ນາມ ເຕ ສຫາໂຍ ທ຺ວາເຣ ຖິໂຕ’’ຕິ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣຈາເປສີ. ຣາຊາ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຕໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອາສນາ ວຸຍ຺ຖາຍ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຍິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ມສ຺ສຸກມ຺ມາທີນີ ກາຣາເປຕ຺ວາ ສພ຺ພາລງ຺ການປຍິມຕ຺ຫິເຕນ ປຣິກຸຕ຺ຕນານຄ຺ຄຣສໂກຊເນນ ເຕນ ສທ຺ຜີ ສຸຂນິສິນ຺ໂນ ມາຕາປິຕູນໍ ປວຕ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອນາຄມນການໍ ສຸຕີ. ສາໂຂປີ ‘ໂປຕ຺ຕິໂກ ມໍ ຣຍ຺ໂຍ ສນ຺ຕິເກ ປຣິກິນ຺ເທຍ຺ຍ , ມຍິ ປນ ຄເຕ ກິຍ຺ຈິ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕຕ຺ເຖວ ອຄມາສີ. ໂປຕ຺ຕິໂກ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກເຍວ ຣາຊານໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ເທວ, ອຫັ ມຄ຺ຄກິລນ຺ໂຕ ‘ສາຂສ຺ສ ເຄຫັ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິສ຺ສມິຕ຺ວາ ອິຮາຄມິສ຺ສາມີ’ຕິ ອຄມີ. ອຖ ມໍ ສາໂຂ ‘ນາຫັ ຕໍ ຊານາມີ’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂກຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ຄີວາຍໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ນິຫຣາເປສີຕິ ສທ຺ທເຫຍ຺ຍາສິ ຕ຺ວໍ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

໗໔.

‘‘ນ ວາຫເມຕໍ ຊານາມິ, ໂກ ວາຍໍ ກສ຺ສ ວາຕິ ວາ;

ຍຖາ ສາໂຂ ວທິ ເອວ, ນິຄ຺ໂຣທ ກິນ຺ຕິ ມຍ຺ຍສີ.

໗໕.

‘‘ຕໂຕ ຄລວິນີເຕນ, ປຸຣິສາ ນີຫຣີສຸ ມໍ;

ທຕ຺ວາ ມຸຂປ຺ຫາຣານິ, ສາຂສ຺ສ ວຈນັກຣາ.

໗໖.

‘‘ເອຕາທີສັ ທຸມ຺ມຕິນາ, ອກຕຍ຺ຍຸນ ທຸພ຺ກິນາ;

ກຕໍ ອນຣິຍໍ ສາເຂນ, ສຂິນາ ເຕ ຊນາທິປາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກິນ຺ຕິ ມຍ຺ຍສີຕິ ຍຖາ ມໍ ສາໂຂ ອຈຣິ, ກີ ຕ຺ວມ຺ປິ ເອວເມວ ມຍ຺ຍສີ, ອຸທາຫຸ ອຍ຺ຍຖາ ມຍ຺ຍສີ, ມໍ ສາໂຂ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍາຕິ ສທ຺ທຫສີ, ຕໍ ນ ສທ຺ທຫສີຕິ ອທິປ຺ປາໂຍ. ຄລວິນີເຕນາຕິ ຄລຄ຺ຄາເຫນ. ທຸພ຺ກິນາຕິ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ກິນາ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ນິຄ຺ໂຣໂທ ຈຕສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

໗໗.

‘‘ນ ວາຫເມຕໍ ຊານາມິ, ນປີ ເມ ໂກຈິ ສໍສຕິ;

ຍໍ ເມ ຕຸວໍ ສມຸມ ອກຸຂາສິ, ສາເຂນ ກາຣຕໍ ກຕໍ.

ກຝ.

‘‘ສຂິນໍ ສາຊີວກໂຣ, ມມ ສາຂສຸສ ຈູກຍໍ;

ຕຸວໍ ໂນສິສຸສຣິຍໍ ທາຕາ, ມນຸສຸເສສຸ ມຫນຸຕຕໍ;

ຕຍາມາ ລພຸກິຕາ ອິທຸສິ, ເອຕຸຖ ເມ ນຕຸຖິ ສໍສໂຍ.

ກກ.

‘‘ຍຖາປີ ພີຊມຄຸຄິມຸຫິ, ໜຍຸຫຕິ ນ ວິຣູຫຕິ;

ເອວໍ ກຕໍ ອສປຸປຸຣິເສ, ນສຸສຕິ ນ ວິຣູຫຕິ.

ກຊ.

‘‘ກຕຸຍຸມຸຫິ ຈ ໂປສມຸຫິ, ສີລວນຸເຕ ອຣິຍວຸຕຸຕິເນ;

ສຸເຂຕຸເຕ ວິຍ ພີຊານິ, ກຕໍ ຕມຸຫິ ນ ນສຸສຕີ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ສໍສຕີຕິ ອາຈິກຸຂຕິ. ກາຣຕໍ ກຕນຸຕິ ອາກຫຸໝນວິກຫຸໝນໂປຖນໂກຍຸຜນສງຂາຕໍ ກາຣຕໍ ກຕນຸຕິ ອຕຸໂຖ. ສຂິນໍ ສາຊີວກໂຣຕິ ສມຸມ, ໂປຕຸຕິກ ຕຸວໍ ສຫາຍການໍ ສຸອາຊີວກໂຣ ຊີວິກາຍ ອຸປຸປາເທຕາ. ມມ ສາຂສຸສ ຈູກຍນຸຕິ ມຍຸຫຍຸຈ ສາຂສຸສ ຈ ອຸກິນຸນມຸປີ ສຂິນນຸຕິ ອຕຸໂຖ. ຕຸວໍ ໂນສິສຸສຣິຍນຸຕິ ຕຸວໍ ໂນ ອສິ ອິສຸສຣິຍໍ ທາຕາ, ຕວ ສນຸຕິກາ ອິມາ ສມຸປຕຸຕິ ອມຸເຫຫິ ລທຸຊາ. ມຫນຸຕຕນຸຕິ ມຫນຸຕກາວໍ.

ເອວຍຸຈ ປນ ວຕຸວາ ເອຕຸຕກໍ ກເຖນຸເຕ ນິຄຸໂຣເຊ ສາໂຂ ຕຕຸເຖວ ອຜຸຖາສິ. ອຖ ນໍ ຣາຊາ ‘‘ສາຂ ອິມໍ ໂປຕຸຕິກໍ ສຍຸຊານາສີ’’ຕິ ປຸຈຸສິ. ໂສ ຕຸຕຸຫີ ອໂຫສິ. ອຖສຸສ ຣາຊາ ທຕຸໝໍ ອາຕາເປນຸໂຕ ອຜຸຖມໍ ຄາຖມາຫ –

ກຍ.

‘‘ອິມໍ ຊມຸມໍ ເນກຕິກໍ, ອສປຸປຸຣິສຈິນຸຕກໍ;

ຫນນຸຕຸ ສາຂໍ ສຕຸຕີຫີ, ນາສຸສ ອິຈຸສາມິ ຊີວິຕ’’ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ຊມຸມນຸຕິ ລາມກໍ. ເນກຕິກນຸຕິ ວຍຸຈກໍ.

ຕໍ ສຸຕຸວາ ໂປຕຸຕິໂກ ‘‘ມາ ເອສ ພາໂລ ມໍ ນິສຸສາຍ ນສຸສຕູ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໐॥

‘‘ຂມຕສ຺ສ ມຫາຣາຊ, ປາຓາ ນ ປຏິອານຍາ;

ຂມ ເທວ ອສປ຺ປຸຣິສສ຺ສ, ນາສ຺ສ ອິຈ຺ຉາມຫໍ ວຘ’’ນ຺ຕິ॥

ຕຕ຺ຖ ຂມຕສ຺ສາຕິ ຂມຕໍ ອສ຺ສ, ເອຕສ຺ສ ອສປ຺ປຸຣິສສ຺ສ ຂມຖາຕິ ອຕ຺ໂຖ॥ ນ ປຏິອານຍາຕິ ມຕສ຺ສ ນາມ ປາຓາ ປຏິອາເນຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ॥

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ສາຂສ຺ສ ຂມິ, ເສນາປຕິຏ຺ຐານມ຺ປິ ໂປຕ຺ຕິກສ຺ເສວ ທາຕຸກາໂມ ອໂຫສິ , ໂສ ປນ ນ ອິຈ຺ຉິ॥ ອຖສ຺ສ ສພ຺ພເສນານິນໍ ວິຈາຣຓາຣຫໍ ຠຓ຺ຑາຄາຣິກຏ຺ຐານໍ ນາມ ອທາສິ॥ ປຸພ຺ເພ ກິເຣຕໍ ຐານນ຺ຕຣໍ ນາໂຫສິ, ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຊາຕໍ॥ ອປຣຠາເຄ ໂປຕ຺ຕິໂກ ຠຓ຺ຑາຄາຣິໂກ ປຸຕ຺ຕຘີຕາຫິ ວຑ຺ຒມາໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕຘີຕານໍ ໂອວາທວເສນ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໘໑॥

‘‘ນິຄ຺ໂຣຘເມວ ເສເວຍ຺ຍ, ນ ສາຂມຸປສໍວເສ;

ນິຄ຺ໂຣຘສ຺ມິໍ ມຕໍ ເສຍ຺ໂຍ, ຍຎ຺ເຈ ສາຂສ຺ມິໍ ຊີວິຕ’’ນ຺ຕິ॥

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ເທວທຕ຺ໂຕ ປຸພ຺ເພປິ ອກຕຎ຺ຎູເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ສາໂຂ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ໂປຕ຺ຕິໂກ ອານນ຺ໂທ, ນິຄ຺ໂຣໂຘ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ॥

ນິຄ຺ໂຣຘຊາຕກວຓ຺ຓນາ ສຕ຺ຕມາ॥

[໔໔໖] ໘॥ ຕກ຺ກລຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ນ ຕກ຺ກລາ ສນ຺ຕິ ນ ອາລຸວານີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ປິຕຸໂປສກໍ ອຸປາສກໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ॥ ໂສ ກິຣ ທລິທ຺ທກຸເລ ປຈ຺ຈາຊາໂຕ ມາຕຣິ ກາລກຕາຍ ປາໂຕວ ອຸຏ຺ຐາຍ ທນ຺ຕກຏ຺ຐມຸໂຂທກທານາທີນິ ກໂຣນ຺ໂຕ ຠຕີ ວາ ກສີ ວາ ກຕ຺ວາ ລທ຺ຘວິຠວານຸຣູເປນ ຍາຄຸຠຕ຺ຕາທີນິ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ປິຕຣໍ ໂປເສສິ॥ ອຖ ນໍ ປິຕາ ອາຫ – ‘‘ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ເອກໂກວ ອນ຺ໂຕ ຈ ພຫິ ຈ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກໂຣສິ, ເອກໍ ເຕ ກຸລທາຣິກໍ ອາເນສ຺ສາມິ, ສາ ເຕ ເຄເຫ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ॥ ‘‘ຕາຕ, ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ຆຣໍ ອາຄຕາ ເນວ ມຍ຺ຫໍ, ນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຈິຕ຺ຕສຸຂໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ມາ ເອວຣູປໍ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ອຫໍ ຍາວຊີວໍ ຕຸມ຺ເຫ ໂປເສຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຈ຺ຈເຍນ ຊານິສ຺ສາມີ’’ຕິ॥ ອຖສ຺ສ ປິຕາ ອນິຈ຺ຉມານສ຺ເສວ ເອກໍ ກຸມາຣິກໍ ອາເນສິ॥ ສາ ສສຸຣສ຺ສ ຈ ສາມິກສ຺ສ ຈ ອຸປກາຣິກາ ອໂຫສິ ນິຈວຸຕ຺ຕີ॥ ສາມິໂກປິສ຺ສາ ‘‘ມມ ປິຕຸ ອຸປກາຣິກາ’’ຕິ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ລທ຺ຘໍ ລທ຺ຘໍ ມນາປໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເທຕິ, ສາປິ ຕໍ ສສຸຣສ຺ເສວ ອຸປນາເມສິ॥ ສາ ອປຣຠາເຄ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ສາມິໂກ ລທ຺ຘໍ ລທ຺ຘໍ ປິຕຸ ອທຕ຺ວາ ມຍ຺ຫເມວ ເທຕິ, ອທ຺ຘາ ປິຕຣິ ນິສ຺ເນໂຫ ຊາໂຕ, ອິມໍ ມຫລ຺ລກໍ ເອເກນຸປາເຍນ ມມ ສາມິກສ຺ສ ປຏິກ຺ກູລໍ ກຕ຺ວາ ເຄຫາ ນິກ຺ກຑ຺ຒາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ॥

ສາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຸທກໍ ອຕິສີຕໍ ວາ ອຈ຺ຈຸຓ຺ຫໍ ວາ, ອາຫາຣໍ ອຕິໂລຓໍ ວາ ອໂລຓໍ ວາ , ຠຕ຺ຕໍ ອຸຕ຺ຕຓ຺ຑຸລໍ ວາ ອຕິກິລິນ຺ນໍ ວາຕິ ເອວມາທີນິ ຕສ຺ສ ໂກຘຸປ຺ປຕ຺ຕິກາຣຓານິ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ກຸຊ຺ຌນ຺ເຕ ‘‘ໂກ ອິມໍ ມຫລ຺ລກໍ ອຸປຏ຺ຐາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຜຣຸສານິ ວຕ຺ວາ ກລຫໍ ວຑ຺ເຒສິ॥ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ເຂຬປິຓ຺ຑາທີນິ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາປິ ສາມິກໍ ອຸຊ຺ຌາເປສິ ‘‘ປສ຺ສ ປິຕຸ ກມ຺ມໍ, ‘ອິທຎ຺ຈິທຎ຺ຈ ມາ ກຣີ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ກຸຊ຺ຌຕິ, ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ປິຕຣໍ ວາ ວສາເປຫິ ມໍ ວາ’’ຕິ॥ ອຖ ນໍ ໂສ ‘‘ຠທ຺ເທ, ຕ຺ວໍ ທຫຣາ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ຊີວິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສິ, ມຍ຺ຫໍ ປິຕາ ມຫລ຺ລໂກ, ຕ຺ວໍ ຕສ຺ສ ອສຫນ຺ຕີ ອິມມ຺ຫາ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມາ’’ຕິ ອາຫ॥ ສາ ຠີຕາ ‘‘ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເອວໍ ນ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສສຸຣສ຺ສ ປາເທສຸ ປຕິຕ຺ວາ ຂມາເປຕ຺ວາ ປກຕິນິຍາເມເນວ ປຏິຊຄ຺ຄິຕຸໍ ອາຣຠິ॥ ອຖ ໂສ ອຸປາສໂກ ປຸຣິມທິວເສສຸ ຕາຍ ອຸພ຺ພາຬ຺ໂຫ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຘມ຺ມສ຺ສວນາຍ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ປກຕິຍາ ປຕິຏ຺ຐິຕກາເລ ອຄ

ມາສີ។ ອຖ ນំ ສຕຸຖາ ‘‘ກິ, ອຸປາສກ, ສຕຸຕພຸຄ ທິວສານິ ຂມຸມສຸສວນາຍ ນາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈຸຊິ។ ໂສ ຕំ ການຣຳ ກເຖສີ។ ສຕຸຖາ ‘‘ອິທານິ ຕາວ ຕສຸສາ ກາຖំ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ປີຕຣំ ນ ນິທຣາເປສິ, ປຸພຸເພ ປນ ເອຕິສຸສາ ກາຖំ ຄເຫຕຸວາ ປີຕຣំ ອາມກສຸສານំ ເນຕຸວາ ອາວາຝំ ຂຕິຕຸວາ ຕຕຸຖ ນំ ປກຸຂິປິຕຸວາ ມາຣຕາກາເລ ອຫំ ສຕຸຕວສຸສິໂກ ຫຸຕຸວາ ມາຕາປີຕູນំ ຄຸຕំ ກເຖຕຸວາ ປີຕຸພາຕກກມຸມາ ນິວາເຣສີ, ຕທາ ຕຸວំ ມມ ກາຖំ ສຸຕຸວາ ຕວ ປີຕຣំ ຍາວຊີວំ ປຝິຊຄຸຄິຕຸວາ ສຄຸຄປຣາຍໂຕ ຊາໂຕ, ສຸວາຍំ ມຍາ ທິນຸໂນ ໂອວາໂທ ກວນຸຕຣຄຕມຸປິ ນ ວິຊທຕິ, ອິມິນາ ການເຣນ ຕສຸສາ ກາຖំ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ອິທານິ ຕຍາ ປີຕາ ນ ນິຫໂຜ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕំ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຓສີຍំ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊំ ກາເຣນຸເຕ ອລຸຄຕຣສຸມឹ ກາສິຄາເມ ເອກສຸສ ກຸລສຸສ ឃເຣ ເອກປຸຕຸຕໂກ ອໂຫສິ ນາເມນ ສວິຍຸຄໂກ ນາມ។ ໂສ ມາຕາປີຕໂຣ ປຝິຊຄຸຄນຸໂຕ ອປຣກາເຄ ມາຕຣິ ກາລກຕາຍ ປີຕຣំ ໂປເສສີຕິ ສພຸພំ ວຕຸຖຸ ປຈຸຈຸປຸປນຸນວຕຸຖຸນິຍາເມເນວ ກເຖຕພຸພំ។ ອយំ ປເນຕຸຖ ວິເສໂສ។ ຕທາ ສາ ອິຕຸຖີ ‘‘ປສຸສ ປີຕຸ ກມຸມំ, ‘ອິທລຸຈິທລຸຈ ມາ ກຣີ’ຕິ ວຸຕຸເຕ ກຸຊຸຊຕິ’’ຕິ ວຕຸວາ ‘‘ສາມິ, ປີຕາ ເຕ ຈຕຸໂທ ຜຣຸໂສ ນິຈຸຈំ ກລຫំ ກໂຣຕິ, ຊຣາຊິຕຸໂຕ ພຸຍາຣີປີລຸອິໂຕ ນ ຈິຣສຸເສວ ມຣິສຸສຕິ, ອຫລຸຈ ເອເຕນ ສທຸຣີ ເອກເຄເຫ ວສິຕុំ ນ ສກຸໂກມິ, ສຍມຸເປສ ກຕິປາເຫນ ມຣິສຸສຕິເຍວ, ຕຸວំ ເອຕំ ອາມກສຸສານំ ເນຕຸວາ ອາວາຝំ ຂຕິຕຸວາ ຕຕຸຖ ນំ ປກຸຂິປິຕຸວາ ກຸທຸທາເລນ ສີສំ ຝິນຸທິຕຸວາ ຊີວິຕກຸຂຍំ ປາເປຕຸວາ ອຸປຣິ ປໍສຸນາ ຊາເທຕຸວາ ອາຄຈຸຊາຫີ’’ຕິ ອາຫ។ ໂສ ຕາຍ ປຸນປຸປຸນំ ວຸຈຸຈມາໂນ ‘‘ກທູເທ, ປຸຣິສມາຣຕໍ ນາມ ກາຣិຍំ, ກາຖំ ນំ ມາເຣສຸສາມີ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ອຫំ ເຕ ອຸປາຍំ ອາຈິກຸຂິສຸສາມີ’’ຕິ។ ‘‘ອາຈິກຸຂ ຕາວາ’’ຕິ។ ‘‘ສາມິ, ຕຸວំ ປຈຸຈູສກາເລ ປີຕຸ ນິສິນຸນຍຸຄານំ ຄນຸຕຸວາ ຍຖາ ສພຸເພ ສຸຕນຸຕິ, ເອວំ ມຫາສທຸທំ ກຕຸວາ ‘ຕາຕ, ອສຸກຄາເມ ຕຸມຸຫາກំ ອຸທຸຂາຣຕໂກ ອຕຸຖິ, ມយិ ຄເຕ ນ ເທຕິ, ຕຸມຸຫາກំ ອຈຸຈເຍນ ນ ທສຸສເຕວ, ສຸເວ ຍານເກ ນິສີທິຕຸວາ ປາໂຕວ ຄຈຸຊິສຸສາມາ’ຕິ ວຕຸວາ ເຕນ ວຸຕຸຕເວລາຍເມວ ອຸຍຸຄາຍ ຍານກំ ໂຍເຊຕຸວາ ຕຕຸຖ ນິສີທາເປຕຸວາ ອາມກສຸສານំ ເນຕຸວາ ອາວາຝំ ຂຕິຕຸວາ ໂຈເຣຫິ ອຈຸຊິນຸນສທຸທំ ກຕຸວາ ມາເຣຕຸວາ ອາວາເຜ ປກຸຂິປິຕຸວາ ສີສំ ຝິນຸທິຕຸວາ ນຸຫາຍິຕຸວາ ອາຄຈຸຊາ’’ຕិ។

ສວິຍຸຄໂກ ‘‘ອຕຸເຖສ ອຸປາໂຍ’’ຕິ ຕສຸສາ ວຈນំ ສມຸປຝິຈຸຊິຕຸວາ ຍານກំ ຄມນສຊຸຊំ ອກາສິ។ ຕສຸສ ປເນໂກ ສຕຸຕວສຸສິໂກ ປຸຕຸໂຕ ອຕຸຖິ ປຕຸທິໂຕ ພຸຍຕຸໂຕ។ ໂສ ມາຕຸ ວຈນំ ສຸຕຸວາ ‘‘ມຍຸຫំ ມາຕາ ປາປຂມຸມາ ປີຕຣំ ເມ ປີຕຸພາຕກມຸມំ ກາເຣຕິ, ອຫំ ອິມສຸສ ປີຕຸພາຕກມຸມំ ກາຕុំ ນ ທສຸສາມີ’’ຕິ ສຕິກំ ຄນຸຕຸວາ ອຍຸຍເກນ ສທຸທີ ນິປຸຊຊິ។ ສວິຍຸຄໂກປີ ອິຕຣາຍ ວຸຕຸຕເວລາຍ ຍານກំ ໂຍເຊຕຸວາ ‘‘ເອທີ, ຕາຕ, ອຸທຸຂາຣំ ໂສເຂສຸສາມາ’’ຕິ ປີຕຣំ ຍານເກ ນິສີທາເປສິ។ ກຸມາໂຣປີ ປຖມຕຣំ ຍານກំ ອភិຣຸຫិ។ ສວິຍຸຄໂກ ຕំ ນິວາເຣຕុំ ອສກຸໂກນຸໂຕ ເຕເນວ ສທຸທີ ອາມກສຸສານំ ຄນຸຕຸວາ ປີຕຣລຸຈ ກຸມາຣເກນ ສທຸທີ ເອກມນຸເຕ ຖເປຕຸວາ ສຍំ ໂອຕຣິຕຸວາ ກຸທຸທາລປີຝກំ ອາທາຍ ເອກສຸມឹ ປຝິຈຸຊນຸນຍຸຄາເນ ຈຕຸຣສຸສາວາຝំ ຂຕិຕុំ ອາຣភិ។ ກຸມາຣໂກ ໂອຕຣິຕຸວາ ຕສຸສ ສນຸຕິກំ ຄນຸຕຸວາ ອຊານນຸໂຕ ວິຍ ກາຖំ ສມຸຍຸຄາເປຕຸວາ ປຖມំ ຄາຖມາຫ –

໑໔។

‘‘ນ ຕກຸກລາ ສນຸຕິ ນ ອາລຸວານິ, ນ ພິລຸອາລິໂຍ ນ ກລຸອມຸພານິ ຕາຕ;

ເອໂກ ອຣລຸຄສຸມຶ ສຸສານມຊຸເຊ, ກິມຕຸຖິໂກ ຕາຕ ຂຕາສິ ກາສຸ’’ນຸຕិ។

ຕຕຸຖ ນ ຕກຸກລາ ສນຸຕີຕິ ປີຕຸຫາລຸກນຸທາ ນ ສນຸຕិ។ ອາລຸວານີຕິ ອາລຸວກນຸທາ។ ພິລຸອາລິໂຍຕິ ພິລຸອາຣິວລຸລີກນຸທາ។ ກລຸອມຸພານີຕິ ຕາລກນຸທາ។

ອຖສຸສ ປີຕາ ທຸຕິຍំ ຄາຖມາຫ –

໑໕។

‘‘ປີຕາມໂຫ ຕາຕ ສຸທຸພຸພໂລ ເຕ, ອເນກພຸຍາຣີຫិ ທຸເຂນ ຜຸຝໂຄ;

ຕມຊຊຫໍ ນິຂຕິສຸສາມິ ໂສພຸເກ, ນ ຫິສຸສ ຕໍ ຊີວິຕໍ ໂຣຈຍາມີ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ອເນກພຸຍາສິຫິຕິ ອເນເກຫິ ພຸຍາສິຫິ ອຸປຸປຸນເນນ ທຸກຸເຂນ ຟຸຜຸໂຖ។ ນ ຫິສຸສ ຕນຸຕິ ອຫລຸຫິ ຕສຸສ ຕວ ປີຕາມຫສຸສ ຕໍ ທຸຊຊີວິຕໍ ນ ອິຈຸຉາມິ, ‘‘ເອວຣູປາ ຊີວິຕາ ມຣຕເມວສຸສ ວຣ’’ນຸຕິ ມລຸຍມາໂນ ຕໍ ໂສພຸເກ ນິຂຕິສຸສາມີຕິ។

ຕໍ ສຸຕຸວາ ກຸມາໂຣ ອຸປຫຸໝໍ ຄາຖມາຫ –

໗໔។

‘‘ສງາກປຸປເມຕໍ ປຝິລທຸສ ປາປກໍ, ອຈຸຈາຫິຕໍ ກມຸມ ກໂຣສີ ລຸທຸທ’’ນຸຕີ។

ຕສຸສຕຸໂຖ – ຕາຕ, ຕຸວໍ ‘‘ປີຕຣໍ ທຸກຸຂາ ປໂມເຈສຸສາມີ’’ຕິ ມຣຕທຸກຸເຂນ ໂຍເຊນຸໂຕ ເອຕໍ ປາປກໍ ສງາກປຸປໍ ປຝິລທຸສາ ຕສຸສ ຈ ສງາກປຸປວເສນ ຫິຕໍ ອຕິກຸກມຸມ ຖິຕຕຸຕາ ອຈຸຈາຫິຕໍ ກມຸມໍ ກໂຣສີ ລຸທຸທນຸຕີ។

ເອວລຸຈ ປນ ວຕຸວາ ກຸມາໂຣ ປີຕຸ ຫຕຸຖໂຕ ກຸທຸທາລໍ ຄເຫຕຸວາ ອວິທູເຣ ອລຸລຕຣໍ ອາວາຝໍ ຂຕິຕຸໍ ອາຣກີ។ ອຖ ນໍ ປີຕາ ອຸປສງາກມິຕຸວາ ‘‘ກສຸມາ, ຕາຕ, ອາວາຝໍ ຂຕສີ’’ຕິ ປຸຈຸຉີ។ ໂສ ຕສຸສ ກເຖນຸໂຕ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ມຍາປີ ຕາຕ ປຝິລຈຸຉເສ ຕຸວໍ, ເອຕາທິສໍ ກມຸມ ຊຣູປນີໂຕ;

ຕໍ ກຸລຸລວຕຸຕໍ ອນຸວຕຸຕມາໂນ, ອຫມຸປີ ຕໍ ນິຂຕິສຸສາມິ ໂສພຸເກ’’ຕິ។

ຕສຸສຕຸໂຖ – ຕາຕ, ອຫມຸປີ ເອຕສຸມິ ໂສພຸເກ ຕໍ ມຫລຸລກກາເລ ນິຂຕິສຸສາມິ, ອິຕິ ໂຂ ຕາຕ, ມຍາປີ ກເຕ ອິມສຸມິ ໂສພຸເກ ຕຸວໍ ຊຣູປນີໂຕ ເອຕາທິສໍ ກມຸມໍ ປຝິລຈຸຉເສ, ຍໍ ເອຕໍ ຕຍາ ປວຕຸຕິຕໍ ກຸລວຕຸຕໍ, ຕໍ ອນຸວຕຸຕມາໂນ ວຍປຸປຕຸໂຕ ກຣິຍາຍ ສທຸສີ ວສນຸໂຕ ອຫມຸປີ ຕໍ ນິຂຕິສຸສາມິ ໂສພຸເກຕີ។

ອຖສຸສ ປີຕາ ຈຕຸຕຸຖໍ ຄາຖມາຫ –

໗໕។

‘‘ຜຣຸສາຫິ ວາຈາຫິ ປກຸພຸພມາໂນ, ອາສຊຊ ມໍ ຕຸວໍ ວທເສ ກຸມາຣ;

ປຸຕຸໂຕ ມມໍ ໂອຣສໂກ ສມາໂນ, ອຫິຕານຸກມຸປີ ມມ ຕຸວໍສິ ປຸຕຸຕາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ປກຸພຸພມາໂນຕິ ອກິກວນຸໂຕ។ ອາສຊຊາຕິ ຆຝຸເຝຕຸວາ។

ເອວໍ ວຸຕຸເຕ ປຕຸທິຕກຸມາຣໂກ ເອກໍ ປຝິວຈນຄາຖໍ, ທຸເວ ອຸທານຄາຖາຕິ ຕິສຸໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໗໖។

‘‘ນ ຕາຫໍ ຕາຕ ອຫິຕານຸກມຸປີ, ຫິຕານຸກມຸປີ ເຕ ອຫມຸປີ ຕາຕ;

ປາປລຸຈ ຕໍ ກມຸມ ປກຸພຸພມານໍ, ອຣຫາມິ ໂນ ວາຣຍິຕຸໍ ຕໂຕ។

໒໗໗.

‘‘ໂຍ ມາຕຣໍ ວາ ປິຕຣໍ ສວິຍຸດ, ອທູສເກ ຫິໍສຕິ ປາປໝມຸໂມ;

ກາຍສຸສ ເກທາ ອກິສມຸປຣາຍໍ, ອສໍສຍໍ ໂສ ນິຣຍໍ ອຸເປຕີ.

໒໗໘.

‘‘ໂຍ ມາຕຣໍ ວາ ປິຕຣໍ ສວິຍຸດ, ອນຸເຍນ ປາເນນ ອຸປຍຸດຫາຕິ;

ກາຍສຸສ ເກທາ ອກິສມຸປຣາຍໍ, ອສໍສຍໍ ໂສ ສຸຄຕິ ອຸເປຕີ’’ຕີ. –

ອິມໍ ປນ ປຸຕຸຕສຸສ ຜມຸມກາຖໍ ສຸຕຸວາ ປິຕາ ອຍຸດນໍ ຄາຖມາຫ –

໒໗໙.

‘‘ນ ເມ ຕຸວໍ ປຸຕຸຕ ອຫິຕານຸກມຸປີ, ຫິຕານຸກມຸປີ ເມ ຕຸວໍສິ ປຸຕຸຕ;

ອຫຸຍຸຈ ຕໍ ມາຕຣາ ວຸຈຸຈມາໂນ, ເອຕາທິສໍ ກມຸມ ກໂຣມິ ລຸທຸທ’’ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ອຫຸຍຸຈ ຕໍ ມາຕຣາຕິ ອຫຸຍຸຈ ເຕ ມາຕຣາ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ.

ຕໍ ສຸຕຸວາ ກຸມາໂຣ ‘‘ຕາຕ, ອິຕຸຖິໂຍ ນາມ ອຸປຸປນຸເນ ໂທເສ ອນິຄຸຄຍຸຫມານາ ປຸນປຸປຸນໍ ປາປໍ ກໂຣນຸຕິ, ມມ ມາຕາ ຍຖາ ປຸນ ເອວຣູປໍ ນ ກໂຣຕິ, ຕຖາ ນໍ ປຕາເມຕຸໍ ວຍຸຍຕີ’’ຕິ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໐.

‘‘ຍາ ເຕ ສາ ກຣິຍາ ອນຣິຍຣູປາ, ມາຕາ ມເມສາ ສກິຍາ ຊເນຕຸຕິ;

ນິຫຸສາປເຍ ຕຍຸຈ ສກາ ອຄາຣາ, ອຍຸຍມຸປິ ເຕ ສາ ທຸຂມາວເຫຍຸຍາ’’ຕີ.

ສວິຍຸດໂກ ປຕຸທິຕປຸຕຸຕສຸສ ກາຖໍ ສຸຕຸວາ ໂສມນສຸສຊາໂຕ ຫຸຕຸວາ ‘‘ຄຈຸຉາມ, ຕາຕາ’’ຕິ ສທຸຜີ ປຸຕຸເຕນ ຈ ປິຕຣາ ຈ ຍານເກ ນິສີທິຕຸວາ ປາຍາສິ. ສາປີ ໂຂ ອນາຈາຣາ ‘‘ນິກຸຂນຸຕາ ໂນ ເຄຫາ ກາລຸອກຕຸຕີ’’ຕິ ຫຍຸດຕຸຍຸດາ ອລຸລໂຄມເຍນ ເຄຫໍ ອຸປລິມຸ ເປຕຸວາ ປາຍາສໍ ປຈິຕຸວາ ອາຄມນມຄຸຄໍ ໂອໂລເກນຸຕີ ເຕ ອາຄຈຸຉນຸເຕ ທິສຸວາ ‘‘ນິກຸຂນຸຕໍ ກາລຸອກຕຸຕີ ປຸນ ຄເຫຕຸວາ ອາຄ ໂຕ’’ຕິ ກຸຊຊິຕຸວາ ‘‘ອເຣ ນິກຕິກ, ນິກຸຂນຸຕໍ ກາລຸອກຕຸຕີ ປຸນ ອາທາຍ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຣິກາສິ. ສວິຍຸດໂກ ກິຍຸຈິ ອວຕຸວາ ຍານກໍ ໂມເຈຕຸວາ ‘‘ອນາຈາເຣ ກີ ວເທສີ’’ຕິ ຕໍ ສຸໂກຍຸຜິຕໍ ໂກຍຸເຜຕຸວາ ‘‘ອິໂຕ ປຍຸດາຍ ມາ ອິມໍ ເຄຫໍ ປາວິສີ’’ຕິ ປາເທ ຄເຫຕຸວາ ນິກຸກຫຸຜີ. ຕໂຕ ປິຕຣຍຸຈ ປຸຕຸຕຍຸຈ ນຸຫາເປຕຸວາ ສຍມຸປິ ນຸຫາຍິຕຸວາ ຕໂຍປິ ປາຍາສໍ ປຣິກຸຍຸຊິສຸ. ສາປິ ປາປຜມຸມາ ກຕິປາຫໍ ອຍຸຍສຸມີ ເຄເຫ ວສິ. ຕສຸມີ ກາເລ ປຸຕຸໂຕ ປິຕຣໍ ອາຫ – ‘‘ຕາຕ, ມມ ມາຕາ ເອຕຸຕເກນ ນ ພຸຊຊຕິ, ຕຸມຸເຫ ມມ ມາຕຸ ມງກຸກາວກຣຕຸຖໍ ‘ອສຸກຄາມເກ ມມ ມາຕຸລຜີຕາ ອຕຸຖິ , ສາ ມຍຸຫໍ ປິຕຣຍຸຈ ປຸຕຸຕຍຸຈ ມຍຸຈ ປຜິຊຄຸຄິສຸສຕິ, ຕໍ ອາເນສຸສາມີ’ຕິ ວຕຸວາ ມາລາຄນຸຜາທີນິ ອາທາຍ ຍານເກນ ນິກຸຂມິຕຸວາ ເຂຕຸຕໍ ອນຸວິຈຣິຕຸວາ ສາຍໍ ອາຄຈຸຉຖາ’’ຕີ. ໂສ ຕຖາ ອກາສິ.

ປຜິວິສຸສກກຸເລ ອິຕຸຖິໂຍ ‘‘ສາມິໂກ ກິຣ ເຕ ອຍຸຍໍ ກຣິຍໍ ອາເນຕຸໍ ອສຸກຄາມໍ ນາມ ຄໂຕ’’ຕິ ຕສຸສາ ອາຈິກຸຂີສຸ. ສາ ‘‘ທານິມຸຫິ

ນຍຸຄຸາ, ນຕຸຖິ ເມ ປຸນ ໂອກາໂສ''ຕິ ກິຕາ ຕສິຕາ ທຸຕຸວາ ''ປຸຕຸຕເມວ ຍາຈິສຸສາມິ''ຕິ ປຕຸທິຕປຸຕຸຕສຸສ ສນຸຕິກັ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ປາເທສຸ ປຕິຕຸວາ ''ຕາຕ, ຕັ ຖເປຕຸວາ ອຄຸໂຄ ມມ ປຕິສຣຕັ ນຕຸຖິ, ອີໂຕ ປຍຸຄາຍ ຕວ ປິຕຣຄຸຈ ປິຕາມຫຄຸຈ ອລງກຕເຈຕິຍັ ວິຍ ປຕິຊຄຸຄິສຸສາມິ, ປຸນ ມຍຸຫັ ອິມສຸມິ ໝເຣ ປເວສນັ ກໂຣຫີ''ຕິ ອາຫ. ໂສ ''ສາຊຸ, ອມຸມ, ສເຈ ປຸນ ເອວຣູປີ ນ ກຣິສຸສຖ, ກຣິສຸສາມິ, ອປຸປມຕຸຕາ ໂຫຖາ''ຕິ ວຕຸວາ ປິຕຸ ອາຄຕກາເລ ທສມັ ຄາຖມາຫ –

ໜ໑໙

''ຍາ ເຕ ສາ ກຣິຍາ ອນຣິຍຣູປາ, ມາຕາ ມເມສາ ສກິຍາ ຊເນຕຸຕິ;

ທນຸຕາ ກເຣຕູວ ວສູປນີຕາ, ສາ ປາປຣມຸມາ ປຸນຣາວຊາຕູ''ຕິ.

ຕຕຸຖ ກເຣຕູວາຕິ ຕາຕ, ອີທານິ ສາ ອາເນຄຸຊກາຣຕັ ກາຣິກາ ຫຕຸຖິນີ ວິຍ ທນຸຕາ ວສັ ອຸປນີຕາ ນິພຸພິເສວນາ ຊາຕາ. ປຸນຣາຄຊາຕູຕິ ປຸນ ອີມັ ເຄທັ ອາຄຈຸຉຕູຕິ.

ເອວັ ໂສ ປິຕຸ ຣມຸມັ ກເຖຕຸວາ ຄນຸຕຸວາ ມາຕຣັ ອາເນສິ. ສາ ສາມິກຄຸຈ ສສຸຣຄຸຈ ຂມາເປຕຸວາ ຕໂຕ ປຍຸຄາຍ ທນຸຕາ ຣມຸເມນ ສມນຸນາຄຕາ ທຸຕຸວາ ສາມິກຄຸຈ ສສຸຣຄຸຈ ປຸຕຸຕຄຸຈ ປຕິຊຄຸຄິ. ອຸໂກປິ ຈ ປຸຕຸຕສຸສ ໂອວາເທ ຖຕຸວາ ທານາທີນິ ປຸຄຸຄານິ ກຣິຕຸວາ ສຄຸຄປຣາຍຕາ ອເຫສຸັ.

ສຕຸຖາ ອີມັ ຣມຸມເທສນັ ອາຫຣິຕຸວາ ສຈຸຈານິ ປກາເສຕຸວາ ຊາຕກັ ສໂມຣາເນສິ, ສຈຸຈປຣິໂຍສາເນ ປິຕຸໂປສໂກ ໂສຕາປຕຸຕິຟເລ ປຕິຍຸຖຫີ. ຕທາ ປິຕາ ຈ ປຸຕຸໂຕ ຈ ສຸຕິສາ ຈ ເຕເຍວ ອເຫສຸັ, ປຕຸທິຕກຸມາໂຣ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນຸຕິ.

ຕກຸກລຊາຕກວຕຸຕນາ ອຍຸຄມາ.

[໔໔໗] ໑໐. ມຫາຣມຸມປາລຊາຕກວຕຸຕນາ

ກິເຕ ວຕນຸຕິ ອີທັ ສຕຸຖາ ປຖມຄມເນນ ກປີລປຸຣັ ຄນຸຕຸວາ ນິຄຸໂຣຣາຣາເມ ວິຫຣນຸໂຕ ປິຕຸ ນິເວສເນ ຣຄຸໂຄ ອສທຸທຫນັ ອາຣພຸກ ກເຖສິ. ຕທາ ຫີ ສຸທຸໂຣທນມຫາຣາຊາ ວີສຕິສຫສຸສກິກຸຂຸປຣິວາຣສຸສ ກຄວໂຕ ອຕຸຕໂນ ນິເວສເນ ຍາຄຸຂຊຊກັ ທຕຸວາ ອນຸຕຣາກຕຸເຕ ສມຸໂມທນີຍັ ກຖັ ກເຖນຸໂຕ ''ກນຸເຕ, ຕຸມຸຫາກັ ປຣານກາເລ ເທວຕາ ອາຄນຸຕຸວາ ອາກາເສ ຖຕຸວາ 'ປຸຕຸໂຕ ເຕ ສິທຸຣຕຸຖກຸມາໂຣ ອປຸປາຫາຣຕາຍ ມໂຕ'ຕິ ມຍຸຫັ ອາໂຣເຈສຸ''ນຸຕິ ອາຫ. ສຕຸຖາຣາ ຈ ''ສທຸທຫີ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ ສທຸທຫີ, ກນຸເຕ, ອາກາເສ ຖຕຸວາ ກເຖນຸຕີໂຍປິ ເທວຕາ, 'ມມ ປຸຕຸຕສຸສ ໂພຣີຕເລ ພຸທຸຣຕຸຕັ ອປຸປຕຸວາ ປຣິນິພຸພານັ ນາມ ນຕຸຖີ'ຕິ ປຕິກຸຂີປີ''ນຸຕິ ອາຫ. ''ມຫາຣາຊ, ປຸພຸເພປີ ຕຸວັ ມຫາຣມຸມປາລກາເລປີ 'ປຸຕຸໂຕ ເຕ ມໂຕ ອີມານິສຸສ ອຍຸຖີນີ'ຕິ ທສຸເສຕຸວາ ວທນຸຕສຸສປີ ທິສາປາໂມກຸຂາຈຣິຍສຸສ 'ອມຸຫາກັ ກຸເລ ຕຣຸຄກາເລ ກາລກີຣິຍາ ນາມ ນຕຸຖີ'ຕິ ນ ສທຸທຫີ, ອີທານິ ປນ ກສຸມາ ສທຸທຫີສຸສສີ''ຕິ ວຕຸວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕັ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສີຍັ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊັ ກາເຣນຸເຕ ກາສິຣຍຸເຖ ຣມຸມປາລຄາໂມ ນາມ ອໂຫສິ. ໂສ ຣມຸມປາລກຸລສຸສ ວເສນ ຕາຍ ເອຕັ ນາມັ ລກິ. ຕຕຸຖ ທສນຸນັ ກຸສລກມຸມປຖານັ ປາລນໂຕ ''ຣມຸມປາໂລ''ຕຸເວວ ປຄຸຄາໂຕ ພຸຣາຫຸມໂຓ ປຕິວສຕິ, ຕສຸສ ກຸເລ ອນຸຕມໂສ ທາສກມຸມກຣາປີ ທານັ ເທນຸຕິ, ສີລັ ຣກຸຂນຸຕິ, ອຸໂປສຖກມຸມັ ກໂຣນຸຕິ. ຕທາ ໂພຣີສຕຸໂຕ ຕສຸມີ ກຸເລ ນິພຸພຕຸຕິ, ''ຣມຸມປາລກຸມາໂຣ''ຕຸເວວສຸສ ນາມັ ກຣີສຸ. ອຖ ນັ ວຍປຸປຕຸຕັ ປີຕາ ສຫສຸສັ ທຕຸວາ ສິປຸປຸຄຸຄຫຓຕຸຖາຍ ຕກຸກສິລັ ເປເສສີ. ໂສ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ທິສາປາໂມກຸຂາຈຣິຍສຸສ ສນຸຕິເກ ສິປຸປັ ອຸຄຸຄຕຸຫິ, ປຄຸຈນຸນັ ມາຓວກສຕານັ ເຊຍຸຖກຸເຕວາສີໂກ ອໂຫສິ. ຕທາ ອາຈຣິຍສຸສ ເຊຍຸຖປຸຕຸໂຕ ກາລມກາສິ. ອາຈຣິໂຍ ມາຓວກປຣິວຸໂຕ ຄາຕິຄເຓນ ສທຸຣີ ໂຣທນຸໂຕ ກນຸທນຸໂຕ ສຸສາເນ ຕສຸສ ສຣີຣກິຈຈັ ກາເຣຕິ. ຕຕຸຖ ອາຈຣິໂຍ ຈ ຄາຕີວຄຸໂຄ ຈສຸສ ອນຸເຕວາສີກາ ຈ ໂຣທນຸຕິ ປຣິເທວນຸຕິ, ຣມຸມປາໂລເຍເວໂກ ນ ໂຣທຕິ ນ ປຣິເທວຕິ. ອປີຈ ໂຂ ປນ ເຕສຸ ປຄຸຈສເຕສຸ ມາຓເວສຸ ສຸສານາ ອາຄມຸມ ອາຈຣິຍສຸສ ສນຸຕິເກ ນິສີທິຕຸວາ ''ອໂຫ ເອວຣູໂປ ນາມ ອາຈາຣສມຸປນຸໂນ ຕຣຸຄມາຓໂວ ຕຣຸຄກາເລເຍວ ມາຕາປິຕູຫີ ວິປຸປຍຸຕຸໂຕ

ມຣຓປ຺ປຕ຺ໂຕ''ຕິ ວທນ຺ເຕສຸ ''ສມ຺ມາ, ຕຸມ຺ເຫ 'ຕຣຸໂຓ'ຕິ ກເຖຖ, ອຖ ກສ຺ມາ ຕຣຸຓກາເລເຍວ ມຣຕິ, ນນຸ ອຍຸຕ຺ຕໍ ຕຣຸຓກາເລ ມຣິຕຸ''ນ຺ຕິ ອາຫຯ

ອຖ ນໍ ເຕ ອາຫໍສຸ ''ກິໍ ປນ ສມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ມຣຓກາວໍ ນ ຊານາສີ''ຕິ? ຊານາມິ, ຕຣຸຓກາເລ ປນ ນ ມຣນ຺ຕິ, ມຫລ຺ລກກາເລເຍວ ມຣນ຺ຕີຕິຯ ນນຸ ອນິຈ຺ຈາ ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາ ຫຸຕ຺ວາ ອຠາວິໂນຕິ? ''ສຈ຺ຈໍ ອນິຈ຺ຈາ, ທຫຣກາເລ ປນ ສຕ຺ຕາ ນ ມຣນ຺ຕິ, ມຫລ຺ລກກາເລ ມຣນ຺ຕິ, ອນິຈ຺ຈຕໍ ປາປຸຓນ຺ຕີ''ຕິຯ ''ກິໍ ສມ຺ມ, ຘມ຺ມປາລ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເຄເຫ ນ ໂກຈິ ມຣນ຺ຕີ''ຕິ? ''ທຫຣກາເລ ປນ ນ ມຣນ຺ຕິ, ມຫລ຺ລກກາເລເຍວ ມຣນ຺ຕີ''ຕິຯ ''ກິໍ ປເນສາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກຸລປເວຓີ''ຕິ? ''ອາມ ກຸລປເວຓີ''ຕິຯ ມາຓວາ ຕໍ ຕສ຺ສ ກຖໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ອຖ ນໍ ໂສ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ ''ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕາຕ ຘມ຺ມປາລ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ກຸເລ ທຫຣກາເລ ນ ມີຍນ຺ຕີ''ຕິ? ''ສຈ຺ຈໍ ອາຈຣິຍາ''ຕິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ''ອຍໍ ອຕິວິຍ ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວທຕິ, ອິມສ຺ສ ປິຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສເຈ ເອຕໍ ສຈ຺ຈໍ, ອຫມ຺ປິ ຕເມວ ຘມ຺ມໍ ປູເຣສ຺ສາມີ''ຕິຯ ໂສ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກຕສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຏ຺ຐທິວສຈ຺ຈເຍນ ຘມ຺ມປາລໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ຕາຕ, ອຫໍ ຂິປ຺ປໍ ອາຄມິສ຺ສາມິ, ຍາວ ມມາຄມນາ ອິເມ ມາຓເວ ສິປ຺ປໍ ວາເຈຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ເອຬກສ຺ສ ອຏ຺ຐີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ໂຘວິຕ຺ວາ ປສິພ຺ພເກ ກຕ຺ວາ ເອກໍ ຈູຬຸ ອຸປ຺ຏ຺ຐາກໍ ອາທາຍ ຕກ຺ກສິລໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຕໍ ຄາມໍ ປຕ຺ວາ ''ກຕຣໍ ມຫາຘມ຺ມປາລສ຺ສ ເຄຫ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ອຏ຺ຐາສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ທາສມນຸສ຺ເສສຸ ໂຍ ໂຍ ປຖມໍ ອທ຺ທສ, ໂສ ໂສ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ຉຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫິ, ອຸປາຫນໍ ຄຓ຺ຫິ, ອຸປ຺ຏ຺ຐາກສ຺ສປິ ຫຕ຺ຖໂຕ ປສິພ຺ພກໍ ຄຓ຺ຫິຯ ''ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂວ ຘມ຺ມປາລກຸມາຣສ຺ສ ອາຈຣິໂຍ ທ຺ວາເຣ ຐິໂຕ''ຕິ ກຸມາຣສ຺ສ ປິຕຸ ອາໂຣເຈຖາ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ''ສາທູ''ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາໂຣຈຍິໍສຸຯ ໂສ ເວເຄນ ທ຺ວາຣມູລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ອິໂຕ ເອຖາ''ຕິ ຕໍ ຆຣໍ ອຠິເນຕ຺ວາ ປລ຺ລງ຺ເກ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ປາທໂຘວນາທິກິຈ຺ຈໍ ອກາສິຯ

ອາຈຣິໂຍ ຠຸຕ຺ຕໂພຊໂນ ສຸຂກຖາຍ ນິສິນ຺ນກາເລ ''ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຸຕ຺ໂຕ ເຕ ຘມ຺ມປາລກຸມາໂຣ ປຎ຺ຎວາ ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານໍ ອຏ຺ຐາຣສນ຺ນຎ຺ຈ ສິປ຺ປານໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ໂຕ, ອປິຈ ໂຂ ປເນເກນ ອຜາສຸເກນ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ໂຕ, ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາ ອນິຈ຺ຈາ, ມາ ໂສຈິຕ຺ຖາ''ຕິ ອາຫຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ປາຓິໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ມຫາຫສິຕໍ ຫສິຯ ''ກິໍ ນຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຫສສີ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ''ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ໂຕ ນ ມຣຕິ, ອຎ຺ໂຎ ໂກຈິ ມໂຕ ຠວິສ຺ສຕີ''ຕິ ອາຫຯ ''ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຸຕ຺ໂຕເຍວ ເຕ ມໂຕ, ປຸຕ຺ຕສ຺ເສວ ເຕ ອຏ຺ຐີນິ ທິສ຺ວາ ສທ຺ທຫາ''ຕິ ອຏ຺ຐີນິ ນີຫຣິຕ຺ວາ ''ອິມານິ ເຕ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຏ຺ຐີນີ''ຕິ ອາຫຯ ເອຕານິ ເອຬກສ຺ສ ວາ ສຸນຂສ຺ສ ວາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ, ມຍ຺ຫໍ ປນ ປຸຕ຺ໂຕ ນ ມຣຕິ, ອມ຺ຫາກໍ ກຸເລ ຍາວ ສຕ຺ຕມາ ກຸລປຣິວຏ຺ຏາ ຕຣຸຓກາເລ ມຕປຸພ຺ພາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຕ຺ວໍ ມຸສາ ກເຖສີຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ສພ຺ເພປິ ປາຓິໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ມຫາຫສິຕໍ ຫສິໍສຸຯ ອາຈຣິໂຍ ຕໍ ອຈ຺ຉຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ''ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ກຸລປເວຓິຍໍ ທຫຣານໍ ອມຣເຓນ ນ ສກ຺ກາ ອເຫຕຸເກນ ຠວິຕຸໍ, ເກນ ໂວ ກາຣເຓນ ທຫຣາ ນ ມີຍນ຺ຕີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘ຯ

''ກິໍ ເຕ ວຕໍ ກິໍ ປນ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ກິສ຺ສ ສຸຈິຓ຺ຓສ຺ສ ອຍໍ ວິປາໂກ;

ອກ຺ຂາຫິ ເມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ເອຕມຕ຺ຖໍ, ກສ຺ມາ ນຸ ຕຸມ຺ຫໍ ທຫຣາ ນ ມີຍເຣ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ວຕນ຺ຕິ ວຕສມາທານໍຯ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕິ ເສຏ຺ຐຈຣິຍໍຯ ກິສ຺ສ ສຸຈິຓ຺ຓສ຺ສາຕິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກຸເລ ທຫຣານໍ ອມຣຓໍ ນາມ ກຕຣສຸຈຣິຕສ຺ສ ວິປາໂກຕິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເຍສໍ ຄຸຓານໍ ອານຸຠາເວນ ຕສ຺ມິໍ ກຸເລ ທຫຣາ ນ ມີຍນ຺ຕິ, ເຕ ວຓ຺ຓຍນ຺ໂຕ –

໑໙ຯ

''ຘມ຺ມໍ ຈຣາມ ນ ມຸສາ ຠຓາມ, ປາປານິ ກມ຺ມານິ ປຣິວຊ຺ຊຍາມ;

ອນຣິຍໍ ປຣິວຊ຺ເຊສຸໍ ສພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ ຫິ ອມ຺ຫໍ ທຫຣາ ນ ມີຍເຣຯ

໙໔ຯ

‘‘ສຸໂຓມ ຘມ຺ມໍ ອສຕໍ ສຕຎ຺ຈ, ນ ຈາປິ ຘມ຺ມໍ ອສຕໍ ໂຣຈຍາມ;

ຫິຕ຺ວາ ອສນ຺ເຕ ນ ຊຫາມ ສນ຺ເຕ, ຕສ຺ມາ ຫິ ອມ຺ຫໍ ທຫຣາ ນ ມີຍເຣຯ

໙໕ຯ

‘‘ປຸພ຺ເພວ ທານາ ສຸມນາ ຠວາມ, ທທມ຺ປິ ເວ ອຕ຺ຕມນາ ຠວາມ;

ທຕ຺ວາປິ ເວ ນານຸຕປ຺ປາມ ປຈ຺ຉາ, ຕສ຺ມາ ຫິ ອມ຺ຫໍ ທຫຣາ ນ ມີຍເຣຯ

໙໖ຯ

‘‘ສມເຓ ມຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ອທ຺ຘິເກ ຈ, ວນິພ຺ພເກ ຍາຈນເກ ທລິທ຺ເທ;

ອນ຺ເນນ ປາເນນ ອຠິຕປ຺ປຍາມ, ຕສ຺ມາ ຫິ ອມ຺ຫໍ ທຫຣາ ນ ມີຍເຣຯ

໙໗ຯ

‘‘ມຍຎ຺ຈ ຠຣິຍໍ ນາຕິກ຺ກມາມ, ອມ຺ເຫ ຈ ຠຣິຍາ ນາຕິກ຺ກມນ຺ຕິ;

ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ຕາຫິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣາມ, ຕສ຺ມາ ຫິ ອມ຺ຫໍ ທຫຣາ ນ ມີຍເຣຯ

໙໘ຯ

‘‘ປາຓາຕິປາຕາ ວິຣມາມ ສພ຺ເພ, ໂລເກ ອທິນ຺ນໍ ປຣິວຊ຺ຊຍາມ;

ອມຊ຺ຊປາ ໂນປິ ມຸສາ ຠຓາມ, ຕສ຺ມາ ຫິ ອມ຺ຫໍ ທຫຣາ ນ ມີຍເຣຯ

໙໙ຯ

‘‘ເອຕາສຸ ເວ ຊາຍເຣ ສຸຕ຺ຕມາສຸ, ເມຘາວິໂນ ໂຫນ຺ຕິ ປຫູຕປຎ຺ຎາ;

ພຫຸສ຺ສຸຕາ ເວທຄຸໂນ ຈ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຫິ ອມ຺ຫໍ ທຫຣາ ນ ມີຍເຣຯ

໑໐໐ຯ

‘‘ມາຕາ ປິຕາ ຈ ຠຄິນີ ຠາຕໂຣ ຈ, ປຸຕ຺ຕາ ຈ ທາຣາ ຈ ມຍຎ຺ຈ ສພ຺ເພ;

ຘມ຺ມໍ ຈຣາມ ປຣໂລກເຫຕຸ, ຕສ຺ມາ ຫິ ອມ຺ຫໍ ທຫຣາ ນ ມີຍເຣຯ

໑໐໑ຯ

‘‘ທາສາ ຈ ທາສໂຍ ອນຸຊີວິໂນ ຈ, ປໍຣິຈາຣກາ ກມ̣ມກຣາ ຈ ສພ̣ເພ;

ຜມ̣ມໍ ຈຣນ̣ຕິ ປຣໂລກເຫຕຸ, ຕສ̣ມາ ຫິ ອມ̣ຫໍ ທຫຣາ ນ ມີຍເຣ’’ຕິຯ –

ອິມາ ຄາຖາ ອາຫຯ

ຕຕ̣ຖ ຜມ̣ມໍ ຈຣາມາຕິ ທສກຸສລກມ̣ມປຖຜມ̣ມໍ ຈຣາມ, ອຕ̣ຕໂນ ຊີວິຕເຫຕຸ ອນ̣ຕມໂສ ກຸນ̣ຖກິປີລິກມ̣ປິ ຊີວິຕາ ນ ໂວໂຣເປມ, ປຣາກຕ̣ທໍ ໂລກຈິຕ̣ເຕນ ນ ໂອໂລເກມາຕິ ສພ̣ພໍ ວິຕ̣ຖາເຣຕພ̣ພໍຯ ມຸສາວາໂທ ເຈຕ̣ຖ ມຸສາວາທີສ̣ສ ອກຣຕປ̣ປໍ ນາມ ນຕ̣ຖີຕິ ອຸສ̣ສນ̣ນວເສນ ປຸນ ວຸຕ̣ໂຕຯ ເຕ ກິຣ ຫສາຣີປ̣ປເຍນປິ ມຸສາ ນ ກຕນ̣ຕີຯ ປ໋າປ໋ານີຕິ ສພ̣ພານິ ນິຣຍຄາມີກມ̣ມານີຯ ອນຣິຍນ̣ຕິ ອຣີຍຄຣຫິຕໍ ສພ̣ພໍ ອສຸນ̣ທຣໍ ອປຣິສຸທ̣ຜໍ ກມ̣ມໍ ປຣິວຊ̣ຊຍາມຯ ຕສ̣ມາ ຫິ ອມ̣ຫນ̣ຕິ ເອຕ̣ຖ ທິ-ກາໂຣ ນິປ໋າຕມຕ̣ໂຕ, ເຕນ ກາຣເຕນ ອມ̣ຫາກໍ ທຫຣາ ນ ມີຍນ̣ຕິ, ອນ̣ຕຣາ ອກາລມຣຕໍ ນາມ ໂນ ນຕ̣ຖີຕິ ອຕ̣ໂຖຯ ‘‘ຕສ̣ມາ ອມ̣ຫ’’ນ̣ຕິປິ ປ໋າໂຖຯ ສຸໂຕມາຕິ ມຍໍ ກີຣິຍວາທານໍ ສປ̣ປຸຣິສານໍ ກຸສລທິປ̣ປນມ̣ປິ ອສປ̣ປຸຣິສານໍ ອກຸສລທິປ̣ປນມ̣ປິ ຜມ̣ມໍ ສຸໂຕມ , ໂສ ປນ ໂນ ສຸຕມຕ̣ຕໂກວ ໂຫຕິ, ຕໍ ນ ໂຣຈຍາມຯ ເຕຫິ ປນ ໂນ ສທ̣ຜີ ວິຄ̣ຄໂຫ ວາ ວິວາໂທ ວາ ມາ ໂຫຕູຕິ ຜມ̣ມໍ ສຸຕາມ, ສຸຕ̣ວາປິ ທິຕ̣ວາ ອສນ̣ເຕ ສນ̣ເຕ ວຕ̣ຕາມ, ເອກມ̣ປິ ຂຕໍ ນ ຊຫາມ ສນ̣ເຕ, ປ໋າປມິຕ̣ເຕ ປຫາຍ ກລ̣ຍາຕມິຕ̣ຕເສວິໂນວ ໂຫມາຕີຯ

ສມເຕາ ມຍໍ ພ̣ຣາຫ̣ມເຕາຕິ ມຍໍ ສມິຕປ໋າເປ ພາຫິຕປ໋າເປ ປຈ̣ເຈກພຸທ̣ຜສມຕພ̣ຣາຫ̣ມເຕາປິ ອວເສສຜມ̣ມິກສມຕພ̣ຣາຫ̣ມເຕາປິ ອທ̣ນິກຍາຈເກ ເສສຊເນປິ ອນ̣ນປ໋າເນນ ອກິຕປ̣ເປມາຕິ ອຕ̣ໂຖຯ ປ໋າລຸອິຍໍ ປນ ອຍໍ ຄາຖາ ‘‘ປ̣ພ̣ເພວ ທານາ’’ຕິ ຄາຖາຍ ປຈ̣ຈໂຕ ອາຄຕາຯ ນາຕິກ̣ກມາມາຕິ ອຕ̣ຕໂນ ກຣິຍໍ ອຕິກ̣ກມິຕ̣ວາ ພຫີ ອຍ̣ຍໍ ມິຈ̣ຉາຈາຣໍ ນ ກໂຣມຯ ອຍ̣ຍຕ̣ຣ ຕາທີຕິ ຕາ ອຕ̣ຕໂນ ກຣິຍາ ຖເປຕ̣ວາ ເສເສຕ̣ຖີສຸ ພ̣ຣຫ̣ມຈຣິຍໍ ຈຣາມ, ອມ̣ຫາກໍ ກຣິຍາປິ ເສສປຸ̣ຣິເສສຸ ເອວເມວ ວຕ̣ຕນ̣ຕີຯ ຊາຍເຣຕິ ຊາຍນ̣ຕີຯ ສຸຕ̣ຕມາສູຕິ ສຸສີລາສຸ ອຸຕ̣ຕມິຕ̣ຖີສຸຯ ອິທໍ ວຸຕ̣ຕໍ ໂຫຕິ – ເຍ ເອຕາສຸ ສມ̣ປນ̣ນສີລາສຸ ອຸຕ̣ຕມິຕ̣ຖີສຸ ອມ̣ຫາກໍ ປຸຕ̣ຕາ ຊາຍນ̣ຕິ, ເຕ ເມຜາວິໂນຕິ ເອວໍປກາຣາ ໂຫນ̣ຕິ, ກຸໂຕ ເຕສໍ ອນ̣ຕຣາ ມຣຕໍ, ຕສ̣ມາປິ ອມ̣ຫາກໍ ກຸເລ ທຫຣາ ນ ມຣນ̣ຕີຯ ຜມ̣ມໍ ຈຣາມາຕິ ປຣໂລກຕ̣ຖາຍ ຕິວິຜສຸຈຣິຕຜມ̣ມໍ ຈຣາມຯ ທາສໂຍຕິ ທາສີໂຍຯ

ອວສາເນ –

໑໐໘ຯ

‘‘ຜມ̣ໂມ ຫເວ ຣກ̣ຂຕິ ຜມ̣ມຈາຣີ, ຜມ̣ໂມ ສຸຈິຕ̣ໂຕ ສຸຂມາວຫາຕິ;

ເອສານິສໍໂສ ຜມ̣ເມ ສຸຈິຕ̣ເຕ, ນ ທຸຄ̣ຄຕິ ຄຈ̣ຉຕິ ຜມ̣ມຈາຣີຯ

໑໐໙ຯ

‘‘ຜມ̣ໂມ ຫເວ ຣກ̣ຂຕິ ຜມ̣ມຈາຣີ, ຉຕ̣ຕໍ ມຫນ̣ຕໍ ວິຍ ວສ̣ສກາເລ;

ຜມ̣ເມນ ຄຸຕ̣ໂຕ ມມ ຜມ̣ມປ໋າໂລ, ອຍ̣ຍສ̣ສ ອຏ̣ຖີນິ ສຸຂີ ກຸມາໂຣ’’ຕີຯ –

ອິມາຫິ ທ̣ວີຫິ ຄາຖາຫິ ຜມ̣ມຈາຣີນໍ ຄຸຕໍ ກເຖສິຯ

ຕຕ̣ຖ ຣກ̣ຂຕີຕິ ຜມ̣ໂມ ນາເມໂສ ຣກ̣ຂິໂຕ ອຕ̣ຕໂນ ຣກ̣ຂິຕໍ ປຕິຣກ̣ຂຕີຯ ສຸຂມາວຫາຕີຕິ ເທວມນຸສ̣ສສຸຂຍ̣ເຈວ ນິພ̣ພານ

ສຸຂລຸຈ ອາວຫຕິ។ ນທຸຄຸຄຕິນຸຕິ ນິຣຍາທິເກາທໍ ທຸຄຸຄຕິ ນ ຄຈຸລຕິ។ ເອວໍ ພຸຣາຫຸມຓ, ມຍໍ ຆມຸມໍ ຣກຸຂາມ, ຆມຸໂມປິ ອມຸເຫ ຣກຸຂຕິຕິ ທສຸເສຕິ។ ຆມຸເມນ ຄຸຕຸໂຕຕິ ມຫາລຕຸຕສທິເສນ ອຕຸຕນາ ໂຄປິຕຆມຸເມນ ຄຸຕຸໂຕ។ ອລຸລສຸສ ອຜຸຄິນິຕິ ຕຍາ ອານີ ຕານີ ອຜຸຄິນີ ອລຸລສຸສ ເອລຸອກສຸສ ວາ ສຸນຂສຸສ ວາ ອຜຸຄິນີ ກວິສຸສນຸຕິ, ລໝຸເຫເຖຕານີ, ມມ ປຸຕຸໂຕ ສຸຂີ ກຸມາໂຣຕິ។

ຕໍ ສຸຕຸວາ ອາຈຣິໂຍ ''ມຍຸຫໍ ອາຄມນໍ ສຸອາຄມນໍ, ສຜລໍ, ໂນ ນິປຸຜລ''ນຸຕິ ສລຸຊາຕໂສມນສຸໂສ ຆມຸມປາລສຸສ ປິຕຣໍ ຂມາເປຕຸວາ ''ມຍາ ອາຄຈຸລນຸເຕນ ຕຸມຸຫາກໍ ວີມໍສນຕຸຖາຍ ອິມານີ ເອລຸອກອຜຸຄິນີ ອານີຕານີ, ປຸຕຸໂຕ ເຕ ອໂຣໂຄເຍວ, ຕຸມຸຫາກໍ ຣກຸຂິຕຆມຸມໍ ມຍຸຫມຸປິ ເທຖາ''ຕິ ປຕຸເຕ ລິຂິຕຸວາ ກຕິປາຫໍ ຕຕຸຖ ວສິຕຸວາ ຕກຸກສິລໍ ຄນຸຕຸວາ ຆມຸມປາລໍ ສພຸພສິປຸປານີ ສິກຸຂາເປຕຸວາ ມຫນຸເຕນ ປຣິວາເຣນ ເປເສສີ។

ສຕຸຖາ ສຸທຸໂຣທນມຫາຣາຊສຸສ ອິມໍ ຆມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ສຈຸຈານີ ປກາເສຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສີ, ສຈຸຈປຣິໂຍສາເນ ຣາຊາ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຎຸຖຫີ។ ຕທາ ມາຕາປິຕໂຣ ມຫາຣາຊກຸລານີ ອເຫສຸໍ, ອາຈຣິໂຍ ສາຣິປຸຕຸໂຕ, ປຣິສາ ພຸທຸຆປຣິສາ, ຆມຸມປາລກຸມາໂຣ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນຸຕິ។

ມຫາຆມຸມປາລຊາຕກວຕຸຕນາ ນວມາ។

[໔໔໗] ໑໐។ ກຸກຸກຸຜຊາຕກວຕຸຕນາ

ນາສຸມເສກຕປາປມຸຫີຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເວລຸອຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວທຕຸຕສຸສ ວຆາຍ ປຣິສກຸກນໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។ ຆມຸມສກາຍລຸຫິ ກິກຸຂູ ເທວທຕຸຕສຸສ ອຄຸຕກາຖໍ ສມຸຜຸຖາເປສຸໍ ''ອາວຸໂສ, ເທວທຕຸໂຕ ຆນຸຄຸຄຫາທິປໂຍຊເນນ ທສພລສຸສ ວຆຕຸຖເມວ ອຸປາຍໍ ກໂຣຕີ''ຕິ។ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸລິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປິ ເອສ ມຍຸຫໍ ວຆາຍ ປຣິສກຸກິເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕິຕໍ ອາຫຣີ។

ອຕີເຕ ໂກສມຸພິຍໍ ໂກສມຸພໂກ ນາມ ຣາຊາ ຣຊຸຊໍ ກາເຣສີ។ ຕທາ ໂພຆິສຕຸໂຕ ເອກສຸມິ ເວລຸອຸວເນ ກຸກຸກຸຜໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ອເນກສຕກຸກຸກຸຜປຣິວາໂຣ ອຣຸລເຄ ວສຕິ, ຕສຸສາວິທູເຣ ເອໂກ ເສໂນ ວສຕິ ។ ໂສ ອຸປາເຍນ ເອເກກໍ ກຸກຸກຸຜໍ ຄເຫຕຸວາ ຂາທນຸໂຕ ຖເປຕຸວາ ໂພຆິສຕຸຕໍ ເສເສ ຂາທິ, ໂພຆິສຕຸໂຕ ເອກໂກວ ອໂຫສີ។ ໂສ ອປຸປມຕຸໂຕ ເວລາຍ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕຸວາ ເວລຸອຸວນໍ ປວິສິຕຸວາ ວສຕິ។ ໂສ ເສໂນ ຕໍ ຄຕຸຫິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ''ເອເກນ ນໍ ອຸປາເຍນ ອຸປລາເປຕຸວາ ຄຕຸຫິສຸສາມີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕສຸສາວິທູເຣ ສາຂາຍ ນິລີຍິຕຸວາ ''ສມຸມ ກຸກຸກຸຜຣາຊ, ຕຸວໍ ມຍຸຫໍ ກສຸມາ ກາຍສິ, ອຫໍ ຕຍາ ສທຸຆິ ວິສຸສາສໍ ກຕຸຕຸກາໂມ, ອສຸກສຸມິ ນາມ ປເທເສ ສມຸປນຸນໂຄຈໂຣ, ຕຕຸຖ ອຸໂກປິ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕຸວາ ອລຸລມລຸລໍ ປິຍສໍວາສໍ ວສິສຸສາມາ''ຕິ ອາຫ។ ອຖ ນໍ ໂພຆິສຕຸໂຕ ອາຫ ''ສມຸມ, ມຍຸຫໍ ຕຍາ ສທຸຆິ ວິສຸສາໂສ ນາມ ນຕຸຖິ, ຄຈຸລ ຕຸວ''ນຸຕິ។ ''ສມຸມ, ຕຸວໍ ມຍາ ປຸພຸເພ ກຕປາປຕາຍ ນ ສທຸທຫສິ, ອິໂຕ ປຜຸຖາຍ ເອວຣູປໍ ນ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ។ ''ນ ມຍຸຫໍ ຕາທິເສນ ສຫາເຍນຕຸໂຖ, ຄຈຸລ ຕຸວ''ນຸຕິ។ ອິຕິ ນໍ ຍາວຕຕິຍໍ ປຜິກຸຂິປິຕຸວາ ''ເອເຕຫິ ອຽເຄຫິ ສມນຸນາຄເຕນ ປຸຄຸຄເລນ ສທຸຆິ ວິສຸສາໂສ ນາມ ກາຕຸໍ ນ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ວນຆຍໍ ອຸນຸນາເທນຸໂຕ ເທວຕາສຸ ສາຆຸກາຣໍ ທທມານາສຸ ຆມຸມກຖໍ ສມຸຜຸຖາເປນຸໂຕ –

໑໐໔។

''ນາສຸມເສ ກຕປາປມຸຫິ, ນາສຸມເສ ອລິກວາທິເນ;

ນາສຸມເສ ອຕຸຕຕຸຖປລຸລມຸຫິ, ອຕິສນຸເຕປິ ນາສຸມເສ។

໑໐໔។

''ກວນຸຕິ ເຫເກ ປຸຣິສາ, ໂຄປິປາສິກຊາຕິກາ;

ฆสนฺติ มญฺเญ มิตฺตานิ, วาจาย น จ กมฺมุนาฯ

๑๐๖ฯ

‘‘สุกฺขญฺชลิปคฺคหิตา , วาจาย ปลิคุณฺฐิตา;

มนุสฺสเผคฺคู นาสีเท, ยสฺมึ นตฺถิ กตญฺญุตาฯ

๑๐๗ฯ

‘‘น หิ อญฺญญฺญจิตฺตานํ, อิตฺถีนํ ปุริสาน วา;

นานาวิกตฺวา สํสคฺคํ, ตาทิสมฺปิ จ นาสฺมเสฯ

๑๐๘ฯ

‘‘อนริยกมฺมโมกฺกนฺตํ, อเถตํ สพฺพฆาตินํ;

นิสิตํว ปฏิจฺฉนฺนํ, ตาทิสมฺปิ จ นาสฺมเสฯ

๑๐๙ฯ

‘‘มิตฺตรูเปนิเธกจฺเจ, สาขลฺเยน อเจตสา;

วิวิเธหิ อุปายนฺติ, ตาทิสมฺปิ จ นาสฺมเสฯ

๑๑๐ฯ

‘‘อามิสํ วา ธนํ วาปิ, ยตฺถ ปสฺสติ ตาทิโส;

ทุพฺภึ กโรติ ทุมฺเมโธ, ตญฺจ หนฺตฺวาน คจฺฉตี’’ติฯ – อิมา คาถา อาห;

ตตฺถ นาสฺมเสติ นาสฺสเสฯ อยเมว วา ปาโฐ, น วิสฺสเสติ วุตฺตํ โหติฯ กตปาปมฺหีติ ปฐมํ กตปาเป ปุคฺคเลฯ อลิกวาทิเนติ มุสาวาทิมฺหิปิ น วิสฺสเสฯ ตสฺส หิ อกตฺตพฺพํ นาม ปาปํ นตฺถิฯ นาสฺมเส อตฺตตฺถปญฺญมฺหีติ อตฺตโน อตฺถาย เอว ยสฺส ปญฺญา สุเนหาเสน น ภชติ, ธนตฺถิโกว ภชติ, ตสฺมึ อตฺตตฺถปญฺเญปิ น วิสฺสเสฯ อติสนฺเตติ อนฺโต อุปสเม อวิชฺชมาเนเยว จ พหิ อุปสมทสฺสเนน อติสนฺเต วิย ปฏิจฺฉนฺนกมฺมนฺเตปิ พิลปฏิจฺฉนฺนอาสีวิสสทิเส กุหกปุคฺคเลฯ โคปิปาสิกชาติกาติ คุนฺนํ ปิปาสกชาติกา วิย, ปิปาสิตโคสทิสาติ วุตฺตํ โหติฯ ยถา ปิปาสิตคาโว ติตฺถํ โอตริตฺวา มุขปูรํ อุทกํ ปิวนฺติ, น ปน อุทกสฺส กตฺตพฺพยุตฺตกํ กโรนฺติ, เอวเมว เอกจฺเจ ‘‘อิทญฺจิทญฺจ กริสฺสามา’’ติ มธุรวจเนน มิตฺตานิ ฆสนฺติ, ปิยวจนานุจฺฉวิกํ ปน น กโรนฺติ, ตาทิเสสุ วิสฺสาโส มหโต อนตฺถาย โหตีติ ทีเปติฯ

สุกฺขญฺชลิปคฺคหิตาติ ปคฺคหิตตุจฺฉอญฺชลิโนฯ วาจาย ปลิคุณฺฐิตาติ ‘‘อิทํ ทสฺสาม, อิทํ กริสฺสามา’’ติ วจเนน ปฏิจฺฉาทิกาฯ มนุสฺสเผคฺคูติ เอวรูปา อสารกา มนุสฺสา มนุสฺสเผคฺคู นามฯ นาสีเทติ น อาสีเท เอวรูเป น

ອຸປຄຈ຺ເຊຍ຺ຍ။ ຍສ຺ມີ ນຕ຺ຖີຕິ ຍສ຺ມິ຺ຈ ປຸຄ຺ຄເລ ກຕລ຺ລ຺ຕາ ນຕ຺ຖິ, ຕມ຺ປີ ນາສີເທຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ອລ຺ລລ຺ລຈິຕ຺ຕານ຺ຕິ ອລ຺ເລນລ຺ເລນ ຈິຕ຺ເຕນ ສມນ຺ນາຄຕານໍ , ລຫຸຈິຕ຺ຕານ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ເອວຣູປານໍ ອິຕ຺ຖີນໍ ວາ ປຸຣິສານໍ ວາ ນ ວິສ຺ສເສຕິ ທິເປຕິ။ ນານາວິກຕ຺ວາ ສໍສຄ຺ຄນ຺ຕິ ໂຍປີ ນ ສກ຺ກາ ອນ຺ປຄນ຺ຕ຺ວາ ເອຕສ຺ສ ອນ຺ຕຣາຍໍ ກາຕ຺ນ຺ຕິ ອນ຺ຕຣາຍກຣຕຖໍ ນານາກາຣເຕຫິ ສໍສຄ຺ຄມາວິກຕ຺ວາ ທລ຺ຫໍ ກຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ອນ຺ຕຣາຍໍ ກໂຣຕິ, ຕາທິສມ຺ປີ ປຸຄ຺ຄລໍ ນາສ຺ມເສ ນ ວິສ຺ສເສຍ຺ຍາຕິ ທິເປຕິ။

ອນຣິຍກມ຺ມໂມກ຺ກນ຺ຕຕິ ອນຣິຍານໍ ທຸສ຺ສີລານໍ ກມ຺ມໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຖິຕໍ။ ອເຖຕນ຺ຕິ ອຖີຣໍ ອຸປ຺ປຕິຍຖິຕວຈນໍ။ ສພ຺ພຟາຕີນ຺ຕິ ໂອກາສໍ ລກິຕ຺ວາ ສພ຺ເພສໍ ອຸປຟາຕກຣໍ။ ນິສິຕໍວປຍິຈ຺ຉນ຺ນນ຺ຕິ ໂກສິຍາ ວາ ປີໂລຕິກາຍ ວາ ປຍິຈ຺ຉນ຺ນໍ ນິສິຕຂຄ຺ຄມິວ။ ຕາທິສມ຺ປີຕິ ເອວຣູປມ຺ປີ ອມິຕ຺ຕໍ ມິຕ຺ຕປຕິຣູປກໍ ນ ວິສ຺ສເສຍ຺ຍ။ ສາຂລ຺ເຍນາຕິ ມຍ຺ຖວຈເນນ။ ອເຈຕສາຕິ ອຈິຕ຺ຕເກນ။ ວຈນເມວ ຫີ ເນສໍ ມຍ຺ຖໍ, ຈິຕ຺ຕໍ ປນ ຖທ຺ທໍ ຟຣຸສໍ။ ວິວິເຣຫີຕິ ວິວິເຣຫີ ອຸປາເຍຫີ ໂອຕາຣາເປກ຺ຂາ ອຸປຄຈ຺ຉນ຺ຕິ။ ຕາທິສມ຺ປີຕິ ໂຍ ເອເຕຫິ ອມິຕ຺ເຕຫິ ມິຕ຺ຕປຕິຣູປເກຫິ ສທິໂສ ໂຫຕິ, ຕມ຺ປີ ນ ວິສ຺ສເສຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ອາມິສນ຺ຕິ ຂາທນີຍໂກຊນີຍໍ။ ຌນ຺ຕິ ມລ຺ຈປຍິປາທກໍ ອາທີ ກຕ຺ວາ ອວເສສໍ။ ຍຕ຺ຖ ປສ຺ສຕີຕິ ສຫາຍກາເຄເຫ ຍສ຺ມີ ຖາເນ ປສ຺ສຕິ။ ທຸພ຺ກີ ກໂຣຕີຕິ ທຸພ຺ກິຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕິ, ຕໍ ຌນໍ ຫຣຕິ။ ຕລ຺ຈ ຫນ຺ຕ຺ວານາຕິ ຕລ຺ຈ ສຫາຍກມ຺ປີ ເຉຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິ။ ອິຕິ ອິມາ ສຕ຺ຕ ຄາຖາ ກຸກ຺ກຸຍຣາຊາ ກເຖສິ။

໑໑໑။

‘‘ມິຕ຺ຕຣູເປນ ພຫໂວ, ຉນ຺ນາ ເສວນ຺ຕິ ສຕ຺ຕໂວ;

ຊເຫ ກາປຸຣິເສ ເຫເຕ, ກຸກ຺ກຸໂຍ ວິຍ ເສນກໍ။

໑໑໘။

‘ໂຍ ຈ ອຸປ຺ປຕິຕໍ ອຕ຺ຖໍ, ນ ຂິປ຺ປມນ຺ພຸຊ຺ຊຕິ;

ອມິຕ຺ຕວສມນ຺ເວຕິ, ປຈ຺ຉາ ຈ ມນ຺ຕປ຺ປຕິ။

໑໑໓။

‘ໂຍ ຈ ອຸປ຺ປຕິຕໍ ອຕ຺ຖໍ, ຂິປ຺ປເມວ ນິໂພຣຕິ;

ມຸຈ຺ຈເຕ ສຕ຺ຕຸສມ຺ພາຣາ, ກຸກ຺ກຸໂຍ ວິຍ ເສນກາ။

໑໑໔။

‘‘ຕໍ ຕາທິສໍ ກູຍມິໂວຫຸຫິຕໍ ວເນ, ອຣມ຺ມິກໍ ນິຈ຺ຈວິຣໍສກາຣິນໍ;

ອາຣາ ວິວຊ຺ເຊຍ຺ຍ ນໂຣ ວິຈກ຺ຂໂຕ, ເສນໍ ຍຖາ ກຸກ຺ກຸໂຍ ວໍສການເນ’’ຕິ။ –

ອິມາ ຈຕສ຺ໂສ ຌມ຺ມຣາເຊນ ກາສິຕາ ອກິສມ຺ພຸທ຺ຌຄາຖາ။

ຕຕ຺ຖ ຊເຫ ກາປຸຣິເສ ເຫເຕຕິ ກິກ຺ຂເວ, ເອເຕ ກາປຸຣິເສ ປຕ຺ຫີໂຕ ຊເຫຍ຺ຍ။ ຫ-ກາໂຣ ປເນຕ຺ຖ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ။ ປຈ຺ຉາ ຈ ມນ຺ຕປ຺ປຕີຕິ ປຈ຺ຉາ ຈ ອນ຺ຕປ຺ປຕິ။ ກູຍມິໂວຫຸຫິຕນ຺ຕິ ວເນ ມິຄານໍ ພນ຺ຌນຕ຺ຖາຍ ກູຍປາສໍ ວິຍ ໂອຫຸຫິຕໍ။ ນິຈ຺ຈວິຣໍສກາ

ຣິນນ຺ຕິ ນິຈ຺ຈໍ ວິທ຺ຘໍສນກຣໍ។ ວໍສການເນຕິ ຍຖາ ວໍສວເນ ກຸກ຺ກຸໂຜ ເສນໍ ວິວຊ຺ເຊຕິ, ເອວໍ ວິຈກ຺ຂໂຓ ປາປ຺ມິຕ຺ເຕ ວິວຊ຺ເຊຍ຺ຍ។

ໂສປິ ຕາ ຄາຖາ ວຕ຺ວາ ເສນໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ວສິສ຺ສສິ, ຊານິສ຺ສາມິ ເຕ ກຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຕຊ຺ເຊສິ។ ເສໂນ ຕໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ອຌ຺ຌຕ຺ຣ ຄໂຕ។

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ ກິກ຺ຂເວ ເທວທຕ຺ໂຕ ປຸພ຺ເພປິ ມຍ຺ຫໍ ວຘາຍ ປຣິສກ຺ກິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສີ – ‘‘ຕທາ ເສໂນ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສີ, ກຸກ຺ກຸໂຜ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ។

ກຸກ຺ກຸຜຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທສມາ។

[໔໔໙] ໑໑។ ມຝ຺ຖກຸຓ຺ຑລິຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອລງ຺ກໂຕ ມຝ຺ຖກຸຓ຺ຑລີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ມຕປຸຕ຺ຕໍ ກຸຝຸມ຺ພິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິເຣກສ຺ສ ພຸທ຺ຘຸປຝ຺ຖາກສ຺ສ ກຸຝຸມ຺ພິກສ຺ສ ປິຍປຸຕ຺ໂຕ ກາລມກາສິ។ ໂສ ປຸຕ຺ຕໂສກສມປ຺ປິໂຕ ນ ນ຺ຫາຍຕິ ນ ກຸຌ຺ຊຕິ ນ ກມ຺ມນ຺ເຕ ວິຈາເຣຕິ, ນ ພຸທ຺ຘຸປຝ຺ຖານໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ເກວລໍ ‘‘ປິຍປຸຕ຺ຕກ, ມໍ ໂອຫາຍ ປຖມຕຣໍ ຄໂຕສີ’’ຕິອາທີນິ ວຕ຺ວາ ວິປ຺ປລປຕິ។ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂລກໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ປຸນທິວເສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ກິກ຺ຂູ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ປຈ຺ຉາສມເຓນ ຕສ຺ສ ຆຣທ຺ວາຣໍ ອຄມາສິ។ ສຕ຺ຖຸ ອາຄຕກາວໍ ກຸຝຸມ຺ພິກສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ອຖສ຺ສ ເຄຫຊໂນ ອາສນໍ ປຌ຺ຌເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ກຸຝຸມ຺ພິກໍ ປຣິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອາເນສິ។ ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ສຕ຺ຖາ ກຣຸຓາສີຕເລນ ວຈເນນ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ກຶ, ອຸປາສກ, ປຸຕ຺ຕກໍ ອນຸໂສຈສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຸປາສກ, ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ປຸຕ຺ເຕ ກາລກເຕ ໂສກສມປ຺ປິຕາ ວິຈຣນ຺ຕາປິ ປຓ຺ຑິຕານໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘ອລພ຺ກນິຍຝ຺ຖານ’ນ຺ຕິ ຕຖໂຕ ຌຕ຺ວາ ອປ຺ປມຕ຺ຕກມ຺ປິ ໂສກໍ ນ ກຣິໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ເອກສ຺ສ ມຫາວິກວສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ປຌ຺ຈທສໂສລສວສ຺ສກາເລ ເອເກນ ພ຺ຍາຘິນາ ຜຸຝ຺ໂຖ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ។ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຕສ຺ສ ກາລກິຣິຍໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ສຸສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຉາຣິກປຸຌ຺ຊໍ ອາວິຊ຺ຊນ຺ໂຕ ປຣິເທວຕິ, ສພ຺ພກມ຺ມນ຺ເຕ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ໂສກສມປ຺ປິໂຕ ວິຈຣຕິ។ ຕທາ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ອນຸວິຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ເອກໍ ອຸປມໍ ກຕ຺ວາ ໂສກໍ ຫຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕສ຺ສ ສຸສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິເທວນກາເລ ຕສ຺ເສວ ປຸຕ຺ຕວຓ຺ຓີ ຫຸຕ຺ວາ ສພ຺ພາກຣຓປຝິມຓ຺ຑິໂຕ ເອກສ຺ມິ ປເທເສ ຖຕ຺ວາ ອຸໂກ ຫຕ຺ເຖ ສີເສ ຖເປຕ຺ວາ ມຫາສທ຺ເທນ ປຣິເທວິ។ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕເປມໍ ປຝິລກິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຖຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕ ມາຓວ, ອິມສ຺ມິ ສຸສານມຊ຺ເຊ ກສ຺ມາ ປຣິເທວສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໔។

‘‘ອລງ຺ກໂຕ ມຝ຺ຖກຸຓ຺ຑລີ, ມາລຘາຣີ ຫຣິຈນ຺ທນຸສ຺ສໂທ;

ພາຫາ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ກນ຺ທສິ, ວນມຊ຺ເຊ ກຶ ທຸກ຺ຂິໂຕ ຕຸວ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອລງ຺ກໂຕຕິ ນານາກຣຓວິກູສິໂຕ។ ມຝ຺ຖກຸຓ຺ຑລີຕິ ກຣຓປຣິນິຝ຺ຖິເຕຫິ ມຝ຺ເຖຫິ ກຸຓ຺ຑເລຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ។ ມາລຘາຣີຕິ ວິຈິຕ຺ຣກຸສຸມມາລຘໂຣ។ ຫຣິຈນ຺ທນຸສ຺ສໂທຕິ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ເຓນ ຈນ຺ທເນນ ອນຸລິຕ຺ໂຕ។ ວນມຊ຺ເຊຕິ ສຸສານມຊ຺ເຊ។ ກຶ ທຸກ຺ຂິໂຕ ຕຸວນ຺ຕິ ກີກາຣຓາ ທຸກ຺ຂິໂຕ ຕ຺ວໍ, ອາຈິກ຺ຂ, ອຫໍ ເຕ ຍໍ ອິຈ຺ຉສິ, ຕໍ ທສ຺ສາມີຕິ ອາຫ។

ອຖສ຺ສ ກເຖນ຺ໂຕ ມາຓໂວ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໖။

‘‘ໂສວຖ຺ຓມໂຍ ປກສ຺ສໂຣ, ອຸປ຺ປນ຺ໂນ ຣຖປຌ຺ຊໂຣ ມມ;

ຓສ຺ສ ຈກ຺ກຍຸຄໍ ນ ວິນ຺ທາມິ, ເຕນ ທຸກ຺ເຂນ ຊຫາມິ ຊີວິຓ’’ນ຺ຕິ။

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຌ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຓຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໗။

‘‘ໂສວຖ຺ຓມຍໍ ມຓິມຍໍ, ໂລຫມຍໍ ອຖ ຣູປິຍາມຍໍ;

ປາວທ ຣຖໍ ກຣິສ຺ສາມິ ເຕ, ຈກ຺ກຍຸຄໍ ປຜິປາທຍາມິ ຓ’’ນ຺ຕິ။

ຓຕ຺ຖ ປາວທາຕິ ຍາທິເສນ ເຕ ອຕ຺ໂຖ ຍາທິສໍ ໂຣເຈສິ, ຕາທິສໍ ວທ, ອຫໍ ເຕ ຣຖ ກຣິສ຺ສາມິ။ ປຜິປາທຍາມິ ຓນ຺ຕິ ຕໍ ປຌ຺ຊຣານ຺ຣູປໍ ຈກ຺ກຍຸຄໍ ອຘິຄຈ຺ຉາເປມິ။

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມາຓເວນ ກຖິຕາຍ ຄາຖາຍ ປຖມປາທໍ ສຕ຺ຖາ ອພິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ກເຖສິ, ເສສໍ ມາຓໂວ။

໑໑໘။

‘‘ໂສ ມາຓໂວ ຓສ຺ສ ປາວທິ, ຈນ຺ທສູຣິຍາ ອຸກເຍຕ຺ຖ ກາຕໂຣ;

ໂສວຖ຺ຓມໂຍ ຣໂຖ ມມ, ເຕນ ຈກ຺ກຍຸເຄນ ໂສກຕິ’’ຕິ။

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຌ ຕຫນນ຺ຕຣໍ ອາຫ –

໑໑໙။

‘‘ພາໂລ ໂຂ ຕ຺ວໍສິ ມາຓວ, ໂຍ ຕ຺ວໍ ປຕ຺ຖຍສິ ອປຕ຺ຖິຍໍ;

ມຌ຺ຌາມິ ຕ຺ວໍ ມຣິສ຺ສສິ, ນ ຫິ ຕ຺ວໍ ລຈ຺ຉສິ ຈນ຺ທສູຣິເຍ’’ຕິ။ –

ພ຺ຣາຫ຺ມເຓນ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ອປຕ຺ຖິຍນ຺ຕິ ອປຕ຺ເຖຕພ຺ພໍ။

ຓໂຕ ມາຓໂວ ອາຫ –

໑໒໐။

‘‘ຄມນາຄມນມ຺ປິ ທິສ຺ສຕິ, ວຓ຺ຓຘາຕ຺ ອຸກເຍຕ຺ຖ ວີຖິໂຍ;

ເປໂຕ ປນ ເນວ ທິສ຺ສຕິ, ໂກ ນຸ ໂຂ ກນ຺ທຕໍ ພາລ຺ຍຕໂຣ’’ຕິ။

ມາຕເວນ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ຄມນາຄມນນ຺ຕິ ອຸຄ຺ຄມນລ຺ຈ ອຕ຺ຖຄມນລ຺ຈ຺. ວຕ຺ໂຕເຍວ ວຕ຺ຕຊາຕ຺. ອຸກເຍຕ຺ຖ ວີຖີໂຍຕີ ເອຕ຺ຖ ອາກາເສ ‘‘ອຍໍ ຈນ຺ທສ຺ສ ວີຖີ, ອຍໍ ສູຣິຍສ຺ສ ວີຖີ’’ຕິ ເອວໍ ອຸກຍຄມນາຄມນກູມິໂຍປິ ປລ຺ລາຍນ຺ຕິ. ເປໂຕ ປນາຕິ ປຣໂລກໍ ຄຕສ຺ໂຕ ປນ ນ ທິສ຺ສເຕວ. ໂກ ນຸ ໂຂຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອມ຺ຫາກໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ກນ຺ທນ຺ຕານໍ ໂກ ນຸ ໂຂ ພາລ຺ຍຕໂຣຕິ.

ເອວໍ ມາຕເວ ກເຖນ຺ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຄາຖມາຫ –

໑໘໑.

‘‘ສຈ຺ຈໍ ໂຂ ວເທສິ ມາຕາວ, ອຫເມວ ກນ຺ທຕໍ ພາລ຺ຍຕໂຣ;

ຈນ຺ທໍ ວິຍ ທາຣໂກ ຣຸທໍ, ເປຕໍ ກາລກຕາກິປຕ຺ຖເຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຈນ຺ທໍ ວິຍ ທາຣໂກຕິ ຍຖາ ທຫໂຣ ຄາມທາຣໂກ ‘‘ຈນ຺ທໍ ເທຖາ’’ຕິ ຈນ຺ທສ຺ສຕ຺ຖາຍ ໂຣເທຍ຺ຍ, ເອວໍ ອຫມ຺ປິ ເປຕໍ ກາລກຕໍ ອກິປຕ຺ເຖມິຕິ.

ອິຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ມາຕາວສ຺ສ ກຖາຍ ນິສ຺ໂສໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຖຸຕິ ກໂຣນ຺ໂຕ ເສສຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໒.

‘‘ອາທິຕ຺ຕໍ ວຕ ມໍ ສນ຺ຕໍ, ຆຕສິຕ຺ຕໍວ ປາວກໍ;

ວາຣິນາ ວິຍ ໂອສິລ຺ຈໍ, ສພ຺ພໍ ນິພ຺ພາປເຍ ທຣໍ.

໑໘໓.

‘‘ອພ຺ພທີ ວຕ ເມ ສລ຺ລໍ, ຍມາສິ ຫທຍສ຺ສິຕໍ;

ໂຍ ເມ ໂສກປເຣຕສ຺ສ, ປຸຕ຺ຕໂສກໍ ອປານຸທີ.

໑໘໔.

‘‘ໂສຫໍ ອພ຺ພູລ຺ຫສລ຺ໂລສ຺ມິ, ວີຕໂສໂກ ອນາວິໂລ;

ນ ໂສຈາມິ ນ ໂຣທາມິ, ຕວ ສ຺ຕ຺ວານ ມາຕາວາ’’ຕິ.

ອຖ ນໍ ມາຕໂວ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ຕ຺ວໍ ໂຣທສິ, ອຫໍ ເຕ ປຸຕ຺ໂຕ, ອຫໍ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ອິໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ມາ ມໍ ອນຸໂສຈິ, ທານໍ ເທຫິ, ສີລໍ ຣກ຺ຂາຫິ, ອຸໂປສຖໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ ໂອວທິຕ຺ວາ ສກຏ຺ຖານເມວ ຄໂຕ. ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕປິ ຕສ຺ໂສວາເທ ຖຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸລ຺ລານິ ກຕ຺ວາ ກາລກໂຕ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນຫິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ກຸຏຸມ຺ພິໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຖຫີ.ຕທາ ຘມ຺ມເທສກເທວປຸຕ຺ໂຕ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ.

ມຍຸຄກຸຕຸຫລິຊາຕກວຕຸຓນາ ເອກາທສມາ။

[໔໔໐] ໑໔။ ພິລາຣໂກສິຍຊາຕກວຕຸຓນາ

ອປ຺ຈນ຺ຕາປີຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ທານວິຕຸຕໍ ກິກຸຂຸ ອາຣພຸກ ກເຖສິ။ ໂສ ກິຣ ກຄວໂຕ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຸຕຸວາ ສາສເນ ປພຸພຊິຕຸວາ ປພຸພຊິຕກາລໂຕ ປຍຸຄາຍ ທານວິຕຸໂຕ ອໂຫສິ ທານຊຸຊາສໂຍ, ປຕຸຕປຣິຍາປນ຺ນມຸປີ ປີຕາຫປາຕໍ ອຄຸຄສຸສ ອທຕຸວາ ນ ກຸຄຸຊິ, ອນ຺ຕມໂສ ປານີຍມຸປີ ລກິຕຸວາ ອຄຸຄສຸສ ອທຕຸວາ ນ ປີວິ, ເອວໍ ທານາກິຣໂຕ ອໂຫສິ။ ອຖສຸສ ຂມ຺ມສກາຍໍ ກິກຸຂູ ຄຸຓກາຖໍ ກເຖສຸໍ။ ສຕຸຖາ ອາຄນ຺ຕຸວາ “ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕຸເຕ ຕໍ ກິກຸຂຸ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ “ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ ທານວິຕຸໂຕ ທານຊຸຊາສໂຍ”ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ “ສຈຸຈໍ, ກນ຺ເຕ”ຕິ ວຸຕຸເຕ “ກິກຸຂເວ ອຍໍ ປຸພຸເພ ອສຸສທຸໂຂ ອໂຫສິ ອປຸປສນ຺ໂນ, ຕິຓຄຸເຄນ ເຕລພິນ຺ທຸມຸປີ ອຸທຸຂຣິຕຸວາ ກສຸສຈິ ນ ອທາສິ, ອຖ ນໍ ອຫໍ ທເມຕຸວາ ນິພຸພິເສວນໍ ກຕຸວາ ທານຜລໍ ຓາເປສິ, ຕເມວ ທານນິນ຺ນໍ ຈິຕຸຕໍ ກວນ຺ຕເຣປີ ນ ປຊຫຕິ”ຕິ ວຕຸວາ ກິກຸຂູຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ။

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຂິສຕຸໂຕ ເສຍຸຄິກຸເລ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ວຍປຸປຕຸໂຕ ກຸຍຸມຸພໍ ສຕຸຄເປຕຸວາ ປິຕຸ ອຈຸຈເຍນ ເສຍຸຄິຍຸຄານໍ ປຕຸວາ ເອກທິວສໍ ຂນວິໂລກນໍ ກຕຸວາ “ຂນໍ ປຄຸຓາຍຕິ, ເອຕສຸສ ອຸປຸປາທກາ ນ ປຄຸຓາຍນ຺ຕິ, ອິມໍ ຂນໍ ວິສຸສຊຸເຊຕຸວາ ມຫາທານໍ ທາຕຸໍ ວຍຸຜຕິ”ຕິ ທານສາລໍ ກາເຣຕຸວາ ຍາວຊີວໍ ມຫາທານໍ ປວຕຸເຕຕຸວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ “ອິທໍ ທານວຕຸຕໍ ມາ ອຸປຈຸຊິນ຺ທີ”ຕິ ປຸຕຸຕສຸສ ໂອວາທໍ ທຕຸວາ ຕາວຕິໍສກວເນ ສກຸໂກ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ။ ປຸຕຸໂຕປີສຸສ ຕເຖວ ທານໍ ທຕຸວາ ປຸຕຸຕໍ ໂອວທິຕຸວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ຈນ຺ໂທ ເທວປຸຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ, ຕສຸສ ປຸຕຸໂຕ ສູຣິໂຍ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ, ຕສຸສປີ ປຸຕຸໂຕ ມາຕລິສງຄາຫໂກ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ, ຕສຸສ ປຸຕຸໂຕ ປຄຸຈສິໂຂ ຄນ຺ຂພຸພເທວປຸຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ။ ຉຍຸໂຖ ປນ ອສຸສທຸໂຂ ອໂຫສິ ຄທຸຂຈິຕຸໂຕ ນິສຸເນໂຫ ມຈຸຊຣີ, ທານສາລໍ ວິທຸຂໍເສຕຸວາ ຊາເປຕຸວາ ຍາຈເກ ໂປເຖຕຸວາ ນີຫຣາເປສິ, ກສຸສຈິ ຕິຓຄຸເຄນ ອຸທຸຂຣິຕຸວາ ເຕລພິນ຺ທຸມຸປີ ນ ເທຕິ။ ຕທາ ສກຸໂກ ເທວຣາຊາ ອຕຸຕໂນ ປຸພຸພກມຸມໍ ໂອໂລເກຕຸວາ “ປວຕຸຕຕິ ນຸ ໂຂ ເມ ທານວໍໂສ, ອຸທາຫຸ ໂນ”ຕິ ອຸປຂາເຣນ຺ໂຕ “ປຸຕຸໂຕ ເມ ທານໍ ປວຕຸເຕຕຸວາ ຈນ຺ໂທ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ, ຕສຸສ ປຸຕຸໂຕ ສູຣິໂຍ, ຕສຸສ ປຸຕຸໂຕ ມາຕລິ, ຕສຸສ ປຸຕຸໂຕ ປຄຸຈສິໂຂ ຄນ຺ຂພຸພເທວປຸຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ, ຉຍຸໂຖ ປນ ຕໍ ວໍສໍ ອຸປຈຸຊິນ຺ທີ”ຕິ ປສຸສິ။

ອຖສຸສ ເອຕທໂຫສິ “ອິມໍ ປາປຂມຸມໍ ທເມຕຸວາ ທານຜລໍ ຊານາເປຕຸວາ ອາຄມິສຸສາມີ”ຕິ။ ໂສ ຈນ຺ທສູຣິຍມາຕລິປຄຸຈສິເຂ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ “ສມຸມາ, ອມຸຫາກໍ ວໍເສ ຉຍຸໂຖ ກຸລວໍສໍ ສມຸຈຸຊິນ຺ທິຕຸວາ ທານສາລໍ ຊາເປຕຸວາ ຍາຈເກ ນີຫຣາເປສິ, ນ ກສຸສຈິ ກິຄຸຈິ ເທຕິ, ເອຖ ນໍ ທເມສຸສາມາ”ຕິ ເຕຫິ ສທຸຂີ ພາຣາຕສີ ອຄມາສີ။ ຕສຸມີ ຂເຓ ເສຍຸຄິ ຣາຊຸປຍຸຄານໍ ກຕຸວາ ອາຄນ຺ຕຸວາ ສຕຸຕເມ ທຸວາຣໂກຍຸຄເກ ອນ຺ຕຣວີຖີ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຈງກມຕິ။ ສກຸໂກ “ຕຸມ຺ເຫ ມມ ປວິຍຸຄກາເລ ປຈຸຉໂຕ ປຜິປາຜິຍາ ອາຄຈຸຉຖາ”ຕິ ວຕຸວາ ຄນ຺ຕຸວາ ເສຍຸຄິສຸສ ສນ຺ຕິເກ ຖຕຸວາ “ໂກ ມຫາເສຍຸຄິ, ໂກຊນໍ ເມ ເທຫີ”ຕິ ອາຫ။ “ພຸຣາຫຸມຓ ນຕຸຖິ ຕວ ອິຂ ກຕຸຕໍ, ອຄຸຄຕຸຖ ຄຈຸຉາ”ຕິ။ “ໂກ ມຫາເສຍຸຄິ, ພຸຣາຫຸມເຓຫິ ກຕຸເຕ ຍາຈິເຕ ນ ທາຕຸໍ ນ ລພຸກຕີ”ຕິ။ “ພຸຣາຫຸມຓ, ມມ ເຄເຫ ປກຸກມຸປີ ປຈິຕພຸພມຸປີ ກຕຸຕໍ ນຕຸຖິ, ອຄຸຄຕຸຖ ຄຈຸຉາ”ຕິ။ “ມຫາເສຍຸຄິ, ເອກໍ ເຕ ສິໂລກໍ ກເຖສຸສາມິ, ຕໍ ສຸຓາຫີ”ຕິ။ “ນຕຸຖິ ມຍຸຫໍ ຕວ ສິໂລເກນຕຸໂຖ, ມາ ອິຂ ຕິຍຸຄາ”ຕິ။ ສກຸໂກ ຕສຸສ ກາຖໍ ອສຸຓນ຺ໂຕ ວິຍ ທຸເວ ຄາຖາ ອການີ –

໑໔໔။

“ອປ຺ຈນ຺ຕາປີ ທີຈຸຉນ຺ຕິ, ສນ຺ໂຕ ລທຸຂານ ໂກຊນໍ;

ກີເມວ ຕຸວໍ ປຈມາໂນ, ຍໍ ນ ທຊຸຊາ ນ ຕໍ ສມໍ။

໑໔໕။

‘‘ມຈ຺ເຂຣາ ຈ ປ໌ມາທາ ຈ, ເອວໍ ທານໍ ນ ທີຍຕິ;

ປຸ໌ຍ຺ຍໍ ອາກງ຺ຂມາເນນ, ເທຍ຺ຍໍ ໂຫຕິ ວິຊານຕາ’’ຕິຯ

ຕາສໍ ອຕ຺ໂຖ – ມຫາເສຍ຺ຖິ ອປ຺ຈນ຺ຕາປີ ສນ຺ໂຕ ສປ຺ປຸຣິສາ ກິກ຺ຂາຈຣິຍາຍ ລທ຺ທມ຺ປິ ໂກຊນໍ ທາຕຸໍ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ນ ເອກກາ ປຣິກຸຍ຺ຊນ຺ຕິຯ ກິເມວ ຕຸວໍ ປຈ຺ມາໂນ ຍໍ ນ ທເທຍ຺ຍາສິ, ນ ຕໍ ສມໍ, ຕໍ ຕວ ອນຸຣູປໍ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ນ ໂຫຕິຯ ທານຍ຺ຫິ ມຈ຺ເຂເຣນ ຈ ປມາເທນ ຈາຕິ ທ຺ວີຫິ ໂທເສຫິ ນ ທີຍຕິ, ປຸ໌ຍ຺ຍໍ ອາກງ຺ຂມາເນນ ວິຊານຕາ ປຕ຺ຫິຕມນຸສ຺ເສນ ທາຕພ຺ພເມວ ໂຫຕີຕິຯ

ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເຕນ ຫິ ເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິສີທ, ໂຖກໍ ລຈ຺ຉສີ’’ຕິ ອາຫຯ ສກ຺ໂກ ປວິສິຕ຺ວາ ເຕ ສີໂລເກ ສຊ຺ຊາຍນ຺ໂຕ ນິສີທິຯ ອຖ ນໍ ຈນ຺ໂທ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ຍາຈິຯ ‘‘ນຕ຺ຖິ ເຕ ກຕ຺ຕໍ, ຄຈ຺ຉາ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ໂຕ ‘‘ມຫາເສຍ຺ຖິ ອນ຺ໂຕ ເອໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ນິສິນ຺ໂນ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕາວາຈນກໍ ມຍ຺ເຍ ກວິສ຺ສຕິ, ອຫມ຺ປິ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ນຕ຺ຖິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາວາຈນກໍ, ນິກ຺ຂມາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈມາໂນປິ ‘‘ມຫາເສຍ຺ຖິ ອິງ຺ຆ ຕາວ ສີໂລກໍ ສຸຕາຫີ’’ຕິ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໗ຯ

‘‘ຍສ຺ເສວ ກີໂຕ ນ ທທາຕິ ມຈ຺ຉຣີ, ຕເທວາທທໂຕ ກຍໍ;

ຊິຆຈ຺ຉາ ຈ ປິປາສາ ຈ, ຍສ຺ສ ກາຍຕິ ມຈ຺ຉຣີ;

ຕເມວ ພາລໍ ຟຸສຕິ, ອສ຺ມີ ໂລເກ ປຣມ຺ຫິ ຈຯ

໑໘໘ຯ

‘‘ຕສ຺ມາ ວິເນຍ຺ຍ ມຈ຺ເຂຣໍ, ທຊ຺ຊາ ທານໍ ມລາກິກູ;

ປຸ໌ຍ຺ຍານິ ປຣໂລກສ຺ມີ, ປຕິຍ຺ຖາ ໂຫນ຺ຕິ ປາຕິນ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ສ ກາຍຕີຕິ ‘‘ອຫໍ ອຍ຺ເຍສໍ ທຕ຺ວາ ສຍໍ ຊິຆຈ຺ຉິໂຕ ຈ ປິປາສິໂຕ ຈ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຍສ຺ສາ ຊິຆຈ຺ຉາຍ ປິປາສາຍ ກາຍຕິຯ ຕເມວາຕິ ຕຍ຺ເຍວ ຊິຆຈ຺ຉາປິປາສາສງ຺ຂາຕໍ ກຍໍ ເອຕໍ ພາລໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ອິທໂລເກ ປຣໂລເກ ຈ ຟຸສຕິ ປີລຸເອຕິ, ອຈ຺ຈນ຺ຕທາລິທ຺ທິຍໍ ປາປຸຕາຕິຯ ມລາກິກູຕິ ມຈ຺ຉຣິຍມລໍ ອກິກວນ຺ໂຕຯ

ຕສ຺ສປິ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ເຕນ ຫິ ປວິສ, ໂຖກໍ ລກິສ຺ສສີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສປິ ປວິສິຕ຺ວາ ສກ຺ກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ນິສີທິຯ ຕໂຕ ໂຖກໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ສູຣິໂຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ຍາຈນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໙ຯ

‘‘ທຸທ຺ທທໍ ທທມານານໍ, ທຸກ຺ກຣໍ ກມ຺ມ ກຸພ຺ພຕໍ;

ອສນ຺ໂຕ ນານຸກຸພ຺ພນ຺ຕິ, ສຕໍ ທມ຺ໂມ ທຸຣນ຺ນໂຍຯ

໑໙໐ຯ

‘‘ຕສ຺ມາ ສຕຍ຺ຈ ອສຕໍ, ນານາ ໂຫຕິ ອິໂຕ ຄຕິ;

ອສນ຺ໂຕ ນິຣຍໍ ຍນ຺ຕິ, ສນ຺ໂຕ ສຄ຺ຄປຣາຍຕາ’’ຕິ ฯ

ຕຕ຺ຖ ທຸທ຺ທທນ຺ຕິ ທານໍ ນາມ ທຸທ຺ທທໍ ມຈ຺ເຊຣໍ ອທິກາວິຕ຺ວາ ທາຕພ຺ພໂຕ, ຕໍ ທທມານານໍ ฯ ທຸກ຺ກຣນ຺ຕິ ຕເທວ ທານກມ຺ມໍ ທຸກ຺ກຣໍ ຍຸທ຺ຜສທິສໍ, ຕໍ ກຸພ຺ພຕໍ ນານຸກຸພ຺ພນ຺ຕີຕິ ອສປ຺ປຸຣິສາ ທານຜລໍ ອຊານນ຺ຕາ ເຕສໍ ຄຕມຄ຺ຄໍ ນານຸຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ฯ ສຕໍ ຜມ຺ໂມຕິ ສປ຺ປຸຣິສານໍ ໂພທິສຕ຺ຕານໍ ຜມ຺ໂມ ອລ຺ເລຫີ ທຸຣນ຺ຄໂມ ฯ ອສນ຺ໂຕຕິ ມຈ຺ຉຣິຍວເສນ ທານໍ ອທຕ຺ວາ ອສປ຺ປຸຣິສາ ນິຣຍໍ ຍນ຺ຕິ ฯ

ເສຍ຺ຍິ ຄເທາຕພ຺ພຄທາຕໍ ອປ຺ສຸສນ຺ໂຕ ‘‘ເຕນ ທິ ປວິສິຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ສນ຺ຕິເກ ນິສີທ, ໂຖກໍ ລຈ຺ຉສີ’’ຕິ ອາທາ ฯ ຕໂຕ ໂຖກໍ ວິຕິນາເມຕ຺ວາ ມາຕລິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ‘‘ນຕ຺ຖິ’’ຕິ ວຈນມຕ຺ຕກາລເມວ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາທ –

໑໓໑ ฯ

‘‘ອປ຺ປສ຺ເມເກ ປເວຈ຺ຉນ຺ຕິ, ພຫຸເນເກ ນ ທິຈ຺ຉເຣ;

ອປ຺ປສ຺ມາ ທກ຺ຂິຕາ ທິນ຺ນາ, ສຫສ຺ເສນ ສມໍ ມິຕາ’’ຕິ ฯ

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປສ຺ເມເກ ປເວຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ມຫາເສຍ຺ຍິ ເອກຈ຺ເຈ ປຕ຺ທິຕປ຺ປຸຣິສາ ອປ຺ປສ຺ມິມ຺ປິ ເທຍ຺ຍຜມ຺ເມ ປເວຈ຺ຉນ຺ຕິ, ທທນ຺ຕີເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ฯ ພຫຸນາປີ ເທຍ຺ຍຜມ຺ເມນ ສມນ຺ນາຄຕາ ເອເກ ສຕ຺ຕາ ນ ທິຈ຺ຉເຣ ນ ທທນ຺ຕິ ฯ ທກ຺ຂິຕາຕິ ກມ຺ມລ຺ຈ ຜລລ຺ຈ ສທ຺ທທິຕ຺ວາ ທິນ຺ນທານໍ ฯ ສຫສ຺ເສນ ສມໍ ມິຕາຕີ ເອວໍ ທິນ຺ນາ ກຜຈ຺ຉຸກຕ຺ຕມຕ຺ຕາປີ ທກ຺ຂິຕາ ສຫສ຺ສທາເນນ ສທ຺ຜີ ມິຕາ, ມຫາຜລຕ຺ຕາ ສຫສ຺ສທານສທິສາວ ໂທຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ฯ

ຕມ຺ປິ ໂສ ‘‘ເຕນ ທິ ປວິສິຕ຺ວາ ນິສີທາ’’ຕິ ອາທາ ฯ ຕໂຕ ໂຖກໍ ວິຕິນາເມຕ຺ວາ ປລ຺ຈສິໂຂ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຕ຺ຕໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ‘‘ນຕ຺ຖິ ຄຈ຺ຉາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຫໍ ນ ຄຕປ຺ພຸໂພ, ອິມສ຺ມີ ເຄເທ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາວາຈນກໍ ກວິສ຺ສຕີ ມລ຺ເລ’’ຕິ ຕສ຺ສ ຜມ຺ມກຖໍ ອາຣການ຺ໂຕ ອຜ຺ຖມໍ ຄາຖມາທ –

໑໓໔ ฯ

‘‘ຜມ຺ມໍ ຈເຣ ໂຍປິ ສມຸລ຺ຉກໍ ຈເຣ, ທາຣລ຺ຈ ໂປສໍ ທທມປ຺ປກສ຺ມີ;

ສຕໍ ສຫສ຺ສານໍ ສຫສ຺ສຍາຄິນໍ, ກລມ຺ປິ ນາຄ຺ຆນ຺ຕິ ຕຖາວິຜສ຺ສ ເຕ’’ຕິ ฯ

ຕຕ຺ຖ ຜມ຺ມນ຺ຕິ ຕິວິຜສ຺ຈຣິຕຜມ຺ມໍ ฯ ສມຸລ຺ຉການ຺ຕິ ຄາເມ ວາ ອາມກປກ຺ກກິກ຺ຂາຈຣິຍໍ ອຣລ຺ເລ ວາ ຜລາຜລທຣຕາສງຂາຕໍ ອຸລ຺ຉໍ ໂຍ ຈເຣຍ຺ຍ, ໂສປີ ຜມ຺ມເມວ ຈເຣ ฯ ທາຣລ຺ຈ ໂປ້ສນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຈ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ໂປ້ເສນ຺ໂຕເຍວ ฯ ທທມປ຺ປກສ຺ມິນ຺ຕິ ປຣິຕ຺ເຕ ວາ ເທຍ຺ຍຜມ຺ເມ ຜມ຺ມິກສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ທທມາໂນ ຜມ຺ມໍ ຈເຣຕິ ອຕ຺ໂຖ ฯ ສຕໍ ສຫສ຺ສານໍ ສຫສ຺ສຍາຄິນນ຺ຕິ ປຣໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ວິເທເຖຕ຺ວາ ສຫສ຺ເສນ ຍາຄໍ ຍຊນ຺ຕານໍ ສຫສ຺ສຍາຄິນໍ ອິສ຺ສຣານໍ ສຕສຫສ຺ສມ຺ປີ ฯ ກລມ຺ປິ ນາຄ຺ຆນ຺ຕິ ຕຖາວິຜສ຺ສ ເຕຕິ ເຕສໍ ສຕສຫສ຺ສສງຂາຕານໍ ສຫສ຺ສຍາຄິນໍ ຍາຄາ ຕຖາວິຜສ຺ສ ຜມ຺ເມນ ສເມນ ເທຍ຺ຍຜມ຺ມໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ເທນ຺ຕສ຺ສ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ສສ຺ສ ໂສລຊສີ ກລໍ ນ ອຄ຺ຆນ຺ຕີຕິ ฯ

ເສຍ຺ຍິ ປລ຺ຈສິຂສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສລລກ຺ເຂສີ ฯ ອຖ ນໍ ອນຄ຺ຆກາຣຕໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນວມໍ ຄາຖມາທ –

໑໓໓ ฯ

‘‘ເກເນສ ຍຄຸໂຄ ວິປຸໂລ ມຫຄຸຄໂຕ, ສເມນ ທິນຸນສຸສ ນ ອຄຸຄເມຕິ;

ກາຖໍ ສຕໍ ສຫສຸສານໍ ສຫສຸສຍາຄີນໍ, ກລມຸປີ ນາຄຸຄນຸຕິ ຕຖາວິຂສຸສ ເຕ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ຍຄຸໂຄຕິ ທານຍາໂຄ ສຕສຫສຸສປຣິຈຸຈາຄວເສນ ວິປຸໂລ, ວິປຸລຕຸຕາວ ມຫຄຸຄໂຕ។ ສເມນ ທິນຸນສຸສາຕິ ຂມຸເມນ ທິນຸນສຸສ ເກນ ກາຣເຕນ ອຄຸຄໍ ນ ອຸເປຕິ។ ກາຖໍ ສຕໍ ສຫສຸສານນຸຕິ ພຸຣາຫຸມຕ, ກາຖໍ ສຫສຸສຍາຄີນໍ ປຸຣິສານໍ ພຫູນໍ ສຫສຸສານໍ ສຕສຫສຸສສງຂາຕາ ອິສຸສຣາ ຕຖາວິຂສຸສ ຂມຸເມນ ອຸປຸປໍາເທຕຸວາ ທາຍກສຸສ ເອກສຸສ ທຸຄຸຄຕມນຸສຸສສຸສ ກລໍ ນາຄຸຄນຸຕີຕິ។

ອຖສຸສ ກເຖນຸໂຕ ປຌຸຈສິໂຂ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໑໓໔។

‘‘ທທນຸຕິ ເຫເກ ວິສເມ ນິວິຄຸຄາ, ເຉຕຸວາ ວຊິຕຸວາ ອຖ ໂສຈຍິຕຸວາ;

ສາ ທກຸຂິຕາ ອສຸສຸມຸຂາ ສທຕຸທາ, ສເມນ ທິນຸນສຸສ ນ ອຄຸຄເມຕິ;

ເອວໍ ສຕໍ ສຫສຸສານໍ ສຫສຸສຍາຄີນໍ, ກລມຸປີ ນາຄຸຄນຸຕິ ຕຖາວິຂສຸສ ເຕ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ວິສເມຕິ ວິສເມ ກາຍກມຸມາທິມຸຫິ ນິວິຄຸຄາ។ ເຉຕຸວາຕິ ກິລເມຕຸວາ។ ວຊິຕຸວາຕິ ມາເຣຕຸວາ។ ໂສຈຍິຕຸວາຕິ ສໂສເກ ກຕຸວາ។

ໂສ ປຌຸຈສິຂສຸສ ຂມຸມກາຖໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ເຕນ ຫິ ຄຈຸຉ, ເຄຫໍ ປວິສິຕຸວາ ນິສີທ, ໂຖກໍ ລຈຸຉສີ’’ຕິ ອາຫ។ ໂສປີ ຄນຸຕຸວາ ເຕສໍ ສນຸຕິເກ ນິສີທິ។ ຕໂຕ ພິລາຣໂກສິໂຍ ເສຄຸກິ ເອກໍ ທາສີ ອາມນຸເຕຕຸວາ ‘‘ເອເຕສໍ ພຸຣາຫຸມຕານໍ ປລາປວີຫີນໍ ນາລຸຂີ ນາລຸຂີ ເທຫີ’’ຕິ ອາຫ។ ສາ ວີຫີ ຄເຫຕຸວາ ພຸຣາຫຸມເຕ ອຸປສງກມິຕຸວາ ‘‘ອິເມ ອາທາຍ ຍຕຸຖ ກຕຸຖຈິ ປຈາເປຕຸວາ ກຸຄຸຊຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ນ ອມຸຫາກໍ ວີຫີນາ ອຕຸໂຖ, ນ ມຍໍ ວີຫີ ອາມສາມາ’’ຕິ។ ‘‘ອຍຸຍ, ວີຫີ ກິເຣເຕ ນາມສນຸຕີ’’ຕິ? ‘‘ເຕນ ຫີ ເຕສໍ ຕຕຸທຸເລ ເທຫີ’’ຕິ។ ສາ ຕຕຸທຸເລ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ພຸຣາຫຸມຕາ ຕຕຸທຸເລ ຄຕຸຫຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ມຍໍ ອາມກໍ ນ ປຜິຄຸຄຕຸຫາມາ’’ຕິ។ ‘‘ອຍຸຍ, ອາມກໍ ກິຣ ນ ຄຕຸຫນຸຕີ’’ຕິ។ ‘‘ເຕນ ຫີ ເຕສໍ ກໂຣຜິຍໍ ວທຸເຒຕຸວາ ໂຄກຕຸຕໍ ເທຫີ’’ຕິ។ ສາ ເຕສໍ ກໂຣຜິຍໍ ວທຸເຒຕຸວາ ມຫາໂຄຕານໍ ປກຸກກຕຸຕໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອທາສີ។ ປຌຸຈປີ ຊນາ ກພລໍ ເອ ວທຸເຒຕຸວາ ມຸເຂ ປກຸຂິປິຕຸວາ ຄເລ ລຄຸຄາເປຕຸວາ ອກຸຂີນິ ປຣິວຕຸເຕຕຸວາ ວິສສຄຸຄສຄຸຌາ ມຕາ ວິຍ ນິປຊຸຊິສຸ។ ທາສີ ເຕ ທິສຸວາ ‘‘ມຕາ ພວິສຸສນຸຕີ’’ຕິ ກີຕາ ຄນຸຕຸວາ ເສຄຸກິໂນ ອາໂຣເຈສີ ‘‘ອຍຸຍ, ເຕ ພຸຣາຫຸມຕາ ໂຄກຕຸຕໍ ຄິລິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕາ ມຕາ’’ຕິ។

ໂສ ຈິນຸເຕສີ ‘‘ອິທານິ ອຍໍ ປາປຂມຸໂມ ສຸຂຸມາລພຸຣາຫຸມຕານໍ ໂຄກຕຸຕໍ ທາເປສີ, ເຕ ຕໍ ຄິລິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕາ ມຕາຕິ ມໍ ຄຣ ຫິສຸສນຸຕີ’’ຕິ។ ຕໂຕ ທາສີ ອາຫ – ‘‘ຂິປຸປໍ ຄນຸຕຸວາ ເອເຕສໍ ກໂຣຜິເກສຸ ກຕຸຕໍ ຫຣິຕຸວາ ນານຄຸຄຣສໍ ສາລິກຕຸຕໍ ວທຸເຒຫີ’’ຕິ។ ສາ ຕຖາ ອກາສີ។ ເສຄຸກີ ອນຸຕຣວີຖີ ປຜິປນຸນມນຸສຸເສ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ‘‘ອຫໍ ມມ ກຸຄຸຊນນິຍາເມນ ເອເຕສໍ ພຸຣາຫຸມຕານໍ ກຕຸຕໍ ທາເປສີ, ເອເຕ ໂລເກນ ມຫນຸເຕ ປີຕຸເທ ກຕຸວາ ກຸຄຸຊມານາ ຄເລ ລຄຸຄາເປຕຸວາ ມຕາ, ມມ ນິທຸໂທສກາວໍ ຊານາຖາ’’ຕິ ວຕຸວາ ປຣິສໍ ສນຸນິປາເຕສິ។ ມຫາຊເນ ສນຸນິປຕິເຕ ພຸຣາຫຸມຕາ ອຸຄຸຄາຍ ມຫາຊນໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ‘‘ປສຸສຖິມສຸສ ເສຄຸກິສຸສ ມຸສາວາທິຕໍ, ‘ອມຸຫາກໍ ອຕຸຕໂນ ກຸຄຸຊນກຕຸຕໍ ທາເປສີ’ນຸຕິ ວທຕິ, ປຖມໍ ໂຄກຕຸຕໍ ອມຸຫາກໍ ທຕຸວາ ອມຸເຫສຸ ມເຕສຸ ວິຍ ນິປນຸເນສຸ ອິມໍ ກຕຸຕໍ ວທຸຒາເປສີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ມຸເຂຫິ ຄຫິຕກຕຸຕໍ ກູມິຍໍ ປາເຕຕຸວາ ທສຸເສສຸໍ។ ມຫາຊໂນ ເສຄຸກີ ຄຣຫີ ‘‘ອນຸຂພາລ, ອຕຸຕໂນ ກຸລວໍສໍ ນາເສສິ, ທານສາລໍ ຊາເປສີ, ຍາຈເກ ຄີວາຍໍ ຄເຫຕຸວາ ນີຫຣາເປສີ, ອິທານິ ອິເມສໍ ສຸຂຸມາລພຸຣາຫຸມຕານໍ ກຕຸຕໍ ເທນຸໂຕ ໂຄກຕຸຕໍ ທາເປສີ, ປຣໂລກໍ ຄຈຸຉນຸໂຕ ຕວ ຄເຣ ວິກວໍ ຄີວາຍໍ ພນຸຂິຕຸວາ ຄມິສຸສສີ ມຄຸເຄ’’ຕິ។

ຓສຸມີ ຂເຓ ສກ຺ໂກ ມຫາຊນໍ ປ຺ຈ຺ຉິ ‘‘ຊານາຖ, ຕຸມ຺ເຫ ອິມສ຺ມີ ຄເຫ ສນໍ ກສ຺ສ ສນ຺ຕກ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ນ ຊານາມາ’’ຕິ຺ ‘‘ອິມສ຺ມີ ນຄເຣ ອສຸກກາເລ ພາຣາຓສິຍໍ ມຫາເສຏ຺ຖີ ນາມ ທານສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຍິ’’ຕິ ສຸຕປ຺ພ຺ພໍ ຕຸມ຺ເຫຫີຕິ຺ ‘‘ອາມ ສຸຕາມາ’’ຕິ຺ ‘‘ອຫໍ ໂສ ເສຏ຺ຖີ, ທານໍ ທຕ຺ວາ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ປຸຕ຺ໂຕປິ ເມ ຕໍ ວໍສໍ ອວິນາເສຕ຺ວາ ທານໍ ທຕ຺ວາ ຈນ຺ໂທ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ສູຣິໂຍ, ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ມາຕລິ, ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ປຌ຺ຈສິໂຂ ຄນ຺ຘພ຺ພເທວປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ຺ ເຕສຸ ອຍໍ ຈນ຺ໂທ, ອຍໍ ສູຣິໂຍ, ອຍໍ ມາຕລິສງ຺ຄາຫໂກ, ອຍໍ ອິມສ຺ສ ປາປຘມ຺ມສ຺ສ ປິຕາ ປຌ຺ຈສິໂຂ ຄນ຺ຘພ຺ພເທວປຸຕ຺ໂຕ, ເອວໍ ພຫຸຄຸຓໍ ເອຕໍ ທານໍ ນາມ, ກຕ຺ຕພ຺ພເມວ ກຸສລໍ ປຓ຺ຑິເຕຫີ’’ຕິ ກເຖນ຺ຕາ ມຫາຊນສ຺ສ ກງ຺ຂຈ຺ເຉທນຕ຺ຖໍ ອາກາເສ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນາປຣິວາເຣນ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ຊລມານສຣີຣາ ອຏ຺ຑໍສຸ, ສກລນຄຣໍ ປຊ຺ຊລນ຺ຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ຺ ສກ຺ໂກ ມຫາຊນໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ມຍໍ ອຕ຺ຕໂນ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ປຫາຍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອິມໍ ກຸລວໍສ ນາສກໍ ປາປຘມ຺ມພິລາຣໂກສິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ອາຄຕາ, ອຍໍ ປາປຘມ຺ໂມ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລວໍສໍ ນາເສຕ຺ວາ ທານສາລໍ ຊາເປຕ຺ວາ ຍາຈເກ ຄີວາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນີຫາເປຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ວໍສໍ ສມຸຈ຺ຉິນ຺ທິ, ‘ອຍໍ ອທານສີໂລ ຫຸຕ຺ວາ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຍ຺ຍາ’ຕິ ອິມສ຺ສ ອນຸກມ຺ປາຍ ອາຄຕາມ຺ຫາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ທານຄຸຓໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ມຫາຊນສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ຺ ພິລາຣໂກສິໂຍ ສິຣສ຺ມິ ອຌ຺ຊລິໍ ປຕິຏ຺ຊເປຕ຺ວາ ‘‘ເທວ, ອຫໍ ອິໂຕ ປຏ຺ຊາຍ ໂປຣາຓກຸລວໍສໍ ອນາສາເປຕ຺ວາ ທານໍ ປວຕ຺ເຕສ຺ສາມິ, ອຊ຺ຊ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ອນ຺ຕມໂສ ອຸທກທນ຺ຕໂປນໍ ອຸປາທາຍ ອຕ຺ຕໂນ ລທ຺ຘາຫາຣໍ ປຣສ຺ສ ອທຕ຺ວາ ນ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສກ຺ກສ຺ສ ປຏິຌ຺ຌໍ ອທາສິ຺ ສກ຺ໂກ ຕໍ ທເມຕ຺ວາ ນິພ຺ພິເສວນໍ ກຕ຺ວາ ປຌ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຊເປຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ເທວປຸຕ຺ເຕ ອາທາຍ ສກຏ຺ຊານເມວ ຄໂຕ຺ ໂສປິ ເສຏ຺ຖີ ຍາວຊີວໍ ທານໍ ທຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສກາເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ປຸພ຺ເພ ອສ຺ສທ຺ໂຘ ອໂຫສິ ກສ຺ສຈິ ກິຌ຺ຈິ ອທາຕາ, ອຫໍ ປນ ນໍ ທເມຕ຺ວາ ທານຜລໍ ຊານາເປສິໍ, ຕເມວ ຈິຕ຺ຕໍ ກວນ຺ຕຣຄຕມ຺ປິ ນ ຊຫາຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ເສຏ຺ຖີ ອຍໍ ທານປຕິໂກ ກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ຈນ຺ໂທ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ສູຣິໂຍ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ, ມາຕລິ ກສ຺ສໂປ, ປຌ຺ຈສິໂຂ ອານນ຺ໂທ, ສກ຺ໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ຺

ພິລາຣໂກສິຍຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸວາທສມາ຺

[໔໘໑] ໑໓຺ ຈກ຺ກວາກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ວຓ຺ຓວາອກິຣູໂປສີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ໂລລກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ ໂສ ກິຣ ຈີວຣາທີຫີ ອຕິຕ຺ໂຕ ‘‘ກຫໍ ສງ຺ຆກຕ຺ຕໍ, ກຫໍ ນິມນ຺ຕນ’’ນ຺ຕິ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ, ອາມິສກຖາຍເມວ ອກິຣມຕິ຺ ອຖຌ຺ເຌ ເປສລາ ກິກ຺ຂູ ຕສ຺ສານຸຄ຺ຄເຫນ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍ຺ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ໂລໂລ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກິກ຺ຂຸ ກສ຺ມາ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ໂລໂລ ອໂຫສິ, ໂລລກາໂວ ຈ ນາມ ປາປໂກ, ປຸພ຺ເພປິ ຕ຺ວໍ ໂລລກາວໍ ນິສ຺ສາຍ ພາຣາຓສິຍໍ ຫຕ຺ຖິກຸຓປາທີຫີ ອຕິຕ຺ໂຕ ມຫາອຣຌ຺ຌໍ ປວິຏ຺ໂຖ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ເອໂກ ໂລລກາໂກ ພາຣາຓສິຍໍ ຫຕ຺ຖິກຸຓປາທີຫີ ອຕິຕ຺ໂຕ ‘‘ອຣຌ຺ຌໍ ນຸ ໂຂ ກີທິສ’’ນ຺ຕິ ອຣຌ຺ຌໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖປິ ຜລາຜເລຫິ ອສນ຺ຕຸຏ຺ໂຖ ຄງ຺ຄາຍ ຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຊຍມ຺ປຕິໂກ ຈກ຺ກວາເກ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິເມ ສກ຺ຓາ ອຕິວິຍ ໂສກນ຺ຕິ, ອິເມ ອິມສ຺ມິໍ ຄງ຺ຄາຕີເຣ ພຫຸໍ ມຈ຺ຉມໍສໍ ຂາທນ຺ຕິ ມຌ຺ເຌ, ອິເມ ປຏິປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ມຍາປິ ອິເມສໍ ໂກຊນໍ ໂຄຈຣໍ ຂາທິຕ຺ວາ ວຓ຺ຓວນ຺ເຕນ ກວິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ເຕສໍ ອວິທູເຣ ນິສີທິຕ຺ວາ ຈກ຺ກວາກໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໓໔຺

‘‘ວຓ຺ຓວາ ອກິຣູໂປສິ, ຆໂນ ສຌ຺ຊາຕໂຣຫິໂຕ;

ຈກ຺ກວາກ ສຸຣູໂປສີ, ວິປ຺ປສນ຺ນມຸຂິນ຺ທຣິໂຍ຺

໑໖໖.

‘‘ປາຕິນໍ ປາວຸສໍ ມຈ្ឆំ, ພລຊໍ ມុຌຸຊໂຣຫິຕໍ;

ຄຽຄាយ ຕີເຣ និສិន្នោ, ខាទំ ກຸຌຸຊສិ ໂກຊນ’’ນ្តិ.

ຕຕ្ថ ឃໂນຕិ ឃនសទ្ទោ. ສຌຸຊາຕໂຣຫິໂຕតិ ອຸຕຕຸຕສວາຕំ ວິຍ ສຸຌຸດຊາຕໂຣຫິຕວាຕໂຕ. ປາຕີນນ្តិ ປាតិនນាមកំ ປາ សាគាមច្ឆំ. ປາວຸສນ្តិ ມហាមុខមច្ឆំ, ‘‘ປាហុស’’ນ្តិປិ ປាໂຖ. ພລຊນ្តិ ພລຊមច្ឆំ. ມុຌຸຊໂຣຫິຕນ្តិ មុຌຸຊមច្ឆញ្ច ໂຣ ហិតមច្ឆញ្ច. ខាទំ ກຸຌຸຊສិតិ ខាទรູປໍ ໂກຊនំ ມຌ្ញេ ກຸຌຸຊສិតិ ປុច្ឆតិ.

ຈក្កវាកោ ຕສ្ស ວចនំ ປដិក្ខិប្បន្តោ ຕតិយំ ຄាຖមាហ –

໑໖໗.

‘‘ន វាហមេតំ ກຸຌຸຊាមិ, ຊຽຄລានហការិ វា;

ອញ្ញត្រ សេវាលបណកា, ខែតំ មេ សម្ម ໂກຊន’’ន្តិ.

ຕស្សត្ថោ – ອហំ សម្ម, ອញ្ញត្រ សេវាលា ច ປណកា ច សេសានិ ຊຽຄລានិ វា ໂອហការិ វា ມំសានិ ອាហារ ខែតំ ໂກຊ នំ ន ກຸຌຸຊាមិ, យំ ປនេតំ សេវាលបណកំ, ខែតំ មេ សម្ម, ໂກຊននិ្ត.

ຕໂຕ ກាកោ ທ្វេ ຄາຖາ ອភាសិ –

໑໖໘.

‘‘ន វាហមេតំ សទ្ទហាមិ, ຈក្កវាកស្ស ໂກຊនំ;

ອហម្បិ សម្ម ກຸຌຸຊាមិ, ຄាមេ ໂលណិយតេលិយំ.

໑໖໙.

‘‘មនុស្សេសុ កតំ ភត្តំ, សុចិំ មំសូបសេចនំ;

ន ច មេ តាទិសោ វណ្ណោ, ຈក្កវាក យຖາ ຕុວ’’ន្តិ.

ຕຕ្ຖ យຖា ຕុວន្តិ យຖា ຕុវំ ໂສភគ្គប្បត្តោ សរីរវណ្ណោ, តាទិសោ មយ្ហំ វណ្ណោ ນຕ្ថិ, ເຂເຕນ ការណេន ອហំ ຕວ ‘‘សេវាលបណកំ មម ໂກຊន’’ន្តិ វចនំ ຕស្ស វចនំ ន សទ្ទហាមិតិ.

ອຖស្ស ຈក្កវាកោ ທុព្ពណ្ណការណំ កថេត្វា ធម្មំ ເທເສນ្ໂຕ ເສສຄາຖາ ອភាសិ –

໑໘໐.

‘‘សម្បស្សំ ອត្តនិ វេរំ, ហឹសយំ មានុសឹ បជំ;

ອຸຕ຺ຣສ຺ໂຕ ຆສສິ ຠີໂຕ, ເຕນ ວຓ຺ໂຓ ຕເວທິໂສຯ

໑໔໑ຯ

‘‘ສພ຺ພໂລກວິຣຸທ຺ໂຘສິ, ຘງ຺ກ ປາເປນ ກມ຺ມຸນາ;

ລທ຺ໂຘ ປິຓ຺ໂຑ ນ ປີເຓຕິ, ເຕນ ວຓ຺ໂຓ ຕເວທິໂສຯ

໑໔໒ຯ

‘‘ອຫມ຺ປິ ສມ຺ມ ຠຸຎ຺ຊາມິ, ອຫິໍສໍ ສພ຺ພປາຓິນໍ;

ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ໂກ ນິຣາສງ຺ກີ, ອໂສໂກ ອກຸໂຕຠໂຍຯ

໑໔໓ຯ

‘‘ໂສ ກຣສ຺ສຸ ອານຸຠາວໍ, ວີຕິວຕ຺ຕສ຺ສຸ ສີລິຍໍ;

ອຫິໍສາຍ ຈຣ ໂລເກ, ປິໂຍ ໂຫຫິສິ ມໍມິວຯ

໑໔໔ຯ

‘‘ໂຍ ນ ຫນ຺ຕິ ນ ຆາເຕຕິ, ນ ຊິນາຕິ ນ ຊາປເຍ;

ເມຕ຺ຕໍໂສ ສພ຺ພຠູເຕສຸ, ເວຣໍ ຕສ຺ສ ນ ເກນຈີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສມ຺ປສ຺ສນ຺ຕິ ສມ຺ມ ກາກ ຕ຺ວໍ ປເຣສຸ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ອຕ຺ຕນິ ເວຣຈິຕ຺ຕໍ ສມ຺ປສ຺ສມາໂນ ມານຸສີ ປຊໍ ຫິໍສນ຺ໂຕ ວິເຫເຖນ຺ໂຕຯ ອຸຕ຺ຣສ຺ໂຕຕິ ຠີໂຕຯ ຆສສີຕິ ຠຸຎ຺ຊສິຯ ເຕນ ເຕ ເອທິໂສ ພີຠຈ຺ຉວຓ຺ໂຓ ຊາໂຕຯ ຘງ຺ກາຕິ ກາກໍ ອາລປຕິຯ ປິຓ຺ໂຑຕິ ໂຠຊນໍຯ ອຫິໍສໍ ສພ຺ພປາຓິນນ຺ຕິ ອຫໍ ປນ ສພ຺ພສຕ຺ເຕ ອຫິໍສນ຺ໂຕ ຠຸຎ຺ຊາມີຕິ ວທຕິຯ ໂສ ກຣສ຺ສຸ ອານຸຠາວນ຺ຕິ ໂສ ຕ຺ວມ຺ປິ ວີຣິຍໍ ກໂຣຫິ, ອຕ຺ຕໂນ ສີລິຍສງ຺ຂາຕໍ ທຸສ຺ສີລຠາວໍ ວີຕິວຕ຺ຕສ຺ສຸຯ ອຫິໍສາຍາຕິ ອຫິໍສາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ໂລເກ ຈຣຯ ປິໂຍ ໂຫຫິສິ ມໍມິວາຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ມຍາ ສທິໂສວ ໂລກສ຺ສ ປິໂຍ ໂຫຫິສິຯ ນ ຊິນາຕີຕິ ຘນຊານິ ນ ກໂຣຕິຯ ນ ຊາປເຍຕິ ອຎ຺ເຎປິ ນ ກາເຣຕິຯ ເມຕ຺ຕໍໂສຕິ ເມຕ຺ຕໂກຏ຺ຐາໂສ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕຯ ນ ເກນຈີຕິ ເກນຈິ ເອກສຕ຺ເຕນປິ ສທ຺ຘິໍ ຕສ຺ສ ເວຣໍ ນາມ ນຕ຺ຖີຕິຯ

ຕສ຺ມາ ສເຈ ໂລກສ຺ສ ປິໂຍ ຠວິຕຸໍ ອິຈ຺ຉສິ, ສພ຺ພເວເຣຫິ ວິຣມາຫີຕິ ເອວໍ ຈກ຺ກວາໂກ ກາກສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິຯ ກາໂກ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ອຕ຺ຕໂນ ໂຄຈຣໍ ມຍ຺ຫໍ ນ ກເຖຖ, ກາ ກາ’’ຕິ ວສ຺ສນ຺ໂຕ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິຍໍ ອຸກ຺ກາຣຠູມິຍຎ຺ເຎວ ໂອຕຣິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂລລຠິກ຺ຂຸ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ຕທາ ກາໂກ ໂລລຠິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ຈກ຺ກວາກີ ຣາຫຸລມາຕາ, ຈກ຺ກວາໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິຯ

ຈກ຺ກວາກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ເຕຣສມາຯ

[໔໕໒] ໑໔ຯ ຠູຣິປຎ຺ຎຊາຕກວຓ຺ຓນາ

໑໘໕-໑໘໔ฯສຈ຺ຈໍ ກິຣາຕີ ອິທໍ ກູຣິປັຍ຺ຍຊາຕກໍ ມຫາອຸມງ຺ຄຊາຕເກ (ຊາ฿ ໔฿໔໔฿໕໙໐ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິฯ

ກູຣິປັຍ຺ຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຸທ຺ທສມາฯ

[໔໕໓] ໑໕ฯ ມຫາມງ຺ຄລຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ກີສ຺ສຸໂຣຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາມງ຺ຄລສຸຕ຺ຕໍ (ຂຸ฿ ປາ฿ ໕฿໑ ອາທໂຍ) ອາຣພ຺ພ ກເຖສິฯ ຣາຊຄຫນຄຣສ຺ມິຍ຺ຫິ ເກນຈິເທວ ກຣເຓີເຍນ ສນ຺ຖາຄາເຣ ສນ຺ນິປຕິຕສ຺ສ ມຫາຊນສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ເອໂກ ປຸຣິໂສ “ອຊ຺ຊ ເມ ມງ຺ຄລກິຣິຍາ ອຕ຺ຖີ”ຕິ ອຸຍ຺ຖາຍ ອຄມາສິฯ ອປໂຣ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ “ອຍໍ ‘ມງ຺ຄລ’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາວ ຄໂຕ, ກິ ເອຕໍ ມງ຺ຄລໍ ນາມາ”ຕິ ອາຫ ฯ ຕມຍ຺ໂຍ “ອກິມງ຺ຄລຣູປທສ຺ສນໍ ມງ຺ຄລໍ ນາມฯ ເອກຈ຺ໂຈ ຫິ ກາລສ຺ເສວ ອຸຍ຺ຖາຍ ສພ຺ພເສຕໍ ອຸສກໍ ວາ ປສ຺ສຕິ, ຄພ຺ກິນິຕ຺ຖິ ວາ ໂຣຫິຕມຈ຺ຊໍ ວາ ປຸຕ຺ຕພຍໍ ວາ ນວນີຕໍ ວາ ໂຄສປ຺ປີ ວາ ອຫຕວຕ຺ຖໍ ວາ ປາຍາສໍ ວາ ປສ຺ສຕິ, ອິໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ມງ຺ຄລໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ”ຕິ ອາຫฯ ເຕນ ກຖິຕໍ ເອກຈ຺ເຈ “ສຸກຖິຕ”ນ຺ຕິ ອກິນນ຺ທິສ຺ຸฯ ອປໂຣ “ເນຕໍ ມງ຺ຄລໍ, ສຸຕໍ ນາມ ມງ຺ຄລໍฯ ເອກຈ຺ໂຈ ຫິ ‘ປຸຕ຺ຕາ’ຕິ ວທນ຺ຕານໍ ສຸຕາຕິ, ຕຖາ ‘ວຑ຺ຒາ’ຕິ ‘ວຑ຺ຒມານາ’ຕິ ສຸຕາຕິ, ‘ກຸຍ຺ຊາ’ຕິ ‘ຂາທາ’ຕິ ວທນ຺ຕານໍ ສຸຕາຕິ, ອິໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ມງ຺ຄລໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ”ຕິ ອາຫฯ ເຕນ ກຖິຕມ຺ປີ ເອກຈ຺ເຈ “ສຸກຖິຕ”ນ຺ຕິ ອກິນນ຺ທິສ຺ຸฯ ອປໂຣ “ນ ເອຕໍ ມງ຺ຄລໍ, ມຸຕໍ ນາມ ມງ຺ຄລໍฯ ເອກຈ຺ໂຈ ຫິ ກາລສ຺ເສວ ອຸຍ຺ຖາຍ ປຖວິ ອາມສຕິ, ຫຣິຕຕິຕໍ ອລ຺ລໂຄມຍໍ ປຣິສຸທ຺ຮສາຍກໍ ໂຣຫິຕມຈ຺ຊໍ ສຸວຕ຺ຕຣຊຕກາຊນໍ ອາມສຕິ, ອິໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ມງ຺ຄລໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ”ຕິ ອາຫฯ ເຕນ ກຖິຕມ຺ປີ ເອກຈ຺ເຈ “ສຸກຖິຕ”ນ຺ຕິ ອກິນນ຺ທິສ຺ຸฯ ເອວໍ ທິຍ຺ຖມງ຺ຄລິກາ ສຸຕມງ຺ຄລິກາ ມຸຕມງ຺ຄລິກາຕິ ຕິສ຺ໂສປີ ປຣິສາ ຫຸຕ຺ວາ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ສຍ຺ຍາເປຕຸໍ ນາສກ຺ຂິສ຺ສຸ, ກຸມ຺ມເທວຕາ ອາທີ ກຕ຺ວາ ຍາວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ “ອິທໍ ມງ຺ຄລ”ນ຺ຕິ ຕຖໂຕ ນ ຊານິສ຺ຸฯ

ສກ຺ໂກ ຈິນ຺ເຕສິ “ອິມໍ ມງ຺ຄລປຍ຺ຫໍ ສເທວເກ ໂລເກ ອຍ຺ຍຕ຺ຣ ກຄວຕາ ອຍ຺ໂຍ ກເຖຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ກຄວນ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອິມໍ ປຍ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຊິສ຺ສາມີ”ຕິฯ ໂສ ຣຕ຺ຕິກາເຄ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຍ຺ຊລີ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ “ພຫູ ເທວາ ມນຸສ຺ສາ ຈາ”ຕິ ປຍ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຊິฯ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ທ຺ວາທສຫິ ຄາຖາຫິ ອຍ຺ຖຕິສ ມຫາມງ຺ຄລານິ ກເຖສິฯ ມງ຺ຄລສຸຕ຺ເຕ ວິນິວຍ຺ຍນ຺ເຕເຍວ ໂກຍິສຕສຫສ຺ສມຕ຺ຕາ ເທວຕາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິສ຺ຸ, ໂສຕາປນ຺ນາທີນໍ ຄຓນປໂຖ ນຕ຺ຖິฯ ສກ຺ໂກ ມງ຺ຄລໍ ສຸຕ຺ວາ ສກຍ຺ຖານເມວ ຄໂຕฯ ສຕ຺ຖາຣາ ມງ຺ຄເລ ກຖິເຕ ສເທວໂກ ໂລໂກ “ສຸກຖິຕ”ນ຺ຕິ ອກິນນ຺ທິฯ ຕທາ ຮມ຺ມສກາຍໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຄຸຓກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສ຺ຸໍ “ອາວຸໂສ, ສຕ຺ຖາ ອຍ຺ເຍສໍ ອວິສຍໍ ມງ຺ຄລປຍ຺ຫໍ ສເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຄນຕເລ ຈນ຺ທໍ ອຸຍ຺ຖາເປນ຺ໂຕ ວິຍ ກເຖສິ, ເອວໍ ມຫາປຍ຺ໂຍ, ອາວຸໂສ, ຕຖາຄໂຕ”ຕິฯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ອນຈ຺ຊຣິຍໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ສມ຺ໂພຮິປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ມມ ມງ຺ຄລປຍ຺ຫກຖນໍ, ສ຺ວາຫໍ ໂພຮິສຕ຺ຕຈຣິຍໍ ຈຣນ຺ໂຕປີ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ກງ຺ຂໍ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ມງ຺ຄລປຍ຺ຫໍ ກເຖສິ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິฯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຮິສຕ຺ໂຕ ເອກສ຺ມີ ຄາເມ ວິກວສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, “ຣກ຺ຂິຕກຸມາໂຣ”ຕິສ຺ສ ນາມໍ ອກໍສ຺ຸฯ ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ອຸຄ຺ຄຫິຕສິປ຺ໂປ ກຕທາຣປຣິຄ຺ຄໂຫ ມາຕາປິຕູນໍ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຕນວິໂລກນໍ ກຕ຺ວາ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ກາເມ ປຫາຍ ຫິມວນ຺ຕປເທເສ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຊານາກິຍ຺ຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ວນມູລຜລາຫາໂຣ ເອກສ຺ມີ ປເທເສ ວາສໍ ກປ຺ເປສິฯ ອນຸປຸພ຺ເພນສ຺ສ ປຣິວາໂຣ ມຫາ ອໂຫສິ, ປຍ຺ຈອນ຺ເຕວາສິກສຕານິ ອເຫສ຺ຸໍฯ ອເຖກທິວສໍ ເຕ ຕາປສາ ໂພຮິສຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ “ອາຈຣິຍ, ວສ຺ສາຣຕ຺ຕສມເຍ ຫິມວນ຺ຕໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ໂລຓມ຺ພິລເສວນຕ຺ຖາຍ ຊນປທຈາຣິກໍ ຄຈ຺ຊາມ, ເອວໍ ໂນ ສຣີຣຍ຺ຈ ຖິຣໍ ກວິສ຺ສຕິ, ຊງ຺ຆວິຫາໂຣ ຈ ກໂຕ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ ອາຫໍສ຺ຸฯ ເຕ “ເຕນ ຫິ ຕຸມ຺ເຫ ຄຈ຺ຊຖ, ອຫໍ ອິເຮວ ວສິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຈາຣິກໍ ຈຣມານາ ພາຣາຓສີ ປຕ຺ວາ ຣາຊຸຍ຺ຍາເນ ວສິສ຺ຸฯ ເຕສໍ ມຫາສກ຺ກາຣສມ຺ມາໂນ ອໂຫສິฯ ອເຖກທິວສໍ ພາຣາຓສິຍໍ ສນ຺ຖາຄາເຣ ສນ຺ນິປຕິເຕ ມຫາຊນກາເຍ ມງ຺ຄລປຍ຺ໂຫ ສມຸຍ຺ຖາຕິฯ ສພ຺ພໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍฯ

ຕທາ ປນ ມນຸສ຺ສານໍ ກງ຺ຂໍ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ມງ຺ຄລປຍ຺ຫໍ ກເຖຕຸໍ ສມຕ຺ຖໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ມຫາຊໂນ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອິສິຄຓໍ ມງ຺ຄລປຍ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຊິฯ ອິສໂຍ ຣາຊານໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ມຫາຣາຊ, ມຍໍ ເອຕໍ ກເຖຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມ, ອປິຈ ໂຂ ອມ຺ຫາກໍ

ອາຈຣິໂຍ ຣກ຺ຸຂິຕຕາປໂສ ນາມ ມຫາປຍ຺ໂລ ຫິມວນ຺ເຕ ວສຕິ, ໂສ ສເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອຕໍ ມງ຺ຄລປຍ຺ຫໍ ກເຖສ຺ສຕີ''ຕິ ວທີສ຺ຯ ຣາຊາ ''ກນ຺ເຕ, ຫິມວນ຺ໂຕ ນາມ ທູເຣ ທຸຄ຺ຄໂມວ, ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມ ມຍໍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ, ສາທຸ ວຕ ຕຸມ຺ເຫເຍວ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄຫິຕ຺ວາ ປຸນາຄນ຺ຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ກເຖຖາ''ຕິ ອາຫ຺ ເຕ ''ສາທູ''ຕິ ສມ຺ປຕິຈ຺ຊິຕ຺ວາ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ກຕປຕິສນ຺ຖາຣາ ອາຈຣິເຍນ ຣຍ຺ໂຍ ສມ຺ມິກາເວ ຊນປທຈາຣິຕ຺ເຕ ຈ ປຸຈ຺ຊິເຕ ຕໍ ທິຍ຺ຄມງ຺ຄລາທີນໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕີ ອາທິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ກເຖຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ຍາຈນາຍ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ປຍ຺ຫສວນຕ຺ຖໍ ອາຄຕກາວໍ ປກາເສຕ຺ວາ ''ສາທຸ ໂນ ກນ຺ເຕ, ມງ຺ຄລປຍ຺ຫໍ ປາກຍໍ ກຕ຺ວາ ກເຖຖາ''ຕິ ຍາຈີສ຺ຯ ຕໂຕ ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສີໂກ ອາຈຣິຍໍ ປຸຈ຺ຊນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໔຺

''ກີສ຺ ນໂຣ ຊປ຺ປມທິຈ຺ຈ ກາເລ, ກໍ ວາ ວິຊ຺ຊໍ ກຕມໍ ວາ ສຸຕານໍ;

ໂສ ມຈ຺ໂຈ ອສ຺ມິຍ຺ຈ ປຣມ຺ຫິ ໂລເກ, ກຖໍ ກໂຣ ໂສຕ຺ຖາເນນ ຄຸຕ຺ໂຕ''ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ກາເລຕິ ມງ຺ຄລປຕ຺ຖນກາເລ຺ ວິຊ຺ຊນ຺ຕິ ເວທໍ຺ ສຸຕານນ຺ຕິ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກປ຺ຣິຍຕ຺ຕີນໍ຺ ອສ຺ມິຍ຺ຈາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈາຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ຺ ໂສຕ຺ຖາເນນາຕິ ໂສຕ຺ຖິກາວາວເຫນ ມງ຺ຄເລນ຺ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ''ອາຈຣິຍ, ປຸຣິໂສ ມງ຺ຄລໍ ອິຈ຺ຊນ຺ໂຕ ມງ຺ຄລກາເລ ກີສ຺ ນາມ ຊປ຺ປນ຺ໂຕ ຕິສ຺ ເວເທສ຺ ກຕຣໍ ວາ ເວທໍ ກຕຣໍ ວາ ສຸຕານໍ ອນ຺ຕເຣ ສຸຕປ຺ຣິຍຕ຺ຕີ ອຊີຍິຕ຺ວາ ໂສ ມຈ຺ໂຈ ອິມສ຺ມິຍ຺ຈ ໂລເກ ປຣມ຺ຫິ ຈ ກຖໍ ກໂຣ ເອເຕສ຺ ຊປ຺ປາທີສ຺ ກີ ເກນ ນິຍາເມນ ກໂຣນ຺ໂຕ ໂສຕ຺ຖາເນນ ນິຣປ຺ຣາຂມງ຺ຄເລນ ຄຸຕ຺ໂຕ ຣກ຺ຂິໂຕ ໂຫຕິ, ຕໍ ອຸກາຍໂລກຫິຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກິຕມງ຺ຄລໍ ອມ຺ຫາກໍ ກເຖຫີ''ຕິ຺

ເອວໍ ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິເກນ ມງ຺ຄລປຍ຺ຫໍ ປຸຍ຺ໂຖ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ກງ຺ຂໍ ຊິນ຺ທນ຺ໂຕ ''ອິຫລ຺ຈິຫລ຺ຈ ມງ຺ຄລ''ນ຺ຕິ ພຸທ຺ທລິລຸອາຍ ມງ຺ຄລໍ ກເຖນ຺ໂຕ ອາຫ –

໑໘໕຺

''ຍສ຺ສ ເທວາ ປີຕໂຣ ຈ ສພ຺ເພ, ສຣິສປາ ສພ຺ພກູຕານິ ຈາປີ;

ເມຕ຺ຕາຍ ນິຈ຺ຈໍ ອປຈິຕານິ ໂຫນ຺ຕິ, ກູເຕສ຺ ເວ ໂສຕ຺ຖານໍ ຕທາຫູ''ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ສາຕິ ຍສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ຺ ເທວາຕິ ກຸມ຺ມເທເວ ອາທີ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພປີ ກາມາວຈຣເທວາ຺ ປີຕໂຣ ຈາຕິ ຕຕ຺ຕຕຣິ ຣູປາວຈຣພ຺ຣຫ຺ມາໂນ຺ ສຣິສປາຕິ ທີພຊາຕິກາ຺ ສພ຺ພກູຕານິ ຈາປີຕິ ວຸຕ຺ຕາວເສສານິ ຈ ສພ຺ພານິປີ ກູຕານິ຺ ເມຕ຺ຕາຍ ນິຈ຺ຈໍ ອປຈິຕານິ ໂຫນ຺ຕີຕິ ເອເຕ ສພ຺ເພ ສຕ຺ຕາ ທສທິສາຜຣຕາວເສນ ປວຕ຺ຕາຍ ອປ຺ປນາປ຺ປຕ຺ຕາຍ ເມຕ຺ຕາກາວນາຍ ອປຈິຕາ ໂຫນ຺ຕິ຺ ກູເຕສ຺ ເວຕິ ຕໍ ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສພ຺ພສຕ຺ເຕສ຺ ໂສຕ຺ຖານໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ປວຕ຺ຕໍ ນິຣປ຺ຣາຂມງ຺ຄລໍ ອາຫ຺ ເມຕ຺ຕາວິຫາຣີຫິ ປຸຄ຺ຄໂລ ສພ຺ເພສໍ ປີໂຍ ໂຫຕິ ປຣູປກ຺ກເມນ ອວິໂກປີໂຍ຺ ອິຕິ ໂສ ອິມິນາ ມງ຺ຄເລນ ຣກ຺ຂິໂຕ ໂຄປິໂຕ ໂຫຕີຕິ຺

ອິຕິ ມຫາສຕ຺ໂຕ ປຖມໍ ມງ຺ຄລໍ ກເຖຕ຺ວາ ທຸຕິຍາທີນິ ກເຖນ຺ໂຕ –

໑໘໖຺

''ໂຍ ສພ຺ພໂລກສ຺ສ ນິວາຕວຸຕ຺ຕິ, ອິຕ຺ຖີປຸມານໍ ສຫທາຣການໍ;

ຂນ຺ຕາ ທຸຣຸຕ຺ຕານມປ຺ປຕິກູລວາທີ, ອທິວາສນໍ ໂສຕ຺ຖານໍ ຕທາຫ຺ູ

໑໕໗໋

‘‘ໂຍ ນາວຊານາຕິ ສຫາຍມຕ຺ເຕ, ສິປ຺ເປ຺ນ ກຸລຍາທີ ຜເນນ ຊຈ຺ຈາ;

ຣຸຈິປ຺ລຸໂລ ອຕ຺ຖກາເລ ມຕີມາ, ສຫາເຍສຸ ເວ ໂສຕ຺ຖານំ ຕທາຫຸ໋

໑໕໘໋

‘‘ມິຕ຺ຕານິ ເວ ຍສ຺ສ ກວນ຺ຕິ ສນ຺ໂຕ, ສំວິສ຺ສຕ຺ຖາ ອວິສំວາທກສ຺ສ;

ນ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພີ ສំວິກາຄີ ຜເນນ, ມິຕ຺ເຕສຸ ເວ ໂສຕ຺ຖານំ ຕທາຫຸ໋

໑໖໐໋

‘‘ຍສ຺ສ ກຣິຍາ ຕຸລ຺ຍວຍາ ສມຄ຺ຄາ, ອນຸພ຺ພຕາ ຜມ຺ມກາມາ ປ຺ຊາຕາ;

ໂກລິນິຍາ ສີລວຕີ ປ຺ຕິພ຺ພຕາ, ທາເຣສຸ ເວ ໂສຕ຺ຖານំ ຕທາຫຸ໋

໑໖໑໋

‘‘ຍສ຺ສ ຣາຊາ ກູຕປ຺ຕິ ຍສ຺ສີ, ຊານາຕິ ໂສເຈຍ຺ຍំ ປ຺ຣກ຺ກມຄ຺ຈ;

ອທ຺ເວຊ຺ຊຕາ ສຸຫທຍំ ມມນ຺ຕິ, ຣາຊູສຸ ເວ ໂສຕ຺ຖານំ ຕທາຫຸ໋

໑໖໒໋

‘‘ອນ຺ນຄ຺ຈ ປານຄ຺ຈ ທທາຕິ ສທ຺ໂຜ, ມາລຄ຺ຈ ຄນ຺ຜຄ຺ຈ ວິເລປ຺ນຄ຺ຈ;

ປ຺ສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ອນຸໂມທມາໂນ, ສຄ຺ເຄສຸ ເວ ໂສຕ຺ຖານំ ຕທາຫຸ໋

໑໖໓໋

‘‘ຍມຣິຍຜມ຺ເມນ ປຸນນ຺ຕິ ວຸທ຺ຜາ, ອາຣາຜິຕາ ສມຈຣິຍາຍ ສນ຺ໂຕ;

ພຫຸສ຺ສຸຕາ ອິສໂຍ ສີລວນ຺ໂຕ, ອຣຫນ຺ຕມຊ຺ເຊ ໂສຕ຺ຖານំ ຕທາຫູ’’ຕິ໋ –

ອິມາ ຄາຖາ ອພາສິ໋

ຕຕ຺ຖ ນິວາຕວຸຕ຺ຕີຕິ ມຸທຸຈິຕ຺ຕຕາຍ ສພ຺ພໂລກສ຺ສ ນີຈວຸຕ຺ຕິ ໂຫຕິ໋ ຂນ຺ຕາ ທຸຣຸຕ຺ຕານນ຺ຕິ ປເຣຫິ ວຸຕ຺ຕານំ ທຸພ຺ພຈນານំ ອຜິວາສໂກ ໂຫຕິ໋ ອປ຺ປຕິກູລວາທີຕິ ‘‘ອກ຺ໂກຈ຺ຜິ ມំ, ອວຜີ ມ’’ນ຺ຕິ ຍຸຄຄ຺ຄາຫំ ອກໂຣນ຺ໂຕ ອນຸກູລເມວ ວທຕິ໋ ອຜິວາສນ຺ຕິ ອິທំ ອຜິວາສນំ ຕສ຺ສ ໂສຕ຺ຖານំ ນິຣປ຺ຣາຜມງ຺ຄລំ ປ຺ຕຫິຕາ ວທນ຺ຕິ໋

ສຫາຍມຕ຺ເຕຕິ ສຫາເຍ ຈ ສຫາຍມຕ຺ເຕ ຈ໋ ຕຕ຺ຖ ສຫປំສຸກີລຸອິຕາ ສຫາຍາ ນາມ, ທສ ທ຺ວາທສ ວສ຺ສານິ ເອກໂຕ ວຸຕ຺ຖາ

ສຫາຍມຕຸຕາ ນາມ, ເຕ ສພຸເພປິ ''ອຫໍ ສິປຸປ໌ວາ, ອິເມ ນິສິປຸປ໌າ''ຕິ ເອວໍ ສິປຸເປ໌ນ ວາ ''ອຫໍ ກຸລີໂນ, ອິເມ ນ ກຸລີນາ''ຕິ ເອວໍ ກຸລສມຸປຕຸຕິສງຂາຕາຫີ ກຸລຍາທີ ວາ, ''ອຫໍ ອຑໂຒ, ອິເມ ທຸຄຸຄຕາ''ຕິ ເອວໍ ຘເນນ ວາ, ''ອຫໍ ຊາຕິສມຸປນຸໂນ, ອິເມ ທຸຊ ຊາຕາ''ຕິ ເອວໍ ຊຈຸຈາ ວາ ນາວຊານາຕິ។ ຣຸຈິປຸ໌ລໂລຕິ ສາຣຸປຸ໌ລໂລ ສຸນຸທຣປຸ໌ລໂລ ។ ອຕຸຖກາເລຕິ ກສຸສຈິເທວ ອຕຸຖສຸສ ກາຣຕສຸສ ອຸປຸປນຸນກາເລ។ ມຕີມາຕິ ຕໍ ຕໍ ອຕຸຖໍ ປຣິຈຸຉິນຸທິຕຸວາ ວິຈາຣຕສມຕຸຖຕາຍ ມຕິມາ ຫຸຕຸວາ ເຕ ສຫາເຍ ນາວຊາ ນາຕິ។ ສຫາເຍສູຕິ ຕໍ ຕສຸສ ອນວຊານນໍ ສຫາເຍສຸ ໂສຕຸຖານໍ ນາມາຕິ ໂປຣາຓກປຕຸທິຕາ ອາຫຸ។ ເຕນ ຫີ ໂສ ນິຣປຣາຘມງຄເລນ ອິຘໂລເກ ຈ ປຣໂລເກ ຈ ຄຸຕຸໂຕ ໂຫຕິ។ ຕຕຸຖ ປຕຸທິເຕ ສຫາເຍ ນິສຸສາຍ ໂສຕຸຖິກາໂວ ກຸສນາລຸອິຊາຕ ເກນ (ຊາ។ ໑។໑។໑໘໑ ອາທໂຍ) ກເຖຕພຸໂພ។

ສນຸໂຕຕິ ປຕຸທິຕາ ສປຸປຸຣິສາ ຍສຸສ ມິຕຸຕານິ ກວນຸຕິ។ ສໍວິສຸສຕຸຖາຕິ ຑຣໍ ປວິສິຕຸວາ ອິຈຸຉິຕິຈຸຉິຕສຸເສວ ຄຫຕາວເສນ ວິສຸ ສາສມາປນຸນາ។ ອວິສໍວາທກາສຸສາຕິ ອວິສໍວາທນສີລສຸສ។ ນ ມິຕຸຕທຸພຸກີຕິ ໂຍ ຈ ມິຕຸຕທຸພຸກີ ນ ໂຫຕິ។ ສໍວິກາຕີ ຘເນນາຕິ ອຕຸຕໂນ ຘເນນ ມິຕຸຕານໍ ສໍວິກາຄໍ ກໂຣຕິ។ ມິຕຸເຕສູຕິ ມິຕຸເຕ ນິສຸສາຍ ລທຸຘພຸພໍ ຕສຸສ ຕໍ ມິຕຸເຕສຸ ໂສຕຸຖານໍ ນາມ ໂຫຕິ។ ໂສ ຫີ ເອວຣູເປຫີ ມິຕຸເຕຫີ ຣກຸຂິໂຕ ໂສຕຸຖີ ປາປຸຕາຕິ។ ຕຕຸຖ ມິຕຸເຕ ນິສຸສາຍ ໂສຕຸຖິກາໂວ ມຫາອຸກຸກຸສຊາຕກາທີຫີ (ຊາ។ ໑។໑໘។໔໘ ອາທໂຍ) ກເຖຕພຸໂພ។

ຕຸລຍວຍາຕິ ສມານວຍາ។ ສມຄຸຄາຕິ ສມຄຸຄວາສາ។ ອນຸພຸພຕາຕິ ອນຸວຕຸຕິຕາ។ ຘມຸມກາມາຕິ ຕິວິຘສຸຈຣິຕຘມຸມໍ ໂຣເຈຕິ។ ປຊາຕາຕິ ວິຊາຍິນີ, ນ ວຌຸຊາ។ ທາເຣສູຕິ ເອເຕຫີ ສີລຄຸເຓຫີ ສມນຸນາຄເຕ ມາຕຸຄາເມ ເຄເຫ ວສນຸເຕ ສາມິກສຸສ ໂສຕຸຖິ ໂຫຕີຕິ ປຕຸທິຕາ ກເຖນຸຕິ។ ຕຕຸຖ ສີລວນຸຕໍ ມາຕຸຄາມໍ ນິສຸສາຍ ໂສຕຸຖິກາໂວ ມຕິໂຈຣຊາຕກ- (ຊາ។ ໑។໔។ຌກ ອາທໂຍ) ສມຸພູລຊາຕກ- (ຊາ។ ໑។໑໖។໔ຌກ ອາທໂຍ) ຂຕຸທຫາລຊາຕເກຫີ (ຊາ។ ໔។໔໔។ຌຑ໘ ອາທໂຍ) ກເຖຕພຸໂພ។

ໂສເຈຍຍນຸຕິ ສຸຈິກາວໍ។ ອທຸເວຊຊຕາຕີ ອທຸເວຊຊຕາຍ ນ ເອສ ມຍາ ສທຸຘີ ກິຊຊິຕຸວາ ທຸວິຘາ ກວິສຸສຕີຕິ ເອວໍ ອທຸເວຊຊກາເວນ ຍໍ ຊານາຕິ។ ສຸຫທຍໍ ມມນຸຕິ ສຸຫໂທ ອຍໍ ມມນຸຕິ ຈ ຍໍ ຊານາຕິ។ ຣາຊູສຸ ເວຕິ ເອວໍ ຣາຊູສຸ ເສວການໍ ໂສຕຸ ຖານໍ ນາມາຕິ ປຕຸທິຕາ ກເຖນຸຕິ។ ທທາຕິສທຸໂຘຕິ ກມຸມຜລຸຈ ຬລຸຈ ສທຸທທິຕຸວາ ທທາຕິ។ ສຄຸເຄສຸ ເວຕິ ເອວໍ ສຄຸເຄ ເທວໂລເກ ໂສຕຸຖານໍ ນິຣປຣາຘມງຄລນຸຕິ ປຕຸທິຕາ ກເຖນຸຕິ, ຕໍ ເປຕວຕຸຖຸວິມານວຕຸຖູຫີ ວິຕຸຖາເຣຕຸວາ ກເຖຕພຸພໍ។

ປຸນນຸຕິວຸທຸຘາຕິ ຍໍ ປຸຄຸຄລໍ ຍາຕາວຸທຸຘາ ອຣິຍຘມຸເມນ ປຸນນຸຕິ ປຣິໂສເຘນຸຕິ។ ສມຈຣິຍາຍາຕິ ສມຸມາປຕິປຕຸຕິຍາ។ ພທຸສຸສຸ ຕາຕິ ປຕິເວຘພທຸສຸສຸຕາ។ ອິຘໂຍຕິ ເອສິຕຄຸຕາ។ ສີລວນຸໂຕຕິ ອຣິຍສີເລນ ສມນຸນາຄຕາ។ ອຣທນຸຕມຊເຊຕິ ອຣຫນຸຕານໍ ມຊເຊ ປຕິລກິຕພຸພໍ ຕໍ ໂສຕຸຖານນຸຕິ ປຕຸທິຕາ ກເຖນຸຕິ។ ອຣຫນຸໂຕ ຫີ ອຕຸຕນາ ປຕິວິທຸຘມຄຸຄໍ ອາຈິກຸຂິຕຸວາ ປຕິປາເທນຸ ຕາ ອາຣາຘກໍ ປຸຄຸຄລໍ ອຣິຍມຄຸເຄນ ປຸນນຸຕິ, ໂສປີ ອຣຫາວ ໂຫຕິ។

ເອວໍ ມຫາສຕຸໂຕ ອຣຫຕຸເຕນ ເທສນາຍ ກູຜໍ ຄຕຸຫນຸໂຕ ອຜຸຖຫີ ຄາຖາຫີ ອຜຸຖ ມຫາມງຄລານິ ກເຖຕຸວາ ເຕສຸເລວ ມງຄ ລານໍ ຖຸຕີ ກໂຣນຸໂຕ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໑໖໔។

''ເອຕານີ ໂຂ ໂສຕຸຖານານິ ໂລເກ, ວິລຸລຸປຸປສຕຸຖານິ ສຸຂຸທຸຣຍານິ;

ຕານິຘ ເສເວຖ ນໂຣ ສປຸ໌ລໂລ, ນ ຫີ ມງຄເລ ກິຸຈນມຕຸຖິ ສຈຸຈ''ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ນ ຫີ ມງຄເລຕິ ຕສຸມີ ປນ ທິຜຸຖສຸຕມຸຕປຸປເກເທ ມງຄເລ ກິຸຈນໍ ເອກມງຄລມຸປີ ສຈຸຈໍ ນາມ ນຕຸຖິ, ນິພຸພານເມວ ປ ເນກໍ ປຣມຕຸຖສຈຸຈນຸຕິ។

ອິຘໂຍ ຕານິ ມງຄລານິ ສຸຕຸວາ ສຕຸຕຜຸຖທິວສຈຸຈເຍນ ອາຈຣິຍໍ ອາປຸຈຸຉິຕຸວາ ຕຕຸເຖວ ອຄມໍສຸ។ ຣາຊາ ເຕສໍ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸ ວາ ປຸຈຸຉິ។ ເຕ ຕສຸສ ອາຈຣິເຍນ ກຖິຕນິຍາເມນ ມງຄລປຸ໌ຫໍ ກເຖຕຸວາ ທີມວນຸຕເມວ ອາຄມໍສຸ។ ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ໂລເກ ມງຄ

ລໍ ປາກຍໍ ອໂໜສິ។ ມງຄເລສຸ ວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ມຕມຕາ ສຄ຺ຄປ຺ຖໍ ປູເຣສຸໍ។ ໂພຊິສຕ຺ໂຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣ ກາເວຕ຺ວາ ອິສິຄຕໍ ອາຫາຍ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ។

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປາຫໍ ມງຄລປ຺ຍ຺ຫໍ ກເຖສີ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສິ – ''ຕທາ ອິສິຄໂຕ ພຸທ຺ຊປຣິສາ ອໂໜສິ , ມງຄລປ຺ຍ຺ຫປຸຈ຺ຉໂກ ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິໂກ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ອາຈຣິໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂໜສີ''ນ຺ຕິ។

ມຫາມງຄລຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປນ຺ນຣສມາ។

[໔໕໔] ໑໖។ ฆຕປຕ຺ຫິຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອຸຍ຺ເຖຫິກຕ຺ຫາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຕປຸຕ຺ຕໍ ກຸຍ຺ມ຺ພິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។ ວຕ຺ຖຸ ມຍ຺ຖກຸຕ຺ຫລິສທິສເມວ។ ອິຊ ປນ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ອຸປາສກໍ ''ກີ, ອຸປາສກ, ໂສຈສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ອາມ, ກນ຺ເຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອຸປາສກ, ໂປຣາຕກປຕ຺ຫິຕາ ປຕ຺ຫິຕານໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ມຕປຸຕ຺ຕໍ ນານຸໂສຈິສູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ອຸຕ຺ຕຣປເຖ ກໍສໂກເຄ ອສິຕຍ຺ຊນນຄເຣ ມຫາກໍໂສ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ។ ຕສ຺ສ ກໍໂສ ຈ, ອຸປກໍໂສ ຈາຕິ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍ, ເທວຄພ຺ກາ ນາມ ເອກາ ຊີຕາ។ ຕສ຺ສາ ຊາຕທິວເສ ເນມິຕ຺ຕກາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ''ເອຕິສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕປຸຕ຺ຕາ ກໍສໂຄຕ຺ຕໍ ກໍສວໍສໍ ນາເສສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ພ຺ຍາກຣິສຸ។ ຣາຊາ ພລວສິເນເຫນ ຊີຕຣໍ ວິນາເສຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ''ກາຕໂຣ ຊານິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ຍາວຕາຍຸກໍ ຄຕ຺ວາ ກາລມກາສິ។ ຕສ຺ມິ ກາລກເຕ ກໍໂສ ຣາຊາ ອໂໜສິ, ອຸປກໍໂສ ອຸປຣາຊາ។ ເຕ ຈິນ຺ຕຍິສຸ ''ສເຈ ມຍໍ ກຄິນິ ນາເສສ຺ສາມ, ຄາຣຍ຺ຫາ ກວິສ຺ສາມ, ເອຕໍ ກສ຺ສຈິ ອທຕ຺ວາ ນິສ຺ສາມິກໍ ກຕ຺ວາ ປຜິຊຄ຺ຄິສ຺ສາມາ''ຕິ។ ເຕ ເອກຖູຕກໍ ປາສາທໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຕໍ ຕຕ຺ຖ ວສາເປສຸໍ។ ນນ຺ທິໂຄປາ ນາມ ຕສ຺ສາ ປຣິຈາຣິກາ ອໂໜສິ។ ອນ຺ຊກເວຕ຺ໂຫ ນາມ ທາໂສ ຕສ຺ສາ ສາມິໂກ ອາຣກ຺ຂມກາສິ។

ຕທາ ອຸຕ຺ຕຣມຊຸຣາຍ ມຫາສາຄໂຣ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ។ ຕສ຺ສ ສາຄໂຣ, ອຸປສາຄໂຣ ຈາຕິ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍ។ ເຕສຸ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ສາຄໂຣ ຣາຊາ ອໂໜສິ, ອຸປສາຄໂຣ ອຸປຣາຊາ។ ໂສ ອຸປກໍສສ຺ສ ສຫາຍໂກ ເອກາຈຣິຍກຸເລ ເອກໂຕ ອຸຄ຺ຄຫິຕສິປ຺ໂປ។ ໂສ ສາຄຣສ຺ສ ກາຕຸ ອນ຺ເຕປຸເຣ ທຸພ຺ກິຕ຺ວາ ກາຍມາໂນ ປລາຍິຕ຺ວາ ກໍສໂກເຄ ອຸປກໍສສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ។ ອຸປກໍໂສ ຕໍ ຣຍ຺ໂຍ ທສ຺ເສສິ, ຣາຊາ ຕສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ອທາສິ។ ໂສ ຣາຊຸປຍ຺ຖານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເທວຄພ຺ກາຍ ນິວາສໍ ເອກຖມ຺ກໍ ປາສາທໍ ທິສ຺ວາ ''ກສ຺ເສໂສ ນິວາໂສ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ການຣຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເທວຄພ຺ກາຍ ປຜິພທ຺ຊຈິຕ຺ໂຕ ອໂໜສິ។ ເທວຄພ຺ກາປິ ເອກທິວສໍ ຕໍ ອຸປກໍເສນ ສທ຺ຊີ ຣາຊຸປຍ຺ຖານໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ''ໂກ ເອໂສ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ມຫາສາຄຣສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ອຸປສາຄໂຣ ນາມາ''ຕິ ນນ຺ທິໂຄປາຍ ສນ຺ຕິກາ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ມິ ປຜິພທ຺ຊຈິຕ຺ຕາ ອໂໜສິ។ ອຸປສາຄໂຣ ນນ຺ທິໂຄປາຍ ລຍ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ''ກຄິນິ, ສກ຺ຂິສ຺ສສິ ເມ ເທວຄພ຺ກໍ ທສ຺ເສຕຸ''ນ຺ຕິ ອາຫ។ ສາ ''ນ ເອຕໍ ສາມິ, ຄຣຸກ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ການຣຕໍ ເທວຄພ຺ກາຍ ອາໂຣເຈສິ។ ສາ ປກຕິຍາວ ຕສ຺ມິ ປຜິພທ຺ຊຈິຕ຺ຕາ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ''ສາຊູ''ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ນນ຺ທິໂຄປາ ອຸປສາຄຣສ຺ສ ສຍ຺ຍໍ ທຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິກາເຄ ຕໍ ປາສາທໍ ອາໂຣເປສິ។ ໂສ ເທວຄພ຺ກາຍ ສທ຺ຊີ ສໍວາສໍ ກປ຺ເປສິ។ ອຖ ເນສໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ສໍວາເສນ ເທວຄພ຺ກາ ຄພ຺ກໍ ປຜິລກິ។

ອປຣກາເຄ ຕສ຺ສາ ຄພ຺ກປຕິຍ຺ຖານໍ ປາກຍໍ ອໂໜສິ។ ກາຕໂຣ ນນ຺ທິໂຄປ໌ ປຸຈ຺ຉີສຸ, ສາ ອກຍໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ຕໍ ອນ຺ຕຣໍ ກເຖສິ។ ເຕ ສຸຕ຺ວາ ''ກຄິນິ ນາເສຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ສເຈ ຊີຕຣໍ ວິຊາຍິສ຺ສຕິ, ຕມ຺ປີ ນ ນາເສສ຺ສາມ, ສເຈ ປນ ປຸຕ຺ໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ນາເສສ຺ສາມາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເທວຄພ຺ກໍ ອຸປສາຄຣສ຺ເສວ ອທໍສຸ។ ສາ ປຣິປຸຕ຺ຕຄພ຺ກາ ຊີຕຣໍ ວິຊາຍິ។ ກາຕໂຣ ສຸຕ຺ວາ ໜຍ຺ຖຕຸຍ຺ຖາ ຕສ຺ສາ ''ອຍ຺ຊນເທວີ''ຕິ ນາມໍ ກຣິສຸ។ ເຕສໍ ໂກຄວຫ຺ຌມານໍ ນາມ ໂກຄຄາມໍ ອທໍສຸ។ ອຸປສາຄໂຣ ເທວຄພ຺ກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂກຄວຫ຺ຌມານຄາເມ ວສິ។ ເທວຄພ຺ກາຍ ປຸນປິ ຄພ຺ໂກ ປຕິຍ຺ຖາສິ, ນນ຺ທິໂຄປາປິ ຕໍ ທິວສເມວ ຄພ຺ກໍ ປຜິລກິ។ ຕາສຸ ປຣິປຸຕ຺ຕຄພ຺ກາສຸ ເອກທິວສເມວ ເທວຄພ຺ກາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, ນນ຺ທິໂຄປາ ຊີຕຣໍ ວິຊາຍິ។ ເທວຄພ຺ກາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວິນາສນກເຍນ ປຸຕ຺ຕໍ ນນ຺ທິໂຄປາຍ ຣຫສ຺ເສນ ເປເສຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ຊີຕຣໍ ອາຫຣາເປສິ។ ຕສ຺ສາ ວິຊາຕກາວໍ ກາຕິການໍ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ເຕ ''ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຕາ, ຊີຕຣ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ຊີຕຣ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ເຕນ ຫິ ໂປເສຖາ''ຕິ ອາຫໍສຸ។ ເອເຕນຸປາເຍນ

ເທວຄພ຺ຠາ ທສ ປຸຕ຺ເຕ ວິຊາຍິ, ທສ ຘີຕໂຣ ນນ຺ທິໂຄປາ ວິຊາຍິຯ ທສ ປຸຕ຺ຕາ ນນ຺ທິໂຄປາຍ ສນ຺ຕິເກ ວຑ຺ຒນ຺ຕິ, ຘີຕໂຣ ເທວຄພ຺ຠາຍຯ ຕໍ ອນ຺ຕຣໍ ໂກຈິ ນ ຊານາຕິຯ ເທວຄພ຺ຠາຍ ເຊຏ຺ຐປຸຕ຺ໂຕ ວາສຸເທໂວ ນາມ ອໂຫສິ, ທຸຕິໂຍ ພລເທໂວ, ຕຕິໂຍ ຈນ຺ທເທໂວ, ຈຕຸຕ຺ໂຖ ສູຣິຍເທໂວ, ປຎ຺ຈໂມ ອຄ຺ຄິເທໂວ, ຉຏ຺ໂຐ ວຣຸຓເທໂວ, ສຕ຺ຕໂມ ອຊ຺ຊຸໂນ, ອຏ຺ຐໂມ ປຊ຺ຊຸໂນ, ນວໂມ ຆຏປຓ຺ຑິໂຕ, ທສໂມ ອງ຺ກຸໂຣ ນາມ ອໂຫສິຯ ເຕ ອນ຺ຘກເວຓ຺ຫຸທາສປຸຕ຺ຕາ ທສ ຠາຕິກາ ເຈຏກາຕິ ປາກຏາ ອເຫສຸໍຯ

ເຕ ອປຣຠາເຄ ວຸຑ຺ຒິມນ຺ວາຍ ຖາມພລສມ຺ປນ຺ນາ ກກ຺ຂຬາ ຜຣຸສາ ຫຸຕ຺ວາ ວິໂລປໍ ກໂຣນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕິ , ຣຎ຺ໂຎ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ປຓ຺ຓາກາເຣປິ ວິລຸມ຺ປນ຺ເຕວຯ ມນຸສ຺ສາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ‘‘ອນ຺ຘກເວຓ຺ຫຸທາສປຸຕ຺ຕາ ທສ ຠາຕິກາ ຣຏ຺ຐໍ ວິລຸມ຺ປນ຺ຕີ’’ຕິ ຣາຊງ຺ຄເຓ ອຸປກ຺ໂກສິໍສຸຯ ຣາຊາ ອນ຺ຘກເວຓ຺ຫຸໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ກສ຺ມາ ປຸຕ຺ເຕຫິ ວິໂລປໍ ກາຣາເປສີ’’ຕິ ຕຊ຺ເຊສິຯ ເອວໍ ທຸຕິຍມ຺ປິ ຕຕິຍມ຺ປິ ມນຸສ຺ເສຫິ ອຸປກ຺ໂກເສ ກເຕ ຣາຊາ ຕໍ ສນ຺ຕຊ຺ເຊສິຯ ໂສ ມຣຓຠຍຠີໂຕ ຣາຊານໍ ອຠຍໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ‘‘ເທວ, ເອເຕ ນ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕາ, ອຸປສາຄຣສ຺ສ ປຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ຕໍ ອນ຺ຕຣໍ ອາໂຣເຈສິຯ ຣາຊາ ຠີໂຕ ‘‘ເກນ ເຕ ອຸປາເຍນ ຄຓ຺ຫາມາ’’ຕິ ອມຈ຺ເຈ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ເອເຕ, ເທວ, ມລ຺ລຍຸທ຺ຘວິຕ຺ຕກາ, ນຄເຣ ຍຸທ຺ຘໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ເນ ຍຸທ຺ຘມຓ຺ຑລໍ ອາຄເຕ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ມາເຣສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຈາຓູຣໍ, ມຸຏ຺ຐິກຎ຺ຈາຕິ ທ຺ເວ ມລ຺ເລ ເປເສຕ຺ວາ ‘‘ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຍຸທ຺ຘໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ນຄເຣ ເຠຣິໍ ຈຣາເປຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ຍຸທ຺ຘມຓ຺ຑລໍ ສຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ອກ຺ຂວາຏໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຍຸທ຺ຘມຓ຺ຑລໍ ອລງ຺ກາຣາເປຕ຺ວາ ຘຊປຏາກໍ ພນ຺ຘາເປສິຯ ສກລນຄຣໍ ສງ຺ຂຸຠິຯ ຈກ຺ກາຕິຈກ຺ກໍ ມຎ຺ຈາຕິມຎ຺ຈໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຈາຓູຣມຸຏ຺ຐິກາ ຍຸທ຺ຘມຓ຺ຑລໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວຄ຺ຄນ຺ຕາ ຄຊ຺ຊນ຺ຕາ ອປ຺ໂຜເຏນ຺ຕາ ວິຈຣິໍສຸຯ ທສ ຠາຕິກາປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຊກວີຖິໍ ວິລຸມ຺ປິຕ຺ວາ ວຓ຺ຓສາຏເກ ນິວາເສຕ຺ວາ ຄນ຺ຘາປເຓສຸ ຄນ຺ຘໍ , ມາລາກາຣາປເຓສຸ ມາລໍ ວິລຸມ຺ປິຕ຺ວາ ວິລິຕ຺ຕຄຕ຺ຕາ ມາລຘາຣິໂນ ກຕກຓ຺ຓປູຣາ ວຄ຺ຄນ຺ຕາ ຄຊ຺ຊນ຺ຕາ ອປ຺ໂຜເຏນ຺ຕາ ຍຸທ຺ຘມຓ຺ຑລໍ ປວິສິໍສຸຯ

ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຈາຓູໂຣ ອປ຺ໂຜເຏນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິຯ ພລເທໂວ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ນ ນໍ ຫຕ຺ເຖນ ຉຸປິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຫຕ຺ຖິສາລໂຕ ມຫນ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖິໂຍຕ຺ຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ວຄ຺ຄິຕ຺ວາ ຄຊ຺ຊິຕ຺ວາ ໂຍຕ຺ຕໍ ຂິປິຕ຺ວາ ຈາຓູຣໍ ອຸທເຣ ເວເຐຕ຺ວາ ທ຺ເວ ໂຍຕ຺ຕໂກຏິໂຍ ເອກໂຕ ກຕ຺ວາ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສີສມຕ຺ຖເກ ຠເມຕ຺ວາ ຠູມິຍໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ພຫິ ອກ຺ຂວາເຏ ຂິປິຯ ຈາຓູເຣ ມເຕ ຣາຊາ ມຸຏ຺ຐິກມລ຺ລໍ ອາຓາເປສິຯ ໂສ ອຸຏ຺ຐາຍ ວຄ຺ຄິຕ຺ວາ ຄຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອປ຺ໂຜເຏສິຯ ພລເທໂວ ຕໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ອຏ຺ຐີນິ ສຎ຺ຈຸຓ຺ເຓຕ຺ວາ ‘‘ອມລ຺ໂລມ຺ຫິ, ອມລ຺ໂລມ຺ຫີ’’ຕິ ວທນ຺ຕເມວ ‘‘ນາຫໍ ຕວ ມລ຺ລຠາວໍ ວາ ອມລ຺ລຠາວໍ ວາ ຊານາມີ’’ຕິ ຫຕ຺ເຖ ຄເຫຕ຺ວາ ຠູມິຍໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປຕ຺ວາ ພຫິ ອກ຺ຂວາເຏ ຂິປິຯ ມຸຏ຺ຐິໂກ ມຣນ຺ໂຕ ‘‘ຍກ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ຂາທິຕຸໍ ລຠິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ປຏ຺ຐເປສິຯ ໂສ ກາລມຕ຺ຕິກອຏວິຍໍ ນາມ ຍກ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ຣາຊາ ‘‘ຄຓ຺ຫຖ ທສ ຠາຕິເກ ເຈຏເກ’’ຕິ ອຸຏ຺ຐຫິ ຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ວາສຸເທໂວ ຈກ຺ກໍ ຂິປິຯ ຕໍ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ຠາຕິການໍ ສີສານິ ປາເຕສິຯ ມຫາຊໂນ ຠີຕຕສິໂຕ ‘‘ອວສ຺ສຍາ ໂນ ໂຫຖາ’’ຕິ ຕສ຺ສ ປາເທສຸ ປຕິຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິຯ ເຕ ທ຺ເວປິ ມາຕຸເລ ມາເຣຕ຺ວາ ອສິຕຎ຺ຊນນຄເຣ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ຕຕ຺ຖ ກຕ຺ວາ ‘‘ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມາ’’ຕິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ກາລໂຍນກຣຎ຺ໂຎ ນິວາສໍ ອຍຸຊ຺ຊນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຣິຂາຣຸກ຺ຂຄຫນໍ ວິທ຺ຘໍເສຕ຺ວາ ປາກາຣໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕໍ ຣຊ຺ຊໍ ອຕ຺ຕໂນ ຫຕ຺ຖຄຕໍ ກຕ຺ວາ ທ຺ວາຣວຕິໍ ປາປຸຓິໍສຸຯ ຕສ຺ສ ປນ ນຄຣສ຺ສ ເອກໂຕ ສມຸທ຺ໂທ ເອກໂຕ ປພ຺ພໂຕ, ອມນຸສ຺ສປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ກິຣ ຕໍ ອໂຫສິຯ

ຕສ຺ສ ອາຣກ຺ຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຐິຕຍກ຺ໂຂ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ຄທ຺ຣຠເວເສນ ຄທ຺ຣຠຣວໍ ຣວຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຍກ຺ຂານຸຠາເວນ ສກລນຄຣໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ມຫາສມຸທ຺ເທ ເອກສ຺ມິໍ ທີປເກ ຕິຏ຺ຐຕິຯ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ເຕສຸ ຄເຕສຸ ປຸນາຄນ຺ຕ຺ວາ ສກຏ຺ຐາເນເຍວ ປຕິຏ຺ຐາຕິຯ ຕທາປິ ໂສ ຄທ຺ຣໂຠ ເຕສໍ ທສນ຺ນໍ ຠາຕິການໍ ອາຄມນໍ ຎຕ຺ວາ ຄທ຺ຣຠຣວໍ ຣວິຯ ນຄຣໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ທີປເກ ປຕິຏ຺ຐາຍ ເຕສຸ ນຄຣໍ ອທິສ຺ວາ ນິວຕ຺ຕນ຺ເຕສຸ ປຸນາຄນ຺ຕ຺ວາ ສກຏ຺ຐາເນ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ ເຕ ປຸນ ນິວຕ຺ຕິໍສຸ, ປຸນປິ ຄທ຺ຣໂຠ ຕເຖວ ອກາສິຯ ເຕ ທ຺ວາຣວຕິນຄເຣ ຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ກຓ຺ຫທີປາຍນສ຺ສ ອິສິໂນ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມຍໍ ທ຺ວາຣວຕິຍໍ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມ, ເອກໍ ໂນ ອຸປາຍໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ປຣິຂາປິຏ຺ເຐ ອສຸກສ຺ມິໍ ນາມ ຐາເນ ເອໂກ ຄທ຺ຣໂຠ ຈຣຕິຯ ໂສ ຫິ ອມິຕ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ວິຣວຕິ, ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ນຄຣໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕຸມ຺ເຫ ຕສ຺ສ ປາເທ ຄຓ຺ຫຖ, ອຍໍ ໂວ ນິປ຺ຜຊ຺ຊນູປາໂຍ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕາປສໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄທ຺ຣຠສ຺ສ ປາເທສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ນິປຕິຕ຺ວາ ‘‘ສາມິ, ຐເປຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ອຎ຺ໂຎ ອມ຺ຫາກໍ ອວສ຺ສໂຍ ນຕ຺ຖິ, ອມ຺ຫາກໍ ນຄຣໍ ຄຓ຺ຫນກາເລ ມາ ຣວິຕ຺ຖາ’’ຕິ ຍາຈິໍສຸຯ ຄທ຺ຣໂຠ ‘‘ນ ສກ຺ກາ ນ ວິຣວິຕຸໍ, ຕຸມ຺ເຫ ປນ ປຐມຕຣໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາ ມຫນ຺ຕານິ ອຍນງ຺ຄລານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ນຄຣທ຺ວາເຣສຸ ມຫນ຺ເຕ ອຍຂາຓຸເກ ຠູມິຍໍ ອາໂກເຏຕ຺ວາ ນຄຣສ຺ສ ອຸປ຺ປຕນກາເລ ນງ຺ຄລານິ ຄເຫຕ຺ວາ ນງ຺ຄລພທ຺ທໍ ອຍສງ຺ຂລິກໍ ອຍຂາຓຸເກ ພນ຺ເຘຍ຺ຍາຖ, ນຄຣໍ ອຸປ຺ປຕິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອາຫຯ

ເຕ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ມິ ອວິຣວນ຺ເຕເຍວ ນງ຺ຄລານິ ອາທາຍ ຈຕູສຸ ນຄຣທ຺ວາເຣສຸ ຊາຕ຺ເກ ກູມິຍ໌ ອາໂກເຍຕ຺ວາ ອຍ຺ຖໍສຸ໌ ຕສ຺ມິ ຂເຕ ຄຫ຺ຣໂກ ວິຣວິ, ນຄຣໍ ອຸປ຺ປ໌ຕິຕຸມາຣກິ໌ ຈຕູສຸ ທ຺ວາເຣສຸ ຖິຕາ ຈຕູຫິ ອຍນງ຺ຄເລຫິ ຄເຫຕ຺ວາ ນງ຺ຄລພທ຺ສາ ອຍສງ຺ຂລິກາ ຊາຕ຺ເກສຸ ພນ຺ສີສຸ, ນຄຣໍ ອຸປ຺ປ໌ຕິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ໌ ທສ ກາຕິກາ ຕໂຕ ນຄຣໍ ປ໌ວິສິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ມາເຣຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ຄຕ຺ຫີສຸ໌ ເອວໍ ເຕ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ເຕສຍ຺ຖິຍາ ນຄຣສຫສ຺ເສສຸ ສພ຺ພຣາຊາໂນ ຈກ຺ເກນ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປ໌ຕ຺ວາ ທ຺ວາຣວຕີຍໍ ວສມານາ ຣຊ຺ຊໍ ທສ ໂກຍ຺ຖາເສ ກຕ຺ວາ ວິກຊີສຸ, ກຕິນີ ປນ ອລ຺ຊນເທວີ ນ ສຣີສຸ໌ ຕໂຕ ປຸນ ‘‘ເອກາທສ ໂກຍ຺ຖາເສ ກໂຣມ າ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອງກຸໂຣ ‘‘ມມ ໂກຍ຺ຖາສໍ ຕສ຺ສາ ເທຖ, ອຫໍ ໂວຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ຊີວິສ຺ສາມິ, ເກວລໍ ຕຸມ຺ເຫ ອຕ຺ຕໂນ ຊນປ໌ເທ ມຍ຺ຫໍ ສຸງກໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຖາ’’ຕິ ອາຫ໌ ເຕ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ສມ຺ປ໌ຜິຈ຺ຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ໂກຍ຺ຖາສໍ ກຕິນີຍາ ທຕ຺ວາ ສທ຺ຂີ ຕາຍ ນວ ຣາຊາໂນ ທ຺ວາຣວຕີຍໍ ວສີສຸ໌ ອງກຸໂຣ ປນ ວຕິຊ຺ຊມກາສີ໌ ເອວໍ ເຕສຸ ອປ໌ຣາປ໌ຣໍ ປຸຕ຺ຕທີຕາຫິ ວທ຺ຌມາເນສຸ ອທ຺ສາເນ ຄເຕ ມາຕາ ປີຕໂຣ ກາລມກໍສຸ໌

ຕທາ ກິຣ ມນຸສ຺ສານໍ ວີສຕິວສ຺ສສຫສ຺ສາຍຸກກາໂລ ອໂຫສີ໌ ຕທາ ວາສຸເທວມຫາຣາຊສ຺ສ ເອໂກ ປຸຕ຺ໂຕ ກາລມກາສີ໌ ຣາຊາ ໂສກປ໌ເຣໂຕ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ປ໌ຫາຍ ມລ຺ຈສ຺ສ ອຍນີ ປ໌ຣິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ວິລປ໌ນ຺ໂຕ ນິປ໌ຊ຺ຊີ໌ ຕສ຺ມິ ກາເລ ຆຍປ໌ຕ຺ທີໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ຖເປ໌ຕ຺ວາ ມໍ ອລ຺ໂຍ ໂກຈິ ມມ ກາຕຸ ໂສກໍ ຫຣິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຸປາເຍນສ຺ສ ໂສກໍ ຫຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ໌ ໂສ ອຸມ຺ມຕ຺ຕກເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ສສໍ ເມ ເທຖ, ສສໍ ເມ ເທຖາ’’ຕິ ອາກາສໍ ອຸລ຺ໂລເກນ຺ໂຕ ສກລນຄຣໍ ວິຈຣີ໌ ‘‘ຆຍປ໌ຕ຺ທີໂຕ ອຸມ຺ມຕ຺ຕໂກ ຊາໂຕ’’ຕິ ສກລນຄຣໍ ສງ຺ຂຸກິ໌ ຕສ຺ມິ ກາເລ ໂຣຫີເຕຍ຺ໂຍ ນາມ ອມຈ຺ໂຈ ວາສຸເທວຣລ຺ໂຍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຂີ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປນ຺ໂຕ ປ໌ຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໒໘໌

‘‘ອຸຍ຺ເຖຫິ ກຕ຺ຫ ກີ ເສສິ, ໂກ ອຕ຺ໂຖ ສຸປ໌ເນນ ເຕ;

ໂຍປິ ຕຸຍ຺ຫໍ ສໂກ ກາຕາ, ຫທຍໍ ຈກ຺ຂຸ ຈ ທກ຺ຂິຕໍ;

ຕສ຺ສ ວາຕາ ພລີຍນ຺ຕິ, ຆໂຍ ຊປ໌ປ໌ຕິ ເກສວາ’’ຕິ໌

ຕຕ຺ຖ ກຕ຺ຫາຕິ ໂຄຕ຺ເຕນາລປ໌ຕິ, ກຕ຺ຫາຍນໂຄຕ຺ໂຕ ກິເຣສ໌ ໂກ ອຕ຺ໂຖຕິ ກຕຣາ ນາມ ວທ຺ຌີ໌ ຫທຍໍ ຈກ຺ຂຸ ຈ ທກ຺ຂິຕນ຺ຕິ ຫທເຍນ ເຈວ ທກ຺ຂິຕຈກ຺ຂຸນາ ຈ ສມາໂນຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ຕສ຺ສ ວາຕາ ພລີຍນ຺ຕີຕິ ຕສ຺ສ ຫທຍໍ ອປ໌ສ຺ມາຣວາຕາ ອວຕ຺ຖຣນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ຊປ໌ປ໌ຕີຕິ ‘‘ສສໍ ເມ ເທຖາ’’ຕິ ວິປ໌ປ໌ລປ໌ຕິ໌ ເກສວາຕິ ໂສ ກິຣ ເກສໂສກນຕາຍ ‘‘ເກສວາ’’ຕິ ປ໌ລ຺ລາຍິຕ຺ຖ, ເຕນ ຕໍ ນາ ເມນາລປ໌ຕິ໌

ເອວໍ ອມຈ຺ເຈນ ວຸຕ຺ເຕ ຕສ຺ສ ອຸມ຺ມຕ຺ຕກກາວໍ ລຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂຜ ທຸຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໒໒໌

‘‘ຕສ຺ສ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ໂຣຫີເຕຍ຺ຍສ຺ສ ເກສໂວ;

ຕຣມານຣູໂປ ວຸຍ຺ຖາສິ, ກາຕຸໂສເກນ ອຍ຺ຜິໂຕ’’ຕິ໌

ຣາຊາ ອຸຍ຺ຖາຍ ສີຫໍ ປ໌າສາທາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຆຍປ໌ຕ຺ທີຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸໂກສຸ ຫຕ຺ເຖສຸ ທລຸຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຂີ ສລ຺ລປ໌ນ຺ໂຕ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໒ກ໌

‘‘ກີ ນຸ ຂຸມ຺ມຕຸຕຣູໂປ໌ວ, ເກວລໍ ທຸວາຣກໍ ອິມໍ;

ສໂສ ສໂສຕິ ລປ໌ສິ, ໂກ ນຸ ເຕ ສສມາຫຣິ’’ຕິ຿

ຕຕ຺ຖ ເກວລໍ ທຸວາຣກໍ ອິມນ຺ຕິ ກສ຺ມາ ຂຸມ຺ມຕຸຕໂກ ວິຍ ຫຸຕຸວາ ສກລໍ ອິມໍ ທຸວາຣວຕິນຄຣໍ ວິຈຣນ຺ໂຕ ‘‘ສໂສ ສໂສ’’ຕິ ລປ໌ສິ຿ ໂກ ຕວ ສສໍ ຫຣິ, ເກນ ເຕ ສໂສ ຄຫິໂຕຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ຿

ໂສ ຣຄ຺ຎາ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕປິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຕເທວ ວຈນໍ ວທຕິ຿ ຣາຊາ ປຸນ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໖໘຿

‘‘ໂສວຕ຺ຕມຍໍ ມຕິມຍໍ, ໂລຫມຍໍ ອຖ ຣູປິຍາມຍໍ;

ສງ຺ຂສິລາປວາລຸອມຍໍ, ກາຣຍິສ຺ສາມິ ເຕ ສສໍ຿

໑໖໙຿

‘‘ສນ຺ຕິ ອຄ຺ເລປີ ສສກາ, ອຣຄ຺ເລ ວນໂຄຈຣາ;

ເຕປິ ເຕ ອານຍິສ຺ສາມິ, ກີທິສໍ ສສມິຈ຺ຉສີ’’ຕິ຿

ຕຕ຺ຣາຍໍ ສງ຺ເຂປຕ຺ໂຖ – ເຕສຸ ສຸວຕ຺ຕມຍາທີສຸ ຍໍ ອິຈ຺ຉສິ, ຕໍ ວທ, ອຫໍ ເຕ ກາເຣຕ຺ວາ ທສ຺ສາມິ, ອຖາປີ ເຕ ນ ໂຣເຈສິ, ອຄ຺ເລປີ ອຣຄ຺ເລ ວນໂຄຈຣາ ສສກາ ອຕ຺ຖິ, ເຕປິ ເຕ ອານຍິສ຺ສາມິ, ວທ ກທ຺ຣມຸຂ, ກີທິສໍ ສສມິຈ຺ຉສີຕິ຿

ຣຄ຺ໂຍ ກາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ພຜປຕ຺ທິໂຕ ຉຜ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໐຿

‘‘ນ ຈາຫເມເຕ ອິຈ຺ຉາມິ, ເຍ ສສາ ປ຺ຖວິສ຺ສິຕາ;

ຈນ຺ທໂຕ ສສມິຈ຺ຉາມິ, ຕໍ ເມ ໂອຫຣ ເກສວາ’’ຕິ຿

ຕຕ຺ຖ ໂອຫຣາຕິ ໂອຕາເຣຫິ຿

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ກາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ນິສ຺ສໍສຍໍ ເມ ກາຕາ ຂຸມ຺ມຕ຺ຕໂກວ ຊາໂຕ’’ຕິ ໂທມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໑຿

‘‘ໂສ ນູນ ມທຸຣໍ ຍາຕິ, ຊີວິຕໍ ວິຊຫິສ຺ສສິ;

ອປ຺ຕຖິຍໍ ໂຍ ປຕ຺ຖຍສິ, ຈນ຺ທໂຕ ສສມິຈ຺ຉສີ’’ຕິ຿

ຕຕ្ថ ឈាតិតិ កនិដ្ឋំ ខាលប្បុត្តេ ខាហ។ ឨទំ ວុត្តំ ហោតិ – ‘‘ຕាត, ມយ្ហំ ປិយឈាតិ ໂສ ត្វំ ນូນ ខតិមន្ទំ ខត្តនោ ຊីវិតំ ວិឨហិស្សសិ, ໂຍ ខប្បតេពផ្ខំ ປត្តេយសិ’’តិ។

ឃឆប្តហិតោ ຣញ្ញោ ວចនំ ສុត្វា និច្ចលោ ຣុត្វា ‘‘ការិក, ຕ្វំ ຈន្ទតោ ສសកំ ປត្ថេន្តស្ស តំ ខលភិត្វា ຊី ວិតក្ខយការំ ຊានន្តោ ກឹ ការណា ມតបុត្តំ ខនុសោចសិ’’តិ ວត្វា ខឆ្ឋមំ ຄាຖមាហ –

១៣៤។

‘‘ឯວំ ເຈ ກត្វា ຊានាសិ, យທញ្ញមនុស្សាសសិ;

ກស្មា បុរេ មតំ បុត្តំ, ខឨ្ជាបិ ມនុសោចសិ’’តិ។

ຕត្ថ ឯວន្តិ ឨទំ ខលព្ភនេយ្យឆ្ឋានំ នាម ນ ປត្ថេតព្ពន្តិ យទិ ឯວំ ຊានាសិ។ យທញ្ញមនុស្សាសសីតិ ឯວំ ຊានន្តោວ យទិ ខញ្ញំ ខនុសាសសីតិ ខត្ថោ។ ປុរេតិ ខຖ ກស្មា ឨតោ ຈតុមាសមត្ថកោ មតបុត្តំ ខឨ្ជាបិ ខនុសោចសីតិ ວទតិ។

ឯວំ ໂສ ខន្តរវីថិយំ ຖិតោវ ‘‘ការិក, ខហំ តាວ ປញ្ញាយមានំ ປត្ថេមិ, ຕ្វំ ປន ខប្បញ្ញាយមានស្ស ໂສຈសិ’’តិ ວត្វា ຕស្ស ធម្មំ ທេសេន្តោ បុន ທ្វេ ຄាថា ខការសិ –

១៣៥។

‘‘យំ ນ លព្ភា មនុស្សេន, ខមនុស្សេន ວា បុន;

ຊាតោ មេ មា មរិ បុត្តោ, ກុតោ លព្ភា ខលព្ភិយំ។

១៣៦។

‘‘ນ មន្តា មូលភេសជ្ជា, ឱសធេហិ ធនេន ວា;

សក្កា ខានយិតុំ ກត្ហ, យំ បេតមនុសោចសី’’តិ។

ຕត្ថ យន្តិ ការិក យំ ឯວំ ຊាតោ មេ បុត្តោ មា មរីតិ មនុស្សេន ວា ທេວេន ວា បុន ນ លព្ភា ນ សក្កា លទ្ធុំ, តំ ត្វំ ປត្ថេសិ, ຕទេតំ ກុតោ លព្ភា កេន ការណេន សក្កា លទ្ធុំ, ນ សក្កាតិ ທីបេតិ។ ກស្មា? យស្មា ខលព្ភិយំ, ខលព្ភ នេយ្យឆ្ឋានញ្ហិ នាមេតន្តិ ខត្ថោ។ មន្តាតិ មន្តបយោគេន។ មូលភេសជ្ជាតិ មូលភេសជ្ជេន។ ឱសធេហីតិ នានាវិ ធោសធេហិ។ ធនេន ວាតិ ໂកដិសតសហស្សធនេនាបិ ធនេន ວា។ ឨទំ ວុត្តំ ហោតិ – ‘‘យំ ຕ្វំ បេតមនុសោចសិ, តំ ឯតេហិ មន្តបយោ គាទីហិ ខានេតុំ ນ សក្កា’’តិ។

ຣាຊា តំ ស្ុត្វា ‘‘យុត្តំ, តាត, ສល្លកខិតំ មេ, មម ໂສកហរណត្ថាយ ຕយា ឨទំ ກត’’ន្តិ ឃឆប្តហិតំ ວណ្ណេន្តោ ຈតស្សោ ຄាຖា ខការសិ –

១៣៧។

‘‘យស្ស ឯតាទិសា ខស្សុ, ខមច្ចា បុរិសប្តហិតា;

ຍຖາ ນິຊ຺ຊາປເຍ ອຊ຺ຊ, ຓເຜ ປຸຣິສປຓ຺ທິໂຕ.

໑໗໖.

‘‘ອາທິຕ຺ຕໍ ວຕ ມໍ ສນ຺ຕໍ, ຆຕສິຕ຺ຕໍວ ປາວກໍ;

ວາຣິນາ ວິຍ ໂອສິຍ຺ຈໍ, ສພ຺ພໍ ນິພ຺ພາປເຍ ທຣໍ.

໑໗໗.

‘‘ອພ຺ພຫີ ວຕ ເມ ສລ຺ລໍ, ຍມາສິ ຫທຍສ຺ສິຕໍ;

ໂຍ ເມ ໂສກປເຣຕສ຺ສ, ປຸຕ຺ຕໂສກໍ ອປານຸທີ.

໑໗໘.

‘‘ໂສຫໍ ອພ຺ພູລ຺ຫສລ຺ໂລສ຺ມິ, ວີຕໂສໂກ ອນາວິໂລ;

ນ ໂສຈາມິ ນ ໂຣທາມິ, ຕວ ສຸຕ຺ວານ ມາຓວາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປຖມຄາຖາຍ ສງ຺ເຂປຕ຺ໂຖ – ຍຖາ ເຍນ ກາຣເຓນ ອຊ຺ຊ ມໍ ປຸຕ຺ຕໂສກປເຣຕໍ ຓເຜ ປຸຣິສປຓ຺ທິໂຕ ໂສກທຣຓຕ຺ຖາຍ ນິຊ຺ຊາປເຍ ນິຊ຺ຊາເປສິ ໂພເຣສິ. ຍສ຺ສ ອຍ຺ຍສ຺ສປີ ເອຕາທິສາ ປຸຣິສປຓ຺ທິຕາ ອມຈ຺ຈາ ອສ຺ສຸ, ຕສ຺ສ ກຸໂຕ ໂສໂກຕິ. ເສສ ຄາຖາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖາເຍວ.

ອວສາເນ –

໑໗໙.

‘‘ເອວໍ ກໂຣນ຺ຕິ ສປ຺ປ຺ຍ຺ຍາ, ເຍ ໂຫນ຺ຕິ ອນຸກມ຺ປກາ;

ນິວຕ຺ຕຍນ຺ຕິ ໂສກມ຺ຫາ, ຓເຜ ເຊຍ຺ຖໍວ ກາຕຣ’’ນ຺ຕິ. –

ອຍໍ ອພິສມ຺ພຸທ຺ຄຄາຖາ ອຸຕ຺ຕານຕ຺ຖາເຍວ.

ເອວໍ ຓຍກຸມາເຣນ ວີຕໂສເກ ກເຕ ວາສຸເທເວ ຣຊ຺ຊໍ ອນຸສາສນ຺ເຕ ທີຓສ຺ສ ອທ຺ຊໂນ ອຈ຺ຈເຍນ ທສກາຕິກປຸຕ຺ຕາ ກຸມາຣາ ຈິນ຺ຕຍິສຸ ‘‘ກຕ຺ຫທີປາຍນໍ ‘ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸໂກ’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ວີມໍສິສ຺ສາມ ຕາວ ນ’’ນ຺ຕິ. ເຕ ເອກໍ ທຫຣກຸມາຣໍ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ຄພ຺ພິນິອາກາເຣນ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຸທເຣ ມສູຣກໍ ພນ຺ຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຍໍ ກຸມາຣິກາ ກິໍ ວິຊາຍິສ຺ສຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິສຸ. ຕາປໂສ ‘‘ທສກາຕິກຣາຊູນໍ ວິນາສກາໂລ ປຕ຺ໂຕ, ມຍ຺ຫໍ ນຸ ໂຂ ອາຍຸສງ຺ຂາໂຣ ກິທິໂສ ໂຫຕີ’’ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ‘‘ອຊ຺ເຊວ ມຣຓໍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຜຕ຺ວາ ‘‘ກຸມາຣາ ອິມິນາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂກ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກເຖເຖວ ໂນ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ນິພທ຺ໂຜ ‘‘ອຍໍ ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຂທິຣຓຜິກໍ ວິຊາຍິສ຺ສຕິ, ຕາຍ ວາສຸເທວກຸລໍ ນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ຕຸມ຺ເຫ ຕໍ ຂທິຣຓຜິກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຊາເປຕ຺ວາ ຉາຣິກໍ ນທິຍໍ ປກ຺ຂິເປຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ອາຫ. ອຖ ນໍ ເຕ ‘‘ກູຍຊຜິລ, ປຸຣິໂສ ວິຊາຍນໂກ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕນ຺ຕຣຊ຺ຊກໍ ນາມ ກມ຺ມກາຣຓໍ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປຍິສຸ. ຣາຊາໂນ ກຸມາເຣ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ການຓາ ຕາປສໍ ມາຣຍິຕ຺ຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ສຸຕ຺ວາ ກີຕາ ຕສ຺ສ ອາຣກ຺ຂໍ ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຕສ຺ສ ກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕໍ ຂທິຣຓຜິ

ກໍ ຊາເປຕ຺ວາ ຉາຣິກໍ ນທິຍໍ ຂິປິໍສຸຯ ສາ ນທິຍາ ວຸຍ຺ຫມານາ ມຸຂທ຺ວາເຣ ເອກປ຺ສ຺ເສ ລຄ຺ຄິ, ຕໂຕ ເອຣກໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ

ອເຖກທິວສໍ ເຕ ຣາຊາໂນ ''ສມຸທ຺ທກີຬໍ ກີຬິສ຺ສາມາ''ຕິ ມຸຂທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາມຓ຺ຑປໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕມຓ຺ຑເປ ຂາທນ຺ຕາ ປິວນ຺ຕາ ກີຬາວເສເນວ ປວຕ຺ຕຫຕ຺ຖປາທປຣາມາສາ ທ຺ວິທາ ຠິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ມຫາກລຫໍ ກຣິໍສຸຯ ອເຖໂກ ອຎ຺ຎໍ ມຸຄ຺ຄຣໍ ອລຠນ຺ໂຕ ເອຣກວນໂຕ ເອກໍ ເອຣກປຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫິຯ ຕໍ ຄຫິຕມຕ຺ຕເມວ ຂທິຣມຸສລໍ ອໂຫສິຯ ໂສ ເຕນ ມຫາຊນໍ ໂປເຖສິຯ ອຖຎ຺ເຎຫິ ສພ຺ເພຫິ ຄຫິຕຄຫິຕໍ ຂທິຣມຸສລເມວ ອໂຫສິຯ ເຕ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ມຫາວິນາສໍ ປາປຸຓິໍສຸຯ ເຕສຸ ມຫາວິນາສໍ ວິນສ຺ສນ຺ເຕສຸ ວາສຸເທໂວ ຈ ພລເທໂວ ຈ ຠຄິນີ ອຎ຺ຊນເທວີ ຈ ປຸໂຣຫິໂຕ ຈາຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາ ຣຖໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ ປລາຍິໍສຸ, ເສສາ ສພ຺ເພປິ ວິນຏ຺ຐາຯ ເຕປິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຣເຖນ ປລາຍນ຺ຕາ ກາຬມຕ຺ຕິກອຏວິໍ ປາປຸຓິໍສຸຯ ໂສ ຫິ ມຸຏ຺ຐິກມລ຺ໂລ ປຕ຺ຖນໍ ກຕ຺ວາ ຍກ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ພລເທວສ຺ສ ອາຄຕພາວໍ ຎຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄາມໍ ມາເປຕ຺ວາ ມລ຺ລເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ''ໂກ ຍຸຊ຺ຌິຕຸກາໂມ''ຕິ ວຄ຺ຄນ຺ໂຕ ຄຊ຺ຊນ຺ໂຕ ອປ຺ໂປເຐນ຺ໂຕ ວິຈຣິຯ ພລເທໂວ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ''ຠາຕິກ, ອຫໍ ອິມິນາ ສທ຺ທິໍ ຍຸຊ຺ຌິສ຺ສາມິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ວາສຸເທເວ ວາເຣນ຺ເຕເຍວ ຣຖາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວຄ຺ຄນ຺ໂຕ ຄຊ຺ຊນ຺ໂຕ ອປ຺ໂປເຐສິຯ ອຖ ນໍ ໂສ ປສາຣິຕຫຕ຺ເຖເຍວ ຄເຫຕ຺ວາ ມູລກນ຺ທໍ ວິຍ ຂາທິຯ ວາສຸເທໂວ ຕສ຺ສ ມຕພາວໍ ຎຕ຺ວາ ຠຄິນິຎ຺ຈ ປຸໂຣຫິຕຎ຺ຈ ອາທາຍ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສູຣິໂຍທເຍ ເອກໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ປຕ຺ວາ ''ອາຫາຣໍ ປຈິຕ຺ວາ ອາຫຣຖາ''ຕິ ຠຄິນິຎ຺ຈ ປຸໂຣຫິຕຎ຺ຈ ຄາມໍ ປຫິຓິຕ຺ວາ ສຍໍ ເອກສ຺ມິໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕເຣ ປຏິຈ຺ຉນ຺ໂນ ນິປຊ຺ຊິຯ

ອຖ ນໍ ຊຣາ ນາມ ເອໂກ ລຸທ຺ທໂກ ຄຈ຺ຉໍ ຈລນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ''ສູກໂຣ ເອຕ຺ຖ ຠວິສ຺ສຕີ''ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ສຕ຺ຕິໍ ຂິປິຕ຺ວາ ປາເທ ວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ 'ໂກ ມໍ ວິຊ຺ຌີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ມນຸສ຺ສສ຺ສ ວິທ຺ຘຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຠີໂຕ ປລາຍິຕຸໍ ອາຣຠິ ຯ ຣາຊາ ສຕິໍ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍ ''ມາຕຸລ, ມາ ຠາຍິ, ເອຫີ''ຕິ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ອາຄຕໍ 'ໂກສິ ນາມ ຕ຺ວ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອຫໍ ສາມິ, ຊຣາ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ຊຣາຍ ວິທ຺ໂທ ມຣິສ຺ສຕີຕິ ກິຣ ມໍ ໂປຣາຓາ ພ຺ຍາກຣິໍສຸ, ນິສ຺ສໍສຍໍ ອຊ຺ຊ ມຍາ ມຣິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ຎຕ຺ວາ ''ມາຕຸລ, ມາ ຠາຍິ, ເອຫິ ປຫາຣໍ ເມ ພນ຺ຘາ''ຕິ ເຕນ ປຫາຣມຸຂໍ ພນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິຯ ພລວເວທນາ ປວຕ຺ຕິໍສຸ, ອິຕເຣຫິ ອາຠຕໍ ອາຫາຣໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ອຖ ເຕ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ອຊ຺ຊ ອຫໍ ມຣິສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ປນ ສຸຂຸມາລາ ອຎ຺ຎໍ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຊີວິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຖ, ອິມໍ ວິຊ຺ຊໍ ສິກ຺ຂຖາ''ຕິ ເອກໍ ວິຊ຺ຊໍ ສິກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ເຕ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປຸຓິຯ ເອວໍ ອຎ຺ຊນເທວີ ຒເປຕ຺ວາ ສພ຺ເພວ ວິນາສໍ ປາປຸຓິໍສູຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ''ອຸປາສກ, ເອວໍ ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ປຓ຺ຑິຕານໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕໂສກໍ ຫຣິໍສຸ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸປາສໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ຕທາ ໂຣຫິເຓຍ຺ໂຍ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ວາສຸເທໂວ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ອວເສສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ຆຏປຓ຺ຑິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິຯ

ຆຏປຓ຺ຑິຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ໂສຬສມາຯ

ອິຕິ ໂສຬສຊາຕກປຏິມຓ຺ຑິຕສ຺ສ

ທສກນິປາຕຊາຕກສ຺ສ ອຕ຺ຖວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ຊາຕກຸທ຺ທານໍ –

ຈຕຸທ຺ວາໂຣ ກຓ຺ຫຸໂປໂສ, ສງ຺ຂ ໂພຘິ ທີປາຍໂນ;

ນິຄ຺ໂຣຘ ຕກ຺ກລ ຘມ຺ມ-ປາໂລ ກຸກ຺ກຸຏ ກຸຓ຺ຑລີ;

ພິລາຣ ຈກ຺ກ ຠູຣິ ຈ, ມງ຺ຄລ ຆຏ ໂສຬສຯ

ທສກນິປ້າຕວຖຸຕານາ ນິຜຸກິຕາໆ

໑໑ຯ ເອກາທສກນິປາໂຕ

[໔໕໕] ໑ຯ ມາຕຸໂປສກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຕສ຺ສນາຄສ຺ສ ວິປ຺ປວາເສນາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມາຕຸໂປສກຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸ ສາມຊາຕກວຕ຺ຖຸສທິສເມວຯ ສຕ຺ຖາ ປນ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ມາ ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອຸຊ຺ຌາຍິຕ຺ຖ, ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕາປິ ມາຕຣາ ວິຍຸຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕາຫໍ ນິຣາຫາຣຕາຍ ສຸສ຺ສມານາ ຣາຊາຣຫໍ ໂຠຊນໍ ລຠິຕ຺ວາປິ ‘ມາຕຣາ ວິນາ ນ ຠຸຎ຺ຊິສ຺ສາມາ’ຕິ ມາຕຣໍ ທິສ຺ວາວ ໂຄຈຣໍ ຄຓ຺ຫິໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕມາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຫິມວນ຺ຕປ຺ປເທເສ ຫຕ຺ຖິໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສພ຺ພເສໂຕ ອຠິຣູໂປ ທສ຺ສນີໂຍ ປາສາທິໂກ ລກ຺ຂຓສມ຺ປນ຺ໂນ ອສີຕິຫຕ຺ຖິສຫສ຺ສປຣິວາໂຣຯ ໂສ ຊຣາຊິຓ຺ຓໍ ມາຕຣໍ ໂປເສສິ, ມາຕາ ປນສ຺ສ ອນ຺ຘາຯ ໂສ ມຘຸຣມຘຸຣານິ ຜລາຜລານິ ຫຕ຺ຖີນໍ ທຕ຺ວາ ມາຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສສິຯ ຫຕ຺ຖີ ຕສ຺ສາ ອທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາວ ຂາທນ຺ຕິຯ ໂສ ປຣິຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ຍູຖໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ມາຕຣເມວ ໂປເສສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣຕ຺ຕິຠາເຄ ອຎ຺ເຎສໍ ຫຕ຺ຖີນໍ ອຊານນ຺ຕານໍ ມາຕຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຈຓ຺ໂຑຣຓປພ຺ພຕປາທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ນຬິນິໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ຐິຕາຍ ປພ຺ພຕຄຸຫາຍໍ ມາຕຣໍ ຐເປຕ຺ວາ ໂປເສສິຯ ອເຖໂກ ພາຣາຓສິວາສີ ວນຈຣໂກ ມຄ຺ຄມູຬ຺ໂຫ ທິສໍ ວວຕ຺ຖເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ມຫນ຺ເຕນ ສທ຺ເທນ ປຣິເທວິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ປຸຣິໂສ ອນາໂຖ, ນ ໂຂ ປນ ເມຕໍ ປຕິຣູປໍ, ຍໍ ເອສ ມຍິ ຐິເຕ ອິທ ວິນສ຺ເສຍ຺ຍາ’’ຕິ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ຠເຍນ ປລາຍນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອມ຺ໂຠ ປຸຣິສ, ນຕ຺ຖິ ເຕ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ຠຍໍ, ມາ ປລາຍິ, ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ປຣິເທວນ຺ໂຕ ວິຈຣສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສາມິ, ອຫໍ ມຄ຺ຄມູຬ຺ໂຫ, ອຊ຺ຊ ເມ ສຕ຺ຕໂມ ທິວໂສ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘ໂຠ ປຸຣິສ, ມາ ຠາຍິ, ອຫໍ ຕໍ ມນຸສ຺ສປເຖ ຐເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ປິຏ຺ຐິຍໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຯ ໂສປິ ປາໂປ ‘‘ນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣຸກ຺ຂສຎ຺ຎໍ ປພ຺ພຕສຎ຺ຎໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິໍ ອຄມາສິຯ

ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ຣຎ຺ໂຎ ມງ຺ຄລຫຕ຺ຖີ ກາລມກາສິຯ ຣາຊາ ‘‘ສເຈ ເກນຈິ ກຕ຺ຖຈິ ໂອປວຍ຺ຫໍ ກາຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕຣູໂປ ຫຕ຺ຖີ ທິຏ຺ໂຐ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ອາຈິກ຺ຂຕູ’’ຕິ ເຠຣິໍ ຈຣາເປສິຯ ໂສ ປຸຣິໂສ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ມຍາ, ເທວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂອປວຍ຺ໂຫ ກາຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕຣູໂປ ສພ຺ພເສໂຕ ສີລວາ ຫຕ຺ຖິຣາຊາ ທິຏ຺ໂຐ, ອຫໍ ມຄ຺ຄໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມິ, ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ຫຕ຺ຖາຈຣິເຍ ເປເສຕ຺ວາ ຕໍ ຄຓ຺ຫາເປຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ຣາຊາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ‘‘ອິມໍ ມຄ຺ຄເທສກໍ ກຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອິມິນາ ວຸຕ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖິນາຄໍ ອາເນຖາ’’ຕິ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ຫຕ຺ຖາຈຣິຍໍ ເປເສສິຯ ໂສ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ນຬິນິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ໂຄຈຣໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕໍ ປສ຺ສິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ຫຕ຺ຖາຈຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ຠຍໍ ນ ອຎ຺ຎໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ອຫໍ ໂຂ ປນ ມຫາພໂລ ຫຕ຺ຖິສຫສ຺ສມ຺ປິ ວິທ຺ຘໍເສຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ໂຫມິ, ກຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ສຣຏ຺ຐກໍ ເສນາວາຫນໍ ນາເສຕຸໍ, ສເຈ ປນ ກຸຊ຺ຌິສ຺ສາມິ, ສີລໍ ເມ ຠິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ອຊ຺ຊ ສຕ຺ຕີຫິ ໂກຏ຺ຏິຍມາໂນປິ ນ ກຸຊ຺ຌິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຘິຏ຺ຐາຍ ສີສໍ ນາເມຕ຺ວາ ນິຈ຺ຈໂລວ ອຏ຺ຐາສິຯ ຫຕ຺ຖາຈຣິໂຍ ປທຸມສຣໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ລກ຺ຂຓສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ເອຫິ ປຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ຣຊຕທາມສທິສາຍ ໂສຓ຺ຑາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ພາຣາຓສິໍ ປາປຸຓິຯ ໂພທິສຕ຺ຕມາຕາ ປນ ປຸຕ຺ເຕ ອນາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ເມ ຣາຊຣາຊມຫາມຕ຺ຕາທີຫິ ນີໂຕ ຠວິສ຺ສຕິ, ອິທານິ ຕສ຺ສ ວິປ຺ປວາເສນ ອຍໍ ວນສຓ຺ໂຑ ວຑ຺ຒິສ຺ສຕີ’’ຕິ ປຣິເທວມານາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໑ຯ

‘‘ຕສ຺ສ ນາຄສ຺ສ ວິປ຺ປວາເສນ, ວິຣູຬ຺ໂຫ ສລ຺ລກີ ຈ ກຸຏຊາ ຈ;

ກຸຣຸວິນ຺ທກຣວີຣາ ຠິສສາມາ ຈ, ນິວາເຕ ປຸປ຺ຜິຕາ ຈ ກຓິກາຣາຯ

໔ຯ

‘‘ໂກຈິເທວ ສຸວຕຸຕກາຍຸຣາ, ນາຄຣາຊໍ ກຣນຸຕິ ປີຕຸເທນ;

ຍຕຸຖ ຣາຊາ ຣາຊກຸມາໂຣ ວາ, ກວຈມກິເທສຸສຕິ ອຉມຸກີໂຕ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ວິຣູລຸຫາຕິ ວຫຸຌິຕາ ນາມ, ນຕຸເຖຕຸຖ ສໍສໂຍຕິ ອສໍສຍວເສເນວມາຫ. ສລຸລກີ ຈ ກຸຍຊາ ຈາຕິ ອິນຸທສາລຣຸກຸຂາ ຈ ກຸຍຊຣຸກຸຂາ ຈ. ກຸຣຸວິນຸທກຣວີຣາ ກິສສາມາ ຈາຕິ ກຸຣຸວິນຸທຣຸກຸຂາ ຈ ກຣວີຣນາມການິ ມຫາຕິຕານິ ຈ ກີສານິ ຈ ສາມາ ການິ ຈາຕິ ອຕຸໂຖ. ເອເຕ ຈ ສພຸເພ ອິທານິ ວຫຸຌິສຸສນຸຕີຕິ ປຣິເທວຕິ. ນິວາເຕຕິ ປພຸພຕປາເທ. ປຸປຸຜິຕາຕິ ມມ ປຸຕຸເຕນ ສາຊໍ ກລຸຊິຕຸວາ ອຊາທິຍມານາ ກຕີການາປີ ປຸປຸຜິຕາ ກວິສຸສນຸຕີຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ. ໂກຈິເທວາຕິ ກຕຸຖຈິເທວ ຄາເມ ວາ ນຄເຣ ວາ. ສຸວຕຸຕກາຍຸຣາຕິ ສຸວຕຸຕາກຣຕາ ຣາຊຣາຊມຫາມຕຸຕາ. ກຣນຸຕິ ປີຕຸເທນາຕິ ອຊຸຊ ມາຕຸໂປສກໍ ນາຄຣາຊໍ ຣາຊາຣທສຸສ ໂກຊນສຸສ ສຸວຫຸຌິເຕນ ປີຕຸເທນ ໂປເສນຸຕິ. ຍຕຸຖາຕິ ຍສຸມີ ນາຄຣາເຊ ຣາຊາ ນິສີທິຕຸວາ. ກວຈມກິເທສຸສຕິ ຕິ ສງຄາມໍ ປວິສິຕຸວາ ປຈຸຈາມິຕຸຕານໍ ກວຈໍ ອກິທນິສຸສຕິ ກິນຸທິສຸສຕິ. ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ‘‘ຍຕຸຖ ມມ ປຸຕຸເຕ ນິສິນຸໂນ ຣາຊາ ວາ ຣາຊກຸມາໂຣ ວາ ອຉມຸກີໂຕ ຫຸຕຸວາ ສປຕຸຕານໍ ກວຈໍ ຫນິສຸສຕິ, ຕໍ ເມ ປຸຕຸຕໍ ນາຄຣາຊານໍ ສຸວຕຸຕາກຣຕາ ອຊຸຊ ປີຕຸເທນ ກຣນຸຕີ’’ຕິ.

ຫຕຸຖາຈຣິໂຍປີ ອນຸຕຣາມຄຸເຄວ ຣສຸໂລ ສາສນໍ ເປເສສິ. ຕໍ ສຸຕຸວາ ຣາຊາ ນຄຣໍ ອລງກາຣາເປສິ. ຫຕຸຖາຈຣິໂຍ ໂພທິສຕຸຕໍ ກຕຄນຸຂປຣິກຕຸທໍ ອລງກຕປຜິຍຕຸຕໍ ຫຕຸຖິສາລໍ ເນຕຸວາ ວິຈິຕຸຣສາຕີຍາ ປຣິກຸຂິປາເປຕຸວາ ຣສຸໂລ ອາໂຣຈາເປສິ. ຣາຊາ ນານຄຸຄຣສໂກຊນໍ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ໂພທິສຕຸຕສຸສ ທາເປສິ. ໂສ ‘‘ມາຕຣໍ ວິນາ ໂຄຈຣໍ ນ ຄຕຸທິສຸສາມີ’’ຕິ ປີຕຸທໍ ນ ຄຕຸ ທີ. ອຖ ນໍ ຍາຈນຸໂຕ ຣາຊາ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໓.

‘‘ຄຕຸຫາທີ ນາຄ ກພລຸອໍ, ມາ ນາຄ ກີສໂກ ກວ;

ພຫູນິ ຣາຊກິຈຸຈານິ, ຕານິ ນາຄ ກຣິສຸສສີ’’ຕິ.

ຕໍ ສຸຕຸວາ ໂພທິສຕຸໂຕ ຈຕຸຕຸຖໍ ຄາຖມາຫ –

໔.

‘‘ສາ ນູນສາ ກປຕີກາ, ອນຸຊາ ອປຣິຕາຍິກາ;

ຂາຕຸກໍ ປາເທນ ຆຍຸເຜຕິ, ຄິຣີ ຈຕຸໂທຣຕໍ ປຕີ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ສາ ນູນສາຕິ ມຫາຣາຊ, ນູນ ສາ ເອສາ. ກປຕີກາຕິ ປຸຕຸຕວິໂຍເຄນ ກປຕາ. ຂາຕຸນຸຕິ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ປຕິຕໍ ຣຸກຸຂກລິງ ຄຣໍ. ຆຍຸເຜຕີຕິ ປຣິເທວມານາ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ປາເທນ ໂປເຖນຸຕີ ນູນ ປາເທນ ຫນຕິ . ຄິຣີ ຈຕຸໂທຣຕໍ ປຕີຕິ ຈຕຸໂທຣຕາປພຸພຕາກິມຸຂີ, ປພຸພຕປາເທ ປຣິປຸຜນຸທມານາຕິ ອຕຸໂຖ.

ອຖ ນໍ ປຸຈຸຉນຸໂຕ ຣາຊາ ປຌຸຈມໍ ຄາຖມາຫ –

໕.

‘‘ກາ ນຸ ເຕ ສາ ມຫານາຄ, ອນຸຊາ ອປຣິຕາຍິກາ;

ຂາດຸ ປາເທນ ສພຸເຜຕິ, ຄິຣີ ຈຕໂທຣຕາ ປຕິ''ຕິ។

ໂພຣິສຕຸໂຕ ລພຸດຳ ຄາຖມາຫ –

៦។

''ມາຕາ ເມ ສາ ມຫາຣາຊ, ອນຸຮາ ອປຣິຕາຍິກາ;

ຂາດຸ ປາເທນ ສພຸເຜຕິ, ຄິຣີ ຈຕໂທຣຕາ ປຕິ''ຕິ។

ຣາຊາ ລພຸດຄາຖາຍ ຕມຕຸຖັ ສຸຕຸວາ ມຸລຸຈາເປນຸໂຕ ສຕຸຕມໍ ຄາຖມາຫ –

៧។

''ມຸລຸຈເຖຕໍ ມຫານາຄໍ, ໂຍຍໍ ກຣຕິ ມາຕຣໍ;

ສເມຕຸ ມາຕຣາ ນາໂຄ, ສຫ ສພຸເພຫິ ລາຕິກິ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ໂຍຍໍ ກຣຕິຕິ ອຍໍ ນາໂຄ ''ອຫໍ, ມຫາຣາຊ, ອນຸຣໍ ມາຕຣໍ ໂປເສມິ, ມຍາ ວິນາ ມຍຸຫໍ ມາຕາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາປຸຕິສຸສຕິ, ຕາຍ ວິນາ ມຍຸຫໍ ອິສຸສຣິເຍນ ອຕຸໂຖ ນຕຸຖິ, ອຊຸຊ ເມ ມາຕຸ ໂຄຈຣໍ ອລການຸຕິຍາ ສຕຸຕໂມ ທິວໂສ''ຕິ ວທຕິ, ຕສຸມາ ໂຍ ອຍໍ ມາຕຣໍ ກຣຕິ, ເອຕໍ ມຫານາຄໍ ຂິປຸປໍ ມຸລຸຈຖ។ ສພຸເພຫິ ລາຕິກິຕິ ສທຸຣີ ເອສ ມາຕຣາ ສເມຕຸ ສມາຄຈຸລຕູຕິ។

ອພຸຄມນວມາ ອກິສມຸພຸທຸຮຄາຖາ ໂຫນຸຕິ –

៨។

''ມຸຕຸໂຕ ຈ ພນຸຣນາ ນາໂຄ, ມຸຕຸຕມາທາຍ ກຸລຸຊໂຣ;

ມຸຫຸຕຸຕໍ ອສຸສາສຍິຕຸວາ, ອຄມາ ເຍນ ປພຸພໂຕ។

៩។

''ຕໂຕ ໂສ ນລຸຮິນີ ຄນຸຕຸວາ, ສີຕໍ ກຸລຸຊຣເສວິຕໍ;

ໂສຕຸຫາຍູທກມາຫຕຸວາ, ມາຕຣໍ ອກິສິລຸຈຖາ''ຕິ។

ໂສ ກິຣ ນາໂຄ ພນຸຣນາ ມຸຕຸໂຕ ໂຖກໍ ວິສຸສມິຕຸວາ ຣລຸໂລ ທສຣາຊຮມຸມຄາຖາຍ ຮມຸມໍ ເທເສຕຸວາ ''ອປຸປມຕຸໂຕ ໂຫຫິ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ ໂອວາທໍ ທຕຸວາ ມຫາຊເນນ ຄນຸຮມາລາທີຫິ ປູຊິຍມາໂນ ນຄຣາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຕທເຫວ ຕໍ ປທຸມສຣໍ ປຕຸວາ ''ມມ ມາຕຣໍ ໂຄຈຣໍ ຄາຫາເປຕຸວາວ ສຍໍ ຄຕຸທິສຸສາມິ''ຕິ ພຫຸໍ ກິສມຸລຸອາລໍ ອາທາຍ ໂສຕຸຫປູຣໍ ອຸທກໍ ຄເຫຕຸວາ ຄຸຫາເລຕາໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຄຸຫາທຸວາເຣ ນິສິນຸນາຍ ມາຕຸຍາ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຕາຫໍ ນິຣາຫາຣຕາຍ ມາຕຸ ສຣີຣສຸສ ຜສຸສປຜິລາກຕຸຖໍ ອຸປຣີ ອຸທກໍ ສິລຸຈິ, ຕມຕຸຖໍ ອາວິກໂຣນຸໂຕ ສຕຸຖາ ທຸເວ ຄາຖາ ອກາສິ។ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ມາຕາປີ ''ເທໂວ ວສຸສຕີ''ຕິ ສລຸລາຍ ຕໍ ອກຸໂກສນຸຕີ ທສມໍ ຄາຖມາຫ –

๑໐ฯ

‘‘ໂກຍໍ ອນຣິໂຍ ເທໂວ, ອກາເລນປິ ວສ຺ສຕິ;

ຄໂຕ ເມ ອຕ຺ຣໂຊ ປຸຕ຺ໂຕ, ໂຍ ມຍ຺ຫໍ ປຣິຈາຣໂກ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຣໂຊຕິ ອຕ຺ຕໂຕ ຊາໂຕ.

ອຖ ນໍ ສມສ຺ສາເສນ຺ໂຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເອກາທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑ฯ

‘‘ອຸຍ຺ເຖຫິ ອມ຺ມ ກິ ເສສິ, ອາຄໂຕ ຕ຺ຍາຫມຕ຺ຣໂຊ;

ມຸຕ຺ໂຕມ຺ຫິ ກາສິຣາເຊນ, ເວເທເຫນ ຍສສ຺ສິນາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອາຄໂຕ ຕ຺ຍາຫນ຺ຕິ ອາຄໂຕ ເຕ ອຫໍ. ເວເທເຫນາຕິ ຌາຕາສມ຺ປນ຺ເນນ. ຍສສ຺ສິນາຕິ ມຫາປຣິວາເຣນ ເຕນ ຣຌ຺ຌາ ມງຄລຫຕ຺ຖິກາວາຍ ຄທິໂຕປິ ອຫໍ ມຸຕ຺ໂຕ, ອິທານິ ຕວ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄໂຕ ອຸຍ຺ເຖຫິ ໂຄຈຣໍ ຄຕ຺ຫາຫີຕິ.

ສາ ຕຸຍ຺ຖມານສາ ຣຌ຺ໂຌ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ຕີ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໑໒ฯ

‘‘ຈິຣໍ ຊີວຕຸ ໂສ ຣາຊາ, ກາສີນໍ ຣຍ຺ຖວຑ຺ຌໂນ;

ໂຍ ເມ ປຸຕ຺ຕໍ ປໂມເຈສິ, ສທາ ວຸທ຺ຌາປຈາຍິກ’’ນ຺ຕິ.

ຕທາ ຣາຊາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ຄຸເຕ ປສີທິຕ຺ວາ ນລຸອິນິຍາ ອວິທູເຣ ຄາມໍ ມາເປຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ມາຕຸ ຈສ຺ສ ນິພທ຺ທໍ ວຕ຺ຕໍ ປຍ຺ຖເປສິ. ອປຣພາເຄ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ມາຕຣີ ກາລກຕາຍ ຕສ຺ສາ ສຣີຣປຣິຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ກາຣຕ຺ຑກອສ຺ສມປທໍ ນາມ ຄໂຕ. ຕສ຺ມີ ປນ ຖາເນ ຫິມວນ຺ຕໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ປຌ຺ຈສຕາ ອິສໂຍ ວສິສຸ, ຕໍ ວຕ຺ຕໍ ເຕສໍ ອທາສິ. ຣາຊາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສມານຣູປໍ ສິລາປຕິມໍ ກາເຣຕ຺ວາ ມຫາສກ຺ກາຣໍ ປວຕ຺ເຕສິ ฯ ສກລຊມ຺ພຸທີປວາສິໂນ ອນຸສໍວຈ຺ຉຣໍ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິມຫໍ ນາມ ກຣີສຸ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຌາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ມາຕຸໂປສກກິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫີ. ຕທາ ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ປາປປຸຣິໂສ ເທວທຕ຺ໂຕ, ຫຕ຺ຖາຈຣິໂຍ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ມາຕາ ຫຕ຺ຖິນີ ມຫາມາຍາ, ມາຕຸໂປສກນາໂຄ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ.

ມາຕຸໂປສກຊາຕກວຕ຺ຌນາ ປຖມາ.

[໔໕໖] ໒. ຊຕ຺ຫຊາຕກວຕ຺ຌນາ

ສຸໂຕຫິ ມຍ຺ຫໍ ວຈນໍ ຊນິນ຺ທາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣນ ລທ຺ຌວເຣ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ປຖມ ໂພທິຍຌ຺ຫິ ວີສຕິ ວສ຺ສານິ ກຄວໂຕ ອນິພທ຺ຌປຍ຺ຖາກາ ອເຫສຸໍ. ເອກທາ ເຖໂຣ ນາຄສມາໂລ, ເອກທາ ນາຄິໂຕ, ເອກທາ ອຸປ

ວາໂຕ, ເອກທາ ສຸປກ຺ຂຕ຺ໂຕ, ເອກທາ ຈຸນ຺ໂທ, ເອກທາ ນນ຺ໂທ, ເອກທາ ສາຄໂຕ, ເອກທາ ເມຟິໂຍ ກຄວນ຺ຕໍ ອຸປຏ຺ຆຫິຯ ອ ເຖກທິວສໍ ກຄວາ ກິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ "ກິກ຺ຂເວ, ອິທານິມ຺ຫິ ມຫລຸລໂກ, ເອກຈ຺ເຈ ກິກ຺ຂູ 'ອິມິນາ ມຄ຺ເຄນ ຄຈ຺ຉາມາ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຄ຺ເຄນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເອກຈ຺ເຈ ມຍ຺ຫໍ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ກູມິຍໍ ນິກ຺ຂິປນ຺ຕິ, ນິພທ຺ຆຸປຏ຺ຆາກໍ ເມ ເອກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ຊານາຖາ"ຕິຯ "ກນ຺ເຕ, ອຫໍ ອຸປຏ຺ຆຫິສ຺ສາມິ, ອຫໍ ອຸປຏ຺ຆຫິສ຺ສາມິ"ຕິ ສິຣສິ ອຄ຺ຊລິ ກຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຖິເຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣາທໂຍ "ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຕ຺ຖນາ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ຕາ, ອລ"ນ຺ຕິ ປຝິກ຺ຂິປີຯ ຕໂຕ ກິກ຺ຂູ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ "ຕ຺ວໍ ອາວຸໂສ, ອຸປຏ຺ຆາກຏ຺ຖານໍ ຍາຈາຫີ"ຕິ ອາຫໍສຸຯ ເຖໂຣ "ສເຈ ເມ ກນ຺ເຕ, ກຄວາ ອຕ຺ຕນາ ລທ຺ຜຈີວຣໍ ນ ທສ຺ສຕິ, ປິຕ຺ທປາຕໍ ນ ທສ຺ສຕິ, ເອກຄນ຺ຜກຸຝິຍໍ ວສິຕຸໍ ນ ທສ຺ສຕິ, ມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິມນ຺ຕນໍ ນ ຄມິສ຺ສຕິ, ສເຈ ປນ ກຄວາ ມຍາ ຄຫິຕໍ ນິມນ຺ຕນໍ ຄມິສ຺ສຕິ, ສເຈ ອຫໍ ຕິໂຣຣຏ຺ຖາ ຕິໂຣຊນປທາ ກ ຄວນ຺ຕໍ ທຏ຺ຖຸໍ ອາຄເຕ ປຣິສໍ ອາຄຕກ຺ຂເຓເຍວ ທສ຺ເສຕຸໍ ລກິສ຺ສາມິ , ຍທາ ເມ ກງ຺ຂາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມິ ຂເຓເຍວ ກຄວນ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕຸໍ ລກິສ຺ສາມິ, ສເຈ ຍໍ ກຄວາ ມມ ປຣມ຺ມຸຂາ ຜມ຺ມໍ ກເຖຕິ, ຕໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ກເຖສ຺ສຕິ, ເອວາຫໍ ກຄວນ຺ຕໍ ອຸປຏ຺ຆຫິສ຺ສາມິ"ຕິ ອິເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຝິກ຺ເຂເປ ຈຕ຺ສ຺ໂສ ຈ ອາຍາຈນາຕິ ອຏ຺ຖ ວເຣ ຍາຈິ, ກຄວາປິສ຺ສ ອທາສິຯ

ໂສ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ປຄ຺ຈວີສຕິ ວສ຺ສານິ ນິພທ຺ຆຸປຏ຺ຆາໂກ ອໂຫສິຯ ໂສ ປຄ຺ຈສຸ ຖາເນສຸ ເອຕທຄ຺ເຄ ຖປນໍ ປຕ຺ວາ ອາຄມສມ຺ປ ທາ, ອຂິຄມສມ຺ປທາ, ປຸພ຺ພເຫຕຸສມ຺ປທາ, ອຕ຺ຕຖປຣິປຸຈ຺ຉາສມ຺ປທາ, ຕິຕ຺ຖວາສສມ຺ປທາ, ໂຍນິໂສມນສິການສມ຺ປທາ, ພຸທ຺ຆູປນິສ຺ສຍສມ຺ປທາຕິ ອິມາຫິ ສຕ຺ຕຫິ ສມ຺ປທາຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ພຸທ຺ຜສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຏ຺ຖວຣທາຍຊ຺ຊໍ ລກິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຜ ສາສເນ ປຄ຺ລາໂຕ ຄຄນມຊ຺ເຊ ຈນ຺ໂທ ວິຍ ປາກໂຝ ອໂຫສິຯ ອເຖກທິວສໍ ກິກ຺ຂູ ຜມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຖາເປສຸໍ "ອາວຸໂສ, ຕຖາຄໂຕ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ວຣທາເນນ ສນ຺ຕປ຺ເປສີ"ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣະຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິ ສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປາຫໍ ອານນ຺ທໍ ວເຣນ ສນ຺ຕປ຺ເປສີ, ປຸພ຺ເພປາ ຫໍ ຍໍ ຍໍ ເອສ ຍາຈິ, ຕໍ ຕໍ ອທາສີເຍວາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕາສີຍໍ ພຸຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ການ຺ເຣນ຺ເຕ ໂພຜິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ຊຕ຺ຫກຸມາໂຣ ນາມ ຫຸຕ຺ວາ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອນ຺ໂຍຄໍ ທຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິກາເຄ ອນ຺ຜກາເຣ ອາຈຣິຍສ຺ສ ພຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິວາສຏ຺ຖານໍ ເວເຄນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຄ຺ລຕຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຄໍ ກິກ຺ຂໍ ຈຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິວາສຏ຺ຖານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ພາຫຸນາ ປຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕປາຕີ ກິນ຺ທີ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ປຕິຕ຺ວາ ວິຣວິຯ ກຸມາໂຣ ກາຣຸຄ຺ເຄນ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໍ ຫຕ຺ເຖ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຖາເປສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ "ຕຍາ, ຕາຕ, ມມ ກິກ຺ຂາກາຊນໍ ກິນ຺ນໍ, ກຕ຺ຕມູລໍ ເມ ເທຫີ"ຕິ ອາຫຯ ກຸມາໂຣ "ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ນ ທານາຫໍ ຕວ ກຕ຺ຕມູລໍ ທາຕຸໍ ສກ຺ໂກມິ, ອຫໍ ໂຂ ປນ ກາສິກຣຄ຺ໂຄ ປຸຕ຺ໂຕ ຊຕ຺ຫກຸມາໂຣ ນາມ, ມຍິ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຏ຺ຖິເຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມໍ ຜນໍ ຍາເຈຍ຺ຍາສີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ນິຏ຺ຖິຕສິປ຺ໂປ ອາຈຣິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ພາຣາຕາສີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປິຕຸ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສສິຯ ປິຕາ "ຊີວນ຺ເຕນ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ ທິຏ຺ໂຖ, ຣາຊກູຕມ຺ປິ ນໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ"ຕິ ຣຊ຺ເຊ ອກິສິຄ຺ຈິຯ ໂສ ຊຕ຺ຫຣາຊາ ນາມ ຫຸຕ຺ວາ ຜມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ການ຺ເຣສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ "ອິທານິ ມມ ກຕ຺ຕມູລໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ພາຣາຕາສີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອລງ຺ກຕນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຕໍ ກໂຣນ຺ຕເມວ ທິສ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ອຸນ຺ນຕປ຺ປເທເສ ຖິໂຕ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ຊຍາເປສິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ອໂນໂລເກຕ຺ວາວ ອຕິກ຺ກາມິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ເຕນ ອທິຏ຺ຖກາວໍ ລຕ຺ວາ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຖາເປນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໖ຯ

"ສຸໂຕຫິ ມຍ຺ຫໍ ວຈນໍ ຊນິນ຺ທ, ອຕ຺ເຖນ ຊຕ຺ຫມ຺ຫິ ອິທານຸປຕ຺ໂຕ;

ນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ອທ຺ຜິເກ ຕິຏ຺ຖມາເນ, ຄນ຺ຕພ຺ພມາຫຸ ທ຺ວິປທິນ຺ທ ເສຏ຺ຖາ"ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຊຕ຺ຫມ຺ຫີຕິ ມຫາຣາຊ, ຕຍິ ຊຕ຺ຫມ຺ຫິ ອຫໍ ເອເກນ ອຕ຺ເຖນ ອິທານຸປ຺ປຕ຺ໂຕ, ນ ນິກ຺ກາຣຕາ ອິຜາຄໂຕມ຺ຫີຕິ ທີເປຕິຯ ອທ຺ຜິເກຕິ ອທ຺ຜານໍ ອາຄເຕຯ ຄນ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ຕໍ ອທ຺ຜິກໍ ອທ຺ຜານມາຄຕໍ ຍາຈມານໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຄໍ ອໂນໂລເກຕ຺ວາວ ຄນ຺ຕພ຺ພນ຺ ຕິ ປຕ຺ທິຕາ ນ ອາຫຸ ນ ກເຖນ຺ຕີຕິຯ

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖີ ວຊິຣງ຺ກເສນ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔।

“ສຸໂຕມິ ທິຏ຺ຐາມິ ວເທຫີ ພ຺ຣຫ຺ເມ, ເຍນາສິ ອຕ຺ເຖນ ອິຘານຸປ຺ປ຺ໂຕ;

ກໍ ວາ ຕ຺ວມຕ຺ຖໍ ມຍິ ປ຺ຕ຺ຖຍາໂນ, ອິຘາຄໂມ ພ຺ຣຫ຺ເມ ຕທິງ຺ຆ ພ຺ຣູຫີ”ຕິ।

ຕຕ຺ຖ ອິງ຺ຆາຕິ ໂຈທນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ।

ຕໂຕ ປຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຈ ຣຌ຺ໂຌ ຈ ວຈນປ຺ປຏິວຈນວເສນ ເສສຄາຖາ ກຖິຕາ –

໑໕।

“ທທາຫີ ເມ ຄາມວຣານິ ປຌ຺ຈ, ທາສີສຕໍ ສຕ຺ຕ ຄວໍສຕານິ;

ປໂຣສຫສ຺ສຌ຺ຈ ສຸວຓ຺ຓນິກ຺ເຂ, ຠຣິຍາ ຈ ເມ ສາທິສີ ທ຺ເວ ທທາຫີ।

໑໖।

“ຕໂປ ນຸ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ກິໍສຣູໂປ, ມນ຺ຕາ ນຸ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ຈິຕ຺ຕຣູປາ;

ຍກ຺ຂາ ນຸ ເຕ ອສ຺ສວາ ສນ຺ຕິ ເກຈິ, ອຕ຺ຖໍ ວາ ເມ ອຠິຊານາສິ ກຕ຺ຕໍ।

໑໗।

“ນ ເມ ຕໂປ ອຕ຺ຖິ ນ ຈາປິ ມນ຺ຕາ, ຍກ຺ຂາປິ ເມ ອສ຺ສວາ ນຕ຺ຖິ ເກຈິ;

ອຕ຺ຖມ຺ປິ ເຕ ນາຠິຊານາມິ ກຕ຺ຕໍ, ປຸພ຺ເພ ຈ ໂຂ ສງ຺ຄຕິມຕ຺ຕມາສິ।

໑໘।

“ປຐມໍ ອິທໍ ທສ຺ສນໍ ຊານໂຕ ເມ, ນ ຕາຠິຊານາມິ ອິໂຕ ປຸຣຕ຺ຖາ;

ອກ຺ຂາຫີ ເມ ປຸຈ຺ຉິໂຕ ເອຕມຕ຺ຖໍ, ກທາ ກຸຫິໍ ວາ ອຫຸ ສງ຺ຄໂມ ໂນ।

໑໙।

“ຄນ຺ຘາຣຣາຊສ຺ສ ປຸຣມ຺ຫິ ຣມ຺ເມ, ອວສິມ຺ຫເສ ຕກ຺ກສີລາຍໍ ເທວ;

ຕຕ຺ຖນ຺ຘກາຣມ຺ຫິ ຕິມິສິກາຍໍ, ອໍເສນ ອໍສໍ ສມຆຏ຺ຏຍິມ຺ຫ।

໒໐।

“ເຕ ຕຕ຺ຖ ຐຕ຺ວານ ອຸໂຠ ຊນິນ຺ທ, ສາຣາຓີຍໍ ວີຕິສາຣຍິມ຺ຫ ຕຕ຺ຖ;

ສາເຍວ ໂນ ສງຄຕິມຕຸຕມາສີ, ຕໂຕ ນ ປຈຸຉາ ນ ປຸເຣ ອໂຫສີ។

៨១។

‘‘ຍທາ ກທາຈິ ມນຸເຊສຸ ພຸຣຫຸເມ, ສມາຄໂມ ສປ຺ປຸຣິເສນ ໂຫຕິ;

ນ ປຕຸຫີຕາ ສງຄຕິສນຸຖວານິ, ປຸພຸເພ ກຕໍ ວາປີ ວິນາສຍນຸຕິ។

៨២។

‘‘ພາລາວ ໂຂ ສງຄຕິສນຸຖວານິ, ປຸພຸເພ ກຕໍ ວາປີ ວິນາສຍນຸຕິ;

ພຫຸມຸປີ ພາເລສຸ ກຕໍ ວິນສຸສຕິ, ຕຖາ ຫິ ພາລາ ອກຕຌຸຌຸຣູປາ។

៨៣។

‘‘ສີຣາ ຈ ໂຂ ສງຄຕິສນຸຖວານິ, ປຸພຸເພ ກຕໍ ວາປີ ນ ນາສຍນຸຕິ;

ອປຸປມຸປີ ສີເຣສຸ ກຕໍ ນ ນສຸສຕິ, ຕຖາ ຫິ ສີຣາ ສຸກຕຌຸຌຸຣູປາ។

៨៤។

‘‘ທທາມິ ເຕ ຄາມວຣານິ ປຌຸຈ, ທາສີສຕໍ ສຕຸຕ ຄວໍສຕານິ;

ປໂຣສຫສຸສຌຸຈ ສຸວຕຸຕານິກຸເຂ, ກຣິຍາ ຈ ເຕ ສາທິສີ ທຸເວ ທທາມິ។

៨៥។

‘‘ເອວໍ ສຕໍ ໂຫຕິ ສເມຈຸຈ ຣາຊ, ນກຸຂຕຸຕຣາຊາຣິວ ຕາຣການໍ;

ອາປູຣຕີ ກາສິປຕີ ຕຖາຫໍ, ຕຍາປີ ເມ ສງຄໂມ ອຊຸຊ ລທຸໂຣ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ສາທິສີຕິ ຣູປວຕຸຕຊາຕິກຸລປເທເສນ ມຍາ ສາທິສີ ເອກສທິສາ ທຸເວ ມຫາຍສາ ກຣິຍາ ຈ ເມ ເທຫີຕິ ອຕຸໂຖ។ ກືສຣູໂປ ຕິ ກື ນຸ ເຕ ພຸຣາຫຸມຕ ພລວຣູປສີລາຈາຣຄຸຕສງຂາຕໍ ຕໂປກມຸມໍ ອຕຸຖີຕິ ປຸຈຸຉຕິ។ ມນຸຕາ ນຸ ເຕຕິ ອຸທາຫຸ ວິຈິຕຸຣຣູປາ ສພຸພຕຸຖສາຣກາ ມນຸຕາ ເຕ ອຕຸຖີ។ ອສຸສວາຕີ ວຈນກາຣກາ ອິຈຸຉິຕິຈຸຉິຕທາຍກາ ຍກຸຂາ ວາ ເຕ ເກຈິ ສນຸຕີ។ ກຕຸຕນຸຕິ ກຕໍ, ອຸທາຫຸ ຕຍາ ກຕໍ ກິຌຸຈິ ມມ ອຕຸຖໍ ອກິຊານາສີຕິ ປຸຈຸຉຕິ។ ສງຄຕິມຕຸຕນຸຕິ ສມາຄມມຕຸຕໍ ຕຍາ ສທຸສີ ປຸພຸເພ ມມ ອາສີຕິ ວທຕິ។ ຊານໂຕ ເມຕິ ຊານນຸຕສຸສ ມມ ອິທໍ ປຖມໍ ຕວ ທສຸສນໍ។ ນ ຕາກິຊານາມີຕິ ນ ຕໍ ອກິຊານາມິ។ ຕິມີສີກາຍນຸຕິ ພຫລຕິມີຣາຍໍ ຣຕຸຕິຍໍ។ ເຕ ຕຕຸຖ ຄຕຸວານາຕີ ເຕ ມຍໍ ຕສຸມີ ອໍເສນ ອໍສໍ ຆຌຸຌິຕຌຸຄາເນ ຄຕຸວາ ວີຕິສາຣຍິມຸຫ ຕຕຸຖາຕິ ຕສຸມີເຍວ ຄາເນ ສຣິຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ກຖໍ ວີຕິສາຣຍິມຸຫ, ອຫໍ ‘‘ກຸກຸຂາກາຊນໍ ເມ ຕຍາ ກີນຸນໍ, ກຕຸຕມູລໍ ເມ ເທຫີ’’ຕິ ອວຈໍ, ຕຸວໍ ‘‘ອິທານາຫໍ ຕວ ກຕຸຕມູລໍ ທາຕຸໍ ນ ສກຸໂກມິ, ອຫໍ ໂຂ ປນ ກາສິກຣຌຸໂຌ ປຸຕຸໂຕ ຊຕຸຫກຸມາໂຣ ນາມ, ມຍີ ຣຊຸເຊ ປ ຕິຌຸຖິເຕ ອາຄນຸຕຸວາ ມໍ ສນໍ ຍາເຈຍຸຍາສີ’’ຕິ ອວຈາຕິ ອິມໍ ສາຣຕີຍກຖໍ ກຣິມຸຫາຕິ ອາຫ។ ສາເຍວ ໂນ ສງຄຕິມຕຸຕມາສີຕິ ເທວ, ອມຸຫາກໍ ສາເຍວ ອຌຸຌມຌຸຌໍ ສງຄຕິມຕຸຕມາສີ, ເອກມຸຫຸຕຸຕິກມໂຫສີຕິ ທີເປຕິ។ ຕໂຕຕິ ຕໂຕ ປນ ຕັມຸຫຸຕຸຕິກ

ມິຕຸຕສມຸມໂຕ ປຈຸຉາ ວາ ປຸເຣ ວາ ກທາຈິ ອມຸຫາກໍ ສຽຄຕິ ນາມ ນ ກູຕປຸພຸພາຯ

ນ ປຕຸທິຕາຕິ ພຸຣາຫຸມຕາ ປຕຸທິຕາ ນາມ ຕໍມຸຫຸຕຸຕິກໍ ສຽຄຕື ວາ ຈິຣກາລສນຸຖວານີ ວາ ຍໍ ກິຍຸຈິ ປຸພຸເພ ກຕຄຸຕໍ ວາ ນ ນາເສນຸຕີຯ ພຫຸມຸປີຕິ ພຫຸກມຸປີ ຯ ອກຕລຸລຸຣູປາຕິ ຍສຸມາ ພາລາ ອກຕລຸລຸສກາວາ, ຕສຸມາ ເຕສຸ ພຫຸມຸປີ ກຕໍ ນສຸສຕິຕິ ອຕຸໂຖຯ ສຸກຕລຸລຸຣູປາຕິ ສຸຍຸດຸ ກຕລຸລຸສກາວາຯ ເອຕຸຖາປີ ຕຕຸຖາປີ ຕຖາ ທີຕິ ທີ-ກາໂຣ ກາຣຕຕຸໂຖຯ ທທາມິ ເຕຕິ ພຸຣາຫຸມເຕນ ຍາຈິຕຍາຈິຕໍ ທທນຸໂຕ ເອວມາຫຯ ເອວໍ ສຕນຸຕິ ພຸຣາຫຸມໂຕ ຣຸລຸໂລ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນຸໂຕ ວທຕິ, ສຕໍ ສປຸປຸຣິສານໍ ເອກວາຣມຸປີ ສເມຈຸຈ ສຽຄຕິ ນາມ ເອວໍ ໂຫຕິຯ ນກຸຂຕຸຕຣາຊາຣີວາຕິ ເອຕຸຖ ຣ-ກາໂຣ ນິປາຕມຕຸຕໍຯ ຕາຣການນຸຕິ ຕາຣກຄຕານມຊເຊຯ ກາສິປຕິຕິ ຣາຊານມາລປຕິຯ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ''ເທວ, ກາສິຣຸຖານິປຕິ ຍຖາ ຈນຸໂທ ຕາຣການໍ ມຊເຊ ກິໂຕ ຕາຣກຄຕປຣິວຸໂຕ ປາຝິປທໂຕ ປຝຸດາຍ ຍາວ ປຸຕຸຕມາ ອາປູຣຕິ, ຕຖາ ອຫມຸປີ ອຊຸຊ ຕຍາ ທິນຸເນທິ ຄາມວຣາທີທິ ອາປູຣາມີ''ຕິຯ ຕຍາປີ ເມຕິ ມຍາ ປຸພຸເພ ຕຍາ ສທຸຂີ ລທຸໂຂປີ ສຽຄໂມ ອລທຸໂຂວ, ອຊຸຊ ປນ ມມ ມໂນຣຖສຸສ ນິປຸຜນຸນຕຸຕາ ມຍາ ຕຍາ ສທ ສຽຄໂມ ລທຸໂຂ ນາມາຕິ ນິປຸຜນຸນໍ ເມ ຕຍາ ສທຸຂີ ມິຕຸຕຜລນຸຕິ ວທຕິຯ ໂພຣິສຕຸໂຕ ຕສຸສ ມທນຸຕໍ ຍສໍ ອທາສິຯ

ສຕຸຖາ ອິມໍ ທມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປາຫໍ ອານນຸທໍ ວເຣນ ສນຸຕປຸເປສິ ເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສິ – ''ຕທາ ພຸຣາຫຸມໂຕ ອານນຸໂທ ອໂຫສິ, ຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນຸຕິຯ

ຊຸຕຸທຊາຕກວຕຸຕນາ ທຸຕິຍາຯ

[໔໘໓] ໓ຯ ສມຸມເທວປຸຕຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ

ຍໂສກໂຣ ປຸລຸລກໂຣຫມສຸມິຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວທຕຸຕສຸສ ປຖວິປເວສນໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິຯ ຕທາ ທິ ກິກຸຂູ ສມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຊຸດາເປສຸໍ ''ອາວຸໂສ, ເທວທຕຸໂຕ ຕຖາຄເຕນ ສທຸຂີ ປຝິວິຣຸຊຸຊິຕຸວາ ປຖວິ ປວິຝຸໂດ''ຕິຯ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ ອິທາເນເວສ, ກິກຸຂເວ, ມມ ຊິນຈກຸເກ ປຫາຣໍ ທຕຸວາ ປຖວິ ປວິຝຸໂດ, ປຸພຸເພປີ ສມຸມຈກຸເກ ປຫາຣໍ ທຕຸວາ ປຖວິ ປວິສິຕຸວາ ອວີຈິປຣາຍໂຕ ຊາໂຕເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕິຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຣິສຕຸໂຕ ກາມາວຈຣເທວໂລເກ ສມຸໂມ ນາມ ເທວປຸຕຸໂຕ ທຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ, ເທວທຕຸໂຕ ອສມຸໂມ ນາມຯ ເຕສຸ ສມຸໂມ ທິພຸພາລງກາຣປຝິມຕຸທິໂຕ ທິພຸພຣຖວຣມກິຣຸຍຸຫ ອຈຸຉຣາຄຕປຣິວຸໂຕ ມນຸສຸເສສຸ ສາຍມາສໍ ກຸລຸຊິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຕໂນ ພຣທຸວາເຣ ສຸຂກຖາຍ ນິສິນຸເນສຸ ປຸຕຸຕມຸໂປສຖທິວເສ ຄາມນິຄມຊນປທຣາຊຣານີສຸ ອາກາເສ ດຕຸວາ ''ປາຕາຕິປາຕາທີທິ ທສທິ ອກຸສລກມຸມປເຖທິ ວິຣມິຕຸວາ ມາຕຸປຝຸດານສມຸມໍ ປີຕຸປຝຸດານສມຸມໍ ຕິວິສສຸຈຣິຕສມຸມລຸຈ ປູເຣຖ , ເອວໍ ສຄຸຄປຣາຍຕາ ທຸຕຸວາ ມທນຸຕໍ ຍສໍ ອນຸກວິສຸສຖາ''ຕິ ມນຸສຸເສ ທສ ກຸສລກມຸມປເຖ ສມາທເປນຸໂຕ ຊມຸພຸທີປໍ ປທກຸຂິຕໍ ກໂຣຕິຯ ອສມຸໂມ ປນ ເທວປຸຕຸໂຕ ''ປາຕໍ ຫນຖາ''ຕິອາທີນາ ນເຍນ ທສ ອກຸສລກມຸມປເຖ ສມາທເປນຸໂຕ ຊມຸພຸທີປໍ ວາມໍ ກໂຣຕິຯ ອຖ ເຕສໍ ອາກາເສ ຣຖາ ສມຸມຸຂາ ອເຫສຸໍຯ ອຖ ເນສໍ ປຣິສາ ''ຕຸມຸເຫ ກສຸສ, ຕຸມຸເຫ ກສຸສາ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ມຍໍ ສມຸມສຸສ, ມຍໍ ອສມຸມສຸສາ''ຕິ ວຕຸວາ ມຄຸຄາ ໂອກຸກມິຕຸວາ ທຸວິຣາ ຊາຕາຯ ສມຸໂມປີ ອສມຸມໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ ''ສມຸມ, ຕຸວໍ ອສມຸໂມ, ອທໍ ສມຸໂມ, ມຄຸໂຄ ມຍຸທໍ ອນຸຈຸຉວິໂກ, ຕວ ຣຖໍ ໂອກຸກາເມຕຸວາ ມຍຸທໍ ມຄຸຄໍ ເທທີ''ຕິ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໙ຯ

''ຍໂສກໂຣ ປຸລຸລກໂຣຫມສຸມິ, ສທາຕຸຖຸໂຕ ສມຕພຸຣາຫຸມຕານໍ;

ມຄຸຄາຣໂຫ ເທວມນຸສຸສປູຊິໂຕ, ສມຸໂມ ອທໍ ເທທີ ອສມຸມ ມຄຸຄ''ນຸຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຍໂສກໂຣຕິ ອຫໍ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ຍສທາຍໂກ. ທຸຕິຍປເທປິ ເອເສວ ນໂຍ. ສທາຕ຺ຖໂຕຕິ ສທາ ຖິໂຕ ນິຈ຺ຈປສຕ຺ໂຖ. ຕໂຕ ປຣາ –

໔໗.

‘‘ອຂມ຺ມຍານໍ ທລ຺ຫມາຣຸຫິຕ຺ວາ, ອສມ຺ຕສມ຺ໂຕ ພລວາຫມສ຺ມິ;

ສ ກິສ຺ສ ເຫຕຸມ຺ຫິ ຕວຊ຺ຊ ທຊ຺ຊໍ, ມຕ຺ຄໍ ອຫໍ ຂມ຺ມ ອຫິນ຺ນປ຺ຸພ຺ພໍ.

໔໘.

‘‘ຂມ຺ໂມ ຫເວ ປາຕຸຣໂຫສິ ປ຺ຸພ຺ເພ, ປ຺ຈ຺ຉາ ອຂມ຺ໂມ ອຸທປາທິ ໂລເກ;

ເຊຍ຺ໂຖ ຈ ເສຍ຺ໂຖ ຈ ສນນ຺ຕໂນ ຈ, ອຸຍ຺ຍາຫິ ເຊຍ຺ຖສ຺ສ ກນິຍ຺ຖ ມຄ຺ຄາ.

໔໙.

‘‘ນ ຍາຈນາຍ ນປິ ປາຕິຣູປາ, ນ ອຣຫຕາ ເຕຫໍ ທເທຍ຺ຍໍ ມຄ຺ຄໍ;

ຍຸທ຺ຂຍ຺ຈ ໂນ ໂຫຕຸ ອຸກິນ຺ນມຊ຺ຊ, ຍຸທ຺ຂມ຺ຫິ ໂຍ ເຊສ຺ສຕິ ຕສ຺ສ ມຄ຺ໂຄ.

໕໐.

‘‘ສພ຺ພາ ທິສາ ອນຸວິສໂຍຫມສ຺ມິ, ມຫາພ຺ພໂລ ອມິຕຍໂສ ອຕຸລ຺ໂຍ;

ຄຸເຜຫິ ສພ຺ເພຫິ ອຸເປຕຣູໂປ, ຂມ຺ໂມ ອຂມ຺ມ ຕ຺ວໍ ກຖໍ ວິເຊສ຺ສສິ.

໕໑.

‘‘ໂລເຫນ ເວ ຫຄ຺ຄຕິ ຊາຕຣູປໍ, ນ ຊາຕຣູເປນ ຫນນ຺ຕິ ໂລຫໍ;

ສເຈ ອຂມ຺ໂມ ຫຄ຺ຉຕິ ຂມ຺ມມຊ຺ຊ, ອໂຍ ສຸວຕ຺ຕໍ ວິຍ ທສ຺ສເນຍ຺ຍໍ.

໕໔.

‘‘ສເຈ ຕ຺ວໍ ຍຸທ຺ຂພໂລ ອຂມ຺ມ, ນ ຕຸຍ຺ຫ ວຸຫ຺ຒາ ຈ ຄຣູ ຈ ອຕ຺ຖິ;

ມຄ຺ຄຄ຺ຈ ເຕ ທມ຺ມິ ປິຍາປ຺ປິເຍນ, ວາຈາທຸຣຕ຺ຕານິປິ ເຕ ຂມາມີ’’ຕິ. –

ອິມາ ຉ ຄາຖາ ເຕສຍ຺ເລວ ວຈນປຟິວຈນວເສນ ກຖິຕາ.

ຕຕ຺ຖ ສ ກິສ຺ສ ເຫຕຸມ຺ຫິ ຕວຊ຺ຊ ທຊ຺ຊນ຺ຕິ ໂສມ຺ຫິ ອຫໍ ອຂມ຺ໂມ ອຂມ຺ມຍານໍ ຣຖໍ ອາຣຸລ຺ໂຫ ອພີໂຕ ພລວາ. ກີການຣຕາ ອຊ຺ຊ ໂກ ຂມ຺ມ, ກສ຺ສຈິ ອຫິນ຺ນປ຺ຸພ຺ພໍ ມຄ຺ຄໍ ຕຸຍ຺ຫໍ ທມ຺ມິຕິ. ປ຺ຸພ຺ເພຕິ ປຖມກປ຺ປິກກາເລ ອິມສ຺ມີ ໂລເກ ທສກຸສ

ລກາມຸມປຖສມ຺ໂມ ຈ ປຸພ຺ເພ ປາຕຸຣໂຫສິ, ປຈ຺ຉາ ອສມ຺ໂມ຺. ເຊຍ຺ໂຖ ຈາຕິ ປຸເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕກາເວນ ອຫໍ ເຊຍ຺ໂຖ ຈ ເສຍ຺ໂຖ ຈ ໂປ ຣາຓໂກ ຈ, ຕ຺ວໍ ປນ ກນິຍ຺ໂຖ, ຕສ຺ມາ ມຕ຺ຄາ ອຸຍ຺ຍາຫີຕິ ວທຕິ຺. ນປີ ປາຕິຣູປາຕິ ອຫລ຺ຫິ ເຕ ເນວ ຍາຈນາຍ ນ ປຕິຣູປວຈ ເນນ ມຕ຺ຄາຣຫຕາຍ ມຕ຺ຄໍ ທເທຍ຺ຍໍ຺. ອນຸວິສໂຜຕິ ອຫໍ ຈຕສ຺ໂສ ທິສາ ຈຕສ຺ໂສ ອນຸທິສາຕິ ສພ຺ພາ ທິສາ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸເຓນ ປຕ຺ຖໂຍ ປລ຺ລາໂຕ ປາກໂຍ຺. ໂລເຫນາຕິ ອຍມ຺ຍ຺ຖິເກນ຺. ຫລ຺ລຕິຕິ ຫນິສ຺ສຕິ຺. ຕຸວໍ ຍຸທ຺ສພໂລ ອສມ຺ມາຕິ ສເຈ ຕ຺ວໍ ຍຸທ຺ສພໂລສິ ອສມ຺ມ຺. ວຸຫ຺ຒາ ຈ ຄຣູ ຈາຕິ ຍທິ ຕຸຍ຺ຫໍ "ອິເມ ວຸຫ຺ຒາ, ອິເມ ຄຣູ ປຕ຺ສິຕາ"ຕິ ເອວໍ ນຕ຺ຖິ຺. ປີຍາປ຺ປີເຍນາຕິ ປີເຍນາປີ ອປ຺ປີເຍນາປີ ທທນ຺ໂຕ ປີເຍນ ວິຍ ເຕ ມຕ຺ຄໍ ທທາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ໂພຣີສຕ຺ເຕນ ປນ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ກຖິຕກ຺ຂເຓເຍວ ອສມ຺ໂມ ຣເຖ ຖາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອວໍສີໂຣ ປຖວິຍໍ ປຕິຕ຺ວາ ປຖວິຍາ ວິວເຣ ທິນ຺ເນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອວີຈິມ຺ຫີເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຺. ເອຕມຕ຺ຖໍ ວິທິຕ຺ວາ ກຄວາ ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂສ ຫຸຕ຺ວາ ເສສຄາຖາ ອກາສິ –

໖໖຺.

"ອິທລ຺ຈ ສຸຕ຺ວາ ວຈນໍ ອສມ຺ໂມ, ອວໍສີໂຣ ປຕິໂຕ ອຸທ຺ສປາໂທ;

ຍຸທ຺ສຕ຺ຖິໂກ ເຈ ນ ລກາມິ ຍຸທ຺ສໍ, ເອຕ຺ຕາວຕາ ໂຫຕິ ຫໂຕ ອສມ຺ໂມ຺.

໖໔຺.

"ຂນ຺ຕິພໂລ ຍຸທ຺ສພລໍ ວິເຊຕ຺ວາ, ຫນ຺ຕ຺ວາ ອສມ຺ມໍ ນິຫນິຕ຺ວ ກູມ຺ຍາ;

ປາຍາສິ ວິຕ຺ໂຕ ອກິຣຸຍ຺ຫ ສນ຺ທນໍ, ມຕ຺ເຄເນວ ອຕິພໂລ ສຈ຺ຈນິກ຺ກໂມ຺.

໖໕຺.

"ມາຕາ ປີຕາ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ຈ, ອສມ຺ມານີຕາ ຍສ຺ສ ສເກ ອຄາເຣ;

ອິເສວ ນິກ຺ຂິປ຺ປ ສຣີຣເທຫໍ, ກາຍສ຺ສ ເກທາ ນິຣຍໍ ວຊນ຺ຕິ ເຕ;

ຍຖາ ອສມ຺ໂມ ປຕິໂຕ ອວໍສີໂຣ຺.

໖໖຺.

"ມາຕາ ປີຕາ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ຈ, ສຸສມ຺ມານີຕາ ຍສ຺ສ ສເກ ອຄາເຣ;

ອິເສວ ນິກ຺ຂິປ຺ປ ສຣີຣເທຫໍ, ກາຍສ຺ສ ເກທາ ສຸຄຕິ ວຊນ຺ຕິ ເຕ;

ຍຖາປີ ສມ຺ໂມ ອກິຣຸຍ຺ຫ ສນ຺ທນ"ນ຺ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ຍຸທ຺ສຕ຺ຖິໂກ ເຈຕິ ອຍໍ ຕສ຺ສ ວິລາໂປ, ໂສ ກິເຣວໍ ວິລປນ຺ໂຕເຍວ ປຕິຕ຺ວາ ປຖວີ ປວິຍ຺ໂຖ ຺. ເອຕ຺ຕາວຕາຕິ ກິກ຺ຂເວ, ຍາວຕາ ປຖວີ ປວິຍ຺ໂຖ, ຕາວຕາ ອສມ຺ໂມ ຫໂຕ ນາມ ໂຫຕິ຺. ຂນ຺ຕິພໂລຕິ ກິກ຺ຂເວ, ເອວໍ ອສມ຺ໂມ ປຖວີ ປວິຍ຺ໂຖ ອສິ ວາສນຂນ຺ຕິພໂລ ຕໍ ຍຸທ຺ສພລໍ ວິເຊຕ຺ວາ ວສິຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ນິຫນິຕ຺ວາ ປາເຕຕ຺ວາ ວິຕ຺ຕຊາຕຕາຍ ວິຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຣຖໍ ອາ ຣຸຍ຺ຫ ມຕ຺ເຄເນວ ສຈ຺ຈນິກ຺ກໂມ ຕຖປຣກ຺ກໂມ ສມ຺ມເທວປຸຕ຺ໂຕ ປາຍາສິ຺. ອສມ຺ມານິຕາຕິ ອສກ຺ກຕາ຺. ສຣີຣເທຫນ຺ຕິ ອິມສ຺ມີເຍວ ໂລເກ ສຣີຣສງ຺ຂາຕໍ ເທຫໍ ນິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ຺. ນິຣຍໍ ວຊນ຺ຕິຕິ ຍສ຺ສ ປາປປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ເອເຕ ສກ຺ກາຣາຣຫາ ເຄເຫ ອສກ຺ກ

ຕາ, ຕຖາຣູປາ ຍຖາ ອຫມ້ເມ ປຕິໂຕ ອວ໌ສີໂຣ, ເອວໍ ອວ໌ສິຣາ ນິຣຍໍ ວຊນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ສຸຄຕິ ວຊນ຺ຕິຕິ ຍສ຺ສ ປເນເຕ ສກ຺ກ ຕາ, ຕາທິສາ ປຕ຺ທິຕາ ຍຖາປີ ຊມ຺ເມ ສນ຺ທນໍ ອກິຣຸຍ຺ຫ ເທວໂລກໍ ຄໂຕ, ເອວໍ ສຸຄຕິ ວຊນ຺ຕິຕິ។

ສຕ຺ຖາ ເອວໍ ຊມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ເທວທຕ຺ໂຕ ມຍາ ສທ຺ຣິ ປຝິວິຣຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຖວີ ປວິຝ຺ໂຖ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສີ – ''ຕທາ ອຫມ຺ໂມ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ປຣິສາປີສ຺ສ ເທວທຕ຺ຕປຣິສາ, ຊມ຺ໂມ ປນ ອຫເມວ, ປຣິສາ ພຸທ຺ຊປຣິສາເຍວາ''ຕິ។

ຊມ຺ມເທວປຸຕ຺ຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຕຕິຍາ។

[໔໕໗] ໔។ ອຸທຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ເອກາ ນິສິນ຺ນາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។ ວຕ຺ຖຸ ກຸສຊາຕເກ (ຊາ។ ໒។໒໐។໑ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ។ ສຕ຺ຖາ ປນ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ''ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ''ສຈ຺ຈໍ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ກິກ຺ຂຸ ກສ຺ມາ ກິເລສວເສນ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕສີ? ໂປຣາຕກປຕ຺ທິຕາ ສມິທ຺ເຂ ທ຺ວາທສໂຍຊນິເກ ສຸຣຸນ຺ຊນນຄເຣ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ຕາ ເທວຈ຺ຊຣປຝິກາຄາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ ສທ຺ຣິ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສສຕານິ ເອກຄພ຺ເກ ວສນ຺ຕາປີ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂລກວເສນ ນ ໂອໂລເກສຸ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ກາສິຣຝ຺ເຖ ສຸຣຸນ຺ຊນນຄເຣ ກາສິຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສີ, ຕສ຺ສ ເນວ ປຸຕ຺ໂຕ, ນ ຊີຕາ ອໂຫສີ។ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ເທວິໂຍ ''ປຸຕ຺ເຕ ປຕ຺ເຖຖາ''ຕິ ອາຫ។ ອຄ຺ຄມເຫສີປີ ຣຝ຺ໂຝ ວຈນໍ ສມ຺ປຝິຈ຺ຊິຕ຺ວາ ຕຖາ ອກາສິ។ ຕທາ ໂພຊິສຕ຺ໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ຈວິຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ຣຝ຺ໂຝ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ກຸຈ຺ຊິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ។ ອຖ຺ສ຺ສ ມຫາຊນສ຺ສ ຫທຍໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ຊາຕກາເວນ ''ອຸທຍກທ຺ໂທ''ຕິ ນາມໍ ກຣີສຸ។ ກຸມາຣສ຺ສ ປທສາ ຈຣຕກາເລ ອຝ຺ໂຝປີ ສຕ຺ໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ຈວິຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ຣຝ຺ໂຝ ອຝ຺ຝຕຣາຍ ເທວິຍາ ກຸຈ຺ຊິມ຺ຫິ ກຸມາຣິກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕສ຺ສາປີ ''ອຸທຍກທ຺ທາ''ຕິ ນາມໍ ກຣີສຸ។ ກຸມາໂຣ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ສພ຺ພສິປ຺ປນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ປາປຸຕິ , ຊາຕພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ ປນ ອໂຫສີ, ສຸປິນນ຺ເຕນປີ ເມຖຸນຊມ຺ມໍ ນ ຊານາຕິ, ນ ຕສ຺ສ ກິເລເສສຸ ຈິຕ຺ຕໍ ອລ຺ລີຍິ។ ຣາຊາ ປຸຕ຺ຕໍ ຣຊ຺ເຊ ອກິສິຝ຺ຈິຕຸກາໂມ ''ກຸມາຣສ຺ສ ອິທານິ ຣຊ຺ຊສຸຂເສວນກາໂລ, ນາຝກາປີສ຺ສ ປຈ຺ຈຸປຝ຺ຖາເປສ຺ສາມີ''ຕິ ສາສນໍ ເປເສສີ។ ໂພຊິສຕ຺ໂຕ ''ນ ມຍ຺ຫໍ ຣຊ຺ເຊນຕ຺ໂຖ, ກິເລເສສຸ ເມ ຈິຕ຺ຕໍ ນ ອລ຺ລີຍຕີ''ຕິ ປຝິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ປຸນ຺ປ຺ປຸນໍ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ຣຕ຺ຕຊມ຺ພຸນທມຍໍ ອິຕ຺ຖິຣູປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ''ເອວຣູປໍ ອິຕ຺ຖິໍ ລກມາໂນ ຣຊ຺ຊໍ ສມ຺ປຝິຈ຺ຊິສ຺ສາມີ''ຕິ ມາຕາປິຕູນໍ ເປເສສີ។ ເຕ ຕໍ ສຸວຕ຺ຕຣູປກໍ ສກລຊມ຺ພຸທີປໍ ປຣິຫາຣາເປຕ຺ວາ ຕຖາຣູປໍ ອິຕ຺ຖິໍ ອລກນ຺ຕາ ອຸທຍກທ຺ທໍ ອລງ຺ກາເຣຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຖເປສຸໍ។ ສາ ຕໍ ສຸວຕ຺ຕຣູປກໍ ອກິກວິຕ຺ວາ ອຝ຺ຖາສີ។ ອຖ ເນສໍ ອນິຈ຺ຊມານານໝ຺ເຍວ ເວມາຕິກໍ ກຄິນີ ອຸທຍກທ຺ທ ກຸມາຣີ ອຄ຺ຄມເຫສີ ກຕ຺ວາ ໂພຊິສຕ຺ຕໍ ຣຊ຺ເຊ ອກິສິຝ຺ຈີສຸ។ ເຕ ປນ ທ຺ເວປີ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍວາສເມວ ວສີສຸ។

ອປ຺ຣກາເຄ ມາຕາປິຕູນໍ ອຈ຺ຈເຍນ ໂພຊິສຕ຺ໂຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສີ។ ອຸໂກ ເອກຄພ຺ເກ ວສມານາປີ ໂລກວເສນ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຝ຺ຝມຝ຺ຝໍ ນ ໂອໂລເກສຸໍ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ''ໂຍ ອມ຺ເຫສຸ ປຖມຕຣໍ ກາລໍ ກໂຣຕິ, ໂສ ນິພ຺ພຕ຺ຕຝ຺ຖານໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ 'ອສຸກຝ຺ຖາເນ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕສ຺ມີ'ຕິ ອາໂຣເຈຕູ''ຕິ ສງ຺ຄຣມກໍສຸ។ ອຖ ໂຂ ໂພຊິສຕ຺ໂຕ ອກິເສກໂຕ ສຕ຺ຕວສ຺ສສຕຈ຺ຈເຍນ ກາລມກາສີ។ ອຝ຺ໂຝ ຣາຊາ ນາໂຫສີ, ອຸທຍກທ຺ທາຍເຍວ ອາຕາ ປວຕ຺ຕິ។ ອມຈ຺ຈາ ຣຊ຺ຊໍ ອນຸສາສີສຸ។ ໂພຊິສຕ຺ໂຕປີ ຈຸຕິກ຺ຂເຕ ຕາວຕີສກວເນ ສກ຺ກຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ຍສມຫນ຺ຕຕາຍ ສຕ຺ຕາຫໍ ອນຸສ຺ສຣິຕຸໍ ນາສກ຺ຂີ។ ອິຕິ ໂສ ມນຸສ຺ສຄຄນາຍ ສຕ຺ຕວສ຺ສສຕຈ຺ຈເຍນ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ''ອຸທຍກທ຺ທໍ ຣາຊຊີຕຣໍ ຊເນນ ວີມໍສິຕ຺ວາ ສີຫນາທໍ ນທາເປຕ຺ວາ ຊມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ສງ຺ຄຣໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕສີ។ ຕທາ ກິຣ ມນຸສ຺ສານໍ ທສວສ຺ສສຫສ຺ສາຍຸກກາໂລ ໂຫຕິ។ ຣາຊຊີຕາປີ ຕໍ ທິວສໍ ຣຕ຺ຕິກາເຄ ປິຫິເຕສຸ ທ຺ວາເຣສຸ ຖປິຕອາຣກ຺ເຂ ສຕ຺ຕກູມິກປາສາທວຣຕເລ ອລງ຺ກຕສິຣິຄພ຺ເກ ເອກິກາວ ນິຈ຺ຈລາ ອຕ຺ຕໂນ ສີລໍ ອາວຊ຺ຊມານາ ນິສີທິ។ ອຖ ສກ຺ໂກ ສຸວຕ຺ຕມາສກປູຣໍ ເອກໍ ສຸວຕ຺ຕປາຕິໍ ອາທາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຍນຄພ຺ເກເຍວ ປາ ຕຸກວິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຖິໂຕ ຕາຍ ສທ຺ຣິ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

ຝກ຺។

‘‘ເອກາ ນິສິນ຺ນາ ສຸຈິ ສລ຺ລຕູຣູ, ປາສາທມາຣຸຍ຺ຫ ອນິນ຺ທິຕຽຄີ;

ຍາຈາມິ ຕໍ ກິນ຺ນຣເນຕ຺ຕຈກ຺ຂຸ, ອິເມກຣຕ຺ຕິ ອຸກໂຍ ວເສມາ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ສຸຈິຕິ ສຸຈິວຕ຺ຖນິວຕ຺ຖາ໚ ສລ຺ລຕູຣູຕິ ສຸຜ຺ຸຖ ຄປີຕຂູຣູ, ອິຣິຍາປຖໍ ສຕ຺ຖເປຕ຺ວາ ສຸຈິວຕ຺ຖາ ເອກິກາວ ນິສິນ຺ນາສີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ໚ ອນິນ຺ທິຕຽຄີຕິ ປາທນ຺ຕໂຕ ຍາວ ເກສຄ຺ຄາ ອນິນ຺ທິຕສຣີຣາ ປຣມໂສກຄ຺ຄປ຺ປ຺ຕສຣີຣາ໚ ກິນ຺ນຣເນຕ຺ຕຈກ຺ຂູຕິ ຕິຫິ ມຕ຺ຫເລຫິ ປລ຺ຈຫິ ຈ ປສາເທຫິ ອຸປໂສກິຕຕ຺ຕາ ກິນ຺ນຣານໍ ເນຕ຺ຕສທິເສຫິ ຈກ຺ຂູຫິ ສມນ຺ນາຄເຕ໚ ອິເມກຣຕ຺ຕິນ຺ຕິ ອິມໍ ເອກຣຕ຺ຕໍ ອຊ຺ຊ ອິມສ຺ມີ ອລງກຕສຍນຄພ຺ເກ ເອກໂຕ ວເສຍ຺ຍາມາຕິ ຍາຈຕິ໚

ຕໂຕ ຣາຊສີຕາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສີ –

໓໘໚

‘‘ໂອກິຕ຺ຕນ຺ຕຣປ຺ຣິຂໍ, ທລ຺ຫມຜ຺ຜາລໂກຜ຺ຖກໍ;

ຣກ຺ຂິຕໍ ຂຄ຺ຄຫຕ຺ເຖຫີ, ທຸປ຺ປເວສມິທໍ ປຸຣໍ໚

໓໙໚

‘‘ທຫຣສ຺ສ ຍຸວິໂນ ຈາປີ, ອາຄໂມ ຈ ນ ວິຊ຺ຊຕິ;

ອຖ ເກນ ນຸ ວຕ຺ເຕນ, ສງຄມໍ ອິຈ຺ຉເສ ມຍາ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ໂອກິຕ຺ຕນ຺ຕຣປ຺ຣິຂນ຺ຕິ ອິທໍ ທ຺ວາຫສໂຍຊນິກໍ ສຸຣຸນ຺ຮນປຸຣໍ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ອຸທກປ຺ຣິຂານໍ ກທ຺ທມປ຺ຣິຂານໍ ສຸກ຺ຂປ຺ຣິຂານໍ ໂອກິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ໂອກິຕ຺ຕນ຺ຕຣປ຺ຣິຂໍ໚ ທລ຺ຫມຜ຺ຜາລໂກຜ຺ຖກນ຺ຕິ ຖິຣຕເຣຫິ ອຜ຺ຜາລເກຫິ ທ຺ວາຣໂກຜ຺ຖເກຫິ ຈ ສມນ຺ນາຄຕໍ໚ ຂຄ຺ຄຫຕ຺ເຖຫີຕິ ອາວຸຮຫຕ຺ເຖຫິ ທສຫິ ໂຍຮສຫສ຺ເສຫິ ຣກ຺ຂິຕໍ໚ ທຸປ຺ປເວສມິທໍ ປຸຣນ຺ຕິ ອິທໍ ສກລປຸຣມ຺ປິ ຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ມາປິຕໍ ມຍ຺ຫໍ ນິວາສປຸຣມ຺ປີ ອຸກຍໍ ກສ຺ສຈິ ປ຺ວິສິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ໚ ອາຄໂມ ຈາຕິ ອິຣ ອິມາຍ ເວລາຍ ຕຣຸຕາສ຺ສ ວາ ໂຍພ຺ພນປ຺ປ຺ຕສ຺ສ ວາ ຖາມສມ຺ປນ຺ນໂຍຮສ຺ສ ວາ ອລ຺ລສ຺ສ ວາ ມຫນ຺ຕມ຺ປີ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ອາຄໂມ ນາມ ນຕ຺ຖິ໚ ສງຄມນ຺ຕິ ອຖ ຕ຺ວໍ ເກນ ກາຣເນນ ອິມາຍ ເວລາຍ ມຍາ ສທ຺ ສມາຄມໍ ອິຈ຺ຉສີຕິ໚

ອຖ ສກ຺ໂກ ຈຕ຺ຕ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐໚

‘‘ຍກ຺ໂຂຫມສ຺ມິ ກລ຺ຍາເກ, ອາຄໂຕສ຺ມິ ຕວນ຺ຕິເກ;

ຕ຺ວໍ ມໍ ນນ຺ທຍ ກທ຺ທນ຺ເຕ, ປຸຕ຺ຕາກໍສ຺ ທທາມິ ເຕ’’ຕິ໚

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ກລ຺ຍາເກ, ສຸນ຺ທຣທສ຺ສເນ ອຫເມໂກ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ເທວຕານຸກາເວນ ອິຮາຄໂຕ, ຕ຺ວໍ ອຊ຺ຊ ມໍ ນນ຺ທຍ ໂຕເສຫິ, ອຫໍ ເຕ ອິມໍ ສຸວຕ຺ຕມາສກປຸຕ຺ຕໍ ສຸວຕ຺ຕປາຕິໍ ທທາມີຕິ໚

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊສີຕາ ປລ຺ຈມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑༎

‘‘ເທວໍວ ຍກ຺ຂໍ ອຄ ວາ ມນຸສ຺ສໍ, ນ ປຕ຺ຖເຍ ອຸທຍມຕິຈ຺ຈ ອລຸລໍ;

ຄຈ຺ເຂວ ຕ຺ວໍ ຍກ຺ຂ ມຫານຸກາວ, ມາ ຈສ຺ສຸ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນຣາວຊິຕ຺ຖາ’’ຕິ༎

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອຫໍ ເທວຣາຊ, ເທວໍ ວາ ຍກ຺ຂໍ ວາ ອຸທຍໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອລຸລໍ ນ ປຕ຺ເຖມິ, ໂສ ຕ຺ວໍ ຄຈ຺ເຂວ, ມາ ອິຘ ອຎ຺ຖາສິ, ນ ເມ ຕຍາ ອາກາເຕນ ປຕ຺ຕາກາເຣນ ອຕ຺ໂຖ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈ ມາ ອິມໍ ຖານໍ ປຸນຣາວຊິຕ຺ຖາຕິ༎

ໂສ ຕສ຺ສາ ສີຫນາທໍ ສຸຕ຺ວາ ອຎ຺ຖຕ຺ວາ ຄຕສທິໂສ ຫຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ອຎ຺ຖາສິ༎ ໂສ ປຸນທິວເສ ຕາຍ ເວລາຍເມວ ສຸວຕ຺ຕມາສກປູຣໍ ຣຊຕປາຕິ ອາທາຍ ຕາຍ ສທ຺ຎີ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ຉຎ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໔໘༎

‘‘ຍາ ສາ ຣຕິ ອຸຕ຺ຕມາ ກາມໂກຄິນໍ, ຍໍເຫຕຸ ສຕ຺ຕາ ວິສມໍ ຈຣນ຺ຕິ;

ມາ ຕໍ ຣຕີ ຊີຍິ ຕ຺ວໍ ສຸຈິມ຺ຫິເຕ, ທທາມິ ເຕ ຣູປິຍໍ ກໍສປູຣ’’ນ຺ຕິ༎

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ກທ຺ເທ, ຣາຊສິເຕ ຍາ ເອສາ ກາມໂກຄິສຕ຺ຕານໍ ຣຕີສຸ ເມຖຸນກາມຣຕິ ນາມ ອຸຕ຺ຕມາ ຣຕິ, ຍສ຺ສາ ຣຕິຍາ ກາຣຕາ ສຕ຺ຕາ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕາທິວິສມໍ ຈຣນ຺ຕິ, ຕໍ ຣຕີ ຕ຺ວໍ ກທ຺ເທ, ສຸຈິມ຺ຫິເຕ ມນາປຫສິເຕ ມາ ຊີຍິ, ອຫມ຺ປີ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນ ຕຸຈ຺ຉຫຕ຺ໂຖ ອາຄໂຕ, ຫິຍ຺ໂຍ ສຸວຕ຺ຕມາສກປູຣໍ ສຸວຕ຺ຕປາຕິ ອາຫຣີ, ອຊ຺ຊ ຣູປິຍປາຕິ, ອິມໍ ເຕ ອຫໍ ຣູປິຍປາຕິ ສຸວຕ຺ຕປູຣໍ ທທາມີຕິ༎

ຣາຊສີຕາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ກຖາສລ຺ລາປໍ ລກນ຺ໂຕ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ນ ທານິ ເຕນ ສທ຺ຎີ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ༎ ສາ ກິຌ຺ຈິ ນ ກເຖສິ༎

ສກ຺ໂກ ຕສ຺ສາ ອກຖິຕກາວໍ ຌຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ຕາຍເມວ ເວລາຍ ໂລຫປາຕິ ກຫາປຕປູຣໍ ອາທາຍ ‘‘ກທ຺ເທ, ຕ຺ວໍ ມໍ ກາມຣຕິຍາ ສນ຺ຕປ຺ເປຫິ, ອິມໍ ເຕ ກຫາປຕປູຣໍ ໂລຫປາຕິ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫ༎ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຣາຊສີຕາ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໙༎

‘‘ນາຣີ ນໂຣ ນິຊ຺ຊປຍໍ ຘເນນ, ອຸກ຺ກໍສຕີ ຍຕ຺ຖ ກໂຣຕິ ຉນ຺ທໍ;

ວິປ຺ຈ຺ຈນີໂກ ຕວ ເທວທມ຺ໂມ, ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ໂຖກເຕເນວ ເອສີ’’ຕິ༎

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ໂກ ປຸຣິສ, ຕ຺ວໍ ຊລ຺ໂອ༎ ນໂຣ ຫິ ນາມ ນາຣີ ກິເລສຣຕິກາຣຕາ ຘເນນ ນິຊ຺ຊາເປນ຺ໂຕ ສລ຺ລາເປນ຺ໂຕ ຍຕ຺ຖ ນາຣິຍາ ຉນ຺ທໍ ກໂຣຕິ, ຕໍ ອຸກ຺ກໍສຕິ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ໂຖເມຕ຺ວາ ພຫຸຕເຣນ ຘເນນ ປໂລເກຕິ, ຕຍຸທໍ ປເນໂສ ເທວສກາໂວ ວິປ຺ຈ຺ຈນີໂກ, ຕ຺ວລ຺ຫິ ມຍາ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ໂຖກເຕເນວ ເອສິ, ປຖມທິວເສ ສຸວຕ຺ຕປູຣໍ ສຸວຕ຺ຕປາຕິ ອາຫຣິຕ຺ວາ, ທຸຕິຍທິວເສ ສຸວຕ຺ຕປູຣໍ ຣູປິຍປາຕິ, ຕຕິຍທິວເສ ກຫາປຕປູຣໍ ໂລຫປາຕິ ອາຫຣສີຕິ༎

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສກ຺ໂກ ‘‘ກທ຺ເທ ຣາຊກຸມາຣິ, ອຫໍ ເຉກວາຕິໂຊ ນ ນິຣຕ຺ຖເກນ ອຕ຺ຖໍ ນາເສມິ, ສເຈ ຕ຺ວໍ ອາຍຸນາ ວາ ວຕ຺ເຕນ ວາ ວທ຺ເຒຍ຺ຍາສິ, ອຫໍ ເຕ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ວທ຺ເຒຕ຺ວາ ອາຫເຣຍ຺ຍໍ, ຕ຺ວໍ ປນ ປຣິຫາຍເສວ, ເຕນາຫມ຺ປິ ຘນໍ ປຣິຫາເປມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ

ທິສ្វາ ຄາຖາ ອភາສិ –

៨៤។

“ອາຍុ ច ວណ្ណោ ច មនុស្សលោកេ, និហិយតិ មនុជានំ សុត្តេ;

តេនេវ ວណ្ណេន ធនម្បិ តុយ្ហំ, និហិយតិ ជិណ្ណាតរាសិ ອជ្ជ។

៨៥។

“ເອວំ មេ បេក្ខមានស្ស, រាជបុត្តិ យសស្សិនិ;

ហាយតេវ តវ ວណ្ណោ, ອហោរត្តានមច្ចយេ។

៨៦។

“ອិមិនាວ តុវំ វយសា, រាជបុត្តិ សុមេធសេ;

ព្រហ្មចរិយំ ចរេយ្យាសិ, ភិយ្យោ ວណ្ណវតិ សិយា”តិ។

ຕត្ថ និហិយតីតិ បរិស្សាវនេ ອាសិត្តឧទកំ វិយ បរិហាយតិ។ មនុស្សលោកស្មិញ្ហិ សត្តា ជីវិតេន ວណ្ណេន ចក្ខុបសាទា ហិហិ ច ທិនេ ທិនេ បរិហាយន្តេវ។ ជិណ្ណាតរាសីតិ មម បក្ខំ ອាគតទិវសេ បវត្តតស្មិ តេ ອាយុ ហិយ្យោ ທិវសំ ន បាបុណ៌, កុក្ការិយា ឆិន្នំ វិយ តត្ថេវ និរុទ្ធំ, ហិយ្យោ បវត្តម្បិ ອជ្ជទិវសំ ន បាបុណ៌, ហិយ្យោវ កុក្ការិយា ឆិន្នំ វិយ និរុទ្ធំ, តស្មា ອជ្ជ ជិណ្ណាតរាសិ ជាតា។ ເອວំ មេតិ ចិរត្ថុ ហិយ្យោ ច បរហិយ្យោ ច, ອជ្ជេວ បន មយ្ហំ ເອວំ បេក្ខមានស្សេວ ហាយ តេວ តវ ວណ្ណោ។ ອហោរត្តានមច្ចយេតិ ອិតោ បដ្ឋាយ រត្តិន្ទិវេសុ វិតិវត្តេសុ ອហោរត្តានំ ອច្ចយេន ອបណ្ណាត្តិក ភាវមេវ គមិស្សសីតិ ທស្សេតិ។ ອិមិនាវាតិ តស្មា ភទ្ទេ, សចេ តុវំ ອិមិនា វយេនេវ ອិមស្មិំ សុវណ្ណវណ្ណេ សរិរេ ន ជាយ ອវិលុត្តេយេວ សេដ្ឋចរិយំ ចរេយ្យាសិ, បព្វជិត្វា សមណធម្មំ ករេយ្យាសិ។ ភិយ្យោ ວណ្ណវតិ សិយាតិ ອតិ រោកតរវណ្ណា ភវេយ្យាសីតិ។

ຕតោ រាជធីតា ອិតរំ គាថមាហ –

៨៧។

“ເທວា ន ជីរន្តិ យថា មនុស្សា, គត្តេសុ តេសំ វលិយោ ន ហោន្តិ;

បុច្ឆាមិ តំ យក្ខ មហានុភាវ, កថំ នុ ເທວាន សរីរទេហោ”តិ។

ຕត្ថ សរីរទេហោតិ សរីរសង្ខាតោ ទេហោ, ເທວានំ សរីរំ កថំ ន ជីរតិ, ອិទំ ອហំ តំ បុច្ឆាមីតិ វទតិ។

ອថស្សា កថេន្តោ សក្កោ ອិតរំ គាថមាហ –

៨៨។

‘‘ເທວາ ນ ອິຣນ຺ຕິ ຍຖາ ມນຸສ຺ສາ, ຄຕ຺ເຕສຸ ເຕສໍ ວລີໂຍ ນ ໂຫນ຺ຕິ;

ສ຺ເວ ສ຺ເວ ກີຍ຺ຍຕໂຣວ ເຕສໍ, ທິພ຺ໂພ ຈ ວຕ຺ໂຕ ວິປຸລາ ຈ ໂກຄາ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ມນຸສ຺ສາຕິ ຍຖາ ມນຸສ຺ສາ ອິຣນ຺ຕາ ຣູເປນ ວຕ຺ເຕນ ໂກເຄນ ຈກ຺ຂຸປ຺ສາທາທີຫິ ຈ ອິຣນ຺ຕິ, ນ ເອວໍ ເທວາ។ ເຕສຄ຺ຫິ ຄຕ຺ເຕສຸ ວລີໂຍປິ ນ ສນ຺ຕິ, ມຜ຺ຖກຄ຺ຈນປ຺ຜຸຍມິວ ສຣີຣໍ ໂຫຕິ។ ສ຺ເວ ສ຺ເວຕິ ທິວເສ ທິວເສ។ ກີຍ຺ຍຕໂຣວາຕິ ອຕິເຣກຕໂຣວ ເຕສໍ ທິພ຺ໂພ ຈ ວຕ຺ໂຕ ວິປຸລາ ຈ ໂກຄາ ໂຫນ຺ຕິ, ມນຸສ຺ເສສຸ ຫິ ຣູປປ຺ຣິຫານິ ຈິຣຊາຕກາວສ຺ສ ສກ຺ອິ, ເທເວສຸ ອຕິເຣກຣູປສມ຺ປຕ຺ຕິ ຈ ອຕິເຣກປ຺ຣິວາຣສມ຺ປຕ຺ຕິ ຈ។ ເອວໍ ອປ຺ຣິຫານຜມ຺ໂມ ນາເມສ ເທວໂລໂກ ។ ຕສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ຊຣໍ ອປ຺ປຕ຺ວາວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ, ເອວໍ ປ຺ຣິຫານິຍສກາວາ ມນຸສ຺ສໂລກາ ຈວິຕ຺ວາ ອປ຺ຣິຫານິຍສກາວໍ ເອວຣູປໍ ເທວໂລກໍ ຄມິສ຺ສສີຕິ។

ສາ ເທວໂລກສ຺ສ ວຕ຺ຕໍ ສ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຄມນມຄ຺ຄໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕີ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໔໙។

‘‘ກີສູຜ ກີຕາ ຊນຕາ ອເນກາ, ມຄ຺ໂຄ ຈ ເນກາຍຕນໍ ປວຸຕ຺ໂຕ;

ປຸຈ຺ຉາມິ ຕໍ ຍກ຺ຂ ມຫານຸກາວ, ກຕ຺ຖຍ຺ຖິໂຕ ປຣໂລກໍ ນ ກາເຍ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ກີສູຜ ກີຕາຕິ ເທວຣາຊ, ອຍໍ ຂຕ຺ຕິຍາທີເກທາ ອເນກາ ຊນຕາ ກີກີຕາ ກສ຺ສ ກເຍນ ປ຺ຣິຫານິຍສກາວາ ມນຸສ຺ສໂລກາ ເທວໂລກໍ ນ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ។ ມຄ຺ໂຄຕິ ເທວໂລກຄາມິມຄ຺ໂຄ។ ອິຜ ປນ ‘‘ກີ’’ນ຺ຕິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ໂກ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉາ ກາຕພ຺ພາ។ ອຍຄ຺ເຫຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ‘‘ອເນກຕິຕ຺ຖາຍຕນວເສນ ປຕ຺ທິເຕທີ ປວຸຕ຺ໂຕ ເທວໂລກມຄ຺ໂຄ ໂກ ກຕໂຣ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ។ ກຕ຺ຖຍ຺ຖິໂຕຕິ ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ກຕຣສ຺ມິ ມຄ຺ເຄ ຖິໂຕ ນ ກາຍຕີຕິ។

ອຖສ຺ສາ ກເຖນ຺ໂຕ ສກ຺ໂກ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໕໐។

‘‘ວາຈໍ ມນຄ຺ຈ ປຕິຫາຍ ສມ຺ມາ, ກາເຍນ ປາປານິ ອກ຺ພຸພມາໂນ;

ພຫ຺ນ຺ນປານໍ ຫຣມາວສນ຺ໂຕ, ສທ຺ໂຜ ມຸທູ ສໍວິກາຄີ ວທຄ຺ຄູ;

ສງຄາຫໂກ ສຂິໂລ ສຕ຺ຫວາໂຈ, ເອຕ຺ຖຍ຺ຖິໂຕ ປຣໂລກໍ ນ ກາເຍ’’ຕິ។

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ກທ຺ເທ, ອຸທເຍ ວາຈໍ ມນຄ຺ຈ ສມ຺ມາ ຖເປຕ຺ວາ ກາເຍນ ປາປານິ ອກໂຣນ຺ໂຕ ອິເມ ທສ ກຸສລກມ຺ມປເຖ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕນ຺ໂຕ ພຫຸອນ຺ນປາເນ ປຫູຕເທຍ຺ຍຜມ຺ເມ ຫເຣ ວສນ຺ໂຕ ‘‘ທານສ຺ສ ວິປາໂກ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ສທ຺ຜາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ມຸທຸຈິຕ຺ໂຕ ທານສໍວິກາຄຕາຍ ສໍວິກາຄີ ປພ຺ພຊິຕາ ກິກ຺ຂາຍ ຈຣມານາ ວທນ຺ຕິ ນາມ, ເຕສໍ ປຈ຺ຈຍທາເນນ ຕສ຺ສ ວາທສ຺ສ ຊານນ຺ໂຕ ວທຄ຺ຄູ ຈຕູຫິ ສງຄຫວຕ຺ຖູຫິ ສງຄຫຕາຍ ສງຄາຫໂກ ປິຍວາທີຕາຍ ສຂິໂລ ມຜ຺ຖວຈນຕາຍ ສຕ຺ຫວາໂຈ ເອຕ຺ຖ ເອຕ຺ຕເກ ຄຸຕຣາສິມ຺ຫິ ຖິໂຕ ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນ ກາຍຕີຕິ។

ຕໂຕ ຣາຊທິຕາ ຕໍ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສ຺ຕ຺ວາ ຖຸຕີ ກໂຣນ຺ຕີ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໕໑។

‘‘ອນຸສາສສິ ມໍ ຍກຸຂ, ຍຖາ ມາຕາ ຍຖາ ປິຕາ;

ອຸລຸອາຣວຕຸຕ ປຸຈ຺ຉາມິ, ໂກ ນຸ ຕຸວມສິ ສຸພຸຣຫາ’’ຕິ຺

ຕສຸສຕຸໂຖ – ຍຖາ ມາຕາປິຕໂຣ ປຸຕຸຕເກ ອນຸສາສນຸຕິ, ຕຖາ ມໍ ອນຸສາສສີ຺ ອຸລຸອາຣວຕຸຕ ໂສກຄຸຄປຸປຕຸຕຣູປຫາຣກ ໂກ ນຸ ອສິ ຕຸວໍ ເອວໍ ອຈຸຈຸຄຸຄຕສຣີໂຣຕິ຺

ຕໂຕ ໂພຣິສຕຸໂຕ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໕໔຺

‘‘ອຸຫໂຍຫມສຸມິ ກລຸຍາຕິ, ສງຄຣຕຸຕາ ອິຣາຄໂຕ;

ອາມນຸຕ ໂຂ ຕໍ ຄຈຸຉາມິ, ມຸຕຸໂຕສຸມິ ຕວ ສງຄຣາ’’ຕິ຺

ຕສຸສຕຸໂຖ – ກລຸຍາຄຫສຸສເນ ອຫໍ ປຸຣິມກາເວ ຕວ ສາມິໂກ ອຸຫໂຍ ນາມ ຕາວຕືສກາວເນ ສກຸໂກ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸໂຕ, ອິຣາຄຈຸຉນຸໂຕ ນ ກິເລສວເສນາຄໂຕ, ຕໍ ວີມໍສິຕຸວາ ປນ ສງຄຣໍ ໂມເຈສຸສາມິຕິ ສງຄຣຕຸຕາ ປຸພຸເພ ສງຄຣສຸສ ກຕຸຕາ ອາຄໂຕສຸມິ, ອິທານິ ຕໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ ຄຈຸຉາມິ, ມຸຕຸໂຕສຸມິ ຕວ ສງຄຣາຕິ຺

ຣາຊຣີຕາ ອສຸສສິຕຸວາ ‘‘ສາມິ, ຕຸວໍ ອຸທຍກາຫຸທຣາຊາ’’ຕິ ອສຸສຸຬາຣາ ປວຕຸຕຍມານາ ‘‘ອຫໍ ຕຸມຸເຫຫິ ວິນາ ວສິຕຸໍ ນ ສກຸໂກມິ, ຍຖາ ຕຸມຸຫາກໍ ສນຸຕິເກ ວສາມິ, ຕຖາ ມໍ ອນຸສາສຖາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິຕຣໍ ຄາຖໍ ອກາສິ –

໕໖຺

‘‘ສເຈ ໂຂ ຕຸວໍ ອຸຫໂຍສິ, ສງຄຣຕຸຕາ ອິຣາຄໂຕ;

ອນຸສາສ ມໍ ຣາຊປຸຕຸຕ, ຍຖາສຸສ ປຸນ ສງຄໂມ’’ຕິ຺

ອຖ ນໍ ອນຸສາສນຸໂຕ ມຫາສຕຸໂຕ ຈຕສຸໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໕໕຺

‘‘ອຕິປຕຕິ ວໂຍ ຂໂຕ ຕເຖວ, ຄານໍ ນຕຸຖິ ທຸວໍ ຈວນຸຕິ ສຕຸຕາ;

ປຣິຊີຍຕິ ອທຸທຸວໍ ສຣີຣໍ, ອຸຫເຍ ມາ ປມາຫ ຈຣສຸສຸ ທມຸມໍ຺

໕໘຺

‘‘ກສິຕາ ປຖວີ ທນສຸສ ປູຣາ, ເອກສຸເສວ ສິຍາ ອນລຸລເຍຸຍາ;

ຕໍ ຈາປິ ຊຫາຕິ ອວີຕຣາໂຄ, ອຸຫເຍ ມາ ປມາຫ ຈຣສຸສຸ ທມຸມໍ຺

໕໙຺

‘‘ມາຕາ ຈ ປິຕາ ຈ ກາຕໂຣ ຈ, ກຣິຍາ ຍາປິ ຂເນນ ໂຫຕິ ກີຕາ;

ເຕ ຈາປິ ຊຫນຸຕິ ອລຸລມລຸລໍ, ອຸທເຍ ມາ ປມາທ ຈຣສຸສຸ ຂມຸມໍ໚

໔໗໚

‘‘ກາໂຍ ປຣໂກຊນນຸຕິ ລຕຸວາ, ສໍສາເຣ ສຸຄຕິລຸຈ ທຸຄຸຄຕິລຸຈ;

ອິຕຸຕຣວາໂສຕິ ຊານິຍານ, ອຸທເຍ ມາ ປມາທ ຈຣສຸສຸ ຂມຸມ’’ນຸຕິ໚

ຕຕຸຖ ອຕິປຕຕິຕິ ອຕິວິຍ ປຕຕີ, ສີພໍ ອຕິກຸກມຕິ໚ ວໂຍຕິ ປຖມວຍາທີຕິວິໂຂປີ ວໂຍ໚ ຂໂຕ ຕເຖວາຕິ ອຸປຸປາທພຸຖິ ຕິກາງຄກຸຂໂຕປີ ຕເຖວ ອຕິປຕຕິ໚ ອຸກເຍນປີ ກິນຸໂນ ອິເມສໍ ສຕຸຕານໍ ອາຍຸສງຂາໂຣ ນາມ ສີພໂສຕາ ນທີ ວິຍ ອນິວຕຸຕນຸໂຕ ສີພໍ ອຕິກຸກມຕີຕິ ທສຸເສຕິ໚ ຖານໍ ນຕຸຖີຕິ ‘‘ອຸປຸປນຸນາ ສງຂາຣາ ອກິຊຊິຕຸວາ ຕິຍຸຖນຸຕູ’’ຕິ ປຕຸຖນາຍປີ ເຕສໍ ຖານໍ ນາມ ນຕຸຖີ, ຂຸວໍ ເອກໍເສເນວ ພຸທນໍ ກຄວນຸຕໍ ອາທີ ກຕຸວາ ສພຸເພປີ ສຕຸຕາ ຈວນຸຕີ, ‘‘ຂຸວໍ ມຣຕໍ, ອທຸຂຸວໍ ຊີວິຕ’’ນຸຕິ ເອວໍ ມຣຕາສຸສຕີ ກາເວທີຕິ ທີເປຕິ໚ ປຣີຊີຍຕີຕິ ອິທໍ ສຸວຕຸຕາວຕຸຕມຸປີ ສຣີຣໍ ຊີຣເຕວ, ເອວໍ ຊານາທີ໚ ມາ ປມາທນຸຕິ ຕສຸມາ ຕຸວໍ ອຸທຍກຫຸເທ ມາ ປມາທໍ ອາປຊຊີ, ອປຸປມຕຸຕາ ຫຸຕຸວາ ທສກຸສລກມຸມປຖຂມຸມໍ ຈຣາທີຕິ໚

ກສີຕາຕິ ສກລາ໚ ເອກສຸເສວາຕິ ຍທີ ເອກສຸເສວ ຣລຸໂລ, ຕສຸມີ ເອກສຸມີເຍວ ອນລຸລາສີນາ ອສຸສ໚ ຕໍ ຈາປີ ຊຫາຕີ ອວິ ຕຣາໂຄຕິ ຕຕຸທາວສີໂກ ປຸຄຸຄໂລ ເອຕຸຕເກນປີ ຍເສນ ອຕິຕຸໂຕ ມຣຕກາເລ ອວິຕຣາໂຄວ ຕໍ ວິຊຫຕີ໚ ເອວໍ ຕຕຸທາຍ ອ ປູຣຕີຍກາວໍ ຊານາທີຕິ ທີເປຕິ໚ ເຕ ຈາປີຕິ ມາຕາ ປຸຕຸຕໍ, ປຸຕຸໂຕ ມາຕຣໍ, ປີຕາ ປຸຕຸຕໍ, ປຸຕຸໂຕ ປີຕຣໍ, ກາຕາ ກຄີນີ, ກຄີນີ ກາຕຣໍ, ກຣິຍາ ສາມິກໍ, ສາມິໂກ ກຣິຍນຸຕິ ເອເຕ ອລຸລມລຸລໍ ຊຫນຸຕິ, ນານາ ໂຫນຸຕິ໚ ເອວໍ ສຕຸຕານໍ ນານາກາວວິນາກາວໍ ຊານາທີຕິ ທີເປຕິ໚

ປຣໂກຊນນຸຕິ ວິວິຂານໍ ກາກາທີນໍ ປຣສຕຸຕານໍ ໂກຊນໍ໚ ອິຕຸຕຣວາໂສຕິ ຍາ ເອສາ ອິມສຸມີ ສໍສາເຣ ມນຸສຸສກູຕາ ສຸຄຸຄຕີ ຈ ຕິຣຈຸຂານກູຕາ ທຸຄຸຄຕີ ຈ, ເອຕໍ ອຸກຍມຸປີ ‘‘ອິຕຸຕຣວາໂສ’’ຕິ ຊານິຕຸວາ ມາ ປມາທໍ, ຈຣສຸສຸ ຂມຸມໍ໚ ອິເມສໍ ສຕຸຕານໍ ນາ ນາຖານໂຕ ອາຄນຸຕຸວາ ເອກສຸມີ ຖາເນ ສມາຄໂມ ປຣິຕຸໂຕ, ອິເມ ສຕຸຕາ ອປຸປກສຸມີເຍວ ກາເລ ເອກໂຕ ວສນຸຕີ, ຕສຸມາ ອປຸປມຕຸຕາ ໂຫທີຕິ໚

ເອວໍ ມຫາສຕຸໂຕ ຕສຸສາ ໂອວາທມທາສີ໚ ສາປີ ຕສຸສ ຂມຸມກຖາຍ ປສີທິຕຸວາ ຖຸຕີ ກໂຣນຸຕີ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໔໘໚

‘‘ສາຂຸ ກາສຕິຍໍ ຍກຸໂຂ, ອປຸປໍ ມຈຸຈານ ຊີວິຕໍ;

ກສີຣລຸຈ ປຣິຕຸຕລຸຈ, ຕລຸຈ ທຸກຸເຂນ ສໍຍຸຕໍ;

ສາທໍ ເອກາ ປພຸພຊິສຸສາມິ, ທີຕຸວາ ກາສີ ສຸຣຸນຸຂນ’’ນຸຕິ໚

ຕຕຸຖ ສາຂູຕິ ‘‘ອປຸປໍ ມຈຸຈານ ຊີວິຕ’’ນຸຕິ ກາສມາໂນ ອຍໍ ເທວຣາຊາ ສາຂຸ ກາສຕິ໚ ກີກາຣຕາ? ອິທລຸທີ ກສີຣລຸຈ ທຸກຸຂໍ ອສຸສາທຣທີຕໍ, ປຣິຕຸຕລຸຈ ນ ພທຸກໍ ອິຕຸຕຣກາລໍ໚ ສເຈ ທິ ກສີຣມຸປີ ສມານໍ ທີພກາລໍ ປວຕຸເຕຍຍ, ປຣິຕຸຕມຸປີ ສມານໍ ສຸຂໍ ກເວຍຍ, ອິທໍ ປນ ກສີຣລຸເຈວ ປຣິຕຸຕລຸຈ ສກເລນ ວຸຍຍທຸກຸເຂນ ສໍຍຸຕໍ ສນຸນິທິຕໍ໚ ສາຫນຸຕິ ສາ ອຫໍ໚ ສຸຣຸນຸຂນນຸຕິ ສຸ ຣຸນຸຂນນຄຣລຸຈ ກາສີຣຍຸຖລຸຈ ຂຫຸເທຕຸວາ ເອກິກາວ ປພຸພຊິສຸສາມີຕິ ອາທ໚

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສາ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ສກຏ຺ຐານເມວ ຄໂຕຯ ສາປິ ປຸນທິວເສ ອມຈ຺ເຈ ຣຊ຺ຊໍ ປຏິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕນຄເຣເຍວ ຣມເຓີເຍ ອຸຍ຺ຍາເນ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຌານໍ ຈຣິຕ຺ວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ຕາວຕິໍສຠວເນ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປາທປຣິຈາຣິກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕຠິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ຕທາ ຣາຊຘີຕາ ຣາຫຸລມາຕາ ອໂຫສິ, ສກ຺ໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິຯ

ອຸທຍຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຈຕຸຕ຺ຖາຯ

[໔໕໙] ໕ຯ ປານີຍຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ມິຕ຺ໂຕ ມິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກິເລສນິຄ຺ຄຫໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ສມເຍ ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ປຎ຺ຈສຕາ ຄິຫິສຫາຍກາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປນ຺ນາ ອນ຺ໂຕໂກຏິສນ຺ຖາເຣ ວສນ຺ຕາ ອຑ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍ ກາມວິຕກ຺ກໍ ວິຕກ຺ເກສຸໍຯ ສພ຺ພໍ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຠຄວໂຕ ອາຓຕ຺ຕິຍາ ປນາຍສ຺ມຕາ ອານນ຺ເທນ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ສນ຺ນິປາຕິເຕ ສຕ຺ຖາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ອໂນທິສ຺ສກໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ກາມວິຕກ຺ກໍ ວິຕກ຺ກຍິຕ຺ຖາ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ສພ຺ພສງ຺ຄາຫິກວເສເນວ ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ກິເລໂສ ຂຸທ຺ທໂກ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຠິກ຺ຂຸນາ ນາມ ອຸປ຺ປນ຺ນຸປ຺ປນ຺ນາ ກິເລສາ ນິຄ຺ຄເຫຕພ຺ພາ, ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ອນຸປ຺ປນ຺ເນປິ ພຸທ຺ເຘ ກິເລເສ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກໂພຘິຎາຓໍ ປຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ກາສິຣຏ຺ເຐ ເອກສ຺ມິໍ ຄາມເກ ທ຺ເວ ສຫາຍກາ ປານີຍຕຸມ຺ພານິ ອາທາຍ ເຂຕ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຐເປຕ຺ວາ ເຂຕ຺ຕໍ ໂກຏ຺ເຏຕ຺ວາ ປິປາສິຕກາເລ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປິວນ຺ຕິຯ ເຕສຸ ເອໂກ ປານີຍຕ຺ຖາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປານີຍໍ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ອິຕຣສ຺ສ ຕຸມ຺ພໂຕ ປິວິຕ຺ວາ ສາຍໍ ອຣຎ຺ຎາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ຐິໂຕ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ເມ ກາຍທ຺ວາຣາທີຫິ ອຊ຺ຊ ກິຎ຺ຈິ ປາປໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ເຖເນຕ຺ວາ ປານີຍສ຺ສ ປິວິຕຠາວໍ ທິສ຺ວາ ສໍເວຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ຕຓ຺ຫາ ວຑ຺ຒມານາ ມໍ ອປາເຍສຸ ຂິປິສ຺ສຕິ, ອິມໍ ກິເລສໍ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປານີຍສ຺ສ ເຖເນຕ຺ວາ ປິວິຕຠາວໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຕ຺ວາ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກໂພຘິຎາຓໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຏິລທ຺ຘຄຸຓໍ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ອຏ຺ຐາສິຯ ອຖ ນໍ ອິຕໂຣ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍ ‘‘ເອຫິ, ສມ຺ມ, ຆຣໍ ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ, ມມ ຆເຣນ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ນາມ ມຍ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ນາມ ຕຸມ຺ຫາທິສາ ນ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິຯ ‘‘ອຖ ກີທິສາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ທ຺ວງ຺ຄຸລເກສາ ກາສາຍວຕ຺ຖວສນາ ອຸຕ຺ຕຣຫິມວນ຺ເຕ ນນ຺ທມູລກປ຺ພາເຣ ວສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ໂສ ສີສໍ ປຣາມສິ, ຕໍ ຂຓຎ຺ເຎວສ຺ສ ຄິຫິລິງ຺ຄໍ ອນ຺ຕຣຘາຍິ, ສຸຣຕ຺ຕທຸປ຺ປຏໍ ນິວຕ຺ຖເມວ, ວິຊ຺ຊຸລຕາສທິສໍ ກາຍພນ຺ຘນໍ ພທ຺ຘເມວ, ອລຕ຺ຕກປາຏລວຓ຺ຓໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄຈີວຣໍ ເອກໍສໍ ກຕເມວ, ເມຆວຓ຺ຓໍ ປໍສຸກູລຈີວຣໍ ທກ຺ຂິຓໍສກູເຏ ຐປິຕເມວ, ຠມຣວຓ຺ໂຓ ມຕ຺ຕິກາປຕ຺ໂຕ ວາມໍສກູເຏ ລຄ຺ຄິໂຕວ ອໂຫສິຯ ໂສ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ນນ຺ທມູລກປ຺ພາເຣເຍວ ໂອຕຣິຯ

ອປໂຣປິ ກາສິຄາເມເຍວ ກຸຏຸມ຺ພິໂກ ອາປເຓ ນິສິນ຺ໂນ ເອກໍ ປຸຣິສໍ ອຕ຺ຕໂນ ຠຣິຍໍ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕໍ ອຸຕ຺ຕມຣູປຘຣໍ ອິຕ຺ຖິໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ປຸນ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ໂລໂຠ ວຑ຺ຒມາໂນ ມໍ ອປາເຍສຸ ຂິປິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກໂພຘິຎາຓໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອາກາເສ ຐິໂຕ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ນນ຺ທມູລກປ຺ພາຣເມວ ຄໂຕຯ

ອປເຣປິ ກາສິຄາມວາສິໂນເຍວ ທ຺ເວ ປິຕາປຸຕ຺ຕາ ເອກໂຕ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປ຺ປຊ຺ຊິໍສຸຯ ອຏວິມຸເຂ ປນ ໂຈຣາ ອຸຏ຺ຐິຕາ ໂຫນ຺ຕິຯ ເຕ ປິຕາປຸຕ຺ເຕ ລຠິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ຘນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕວ ປຸຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫາ’’ຕິ ປິຕຣໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິ, ທ຺ເວ ຠາຕໂຣ ລຠິຕ຺ວາ ກນິຏ຺ຐໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຊຏ຺ຐໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິ, ອາຈຣິຍນ຺ເຕວາສິເກ ລຠິຕ຺ວາ ອາຈຣິຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອນ຺ເຕວາສິກໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິ, ອນ຺ເຕວາສິໂກ ສິປ຺ປໂລເຠນ ຘນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອາຈຣິຍໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອຖ ເຕ ປິຕາປຸຕ຺ຕາປິ ຕຕ຺ຖ ໂຈຣານໍ ອຸຏ຺ຐິຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວໍ ມໍ ‘ປິຕາ’ຕິ ມາ ວທ, ອຫມ຺ປິ ຕໍ ‘ປຸຕ຺ໂຕ’ຕິ ນ ວກ຺ຂາມີ’’ຕິ ກຕິກໍ ກຕ຺ວາ ໂຈເຣຫິ ຄຫິຕກາເລ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ

ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ກຶ ໂຫຖ''ຕິ ປຸຏ຺ຐາ ''ນ ກິຎ຺ຈິ ໂຫມາ''ຕິ ສມ຺ປຊານມຸສາວາທໍ ກຣຶສຸຯ ເຕສຸ ອຏວິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສາຍໍ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ກິເຕສຸ ປຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ສີລໍ ໂສເຘນ຺ໂຕ ຕໍ ມຸສາວາທໍ ທິສ຺ວາ ''ອິທໍ ປາປໍ ວຑ຺ຒມານໍ ມໍ ອປາເຍສຸ ຂິປິສ຺ສຕິ, ອິມໍ ກິເລສໍ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ''ຕິ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກໂພຘິຎາຓໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອາກາເສ ຐິໂຕ ປີຕຸ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ນນ຺ທມູລກປ຺ພ຺ຠາຣເມວ ຄໂຕຯ

ອປໂຣປີ ກາສິຄາເມເຍວ ປນ ເອໂກ ຄາມໂຠຊໂກ ມາຆາຕໍ ກາຣາເປສິຯ ອຖ ນໍ ພລິກມ຺ມກາເລ ມຫາຊໂນ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ອາຫ ''ສາມິ, ມຍໍ ມິຄສູກຣາທໂຍ ມາເຣຕ຺ວາ ຍກ຺ຂານໍ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມ, ພລິກມ຺ມກາໂລ ເອໂສ''ຕິຯ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຸພ຺ເພ ກຣຓນິຍາເມເນວ ກໂຣຖາ''ຕິ ມນຸສ຺ສາ ພຫູ ປາຓາຕິປາຕມກໍສຸຯ ໂສ ພຫູ ມຈ຺ຉມໍສໍ ທິສ຺ວາ ''ອິເມ ມນຸສ຺ສາ ເອຕ຺ຕເກ ປາເຓ ມາເຣນ຺ຕາ ມເມເວກສ຺ສ ວຈເນນ ມາເຣຍຶສູ''ຕິ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ວາຕປານໍ ນິສ຺ສາຍ ຐິຕໂກວ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກໂພຘິຎາຓໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອາກາເສ ຐິໂຕ ມຫາຊນສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ນນ຺ທມູລກປ຺ພ຺ຠາຣເມວ ຄໂຕຯ

ອປໂຣປີ ກາສິຣຏ຺ເຐເຍວ ຄາມໂຠຊໂກ ມຊ຺ຊວິກ຺ກຍໍ ວາເຣຕ຺ວາ ''ສາມິ, ປຸພ຺ເພ ອິມສ຺ມິໍ ກາເລ ສຸຣາຉໂຓ ນາມ ໂຫຕິ, ກຶ ກໂຣມາ''ຕິ ມຫາຊເນນ ວຸຕ຺ໂຕ ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂປຣາຓກນິຍາເມເນວ ກໂຣຖາ''ຕິ ອາຫຯ ມນຸສ຺ສາ ຉຓໍ ກຕ຺ວາ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ກລຫໍ ກໂຣນ຺ຕາ ຫຕ຺ຖປາເທ ຠຎ຺ຊິຕ຺ວາ ສີສໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ກຓ຺ເຓ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ພຫຸທຓ຺ເຑນ ພຊ຺ຊຶສຸຯ ຄາມໂຠຊໂກ ເຕ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ''ມຍິ ອນນຸຊານນ຺ເຕ ອິເມ ອິມໍ ທຸກ຺ຂໍ ນ ວິນ຺ເທຍ຺ຍຸ''ນ຺ຕິຯ ໂສ ເອຕ຺ຕເກນ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ວາຕປານໍ ນິສ຺ສາຍ ຐິຕໂກວ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກໂພຘິຎາຓໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ''ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຖາ''ຕິ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ນນ຺ທມູລກປ຺ພ຺ຠາຣເມວ ຄໂຕຯ

ອປຣຠາເຄ ເຕ ປຎ຺ຈ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ຠິກ຺ຂາຈາຣຕ຺ຖາຍ ພາຣາຓສິທ຺ວາເຣ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ສຸນິວຕ຺ຖາ ສຸປາຣຸຕາ ປາສາທິເກຫິ ອຠິກ຺ກມາທີຫິ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕາ ຣາຊທ຺ວາຣໍ ສມ຺ປາປຸຓຶສຸຯ ຣາຊາ ເຕ ທິສ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ຣາຊນິເວສນໍ ປເວເສຕ຺ວາ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘເຕເລນ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ປຓີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂຠຊນີເຍນ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ''ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຖມວເຍ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ໂສຠຕິ, ອິມສ຺ມິໍ ວເຍ ປພ຺ພຊນ຺ຕາ ກຖໍ ກາເມສຸ ອາທີນວໍ ປສ຺ສິຕ຺ຖ, ກຶ ໂວ ອາຣມ຺ມຓໍ ອໂຫສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ເຕ ຕສ຺ສ ກເຖນ຺ຕາ –

໕໙ຯ

''ມິຕ຺ໂຕ ມິຕ຺ຕສ຺ສ ປານີຍໍ, ອທິນ຺ນໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິສໍ;

ເຕນ ປຈ຺ຉາ ວິຊິຄຸຈ຺ຉຶ, ຕໍ ປາປໍ ປກຕໍ ມຍາ;

ມາ ປຸນ ອກຣໍ ປາປໍ, ຕສ຺ມາ ປພ຺ພຊິໂຕ ອຫໍຯ

໖໐ຯ

''ປຣທາຣຎ຺ຈ ທິສ຺ວານ, ຉນ຺ໂທ ເມ ອຸທປ຺ຊ຺ຊຖ;

ເຕນ ປຈ຺ຉາ ວິຊິຄຸຈ຺ຉຶ, ຕໍ ປາປໍ ປກຕໍ ມຍາ;

ມາ ປຸນ ອກຣໍ ປາປໍ, ຕສ຺ມາ ປພ຺ພຊິໂຕ ອຫໍຯ

໖໑ຯ

''ປິຕຣໍ ເມ ມຫາຣາຊ, ໂຈຣາ ອຄຓ຺ຫຸ ການເນ;

ເຕສາຫံ ປຸຈ្ឆິໂຕ ຊານំ, ອລຸລຖາ ນំ ວិຍາກຣີ។

៦៨។

‘‘ເຕນ ປັຈฺฉາ ວិຊິຄุจฺฉີ, ຕំ ປាປំ ປກຕំ ມຍາ;

ມາ ປຸນ ອກຣំ ປាປំ, ຕສฺມາ ປັພฺພชิໂຕ ອຫំ។

៦៩។

‘‘ປາຕາຕិປາຕມກຣំ, ໂສມຍາເគ ອຸປັដฺฐិເຕ;

ເຕສາຫំ ສມນុລຸລາສີ។

៦៤។

‘‘ເຕນ ປັຈฺฉາ ວិຊິຄุจฺฉີ, ຕំ ປាປំ ປກຕំ ມຍາ;

ມາ ປຸນ ອກຣំ ປាປំ, ຕສฺມາ ປັພฺພชิໂຕ ອຫំ។

៦៥។

‘‘ສຸຣາເມຣຍມາធຸກາ, ເຍ ຊນາ ປឋມາສុ ໂນ;

ພຫູນំ ເຕ ອນຕฺຖາຍ, ມຊฺຊປານມກປฺປຍុំ;

ເຕສາຫំ ສມນុລຸລາສີ។

៦៦។

‘‘ເຕນ ປັຈฺฉາ ວិຊິຄุจฺฉີ, ຕំ ປាປំ ປກຕំ ມຍາ;

ມາ ປຸນ ອກຣំ ປាປំ, ຕສฺມາ ປັພฺພชิໂຕ ອຫ’’ນฺຕិ។ –

ອិມາ ປັដិປាដិຍາ ປລຸຈ ຄາຖາ ອភាសិສុ។ ຣາຊាปិ ເອກເມກສฺສ ພฺຍາກຣណំ ສຸຕฺວາ ‘‘ກນฺເຕ, ອຍំ ປັພฺພຊฺຊາ ຕຸມฺຫាກំ ເຍ ວານុຈฺฉວិກາ’’ຕិ ຖຸຕិມກាសិ។

ຕតฺຖ ມិຕฺໂຕ ມិຕฺຕສฺສាຕិ ມຫາຣາຊ, ອຫំ ເອກສฺສ ມិຕฺໂຕ ຫຸຕฺວາ ຕສฺສ ມិຕฺຕສฺສ ສນฺຕកំ ປានិຍំ ອិមិនາ ນិຍາເມເນວ ປໍຣິភុលຊີ។ ຕສฺມាຕិ ຍສฺມາ ປុຖុຊฺຊນາ ນាម ປាປកมฺមំ ກໂຣນฺຕិ, ຕສฺມາ ອຫំ ມາ ປຸນ ອກຣំ ປាປំ, ຕំ ປាປំ ອាຣມฺមណំ ກតฺວາ ປັພฺພຊិໂຕມฺຫិ។ ລນฺໂທຕិ ມຫາຣາຊ, ອិມិນាວ ນិຍາເມນ ມມ ປຣທាຣំ ທិສฺວາ ກາເມ ລນฺໂທ ອຸປฺປជฺຊិ។ ອຄຕฺຫូຕិ ອຄຕฺຫີສុ។ ຊານនฺຕិ ເຕສំ ໂຈຣານំ ‘‘ອຍំ ກិំ ເຕ ໂຫຕិ’’ຕិ ປຸຈ្ឆិໂຕ ຊាននฺໂຕເຍວ ‘‘ນ ກិລฺຈិ ໂຫຕិ’’ຕិ ອລຸລຖາ ພฺຍາກាសិ។ ໂສມຍາເគຕិ ນວຈនฺເທ ອຸដฺฐិເຕ ໂສມຍាគំ ນាម ຍកฺຂພលិំ ກຣີສុ, ຕສฺມិំ ອຸປັដฺฐិເຕ។ ສມនុລຸລາສិນฺຕិ ສមនុລໂລ ອាសិ។ ສຸຣາເມຣຍ

ມາສຸກາຕິ ປີຍຸຖສຸຣາທີສຸຣລຸຈ ປຸປຸຟາສວາທີເມຣຍລຸຈ ປກຸກມສຸ ວິຍ ມສຸຣໍ ມລຸລມານາ។ ເຍ ຊນາ ປຖມາສຸ ໂນຕິ ເຍ ໂນ ຄາເມ ຊນາ ປຖມໍ ເອວຣູປາ ອາສຸໍ ອເຫສຸໍ។ ພຫູນໍ ເຕຕິ ເຕ ເອກທິວສໍ ເອກສຸມິ ຉເຓ ປຕຸເຕ ພຫູນໍ ອນຕຸຖາຍ ມຊຊປານໍ ອກປຸປຍີສຸ។

ຣາຊາ ເຕສໍ ສມຸມໍ ສຸຕຸວາ ປສນຸນຈິຕຸໂຕ ຈີວຣສາຍເກ ຈ ເກສຊຊານິ ຈ ທຕຸວາ ປຈຸເຈກພຸທຸເສ ອຸຍຸໂຍເຊສິ។ ເຕປີ ຕສຸສ ອນຸ ໂມທນໍ ກຕຸວາ ຕຕຸເຖວ ອຄມໍສຸ។ ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ຣາຊາ ວຕຸຖຸກາເມສຸ ວິຣຕຸໂຕ ອນເປກຸໂຂ ຫຸຕຸວາ ນານຄຸຄຣສໂກຊນໍ ກຸລຸ ຊິຕຸວາ ອິຕຸຖິໂຍ ອນາລປິຕຸວາ ອໂນໂລເກຕຸວາ ວິຣຕຸຕຈິຕຸໂຕ ອຸຍຸຖາຍ ສິຣິຄພຸກໍ ປວິສິຕຸວາ ນິສິນຸໂນ ເສຕກິຕຸຕິຍໍ ກສິຕາປຣິກມຸມໍ ກຕຸວາ ຊານໍ ນິພຸພຕຸເຕສີ។ ໂສ ຊານປຸປຕຸໂຕ ກາເມ ຄຣຫນຸໂຕ –

໖໗។

‘‘ສິຣຕຸຖຸ ສຸພຫູ ກາເມ, ທຸຄຸຄນຸເສ ພຫຸກຕຸຜເກ;

ເຍ ອຫໍ ປຜິເສວນຸໂຕ, ນາລກີ ຕາທິສໍ ສຸຂ’’ນຸຕີ។ – ຄາຖມາຫ;

ຕຕຸຖ ພຫຸກຕຸຜເກຕິ ພຫູ ປຈຸຈາມິຕຸເຕ។ ເຍ ອຫນຸຕິ ໂຍ ອຫໍ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ។ ຕາທິສນຸຕິ ເອຕາທິສໍ ກິເລສຣຫິຕໍ ຊານສຸ ຂໍ។

ອຖສຸສ ອຄຸຄມເຫສີ ‘‘ອຍໍ ຣາຊາ ປຈຸເຈກພຸທຸສານໍ ສມຸມກາຖໍ ສຸຕຸວາ ອຸກຸກຕຸກິຕຣູໂປ ອໂຫສິ, ອມຸເຫຫິ ສທຸທິ ອກເຖຕຸວາວ ສິຣິຄພຸກໍ ປວິຍຸໂຖ, ປຣິຄຸຄຕຸຫິສຸສາມິ ຕາວ ນ’’ນຸຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ສິຣິຄພຸກທຸວາເຣ ຖິຕາ ຣລຸໂລ ກາເມສຸ ຄຣຫນຸຕສຸສ ອຸທານໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ຕຸວໍ ກາເມ ຄຣຫສິ, ກາມສຸຂສທິສໍ ນາມ ສຸຂໍ ນຕຸຖີ’’ຕິ ກາເມ ວຕຸເຕນຸຕີ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໖໘។

‘‘ມຫສຸສາທາ ສຸຂາ ກາມາ, ນຕຸຖີ ກາມາ ປຣໍ ສຸຂໍ;

ເຍ ກາເມ ປຜິເສວນຸຕິ, ສຄຸຄໍ ເຕ ອຸປປຊຊເຣ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ມຫສຸສາທາຕິ ມຫາຣາຊ, ເອເຕ ກາມາ ນາມ ມຫາອສຸສາທາ, ອິໂຕ ອຸຕຸຕຣີ ອລຸລໍ ສຸຂໍ ນຕຸຖີ។ ກາມເສວິໂນ ຫິ ອປາເຍ ອນຸປຄມຸມ ສຄຸເຄ ນິພຸພຕຸຕນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ។

ຕໍ ສຸຕຸວາ ໂພສິສຕຸໂຕ ຕສຸສາ ‘‘ນສຸສ ວສລິ, ກີ ກເຖສິ, ກາເມສຸ ສຸຂໍ ນາມ ກຸໂຕ ອຕຸຖີ, ວິປຣິຕາມທຸກຸຂາ ເອເຕ’’ຕິ ຄຣຫນຸ ໂຕ ເສສຄາຖາ ອກາສີ –

໖໙។

‘‘ອປຸປສຸສາທາ ທຸຂາ ກາມາ, ນຕຸຖີ ກາມາ ປຣໍ ທຸຂໍ;

ເຍ ກາເມ ປຜິເສວນຸຕິ, ນິຣຍໍ ເຕ ອຸປປຊຊເຣ។

໗໐។

‘‘ອສີ ຍຖາ ສຸນິສິໂຕ, ເນຕຸຕິໂສວ ສຸປາຍິໂກ;

ສຕຸຕິວ ອຸຣສີ ຂິຕຸຕາ, ກາມາ ທຸກຸຂຕຣາ ຕໂຕ.

ກ໑.

‘‘ອງຄາຣານໍວ ຊລິຕໍ, ກາສຸໍ ສາຣິກໂປຣິສໍ;

ຜາລໍວ ທິວສໍຕຕຸຕໍ, ກາມາ ທຸກຸຂຕຣາ ຕໂຕ.

ກ໔.

‘‘ວິສໍ ຍຖາ ຫລາຫລໍ, ເຕລໍ ປກຸກຸຖິຕໍ ຍຖາ;

ຕມຸພໂລຫວິລີນໍວ, ກາມາ ທຸກຸຂຕຣາ ຕໂຕ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ເນຕຸຕີໂສຕິ ນິກຸກຣຸໂຕ, ອິທມຸປີ ເອກສຸສ ຂຄຸຄສຸສ ນາມໍ. ທຸກຸຂຕຣາຕິ ເອວໍ ຊລິຕງຄາຣກາສຸໍ ວາ ທິວສໍ ຕຕຸຕໍ ຜາລໍ ວາ ປຕິຈຸຈ ຍໍ ທຸກຸຂໍ ອຸປຸປຊຸຊຕິ, ຕໂຕປີ ກາມາເຍວ ທຸກຸຂຕຣາຕິ ອຕຸໂຖ. ອນນຸຕຣຄາຖາຍ ຍຖາ ເອຕານິ ວິສາທີນີ ທຸກຸຂາວ ຫນໂຕ ທຸກຸຂານິ, ເອວໍ ກາມາປີ ທຸກຸຂາ, ຕໍ ປນ ກາມທຸກຸຂໍ ອິຕເຣຫິ ທຸກຸເຂຫິ ທຸກຸຂຕຣນຸຕີ ອຕຸໂຖ.

ເອວໍ ມຫາສຕຸໂຕ ເທວີຍາ ສມຸມໍ ເທເສຕຸວາ ອມຈຸເຈ ສນຸນິປາເຕຕຸວາ ‘‘ໂກນຸໂຕ ອມຈຸຈາ, ຕຸມຸເຫ ຣຊຸຊໍ ປຕິປຊຸຊຖ, ອຫໍ ປພຸພຊິສຸສາມີ’’ຕິ ວຕຸວາ ມຫາຊນສຸສ ໂຣທນຸຕສຸສ ປຣິເທວນຸຕສຸສ ອຸຜຸຖາຍ ອາກາເສ ຖຕຸວາ ໂອວາທໍ ທຕຸວາ ອນິລປເຖເນວ ອຸຕຸຕຣຫິມວນຸຕໍ ຄນຸຕຸວາ ຣມຜີເຍ ປເທເສ ອສຸສມໍ ມາເປຕຸວາ ອິສິປພຸພຊຸຊໍ ປພຸພຊິຕຸວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ພຸຣຫຸມໂລກປຣາຍໂຕ ອໂຫສີ.

ສຕຸຖາ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ‘‘ກິກຸຂເວ, ກິເລໂສ ຂຸທຸທໂກ ນາມ ນຕຸຖິ, ອປຸປມຕຸຕໂກປີ ປຕຸທິເຕຫິ ນິຄຸຄຫິຕພຸໂພເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ສຈຸຈານິ ປກາເສຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສີ, ສຈຸຈປຣິໂຍສາເນ ປຄຸຈສຕາ ກິກຸຂູ ອຣຫຕຸເຕ ປຕິຜຸຖຫີສຸ. ຕທາ ປຈຸເຈກພຸທຸຣາ ປຣິນິພຸພາຍີສຸ, ເທວີ ຣາຫຸລມາຕາ ອໂຫສີ, ຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນຸຕີ.

ປານີຍຊາຕກວຕຸຕນາ ປຄຸຈມາ.

[໔໖໐] ໖. ຍຸຣຄຸຈຍຊາຕກວຕຸຕນາ

ມິຕຸຕາມຈຸຈປຣິພຸຍູລຸຫນຸຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ມຫາກິນິກຸຂມນໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ເອກທິວສຄຸຫີ ສມຸມສກາຍໍ ສນຸນິປຕິຕາ ກິກຸຂູ ‘‘ອາວຸໂສ, ສເຈ ທສພໂລ ອຄາຣໍ ອຊຸຊາວສິສຸສ, ສກລຈກຸກວາລອຄພຸເກ ຈກຸກວຕຸຕິຣາຊາ ອກວິສຸສ ສຕຸຕຣຕນສມນຸນາຄໂຕ ຈຕຸຣິທຸຣີຫິ ສມິທຸໂຮ ປໂຣສຫສຸສປຸຕຸຕປຣິວາໂຣ , ໂສ ເອວຣູປໍ ສິຣິວິກວໍ ປຫາຍ ກາເມສຸ ໂທສໍ ທິສຸວາ ອທຸຜຣຕຸຕສມເຍ ຉນຸນສຫາໂຍວ ກຄຸຜກມາຣຸຍຸຫ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອໂນມນທີຕີເຣ ປພຸພຊິຕຸວາ ຉພຸພສຸສານິ ທຸກຸກຣກາຣິກໍ ກຕຸວາ ສມຸມາສມຸໂພທິໍ ປຕຸໂຕ’’ຕິ ສຕຸຖຸ ຄຸຕກາຖໍ ກຖຍີສຸ. ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ອິທາເນວ ມຫາກິນິກຸຂມນໍ ນິກຸຂນຸໂຕ, ປຸພຸເພປີ ທຸວາທສໂຍຊນິເກ ພາຣາຕສີນຄເຣ ຣຊຸຊໍ ປຫາຍ ນິກຸຂນຸໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ.

ອຕີເຕ ຣມຸມນຄເຣ ສພຸພທຕຸໂຕ ນາມ ຣາຊາ ອໂຫສີ. ອຍຄຸຫີ ພາຣາຕສີ ອຸທຍຊາຕເກ (ຊາ. ໑.໑໑.ມຸກ ອາທໂຍ) ສຸຣຸນຸຣນນຄຣໍ ນາມ ຊາຕາ, ຈູລອສຸຕໂສມຊາຕເກ (ຊາ. ໒.໑ກ.໑໘໔ ອາທໂຍ) ສຸທສຸສນໍ ນາມ, ໂສຕານນຸທຊາຕເກ (ຊາ. ໒.໒໐.໘໔ ອາທໂຍ) ພຸຣຫຸມວຫຸຜນໍ ນາມ, ຂຕຸທຫາລຊາຕເກ (ຊາ. ໒.໒໒.໙໘໒ ອາທໂຍ) ປຸປຸຜວຕີ ນາມ,

ສງຂພຸຣາຫຸມຕຊາຕເກ (ຊາຯ ໑ຯ໑໐ຯ໓໙ ອາທໂຍ) ໂມລຸອິນີ ນາມ, ອິມສຸມິ ປນ ຍຸຣສຸຈຍຊາຕເກ ຣມຸມນຄຣໍ ນາມ ອໂຫສິຯ ເອວມສຸສາ ກທາຈິ ນາມໍ ປຣິວຕຸຕຕິຯ ຕຕຸຖ ສພຸພທຕຸຕຣຸໂລ ປຸຕຸຕສຫສຸສໍ ອໂຫສິຯ ຍຸຣສຸຈຍສຸສ ນາມ ເຊຍຸຖປຸຕຸຕສຸສ ອຸປຣຊຊໍ ອທາສິຯ ໂສ ທິວເສ ທິວເສ ມຫາທານໍ ປວຕຸເຕສິຯ ເອວໍ ຄຈຸຉນຸເຕ ກາເລ ໂພຣິສຕຸໂຕ ເອກທິວສໍ ປາໂຕວ ຣຖວຣມາຣຸຍຸຫ ມຫນຸເຕນ ສິຣິວິກເວນ ອຸຍຸຍານກີລຸອໍ ຄຈຸຉນຸໂຕ ຣຸກຸຂຄຸຄຕິຕຄຸຄສາຂຄຸຄມກຸກຜກສຸຕຸຕຊາລາທີສຸ ມຸຕຸຕາຊາລາກາເຣນ ລຄຸຄິເຕົາສຸສວພິນຸທູນິ ທິສຸວາ ‘‘ສມຸມ ສາຣຖິ, ກິໍ ນາເມຕ’’ນຸຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ເອເຕ ເທວ, ຫິມສມເຍ ປຕນເກົາສຸສວພິນຸທູນິ ນາມາ’’ຕິ ສຸຕຸວາ ທິວສກາຄໍ ອຸຍຸຍາເນ ກີລຸອິຕຸວາ ສາຍນຸຫກາເລ ປຈຸຈາຄຈຸຉນຸໂຕ ເຕ ອທິສຸວາວ ‘‘ສມຸມ ສາຣຖິ, ກຫໍ ນຸ ໂຂ ເອເຕ ອຸສຸສວພິນຸທູ, ນ ເຕ ອິທານິ ປສຸສາມີ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຯ ‘‘ເທວ, ເຕ ສູຣິເຍ ອຸຄຸຄຈຸຉນຸເຕ ສພຸເພວ ກີຊຊິຕຸວາ ປຖວິຍໍ ປຕນຸຕີ’’ຕິ ສຸຕຸວາ ສໍເວຄປຸປຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ‘‘ອິເມສໍ ສຕຸຕານໍ ຊີວິຕສງຂາຣາປີ ຕິຕຄຸເຄ ອຸສຸສວພິນຸທຸສທິສາວ, ມຍາ ພຸຍາຣິຊ ຣາມຣເຕາຫິ ອປີລຸອິເຕເຍວ ມາຕາປີຕໂຣ ອາປຸຈຸຉິຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸໍ ວຜຸຜຕີ’’ຕິ ອຸສຸສວພິນຸທຸເມວ ອາຣມຸມຕໍ ກຕຸວາ ອາທິຕຸເຕ ວິຍ ຕໂຍ ກເວ ປສຸສນຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ເຄຫໍ ອຄນຸຕຸວາ ອລງກຕປຜິຍຕຸຕາຍ ວິນິຈຸຉຍສາລາຍ ນິສິນຸນສຸສ ປີຕຸ ສນຸຕິກໍເຍວ ຄນຸຕຸວາ ປີຕຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ຄິໂຕ ປພຸພຊຊໍ ຍາຈນຸໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໓ຯ

‘‘ມິຕຸຕາມຈຸຈປຣິພຸຍູລຸຫໍ , ອຫໍ ວນຸເທ ຣເຖສກໍ;

ປພຸພຊິສຸສາມຫໍ ຣາຊ, ຕໍ ເທໂວ ອນຸມຍຸລຕູ’’ຕິຯ

ຕຕຸຖ ປຣິພຸຍູລຸຫນຸຕິ ປຣິວາຣິຕໍຯ ຕໍ ເທໂວຕິ ຕໍ ມມ ປພຸພຊຊໍ ເທໂວ ອນຸຊານາຕູຕິ ອຕຸໂຖຯ

ອຖ ນໍ ຣາຊາ ນິວາເຣນຸໂຕ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໗໔ຯ

‘‘ສເຈ ເຕ ອູນໍ ກາເມຫິ, ອຫໍ ປຣິປູຣຍາມິ ເຕ;

ໂຍ ຕໍ ຫິໍ ສຕິ ວາເຣມິ, ມາ ປພຸພຊ ຍຸຣສຸຈຍາ’’ຕິຯ

ຕໍ ສຸຕຸວາ ກຸມາໂຣ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໗໕ຯ

‘‘ນ ມຕຸຖິ ອູນໍ ກາເມຫິ, ຫິໍສິຕາ ເມ ນ ວິຊຊຕິ;

ທີປຍຸຈ ກາຕຸມິຈຸຉາມິ, ຍໍ ຊຣາ ນາກິກີຣຕີ’’ຕິຯ

ຕຕຸຖ ທີປຍຸຈາຕິ ຕາຕ ເນວ ມຍຸຫໍ ກາເມຫິ ອູນໍ ອຕຸຖິ, ນ ມໍ ຫິໍສນຸໂຕ ໂກຈິ ວິຊຊຕິ, ອຫໍ ປນ ປຣໂລກຄມນາຍ ອຕຸຕໂນ ປ ຕິຍຸຖໍ ກາຕຸມິຈຸຉາມິຯ ກີທິສໍ? ຍໍ ຊຣາ ນາກິກີຣຕີ ນ ວິທຸສໍເສຕິ, ຕມຫໍ ກາຕຸມິຈຸຉາມິ, ອມຕມຫານິພຸພານໍ ຄເວສິສຸສາມິ, ນ ເມ ກາເມຫິ ອຕຸໂຖ, ອນຸຊານາຖ ມໍ, ມຫາຣາຊາຕິ ວທຕິຯ

ອິຕິ ປຸນປຸປຸນໍ ກຸມາໂຣ ປພຸພຊຊໍ ຍາຈິ, ຣາຊາ ‘‘ມາ ປພຸພຊາ’’ຕິ ວາເຣຕິຯ ຕມຕຸຖມາວິກໂຣນຸໂຕ ສຕຸຖາ ອຸປຑຸຒໍ ຄາຖມາຫ –

໗໖໚

‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ວາ ປິຕຣໍ ຍາເຈ, ປິຕາ ວາ ປຸຕ຺ຕໂມຣສ’’ນ຺ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ວາ-ກາໂຣ ສມ຺ປິຕ຺ທນຕ຺ໂຖ໚ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ‘‘ເອວໍ, ກິກ຺ເຂ, ປຸຕ຺ໂຕ ຈ ປິຕຣໍ ຍາຈຕິ, ປິຕາ ຈ ໂອຣສໍ ປຸຕ຺ຕໍ ຍາຈຕິ’’ຕິ໚

ເສສໍ ອຸປ຺ຫ຺ຌຄາຖໍ ຣາຊາ ອາຫ –

‘‘ເນຄໂມ ຕໍ ຍາເຈ ຕາຕ, ມາ ປພ຺ພຊ ຍຸຘລ຺ຈຍາ’’ຕິ໚

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອຍໍ ເຕ ຕາຕ ນິຄມວາສິມຫາຊໂນ ຍາຈຕິ, ນຄຣຊໂນປິ ມາ ຕ຺ວໍ ປພ຺ພຊາຕິ໚

ກຸມາໂຣ ປຸນປິ ປຌ຺ຈມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໗໚

‘‘ມາ ມໍ ເທວ ນິວາເຣຫິ, ປພ຺ພຊນ຺ຕໍ ຣເຖສກ;

ມາຫໍ ກາເມຫິ ສມ຺ມຕ຺ໂຕ, ຊຣາຍ ວສມນ຺ວຄູ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ວສມນ຺ວຄູຕິ ມາ ອຫໍ ກາເມຫິ ສມ຺ມຕ຺ໂຕ ປມຕ຺ໂຕ ຊຣາຍ ວສຄາມີ ນາມ ໂຫມິ, ວຌ຺ຌຫຸກ຺ຂໍ ປນ ເຂເປຕ຺ວາ ຍຖາ ຈ ສພ຺ພຌ຺ຌຕຌ຺ຌາຕປ຺ປຜິວິຊ຺ຊນໂກ ໂຫມິ,໚ ຕຖາ ມໍ ໂອໂລເກຫີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ໚

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ຣາຊາ ອປ຺ປຜິກາໂຕ ອໂຫສິ໚ ມາຕາ ປນສ຺ສ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ເຕ, ເທວີ, ປິຕຣໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອນ຺ຊານາເປຕີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ຕຸມ຺ເຫ ກເຖຖາ’’ຕິ ນິຣສ຺ສາເສນ ມຸເຂນ ສຸວຕ຺ຕສີວິກາຍ ນິສີທິຕ຺ວາ ສີຆໍ ວິນິຈ຺ຉຍຌ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍາຈມານາ ຉຌ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໗໘໚

‘‘ອຫໍ ຕໍ ຕາຕ ຍາຈາມິ, ອຫໍ ປຸຕ຺ຕ ນິວາຣເຍ;

ຈິຣໍ ຕໍ ທຌ຺ຖຸມິຈ຺ຉາມິ, ມາ ປພ຺ພຊ ຍຸຘລ຺ຈຍາ’’ຕິ໚

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກຸມາໂຣ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໙໚

‘‘ອຸສ຺ສາໂວວ ຕິຓຄ຺ຄມ຺ຫິ, ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນໍ ປຕິ;

ເອວມາຍຸ ມນຸສ຺ສານໍ, ມາ ມໍ ອມ຺ມ ນິວາຣຍາ’’ຕິ໚

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອມ຺ມ, ຍຖາ ຕິຓຄ຺ເຄ ອຸສ຺ສວພິນ຺ທຸ ສູຣິຍສ຺ສ ອຸຄ຺ຄມນໍ ປຕິຌ຺ຖາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ປຖວິຍໍ ປຕຕິ, ເອວໍ ອິເມສໍ ສຕ຺

ຕານໍ ຊີວິຕໍ ປຣິຕ຺ຕໍ ຕາວກາລິກໍ ອຈິຣຏ຺ຐິຕິກໍ, ເອວຣູເປ ໂລກສນ຺ນິວາເສ ກຖໍ ຕ຺ວໍ ຈິຣໍ ນໍ ປສ຺ສສິ, ມາ ນໍ ນິວາເຣຫີຕິຯ

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕປິ ສາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິເຍວຯ ຕໂຕ ມຫາສຕ຺ໂຕ ປິຕຣໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຏ຺ຐມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໐ຯ

“ຕຣມາໂນ ອິມໍ ຍານໍ, ອາໂຣເປຕຸ ຣເຖສຠ;

ມາ ເມ ມາຕາ ຕຣນ຺ຕສ຺ສ, ອນ຺ຕຣາຍກຣາ ອຫູ”ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຕາຕ ຣເຖສຠ, ອິມໍ ມມ ມາຕຣໍ ຕຣມາໂນ ປຸຣິໂສ ສຸວຕ຺ຕສິວິກາຍານໍ ອາໂຣເປຕຸ, ມາ ເມ ຊາຕິຊຣາພ຺ຍາຘິມຣຓານ຺ຕາຣໍ ຕຣນ຺ຕສ຺ສ ອຕິກ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ມາຕາ ອນ຺ຕຣາຍກຣາ ອຫູຕິຯ

ຣາຊາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ “ຄຈ຺ຉ, ຠທ຺ເທ, ຕວ ສິວິກາຍ ນິສີທິຕ຺ວາ ຣຕິວຑ຺ຒນປາສາທໍ ອຠິຣຸຫາ”ຕິ ອາຫຯ ສາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຐາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ນາຣິຄຓປຣິວຸຕາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປາສາທໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ “ກາ ນຸ ໂຂ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປວຕ຺ຕີ”ຕິ ວິນິຈ຺ຉຍຏ຺ຐານໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ອຏ຺ຐາສິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ມາຕຸ ຄຕກາເລ ປຸນ ປິຕຣໍ ຍາຈິຯ ຣາຊາ ປຏິພາຫິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ “ເຕນ ຫິ ຕາຕ, ຕວ ມນໍ ມຕ຺ຖກໍ ປາເປຫິ, ປພ຺ພຊາຫີ”ຕິ ອນຸຊານິຯ ຕສ຺ມິໍ ອນຸຎ຺ຎາຕກາເລ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ກນິຏ຺ໂຐ ຍຸຘິຏ຺ຐິລກຸມາໂຣ ນາມ ປິຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ “ຕາຕ, ມຍ຺ຫໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອນຸຊານາຖາ”ຕິ ອນຸຊານາເປສິຯ ອຸໂຠປິ ຠາຕໂຣ ປິຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ກາເມ ປຫາຍ ມຫາຊນປຣິວຸຕາ ວິນິຈ຺ຉຍໂຕ ນິກ຺ຂມິໍສຸຯ ເທວີປິ ມຫາສຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ “ມມ ປຸຕ຺ເຕ ປພ຺ພຊິເຕ ຣມ຺ມນຄຣໍ ຕຸຈ຺ຉໍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ປຣິເທວມານາ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໗໑ຯ

“ອຠິຘາວຖ ຠທ຺ທນ຺ເຕ, ສຸຎ຺ຎໍ ເຫສ຺ສຕິ ຣມ຺ມກໍ;

ຍຸວຎ຺ຊໂຍ ອນຸຎ຺ຎາໂຕ, ສພ຺ພທຕ຺ເຕນ ຣາຊິນາຯ

໗໒ຯ

“ໂຍຫຸ ເສຏ຺ໂຐ ສຫສ຺ສສ຺ສ, ຍຸວາ ກຎ຺ຈນສນ຺ນິໂຠ;

ໂສຍໍ ກຸມາໂຣ ປພ຺ພຊິໂຕ, ກາສາຍວສໂນ ພລີ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອຠິຘາວຖາຕິ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຐິຕາ ນາຣິໂຍ ສພ຺ພາ ເວເຄນ ຘາວຖາຕິ ອາຓາເປຕິຯ ຠທ຺ທນ຺ເຕຕິ ເອວໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ຠທ຺ທໍ ຕວ ໂຫຕູ”ຕິ ວທຖຯ ຣມ຺ມກນ຺ຕິ ຣມ຺ມນຄຣໍ ສນ຺ຘາຍາຫຯ ໂຍຫຸ ເສຏ຺ໂຐຕິ ໂຍ ຣຍ຺ໂຍ ປຸຕ຺ໂຕ ສຫສ຺ສສ຺ສ ເສຏ຺ໂຐ ອໂຫສິ, ໂສ ປພ຺ພຊິໂຕຕິ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ສນ຺ຘາເຍວມາຫຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ນ ຕາວ ປພ຺ພຊຕິຯ ໂສ ຫິ ມາຕາປິຕໂຣ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ກນິຏ຺ຐໍ ຍຸຘິຏ຺ຐິລກຸມາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ມຫາຊນໍ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ຠາຕໂຣ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມໂນຣເມ ຐາເນ ອສ຺ສມປທໍ ກຣິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຌານາຠິຎ຺ຎໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ວນມູລຜລາຫາຣາ ຍາວຊີວໍ ຍາເປຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍຓາ ອເຫສຸໍຯ ຕມຕ຺ຖໍ ໂອສາເນ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ຘຄາຖາຍ ທີເປຕິ –

໗໓ຯ

‘‘ອຸໂພ ກຸມາຣາ ປັພພຊິຕາ, ຍຸສລ຺ຈໂຍ ຍຸນິຍ຺ຖິໂລ;

ປຫາຍ ມາຕາປິຕໂຣ, ສງຄໍ ເຂຕ຺ວານ ມຈ຺ຈຸໂນ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ມຈ຺ຈຸໂນຕິ ມາຣສ຺ສຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ພິກ຺ຂເວ, ຍຸສລ຺ຈໂຍ ຈ ຍຸນິຍ຺ຖິໂລ ຈ ເຕ ອຸໂພປິ ກຸມາຣາ ມາຕາປິຕໂຣ ປຫາຍ ມາຣສ຺ສ ສນ຺ຕກໍ ຣາຄໂທສໂມຫສງຄໍ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ປັພພຊິຕາຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ‘‘ນ ພິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ຕຖາຄໂຕ ຣຊ຺ຊໍ ຊຫ຺ເຫຕ຺ວາ ປັພພຊິໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມາຕາປິຕໂຣ ມຫາຣາຊກຸລານິ ອເຫສຸໍ, ຍຸນິຍ຺ຖິລກຸມາໂຣ ອານນ຺ໂທ, ຍຸສລ຺ຈໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ຍຸສລ຺ຈຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຊຍ຺ຖາຯ

[໔໖໑] ໗ຯ ທສຣຖຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ເອຖ ລກ຺ຂຕ ສີຕາ ຈາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ມຕປິຕິກໍ ກຸຍຸມ຺ພິກໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສີຯ ໂສ ຫິ ປິຕຣິ ກາລກເຕ ໂສກາພິພູໂຕ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ປຫາຍ ໂສການຸວຕ຺ຕໂກວ ອໂຫສິຯ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂລກໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລູປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ປຸນທິວເສ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ພິກ຺ຂູ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ເອກໍ ປຈ຺ຉາສມຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໍ ມຊຸຣວຈເນນ ອາລປນ຺ໂຕ ‘‘ກິໍ ໂສຈສິ ອຸປາສກາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ພນ຺ເຕ, ປິຕຸ ໂສໂກ ມໍ ພາຊຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຸປາສກ, ໂປຣາຕກປຕ຺ຑິຕາ ອຍ຺ຖວິເຊ ໂລກຊມ຺ເມ ຕຖໂຕ ຊານນ຺ຕາ ປິຕຣິ ກາລກເຕ ອປ຺ປມຕ຺ຕກມ຺ປິ ໂສກໍ ນ ກຣິສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ທສຣຖມຫາຣາຊາ ນາມ ອຄຕິຄມນໍ ປຫາຍ ຊມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິຯ ຕສ຺ສ ໂສລຸອສນ຺ນໍ ອິຕ຺ຖິສຫສ຺ສານໍ ເຊຍ຺ຖິກາ ອຄ຺ຄມເຫສີ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ເຕ ເອກລ຺ຈ ຊີຕຣໍ ວິຊາຍິຯ ເຊຍ຺ຖປຸຕ຺ໂຕ ຣາມປຕ຺ຑິໂຕ ນາມ ອໂຫສິ, ທຸຕິໂຍ ລກ຺ຂຕກຸມາໂຣ ນາມ, ຊີຕາ ສີຕາ ເທວີ ນາມຯ ອປຣພາເຄ ມເຫສີ ກາລມກາສິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສາ ກາລກຕາຍ ຈິຣຕຣໍ ໂສກວສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອມຈ຺ເຈຫິ ສລ຺ຍາປິໂຕ ຕສ຺ສາ ກຕ຺ຕພ຺ພປຣິຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ອລ຺ລໍ ອຄ຺ຄມເຫສິຍ຺ຖາເນ ຖເປສີຯ ສາ ຣລ຺ໂລ ປິຍາ ອໂຫສິ ມນາປາຯ ສາປິ ອປຣພາເຄ ຄພ຺ພໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ລທ຺ຊຄພ຺ພປຣິຫາຣາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, ‘‘ພຣຕກຸມາໂຣ’’ຕິສ຺ສ ນາມໍ ອກໍສຸຯ ຣາຊາ ປຸຕ຺ຕສິເນເຫນ ‘‘ພທ຺ເທ, ວຣໍ ເຕ ທມ຺ມິ, ຄຕ຺ຫາຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ສາ ຄຫິຕກໍ ກຕ຺ວາ ຖເປຕ຺ວາ ກຸມາຣສ຺ສ ສຕ຺ຕຍ຺ຖວສ຺ສກາເລ ຣາຊານໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ‘‘ເທວ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວໂຣ ທິນ຺ໂນ, ອິທານິສ຺ສ ວຣໍ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ຄຕ຺ຫ, ພທ຺ເທຕິຯ ‘‘ເທວ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເມ ຣຊ຺ຊໍ ເທຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຣາຊາ ອຈ຺ຉຣໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນສ຺ສ, ວສລິ, ມຍ຺ຫໍ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ຊາ ວິຍ ຊລນ຺ຕິ, ເຕ ມາຣາເປຕ຺ວາ ຕວ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຣຊ຺ຊໍ ຍາຈສີ’’ຕິ ຕຊ຺ເຊສິຯ ສາ ພີຕາ ສິຣິຄພ຺ພໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອລ຺ເລສຸປິ ທິວເສສຸ ຣາຊານໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຣຊ຺ຊເມວ ຍາຈິຯ

ຣາຊາ ຕສ຺ສາ ຕໍ ວຣໍ ອທຕ຺ວາວ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ມາຕຸຄາໂມ ນາມ ອກຕລ຺ລູ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພີ, ອຍໍ ເມ ກູຕປຕ຺ຕໍ ວາ ກູຕລລ຺ຊໍ ວາ ກຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕ ຆາຕາເປຍ຺ຍາ’’ຕິຯ ໂສ ປຸຕ຺ເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕາ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອິຊ ວສນ຺ຕານໍ ອນ຺ຕຣາໂຍປິ ພເວຍ຺ຍ, ຕຸມ຺ເຫ ສາມນ຺ຕຣຊ຺ຊໍ ວາ ອຣລ຺ລໍ ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມມ ມຣຕກາເລ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸລສນ຺ຕກໍ ຣຊ຺ຊໍ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນ ເນມິຕ຺ຕເກ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຍຸປຣິຈ຺ເຉທໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອລ຺ລານິ ທ຺ວາທສ ວສ຺ສານິ ປວຕ຺ຕິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕາ, ອິໂຕ ທ຺ວາທສວສ຺ສຈ຺ຈເຍນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຕ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປິຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ໂຣທນ຺ຕາ ປາສາທາ ໂອຕຣີສຸຯ ສີຕາ ເທວີ ‘‘ອຫມ຺ປິ ພາຕິເກຫິ ສທ຺ຊີ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປິຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ໂຣທນ຺ຕີ ນິກ຺ຂມິຯ ຕໂຍປິ ຊນາ ມຫາປຣິວາຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສມ຺ປນ຺ໂນທເກ ສຸລພຜລາຜເລ ປເທເສ ອສ຺ສມໍ ມາເປຕ຺ວາ ຜລາຜເລນ ຍາເປນ຺ຕາ ວສີສຸຯ

ລກ຺ຂຓາປຕ຺ທີໂຕ ຈ ສີຕາ ຈ ຣາມປຕ຺ທີຕໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ''ຕຸມ຺ເຫ ອມ຺ຫາກໍ ປີຕຸຜ຺ຖາເນ ຖິຕາ, ຕສ຺ມາ ອສ຺ສເມເຍວ ໂຫຖ, ມຍໍ ຜລາຜລໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ ໂປ໌ເສສ຺ສາມາ''ຕິ ປ໌ຜິລ຺ລໍ ຄຕ຺ຫີສ຺ຸ ຕໂຕ ປ໌ຜ຺ຖາຍ ຣາມປຕ຺ທີໂຕ ຕຕ຺ເຖວ ໂຫຕິ॥ ອິຕເຣ ທ຺ເວ ຜລາຜລໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕໍ ປ໌ຜິຊຄ຺ຄີສ຺ຸ॥ ເອວໍ ເຕສໍ ຜລາຜເລນ ຍາເປຕ຺ວາ ວສນ຺ຕານໍ ທສຣຖມຫາຣາຊາ ປຸຕ຺ຕໂສເກນ ນວເມ ສໍວຈ຺ຉເຣ ກາລມກາສິ॥ ຕສ຺ສ ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກາເຣຕ຺ວາ ເທວີ ''ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກຣຕກຸມາຣສ຺ສ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປຖາ''ຕິ ອາຫ॥ ອມຈ຺ຈາ ປນ ''ຉຕ຺ຕສ຺ສາມິກາ ອຣລ຺ເລ ວສນ຺ຕີ''ຕິ ນ ອທໍສ຺ຸ॥ ກຣຕກຸມາໂຣ ''ມມ ກາຕຣໍ ຣາມປຕ຺ທີຕໍ ອຣລ຺ລໂຕ ອາເນຕ຺ວາ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປສ຺ສາມິ''ຕິ ປ໌ລ຺ຈຣາຊກກຸຊກຕ຺ຫານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຈຕຸຣງ຺ຄິນິຍາ ເສນາຍ ຕສ຺ສ ວສນຜ຺ຖານໍ ປ໌ຕ຺ວາ ອວິທູເຣ ຂນ຺ຊາວາຣໍ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິວາເສຕ຺ວາ ກຕິປເຍຫິ ອມຈ຺ເຈຫິ ສທ຺ຂີ ລກ຺ຂຓາປຕ຺ທີຕສ຺ສ ຈ ສີຕາຍ ຈ ອຣລ຺ລໍ ຄຕ ກາເລ ອສ຺ສມປທໍ ປ໌ວິສິຕ຺ວາ ອສ຺ສມປທທ຺ວາເຣ ຖປີຕກລ຺ຈນຣູປກໍ ວິຍ ຣາມປຕ຺ທີຕໍ ນິຣາສງ຺ກໍ ສຸຂນິສິນ຺ນໍ ອຸປ໌ສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຖິໂຕ ຣລ຺ໂລ ປ໌ວຕ຺ຕີ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ສທ຺ຂີ ອມຈ຺ເຈຫິ ປາເທສຸ ປ໌ຕິຕ຺ວາ ໂຣທຕິ॥ ຣາມປຕ຺ທີໂຕ ປນ ເນວ ໂສຈິ, ນ ປ໌ຣິເທວິ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍວິກາຣມຕ຺ຕມ຺ປີສ຺ສ ນາໂຫສິ॥ ກຣຕສ຺ສ ປນ ໂຣທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນກາເລ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ອິຕເຣ ທ຺ເວ ຜລາຜລໍ ອາທາຍ ອາຄມິສ຺ຸ॥ ຣາມປຕ຺ທີໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ''ອິເມ ທຫຣາ ມຍ຺ຫໍ ວິຍ ປ໌ຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນປ໌ລ຺ລາ ເອເຕສໍ ນຕ຺ຖິ, ສຫສາ 'ປິຕາ ໂວ ມໂຕ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂສກໍ ສນ຺ຊາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕານໍ ຫທຍມ຺ປີ ເຕສໍ ຜເລຍ຺ຍ, ອຸປາເຍນ ເຕ ອຸທກໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ເອຕໍ ປ໌ວຕ຺ຕີ ອາໂຣເຈສ຺ສາມິ''ຕິ॥ ອຖ ເນສໍ ປຸຣໂຕ ເອກໍ ອຸທກຜ຺ຖານໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ''ຕຸມ຺ເຫ ອຕິຈິເຣນ ອາຄຕາ, ອິທໍ ໂວ ທຕ຺ຫກມ຺ມໍ ໂຫຕຸ, ອິມໍ ອຸທກໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕິຜ຺ຖຖາ''ຕິ ອຸປ໌ທ຺ຌຄາຖໍ ຕາວ ອາຫ –

໗໔॥

''ເອຖ ລກ຺ຂຓ ສີຕາ ຈ, ອຸໂກ ໂອຕຣໂຖທກ''ນ຺ຕິ॥

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ເອຖ ລກ຺ຂຓ ສີຕາ ຈ ອາຄຈ຺ຉຖ, ອຸໂກປິ ໂອຕຣຖ ອຸທກນ຺ຕິ;

ເຕ ເອກວຈເນເນວ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອຜ຺ຖໍສ຺ຸ॥ ອຖ ເນສໍ ປິຕຸ ປ໌ວຕ຺ຕີ ອາໂຣເຈນ຺ໂຕ ເສສໍ ອຸປ໌ທ຺ຌຄາຖມາຫ –

''ເອວາຍໍ ກຣໂຕ ອາຫ, ຣາຊາ ທສຣໂຖ ມໂຕ''ຕິ॥

ເຕ ປິຕຸ ມຕສາສນໍ ສຸຕ຺ວາວ ວິສລ຺ລາ ອເຫສ຺ຸໍ॥ ປຸນປິ ເນສໍ ກເຖສິ, ປຸນປິ ເຕ ວິສລ຺ລາ ອເຫສຸນ຺ຕິ ເອວໍ ຍາວຕຕິຍໍ ວິສລ຺ລິຕໍ ປ໌ຕ຺ເຕ ເຕ ອມຈ຺ຈາ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຸທກາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຖເລ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ລທ຺ຊສ຺ສາເສສຸ ເຕສຸ ສພ຺ເພ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ໂຣທິຕ຺ວາ ປ໌ຣິເທວິຕ຺ວາ ນິສີທີສ຺ຸ॥ ຕທາ ກຣຕກຸມາໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ມຍ຺ຫໍ ກາຕາ ລກ຺ຂຓກຸມາໂຣ ຈ ກຄິນີ ຈ ສີຕາ ເທວີ ປິຕຸ ມຕສາສນໍ ສຸຕ຺ວາວ ໂສກໍ ສນ຺ຊາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ຣາມປຕ຺ທີໂຕ ປນ ເນວ ໂສຈຕິ, ນ ປ໌ຣິເທວຕິ, ກິ ນຸ ໂຂ ຕສ຺ສ ອໂສຈນກາຣຕໍ, ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມິ ນ''ນ຺ຕິ॥ ໂສ ຕໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໗໕॥

''ເກນ ຣາມປ໌ປ໌ກາເວນ, ໂສຈິຕພ຺ພໍ ນ ໂສຈສິ;

ປິຕຣໍ ກາລກຕໍ ສຸຕ຺ວາ, ນ ຕໍ ປ໌ສຫເຕ ທຸຂ''ນ຺ຕິ॥

ຕຕ຺ຖ ປ໌ກາເວນາຕິ ອານຸກາເວນ॥ ນ ຕໍ ປ໌ສຫເຕ ທຸຂນ຺ຕິ ເອວຣູປໍ ທຸກ຺ຂໍ ເກນ ກາຣເຓນ ຕໍ ນ ປີລ຺ເອຕິ, ກີ ເຕ ອໂສຈນກາຣຕໍ, ກເຖຫິ ຕາວ ນນ຺ຕິ॥

ອຖສ຺ສ ຣາມປຕ຺ທີໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອໂສຈນກາຣຕໍ ກເຖນ຺ໂຕ –

໗໖॥

‘‘ຍໍ ນ ສກ຺ກາ ນິປ຺າເລຕຸໍ, ໂປ຺ເສນ ລປ຺ຕໍ ພຫຸໍ;

ສ ກິສ຺ສ ວິຍ຺ຍູ ເມຊາວີ, ອຕ຺ຕານມຸປ຺ຕາປ຺ເຍ.

໕໗.

‘‘ທຫຣາ ຈ ຫິ ວຸທ຺ຊາ ຈ, ເຍ ພາລາ ເຍ ຈ ປ຺ຕ຺ທິຕາ;

ອທ຺ຒາ ເຈວ ທລິທ຺ທາ ຈ, ສພ຺ເພ ມຈ຺ຈຸປ຺ຣາຍຕາ.

໕໘.

‘‘ຜລານມິວ ປ຺ກ຺ການໍ, ນິຈ຺ຈໍ ປ຺ຕນໂຕ ພຍໍ;

ເອວໍ ຊາຕານ ມຈ຺ຈານໍ, ນິຈ຺ຈໍ ມຣຕໂຕ ພຍໍ.

໕໙.

‘‘ສາຍເມເກ ນ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ປ຺າໂຕ ທິຍ຺ຖາ ພຫຸຊ຺ຊນາ;

ປ຺າໂຕ ເອເກ ນ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ສາຍໍ ທິຍ຺ຖາ ພຫຸຊ຺ຊນາ.

໖໐.

‘‘ປ຺ຣິເທວຍມາໂນ ເຈ, ກິຍ຺ຈິທຕ຺ຖໍ ອຸທພ຺ພເຫ;

ສມ຺ມູລ຺໌ໂຫ ຫິໍສມຕ຺ຕານໍ, ກຍິຣາ ຕໍ ວິຈກ຺ຂໂຕ.

໖໑.

‘‘ກິໂສ ວິວຕ຺ໂຕ ພວຕິ, ຫິໍສມຕ຺ຕານມຕ຺ຕໂນ;

ນ ເຕນ ເປ຺ຕາ ປ຺າເລນ຺ຕິ, ນິຣຕ຺ຖາ ປ຺ຣິເທວນາ.

໖໒.

‘‘ຍຖາ ສຣຕມາທິຕ຺ຕໍ, ວາຣິນາ ປ຺ຣິນິພ຺ພເຍ;

ເອວມ຺ປີ ຊີໂຣ ສຸຕວາ, ເມຊາວີ ປ຺ຕ຺ທິໂຕ ນໂຣ;

ຂິປ຺ປ຺ມຸປ຺ປ຺ຕິຕໍ ໂສກໍ, ວາໂຕ ຕູລໍວ ຊໍສເຍ.

໕໗.

‘‘ມຈ຺ໂຈ ເອໂກວ ອຈ຺ເຈຕິ, ເອໂກວ ຊາຍເຕ ກຸເລ;

ສໍໂຍຄປຣມາຕ຺ເວວ, ສມ຺ໂຠຄາ ສພ຺ພປາຓິນໍ.

໕໘.

‘‘ຕສ຺ມາ ຫິ ຘີຣສ຺ສ ພຫຸສ຺ສຸຕສ຺ສ, ສມ຺ປສ຺ສໂຕ ໂລກມິມໍ ປຣຎ຺ຈ;

ອຎ຺ຎາຍ ຘມ຺ມໍ ຫທຍໍ ມນຎ຺ຈ, ໂສກາ ມຫນ຺ຕາປິ ນ ຕາປຍນ຺ຕິ.

໕໙.

‘‘ໂສຫໍ ທສ຺ສຎ຺ຈ ໂຠກ຺ຂຎ຺ຈ, ຠຣິສ຺ສາມິ ຈ ຎາຕເກ;

ເສສຎ຺ຈ ປາລຍິສ຺ສາມິ, ກິຈ຺ຈເມຕໍ ວິຊານໂຕ’’ຕິ. –

ອິມາຫິ ທສຫິ ຄາຖາຫິ ອນິຈ຺ຈຕໍ ປກາເສຕິ.

ຕຕ຺ຖ ນິປາເລຕຸນ຺ຕິ ຣກ຺ຂິຕຸໍ. ລປຕນ຺ຕິ ລປນ຺ຕານໍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ‘‘ຕາຕ ຠຣຕ, ຍໍ ສຕ຺ຕານໍ ຊີວິຕໍ ພຫຸມ຺ປິ ວິລປນ຺ຕານໍ ປຸຣິສານໍ ເອເກນາປິ ມາ ອຸຉ຺ຉິຊ຺ຊີຕິ ນ ສກ຺ກາ ຣກ຺ຂິຕຸໍ, ໂສ ທານິ ມາທິໂສ ອຏ຺ຐ ໂລກຘມ຺ເມ ຕຖໂຕ ຊານນ຺ໂຕ ວິຎ຺ຎູ ເມຘາວີ ປຓ຺ຑິໂຕ ມຣຓປຣິໂຍສານຊີວິເຕສຸ ສຕ຺ເຕສຸ ກິສ຺ສ ອຕ຺ຕານມຸປຕາປເຍ, ກິໍກາຣຓາ ອນຸປກາເຣນ ໂສກທຸກ຺ເຂນ ອຕ຺ຕານໍ ສນ຺ຕາເປຍ຺ຍາ’’ຕິ.

ທຫຣາ ຈາຕິ ຄາຖາ ‘‘ມຈ຺ຈຸ ນາເມສ ຕາຕ ຠຣຕ, ເນວ ສຸວຓ຺ຓຣູປກສທິສານໍ ທຫຣານໍ ຂຕ຺ຕິຍກຸມາຣກາທີນໍ, ນ ວຸຑ຺ຒິປ຺ປຕ຺ຕານໍ ມຫາໂຍຘານໍ, ນ ພາລານໍ ປຸຖຸຊ຺ຊນສຕ຺ຕານໍ, ນ ພຸທ຺ຘາທີນໍ ປຓ຺ຑິຕານໍ, ນ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິອາທີນໍ ອິສ຺ສຣານໍ, ນ ນິທ຺ຘນານໍ ທລິທ຺ທາທີນໍ ລຊ຺ຊຕິ, ສພ຺ເພປິເມ ສຕ຺ຕາ ມຈ຺ຈຸປຣາຍຓາ ມຣຓມຸເຂ ສໍຠຄ຺ຄວິຠຄ຺ຄາ ຠວນ຺ຕິເຍວາ’’ຕິ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕາ.

ນິຈ຺ຈໍ ປຕນໂຕຕິ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ຫິ ຕາຕ ຠຣຕ, ປກ຺ການໍ ຜລານໍ ປກ຺ກກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ‘‘ອິທານິ ວຓ຺ຏາ ຉິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຕິສ຺ສນ຺ຕິ, ອິທານິ ປຕິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ປຕນໂຕ ຠຍໍ ນິຈ຺ຈໍ ຘຸວໍ ເອກໍສິກເມວ ຠວຕິ, ເອວໍ ອາສງ຺ກນີຍໂຕ ເອວໍ ຊາຕານໍ ມຈ຺ຈານມ຺ປິ ເອກໍສິກໍເຍວ ມຣຓໂຕ ຠຍໍ, ນຕ຺ຖິ ໂສ ຂໂຓ ວາ ລໂຍ ວາ ຍຕ຺ຖ ເຕສໍ ມຣຓໍ ນ ອາສງ຺ກິຕພ຺ພໍ ຠເວຍ຺ຍາຕິ.

ສາຍນ຺ຕິ ວິກາເລ. ອິມິນາ ຣຕ຺ຕິກາເລ ຈ ທິຏ຺ຐານໍ ທິວສກາເລ ອທສ຺ສນໍ, ທິວສກາເລ ຈ ທິຏ຺ຐານໍ ຣຕ຺ຕິກາເລ ອທສ຺ສນໍ ທີເປຕິ. ກິຎ຺ຈິທຕ຺ຖຸນ຺ຕິ ‘‘ປິຕາ ເມ, ປຸຕ຺ໂຕ ເມ’’ຕິອາທີຫິ ປຣິເທວມາໂນ ໂປໂສ ສມ຺ມູຬ຺ໂຫ ອຕ຺ຕານໍ ຫິໍສນ຺ໂຕ ກິລເມນ຺ໂຕ ອປ຺ປມຕ຺ຕກມ຺ປິ ອຕ຺ຖໍ ອາຫເຣຍ຺ຍ. ກຍິຣາຕໍ ວິຈກ຺ຂໂຓຕິ ອຖ ປຓ຺ຑິໂຕ ປຸຣິໂສ ເອວໍ ປຣິເທວໍ ກເຣຍ຺ຍ, ຍສ຺ມາ ປນ ປຣິເທວນ຺ໂຕ ມຕໍ ວາ ອາເນຕຸໍ ອຎ຺ຎໍ ວາ ຕສ຺ສ ວຑ຺ຒິໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ຕສ຺ມາ ນິຣຕ຺ຖກຕ຺ຕາ ປຣິເທວິຕສ຺ສ ປຓ຺ຑິຕາ ນ ປຣິເທວນ຺ຕິ.

ອຕ຺ຕານມຕ຺ຕໂນຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕຠາວໍ ໂສກປຣິເທວທຸກ຺ເຂນ ຫິໍສນ຺ໂຕ. ນ ເຕນາຕິ ເຕນ ປຣິເທເວນ ປຣໂລກໍ ຄຕາ ສຕ຺ຕາ ນ ປາເລນ຺ຕິ ນ ຍາເປນ຺ຕິ. ນິຣຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ມຕສຕ຺ຕານໍ ອຍໍ ປຣິເທວນາ ນິຣຕ຺ຖກາ. ສຣຓນ຺ຕິ ນິວາສເຄຫໍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ປຓ຺ຑິໂຕ ປຸຣິໂສ ອຕ຺ຕໂນ ວສນາຄາເຣ ອາທິຕ຺ເຕ ມຸຫຸຕ຺ຕມ຺ປິ ໂວສານໍ ອນາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຆຏສເຕນ

ຆຏສຫສ຺ເສນ ວາຣິນາ ນິພ຺ພາປຍເຕວ, ເອວໍ ຘີໂຣ ອຸປ຺ປຕິຕໍ ໂສກໍ ຂິປ຺ປເມວ ນິພ຺ພາປເຍຯ ຕູລໍ ວິຍ ຈ ວາໂຕ ຍຖາ ສຕ຺ຐາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເອວໍ ຘໍສເຍ ວິທ຺ຘໍເສຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ມຈ຺ໂຈ ເອໂກວ ອຈ຺ເຈຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ຕາຕ ຠຣຕ, ອິເມ ສຕ຺ຕາ ກມ຺ມສ຺ສກາ ນາມ, ຕຖາ ຫິ ອິໂຕ ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສຕ຺ໂຕ ເອໂກວ ອຈ຺ເຈຕິ ອຕິກ຺ກມຕິ, ຂຕ຺ຕິຍາທິກຸເລ ຊາຍມາໂນປິ ເອໂກວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊາຍຕິຯ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປນ ຎາຕິມິຕ຺ຕສໍໂຍເຄນ "ອຍໍ ເມ ປິຕາ, ອຍໍ ເມ ມາຕາ, ອຍໍ ເມ ມິຕ຺ໂຕ"ຕິ ສໍໂຍຄປຣມາຕ຺ເວວ ສມ຺ໂຠຄາ ສພ຺ພປາຓີນໍ, ປຣມຕ຺ເຖນ ປນ ຕີສຸປິ ຠເວສຸ ກມ຺ມສ຺ສກາເວເຕ ສຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ເອເຕສໍ ສຕ຺ຕານໍ ຎາຕິມິຕ຺ຕສໍໂຍຄໍ ຎາຕິມິຕ຺ຕປຣິໂຠຄມຕ຺ຕໍ ຐເປຕ຺ວາ ອິໂຕ ປຣໍ ອຎ຺ຎໍ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາຯ ສມ຺ປສ຺ສໂຕຕິ ອິມຎ຺ຈ ປຣຎ຺ຈ ໂລກໍ ນານາຠາວວິນາຠາວເມວ ສມ຺ມາ ປສ຺ສໂຕຯ ອຎ຺ຎາຍ ຘມ຺ມນ຺ຕິ ອຏ຺ຐວິຘໂລກຘມ຺ມໍ ຊານິຕ຺ວາຯ ຫທຍໍ ມນຎ຺ຈາຕິ ອິທໍ ອຸຠຍມ຺ປິ ຈິຕ຺ຕສ຺ເສວ ນາມໍຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ –

"ລາໂຠ ອລາໂຠ ຍໂສ ອຍໂສ ຈ, ນິນ຺ທາ ປສໍສາ ຈ ສຸຂຎ຺ຈ ທຸກ຺ຂໍ;

ເອເຕ ອນິຈ຺ຈາ ມນຸເຊສຸ ຘມ຺ມາ, ມາ ໂສຈ ກິໍ ໂສຈສິ ໂປຏ຺ຐປາທາ"ຕິຯ (ຊາຯ ໑໔ຯ໑໑໔) –

ອິເມສໍ ອຏ຺ຐນ຺ນໍ ໂລກຘມ຺ມານໍ ເຍນ ເກນຈິ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິຍາທິຍຕິ, ຕສ຺ສ ຈ ອນິຈ຺ຈຕໍ ຎຕ຺ວາ ຐິຕສ຺ສ ຘີຣສ຺ສ ປິຕຸປຸຕ຺ຕມຣຓາທິວຕ຺ຖຸກາ ມຫນ຺ຕາປິ ໂສກາ ຫທຍໍ ນ ຕາປຍນ຺ຕີຕິຯ ເອຕໍ ວາ ອຏ຺ຐວິຘໍ ໂລກຘມ຺ມໍ ຎຕ຺ວາ ຐິຕສ຺ສ ຫທຍວຕ຺ຖຸຎ຺ຈ ມນຎ຺ຈ ມຫນ຺ຕາປິ ໂສກາ ນ ຕາປຍນ຺ຕີຕິ ເອວມ຺ເປຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຐພ຺ໂພຯ

ໂສຫໍທສ຺ສຎ຺ຈ ໂຠກ຺ຂຎ຺ຈາຕິ ຄາຖາຍ – ຕາຕ ຠຣຕ, ອນ຺ຘພາລານໍ ສຕ຺ຕານໍ ວິຍ ມມ ໂຣທນປຣິເທວນໍ ນາມ ນ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ, ອຫໍ ປນ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຕສ຺ສ ຐາເນ ຐຕ຺ວາ ກປຓາທີນໍ ທານາຣຫານໍ ທານໍ, ຐານນ຺ຕຣາຣຫານໍ ຐານນ຺ຕຣໍ, ຍສາຣຫານໍ ຍສໍ ທສ຺ສາມິ, ປິຕຣາ ເມ ປຣິຠຸຕ຺ຕນເຍນ ອິສ຺ສຣິຍໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິສ຺ສາມິ, ຎາຕເກ ຈ ໂປເສສ຺ສາມິ, ອວເສສຎ຺ຈ ອນ຺ໂຕປຣິຊນາທິກໍ ຊນໍ ປາເລສ຺ສາມິ, ຘມ຺ມິກສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ຘມ຺ມິກໍ ຣກ຺ຂາວຣຓຄຸຕ຺ຕິໍ ກຣິສ຺ສາມີຕິ ເອວຎ຺ຫິ ຊານໂຕ ປຓ຺ຑິຕປຸຣິສ຺ສ ອນຸຣູປໍ ກິຈ຺ຈນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ປຣິສາ ອິມໍ ຣາມປຓ຺ຑິຕສ຺ສ ອນິຈ຺ຈຕາປກາສນໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ນິສ຺ໂສກາ ອເຫສຸໍຯ ຕໂຕ ຠຣຕກຸມາໂຣ ຣາມປຓ຺ຑິຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ "ພາຣາຓສິຣຊ຺ຊໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉຖາ"ຕິ ອາຫຯ ຕາຕ ລກ຺ຂຓຎ຺ຈ, ສີຕາເທວິຎ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ອນຸສາສຖາຕິຯ ຕຸມ຺ເຫ ປນ, ເທວາຕິຯ ຕາຕ, ມມ ປິຕາ "ທ຺ວາທສວສ຺ສຈ຺ຈເຍນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຍ຺ຍາສີ"ຕິ ມໍ ອໂວຈ, ອຫໍ ອິທາເນວ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ວຈນກໂຣ ນາມ ນ ໂຫມິ, ອຎ຺ຎານິປິ ຕີຓິ ວສ຺ສານິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີຕິຯ "ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ໂກ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສ຺ສຕີ"ຕິ? "ຕຸມ຺ເຫ ກາເຣຖາ"ຕິຯ "ນ ມຍໍ ກາເຣສ຺ສາມາ"ຕິຯ "ເຕນ ຫິ ຍາວ ມມາຄມນາ ອິມາ ປາທຸກາ ກາເຣສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຕິຓປາທຸກາ ໂອມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ອທາສິຯ ເຕ ຕໂຍປິ ຊນາ ປາທຸກາ ຄເຫຕ຺ວາ ຣາມປຓ຺ຑິຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ມຫາຊນປຣິວຸຕາ ພາຣາຓສີ ອຄມໍສຸຯ ຕີຓິ ສໍວຈ຺ຉຣານິ ປາທຸກາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສຸໍຯ ອມຈ຺ຈາ ຕິຓປາທຸກາ ຣາຊປລ຺ລງ຺ເກ ຐເປຕ຺ວາ ອຑ຺ຑໍ ວິນິຈ຺ຉິນນ຺ຕິຯ ສເຈ ທຸພ຺ພິນິຈ຺ຉິໂຕ ໂຫຕິ, ປາທຸກາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ປຏິຫຎ຺ຎນ຺ຕິຯ ຕາຍ ສຎ຺ຎາຍ ປຸນ ວິນິຈ຺ຉິນນ຺ຕິຯ ສມ຺ມາ ວິນິຈ຺ຉິຕກາເລ ປາທຸກາ ນິສ຺ສທ຺ທາ ສນ຺ນິສີທນ຺ຕິຯ ຣາມປຓ຺ຑິໂຕ ຕິຓ຺ຓໍ ສໍວຈ຺ຉຣານໍ ອຈ຺ຈເຍນ ອຣຎ຺ຎາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິນຄຣໍ ປຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ປາວິສິຯ ຕສ຺ສ ອາຄມນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ກຸມາຣາ ອມຈ຺ຈຄຓປຣິວຸຕາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສີຕໍ ອຄ຺ຄມເຫສິໍ ກຕ຺ວາ ອຸຠິນ຺ນມ຺ປິ ອຠິເສກໍ ອກໍສຸຯ ເອວໍ ອຠິເສກປ຺ປຕ຺ໂຕ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອລງ຺ກຕຣເຖ ຐຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ຈນ຺ທກປາສາທວຣສ຺ສ ມຫາຕລໍ ອຠິຣຸຫິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ໂສຬສວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ສຄ຺ຄປຸຣໍ ປູເຣສິຯ

ລຝິຯ

"ທສ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ, ສຏ຺ຐິ ວສ຺ສສຕານິ ຈ;

ກມ຺ພຸຄີໂວ ມຫາພາຫຸ, ຣາໂມ ຣຊ຺ຊມກາຣຍີ’’ຕິ ฯ –

ອຍໍ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ຘຄາຖາ ຕມຕ຺ຖໍ ທີເປຕິ ฯ

ຕຕ຺ຖ ກມ຺ພຸຄີໂວຕິ ສຸວຓ຺ຓາລິງ຺ຄສທິສຄີໂວ ฯ ສຸວຓ຺ຓຂ຺ຫິ ກມ຺ພູຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ฯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ກຸຊ຺ຊມ຺ພິໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຟເລ ປຕິຏ຺ຒຫິ ฯ ຕທາ ທສຣຖມຫາຣາຊາ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊາ ອໂຫສິ, ມາຕາ ມຫາມາຍາເທວີ, ສີຕາ ຣາຫຸລມາຕາ, ຠຣໂຕ ອານນ຺ໂທ, ລກ຺ຂໂຓ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ປຣິສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ຣາມປຓ຺ຑິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ ฯ

ທສຣຖຊາຕກວຓ຺ຓນາ ສຕ຺ຕມາ ฯ

[໔໖໘] ໘ ฯ ສໍວຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຊານນ຺ໂຕ ໂນ ມຫາຣາຊາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ໂອສ຺ສຎ຺ຒວີຣິຍໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ ฯ ໂສ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ລທ຺ຘູປສມ຺ປໂທ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍວຕ຺ຕໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ອຸຠຍານິ ປາຕິໂມກ຺ຂານິ ປຄຸຓານິ ກຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓປຼ຺ຈວສ຺ໂສ ກມ຺ມຎ຺ຒານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອຣຼ຺ເຼ ວສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາເຍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ໂກສລຣຎ຺ເຒ ເອກໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອິຣິຍາປເຖ ປສນ຺ນມນຸສ຺ເສຫິ ປຓ຺ຓສາລໍ ກຕ຺ວາ ອຸປຎ຺ຒິຍມາໂນ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ຍຸຼ຺ຊນ຺ໂຕ ຆເຕນ຺ໂຕ ວາຍມນ຺ໂຕ ອຈ຺ຈາຣທ຺ເຘນ ວີຣິເຍນ ເຕມາສໍ ກມ຺ມຎ຺ຒານໍ ຠາເວຕ຺ວາ ໂອກາສມຕ຺ຕມ຺ປິ ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອທ຺ຘາ ອຫໍ ສຕ຺ຖາຣາ ເທສິເຕສຸ ຈຕູສຸ ປຸຄ຺ຄເລສຸ ປທປຣໂມ, ກິໍ ເມ ອຣຼ຺ຼວາເສນ, ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຣູປສິຣີ ປສ຺ສນ຺ໂຕ ມຘຸຣຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຓນ຺ໂຕ ວີຕິນາເມສ຺ສາມີ’’ຕິ ฯ ໂສ ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊິຕ຺ວາ ຕໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ອນຸປຸພ຺ເພນ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາເຍຫິ ເຈວ ສນ຺ທິຎ຺ຒສມ຺ຠຕ຺ເຕຫິ ຈ ອາຄມນ ກາຣຓໍ ປຸຎ຺ໂຒ ຕມຕ຺ຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ເຕຫິ ‘‘ກສ຺ມາ ເອວມກາສີ’’ຕິ ຄຣຫິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອນິຈ຺ຉມານໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອານຍິຕ຺ຖາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊິຕ຺ວາ ອາຄໂຕ’’ຕິ ອາໂຣຈິເຕ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກສ຺ມາ ຠິກ຺ຂຸ ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊິ, ອິມສ຺ມິຼ຺ຫິ ສາສເນ ນິພ຺ພີຣິຍສ຺ສ ກຸສີຕປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ອຄ຺ຄຟລໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອາຣທ຺ຘວີຣິຍາ ອິມໍ ຘມ຺ມໍ ອາຣາເຘນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ໂຂ ປນ ປຸພ຺ເພ ວີຣິຍວາ ໂອວາທກ຺ຂໂມ, ເຕເນວ ກາຣເຓນ ພາຣາຓສິຣຼ຺ໂຼ ປຸຕ຺ຕສຕສ຺ສ ສພ຺ພກນິຎ຺ໂຒ ຫຸຕ຺ວາປິ ປຓ຺ຑິຕານໍ ໂອວາເທ ຖຕ຺ວາ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ ฯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ສໍວຣກຸມາໂຣ ນາມ ປຸຕ຺ຕສຕສ຺ສ ສພ຺ພກນິຎ຺ໂຒ ອໂຫສິ ฯ ຣາຊາ ເອເກກໍ ປຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສິກ຺ຂິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ສິກ຺ຂາເປຖາ’’ຕິ ເອເກກສ຺ສ ອມຈ຺ຈສ຺ສ ອທາສິ ฯ ສໍວຣກຸມາຣສ຺ສ ອາຈຣິໂຍ ອມຈ຺ໂຈ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ ປຓ຺ຑິໂຕ ພ຺ຍຕ຺ໂຕ ຣາຊປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປິຕຸຎ຺ຒາເນ ຖິໂຕ ฯ ອມຈ຺ຈາ ສິກ຺ຂິຕສິປ຺ເປ ຣາຊປຸຕ຺ເຕ ຣຼ຺ໂຼ ທສ຺ເສສຸໍ ฯ ຣາຊາ ເຕສໍ ຊນປທໍ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ ฯ ສໍວຣກຸມາໂຣ ສພ຺ພສິປ຺ປສ຺ສ ນິປ຺ຟຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ຕາຕ, ສເຈ ມໍ ປິຕາ ຊນປທໍ ເປເສຕິ, ກິໍ ກໂຣມີ’’ຕິ? ‘‘ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ຊນປເທ ທີຍມາເນ ຕໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ‘ເທວ ອຫໍ ສພ຺ພກນິຎ຺ໂຒ, ມຍິປິ ຄເຕ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປາທມູລໍ ຕຸຈ຺ຉໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປາທມູເລເຍວ ວສິສ຺ສາມີ’ຕິ ວເທຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ฯ ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ສໍວຣກຸມາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນໍ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ກິໍ ຕາຕ, ສິປ຺ປໍ ເຕ ນິຎ຺ຒິຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອາມ, ເທວາ’’ຕິ ฯ ‘‘ຕຸຍ຺ຫມ຺ປິ ຊນປທໍ ເທມີ’’ຕິ ฯ ‘‘ເທວ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປາທມູລໍ ຕຸຈ຺ຉໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ປາທມູເລເຍວ ວສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ฯ ຣາຊາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຎິຈ຺ຉິ ฯ ໂສ ຕໂຕ ປຎ຺ຒາຍ ຣຼ຺ໂຼ ປາທມູເລເຍວ ຫຸຕ຺ວາ ປຸນປິ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ຕາຕ ອຼ຺ຼໍ ກິໍ ກໂຣມີ’’ຕິ? ‘‘ຕາຕ ຣາຊານໍ ເອກໍ ປຸຣາຓຸຍ຺ຍານໍ ຍາຈາຫີ’’ຕິ ฯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ອຸຍ຺ຍານໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຊາຕເກຫິ ປຸປ຺ຟຟເລຫິ ນຄເຣ ອິສ຺ສຣຊນໍ ສງ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ປຸນ ‘‘ກິໍ ກໂຣມີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ ฯ ‘‘ຕາຕ, ຣາຊານໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕນຄເຣ ຠຕ຺ຕເວຕນໍ ຕ຺ວເມວ ເທຫີ’’ຕິ ฯ ໂສ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕນຄເຣ ກສ຺ສຈິ ກິຼ຺ຈິ ອຫາເປຕ຺ວາ ຠຕ຺ຕເວຕນໍ ທຕ຺ວາ ປຸນ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວິຼ຺ຼາເປຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕນິເວສເນ ທາສໂປຣິສານມ຺ປິ ຫຕ຺ຖິນມ຺ປິ ອສ຺ສານມ຺ປິ ພລກາຍສ຺ສປິ ວຕ຺ຕໍ ອປຣິຫາເປຕ຺ວາ ອທາສິ, ຕິໂຣຊນປເທຫິ ອາຄຕານໍ ທູຕາທີນໍ ນິ

ວາສຍ຺ຖານາທີນິ ວາຕິຊານໍ ສຸງກນ຺ຕີ ສພ຺ພກຣຕີຍານິ ອຕ຺ຕນາວ ອກາສີ ຯ ເອວໍ ໂສ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ໂອວາເທ ຄຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ອນ຺ໂຕຊນສ຺ສ ພຫິຊນສ຺ສ ນາຄເຣ ຈ ຣຍ຺ຖວາສິໂນ ຈ ອາຄນ຺ຕຸເກ ຈ ອາຍວຕ຺ຕເນ ຈ ເຕນ ເຕນ ສງຄຫວຕ຺ຖຸນາ ອາພນ຺ທິຕ຺ວາ ສງຄຕ຺ຫີ, ສພ຺ເພສໍ ປີໂຍ ອໂຫສີ ມນາໂປ ຯ

ອປຣກາເຄ ຣາຊານໍ ມຣຕມສ຺ເຈ ນິປ຺ນ຺ນໍ ອມຈ຺ຈາ ປຸຈ຺ຈິສ຺ ''ເທວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຈ຺ຈເຍນ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ກສ຺ສ ເທມາ''ຕິ? ''ຕາຕ, ມມ ປຸຕ຺ຕາ ສພ຺ເພປິ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕສ຺ສ ສາມິໂນວ ຯ ໂຍ ປນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ມນໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ຕສ຺ເສວ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຖໍ ທເທຍ຺ຍາຖາ''ຕິ ຯ ເຕ ຕສ຺ມີ ກາລກເຕ ຕສ຺ສ ສຣີຣປຣິຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ''ຣສ຺ຌາ 'ໂຍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ມນໍ ຄຕ຺ຫາຕິ, ຕສ຺ສ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປຍ຺ຍາຖາ'ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອມ຺ຫາກສ຺ຈ ອຍໍ ສໍວຣກຸມາໂຣ ມນໍ ຄຕ຺ຫາຕີ''ຕິ ຌາຕເກຫິ ປຣິວາຣິຕາ ຕສ຺ສ ກສ຺ຈນມາລໍ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາປຍິສ຺ ຯ ສໍວຣມຫາຣາຊາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ໂອວາເທ ຄຕ຺ວາ ຌມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສີ ຯ ອິຕເຣ ເອກູນສຕກຸມາຣາ ''ປິຕາ ກິຣ ໂນ ກາລກໂຕ, ສໍວຣກຸມາຣສ຺ສ ກິຣ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປສຸໍ, ໂສ ສພ຺ພກນິຍ຺ໂຖ, ຕສ຺ສ ຉຕ຺ຕໍ ນ ປາປຸຕາຕິ, ສພ຺ພເຊຍ຺ຖກສ຺ສ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປສ຺ສາມາ''ຕິ ເອກໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ຉຕ຺ຕໍ ວາ ໂນ ເທຖຸ, ຍຸທ຺ຌໍ ວາ''ຕິ ສໍວຣມຫາຣາຊສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ເປເສຕ຺ວາ ນຄຣໍ ອຸປຣຸນ຺ຌິສ຺ ຯ ຣາຊາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ''ອິທານິ ກີ ກໂຣມາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ ຯ ມຫາຣາຊ, ຕວ ກາຕິເກຫິ ສທ຺ຌີ ຍຸຊ຺ຌນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ຕ຺ວໍ ປິຕຸ ສນ຺ຕກໍ ຌນໍ ສຕໂກຍ຺ຖາເສ ກາເຣຕ຺ວາ ເອກູນສຕໍ ກາຕິການໍ ເປເສຕ຺ວາ ''ອິມໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂກຍ຺ຖາສໍ ປິຕຸ ສນ຺ຕກໍ ຄຕ຺ຫຖ, ນາຫໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຌີ ຍຸຊ຺ຌາມິ''ຕິ ສາສນໍ ປຫິຕາຫີຕິ ຯ ໂສ ຕຖາ ອກາສີ ຯ ອຖສ຺ສ ສພ຺ພເຊຍ຺ຖກາຕິໂກ ອຸໂປສຖກຸມາໂຣ ນາມ ເສເສ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ຕາຕາ, ຣາຊານໍ ນາມ ອກິກວິຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຍສ຺ຈ ໂນ ກນິຍ຺ຖກາຕິໂກ ປຜິສຕ຺ຕຸປິ ຫຸຕ຺ວາ ນ ຕິຍ຺ຖຕິ, ອມ຺ຫາກໍ ປິຕຸ ສນ຺ຕກໍ ຌນໍ ເປເສຕ຺ວາ 'ນາຫໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຌີ ຍຸຊ຺ຌາມິ'ຕິ ເປເສສີ, ນ ໂຂ ປນ ມຍໍ ສພ຺ເພປິ ເອກກ຺ຂເຕ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປສ຺ສາມ, ເອກສ຺ເສວ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປສ຺ສາມ, ອຍເມວ ຣາຊາ ໂຫຕຸ, ເອຖ ຕໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ຣາຊກຸຍ຺ມ຺ພໍ ປຜິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ຊນປທເມວ ຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ ອາຫ ຯ ອຖ ເຕ ສພ຺ເພປິ ກຸມາຣາ ນຄຣທ຺ວາຣໍ ວິວຣາເປຕ຺ວາ ປຜິສຕ຺ຕຸໂນ ອຫຸຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິສິສ຺ ຯ

ຣາຊາປິ ເຕສໍ ອມຈ຺ເຈຫິ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປຜິມຄ຺ຄໍ ເປເສຕິ ຯ ກຸມາຣາ ນາຕິມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ປຕ຺ຕິກາວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊນິເວສນໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ສໍວຣມຫາຣາຊສ຺ສ ນິປຈ຺ຈກາຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ນີຈາສເນ ນິສີທິສ຺ ຯ ສໍວຣມຫາຣາຊາ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕສ຺ສ ເຫຍ຺ຖາ ສີຫາສເນ ນິສີທິ, ມຫນ຺ໂຕ ຍໂສ ມຫນ຺ຕໍ ສີຣີໂສກຄ຺ຄໍ ອໂຫສິ, ໂອໂລກິໂຕໂລກິຕຍ຺ຖານໍ ກມ຺ປີ ຯ ອຸໂປສຖກຸມາໂຣ ສໍວຣມຫາຣາຊສ຺ສ ສີຣີວິກວໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ''ອມ຺ຫາກໍ ປິຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອຈ຺ຈເຍນ ສໍວຣກຸມາຣສ຺ສ ຣາຊກາວໍ ຌຕ຺ວາ ມສ຺ເຌ ອມ຺ຫາກໍ ຊນປເທ ທຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ນ ອທາສີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຌີ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

ຌກ ຯ

''ຊານນ຺ໂຕ ໂນ ມຫາຣາຊ, ຕວ ສີລໍ ຊນາທິໂປ;

ອິເມ ກຸມາເຣ ປູເຊນ຺ໂຕ, ນ ຕໍ ເກນຈິ ມສ຺ຌຖ ຯ

ຌຌ ຯ

''ຕິຍ຺ຖນ຺ເຕ ໂນ ມຫາຣາເຊ, ອທຸ ເທເວ ທີວງຄເຕ;

ຌາຕີ ຕໍ ສມນຸສ຺ສີສ຺, ສມ຺ປສ຺ສໍ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໂນ ຯ

ຌລ ຯ

''ເກນ ສໍວຣ ວຕ຺ເຕນ, ສສ຺ຊາເຕ ອກິຕິຍ຺ຖສີ;

ເກນ ຕໍ ນາຕິວຕ຺ຕນ຺ຕີ, ຌາຕິສງຆາ ສມາຄຕາ''ຕີ ຯ

ຕຕ຺ຖ ຊານນ຺ໂຕ ໂນຕິ ຊານນ຺ໂຕ ນຸ. ຊນາສິໂປ໌ຕິ ອມ຺ຫາກໍ ປີຕາ ນຣິນ຺ໂທ. ອິເມຕິ ອິເມ ເອກູນສເຕ ກຸມາເຣ. ປາລຸອິໂປ໌ຕຸຖ ເກສຸ ປນ "ອຄຸເລ ກຸມາເຣ"ຕິ ລິຂິຕໍ. ປູເຊນ຺ໂຕຕິ ເຕນ ເຕນ ຊນປ໌ເທນ ມາເນນ຺ໂຕ. ນ ຕໍ ເກນຈິຕິ ຊຸທ຺ທເກນາປີ ເກນຈິ ຊນປ໌ເທນ ຕໍ ປູເຊຕພ຺ພໍ ນ ມຄຸສິຕ຺ຖ, "ອຍໍ ມມ ອຈ຺ຈເຍນ ຣາຊາ ກວິສ຺ສຕິ"ຕິ ລຕ຺ວາ ມຄຸເລ ອຕ຺ຕໂນ ປາທມູເລເຍວ ວາ ເສສີຕິ. ຕິຍຸຄນ຺ເຕ ໂນຕິ ຕິຍຸຄນ຺ເຕ ນຸ, ຂຣມາເນເຍວ ນູຕິ ປ຺ຸຈຸຊຕິ, ອທຸ ເທເວຕິ ອຸທາຫຸ ອມ຺ຫາກໍ ປີຕຣິ ທີວຸຄເຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖໍ ວຸທ຺ຒີ ປສ຺ສນ຺ຕາ ສທ຺ຂີ ຣາຊກາຣເກຫິ ເນຄມຊານປ໌ເທຫິ ລາຕໂຍ ຕໍ "ຣາຊາ ໂຫຫີ"ຕິ ສມນ຺ຄຸສີສຸ. ວຕ຺ເຕນາຕິ ສີລາຈາເຣນ. ສຄຸຊາເຕ ອກິຕິຍຸຄສິຕິ ສມານຊາຕິເກ ເອກູນສຕກາຕໂຣ ອກິກວິຕ຺ວາ ຕິຍຸຄສີ. ນາຕິວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ນ ອກິກວນ຺ຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສໍວຣມຫາຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຕໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຉ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໐໐.

"ນ ຣາຊປ຺ຸຕ຺ຕ ອຸສູຍາມິ, ສມຕານໍ ມເຫສິນໍ;

ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ເຕ ນມສ຺ສາມິ, ປາເທ ວນ຺ທາມິ ຕາທີນໍ.

໑໐໑.

"ເຕ ມໍ ຂມ຺ມຄຸເຕ ຍຸຕ຺ຕໍ, ສຸສ຺ສູສມນຸສູຍກໍ;

ສມຕາ ມນຸສາສນ຺ຕິ, ອິສີ ຂມ຺ມຄຸເຕ ຣຕາ.

໑໐໒.

"ເຕສາຫໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ສມຕານໍ ມເຫສິນໍ;

ນ ກິຄຸຈິ ອຕິມຄຸລາມິ, ຂມ຺ເມ ເມ ນິຣໂຕ ມໂນ.

໑໐໓.

"ຫຕ຺ຖາໂຣຫາ ອນີກຍຸຄາ, ຣຖິກາ ປ໌ຕ຺ຕິກາຣກາ;

ເຕສໍ ນປ຺ປ໌ຜິພນ຺ຂາມິ, ນິວິຍຸຄໍ ກຕ຺ຕເວຕນໍ.

໑໐໔.

"ມຫາມຕ຺ຕາ ຈ ເມ ອຕ຺ຖິ, ມນ຺ຕິໂນ ປ໌ຣິຈາຣກາ;

ພາຣາຕສີ ໂວຫຣນ຺ຕິ, ພຫຸມໍສສຸໂຣທກໍ.

໑໐໕.

‘‘ອໂຖປິ ວາຕີຊາ ພີຕາ, ນານາຣຜຸເຖຫີ ອາຄຕາ;

ເຕສຸ ເມ ວິຫິຕາ ຣກຸຂາ, ເອວໍ ຊານາຫຸໂປສຖາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ນ ຣາຊປຸຕຸຕາຕິ ອຫໍ ຣາຊປຸຕຸຕ, ກຄຸຈິ ສຕຸຕໍ ‘‘ອຍໍ ສມຸປຕຸຕິ ອິມສຸສ ມາ ໂຫຕູ’’ຕິ ນ ອຸສູຍາມິ។ ຕາຫິນຸຕິ ຕາຫິ ລກຸຂຕຍຸຕຸຕານໍ ສມິຕປາປຕາຍ ສມຕານໍ ມຫນຸຕານໍ ສີລກຸຂນຸຂາທີນໍ ຄຸຕານໍ ເອສິຕຕາຍ ມເຫສີນໍ ຂມຸ ມິກສມຕພຸຣາຫຸມຕານໍ ປຜຸຈປຕິຜຸຖິເຕນ ປາເທ ວນຸທາມິ, ທານໍ ທທນຸໂຕ ຂມຸມິກຄຸຈ ເນສໍ ຣກຸຂາວຣຕຄຸຕຸຕີ ປຈຸຈຸປຜຸຖ ເປນຸໂຕ ສກຸກຈຸຈໍ ເຕ ນມສຸສາມິ, ມເນນ ສມຸປີຍາຍນຸໂຕ ຈ ປູເຊມິຕິ ອຕຸໂຖ។ ເຕ ມນຸຕິ ເຕ ສມຕາ ມໍ ‘‘ອຍໍ ຂມຸມໂກຜຸຖາເສ ຍຸຕຸຕປຍຸຕຸໂຕ ສຸສຸສູສໍ ອນຸສູຍໂກ’’ຕິ ຕຖໂຕ ລຕຸວາ ມໍ ຂມຸມຄຸເຕ ຍຸຕຸຕໍ ສຸສຸສູສໍ ອນຸສູຍກໍ ອນຸສາສນຸຕິ, ‘‘ອິທໍ ກຣ, ອິທໍ ມາ ກຣີ’’ຕິ ໂອວທນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ។ ເຕສາຫນຸຕິ ເຕສໍ ອຫໍ។ ຫຕຸຖາໂຣຫາຕິ ຫຕຸຖີ ອາຣຸຍຸຫ ຍຸຊຸຊນກາ ໂຍຂາ។ ອນີກຜຸຖາຕິ ຫຕຸ ຖານີກາທີສຸ ຖິຕາ។ ຣຖິກາຕິ ຣຖໂຍຂາ។ ປຕຸຕິກາຣກາຕິ ປຕຸຕິໂນວ។ ນິວິຜຸຖນຸຕິ ຍໍ ເຕຫິ ສຊຸຊິຕໍ ກຕຸຕຄຸຈ ເວຕນຄຸຈ, ອຫໍ ຕໍ ນປຸປຜິພນຸຂາມິ, ອປຣິຫາເປຕຸວາ ທທາມີຕິ ອຕຸໂຖ។

ມຫາມຕຸຕາຕິ ກາຕິກ, ມຍຸຫໍ ມຫາປຄຸຄາ ມນຸເຕສຸ ກຸສລາ ມຫາອມຈຸຈາ ເຈວ ອວເສສມນຸຕີໂນ ຈ ປຣິຈາຣກາ ອຕຸຖິ។ ອິມິ ນາ ອິມໍ ທສຸເສຕິ ‘‘ຕຸມຸເຫ ມນຸຕສມຸປນຸເນ ປຕຸທິເຕ ອາຈຣິເຍ ນ ລກິຕຸຖ, ອມຸຫາກໍ ປນ ອາຈຣິຍາ ປຕຸທິຕາ ອຸປາຍກຸສລາ, ເຕ ໂນ ເສຕຈຸຉຕຸເຕນ ໂຍເຊສຸ’’ນຸຕິ។ ພາຣາຕສີນຸຕິ ກາຕິກ, ມມ ຉຕຸຕໍ ອຸສຸສາປີຕກາລໂຕ ປຜຸຖາຍ ‘‘ອມຸຫາກໍ ຣາຊາ ຂມຸມິໂກ ອນຸວທຸຂມາສໍ ເທໂວ ວສຸສຕິ, ເຕນ ສສຸສານິ ສມຸປຊຸຊນຸຕິ, ພາຣາຕສີຍໍ ພຫຸໍ ຂາທິຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ມຈຸຉມໍສໍ ປາຍິ ຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ສຸໂຣທກຄຸຈ ຊາຕ’’ນຸຕິ ເອວໍ ຣຜຸຖວາສີໂນ ພຫຸມໍສສຸໂຣທກໍ ກຕຸວາ ພາຣາຕສີ ໂວຫຣນຸຕິ។ ພີຕາຕິ ຫຕຸຖີຣຕນອສຸສຣຕນມຸຕຸຕຣຕນາທີນິ ອາຫຣິຕຸວາ ນິຣຸປທຸທວາ ໂວຫາຣໍ ກໂຣນຸຕາ ພີຕາ ສມິທຸຂາ។ ເອວໍ ຊານາຫີຕິ ກາຕິກ ອຸໂປສຖ ອຫໍ ອິເມຫິ ເອຕຸຕເກຫິ ກາຣເຕຫິ ສພຸພກນິຜຸໂຖປິ ຫຸຕຸວາ ມມ ກາຕິເກ ອກິກວິຕຸວາ ເສຕຈຸຉຕຸຕໍ ປຕຸໂຕ, ເອວໍ ຊານາຫີຕິ។

ອຖສຸສ ຄຸຕໍ ສຸຕຸວາ ອຸໂປສຖກຸມາໂຣ ທຸເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໐໖។

‘‘ຂມຸເມນ ກິຣ ຄາຕີນໍ, ຣຊຸຊໍ ກາເຣຫີ ສໍວຣ;

ເມຂາວີ ປຕຸທິໂຕ ຈາສິ, ອໂຖປິ ຄາຕີນໍ ຫິໂຕ។

໑໐໗។

‘‘ຕໍ ຕໍ ຄາຕິປຣິພຸຍູລຸຫໍ, ນານາຣຕນໂມຈິຕໍ;

ອມິຕຸຕາ ນປຸປສຫນຸຕິ, ອິນຸທໍວ ອສຸຣາຂິໂປ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ຂມຸເມນ ກິຣ ຄາຕີນນຸຕິ ຕາຕ ສໍວຣ ມຫາຣາຊ, ຂມຸເມນ ກິຣ ຕຸວໍ ເອກູນສຕານໍ ຄາຕີນໍ ອຕຸຕໂນ ເຊຜຸຖກາຕິການໍ ອານຸກາວໍ ອກິກວສິ, ອິໂຕ ປຜຸຖາຍ ຕຸວເມວ ຣຊຸຊໍ ກາເຣຫີ, ຕຸວເມວ ເມຂາວີ ເຈວ ປຕຸທິໂຕ ຈ ຄາຕີນຄຸຈ ຫິໂຕຕິ ອຕຸໂຖ។ ຕໍ ຕນຸຕິ ເອວໍ ວິວິຂຄຸຕສມຸປນຸນໍ ຕໍ។ ຄາຕິປຣິພຸຍູລຸຫນຸຕິ ອມຸເຫຫິ ເອກູນສເຕຫິ ຄາຕເກຫິ ປຣິວາຣິຕໍ។ ນານາຣຕນໂມຈິຕນຸຕິ ນານາຣຕເນຫິ ໂອຈິຕໍ ສຄຸຈິຕໍ ພຫຸຣຕນສຄຸຈຍໍ។ ອສຸຣາຂິໂປຕິ ຍຖາ ຕາວຕິໍເສຫິ ປຣິວາຣິຕໍ ອິນຸທໍ ອສຸຣຣາຊາ ນປຸປສຫ ຕິ, ເອວໍ ອມຸເຫຫິ ອາຣກຸຂໍ ກໂຣນຸເຕຫິ ປຣິວາຣິຕໍ ຕໍ ຕິໂຍຊນສຕິເກ ກາສິຣຜຸເຖ ທຸວາທສໂຍຊນິກາຍ ພາຣາຕສີຍາ ຣຊຸຊໍ ກາ ເຣນຸຕໍ ອມິຕຸຕາ ນປຸປສຫນຸຕີຕິ ທີເປຕິ។

ສໍວຣມຫາຣາຊາ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ກາຕິການໍ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ອທາສິ. ເຕ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ມາສທ຺ຒມາສໍ ວສິຕ຺ວາ ''ມຫາຣາຊ ຊນປ໌ເທສຸ ໂຈເຣສຸ ອຸຜ຺ຖຫນ຺ເຕສຸ ມຍໍ ຊານິສ຺ສາມ, ຕ຺ວໍ ຣຊ຺ຊສຸຂໍ ອນຸກວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຊນປ໌ທໍ ຄຕາ. ຣາຊາປິ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ໂອວາເທ ຖຕ຺ວາ ອາຍຸປ໌ຣິໂຍສາເນ ເທວນຄຣໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ອຄມາສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ''ພິກ຺ຂຸ ເອວໍ ຕ຺ວໍ ປຸພ຺ເພ ໂອວາທກ຺ຂໂມ, ອິທານິ ກສ຺ມາ ວິຣິຍໍ ນ ອກາສິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປ໌ກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ, ສຈ຺ຈປ໌ຣິໂຍສາເນ ໂສ ພິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປ໌ຕິຜ຺ຖຫິ.

ຕທາ ສໍວຣມຫາຣາຊາ ອຍໍ ພິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ອຸໂປ໌ສຖກຸມາໂຣ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ເສສກາຕິກາ ເຖຣານຸເຖຣາ, ປ໌ຣິສາ ພຸທ຺ຘປ໌ຣິສາ, ໂອວາທທາຍໂກ ອມຈ຺ໂຈ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ.

ສໍວຣຊາຕກວຕ຺ຕນາ ອຜ຺ຖມາ.

[໔໖໓] ໙. ສຸປ຺ປາຣກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ນິມຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປ໌ຍ຺ຍາປາຣມິ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ. ເອກທິວສຍ຺ຫິ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕຸໍ ນິກ຺ຂມນໍ ອາຄມຍມານາ ພິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສພາຍໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ''ອາວຸໂສ, ອໂຫ ສຕ຺ຖາ ມຫາປ໌ຍ຺ໂຍ ປຸຖຸປ໌ຍ຺ໂຍ ຫາສປ໌ຍ຺ໂຍ ຊວນປ໌ຍ຺ໂຍ ຕິກ຺ຂປ໌ຍ຺ໂຍ ນິພ຺ເພຘິກປ໌ຍ຺ໂຍ ຕຕ຺ຣ ຕຕ຺ຣ ອຸປາຍປ໌ຍ຺ຍາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ວິປຸລາຍ ປ໌ຖວິສມາຍ, ມຫາສມຸທ຺ໂທ ວິຍ ຄມ຺ພີຣາຍ, ອາກາໂສ ວິຍ ວິຕ຺ຖິຕ຺ຕາຍ, ສກລຊມ຺ພຸທີປສ຺ມິຍ຺ຫິ ອຸຜ຺ຖິຕປ໌ຍ຺ໂຫ ທສພລໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ຍຖາ ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຸຜ຺ຖິຕອູມິໂຍ ເວລໍ ນາຕິກ຺ກມນ຺ຕິ, ເວລໍ ປ໌ຕ຺ວາວ ພິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ເອວໍ ນ ໂກຈິ ປ໌ຍ຺ໂຫ ທສພລໍ ອຕິກ຺ກມຕິ, ສຕ຺ຖຸ ປາທມູລໍ ປ໌ຕ຺ວາ ພິຊ຺ຊເຕວາ''ຕິ ທສພລສ຺ສ ມຫາປ໌ຍ຺ຍາປາຣມິ ວຕ຺ເຕນ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ, ພິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ອິທາເນວ ປ໌ຍ຺ຍວາ, ປຸພ຺ເພປິ ອປ໌ຣິປກ຺ເກ ຍາເຕ ປ໌ຍ຺ຍວາວ, ອນ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາປິ ມຫາສມຸທ຺ເທ ອຸທກສຍ຺ຍາຍ 'ອິມສ຺ມິ ອິມສ຺ມິ ສມຸທ຺ເທ ອິທໍ ນາມ ອິທໍ ນາມ ຣຕນ'ນ຺ຕິ ອຍ຺ຍາສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ກຸຣຸຣຜ຺ເຖ ກຸຣຸຣາຊາ ນາມ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ, ກຸຣຸກຈ຺ຉໍ ນາມ ປ໌ຜ຺ຜນຄາໂມ ອໂຫສິ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ກຸຣຸກຈ຺ເຉ ນິຍາມກເຊຜ຺ຖກສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ ປາສາທິໂກ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ໂຕ, ''ສຸປ຺ປາຣກກຸມາໂຣ''ຕິສ຺ສ ນາມໍ ກຣີສຸ. ໂສ ມຫນ຺ເຕນ ປ໌ຣິວາເຣນ ວທ຺ຒນ຺ໂຕ ໂສລສວສ຺ສກາເລເຍວ ນິຍາມກສິປ຺ເປ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ປ໌ຕ຺ວາ ອປ໌ຣພາເຄ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ນິຍາມກເຊຜ຺ຖໂກ ຫຸຕ຺ວາ ນິຍາມກກມ຺ມໍ ອກາສິ, ປ໌ຕ຺ຘິໂຕ ຍາຕສມ຺ປນ຺ໂນ ອໂຫສິ. ເຕນ ອາຣຸລ຺ຫນາວາຍ ພ຺ຍາປຕ຺ຕິ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ຕສ຺ສ ອປ໌ຣພາເຄ ໂລຕຊລປ໌ຫຕານິ ທ຺ເວປິ ຈກ຺ຂູນິ ນສ຺ສິສຸ. ໂສ ຕໂຕ ປ໌ຜ຺ຖາຍ ນິຍາມກເຊຜ຺ຖໂກ ຫຸຕ຺ວາປິ ນິຍາມກກມ຺ມໍ ອກຕ຺ວາ ''ຣາຊານໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິສ຺ສາມີ''ຕິ ຣາຊານໍ ອຸປ໌ສງ຺ກມິ. ອຖ ນໍ ຣາຊາ ອຄ຺ຆາປນິຍກມ຺ເມ ຖເປສິ. ໂສ ຕໂຕ ປ໌ຜ຺ຖາຍ ຣຍ຺ໂຍ ຫຕ຺ຖີຣຕນອສ຺ສຣຕນມຸຕ຺ຕສາຣມຕີສາຣາທີນິ ອຄ຺ຆາເປສິ.

ອເຖກທິວສໍ ''ຣຍ຺ໂຍ ມງ຺ຄລຫຕ຺ຖີ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ກາລຸອປາສາຕກູຜວຕ຺ຕໍ ເອກໍ ວາຣຕໍ ອາເນສຸໍ. ຕໍ ທິສ຺ວາ ຣາຊາ ''ປ໌ຕ຺ຫິຕສ຺ສ ທສ຺ເສຖາ''ຕິ ອາຫ. ອຖ ນໍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ນຍິສຸ. ໂສ ຫຕ຺ເຖນ ຕສ຺ສ ສຣີຣໍ ປ໌ຣິມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ''ນາຍໍ ມງ຺ຄລຫຕ຺ຖີ ກວິຕຸໍ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ, ປາເທຫິ ວາມນທາຕຸໂກ ເອສ, ເອຕຍ຺ຫິ ມາຕາ ວິຊາຍມານາ ອງ຺ເກນ ສມ຺ປ໌ຜິຈ຺ຉິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ຕສ຺ມາ ກູມິຍໍ ປ໌ຕິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິມປາເທຫິ ວາມນທາຕຸໂກ ໂຫຕີ''ຕິ ອາຫ. ຫຕ຺ຖີ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄເຕ ປຸຈ຺ຉິສຸ. ເຕ ''ສຈ຺ຈໍ ປ໌ຕ຺ຫິໂຕ ກເຖຕີ''ຕິ ວທິສຸ. ຕໍ ການຕໍ ຣາຊາ ສຸຕ຺ວາ ຕຸຜ຺ໂຖ ຕສ຺ສ ອຜ຺ຖ ກຫາປເຕ ທາເປສິ.

ປຸເນກທິວສໍ ''ຣຍ຺ໂຍ ມງ຺ຄລອສ຺ໂສ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ເອກໍ ອສ຺ສໍ ອານຍິສຸ. ຕມ຺ປິ ຣາຊາ ປ໌ຕ຺ຫິຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສສິ. ໂສ ຕມ຺ປິ ຫຕ຺ເຖນ ປ໌ຣາມສິຕ຺ວາ ''ອຍໍ ມງ຺ຄລອສ຺ໂສ ກວິຕຸໍ ນ ຍຸຕ຺ໂຕ, ເອຕສ຺ສ ຫິ ຊາຕທິວເສເຍວ ມາຕາ ມຣິ, ຕສ຺ມາ ມາຕຸ ຂີຣໍ ອລກນ຺ໂຕ ນ ສມ຺ມາ ວທ຺ຒິໂຕ''ຕິ ອາຫ. ສາປິສ຺ສ ກຖາ ສຈ຺ຈາວ ອໂຫສິ. ຕມ຺ປິ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ອຜ຺ຖ ກຫາປເຕ ທາເປສິ. ອເຖກທິວສໍ ''ຣຍ຺ໂຍ ມງ຺ຄລຣໂຖ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ຣຖໍ ອາຫຣິສຸ. ຕມ຺ປິ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສສິ. ໂສ ຕມ຺ປິ ຫຕ຺ເຖນ ປ໌ຣາມສິຕ຺ວາ ''ອຍໍ ຣໂຖ ສຸສິຣຣຸກ຺ເຂນ ກໂຕ, ຕສ຺ມາ ຣຍ຺ໂຍ ນານຸຈ຺ຉວິໂກ''ຕິ ອາຫ. ສາປິສ຺ສ ກຖາ ສຈ຺ຈາວ ອໂຫສິ.

ຣາຊາ ຕມ຺ປິ ສຸຕ຺ວາ ອຍ຺ເຍວ ກຫາປເຓ ທາເປສິ. ອຖສ຺ສ ມຫຄ຺ຌໍ ກມ຺ພລຣຕນໍ ອາຫຣີສຸ. ຕມ຺ປິ ຕສ຺ເສວ ເປເສສິ. ໂສ ຕມ຺ປິ ຫຕ຺ເຖນ ປຣາມສິຕ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ສ ມູສິກຈ຺ຉິນ຺ນໍ ເອກຍ຺ຎານໍ ອຕ຺ຖິ’’ຕິ ອາຫ. ໂສເຌນ຺ຕາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ຣາຊາ ສຸຕ຺ວາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ອຍ຺ເຍວ ກຫາປເຓ ທາເປສິ.

ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ຣາຊາ ເອວຣູປານິປິ ອຈ຺ຉຣິຍານິ ທິສ຺ວາ ອຍ຺ເຍວ ກຫາປເຓ ທາເປສິ, ອິມສ຺ສ ທາໂຍ ນ຺ຫາປິຕທາໂຍ, ນ຺ຫາປິຕຊາຕິໂກ ກວິສ຺ສຕິ, ກີ ເມ ເອວຣູເປນ ຣາຊຸປຍ຺ຎາເນນ, ອຕ຺ຕໂນ ວສນຍ຺ຎານເມວ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ໂສ ກຸຣຸກຈ຺ຉປຍ຺ຍນ຺ເມວ ປຈ຺ຈາຄມິ. ຕສ຺ມິ ຕຕ຺ຖ ວສນ຺ເຕ ວາຕິຊາ ນາວໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ‘‘ກໍ ນິຍາມກໍ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ມນ຺ເຕສຸໍ. ‘‘ສຸປ຺ປາຣກປຓ຺ຑິເຕນ ອາຣຸລ຺ຫນາວາ ນ ພ຺ຍາປຊ຺ຊຕິ, ເອສ ປຓ຺ຑິໂຕ ອຸປາຍກຸສໂລ, ອນ຺ໂຌ ສມາໂນປິ ສຸປ຺ປາຣກປຓ຺ຑິໂຕວ ອຸຕ຺ຕໂມ’’ຕິ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ນິຍາມໂກ ໂນ ໂຫຫິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕາ, ອຫໍ ອນ຺ໂຌ, ກຖໍ ນິຍາມກກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ສາມິ, ອນ຺ຌາປິ ຕຸມ຺ເຫເຍວ ອມ຺ຫາກໍ ອຸຕ຺ຕມາ’’ຕິ ປຸນ຺ປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຍມາໂນ ‘‘ສາຌຸ ຕາຕາ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ອາໂຣຈິຕສຍ຺ຍາຍ ນິຍາມໂກ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເຕສໍ ນາວໍ ອກິຣຸຫິ. ເຕ ນາວາຍ ມຫາສມຸທ຺ທໍ ປກ຺ຂນ຺ທີສຸ. ນາວາ ສຕ຺ຕ ທິວສານິ ນິຣຸປທ຺ທວາ ອຄມາສິ, ຕໂຕ ອກາລວາຕໍ ອຸປ຺ປາຕິຕໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ນາວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ປກຕິສມຸທ຺ທປິຍ຺ເຍ ວິຈຣິຕ຺ວາ ຂຸຣມາລິສມຸທ຺ທໍ ນາມ ປຕ຺ຕາ. ຕຕ຺ຖ ມຈ຺ຉາ ມນຸສ຺ສສມານສຣີຣາ ຂຸຣນາສາ ອຸທເກ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນິມຸຊ຺ຊໍ ກໂຣນ຺ຕິ. ວາຕິຊາ ເຕ ທິສ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ຕສ຺ສ ສມຸທ຺ທສ຺ສ ນາມໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕາ ປຖມໍ ຄາຖມາຫໍສຸ –

໑໐໗.

‘‘ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ນິມຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ມນຸສ຺ສາ ຂຸຣນາສິກາ;

ສຸປ຺ປາຣກໍ ຕໍ ປຸຈ຺ຉາມ, ສມຸທ຺ໂທ ກຕໂມ ອຍ’’ນ຺ຕິ.

ເອວໍ ເຕຫິ ປຸຕ຺ໂຖ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ນິຍາມກສຸຕ຺ເຕນ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໘.

‘‘ກຸຣຸກຈ຺ຉາ ປຍາຕານໍ, ວາຕິຊານໍ ຌເນສິນໍ;

ນາວາຍ ວິປ຺ປນຍ຺ຎາຍ, ຂຸຣມາລີຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປຍາຕານນ຺ຕິ ກຸຣຸກຈ຺ຉປຍ຺ຍນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ. ຌເນສິນນ຺ຕິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວາຕິຊານໍ ຌນໍ ປຣິເຍສນ຺ຕານໍ. ນາວາຍ ວິປ຺ປນຍ຺ຎາຍາຕິ ຕາຕ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອິມາຍ ວິເທສໍ ປກ຺ຂນ຺ທນາວາຍ ກມ຺ມກາຣກໍ ປກຕິສມຸທ຺ທໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ສມ຺ປຕ຺ໂຕ ອຍໍ ສມຸທ຺ໂທ ‘‘ຂຸຣມາລີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວເມຕໍ ປຓ຺ຑິຕາ ກເຖນ຺ຕີຕິ.

ຕສ຺ມິ ປນ ສມຸທ຺ເທ ວຊິຣໍ ອຸສ຺ສນ຺ນໍ ໂຫຕິ. ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ສຈາຫໍ ‘ອຍໍ ວຊິຣສມຸທ຺ໂທ’ຕິ ເອວໍ ເອເຕສໍ ກເຖສ຺ສາມິ, ໂລເກນ ພຫຸໍ ວຊິຣໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ນາວໍ ໂອສີທາເປສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ເຕສໍ ອນາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາວ ນາວໍ ລຄ຺ຄາເປຕ຺ວາ ອຸປາເຍເນກໍ ໂຍຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຈ຺ຉຄຫຓນິຍາເມນ ຊາລໍ ຂິປາເປຕ຺ວາ ວຊິຣສາຣໍ ອຸທ຺ຌຣິຕ຺ວາ ນາວາຍໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຍ຺ຍໍ ອປ຺ປຄ຺ຌກຓ຺ຑໍ ຉຑ຺ຑາເປສິ. ນາວາ ຕໍ ສມຸທ຺ທໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ອຄ຺ຄິມາລີ ນາມ ຄຕາ. ໂສ ປຊ຺ຊລິຕອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຌ ວິຍ ມຊ຺ຌນ຺ຫິກສູຣິໂຍ ວິຍ ຈ ໂອກາສໍ ມຸຍ຺ຈນ຺ໂຕ ອຍ຺ຎາສິ. ວາຕິຊາ –

໑໑໐.

‘‘ຍຖາ ອຄ຺ຄີວ ສູຣິໂຍວ, ສມຸທ຺ໂທ ປຕິທິສ຺ສຕິ;

ສຸປ຺ປາຣກໍ ຕໍ ປຸຈ຺ຉາມ, ສມຸທ຺ໂທ ກຕໂມ ອຍ''ນ຺ຕິ຺ – ຄາຖາຍ ຕໍ ປຸຈ຺ຉີສຸ;

ມຫາສຕ຺ໂຕປິ ເຕສໍ ອນນ຺ຕຣຄາຖາຍ ກເຖສິ –

໑໑໗຺

''ກຸຣຸກຈ຺ຉາ ປ຺ຍາຕານໍ, ວາຕົຊານໍ ຆເນສິນໍ;

ນາວາຍ ວິປ຺ປນຍ຺ຖາຍ, ອຄຸຄິມາລີຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ''ຕີ຺

ຕສ຺ມິ ປນ ສມຸທ຺ເທ ສຸວຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສນ຺ນໍ ອໂຫສິ຺ ມຫາສຕ຺ໂຕ ປຸຣິມນເຍເນວ ຕໂຕປິ ສຸວຕ຺ຕໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ນາວາຍໍ ປກ຺ຂິປາເປສິ຺ ນາວາ ຕມ຺ປິ ສມຸທ຺ທໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຂີຣໍ ວິຍ ທສີ ວິຍ ຈ ໂອກາສນ຺ຕໍ ທສິມາລີ ນາມ ສມຸທ຺ທໍ ປາປຸຕິ຺ ວາຕົຊາ –

໑໑໘຺

''ຍຖາ ທສີວ ຂີຣໍວ, ສມຸທ຺ໂທ ປ຺ຜິທິສ຺ສຕີ;

ສຸປ຺ປາຣກໍ ຕໍ ປຸຈ຺ຉາມ, ສມຸທ຺ໂທ ກຕໂມ ອຍ''ນ຺ຕິ຺ –

ຄາຖາຍ ຕສ຺ສປິ ນາມໍ ປຸຈ຺ຉີສ຺ຸ

ມຫາສຕ຺ໂຕ ອນນ຺ຕຣຄາຖາຍ ອາຈິກ຺ຂິ –

໑໑໙຺

''ກຸຣຸກຈ຺ຉາ ປ຺ຍາຕານໍ, ວາຕົຊານໍ ຆເນສິນໍ;

ນາວາຍ ວິປ຺ປນຍ຺ຖາຍ, ທສິມາລີຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ''ຕີ຺

ຕສ຺ມິ ປນ ສມຸທ຺ເທ ຣຊຕໍ ອຸສ຺ສນ຺ນໍ ອໂຫສິ຺ ໂສ ຕມ຺ປິ ອຸປາເຍນ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ນາວາຍໍ ປກ຺ຂິປາເປສິ ຺ ນາວາ ຕມ຺ປິ ສມຸທ຺ທໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ນີລກຸສຕິຕໍ ວິຍ ສມ຺ປນ຺ນສສ຺ສໍ ວິຍ ຈ ໂອກາສມານໍ ນີລວຕ຺ຕໍ ກຸສມາລີ ນາມ ສມຸທ຺ທໍ ປາປຸຕິ຺ ວາຕົຊາ –

໑໑໘຺

''ຍຖາ ກຸໂສວ ສສ຺ໂສວ, ສມຸທ຺ໂທ ປ຺ຜິທິສ຺ສຕີ;

ສຸປ຺ປາຣກໍ ຕໍ ປຸຈ຺ຉາມ, ສມຸທ຺ໂທ ກຕໂມ ອຍ''ນ຺ຕິ຺ –

ຄາຖາຍ ຕສ຺ສປິ ນາມໍ ປຸຈ຺ຉີສ຺ຸ

ໂສ ອນນ຺ຕຣຄາຖາຍ ອາຈິກ຺ຂິ –

๑๑๔ฯ

‘‘ກຸຣຸກຈ໌ຉາ ປ໌ຍາຕານໍ, ວາຕິຊານໍ ສເນສິນໍ;

ນາວາຍ ວິປ໌ປນຍ໌ຖາຍ, ກຸສມາລີຕິ ວຸຈ໌ຈຕີ’’ຕິຯ

ຕສ໌ມິ ປນ ສມຸທ໌ເທ ນີລມຕິຣຕນໍ ອຸສ໌ສນ໌ນໍ ອໂຫສິຯ ໂສ ຕມ໌ປິ ອຸປາເຍເນວ ຄາຫາເປຕ໌ວາ ນາວາຍໍ ປກ໌ຂິປາເປສິຯ ນາວາ ຕມ໌ປິ ສມຸທ໌ທໍ ອຕິກ໌ກມິຕ໌ວາ ນລອວນໍ ວິຍ ເວລຸຣິວນໍ ວິຍ ຈ ຂາຍມານໍ ນລອມາລີ ນາມ ສມຸທ໌ທໍ ປາປຸຣິຯ ວາຕິຊາ –

๑๑๕ฯ

‘‘ຍຖາ ນລໍວ ເວລູວ, ສມຸທ໌ໂທ ປ໌ຕິທິສ໌ສຕິ;

ສຸປ໌ປາຣກໍ ຕໍ ປຸຈ໌ຉາມ, ສມຸທ໌ໂທ ກຕໂມ ອຍ’’ນ໌ຕິຯ –

ຄາຖາຍ ຕສ໌ສປິ ນາມໍ ປຸຈ໌ຉີສຸຯ

ມຫາສຕ໌ໂຕ ອນນ໌ຕຣຄາຖາຍ ກເຖສິ –

๑๑๖ฯ

‘‘ກຸຣຸກຈ໌ຉາ ປ໌ຍາຕານໍ, ວາຕິຊານໍ ສເນສິນໍ;

ນາວາຍ ວິປ໌ປນຍ໌ຖາຍ, ນລອມາລີຕິ ວຸຈ໌ຈຕີ’’ຕິຯ

ຕສ໌ມິ ປນ ສມຸທ໌ເທ ມສາຣຄລ໌ລໍ ເວລຸຣິຍໍ ອຸສ໌ສນ໌ນໍ ອໂຫສິຯ ໂສ ຕມ໌ປິ ອຸປາເຍນ ຄາຫາເປຕ໌ວາ ນາວາຍໍ ປກ໌ຂິປາເປສິຯ ອປເຣ ນເຍ – ນລໂອຕິ ວິຈ໌ຉິກນລໂອປິ ກກ໌ກຕກນລໂອປິ, ໂສ ຣຕ໌ຕວຕ໌ໂຕ ໂຫຕິຯ ເວລຸອູຕິ ປນ ປວາລອສ໌ເສຕໍ ນາມໍ, ໂສ ຈ ສມຸທ໌ໂທ ປວາລອຸສ໌ສນ໌ໂນ ຣຕ໌ໂຕການ ອໂຫສິ, ຕສ໌ມາ ‘‘ຍຖາ ນລໂອວ ເວລອຸວາ’’ຕິ ປຸຈ໌ຉີສຸຯ ມຫາສຕ໌ໂຕ ຕໂຕ ປວາລອໍ ຄາຫາເປສີຕິຯ

ວາຕິຊາ ນລອມາລີ ອຕິກ໌ກນ໌ຕາ ພລວາມຸຂສມຸທ໌ທໍ ນາມ ປສ໌ສີສຸຯ ຕຕ໌ຖ ອຸທກໍ ກຑ໌ຒິຕ໌ວາ ກຑ໌ຒິຕ໌ວາ ສພ໌ພໂຕ ການເຄນ ອຸຄ໌ຄຈ໌ຉຕິຯ ຕສ໌ມິ ສພ໌ພໂຕ ການເຄນ ອຸຄ໌ຄເຕ ອຸທກໍ ສພ໌ພໂຕ ການເຄນ ຉິນ໌ນປປາຕມຫາໂສພ໌ໂກ ວິຍ ປຍ໌ຍາຍຕິ, ອູມິຍາ ອຸຄ໌ຄຕາຍ ເອກໂຕ ປປາຕສທິສໍ ໂຫຕິ, ກຍຊນໂນ ສທ໌ໂທ ອຸປ໌ປຊ໌ຊຕິ ໂສຕານິ ກິນ໌ທນ໌ໂຕ ວິຍ ຫທຍໍ ຜາເລນ໌ໂຕ ວິຍ ຈຯ ຕໍ ທິສ໌ວາ ວາຕິຊາ ກີຕຕສິຕາ –

๑๑๗ฯ

‘‘ມຫພ໌ກເຍ ກີສນ໌ໂກ, ສທ໌ໂທ ສຸຍ໌ຍຕິມານຸໂສ;

ຍຖາ ໂສພ໌ໂກ ປປາໂຕວ, ສມຸທ໌ໂທ ປ໌ຕິທິສ໌ສຕິ;

ສຸປ໌ປາຣກໍ ຕໍ ປຸຈ໌ຉາມ, ສມຸທ໌ໂທ ກຕໂມ ອຍ’’ນ໌ຕິຯ –

ຄາຖາຍ ຕສ຺ສປິ ນາມໍ ປຸຈ຺ຉີສ຺ຸ ฯ

ຕຕ຺ຖ ສຸຍ຺ຍຕິມານຸໂສຕິ ສຸຍ຺ຍຕິ ອມານຸໂສ ສທ຺ໂທฯ

໑໑໙ฯ

‘‘ກຸຣຸກຈ຺ຉາ ປຍາຕານໍ, ວາຕິຊານໍ ຆເນສິນໍ;

ນາວາຍ ວິປ຺ປນຏ຺ຖາຍ, ພລວາມຸຂີຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິฯ –

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອນນ຺ຕຣຄາຖາຍ ຕສ຺ສ ນາມໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕາ, ອິມໍ ພລວາມຸຂສມຸທ຺ທໍ ປຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ນາວາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕນາວໍ ນິມຸຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ວິນາສໍ ປາເປຕີ’’ຕິ ອາຫฯ ຕຍ຺ຈ ນາວໍ ສຕ຺ຕ ມນຸສ຺ສສຕານິ ອຠິຣຸຬ຺ຫີສຸฯ ເຕ ສພ຺ເພ ມຣຕາຍຠີຕາ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ອວີຈິມ຺ຫິ ປຈ຺ຈມານສຕ຺ຕາ ວິຍ ອຕິກາຣຸຍ຺ຍໍ ຣວໍ ມຸຍ຺ຈີສຸฯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ຖເປຕ຺ວາ ມໍ ອຍ຺ໂຍ ເອເຕສໍ ໂສຕ຺ຖິກາວໍ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສຈ຺ຈກິຣິຍາຍ ເຕສໍ ໂສຕ຺ຖິໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຕ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ຕາຕາ, ຂິປ຺ປໍ ມໍ ຄນ຺ໂຘທເກນ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ອຫຕວຕ຺ຖານິ ນິວາສາເປຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕປາຕິໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ນາວາຍ ຘຸເຣ ຖເປຖາ’’ຕິฯ ເຕ ເວເຄນ ຕຖາ ກຣິໍສຸฯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອຸໂພຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ປຸຕ຺ຕປາຕິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນາວາຍ ຘຸເຣ ຖິໂຕ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໑໘໐ฯ

‘‘ຍໂຕ ສຣາມິ ອຕ຺ຕານໍ, ຍໂຕ ປຕ຺ໂຕສ຺ມິ ວິຍ຺ຍຸຕໍ;

ນາຠິຊານາມິ ສຍ຺ຈິຈ຺ຈ, ເອກປາຕມ຺ປິ ຫິໍສິຕໍ;

ເອເຕນ ສຈ຺ຈວຊ຺ເຊນ, ໂສຕ຺ຖິໍ ນາວາ ນິວຕ຺ຕຕູ’’ຕິฯ

ຕຕ຺ຖ ຍໂຕຕິ ຍໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ອຫໍ ອຕ຺ຕານໍ ສຣາມິ, ຍໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ຈມ຺ຫິ ວິຍ຺ຍຸຕໍ ປຕ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ເອກປາຕມ຺ປິ ຫິໍສິຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ສຍ຺ຈິຈ຺ຈ ເອກໍ ກຸນ຺ຖກິປິລ຺ລິກປາຕມ຺ປິ ຫິໍສິຕໍ ນາຠິຊານາມິฯ ເທສນາມຕ຺ຕເມເວຕໍ, ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ປນ ຕິຕສລາກມ຺ປິ ອຸປາທາຍ ມຍາ ປຣສນ຺ຕກໍ ນ ຄຫິຕປຸພ຺ພໍ, ໂລກວເສນ ປຣທາຣໍ ນ ໂອໂລກິຕປຸພ຺ພໍ, ມຸສາ ນ ກາສິຕປຸພ຺ພາ, ຕິຕຄ຺ເຄນາປິ ມຊ຺ຊໍ ນ ປີວິຕປຸພ຺ພນ຺ຕິ ເອວໍ ປຍ຺ຈສີລວເສນ ປນ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ອກາສິ, ກຕ຺ວາ ຈ ປນ ປຸຕ຺ຕປາຕິຍາ ອຸທກໍ ນາວາຍ ຘຸເຣ ອຠິສິຍ຺ຈິฯ

ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ວິເທສໍ ປກ຺ຂນ຺ທນາວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອິທ຺ຘິມາ ວິຍ ສຈ຺ຈານຸກາເວນ ເອກທິວເສເນວ ກຸຣຸກຈ຺ຉປຏ຺ຏນໍ ອຄມາສິฯ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈ ປນ ຖເລປິ ອຏ຺ຖສກມຕ຺ຕໍ ຖານໍ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ນາວິກສ຺ສ ຆຣທ຺ວາເຣເຍວ ອຏ຺ຖາສິฯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເຕສໍ ວາຕິຊານໍ ສຸວຕ຺ຕຣຊຕມຕິປວາລອມຸຕ຺ຕວຊິຣານິ ກາເຊຕ຺ວາ ອທາສິฯ ‘‘ເອຕ຺ຕເກຫິ ໂວ ຣຕເນຫິ ອລໍ, ມາ ປຸນ ສມຸທ຺ທໍ ປວິສຖາ’’ຕິ ເຕສໍ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ຍາວຊີວໍ ທານາທີນິ ປຸຍ຺ຍານິ ກຕ຺ວາ ເທວປຸຣໍ ປູເຣສິฯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພປິ ຕຖາຄໂຕ ມຫາປຍ຺ໂຍເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ປຣິສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ ອເຫສຸໍ, ສຸປ຺ປາຣກປຕ຺ຑິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິฯ

ສຸປ຺ປາຣກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ນວມາฯ

ຊາຕກຸທ຺ທານໍ –

ມາຕຸໂປສກ ຊຸຓ຺ໂຫ ຈ, ຘມ຺ມ ອຸທຍ ປານີໂຍ;

ຍຸຘຎ຺ຈໂຍ ທສຣໂຖ, ສໍວໂຣ ຈ ສຸປ຺ປາຣໂກ;

ເອກາທສນິປາຕມ຺ຫິ, ສງ຺ຄີຕາ ນວ ຊາຕກາຯ

ເອກາທສກນິປາຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៨។ ທຸວາທສກນິປາໂຕ

[໔໒໔] ໑໗ ຈູລຸອກຸຕາລຊາຕກວຕຸຕນາ

໑-໑໘໗

ລຸທຸສານໍລທຸຈິຕຸຕານບຸຕິ ອິທໍ ຊາຕກໍ ກຸຕາລຊາຕເກ (ຊາ໗ ໔໗໔໑໗ກຸຕາລຊາຕກ) ອາວິ ກວິສຸສຕິ;

ຈູລຸອກຸຕາລຊາຕກວຕຸຕນາ ປຖມາ໗

[໔໒໕] ໔໗ ກທຸທສາລຊາຕກວຕຸຕນາ

ກາ ຕຸວໍ ສຸທຸເຂທີ ວຕຸເຖຫີຕີ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ລາຕຕຸຖຈຣິຍໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໗ ສາວຕຸຖິຍລຸທີ ອ ນາຖປິຕຸທິກສຸສ ນິເວສເນ ປລຸຈນຸນໍ ກິກຸຂສຕານໍ ນິພທຸສໂກຊນໍ ປວຕຸຕຕິ, ຕຖາ ວິສາຂາຍ ຈ ໂກສລຣລຸໂລ ຈ໗ ຕຕຸຖ ປນ ກິລຸຈາປິ ນານຄຸຄຣສໂກຊນໍ ທີຍຕິ, ກິກຸຂູນໍ ປເນຕຸຖ ໂກຈິ ວິສຸສາສິໂກ ນຕຸຖິ, ຕສຸມາ ກິກຸຂູ ຣາຊນິເວສເນ ນ ກຸລຸຊນຸຕິ, ກຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ອນາຖປິຕຸທິກສຸສ ວາ ວິສາຂາຍ ວາ ອລຸເລສໍ ວາ ວິສຸສາສິການໍ ຟຣໍ ຄນຸຕຸວາ ກຸລຸຊນຸຕິ໗ ຣາຊາ ເອກທິວ ສໍ ປຕຸຕາກາຣໍ ອາຫຕໍ "ກິກຸຂູນໍ ເທຖາ"ຕີ ກຕຸຕຄຸຄໍ ເປເສຕຸວາ "ກຕຸຕຄຸເຄ ກິກຸຂູ ນຕຸຖິ"ຕິ ວຸຕຸເຕ "ກຫໍ ຄຕາ"ຕິ ປຸຈຸສິຕຸ ວາ "ອຕຸຕໂນ ວິສຸສາສິກເຄເຫສຸ ນິສີທິຕຸວາ ກຸລຸຊນຸຕີ"ຕິ ສຸຕຸວາ ກຸຕຸຕປາຕຣາໂສ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ "ກນຸເຕ, ໂກຊນໍ ນາມ ກື ປຣມ"ນຸຕິ ປຸຈຸສິ໗ ວິສຸສາສປຣມໍ ມຫາຣາຊ, ກລຸຊິກມຕຸຕກມຸປິ ວິສຸສາສິເກນ ທິນຸນໍ ມທຸຣໍ ໂຫຕີຕິ໗ ກນຸເຕ, ເກນ ປນ ສທຸຂຶ ກິກຸຂູນໍ ວິສຸສາໂສ ໂຫຕີຕິ? "ລາຕີຫີ ວາ ເສກຸຂກຸເລຫີ ວາ, ມຫາຣາຊາ"ຕີ໗ ຕໂຕ ຣາຊາ ຈິນຸເຕສິ "ເອກໍ ສກຸຍຂີຕຣໍ ອາເນຕຸວາ ອຄຸຄມເຫສີ ກຣິສຸສາມິ, ເອວໍ ມຍາ ສທຸຂຶ ກິກຸຂູນໍ ລາຕເກ ວິຍ ວິສຸສາໂສ ກວິສຸສຕີ"ຕີ໗ ໂສ ອຸຖຸຖາ ຍາສນາ ອຕຸຕໂນ ນິເວສນໍ ຄນຸຕຸວາ ກປິລວຕຸຖຸໍ ທູຕໍ ເປເສສິ "ຂີຕຣໍ ເມ ເທຖ, ອຫໍ ຕຸມຸເຫຫິ ສທຸຂຶ ລາຕີກາວໍ ອິຈຸລາມີ"ຕີ໗

ສາກິຍາ ທູຕວຈນໍ ສຸຕຸວາ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ມນຸຕຍີສຸ "ມຍໍ ໂກສລຣລຸໂລ ອາຕາປວຕຸຕິຍຸຖາເນ ວສາມ, ສເຈ ທາຣິກໍ ນ ທສຸ ສາມ, ມຫນຸຕໍ ເວຣໍ ກວິສຸສຕີ, ສເຈ ທສຸສາມ, ກຸລວໍໂສ ໂນ ກິຊຸຊິສຸສຕີ, ກື ນຸ ໂຂ ກາຕພຸພ"ນຸຕີ໗ ອຖ ເນ ມຫານາໂມ ອາຫ – "ມາ ຈິນຸຕຍິຕຸຖ, ມມ ຂີຕາ ວາສກຂຕຸຕິຍາ ນາມ ນາຄມຸຕຸທາຍ ນາມ ທາສິຍາ ກຸຈຸສິສຸມີ ນິພຸພຕຸຕາ໗ ສາ ໂສລຸອສວສຸສຸທຸເທ ສິກາ ອຸຕຸຕມຣູປຂຣາ ໂສກຄຸຄປຸປຕຸຕາ ປີຕຸ ວໍເສນ ຂຕຸຕິຍຊາຕິກາ, ຕມສຸສ 'ຂຕຸຕິຍກລຸລາ'ຕິ ເປເສສຸສາມາ"ຕີ໗ ສາກິຍາ "ສາຂູ"ຕີ ສມຸປຜິຈຸສິຕຸວາ ທູເຕ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ "ສາຂຸ, ທາຣິກໍ ທສຸສາມ, ອິທາເນວ ນໍ ຄເຫຕຸວາ ຄຈຸລຖາ"ຕີ ອາຫໍສຸ໗ ທູ ຕາ ຈິນຸເຕສຸໍ "ອິເມ ສາກິຍາ ນາມ ຊາຕີ ນິສຸສາຍ ອຕິມານິໂນ, 'ສທິສີ ໂນ'ຕິ ວຕຸວາ ອສທິສິມຸປີ ທເທຍຸຍຸໍ, ເອເຕຫີ ສທຸຂຶ ເອກໂຕ ກຸລຸຊມານເມວ ຄຕຸທິສຸສາມາ"ຕີ໗ ເຕ ເອວມາຫໍສຸ "ມຍໍ ຄເຫຕຸວາ ຄຈຸລນຸຕາ ຍາ ຕຸມຸເຫຫີ ສທຸຂຶ ເອກໂຕ ກຸລຸຊຕິ, ຕໍ ຄເຫຕຸວາ ຄມິສຸສາມາ"ຕີ໗ ສາກິຍາ ເຕສໍ ນິວາສຍຸຖານໍ ທາເປຕຸວາ "ກື ກຣິສຸສາມາ"ຕີ ຈິນຸຕຍີສຸ໗ ມຫານາໂມ ອາຫ – "ຕຸມຸເຫ ມາ ຈິນຸຕຍິຕຸຖ, ອຫໍ ອຸປາຍໍ ກຣິສຸສາມິ, ຕຸມຸເຫ ມມ ໂກຊນກາເລ ວາສກຂຕຸຕິຍໍ ອລງກຣິຕຸວາ ອາເນຕຸວາ ມຍາ ເອກສຸມີ ກພລຸເອ ຄຫິຕມຕຸເຕ 'ເທວ, ອສຸກຣາຊາ ປຕຸຕໍ ປຫິຕີ, ອິມໍ ຕາວ ສາສນໍ ສຸຕາຖາ'ຕິ ປຕຸຕໍ ທສຸເສຍຸຍາຖາ"ຕີ໗ ເຕ "ສາຂູ"ຕີ ສມຸປຜິຈຸສິຕຸວາ ຕສຸມີ ກຸລຸຊມາເນ ກຸມາຣິກໍ ອລງກຣີສຸ໗

ມຫານາໂມ "ຂີຕຣໍ ເມ ອາເນຖ, ມຍາ ສທຸຂຶ ກຸລຸຊຕູ"ຕິ ອາຫ໗ ອຖ ນໍ ອລງກຣິຕຸວາ ຕາວເທວ ໂຖກໍ ປປລຸຈໍ ກຕຸວາ ອານຍີສຸ໗ ສາ "ປິຕຣາ ສທຸຂຶ ກຸລຸຊິສຸສາມີ"ຕິ ເອກປາຕິຍໍ ຫຕຸຖໍ ໂອຕາເຣສິ໗ ມຫານາໂມປີ ຕາຍ ສທຸຂຶ ເອກປິຕຸທໍ ຄເຫຕຸວາ ມຸເຂ ຖເປສິ໗ ທຸຕິຍປິຕຸທາຍ ຫຕຸເຖ ປສາຣິເຕ "ເທວ, ອສຸກຣລຸລາ ປຕຸຕໍ ປຫິຕໍ, ອິມໍ ຕາວ ສາສນໍ ສຸຕາຖາ"ຕິ ປຕຸຕໍ ອຸປນາເມ ສຸໍ໗ ມຫານາໂມ "ອມຸມ, ຕຸວໍ ກຸລຸຊາຫີ"ຕິ ທກຸຂິຕຫຕຸຖໍ ປາຕິຍາເຍວ ກຕຸວາ ວາມຫຕຸເຖນ ຄເຫຕຸວາ ປຕຸຕໍ ໂອໂລເກສິ໗ ຕສຸສ ຕໍ ສາສນໍ ອຸປຂາເຣນຸຕສຸເສວ ອິຕຣາ ກຸລຸຊິ໗ ໂສ ຕສຸສາ ກຸຕຸຕກາເລ ຫຕຸຖໍ ໂຂວິຕຸວາ ມຸຂໍ ວິກຸຂາເລສິ໗ ຕໍ ທິສຸວາ ທູ ຕາ "ນິຈຸລເຍເນສາ ເອຕສຸສ ຂີຕາ"ຕິ ນິຜຸຖມກໍສຸ, ນ ຕໍ ອນຸຕຣໍ ຊານິຕຸໍ ສກຸຂີສຸ໗ ມຫານາໂມ ມຫນຸເຕນ ປຣິວາເຣນ ຂີຕຣໍ ເປ

ເສສີ. ທູຕາປິ ນໍ ສາວຕ຺ຖິ ເນຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ກຸມາຣິກາ ຊາຕິສມ຺ປນ຺ນາ ມຫານາມສ຺ສ ທີຕາ’’ຕິ ວທີສຸ. ຣາຊາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ສກລນຄຣໍ ອລງ຺ກາຣາເປຕ຺ວາ ຕໍ ຣຕນຣາສິມ຺ຫິ ຖເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄມເຫສິຍ຺ຖາເນ ອພິສິຍ຺ຈາເປສີ. ສາ ຣຍ຺ໂຍ ປິຍາ ອໂຫສິ ມ ນາປາ.

ອຖສ຺ສາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ຄພ຺ໂພ ປຕິຍ຺ຖຫີ. ຣາຊາ ຄພ຺ພປຣິຫາຣມທາສິ. ສາ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ. ອຖສ຺ສ ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ ຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ອຍ຺ຍກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສສິ ‘‘ສກ຺ຍຣາຊທີຕາ ວາສພຂຕ຺ຕິຍາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, ກິມສ຺ສ ນາມໍ ກໂຣມາ’’ຕິ. ຕໍ ປນ ສາສນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄໂຕ ອມຈ຺ໂຈ ໂຖກໍ ພທິຣຊາຕ຺ໂກ, ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ອຍ຺ຍກສ຺ສາ ໂຣເຈສິ. ໂສ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ວາສພຂຕ຺ຕິຍາ ປຸຕ຺ຕໍ ອວິຊາຍິຕ຺ວາປິ ສພ຺ພໍ ຊນໍ ອພິພວຕິ, ອິທານິ ປນ ອຕິວິຍ ຣຍ຺ໂຍ ວລ຺ລພາ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ພທິຣອມຈ຺ໂຈ ‘‘ວລ຺ລພາ’’ຕິ ວຈນໍ ທຸສ຺ສຸຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ວິຍຍູໂກ’’ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເທວ, ກຸມາຣສ຺ສ ກິຣ ‘ວິຍຍູໂກ’ຕິ ນາມໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ ‘‘ໂປຣາຓກໍ ໂນ ກຸລທຕ຺ຕິກໍ ນາມໍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ວິຍຍູໂກ’’ຕິ ນາມໍ ອກາສິ. ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ກຸມາໂຣ ກຸມາຣປຣິຫາເຣນ ວທ຺ຒນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ ອຍ຺ເຍສໍ ກຸມາຣານໍ ມາຕາມຫກຸລໂຕ ຫຕ຺ຖິຣູປກອສ຺ສຣູປກາທີນິ ອາຫຣິຍມານານິ ທິສ຺ວາ ມາຕຣໍ ປຸຈ຺ຊິ ‘‘ອມ຺ມ, ອຍ຺ເຍສໍ ມາຕາມຫກຸລໂຕ ປຓ຺ຓາກາໂຣ ອາຫຣິຍຕິ, ມຍ຺ຫໍ ໂກຈິ ກິຍ຺ຈິ ນ ເປເສສິ, ກິ ຕ຺ວໍ ນິມ຺ມາຕາ ນິປ຺ປິຕາສີ’’ຕິ? ອຖ ນໍ ສາ ‘‘ຕາຕ, ສກ຺ຍຣາຊາໂນ ມາຕາມຫາ ທູເຣ ປນ ວສນ຺ຕິ, ເຕນ ເຕ ກິຍ຺ຈິ ນ ເປເສນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ວຍ຺ເຈສິ.

ປຸນ ໂສລຸອສວສ຺ສິກກາເລ ‘‘ອມ຺ມ, ມາຕາມຫກຸລໍ ປສ຺ສິຕຸກາໂມມ຺ຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອລໍ ຕາຕ, ກິ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຣິສ຺ສສີ’’ຕິ ວາຣິຍມາໂນປິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິ. ອຖສ຺ສ ມາຕາ ‘‘ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຊາຫີ’’ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຊິ. ໂສ ປິຕຸ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາ ເຣນ ນິກ຺ຂມິ. ວາສພຂຕ຺ຕິຍາ ປຸເຣຕຣໍ ປຓ຺ຓໍ ເປເສສິ ‘‘ອຫໍ ອິທ ສຸຂໍ ວສາມິ, ສາມິໂນ ກິຍ຺ຈິ ອນ຺ຕຣໍ ມາ ທສ຺ສຍິສ຺ສູ’’ຕິ. ສາກິ ຍາ ວິຍຍູກສ຺ສ ອາຄມນໍ ຓຕ຺ວາ ‘‘ວນ຺ທິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ’’ຕິ ຕສ຺ສ ທທຣທທເຣ ກຸມາຣເກ ຊນປທໍ ປຫິຓີສຸ. ກຸມາເຣ ກປິລວຕ຺ຖຸໍ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ສາກິຍາ ສນ຺ຖາຄາເຣ ສນ຺ນິປຕີສຸ. ກຸມາໂຣ ສນ຺ຖາຄາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຍ຺ຖາສິ. ອຖ ນໍ ‘‘ອຍໍ ເຕ, ຕາຕ, ມາຕາມໂຫ, ອຍໍ ມາຕຸໂລ’’ຕິ ວທີສຸ ໂສ ສພ຺ເພ ວນ຺ທມາໂນ ວິຈຣິ. ໂສ ຍາວປິຍ຺ຖິຍາ ຣຸຊນປ຺ປມາຓາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມ຺ປິ ອຕ຺ຕານໍ ວນ຺ທ ມານໍ ອທິສ຺ວາ ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ມໍ ວນ຺ທນ຺ຕາ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິ. ສາກິຍາ ‘‘ຕາຕ, ຕວ ກນິຍ຺ຖກຸມາຣາ ຊນປທໍ ຄຕາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ກຣີສຸ. ໂສ ກຕິປາຫໍ ວສິຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນິກ຺ຂມິ. ອເຖກາ ທາສີ ສນ຺ຖາຄາເຣ ເຕນ ນິ ສິນ຺ນຜລກໍ ‘‘ອິທໍ ວາສພຂຕ຺ຕິຍາຍ ທາສິຍາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ນິສິນ຺ນຜລກ’’ນ຺ຕິ ອກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ປຣິກາສິຕ຺ວາ ຂີໂຣທເກນ ໂຘວິ. ເອ ໂກ ປຸຣິໂສ ອຕ຺ຕໂນ ອາວຸທໍ ປມຸສ຺ສິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ໂຕ ຕໍ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ວິຍຍູກກຸມາຣສ຺ສ ອກ຺ໂກສນສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ອນ຺ຕຣໍ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ວາສພຂຕ຺ຕິຍາ ທາສິຍາ ກຸຈ຺ຊິສ຺ມິ ມຫານາມສກ຺ກສ຺ສ ຊາຕາ’’ຕິ ຓຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພລກາຍສ຺ສ ກເຖສິ. ‘‘ວາສພຂຕ຺ຕິຍາ ກິຣ ທາສິຍາ ທີຕາ’’ຕິ ມຫາໂກລາຫລໍ ອໂຫສິ.

ກຸມາໂຣ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ເອເຕ ຕາວ ມມ ນິສິນ຺ນຜລກໍ ຂີໂຣທເກນ ໂຘວນ຺ຕຸ, ອຫໍ ປນ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຍ຺ຖິຕກາເລ ເອເຕສໍ ຄລໂລຫິຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມມ ນິສິນ຺ນຜລກໍ ໂຘວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ປຍ຺ຖເປສິ. ຕສ຺ມິ ສາວຕ຺ຖິ ຄເຕ ອມຈ຺ຈາ ສພ຺ພໍ ປວຕ຺ຕິ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈ ສຸໍ. ຣາຊາ ‘‘ສພ຺ເພ ມຍ຺ຫໍ ທາສິທີຕຣໍ ອທໍສູ’’ຕິ ສາກິຍານໍ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວາສພຂຕ຺ຕິຍາຍ ຈ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ທິນ຺ນປຣິຫາຣໍ ອຈ຺ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ທາສທາສີຫິ ລທ຺ທພ຺ພປຣິຫາຣມຕ຺ຕເມວ ທາເປສິ. ຕໂຕ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ສຕ຺ຖາ ຣາຊນິເວສນໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທິ. ຣາຊາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ກິຣ ຓາຕເກຫິ ທາສິທີຕາ ມຍ຺ຫໍ ທິນ຺ນາ, ເຕນສ຺ສາ ອຫໍ ສປຸຕ຺ຕາຍ ປຣິຫາຣໍ ອຈ຺ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ທາສທາສີຫິ ລທ຺ທພ຺ພປຣິຫາຣມຕ຺ຕເມວ ທາເປສິ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຍຸຕ຺ຕໍ, ມຫາຣາຊ, ສາກິເຍ ຫິ ກຕໍ, ທທນ຺ເຕຫິ ນາມ ສມານຊາຕິກາ ທາຕພ຺ພາ ອສ຺ສ. ຕໍ ປນ ມຫາຣາຊ, ວທາມິ ວາສພຂຕ຺ຕິຍາ ຂຕ຺ຕິຍຣາຊທີຕາ ຂຕ຺ ຕິຍສ຺ສ ຣຍ຺ໂຍ ເຄເຫ ອພິເສກໍ ລພິ, ວິຍຍູໂກປິ ຂຕ຺ຕິຍຣາຊານເມວ ປຜິຈ຺ຈ ຊາໂຕ, ມາຕຸໂຄຕ຺ຕໍ ນາມ ກິ ກຣິສ຺ສຕິ, ປິຕຸໂຄຕ຺ຕເມວ ປມາຓນ຺ຕິ ໂປຣາຓກປຓ຺ຫິຕາ ທລິທ຺ທິຕ຺ຖິຍາ ກຍ຺ຖຫາຣິກາຍປິ ອຄ຺ຄມເຫສິຍ຺ຖານໍ ອທໍສຸ, ຕສ຺ສາ ຈ ກຸຈ຺ຊິມ຺ຫິ ຊາຕກຸມາໂຣ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກາຍ ພາຣາຓສິຍາ ຣຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ກຍ຺ຖວາຫນຣາຊາ ນາມ ຊາໂຕ’’ຕິ ກຍ຺ຖວາຫນ ຊາຕກໍ (ຊາ. ໑.໑.ກ) ກເຖສິ ฯ ຣາຊາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ປິຕຸໂຄຕ຺ຕເມວ ກິຣ ປມາຓ’’ນ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ມາຕາ ປຸຕ຺ຕານໍ ປກຕິປຣິຫາຣເມວ ທາເປສິ.

ຣຍ຺ໂຍ ປນ ພນ຺ຘຸໂລ ນາມ ເສນາປຕິ ມລ຺ລິກໍ ນາມ ອຕ຺ຕໂນ ກຣິຍໍ ວຍ຺ຊໍ ‘‘ຕວ ກຸລຆຣເມວ ຄຈ຺ຊາຫີ’’ຕິ ກຸສິນາຣເມວ ເປ ເສສິ. ສາ ‘‘ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາວ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເຊຕວນໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຖິຕາ ‘‘ກຫໍ ຄຈ຺ຊສີ’’ຕິ ຈ

ປຸຜຸຖາ ''ສາມິໂກ ເມ, ກນຸເຕ, ກຸລພຣໍ ເປເສສີ''ຕິ ວຕຸວາ ''ກສຸມາ''ຕິ ວຸຕຸຕາ ''ວຄຸຊາ ອປຸຕຸຕິກາ, ກນຸເຕ''ຕິ ວຕຸວາ ສຕຸຖາຣາ ''ຍທິ ເອວໍ ຄມນກິຈຈໍ ນຕຸຖິ, ນິວຕຸຕາຫີ''ຕິ ວຸຕຸຕາ ຕຸຜຸຖາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ນິເວສນເມວ ປຸນ ອຄມາສີ. ''ກສຸມາ ນິວຕຸຕສີ''ຕິ ປຸຜຸຖາ ''ທສພເລນ ນິວຕຸຕິຕາມຸຫີ''ຕິ ອາຫ. ເສນາປຕິ ''ທິຜຸຖໍ ກວິສຸສຕິ ຕຖາຄເຕນ ກາຣຓ''ນຸຕິ ອາຫ. ສາ ນ ຈິຣສຸເສວ ຄພຸກໍ ປຜິລກິຕຸວາ ອຸປຸປນຸນໂທຫລຸອາ ''ໂທຫລຸໂອ ເມ ອຸປຸປນຸໂນ''ຕິ ອາໂຣເຈສິ. ''ກີ ໂທຫລຸໂອ''ຕິ? ''ເວສາລິຍາ ນຄເຣ ລິຈຸຉວິຣາຊານໍ ອກິເສກມງຄລໂປກຸຂຣຕີ ໂອຕຣິຕຸວາ ນຸຫຕຸວາ ປານີຍໍ ປີວິຕຸກາມາມຸຫິ, ສາມີ''ຕິ. ເສນາປຕິ ''ສາຣູ''ຕິ ວຕຸວາ ສຫສຸສຖາມທນຸ ຄເຫຕຸວາ ຕໍ ຣຖໍ ອາໂຣເປຕຸວາ ສາວຕຸຖິໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຣຖໍ ປາເຊນຸໂຕ ເວສາລີ ປາວິສີ.

ຕສຸມິຄຸຈ ກາເລ ໂກສລຣຄຸໂຍ ພນຸຜຸລເສນາປຕິນາ ສທຸຜີ ເອກາຈຣິຍກຸເລ ອຸຄຸຄຫິຕສິປຸໂປ ມຫາລີ ນາມ ລິຈຸຉວີ ອນຸໂຜ ລິຈຸຉວີນໍ ອຕຸຖຄຸຈ ທມຸມຄຸຈ ອນຸສາສນຸໂຕ ທຸວາຣສມີເປ ວສຕິ. ໂສ ຣຖສຸສ ອຸມຸມາເຣ ປຜິພຜຸຜນສທຸທໍ ສຸຕຸວາ ''ພນຸຜຸລມລຸລສຸສ ຣຖປຕນສທຸໂທ ເອໂສ, ອຊຸຊ ລິຈຸຉວີນໍ ກຍໍ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕີ''ຕິ ອາຫ. ໂປກຸຂຣຕິຍາ ອນຸໂຕ ຈ ພຫີ ຈ ອາຣກຸຂາ ພລວາ, ອຸປຣິ ໂລຫຊາລໍ ປຕຸຖຕໍ, ສກຸຕານມຸປີ ໂອກາໂສ ນຕຸຖິ. ເສນາປຕິ ປນ ຣຖາ ໂອຕຣິຕຸວາ ອາຣກຸຂເກ ຂຄຸເຄນ ປຫຣນຸໂຕ ປລາເປຕຸວາ ໂລຫຊາລໍ ຊິນຸທິຕຸວາ ອນຸໂຕໂປກຸຂຣຕິຍໍ ກຣິຍໍ ໂອຕາເຣຕຸວາ ນຸຫາເປຕຸວາ ປາເຍຕຸວາ ສຍມຸປິ ນຸຫຕຸວາ ມລຸລິກໍ ຣຖໍ ອາໂຣເປຕຸວາ ນຄຣາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອາຄຕມຄຸເຄເນວ ປາຍາສິ. ອາຣກຸຂກາ ຄນຸຕຸວາ ລິຈຸຉວີນໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ລິຈຸຉວິຣາຊາໂນ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ປຄຸຈ ຣຖສຕານິ ອາຣຸຍຸຫ ''ພນຸຜຸລມລຸລໍ ຄຕຸຫິສຸສາມາ''ຕິ ນິກຸຂມີສຸ. ຕໍ ປວຕຸຕີ ມຫາລິສຸສ ອາໂຣເຈສຸໍ. ມຫາລີ ''ມາ ຄມິຕຸຖ, ໂສ ຫິ ໂວ ສພຸເພ ຆາຕຍິສຸສຕີ''ຕິ ອາຫ. ເຕປີ ''ມຍໍ ຄມິສຸສາມເຍວາ''ຕິ ວທີສຸ. ເຕນ ຫິ ຈກຸກສຸສ ຍາວ ນາກິໂຕ ປຖວີ ປວິຜຸຖຜຸຖານໍ ທິສຸວາ ນິວຕຸເຕຍຸຍາຖ, ຕໂຕ ອນິວຕຸຕນຸຕາ ປຸຣໂຕ ອສນິສທຸທໍ ວິຍ ສຸຕິສຸສຖ, ຕມຸຫາ ຖານາ ນິວຕຸເຕຍຸຍາຖ, ຕໂຕ ອນິວຕຸຕນຸຕາ ຕຸມຸຫາກໍ ຣຖທຸເຣສຸ ຊິທຸທໍ ປສຸສິສຸສຖ, ຕມຸຫາ ຖານາ ນິວຕຸເຕຍຸຍາຖ, ປຸຣໂຕ ມາຄມິຕຸຖາຕິ. ເຕ ຕສຸສ ວຈເນນ ອນິວຕຸຕິຕຸວາ ຕໍ ອນຸພນຸຜີສຸເຍວ.

ມລຸລິກາ ທິສຸວາ ''ຣຖາ, ສາມີ, ປຄຸຄາຍນຸຕີ''ຕິ ອາຫ. ເຕນ ຫິ ເອກສຸສ ຣຖສຸສ ວິຍ ປຄຸຄາຍນກາເລ ມມ ອາໂຣເຈຍຍາສີຕິ. ສາ ຍທາ ສພຸເພ ເອໂກ ວິຍ ຫຸຕຸວາ ປຄຸຄາຍີສຸ, ຕທາ ''ເອກເມວ ສາມີ ຣຖສີສໍ ປຄຸຄາຍຕີ''ຕິ ອາຫ. ພນຸຜຸໂລ ''ເຕນ ຫິ ອິມາ ຣສຸມິໂຍ ຄຕຸຫາຫີ''ຕິ ຕສຸສາ ຣສຸມິໂຍ ທຕຸວາ ຣເຖ ຖິໂຕວ ຜນຸ ອາໂຣເປຕິ, ຣຖຈກຸກໍ ຍາວ ນາກິໂຕ ປຖວີ ປາວິສີ, ລິຈຸຉວິໂນ ຕໍ ຖານໍ ທິສຸວາປີ ນ ນິວຕຸຕີສຸ. ອິຕໂຣ ໂຖກໍ ຄນຸຕຸວາ ຊິຍໍ ໂປເຖສີ, ອສນິສທຸໂທ ວິຍ ອໂຫສິ. ເຕ ຕໂຕປີ ນ ນິວຕຸຕີສຸ, ອນຸພນຸຜນຸຕາ ຄຈຸຉນຸເຕວ. ພນຸຜຸໂລ ຣເຖ ຖິຕໂກວ ເອກໍ ສຣໍ ຊິປີ. ໂສ ປຄຸຈນຸນໍ ຣຖສຕານໍ ຣຖສີສໍ ຊິທຸທໍ ກຕຸວາ ປຄຸຈ ຣາຊສຕານິ ປຣິກຣພນຸຜນຜຸຖາເນ ວິຊຸຊິຕຸວາ ປຖວີ ປາວິສີ. ເຕ ອຕຸຕໂນ ວິທຸຜກາວໍ ອຊານິຕຸວາ ''ຕິຜຸຖ ເຣ, ຕິຜຸຖ ເຣ''ຕິ ວທນຸຕາ ອນຸພນຸຜີສຸເຍວ. ພນຸຜຸໂລ ຣຖໍ ຖເປຕຸວາ ''ຕຸມຸເຫ ມຕກາ, ມຕເກຫິ ສທຸຜີ ມຍຸຫໍ ຍຸທຸຜໍ ນາມ ນຕຸຖີ''ຕິ ອາຫ. ເຕ ''ມຕກາ ນາມ ອມຸຫາທິສາ ເນວ ໂຫນຸຕີ''ຕິ ວທີສຸ. ''ເຕນ ຫິ ສພຸພປຈຸຉິມສຸສ ປຣິກຣໍ ໂມເຈຖາ''ຕິ. ເຕ ໂມຈຍີສຸ. ໂສ ມຸຕຸຕມຕຸເຕເຍວ ມຣິຕຸວາ ປຕິໂຕ. ອຖ ເນ ''ສພຸເພປີ ຕຸມຸເຫ ເອວຣູປາ, ອຕຸຕໂນ ຆຣານິ ຄນຸຕຸວາ ສໍວິຜາຕພຸພໍ ສໍວິທຫິຕຸວາ ປຸຕຸຕທາເຣ ອນຸສາສິຕຸວາ ສນຸນາຫໍ ໂມເຈຖາ''ຕິ ອາຫ. ເຕ ຕຖາ ກຕຸວາ ສພຸເພ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປຕຸຕາ.

ພນຸຜຸໂລປີ ມລຸລິກໍ ສາວຕຸຖີ ອາເນສີ. ສາ ໂສລຸອສກຸຂຕຸຕຸໍ ຍມເກ ປຸຕຸເຕ ວິຊາຍີ, ສພຸເພປີ ສູຣາ ຖາມສມຸປນຸນາ ອເຫສຸໍ, ສພຸພສິປຸເປ ນິປຸຜຕຸຕີ ປາປຸຕີສຸ. ເອເກກສຸສປີ ປຸຣິສສຫສຸສປຣິວາໂຣ ອໂຫສິ ฯ ປີຕຣາ ສທຸຜີ ຣາຊນິເວສນໍ ຄຈຸຉນຸເຕຫີ ເຕ ເຫວ ຣາຊງຄຓໍ ປຣິປູຣິ. ອເຖກທິວສໍ ວິນິຈຸຉເຍ ກູຕຜຸຕປຣາຊິຕາ ມນຸສຸສາ ພນຸຜຸລໍ ອາຄຈຸຉນຸຕໍ ທິສຸວາ ມຫາຣວໍ ວິຣວນຸຕາ ວິນິຈຸຉຍອມຈຸຈານໍ ກູຕຜຸຕກາຣຓໍ ຕສຸສ ອາໂຣເຈສຸໍ. ໂສປີ ວິນິຈຸຉຍໍ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ອຫຸຫໍ ຕີເຣຕຸວາ ສາມິກເມວ ສາມິກໍ, ອສຸສາມິກເມວ ອສຸສາມິກໍ ອກາສິ. ມຫາຊໂນ ມຫາສທຸເທນ ສາຜຸກາຣໍ ປວຕຸເຕສິ. ຣາຊາ ''ກີມິທ''ນຸຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ຕມຕຸຖໍ ສຸຕຸວາ ຕຸສຸສິຕຸວາ ສພຸເພປີ ເຕ ອມຈຸເຈ ຫາເຣຕຸວາ ພນຸຜຸລສຸເສວ ວິນິຈຸຉຍໍ ນິຍຍາເທສິ. ໂສ ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ສມຸມາ ວິນິຈຸຉິນິ. ຕໂຕ ໂປຣາຕກວິນິຈຸຉຍິກາ ລຄຸຊໍ ອລກນຸຕາ ອປຸປລາກາ ຫຸຕຸວາ ''ພນຸຜຸໂລ ຣຊຸຊໍ ປຕຸເຖຕີ''ຕິ ຣາຊກຸເລ ປຣິກິນຸທີສຸ. ຣາຊາ ຕໍ ກຖໍ ຄເຫຕຸວາ ຈິຕຸຕໍ ນິຄຸຄເຫຕຸໍ ນາສກຸຂິ, ''ອິມສຸມີ ອິເຜວ ຆາຕິຍມາເນ ຄຣຫາ ເມ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕີ''ຕິ ປຸນ ຈິນຸເຕຕຸວາ ''ປຍຸຕຸຕປຸຣິເສຫີ ປຈຸຈນຸຕໍ ປຫຣາເປຕຸວາ ເຕ ປລາເປຕຸວາ ນິວຕຸຕກາເລ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ປຸຕຸເຕຫີ ສທຸຜີ ມາເຣຕຸໍ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ພນຸຜຸລໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ''ປຈຸຈນຸໂຕ ກິຣ ກຸປິໂຕ, ຕວ ປຸຕຸເຕຫີ ສທຸຜີ ຄນຸຕຸວາ ໂຈເຣ ຄຕຸຫາຫີ''ຕິ ປຫິຓິຕຸວາ ''ເອຕຸເຖວສຸສ ທຸວຕຸຕີສາຍ ປຸຕຸເຕຫີ ສທຸຜີ ສີສໍ ຊິນຸທິຕຸວາ ອາຫຣຖາ''ຕິ ເຕຫີ ສທຸຜີ ອຄຸເຄປີ ສມຕຸເຖ ມຫາໂຍເຜ ເປເສສີ. ຕສຸມີ ປຈຸຈນຸຕໍ ຄຈຸຉນຸເຕເຍວ ''ເສນາປຕິ ກິຣ ອາຄຈຸຉຕີ''ຕິ ສຸຕຸວາວ ປຍຸຕຸຕກໂຈຣາ ປລາຍີສຸ. ໂສ ຕໍ ປເທສໍ ອາວາສາເປຕຸ

ວາ ຊນປທំ ສត຺ຖເປត຺ວາ ນិວត຺តិ។

ອຖສ຺ស នគរោ ອវិទូរេ គាមេ ຕេ ໂຍធា ປុត຺តេហិ ສហ៑ និំ ឆិន຺ហិំសុ។ ຕំ ທិວសំ មល຺លិកាយ ປល຺ចហិ ភិក຺ខុសតេហិ ສហ៑និ

ຫເວ ອຖຄສາວກາ ນិមន຺តិតា ໂຫន຺តិ។ ອຖສ຺សា ປុព຺ពណ຺ហសមយេ "ສາមិកស຺ស ເຕ ສហ៑និ ປុត຺តេហិ ສិសំ ឆិន຺ហិំសູ"តិ ປត຺ຕំ
ອາហរិត຺វា ອທំសុ។ ສា ຕំ ປវត຺តិ លត຺វា គស຺សចិ ភិល຺ចិ ອវត຺វា ປត຺ຕំ ឧច຺ចង្គេ កត຺វា ភិក຺ខុសង຺ឃមេវ ປរិវិសិ។ ອຖສ຺
សា ປរិចារិកា ភិក຺ខូនំ ភត຺តំ ហត຺វា សប຺បិចាដឹ អាហរន຺តិ ໂຍ ເຖរានំ ປុរ ໂຕ ចាដឹ ភិន຺ហិំសុ។ ធម຺មសេនាបតិ "ឧបាសិកេ,
កោហនធម຺មំ ភិន຺នំ, ນ ចិន຺តេតព຺ពំ"ន຺តិ ອាហ។ ສា ឧច຺ចង្គតោ ປត຺តំ និហរិត຺វា "ທ຺វត຺តិំសបុត຺តេហិ ສហ៑និ ປិតុ ສិសំ
ឆិន຺នន຺តិ មេ ອិមំ ປត຺តំ ອាហរិំសុ, ອហំ ອិທំ សុត຺វាបិ ន ចិន຺តេមិ, សប຺បិចាដិយា ភិន຺នាយ កិំ ចិន຺តេមិ, ភន຺តេ"តិ ອាហ។
ធម຺មសេនាបតិ "ອនិមិត຺តមនញ຺ញាត"ន຺តិອាទិនិ (សុ។ និ។ ៥៨០) វត຺វា ធម຺មំ ເທសេត຺វា ឧដ຺ឋាយាសនា វិហារំ ອគមាសិ។
ສាបិ ທ຺វត຺តិំស សុណិសាໂຍ ປក຺កោសាបេត຺វា "តុម຺ហាកំ ສាមិកា ອត຺តនោ ປុរិមកម຺មផលំ លភិំសុ, តុម຺ហេ មា ໂសចិត຺ថ មា ປរិ
ເທវិត຺ថ, រញ຺ញោ ឧបរិ មនោបទោសំ មា ករិត຺ថា"តិ ໂອវទិ។

រញ຺ញោ ចរបុរិសា តំ កថំ សុត຺វា ເតសំ និទ຺ទោសភាវំ រញ຺ញោ កថយិំសុ។ រាជា សំវេគប຺បត຺តោ ຕស຺សា និវេសនំ គន຺ត຺វា មល຺
លិកញ຺ច សុណិសាໂຍ ចស຺សា ខមាបេត຺វា មល຺លិកាយ វរំ ອទាសិ។ សា "គហិតោ មេ ໂហតូ"តិ វត຺វា តស຺មិំ គតេ មតកភត຺តំ
ທត຺វា ន຺ហាត຺វា រាជានំ ឧបសង຺កមិត຺វា វន຺ទិត຺វា "ເທវ, តុម຺ហេហិ មេ វរោ ທិន຺នោ, មយ຺ហញ຺ច ອញ຺ញេន អត຺ໂថ នត຺ថិ,
ທ຺វត຺តិំសាយ មេ សុណិសានំ មម ច កុលឃរគមនំ ອនុជានាថា"តិ ອាហ។ រាជា សម຺បដិច຺ឆិ។ សា ທ຺វត຺តិំសាយ សុណិសានំ សកកុ
លំ ເបសេត຺វា សយំ កុសិនារនគរេ ອត຺តនោ កុលឃរំ អគមាសិ។ រាជា ពន຺ធុលសេនាបតិនោ ភាគិនេយ຺យស຺ស ທីឃការាយនស຺ស
នាម សេនាបតិដ຺ឋានំ ອទាសិ។ ໂស បន "មាតុលោ មេ ອិមិនា មារិតោ"តិ រញ຺ញោ ໂອតារំ គវេសន຺តោ វិចរតិ។ រាជាបិ
និប຺បរាធស຺ស ពន຺ធុលស຺ស មារិតកាលតោ បដ຺ឋាយ វិប຺បដិសារិ ចិត຺តស຺សាទំ ន លភតិ, រជ຺ជសុខំ នានុភោតិ។

តទា សត຺ថា សាកិយានំ ເវឡុធំ នាម និគមំ ឧបនិស຺សាយ វិហរតិ។ រាជា តត຺ថ គន຺ត຺វា អារាមតោ ອវិទូរេ ខន຺ធាវារំ និ
វាសេត຺វា "មហន຺តេន បរិវារេន សត຺ថារំ វន຺ទិស຺សាមា"តិ វិហារំ គន຺ត຺វា បញ຺ច រាជកកុធភណ຺ឌានិ ທីឃការាយនស຺ស
ທត຺វា ເອកកោវ គន຺ធកុដឹ បាវិសិ។ សព຺ពំ ធម຺មចេតិយសុត຺តនិយាមេនេវ (ម។ និ។ ២។៣៦៦ អាទយោ) វេទិតព຺ពំ។ តស຺មិំ
គន຺ធកុដឹ បវិដ຺ឋេ ທីឃការាយនោ តានិ បញ຺ច រាជកកុធភណ຺ឌានិ គហេត຺វា វិឌូឌភំ រាជានំ កត຺វា រញ຺ញោ ເអកំ អស຺សំ
ເអកញ຺ច ឧបដ຺ឋានការិកំ មាតុគាមំ និវត຺តេត຺វា សាវត຺ថិំ អគមាសិ។ រាជា សត຺ថារា សទ຺ធិំ បិយកថំ កថេត຺វា និក຺ខន຺តោ
សេនំ អទិស຺វា តំ មាតុគាមំ បុច຺ឆិត຺វា តំ បវត຺តិំ សុត຺វា "អហំ ភាគិនេយ຺យំ អាទាយ អាគន຺ត຺វា វិឌូឌភំ
គណ຺ហិស຺សាមី"តិ រាជគហនគរំ គច຺ឆន຺តោ វិកាលេ ທ຺វារេសុ បិហិតេសុ នគរំ បត຺វា ເអកិស຺សាយ សាលាយ និប຺ជ
ជិត຺វា វាតាតបេន កិលន຺តោ រត຺តិភាគេ តត຺ថេវ កាលមកាសិ។ វិភាតាយ រត຺តិយា "ເទវ ໂកសលនរិន຺ទ, អិទានិ អនា
ໂថ ជាតោ"តិ វិលបន຺តិយា តស຺សា អិត຺ថិយា សទ຺ទំ សុត຺វា រញ຺ញោ អារោចេសុំ។ ໂស មាតុលស຺ស មហន຺តេន សក຺ការេន
សរីរកិច຺ចំ ការេសិ។

វិឌូឌភោបិ រជ຺ជំ លភិត຺វា តំ ເវរំ សរិត຺វា "សព຺ពេបិ សាកិយេ មារេស຺សាមី"តិ មហតិយា សេនាយ និក຺ខមិ។ តំ ທិវសំ សត຺ថា
បច຺ចូសសមយេ ໂលកំ ໂវໂលកេន຺តោ ញាតិសង຺ឃស຺ស វិនាសំ ທិស຺វា "ញាតិសង຺គហំ កាតុំ វដ຺ដតី"តិ ចិន຺តេត຺វា បុព຺ពណ຺ហសមយេ
បិណ຺ឌាយ ចរិត຺វា បិណ຺ឌបាតប຺បដិក຺កន຺តោ គន຺ធកុដិយំ សីហសេយ຺យំ កប຺បេត຺វា សាយន຺ហសមយេ អាកាសេន គន຺ត຺វា កបិលវត຺ថុ
សាមន຺តេ ເអកស຺មិំ កពរច຺ឆាយេ រុក຺ខមូលេ និសីទិ។ តតោ អវិទូរេ វិឌូឌភស຺ស រជ຺ជសីមាយ អន຺តោ សន຺ទច຺ឆាយោ និគ຺រោធរុក຺
ខោ អត຺ថិ, វិឌូឌភោ សត຺ថារំ ທិស຺វា ឧបសង຺កមិត຺វា វន຺ទិត຺វា "កិំ, ភន຺តេ, កិំការណា ເឯវរូបាយ ឧណ຺ហវេលាយ អិមស຺មិំ
កពរច຺ឆាយេ រុក຺ខមូលេ និសីទថ, ເឯតស຺មិំ សន຺ទច຺ឆាយេ និគ຺រោធរុក຺ខមូលេ និសីទថ, ភន຺តេ"តិ វត຺វា "ໂហតុ, មហារាជ,
ញាតកានំ ឆាយា នាម សីតលា"តិ វុត຺តេ "ញាតកានំ រក຺ខណត຺ថាយ សត຺ថា អាគតោ ភវិស຺សតី"តិ ចិន຺តេត຺វា សត຺ថារំ
វន຺ទិត຺វា សាវត຺ថិមេវ បច຺ចាគមិ។ សត຺ថាបិ ឧប຺បតិត຺វា ເជតវនមេវ គតោ។

រាជា សាកិយានំ ໂទសំ សរិត຺វា ທុតិយំ និក຺ខមិត຺វា តថេវ សត຺ថារំ បស຺សិត຺វា បុន និវត຺តិត຺វា តតិយវារេ និក຺ខមិត຺វា
តត຺ថេវ សត຺ថារំ បស຺សិត຺វា និវត຺តិ។ ចតុត຺ថវារេ បន តស຺មិំ និក຺ខន຺តេ សត຺ថា សាកិយានំ បុព຺ពកម຺មំ ໂອໂលកេត຺វា តេសំ
នទិយំ វិសប຺បក຺ខិបនបាបកម຺មស຺ស អប຺បដិពាហិរភាវំ ញត຺វា ចតុត຺ថវារេ ន អគមាសិ។ វិឌូឌភរាជា ខីរបាយកេ ទារកេ

ອາຫື ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ສາກິເຍ ຑາເຕຕ຺ວາ ຄລໂລຫິເຕນ ນິສິນ຺ນຜລກໍ ໂຨວິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຄມິ. ສຕ຺ຖຣິ ຕຕິຍວາເຣ ຄມນໂຕ ປຈ຺ຈາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ປີຕ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ນິຍ຺ຎາປີຕກຕ຺ຕກິຈ຺ເຈ ຄນ຺ຊກຸຜິຍໍ ປວິສນ຺ເຕ ທິສາຫີ ສນ຺ນິປຕິຕາ ກິກ຺ຂູ ຊມ຺ມສກາຍໍ ນິສີທິຕ຺ວາ “ອາວຸໂສ, ສຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ນິວຕ຺ຕາເປຕ຺ວາ ຌາຕເກ ມຣຕາກຍາ ໂມເຈສິ, ເອວໍ ຌາຕການໍ ອຕ຺ຖຈໂຣ ສຕ຺ຖາ”ຕິ ກຄວໂຕ ຄຸຕກຖໍ ກຖຍີສຸ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ຕຖາຄໂຕ ຌາຕການໍ ອຕ຺ຖໍ ຈຣຕິ, ປຸພ຺ເພປີ ຈຣິເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຸຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ ນາມ ຣາຊາ ທສ ຣາຊຊມ຺ເມ ອໂກເປຕ຺ວາ ຊມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ເອກທິວສໍ ຈິນ຺ເຕສິ “ຊມ຺ພຸທີປຕເລ ຣາຊາໂນ ພຫຸຖມ຺ເກສຸ ປາສາເທສຸ ວສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ພຫູຫິ ຖມ຺ເກຫິ ປາສາທກຣຕໍ ນາມ ອນຈ຺ຉຣິຍໍ, ຍໍນູນາຫໍ ເອກຖມ຺ກກໍ ປາສາທໍ ກາເຣຍ຺ຍໍ, ເອວໍ ສພ຺ພຣາຊູນໍ ອຄ຺ຄຣາຊາ ກວິສ຺ສາມີ”ຕິ. ໂສ ວຑ຺ຒກີ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ “ມຍ຺ຫໍ ໂສກຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ເອກຖມ຺ກກໍ ປາສາທໍ ກໂຣຖາ”ຕິ ອາຫ. ເຕ “ສາຊູ”ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອຣລ຺ຌໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຊ຺ຊູ ມຫນ຺ເຕ ເອກຖມ຺ກກປາສາທາຣເຫ ພຫູ ຣຸກ຺ເຂ ທິສ຺ວາ “ອິເມ ຣຸກ຺ຂາ ສນ຺ຕິ, ມຄ຺ໂຄ ປນ ວິສໂມ, ນ ສກ຺ກາ ໂອຕາເຣຕຸໍ, ຣລ຺ໂລ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສາມາ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຖາ ອກໍສຸ. ຣາຊາ “ເກນຈິ ອຸປາເຍນ ສຕິກໍ ໂອຕາເຣຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ເທວ, ເຍນ ເກນຈິ ອຸປາເຍນ ນ ສກ຺ກາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ເຕນ ຫິ ມມ ອຸຍ຺ຍາເນ ເອກໍ ຣຸກ຺ຂໍ ອຸປຊາເຣຖາ”ຕິ ອາຫ. ວຑ຺ຒກີ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ສຸຊາຕໍ ອຊຸກໍ ຄາມນິຄມປູຊິຕໍ ຣາຊກຸລໂຕປີ ລທ຺ຊພລິກມ຺ມໍ ມງຄລສາລຣຸກ຺ຂໍ ທິສ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ຣາຊາ “ອຸຍ຺ຍາເນ ຣຸກ຺ໂຂ ນາມ ມມ ປຜິພທ຺ໂຊ, ຄຈ຺ຉຖ ໂກ ຕໍ ຉິນ຺ທຖາ”ຕິ ອາຫ. ເຕ “ສາຊູ”ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຄນ຺ຊມາລາ ຫິຫຕ຺ຖາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຸກ຺ເຂ ຄນ຺ຊປລ຺ຈງຄຸລິກໍ ທຕ຺ວາ ສຸຕ຺ເຕນ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜກຕ຺ຕິກໍ ພນ຺ຊິຕ຺ວາ ທີປໍ ຊາເລຕ຺ວາ ພລິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ “ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂໍ ຉິນ຺ທິສ຺ສາມ, ຣາຊາ ຉິນ຺ທາເປຕິ, ອິມສ຺ມີ ຣຸກ຺ເຂ ນິພ຺ພຕ຺ຕເທວຕາ ອລ຺ລຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉຕຸ, ອມ຺ຫາກໍ ໂທໂສ ນຕ຺ຖີ”ຕິ ສາເວສຸໍ.

ອຖ ຕສ຺ມີ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ “ນິສ຺ສໍສຍໍ ອິເມ ວຑ຺ຒກີ ອິມໍ ຣຸກ຺ຂໍ ຉິນ຺ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ວິມານໍ ເມ ນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ວິມານປຣິຍນ຺ຕິກເມວ ໂຂ ປນ ມຍ຺ຫໍ ຊີວິຕໍ, ອິມລ຺ຈ ຣກ຺ຂໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຖິເຕສຸ ຕຣຸຕສາລຣຸກ຺ເຂສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕານໍ ມມ ຌາຕິເທວຕານມ຺ປີ ພຫູນິ ວິມານານິ ນສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິ. ວິມານປຣິຍນ຺ຕິກເມວ ມມ ຌາຕີນໍ ເທວຕານມ຺ປີ ຊີວິຕໍ, ນ ໂຂ ປນ ມໍ ຕຖາ ອຕ຺ຕໂນ ວິນາໂສ ພາເຊຕິ, ຍຖາ ຌາຕີນໍ, ຕສ຺ມາ ເນສໍ ມຍາ ຊີວິຕໍ ທາຕຸໍ ວຍ຺ຜຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຑ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍ ທິພ຺ພາລງ຺ການປຜິມຕ຺ຑິໂຕ ຣລ຺ໂລ ສິຣິຄພ຺ກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສກລຄພ຺ກໍ ເອໂກກາສໍ ກຕ຺ວາ ອຸສ຺ສີສກປສ຺ເສ ໂຣທມາໂນ ອຕ຺ຎາສິ. ຣາຊາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ກີຕຕສິໂຕ ເຕນ ສທ຺ຊິ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗.

“ກາ ຕ຺ວໍ ສຸທ຺ເຊຫິ ວຕ຺ເຖຫິ, ອເຜ ເວຫາຍສໍ ຖິຕາ;

ເກນ ຕ຺ຍາສ຺ສູນິ ວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ກຸໂຕ ຕໍ ກຍມາຄຕ”ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກາ ຕ຺ວນ຺ຕິ ນາຄຍກ຺ຂສຸປ຺ຕ຺ຕາສກ຺ກາທີສຸ ກາ ນາມ ຕ຺ວນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉຕີ. ວຕ຺ເຖຫີຕິ ວຈນມຕ຺ຕເມເວຕໍ, ສພ຺ເພປີ ປນ ທິພ຺ພາລງ຺ກາເຣ ສນ຺ຊາເຍວມາຫ. ອເຜຕິ ອປ຺ປຜິເຜ ອາກາເສ. ເວຫາຍສນ຺ຕິ ຕສ຺ເສວ ເວວຈນໍ. ເກນ ຕ຺ຍາສ຺ສູນິ ວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ເກນ ກາຣເຕນ ຕວ ອສ຺ສູນິ ວຕ຺ຕນ຺ຕິ. ກຸໂຕຕິ ຌາຕິວິໂຍຄຊນວິນາສາທີນໍ ກີ ນິສ຺ສາຍ ຕໍ ກຍມາຄຕນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉຕີ.

ຕໂຕ ເທວຣາຊາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘.

“ຕເວວ ເທວ ວິຊິເຕ, ກທ຺ທສາໂລຕິ ມໍ ວິທູ;

ສຜຸຄິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ, ຕິຜຸຄໂຕ ປູຊິຕສ຺ສ ເມ.

໑໕.

‘‘ກາຣຍນ຺ຕາ ນຄຣານິ, ອຄາເຣ ຈ ທິສມ຺ປຕິ;

ວິວິເຮ ຈາປິ ປາສາເທ, ນ ມໍ ເຕ ອຈ຺ຈມລ຺ລິສ຺ສຸໍ;

ຍເຖວ ມໍ ເຕ ປູເຊສຸໍ, ຕເຖວ ຕ຺ວມ຺ປິ ປູຊຍາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕິຜຸຄໂຕຕິ ສກລພາຣາຕສີນຄເຣຫິ ເຈວ ຄາມນິຄເມຫິ ຈ ຕຍາ ຈ ປູຊິຕສ຺ສ ນິຈ຺ຈໍ ພລິກມ຺ມລ຺ຈ ສກ຺ກາຣລ຺ຈ ລກນ຺ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ ອິມສ຺ມິ ອຸຍ຺ຍາເນ ຕິຜຸຄນ຺ຕສ຺ສ ເອຕ຺ຕໂກ ກາໂລ ຄໂຕຕິ ທສ຺ເສຕິ. ນຄຣານິຕິ ນຄຣປ຺ຜິສຸງຂຣຕກມ຺ມານິ. ອຄາເຣຈາຕິ ກູມິເຄຫານິ. ທິສມ຺ປຕິຕິ ທິສານໍ ປຕິ, ມຫາຣາຊ. ນ ມໍ ເຕຕິ ເຕ ນຄຣປ຺ຜິສຸງຂຣຕາທີນິ ກໂຣນ຺ຕາ ອິມສ຺ມິ ນຄເຣ ໂປຣາຕກຣາຊາໂນ ມໍ ນາຕິມລ຺ລິສຸໍ ນາຕິກ຺ກມິສ຺ ນ ວິເຫຄຍິສ຺, ມມ ນິວາສຣຸກ຺ຂໍ ຂິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມໍ ນ ກຣີສ຺, ມຍ຺ຫໍ ປນ ສກ຺ກາຣເມວ ກຣີສູຕິ ອວຈ. ຍເຖວາຕິ ຕສ຺ມາ ຍເຖວ ເຕ ໂປຣາຕກຣາຊາໂນ ມໍ ປູຊຍິສ຺, ເອໂກປິ ອິມໍ ຣຸກ຺ຂໍ ນ ຂິນ຺ທາເປສິ, ຕ຺ວລ຺ຈາປິ ມໍ ຕເຖວ ປູຊຍ, ມາ ເມ ຣຸກ຺ຂໍ ເຂທຍີຕິ.

ຕໂຕ ຣາຊາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອການີ –

໑໖.

‘‘ຕໍ ອິວາຫໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ຖູລໍ ກາເຍນ ເຕ ທຸມໍ;

ອາໂຣຫປຣິຕາເຫນ, ອກິຣູໂປສີ ຊາຕິຍາ.

໑໗.

‘‘ປາສາທໍ ກາຣຍິສ຺ສາມິ, ເອກຕ຺ຖມ຺ກໍ ມໂນຣມໍ;

ຕຕ຺ຖ ຕໍ ອຸປເນສ຺ສາມິ, ຈີຣໍ ເຕ ຍກ຺ຂ ຊີວິຕ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກາເຍນາຕິ ປມາເຕນ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຕວ ປມາເຕນ ຕໍ ວິຍ ຖູລໍ ມຫນ຺ຕໍ ອລ຺ລໍ ທຸມໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ຕ຺ວລ຺ເລວ ປນ ອາໂຣຫປຣິຕາເຫນ ສ຺ຊາຕສຸງຂາຕາຍ ສມສຕ຺ຄາເນົາຊກາວປ຺ປກາຣາຍ ຊາຕິຍາ ຈ ອກິຣູໂປ ໂສກຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ເອກຖມ຺ກປາສາທາຣໂຫຕີຕິ. ປາສາທນ຺ຕິ ຕສ຺ມາ ຕໍ ເຂທາເປຕ຺ວາ ອທໍ ປາສາທໍ ກາຣາເປສ຺ສາເມວ. ຕຕ຺ຖ ຕນ຺ຕິ ຕໍ ປນາຫໍ ສມ຺ມ ເທວຣາຊ, ຕຕ຺ຖ ປາສາເທ ອຸປເນສ຺ສາມິ, ໂສ ຕ຺ວໍ ມຍາ ສທ຺ຂີ ເອກໂຕ ວສນ຺ໂຕ ອຄຸຄຄນ຺ຂມາລາທີນິ ລກນ຺ໂຕ ສກ຺ກາຣປ຺ປຕ຺ໂຕ ສຸຂໍ ຊີວິສ຺ສສີ, ນິວາສຜຸຄານາກາເວນ ເມ ວິນາໂສ ກວິສ຺ສຕີຕິ ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ຈີຣໍ ເຕ ຍກ຺ຂ ຊີວິຕໍ ກວິສ຺ສຕີຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເທວຣາຊາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອການີ –

໑໘.

‘‘ເອວໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸທປາທິ, ສຣີເຣນ ວິນາກາໂວ;

ປຸຖຸໂສ ມໍ ວິກນ຺ຕິຕ຺ວາ, ຂຕ຺ທໂສ ອວກນ຺ຕຖ຺.

໑໙.

‘‘ອຄ຺ເຄ ຈ ເຊຕ຺ວາ ມຊ຺ເຊ ຈ, ປຈ຺ຉາ ມູລມ຺ຫິ ຉິນ຺ທຖ;

ເອວໍ ເມ ຉິຊ຺ຊມານສ຺ສ, ນ ທຸກ຺ຂໍ ມຣຕໍ ສິຍາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເອວໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸທປາທິຕິ ຍທິ ເອວໍ ຈິຕ຺ຕໍ ຕວ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ. ສຣີເຣນ ວິນາກາໂວຕິ ຍທິ ເຕ ມມ ສຣີເຣນ ກທ຺ທສາລຣຸກ຺ເຂນ ສທ຺ຒີ ມມ ວິນາກາໂວ ປຕ຺ຖິໂຕ. ປຸຖຸໂສຕິ ພຫຸຜາ. ວິກນ຺ຕິຕ຺ວາຕິ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ. ຂຕ຺ທໂສຕິ ຂຕ຺ທາຂຕ຺ທໍ ກຕ຺ວາ ອວກນ຺ຕຖ຺. ອຄ຺ເຄ ຈາຕິ ອວກນ຺ຕນ຺ຕາ ປນ ປຖມໍ ອຄ຺ເຄ, ຕໂຕ ມຊ຺ເຊ ເຊຕ຺ວາ ສພ຺ພປຈ຺ຉາ ມູເລ ຉິນ຺ທຖ. ເອວຌ຺ຫິ ເມ ຉິຊ຺ຊມານສ຺ສ ນ ທຸກ຺ຂໍ ມຣຕໍ ສິຍາ, ສຸຂໍ ນຸ ຂຕ຺ທໂສ ກເວຍ຺ຍາຕິ ຍາຈຕິ.

ຕໂຕ ຣາຊາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອພາສິ –

໔໐.

‘‘ຫຕ຺ຖປາທໍ ຍຖາ ຉິນ຺ເທ, ກຕ຺ຕນາສຌ຺ຈ ຊີວໂຕ;

ຕໂຕ ປຈ຺ຉາ ສິໂຣ ຉິນ຺ເທ, ຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ມຣຕໍ ສິຍາ.

໔໑.

‘‘ສຸຂໍ ນຸ ຂຕ຺ທໂສ ຉິນ຺ນໍ, ກທ຺ທສາລ ວນປ຺ປຕິ;

ກິເຫຕຸ ກິ ອຸປາທາຍ, ຂຕ຺ທໂສ ຉິນ຺ນມິຈ຺ຉສີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຫຕ຺ຖປາທນ຺ຕິ ຫຕ຺ເຖ ຈ ປາເທ ຈ. ຕໍ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ ເອວໍ ປຝິປາຝິຍາ ຉິຊ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ໂຈຣສ຺ສ ຕໍ ມຣຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ສິຍາ. ສຸຂໍ ນູຕິ ສມ຺ມ ກທ຺ທສາລ, ວຊ຺ຊປ຺ປຕ຺ຕາ ໂຈຣາ ສຸເຂນ ມຣິຕຸກາມາ ສີສຈ຺ເຊທໍ ຍາຈນ຺ຕິ, ນ ຂຕ຺ທໂສ ເຊທນໍ, ຕ຺ວໍ ປນ ເອວໍ ຍາຈສິ, ເຕນ ຕໍ ປຸຈ຺ຉາມິ ‘‘ສຸຂໍ ນຸ ຂຕ຺ທໂສ ຉິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ. ກິເຫຕູຕິ ຂຕ຺ທໂສ ຉິນ຺ນໍ ນາມ ນ ສຸຂໍ, ກາຣເຕນ ປເນຕ຺ຖ ກວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ຕໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອວມາຫ.

ອຖສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ກທ຺ທສາໂລ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອພາສິ –

໔໒.

‘‘ຍຌ຺ຈ ເຫຕຸມຸປາທາຍ, ເຫຕຸໍ ຜມ຺ມູປສໍຫິຕໍ;

ຂຕ຺ທໂສ ຉິນ຺ນມິຈ຺ຉາມິ, ມຫາຣາຊ ສຸໂຕຫິ ເມ.

໔໓.

‘‘ຌາຕີ ເມ ສຸຂສໍວທ຺ຜາ, ມມ ປສ຺ເສ ນິວາຕຊາ;

ເຕປີທຳ ອຸປ຺ຫີເສຍ຺ຍ, ປ຺ເຣສ຺ ອສຸໂຂຈິຕ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເທຕ຺ຸ ສມ຺ມູປສ຺ຫິຕນ຺ຕິ ມຫາຣາຊ, ຍ຺ ເທຕຸສກາວຍຸຕ຺ຕເມວ, ນ ເທຕຸປ຺ຕິຣູປກ຺, ເທຕ຺ຸ ອຸປ຺າທາຍ ອາຣພ຺ກ ສນ຺ສາຍາທ຺ ຂຕ຺ຫໂສ ລິນ຺ນມິຈ຺ຉາມິ, ຕ຺ ໂອທິຕໂສໂຕ ສຸໂຕຫີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຌາຕິເມຕິ ມມ ກທ຺ທສາລຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຉາຍາຍ ສຸຂສ຺ວທ຺ສາ ມມ ປສ຺ເສ ຕຣຸຕສາລຣຸກ຺ເຂສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ມຍາ ກຕວາຕປ຺ຣິຕ຺ຕາຕຕ຺ຕາ ນິວາຕຊາ ມມ ຌາຕກາ ເທວສງ຺ຆາ ອຕ຺ຖິ, ເຕ ອທ຺ ວິສາລສາຂວິຍໂປ ມູເລ ລິນ຺ທິຕ຺ວາ ປຕນ຺ໂຕ ອຸປ຺ຫີເສຍ຺ຍ຺, ສ຺ກຄ຺ຄວິມາເນ ກ໌ໂຣນ຺ໂຕ ວິນາເສຍ຺ຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປ຺ເຣສ຺ ອສຸໂຂຈິຕນ຺ຕິ ເອວ຺ ສນ຺ເຕ ມຍາ ເຕສ຺ ປ຺ເຣສ຺ ຌາຕິເທວສງ຺ຆານ຺ ອສຸຂ຺ ທຸກ຺ຂ຺ ໂອຈິຕ຺ ວທ຺ຒິຕ຺, ນ ຈາທ຺ ເຕສ຺ ທຸກ຺ຂກາໂມ, ຕສ຺ມາ ກທ຺ທສາລ຺ ຂຕ຺ຫໂສ ຂຕ຺ຫໂສ ລິນ຺ທາເປມິຕິ ອຍເມຕ຺ຖາຣິປ຺ປ຺າໂຍ.

ຕ຺ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ‘‘ສມ຺ມິໂກ ວຕາຍ຺, ເທວປຸຕ຺ໂຕ, ອຕ຺ຕໂນ ວິມານວິນາສໂຕປີ ຌາຕີນ຺ ວິມານວິນາສ຺ ນ ອິຈ຺ຉຕິ, ຌາຕີນ຺ ອຕ຺ຖຈຣິຍ຺ ຈຣຕິ, ອກຍມສ຺ສ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໘໔.

‘‘ເຈເຕຍ຺ຍຣູປ຺ ເຈເຕສິ, ກທ຺ທສາລ ວນປ຺ປ຺ຕິ;

ຫິຕກາໂມສິ ຌາຕີນ຺, ອກຍ຺ ສມ຺ມ ທມ຺ມິ ເຕ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເຈເຕຍ຺ຍຣູປ຺ ເຈເຕສີຕິ ຌາຕີສຸ ມຸທຸຈິຕ຺ຕຕາຍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກເມວ ຈິນ຺ເຕສິ. ເຉເທຍ຺ຍຣູປ຺ ເຉເທສີຕິປີ ປ຺າໂຖ. ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຂຕ຺ຫໂສ ລິນ຺ນມິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເຉເທຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກເມວ ເຉເທສີຕິ. ອກຍນ຺ຕິ ເອຕສ຺ມຶ ເຕ ສມ຺ມ, ຄຸເຕ ປສີທິຕ຺ວາ ອກຍ຺ ທທາມິ, ນ ເມ ປ຺າສາເທນຕ຺ໂຖ, ນາທ຺ ຕ຺ ເຉທາເປສ຺ສາມິ, ຄຈ຺ຉ ຌາຕິສງ຺ຆປ຺ຣິວຸໂຕ ສກ຺ກຕຄຣຸກໂຕ ສຸຂ຺ ຊີວາຕິ ອາຫ.

ເທວຣາຊາ ຣຌ຺ໂຌ ສມ຺ມ຺ ເທເສຕ຺ວາ ອຄມາສິ. ຣາຊາ ຕສ຺ໂສວາເທ ຖຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປ຺ຸຌ຺ຌານິ ກຕ຺ວາ ສຄ຺ຄປ຺ຸຣ຺ ປູເຣສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມ຺ ສມ຺ມເທສນ຺ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວ຺, ກິກ຺ຂເວ, ປ຺ຸພ຺ເພປີ ຕຖາຄໂຕ ຌາຕຕ຺ຖຈຣິຍ຺ ອຈຣິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກ຺ ສໂມສາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ຕຣຸຕສາເລສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕເທວຕາ ພຸທ຺ສປ຺ຣິສາ, ກທ຺ທສາລເທວຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ກທ຺ທສາລຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທຸຕິຍາ.

[໔໖໖] ໓. ສມຸທ຺ທວາຕິຊຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ກສນ຺ຕິວປ຺ນ຺ຕິ ເຕ ຊນາຕິ ອິທ຺ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ປຌ຺ຈ ກຸລສຕານິ ຄເທຕ຺ວາ ນິຣເຍ ປ຺ຕິຕກາວ຺ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ໂສ ຫິ ອຄ຺ຄສາວເກສຸ ປ຺ຣິສ຺ ຄເທຕ຺ວາ ປກ຺ກນ຺ເຕສຸ ໂສກ຺ ສນ຺ສາເຣຕ຺ຸ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອຸຕ຺ຫໂລຫິເຕ ມຸຂໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ພລວເວທນາປີລຸອິໂຕ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຄຸຕ຺ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ‘‘ອຫເມວ ນວ ມາເສ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອນຕ຺ຖ຺ ຈິນ຺ເຕສຶ, ສຕ຺ຖຸ ປນ ມຍິ ປ຺າປຈິຕ຺ຕ຺ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອສີຕິມຫາເຖຣານມ຺ປີ ມຍິ ອາຆາໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ມຍາ ກຕກມ຺ເມນ ອຫເມວ ອິທານິ ອນາໂຖ ຊາໂຕ, ສຕ຺ຖາຣາປີມ຺ຫິ ວິສ຺ສຍ຺ໂຖ ມຫາເຖເຣຫິປີ ຌາຕິເສຍ຺ເຖນ ຣາຫຸລຕ຺ເຖເຣນປີ ສກ຺ຍຣາຊກຸເລຫິປີ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣ຺ ຂມາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ປ຺ຣິສາຍ ສຌ຺ຌ຺ ທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານ຺ ປຌ຺ຈເກນ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕຶ ຣຕ຺ຕຶ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ໂກສລຣຍ຺ຖ຺ ສມ຺ປ຺າປ຺ຸຕິ. ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສິ ‘‘ເທວທຕ຺ໂຕ ກິຣ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກ຺ ຂມາເປຕ຺ຸ ອາຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ. ‘‘ອານນ຺ທ, ເທວທຕ຺ໂຕ ມມ ທສ຺ສນ຺ ນ ລກິສ຺ສຕີ’’ຕິ.

ອຖ ຕສ຺ມິ ສາວຕ຺ຖິນຄຣທ຺ວາຣໍ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ປຸນ ເຖໂຣ ອາໂຣເຈສິ, ກຄວາປິ ຕເຖວ ອວຈຯ ຕສ຺ສ ເຊຕວເນ ໂປກ຺ຂຣຕິຍາ ສມີປ຺ ອາຄຕສ຺ສ ປາປ຺ ມຕ຺ຖກໍ ປາປຸຕິ, ສຣີເຣ ທາໂຫ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊິ, ນ຺ຫຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປີວິຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ "ມລ຺ຈກໂຕ ມໍ ອາວຸໂສ ໂອຕາເຣຖ, ປານີຍໍ ປີວິສ຺ສາມີ"ຕິ ອາຫຯ ຕສ຺ສ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ຄປິຕມຕ຺ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສາເທ ອລທ຺ເທເຍວ ມຫາປຖວີ ວິວຣມທາສິຯ ຕາວເທວ ຕໍ ອວີຈິໂຕ ອຄ຺ຄິຊາລາ ອຸຜ຺ຖາຍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫີຯ ໂສ "ປາປກມ຺ມໍ ເມ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຄຸເຕ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ –

"ອິເມຫິ ອຜ຺ຖີຫິ ຕມຄ຺ຄປຸຄ຺ຄລໍ, ເທວາຕິເທວໍ ນຣທມ຺ມສາຣຖິ;

ສມນ຺ຕຈກ຺ຂຸໍ ສຕປຸລ຺ລລກ຺ຂຕໍ, ປາເຕຫິ ພຸທ຺ຂໍ ສຣຕໍ ອຸເປມີ"ຕີຯ (ມິຯ ປຯ ໔ຯ໑ຯ໖) –

ອິມາຍ ຄາຖາຍ ສຣເຕ ປຕິຜ຺ຖຫນ຺ໂຕ ອວີຈິປຣາຍໂຕ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ສ ປນ ປລ຺ຈ ອຸປຜ຺ຖາກກຸລສຕານິ ອເຫສຸໍຯ ຕານິປີ ຕປ຺ປກ຺ຂິການິ ຫຸຕ຺ວາ ທສພລໍ ອກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ອວີຈິມ຺ຫິເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ຕີສຸຯ ເອວໍ ໂສ ຕານິ ປລ຺ຈ ກຸລສຕານິ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ອວີຈິມ຺ຫິ ປຕິຜ຺ຖິໂຕຯ

ອເຖກທິວສໍ ກິກ຺ຂູ ຂມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຜ຺ຖາເປສຸໍ "ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ໂຕ ປາໂປ ລາກສກ຺ການຄິທ຺ເຕາຍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເທ ອຜ຺ຖາເນ ໂກປ຺ ພນ຺ຂິຕ຺ວາ ອນາຄຕກຍມໂນໂລເກຕ຺ວາ ປລ຺ຈຫິ ກຸລສເຕຫິ ສທ຺ຂີ ອວີຈິປຣາຍໂຕ ຊາໂຕ"ຕີຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຂິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ເທວທຕ຺ໂຕ ລາກສກ຺ການຄິທ຺ໂຮ ຫຸຕ຺ວາ ອນາຄຕກຍໍ ນ ໂອໂລເກສິ, ປຸພ຺ເພປິ ອນາຄຕກຍໍ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນ ສຸຂຄິທ຺ເຂນ ສທ຺ຂີ ປຣິສາຍ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ພາຣາຕສີໂຕ ອວິທູເຣ ກຸລສຫສ຺ສນິວາໂສ ມຫາວທ຺ຒກີຄາໂມ ອໂຫສິຯ ຕຕ຺ຖ ວທ຺ຒກີ "ຕຸມ຺ຫາກໍ ມລ຺ຈໍ ກຣິສ຺ສາມ, ປີຄໍ ກຣິສ຺ສາມ, ເຄຫໍ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ພຫຸໍ ອິຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກິລ຺ຈິ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ຂີສຸຯ ມນຸສ຺ສາ ທິຜ຺ຖທິຜ຺ເຖ ວທ຺ຒກີ ໂຈເທນ຺ຕິ ປລິພຸທ຺ເຂນ຺ຕີຯ ເຕ ອິຕາຍິເກຫິ ອຸປທ຺ທຸຕາ ສຸຂໍ ວສິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ "ວິເທສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ວສິສ຺ສາມາ"ຕິ ອຣລ຺ລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຣຸກ຺ເຂ ຂິນ຺ທິຕ຺ວາ ມຫຕີ ນາວໍ ພນ຺ຂິຕ຺ວາ ນທີ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຄາມໂຕ ຄາວຸຕທ຺ຒໂຍຊນມຕ຺ເຕ ຖາເນ ຖເປຕ຺ວາ ອທ຺ຂຣຕ຺ຕສມເຍ ຄາມໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາຣມາທາຍ ນາວຜ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນາວໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ອນຸກ຺ກເມນ ມຫາສມຸທ຺ທໍ ປວິສິຕ຺ວາ ວາຕເວເຄນ ວິຈຣນ຺ຕາ ສມຸທ຺ທມຊ຺ເຊ ເອກໍ ທີປກໍ ປາປຸຕິສຸຯ ຕສ຺ມິ ປນ ທີປເກ ສຍໍຊາຕສາລີອຸຈ຺ຊຸກທລີອມ຺ພຊມ຺ພຸປນສຕາລນາລຸອິເກຣາທີນິ ວິວິຂຜລານິ ອຕ຺ຖິ, ອລ຺ລຕໂຣ ປກິນ຺ນນາໂວ ປຸຣິໂສ ປຖມຕຣໍ ຕໍ ທີປກໍ ປຕ຺ວາ ສາລີກຕ຺ຕໍ ກຸລ຺ຊມາໂນ ອຸຈ຺ຊຸອາທີນິ ຂາທມາໂນ ຖູລສຣີໂຣ ນຄ຺ໂຄ ປຣູລ຺ຫເກສມສ຺ສຸ ຕສ຺ມິ ທີປເກ ປຜິວສຕິຯ

ວທ຺ຒກີ ຈິນ຺ຕຍີສຸ "ສເຈ ອຍໍ ທີປໂກ ຣກ຺ຂສປຣິຄ຺ຄຫິໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ສພ຺ເພປີ ອມ຺ເຫ ວິນາສໍ ປາປຸຕິສ຺ສາມ, ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມ ຕາວ ນ"ນ຺ຕິຯ ອຖ ສຕ຺ຕຜ຺ຖ ປຸຣິສາ ສູຣາ ພລວນ຺ໂຕ ສນ຺ນທ຺ຂປລ຺ຈາວຸຂາ ຫຸຕ຺ວາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ທີປກໍ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫີສຸຯ ຕສ຺ມິ ຂເຕ ໂສ ປຸຣິໂສ ກຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສ ອຸຈ຺ຊຸຣສໍ ປີວິຕ຺ວາ ສຸຂປ຺ປຕ຺ໂຕ ຣມຕີເຍ ປເທເສ ຣຊຕປຜ຺ຜສທິເສ ວາລຸກຕເລ ສີຕຈ຺ຂາຍາຍ ອຸຕ຺ຕານໂກ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ "ຊມ຺ພຸທີປວາສີໂນ ກສນ຺ຕາ ວປນ຺ຕາ ເອວຣູປ຺ ສຸຂໍ ນ ລກນ຺ຕິ, ຊມ຺ພຸທີປໂຕ ມຍ຺ຫໍ ອຍເມວ ທີປໂກ ວຣ"ນ຺ຕິ ຄາຍມາໂນ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິຯ ອຖ ສຕ຺ຖາ ກິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ "ໂສ ກິກ຺ຂເວ ປຸຣິໂສ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ"ຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໕ຯ

"ກສນ຺ຕິ ວປນ຺ຕິ ເຕ ຊນາ, ມນຸຊາ ກມ຺ມຜລູປຊີວິໂນ;

ນຍິມສ຺ສ ທີປກສ຺ສ ກາຄິໂນ, ຊມ຺ພຸທີປາ ອິທເມວ ໂນ ວຣ"ນ຺ຕີຯ

ຕຕ຺ຖ ເຕ ຊນາຕິ ເຕ ຊມ຺ພຸທິປ຺ວາສິໂນ ຊນາ຺ ກມ຺ມຜລູປ຺ຊີວິໂນຕິ ນານາກມ຺ມານໍ ຜລູປ຺ຊີວິໂນ ສຕ຺ຕາ຺

ອຖ ເຕ ທີປ຺ກໍ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕາ ປຸຣິສາ ຕສ຺ສ ຄິຕສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ "ມນຸສ຺ສສທ຺ໂທ ວິຍ ສຸຍ຺ຍຕິ, ຊານິສ຺ສາມ ນ"ນ຺ຕິ ສທ຺ທານຸ ສາເຣນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປຸຣິສໍ ທິສ຺ວາ "ຍກ຺ໂຂ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ກິຕ຺ຕສິຕາ ສເຣ ສນ຺ນຫິສ຺຺ ໂສປິ ເຕ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສກເຍນ "ນາຫໍ, ສາມິ, ຍກ຺ໂຂ, ປຸຣິໂສມ຺ຫິ, ຊີວິຕໍ ເມ ເທຖາ"ຕິ ຍາຈນ຺ໂຕ "ປຸຣິສາ ນາມ ຕຸມ຺ຫາທິສາ ນຄ຺ຄາ ນ ໂຫນ຺ຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສກາວໍ ວິຄ຺ຄາເປສິ຺ ເຕ ຕໍ ປຸຣິສໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ອາຄຕ ນິຍາມໍ ປຸຈ຺ຊິສ຺຺ ໂສປິ ສພ຺ພໍ ເຕສໍ ກເຖຕ຺ວາ "ຕຸມ຺ເຫ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຄ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອິຘາຄຕາ , ອຍໍ ອຸຕ຺ຕມທີໂປ, ນ ເອຕ຺ຖ ສຫຕ຺ເຖນ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຊີວນ຺ຕີ, ສຍໍຊາຕສາລິນຄ຺ເຈວ ອຸຈ຺ຊຸອາທີນຄ຺ເຈຕ຺ຖ ອນ຺ໂຕ ນຕ຺ຖີຕິ ອນຸກ຺ກຕ຺ຄຸນ຺ຕາ ວສຖາ"ຕິ ອາຫ຺ ອິຘ ປນ ວສນ຺ຕານໍ ອມ຺ຫາກໍ ອຄ຺ໂຄ ປຣິປ຺ນ຺ໂຖ ນຕ຺ຖີ, ອຄ຺ຄໍ ກຍໍ ເອຕ຺ຖ ນຕ຺ຖີ, ອຍໍ ປນ ອມນຸສ຺ສປຣິຄ຺ຄທີໂຕ, ອມນຸສ຺ສາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸຈ຺ຈາຣປ຺ສ຺ສາວໍ ທິສ຺ວາ ກຸຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ກໂຣນ຺ຕາ ວາລຸກໍ ວິຍູທິຕ຺ວາ ວາລຸກາຍ ປຟິຈ຺ຊາເທຍ຺ ຍາຖ, ເອຕ຺ຕກໍ ອິຘ ກຍໍ, ອຄ຺ຄໍ ນຕ຺ຖີ, ນິຈ຺ຈໍ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ກເວຍ຺ຍາຖາຕີ຺ ເຕ ຕຕ຺ຖ ວາສໍ ອຸປ຺ຄຈ຺ຊິສ຺຺ ຕສ຺ມີ ປນ ກຸລສຫສ຺ເສ ປຄ຺ຈນ຺ນໍ ປຄ຺ຈນ຺ນໍ ກຸລສຕານໍ ເຊຍ຺ຄ຺ກາ ທ຺ເວ ວທ຺ຒກີ ອເຫສ຺ຸ ເຕສຸ ເອໂກ ພາໂລ ອໂຫສິ ຣສຄິທ຺ໂຘ, ເອໂກ ປຕ຺ທິໂຕ ຣເສສຸ ອນລ຺ລີໂນ຺

ອປຣກາເຄ ສພ຺ເພປິ ເຕ ຕຕ຺ຖ ສຸຂໍ ວສນ຺ຕາ ຖູລສຣີຣາ ຫຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ຕຍິສຸ "ຈິຣໍ ປີຕາ ໂນ ສຸຣາ, ອຸຈ຺ຊຸຣເສນ ເມຣຍໍ ກຕ຺ວາ ປີວິ ສ຺ສາມາ"ຕິ຺ ເຕ ເມຣຍໍ ກາເຣຕ຺ວາ ປີວິຕ຺ວາ ມທວເສນ ຄາຍນ຺ຕາ ນຈ຺ຈນ຺ຕາ ກີລອນ຺ຕາ ປມຕ຺ຕາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອຸຈ຺ຈາຣປ຺ສ຺ສາວໍ ກຕ຺ວາ ອປ຺ປຟິຈ຺ຊາເທຕ຺ວາ ທີປ຺ກໍ ເຊຄ຺ຈ຺ຊໍ ປຟິກູລໍ ກຣີສ຺ຸ ເທວຕາ "ອິເມ ອມ຺ຫາກໍ ກີລອາມຕ຺ທລໍ ປຟິກູລໍ ກໂຣນ຺ຕີ"ຕິ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ "ມຫາສມຸທ຺ທໍ ອຸຕ຺ຕຣາເປຕ຺ວາ ທີປ຺ກໂຘວນໍ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ "ອຍໍ ກາລອປ຺ກ຺ໂຂ, ອຊ຺ຊ ອມ຺ຫາກໍ ສ ມາຄໂມ ຈ ກີນ຺ໂນ, ອິໂຕ ທານີ ປນ຺ນຣສເມ ທິວເສ ປຸຕ຺ຕມິຊ຺ໂປສຖທິວເສ ຈນ຺ທສ຺ສຸຄ຺ຄມນເວລາຍ ສມຸທ຺ທໍ ອຸພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສພ຺ເພປິເມ ຬາເຕສ຺ສາມາ"ຕິ ທິວສໍ ຖປ຺ຍິສ຺຺ ອຖ ເນສໍ ອນ຺ຕເຣ ເອໂກ ຘມ຺ມິໂກ ເທວປຸຕ຺ໂຕ "ມາ ອິເມ ມມ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ສ ນສ຺ສິສູ"ຕິ ອນຸກມ຺ປາຍ ເຕສຸ ສາຍມາສໍ ກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາ ພຣທ຺ວາເຣ ສຸຂກຖາຍ ນິສິນ຺ເນສຸ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຟິມຕ຺ທິໂຕ ສກລທີປໍ ເອໂກກາສໍ ກຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣາຍ ທິສາຍ ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ "ອມ຺ໂກ ວທ຺ຒກີ, ເທວຕາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກຸທ຺ຘາ຺ ອິມສ຺ມີ ຖາເນ ມາ ວສິຕ຺ຖ, ອິໂຕ ອທ຺ຒມາສຈ຺ຈເຍນ ທີ ເທວຕາ ສມຸທ຺ທໍ ອຸພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສພ຺ເພວ ຕຸມ຺ເຫ ຬາເຕສ຺ສນ຺ຕີ, ອິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປ ລາຍຖາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໔໓຺

"ຕິປ຺ຄ຺ຈຣຕ຺ຕູປຄຕມ຺ຫິ ຈນ຺ເທ, ເວໂຄ ມຫາ ເຫຫິຕິ ສາຄຣສ຺ສ;

ອຸປ຺ລວິສ຺ສໍ ທີປ຺ມິມໍ ອຸລຸອາຣໍ, ມາ ໂວ ວທີ ຄຈ຺ຊຖ ເລຕານຄ຺ຄ"ນ຺ຕີ຺

ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ລວິສ຺ສນ຺ຕີ ອິມໍ ທີປ຺ກໍ ອຸປ຺ລວນ຺ໂຕ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣນ຺ໂຕ ອກິກວິສ຺ສຕິ຺ ມາ ໂວ ວທີຕິ ໂສ ສາຄຣເວໂຄ ຕຸມ຺ເຫ ມາ ວທີ຺

ອິຕິ ໂສ ເຕສໍ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຖານເມວ ຄໂຕ຺ ຕສ຺ມີ ຄເຕ ອປໂຣ ສາຫສິໂກ ກກ຺ຂລ຺ໂອ ເທວປຸຕ຺ໂຕ "ອິເມ ອິມສ຺ສ ວຈນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປລາເຍຍ຺ຍຸໍ, ອຫໍ ເນສໍ ຄມນໍ ນິວາເຣຕ຺ວາ ສພ຺ເພປິເມ ມຫາວິນາສໍ ປາເປສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທິພ຺ພາລງ຺ ກາຣປຟິມຕ຺ທິໂຕ ສກລທີປໍ ເອໂກກາສໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຕາຍ ທິສາຍ ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ "ເອໂກ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ອິຘາຄໂຕ, ໂນ"ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ "ອາຄໂຕ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ໂສ ໂວ ກີ ກເຖສີ"ຕິ ວຕ຺ວາ "ອິມໍ ນາມ, ສາມີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ໂສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອິຘ ນິວາສໍ ນ ອິຈ຺ຊຕິ, ໂທເສນ ກເຖຕິ, ຕຸມ຺ເຫ ອຄ຺ຄຕ຺ຖ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ອິເຘວ ວສຖາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໔໗຺

"ນ ຊາຕຍໍ ສາຄຣວາຣິເວໂຄ, ອຸປ຺ລວິສ຺ສໍ ທີປ຺ມິມໍ ອຸລຸອາຣໍ;

ຕໍ ເມ ນິມິຕ຺ເຕຫີ ພຫູຫິ ທິຍຸຄໍ, ມາ ເກາຄ ກື ໂສຈຄ ໂມຫຄວ຺ໂຫ។

໔໘។

''ປຫູຕກກ຺ຂໍ ພຫຸອນ຺ນປານໍ, ປຕ຺ຕຕ຺ຄ ອາວາສມິມໍ ອຸລຸອາຣໍ;

ນ ໂວ ກຍໍ ປຜິປ຺ສ຺ສາມິ ກິລ຺ຈິ, ອາປຸຕ຺ຕປຸຕ຺ເຕຫິ ປໂມທຄວ຺ໂຫ''ຕິ។

ຕຕ຺ຄ ນ ຊາຕຍນ຺ຕີ ນ ຊາຕຸ ອຍໍ។ ມາ ເກາຄາຕິ ມາ ກາຍິຕ຺ຄ។ ໂມຫຄວ຺ໂຫຕິ ປໂມທິຕາ ປີຕິໂສມນສ຺ສຊາຕາ ໂຫຄ។ ອາປຸຕ຺ຕປຸຕ຺ເຕຫິຕິ ຍາວ ປຸຕ຺ຕານມ຺ປີ ປຸຕ຺ເຕຫິ ປໂມທຄ, ນຕ຺ຖິ ໂວ ອິມສ຺ມິ ຄາເມ ກຍນ຺ຕີ។

ເອວໍ ໂສ ອິມາຫິ ທ຺ວີຫິ ຄາຄາຫິ ເຕ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ។ ຕສ຺ສ ປກ຺ກນ຺ຕກາເລ ຣມ຺ມິກເທວປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນໍ ອນາທິຍນ຺ໂຕ ພາລວຫ຺ຒກີ ''ສຸຕນ຺ຕຸ ເມ, ໂກນ຺ໂຕ, ວຈນ''ນ຺ຕີ ເສສວຫ຺ຒກີ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປລ຺ຈມໍ ຄາຄມາຫ –

໔໙។

'ໂຍ ເທໂວຍໍ ທກ຺ຂິຕາຍໍ ທິສາຍໍ, ເຂມນ຺ຕີ ປກ຺ໂກສຕິ ຕສ຺ສ ສຈ຺ຈໍ;

ນ ອຸຕ຺ຕໂຣ ເວທິ ກຍາກຍສ຺ສ, ມາ ເກາຄ ກີ ໂສຈຄ ໂມຫຄວ຺ໂຫ''ຕິ។

ຕຕ຺ຄ ທກ຺ຂິຕາຍນ຺ຕີ ທກ຺ຂິຕາຍ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ។

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣສຄິທ຺ຣາ ປລ຺ຈສຕາ ວຫ຺ຒກີ ຕສ຺ສ ພາລສ຺ສ ວຈນໍ ອາທິຍິສ຺។ ອິຕໂຣ ປນ ປຕ຺ທິຕວຫ຺ຒກີ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ອນາທິຍນ຺ໂຕ ເຕ ວຫ຺ຒກີ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຈຕສ຺ໂສ ຄາຄາ ອກາສິ –

໕໐។

''ຍຄາ ອິເມ ວິປ຺ປວທນ຺ຕີ ຍກ຺ຂາ, ເອໂກ ກຍໍ ສໍສຕິ ເຂມເມໂກ;

ຕທິງ຺ຆ ມຍ຺ຫໍ ວຈນໍ ສຸຕາຄ, ຂິປ຺ປໍ ລຫຸໍ ມາ ວິນສ຺ສິມ຺ຫາ ສພ຺ເພ។

໕໑។

''ສພ຺ເພ ສມາຄມ຺ມ ກໂຣມ ນາວໍ, ໂທຕິ ທລ຺ຫໍ ສພ຺ພຍນ຺ຕູປປນ຺ນໍ;

ສເຈ ອຍໍ ທກ຺ຂິໂຕ ສຈ຺ຈມາຫ, ໂມຆໍ ປຜິກ຺ໂກສຕິ ອຸຕ຺ຕໂຣຍໍ;

ສາ ເຈວ ໂນ ເຫຫິຕິ ອາປທຕ຺ຄາ, ອິມລ຺ຈ ທີປໍ ນ ປຣິຈ຺ຈເຊມ។

໕໔។

''ສເຈ ຈ ໂຂ ອຸຕ຺ຕໂຣ ສຈ຺ຈມາຫ, ໂມຆໍ ປຜິກ຺ໂກສຕິ ທກ຺ຂິໂຕຍໍ;

ຕເມວ ນາວໍ ອភិຣຸຍ្ហ ສພ្ពេ, ເອວំ ມយំ ໂສត្ថិ ຕເຣម្ម ປារំ។

໑໑។

''ນ ເວ ສុគត្ថំ ປក្ខេម ເສព្ឋំ, ກរិញ្ញមាបាថគតំ គហេត្វា;

ໂຍ ຈិន ຕຈ្ឆំ ປវិវេចយេ គត្ថាតិ, ສ ເວ ນរោ ເສព្ឋម្ម្ភេតិ ຄាន''ន្តិ។

ຕត្ថ ວិប្ប្ហវហន្តិតិ ອញ្ញមញ្ញំ ວិរុទ្ធំ ວທន្តិ។ ລហុន្តិ ປុរិមស្ស ອត្ថុទីបនំ។ ໂທតិន្តិ ຄម្ភីរំ ມហានាវំ។ ສព្ពេយន្ត ຕູប្បន្នន្តិ ສព្ពេហិ ພិយាវិត្តាហិ ຍន្តេហិ ອុប្បន្នំ។ ສា ເຈວ ໂນ ເທហិតិ ອាបទត្ថាតិ ສា ຈ ໂນ ນាវា ປច្ឆាបិ ອុប្ប្ហន្នាយ ອាបទាយ ອត្ថາ ກវិស្សតិ, ອិមញ្ច ທិបឹ ນ ປរិច្ចជិស្សាម។ ຕເຣម្ម ຕរិស្សាម។ ນ ເວ ສុគត្ថន្តិ ນ ເວ ສຸ ខេមោ ຄត្ថិតព្ពំ។ ເສព្ឋន្តិ ອុត្តមំ ຕតំ ສច្ចំ។ ກរិញ្ញន្តិ ປុរិមវចនំ ອុប្បាទាយ ປច្ឆិមវចនំ ກរិញ្ញំ ນាម។ ອិទាប៊ី ''ນ ເວ ສុគត្ថា''ន្តិ ອនុວត្តតេវ។ ອិទំ ວុត្តំ ໂហតិ – ອម្ភោ ວឝុណក៏, ເຍນ ເກនចិ ປក្ខេម ວុត្តវចនំ ''ອិទមេវ ເສព្ឋំ ຕតំ ສច្ច''ន្តិ ສុខំ ນ គត្ថិតព្ពមេວ, ຍថា ຈ តំ, ເອວំ ກរិញ្ញំ គច្ឆា ວុត្តវចនម្បិ ''ອិទមេវ ຕតំ ສច្ច''ន្តិ ນ គត្ថិតព្ពំ។ ຍំ ປន ໂສតវិសយំ ອាបាថគតំ ໂហតិ, តំ ອាបាថគតំ គហេត្វា ໂຍ ອិន ປញ្ញិតបុរិໂສ ປុរិមវចនញ្ច ປច្ឆិមវចនញ្ច ປវិវេចយេ ວិចិនិត្វា ຕីរេត្វា ອុប្បរិក្ខិត្វា ຕច្ឆំ គត្ថាតិ, ຍំ ຕតំ ສច្ចំ ສភាវភូតំ, ຕເທວ ປច្ចក្ខំ ກត្វា គត្ថាតិ។ ສ ເວ ນរោ ເສព្ឋម្ម្ភេតិ ຄាន្តិ ໂສ ອុត្តមំ ຄានំ ອុເປតិ ອធិគច្ឆតិ ວិន្ទតិ ລភតិតិ។

ໂສ ເອវញ្ច ປន ວត្វា ອាហ – ''ອម្ភោ, ມយំ ທ្វិន្នម្បិ ເທວតានំ ວចនំ ກរិស្សាម, ນាវំ ຕាວ ສជ្ជេຍ្យាម។ ສເຈ ປឋមស្ស ວចនំ ສច្ចំ ກវិស្សតិ, តំ ນាវំ ອភិរុហិត្វា ປលាយិស្សាម, ອថ ອិតរស្ស ວចនំ ສច្ចំ ກវិស្សតិ, ນាវំ ເອកមន្តេ ຄបេត្វា ອិធេວ ວសិស្សាមា''តិ។ ເອວំ ວុត្តេ ພាលວឝុណក៏ ''ອម្ភោ, ຕ្វំ ອុທកបាតិយំ ສុស្សុមារំ ປស្សសិ, ອតិວ ທិឍំ ປស្សសិ, ປឋមເທวបុត្តោ ອម្ហេສុ ໂທສວເສນ ກថេសិ, ປច្ឆិໂມ ສិເນហេນេວ, ອិមំ ເອວរូបំ ວរទិបំ ປហាយ ກុហឹ គមិស្សាម, ສເຈ ປន ຕ្វំ គន្តុកាໂມ, ຕວ ປរិសំ គត្ថិត្វា ນាវំ ກរោហិ, ອម្ហាកំ ນាវាយ ກិច្ចំ ນត្ថី''តិ ອាហ។ ປញ្ឌិតោ ອត្តໂນ ປរិសំ គហេត្វា ນាវំ ສជ្ជេត្វា ນាវាយ ສព្ពូបករណានិ ອារោເປត្វា ສប្បរិໂສ ນាវាយ ອដ្ឋាសិ។

ຕໂຕ ປុណ្ណមទិវເສ ຈន្ទស្ស ອុគ្គមនເວលាយ ສមុទ្ទໂຕ ອូមិ ອុត្ថរិត្វា ຊាណុកប្បមាណា ຫុត្វា ທិបកំ ໂຣວិត្វា គតា។ ປញ្ឌិໂຕ ສមុទ្ទស្ស ອុត្តរណភាວំ ລត្វា ນាវំ ວិស្សជ្ជេសិ។ ພាលວឝុណកិបក្ខិកានិ ປញ្ច ກុលសតានិ ''ສមុទ្ទໂຕ ອូមិ ທិបំໂຣວនត្ថាយ ອាគតា, ເອត្តកមេວ ເອត''ន្តិ ກថេន្តា ນិសីទឹសុ។ ຕໂຕ ປដិបាដិយា ກដិប្បមាណា ປុរិសប្បមាណា ຕាលប្បមាណា ສត្តតាលប្បមាណា ສាគរອូមិ ທិបកម្បិ ວុឡ្ហមាន។ ອាគញ្ឆិ។ ປញ្ឌិໂຕ ອុបាយកុសលតាយ ຣເສ ອលគ្គោ ໂສត្ថិនា គໂຕ, ພាលວឝុណកិ ຣសគិទ្ធេន ອនាគតភយំ ອໂນໂລເກន្តោ ປញ្ចហិ ກុលសេតហិ ສទ្ធឹ ວិនាសំ ປត្តោ។

ອិໂຕ ປរំ សានុសាសនិ ຕមត្ថំ ທិបយមានា ຕិស្សោ ອភិសម្ពុទ្ធគាថា ໂហន្តិ –

໑៨។

''ຍថាបិ ເຕ សាគរវារិមជ្ឈេ, ສកម្មុនា ໂສត្ថិ ວហឹសុ ວាណិជា;

ອនាគតត្ថំ ປដិវិជ្ឈិយាន, ອប្បម្បិ នាច្ចេតិ ສ ភូរិបញ្ញោ។

໑៩។

''ພាលា ຈ ໂមហេន ຣសានុគិទ្ធា, ອនាគតំ ອប្បដិវិជ្ឈិយត្ថំ;

ປ໌ຈ຺ຈຸປ຺ປ໌ນ຺ເນ ສີຫນ຺ຕິ ອຕ຺ຖຊາເຕ, ສມຸທ຺ທມຊ຺ເຊ ຍຖາ ເຕ ມນຸສ຺ສາຯ

໓໖ຯ

‘‘ອນາຄເຕ ປ໌ຝິກຍິຣາຖ ກິຈ຺ຈໍ, ‘ມາ ມໍ ກິຈ຺ຈໍ ກິຈ຺ຈກາເລ ພ຺ຍເຜສີ’;

ຕໍ ຕາທິສໍ ປ໌ຝິກຕກິຈ຺ຈກາຣີ, ນ ຕໍ ກິຈ຺ຈໍ ກິຈ຺ຈກາເລ ພ຺ຍເຜຕີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສກມ຺ມຸນາຕິ ອນາຄຕກາຍໍ ທິສ຺ວາ ປຸ໌ເຣຕຣໍ ກເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ເມນຯ ໂສຕ຺ຖິ ວຫີສູຕິ ເຂເມນ ຄມີສຸຯ ວາຕີຊາຕິ ສມຸທ຺ເທ ວິຈຣຕກາເວນ ວຫ຺ຌກີ ວຸຕ຺ຕາຯ ປ໌ຝິວິຊ຺ຊິຍານາຕິ ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ , ປ໌ຖມຕຣໍ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ອນາຄຕໍ ອຕ຺ຖໍ ປ໌ຝິວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອິຜໂລເກ ກູຣິປ໌ຄ຺ໂຄ ກຸລປຸ໌ຕ຺ໂຕ ອປ຺ປ໌ມຕ຺ຕກມ຺ປີ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖໍ ນ ອຈ຺ເຈຕິ ນາຕິວຕ຺ຕຕິ, ນ ຫາເປ໌ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອປ຺ປ໌ຝິວິຊ຺ຊິຍຕ຺ຖນ຺ຕິ ອປ຺ປ໌ຝິວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຕ຺ຖໍ, ປ໌ຖມເມວ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ອກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປ໌ຈ຺ຈຸປ຺ປ໌ນ຺ເນຕິ ຍທາ ຕໍ ອນາຄ ຕໍ ອຕ຺ຖຊາຕໍ ອຸປ຺ປ໌ຊ຺ຊຕິ, ຕທາ ຕສ຺ມິ ປ໌ຈ຺ຈຸປ຺ປ໌ນ຺ເນ ສີຫນ຺ຕິ, ອຕ຺ເຖ ຊາເຕ ອຕ຺ຕໂນ ປ໌ຕິຌ຺ຖໍ ນ ລກນ຺ຕິ, ສມຸທ຺ເທ ເຕ ພາ ລວຫ຺ຌກີ ມນຸສ຺ສາ ວິຍ ວິນາສໍ ປາປຸ໌ຕນ຺ຕິຯ

ອນາຄຕນ຺ຕິ ກິກ຺ຂເວ, ປ໌ຕ຺ຫິຕປຸ໌ຣິໂສ ອນາຄຕໍ ປ໌ຖມຕຣໍ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ສມ຺ປ໌ຣາຍິກໍ ວາ ທິຌ຺ຖຜມ຺ມິກໍ ວາ ປ໌ຝິກຍິຣາຖ, ປຸ໌ເຣຕຣເມວ ກເຣຍ຺ຍຯ ກິການຣຕາ? ມາ ມໍ ກິຈ຺ຈໍ ກິຈ຺ຈກາເລ ພ຺ຍເຜສີ, ປຸ໌ເຣ ກຕ຺ຕພ຺ພຄ຺ຫີ ປຸ໌ເຣ ອກຍິຣມານໍ ປ໌ຈ຺ຉາ ປ໌ຈ຺ຈຸປ຺ປ໌ນ຺ນກາວປ຺ປ໌ຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ກິຈ຺ຈກາເລ ກາຍຈິຕ຺ຕາພາເຜນ ພ຺ຍເຜຕິ, ຕໍ ມໍ ມາ ພ຺ຍເຜສີຕິ ປ໌ຖມເມວ ນໍ ປ໌ຕ຺ຫິໂຕ ກເຣຍ຺ຍຯ ຕໍ ຕາທິສນ຺ຕິ ຍຖາ ປ໌ຕ຺ຫິຕໍ ປຸ໌ຣິສໍຯ ປ໌ຝິກຕກິຈ຺ຈກາຣິນ຺ຕິ ປ໌ຝິກຈ຺ເຈວ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈກາຣິນໍຯ ຕໍ ກິຈ຺ຈໍ ກິຈ຺ຈກາເລຕິ ອນາຄຕໍ ກິຈ຺ຈໍ ກຍິຣມານໍ ປ໌ຈ຺ຉາ ປ໌ຈ຺ຈຸປ຺ປ໌ນ຺ນກາວປ຺ປ໌ຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ກິຈ຺ຈກາເລ ກາຍຈິຕ຺ຕາພາຜກາເລ ຕາທິສໍ ປຸ໌ຣິສໍ ນ ພ຺ຍເຜຕິ ນ ພາຜຕິຯ ກສ຺ມາ? ປຸ໌ເຣເຍວ ກຕຕ຺ຕາຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸ໌ພ຺ເພປີ ເທວທຕ຺ໂຕ ປ໌ຈ຺ຈຸປ຺ປ໌ນ຺ນສຸເຂ ລຄ຺ໂຄ ອນາຄຕກາຍໍ ອ ໂນໂລເກຕ຺ວາ ສປ໌ຣິໂສ ວິນາສໍ ປ໌ຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສິ – ‘‘ຕທາ ພາລວຫ຺ຌກີ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສີ, ທກ຺ຂິຕທິ ສາຍ ຄິໂຕ ອຜມ຺ມິກເທວປຸ໌ຕ຺ໂຕ ໂກກາລິໂກ, ອຸຕ຺ຕຣທິສາຍ ຄິໂຕ ຜມ຺ມິກເທວປຸ໌ຕ຺ໂຕ ສາຣິປຸ໌ຕ຺ໂຕ, ປ໌ຕ຺ຫິຕວຫ຺ຌກີ ປ໌ນ ອຫ ເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິຯ

ສມຸທ຺ທວາຕິຊ຺ຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຕຕິຍາຯ

[໔໖ກ] ໔ຯ ກາມຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ກາມໍກາມຍມານສ຺ສາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄຕຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ເອໂກ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອຈິຣວຕິຕີເຣ ເຂຕ຺ຕກຣຕຕ຺ຖາຍ ອຣຄ຺ຄໍ ໂກເຜສິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິ ປິຕ຺ຫາຍ ປ໌ວິສນ຺ໂຕ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ເຕນ ສທ຺ຜິ ປ໌ຝິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ກິ ກໂຣສິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ເຂຕ຺ຕຌ຺ຖານໍ ໂກຍາເປ໌ມິ ໂກ, ໂຄຕມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ສາຜຸ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ກມ຺ມໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຄມາສິຯ ເອເຕເນວ ອຸປາເຍນ ຝິນ຺ນຣຸກ຺ເຂ ຫາເຣຕ຺ວາ ເຂຕ຺ຕສ຺ສ ໂສຜນກາເລ ກສນກາເລ ເກທາຣພນ຺ຜນກາເລ ວປ໌ນກາເລຕິ ປຸ໌ນປ຺ປຸ໌ນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຜິ ປ໌ຝິສນ຺ຖາຣມກາສິຯ ວປ໌ນທິວເສ ປ໌ນ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ‘‘ອຊ຺ຊ, ໂກ ໂຄຕມ, ມຍ຺ຫໍ ວປ຺ປ໌ມງ຺ຄລໍ, ອຫໍ ອິມສ຺ມິ ສສ຺ເສ ນິປ຺ຜນ຺ເນ ພຸທ຺ຜປ຺ປ໌ມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ຕຸຕ຺ຫີກາເວນ ອຜິວາເສຕ຺ວາ ປ໌ກ຺ກາມິຯ ປຸ໌ເນກທິວສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ສສ຺ສໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອຌ຺ຖາສິຯ ສຕ຺ຖາປິ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກິ ກໂຣສິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕິ ປຸ໌ຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສສ຺ສໍ ໂອໂລເກມິ ໂກ ໂຄຕມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ສາຜຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປ໌ກ຺ກາມິຯ ຕທາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ອກິຕ຺ຫໍ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ນິສ຺ສໍສຍໍ ກຕ຺ເຕນ ອຕ຺ຖິໂກ, ທສ຺ສາມຫໍ ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິຯ ຕສ຺ເສວໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຄຫໍ ຄຕທິວເສ ສຕ຺ຖາປິ ຕຕ຺ຖ ອຄມາສິຯ ອຖ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ອຕິວິຍ ວິສ຺ສາໂສ ອໂຫສິຯ ອປ໌ຣກາເຄ ປ໌ຣິຕເຕ ສສ຺ເສ ‘‘ສ຺ເວ ເຂຕ຺ຕໍ ລາຍິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສນ຺ນິຌ຺ຖານໍ ກຕ຺ວາ ນິປ຺ນ຺ເນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ອຈິຣວຕິຍາ ອຸປ໌ຣິ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິ ກຣກາວສ຺ສໍ ວສ຺ສິຯ ມໂຫໂຜ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກນາລຸອິມຕ຺ຕມ຺ປິ ອນວເສສໍ

ກຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ສສ຺ສໍ ສມຸທ຺ທໍ ປເວເສສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂອຆມ຺ຫິ ປຕິເຕ ສສ຺ສວິນາສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ສກກາເວນ ສຕ຺ຖາຕຸໍ ນາ ໂຫສິ, ພລວໂສກາກິກູໂຕ ຫຕ຺ເຖນ ອຸຣໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ປຣິເທວມາໂນ ໂຣທນ຺ໂຕ ນິປ຺ຊຊິຯ

ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂສກາກິກູຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ທິສ຺ວາ "ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສາວສ຺ສໂຍ ກວິສ຺ສາມິ"ຕິ ປຸນທິວເສ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປິຕ຺ຫປາຕປ຺ຜິກ຺ການ຺ໂຕ ກິກ຺ຂູ ວິຫາຣໍ ເປເສຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາສມເຓນ ສທ຺ຘິ ຕສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ອຄມາສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສຕ຺ຖຸ ອາຄຕກາວໍ ສຸຕ຺ວາ "ປ຺ຜິສນ຺ຖາຣຕ຺ຖາຍ ເມ ສຫາໂຍ ອາຄໂຕ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ປ຺ຜິລທ຺ຘສ຺ສາໂສ ອາສນໍ ປ຺ຍ຺ຓເປສິຯ ສຕ຺ຖາ ປ຺ວິສິຕ຺ວາ ປ຺ຍ຺ຓຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ "ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ທຸມ຺ມໂນສິ, ກີ ເຕ ອຜາສຸກ"ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ໂກ ໂຄຕມ, ອຈິຣວຕິຕີເຣ ມຍາ ຣຸກ຺ຂຈ຺ເຉທນ຺ໂຕ ປ຺ຍ຺ຖາຍ ກຕໍ ກມ຺ມໍ ຕຸມ຺ເຫ ຊານາຖ, ອຫໍ "ອິມສ຺ມິ ສສ຺ເສ ນິປ຺ຜນ຺ເນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທານໍ ທສ຺ສາມິ"ຕິ ວິຈຣາມິ, ອິທານິ ເມ ສພ຺ພໍ ຕໍ ສສ຺ສໍ ມໂຫໂຆ ສມຸທ຺ທເມວ ປເວເສສິ, ກິຍ຺ຈິ ອວສິຍ຺ຖໍ ນຕ຺ຖິ, ສກຍສຕມຕ຺ຕໍ ຘຍ຺ຍໍ ວິນຍ຺ຖໍ, ເຕນ ເມ ມຫາໂສໂກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນຕິຯ "ກີ ປນ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ໂສຈນ຺ຕສ຺ສ ນຍ຺ຖໍ ປຸນາຄຈ຺ຉຕີ"ຕິຯ "ໂນ ເຫຕໍ ໂກ ໂຄຕມາ"ຕິຯ "ເອວໍ ສນ຺ເຕ ກສ຺ມາ ໂສຈສິ, ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ຘນຘຍ຺ຍໍ ນາມ ອຸປ຺ປ຺ຊຊນກາເລ ອຸປ຺ປ຺ຊຊຕິ, ນສ຺ສນກາເລ ນສ຺ສຕິ, ກິຍ຺ຈິ ສງ຺ຂາຣຄຕໍ ອນສ຺ສນຘມ຺ມໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ມາ ຈິນ຺ຕຍີ"ຕິຯ ອິຕິ ນໍ ສຕ຺ຖາ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສປ຺ປາຍຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ກາມສຸຕ຺ຕໍ (ສຸຯ ນິຯ ໗໗໘ ອາທໂຍ) ກເຖສິຯ ສຸຕ຺ຕປຣິໂຍສາເນ ໂສຈນ຺ໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫິຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ນິສ຺ໂສກໍ ກຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຖາຍາສນາ ວິຫາຣໍ ອຄມາສິຯ "ສຕ຺ຖາ ອສຸກໍ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ໂສກ ສລ຺ລສມປ຺ປິຕໍ ນິສ຺ໂສກໍ ກຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖາເປສີ"ຕິ ສກລນຄເຣ ອຍ຺ຍາສິຯ ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປ ສຸໍ "ອາວຸໂສ, ທສພໂລ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓນ ສທ຺ຘິ ມິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ວິສ຺ສາສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປາເຍເນວ ຕສ຺ສ ໂສກສລ຺ລສມປ຺ປິຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ຕໍ ນິສ຺ໂສກໍ ກຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖາເປສີ"ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣະຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປາຫໍ ເອຕໍ ນິສ຺ໂສກມກາສີ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ ຣຍ຺ໂຍ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍຯ ໂສ ເຊຍ຺ຖກສ຺ສ ອຸປຣ຺ຊຊໍ ອທາສິ, ກນິຍ຺ຖສ຺ສ ເສນາປ ຕິຍ຺ຖານໍຯ ອປຣກາເຄ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ກາລກເຕ ອມຈ຺ຈາ ເຊຍ຺ຖກສ຺ສ ອກິເສກໍ ປຍ຺ຖເປສຸໍຯ ໂສ "ນ ມຍ຺ຫໍ ຣຊ຺ເຊນຕ຺ໂຖ, ກນິຍ຺ຖສ຺ສ ເມ ເທຖາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຍມາໂນປິ ປ຺ຜິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ກນິຍ຺ຖສ຺ສ ອກິເສເກ ກເຕ "ນ ເມ ອິສ຺ສຣິເຍນຕ຺ໂຖ"ຕິ ອຸປຣ຺ຊຊາທີນິປິ ນ ອິຈ຺ຉິຯ "ເຕນ ຫິ ສາຫູນິ ໂກຊນານິ ກຸຍ຺ຊນ຺ໂຕ ອິເຘວ ວສາຫີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ "ນ ເມ ອິມສ຺ມິ ນຄເຣ ກິຈ຺ຈໍ ອຕ຺ຖີ"ຕິ ພາຣາຓສິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ເສຍ຺ຖິກຸລໍ ນິສ຺ສາຍ ສຫຕ຺ເຖນ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວສິຯ ເຕ ອປຣກາເຄ ຕສ຺ສ ຣາຊກຸມາຣກາວໍ ຍຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ນາທໍສຸ, ກຸມາຣປຣິຫາເຣເນວ ຕໍ ປຣິຫຣິຸສຸຯ ອປຣກາເຄ ຣາຊກມ຺ມິກາ ເຂຕ຺ຕປ຺ປມາຓຄ຺ຄຫຓຕ຺ຖາຍ ຕໍ ຄາມໍ ອຄມໍສຸຯ ເສຍ຺ຖິ ຣາຊກຸມາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ "ສາມິ, ມຍໍ ຕຸມ຺ເຫ ໂປ຺ເສມ, ກນິຍ຺ຖກາ ຕິກສ຺ສ ປຓ຺ຓໍ ເປເສຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ພລີ ຫາເຣຖາ"ຕິ ອາຫຯ ໂສ "ສາຘູ"ຕິ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອຫໍ ອສຸກເສຍ຺ຖິກຸລໍ ນາມ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວສາມິ, ມໍ ນິສ຺ສາຍ ເອເຕສໍ ພລີ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຫີ"ຕິ ປຓ຺ຓໍ ເປເສສິຯ ຣາຊາ "ສາຘູ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຕຖາ ກາເຣສິຯ

ອຖ ນໍ ສກລຄາມວາສິໂນປິ ຊນປທວາສິໂນປິ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ "ມຍໍ ຕຸມ຺ຫາກຍ຺ເຍວ ພລີ ທສ຺ສາມ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ສຸງ຺ກໍ ວິສ຺ສຊ ຊາເປຫີ"ຕິ ອາຫໍສຸຯ ໂສ ເຕສມ຺ປິ ອຕ຺ຖາຍ ປຓ຺ຓໍ ເປເສຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປສິຯ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ເຕ ຕສ຺ເສວ ພລີ ອທໍສຸຯ ອຖສ຺ສ ມຫາລາກສກ຺ກາໂຣ ອໂຫສິ, ເຕນ ສທ຺ຘິຍ຺ເຍວສ຺ສ ຕຓ຺ຫາປິ ມຫຕີ ຊາຕາຯ ໂສ ອປຣກາເຄປິ ສພ຺ພໍ ຊນປທໍ ຍາຈິ, ອຸປຑ຺ຒຣຊ຺ຊໍ ຍາຈິ, ກນິຍ຺ໂຖປິ ຕສ຺ສ ອທາສິເຍວຯ ໂສ ຕຓ຺ຫາຍ ວຑ຺ຒມານາຍ ອຸປຑ຺ຒຣຊ຺ເຊນປິ ອສນ຺ຕຸຍ຺ໂຖ "ຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ ຫິສ຺ສາມິ"ຕິ ຊນປທປຣິວຸໂຕ ຕໍ ນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພຫິນຄເຣ ຖຕ຺ວາ "ຣຊ຺ຊໍ ວາ ເມ ເທຕຸ ຍຸທ຺ຘໍ ວາ"ຕິ ກນິຍ຺ຖສ຺ສ ປຓ຺ຓໍ ປ ຫິຓິຯ ກນິຍ຺ໂຖ ຈິນ຺ເຕສິ "ອຍໍ ພາໂລ ປຸພ຺ເພ ຣຊ຺ຊມ຺ປິ ອຸປຣຊ຺ຊາທີນິປິ ປ຺ຜິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອິທານິ 'ຍຸທ຺ເຘນ ຄຓ຺ຫາມີ'ຕິ ວທຕິ, ສເຈ ໂຂ ປນາຫໍ ອິມໍ ຍຸທ຺ເຘນ ມາເຣສ຺ສາມິ, ຄຣະຫາ ເມ ກວິສ຺ສຕິ, ກີ ເມ ຣຊ຺ເຊນາ"ຕິຯ ອຖສ຺ສ "ອລໍ ຍຸທ຺ເຘນ, ຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫ ຕູ"ຕິ ເປເສສິຯ ໂສ ຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ກນິຍ຺ຖສ຺ສ ອຸປຣຊ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ຕຓ຺ຫາວສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ເອ ເກນ ຣຊ຺ເຊນ ອສນ຺ຕຸຍ຺ໂຖ ທ຺ເວ ຕີຓິ ຣຊ຺ຊານິ ປຕ຺ເຖຕ຺ວາ ຕຓ຺ຫາຍ ໂກຕິ ນາທ຺ທສຯ

ຕທາ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ "ເກ ນຸ ໂຂ ໂລເກ ມາຕາປິຕໂຣ ອຸປຍ຺ຖຫນ຺ຕິ, ເກ ທານາທີນິ ປຸຍ຺ຍານິ ກໂຣນ຺ຕິ, ເກ ຕຓ຺ຫາວສິ ກາ"ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ຕຓ຺ຫາວສິກກາວໍ ຍຕ຺ວາ "ອຍໍ ພາໂລ ພາຣາຓສິຣຊ຺ເຊນປິ ນ ຕຸສ຺ສຕິ, ອຫໍ ສິກ຺ຂາເປສ຺ສາມິ ນ"ນ຺ຕິ ມາຓວກເວເສນ ຣາຊທ຺ວາເຣ ຖຕ຺ວາ "ເອໂກ ອຸປາຍກຸສໂລ ມາຓໂວ ທ຺ວາເຣ ຖິໂຕ"ຕິ ອາໂຣຈາເປຕ຺ວາ "ປ຺ວິສຕູ"ຕິ

ວຸຕ຺ເຕ ປວິສິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ຊຍາເປຕ຺ວາ ‘‘ກິການຄາ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ມຫາຣາຊ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກິລ຺ຈິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ອຕ຺ຖິ, ຣໂຫ ປຈ຺ຈາສີສາມີ’’ຕິ ອາຫ. ສກ຺ການຸກາເວນ ຕາວເທວ ມນຸສ຺ສາ ປຏິກ຺ກມິສ຺ສ. ອຖ ນໍ ມາຕາໂວ ‘‘ອຫໍ, ມຫາຣາຊ, ຜີຕານິ ອາກິ ຕ຺ຕມນຸສ຺ສານິ ສມ຺ປນ຺ນພລວາຫນານິ ຕີຕິ ນຄຣານິ ປສ຺ສາມິ, ອຫໍ ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸກາເວນ ເຕສຸ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທສ຺ສາມິ, ປປ຺ລຸຈໍ ອກຕ຺ວາ ສີຜໍ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ຕຕ຺ຫາວສີໂກ ຣາຊາ ‘‘ສາຣຸ’’ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຆິຕ຺ວາ ສກ຺ການຸກາເວນ ‘‘ໂກ ວາ ຕ຺ວໍ, ກຸໂຕ ວາ ອາຄໂຕ, ກິ ວາ ເຕ ລທ຺ຜໍ ວຏ຺ຏຕິ’’ຕິ ນ ປຸຈ຺ຆິ. ໂສປິ ເອຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ວາ ຕາວຕິສກວນເມວ ອຄມາສິ.

ຣາຊາ ອມຈ຺ເຈ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ເອໂກ ມາຕາໂວ ‘ອມ຺ຫາກໍ ຕີຕິ ຣຊ຺ຊານິ ຄເຫຕ຺ວາ ທສ຺ສາມີ’ຕິ ອາຫ, ຕໍ ປກ຺ໂກສຖ, ນຄເຣ ເກຣີ ຈຣາເປຕ຺ວາ ພລກາຍໍ ສນ຺ນິປາຕາເປຖ, ປປ຺ລຸຈໍ ອກຕ຺ວາ ຕີຕິ ຣຊ຺ຊານິ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກິ ປນ ເຕ, ມຫາ ຣາຊ, ຕສ຺ສ ມາຕາວສ຺ສ ສກ຺ກາໂຣ ວາ ກໂຕ, ນິວາສຏ຺ຖານໍ ວາ ປຸຈ຺ຆິຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເນວ ສກ຺ການໍ ອກາສີ, ນ ນິວາສຏ຺ຖານໍ ປຸຈ຺ຆີ, ຄຈ຺ຆຖ ນໍ ອຸປຊາເຣຖາ’’ຕິ ອາຫ. ອຸປຊາເຣນ຺ຕາ ນໍ ອທິສ຺ວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ສກລນຄເຣ ມາຕວໍ ນ ປສ຺ສາມາ’’ຕິ ອາ ໂຣເຈສຸໍ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ໂທມນສ຺ສຊາໂຕ ‘‘ຕີສຸ ນຄເຣສຸ ຣຊ຺ຊໍ ນຏ຺ຖໍ, ມຫນ຺ເຕນມ຺ຫິ ຍເສນ ປຣິຫີໂນ, ‘ເນວ ເມ ປຣິພ຺ພຍໍ ອ ທາສິ, ນ ຈ ປຸຈ຺ຆິ ນິວາສຏ຺ຖານ’ນ຺ຕິ ມຍ຺ຫໍ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ມາຕາໂວ ອນາຄໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ປຸນຸປ຺ປຸນໍ ຈິນ຺ເຕສິ. ອຖສ຺ສ ຕຕ຺ຫາວ ສີກສ຺ສ ສຣີເຣ ທາໂຫ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ສຣີເຣ ປຣິທຍ຺ຫນ຺ເຕ ອຸທຣໍ ໂຂເກຕ຺ວາ ໂລຫິຕປກ຺ຂນ຺ທິກາ ອຸທປາທິ. ເອກໍ ກາຊນໍ ປວິສຕິ, ເອກໍ ນິກ຺ຂມຕິ, ເວຊ຺ຊາ ຕິກິຈ຺ຆິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ຣາຊາ ກິລມຕິ. ອຖສ຺ສ ພ຺ຍາຣິຕກາໂວ ສກລນຄເຣ ປາກໂຜ ອໂຫສິ.

ຕທາ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລໂຕ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ພາຣາຕສິນຄເຣ ມາຕາປີຕູນໍ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄໂຕ ຕໍ ຣລ຺ໂຍ ປວຕ຺ ຕີ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ຕິກິຈ຺ຆິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣາຊທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເອໂກ ກິຣ ຕຣຸຕມາຕໂວ ຕຸມ຺ເຫ ຕິກິຈ຺ຆິຕຸໍ ອາຄໂຕ’’ຕິ ອາໂຣຈາເປ ສີ. ຣາຊາ ‘‘ມຫນ຺ຕມຫນ຺ຕາ ທິສາປາໂມກ຺ຂເວຊ຺ຊາປີ ມໍ ຕິກິຈ຺ຆິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ກິ ຕຣຸຕມາຕໂວ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຖ ນ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມາຕາໂວ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ເວຊ຺ຊກມ຺ເມນ ເວຕນໍ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ຕິກິຈ຺ຆາມິ, ເກວລໍ ເກສຊ຺ຊມູລມຕ຺ຕໍ ເທຕູ’’ຕິ ອາຫ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ‘‘ສາຣູ’’ຕິ ປກ຺ໂກສາເປສິ. ມາຕາໂວ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ມາ ກາຍິ, ມຫາ ຣາຊ, ອຫໍ ເຕ ຕິກິຈ຺ຆາມິ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ເມ ໂຣຄສ຺ສ ສມຸຏ຺ຖານໍ ອາຈິກ຺ຂາທີ’’ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ ຫຣາຍມາໂນ ‘‘ກິ ເຕ ສມຸຏ຺ຖາ ເນນ, ເກສຊ຺ຊໍ ເອວ ກໂຣຫີ’’ຕິ ອາຫ. ມຫາຣາຊ, ເວຊ຺ຊາ ນາມ ‘‘ອຍໍ ພ຺ຍາຣິ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ສມຸຏ຺ຖິໂຕ’’ຕິ ຌຕ຺ວາ ອນຸຈ຺ຌວິກໍ ເກສຊ຺ຊໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ. ຣາຊາ ‘‘ສາຣຸ ຕາຕາ’’ຕິ ສມຸຏ຺ຖານໍ ກເຖນ຺ໂຕ ‘‘ເອເກນ ມາຕເວນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕີສຸ ນຄເຣສຸ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທສ຺ສາມີ’’ຕິອາທິ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ກເຖຕ຺ວາ ‘‘ອິຕິ ເມ ຕາຕ, ຕຕ຺ຫໍ ນິສ຺ສາຍ ພ຺ຍາຣິ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ສເຈ ຕິກິຈ຺ຆິຕຸໍ ສກ຺ໂກສິ, ຕິກິຈ຺ຆາຫີ’’ຕິ ອາຫ. ກິ ປນ ມຫາຣາຊ, ໂສຈນາຍ ຕານິ ນຄຣານິ ສກ຺ກາ ລທ຺ຜນ຺ຕິ? ‘‘ນ ສກ຺ກາ ຕາຕາ’’ຕິ. ‘‘ເອວໍ ສນ຺ເຕ ກສ຺ມາ ໂສຈສິ, ມຫາຣາຊ, ສພ຺ພເມວ ຫິ ສວິລ຺ຌາຕກາວິລ຺ຌາຕກວຕ຺ຖຸໍ ອຕ຺ຕໂນ ກາຍໍ ອາທິ ກຕ຺ວາ ປຫາຍ ຄມນີຍໍ , ຈຕູສຸ ນຄເຣສຸ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາປິ ຕ຺ວໍ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ນ ຈຕສ຺ໂສ ກຕ຺ຕປາຕິໂຍ ກຸລ຺ຊິສ຺ສສິ, ນ ຈຕູສຸ ສຍເນສຸ ສຍິສ຺ສສິ, ນ ຈຕ຺ຕາຣິ ວຕ຺ຖຍຸຄານິ ອຈ຺ຌາເທສ຺ສສິ, ຕຕ຺ຫາວສີເກນ ນາມ ກວິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ອຍລ຺ຫິ ຕຕ຺ຫາ ນາມ ວຑ຺ຒມານາ ຈຕູຫິ ອປາເຍຫິ ມຸຈ຺ຈິຕຸໍ ນ ເທຕີຕິ.

ອິຕິ ນໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ໂອວທິຕ຺ວາ ອຖສ຺ສ ຌມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໓.

‘‘ກາມໍ ກາມຍມານສ຺ສ, ຕສ຺ສ ເຈ ຕໍ ສມິຊ຺ຊຕິ;

ອທ຺ຌາ ປີຕິມໂນ ໂຫຕິ, ລທ຺ຌາ ມຈ຺ໂຈ ຍທິຈ຺ຌຕິ.

໑໔.

‘‘ກາມໍ ກາມຍມານສ຺ສ, ຕສ຺ສ ເຈ ຕໍ ສມິຊ຺ຊຕິ;

ຕໂຕ ນໍ ອປຣໍ ກາເມ, ຆມ຺ເມ ຕຕ຺ຫໍວ ວິນ຺ທຕິ.

໓໙။

‘‘ຄວໍວ ສິງຄິໂນ ສິງຄໍ, ວຑฺฒມານສฺສ ວຑฺฒຕິ;

ເອວໍ ມນฺຫສฺສ ໂປສສฺສ, ພາລສฺສ ອວິຊານໂຕ;

ກິຍฺໂຍ ຕຕฺຫາ ປີປາສາ ຈ, ວຑฺฒມານສฺສ ວຑฺฒຕິ။

໔໐။

‘‘ປຖฺພฺຍາ ສາລິຍວກໍ, ຄວາສฺສໍ ທາສໂປໍຣິສໍ;

ທຕฺວາ ຈ ນາລເມກສฺສ, ອິຕິ ວິທฺວາ ສມໍ ຈເຣ။

໔໑။

‘‘ຣາຊາ ປສยฺຫ ປຖວິ ວິຊິຕฺວາ, ສສາຄຣນฺຕໍ ມຫິມາວສນฺໂຕ;

ໂອຣໍ ສມຸທฺທສฺສ ອຕິຕฺຕຣູໂປ, ປາຣໍ ສມຸທฺທສฺສປີ ປຕฺຖເຍຖ။

໔໒။

‘‘ຍາວ ອນຸສฺສຣໍ ກາເມ, ມນສາ ຕິຕฺຕິ ນາຊฺຊຄາ;

ຕໂຕ ນິວຕฺຕາ ປຝິກฺກມฺມ ທິສฺວາ, ເຕ ເວ ສຸຕິຕฺຕາ ເຍ ປญฺญາຍ ຕິຕฺຕາ။

໔໓။

‘‘ປญฺญາຍ ຕິຕฺຕີນໍ ເສฏฺฐໍ, ນ ໂສ ກາເມຫິ ຕປฺປຕິ;

ປญฺญາຍ ຕິຕฺຕໍ ປຸຣິສໍ, ຕຕฺຫາ ນ ກຸຣຸເຕ ວສໍ။

໔໔။

‘‘ອປຈິເນເຖວ ກາມານໍ, ອປฺປິຈฺฉສฺສ ອໂລລຸໂປ;

ສມຸທฺທມຕฺໂຕ ປຸຣິໂສ, ນ ໂສ ກາເມຫິ ຕປฺປຕິ။

໔໕။

‘‘ຣຖກາໂຣວ ຈມฺມສฺສ, ປຣິກนฺຕໍ ອຸປາຫນໍ;

ຍໍ ຍໍ ຈຊຕິ ກາມານໍ, ຕໍ ຕໍ ສມ຺ປ຺ຊຊເຕ ສຸຂໍ;

ສພ຺ພຎ຺ເຈ ສຸຂມິຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ສພ຺ເພ ກາເມ ປຣິຈ຺ຈເຊ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ກາມນ຺ຕິ ວຕ຺ຖຸກາມມ຺ປິ ກິເລສກາມມ຺ປິຯ ກາມຍມານສ຺ສາຕິ ປຕ຺ຖຍມານສ຺ສຯ ຕສ຺ສ ເຈ ຕໍ ສມິຊ຺ຊຕີຕິ ຕສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ຕໍ ກາມິຕວຕ຺ຖຸ ສມິຊ຺ຊຕິ ເຈ, ນິປ຺ຜຊ຺ຊຕິ ເຈຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕໂຕ ນໍ ອປ຺ຣໍ ກາເມຕິ ເອຕ຺ຖ ນນ຺ຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍຯ ອປ຺ຣນ຺ຕິ ປ຺ຣກາຄຫີປ຺ນໍຯ ກາເມຕິ ອຸປ຺ໂຍຄພຫຸວຈນໍຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ສເຈ ກາມໍ ກາມຍມານສ຺ສ ຕໍ ກາມິຕວຕ຺ຖຸ ສມິຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມິໍ ສມິທ຺ເຘ ຕໂຕ ປ຺ຣໍ ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ກາມຍມາໂນ ຍຖາ ນາມ ຆມ຺ເມ ຄິມ຺ຫກາເລ ວາຕາຕເປນ ກິລນ຺ໂຕ ຕຕ຺ຫໍ ວິນ຺ທຕິ, ປານີຍປິປາສໍ ປຏິລຸກຕິ, ເອວໍ ກິຍ຺ໂຍ ກາມຕຕ຺ຫາສຼຂາເຕ ກາເມ ວິນ຺ທຕິ ປຏິລຸກຕິ, ຮູປຕຕ຺ຫາທິກາ ຕຕ຺ຫາ ຈສ຺ສ ວຑ຺ຒຕິເຍວາຕິຯ ຄວໍວາຕິ ໂຄຮູປສ຺ສ ວິຍຯ ສິຼຄີໂນຕິ ມຕ຺ຖກໍ ປທາເລຕ຺ວາ ອຸຜ຺ກິຕສິຼຄສ຺ສຯ ມນ຺ທສ຺ສາຕິ ມນ຺ທປຎ຺ຎສ຺ສຯ ພາລສ຺ສາຕິ ພາລຘມ຺ເມ ຍຸຕ຺ຕສ຺ສຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ວຈ຺ຉກສ຺ສ ວຑ຺ຒນ຺ຕສ຺ສ ສຣີເຣເນວ ສທ຺ຘິ ສິຼຄໍ ວຑ຺ຒຕິ, ເອວໍ ອນ຺ຘພາລສ຺ສປິ ອປ຺ປຕ຺ຕກາມຕຕ຺ຫາ ຈ ປຕ຺ຕກາມປິປາສາ ຈ ອປ຺ຣາປ຺ຣໍ ວຑ຺ຒຕີຕິຯ

ສາລິຍວກນ຺ຕິ ສາລິເຂຕ຺ຕຍວເຂຕ຺ຕໍຯ ເອເຕນ ສາລິຍວາທິກໍ ສພ຺ພໍ ຘຎ຺ຎໍ ທສ຺ເສຕິ, ທຸຕິຍປ຺ເທນ ສພ຺ພໍ ທຸວິປ຺ທຈຕຸປ຺ປ຺ທໍ ທສ຺ເສຕິຯ ປຖມປ຺ເທນ ວາ ສພ຺ພໍ ອວິຎ຺ຎາຓກໍ, ອິຕເຣນ ສວິຎ຺ຎາຓກໍຯ ທຕ຺ວາ ຈາຕິ ທຕ຺ວາປິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຕິຜ຺ຖນ຺ຕຸ ຕີຕິ ຣຊ຺ຊານິ, ສເຈ ໂສ ມາຕໄວ ອຎ຺ຎໍ ວາ ສກລມ຺ປິ ປຖວິໍ ສວິຎ຺ຎາຓກາວິຎ຺ຎາຓກຣຕນປູຣໍ ກສ຺ສຈິ ທຕ຺ວາ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ອິທມ຺ປິ ເອຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ຖຸ ເອກສ຺ເສວ ອປ຺ຣິຍນ຺ຕໍ, ເອວໍ ທຸປ຺ປູຣາ ເອສາ ຕຕ຺ຫາ ນາມຯ ອິຕິ ວິທ຺ວາ ສມໍ ຈເຣຕິ ເອວໍ ຊານນ຺ໂຕ ປຸຣິໂສ ຕຕ຺ຫາວສິໂກ ອຫຸຕ຺ວາ ກາຍສມາຈາຣາທີນິ ປູເຣນ຺ໂຕ ຈເຣຍ຺ຍຯ

ໂອຣນ຺ຕິ ໂອຣິມໂກຜ຺ຖາສໍ ປຕ຺ວາ ເຕນ ອຕິຕ຺ຕຣູໂປ ປຸນ ສມຸທ຺ທປາຣມ຺ປິ ປຕ຺ຖເຍຖຯ ເອວໍ ຕຕ຺ຫາວສິກສຕ຺ຕາ ນາມ ທຸປ຺ປູຣາຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ຍາວາຕິ ອນິຍາມິຕປ຺ຣິຈ຺ເຉໂທຯ ອນຸສ຺ສຣນ຺ຕິ ອນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕຯ ນາຊ຺ຊຄາຕິ ນ ວິນ຺ທຕິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ມຫາຣາຊ, ປຸຣິໂສ ອປ຺ຣິຍນ຺ເຕປິ ກາເມ ມນສາ ອນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕ ຕິຕ຺ຕິໍ ນ ວິນ຺ທຕິ, ປຕ຺ຕຸກາໂມວ ໂຫຕິ, ເອວໍ ກາເມສຸ ສຕ຺ຕານໍ ຕຕ຺ຫາ ວຑ຺ຒເຕວຯ ຕໂຕ ນິວຕ຺ຕາຕິ ຕໂຕ ປນ ວຕ຺ຖຸກາມກິເລສກາມໂຕ ຈິຕ຺ເຕນ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ກາເຍນ ປຏິກ຺ກມ຺ມ ຎາເຓນ ອາທີນວໍ ທິສ຺ວາ ເຍ ປຎ຺ຎາຍ ຕິຕ຺ຕາ ປຣິປຸຓ຺ຓາ, ເຕ ຕິຕ຺ຕາ ນາມຯ

ປຎ຺ຎາຍ ຕິຕ຺ຕິນໍ ເສຜ຺ຖນ຺ຕິ ປຎ຺ຎາຍ ຕິຕ຺ຕິນໍ ອຍໍ ປຣິປຸຓ຺ຓເສຜ຺ໂຖ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖຯ ນ ໂສ ກາເມຫິ ຕປ຺ປ຺ຕີຕິ ''ນ ຫີ''ຕິປິ ປາໂຖຯ ຍສ຺ມາ ປຎ຺ຎາຍ ຕິຕ຺ໂຕ ປຸຣິໂສ ກາເມຫິ ນ ປຣິຑຍ຺ຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ກຸຣຸເຕ ວສນ຺ຕິ ຕາທິສຎ຺ຫິ ປຸຣິສໍ ຕຕ຺ຫາ ວເສ ວຕ຺ເຕຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ສ຺ເວວ ປນ ຕຕ຺ຫາຍ ອາທີນວໍ ທິສ຺ວາ ສຣາຼຄມາຕໄວ ວິຍ ຈ ອຑ຺ຒມາສກຣາຊາ ວິຍ ຈ ຕຕ຺ຫາວເສ ນ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອປ຺ຈິເນເຖວາຕິ ວິທ຺ຘໍເສເຖວຯ ສມຸທ຺ທມຕ຺ໂຕຕິ ມຫຕິຍາ ປຎ຺ຎາຍ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ສມຸທ຺ທປ຺ປມາໂຕຯ ໂສ ມຫນ຺ເຕນ ອຄ຺ຄິນາປິ ສມຸທ຺ໂທ ວິຍ ກິເລສກາເມຫິ ນ ຕປ຺ປ຺ຕິ ນ ຑຍ຺ຫຕີຯ

ຣຖກາໂຣຕິ ຈມ຺ມກາໂຣຯ ປຣິກນ຺ຕນ຺ຕິ ປຣິກນ຺ຕນ຺ໂຕຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ຈມ຺ມກາໂຣ ອຸປາຫນໍ ປຣິກນ຺ຕນ຺ໂຕ ຍໍ ຍໍ ຈມ຺ມສ຺ສ ອຄຍ຺ຫູປຄຜ຺ຖານໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ຕໍ ຈຊິຕ຺ວາ ອຸປາຫນໍ ກຕ຺ວາ ອຸປາຫນມູລໍ ລກິຕ຺ວາ ສຸຂິໂຕ ໂຫຕິ, ເອວເມວ ປຕ຺ຆິໂຕ ຈມ຺ມກາຣສຕ຺ຖສທິສາຍ ປຎ຺ຎາຍ ກນ຺ຕນ຺ໂຕ ຍໍ ຍໍ ໂອຘິ ກາມານໍ ຈຊຕິ, ເຕນ ເຕນສ຺ສ ກາໂມຘິນາ ຣຫິຕໍ ຕໍ ຕໍ ກາຍກມ຺ມໍ ວຈີກມ຺ມໍ ມໂນກມ຺ມຎ຺ຈ ສຸຂໍ ສມ຺ປ຺ຊຊຕິ ວິຄຕທຣຖໍ, ສເຈ ປນ ສພ຺ພມ຺ປິ ກາຍກມ຺ມາທິສຸຂໍ ວິຄຕປ຺ຣິລຸອາຫເມວ ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ກສິຕໍ ກາເວຕ຺ວາ ຊານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ກາເມ ປຣິຈ຺ຈເຊຕິຯ

ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ອິມໍ ຄາຖໍ ກເຖນ຺ຕສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ກຕ຺ວາ ໂອທາຕກສິຓຊ຺ຈານໍ ອຸທປາທິ, ຣາຊາປິ ອໂຣໂຄ ອໂຫສິຯ ໂສ ຕຸຜ຺ໂຖ ສຍນາ ວຸຜ຺ຖຫິຕ຺ວາ ''ເອຕ຺ຕກາ ເວຊ຺ຊາ ມໍ ຕິກິຈ຺ຉິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸ, ປຓ຺ຆິຕມາຕໄວ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ຎາໂຓສເຘນ ມໍ ນິໂຣຄໍ ອກາສິ''ຕິ ເຕນ ສທ຺ຘິ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ທສມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ອຍ຺ຎ ເຕ ຠາສິຕາ ຄາຖາ, ສພ຺ພາ ໂຫນ຺ຕິ ສຫສ຺ສິຍາ;

ປຏິຄຓ຺ຫ ມຫາພ຺ຣຫ຺ເມ, ສາເຘຕໍ ຕວ ຠາສິຕ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອຍ຺ຎາຕິ ທຸຕິຍຄາຖໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ກາມາທີນວສໍຍຸຕ຺ຕາ ອຍ຺ຎາຯ ສຫສ຺ສິຍາຕິ ສຫສ຺ສາຣຫາຯ ປຏິຄຓ຺ຫາຕິ ອຍ຺ຎາ ສຫສ຺ສານິ ຄຓ຺ຫຯ ສາເຘຕໍ ຕວ ຠາສິຕນ຺ຕິ ສາຘຸ ເອຕໍ ຕວ ວຈນໍຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເອກາທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗ຯ

‘‘ນ ເມ ອຕ຺ໂຖ ສຫສ຺ເສຫິ, ສເຕຫິ ນຫຸເຕຫິ ວາ;

ປຈ຺ຉິມໍ ຠາສໂຕ ຄາຖໍ, ກາເມ ເມ ນ ຣໂຕ ມໂນ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຉິມນ຺ຕິ ‘‘ຣຖກາໂຣວ ຈມ຺ມສ຺ສາ’’ຕິ ຄາຖໍຯ ກາເມ ເມ ນ ຣໂຕ ມໂນຕິ ອິມໍ ຄາຖໍ ຠາສມານສ຺ເສວ ມມ ວຕ຺ຖຸກາເມປິ ກິເລສກາເມປິ ມໂນ ນາຠິຣມາມິຯ ອຫຎ຺ຫິ ອິມໍ ຄາຖໍ ຠາສມາໂນ ອຕ຺ຕໂນວ ຘມ຺ມເທສນາຍ ຌານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສິໍ, ມຫາຣາຊາຕິຯ

ຣາຊາ ຠິຍ຺ໂຍໂສມຕ຺ຕາຍ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໔໘ຯ

‘‘ຠທ຺ຣໂກ ວຕາຍໍ ມາຓວໂກ, ສພ຺ພໂລກວິທູ ມຸນິ;

ໂຍ ອິມໍ ຕຓ຺ຫໍ ທຸກ຺ຂຊນນິໍ, ປຣິຊານາຕິ ປຓ຺ຑິໂຕ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ທຸກ຺ຂຊນນິນ຺ຕິ ສກລວຏ຺ຏທຸກ຺ຂຊນນິໍຯ ປຣິຊານາຕີຕິ ປຣິຊານິ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິ, ລຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ນີຫຣີຕິ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ເອວມາຫຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ‘‘ມຫາຣາຊ, ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ຈຣາ’’ຕິ ຣາຊານໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ອາກາເສນ ຫິມວນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຍາວຕາຍຸກໍ ຐຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣ ຠາເວຕ຺ວາ ອປຣິຫີນຊ຺ຌາໂນ ຫຸຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປໂຄ ອໂຫສິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພປາຫໍ ເອຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ນິສ຺ໂສກມກາສິ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຣາຊາ ເອສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອໂຫສິ, ປຓ຺ຑິຕມາຓໂວ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ກາມຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຈຕຸຕ຺ຖາຯ

[໔໖໘] ໕ຯ ຊນສນ຺ຘຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ທສຂລູຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂກສລຣຎ຺ໂຍ ໂອວາທຕ຺ຖາຍ ກເຖສິຯ ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ກາເລ ຣາຊາ ອິສ຺ສຣິຍມທມຕ຺ໂຕ ກິເລສສຸຂນິສ຺ສິໂຕ ວິນິຈ຺ຉຍມ຺ປິ ນ ປຍ຺ຎເປສິ, ພຸທ຺ຘຸປຏ຺ຐານມ຺ປິ ປມຊ຺ຊິຯ ໂສ ເອກທິວເສ ທສພລໍ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຠຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສ ຣຖວຣມາຣຸຍ຺ຫ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິໍ

ມຫາຣາຊ ຈິຣໍ ນ ປຌ຺ຌາຍສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ພຫຸກິຈ຺ຈຕາຍ ໂນ ການ຺ເຕ ພຸທ຺ຘຸປຎ຺ຖານສ຺ສ ໂອກາໂສ ນ ຊາໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ມຫາ ຣາຊ, ມາທິເສ ນາມ ໂອວາທທາຍເກ ສພ຺ພຌ຺ຌຸພຸທ຺ເຘ ຘຸຣວິຫາເຣ ວິຫຣນ຺ເຕ ອຍຸຕ຺ຕໍ ຕວ ປມຊ຺ຊິຕຸໍ, ຣຌ຺ຌາ ນາມ ຣາຊກິຈ຺ເຈສຸ ອປ຺ປມຕ຺ເຕນ ການ຺ພພ຺ພໍ, ຣຖ຺ຖວາສີນໍ ມາຕາປີຕຸສເມນ ອຄຕິຄມນໍ ປຫາຍ ທສ ຣາຊທມ຺ເມ ອໂກເປນ຺ເຕນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕຸໍ ວຎ຺ຎຕິ, ຣຌ຺ໂຌ ຫິ ທມ຺ມິກກາເວ ສຕິ ປຣິສາປີສ຺ສ ທມ຺ມິກາ ໂຫນ຺ຕິ, ອນຈ຺ຈຣິຍໍ ໂຂ ປເນຕໍ, ຍໍ ມຍິ ອນຸສາສນ຺ເຕ ຕ຺ວໍ ທມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຍ຺ຍາສິ, ໂປຣາຌກປຌ຺ທິຕາ ອນຸສາສກອາຈຣິເຍ ອວິຊ຺ຊມາເນປີ ອຕ຺ຕໂນ ມຕິຍາວ ຕິວິທສຸຈຣິຕທມ຺ເມ ປຕິຎ຺ຖາຍ ມຫາຊນສ຺ສ ທມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ສຄ຺ຄປຖໍ ປູເຣນ຺ຕາ ອຄມໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຌສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ‘‘ຊນສນ຺ທກຸມ ໆໂຣ’’ຕິສ຺ສ ນາມໍ ກຣິຸສ຺. ອຖສ຺ສ ວຍປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ ຕກ຺ກສິລໂຕ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄຫ຺ຫິຕ຺ວາ ອາຄຕກາເລ ຣາຊາ ສພ຺ພານິ ພນ຺ທນາຄາຣານິ ໂສທາເປຕ຺ວາ ອຸປຣຊ຺ຊໍ ອທາສິຯ ໂສ ອປຣກາເຄ ປີຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຎ຺ຖາຍ ຈຕູສຸ ນຄຣທ຺ວາເຣສຸ ນຄຣມຊ຺ເຊ ຣາຊທ຺ວາເຣ ຈາຕິ ຉ ທານສາລາໂຍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ທິວເສ ທິວເສ ຉ ສຕສຫສ຺ສານິ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ສກລຊມ຺ພຸທີປໍ ສງ຺ໂຂເກຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ພນ຺ທນາຄາຣານິ ນິຈ຺ຈໍ ວິວຎານິ ກາຣາເປຕ຺ວາ ທມ຺ມກຕ຺ທິກໍ ໂສທາເປຕ຺ວາ ຈຕູຫິ ສງ຺ຄຫວຕ຺ຖູຫິ ໂລກໍ ສງ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ປຌ຺ຈ ສີລານິ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ອຸໂປສຖວາສໍ ວສນ຺ໂຕ ທມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິຯ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ຈ ຣຎ຺ຖວາສິໂນ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ‘‘ທານໍ ເທຖ, ສີລໍ ສມາທິຍຖ, ການວໍ ກາເວຖ, ທມ຺ເມນ ກມ຺ມນ຺ເຕ ຈ ໂວຫາເຣ ຈ ປໂຍ ເຊຖ, ທຫຣກາເລເຍວ ສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫຖ, ທນໍ ອຸປ຺ປາເທຖ, ຄາມກູຍກມ຺ມໍ ວາ ປີສຸຌວາຈາກມ຺ມໍ ວາ ມາ ກຣິຕ຺ຖ, ຈຕ຺ຫາ ຜຣຸສາ ມາ ອຫຸວຕ຺ຖ, ມາຕຸປຎ຺ຖານໍ ປີຕຸປຎ຺ຖານໍ ປູເຣຖ, ກຸເລ ເຊຎ຺ຖາປຈາຍິໂນ ການຖາ’’ຕິ ທມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ມຫາຊເນ ສຸຈຣິຕທມ຺ເມ ປຕິຎ຺ຖາເປສິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ປນ຺ນຣສີອຸໂປສເຖ ສມາທິນ຺ນຸໂປສໂຖ ‘‘ມຫາຊນສ຺ສ ກິຍ຺ໂຍ ຫິຕສຸຂຕ຺ຖາຍ ອປ຺ປ ມາທວິຫາຣຕ຺ຖາຍ ທມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສາມິ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ນຄເຣ ເກຣີ ຈຣາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ໂອໂຣເທ ອາທິ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພນຄຣຊ ນໍ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຌ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕຣຕນມຕ຺ຫປມຊ຺ເຊ ສຸປຌ຺ຌຕ຺ຕວຣປລ຺ລງ຺ເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ໂກ, ນຄຣວາສິໂນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຕປ຺ນີເຍ ຈ ອຕປ຺ນີເຍ ຈ ທມ຺ເມ ເທເສສ຺ສາມິ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ໂອຫິຕໂສຕາ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ສຸຌາຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ທມ຺ມໍ ເທເສສິຯ

ສຕ຺ຖາ ສຈ຺ຈປຣິການວິຕໍ ມຸຂຣຕນໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ຕໍ ທມ຺ມເທສນໍ ມຘຸເຣນ ສເຣນ ໂກສລຣຌ຺ໂຌ ອາວິ ກໂຣນ຺ໂຕ –

໔໙ຯ

‘‘ທສ ຂລຸ ອິມານິ ຖານານິ, ຍານິ ປຸພ຺ເພ ອກຣິຕ຺ວາ;

ສ ປຈ຺ຉາ ມນຸຕປ຺ປຕິ, ອິຈ຺ເຈວາຫ ຊນສນ຺ໂທຯ

໕໐ຯ

‘‘ອລທ຺ທາ ວິຕ຺ຕໍ ຕປ຺ປຕິ, ປຸພ຺ເພ ອສມຸທານິຕໍ;

ນ ປຸພ຺ເພ ທນເມສິສ຺ສໍ, ອິຕິ ປຈ຺ຉານຸຕປ຺ປຕິຯ

໕໑ຯ

‘‘ສກ຺ຍຣູປໍ ປຸເຣ ສນ຺ຕໍ, ມຍາ ສິປ຺ປໍ ນ ສິກ຺ຂິຕໍ;

ກິຈ຺ຉາ ວຸຕ຺ຕິ ອສິປ຺ປສ຺ສ, ອິຕິ ປຈ຺ຉານຸຕປ຺ປຕິຯ

໕໒ຯ

‘‘ກູຜເວຫີ ປຸເຣ ອາສີ, ປີສຸໂຫ ປີຜຸຄີມໍສີໂກ;

ຈຕຸໂທ ຈ ຜຣຸໂສ ຈາປີ, ອິຕິ ປຈຸຉານຸຕປຸປຕິ។

໔໓។

‘‘ປາຕາຕິປາຕິ ປຸເຣ ອາສີ, ລຸທຸໂທ ຈາປີ ອນາຣິໂຍ;

ກູຕານໍ ນາປຈາຍິສຸສໍ, ອິຕິ ປຈຸຉານຸຕປຸປຕິ។

໔໔។

‘‘ພຫູສຸ ວຕ ສນຸຕີສຸ, ອນາປາທາສຸ ອິຕຸຖີສຸ;

ປຣທາຣໍ ອເສວິສຸສໍ, ອິຕິ ປຈຸຉານຸຕປຸປຕິ។

໔໕។

‘‘ພຫຸມຸຫິ ວຕ ສນຸຕມຸຫິ, ອນຸນປາເນ ອຸປຜຸຄິເຕ;

ນ ປຸພຸເພ ອທທໍ ທານໍ, ອິຕິ ປຈຸຉານຸຕປຸປຕິ។

໔໖។

‘‘ມາຕຣໍ ປີຕຣໍ ຈາປີ, ຊີຕຸຕາກໍ ຄຕໂຍພຸພນໍ;

ປຫຸ ສນຸໂຕ ນ ໂປສີສຸສໍ, ອິຕິ ປຈຸຉານຸຕປຸປຕິ។

໔໗។

‘‘ອາຈຣິຍມນຸສຕຸຖາຣໍ , ສພຸພກາມຣສາຫຣໍ;

ປີຕຣໍ ອຕິມຄຸຜິສຸສໍ, ອິຕິ ປຈຸຉານຸຕປຸປຕິ។

໔໘។

‘‘ສມເຕາ ພຸຣາຫຸມເຕາ ຈາປີ, ສີລວນຸເຕ ພຫຸສຸສຸເຕ;

ນ ປຸພຸເພ ປຍິຣຸປາສີສຸສໍ, ອິຕິ ປຈຸຉານຸຕປຸປຕິ។

໔໙។

‘‘ສາຘຸ ໂຫຕິ ຕໂປ ຈິຓ຺ໂຓ, ສນ຺ໂຕ ຈ ປຏິຣູປາສິໂຕ;

ນ ຈ ປຸພ຺ເພ ຕໂປ ຈິຓ຺ໂຓ, ອິຕິ ປຈ຺ຉານຸຕປ຺ປຕິ.

໖໐.

‘‘ໂຍ ຈ ເອຕານິ ຐານານິ, ໂຍນິໂສ ປຏິປ຺ຊ຺ຊຕິ;

ກຣໍ ປຸຣິສກິຈ຺ຈານິ, ສ ປຈ຺ຉາ ນານຸຕປ຺ປຕີ’’ຕິ. – ອິມາ ຄາຖາ ອາຫ;

ຕຕ຺ຖ ຐານານີຕິ ກາຣຓານິ. ປຸພ຺ເພຕິ ປຐມເມວ ອກາຣິຕ຺ວາ. ສ ປຈ຺ຉາ ມນຸຕປ຺ປຕີຕິ ໂສ ປຐມໍ ກຕ຺ຕພ຺ພານໍ ອກາຣໂກ ປຸຄ຺ຄໂລ ປຈ຺ຉາ ອິຘໂລເກປິ ປຣໂລເກປິ ຕປ຺ປຕິ ກິລມຕິ. ‘‘ປຈ຺ຉາ ວາ ອນຸຕປ຺ປຕີ’’ຕິປິ ປາໂຐ. ອິຈ຺ເຈວາຫາຕິ ອິຕິ ເອວໍ ອາຫາຕິ ປທຈ຺ເຉໂທ, ອິຕິ ເອວໍ ຣາຊາ ຊນສນ຺ໂຘ ອໂວຈ. ອິຈ຺ຈສ຺ສຸຫາຕິປິ ປາໂຐ. ຕຕ຺ຖ ອສ຺ສຸ-ກາໂຣ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ ອິຕິ ອສ຺ສຸ ອາຫາຕິ ປທຈ຺ເຉໂທ. ອິທານິ ຕານິ ທສ ຕປນີຍກາຣຓານິ ປກາເສຕຸໍ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ຘມ຺ມກຖາ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ປຸພ຺ເພຕິ ປຐມເມວ ຕຣຸຓກາເລ ປຣກ຺ກມໍ ກຕ຺ວາ ອສມ຺ຫານິຕໍ ອສມ຺ກຕໍ ຘນໍ ມຫລ຺ລກກາເລ ອລຠິຕ຺ວາ ຕປ຺ປຕິ ໂສຈຕິ, ປເຣ ຈ ສຸຂິເຕ ທິສ຺ວາ ສຍໍ ທຸກ຺ຂໍ ຊີວນ຺ໂຕ ‘‘ປຸພ຺ເພ ຘນໍ ນ ປຣິເຍສິສ຺ສ’’ນ຺ຕິ ເອວໍ ປຈ຺ຉາ ອນຸຕປ຺ປຕິ, ຕສ຺ມາ ມຫລ຺ລກກາເລ ສຸຂໍ ຊີວິຕຸກາມາ ທຫຣກາເລເຍວ ຘມ຺ມິການິ ກສິກມ຺ມາທີນິ ກຕ຺ວາ ຘນໍ ປຣິເຍສຖາຕິ ທສ຺ເສຕິ.

ປຸເຣ ສນ຺ຕນ຺ຕິ ປຸເຣ ທຫຣກາເລ ອາຈຣິເຍ ປຏິຣູປາສິຕ຺ວາ ມຍາ ກາຕຸໍ ສກ຺ກຍຣູປໍ ສມານໍ ຫຕ຺ຖິສິປ຺ປາທີກໍ ກິຎ຺ຈິ ສິປ຺ປໍ ນ ສິກ຺ຂິຕໍ. ກິຈ຺ຉາຕິ ມຫລ຺ລກກາເລ ອສິປ຺ປສ຺ສ ທຸກ຺ຂາ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕິ, ເນວ ສກ຺ກາ ຕທາ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂິຕຸໍ, ຕສ຺ມາ ມຫລ຺ລກກາເລ ສຸຂໍ ຊີວິຕຸກາມາ ຕຣຸຓກາເລເຍວ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂຖາຕິ ທສ຺ເສຕິ. ກູຏເວທີຕິ ກູຏຊານນໂກ ຄາມກູຏໂກ ວາ ໂລກສ຺ສ ອນຕ຺ຖກາຣໂກ ວາ ຕຸລາກູຏາທິກາຣໂກ ວາ ກູຏຑ຺ຑກາຣໂກ ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອາສີນ຺ຕິ ເອວຣູໂປ ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ອໂຫສິ. ປີສຸໂຓຕິ ເປສຸຎ຺ຎກາຣໂກ. ປິຏ຺ຐິມໍສີໂກຕິ ລຎ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອສາມິເກ ສາມິເກ ກໂຣນ຺ໂຕ ປເຣສໍ ປິຏ຺ຐິມໍສຂາທໂກ. ອິຕິ ປຈ຺ຉາຕິ ເອວໍ ມຣຓມຎ຺ເຈ ນິປນ຺ໂນ ອນຸຕປ຺ປຕິ , ຕສ຺ມາ ສເຈ ນິຣເຍ ນ ວສິຕຸກາມາຕ຺ຖ, ມາ ເອວຣູປໍ ປາປກມ຺ມໍ ກຣິຕ຺ຖາຕິ ໂອວທຕິ.

ລຸທ຺ໂທຕິ ທາຣຸໂຓ. ອນາຣິໂຍຕິ ນ ອຣິໂຍ ນີຈສມາຈາໂຣ. ນາປຈາຍິສ຺ສນ຺ຕິ ຂນ຺ຕິເມຕ຺ຕານຸທ຺ທຍວເສນ ນີຈວຸຕ຺ຕິໂກ ນາ ໂຫສິ. ເສສໍ ປຸຣິມນເຍເນວ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ອນາປາທາສູຕິ ອາປາທານໍ ອາປາໂທ, ປຣິຄ຺ຄໂຫຕິ ອຕ຺ໂຖ. ນຕ຺ຖິ ອາປາໂທ ຍາສໍ ຕາ ອນາປາທາ, ອຎ຺ເຎຫິ ອກຕປຣິຄ຺ຄຫາສູຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຸປ຺ປຏ຺ຏິເຕຕິ ປຈ຺ຈຸປ຺ປຏ຺ຏິເຕ. ນ ປຸພ຺ເພຕິ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ທານໍ ນ ອທທໍ. ປຫູ ສນ຺ໂຕຕິ ຘນພເລນາປິ ກາຍພເລນາປິ ໂປສິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ປຏິພໂລ ສມາໂນ. ອາຈຣິຍນ຺ຕິ ອາຈາເຣ ສິກ຺ຂາປນ຺ໂຕ ອິຘ ປິຕາ ‘‘ອາຈຣິໂຍ’’ຕິ ອຘິປ຺ເປໂຕ. ອນຸສຕ຺ຖາຣນ຺ຕິ ອນຸສາສກໍ. ສພ຺ພກາມຣສາຫຣນ຺ຕິ ສພ຺ເພ ວຕ຺ຖຸກາມຣເສ ອາຫຣິຕ຺ວາ ໂປສິຕາຣໍ. ອຕິມຎ຺ຎິສ຺ສນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ໂອວາທໍ ອຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ມຎ຺ຎິສ຺ສໍ.

ນ ປຸພ຺ເພຕິ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ຘມ຺ມິກສມຓພ຺ຣາຫ຺ມເຓປິ ຄິລານາຄິລາເນປິ ຈີວຣາທີນິ ທຕ຺ວາ ອປ຺ປຏິຊຄ຺ຄເນນ ນ ປຏິຣູປາສິສ຺ສໍ. ຕໂປຕິ ສຸຈຣິຕຕໂປ. ສນ຺ໂຕຕິ ຕີຫິ ທ຺ວາເຣຫິ ອຸປສນ຺ໂຕ ສີລວາ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຕິວິຘສຸຈຣິຕສງ຺ຂາໂຕ ຕໂປ ຈິຓ຺ໂຓ ເອວຣູໂປ ຈ ອຸປສນ຺ໂຕ ປຏິຣູປາສິໂຕ ນາມ ສາຘຸ ສຸນ຺ທໂຣ. ນ ປຸພ຺ເພຕິ ມຍາ ທຫຣກາເລ ເອວຣູໂປ ຕໂປ ນ ຈິຓ຺ໂຓ, ອິຕິ ປຈ຺ຉາ ຊຣາຊິຓ຺ໂຓ ມຣຓຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ ອນຸຕປ຺ປຕິ ໂສຈຕິ. ສເຈ ຕຸມ຺ເຫ ເອວໍ ນ ໂສຈິຕຸກາມາ, ຕໂປກມ຺ມໍ ກໂຣຖາຕິ ວທຕິ. ໂຍ ຈ ເອຕານີຕິ ໂຍ ປນ ເອຕານິ ທສ ກາຣຓານິ ປຐມເມວ ອຸປາເຍນ ປຏິປ຺ຊ຺ຊຕິ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕຕິ, ປຸຣິເສຫິ ກຕ຺ຕພ຺ພານິ ຘມ຺ມິກກິຈ຺ຈານິ ກໂຣນ຺ໂຕ ໂສ ອປ຺ປມາທວິຫາຣີ ປຸຣິໂສ ປຈ຺ຉາ ນານຸຕປ຺ປຕິ, ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕວ ໂຫຕີຕິ.

ອິຕິ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອນ຺ວທ຺ຘມາສໍ ອິມິນາ ນິຍາເມນ ມຫາຊນສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ. ມຫາຊໂນປິສ຺ສ ໂອວາເທ ຐຕ຺ວາ ຕານິ ທສ ຐານານິ ປູເຣຕ຺ວາ ສຄ຺ຄປຣາຍໂຓວ ອໂຫສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ມຫາຣາຊ, ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ອນາຈຣິຍກາປິ ອຕ຺ຕໂນ ມຕິຍາວ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺

ວາ ມຫາຊນໍ ສຕຸຄປ໌ເຖ ປ໌ຕິຍຸຖາເປ໌ສຸ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ປ໌ຣິສາ ພຸທ຺ຘປ໌ຣິສາ ອເຫສຸໍ, ຊນສນ຺ຘຣາຊາ ປ໌ນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິ຺ฯ

ຊນສນ຺ຘຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປ໌ຍ຺ຈມາฯ

[໔໖໘] ໖ฯ ມຫາກຕ຺ຫຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ກຕ຺ໂຫກຕ຺ໂຫ ຈາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂລກຕ຺ຖຈຣິຍໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິฯ ເອກທິວສຍ຺ຫິ ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ນິສິ ທິຕ຺ວາ ''ຍາວຍ຺ຈິທໍ, ອາວຸໂສ, ສຕ຺ຖາ ພຫຸຊນຫິຕາຍ ປ໌ຜິປ໌ນ຺ໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຜາສຸວິຫາຣໍ ປ໌ຫາຍ ໂລກສ຺ເສວ ອຕ຺ຖໍ ຈຣຕິ, ປ໌ຣ ມາກິສມ຺ໂພຘິ ປ໌ຕ຺ວາ ສຍໍ ປ໌ຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ອຍ຺ຖາຣສໂຍຊນມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປ໌ຍ຺ຈວຄ຺ຄິຍຕ຺ເຖຣານໍ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ (ສໍฯ ນິฯ ໕ฯ໑໐໘໑; ມຫາວฯ ໑໓ ອາທໂຍ; ປ໌ຜິฯ ມฯ ໒ฯ໓໐) ປ໌ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປ໌ຍ຺ຈມິຍາ ປ໌ກ຺ຂສ຺ສ ອນຕ຺ຕລກ຺ຂຕສຸຕ຺ຕໍ (ສໍฯ ນິฯ ໓ฯ໕໙; ມຫາວฯ ໒໐ ອາທໂຍ) ກເຖຕ຺ວາ ສພ຺ເພສໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອທາສິฯ ອຸຣຸເວລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕກາຕິກຊຜິລານໍ ອທ຺ຍ຺ຍຸທ຺ຍານິ ປ໌າຜິຫາ ຣິຍສຫສ຺ສານິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປ໌ພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ຄຍາສີເສ ອາທິຕ຺ຕປ໌ຣິຍາຍໍ (ສໍฯ ນິฯ ໔ฯ໒໓໕; ມຫາວฯ ໕໔) ກເຖຕ຺ວາ ຊຜິລສຫສ຺ ສານໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອທາສິ, ມຫາກສ຺ສປ໌ສ຺ສ ຕິຕິ ຄາວຸຕານິ ປ໌ຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕີຫິ ໂອວາເທຫິ ອຸປ໌ສມ຺ປ໌ທໍ ອທາສິฯ ເອໂກ ປ໌ຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ປ໌ຍ຺ຈຈຕ຺ຕາລີສໂຍຊນມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປ໌ຸກ຺ກຸສາຕິກຸລປ໌ຸຕ຺ຕໍ ອນາຄາມິຜເລ ປ໌ຕິຍຸຖາເປ໌ສິ, ມຫາກປ໌ຸປ໌ິນສ຺ສ ວີສໂຍຊນສຕໍ ປ໌ຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອທາສິ, ເອໂກ ປ໌ຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ຕິໍສໂຍຊນມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕາວ ກກ຺ຂລຸອໍ ຜຣຸສໍ ອງ ຄຸລິມາລໍ ອຣຫຕ຺ເຕ ປ໌ຕິຍຸຖາເປ໌ສິ, ຕິໍສໂຍຊນມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາລຸອວກໍ ຍກ຺ຂໍ ໂສຕາປ໌ຕ຺ຕິຜເລ ປ໌ຕິຍຸຖາເປ໌ຕ຺ວາ ກຸມາຣສ຺ສ ໂສຕ຺ຖິ ອກາສິฯ ຕາວຕິໍສກວເນ ເຕມາສໍ ວສນ຺ໂຕ ອສີຕິຍາ ເທວຕາໂກຜີນໍ ຘມ຺ມາກິສມຍໍ ສມ຺ປ໌າເທສິ, ພ຺ຣຫ຺ມໂລກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພກພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ທິຍ຺ຖິ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ທສນ຺ນໍ ພ຺ຣຫ຺ມສຫສ຺ສານໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອທາສິ, ອນຸສໍວຈ຺ຉຣໍ ຕີສຸ ມຕ຺ຑເລສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາ ໂນ ອຸປ໌ນິສ຺ສຍສມ຺ປ໌ນ຺ນານໍ ມນຸສ຺ສານໍ ສຣຕານິ ເຈວ ສີລານິຈ ມຄ຺ຄຜລານິ ຈ ເທຕິ, ນາຄສຸປ໌ຕ຺ຕາທີນມ຺ປ໌ິ ນານປ໌຺ປ໌ກາຣໍ ອຕ຺ຖໍ ຈຣຕີ''ຕິ ທສພລສ຺ສ ໂລກຕ຺ຖຈຣິຍຄຸຕໍ ກຖຍີສຸฯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ ນາ''ຕິ ປ໌ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອນຈ຺ຉຣິຍໍ, ກິກ຺ຂເວ, ໂສຫໍ ອິທານິ ອກິສມ຺ໂພຘິ ປ໌ຕ຺ວາ ໂລກສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ຈເຣຍ຺ ຍໍ, ປ໌ຸພ຺ເພ ສຣາຄກາເລປ໌ິ ໂລກສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ອຈຣິ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິฯ

ອຕີເຕ ກສ຺ສປ໌ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘກາເລ ພາຣາຕສິຍໍ ອຸສີນໂກ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິฯ ກສ຺ສປ໌ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘ ຈຕຸສຈ຺ຈ ເທສນາຍ ມຫາຊນໍ ກິເລສພນ຺ຘນາ ໂມເຈຕ຺ວາ ນິພ຺ພານນຄຣໍ ປ໌ູເຣຕ຺ວາ ປ໌ຣິນິພ຺ພຸເຕ ທີຆສ຺ສ ອທ຺ຘຸໂນ ອຈ຺ຈເຍນ ສາສນໍ ໂອສກ຺ກິฯ ກິກ຺ຂູ ເອກວີສຕິຍາ ອເນສນາຫິ ຊີວິກໍ ກປ໌຺ເປ໌ນ຺ຕິ, ກິກ຺ຂູ ຄິຫີສໍສຄ຺ຄໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ປ໌ຸຕ຺ຕທີຕາທີຫິ ວທ຺ຒນ຺ຕິฯ ກິກ຺ຂຸນິ ໂຍປ໌ິ ຄິຫີສໍສຄ຺ຄໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ປ໌ຸຕ຺ຕທີຕາທີຫິ ວທ຺ຒນ຺ຕິฯ ກິກ຺ຂູ ກິກ຺ຂຸຘມ຺ມໍ, ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ກິກ຺ຂຸນີຘມ຺ມໍ, ອຸໂປ໌ສກາ ອຸປ໌າສກຘມ຺ມໍ, ອຸປ໌າສິກາ ອຸປ໌າສິກຘມ຺ມໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຘມ຺ມໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສຸໍ ເຍພ຺ຍເຍນ ມນຸສ຺ສາ ທສ ອກຸສລກມ຺ມປ໌ເຖ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕິໍສຸ, ມຕມຕາ ອປ໌າເຍສຸ ປ໌ຣິປ໌ູເຣສຸໍ ຕທາ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ນເວ ນເວ ເທເວ ອປ໌ສ຺ສນ຺ໂຕ ມນຸສ຺ສໂລກໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ອປ໌າເຍສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕກາວໍ ຍຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສາສນໍ ໂອສກ຺ກິຕໍ ທິສ຺ວາ ''ກິໍ ນຸ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ອຕ຺ເຖໂກ ອຸປ໌າໂຍ, ມຫາຊນໍ ຕາເສຕ຺ວາ ກີຕກາວໍ ຍຕ຺ວາ ປ໌ຈ຺ຉາ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ໂອສກ຺ກິຕໍ ສາສນໍ ປ໌ຄ຺ຄຍ຺ຫ ອປ໌ຣມ຺ປ໌ິ ວສ຺ສສຫສ຺ສໍ ປ໌ວຕ຺ຕນກາຣຕໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ສນ຺ນິຍຸຖານໍ ກຕ຺ວາ ມາຕລິເທວປ໌ຸຕ຺ຕໍ ໂມຈປ໌຺ປ໌ມາຕທາຄໍ ຈຕູຫິ ທາຖາຫິ ວິນິຄ຺ຄຕຣສ຺ມິຍາ ກຍານກໍ ກຕ຺ວາ ຄພ຺ກິນີນໍ ທສ຺ສເນເນວ ຄພ຺ກປ໌າຕນສມຕ຺ຖໍ ໂຆຣຣູປ໌ໍ ອາຊາເນຍ຺ຍປ໌຺ປ໌ມາຕໍ ກາ ລຸອວຕ຺ຕໍ ມຫາກຕ຺ຫສຸນຂໍ ມາເປ໌ຕ຺ວາ ປ໌ຍ຺ຈພນ຺ຘເນນ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕມາລໍ ກຕ຺ເຖ ປ໌ິລຸອນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊຸໂກຜິກໍ ອາທາຍ ສຍໍ ທ຺ເວ ກາສາຍານິ ນິວາເສຕ຺ວາ ປ໌ຈ຺ຉາມຸເຂ ປ໌ຍ຺ຈຘາ ເກເສ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕມາລໍ ປ໌ິລຸອນ຺ຘິຕ຺ວາ ອາໂຣປ໌ິຕປ໌ວາລຸອວຕ຺ຕ ຊີຍໍ ມຫາຘນຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວຊີຣຄ຺ຄນາຣາຈໍ ນເຂນ ປ໌ຣິວຍ຺ເຜນ຺ໂຕ ວນຈຣກເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນຄຣໂຕ ໂຍຊນມຕ຺ເຕ ຖາເນ ໂອ ຕຣິຕ຺ວາ ''ນສ຺ສຕິ ໂລໂກ, ນສ຺ສຕິ ໂລໂກ''ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ສທ຺ທໍ ອນຸສາເວຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສ ອຸຕ຺ຕາເສຕ຺ວາ ນຄຣູປ໌ຈາຣໍ ປ໌ຕ຺ວາ ປ໌ຸນ ສທ຺ທມກາສິฯ

ມນຸສ຺ສາ ສຸນຂໍ ທິສ຺ວາ ອຸຕ຺ຣສ຺ຕາ ນຄຣໍ ປ໌ວິສິຕ຺ວາ ຕໍ ປ໌ວຕ຺ຕິໍ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສຸໍ ຣາຊາ ສີຆໍ ນຄຣທ຺ວາຣານິ ປ໌ິທຫາເປ໌ສິฯ ສກ຺ໂກປ໌ິ ອຍ຺ຖາຣສຫຕ຺ຖໍ ປ໌າກາຣໍ ອຸລ຺ລງ຺ຆິຕ຺ວາ ສຸນເຂນ ສທ຺ຘິ ອນ຺ໂຕນຄເຣ ປ໌ຕິຍ຺ຖຫິฯ ມນຸສ຺ສາ ກີຕຕສິຕາ ປ໌ລາຍິຕ຺ວາ ເຄຫານິ ປ໌ວິສິຕ຺ວາ ນິລີຍີສຸฯ ມຫາກຕ຺ໂຫປ໌ິ ທິຍ຺ຖທິຍ຺ເຖ ມນຸສ຺ເສ ອຸປ໌ຘາວິຕ຺ວາ ສນ຺ຕາເສນ຺ໂຕ ຣາຊນິເວສນໍ ອຄມາສິฯ

ຣາຊງ຺ຄເຓ ມນຸສ຺ສາ ຠເຍນ ປລາຍິຕ຺ວາ ຣາຊນິເວສນໍ ປວິສິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປິທຫິໍສຸຯ ອຸສີນກຣາຊາປິ ໂອໂຣເຘ ຄເຫຕ຺ວາ ປາສາທໍ ອຠິຣຸຫິຯ ມຫາກຓ຺ໂຫ ສຸນໂຂ ປຸຣິມປາເທ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ວາຕປາເນ ຐຕ຺ວາ ມຫາຠຸສ຺ສິຕໍ ຠຸສ຺ສິຯ ຕສ຺ສ ສທ຺ໂທ ເຫຏ຺ຐາ ອວີຈິໍ, ອຸປຣິ ຠວຄ຺ຄໍ ປຕ຺ວາ ສກລຈກ຺ກວາຬໍ ເອກນິນ຺ນາທໍ ອໂຫສິຯ ວິຘຸຣຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໒໒ຯ໑໓໔໖ ອາທໂຍ) ຫິ ປຸຓ຺ຓກຍກ຺ຂຣຎ຺ໂຎ, ກຸສຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໒໐ຯ໑ ອາທໂຍ) ກຸສຣຎ຺ໂຎ, ຠູຣິທຕ຺ຕຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໒໒ຯ໗໘໔ ອາທໂຍ) ສຸທສ຺ສນນາຄຣຎ຺ໂຎ, ອິມສ຺ມິໍ ມຫາກຓ຺ຫຊາຕເກ ອຍໍ ສທ຺ໂທຕິ ອິເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສທ຺ທາ ຊມ຺ພຸທີເປ ມຫາສທ຺ທາ ນາມ ອເຫສຸໍຯ

ນຄຣວາສິໂນ ຠີຕຕສິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກປຸຣິໂສປິ ສກ຺ເກນ ສທ຺ຘິໍ ກເຖຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ຣາຊາເຍວ ສຕິໍ ອຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ວາຕປານໍ ນິສ຺ສາຍ ສກ຺ກໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ໂຠ ລຸທ຺ທກ, ກສ຺ມາ ເຕ ສຸນໂຂ ຠຸສ຺ສຕີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ຉາຕຠາເວນ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ຕສ຺ສ ຠຕ຺ຕໍ ທາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ອນ຺ໂຕຊນສ຺ສ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ຈ ປກ຺ກຠຕ຺ຕໍ ສພ຺ພໍ ທາເປສິຯ ຕໍ ສພ຺ພໍ ສຸນໂຂ ເອກກພຬໍ ວິຍ ກຕ຺ວາ ປຸນ ສທ຺ທມກາສິຯ ປຸນ ຣາຊາ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິປິ ເມ ສຸນໂຂ ຉາໂຕເຍວາ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິອສ຺ສາທີນໍ ປກ຺ກຠຕ຺ຕໍ ສພ຺ພໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ທາເປສິຯ ຕສ຺ມິໍ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ນິຏ຺ຐາປິເຕ ສກລນຄຣສ຺ສ ປກ຺ກຠຕ຺ຕໍ ທາເປສິຯ ຕມ຺ປິ ໂສ ຕເຖວ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸນ ສທ຺ທມກາສິຯ ຣາຊາ ‘‘ນ ເອສ ສຸນໂຂ, ນິສ຺ສໍສຍໍ ເອສ ຍກ຺ໂຂ ຠວິສ຺ສຕິ, ອາຄມນກາຣຓໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຠີຕຕສິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຐມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໑ຯ

‘‘ກຓ຺ໂຫ ກຓ຺ໂຫ ຈ ໂຆເຣ ຈ, ສຸກ຺ກທາໂຐ ປຠາສວາ;

ພທ຺ໂຘ ປຎ຺ຈຫິ ຣຊ຺ຊູຫິ, ກິໍ ຣວິ ສຸນໂຂ ຕວາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ກຓ຺ໂຫ ກຓ຺ໂຫຕິ ກາຍວຓ຺ເຓນ ທຬ຺ຫີວຓ຺ເຓນ ວາ ອາເມຑິຕໍຯ ໂຆເຣຕິ ປສ຺ສນ຺ຕານໍ ຠຍຊນໂກຯ ປຠາສວາຕິ ທາຐາ ນິກ຺ຂນ຺ຕຣໍສິປຠາເສນ ປຠາສວາຯ ກິໍ ຣວີຕິ ກິໍ ວິຣວິຯ ຕເວສ ເອວຣູໂປ ກກ຺ຂໂຬ ສຸນໂຂ ກິໍ ກໂຣຕິ, ກິໍ ມິເຄ ຄຓ຺ຫາຕິ, ອຸທາຫຸ ເຕ ອມິຕ຺ເຕ, ກິໍ ເຕ ອິມິນາ, ວິສ຺ສຊ຺ເຊຫິ ນນ຺ຕິ ອຘິປ຺ປາເຍເນວມາຫຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສກ຺ໂກ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໖໒ຯ

‘‘ນາຍໍ ມິຄານມຕ຺ຖາຍ, ອຸສີນກ ຠວິສ຺ສຕິ;

ມນຸສ຺ສານໍ ອນໂຍ ຫຸຕ຺ວາ, ຕທາ ກຓ຺ໂຫ ປໂມກ຺ຂຕີ’’ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອຍຎ຺ຫິ ‘‘ມິຄມໍສໍ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອິຘ ນາຄໂຕ, ຕສ຺ມາ ມິຄານໍ ອຕ຺ໂຖ ນ ຠວິສ຺ສຕິ, ມນຸສ຺ສມໍສໍ ປນ ຂາທິຕຸໍ ອາຄໂຕ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ອນໂຍ ມຫາວິນາສກາຣໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຍທາ ອເນນ ມນຸສ຺ສາ ວິນາສໍ ປາປິຕາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕທາ ອຍໍ ກຓ຺ໂຫ ປໂມກ຺ຂຕິ, ມມ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສຕີຕິຯ

ອຖ ນໍ ຣາຊາ ‘‘ກິໍ ປນ ເຕ ໂກ ລຸທ຺ທກ-ສຸນໂຂ ສພ຺ເພສໍເຍວ ມນຸສ຺ສານໍ ມໍສໍ ຂາທິສ຺ສຕິ, ອຸທາຫຸ ຕວ ອມິຕ຺ຕານຎ຺ເຎວາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອມິຕ຺ຕານຎ຺ເຎວ ເມ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເກ ປນ ອິຘ ເຕ ອມິຕ຺ຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອທມ຺ມາຠິຣຕາ ວິສມຈາຣິໂນ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກເຖຫິ ຕາວ ເນ ອມ຺ຫາກ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ອຖສ຺ສ ກເຖນ຺ໂຕ ເທວຣາຊາ ທສ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໖໓ຯ

‘‘ປຕ຺ຕຫຕ຺ຖາ ສມຕາກາ, ມຸຕ຺ທາ ສງ຺ຆາຝິປາຣຸຕາ;

ນງ຺ຄເລຫິ ກສິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕທາ ກຕ຺ໂທ ປໂມກ຺ຂຕິຯ

໖໘ຯ

‘‘ຕປ຺ສິນິໂຍ ປພ຺ພຊິຕາ, ມຸຕ຺ທາ ສງ຺ຆາຝິປາຣຸຕາ;

ຍທາ ໂລເກ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕທາ ກຕ຺ໂທ ປໂມກ຺ຂຕິຯ

໖໙ຯ

‘‘ທີໂຝຕ຺ຕໂຣຍ຺ຖາ ຊຝິລາ, ປງ຺ກທນ຺ຕາ ຣຊສ຺ສິຣາ;

ອິຕໍ ໂຈທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕທາ ກຕ຺ໂທ ປໂມກ຺ຂຕິຯ

໖໖ຯ

‘‘ອຘິຈ຺ຈ ເວເທ ສາວິຕ຺ຕີ, ຍຌ຺ຌຕນ຺ຕຌ຺ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ກຕິກາຍ ຍຊິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕທາ ກຕ຺ໂທ ປໂມກ຺ຂຕິຯ

໖໗ຯ

‘‘ມາຕຣໍ ປິຕຣໍ ຈາປິ, ຊິຕ຺ຕາກໍ ຄຕໂຍພ຺ພນໍ;

ປຫູ ສນ຺ໂຕ ນ ກຣນ຺ຕິ, ຕທາ ກຕ຺ໂທ ປໂມກ຺ຂຕິຯ

໖໘ຯ

‘‘ມາຕຣໍ ປິຕຣໍ ຈາປິ, ຊິຕ຺ຕາກໍ ຄຕໂຍພ຺ພນໍ;

ພາລາ ຕຸມ຺ເຫຕິ ວກ຺ຂນ຺ຕິ, ຕທາ ກຕ຺ໂທ ປໂມກ຺ຂຕິຯ

໖໙ຯ

‘‘ອາຈຣິຍກຣິຍໍ ສຂີ, ມາຕຸລານີ ປິຕ຺ຈ຺ຉກີ;

ຍທາ ໂລເກ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕທາ ກຕ຺ໂທ ປໂມກ຺ຂຕິຯ

໗໐ຯ

‘‘ອສິຈມ຺ມໍ ຄເຫຕ຺ວານ, ຂຄ຺ຄໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ປນ຺ຖຆາຕໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕທາ ກຕ຺ໂຫ ປໂມກ຺ຂຕິ຺.

ຖ໑໗.

‘‘ສຸກ຺ກຈ຺ຆວິ ເວສເວຣາ, ຖູລພາຫູ ອປາຕ຺ກາ;

ມິຕ຺ຕເກທໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕທາ ກຕ຺ໂຫ ປໂມກ຺ຂຕິ຺.

ຖ໑໘.

‘‘ມາຍາວິໂນ ເນກຕິກາ, ອສປ຺ປຸຣິສຈິນ຺ຕກາ;

ຍທາ ໂລເກ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕທາ ກຕ຺ໂຫ ປໂມກ຺ຂຕີ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ສມຕາກາຕິ ‘‘ນຍໍ ສມຕາມ຺ຸທາ’’ຕິ ປຝິລ຺ຸລາມຕ຺ຕເກນ ທີລຸອິຕໂວຫາເຣເນວມາຫ຺. ກສິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ເຕ ຕທາປີ ກສນ຺ຕິ ເຍວ຺. ອຍໍ ປນ ອຊານນ຺ໂຕ ວິຍ ເອວມາຫ຺. ອຍລ຺ຫິສ຺ສ ອຣິປ຺ປາໂຍ – ເອເຕ ເອວຣູປາ ທຸສ຺ສີລາ ມມ ອມິຕ຺ຕາ, ຍທາ ມມ ສຸນ ເຂນ ເອເຕ ມາເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິຕໍ ກວິສ຺ສຕິ, ຕທາ ເອສ ກຕ຺ໂຫ ອິໂຕ ປລ຺ຈຣຊ຺ຊພນ຺ຣນາ ປໂມກ຺ຂຕີຕິ຺. ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ສພ຺ພຄາຖາສຸ ອຣິປ຺ປາຍໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາ຺.

ປພ຺ພຊິຕາຕິ ພຸທ຺ຣສາສເນ ປພ຺ພຊິຕາ຺. ຄມິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຄາຣມຊ຺ເຊ ປລ຺ຈ ກາມຄຸເຓ ປຣິກຸລ຺ຊນ຺ຕິໂຍ ວິຈຣິສ຺ສນ຺ຕິ຺. ທີໂພຕ຺ຕໂຣຍ຺ຖາຕິ ທາຄິການໍ ວຫ຺ຓິຕຕ຺ຕາ ທີພຕ຺ຕໂຣຍ຺ຖາ຺. ປງກທນ຺ຕາຕິ ປງເກນ ມເລນ ສມນ຺ນາຄຕທນ຺ຕາ຺. ອິຕໍ ໂຈ ທາຍາຕິ ກິກ຺ຂາຈຣິຍາຍ ສນໍ ສໍຫຣິຕ຺ວາ ວຫ຺ຓິຍາ ອິຕໍ ປໂຍເຊຕ຺ວາ ຕໍ ໂຈເທຕ຺ວາ ຕໂຕ ລທ຺ເຣນ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປນ຺ຕາ ຍທາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ສາວິຕ຺ຕີນ຺ຕິ ສາວິຕ຺ຕິລ຺ຈ ອຣິຍິຕ຺ວາ຺. ຍລ຺ລຕນ຺ຕລ຺ຈາຕິ ຍລ຺ລວິຮາຍກຕນ຺ຕໍ, ຍລ຺ລໍ ອຣິຍິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ກຕິກາຍາຕິ ເຕ ເຕ ຣາຊຣາຊມຫາມຕ຺ເຕ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ຍລ຺ລໍ ຍຊິສ຺ສາມ, ຮນໍ ເທຖາ’’ຕິ ເອວໍ ກຕິອຕ຺ຖາຍ ຍທາ ຍລ຺ລໍ ຍ ຊິສ຺ສນ຺ຕິ຺. ປຫູ ສນ຺ໂຕຕີ ກຣິຕ຺ວາ ໂປເສຕ຺ວາ ສມຕ຺ຖາ ສມານາ຺. ພາລາ ຕຸມ຺ເຫຕີ ຕຸມ຺ເຫ ພາລາ ນ ກິລ຺ຈິ ຊານາຖາຕິ ຍທາ ວກ຺ຂນ຺ຕິ຺. ຄມິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ໂລກສມ຺ມເສວນວເສນ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ຺. ປນ຺ຖຆາຕນ຺ຕິ ປນ຺ເຖ ຄຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສ ມາເຣຕ຺ວາ ເຕສໍ ກຕ຺ຫຄຸຄຫຕໍ຺.

ສຸກ຺ກຈ຺ຆວີຕິ ກສາວຈຸຕ຺ຕາທີໜໍສເນນ ສມຸຍ຺ຖາປີຕສຸກ຺ກຈ຺ຆວິວຕ຺ຕາ຺. ເວສເວຣາຕິ ວິສວາ ອປຕິກາ, ຕາທີ ວິສວາທີ ເວຣໍ ຈຣນ຺ຕີຕີ ເວສເວຣາ຺. ຖູລພາຫູຕິ ປາທປຣິມທ຺ທນາທີທີ ສມຸຍ຺ຖາປີຕມໍສຕາຍ ມຫາພາຫ຺ູ. ອປາຕ຺ກາຕິ ອປາຕ຺ກາວາ, ສນ຺ປ຺ ປາທຣຫິຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ມິຕ຺ຕເກທນ຺ຕິ ມິຖ຺ເກທໍ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ຺. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍທາ ເອວຣູປາ ອິຕ຺ຖີສຸຕ຺ຕາ ‘‘ອິມາ ອມ຺ເຫ ນ ຊຫິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ສຫິຣລ຺ລາ ວິສວາ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ສໍວາສໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ຕາສໍ ສນ຺ຕກໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຕາທີ ສຫຼີ ມິຕ຺ຕເກ ທໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ , ວິສ຺ສາສໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ອລ຺ລໍ ສຫິຣລ຺ລໍ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕທາ ເອສ ເຕ ໂຈເຣ ສພ຺ເພວ ຂາທິຕ຺ວາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສຕີ຺. ອສປ຺ປຸຣິສຈິນ຺ຕກາຕິ ອສປ຺ປຸຣິສຈິຕ຺ເຕທີ ປຣທຸກ຺ຂຈິນ຺ຕນສີລາ຺. ຕທາຕິ ຕທາ ສພ຺ເພປີເມ ຆາເຕຕ຺ວາ ຂາທິຕມໍໂສ ກຕ຺ໂຫ ປ ໂມກ຺ຂຕີຕິ຺.

ເອວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ‘‘ອິເມ ມຍ຺ຫໍ, ມຫາຣາຊ, ອມິຕ຺ຕາ’’ຕິ ເຕ ເຕ ອຣມ຺ມການເກ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ຂາທິຕຸກາມຕໍ ວິຍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕິ຺. ໂສ ຕໂຕ ມຫາຊນສ຺ສ ອຸຕ຺ຣສ຺ຕກາເລ ສຸນຂໍ ຣຊ຺ຊຍາ ອາກຫ຺ຓິຕ຺ວາ ຄປີຕໍ ວິຍ ກຕ຺ວາ ລຸທ຺ທກາເວສໍ ວິຊທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸກາເວນ ອາກາເສ ຊລມາໂນ ຄຕ຺ວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ອຫໍ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ, ‘ອຍໍ ໂລໂກ ວິນສ຺ສຕີ’ຕິ ອາຄໂຕ, ປມຕ຺ຕາ ທີ ມຫາຊນາ, ອຣມ຺ມໍ ວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ມຕມຕາ ສມ຺ປຕິ ອປາເຍ ປູເຣນ຺ຕິ, ເທວໂລໂກ ຕຸຈ຺ໂຉ ວິຍ ວິໂຕ, ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ

ອຘມ຺ມິເກສຸ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ອຫໍ ຊານິສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ໂຫຫິ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ ຈຕູຫິ ສຕາຣຫຄາຖາຫິ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ທານສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ໂອສກ຺ກິຕສາສນໍ ອຎ຺ຎໍ ວສ຺ສສຫສ຺ສໍ ປວຕ຺ຕນສມຕ຺ຖໍ ກຕ຺ວາ ມາຕລິໍ ອາທາຍ ສກຏ຺ຐານເມວ ຄໂຕຯ ມຫາຊນາ ທານສີລາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ ຠິກ຺ຂເວ ປຸພ຺ເພປາຫໍ ໂລກສ຺ສ ອຕ຺ຖເມວ ຈຣາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມາຕລິ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ສກ຺ໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ມຫາກຓ຺ຫຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຉຏ຺ຐາຯ

[໔໗໐] ໗ຯ ໂກສິຍຊາຕກວຓ຺ຓນາ

໗໓-໙໓ຯ ໂກສິຍຊາຕກໍ ສຸຘາໂຠຊນຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໒໑ຯ໑໙໒ ອາທໂຍ) ອາວິ ຠວິສ຺ສຕິຯ

ໂກສິຍຊາຕກວຓ຺ຓນາ ສຕ຺ຕມາຯ

[໔໗໑] ໘ຯ ເມຓ຺ຑກປຎ຺ຫຊາຕກວຓ຺ຓນາ

໙໔-໑໐໕ຯ ເມຓ຺ຑກປຎ຺ຫຊາຕກໍ ອຸມ຺ມງ຺ຄຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໒໒ຯ໕໙໐ ອາທໂຍ) ອາວິ ຠວິສ຺ສຕິຯ

ເມຓ຺ຑກປຎ຺ຫຊາຕກວຓ຺ຓນາ ອຏ຺ຐມາຯ

[໔໗໒] ໙ຯ ມຫາປທຸມຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ນາທຏ຺ຐາປຣໂຕ ໂທສນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈິຎ຺ຈມາຓວິກໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ປຖມໂພຘິຍຎ຺ຫິ ທສພລສ຺ສ ປຸຖຸຠູເຕສຸ ສາວເກສຸ ອປຣິມາເຓສຸ ເທວມນຸສ຺ເສສຸ ອຣິຍຠູມິໍ ໂອກ຺ກນ຺ເຕສຸ ປຕ຺ຖເຏສຸ ຄຸຓສມຸທເຍສຸ ມຫາລາຠສກ຺ກາໂຣ ອຸທປາທິຯ ຕິຕ຺ຖິຍາ ສູຣິຍຸຄ຺ຄມເນ ຂຊ຺ໂຊປນກສທິສາ ອເຫສຸໍ ຫຕລາຠສກ຺ກາຣາຯ ເຕ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ຐຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ສມໂຓ ໂຄຕໂມວ ພຸທ຺ໂຘ, ມຍມ຺ປິ ພຸທ຺ຘາ, ກິໍ ຕສ຺ເສວ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລເມວ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ເທຖ ກໂຣຖາ’’ຕິ ເອວໍ ມນຸສ຺ເສ ວິຎ຺ຎາເປນ຺ຕາປິ ລາຠສກ຺ກາຣໍ ອລຠນ຺ຕາ ຣໂຫ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ‘‘ເກນ ນຸ ໂຂ ອຸປາເຍນ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ມນຸສ຺ສານໍ ອນ຺ຕເຣ ອວຓ຺ຓໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ລາຠສກ຺ກາຣໍ ນາເສຍ຺ຍາມາ’’ຕິ ມນ຺ຕຍິໍສຸຯ ຕທາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ຈິຎ຺ຈມາຓວິກາ ນາເມກາ ປຣິພ຺ພາຊິກາ ອຸຕ຺ຕມຣູປຘຣາ ໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາ ເທວຈ຺ຉຣາ ວິຍຯ ຕສ຺ສາ ສຣີຣໂຕ ຣສ຺ມິໂຍ ນິຈ຺ຉຣນ຺ຕິຯ ອເຖໂກ ຂຣມນ຺ຕີ ເອວມາຫ – ‘‘ຈິຎ຺ຈມາຓວິກໍ ປຏິຈ຺ຈ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ອວຓ຺ຓໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ລາຠສກ຺ກາຣໍ ນາເສສ຺ສາມາ’’ຕິຯ ເຕ ‘‘ອຕ຺ເຖໂສ ອຸປາໂຍ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິໍສຸຯ ອຖ ສາ ຕິຕ຺ຖິຍາຣາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ, ຕິຕ຺ຖິຍາ ຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ນ ກເຖສຸໍຯ ສາ ‘ໂກ ນຸ ໂຂ ເມ ໂທໂສ’’ຕິ ຍາວຕຕິຍໍ ‘‘ວນ຺ທາມິ ອຍ຺ຍາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອຍ຺ຍາ, ໂກ ນຸ ໂຂ ເມ ໂທໂສ, ກິໍ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ນ ກເຖຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ຠຄິນິ, ສມຓໍ ໂຄຕມໍ ອມ຺ເຫ ວິເຫເຐນ຺ຕໍ ຫຕລາຠສກ຺ກາເຣ ກຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕໍ ນ ຊານາສີ’’ຕິຯ ‘‘ນາຫໍ ຊານາມິ ອຍ຺ຍາ, ມຍາ ກິໍ ປເນຕ຺ຖ ກຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິຯ ສເຈ ຕ຺ວໍ ຠຄິນິ, ອມ຺ຫາກໍ ສຸຂມິຈ຺ຉສິ, ອຕ຺ຕານໍ ປຏິຈ຺ຈ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ອວຓ຺ຓໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ລາຠສກ຺ກາຣໍ ນາເສຫີ’’ຕິຯ

ສາ ‘‘ສາຘຸ ອຍ຺ຍາ, ມຍ຺ຫເມເວໂສ ຠາໂຣ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກມິຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖິມາຍາສຸ ກຸສລຕາຍ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສາວຕ຺ຖິວາສີນໍ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ເຊຕວນາ ນິກ຺ຂມນສມເຍ ອິນ຺ທໂຄປກວຓ຺ຓໍ ປຏໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ຖາ ເຊຕວນາຠິມຸຂີ ຄຈ຺ຉຕິ ‘‘ອິມາຍ ເວລາຍ ກຸຫິໍ ຄຈ຺ຉສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກິໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ມມ ຄມນຏ຺ຐາເນນາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຊຕວນສມີເປ ຕິຕ຺ຖິຍາຣາເມ ວສິຕ຺ວາ ປາໂຕວ ‘‘ອຄ຺ຄວນ຺ທນໍ ວນ຺ທິສ຺ສາມາ’’ຕິ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມນ຺ເຕ ອຸປາສກຊເນ ເຊຕວເນ ວຸຕ຺ຖາ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິສຕິຯ ‘‘ກຸຫິໍ ວຸຕ຺ຖາສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກິໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ມມ ວຸຕ຺ຖຏ຺ຐາເນນາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ມາສຑ຺ຒມາສຈ຺ຈເຍນ ປຸຈ຺ຉິຍມານາ ‘‘ເຊຕວເນ ສມເຓນ ໂຄຕເມນ ສທ຺ຘິໍ ເອກຄນ຺ຘກຸຏິຍາ ວຸຕ຺ຖາມ຺ຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ປຸຖຸຊ຺ຊນານໍ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ນຸ ໂຂ ເອຕໍ,

ໂນ''ຕິ ກາຈຂໍ ອຸປຸປ່າເທຕຸວາ ເຕນາສຈຕຸນາສຈຸຈເຍນ ປີໂລຕິກາທີ ອຸທຣໍ ເວເຄຕຸວາ ຄພຸກິນິວຕຸຕໍ ທສຸເສຕຸວາ ອຸປຣີ ຣຕຸຕປຟໍ ປາຣຸປີຕຸວາ ''ສມຕໍ ໂຄຕມໍ ປຜິຈຸຈ ຄພຸໂກ ເມ ລທຸໂຮ''ຕິ ອນຸຮພາເລ ຄາທາເປຕຸວາ ອຍຸຄຸນວນາສຈຸຈເຍນ ອຸທເຣ ທາ ຣຸນຕຸທລິກໍ ພນຸຮິຕຸວາ ອຸປຣີ ຣຕຸຕປຟໍ ປາຣຸປີຕຸວາ ທຕຸຖປາທປີຜຸກີໂຍ ໂຄທນຸເກນ ໂກຍຸຜາເປຕຸວາ ອຸສຸສເທ ທສຸເສຕຸວາ ກີລນຸຕີນຸທຸຣິຍາ ຫຸຕຸວາ ສາຍນຸທສມເຍ ຕຖາຄເຕ ອລງກຕສມຸມາສເນ ນິສິທິຕຸວາ ສມຸນໍ ເທເສນຸເຕ ສມຸມສກໍ ຄນຸຕຸວາ ຕຖາຄຕສຸສ ປຸຣໂຕ ຖຕຸວາ ''ມຫາສມຕ, ມຫາຊນສຸສ ຕາວ ສມຸນໍ ເທເສສິ, ມຍຸໂຮ ເຕ ສທຸໂທ, ສຸຜຸສິຕໍ ທນຸຕາວຣຕໍ, ອທໍ ປນ ຕໍ ປຜິຈຸຈ ຄພຸກໍ ລກິຕຸວາ ປຣິປຸຕຸຕຄພຸກາ ຊາຕາ, ເນວ ເມ ສູຕິພຮໍ ຊານາສີ, ນ ສປຸປີເຕລາທີນີ, ສຍໍ ອກໂຣນຸໂຕ ອຸປຍຸຖາການມຸປີ ອລຸຄຕຣໍ ໂກສລຣາຊານໍ ວາ ອນາຖປິຕຸທີກໍ ວາ ວິສາຂໍ ອຸປາສິກໍ ວາ ''ອິມິສຸສາ ຈິຍຸຈມາຕວິກາຍ ກຕຸຕພຸພຍຸຕຸຕໍ ກໂຣຫີ'ຕິ ນ ວທສີ, ອກີຣມິຕຸເຍວ ຊານາສີ, ຄພຸກປຣິຫາຣໍ ນ ຊານາສີ''ຕິ ຄູຖປີຕຸທໍ ຄເຫຕຸວາ ຈນຸທມຕຸທລໍ ທູເສຕຸໍ ວາຍມນຸຕີ ວິຍ ປຣິສມຊເຊ ຕຖາຄຕໍ ອກຸໂກສິ ຯ ຕຖາຄໂຕ ສມຸມກາຖໍ ຖເປຕຸວາ ສີໂທ ວິຍ ອກິນທນຸໂຕ ''ກຄິນີ, ຕຍາ ກຖິຕສຸສ ຕຖກາວໍ ວາ ອຕຖກາວໍ ວາ ອທຍຸເຈວ ຕຸວຍຸຈ ຊານາມາ''ຕິ ອາທ ຯ ອາມ, ສມຕ, ຕຍາ ຈ ມຍາ ຈ ຍາຕກາເວເນ ຕໍ ຊາຕນຸຕີ ຯ

ຕສຸມິ ຂເຕ ສກຸກສຸສ ກວນໍ ອຸຕຸຫາກາຣໍ ທສຸເສສີ ຯ ໂສ ອາວຊຊມາໂນ ''ຈິຍຸຈມາຕວິກາ ຕຖາຄຕໍ ອກູເຕນ ອກຸໂກສຕີ''ຕິ ລຕຸວາ ''ອິມໍ ວຕຸຖຸ ໂສເຮສຸສາມີ''ຕິ ຈຕູຫີ ເທວປຸຕຸເຕຫີ ສທຸຮີ ອາຄມີ ຯ ເທວປຸຕຸຕາ ມູສິກໂປຕກາ ຫຸຕຸວາ ທາຣຸນຕຸທລິກສຸສ ພນຸຮນຣຊຊເກ ເອກປຸປຫາເຣເນວ ຊິນຸທີສຸ, ປາຣຸຕປຟໍ ວາໂຕ ອຸກຸຂິປີ, ທາຣຸນຕຸທລິກໍ ປຕມານໍ ຕສຸສາ ປາທປີຜຸກີຍໍ ປຕິ, ອຸໂກ ອຄຸຄປາທາ ຊິຊຊີສຸ ຯ ມນຸສຸສາ ອຸຍຸຖາຍ ''ກາລຸອກາຕຸກີ, ສມຸມາສມຸພຸທຸຮໍ ອກຸໂກສສີ''ຕິ ສີເສ ເຂລຸອໍ ປາເຕຕຸວາ ເລຫຸທຸທຕຸທາທີຫຕຸຖາ ເຊຕວນາ ນີຫຣີສຸ ຯ ອຖສຸສາ ຕຖາຄຕສຸສ ຈກຸຂຸປຖໍ ອຕິກຸກນຸຕກາເລ ມຫາປຖວີ ກີຊຊິຕຸວາ ວິວຣມ ທາສີ, ອວີຈິໂຕ ອຄຸຄີຊາລາ ອຸຍຸຖາທີ ຯ ສາ ກຸລທຕຸທີຍໍ ກມຸພລໍ ປາຣຸປມານາ ວິຍ ຄນຸຕຸວາ ອວີຈິມຸຫີ ນິພຸພຕຸຕີ ຯ ອລຸຄຕິຕຸຖິ ຍານໍ ລາກສກຸກາໂຣ ປຣີຫາຍີ, ທສພລສຸສ ກີຍຸໂຍໂສມຕຸຕາຍ ວຫຸຒີ ຯ ປຸນທິວເສ ສມຸມສກາຍໍ ກາຖໍ ສມຸຍຸຖາເປສຸໍ ''ອາວຸໂສ, ຈິຍຸຈມາຕວິກາ ເອວໍ ອຸລຸອາຣຄຸຕໍ ອຄຸຄທກຸຂິເຕຍຸຍໍ ສມຸມາສມຸພຸທຸຮໍ ອກູເຕນ ອກຸໂກສິຕຸວາ ມຫາວິນາສໍ ປຕຸຕາ''ຕິ ຯ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣທີ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປີ ເອສາ ມໍ ອກູເຕນ ອກຸໂກສິຕຸວາ ມຫາວິນາສໍ ປຕຸຕາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ ຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຮິສຕຸໂຕ ຕສຸສ ອຄຸຄມເຫສິຍາ ກຸຈຸຊິມຸຫີ ນິພຸພຕຸຕີ, ຜຸລຸລປທຸມສສຸສິຣິກມຸຂຕຸຕາ ປນສຸສ ''ປທຸມກຸມາໂຣ''ຕຸເວວ ນາມໍ ກຣີສຸ ຯ ໂສ ວຍປຸປຕຸໂຕ ຕກຸກສິລາຍໍ ຄນຸຕຸວາ ສພຸພສິປຸ ປານີ ອຸຄຸຄຕຸທີຕຸວາ ອາຄມີ ຯ ອຖສຸສ ມາຕາ ກາລມກາສີ ຯ ຣາຊາ ອຍຸຍໍ ອຄຸຄມເຫສີ ກຕຸວາ ປຸຕຸຕສຸສ ອຸປຣຊຊໍ ອທາສີ ຯ ອປຣກາເຄ ຣາຊາ ປຈຸຈນຸຕໍ ກຸປິຕໍ ວູປສເມຕຸໍ ອຄຸຄມເຫສີ ອາທ ''ກທຸເທ, ອິເຮວ ວສ, ອທໍ ປຈຸຈນຸຕໍ ກຸປິຕໍ ວູປສເມຕຸໍ ຄຈຸຊາມີ''ຕິ ວຕຸວາ ''ນາທໍ ອິເຮວ ວສິສຸສາມີ, ອທມຸປີ ຄມິສຸສາມີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ຍຸທຸຮກູມິຍາ ອາທີນວໍ ທສຸເສຕຸວາ ''ຍາວ ມມາຄມນາ ອນຸກຸກາຕຸຖມານາ ວສ, ອທໍ ປທຸມກຸມາຣໍ ຍຖາ ຕວ ກຕຸຕພຸພກິຈຸເຈສຸ ອປຸປມຕຸໂຕ ໂທຕີ, ເອວໍ ອາຕາເປຕຸວາ ຄມິສຸສາມີ''ຕິ ວຕຸວາ ຕຖາ ກຕຸວາ ຄນຸຕຸວາ ປຈຸຈາມິຕຸເຕ ປລາເປຕຸວາ ຊນປທໍ ສນຸຕປຸເປຕຸວາ ປຈຸຈາຄນຸຕຸວາ ພທິນຄເຣ ຂນຸຮາວາຣໍ ນິ ວາເສສີ ຯ ໂພຮິສຕຸໂຕ ປິຕຸ ອາຄຕກາວໍ ລຕຸວາ ນຄຣໍ ອລງກາຣາເປຕຸວາ ຣາຊເຄທໍ ປຜິຊຄຸຄາເປຕຸວາ ເອກໂກວ ຕສຸສາ ສນຸ ຕິກໍ ອຄມາສີ ຯ

ສາ ຕສຸສ ຣູປສມຸປຕຸຕິ ທີສຸວາ ປຜິພທຸຮຈິຕຸຕາ ອໂທສີ ຯ ໂພຮິສຕຸໂຕ ຕໍ ວນຸທິຕຸວາ ''ອມຸມ, ກິ ອມຸຫາກໍ ກຕຸຕພຸພ''ນຸຕິ ປຸຈຸຊິ ຯ ອຖ ນໍ ''ອມຸມາຕິ ມໍ ວທສີ''ຕິ ອຸຍຸຖາຍ ທຕຸເຖ ຄເຫຕຸວາ ''ສຍນໍ ອກິຣຸທາ''ຕິ ອາທ ຯ ''ກີການຕາ''ຕິ? ''ຍາວ ຣາຊາ ນ ອາຄຈຸຊຕິ, ຕາວ ອຸໂກປີ ກິເລສຣຕິຍາ ຣມິສຸສາມາ''ຕິ ຯ ''ອມຸມ, ຕຸວໍ ມມ ມາຕາ ຈ ສສາມິກາ ຈ, ມຍາ ສປຣິຄຸຄໂທ ມາຕຸຄາ ໂມ ນາມ ກິເລສວເສນ ອິນຸທຸຣິຍານິ ກິນຸທິຕຸວາ ນ ໂອໂລກິຕປຸພຸໂພ, ກຖໍ ຕຍາ ສທຸຮີ ເອວຣູປໍ ກິລິຜຸຖກມຸມໍ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ ຯ ສາ ທຸເວ ຕໂຍ ວາເຣ ກເຖຕຸວາ ຕສຸມິ ອນິຈຸຊມາເນ ''ມມ ວຈນໍ ນ ກໂຣສີ''ຕິ ອາທ ຯ ''ອາມ, ນ ກໂຣມີ''ຕິ ຯ ''ເຕນ ທີ ຣຍຸໂຍ ກເຖຕຸວາ ສີສໍ ເຕ ຊິນຸທາເປສຸສາມີ''ຕິ ຯ ມຫາສຕຸໂຕ ''ຕວ ຣຸຈີ ກໂຣທີ''ຕິ ວຕຸວາ ຕໍ ລຊຊາເປຕຸວາ ປກຸກາມີ ຯ

ສາ ກີຕຕສິຕາ ຈິນຸເຕສິ ''ສເຈ ອຍໍ ປຖມໍ ປີຕຸ ອາໂຣເຈສຸສຕິ, ຊີວິຕໍ ເມ ນຕຸຖີ, ອທເມວ ປຸເຣຕຣໍ ກເຖສຸສາມີ''ຕິ ກຕຸຕໍ ອກຸຍຸ ຊິຕຸວາ ກິລິຜຸຖໂລມວຕຸຖໍ ນິວາເສຕຸວາ ສຣີເຣ ນຂຣາຊີໂຍ ທສຸເສຕຸວາ ''ກຸທີ ເທວີຕິ ຣຍຸໂຍ ປຸຈຸຊນກາເລ ''ຄິລານາ'ຕິ ກເຖຍຸ ຍາຖາ''ຕິ ປຣິຈາຣິການໍ ສລຸຍໍ ທຕຸວາ ຄິລານາລຍໍ ກຕຸວາ ນິປຊຊີ ຯ ຣາຊາປີ ນຄຣໍ ປທກຸຂິຕໍ ກຕຸວາ ນິເວສນໍ ອາຣຸຍຸຫ ຕໍ

ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ‘‘ກຸຫິ ເທວີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຄິລານາ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ສິຣິຄພ຺ຠໍ ປວິສິຕ຺ວາ ‘‘ກິ ເຕ ເທວິ, ອຜາສຸກ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ສາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ອສຸຓນ຺ຕີ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຕໂຍ ວາເຣ ປຸຈ຺ຉິຕາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ກສ຺ມາ ກເຖສິ, ຕຸຕ຺ຫີ ໂຫຫິ, ສສາມິໂກຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ມາທິສາ ນ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ເກນ ຕ຺ວໍ ວິເຫຖິຕາສິ, ສີຆໍ ເມ ກເຖຫິ , ສີສມສ຺ສ ຉິນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກໍສິ ຕ຺ວໍ, ມຫາຣາຊ, ນຄເຣ ຖເປຕ຺ວາ ຄໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ປທຸມກຸມາຣ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ໂສ ມຍ຺ຫໍ ວສນຄ຺ຄານໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘ຕາຕ, ມາ ເອວໍ ກໂຣຫິ, ອຫໍ ຕວ ມາຕາ’ຕິ ວຸຈ຺ຈມາໂນປິ ‘ຖເປຕ຺ວາ ມໍ ອຍ຺ໂຍ ຣາຊາ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ຕໍ ເຄເຫ ກຣິຕ຺ວາ ກິເລສຣຕິຍາ ຣມິສ຺ສາມີ’ຕິ ມໍ ເກເສສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ອປຣາປຣໍ ລຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວຈນໍ ອກໂຣນ຺ຕິ ມໍ ປາເຕຕ຺ວາ ໂກຏເຏຕ຺ວາ ຄໂຕ’’ຕິ ອາຫ.

ຣາຊາ ອນຸປ຺ປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາວ ອາສີວິໂສ ວິຍ ກຸທ຺ໂຘ ປຸຣິເສ ອາຓາເປສິ ‘‘ຄຈ຺ຉຖ, ພເຕ, ປທຸມກຸມາຣໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອາເນຖາ’’ຕິ. ເຕ ນຄຣໍ ອວຕ຺ຖຣນ຺ຕາ ວິຍ ຕສ຺ສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ປຫຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາພາຫໍ ຄາລ຺ຫພນ຺ຘນໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕກຓເວຣມາລໍ ຄີວາຍໍ ປຏິມຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ວຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ອານຍິໍສຸ ຯ ໂສ ‘‘ເທວິຍາ ອິທໍ ກມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ຌຕ຺ວາ ‘‘ໂພ ປຸຣິສາ, ນາຫໍ ຣຍ຺ໂຍ ໂທສກາຣໂກ, ນິປ຺ປຣາໂຘຫມສ຺ມີ’’ຕິ ວິລປນ຺ໂຕ ອາຄຈ຺ຉຕິ. ສກລນຄຣໍ ສໍຂຸພ຺ກິຕ຺ວາ ‘‘ຣາຊາ ກິຣ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ວຈນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຫາປທຸມກຸມາຣໍ ຆາຕາເປສີ’’ຕິ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຣາຊກຸມາຣສ຺ສ ປາທມູເລ ນິປຕິຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ເຕ ສາມິ, ອນນຸຈ຺ຉວິກ’’ນ຺ຕິ ມຫາສທ຺ເທນ ປຣິເທວິ. ອຖ ນໍ ເນຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ທສ຺ເສສຸໍ. ຣາຊາ ທິສ຺ວາວ ຈິຕ຺ຕໍ ນິຄ຺ຄຫິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ‘‘ອຍໍ ອຣາຊາວ ຣາຊລີລ຺ຫໍ ກໂຣຕິ, ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ອປຣຊ຺ຊຕິ, ຄຈ຺ຉຖ ນໍ ໂຈຣປ຺ປາເຕ ປາເຕຕ຺ວາ ວິນາສໍ ປາເປຖາ’’ຕິ ອາຫ. ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ນ ມຍ຺ຫໍ, ຕາຕ, ເອວຣູໂປ ອປຣາໂຘ ອຕ຺ຖິ, ມາຕຸຄາມສ຺ສ ວຈນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມາ ມໍ ນາເສຫີ’’ຕິ ປິຕຣໍ ຍາຈິ. ໂສ ຕສ຺ສ ກຖໍ ນ ຄຕ຺ຫີ.

ຕໂຕ ໂສລສສຫສ຺ສາ ອນ຺ເຕປຸຣິກາ ‘‘ຕາຕ ມຫາປທຸມກຸມາຣ, ອຕ຺ຕໂນ ອນນຸຈ຺ຉວິກໍ ອິທໍ ລທ຺ຘ’’ນ຺ຕິ ມຫາວິຣວໍ ວິຣວິໍສຸ. ສພ຺ເພ ຂຕ຺ຕິຍມຫາສາລາທໂຍປິ ອມຈ຺ຈປຣິຊນາປິ ‘‘ເທວ, ກຸມາໂຣ ສີລາຈາຣຄຸຓສມ຺ປນ຺ໂນ ວໍສານຸຣກ຺ຂິໂຕ ຣຊ຺ຊທາຍາໂທ, ມາ ນໍ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ວຈນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອນຸປ຺ປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາວ ວິນາເສຫີ, ຣຍ຺ຌາ ນາມ ນິສມ຺ມການິນາ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຕ ຄາຖາ ອພາສິໍສຸ –

໑໐໖.

‘‘ນາທຍ຺ຖາ ປຣໂຕ ໂທສໍ, ອຕ຺ກໍ ຖູລານິ ສພ຺ພໂສ;

ອິສ຺ສໂຣ ປຓເຍ ທຓ຺ຑໍ, ສາມໍ ອປ຺ປຏິເວກ຺ຂິຍ.

໑໐໗.

‘‘ໂຍ ຈ ອປ຺ປຏິເວກ຺ຂິຕ຺ວາ, ທຓ຺ຑໍ ກຸພ຺ພຕິ ຂຕ຺ຕິໂຍ;

ສກຓ຺ຏກໍ ໂສ ຄິລຕິ, ຊຈ຺ຈນ຺ໂຘວ ສມກ຺ຂິກໍ.

໑໐໘.

‘‘ອທຓ຺ຑິຍໍ ທຓ຺ຑຍຕິ, ທຓ຺ຑິຍຍ຺ຈ ອທຓ຺ຑິຍໍ;

ອນ຺ໂຘວ ວິສມໍ ມຄ຺ຄໍ, ນ ຊານາຕິ ສມາສມໍ.

໑໐໙.

‘‘ໂຍ ຈ ເອຕານິ ຖານານິ, ອຕ຺ກໍ ຖູລານິ ສພ຺ພໂສ;

ສຸທິຍຸຖມນຸສາເສຍຸຍ, ສ ເວ ໂວຫຣິຕຸ ມຣຫຕິ຿

໑໑໐຿

‘‘ເນກາຸຕມຸທຸນາ ສກຸກາ, ເອກາຸຕຕິຂິເຕນ ວາ;

ອຕຸຕໍ ມຫນຸເຕ ຖເປຕຸໍ, ຕສຸມາ ອຸກາຍມາຈເຣ຿

໑໑໑຿

‘‘ປຣິກູໂຕ ມຸທຸ ໂຫຕິ, ອຕິຕິກຸໂຂ ຈ ເວຣວາ;

ເອຕຸລຸຈ ອຸກາຍໍ ລຕຸວາ, ອນຸມຊຸຊໍ ສມາຈເຣ຿

໑໑໒຿

‘‘ພຫຸມຸປິ ຣຕຸໂຕ ກາເສຍຸຍ, ທຸຍຸໂຖປິ ພຫຸ ກາສຕິ;

ນ ອິຕຸຖິກາຣຕາ ຣາຊ, ປຸຕຸຕໍ ຆາເຕຕຸມຣຫສີ’’ຕິ຿

ຕຕຸຖ ນາທຍຸຖາຕິ ນ ອທິສຸວາ຿ ປຣໂຕຕິ ປຣສຸສ຿ ສພຸພໂສຕິ ສພຸພານິ຿ ອຕຸໍຖູລານີຕິ ຊຸທຸທການຫນຸຕານິ ວຊຸຊານິ຿ ສາມໍ ອປຸປຜິເວກຸຂິຍາຕິ ປຣສຸສ ວຈນໍ ຄເຫຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປຈຸຈກຸຂໍ ອກຕຸວາ ປຖວິສຸສໂຣ ຣາຊາ ທຕຸໍ ນ ປຕເຍ ນ ປຍຸຖເປຍຸຍ຿ ມຫາສມຸມຕຣາຊກາລສຸມິຍຸຫີ ສຕໂຕ ອຸຕຸຕຣີ ທຕຸໂຫ ນາມ ນຕຸຖິ, ຕາລຸອນຄຣຫຕປພຸພາຊນໂຕ ອຸທຸຂໍ ທຕຸຖ ປາທຈຸເຉທນຆາຕນໍ ນາມ ນຕຸຖິ, ປຈຸຉາ ກກຸຂລຸອຣາຊູນໍເຍວ ກາເລ ເອຕໍ ອຸປຸປນຸນໍ, ຕໍ ສນຸຆາຍ ເຕ ອມຈຸຈາ ‘‘ເອກນຸເຕເນວ ປຣສຸສ ໂທສໍ ສາມໍ ອທິສຸວາ ກາຕຸໍ ນ ຍຸຕຸຕ’’ນຸຕິ ກເຖນຸຕາ ເອວມາຫໍສຸ຿

ໂຍ ຈ ອປຸປຜິເວກຸຂິຕຸວາຕິ ມຫາຣາຊ, ເອວໍ ອປຸປຜິເວກຸຂິຕຸວາ ໂທສານຸຈຸຉວິເກ ທຕຸເຫ ປເຕຕພຸເພ ໂຍ ຣາຊາ ອຄຕິຄມເນ ຖິໂຕ ຕໍ ໂທສໍ ອປຸປຜິເວກຸຂິຕຸວາ ຫຕຸຖຈຸເຉທາທິທຕຸໍ ກໂຣຕິ, ໂສ ອຕຸຕໂນ ທຸກຸຂກາຣຕໍ ກໂຣນຸໂຕ ສກຕຸຍກໍ ໂກຊນໍ ຄິລຕິ ນາມ, ຊຈຸຈນຸໂຆ ວິຍ ຈ ສມກຸຂິກໍ ກຸລຸຊຕິ ນາມ຿ ອທຕຸຫິຍນຸຕິ ໂຍ ອທຕຸຫິຍໍ ອທຕຸຫປເຕຕພຸພລຸຈ ທຕຸເຫຕຸວາ ທຕຸຫິຍລຸຈ ທຕຸຫປເຕຕພຸພໍ ອທຕຸເຫຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ຣຸຈິເມວ ກໂຣຕິ, ໂສ ອນຸໂຆ ວິຍ ວິສມໍ ມຄຸຄໍ ປຜິປນຸໂນ, ນ ຊານາຕິ ສມາສມໍ, ຕໂຕ ປາສາຕາທີສຸ ປກຸຂລນຸໂຕ ອນຸໂຆ ວິຍ ຈຕູສຸ ອປາເຍສຸ ມຫາທຸກຸຂໍ ປາປຸຕາຕີຕິ ອຕຸໂຖ຿ ເອຕານີ ຖານານີຕິ ເອຕານີ ທຕຸຫິຍາທຕຸຫິຍກາຣຕານີ ເຈວ ທຕຸຫິຍກາຣເຕສຸປິ ອຕຸໍຖູລານີ ຈ ສພຸພານີ ສຸທິຍຸຖໍ ທິສຸວາ ອນຸສາເສຍຸຍ, ສ ເວ ໂວຫຣິຕຸໍ ຣຊຸຊມນຸສາສິຕຸໍ ອຣຫຕີຕິ ອຕຸໂຖ຿

ອຕຸຕໍ ມຫນຸເຕ ຖເປຕຸນຸຕິ ເອວຣູໂປ ອນຸປຸປນຸເນ ໂກເຄ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ອຸປຸປນຸເນ ຖາວເຣ ກຕຸວາ ອຕຸຕານໍ ມຫນຸເຕ ອຸລຸອາເຣ ອິສຸສຣິເຍ ຖເປຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕີຕິ ອຕຸໂຖ຿ ມຸທູຕິ ມຸທຸຣາຊາ ຣຍຸຖວາສີນໍ ປຣິກູໂຕ ໂຫຕິ ອວຍຸຍາໂຕ, ໂສ ຣຊຸຊໍ ນິຈຸໂຈຣໍ ກາຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ຿ ເວຣວາຕິ ອຕິຕິກຸຂສຸສ ປນ ສພຸເພປິ ຣຍຸຖວາສິໂນ ເວຣິໂນ ໂຫນຸຕີຕິ ໂສ ເວຣວາ ນາມ ໂຫຕິ຿ ອນຸມຊຸຊນຸຕິ ອນຸກູຕໍ ມຸທຸຕິຂິຕກາວານໍ ມຊຸຊໍ ສມາຈເຣ, ອມຸທຸ ອຕິກຸໂຂ ຫຸຕຸວາ ຣຊຸຊໍ ກາເຣຍຸຍາຕິ ອຕຸໂຖ຿ ນ ອິຕຸຖິກາຣຕາຕິ ປາປິ ລາມກໍ ມາຕຸຄາມໍ ນິສຸສາຍ ວໍສານຸຣກຸຂກໍ ລຕຸຕທາຍາທໍ ປຸຕຸຕໍ ຆາເຕຕຸໍ ນາຣຫສິ, ມຫາຣາຊາຕິ຿

ເອວໍ ນານາກາຣເຕຫິ ກເຖນຸຕາປິ ອມຈຸຈາ ອຕຸຕໂນ ກຖໍ ຄາຫາເປຕຸໍ ນາສກຸຂິສຸ຿ ໂພຂິສຕຸໂຕປິ ຍາຈນຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ກຖໍ ຄາຫາເປຕຸໍ ນາສກຸຂິ຿ ອນຸຆພາໂລ ປນ ຣາຊາ ‘‘ຄຈຸຉຖ ນໍ ໂຈຣປປາເຕ ຂິປຖາ’’ຕິ ອາຕາເປນຸໂຕ ອຍຸຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໖໗

‘‘ສພ຺ໂພວ ໂລໂກ ເອກໂຕ, ອິຕ຺ຖີ ຈ ອຍເມກິກາ;

ເຕນາຫໍ ປຜິປ຺ຊຊິສ຺ສໍ, ຄຈ຺ຉຖ ປກ຺ຂິປເຖວ ຓ’’ນ຺ຕິ໗

ຓຕ຺ຖ ເຕນາຫນ຺ຕິ ເຍນ ກາຣເຕນ ສພ຺ໂພ ໂລໂກ ເອກໂຕ ກຸມາຣສ຺ເສວ ປກ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ຄິໂຕ, ອຍຄ຺ຈ ອິຕ຺ຖີ ເອກີກາວ, ເຕນ ກາຣເຕນ ອຫໍ ອິມິສ຺ສາ ວຈນໍ ປຜິປ຺ຊຊິສ຺ສໍ, ຄຈ຺ຉຖ ຓໍ ປພ຺ພຕໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ປປາເຕ ຂິປເຖວາຕິ໗

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ໂສລຸອສສຫສ຺ສາສຸ ຣາໄຊຕ຺ຖີສຸ ເອກາປີ ສກກາເວນ ສຕ຺ຖາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ສກລນຄຣວາສີໂນ ພາຫາ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ກນ຺ທິຕ຺ວາ ເກເສ ວິກິຣຍມານາ ວິລປີສຸ໗ ຣາຊາ ‘‘ອິເມ ອິມສ຺ສ ປປາເຕ ຂິປນໍ ປຜິພາເຫຍ຺ຍຸ’’ນ຺ຕິ ສປຣິວາໂຣ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມ ຫາຊນສ຺ສ ປຣິເທວນ຺ຕສ຺ເສວ ນໍ ອຸຫ຺ສໍປາທໍ ອວໍສິຣໍ ກຕ຺ວາ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປປາເຕ ຂິປາເປສີ໗ ອຖສ຺ສ ເມຕ຺ຕານຸກາເວນ ປພ຺ພເຕ ອຘິວຕ຺ຖາ ເທວຕາ ‘‘ມາ ກາຍິ ມຫາປທຸມາ’’ຕິ ຓໍ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ອຸໂພຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ຄເຫຕ຺ວາ ຫທເຍ ຖເປຕ຺ວາ ທິພ຺ພສມ຺ຜສ຺ສໍ ຜຣາເປຕ຺ວາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ປພ຺ພຕປາເທ ປຕິຜ຺ຖິຕນາຄຣາຊສ຺ສ ຜຓາຄພ຺ເກ ຖເປສີ໗ ນາຄຣາຊາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ນາຄກວນໍ ເນຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຍສໍ ມຊ຺ເຊ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ອທາສີ໗ ໂສ ຓຕ຺ຖ ເອກສໍວຈ຺ຉຣໍ ວສິຕ຺ວາ ‘‘ມນຸສ຺ສປຖໍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກຕຣໍ ຖານ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຫິມວນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫ໗ ນາຄຣາຊາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສປ ເຖ ປຕິຜ຺ຖາເປຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕປຣິກ຺ຂາເຣ ທຕ຺ວາ ສກຜ຺ຖານເມວ ຄໂຕ໗ ໂສປີ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຊານາກິຄ຺ຄໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ວນມູລຜລາຫາໂຣ ຓຕ຺ຖ ປຜິວສຕິ໗

ອເຖໂກ ພາຣາຓສີວາສີ ວນຈຣໂກ ຓໍ ຖານໍ ປຕ຺ໂຕ ມຫາສຕ຺ຕໍ ສຄ຺ຊານິຕ຺ວາ ‘‘ນນຸ ຕ຺ວໍ ເທວ, ມຫາປທຸມກຸມາໂຣ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ສມ຺ມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຓໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ກຕິປາຫໍ ຓຕ຺ຖ ວສິຕ຺ວາ ພາຣາຓສີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຄ຺ໂຄ ອາໂຣເຈສີ ‘‘ເທວ, ປຸຕ຺ໂຕ ເຕ ຫິມວນ຺ຕປເທເສ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປຓ຺ຓສາລາຍໍ ວສຕິ, ອຫໍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ວສິຕ຺ວາ ອາຄໂຕ’’ຕິ໗ ‘‘ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ເຕ ທິຜ຺ໂຖ’’ຕິ? ‘‘ອາມ ເທວາ’’ຕິ໗ ຣາຊາ ມຫາພລກາຍປຣິວຸໂຕ ຓຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນປຣິຍນ຺ເຕ ຂນ຺ຘາວາຣໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈຄຓປຣິວຸໂຕ ປຓ຺ຓສາລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຄ຺ຈນຣູປສທິສໍ ປຓ຺ຓສາລທ຺ວາເຣ ນິສິນ຺ນໍ ມຫາສຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກ ມນ຺ຕໍ ນິສີທິ໗ ອມຈ຺ຈາປີ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຜິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ນິສີທີສຸ໗ ໂພຘິສຕ຺ໂຕປີ ຣາຊານໍ ປຜິປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຜິສນ຺ຖາຣມກາສີ໗ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ‘‘ຕາຕ, ມຍາ ຕ຺ວໍ ຄມ຺ກີເຣ ປປາເຕ ຂິປາປີໂຕ, ກຖໍ ສຊີວິໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໘໗

‘‘ອເນກຕາເລ ນຣເກ, ຄມ຺ກີເຣ ຈ ສຸທຸຕ຺ຕເຣ;

ປາຕິໂຕ ຄິຣິທຸຄ຺ຄສ຺ມີ, ເກນ ຕ຺ວໍ ຓຕ຺ຖ ນາມຣີ’’ຕິ໗

ຓຕ຺ຖ ອເນກຕາເລຕິ ອເນກຕາລປ຺ປມາເຕ໗ ນາມຣີຕິ ນ ອມຣີ໗

ຓໂຕປຣໍ –

໑໑໙໗

‘‘ນາໂຄ ຊາຕຜໂຓ ຓຕ຺ຖ, ຖາມວາ ຄິຣິສານ຺ໂຊ;

ປຈ຺ຈຄ຺ຄຫີ ມໍ ໂກເຄຫິ, ເຕນາຫໍ ຓຕ຺ຖ ນາມຣີ໗

໑໑໖໋

‘‘ເອຫີ ຕံ ປຜິເປສ຺ສາມິ, ຣາຊປ຺ຸຕ຺ຕ ສກໍ ໜຣໍ;

ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຫີ ກທ຺ທນ຺ເຕ, ກີ ອຣຍ຺ເຍ ກຣິສ຺ສສິ໋

໑໑໗໋

‘‘ຍຖາ ຄິລິຕ຺ວາ ພລຸອິສໍ, ອຸທ຺ຘເຣຍ຺ຍ ສໂລຫິຕໍ;

ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ສຸຂີ ອສ຺ສ, ເອວໍ ປສ຺ສາມິ ອຕ຺ຕນໍ໋

໑໑໘໋

‘‘ກີ ນຸ ຕ຺ວໍ ພລຸອິສໍ ພ຺ຣູສິ, ກີ ຕ຺ວໍ ພ຺ຣູສິ ສໂລຫິຕໍ;

ກີ ນຸ ຕ຺ວໍ ອຸພ຺ກາຕໍ ພ຺ຣູສິ, ຕໍ ເມ ອກ຺ຂາຫິ ປ຺ຸຈ຺ຉິໂຕ໋

໑໑໙໋

‘‘ກາມາຫໍ ພລຸອິສໍ ພ຺ຣູມິ, ຫຕ຺ຖິອສ຺ສໍ ສໂລຫິຕໍ;

ຈຕ຺ຕາຫໍ ອຸພ຺ກາຕໍ ພ຺ຣູມິ, ເອວໍ ຊານາຫີ ຂຕ຺ຕິຍາ’’ຕິ໋ –

ອິມາສຸ ປຍ຺ຈສຸ ເອກນ຺ຕຣິກາ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ, ທ຺ເວ ຣຍ຺ໂຍ໋

ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຈຄ຺ຄຫີ ມນ຺ຕິ ປພ຺ພຕປ຺ປາຕກາເລ ເທວຕາຍ ປຣິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ທິພ຺ພສມ຺ຜສ຺ເສນ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ອຸປ຺ນີຕໍ ມໍ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫີ, ຄເຫຕ຺ວາ ຈ ປນ ນາຄກາວນໍ ອາເນຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ມນຸສ຺ສປຖໍ ມໍ ເນຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ມໍ ມນຸສ຺ສປຖໍ ອາເນສິ໋ ອຫໍ ອິຘາຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕ, ອິຕິ ເຕນ ເທວຕາຍ ຈ ນາຄຣາຊສ຺ສ ຈ ອານຸກາເວນ ອຫໍ ຕຕ຺ຖ ນາມຣິນ຺ຕິ ສພ຺ພໍ ອາໂຣເຈສິ໋

ເອຫີຕິ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສມນສ຺ສປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕ, ອຫໍ ພາລກາເວນ ອິຕ຺ຖິຍາ ວຈນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອວໍ ສີລາຈາຣສມ຺ປນ຺ເນ ຕຍິ ອປຣຊ຺ຊີ, ຂມາຫີ ເມ ໂທສ’’ນ຺ຕິ ປາເທສຸ ນິປ຺ຕິຕ຺ວາ ‘‘ອຸຝ຺ເຖຫີ, ມຫາຣາຊ, ຂມາມ ເຕ ໂທສໍ, ອິໂຕ ປຣໍ ປຸນ ມາ ເອວໍ ອນິສມ຺ມກາຣີ ກເວຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລສນ຺ຕກໍ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ອນຸສາສນ຺ໂຕ ມຍ຺ຫໍ ຂມສິ ນາມາ’’ຕິ ເອວມາຫ໋

ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາຕິ ຫທຍວກ຺ກາທີນິ ອສມ຺ປຕ຺ຕເມວ ຕໍ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ສຸຂີ ອສ຺ສ໋ ເອວໍ ປສ຺ສາມິ ອຕ຺ຕນນ຺ຕິ ອຕ຺ຕານໍ ມຫາຣາຊ, ເອວໍ ອຫມ຺ປິ ປຸນ ໂສຕ຺ຖິກາວປ຺ປ຺ຕ຺ຕໍ ຄິລິຕພລຸອິສໍ ປຸຣິສມິວ ອຕ຺ຕານໍ ປສ຺ສາມິຕິ໋ ‘‘ກີ ນຸ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ຣາຊາ ຕມຕ຺ຖໍ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ໂສຕຸໍ ປ຺ຸຈ຺ຉຕິ໋ ກາມາຫນ຺ຕິ ປຍ຺ຈ ກາມຄ຺ເຄ ອຫໍ໋ ຫຕ຺ຖິອສ຺ສໍ ສໂລຫິຕນ຺ຕິ ເອວໍ ຫຕ຺ຖິອສ຺ສຣຖວາຫນໍ ສຕ຺ຕຣຕນາທິວິກວໍ ‘‘ສໂລຫິຕ’’ນ຺ຕິ ພ຺ຣູມິ໋ ຈຕ຺ຕາຫນ຺ຕິ ຈຕ຺ຕໍ ອຫໍ, ຍທາ ຕໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ຈຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍ, ຕໍ ທານາຫໍ ‘‘ອຸພ຺ກາຕ’’ນ຺ຕິ ພ຺ຣູມິ໋

‘‘ອິຕິ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ມຍှາ ຣຊ໌ເຊນ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ຕ຺ວໍ ປນ ທສ ຣາຊທມ຺ເມ ອໂກເປຕ຺ວາ ອຄຕິຄມນໍ ປຫາຍ ທມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຫີ’’ຕິ ມຫາສຕ຺ໂຕ ປີຕຸ ໂອວາທໍ ອທາສິ។ ໂສ ຣາຊາ ໂຣທິຕ຺ວາ ປຣິເທວິຕ຺ວາ ນຄຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ອມຈ຺ເຈ ປຸຈ຺ຉິ។ ‘‘ອຫໍ ກໍ ນິສ຺ສາຍ ເອວຣູເປນ ອາຈາຣຄ຺ຄສມ຺ປນ຺ເນນ ປຸຕ຺ເຕນ ວິໂຍຄໍ ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ? ‘‘ອຄ຺ຄມເຫສີ, ເທວາ’’ຕິ។ ຣາຊາ ຕໍ ອຸທ຺ທໍປາທໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ໂຈຣປ຺ປາເຕ ຂິປາເປຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ທມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ។

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ພິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພເປສາ ມໍ ອກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ –

໑໘໐។

‘‘ຈິລ຺ຈມາຕາວິກາ ມາຕາ, ເທວທຕ຺ໂຕ ຈ ເມ ປິຕາ;

ອານນ຺ໂທ ປຕ຺ທິໂຕ ນາໂຄ, ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຈ ເທວຕາ;

ຣາຊປຸຕ຺ໂຕ ອຫໍ ອາສິ, ເອວໍ ທາເຣຖ ຊາຕກ’’ນ຺ຕິ។ –

ໂອສານຄາຖາຍ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສິ។

ມຫາປທຸມຊາຕກວຕ຺ຕນາ ນວມາ។

[໔໗໒] ໑໐។ ມິຕ຺ຕາມິຕ຺ຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ການິ ກມ຺ມານີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂກສລຣລ຺ໂຍ ອຕ຺ຖຈຣກໍ ອມຈ຺ຈໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ។ ໂສ ກິຣ ຣລ຺ໂຍ ພຫູປ ກາໂຣ ອໂຫສິ។ ອຖສ຺ສ ຣາຊາ ອຕິເຣກສມ຺ມານໍ ກາເຣສິ។ ອວເສສາ ນໍ ອສຫມານາ ‘‘ເທວ, ອສຸໂກ ນາມ ອມຈ຺ໂຈ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອນຕ຺ຖການໂກ’’ຕິ ປຣິພິນ຺ທິສຸ។ ຣາຊາ ຕໍ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ກິລ຺ຈິ ໂທສໍ ອທິສ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ອິມສ຺ສ ກິລ຺ຈິ ໂທສໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ກຖໍ ນຸ ໂຂ ສກ຺ກາ ມຍາ ອິມສ຺ສ ມິຕ຺ຕການໍ ວາ ອມິຕ຺ຕການໍ ວາ ຊານິຕຸ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ປລ຺ຫໍ ຖເປຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ ອລ຺ໂລ ຊານິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມີ’’ຕິ ພຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ພນ຺ເຕ, ກຖໍ ນຸ ໂຂ ສກ຺ກາ ປຸຣິເສນ ອຕ຺ຕໂນ ມິຕ຺ຕການໍ ວາ ອມິຕ຺ຕການໍ ວາ ຊານິຕຸ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ។ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ປຸພ຺ເພປິ ມຫາຣາຊ, ປຕ຺ທິຕາ ອິມໍ ປລ຺ຫໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຕ຺ທິເຕ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕຫິ ກຖິຕວເສນ ລຕ຺ວາ ອມິຕ຺ເຕ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ມິຕ຺ເຕ ເສວິສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖທມ຺ມານຸສາສໂກ ອມຈ຺ໂຈ ອໂຫສິ។ ຕທາ ພາຣາຕສິຣລ຺ໂຍ ເອກໍ ອຕ຺ຖຈຣກໍ ອມຈ຺ຈໍ ເສສາ ປຣິພິນ຺ທິສຸ។ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ໂທສໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ‘‘ກຖໍ ນຸ ໂຂ ສກ຺ກາ ມິຕ຺ຕໍ ວາ ອມິຕ຺ຕໍ ວາ ລາຕຸ’’ນ຺ຕິ ມຫາສຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໑។

‘‘ການິ ກມ຺ມານິ ກຸພ຺ພານໍ, ກຖໍ ວິລ຺ລູ ປຣກ຺ກເມ;

ອມິຕ຺ຕໍ ຊາເນຍ຺ຍ ເມທາວີ, ທິສ຺ວາ ສຸຕ຺ວາ ຈ ປຕ຺ທິໂຕ’’ຕິ។

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ການິ ກມ຺ມານິ ກໂຣນ຺ຕໍ ເມທາວີ ປຕ຺ທິໂຕ ປຸຣິໂສ ຈກ຺ຂຸນາ ທິສ຺ວາ ວາ ໂສເຕນ ສຸຕ຺ວາ ວາ ‘‘ອຍໍ ມຍ຺ຫໍ ອມິຕ຺ໂຕ’’ຕິ ຊາເນຍ຺ຍ, ຕສ຺ສ ຊານນຕ຺ຖາຍ ກຖໍ ວິລ຺ລູ ປຣກ຺ກເມຍ຺ຍາຕິ។

ອຖສຸສ ອມິຕຸຕລກຸຂຕໍ ກເຖນຸໂຕ ອາຫ –

໑໘໘໚

‘‘ນ ນໍ ອຸມຸຫຍເຕ ທິສຸວາ, ນ ຈ ນໍ ປຏິນນຸທຕິ;

ຈກຸຂູນິ ຈສຸສ ນ ທທາຕິ, ປຏິໂລມຄຸຈ ວຕຸຕຕິ໚

໑໘໙໚

‘‘ອມິຕຸເຕ ຕສຸສ ກຊຕິ, ມິຕຸເຕ ຕສຸສ ນ ເສວຕິ;

ວຕຸຕກາເມ ນິວາເຣຕິ, ອກຸໂກສນຸເຕ ປສໍສຕິ໚

໑໙໐໚

‘‘ຄຸຍຸຫຄຸຈ ຕສຸສ ນກຸຂາຕິ, ຕສຸສ ຄຸຍຸຫໍ ນ ຄູຫຕິ;

ກມຸມໍ ຕສຸສ ນ ວຕຸເຕຕິ, ປຄຸຄສຸສ ນປຸປສໍສຕິ໚

໑໙໑໚

‘‘ອເພ ນນຸທຕິ ຕສຸສ, ເພ ຕສຸສ ນ ນນຸທຕິ;

ອຈຸເຣຍໍ ໂກຊນໍ ລທຸຊາ, ຕສຸສ ນຸປຸປຊຊເຕ ສຕິ;

ຕໂຕ ນໍ ນານຸກມຸປຕິ, ອໂຫ ໂສປິ ລເພຍຸຍິໂຕ໚

໑໙໒໚

‘‘ອິຈຸເຈເຕ ໂສລຸອສາກາຣາ, ອມິຕຸຕສຸມິ ປຕິຏຸຖິຕາ;

ເຍຫິ ອມິຕຸຕໍ ຊາເນຍຸຍ, ທິສຸວາ ສຸຕຸວາ ຈ ປຕຸທິໂຕ’’ຕິ໚

ມຫາສຕຸໂຕ ອິມາ ປຄຸຈ ຄາຖາ ວຕຸວານ ປຸນ –

໑໙໓໚

‘‘ການິ ກມຸມານິ ກຸພຸພານໍ, ກຖໍ ວິຄຸຄູ ປຣກຸກເມ;

ມິຕຸຕໍ ຊາເນຍຸຍ ເມຈາວີ, ທິສຸວາ ສຸຕຸວາ ຈ ປຕຸທິໂຕ’’ຕິ໚ –

ອິມາຍ ຄາຖາຍ ມິຕຸຕລກຸຂຕໍ ປຸຏຸໂຖ ເສສຄາຖາ ອກາສິ –

໑໔໘ຯ

“ປວຸຕ຺ຖໍ ຕສ຺ສ ສຣຕິ, ອາຄຕໍ ອຠິນນ຺ທຕິ;

ຕໂຕ ເກລາຍິໂຕ ໂຫຕິ, ວາຈາຍ ປຏິນນ຺ທຕິຯ

໑໔໙ຯ

“ມິຕ຺ເຕ ຕສ຺ເສວ ຠຊຕິ, ອມິຕ຺ເຕ ຕສ຺ສ ນ ເສວຕິ;

ອກ຺ໂກສນ຺ເຕ ນິວາເຣຕິ, ວຓ຺ຓກາເມ ປສໍສຕິຯ

໑໕໐ຯ

“ຄຸຍ຺ຫຎ຺ຈ ຕສ຺ສ ອກ຺ຂາຕິ, ຕສ຺ສ ຄຸຍ຺ຫຎ຺ຈ ຄູຫຕິ;

ກມ຺ມຎ຺ຈ ຕສ຺ສ ວຓ຺ເຓຕິ, ປຎ຺ຎໍ ຕສ຺ສ ປສໍສຕິຯ

໑໕໑ຯ

“ຠເວ ຈ ນນ຺ທຕິ ຕສ຺ສ, ອຠເວ ຕສ຺ສ ນ ນນ຺ທຕິ;

ອຈ຺ເຉຣໍ ໂຠຊນໍ ລທ຺ຘາ, ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊເຕ ສຕິ;

ຕໂຕ ນໍ ອນຸກມ຺ປຕິ, ອໂຫ ໂສປິ ລເຠຍ຺ຍິໂຕຯ

໑໕໔ຯ

“ອິຈ຺ເຈເຕ ໂສຬສາກາຣາ, ມິຕ຺ຕສ຺ມິ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕາ;

ເຍຫິ ມິຕ຺ຕຎ຺ຈ ຊາເນຍ຺ຍ, ທິສ຺ວາ ສຸຕ຺ວາ ຈ ປຓ຺ຑິໂຕ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ນ ນໍ ອຸມ຺ຫຍເຕ ທິສ຺ວາຕິ ຕໍ ມິຕ຺ຕໍ ມິຕ຺ຕປຕິຣູປໂກ ທິສ຺ວາ ສິຕໍ ນ ກໂຣຕິ, ປຫຏ຺ຐາກາຣໍ ນ ທສ຺ເສຕິຯ ນ ຈ ນໍ ປຏິນນ຺ທຕີຕິ ຕສ຺ສ ກຖໍ ປຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ນ ປຏິນນ຺ທຕິ ນ ຕຸສ຺ສຕິຯ ຈກ຺ຂູນິ ຈສ຺ສ ນ ທທາຕີຕິ ໂອໂລເກນ຺ຕໍ ນ ໂອໂລເກຕິຯ ປຏິໂລມຎ຺ຈາຕິ ຕສ຺ສ ກຖໍ ປຏິປ຺ຜຣຕິ ປຏິສຕ຺ຕຸ ໂຫຕິຯ ວຓ຺ຓກາເມຕິ ຕສ຺ສ ວຓ຺ຓໍ ກຓນ຺ເຕຯ ນກ຺ຂາຕີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຍ຺ຫໍ ຕສ຺ສ ນ ອາຈິກ຺ຂຕິຯ ກມ຺ມໍ ຕສ຺ສາຕິ ເຕນ ກຕກມ຺ມໍ ນ ວຓ຺ຓຍຕິຯ ປຎ຺ຎສ຺ສາຕິ ອສ຺ສ ປຎ຺ຎໍ ນປ຺ປສໍສຕິ, ຎາຓສມ຺ປທໍ ນ ປສໍສຕິຯ ອຠເວຕິ ອວຑ຺ຒິຍໍຯ ຕສ຺ສ ນຸປ຺ປຊ຺ຊເຕ ສຕີຕິ ຕສ຺ສ ມິຕ຺ຕປຕິຣູປກສ຺ສ “ມມ ມິຕ຺ຕສ຺ສປິ ອິໂຕ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ສຕິ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິຯ ນານຸກມ຺ປຕີຕິ ມຸທຸຈິຕ຺ເຕນ ນ ຈິນ຺ເຕຕິຯ ລເຠຍ຺ຍິໂຕຕິ ລເຠຍ຺ຍ ອິໂຕຯ ອາກາຣາຕິ ກາຣຓານິຯ ປວຸຕ຺ຖນ຺ຕິ ວິເທສຄຕໍ ຯ ເກລາຍິໂຕຕິ ເກລາຍຕິ ມມາຍຕິ ປຕ຺ເຖຕິ ປິເຫຕິ ອິຈ຺ຉຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວາຈາຍາຕິ ມຘຸຣວຈເນນ ຕໍ ສມຸທາຈຣນ຺ໂຕ ປຏິນນ຺ທຕິ ຕຸສ຺ສຕິຯ ເສສໍ ວຸຕ຺ຕປຏິປກ຺ຂນເຍນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຣາຊາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ກຖາຍ ອຕ຺ຕມໂນ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ອທາສິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ມຫາຣາຊ, ປຸພ຺ເພເປສ ປລ຺ໂທ ສມຸຍ຺ຫຕິ, ປຓ຺ຑິຕາວ ນໍ ກຖຍິໍສຸ, ອິເມຫິ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາຍ ອາກາເຣຫິ ມິຕ຺ຕາມິຕ຺ໂຕ ຊານິຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ປຓ຺ຑິຕາມ຺ຈ຺ໂຈ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິຯ

ມິຕ຺ຕາມິຕ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທສມາຯ

ຊາຕກຸທ຺ທານໍ –

ກຸຕາລໍ ກທ຺ທສາລຍ຺ຈ, ສມຸທ຺ທວາຕິຊ ປຓ຺ຑິຕໍ;

ຊນສນ຺ຘໍ ມຫາກຓ຺ຫໍ, ໂກສິຍໍ ສິຣິມນ຺ຕກໍຯ

ປທຸມໍ ມິຕ຺ຕາມິຕ຺ຕຍ຺ຈ, ອິຈ຺ເຈເຕ ທສ ຊາຕເກ;

ສງ຺ຄາຍິໍສຸ ມຫາເຖຣາ, ທ຺ວາທສມ຺ຫິ ນິປາຕເກຯ

ທ຺ວາທສກນິປາຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

໑໓ຯ ເຕຣສກນິປາໂຕ

[໔໗໔] ໑ຯ ອມ຺ພຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອຫາສິ ເມ ອມ຺ພຜລານິ ປຸພ຺ເພຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ເທວທຕ຺ໂຕ ຫິ ‘‘ອຫໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສາມິ, ມຍ຺ຫໍ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ເນວ ອາຈຣິໂຍ ນ ອຸປ຺ຌາໂຍ’’ຕິ ອາຈຣິຍໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ຌານປຣິຫີໂນ ສງ຺ຆໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ສາວຕ຺ຖິໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ພຫິເຊຕວເນ ປຖວິຍາ ວິວເຣ ທິນ຺ເນ ອວີຈິໍ ປາວິສິຯ ຕທາ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອາຈຣິຍໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕ, ອວີຈິມຫານິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ເທວທຕ຺ໂຕ ອາຈຣິຍໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາຍ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ຕສ຺ສ ປຸໂຣຫິຕກຸລໍ ອຫິວາຕໂຣເຄນ ວິນສ຺ສິຯ ເອໂກວ ປຸຕ຺ໂຕ ຠິຕ຺ຕິໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ປລາໂຕຯ ໂສ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທິສາປາໂມກ຺ຂສ຺ສ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຕໂຍ ເວເທ ຈ ອວເສສສິປ຺ປານິ ຈ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈຣິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ‘‘ເທສຈາຣິຕ຺ຕໍ ຊານິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕນຄຣໍ ປາປຸຓິຯ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາຈຓ຺ຑາລຄາໂມ ອໂຫສິຯ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມິໍ ຄາເມ ປຏິວສຕິ, ປຓ຺ຑິໂຕ ພ຺ຍຕ຺ໂຕ ອກາເລ ຜລໍ ຄຓ຺ຫາປນມນ຺ຕໍ ຊານາຕິຯ ໂສ ປາໂຕວ ອຸຏ຺ຐາຍ ກາຊໍ ອາທາຍ ຕໂຕ ຄາມາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຣຎ຺ເຎ ເອກໍ ອມ຺ພຣຸກ຺ຂໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕປທມຕ຺ຕເກ ຐິໂຕ ຕໍ ມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອມ຺ພຣຸກ຺ຂໍ ເອເກນ ອຸທກປສເຕນ ປຫຣຕິຯ ຣຸກ຺ຂໂຕ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ປຸຣາຓປຓ຺ຓານິ ປຕນ຺ຕິ, ນວານິ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ຕິ, ປຸປ຺ຜານິ ປຸປ຺ຜິຕ຺ວາ ປຕນ຺ຕິ, ອມ຺ພຜລານິ ອຸຏ຺ຐາຍ ມຸຫຸຕ຺ເຕເນວ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ມຘຸຣານິ ໂອຊວນ຺ຕານິ ທິພ຺ພຣສສທິສານິ ຫຸຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂໂຕ ປຕນ຺ຕິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕານິ ອຸຈ຺ຈິນິຕ຺ວາ ຍາວທຕ຺ຖໍ ຂາທິຕ຺ວາ ກາຊໍ ປູຣາເປຕ຺ວາ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕານິ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ໂປເສສິຯ

ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸມາໂຣ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອກາເລ ອມ຺ພປກ຺ການິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ວິກ຺ກິຓນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ນິສ຺ສໍສເຍນ ເຕຫິ ມນ຺ຕພເລນ ອຸປ຺ປນ຺ເນຫິ ຠວິຕພ຺ພໍ, ອິມໍ ປຸຣິສໍ ນິສ຺ສາຍ ອິທໍ ອນຄ຺ຆມນ຺ຕໍ ລຠິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ອມ຺ພານິ ອາຫຣຓນິຍາມໍ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ຕຖໂຕ ຎຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ອຣຎ຺ຎໂຕ ອນາຄເຕເຍວ ຕສ຺ສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຊານນ຺ໂຕ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຠຣິຍໍ ‘‘ກຫໍ ອຍ຺ເຍ, ອາຈຣິໂຍ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອຣຎ຺ຎໍ ຄໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ອາຄຕໍ ອາຄມຍມາໂນວ ຐຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຫຕ຺ຖໂຕ ປຈ຺ຉິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເຄເຫ ຐເປສິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຠຣິຍໍ ອາຫ – ‘‘ຠທ຺ເທ, ອຍໍ ມາຓໂວ ມນ຺ຕຕ຺ຖາຍ ອາຄໂຕ, ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ມນ຺ໂຕ ນ ຐສ຺ສຕິ, ອສປ຺ປຸຣິໂສ ເອໂສ’’ຕິຯ ມາຓໂວປິ ‘‘ອຫໍ ອິມໍ ມນ຺ຕໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອຸປກາຣໂກ ຫຸຕ຺ວາ ລຠິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕສ຺ສ ເຄເຫ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ກໂຣຕິຯ ທາຣູນິ ອາຫຣຕິ, ວີຫິໍ ໂກຏ຺ເຏຕິ, ຠຕ຺ຕໍ ປຈຕິ, ທນ຺ຕກຏ຺ຐມຸຂໂຘວນາທີນິ ເທຕິ, ປາເທ ໂຘວຕິຯ

ເອກທິວສໍ ມຫາສຕ຺ເຕນ ‘‘ຕາຕ ມາຓວ, ມຎ຺ຈປາທານໍ ເມ ອຸປ຺ຘານໍ ເທຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຎ຺ຎໍ ອປສ຺ສິຕ຺ວາ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ອູຣຸມ຺ຫິ ຐເປຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ອປຣຠາເຄ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຠຣິຍາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຯ ຕສ຺ສາ ປສູຕິກາເລ ປຣິກມ຺ມໍ ສພ຺ພມກາສິຯ ສາ ເອກທິວສໍ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອາຫ ‘‘ສາມິ, ອຍໍ ມາຓໂວ ຊາຕິສມ຺ປນ຺ໂນ ຫຸຕ຺ວາ ມນ຺ຕຕ຺ຖາຍ ອມ຺ຫາກໍ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈໍ ກໂຣຕິ, ເອຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ມນ຺ໂຕ ຕິຏ຺ຐຕຸ ວາ ມາ ວາ, ເທຖ ຕສ຺ສ ມນ຺ຕນ຺’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ສາທູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມນ຺ຕໍ ທຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ‘‘ຕາຕ, ອນຄ຺ຆິໂຍ ມນ຺ໂຕ, ຕວ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາລາຠສກ຺ກາໂຣ ຠວິສ຺ສຕິ, ຣຎ຺ຎາ ວາ ຣາຊມຫາມຕ຺ເຕນ ວາ ‘ໂກ ເຕ ອາຈຣິໂຍ’ຕິ ປຸຏ຺ຐກາເລ ມາ ມໍ ນິຄູຫິຕ຺ໂຖ, ສເຈ ຫິ ‘ຈຓ຺ຑາລສ຺ສ ເມ ສນ຺ຕິກາ ມນ຺ໂຕ ຄຫິໂຕ’ຕິ ລຊ຺ຊນ຺ໂຕ ‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓມຫາສາໂລ ເມ ອາຈຣິໂຍ’ຕິ ກເຖສ຺ສສິ, ອິມສ຺ສ ມນ຺ຕສ຺ສ ຜລໍ ນ ລຠິສ຺ສສີ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ກິໍ ກາຣຓາ ຕໍ ນິຄູຫິສ຺ສາມິ, ເຍນຈິ ປຸຏ຺ຐກາເລ ຕຸມ຺ເຫເຍວ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຈຓ຺ຑາລຄາມໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມນ຺ຕໍ ວີມໍສິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ພາຣາຓສິໍ ປຕ຺ວາ ອມ຺ພານິ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ພຫຸໍ ຘນໍ ລຠິຯ

ອເຖກທິວສໍ ອຸຍ຺ຍານປາໂລ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ອມ຺ພໍ ກິຓິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອທາສິຯ ຣາຊາ ຕໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ກຸໂຕ, ສມ຺ມ, ຕຍາ

ເອວຣູປໍ ອມ຺ພໍ ລທ຺ຘ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ។ ເທວ, ເອໂກ ມາຓໂວ ອກາລອມ຺ພຜລານິ ອາເນຕ຺ວາ ວິກ຺ກີຓາຕິ, ຓໂຕ ເມ ຄຫິຕນ຺ຕິ។ ເຕນ ຫິ ''ອີໂຕ ປຎ຺ຖາຍ ອິເຘວ ອມ຺ພານິ ອາຫຣຕູ''ຕິ ນໍ ວເທຫີຕິ។ ໂສ ຕຖາ ອກາສິ។ ມາຓໂວປິ ຓໂຕ ປຎ຺ຖາຍ ອມ຺ພານິ ຣາຊກຸລໍ ຫຣຕິ។ ອຖ ຣຍ຺ຒາ ''ອຸປ຺ຎ຺ຖຫ ມ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຣາຊານໍ ອຸປ຺ຎ຺ຖຫນ຺ໂຕ ພຫຸໍ ຘນໍ ລກິຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ວິສ຺ສາສິໂກ ຊາໂຕ។ ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ຣາຊາ ປຸຈ຺ຉິ ''ມາຓວ, ກຸໂຕ ອກາເລ ເອວໍ ວຓ຺ຓຄນ຺ຘຣສສມ຺ປນ຺ນານິ ອມ຺ພານິ ລກາສີ, ກີ ເຕ ນາໂຄ ວາ ສຸປ຺ຓ຺ໂຓ ວາ ເທໂວ ວາ ໂກຈິ ເທຕິ, ອຸທາຫຸ ມນ຺ຕພລໍ ເອຕ''ນ຺ຕິ? ''ນ ເມ ມຫາຣາຊ, ໂກຈິ ເທຕິ, ອນຄ຺ໂຈ ປນ ເມ ມນ຺ໂຕ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ເສວ ພລ''ນ຺ຕິ។ ''ເຕນ ຫິ ມຍມ຺ປິ ເຕ ເອກທິວສໍ ມນ຺ຕພລໍ ທຎ຺ຖຸກາມາ''ຕິ។ ''ສາຘຸ, ເທວ, ທສ຺ເສສ຺ສາມີ''ຕິ។ ຣາຊາ ປຸນທິວເສ ເຕນ ສທ຺ຘິ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ທສ຺ເສຫີ''ຕິ ອາຫ។ ໂສ ''ສາຘູ''ຕິ ອມ຺ພຣຸກ຺ຂໍ ອຸປ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຕປທມຕ຺ເຖ ຓິໂຕ ມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂໍ ອຸທເກນ ປ຺ຫຣິ។ ຕງ຺ຂຓຍ຺ເຍວ ອມ຺ພຣຸກ຺ໂຂ ເຫຎ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕນີຍາເມເນວ ຜລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຫາເມໂຆ ວິຍ ອມ຺ພວສ຺ສໍ ວສ຺ສິ។ ມຫາຊໂນ ສາຘຸກາຣໍ ອທາສິ, ເຈລຸກ຺ເຂປາ ປວຕ຺ຕິສ຺ສຸ។

ຣາຊາ ອມ຺ພຜລານິ ຂາທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ພຫຸໍ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ''ມາຓວກ, ເອວຣູໂປ ເຕ ອຈ຺ຉຣິຍມນ຺ໂຕ ກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຄຫິໂຕ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ។ ມາຓໂວ ''ສຈາຫໍ 'ຈຓ຺ຑາລສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ'ຕິ ວກ຺ຂາມິ, ລຊ຺ຊິຕພ຺ພກໍ ກວິສ຺ສຕິ, ມຍ຺ຈ ຄຣຫິສ຺ສນ຺ຕິ, ມນ຺ໂຕ ໂຂ ປນ ເມ ປຄຸໂຓ, ອິທານິ ນ ນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ທິສາປາໂມກ຺ຂໍ ອາຈຣິຍໍ ອປ຺ທິສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ມຸສາວາທໍ ກຕ຺ວາ ''ຕກ຺ກສິລາຍໍ ທິສາປາໂມກ຺ຂາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຄຫິໂຕ ເມ''ຕິ ວທນ຺ໂຕ ອາຈຣິຍໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂາສິ។ ຕງ຺ຂຓຍ຺ເຍວ ມນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣຘາຍິ។ ຣາຊາ ໂສມນ຺ສ຺ສຊາໂຕ ຕໍ ອາທາຍ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ''ອມ຺ພານິ ຂາທິສ຺ສາມີ''ຕິ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມງ຺ຄລສິລາປຎ຺ເຎ ນິສີທິຕ຺ວາ ມາຓວ, ອມ຺ພານິ ອາຫຣາຕິ ອາຫ។ ໂສ ''ສາຘູ''ຕິ ອມ຺ພໍ ອຸປ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຕປທມຕ຺ເຖ ຓິໂຕ ''ມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕສ຺ສາມີ''ຕິ ມນ຺ເຕ ອນຸປ຺ຎ຺ຖຫນ຺ເຕ ອນ຺ຕຣຫິຕກາວໍ ຌຕ຺ວາ ລຊ຺ຊິໂຕ ອຎ຺ຖາສິ។ ຣາຊາ ''ອຍໍ ປຸພ຺ເພ ປຣິສມຊ຺ເຊເຍວ ອມ຺ພານິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ເທຕິ, ຆນເມຆວສ຺ສໍ ວິຍ ອມ຺ພວສ຺ສໍ ວສ຺ສາເປຕິ, ອິທານິ ຖທ຺ໂຘ ວິຍ ຓິໂຕ, ກີ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ''ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑។

''ອຫາສິ ເມ ອມ຺ພຜລານິ ປຸພ຺ເພ, ອຓູນິ ຖູລານິ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິ;

ເຕເຫວ ມນ຺ເຕຫິ ນ ທານິ ຕຸຍ຺ຫໍ, ທຸມປ຺ຜລາ ປາຕ຺ກວນ຺ຕິ ພ຺ຣຫ຺ເມ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອຫາສີຕິ ອາຫຣິ។ ທຸມປ຺ຜລາຕິ ຣຸກ຺ຂຜລານິ។

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມາຓໂວ ''ສເຈ 'ອຊ຺ຊ ອມ຺ພຜລໍ ນ ຄຓ຺ຫາມີ'ຕິ ວກ຺ຂາມິ, ຣາຊາ ເມ ກຸຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ມຸສາວາເທນ ນໍ ວຍ຺ເຈສ຺ສາມີ''ຕິ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໔។

''ນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍຄໍ ປຎິມານຍາມິ, ຂຓໍ ມຸຫຸຕ຺ຕຍ຺ຈ ມນ຺ເຕ ນ ປສ຺ສໍ;

ນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍຄຍ຺ຈ ຂຓຍ຺ຈ ລທ຺ຘາ, ອທ຺ຘາ ຫຣິສ຺ສມ຺ພຜລໍ ປຫູຕ''ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອທ຺ຘາຫຣິສ຺ສມ຺ພຜລນ຺ຕິ ອທ຺ຘາ ອມ຺ພຜລໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ។

ຣາຊາ ''ອຍໍ ອຍ຺ຍທາ ນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍຄໍ ນ ວທຕິ, ກີ ນຸ ໂຂ ເອຕ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓។

‘‘ນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍຄໍ ນ ປຸເຣ ອກາຕິ, ຂຕໍ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ນ ປຸເຣ ອສໍສິ;

ສຍໍ ຫຣິ ອມ຺ພຜລໍ ປຫູຕໍ, ວຕ຺ເຕນ ຄນ຺ເຂນ ຣເສນ຺ເປຕໍ຺ฯ

໔ฯ

‘‘ມນ຺ຕາກິຊປ຺ເປນ ປຸເຣ ທິ ຕຸຍ຺ຫໍ, ທຸມປ຺ຜລາ ປາຕຸກວນ຺ຕິ ພ຺ຣຫ຺ເມ;

ສ຺ວາຊ຺ຊ ນ ປາເຣສິ ຊປ຺ປມ຺ປິ ມນ຺ຕໍ, ອຍໍ ໄສ ໂກ ນາມ ຕວຊ຺ຊ ຣມ຺ໂມ’’ຕິฯ

ຕຕ຺ຖ ນ ປາເຣສີຕິ ນ ສກ຺ໂກສິฯ ຊປ຺ປມ຺ປີຕິ ຊປ຺ປນ຺ໂຕປິ ປຣິວຕ຺ເຕນ຺ໂຕປິฯ ອຍໍ ໄສຕິ ອຍເມວ ໄສ ຕວ ສກາໂວ ອຊ຺ຊ ໂກ ນາມ ຊາໂຕຕິฯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມາຕໂວ ‘‘ນ ສກ຺ກາ ຣາຊານໍ ມຸສາວາເທນ ວຍ຺ເຈຕຸໍ, ສເຈປິ ເມ ສກາເວ ກຖິເຕ ອາຕໍ ກເຣຍ຺ຍ, ກໂຣຕຸ, ສກາວ ເມວ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໕ฯ

‘‘ຈຕ຺ທາລປຸຕ຺ໂຕ ມມ ສມ຺ປຫາສິ, ຂມ຺ເມນ ມນ຺ເຕ ປກຕິຍ຺ຈ ສໍສິ;

ມາ ຈສ຺ສ ເມ ປຸຈ຺ຊິໂຕ ນາມໂຄຕ຺ຕໍ, ຄຸຍ຺ຫິຕ຺ໂຖ ອຕ຺ຖໍ ວິຊເຫຍ຺ຍ ມນ຺ໂຕฯ

໖ฯ

‘‘ໄສຫໍ ຊນິນ຺ເທນ ຊນມ຺ຫິ ປຸຍ຺ໂຖ, ມກ຺ຂາກິກູໂຕ ອລິກໍ ອກາຕີ;

‘ມນ຺ຕາ ອິເມ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສາ’ຕິ ມິຈ຺ຊາ, ປຫີນມນ຺ໂຕ ກປໂຕ ຣຸທາມີ’’ຕິฯ

ຕຕ຺ຖ ຂມ຺ເມນາຕິ ສເມນ ກາຣເຕນ ອປ຺ປມິຈ຺ຊາເທຕ຺ວາວ ອທາສິฯ ປກຕິຍ຺ຈ ສໍສີຕິ ‘‘ມາ ເມ ປຸຈ຺ຊິໂຕ ນາມໂຄຕ຺ຕໍ ຄຸຍ຺ຫິຕ຺ໂຖ, ສເຈ ຄູຫສິ , ມນ຺ຕາ ເຕ ນສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ເຕສໍ ນສ຺ສນປກຕິຍ຺ຈ ມຍ຺ຫໍ ສໍສິฯ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສາຕິ ມິຈ຺ຊາຕິ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ມຍາ ອິເມ ມນ຺ຕາ ຄຫິຕາ’’ຕິ ມິຈ຺ຊາຍ ອກາຕີ, ເຕນ ເມ ເຕ ມນ຺ຕາ ນຍ຺ຖາ, ສ຺ວາຫໍ ປຫີນມນ຺ໂຕ ອິທານິ ກປໂຕ ຣຸ ທາມີຕິฯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ‘‘ອຍໍ ປາປຂມ຺ໂມ ເອວຣູປໍ ຣຕນມນ຺ຕໍ ນ ໂອໂລເກສິ, ເອວຣູປສ຺ມິຍ຺ຫິ ອຸຕ຺ຕມຣຕນມນ຺ເຕ ລທ຺ເຂ ຊາຕິ ກຶ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ກ຺ຊຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຄຣຫນ຺ໂຕ –

໗ฯ

‘‘ເອຣຕ຺ທາ ປຸຈິມນ຺ທາ ວາ, ອຖ ວາ ປາລິກທ຺ທກາ;

ມຂຸໍ ມຂຸຕ຺ຖິໂກ ວິນ຺ເທ, ໄສ ຫິ ຕສ຺ສ ທຸມຸຕ຺ຕໂມฯ

໘ฯ

‘‘ຂຕ຺ຕິຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເວສ຺ສາ, ສ຺ທ຺ທາ ຈຓ຺ຑາລປ຺ກ຺ກຸສາ;

ຍມ຺ຫາ ຘມ຺ມໍ ວິຊາເນຍ຺ຍ, ໂສ ຫິ ຕສ຺ສ ນຣຸຕ຺ຕໂມ.

ລ.

‘‘ອິມສ຺ສ ທຓ຺ຑລ຺ຈ ວຘລ຺ຈ ທຕ຺ວາ, ຄເລ ຄເຫຕ຺ວາ ຂລຍາຖ ຊມ຺ມໍ;

ໂຍ ອຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ກສິເຣນ ລທ຺ຘໍ, ມານາຕິມາເນນ ວິນາສຍິຕ຺ຖາ’’ຕິ. –

ອິມາ ຄາຖາ ອາຫ.

ຕຕ຺ຖ ມຣຸຕ຺ຖິໂກຕິ ມຣຸອຕ຺ຖິໂກ ປຸຣິໂສ ອຣລ຺ເຍ ມຘຸໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເອເຕສໍ ຣຸກ຺ຂານໍ ຍໂຕ ມຘຸໍ ລກາຕິ, ໂສວ ທຸໂມ ຕສ຺ສ ທຸມຸຕ຺ຕໂມ ນາມ. ຕເຖວ ຂຕ຺ຕິຍາທີສຸ ຍມ຺ຫາ ປຸຣິສາ ຘມ຺ມໍ ກາຣຓໍ ຍຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖໍ ວິຊາເນຍ຺ຍ, ໂສວ ຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຕໂມ ນໂຣ ນາມ. ອິມສ຺ສ ທຓ຺ຑລ຺ຈາຕິ ອິມສ຺ສ ປາປຘມ຺ມສ຺ສ ສພ຺ພສ຺ສທຣຓາທຓ຺ຑລ຺ຈ ເວລຸອຸເປສິກາທີທີ ປີຝຸກິຈມ຺ມໍ ອຸປ຺ປາເຜຕ຺ວາ ວຘລ຺ຈ ທຕ຺ວາ ອິມໍ ຊມ຺ມໍ ຄເລ ຄເຫຕ຺ວາ ຂລຍາຖ, ຂລິກາຣຕ຺ຕໍ ປາເປຕ຺ວາ ນິທ຺ຘມຖ ນິກ຺ກາທ຺ຌຖ, ກີ ອິມິນາ ອິຘ ວສນ຺ເຕ ນາຕິ.

ຣາຊປຸຣິສາ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ‘‘ຕວາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອາຣາເຘຕ຺ວາວ ສເຈ ປຸນ ມນ຺ເຕ ລກິສ຺ສສີ, ອິຘ ອາຄຈ຺ເຍ຺ຍາສິ, ໂນ ເຈ, ອິມໍ ທີສໍ ມາ ໂອໂລເກຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ຕໍ ນິພ຺ພິສຍມກໍສຸ. ໂສ ອນາໂຖ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ຄເປຕ຺ວາ ອາຈຣິຍໍ ນ ເມ ອລ຺ຍໍ ປຜິສຣຓໍ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ເສວ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອາຣາເຘຕ຺ວາ ປຸນ ມນ຺ຕໍ ຍາຈິສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂຣທນ຺ໂຕ ຕໍ ຄາມໍ ອຄມາສີ. ອຖ ນໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ກຣິຍໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ກທ຺ເທ, ປສ຺ສ ຕໍ ປາປຘມ຺ມໍ ປຣິຫີນມນ຺ຕໍ ປຸນ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ໂສ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີນ຺ໂນ ‘‘ກີກາຣຓາ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຸຝ຺ໂຖ ‘‘ອາຈຣິຍ, ມຸສາວາທໍ ກຕ຺ວາ ອາຈຣິຍໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂິຕ຺ວາ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຈ຺ຈຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຸນ ມນ຺ເຕ ຍາຈນ຺ໂຕ –

໑໐.

‘‘ຍຖາ ສມໍ ມລ຺ລມາໂນ ປເຕຍ຺ຍ, ໂສພ຺ກໍ ຄຸຫໍ ນຣກໍ ປູຕິປາທໍ;

ຣຊ຺ຊູຕິ ວາ ອກ຺ກເມ ກຓ຺ຫສປ຺ປໍ, ອນ຺ໂຘ ຍຖາ ໂຊຕິມຘິຝ຺ຖເຫຍ຺ຍ;

ເອວມ຺ປິ ມໍ ຕໍ ຂລິຕໍ ສປ຺ລ຺ລ, ປຫີນມນ຺ຕສ຺ສ ປຸນປ຺ປທາຫີ’’ຕິ. – ຄາຖມາຫ;

ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ສມນ຺ຕິ ຍຖາ ປຸຣິໂສ ອິທໍ ສມໍ ຄານນ຺ຕິ ມລ຺ລມາໂນ ໂສພ຺ກໍ ວາ ຄຸຫໍ ວາ ກູມິຍາ ຜລິຕຝ຺ຄານສງ຺ຂາຕໍ ນຣກໍ ວາ ປູຕິປາທໍ ວາ ປເຕຍ຺ຍ. ປູຕິປາໂທຕິ ທີມວນ຺ຕປ຺ເທເສ ມຫາຣຸກ຺ເຂ ສຸສ຺ສິຕ຺ວາ ມເຕ ຕສ຺ສ ມູເລສຸ ປູຕິເກສຸ ຊາເຕສຸ ຕສ຺ມິ ຄາເນ ມຫາອາວາໂຜ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ນາມໍ. ໂຊຕິມຘິຝ຺ຖເຫຍ຺ຍາຕິ ອຄ຺ຄີ ອກ຺ກເມຍ຺ຍ. ເອວມ຺ປີຕິ ເອວໍ ອຫມ຺ປີ ປລ຺ລາຈກ຺ຂຸໂນ ອກາວາ ອນ຺ໂຘ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວິເສສໍ ອຊານນ຺ໂຕ ຕຸມ຺ເຫສຸ ຂລິໂຕ, ຕໍ ມໍ ຂລິຕໍ ວິທິຕ຺ວາ ສປ຺ລ຺ລ ລາຕສມ຺ປນ຺ນ ປຫີນມນ຺ຕສ຺ສ ມມ ປຸນປິ ເທຖາຕິ.

ອຖ ນໍ ອາຈຣິໂຍ ‘‘ຕາຕ, ກີ ກເຖສິ, ອນ຺ໂຘ ຫິ ສລ຺ລາຍ ທີນ຺ນາຍ ໂສພ຺ກາທີນິ ປຣິຫຣຕິ, ມຍາ ປຖມເມວ ຕວ ກຖິຕໍ, ອິທານິ ກິມຕ຺ຖໍ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ –

๑๑๗

‘‘ສມ຺ເມນ ມນ຺ຕໍ ຕວ ສມຸປທາສີ, ຕຸວມ຺ປີ ສມ຺ເມນ ປຜິຕຸຄເຫສິ;

ປກຕິມ຺ປີ ເຕ ອຕຸຕມໂນ ອສໍສີ, ສມ຺ເມ ກິຕໍ ຕໍ ນ ຊເຫຍຍ ມນ຺ໂຕ.

๑๘๗

‘ໂຍ ພາລ-ມນ຺ຕໍ ກສິເຣນ ລຫຸສໍ, ຍໍ ທຸລຸລກໍ ອຊຊ ມນຸສຸສໂລເກ;

ກິລຸຈາປີ ລທຸສາ ຊີວິຕຸໍ ອປຸປປລຸໂລ, ວິນາສຍິ ອລີກໍ ກາສມາໂນ.

๑๙๗

‘‘ພາລສຸສ ມູລຸຫສຸສ ອກຕລຸລຸໂນ ຈ, ມຸສາ ກຕານຸຕສຸສ ອສລຸລຕສຸສ;

ມນ຺ເຕ ມຍໍ ຕາທິສເກ ນ ເທມ, ກຸໂຕ ມນ຺ຕາ ຄຈຸລ ນ ມຍຸຫໍ ຣຸຈຸຈສີ’’ຕີ. –

ອີມາ ຄາຖາ ອາຫ.

ຕຕຸຖ ສມ຺ເມນາຕິ ອຫມ຺ປີ ຕວ ອາຈຣິຍກາຄໍ ທີຣລຸລໍ ວາ ສຸວຕຸຕໍ ວາ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ສມ຺ເມເນວ ມນ຺ຕໍ ສມຸປທາສີ, ຕຸວມ຺ປີ ກິລຸຈິ ອທຕຸວາ ສມ຺ເມນ ສເມເນວ ປຜິຕຸຄເຫສີ. ສມ຺ເມ ກິຕນ຺ຕິ ອາຈຣິຍປູຊກສມ຺ເມ ກິຕໍ. ຕາທິສເກຕິ ຕຖາຣູເປ ອ ກາລຜລຄຕຸຫາປເກ ມນ຺ເຕ ນ ເທມ, ຄຈຸລ ນ ເມ ຣຸຈຸຈສີຕີ.

ໂສ ເອວໍ ອາຈຣິເຍນ ອຸຍໂຍຊິໂຕ ‘‘ກີ ມຍຸຫໍ ຊີວິເຕນາ’’ຕິ ອຣລຸລໍ ປວິສິຕຸວາ ອນາຖມຣຕໍ ມຣີ.

ສຕຸຖາ ອີມໍ ສມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປີ ເທວທຕຸໂຕ ອາຈຣິຍໍ ປຈຸຈກຸຂາຍ ມຫາວິນາສໍ ປຕຸໂຕ’’ຕິ ວຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມສາເນສີ – ‘‘ຕທາ ອກຕລຸລູ ມາຕໂວ ເທວທຕຸໂຕ ອໂຫສີ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ຈຕຸຫາລປຸຕຸໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ.

ອມ຺ພຊາຕກວຕຸຕນາ ປຖມາ.

[໔໗໔] ໒. ຜນ຺ທນຊາຕກວຕຸຕນາ

ກຸຖາຣິຫຕຸໂຖ ປຸຣິໂສຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ໂຣຫິຕິນທີຕີເຣ ວິຫຣນ຺ໂຕ ລາຕການໍ ກລຫໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ວຕຸຖຸ ປນ ກຸຕາລຊາຕເກ (ຊາ. ໔.໔໑.ກຸຕາລຊາຕກ) ອາວິ ກວິສຸສຕິ. ຕທາ ປນ ສຕຸຖາ ລາຕເກ ອາມນ຺ເຕຕຸວາ – ມຫາຣາຊາ, ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ພທີນຄເຣ ວຫຸຒກີຄາໂມ ອໂຫສີ. ຕຕຸເຣໂກ ພຣາຫຸມຕາວຫຸຒກີ ອຣລຸລໂຕ ທາຣູນິ ອາຫຣິຕຸວາ ຣຖໍ ກຕຸວາ ຊີວິກໍ ກປຸເປສີ. ຕທາ ຫິມວນ຺ຕປເທເສ ມຫາຜນ຺ທນຣຸກຸຂໍ ອໂຫສີ ຯ ເອໂກ ກາລຸອສີໂຫ ໂຄຈຣໍ ປຣິເຍສິຕຸວາ ອາຄນ຺ຕຸວາ ຕສຸສ ມູເລ ນິປຊຊີ. ອຖສຸສ ເອກທິວສໍ ວາເຕ ປຫຣນ຺ເຕ ເອໂກ ສຸກຸຂທຕຸທໂກ ປຕິຕຸວາ ຂນ຺ເຂ ອວຕຸຖາສີ. ໂສ ໂຖກໍ ຂນ຺ເຂນ ຣຸຊນ຺ເຕນ ກີຕຕສີໂຕ ອຸຜຸຖາຍ ປກຸຂນ຺ທິຕຸວາ ປຸນ ນິວຕຸໂຕ ອາຄຕມຄຸຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ກິລຸຈິ ອທິສຸວາ ‘‘ອລຸໂລ ມໍ ສີໂຫ ວາ ພຸຍຄຸໂພ ວາ ອນຸພນ຺ຂນ຺ໂຕ ນຕຸຖິ, ອິມສຸມີ ປນ ຣຸກຸເຂ ນິພຸພຕຸຕເທວຕາ ມໍ ເອຕຸຖ ນິປຊຊນ຺ຕໍ ນ ສຫຕິ ມລຸເລ, ໂຫຕຸ ຊານິສຸສາມີ’’ຕິ ອຜຸຖາເນ ໂກປໍ ພນ຺ຂິຕຸວາ ຣຸກຸຂໍ ປຫຣິຕຸວາ ‘‘ເນວ ຕວ ຣຸກຸຂສຸສ ປຕຸຕໍ ຂາທາມິ, ນ ສາຂໍ ກລຸຊາມິ, ອີຊ ອລຸເລ ມິເຄ ວສນ຺ເຕ ສຫສິ, ມໍ ນ ສຫສິ, ໂກ ມຍຸຫໍ ໂທໂສ ອຕຸຖີ, ກຕິປາຫໍ ອາຄເມຫີ, ສມູລໍ ເຕ ຣຸກຸຂໍ

ຂຸປ຺ປາເຜຕ຺ວາ ຂຕ຺ທາຂຕ຺ທິກໍ ເຂທາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣກ຺ຂເທວຕໍ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ເອກໍ ປຸຣິສໍ ຂຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ວິຈຣິ។ ຕທາ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາວຫ຺ຌກີ ທ຺ເວ ຕໂຍ ມນຸສ຺ເສ ອາທາຍ ຣຖທາຣູນໍ ອຕ຺ຖາຍ ຍານເກນ ຕໍ ປ຺ເທສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ມີ ຄາເມ ຍານກໍ ຄ ເປຕ຺ວາ ວາສີຜຣສ຺ທຕ຺ໂຖ ຣກ຺ເຂ ຂຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ຜນ຺ທນສມີປໍ ອຄມາສີ។ ກາລຸອສີໂທ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຊ຺ຊ, ມຍາ ປ຺ຈ຺ຈາມິຕ຺ຕສ຺ສ ປີຜ຺ຄີ ທຜ຺ຄ຺ ວຜ຺ຜຕິ’’ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣກ຺ຂມູເລ ອຜ຺ຖາສີ ។ ວຫ຺ຌກີ ຈ ອີໂຕ ຈິໂຕ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຜນ຺ທນສມີເປນ ປາຍາສີ។ ໂສ ‘‘ຍາວ ເອໂສ ນາຕິກ຺ກມຕິ, ຕາວເທວສ຺ສ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔។

‘‘ກ຺ຖາຣິຫຕ຺ໂຖ ປຸຣິໂສ, ວນໂມຄຍ຺ຫ ຕິຜ຺ຖສີ;

ປຸຜ຺ໂຖ ເມ ສມ຺ມ ອກ຺ຂາຫີ, ກີ ທາຣຸໍ ເຂຕ຺ມິຈ຺ຉສີ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ປຸຣິໂສຕິ ຕ຺ວໍ ກ຺ຖາຣິຫຕ຺ໂຖ ເອໂກ ປຸຣິໂສ ອິມໍ ວນໍ ໂອຄຍ຺ຫ ຕິຜ຺ຖສີຕິ។

ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວຕ ໂກ, ນ ວຕ ເມ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ມິໂຄ ມນຸສ຺ສວາຈໍ ກາສນ຺ໂຕ ທິຜ຺ຖປຸພ຺ໂພ, ເອສ ຣຖານຸ ຈ຺ຉວິກໍ ທາຣຸໍ ຊານິສ຺ສຕິ, ປ຺ຸຈ຺ຉິສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໕។

‘‘ອິສ຺ໂສ ວນານິ ຈຣສິ, ສມານິ ວິສມານິ ຈ;

ປຸຜ຺ໂຖ ເມ ສມ຺ມ ອກ຺ຂາຫີ, ກີ ທາຣຸໍ ເນມິຍາ ທລ຺ຫ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອິສ຺ໂສຕິ ຕ຺ວມ຺ປີ ເອໂກ ກາລຸອສີໂທ ວນານິ ຈຣສິ, ຕ຺ວໍ ຣຖານຸຈ຺ຉວິກໍ ທາຣຸໍ ຊານິສ຺ສສີຕິ។

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກາລຸອສີໂທ ‘‘ອິທານິ ເມ ມໂນຣໂຖ ມຕ຺ຖກໍ ປາປຸຕິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໖។

‘‘ເນວ ສາໂລ ນ ຂທິໂຣ, ນາສ຺ສກຕ຺ໂຓ ກຸໂຕ ຘໂວ;

ຣກ຺ໂຂ ຈ ຜນ຺ທໂນ ນາມ, ຕໍ ທາຣຸໍ ເນມິຍາ ທລ຺ຫ’’ນ຺ຕິ។

ໂສ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສມນສ຺ສຊາໂຕ ‘‘ສຸທິວເສນ ວຕມ຺ຫິ ອຊ຺ຊ ອຣຜ຺ຜໍ ປວິຜ຺ໂຖ, ຕິຣຈ຺ຉານຄໂຕ ເມ ຣຖານຸຈ຺ຉວິກໍ ທາຣຸໍ ອາຈິກ຺ຂ ຕິ, ອໂຫ ສາຘູ’’ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຈຕ຺ຕຖໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗។

‘‘ກີທິສານິສ຺ສ ປຕ຺ຕານິ, ຂນ຺ໂຘ ວາ ປນ ກີທິໂສ;

ປຸຜ຺ໂຖ ເມ ສມ຺ມ ອກ຺ຂາຫີ, ຍຖາ ຊາເນມຸ ຜນ຺ທນ’’ນ຺ຕິ។

ອຖສ຺ສ ໂສ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສີ –

໑໗໙.

‘‘ຍສ຺ສ ສາຂາ ປລມ຺ພນ຺ຕິ, ນມນ຺ຕິ ນ ຈ ກລຸຊເຣ;

ໂສ ຣຸກ຺ໂຂ ຜນ຺ທໂນ ນາມ, ຍສ຺ສ ມູເລ ອຫໍ ຖິໂຕ.

໑໘໐.

‘‘ອຣານໍ ຈກ຺ກນາພິນໍ, ອີສາເນມິຣຖສ຺ສ ຈ;

ສພ຺ພສ຺ສ ເຕ ກມ຺ມນິໂຍ, ອຍໍ ເຫສ຺ສຕິ ຜນ຺ທໂນ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ‘‘ອຣານ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ໂສ ‘‘ກທາເຈສ ອິມໍ ຣຸກ຺ຂໍ ນ ຄຕາເຫຍ຺ຍ, ຄຸຕມ຺ປີສ຺ສ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອວມາຫ. ຕຕ຺ຖ ອີສາເນມິຣຖສ຺ສ ຈາຕິ ອີສາຍ ຈ ເນມິຍາ ຈ ເສສສ຺ສ ຈ ຣຖສ຺ສ ສພ຺ພສ຺ສ ເຕ ເອສ ກມ຺ມນິໂຍ ກມ຺ມກ຺ຂໂມ ກວິສ຺ສຕີຕິ.

ໂສ ເອວໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕຸຍ຺ຖມານໂສ ເອກມນ຺ເຕ ວິຈຣີ, ວທ຺ທກີປີ ຣຸກ຺ຂໍ ຊິນ຺ທິຕຸໍ ອາຣກີ. ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຈິນ຺ເຕສີ ‘‘ມຍາ ເອຕສ຺ສ ອຸປຣິ ນ ກິຍ຺ຈິ ປາຕິຕໍ, ອຍໍ ອຍ຺ຖາເນ ອາຄາຕໍ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ມມ ວິມານໍ ນາເສຕິ, ອຫຍ຺ຈ ວິນສ຺ສິສ຺ສາມີ, ເອເກນຸປາເຍນ ອິມຍ຺ຈ ອິສ຺ສໍ ວິນາເສສ຺ສາມີ’’ຕິ. ສາ ວນກມ຺ມິກປຸຣິໂສ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຊິ ‘ໂກ ປຸຣິສ ມນາໂປ ເຕ ຣຸກ຺ໂຂ ລທ຺ໂຊ, ອິມໍ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ກິໍ ກຣິສ຺ສສີ’’ຕິ? ‘‘ຣຖເນມີ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ‘‘ອິມິນາ ຣຸກ຺ເຂນ ຣໂຖ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ເກນ ເຕ ອກ຺ຂາຕນ຺ຕິ. ‘‘ເອເກນ ກາລຸອສີເຫນາ’’ຕິ. ‘‘ສາຊຸ ສຸຍ຺ຖຸ ເຕນ ອກ຺ຂາຕໍ, ອິມິນາ ຣຸກ຺ເຂນ ຣໂຖ ສຸນ຺ທໂຣ ກວິສ຺ສຕີ, ກາລຸອສີຫສ຺ສ ຄລຈມ຺ມໍ ອຸປ຺ປາເຜຕ຺ວາ ຈຕຸຣງ຺ຄຸລມຕ຺ເຕ ຖາເນ ອຍປຍ຺ເຜນ ວິຍ ເນມິມຕ຺ທເລ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ເນມິ ຈ ຖິຣາ ກວິສ຺ສຕີ, ພຫຸຍ຺ຈ ຊນໍ ລກິສ຺ສສີ’’ຕິ. ‘‘ກາລຸອສີຫຈມ຺ມໍ ກຸໂຕ ລຈ຺ຊາມີ’’ຕິ? ‘‘ຕ຺ວໍ ພາລໂກສີ, ອຍໍ ຕວ ຣຸກ຺ໂຂ ວເນ ຖິໂຕ ນ ປລາຍຕີ, ຕ຺ວໍ ເຍນ ເຕ ຣຸກ຺ໂຂ ອກ຺ຂາໂຕ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘ສາມີ ຕຍາ ທສ຺ສິຕຣຸກ຺ຂໍ ກຕຣຍ຺ຖາເນ ຊິນ຺ທາມີ’ຕິ ວຍ຺ເຈຕ຺ວາ ອາເນຫິ, ອຖ ນໍ ນິຣາສງ຺ກໍ ‘ອິຊ ຈ ເອຕ຺ຖ ຈ ຊິນ຺ທາ’ຕິ ມຸຂຕຕ຺ທໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕໍ ຕິຂິເຕນ ມຫາຜຣສຸນາ ໂກຍ຺ເຜຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປຕ຺ວາ ຈມ຺ມໍ ອາທາຍ ວຣມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂໍ ຊິນ຺ທາ’’ຕິ ເວຣໍ ອປ຺ເປສີ. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິມາ ຄາຖາ ອາຫ –

໑໘໑.

‘‘ອິຕິ ຜນ຺ທນຣຸກ຺ໂຂປີ, ຕາວເທ ອຊ຺ຊກາສຖ;

ມຍ຺ຫມ຺ປີ ວຈນໍ ອຕ຺ຖິ, ກາຣທ຺ວາຊ ສຸໂຕຫິ ເມ.

໑໘໒.

‘‘ອິສ຺ສສ຺ສ ອຸປກ຺ຂນ຺ຊມ຺ຫາ, ອຸກ຺ກຈ຺ຈ ຈຕຸຣງ຺ຄຸລໍ;

ເຕນ ເນມີ ປສາເຣສີ, ເອວໍ ທລ຺ຫຕຣໍ ສິຍາ.

໑໘໓.

‘‘ອິຕິ ຜນ຺ທນຣຸກ຺ໂຂປີ, ເວຣໍ ອປ຺ເປສິ ຕາວເທ;

ຊາຕານຄ຺ຈ ອຊາຕານໍ, ອິສຸສານໍ ທຸກ຺ຂມາວທີ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ການທ຺ວາຊາຕິ ຕໍ ໂຄຕ຺ເຕນ ອາລປຕິ។ ອຸປກຸຂນ຺ຂມ຺ຫາຕິ ຂນ຺ໂຕ។ ອຸກຸກຈຈາຕິ ອຸກຸກນ຺ຕິຕ຺ວາ។

ວທ຺ໝກີ ຣຸກຸຂເທວຕາຍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອໂຫ ອຊຸຊ ມຍ຺ຫໍ ມງຄລທິວໂສ’’ຕິ ກາລຸອສີຫໍ ໝາເຕຕ຺ວາ ຣຸກຸຂໍ ເຂຕ຺ວາ ປກຸການິ។ ຕມຕຸຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕຸຖາ ອາຫ –

໘໓។

‘‘ອິຈຸເຈວໍ ໝນ຺ທໂນ ອິສຸສໍ, ອິສຸໂສ ຈ ປນ ໝນ຺ທນໍ;

ອຄຸຄມຄຸຄໍ ວິວາເທນ, ອຄຸຄມຄຸຄມໝາຕຍຸ໌។

໘໔។

‘‘ເອວເມວ ມນຸສຸສານໍ, ວິວາໂທ ຍຕຸຖ ຊາຍຕິ;

ມຍູຣນຈຈໍ ນຈຈນ຺ຕິ, ຍຖາ ເຕ ອິສຸສໝນ຺ທນາ។

໘໕។

‘‘ຕໍ ໂວ ວທາມິ ກທ຺ທໍ ໂວ, ຍາວນ຺ເຕຕຸຖ ສມາຄຕາ;

ສມ຺ໂມທຖ ມາ ວິວທຖ, ມາ ໂຫຖ ອິສຸສໝນ຺ທນາ។

໘໖។

‘‘ສາມຄຸຄິເມວ ສິກຸເຂຖ, ພຸທ຺ເຂເຫຕໍ ປສໍສິຕໍ;

ສາມຄຸຄິຣໂຕ ຂມ຺ມຜ຺ໂຖ, ໂຍຄກຸເຂມາ ນ ຂໍສຕີ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ອໝາຕຍ຺ນ຺ຕິ ໝາຕາເປສຸ໌។ ມຍູຣນຈຈໍ ນຈຈນ຺ຕີຕິ ມຫາຣາຊາ ຍຕຸຖ ທີ ມນຸສຸສານໍ ວິວາໂທ ໂຫຕິ, ຕຕຸຖ ຍຖາ ນາມ ມຍູຣາ ນຈຈນ຺ຕາ ປຜິຈຸຊາເທຕພ຺ພໍ ຣຫສຸສງຄໍ ປາກຍໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ເອວໍ ມນຸສຸສາ ອຄຸຄມຄຸຄສຸສ ຣນ຺ຂໍ ປກາເສນ຺ຕາ ມຍູຣນຈຈໍ ນຈຈນ຺ຕີ ນາມ។ ຍຖາ ເຕ ອິສຸສໝນ຺ທນາ ອຄຸຄມຄຸຄສຸສ ຣນ຺ຂໍ ປກາເສນ຺ຕາ ນຈຈີສຸ ນາມ។ ຕໍ ໂວຕິ ເຕນ ການເຕນ ຕຸມ຺ເຫ ວທາມິ។ ກທ຺ທໍ ໂວຕິ ກທ຺ທໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂຫຕຸ។ ຍາວນ຺ເຕຕຸຖາຕິ ຍາວນ຺ໂຕ ເອຕຸຖ ອິສຸສໝນ຺ທນສທິສາ ມາ ອໜຸວຕຸຖ។ ສາມຄຸຄິເມວ ສິກຸເຂຖາຕິ ສມຄຸຄກາວເມວ ຕຸມ຺ເຫ ສິກຸຂຖ, ອິທໍ ປຄຸຄາວຸທ຺ເຂຫີ ປຕຸທີເຕຫີ ປສໍສິຕໍ ។ ຂມ຺ມຜ຺ໂຖຕິ ສຸຈຣິຕຂມ຺ເມ ຖິໂຕ។ ໂຍຄກຸເຂມາ ນ ຂໍສຕີຕິ ໂຍເຄຫີ ເຂມາ ນິພ຺ພານາ ນ ປຣິຫາຍຕີຕິ ນິພ຺ພາເນນ ເທສນາກູຜໍ ຄຕ຺ຫີ។ ສກຸຍຣາຊາໂນ ຂມ຺ມກາໍ ສຸຕ຺ວາ ສມຄຸຄາ ຊາຕາ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສິ ‘‘ຕທາ ຕໍ ການຕໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕສຸມີ ວນສຕ຺ເຫ ນິວຸຕຸຖເທວຕາ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ។

ຜນ຺ທນຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທຸຕິຍາຯ

[໔໗໖] ໖ຯ ຊວນຫໍສຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອິເຘວຫໍສ ນິປ຺ຕາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ທຬ຺ຫຘມ຺ມຘນຸຄ຺ຄຫສຸຕ຺ຕນ຺ຕເທສນໍ (ສໍຯ ນິຯ ໒ຯ໒໒໘) ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ຠຄວຕາ ຫິ –

''ເສຍ຺ຍຖາປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ທຬ຺ຫຘມ຺ມາ ຘນຸຄ຺ຄຫາ ສຸສິກ຺ຂິຕາ ກຕຫຕ຺ຖາ ກຕູປາສນາ ຈຕຸທ຺ທິສາ ຐິຕາ ອສ຺ສຸ, ອຖ ປຸຣິໂສ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ 'ອຫໍ ອິເມສໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ທຬ຺ຫຘມ຺ມານໍ ຘນຸຄ຺ຄຫານໍ ສຸສິກ຺ຂິຕານໍ ກຕຫຕ຺ຖານໍ ກຕູປາສນານໍ ຈຕຸທ຺ທິສາ ກຓ຺ເຑ ຂິຕ຺ເຕ ອປ຺ປຕິຏ຺ຐິເຕ ປຖວິຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຫຣິສ຺ສາມີ'ຕິຯ ''ຕໍ ກິໍ ມຎ຺ຎຖ, ຠິກ຺ຂເວ, 'ຊວໂນ ປຸຣິໂສ ປຣເມນ ຊເວນ ສມນ຺ນາຄໂຕ'ຕິ ອລໍ ວຈນາຍາ''ຕິ? ''ເອວໍ ຠນ຺ເຕ''ຕິຯ ຍຖາ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ຊໂວ, ຍຖາ ຈ ຈນ຺ທິມສູຣິຍານໍ ຊໂວ, ຕໂຕ ສີຆຕໂຣຯ ຍຖາ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ຊໂວ, ຍຖາ ຈ ຈນ຺ທິມສູຣິຍານໍ ຊໂວ, ຍຖາ ຈ ຍາ ເທວຕາ ຈນ຺ທິມສູຣິຍານໍ ປຸຣໂຕ ຘາວນ຺ຕິ, ຕາສໍ ເທວຕານໍ ຊໂວ, ຕໂຕ ສີຆຕຣໍ ອາຍຸສງ຺ຂາຣາ ຂີຍນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາຕິຫ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ 'ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ວິຫຣິສ຺ສາມາ'ຕິຯ ເອວຎ຺ຫິ ໂວ, ຠິກ຺ຂເວ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ –

ອິມສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ກຖິຕທິວສໂຕ ທຸຕິຍທິວເສ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ ''ອາວຸໂສ, ສຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕໂນ ພຸທ຺ຘວິສເຍ ຐຕ຺ວາ ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອາຍຸສງ຺ຂາເຣ ອິຕ຺ຕເຣ ທຸພ຺ພເລ ກຕ຺ວາ ປຣິທີເປນ຺ໂຕ ປຸຖຸຊ຺ຊນຠິກ຺ຂູ ອຕິວິຍ ສນ຺ຕາສໍ ປາເປສິ, ອໂຫ ພຸທ຺ຘພລໍ ນາມາ''ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອນຈ຺ຉຣິຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ສ຺ວາຫໍ ອິທານິ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ໂຕ ອາຍຸສງ຺ຂາຣານໍ ອິຕ຺ຕຣຠາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ສໍເວເຊຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສມິ, ມຍາ ຫິ ປຸພ຺ເພ ອເຫຕຸກຫໍສໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕນາປິ ອາຍຸສງ຺ຂາຣານໍ ອິຕ຺ຕຣຠາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ພາຣາຓສິຣາຊານໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ສກລຣາຊປຣິສໍ ສໍເວເຊຕ຺ວາ ຘມ຺ໂມ ເທສິໂຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຊວນຫໍສໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ນວຸຕິຫໍສສຫສ຺ສປຣິວຸໂຕ ຈິຕ຺ຕກູເຏ ປຏິວສຕິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ຊມ຺ພຸທີປຕເລ ເອກສ຺ມິໍ ສເຣ ສປຣິວາໂຣ ສຍໍຊາຕສາລິໍ ຂາທິຕ຺ວາ ອາກາເສ ສຸວຓ຺ຓກິລຎ຺ຊໍ ປຕ຺ຖຣນ຺ໂຕ ວິຍ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ພາຣາຓສິນຄຣສ຺ສ ມຕ຺ຖເກນ ມນ຺ທມນ຺ທາຍ ວິລາສຄຕິຍາ ຈິຕ຺ຕກູຏໍ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອຖ ນໍ ພາຣາຓສິຣາຊາ ທິສ຺ວາ ''ອິມິນາປິ ມາທິເສນ ຣຎ຺ຎາ ຠວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອມຈ຺ຈານໍ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ສິເນຫໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ສພ຺ພຕູຣິຍານິ ປຄ຺ຄຓ຺ຫາເປສິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຫໍເສ ປຸຈ຺ຉິ ''ຣາຊາ , ມມ ເອວຣູປໍ ສກ຺ກາຣໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ກິໍ ປຈ຺ຈາສີສຕີ''ຕິ? ''ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ທິໍ ມິຕ຺ຕຠາວໍ ເທວາ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ ຣຎ຺ໂຎ ອມ຺ເຫຫິ ສທ຺ທິໍ ມິຕ຺ຕຠາໂວ ໂຫຕູ''ຕິ ຣຎ຺ຎາ ສທ຺ທິໍ ມິຕ຺ຕຠາວໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ອເຖກທິວສໍ ຣຎ຺ໂຎ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຕກາເລ ອໂນຕຕ຺ຕທຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອເກນ ປກ຺ເຂນ ອຸທກໍ, ເອເກນ ຈນ຺ທນຈຸຓ຺ຓໍ ອາຫາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ເຕນ ອຸທເກນ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ຈນ຺ທນຈຸຓ຺ເຓນ ໂອກິຣິຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວ ສປຣິວາໂຣ ຈິຕ຺ຕກູຏໍ ອຄມາສິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຣາຊາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ທຏ຺ຐຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ''ສຫາໂຍ ເມ ອຊ຺ຊ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ສຫາໂຍ ເມ ອຊ຺ຊ ອາຄມິສ຺ສຕີ''ຕິ ອາຄມນມຄ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອຈ຺ຉຕິຯ

ຕທາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ກນິຏ຺ຐາ ທ຺ເວ ຫໍສໂປຕກາ ''ສູຣິເຍນ ສທ຺ທິໍ ຊວິສ຺ສາມາ''ຕິ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ ''ມຍໍ ສູຣິເຍນ ສທ຺ທິໍ ຊວິສ຺ສາມາ''ຕິຯ ''ຕາຕາ, ສູຣິຍຊໂວ ນາມ ສີໂຆ, ສູຣິເຍນ ສທ຺ທິໍ ຊວິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຖ, ອນ຺ຕຣາວ ວິນສ຺ສິສ຺ສຖ, ມາ ຄມິຕ຺ຖາ''ຕິຯ ເຕ ທຸຕິຍມ຺ປິ ຕຕິຍມ຺ປິ ຍາຈິໍສຸ, ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ເຕ ຍາວຕຕິຍໍ ວາເຣສິເຍວຯ ເຕ ມານຖທ຺ຘາ ອຕ຺ຕໂນ ພລໍ ອຊານນ຺ຕາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ອນາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາວ ''ສູຣິເຍນ ສທ຺ທິໍ ຊວິສ຺ສາມາ''ຕິ ສູຣິເຍ ອນຸຄ຺ຄເຕເຍວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍຸຄນ຺ຘຣມຕ຺ຖເກ ນິສີທິໍສຸຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເຕ ອທິສ຺ວາ ''ກຫໍ ນຸ ໂຂ ຄຕາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ''ເຕ ສູຣິເຍນ ສທ຺ທິໍ ຊວິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ, ອນ຺ຕຣາວ ວິນສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິ, ຊີວິຕໍ ເຕສໍ ທສ຺ສາມີ''ຕິຯ ໂສປິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍຸຄນ຺ຘຣມຕ຺ຖເກເຍວ ນິສີທິຯ ອຖ ອຸຄ຺ຄເຕ ສູຣິຍມຓ຺ຑເລ ຫໍສໂປຕກາ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ສູຣິເຍນ ສທ຺ທິໍ ປກ຺ຂນ຺ທິໍສຸ, ມຫາສຕ຺ໂຕປິ ເຕຫິ ສທ຺ທິໍ ປກ຺ຂນ຺ທິຯ ກນິຏ຺ຐຠາຕິໂກ ຍາວ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມຍາ ຊວິຕ຺ວາ ກິລມິ, ປກ຺ຂສນ຺ຘີສຸ ອຄ຺ຄິອຸຏ຺ຐານກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິຯ ໂສ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສຎ຺ຎໍ ອທາສິ ''ຠາຕິກ, ນ ສກ຺ໂກມີ''ຕິຯ ອຖ ນໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ''ມາ ຠາຍິ, ຊີວິຕໍ ເຕ ທສ຺ສາມີ''ຕິ

ປກ຺ຂປຄ຺ຊເຣນ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕກູຜປ຺ພຕໍ ເນຕ຺ວາ ທໍສານໍ ມຊ຺ເຊ ຖເປຕ຺ວາ ປຸນ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ສູຣິຍໍ ປຕ຺ວາ ອິຕເຣນ ສທ຺ທິ ປາຍາສິຯ ໂສປິ ຍາວ ອຸປກຜ຺ຖມຊ຺ຊນ຺ທິກາ ສູຣິເຍນ ສທ຺ທິ ຊວິຕ຺ວາ ກິລມິ, ປກ຺ຂສນ຺ທິສຸ ອຄ຺ຄິຂຸຜ຺ຖານ ກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິຯ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສຄ຺ຄໍ ອທາສິ "ກາຕິກ, ນ ສກ຺ໂກມິ"ຕິຯ ຕມ຺ປິ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕເຖວ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ປກ຺ຂປຄ຺ຊເຣນາທາຍ ຈິຕ຺ຕກູຜເມວ ອຄມາສິຯ ຕສ຺ມິ ຂເຕ ສູຣິໂຍ ນກມຊ຺ຊໍ ປາປຸຕິຯ

ອຖ ມຫາສຕ຺ໂຕ "ມມ ອຊ຺ຊ ສຣີຣພລໍ ວີມໍສິສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອກເວເຄນ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ຍຸຄນ຺ຄຣມຕ຺ຖເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ຕໂຕ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ເອກເວເຄນ ສູຣິຍໍ ປາປຸຕິຕ຺ວາ ກາເລນ ປຸຣໂຕ, ກາເລນ ປຈ຺ຊໂຕ ຊວິຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ "ມຍ຺ທໍ ສູຣິເຍນ ສທ຺ທິ ຊວນໍ ນາມ ນິຣຕ຺ຖກໍ ອໂຍນິໂສມນສິການສມ຺ກູຕໍ, ກິ ເມ ອິມິນາ, ພາຣາຕາສີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມມ ສຫາຍກສ຺ສ ຣຄ຺ໂຄ ອຕ຺ຖຍຸຕ຺ຕໍ ຄມ຺ມຍຸຕ຺ຕໍ ກຖໍ ກເຖສ຺ສາມີ"ຕິຯ ໂສ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສູຣິເຍ ນກມຊ຺ຊໍ ອນຕິກ຺ກນ຺ເຕເຍວ ສກລຈກ຺ກວາລຸອຄພ຺ກໍ ອນ຺ຕນ຺ເຕນ ອນຸສໍຍາຍິຕ຺ວາ ເວຄໍ ປຣິຫາເປນ຺ໂຕ ສກລຊມ຺ພຸທີປໍ ອນ຺ຕນ຺ເຕນ ອນຸສໍຍາຍິຕ຺ວາ ພາຣາຕາສີ ປາປຸຕິຯ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ສກລນຄຣໍ ທໍສຈ຺ຊນ຺ນໍ ວິຍ ອໂຫສິ, ຊິທ຺ທໍ ນາມ ນ ປຄ຺ຄາຍິ, ອນຸກ຺ກເມນ ເວເຄ ປຣິຫາຍນ຺ເຕ ອາກາເສ ຊິທ຺ທານິ ປຄ຺ຄາຍິສຸຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເວຄໍ ປຣິຫາເປຕ຺ວາ ອາກາສໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ສີຫປຄ຺ຊຣສ຺ສ ອກິມຸຂຜ຺ຖາເນ ອຜ຺ຖາສິຯ ຣາຊາ "ອາຄໂຕ ເມ ສ ຫາໂຍ"ຕິ ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ນິສີທນຕ຺ຖາຍ ກຄ຺ຈນປີຄໍ ປຄ຺ຄເປຕ຺ວາ "ສມ຺ມ, ປວິສ, ອິຄ ນິສີທາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗ຯ

"ອິເຄວ ທໍສ ນິປຕ, ປິຍໍ ເມ ຕວ ທສ຺ສນໍ;

ອິສ຺ສໂຣສິ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ, ຍມິຄຕ຺ຖິ ປເວທຍາ"ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ "ອິຄາ"ຕິ ກຄ຺ຈນປີຄໍ ສນ຺ຄາຍາຫຯ ນິປຕາຕິ ນິສີທຯ ອິສ຺ສໂຣສີຕິ ຕ຺ວໍ ອິມສ຺ສ ຖານສ຺ສ ອິສ຺ສໂຣ ສາມີ ຫຸຕ຺ວາ ອາຄໂຕ ສີຕິ ວທຕິຯ ຍມິຄຕ຺ຖິ ປເວທຍາຕິ ຍໍ ອິມສ຺ມິ ນິເວສເນ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ອປ຺ປຣິສງ຺ກນ຺ໂຕ ອມ຺ຫາກໍ ກເຖຫີຕິຯ

ມຫາສຕ຺ໂຕ ກຄ຺ຈນປີເຖ ນິສີທິຯ ຣາຊາ ສຕປາກສຫສ຺ສປາເກຫິ ເຕເລຫິ ຕສ຺ສ ປກ຺ຂນ຺ຕຣານິ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ກຄ຺ຈນຕຜ຺ຜເກ ມທຸລາເຊ ຈ ມທຸໂຣທກຄ຺ຈ ສກ຺ຂໂຣທກຄ຺ຈ ທາເປຕ຺ວາ ມທຸຣປຜິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ "ສມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ເອກໂກວ ອາຄໂຕສິ, ກຸຫີ ອຄ ມິຕ຺ຖາ"ຕິ ປຸຈ຺ຊິຯ ໂສ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ວິຕ຺ຖາເຣນ ກເຖສິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ອາຫ "ສມ຺ມ, ມມປິ ສູຣິເຍນ ສທ຺ທິ ຊວິຕເວຄໍ ທສ຺ເສຫີ"ຕິຯ ມຫາຣາຊ, ນ ສກ຺ກາ ໂສ ເວໂຄ ທສ຺ເສຕຸນ຺ຕິຯ ເຕນ ຫິ ເມ ສຣິກ຺ຂກມຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຫີຕິຯ ສາຄຸ, ມຫາຣາຊ, ສຣິກ຺ຂກມຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມິ, ອກ຺ຂຕເວທີ ຄນ຺ຄຄເຫ ສນ຺ນິປາເຕຫີຕິຯ ຣາຊາ ສນ຺ນິປາເຕສິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຄນ຺ຄຄເຫ ຄເຫຕ຺ວາ ນິເວສນາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຣາຊງ຺ຄເຕ ສິລາຖມ຺ກໍ ນິຂຕາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຄີວາຍໍ ຆຕ຺ຜໍ ພນ຺ຄາເປຕ຺ວາ ສິລາຖມ຺ກມຕ຺ຖເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຄນ຺ຄຄເຫ ຖມ຺ກໍ ນິສ຺ສາຍ ຈຕ຺ທ຺ທິສາກິມຸເຂ ຖເປຕ຺ວາ "ມຫາຣາຊ, ອິເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ຈຕ຺ທ຺ທິສາກິມຸຂາ ຈຕ຺ຕາຣິ ກຕ຺ຫານິ ຂິປນ຺ຕຸ, ຕານິ ອຫໍ ປຖວີ ອປ຺ປຕ຺ຕາເນວ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເອເຕສໍ ປາທມູເລ ປາເຕສ຺ສາມີຯ ມມ ກຕ຺ຫຄຫຕຕ຺ຖາຍ ຄຕກາວໍ ຆຕ຺ຜສທ຺ທສຄ຺ຄາຍ ຊາເນຍ຺ຍາສິ, ນໍ ປນ ນ ປສ຺ສິສ຺ສສີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ຂິຕ຺ຕກຕ຺ຫານິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເຕສໍ ປາທມູເລ ປາເຕຕ຺ວາ ສິລາຖມ຺ກມຕ຺ຖເກ ນິສິນ຺ນເມວ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ "ທິຜ຺ໂຖ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ມຍ຺ທໍ ເວໂຄ"ຕິ ວຕ຺ວາ "ມຫາຣາຊ, ອຍໍ ເວໂຄ ມຍ຺ທໍ ເນວ ອຸຕ຺ຕໂມ, ມຊ຺ຊິໂມ, ປຣິຕ຺ໂຕ ລາມກເວໂຄ ເອສ, ເອວໍ ສີໂຆ, ມຫາຣາຊ, ອມ຺ຫາກໍ ເວໂຄ"ຕິ ອາຫຯ

ອຖ ນໍ ຣາຊາ ປຸຈ຺ຊິ "ສມ຺ມ, ອຕ຺ຖິ ປນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ເວຄໂຕ ອຄ຺ໂຄ ສີຆຕໂຣ ເວໂຄ"ຕິ? "ອາມ, ມຫາຣາຊ, ອມ຺ຫາກໍ ອຸຕ຺ຕມເວຄໂຕປິ ສຕຄຸເຄນ ສຫສ຺ສຄຸເຄນ ສຕສຫສ຺ສຄຸເຄນ ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອາຍຸສງ຺ຂາຣາ ສີຆຕຣໍ ຂີຍນ຺ຕິ ກິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຂຍໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕີ"ຕິ ຂຄິກນິໂຣຄວເສນ ຣູປຄມ຺ມານໍ ນິໂຣຄໍ ທສ຺ເສຕິ, ຕໂຕ ນາມຄມ຺ມານໍຯ ຣາຊາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ມຣຕກຍກີໂຕ ສຕີ ປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ກູມິຍໍ ປຕິ, ມຫາຊໂນ ອຸຕ຺ຣາສໍ ປຕ຺ໂຕ ອໂຫສິຯ ຣຄ຺ໂຄ ມຸຂໍ ອຸທເກນ ສິຄ຺ຈິຕ຺ວາ ສຕີ ລກາເປສິຯ ອຖ ນໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ "ມຫາຣາຊ, ມາ ກາຍິ, ມຣຕສ຺ສຕີ ກາເວຫິ, ຄມ຺ມໍ ຈຣາຫິ, ທານາທີນິ ປຸຄ຺ຄານິ ກໂຣຫິ, ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ໂຫຫິ, ເທວາ"ຕິ ໂອວທິຯ ອຖ ຣາຊາ "ສາມິ, ມຍໍ ຕຸມ຺ຫາທິເສນ ຄາຕພລສມ຺ປນ຺ເນນ

ອາຈຣິເຍນ ວິນາ ວສິຕຸំ ນ ສກฺຂິສฺສາມ, ຈິຕฺຕກູຍំ ອຄນฺຕฺວາ ມຍฺຫំ ສມฺມំ ເທເສນฺໂຕ ມຍฺຫំ ໂອວາທາຈຣິໂຍ ຫຸຕฺວາ ອິເສວ ວ ສາຫີ''ຕິ ຍາຈນฺໂຕ ທฺເວ ຄາຖາ ອภาສິ –

໔໗។

''ສວເນນ ເອກສฺສ ປິຍາ ភວນฺຕິ, ທິສฺວາ ປເນກສฺສ ວິເຍຕິ ឆនฺໂທ;

ທິສฺວາ ຈ ສຸຕฺວາ ຈ ປິຍາ ភວນฺຕິ, ກຈฺຈິນฺນុ ເມ ປິຍສິ ທສฺສເນນ។

໔៨។

''ສວເນນ ປີໂຍ ເມສិ, ກិយฺໂຍ ຈາຄមฺມ ທສฺສនំ;

ເອວំ ປິຍທສฺສໂນ ເມ, ວស ຫំស ມមนฺຕិកេ''តិ។

ຕາສំ ອຕฺໂຖ – ສມฺມ ຫំសຣາຊ ສວເນນ ເອກສฺສ ເອກຈฺເຈ ປີຍາ ໂຫນฺຕິ, ''ເອວំ ສຸໂດ ນາມາ''ຕິ ສຸຕฺວາ ສວເນນ ປີຍາຍຕິ, ເອກສฺສ ປນ ເອກຈฺເຈ ທິສฺວາວ ឆនฺໂທ ວິគຈฺឆຕິ, ເປມំ ອນฺຕຣធາຍຕິ , ຂາທິຕຸំ ອາຄຕາ ຍກฺຂາ ວິຍ ອຸປฏฺຖហນฺຕິ, ເອກສฺສ ເອກຈฺເຈ ທິສฺວາ ຈ ສຸຕฺວາ ຈາຕິ ອຸភយຖາປີ ປີຍາ ໂຫນฺຕິ, ເຕນ ຕំ ປុຈฺឆາມិ។ ກຈฺຈິນฺນុ ເມ ປິຍສິ ທສฺສເນນາຕິ ກຈฺຈិ នុ ຕฺວំ មំ ປີຍາຍສິ, ມຍฺຫំ ປນ ຕฺວំ ສວເນນ ປີໂຍວ, ທສฺສនំ ປនាគមฺម ອຕិປີໂຍວ។ ເອວំ ມມ ປິຍທສฺສໂນ ສມາໂນ ຈິຕฺຕກູຍំ ອຄນฺຕฺວາ ອິធ ມມ ສនฺຕិកេ ວສាຕិ។

ໂພធិສຕฺໂຕ ອາຫ –

໕໐។

''ວເສយฺຍាម ຕວាគារេ, និຈฺចំ ສກฺກតปູชិតា;

មត្តោ ຈ ເອກທາ ວชฺເຊ, ຫំសຣາຊំ ປຈនฺตុ ເມ''តិ។

ຕตฺถ มตฺโต จ ເອກທາຕິ ມຫາຣາຊ, មយំ ຕວ ឃរេ និຈฺចំ ປູຊິຕາ ວເສយฺយាម, ຕฺວំ ປນ ກທາຈិ ສុຣາមทមตฺໂຕ ມំស ខាทនตฺថំ ''ຫំសຣາຊំ ປຈនฺตុ ເມ''ຕິ ວເທយฺយាសិ, អថ ເອວំ ຕວ អនុຊີວິໂນ មំ មារេតฺວາ ປເຈយฺយុំ, ຕທາហំ ກិំ ກរិສฺສាមិតិ។

ອຖສฺສ ຣາຊາ ''ເຕນ ຫិ មຊฺຊមេວ ນ ປិວិສฺສាមិ''តិ ປฏិញฺញំ ទາຕុំ អិមំ ຄາຖមាហ –

໕໑។

''ນិຣຕฺຖុ ຕំ ມຊฺຊປານំ, ຍំ ເມ ປິຍຕຣំ ຕຍາ;

ນ ຈາປិ ມຊฺຊំ ປិສฺសាមិ, ຍាវ ເມ វຈฺឆសិ ឃរេ''តិ។

ຕໂຕ ປຣំ ໂພធិສຕฺໂຕ ឆ ຄາຖາ ອາຫ –

៥២។

‘‘ສຸວິຊານໍ ສິງຄາລານໍ, ສກຸຓານຸຈ ວສ຺ສິຕໍ;

ມນຸສ຺ສວສ຺ສິຕໍ ຣາຊ, ທຸພ຺ພິຊານຕຣໍ ຕໂຕຯ

໑໑ຯ

‘‘ອປີ ເຈ ມຄ຺ຄຕີ ໂປໂສ, ຑາຕີ ມິຕ຺ໂຕ ສຂາຕີ ວາ;

ໂຍ ປຸພ຺ເພ ສຸມໂນ ຫຸຕ຺ວາ, ປ຺ຈ຺ຉາ ສມ຺ປ຺ຊ຺ຊເຕ ທິໂສຯ

໑໒ຯ

‘‘ຍສ຺ມິ ມໂນ ນິວິສຕີ, ອວິທູເຣ ສຫາປິ ໂສ;

ສນ຺ຕິເກປິ ຫີ ໂສ ທູເຣ, ຍສ຺ມິ ນາວິສເຕ ມໂນຯ

໑໓ຯ

‘‘ອນ຺ໂຕປິ ໂສ ໂຫຕີ ປ຺ສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ, ປາຣໍ ສມຸທ຺ທສ຺ສ ປ຺ສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ;

ອນ຺ໂຕປິ ໂສ ໂຫຕີ ປ຺ທຸຎ຺ຖຈິຕ຺ໂຕ, ປາຣໍ ສມຸທ຺ທສ຺ສ ປ຺ທຸຎ຺ຖຈິຕ຺ໂຕຯ

໑໔ຯ

‘‘ສໍວສນ຺ຕາ ວິວສນ຺ຕີ, ເຍ ທິສາ ເຕ ຣເຖສກ;

ອາຣາ ສນ຺ໂຕ ສໍວສນ຺ຕີ, ມນສາ ຣຎ຺ຖວຑ຺ຒນຯ

໑໕ຯ

‘‘ອຕິຈິຣໍ ນິວາເສນ, ປິໂຍ ກວຕີ ອປ຺ປິໂຍ;

ອາມນ຺ຕ ໂຂ ຕໍ ຄຈ຺ຉາມ, ປຸຣາ ເຕ ໂຫມ ອປ຺ປິຍາ’’ຕີຯ

ຕຕ຺ຖ ວສ຺ສິຕນ຺ຕີ ມຫາຣາຊ, ຕີຣຈ຺ຉານຄຕາ ອຊ຺ຊຫຍາ, ເຕນ ເຕສໍ ວສ຺ສິຕໍ ສຸວິຊານໍ, ມນຸສ຺ສາ ປນ ກກ຺ຂລອາ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ວຈນໍ ທຸພ຺ພິຊານຕຣນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖຯ ໂຍ ປຸພ຺ເພຕີ ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ປຖມເມວ ອຕ຺ຕມໂນ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວໍ ມຍ຺ຫໍ ຑາຕໂກ ມິຕ຺ໂຕ ປາຕສໂມ ສຂາ’’ຕິ ອປີ ເອວໍ ມຄ຺ຄຕີ, ສ຺ເວວ ປ຺ຈ຺ຉາ ທິໂສ ເວຣີ ສມ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ, ເອວໍ ທຸພ຺ພິຊານໍ ນາມ ມນຸສ຺ສຫທຍນ຺ຕີຯ ນິວິສຕີຕີ ມຫາຣາຊ, ຍສ຺ມິ ປຸຄ຺ຄເລ ເປມວເສນ ມໂນ ນິວິສຕີ, ໂສ ທູເຣ ວສນ຺ໂຕປິ ອວິທູເຣ ສຫາປິ ວສຕິເຍວ ນາມຯ ຍສ຺ມິ ປນ ປຸຄ຺ຄເລ ມໂນ ນ ນິວິສຕິ ອເປຕີ, ໂສ ສນ຺ຕິເກ ວສນ຺ໂຕປິ ທູເຣເຍວຯ

ອນ຺ໂຕປິ ໂສ ໂຫຕີຕີ ມຫາຣາຊ, ໂຍ ສຫາໂຍ ປ຺ສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ, ໂສ ຈິຕ຺ເຕນ ອລ຺ລີນຕ຺ຕາ ປາຣໍ ສມຸທ຺ທສ຺ສ ວສນ຺ໂຕປິ ອນ຺ໂຕເຍວ ໂຫຕີຯ ໂຍ ປນ ປ຺ທຸຎ຺ຖຈິຕ຺ໂຕ, ໂສ ຈິຕ຺ເຕນ ອນລ຺ລີນຕ຺ຕາ ອນ຺ໂຕ ວສນ຺ໂຕປິ ປາຣໍ ສມຸທ຺ທສ຺ສ ນາມຯ ເຍ ທິສາ ເຕຕີ ເຍ

ເວຣີໂນ ປຈຸຈຕຸຖິກາ, ເຕ ເອກໂຕ ວສນຸຕາປິ ທູເຣ ວສນຸຕິເຍວ ນາມ. ສນຸໂຕ ປນ ປຕຸທິຕາ ອາຣາ ກິຕາປິ ເມຕຸຕາກາວິເຕນ ມນສາ ອາວຊຸເຊນຸຕາ ສໍວສນຸຕິເຍວ. ປຸຣາ ເຕ ໂທມາຕິ ຍາວ ຕວ ອປຸປິຍາ ນ ໂທມ, ຕາວເທວ ຕໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ ຄຈຸຉາມາ ຕິ ວທຕິ.

ອຖ ນໍ ຣາຊາ ອາຫ –

໓໗.

''ເອວໍ ເຈ ຍາຈມານານໍ, ອຸຍຸຊລີ ນາວພຸຊຸຊສີ;

ປຣິຈາຣການໍ ສຕໍ, ວຈນໍ ນ ກໂຣສິ ໂນ;

ເອວໍ ຕໍ ອກິຍາຈາມ, ປຸນ ກຍິຣາສີ ປຣິຍາຍ''ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ເອວໍ ເຈຕິ ສເຈ ທໍສຣາຊ, ເອວໍ ອຍຸຊລີ ປຄຸຄຍຸທ ຍາຈມານານໍ ອມຸຫາກໍ ອິມໍ ອຍຸຊລີ ນາວພຸຊຸຊສີ, ຕວ ປຣິຈາຣການໍ ສມານານໍ ວຈນໍ ນ ກໂຣສິ, ອຖ ນໍ ເອວໍ ຍາຈາມ. ປຸນ ກຍິຣາສີ ປຣິຍາຍນຸຕິ ກາເລນ ກາລໍ ອິຜ ອາຄມນາຍ ວາຣໍ ກເຣຍຍາສີ ຕິ ອຕຸໂຖ.

ຕໂຕ ໂພຜິສຕຸໂຕ ອາຫ –

໓໘.

''ເອວໍ ເຈ ໂນ ວິຫຣຕໍ, ອນຸຕຣາໂຍ ນ ເຫສຸສຕິ;

ຕຸຍຸທໍ ຈາປິ ມຫາຣາຊ, ມຍຸຫຍຸຈ ຣຄຸວຫຸເນ;

ອປຸເປວ ນາມ ປສຸເສມ, ອໂຫຣຕຸຕານມຈຸຈເຍ''ຕິ.

ຕຕຸຖ ເອວໍ ເຈ ໂນຕິ ມຫາຣາຊ, ມາ ຈິນຸຕຍິຕຸຖ, ສເຈ ອມຸຫາກມຸປິ ເອວໍ ວິຫຣນຸຕານໍ ຊີວິຕນຸຕຣາໂຍ ນ ກວິສຸສຕິ, ອປຸເປວ ນາມ ອຸໂກ ອຍຸຍມຍຸຍໍ ປສຸສິສຸສາມ, ອປິຈ ຕຸວໍ ມຍາ ທິນຸນໍ ໂອວາທເມວ ມມ ຄາເນ ຄເປຕຸວາ ເອວໍ ອິຕຸຕຣຊີວິເຕ ໂລກ ສນຸນິວາເສ ອປຸປມຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ທານາທີນິ ປຸຍຸຍານິ ກໂຣນຸໂຕ ທສ ຣາຊຜມຸເມ ອໂກເປຕຸວາ ຜມຸເມນ ຣຊຸຊໍ ກາເຣຫີ, ເອວຍຸ ຫິ ເມ ໂອວາທໍ ກໂຣນຸໂຕ ມໍ ປສຸສິສຸສຕິເຍວາຕິ. ເອວໍ ມຫາສຕຸໂຕ ຣາຊານໍ ໂອວທິຕຸວາ ຈິຕຸຕກູຍປພຸພຕເມວ ຄໂຕ.

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຜມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ''ເອວໍ, ກິກຸຂເວ, ປຸພຸເພ ຕິຣຈຸຉານໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸເຕນປິ ມຍາ ອາຍຸສຸງຂາຣານໍ ທຸພຸພລກາວໍ ທສຸເສຕຸວາ ຜມຸໂມ ເທສິໂຕ''ຕິ ວຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສິ – ''ຕທາ ຣາຊາ ອານນຸໂທ ອໂຫສິ, ກນິຍໍໂຖ ໂມຄຸຄລຸລາໂນ, ມຊຸຊິໂມ ສາຣິປຸຕຸໂຕ, ເສສທໍສຄຕາ ພຸທຸຜປຣິສາ, ຊວນທໍໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນຸຕິ.

ຊວນທໍສຊາຕກວຕຸຕນາ ຕຕິຍາ.

[໔໗໗] ໔. ຈູລຸອນາຣທຊາຕກວຕຸຕນາ

ນເຕ ກຍຸຖານີ ກິນຸນານີຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຖຸລລກຸມາຣິກາປໂລການໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ. ສາວຕຸຖິວາສີໂນ ກິເຣກສຸສ ກຸລສຸສ ປນຸນຣສໂສລຸອສວສຸສຸທຸເທສິກາ ຜີຕາ ອໂຫສິ ໂສກຄຸຄປຸປຕຸຕາ, ນ ຈ ນໍ ໂກຈິ ວາເຣສິ. ອຖສຸສາ ມາຕາ

ຈິນ຺ເຕສິ “ມມ ຘີຕາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ, ນ ຈ ນໍ ໂກຈິ ວາເຣຕິ, ອາມິເສນ ມຈ຺ຉໍ ວິຍ ເອຕາຍ ເອກໍ ສາກິຍຠິກ຺ຂຸໍ ປໂລເຠຕ຺ວາ ອຸປ຺ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິສ຺ສາມີ”ຕິຯ ຕທາ ຈ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ເອໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສາສເນ ອຸຣໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປນ຺ນກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສິກ຺ຂາກາມຕໍ ປຫາຍ ອາລສິໂຍ ສຣີຣມຓ຺ຑນມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ວິຫາສິຯ ມຫາອຸປາສິກາ ເຄເຫ ຍາຄຸຂາທນີຍໂຠຊນີຍານິ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ຐຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣວີຖິຍາ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕສຸ ຠິກ຺ຂູສຸ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ຣສຕຓ຺ຫາຍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຄເຫຕຸໍ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍຣູປໍ ອຸປຘາເຣນ຺ຕີ ເຕປິຏກອາຠິຘມ຺ມິກວິນຍຘຣານໍ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ ອນ຺ຕເຣ ກຎ຺ຈິ ຄຍ຺ຫຸປຄໍ ອທິສ຺ວາ ເຕສໍ ປຈ຺ຉໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ຕານໍ ມຘຸຣຘມ຺ມກຖິການໍ ອຈ຺ຉິນ຺ນວລາຫກສທິສານໍ ປິຓ຺ຑປາຕິການມ຺ປິ ອນ຺ຕເຣ ກຎ຺ຈິ ອທິສ຺ວາວ ເອກໍ ຍາວ ພຫີ ອປງ຺ຄາ ອກ຺ຂີນິ ອຎ຺ເຊຕ຺ວາ ເກເສ ໂອສຓ຺ເຫຕ຺ວາ ທຸກູລນ຺ຕຣວາສກໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ຆຏິຕມຏ຺ຐໍ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ມຓິວຓ຺ຓປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ມໂນຣມໍ ຉຕ຺ຕໍ ຘາຣຍມານໍ ວິສ຺ສຏ຺ຐິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ກາຍທຬ຺ຫີພຫຸລໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ “ອິມໍ ສກ຺ກາ ຄຓ຺ຫິຕຸ”ນ຺ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ “ເອຖ , ຠນ຺ເຕ”ຕິ ຆຣໍ ອາເນຕ຺ວາ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຍາຄຸອາທີຫິ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ “ຠນ຺ເຕ, ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອິເຘວາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຖາ”ຕິ ອາຫຯ ໂສປິ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕຕ຺ເຖວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອປຣຠາເຄ ວິສ຺ສາສິໂກ ອໂຫສິຯ

ອເຖກທິວສໍ ມຫາອຸປາສິກາ ຕສ຺ສ ສວນປເຖ ຐຕ຺ວາ “ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ອຸປໂຠຄປຣິໂຠຄມຕ຺ຕາ ອຕ຺ຖິ, ຕຖາຣູໂປ ປນ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ ວາ ຊາມາຕາ ວາ ເຄຫໍ ວິຈາຣິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖີ”ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ “ກິມຕ຺ຖໍ ນຸ ໂຂ ກເຖຕີ”ຕິ ໂຖກໍ ຫທເຍ ວິທ຺ໂຘ ວິຍ ອໂຫສິຯ ສາ ຘີຕຣໍ ອາຫ “ອິມໍ ປໂລເຠຕ຺ວາ ຕວ ວເສ ວຕ຺ຕາເປຫີ”ຕິຯ ສາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມຓ຺ຑິຕປສາຘິຕາ ອິຕ຺ຖິກຸຕ຺ຕວິລາເສຫິ ຕໍ ປໂລເຠສິຯ ຖູລກຸມາຣິກາຕິ ນ ຈ ຖູລສຣີຣາ ທຏ຺ຐພ຺ພາ, ຖູລາ ວາ ໂຫຕຸ ກິສາ ວາ, ປຎ຺ຈກາມຄຸຓິກຣາເຄນ ປນ ຖູລຕາຍ “ຖູລກຸມາຣິກາ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ໂສ ທຫໂຣ ກິເລສວສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ “ນ ທານາຫໍ ພຸທ຺ຘສາສເນ ປຕິຏ຺ຐາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ “ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ອສຸກຏ຺ຐານໍ ນາມ ຄມິສ຺ສາມີ, ຕຕ຺ຣ ເມ ວຕ຺ຖານິ ເປເສຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ “ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕສ຺ມີ”ຕິ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຌາເຍ ອາຫຯ ເຕ ຕໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ “ອຍໍ ຠິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕ”ຕິ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ “ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ສຈ຺ຈໍ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ເກນ ອຸກ຺ກຓ຺ຐາປິໂຕສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ “ຖູລກຸມາຣິກາຍ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ຠິກ຺ຂຸ ປຸພ຺ເພເປສາ ຕວ ອຣຎ຺ເຎ ວສນ຺ຕສ຺ສ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕຣາຍໍ ກຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ ອນຕ຺ຖມກາສິ, ປຸນ ຕ຺ວໍ ເອຕເມວ ນິສ຺ສາຍ ກສ຺ມາ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ກາສິຣຏ຺ເຐ ມຫາໂຠເຄ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄຫິຕສິປ຺ໂປ ກຸຏຸມ຺ພໍ ສຓ຺ຐເປສິ, ອຖສ຺ສ ຠຣິຍາ ເອກໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ກາລມກາສິຯ ໂສ “ຍຖາ ເມ ປິຍຠຣິຍາຍ, ເອວໍ ມມປິ ມຣຓໍ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ກິໍ ເມ ຆຣາວາເສນ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກາເມ ປຫາຍ ປຸຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຌານາຠິຎ຺ຎາ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ວນມູລຜລາຫາໂຣ ອຣຎ຺ເຎ ວິຫາສິຯ ຕທາ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສິໂນ ໂຈຣາ ຊນປທໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຄາມໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ກຣເມ ຄເຫຕ຺ວາ ຠຓ຺ຑິກໍ ອຸກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ປຸນ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ປາປຍິໍສຸຯ ເຕສໍ ອນ຺ຕເຣ ເອກາ ອຠິຣູປາ ກຸມາຣິກາ ເກຣາຏິກປຎ຺ຎາຍ ສມນ຺ນາຄຕາ ຈິນ຺ເຕສິ “ອິເມ ອມ຺ເຫ ຄເຫຕ຺ວາ ທາສິໂຠເຄນ ປຣິຠຸຎ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອເກນ ອຸປາເຍນ ປລາຍິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິຯ ສາ “ສາມີ, ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກາຕຸກາມາມ຺ຫິ, ໂຖກໍ ປຏິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ໂຈເຣ ວຎ຺ເຈຕ຺ວາ ປລາຍິຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສນ຺ຕີ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ຕໍ ອສ຺ສເມ ຐເປຕ຺ວາ ຜລາຜລຕ຺ຖາຍ ຄຕກາເລ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມເຍ ຕໍ ອສ຺ສມໍ ປາປຸຓິຕ຺ວາ ຕໍ ຕາປສກຸມາຣໍ ກາມຣຕິຍາ ປໂລເຠຕ຺ວາ ສີລມສ຺ສ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ “ກິໍ ເຕ ອຣຎ຺ຎວາເສນ, ເອຫິ ຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວສິສ຺ສາມ, ຕຕ຺ຣ ຫິ ຣູປາທໂຍ ກາມຄຸຓາ ສຸລຠາ”ຕິ ອາຫຯ ໂສປິ “ສາຘູ”ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ປິຕາ ຕາວ ເມ ອຣຎ຺ຎໂຕ ຜລາຜລໍ ອາຫຣິຕຸໍ ຄໂຕ, ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸໂຠປິ ເອກໂຕວ ຄມິສ຺ສາມາ”ຕິ ອາຫຯ

ສາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອຍໍ ຕຣຸຓທາຣໂກ ນ ກິຎ຺ຈິ ຊານາຕິ, ປິຕຣາ ປນສ຺ສ ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊິເຕນ ຠວິຕພ຺ພໍ, ໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘ອິຘ ກິໍ ກໂຣສີ’ຕິ ນໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ປາເທ ຄເຫຕ຺ວາ ກຑ຺ເຒຕ຺ວາ ອຣຎ຺ເຎ ຂິປິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມິໍ ອນາຄເຕເຍວ ປລາຍິສ຺ສາມີ”ຕິຯ ອຖ ນໍ “ອຫໍ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉາມິ, ຕ຺ວໍ ປຈ຺ຉາ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ມຄ຺ຄສຎ຺ຎໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ໂສ ຕສ຺ສາ ຄຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນໂທມນສ຺ໂສ ຍຖາ ປຸເຣ ກິຎ຺ຈິ ວຕ຺ຕໍ ອກຕ຺ວາ ສສີສໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕປຓ຺ຓສາລາຍ ປຊ຺ຌາຍນ຺ໂຕ ນິປ຺ຊ຺ຊິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຜລາຜລໍ ອາທາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ປທວລຎ຺ຊໍ ທິສ຺ວາ “ອຍໍ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ປທວລຎ຺ໂຊ, “ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ມມ ສີລໍ ຠິນ຺ນໍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ປຓ຺ຓສາລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຜລາຜລໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຐມໍ

ຄາຖມາຫ –

໔໐။

‘‘ນ ເຕ ກຎ຺ຐານິ ກິນ຺ນານິ, ນ ເຕ ອຸທກມາກຕໍ;

ອຄ຺ຄິປິ ເຕ ນ ຫາປິໂຕ, ກິ ນຸ ມນ຺ໂທວ ຊາຍສີ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ອຄ຺ຄິປິ ເຕ ນ ຫາປິໂຕຕິ ອຄ຺ຄິປິ ເຕ ນ ຊາລິໂຕ။ ມນ຺ໂທວາຕິ ນິປ຺ປ຺ຉ຺ໂຉ ອນ຺ຬພາໂລ ວິຍ။

ໂສ ປິຕຸ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸຎ຺ຐາຍ ປິຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຄາຣເວເນວ ອຣຎ຺ຎວາເສ ອນຸສ຺ສາຫໍ ປເວເທນ຺ໂຕ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໔໑။

‘‘ນ ອຸສ຺ສເຫ ວເນ ວຕ຺ຖုံ, ກສ຺ສປາມນ຺ຕຍາມິ ຕໍ;

ທຸກ຺ໂຂ ວາໂສ ອຣຎ຺ຎສ຺ມິ, ຣຎ຺ຐໍ ອິຈ຺ຉາມິ ຄນ຺ຕເວ။

໔໒။

‘‘ຍຖາ ອຫໍ ອິໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ຍສ຺ມິໍ ຊນປເທ ວສໍ;

ອາຈາຣໍ ພ຺ຣຫ຺ເມ ສິກ຺ເຂຍ຺ຍໍ, ຕໍ ຆມ຺ມໍ ອນຸສາສ ມ’’ນ຺ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ກສ຺ສປາມນ຺ຕຍາມິ ຕນ຺ຕິ ກສ຺ສປ ອາມນ຺ຕຍາມິ ຕໍ။ ຄນ຺ຕເວຕິ ຄນ຺ຕုံ။ ອາຈາຣນ຺ຕິ ຍສ຺ມິໍ ຊນປເທ ວສາມິ, ຕຕ຺ຖ ວສນ຺ໂຕ ຍຖາ ອາຈາຣໍ ຊນປທຈາຣິຕ຺ຕໍ ສິກ຺ເຂຍ຺ຍໍ ຊາເນຍ຺ຍໍ, ຕໍ ຆມ຺ມໍ ອນຸສາສ ໂອວທາຫີຕິ ວທຕິ။

ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ສາຆຸ, ຕາຕ, ເທສຈາຣິຕ຺ຕໍ ເຕ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໔໓။

‘‘ສເຈ ອຣຎ຺ຎໍ ຫິຕ຺ວານ, ວນມູລຜລານິ ຈ;

ຣຎ຺ເຐ ໂຣຈຍເສ ວາສໍ, ຕໍ ຆມ຺ມໍ ນິສາເມຫິ ເມ။

໔໔။

‘‘ວິສໍ ມາ ປຏິເສວິຕ຺ໂຖ, ປປາຕໍ ປຣິວຊ຺ຊຍ;

ປ຺ງ຺ເກ ຈ ມາ ວິສີທິຕ຺ໂຖ, ຍຕ຺ໂຕ ຈາສີວິເສ ຈເຣ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ຆມ຺ມນ຺ຕິ ສເຈ ຣຎ຺ຐວາສໍ ໂຣເຈສິ, ເຕນ ຫິ ຕ຺ວໍ ຊນປທຈາຣິຕ຺ຕໍ ຆມ຺ມໍ ນິສາເມຫິ။ ຍຕ຺ໂຕ ຈາສີວິເສຕິ ອາສີວິສສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຍຕ຺ໂຕ ປຍິຍຕ຺ໂຕ ຈເຣຍ຺ຍາສິ, ສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອາສີວິສໍ ປຣິວຊ຺ເຊຍ຺ຍາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ။

ຕາປສກຸມາໂຣ ສໍຂິຕຸເຕນ ກາສິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ອຊານນ຺ໂຕ ປຸຈ຺ຊິ –

໘໘။

‘‘ກີ ນຸ ວິສໍ ປປ຺ໂຕ ວາ, ປຽໂກ ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິນໍ;

ກໍ ຕ຺ວໍ ອາສີວິສໍ ພ຺ຣູສິ, ຕໍ ເມ ອກ຺ຂາຫິ ປຸຈ຺ຊິໂຕ’’ຕິ။

ອິຕໂຣປິສ຺ສ ພ຺ຍາກາສິ –

໘໙။

‘‘ອາສໂວ ຕາຕ ໂລກສ຺ມິໍ, ສຸຣາ ນາມ ປວຸຈ຺ຈຕິ;

ມນ຺ຸຸ໅ໂລ ສຸຣກື ວຕ຺ຕຸ, ສາທຸ ຊຸທ຺ທຣສູປໂມ;

ວິສໍ ຕທາຫຸ ອຣິຍາ ເສ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ນາຣທ။

໙໐။

‘‘ອິຕ຺ຖິໂຍ ຕາຕ ໂລກສ຺ມິໍ, ປມຕ຺ຕໍ ປມເຖນ຺ຕິ ຕາ;

ຫຣນ຺ຕິ ຍຸວິໂນ ຈິຕ຺ຕໍ, ຕູລໍ ກຍ຺ຖໍວ ມາລຸໂຕ;

ປປ຺ໂຕ ເອໂສ ອກ຺ຂາໂຕ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ນາຣທ။

໙໑။

‘‘ລາໂກ ສີໂລໂກ ສກ຺ກາໂຣ, ປູຊາ ປຣກຸເລສຸ ຈ;

ປຽໂກ ເອໂສ ຈ ອກ຺ຂາໂຕ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ນາຣທ။

໙໒။

‘‘ສສຕ຺ຖາ ຕາຕ ຣາຊາໂນ, ອາວສນ຺ຕິ ມຫີ ອິມໍ;

ເຕ ຕາທິເສ ມນຸສ຺ສິນ຺ເທ, ມຫນ຺ເຕ ຕາຕ ນາຣທ။

໙໓။

‘‘ອິສ຺ສຣານໍ ອທິປຕີນໍ, ນ ເຕສໍ ປາທໂຕ ຈເຣ;

ອາສີວິໂສຕິ ອກ຺ຂາໂຕ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ນາຣທ෴

໔໑෴

‘‘ກຕ຺ຕຕ຺ໂຖ ກຕ຺ຕກາເລ ຈ, ຍໍ ເຄຫມ຺ປສ຺ງກເມ;

ຍເທຕ຺ຖ ກ຺ສລໍ ຊລ຺ລາ, ຕຕ຺ຖ ຑາເສສນ຺ ຈເຣ෴

໔໒෴

‘‘ປວິສິຕ຺ວາ ປຣກ຺ລໍ, ປານຕ຺ຖໍ ໂກຊນາຍ ວາ;

ມິຕໍ ຂາເທ ມິຕໍ ກ຺ລ຺ເຊ, ນ ຈ ຣູເປ ມນໍ ກເຣ෴

໔໓෴

‘ໂຄຜ຺ຖໍ ມຊ຺ຊໍ ກິຣາຜ຺ລຈ, ສກາ ນິກິຣຕານິ ຈ;

ອາຣກາ ປຣິວຊ຺ເຊຫີ, ຍານີວ ວິສມໍ ປຖ’’ນ຺ຕິ෴

ຕຕ຺ຖ ອາສໂວຕິ ປ຺ປ຺ຜາສວາທີ෴ ວີສໍ ຕທາຫູຕິ ຕໍ ອາສວສ຺ງຂາຕໍ ສ຺ຣໍ ອຣິຍາ ‘‘ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ວິສ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ෴ ປມຕ຺ຕນ຺ຕິ ມ຺ຜ຺ຖສ຺ສຕີ෴ ຕູລໍ ກຜ຺ຖໍວາຕິ ຣກ຺ຂາ ກສ຺ສິຕ຺ວາ ປຕິຕຕູລໍ ວິຍ෴ ອກ຺ຂາໂຕຕິ ພ຺ທ຺ຂາທີຫີ ກຖິໂຕ෴ ສີໂລໂກຕິ ກິຕ຺ຕິວຕ຺ໂຕ෴ ສກ຺ກາໂຣຕິ ອລ຺ຊລິກມ຺ມາທີ෴ ປູຊາຕິ ຄນ຺ຂມາລາທີຫີ ປູຊາ෴ ປງ຺ໂກຕິ ເອສ ໂອສີທາປນຜ຺ເຖນ ‘‘ປງ຺ໂກ’’ຕິ ອກ຺ຂາໂຕ෴ ມໜນ຺ເຕຕິ ມໜນ຺ຕກາວປ຺ປຕ຺ເຕ෴ ນ ເຕສໍ ປາຫໂຕ ຈເຣຕິ ເຕສໍ ສນ຺ຕິເກ ນ ຈເຣ, ຣາຊກ຺ລູປໂກ ນ ກເວຍ຺ຍາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ෴ ຣາຊາໂນ ຫິ ອາສີວິສາ ວິຍ ມ຺ຫຸຕ຺ເຕເນວ ກ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອນຍພ຺ຍສນໍ ປາເປນ຺ຕີ෴ ອປີຈ ອນ຺ເຕປ຺ຣປ຺ປເວສເນ ວຸຕ຺ຕາທີນວວເສນເປຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ෴

ກຕ຺ຕຕ຺ໂຖຕິ ກຕ຺ເຕນ ອຕ຺ຖິໂກ ຫ຺ຕ຺ວາ෴ ຍເທຕ຺ຖ ກ຺ສລນ຺ຕິ ຍໍ ເຕສ຺ ອຸປສ຺ງກມິຕພ຺ເພສ຺ ເຄເຫສ຺ ກ຺ສລໍ ອນວຊ຺ຊໍ ປລ຺ຈອໂຄຈຣຣຫິຕໍ ຊາເນຍ຺ຍາສິ, ຕຕ຺ຖ ຑາເສສນ຺ ຈເຣຍ຺ຍາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ෴ ນ ຈ ຣູເປ ມນໍ ກເຣຕິ ປຣກ຺ເລ ມຕ຺ຕລ຺ລ຺ ຫ຺ຕ຺ວາ ໂກຊນໍ ກ຺ລ຺ຊນ຺ໂຕປິ ຕຕ຺ຖ ອິຕ຺ຖິຣູເປ ມນໍ ມາ ກເຣຍ຺ຍາສິ, ມາ ຈກ຺ຂຸໍ ອຸມ຺ມີເລຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖິຣູເປ ນິມິຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍາສີຕິ ວທຕິ෴ ໂຄຜ຺ຖໍ ມຊ຺ຊໍ ກິຣາຜນ຺ຕິ ອຍໍ ໂປຕ຺ຖເກສ຺ ປາໂຖ, ອຜ຺ຖກຖາຍໍ ປນ ‘ໂຄຜ຺ຖໍ ມຊ຺ຊໍ ກິຣາສລ຺ຈາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ໂຄຜ຺ຖນ຺ຕິ ຄຸນ຺ນໍ ກິຕຜ຺ຖານໍ෴ ມຊ຺ຊນ຺ຕິ ປານາຄາຣໍ෴ ກິຣາສນ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕເກຣາຜິກຊນ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ෴ ສກາ ນິກິຣຕານິ ຈາຕິ ສກາໂຍ ຈ ຫິຣລ຺ລ ສຸວຕ຺ຕານໍ ນິກິຣຕຜ຺ຖານານິ ຈ෴ ອາຣກາຕິ ເອຕານິ ສພ຺ພານິ ທູຣໂຕ ປຣິວຊ຺ເຊຍ຺ຍາສິ෴ ຍານີວາຕິ ສປ຺ປີເຕລຍາເນນ ຄຈ຺ລນ຺ໂຕ ວິສມໍ ມຄ຺ຄໍ ວິຍ෴

ມາຕໂວ ປິຕ຺ ກເຖນ຺ຕສ຺ເສວ ສຕີ ປຜິລກິຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕ, ອລໍ ເມ ມນ຺ສ຺ສປເຖນາ’’ຕິ ອາຫ෴ ອຖສ຺ສ ປີຕາ ເມຕ຺ຕາທີກາວນໍ ອາຈິກ຺ຂິ෴ ໂສ ຕສ຺ໂສວາເທ ຄຕ຺ວາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ຊານາກິລ຺ລາ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສິ෴ ອ຺ໂກປີ ປີຕາປ຺ຕ຺ຕາ ອປຣິຫີນຊ຺ຊານາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕີສ຺෴

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສິ – ‘‘ຕທາ ສາ ກ຺ມາຣິກາ ອຍໍ ກ຺ມາຣິກາ ອໂຫສິ, ຕາປສກ຺ມາໂຣ ອ຺ກ຺ກຕ຺ກິຕກິກ຺ຂ຺, ປີຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ෴

ຈູລ຺ອນາຣທຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕ຺ຕຖາ෴

[໔໗໘] ໔຺ຯ ທູຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ທູເຕ ເຕ ພ຺ຣຫ຺ເມ ປາເຫສິນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ປຎ຺ຎາປສໍສນໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ຠິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ “ປສ຺ສຖ, ອາວຸໂສ, ທສພລສ຺ສ ອຸປາຍໂກສລ຺ລໍ, ນນ຺ທສ຺ສ ສກ຺ຍປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຈ຺ຉຣາຄຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອທາສິ, ຈູຬປນ຺ຖກສ຺ສ ປິໂລຕິກໍ ທຕ຺ວາ ສຫ ປຏິສມ຺ພິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອທາສິ, ກມ຺ມາຣປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປທຸມໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອທາສິ, ເອວໍ ນານາອຸປາເຍຫິ ສຕ຺ເຕ ວິເນຕີ”ຕິ ຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ອິທາເນວ ‘ອິມິນາ ອິທໍ ໂຫຕີ’ຕິ ອຸປາຍກຸສໂລ, ປຸພ຺ເພປິ ອຸປາຍກຸສໂລເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ຊນປໂທ ອຫິຣຎ຺ໂຎ ອໂຫສິຯ ໂສ ຫິ ຊນປທໍ ປີເຬຕ຺ວາ ຘນເມວ ສໍກຑ຺ຒິຯ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ກາສິຄາເມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ປຈ຺ຉາ ຘມ຺ເມນ ຠິກ຺ຂໍ ຈຣິຕ຺ວາ ອາຈຣິຍຘນໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ນິຏ຺ຐິຕສິປ຺ໂປ ອນຸໂຍຄໍ ທຕ຺ວາ “ອາຈຣິຍ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ຘນໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ຊນປເທ ຈຣນ຺ໂຕ ຘມ຺ເມນ ສເມນ ປຣິເຍສິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕ ນິກ຺ເຂ ລຠິຕ຺ວາ “ອາຈຣິຍສ຺ສ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ຄງ຺ຄໍ ໂອຕຣິຕຸໍ ນາວໍ ອຠິຣຸຫິຯ ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ນາວາຍ ວິປຣິວຕ຺ຕມານາຍ ຕໍ ສຸວຓ຺ຓໍ ອຸທເກ ປຕິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ “ທຸລ຺ລຠໍ ຫິຣຎ຺ຎໍ, ຊນປເທ ປຸນ ອາຈຣິຍຘເນ ປຣິເຍສິຍມາເນ ປປຎ຺ໂຈ ຠວິສ຺ສຕິ, ຍໍ ນູນາຫໍ ຄງ຺ຄາຕີເຣເຍວ ນິຣາຫາໂຣ ນິສີເທຍ຺ຍໍ, ຕສ຺ສ ເມ ນິສິນ຺ນຠາວໍ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຣາຊາ ຊານິສ຺ສຕິ, ຕໂຕ ອມຈ຺ເຈ ເປເສສ຺ສຕິ, ອຫໍ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ນ ມນ຺ເຕສ຺ສາມິ, ຕໂຕ ຣາຊາ ສຍໍ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອາຈຣິຍຘນໍ ລຠິສ຺ສາມີ”ຕິຯ ໂສ ຄງ຺ຄາຕີເຣ ອຸຕ຺ຕຣິສາຏກໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ຍຎ຺ຎສຸຕ຺ຕໍ ພຫິ ຐເປຕ຺ວາ ຣຊຕປຏ຺ຏວຓ຺ເຓ ວາລຸກາຕເລ ສຸວຓ຺ຓປຏິມາ ວິຍ ນິສີທິຯ ຕໍ ນິຣາຫາຣໍ ນິສິນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ມຫາຊໂນ “ກສ຺ມາ ນິສິນ຺ໂນສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ, ກສ຺ສຈິ ນ ກເຖສິຯ ປຸນທິວເສ ທ຺ວາຣຄາມວາສິໂນ ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ນິສິນ຺ນຠາວໍ ສຸຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ, ເຕສມ຺ປິ ນ ກເຖສິຯ ເຕ ຕສ຺ສ ກິລມຖໍ ທິສ຺ວາ ປຣິເທວນ຺ຕາ ປກ຺ກມິໍສຸຯ ຕຕິຍທິວເສ ນຄຣວາສິໂນ ອາຄມິໍສຸ, ຈຕຸຕ຺ຖທິວເສ ນຄຣໂຕ ອິສ຺ສຣຊນາ, ປຎ຺ຈມທິວເສ ຣາຊປຸຣິສາຯ ຉຏ຺ຐທິວເສ ຣາຊາ ອມຈ຺ເຈ ເປເສສິ, ເຕຫິປິ ສທ຺ຘິໍ ນ ກເຖສິຯ ສຕ຺ຕມທິວເສ ຣາຊາ ຠຍຏ຺ຏິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຐມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໔຺ຯ

“ທູເຕ ເຕ ພ຺ຣຫ຺ເມ ປາເຫສີ, ຄງ຺ຄາຕີຣສ຺ມິ ຌາຍໂຕ;

ເຕສໍ ປຸຏ຺ໂຐ ນ ພ຺ຍາກາສິ, ທຸກ຺ຂໍ ຄຸຍ຺ຫມຕໍ ນຸ ເຕ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ທຸກ຺ຂໍ ຄຸຍ຺ຫມຕໍ ນຸ ເຕຕິ ກີ ນຸ ໂຂ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຍໍ ຕວ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕໍ ເຕ ຄຸຍ຺ຫເມວ ມຕໍ, ນ ອຎ຺ຎສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂິຕພ຺ພນ຺ຕິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ “ມຫາຣາຊ, ທຸກ຺ຂໍ ນາມ ຫຣິຕຸໍ ສມຕ຺ຖສ຺ເສວ ອາຈິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ, ນ ອຎ຺ຎສ຺ສາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຕ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໘໕຺ຯ

“ສເຈ ເຕ ທຸກ຺ຂມຸປ຺ປຊ຺ເຊ, ກາສີນໍ ຣຏ຺ຐວຑ຺ຒນ;

ມາ ໂຂ ນໍ ຕສ຺ສ ອກ຺ຂາຫິ, ໂຍ ຕໍ ທຸກ຺ຂາ ນ ໂມຈເຍຯ

໘໖.

‘‘ໂຍ ຕສ຺ສ ທຸກ຺ຂຊາຕສ຺ສ, ເອກງ຺ຄມປິ ກາຄໂສ;

ວິປ຺ປໂມເຈຍ຺ຍ ສມ຺ເມນ, ການໍ ຕສ຺ສ ປເວທຍ.

໘໗.

‘‘ສຸວິຊານໍ ສິງ຺ຄາລານໍ, ສກຸຓານຍ຺ຈ ວສ຺ສິຕໍ;

ມນຸສ຺ສວສ຺ສິຕໍ ຣາຊ, ທຸພ຺ພິຊານຕຣໍ ຕໂຕ.

໘໘.

‘‘ອປິ ເຈ ມຍ຺ຍຕີ ໂປໂສ, ຍາຕິ ມິຕ຺ໂຕ ສຂາຕິ ວາ;

ໂຍ ປຸພ຺ເພ ສຸມໂນ ຫຸຕ຺ວາ, ປຈ຺ຉາ ສມ຺ປຊ຺ຊເຕ ທິໂສ.

໘໙.

‘‘ໂຍ ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ຂມນານຸປຸຓ຺ໂຖ, ປເວທເຍ ຊນ຺ຕຸ ອກາລຣູເປ;

ອານນ຺ທິໂນ ຕສ຺ສ ກວນ຺ຕິ ມິຕ຺ຕາ, ຫິເຕສິໂນ ຕສ຺ສ ທຸຂີ ກວນ຺ຕິ.

໙໐.

‘‘ກາລຍ຺ຈ ຍຕ຺ວານ ຕຖາວິຘສ຺ສ, ເມຘາວິນໍ ເອກມນໍ ວິທິຕ຺ວາ;

ອກ຺ເຂຍ຺ຍ ຕິພ຺ພານິ ປຣສ຺ສ ຘີໂຣ, ສຕ຺ຫໍ ຄິຣໍ ອຕ຺ຖວຕີ ປມຸຍ຺ເຈ.

໙໑.

‘‘ສເຈ ຈ ຊຍ຺ຍາ ອວິສຍ຺ຫມຕ຺ຕໂນ, ນ ເຕ ຫິ ມຍ຺ຫໍ ສຸຂາຄມາຍ;

ເອໂກວ ຕິພ຺ພານິ ສເຫຍ຺ຍ ຘີໂຣ, ສຈ຺ຈໍ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປມເປກ຺ຂມາໂນ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຕີ ສເຈ ຕວ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍ. ມາ ອກ຺ຂາຫີຕິ ມາ ກເຖຫີ. ທຸພ຺ພິຊານຕຣໍ ຕໂຕຕິ ຕໂຕ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕວສ຺ສິຕ ໂຕປິ ທຸພ຺ພິຊານຕຣໍ, ຕສ຺ມາ ຕຖໂຕ ອຊານິຕ຺ວາ ຫຣິຕໍ ອສມຕ຺ຖສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ຂໍ ນ ກເຖຕພ຺ພເມວາຕິ. ອປິ ເຈຕິ ຄາຖາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖາວ. ອນານຸປຸຓ຺ໂຖຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຸຓ຺ໂຖ. ປເວທເຍຕິ ກເຖຕິ. ອກາລຣູເປຕິ ອກາເລ. ກາລນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຍ຺ຫສ຺ສ ກຖນກາລໍ. ຕຖາວິຘສ຺ສາຕິ ປຕ຺ທິຕປ຺ຣິສໍ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ສໍ ເອກມນໍ ວິທິຕ຺ວາ ຕຖາວິຘສ຺ສ ອາຈິກ຺ເຂຍ຺ຍ. ຕິພ຺ພານີຕິ ທຸກ຺ ຂານິ.

ສເຈຕິ ຍທິ ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ຂໍ ອວິສຍ຺ຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ວາ ປເຣສໍ ວາ ປຸຣິສກາເຣນ ອເຕກິຈ຺ຉໍ ຊາເນຍ຺ຍ. ເຕ ຫີຕິ ເຕ ເອວ ໂລກ

ປເວຕິກາ, ອຍຸດ្ធໂລກສມ្ມາຕິ ອຕ្ថໂຖ។ ອິທំ ວុត្ត ໂຫຕិ – ອຖ ອយំ ໂລກປເວຕິ ន ມយ្ហំ ເອວ ສុខាຄម៉ាយ ឧប្បន្នា, ອຍຸດ្ធ ທີ ໂລກສມ្ມេທិ ປរិមុត្តៃ ນາມ ນត្ថិ, ເອວំ ສន្តេ ສុខមេວ ປត្ថេន្តេន ປរស្ស ທុក្ខាໂຣປនំ ນາມ ນ យុត្តំ, ເນតំ ហិ ໂຣត្តប្បសម្បន្នេន ກត្តព្ពំ, ອត្ថិ ຈ ເມ ຫិរិ ໂອត្តប្បំ ນ្តិ ສຈ្ចំ ສំວិ្ជមានំ ອត្តនិ ហិໂຣត្តប្បំ ອເប៉ក្ខមានោ ໂນວ ອឞ្ឈស្ស ອນາໂຣເຈត្វា ເອໂກວ ຕិព្ពានិ ສហាយ ນិໂຣຕិ។

ເອວំ ມហាສត្តោ ສត្តហិ គាថាហិ ຣញ្ញោ ធម្មំ ເທເສត្វា ອត្តនោ ອាຈរិយធនស្ស ປរិເຢសិតភាវំ ທស្សេន្តោ ຈតស្សោ គាថា ອភាສិ –

៦៨។

‘‘ອហំ ຣដ្ឋេ ວិຈរន្តោ, និគមេ ราຊធានិໂຍ;

ភិក្ខមានោ មហារាជ, ອາຈរិយស្ស ធនត្ថិកោ។

៦៩។

‘‘គហបតិ ຣាຊបុរិសេ, មហាសាលេ ຈ ព្រាហ្មណេ;

ອលត្ថំ សត្ត និក្ខានិ, សុវណ្ណស្ស ជនាធិប;

តេ មេ នដ្ឋា មហារាជ, តស្មា សោចាមហំ ភុសំ។

៦៤។

‘‘បុរិសា តេ មហារាជ, មនសានុវិចិន្តិតា;

នាលំ ទុក្ខា បមោចេតុំ, តស្មា តេសំ ន ព្យាហរឹ។

៦៥។

‘‘ត្វញ្ច ខោ មេ មហារាជ, មនសានុវិចិន្តិតោ;

អលំ ទុក្ខា បមោចេតុំ, តស្មា តុយ្ហំ បវេទយិ’’ន្តិ។

តត្ថ ភិក្ខមានោតិ ເອតេ គហបតិອាທໂຍ ຍາຈមានោ។ តេ មេតិ តេ សត្ត និក្ខា មម គង្គំ តរន្តស្ស នដ្ឋា, គង្គាយំ បតិតា។ បុរិសា តេតិ មហារាជ, តវ ទូតបុរិសា។ អនុវិចិន្តិតាតិ ‘‘នាលំ ឥមេ មំ ទុក្ខា មោចេតុ’’ន្តិ មយា ញាតា។ តស្មាតិ តេន ការណេន តេសំ អត្តនោ ទុក្ខំ នាចិក្ខឹ។ បវេទយិន្តិ កថេសិ។

ຣາຊາ តស្ស ធម្មកថំ សុត្វា ‘‘មា ចិន្តយិ, ព្រាហ្មណ, អហំ តេ អាចរិយធនំ ទស្សាមី’’តិ ទ្វិគុណធនមទាសិ។ តមត្ថំ បកាសេន្តោ សត្ថា ໂອសានគាថមាហ –

៦៦។

“ຕສ຺ສາຫາສິ ປສນ຺ນຕ຺ໂຕ, ກາສິນໍ ຣຏ຺ຐວຑ຺ຒໂນ;

ຊາຕຣູປມເຍ ນິກ຺ເຂ, ສຸວຓ຺ຓສ຺ສ ຈຕຸທ຺ທສາ”ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ຊາຕຣູປມເຍຕິ ເຕ ສຸວຓ຺ຓສ຺ສ ຈຕຸທ຺ທສ ນິກ຺ເຂ ຊາຕຣູປມເຍເຍວ ອທາສິ, ນ ຍສ຺ສ ວາ ຕສ຺ສ ວາ ສຸວຓ຺ຓສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ມຫາສຕ຺ໂຕ ຣຎ຺ໂຎ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ອາຈຣິຍສ຺ສ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຣາຊາປິ ຕສ຺ໂສວາເທ ຐິໂຕ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄຕາ។

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ຕຖາຄໂຕ ອຸປາຍກຸສໂລເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – “ຕທາ ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ອາຈຣິໂຍ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓມາຓໂວ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິ។

ທູຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຎ຺ຈມາ។

[໔໗໙] ໖។ ກາລິງ຺ຄໂພຘິຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຣາຊາ ກາລິງ຺ໂຄ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ກຕໍ ມຫາໂພຘິປູຊໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ។ ເວເນຍ຺ຍສງ຺ຄຫຕ຺ຖາຍ ຫິ ຕຖາຄເຕ ຊນປທຈາຣິກໍ ປກ຺ກນ຺ເຕ ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ຖາ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຎ຺ຎໍ ປູຊນີຍຏ຺ຐານໍ ອລຠິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຏິທ຺ວາເຣ ປາເຕຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເຕ ອຸຬາຣປາໂມຊ຺ຊາ ນ ໂຫນ຺ຕິ។ ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ຕຖາຄຕສ຺ສ ເຊຕວນໍ ອາຄຕກາເລ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ຠນ຺ເຕ, ອຍໍ ວິຫາໂຣ ຕຖາຄເຕ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກນ຺ເຕ ນິປ຺ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິ, ມນຸສ຺ສານໍ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູຊນີຍຏ຺ຐານໍ ນ ໂຫຕິ, ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ອິມມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ປູຊນີຍຏ຺ຐານສ຺ສ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍຠາວໍ ຊານາຖາ”ຕິ ອາຫ។ ໂສ “ສາຘູ”ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ ປຸຈ຺ຉິ “ກຕິ ນຸ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ, ເຈຕິຍານີ”ຕິ? “ຕີຓິ ອານນ຺ທາ”ຕິ។ “ກຕມານິ, ຠນ຺ເຕ, ຕີຓີ”ຕິ? “ສາຣີຣິກໍ ປາຣິໂຠຄິກໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສກ”ນ຺ຕິ។ “ສກ຺ກາ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫສຸ ຘຣນ຺ເຕສຸເຍວ ເຈຕິຍໍ ກາຕຸ”ນ຺ຕິ។ “ອານນ຺ທ, ສາຣີຣິກໍ ນ ສກ຺ກາ ກາຕຸໍ។ ຕຎ຺ຫິ ພຸທ຺ຘານໍ ປຣິນິພ຺ພານກາເລ ໂຫຕິ, ອຸທ຺ທິສ຺ສກໍ ອວຕ຺ຖຸກໍ ມມາຍນມຕ຺ຕເມວ ໂຫຕິ, ພຸທ຺ເຘຫິ ປຣິຠຸຕ຺ໂຕ ມຫາໂພຘິຣຸກ຺ໂຂ ພຸທ຺ເຘສຸ ຘຣນ຺ເຕສຸປິ ເຈຕິຍເມວາ”ຕິ។ “ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫສຸ ປກ຺ກນ຺ເຕສຸ ເຊຕວນວິຫາໂຣ ອປ຺ປຏິສຣໂຓ ໂຫຕິ, ມຫາຊໂນ ປູຊນີຍຏ຺ຐານໍ ນ ລຠຕິ, ມຫາໂພຘິໂຕ ພີຊໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເຊຕວນທ຺ວາເຣ ໂຣເປສ຺ສາມິ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ។ “ສາຘຸ, ອານນ຺ທ, ໂຣເປຫິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ເຊຕວເນ ມມ ນິພທ຺ຘວາໂສ ວິຍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ។

ເຖໂຣ ໂກສລນຣິນ຺ທສ຺ສ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ວິສາຂາທີນຎ຺ຈ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ເຊຕວນທ຺ວາເຣ ໂພຘິໂຣປນຏ຺ຐາເນ ອາວາຏໍ ຂຓາເປຕ຺ວາ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣໍ ອາຫ – “ຠນ຺ເຕ, ອຫໍ ເຊຕວນທ຺ວາເຣ ໂພຘິໍ ໂຣເປສ຺ສາມິ, ມຫາໂພຘິໂຕ ເມ ໂພຘິປກ຺ກໍ ອາຫຣຖາ”ຕິ។ ເຖໂຣ “ສາຘູ”ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອາກາເສນ ໂພຘິມຓ຺ຑໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວຓ຺ຏາ ປຣິຄລນ຺ຕໍ ປກ຺ກໍ ຠູມິໍ ອສມ຺ປຕ຺ຕເມວ ຈີວເຣນ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອທາສິ។ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ “ອຊ຺ຊ ໂພຘິໍ ໂຣເປສ຺ສາມີ”ຕິ ໂກສລຣາຊາທີນໍ ອາໂຣເຈສິ។ ຣາຊາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ສພ຺ພູປກຣຓານິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ອາຄມິ, ຕຖາ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ວິສາຂາ ຈ ອຎ຺ໂຎ ຈ ສທ຺ໂຘ ຊໂນ។ ເຖໂຣ ມຫາໂພຘິໂຣປນຏ຺ຐາເນ ມຫນ຺ຕໍ ສຸວຓ຺ຓກຏາຫໍ ຐເປຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາ ຉິທ຺ທໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກລລສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ “ອິມໍ ໂພຘິປກ຺ກໍ ໂຣເປຫິ, ມຫາຣາຊາ”ຕິ ຣຎ຺ໂຎ ອທາສິ។ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ “ຣຊ຺ຊໍ ນາມ ນ ສພ຺ພກາລໍ ອມ຺ຫາກໍ ຫຕ຺ເຖ ຕິຏ຺ຐຕິ, ອິມໍ ມຍາ ອນາຖປິຓ຺ຑິເກນ ໂຣປາເປຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ ។ ໂສ ຕໍ ໂພຘິປກ຺ກໍ ມຫາເສຏ຺ຐິສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຐເປສິ។ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ຄນ຺ຘກລລໍ ວິຍູຫິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປາເຕສິ។ ຕສ຺ມິໍ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຕ຺ຕມຕ຺ເຕເຍວ ສພ຺ເພສໍ ປສ຺ສນ຺ຕານຎ຺ເຎວ ນງ຺ຄລສີສປ຺ປມາໂຓ ໂພຘິຂນ຺ໂຘ ປຓ຺ຓາສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພໂຘ ອຸຏ຺ຐຫິ, ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ອຸທ຺ຘຎ຺ຈາຕິ ປຎ຺ຈ ມຫາສາຂາ ປຓ຺ຓາສຫຕ຺ຖາວ ນິກ຺ຂມິໍສຸ។ ອິຕິ ໂສ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ວນປ຺ປຕິເຊຏ຺ຐໂກ ຫຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ។ ຣາຊາ ອຏ຺ຐາຣສມຕ຺ເຕ ສຸວຓ຺ຓຣຊຕຆເຏ ຄນ຺ໂຘທເກນ ປູເຣຕ຺ວາ ນີລຸປ຺ປລຫຕ຺ຖກາທິປຏິມຕ຺ຕິເຕ ມຫາໂພຘິໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຸຓ຺ຓຆເຏ ປຏິປາຏິຍາ ຐເປສິ, ສຕ຺ຕຣຕນມຍໍ ເວທິກໍ ກາເຣສິ, ສຸວຓ຺ຓມິສ຺ສກໍ ວາລຸກໍ ໂອກິຣິ, ປາກາຣປຣິກ຺ເຂປໍ ກາເຣສິ,

ສຕ຺ຕຣຕນມຍໍ ທ຺ວາຣໂກຍ຺ຄກໍ ກາເຣສິ, ສກ຺ກາໂຣ ມຫາ ອໂໜສິ຺ฯ

ເຖໂຣ ຕຖາຄຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ''ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ມຫາໂພຂິມູເລ ສມາປນ຺ນສມາປຕ຺ຕີ ມຍາ ໂຣປິຕໂພຂິມູເລ ນິສີທິຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ຫິຕຕ຺ຖາຍ ສມາປຊ຺ຊຖາ''ຕິ ອາຫ฿ ''ອານນ຺ທ, ກຶ ກເຖສິ, ມຍິ ມຫາໂພຂິມູເລ ສມາປນ຺ນສມາປຕ຺ຕີ ສມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ເນ ອຍ຺ໂຍ ປເທໂສ ຂາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີ''ຕິฯ ''ກນ຺ເຕ, ມຫາຊນສ຺ສ ຫິຕຕ຺ຖາຍ ອິມສ຺ສ ກູມິປ຺ປເທສສ຺ສ ຂຸວນິຍາເມນ ສມາປຕ຺ຕິສ຺ເຂນ ຕໍ ໂພຂິມູລໍ ປຣິກຸຍ຺ຊຖາ''ຕິฯ ສຕ຺ຖາ ເອກຣຕ຺ຕີ ສມາປຕ຺ຕິສຸເຂນ ປຣິກຸຍ຺ຊິฯ ເຖໂຣ ໂກສລຣາຊາທີນໍ ກເຖຕ຺ວາ ໂພຂິມຫໍ ນາມ ກາເຣສິฯ ໂສປິ ໂຂ ໂພຂິຣຸກ຺ໂຂ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ໂຣປິຕຕ຺ຕາ ອານນ຺ທໂພຂິເຍວາຕິ ປຍ຺ຍາຍິຕ຺ຖฯ ຕທາ ກິກ຺ຂູ ຂມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ ''ອາວຸໂສ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ຂຣມ຺ເຕເຍວ ຕຖາຄເຕ ໂພຂິ ໂຣເປຕ຺ວາ ມຫາປູຊໍ ກາເຣສິ , ອໂຫ ມຫາຄຸໂຓ ເຖໂຣ''ຕິ ฯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ອານນ຺ໂທ ສປຣິວາເຣສຸ ຈຕູສຸ ມຫາທີເປສຸ ມນຸສ຺ເສ ຄເຫຕ຺ວາ ພຫຸຄນ຺ຂມາລາທີນິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ມຫາໂພຂິມຕ຺ເຫ ໂພຂິມຫໍ ກາເຣສິເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິฯ

ອຕີເຕ ກລິງ຺ຄຣຍ຺ເຖ ທນ຺ຕປຸຣນຄເຣ ກາລິງ຺ໂຄ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິฯ ຕສ຺ສ ມຫາກາລິງ຺ໂຄ, ຈູລອກາລິງ຺ໂຄຕິ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍฯ ເນມິຕ຺ຕກາ ''ເຊຍ຺ຖປຸຕ຺ໂຕ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສ຺ສຕິ, ກນິຍ຺ໂຖ ປນ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂາຍ ຈຣິສ຺ສຕິ, ປຸຕ຺ໂຕ ປນສ຺ສ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ພ຺ຍາກຣິຸສຸฯ ອປຣກາເຄ ເຊຍ຺ຖປຸຕ຺ໂຕ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣາຊາ ອໂໜສິ, ກນິຍ຺ໂຖ ປນ ອຸປຣາຊາฯ ໂສ ''ປຸຕ຺ໂຕ ກິຣ ເມ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ປຸຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມານໍ ອກາສິฯ ຣາຊາ ອສຫນ຺ໂຕ ''ຈູລອກາລິງ຺ຄໍ ຄຕ຺ຫາ''ຕິ ເອກໍ ອຕ຺ຖຈຣກໍ ອາຕາເປສິฯ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກຸມາຣ, ຣາຊາ ຕໍ ຄຕ຺ຫາເປຕຸກາໂມ, ຕວ ຊີວິຕໍ ຣກ຺ຂາຫີ''ຕິ ອາຫฯ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ລຍ຺ຊນມຸທ຺ທິກຍ຺ຈ ສຸຂຸມກມ຺ພລຍ຺ຈ ຂຄ຺ຄຍ຺ຈາຕິ ອິມານິ ຕີຕີ ອຕ຺ຖຈຣກາມຈ຺ຈສ຺ສ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ສຍ຺ຍາຍ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຣຊ຺ຊໍ ທເທຍ຺ຍາຖ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຣຍ຺ຍໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຣມຕີເຍ ກູມິກາເຄ ອສ຺ສມໍ ກຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ນທີຕີເຣ ວາສໍ ກປ຺ເປສິฯ

ມທ຺ທຣຍ຺ເຖປິ ສາຄລນຄເຣ ມທ຺ທຣຍ຺ໂຍ ອຄ຺ຄມເຫສີ ຂີຕຣໍ ວິຊາຍິฯ ຕໍ ເນມິຕ຺ຕກາ ''ອຍໍ ກິກ຺ຂໍ ຈຣິຕ຺ວາ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປສ຺ສຕິ, ປຸຕ຺ໂຕ ປນສ຺ສາ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ພ຺ຍາກຣິຸສຸฯ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ຣາຊາໂນ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ສຸຕ຺ວາ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສາຄລນຄຣໍ ຣຸນ຺ຂິສຸฯ ມທ຺ທຣາຊາ ຈິນ຺ເຕສິ ''ສຈາຫໍ ອິມໍ ເອກສ຺ສ ທສ຺ສາມິ, ເສສຣາຊາໂນ ກຸຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ, ມມ ຂີຕຣໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສາມີ''ຕິ ຂີຕຣຍ຺ຈ ກຣິຍຍ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ອຍ຺ຍາຕກເວເສນ ປລາຍິຕ຺ວາ ອຣຍ຺ຍໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຈູລອກາລິງ຺ຄກຸມາຣສ຺ສ ອສ຺ສມປທໂຕ ອຸປຣິກາເຄ ອສ຺ສມໍ ກຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຊາຈຣິຍາຍ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປນ຺ໂຕ ຕຕ຺ຖ ປຕິວສຕິฯ ມາຕາປິຕໂຣ ''ຂີຕຣໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສາມາ''ຕິ ຕໍ ອສ຺ສມປເທ ກຕ຺ວາ ຜລາຜລຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິฯ ສາ ເຕສໍ ຄຕກາເລ ນານາປຸປ຺ຜານິ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜຈຸມ຺ພຍກໍ ກຕ຺ວາ ຄງ຺ຄາຕີເຣ ຖປິຕໂສປານປນ຺ຕິ ວິຍ ຊາໂຕ ເອໂກ ສຸປຸປ຺ຜິໂຕ ອມ຺ພຣຸກ຺ໂຂ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ກີລິຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜຈຸມ຺ພຍກໍ ອຸທເກ ຂິປິฯ ຕໍ ເອກທິວສໍ ຄງ຺ຄາຍໍ ນ຺ຫາຍນ຺ຕສ຺ສ ຈູລອກາລິງ຺ຄກຸມາຣສ຺ສ ສີເສ ລຄ຺ຄິฯ ໂສ ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ''ອິທໍ ເອກາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ ກຕໍ, ໂນ ຈ ໂຂ ມຫລ຺ລິກາຍ, ຕຣຸຓກຸມາຣິກາຍ ກຕກມ຺ມໍ, ວີມໍສິສ຺ສາມິ ຕາວ ນ''ນ຺ຕິ ກິເລສວເສນ ອຸປຣິຄງ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອມ຺ພຣຸກ຺ເຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ມຂຸເຣນ ສເຣນ ຄາຍນ຺ຕິຍາ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ''ກທ຺ເທ, ກາ ນາມ ຕ຺ວ''ນ຺ຕິ ອາຫฯ ''ມນຸສ຺ສິຕ຺ຖິຫມສ຺ມິ ສາມີ''ຕິ ฯ ''ເຕນ ຫິ ໂອຕຣາຫີ''ຕິฯ ''ນ ສກ຺ກາ ສາມິ, ອຫໍ ຂຕ຺ຕິຍາ''ຕິฯ ''ກທ຺ເທ, ອຫມ຺ປິ ຂຕ຺ຕິໂຍເຍວ, ໂອຕຣາຫີ''ຕິฯ ສາມິ, ນ ວຈນມຕ຺ເຕເນວ ຂຕ຺ຕິໂຍ ໂຫຕິ, ຍທິ ສິ ຂຕ຺ຕິໂຍ, ຂຕ຺ຕິຍມາຍໍ ກເຖຫີ''ຕິฯ ເຕ ອຸໂກປິ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ຂຕ຺ຕິຍມາຍໍ ກຖຍິຸສຸฯ ຣາຊຂີຕາ ໂອຕຣິฯ

ເຕ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ອຊ຺ຊາຈາຣໍ ຈຣິຸສຸฯ ສາ ມາຕາປິຕູສຸ ອາຄເຕສຸ ຕສ຺ສ ກາລິງ຺ຄຣາຊປຸຕ຺ຕກາວຍ຺ເຈວ ອຣຍ຺ຍໍ ປວິຍ຺ຖກາຣຕຍ຺ຈ ວິຕ຺ຖາເຣນ ເຕສໍ ກເຖສິฯ ເຕ ''ສາຂູ''ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ຕສ຺ສ ອທໍສຸฯ ເຕສໍ ປິຍສໍວາເສນ ວສນ຺ຕານໍ ຣາຊຂີຕາ ຄພ຺ກໍ ລກິຕ຺ວາ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ຂຍ຺ຍປຸຍ຺ຍລກ຺ຂຕສມ຺ປນ຺ນໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, ''ກາລິງ຺ໂຄ''ຕິສ຺ສ ນາມໍ ອກໍສຸฯ ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ປິຕຸ ເຈວ ອຍ຺ຍກສ຺ສ ຈ ສນ຺ຕິເກ ສພ຺ພສິປ຺ປານໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ປາປຸຕີฯ ອຖສ຺ສ ປິຕາ ນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍຄວເສນ ກາຕຸມຕກາວໍ ຍຕ຺ວາ ''ຕາຕ, ມາ ຕ຺ວໍ ອຣຍ຺ເຍ ວສ, ເປຕ຺ເຕຍ຺ໂຍ ເຕ ມຫາກາລິງ຺ໂຄ ກາລກໂຕ, ຕ຺ວໍ ທນ຺ຕປຸຣນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸລສນ຺ຕກໍ ສກລຣຊ຺ຊໍ ຄຕ຺ຫາຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ອານີຕໍ ມຸທ຺ທິກຍ຺ຈ ກມ຺ພລຍ຺ຈ ຂຄ຺ຄຍ຺ຈ ທຕ຺ວາ ''ຕາຕ, ທນ຺ຕປຸຣນຄເຣ ອສຸກວີຖິຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ອຕ຺ຖຈຣໂກ ອມຈ຺ໂຈ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ເຄເຫ ສຍນມຊ຺ເຊ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອິມານິ ຕີຕີ ຣຕນານິ ຕສ຺ສ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ມມ ປຸຕ຺ຕກາວໍ ອາຈິກ຺ຂ, ໂສ ຕໍ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຍ຺ຖາເປສ຺ສຕີ''ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິฯ ໂສ ມາຕາປິຕໂຣ ຈ ອຍ຺ຍກາຍ຺ຍິ

ເກ ຈ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸຣຸຣມຫິທ຺ຣິຍາ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈສ຺ສ ສຍນປິຍ຺ເຖເຍວ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ‘ໂກສິ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ປຸຍ຺ໂຖ ‘‘ຈູລອກາລິງຄສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕານິ ຣຕນານິ ຫສ຺ເສສີ. ອມຈ຺ໂຈ ຣາຊປຣິສາຍ ອາໂຣເຈສີ. ອມຈ຺ຈາ ນຄຣໍ ອລງການາເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາປຍິສ຺ຸ.

ອຖສ຺ສ ກາລິງຄການຣທ຺ວາໂຊ ນາມ ປຸໂຣຫິໂຕ ຕສ຺ສ ທສ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິວຕ຺ຕານິ ອາຈິກ຺ຂິ. ໂສ ຕໍ ວຕ຺ຕໍ ປູເຣສິ. ອຖສ຺ສ ປນ຺ນຣເສົາໂປສຖທິວເສ ຈກ຺ກທຫໂຕ ຈກ຺ກຣຕນໍ, ອຸໂປສຖກຸລໂຕ ຫຕ຺ຖິຣຕນໍ, ວລາຫກກຸລໂຕ ອສ຺ສຣຕນໍ, ເວປຸລຸລປພ຺ພຕໂຕ ມຕິຣຕນໍ ອາຄມິ, ອິຕ຺ຖິຣຕນຄຫປຕິຣຕນປຣິຕາຍກຣຕນານິ ປາຕຸກວນ຺ຕິ. ໂສ ສກລຈກ຺ກວາລຸອຄພ຺ເກ ຣຊ຺ຊໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ເອກທິວສຸຈ ຉຕ຺ຕີສໂຍຊນາຍ ປຣິສາຍ ປຣິວຸໂຕ ສພ຺ພເສຕໍ ເກລາສກູຍປຜິກາສໍ ຫຕ຺ຖີ ອາຣຸຍ຺ຫ ມຫນ຺ເຕນ ສິຣິວິລາເສນ ມາຕາປິຕູນໍ ສນ຺ຕິກໍ ປາຍາສີ. ອຖສ຺ສ ສພ຺ພພຸທ຺ຣານໍ ຊຍປລ຺ລງກສ຺ສ ປຖວີນາກີພູຕສ຺ສ ມຫາໂພທິມຕ຺ຫສ຺ສ ອຸປຣິກາເຄ ນາໂຄ ຄນ຺ຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ. ຣາຊາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ໂຈເທສິ, ໂສ ນາສກ຺ຂິເຍວ. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໗.

‘‘ຣາຊາ ກາລິງໂຄ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິ, ຣມ຺ເມນ ປຖວິມນຸສາສໍ;

ອຄມາ ໂພທິສມີປໍ, ນາເຄນ ມຫານຸກາເວນາ’’ຕິ.

ອຖ ຣຸຍ຺ໂຍ ປຸໂຣຫິໂຕ ຣຸຍ຺ຍາ ສທ຺ຣີ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ‘‘ອາກາເສ ອາວຣຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ກີ ນຸ ໂຂ ຣາຊາ ຫຕ຺ຖີ ເປເສຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ວີມໍສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາກາສໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ສພ຺ພພຸທ຺ຣານໍເຍວ ຊຍປລ຺ລງກໍ ປຖວີນາກີມຕ຺ຫລພູຕໍ ພູມິກາຄໍ ປສ຺ສີ. ຕທາ ກິຣ ຕຕ຺ຖ ອຍ຺ຖຣາຊກຣີສມຕ຺ເຕ ຄາເນ ເກສມສ຺ສຸມຕ຺ຕມ຺ປີ ຕິຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຣຊຕປຍ຺ຍວຕ຺ຕວາລຸກາ ວິປ຺ປກິຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ສມນ຺ຕາ ຕິຕລຕາວນປ຺ປຕິໂຍ ໂພທິມຕ຺ທໍ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ອາວຍ຺ເຜຕ຺ວາ ໂພທິມຕ຺ຫາກີມຸຂາວ ອຍ຺ຖໍສ຺ຸ. ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຕໍ ພູມິກາຄໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອິທຍ຺ຫິ ສພ຺ພພຸທ຺ຣານໍ ສພ຺ພກິເລສວິທ຺ຣໍສນຍ຺ຖານໍ, ອິມສ຺ສ ອຸປຣິກາເຄ ສກ຺ກາທີຫິປີ ນ ສກ຺ກາ ຄນ຺ຕຸ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກາລິງຄຣຸຍ຺ໂຍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພທິມຕ຺ຫສ຺ສ ວຕ຺ຕໍ ກເຖຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ‘‘ໂອຕຣາ’’ຕິ ອາຫ. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິມາ ຄາຖາ ອາຫ –

໖໘.

‘‘ກາລິງໂຄ ການຣທ຺ວາໂຊ ຈ, ຣາຊານໍ ກາລິງຄໍ ສມຕໂກລຍ຺ຍໍ;

ຈກ຺ກໍ ວຕ຺ຕຍໂຕ ປຣິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ, ປຍ຺ຊລີ ອິທມໂວຈ.

໖໙.

‘‘ປຈ຺ໂຈໂຣຫ ມຫາຣາຊ, ພູມິກາໂຄ ຍຖາ ສມຕ຺ຄຸຄໂຕ;

ອິຮ ອນທິວຣາ ພຸທ຺ຣາ, ອກິສມ຺ພຸທ຺ຣາ ວິໂຣຈນ຺ຕີ.

໗໐.

‘‘ປທກ຺ຂິຕໂຕ ອາວຍ຺ຜາ, ຕິຕລຕາ ອສ຺ມີ ພູມິກາຄສ຺ມີ;

ປຖວິຍາ ນາກີຍໍ ມຕ຺ໂທ, ອິຕິ ໂນ ສຸຕໍ ມນ຺ເຕ ມຫາຣາຊ.

໑໑໗໑.

‘‘ສາຄຣປຣິຍນ຺ຕາຍ, ເມທີນິຍາ ສພ຺ພຠູຕຆຣຕິຍາ;

ປ຺ຖວິຍາ ອຍໍ ມຕ຺ໂຫ, ໂອໂຣຫິຕ຺ວາ ນໂມ ກໂຣຫີ.

໑໑໗໒.

‘‘ເຍ ເຕ ກວນ຺ຕິ ນາຄາ ຈ, ອກິຊາຕາ ຈ ກຸລຸຊຣາ;

ເອຕ຺ຕາວຕາ ປເທສໍ ເຕ, ນາຄາ ເນວ ມຸປ຺ຍນ຺ຕີ.

໑໑໗໓.

‘‘ອກິຊາໂຕ ນາໂຄ ກາມໍ, ເປເສຫິ ກຸລຸຊຣໍ ທນ຺ຕີ;

ເອຕ຺ຕາວຕາ ປເທໂສ, ສກ຺ກາ ນາເຄນ ມຸປ຺ຄນ຺ຕຸໍ.

໑໑໗໔.

‘‘ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ກາລິງ຺ໂຄ, ເວຍ຺ຍຄ຺ຊນິກວໂຈ ນິສາເມຕ຺ວາ;

ສມ຺ເປເສສິ ນາຄໍ ໙ສ຺ສາມ, ມຍໍ ຍຖິມສ຺ສິທໍ ວຈນໍ.

໑໑໗໕.

‘‘ສມ຺ເປສິໂຕ ຈ ຣຄ຺ຄາ, ນາໂຄ ໂກລຸ໊ໂຈວ ອກິນທິຕ຺ວານ;

ປ຺ຜິສກ຺ກິຕ຺ວາ ນິສີທິ, ຄຣຸ໋ວ ກາຣໍ ອສຫມາໂນ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສມຕ຺ໂກລຄ຺ຄນ຺ຕິ ຕາປ຺ສານໍ ປຸ໊ຕ຺ຕໍ. ຈກ຺ກໍ ວຕ຺ຕຍໂຕຕິ ຈກ຺ກໍ ວຕ຺ຕຍມານໍ, ຈກ຺ກວຕ຺ຕິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຣິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາຕິ ກູມິກາຄໍ ວີມໍສິຕ຺ວາ. ສມຕ຺ຄຄ຺ຄໂຕຕິ ສພ຺ພພຸທ຺ເຣຫິ ວຕ຺ຕິໂຕ. ອນຣິວຣາຕິ ອຕຸລຍາ ອປ຺ປເມຍ຺ຍາ. ວິໂຣຈນ຺ຕີຕິ ວິຫຕສພ຺ພກິເລສນ຺ຣກາຣາ ຕຣຸຕສູຣິຍາ ວິຍ ອິຜ ນິສິນ຺ນາ ວິໂຣຈນ຺ຕີ. ຕິຕາລຕາຕິ ຕິຕານິ ຈ ລຕາໂຍ ຈ. ມຕ຺ໂຫຕິ ຈຕຸນຫຸຕາຘິກທ຺ວິໂຍຊນສຕສຫສ຺ສພຫລາຍ ປ຺ຖວິຍາ ມຕ຺ໂຫ ສາໂຣ ນາກິກູໂຕ ອຈລຄ຺ຄານໍ, ກປ຺ເປ ສຕ຺ຄຫນ຺ເຕ ປ຺ຄມໍ ສຕ຺ຄຫາຕິ, ວິນສ຺ສນ຺ເຕ ປ຺ຈ຺ຉາ ວິນສ຺ສຕິ. ອິຕິ ໂນ ສຸຕນ຺ຕິ ເອວໍ ອມ຺ເຫຫີ ລກ຺ຂຕມນ຺ຕວເສນ ສຸຕໍ. ໂອໂຣຫິຕ຺ວາຕິ ອາກາສໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ສພ຺ພພຸທ຺ຊານໍ ກິເລສວິທ຺ຊໍສນຄ຺ຄານສ຺ສ ນໂມ ກໂຣຫິ, ປູຊາສກ຺ກາຣໍ ກໂຣຫີ.

ເຍ ເຕຕິ ເຍ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຄ຺ໂຄ ຫຕ຺ຖິຣຕນສງ຺ຂາຕາ ອຸໂປສຖກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕນາຄາ. ເອຕ຺ຕາວຕາຕິ ສພ຺ເພປິ ເຕ ເອຕ຺ຕກໍ ປ຺ເທສໍ ເນວ ອຸປ຺ຍນ຺ຕິ, ໂກຍ຺ຜິຍມານາປິ ນ ອຸປ຺ຄຈ຺ຉນ຺ຕິເຍວ. ອກິຊາໂຕຕິ ໂຄຈຣິຍາທີນິ ອຜ຺ຄ ຫຕ຺ຖິກຸລານິ ອກິກວິຕ຺ວາ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອຸໂປສຖກຸເລ ຊາໂຕ. ກຸລຸຊຣນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕມໍ. ເອຕ຺ຕາວຕາຕິ ເອຕ຺ຕໂກ ປເທໂສ ສກ຺ກາ ເອເຕນ ນາເຄນ ອຸປ຺ຄນ຺ຕຸໍ, ອິໂຕ ອຸຕ຺ຕຣີ ນ ສກ຺ກາ, ອກິກ຺ຍຊນ຺ໂຕ ວຊິຣງ຺ກຸເສນ ສຄ຺ຄໍ ທຕ຺ວາ ເປເສຫີຕິ. ເວຍ຺ຍຄ຺ຊນິກວໂຈ ນິສາເມຕ຺ວາຕິ ກິກ຺ຂເວ, ໂສ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ລກ຺ຂຕປາຄກສ຺ສ ເວຍ຺ຍຄ຺ຊນິກສ຺ສ ກາລິງ຺ຄກາຣທ຺ວາຊສ຺ສ ວໂຈ ນິສາເມຕ຺ວາ ອຸປ຺ຜາເຣຕ຺ວາ ‘‘໙ສ຺ສາມ ມຍໍ ຍຖາ ອິມສ຺ສ ວຈນໍ ຍທິ ວາ ສຈ຺ຈໍ ຍທິ ວາ ອລິກ’’ນ຺ຕິ ວີມໍສນ຺ໂຕ ນາຄໍ ເປເສສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂກລຸ໊ໂຈວ ອກິນທິຕ຺ວານາຕິ

ກິກ຺ຂເວ, ໂສ ນາໂຄ ເຕນ ຣຸຄຸລາ ວຊິຣຽກ຺ເສນ ໂຈເທຕ຺ວາ ເປສິໂຕ ໂກລ຺ຈສກ຺ໂຕ ວິຍ ນທິຕ຺ວາ ປຜິສກ຺ກິຕ຺ວາ ໂສຕ຺ທໍ ຂຸກ຺ຂີປິຕ຺ວາ ຄີວໍ ອຸນ຺ນາເມຕ຺ວາ ຄຣຸ ກາຣໍ ວທິຕ຺ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ວິຍ ອາກາເສເຍວ ນິສີທິ.

ໂສ ເຕນ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວິຊຊິຍມາໂນ ເວທນໍ ສຫິຕຸ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ກາລມກາສີ. ຣາຊາ ປນສ຺ສ ມຕການໍ ອຊານນ຺ໂຕ ປີຜ຺ເຄ ນິສິນ຺ໂນວ ອໂຫສີ. ກາລິງຄການຣທ຺ວາໂຊ “ມຫາຣາຊ, ຕວ ນາໂຄ ນິຣຸທ຺ໂຮ, ອລ຺ລໍ ຫຕ຺ຖີ ສງກມາ”ຕິ ອາຫ. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໙.

“ກາລິງຄການຣທ຺ວາໂຊ , ນາຄໍ ຂີຕາຍຸກໍ ວິທິຕ຺ວານ;

ຣາຊານໍ ກາລິງຄໍ, ຕຣມາໂນ ອຊຊກາສິຕ຺ຖ;

ອລ຺ລໍ ສງກມ ນາຄໍ, ນາໂຄ ຂີຕາຍຸໂກ ມຫາຣາຊາ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ນາໂຄ ຂີຕາຍຸໂກຕິ ນາໂຄ ເຕ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ໂຕ, ຍໍ ກິລ຺ຈິ ກໂຣນ຺ເຕນ ນ ສກ຺ກາ ປີຜ຺ເຄ ນິສີນ຺ເນນ ໂພຣິມຕ຺ໜມຕ຺ຖ ເກນ ຄນ຺ຕຸ. ອລ຺ລໍ ນາຄໍ ສງກມາຕິ ຣຸໂລ ປຸລ຺ລິທ຺ຣິພເລນ ອລ຺ໂລ ນາໂຄ ອຸໂປ໌ສຖກຸລໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປີຜ຺ຖິ ອຸປ຺ນາເມສີ.

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ປີຜ຺ຖິຍໍ ນິສີທິ. ຕສ຺ມິ ຂເຕ ມຕຫຕ຺ຖີ ກູມິຍໍ ປຕິ. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑.

“ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກາລິງໂຄ, ຕຣມາໂນ ສງກມິ ນາຄໍ;

ສງກນ຺ເຕວ ຣຸລ຺ເລ ນາໂຄ, ຕຕ຺ເຖວ ປຕິ ກຸມ຺ຍາ;

ເວຍ຺ຍລ຺ຊນິກາໂຈ, ຍຖາ ຕຖາ ອຫຸ ນາໂຄ”ຕິ.

ອຖ ຣາຊາ ອາກາສໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ໂພຣິມຕ຺ທໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ປາຜິຫາຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ກາຣທ຺ວາຊສ຺ສ ຖຸຕິ ກໂຣນ຺ໂຕ ອາຫ –

໑໒.

“ກາລິງໂຄ ຣາຊາ ກາລິງຄໍ, ພຸຣາຫ຺ມຕໍ ເອຕທໂວຈ;

ຕ຺ວເມວ ອສິ ສມ຺ພຸທ຺ໂຮ, ສພ຺ພລ຺ລູ ສພ຺ພທສ຺ສາວີ”ຕິ.

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຕໍ ອນທິວາເສນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕາມໍ ນິຈ຺ຝຖາເນ ຖເປຕ຺ວາ ພຸທ຺ເຮເຍວ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ວຕ຺ເຕາສີ. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

໑໓.

“ຕໍ ອນທິວາເສນ຺ໂຕ ກາລິງຄ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອິທມໂວຈ;

ເວຍ຺ຍລ຺ຊນິກາ ທິ ມຍໍ, ພ຺ທ຺ຘາ ສພ຺ພລ຺ລ຺ໂນ ມຫາຣາຊ຿

໑໐຿

‘‘ສພ຺ພລ຺ລູ ສພ຺ພວິທູ ຈ, ພ຺ທ຺ຘາ ນ ລກ຺ຂເຓນ ຊານນ຺ຕິ;

ອາຄມພລສາ ຫິ ມຍໍ, ພ຺ທ຺ຘາ ສພ຺ພໍ ປ຺ຊານນ຺ຕີ’’ຕິ຿

ຕຕ຺ຄ ເວຍ຺ຍລ຺ຊນິກາຕິ ມຫາຣາຊ, ມຍໍ ພ຺ຍລ຺ຊນໍ ທິສ຺ວາ ພ຺ຍາກຣຓສມຕ຺ຄາ ສ຺ຕພ຺ທ຺ຘາ ນາມ, ພ຺ທ຺ຘາ ປນ ສພ຺ພລ຺ລູ ສພ຺ພວິທູ຿ ພ຺ທ຺ຘາ ຫິ ອຕີຕາທິເກທໍ ສພ຺ພໍ ຊານນ຺ຕິ ເຈວ ປສ຺ສນ຺ຕິ ຈ, ສພ຺ພລ຺ລ຺ຕລ຺ຓາເຓນ ເຕ ສພ຺ພໍ ຊານນ຺ຕິ, ນ ລກ຺ຂເຓນ຿ ມຍໍ ປນ ອາຄມພລສາ ອຕ຺ຕໂນ ສິປ຺ປພເລເນວ ຊານາມ, ຕລ຺ຈ ເອກເທສເມວ, ພ຺ທ຺ຘາ ປນ ສພ຺ພໍ ປ຺ຊານນ຺ຕີຕິ຿

ຣາຊາ ພ຺ທ຺ຘຄ຺ເຓ ສ຺ຕ຺ວາ ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫ຺ຕ຺ວາ ສກລຈກ຺ກວາລຄວາສິເກຫີ ພຫ຺ຄນ຺ຘມາລໍ ອາຫຣາເປ຺ຕ຺ວາ ມຫາໂພຘິມຓ຺ເຘ ສຕ຺ຕາຫໍ ວສິຕ຺ວາ ມຫາໂພຘິປູຊໍ ກາເຣສິ຿ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໑໑຿

‘‘ມຫຍິຕ຺ວາ ສມ຺ໂພຘິ, ນານາຕ຺ຣິເຍຫິ ວຊ຺ຊມາເນຫິ;

ມາລາວິເລປນໍ ອພິຫຣິຕ຺ວາ, ອຖ ຣາຊາ ມນ຺ປາຍາສິ຿

໑໔຿

‘‘ສຕ຺ຖິ ວາຫສຫສ຺ສານິ, ປຸປ຺ຜານໍ ສນ຺ນິປາຕຍິ;

ປູເຊສິ ຣາຊາ ກາລິງ຺ໂຄ, ໂພຘິມຓ຺ຘມນ຺ຕ຺ຕຣ’’ນ຺ຕິ຿

ຕຕ຺ຄ ມນ຺ປາຍາສີຕິ ມາຕາປິຕູນໍ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ຿ ໂສ ມຫາໂພຘິມຓ຺ເຘ ອຍ຺ຄາຣສຫຕ຺ຖໍ ສ຺ວຓ຺ຓຕ຺ຖມ຺ກໍ ອຸສ຺ສາເປສິ຿ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕຣຕນມຍາ ເວທິກາ ກາເຣສິ, ຣຕນມິສ຺ສກໍ ວາລຸກໍ ໂອກິຣາເປ຺ຕ຺ວາ ປາກາຣປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ກາເຣສິ, ສຕ຺ຕຣຕນມຍໍ ທ຺ວາຣໂກ຺ຍຄ຺ກໍ ກາເຣສິ, ເທວສິກໍ ປຸປ຺ຜານໍ ສຕ຺ຖິວາຫສຫສ຺ສານິ ສນ຺ນິປາຕຍິ, ເອວໍ ໂພຘິມຓ຺ຘໍ ປູເຊສິ຿ ປາລຸອິຍໍ ປນ ‘‘ສຕ຺ຖິ ວາຫສຫສ຺ສານິ ປຸປ຺ຜານ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ອາຄຕໍ຿

ເອວໍ ມຫາໂພຘິປູຊໍ ກຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ອຍ຺ຍກາຍ຺ຍິເກ ຈ ອາທາຍ ທນ຺ຕປ຺ຣເມວ ອາເນຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸລ຺ຍານິ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິງສກາວເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຿

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ອານນ຺ໂທ ໂພຘິປູຊໍ ກາເຣສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມາຕາວກກາລິງ຺ໂຄ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ກາລິງ຺ຄກາຣທ຺ວາໂຊ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ຿

ກາລິງ຺ຄໂພຘິຊາຕກວຕ຺ຓນາ ຉຄ຺ຄາ຿

[໔໑໐] ກ຿ ອກິຕ຺ຕິຊາຕກວຕ຺ຓນາ

ອກິຕ຺ຕີທິສ຺ວາ ສມ຺ມນ຺ຕນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ທານປຕີ ອຸປາສກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຿ ໂສ

ກິຣ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ປຣິໂຍສານທິວເສ ອຣິຍສງ຺ຆສ຺ສ ສພ຺ພປຣິກ຺ຂາເຣ ອທາສິຯ ອຖສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ປຣິສມຊ຺ເຊເຍວ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ‘‘ອຸປາສກ, ມຫາ ເຕ ປຣິຈ຺ຈາໂຄ, ອໂຫ ທຸກ຺ກຣໍ ຕຍາ ກຕໍ, ອຍຎ຺ຫິ ທານວໍໂສ ນາມ ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕານໍ ວໍໂສ, ທານໍ ນາມ ຄິຫິນາປິ ປພ຺ພຊິເຕນາປິ ທາຕພ຺ພເມວຯ ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ປນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຣຎ຺ເຎ ວສນ຺ຕາປິ ອໂລຓກໍ ວິຘູປນໍ ອຸທກມຕ຺ຕສິຕ຺ຕໍ ກາຣປຓ຺ຓໍ ຂາທມານາປິ ສມ຺ປຕ຺ຕຍາຈການໍ ຍາວທຕ຺ຖໍ ທຕ຺ວາ ສຍໍ ປີຕິສຸເຂນ ຍາປຍິໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິທໍ ຕາວ ສພ຺ພປຣິກ຺ຂາຣທານໍ ມຫາຊນສ຺ສ ປາກຏໍ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ອປາກຏໍ, ຕໍ ໂນ ກເຖຖາ’’ຕິ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອສີຕິໂກຏິວິຠວສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓມຫາສາລສ຺ສ ກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ‘‘ອກິຕ຺ຕິ’’ຕິສ຺ສ ນາມໍ ກຣິໍສຸຯ ຕສ຺ສ ປທສາ ຄມນກາເລ ຠຄິນີປິ ຊາຍິ, ‘‘ຍສວຕີ’’ຕິສ຺ສາ ນາມໍ ກຣິໍສຸຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ໂສຬສວສ຺ສກາເລ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຄມິຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ກາລມກໍສຸຯ ໂສ ເຕສໍ ເປຕກິຈ຺ຈານິ ກາເຣຕ຺ວາ ຘນວິໂລກນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ‘‘ອສຸໂກ ນາມ ເອຕ຺ຕກໍ ຘນໍ ສຓ຺ຐເປຕ຺ວາ ອຕີໂຕ, ອສຸໂກ ເອຕ຺ຕກ’’ນ຺ຕິ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ຘນເມວ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ນ ຘນສ຺ສ ສໍຫາຣກາ, ສພ຺ເພ ອິມໍ ຘນໍ ປຫາເຍວ ຄຕາ, ອຫໍ ປນ ຕໍ ອາທາຍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ກນິຏ຺ຐໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວໍ ອິມໍ ຘນໍ ປຏິປຊ຺ຊາຫີ’’ຕິ ອາຫ ຯ ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ປນ ໂກ ອຊ຺ຌາສໂຍ’’ຕິ? ‘‘ປພ຺ພຊິຕຸກາໂມມ຺ຫີ’’ຕິຯ ‘‘ຠາຕິກ, ອຫໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ຉຑ຺ຑິຕໍ ເຂຬໍ ນ ສິຣສາ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉາມິ, ນ ເມ ອິມິນາ ອຕ຺ໂຖ, ອຫມ຺ປິ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ຣາຊານໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຠຣິໍ ຈຣາເປສິ ‘‘ຘເນນ ອຕ຺ຖິກາ ອກິຕ຺ຕິປຓ຺ຑິຕສ຺ສ ເຄຫໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕູ’’ຕິຯ

ໂສ ສຕ຺ຕາຫໍ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຘເນ ອຂີຍມາເນ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອິເມ ສງ຺ຂາຣາ ຂີຍນ຺ຕິ, ກິໍ ເມ ຘນກີຬາຍ, ອຕ຺ຖິກາ ຕໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສນ຺ຕູ’’ຕິ ນິເວສນທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ‘‘ທິນ຺ນຎ຺ເຎວ ຫຣນ຺ຕູ’’ຕິ ສຫິຣຎ຺ຎສຸວຓ຺ຓໍ ເຄຫໍ ປຫາຍ ຎາຕິມຓ຺ຑລສ຺ສ ປຣິເທວນ຺ຕສ຺ສ ຠຄິນິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ພາຣາຓສິໂຕ ນິກ຺ຂມິຯ ເຍນ ທ຺ວາເຣນ ນິກ຺ຂມິ, ຕໍ ອກິຕ຺ຕິທ຺ວາຣໍ ນາມ ຊາຕໍ, ເຍນ ຕິຕ຺ເຖນ ນທິໍ ໂອຕິຓ຺ໂຓ, ຕມ຺ປິ ອກິຕ຺ຕິຕິຕ຺ຖໍ ນາມ ຊາຕໍຯ ໂສ ທ຺ເວ ຕີຓິ ໂຍຊນານິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣມຓີເຍ ຐາເນ ປຓ຺ຓສາລໍ ກຕ຺ວາ ຠຄິນິຍາ ສທ຺ຘິໍ ປພ຺ພຊິຯ ຕສ຺ສ ປພ຺ພຊິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ພຫູຄາມນິຄມຣາຊຘານິວາສິໂນ ປພ຺ພຊິໍສຸຯ ມຫາປຣິວາໂຣ ອໂຫສິ, ມຫາລາຠສກ຺ກາໂຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາທກາໂລ ວິຍ ປວຕ຺ຕິຯ ອຖ ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ອຍໍ ລາຠສກ຺ກາໂຣ ມຫາ, ປຣິວາໂຣປິ ມຫນ຺ໂຕ, ມຍາ ເອກເກເນວ ວິຫຣິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອເວລາຍ ອນ຺ຕມໂສ ຠຄິນິມ຺ປິ ອຊານາເປຕ຺ວາ ເອກໂກວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ທມິຬຣຏ຺ຐໍ ປຕ຺ວາ ກາວີຣປຏ຺ຏນສມີເປ ອຸຍ຺ຍາເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຌານາຠິຎ຺ຎາໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສິຯ ຕຕ຺ຣາປິສ຺ສ ມຫາລາຠສກ຺ກາໂຣ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ໂສ ຕໍ ຊິຄຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນາຄທີປສມີເປ ກາຣທີເປ ໂອຕຣິຯ ຕທາ ກາຣທີໂປ ອຫິທີໂປ ນາມ ອໂຫສິຯ ໂສ ຕຕ຺ຖ ມຫນ຺ຕໍ ກາຣຣຸກ຺ຂໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ປຓ຺ຓສາລໍ ມາເປຕ຺ວາ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ສ ວສນຠາວໍ ນ ໂກຈິ ຊານາຕິຯ ອຖສ຺ສ ກນິຏ຺ຐາ ຠາຕຣໍ ຄເວສມານາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ທມິຬຣຏ຺ຐໍ ປຕ຺ວາ ຕໍ ອທິສ຺ວາ ເຕນ ວສິຕຏ຺ຐາເນເຍວ ວສິ, ຌານໍ ປນ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ

ມຫາສຕ຺ໂຕ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາຍ ກຕ຺ຖຈິ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຜລກາເລ ຜລານິ ຂາທຕິ, ປຕ຺ຕກາເລ ປຕ຺ຕານິ ອຸທກສິຕ຺ຕານິ ຂາທຕິຯ ຕສ຺ສ ສີລເຕເຊນ ສກ຺ກສ຺ສ ປຓ຺ຑຸກມ຺ພລສິລາສນໍ ອຸຓ຺ຫາກາຣໍ ທສ຺ເສສິຯ ສກ຺ໂກ ‘ໂກ ນຸ ໂຂ ມໍ ຐານາ ຈາເວຕຸກາໂມ’ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ອກິຕ຺ຕິປຓ຺ຑິຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິມຕ຺ຖໍ ເອສ ຕາປໂສ ສີລານິ ຣກ຺ຂຕິ, ສກ຺ກຕ຺ຕໍ ນຸ ໂຂ ປຕ຺ເຖຕິ, ອຸທາຫຸ ອຎ຺ຎໍ, ວີມໍສິສ຺ສາມິ ນໍຯ ອຍຎ຺ຫິ ທຸກ຺ເຂນ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປສິ, ອຸທກສິຕ຺ຕານິ ກາຣປຓ຺ຓານິ ຂາທຕິ, ສເຈ ສກ຺ກຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຖຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ສິຕ຺ຕປຕ຺ຕານິ ມຍ຺ຫໍ ທສ຺ສຕິ, ໂນ ເຈ, ນ ທສ຺ສຕີ’’ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓວຓ຺ເຓນ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ກາຣປຓ຺ຓານິ ເສເທຕ຺ວາ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ‘‘ສີຕລຠູຕານິ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຓ຺ຓສາລທ຺ວາເຣ ນິສີທິຯ ອຖສ຺ສ ປຸຣໂຕ ສກ຺ໂກ ຠິກ຺ຂາຍ ອຏ຺ຐາສິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ລາຠາ ວຕ ເມ, ໂຍຫໍ ຍາຈກໍ ປສ຺ສາມິ, ອຊ຺ຊ ເມ ມໂນຣຖໍ ມຕ຺ຖກໍ ປາເປຕ຺ວາ ທານໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ປກ຺ກຠາຊເນເນວ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ເມ ທານໍ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓສ຺ສ ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕູ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອເສເສຕ຺ວາວ ຕສ຺ສ ຠາຊເນ ປກ຺ຂິປິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣຘາຍິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕປິ ຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ປຸນ ອປຈິຕ຺ວາ ປີຕິສຸເຂເນວ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ປຈິຕ຺ວາ ຕເຖວ ປຓ຺ຓສາລທ຺ວາເຣ ນິສີທິຯ

ສກ຺ໂກ ປຸນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓເວເສນ ອຄມາສິຯ ປຸນປິສ຺ສ ທຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕເຖວ ວີຕິນາເມສິຯ ຕຕິຍທິວເສປິ ຕເຖວ ທຕ຺ວາ ‘‘ອໂຫ ເມ ລາຠາ ວຕ, ກາຣປຓ຺ຓານິ ນິສ຺ສາຍ ມຫນ຺ຕໍ ປຸຎ຺ຎໍ ປສຸຕ’’ນ຺ຕິ ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕໂຍ ທິວເສ ອນາຫາຣຕາຍ

ທຸພ຺ພໂລປິ ສມາໂນ ມຊ຺ຌນ຺ຫິກສມເຍ ປຕ຺ຕສາລໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ທານໍ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ປຕ຺ຕສາລທ຺ວາເຣ ນິສີທິ. ສກ຺ໂກປິ ຈິນ຺ເຕສິ ''ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຕໂຍ ທິວເສ ນິຣາຫາໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ເອວໍ ທຸພ຺ພໂລປິ ທານໍ ເທນ຺ໂຕ ຕຸຏ຺ຐຈິຕ຺ໂຕວ ເທຕິ, ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຍ຺ຎຖຕ຺ຕມ຺ປິ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ອິມໍ 'ອິທໍ ນາມ ປຕ຺ເຖຕ຺ວາ ເທຕີ'ຕິ ນ ຊານາມິ, ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອຊ຺ຌາສຍມສ຺ສ ສຸຕ຺ວາ ທານກາຣຓໍ ຊານິສ຺ສາມີ''ຕິ. ໂສ ມຊ຺ຌນ຺ຫິເກ ວີຕິວຕ຺ເຕ ມຫນ຺ເຕນ ສິຣິໂສຠຄ຺ເຄນ ຄຄນຕເລ ຕຣຸຓສູຣິໂຍ ວິຍ ຊລມາໂນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຣໂຕວ ຐຕ຺ວາ ''ອມ຺ໂຠ ຕາປສ, ເອວໍ ອຸຓ຺ຫວາເຕ ປຫຣນ຺ເຕ ເອວຣູເປ ໂລຓຊລປຣິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ອຣຍ຺ເຎ ກິມຕ຺ຖໍ ຕໂປກມ຺ມໍ ກໂຣສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໓.

''ອກິຕ຺ຕີ ທິສ຺ວາ ສມ຺ມນ຺ຕໍ, ສກ຺ໂກ ຠູຕປ຺ຕີ ພ຺ຣວິ;

ກິໍ ປຕ຺ຖຍໍ ມຫາພ຺ຣຫ຺ເມ, ເອໂກ ສມ຺ມສິ ຆມ຺ມນີ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກິໍ ປຕ຺ຖຍນ຺ຕິ ກິໍ ມນຸສ຺ສສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ, ອຸທາຫຸ ສກ຺ກສມ຺ປຕ຺ຕິອາທີນໍ ອຍ຺ຎຕຣນ຺ຕິ.

ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສກ຺ກຠາວຍ຺ຈສ຺ສ ຎຕ຺ວາ ''ນາຫໍ ເອຕາ ສມ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ປຕ຺ເຖມິ, ສພ຺ພຍ຺ຎຸຕໍ ປນ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ຕໂປກມ຺ມໍ ກໂຣມີ''ຕິ ປກາເສຕຸໍ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໗໔.

''ທຸກ຺ໂຂ ປຸນພ຺ຠໂວ ສກ຺ກ, ສຣີຣສ຺ສ ຈ ເຠທນໍ;

ສມ຺ໂມຫມຣຓໍ ທຸກ຺ຂໍ, ຕສ຺ມາ ສມ຺ມາມິ ວາສວາ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຊາຕິ ຂນ຺ຘານໍ ເຠທນໍ ສມ຺ໂມຫມຣຓຍ຺ຈ ທຸກ຺ຂໍ, ຕສ຺ມາ ຍຕ຺ເຖຕານິ ນຕ຺ຖິ, ຕໍ ນິພ຺ພານໍ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ອິຘ ສມ຺ມາມີຕິ ເອວໍ ອຕ຺ຕໂນ ນິພ຺ພານຊ຺ຌາສຍໍ ທີເປຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສກ຺ໂກ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ ''ສພ຺ພຠເວສຸ ກິຣາຍໍ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕ ນິພ຺ພານຕ຺ຖາຍ ອຣຍ຺ເຎ ວິຫຣຕິ, ວຣມສ຺ສ ທສ຺ສາມີ''ຕິ ວເຣນ ນິມນ຺ເຕນ຺ໂຕ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໗໕.

''ເອຕສ຺ມິໍ ເຕ ສຸລປິເຕ, ປຕິຣູເປ ສຸຠາສິເຕ;

ວຣໍ ກສ຺ສປ ເຕ ທມ຺ມິ, ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ມນສິຈ຺ຉສີ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ມນສິຈ຺ຉສີຕິ ຍໍ ມນສາ ອິຈ຺ຉສິ, ຕໍ ທມ຺ມິ, ວຣໍ ຄຓ຺ຫາຫີຕິ.

ມຫາສຕ຺ໂຕ ວຣໍ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໗໖.

''ວຣຍ຺ເຈ ເມ ອໂທ ສກ຺ກ, ສພ຺ພຠູຕານມິສ຺ສຣ;

ເຍນ ປຸຕ‍ຸເຕ ຈ ທາເຣ ຈ, ສນສລ‍ຸລໍ ປິຍານິ ຈ;

ລທ‍ຸຊາ ນຣາ ນ ຕປ‍ຸປ‍ນ‍ຸຕິ, ໂສ ໂລໂກ ນ ມຍິ ວເສ’’ຕິ.

ຕຕ‍ຖ ວຣລ‍ຸເຈ ເມ ອໂຫຕີ ສເຈ ວຣໍ ມຍ‍ຸຫໍ ເທສິ. ປິຍານິ ຈາຕິ ອລ‍ຸລານິ ຈ ຍານິ ປິຍກາຕ‍ຫານິ. ນ ຕປ‍ຸປ‍ນ‍ຸຕີຕິ ປ‍ຸນປ‍ຸປ‍ຸນໍ ປ‍ຸຕ‍ຕາທໂຍ ປຕ‍ເຖນ‍ຸຕີເຍວ, ນ ຕິຕ‍ຕິ ອ‍ຸປຄຈ‍ຊນ‍ຸຕີ. ນ ມຍິ ວເສຕີ ມຍິ ມາ ວສຕ‍ຸ ມາ ອ‍ຸປ‍ຸປ‍ຊ‍ຊຕ‍ຸ.

ອຖສ‍ສ ສກ‍ໂກ ຕ‍ສ‍ສິຕ‍ວາ ອ‍ຸຕ‍ຕຣິມ‍ປິ ວຣໍ ເທນ‍ໂຕ ມຫາສຕ‍ໂຕ ຈ ວຣໍ ຄຕ‍ຫນ‍ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອການ‍ສ‍ຸ –

໒໗.

‘‘ເອຕສ‍ມິ ເຕ ສ‍ລປິເຕ, ປຕິຣ‍ູເປ ສ‍ຸການສິເຕ;

ວຣໍ ກສ‍ສປ ເຕ ທມ‍ມິ, ຍໍ ກິລ‍ຈິ ມນສິຈ‍ຊສິ.

໒໘.

‘‘ວຣລ‍ຸເຈ ເມ ອໂທ ສກ‍ກ, ສພ‍ພກ‍ູຕານມິສ‍ສຣ;

ເຂຕ‍ຕໍ ວຕ‍ຖ‍ຸໍ ຫິຣລ‍ຸລລ‍ຸຈ, ຄວາສ‍ສໍ ທາສໂປຣິສໍ;

ເຍນ ຊາເຕນ ຊິຍນ‍ຸຕິ, ໂສ ໂທໂສ ນ ມຍິ ວເສ.

໒໙.

‘‘ເອຕສ‍ມິ ເຕ ສ‍ລປິເຕ, ປຕິຣ‍ູເປ ສ‍ຸການສິເຕ;

ວຣໍ ກສ‍ສປ ເຕ ທມ‍ມິ, ຍໍ ກິລ‍ຈິ ມນສິຈ‍ຊສິ.

໓໐.

‘‘ວຣລ‍ຸເຈ ເມ ອໂທ ສກ‍ກ, ສພ‍ພກ‍ູຕານມິສ‍ສຣ;

ພາລໍ ນ ປ‍ສ‍ເສ ນ ສ‍ຸເຕ, ນ ຈ ພາເລນ ສໍວເສ;

ພາເລນລ‍ຸລາປສລ‍ຸລາປໍ, ນ ກເຣ ນ ຈ ໂຣຈເຍ.

໓໑.

‘‘ກິ ນ‍ຸ ເຕ ອກຣໍ ພາໂລ, ວທ ກສ‍ສປ ການຣຕໍ;

ເກນ ກສ‍ສປ ພາລສ‍ສ, ທສ‍ສນໍ ນາກິກ‍ງຂສິ.

ລ໔໗

‘‘ອນຍໍ ນຍຕິ ທຸມ຺ເມໂຣ, ອສຸຣາຍໍ ນິຍຸຍຸຊຕິ;

ທຸນ຺ນໂຍ ເສຍ຺ຍໂສ ໂຫຕິ, ສມ຺ມາ ວຸຕ຺ໂຕ ປກຸປ຺ປຕິ;

ວິນຍໍ ໂສ ນ ຊານາຕິ, ສາທຸ ຕສ຺ສ ອທສ຺ສນໍ໚

ລ໔໘

‘‘ເອຕສ຺ມິ ເຕ ສຸລປິເຕ, ປ໌ຕິຣູເປ ສຸກາສິເຕ;

ວຣໍ ກສ຺ສປ ເຕ ທມ຺ມິ, ຍໍ ກິຍຸຈິ ມນສິຈ຺ຉສີ໚

ລ໔໙

‘‘ວຣຍຸເຈ ເມ ອໂທ ສກ຺ກ, ສພ຺ພກູຕານມິສ຺ສຣ;

ສີຣໍ ປສ຺ເສ ສຸເຕາ ສີຣໍ, ສີເຣນ ສທ ສໍວເສ;

ສີເຣນລຸລາປສລຸລາປໍ, ຕໍ ກເຣ ຕຍຸຈ ໂຣຈເຍ໚

ລ໔໙

‘‘ກິ ນຸ ເຕ ອກຣໍ ສີໂຣ, ວທ ກສ຺ສປ ກາຣຕໍ;

ເກນ ກສ຺ສປ ສີຣສ຺ສ, ທສ຺ສນໍ ອກິກງຂສີ໚

ລ໕໐

‘‘ນຍໍ ນຍຕິ ເມທາວີ, ອສຸຣາຍໍ ນ ຍຸຍຸຊຕິ;

ສຸນໂຍ ເສຍ຺ຍໂສ ໂຫຕິ, ສມ຺ມາ ວຸຕ຺ໂຕ ນ ກຸປ຺ປຕິ;

ວິນຍໍ ໂສ ປຊານາຕິ, ສາທຸ ເຕນ ສມາຄໂມ໚

ລ໕໑

‘‘ເອຕສ຺ມິ ເຕ ສຸລປິເຕ, ປ໌ຕິຣູເປ ສຸກາສິເຕ;

ວຣໍ ກສ຺ສປ ເຕ ທມ຺ມິ, ຍໍ ກິຍຸຈິ ມນສິຈ຺ຉສີ໚

໙໗။

‘‘ວຣຌ္ເຈ ເມ ອໂທ ສກ္ກ, ສພ္ພဘູຕານမိສ္သຣ;

ຕໂຕ ຣຕ္ຍາ ວိວສာເນ, ສູຣိຍုຄ္ຄမນံ ປ໌ຕິ;

ທິພ္ພາ ဘက္ခາ ປາຕຸກເວယ္ယုံ, ສີລວນ္ໂຕ ຈ ယာຈກາ။

໙໘။

‘‘ທທໂຕ ເມ ນ ຂີເຍຖ, ທຕ္ວာ ນာນု຺ຕເປ္ຍໍ;

ທທံ ຈິຕ္ຕံ ປ໌ສາເທຍ္ຍံ, ເອຕံ ສກ္ກ ວຣံ ວເຣ။

໑໐໐။

‘‘ເອຕສ္မိ ເຕ ສ္ລປີເຕ, ປ໌ຕິຣູເປ ສ္ກາສິເຕ;

ວຣံ ກສ္သປ໌ ເຕ ທမ္မိ, ຍံ ກິລ္ຈິ မနສိຈ္ຊသီ။

໑໐໑။

‘‘ວຣຌ္ເຈ ເມ ອໂທ ສກ္ກ, ສພ္ພဘູຕານမိສ္သຣ;

ນ မံ ປုນ ອုເປယ္ຍາສີ, ເອຕံ ສກ္ກ ວຣံ ວເຣ။

໑໐໔။

‘‘ພຫູທိ ວຕຈຣິຍາທິ, ນຣາ ຈ ອຖ ນາຣိໂຍ;

ທສ္ສນံ ອກິກງ္ຂນ္ຕິ, ກိ ນု ເມ ທສ္ສເນ ກယံ။

໑໐໕။

‘‘ຕံ ຕາທိສံ ເທວວဏ္ณံ, ສພ္ພကာမသမိဒ္ဓိနံ;

ທິສ္ວာ ຕໂປ ປ໌မဇ္ເຊယ္ຍံ, ເອຕံ ເຕ ທສ္ສເນ ກယ’’န္ຕິ။

ຕຕ္ຖ ເຍນ ဉာເຕນာຕိ ເຍນ ຈິຕ္ເຕນ ဉາເຕນ ກຸທ္ຊາ ສຕ္ຕາ ປາဏາວသາທີນံ ກຕຕ္ຕາ ຣາဇທဏ္ฑາວເສນ ວິສຂາທນາທີທິ ວາ ອຕ္ຕໂນ မຣဏາວເສນ ເອຕານິ ເຂຕ္ຕາທີນິ ຊີຍນ္ຕິ, ໂສ ໂທໂສ မຍိ ນ ວເສယ္ຍາຕິ ຍາຈຕີ။ ນ ສ္ເຕຕິ ອສ္ກຄ္ຄາເນ ນາມ ວສຕິຕີປີ ອິເມທິ ກາຣເຕທິ ນ ສ္ເຕຍ္ຍံ။ ກິ ນု ເຕ ອກຣນ္ຕິ ກິ ນຸ ຕວ ພາເລນ မာຕາ မາຣິຕາ, ອုທາဟု ຕວ ປີຕາ, ອຍ္ສံ ວາ ປນ ເຕ ກິ ນາມ ອນຕ္ຖံ ພາໂລ ອກຣံ။

ອນຍໍ ນຍຕີຕິ ອກາຣຕໍ ''ກາຣຕ''ນ຺ຕິ ຄຕ຺ຫາຕິ, ປາຕາຕິປາຕາຫີນິ ກຕ຺ວາ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປ຺ສ຺ສາມີຕິ ເອວຣູປານິ ອນຕ຺ຖກມ຺ມານິ ຈິນ຺ເຕຕິ. ອຣຸຣາຍນ຺ຕິ ສຫ຺ຄາຣຸຣສີລຣຸຣປຄ຺ຄາຣຸເຣສຸ ອໂຍເຊຕ຺ວາ ອໂຍເຄ ນິຍຸຄ຺ຊຕິ. ທຸນ຺ນໂຍ ເສຍ຺ຍໂສ ໂຫຕີຕິ ທຸນ຺ນໂຍເວ ຕສ຺ສ ເສຍ຺ໂຍ ໂຫຕິ. ປຄ຺ຈ ທຸສ຺ສີລກມ຺ມານິ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕນເມວ ເສຍ຺ໂຍຕິ ຄຕ຺ຫາຕິ, ທິຕປ຺ຜິປຕ຺ຕິຍາ ວາ ທຸນ຺ນໂຍ ໂຫຕິ ເນຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຕຍ຺ໂຍ. ສມ຺ມາ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ເຫຕຸນາ ກາຣເຕນ ວຸຕ຺ໂຕ ກຸປ຺ປຕິ. ວິນຍນ຺ຕິ ''ເອວໍ ອກິກ຺ກມິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ອາທິກໍ ອາຈາຣວິນຍໍ ນ ຊານາຕິ, ໂອວາທຄ຺ຈ ນ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉຕິ. ສາຣຸ ຕສ຺ສາຕິ ເອເຕຫິ ກາຣເຕຫິ ຕສ຺ສ ອທສ຺ສນເມວ ສາຣຸ.

ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນໍ ປຕິຕິ ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນເວລາຍ. ທິພ຺ພາ ກກ຺ຂາຕິ ທິພ຺ພໂກຊນໍ ຍາຈກາຕິ ຕສ຺ສ ທິພ຺ພໂກຊນສ຺ສ ປຜິຄ຺ຄາຫກາ. ວຕຈຣິຍາທີຕິ ທານສີເລົາໂປສຖກມ຺ເມທີ. ທສ຺ສນໍ ອກິກ຺ງຂນ຺ຕີຕີ ທສ຺ສນໍ ມມ ອກິກ຺ງຂນ຺ຕີ. ຕໍ ຕາທິສນ຺ຕີ ເອວຣູປໍ ທິພ຺ພາລງກາຣວິກູສິຕໍ. ປມຊ຺ເຊຍ຺ຍນ຺ຕີ ປມາທໍ ອາປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍໍ. ຕວ ສິຣິສມ຺ປຕ຺ຕຶ ປຕ຺ເຖຍ຺ຍໍ, ເອວໍ ນິພ຺ພານຕ຺ຖາຍ ປວຕ຺ຕິເຕ ຕ ໂປກມ຺ເມ ສກ຺ກຍ຺ຄານໍ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ປມຕ຺ໂຕ ນາມ ກເວຍ຺ຍໍ, ເອຕໍ ຕວ ທສ຺ສເນ ມຍ຺ຫໍ ກຍນ຺ຕິ.

ສກ຺ໂກ ''ສາຣຸ, ກນ຺ເຕ, ອິໂຕ ປຍ຺ຄາຍ ນ ເຕ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄມິສ຺ສາມາ''ຕິ ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຂມາເປຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ມຫາສຕ຺ໂຕ ຍາວຊີວໍ ຕຕ຺ເຖວ ວສນ຺ໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣ ກາເວຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຄມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສີ – ''ຕທາ ສກ຺ໂກ ອນຸຣຸທ຺ໂຣ ອໂຫສິ, ອກິຕ຺ຕິປຕ຺ທິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນ຺ຕິ.

ອກິຕ຺ຕິຊາຕກວຕ຺ຕນາ ສຕ຺ຕມາ.

[໔໘໑] ໘. ຕກ຺ກາຣິຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອຫເມວ ທຸພ຺ກາສິຕໍ ກາສີ ພາໂລຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂກກາລິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ເອກສ຺ມິຄ຺ຫິ ອນ຺ໂຕວສ຺ເສ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ ຄຕໍ ປຫາຍ ວິວິຕ຺ຕາວາສໍ ວສິຕຸກາມາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ໂກກາລິກຣຍ຺ເຖ ໂກກາລິກສ຺ສ ວສນຍ຺ຄານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ເອວມາຫໍສຸ ''ອາວຸໂສ ໂກກາລິກ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອມ຺ຫາກໍ, ອມ຺ເຫ ຈ ນິສ຺ສາຍ ຕວ ຜາສຸວິຫາໂຣ ກວິສ຺ສຕິ, ອິມໍ ເຕມາສໍ ອິຄ ວເສຍ຺ຍາມາ''ຕິ. ''ໂກ ປນາວຸໂສ, ມໍ ນິສ຺ສາຍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຜາສຸວິຫາໂຣ''ຕິ. ສເຈ ຕ຺ວໍ ອາວຸໂສ ''ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ ອິຄ ວິຫຣນ຺ຕີ''ຕິ ກສ຺ສຈິ ນາໂຣເຈຍ຺ຍາສີ, ມຍໍ ສຸຂໍ ວິຫເຣຍ຺ຍາມ, ອຍໍ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອມ຺ຫາກໍ ຜາສຸວິຫາໂຣຕິ. ''ອຖ ຕຸມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ມຍ຺ຫໍ ໂກ ຜາສຸວິຫາໂຣ''ຕິ? ''ມຍໍ ຕຸຍ຺ຫໍ ອນ຺ໂຕເຕມາສໍ ຄມ຺ມໍ ວາເຈສ຺ສາມ, ຄມ຺ມກຖໍ ກເຖສ຺ສາມ, ເອສ ຕຸຍ຺ຫໍ ອມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ຜາສຸວິຫາໂຣ''ຕິ. ''ວສຖາວຸໂສ, ຍຖາຊ຺ຊາສເຍນາ''ຕິ. ໂສ ເຕສໍ ປຕິຣູປໍ ເສນາສນໍ ອທາສິ. ເຕ ຜລສມາປຕ຺ຕິສຸເຂນ ສຸຂໍ ວສິສຸ. ໂກຈິ ເນສໍ ຕຕ຺ຖ ວສນກາວໍ ນ ຊານາຕິ.

ເຕ ວຸຕ຺ຖວສ຺ສາ ປວາເຣຕ຺ວາ ''ອາວຸໂສ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ສຸຂໍ ວຸຕ຺ຖາມ຺ຫ, ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕຸໍ ຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ ຕໍ ອາປ຺ຸຈ຺ຉິສຸ. ໂສ ''ສາຣູ''ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕ ອາທາຍ ຣຸຣຄາເມ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣີ. ເຖຣາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາ ຄາມໂຕ ນິກ຺ຂມິສຸ. ໂກກາລິໂກ ເຕ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ອາໂຣເຈສິ ''ອຸປາສກາ, ຕຸມ຺ເຫ ຕິຣຈ຺ຉານສທິສາ, ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວເກ ເຕມາສໍ ຣຸຣວິຫາເຣ ວສນ຺ເຕ ນ ຊານິຕ຺ຖ, ອິທານິ ເຕ ຄຕາ''ຕິ. ມນຸສ຺ສາ ''ກສ຺ມາ ປນ, ກນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ນາໂຣຈິຕ຺ຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ພຫຸໍ ສປ຺ປິເຕລາທິເກສຊ຺ຊຄ຺ເຈວ ວຕ຺ຖຈ຺ຉາທນຄ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ເຖເຣ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ''ຂມຖ ໂນ, ກນ຺ເຕ, ມຍໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຄ຺ຄສາວກກາວໍ ນ ຊານາມ, ອຊ຺ຊ ໂນ ໂກກາລິກກທນ຺ຕສ຺ສ ວຈເນນ ຄາຕາ, ອມ຺ຫາກໍ ອນຸກມ຺ປາຍ ອິມານິ ເກສຊ຺ຊວຕ຺ຖຈ຺ຉາທນານິ ຄຕ຺ຫຖາ''ຕິ ອາຫໍສຸ.

ໂກກາລິໂກ ''ເຖຣາ ອປ຺ປິຈ຺ຉາ ສນ຺ຕຸຍ຺ຄາ, ອິມານິ ວຕ຺ຖານິ ອຕ຺ຕນາ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ທສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຸປາສເກຫິ ສທ຺ຄິເຍວ ເຖຣານໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄໂຕ. ເຖຣາ ກິກ຺ຂຸປຣິປາຈິຕຕ຺ຕາ ຕໂຕ ກິຄ຺ຈິ ເນວ ອຕ຺ຕນາ ຄຕ຺ຫີສຸ, ນ ໂກກາລິກສ຺ສ ທາເປ ສຸໍ. ອຸປາສກາ ''ກນ຺ເຕ, ອິທານິ ອຄຕ຺ຫນ຺ຕາ ປຸນ ອມ຺ຫາກໍ ອນຸກມ຺ປາຍ ອິຄ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຖ''ຕິ ຍາຈິສຸ. ເຖຣາ ອນຄິວາເສຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມິສຸ. ໂກກາລິໂກ ''ອິເມ ເຖຣາ ອຕ຺ຕນາ ອຄຕ຺ຫນ຺ຕາ ມຍ຺ຫໍ ນ ທາເປສຸ''ນ຺ຕິ ອາຄາຕໍ ພນ຺ຄີ. ເຖ

ຣາປິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ໂຖກໍ ວສິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາເຣ ປຎ຺ຈຠິກ຺ຂຸສເຕ ຈ ອາທາຍ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ເສນ ສທ຺ຘຶ ຈາຣິກໍ ຈຣມານາ
ໂກກາລິກຣຏ຺ຐໍ ປຕ຺ຕາຯ ເຕ ອຸປາສກາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ເຖເຣ ອາທາຍ ຕເມວ ວິຫາຣໍ ເນຕ຺ວາ ເທວສິກໍ ມຫາສກ຺ກາຣໍ
ກຣຶສຸຯ ປຫຸຕໍ ເຠສຊ຺ຊວຕ຺ຖຈ຺ຉາທນໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ເຖເຣຫິ ສທ຺ຘຶ ອາຄຕຠິກ຺ຂູ ຈີວຣານິ ວິຈາເຣນ຺ຕາ ສທ຺ຘຶ ອາຄຕານໍ
ຠິກ຺ຂູນຎ຺ເຎວ ເທນ຺ຕິ , ໂກກາລິກສ຺ສ ນ ເທນ຺ຕິ, ເຖຣາປິ ຕສ຺ສ ນ ທາເປນ຺ຕິຯ ໂກກາລິໂກ ຈີວຣໍ ອລຠິຕ຺ວາ ‘‘ປາປິຈ຺ຉາ ສາ
ຣິປຸຕ຺ຕໂມຄ຺ຄລ຺ລານາ, ປຸພ຺ເພ ທີຍມານໍ ລາຠໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອິທານິ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ປູເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ອຎ຺ເຎ ນ ໂອໂລເກນ຺ຕີ’’ຕິ
ເຖເຣ ອກ຺ໂກສຕິ ປຣິຠາສຕິຯ ເຖຣາ ‘‘ອຍໍ ອມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ອກຸສລໍ ປສວຕີ’’ຕິ ສປຣິວາຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ‘‘ອຎ຺ຎໍ, ຠນ຺ເຕ, ກຕິ
ປາຫໍ ວສຖາ’’ຕິ ມນຸສ຺ເສຫິ ຍາຈິຍມານາປິ ນິວຕ຺ຕິຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉຶສຸຯ

ອເຖໂກ ທຫໂຣ ຠິກ຺ຂຸ ອາຫ – ‘‘ອຸປາສກາ, ກຖໍ ເຖຣາ ວສິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ກຸລູປໂກ ເຖໂຣ ອິຘ ອິເມສໍ ວາສໍ ນ ສຫຕີ’’ຕິຯ ເຕ
ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ກິຣ ເຖຣານໍ ອິຘ ວາສໍ ນ ສຫຖ, ຄຈ຺ຉຖ ເນ ຂມາເປຕ຺ວາ ນິວຕ຺ເຕຖ, ສເຈ ນ ນິວຕ຺
ເຕຖ, ປລາຍິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ວສຖາ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ໂສ ອຸປາສການໍ ຠເຍນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖເຣ ຍາຈິຯ ເຖຣາ ‘‘ຄຈ຺ຉາວຸໂສ, ນ ມຍໍ
ນິວຕ຺ຕາມາ’’ຕິ ປກ຺ກມິສຸຯ ໂສ ເຖເຣ ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ວິຫາຣເມວ ປຈ຺ຈາຄໂຕຯ ອຖ ນໍ ອຸປາສກາ ປຸຈ຺ຉິສຸ ‘‘ນິວຕ຺ຕິຕາ
ເຕ, ຠນ຺ເຕ, ເຖຣາ’’ຕິຯ ‘‘ນິວຕ຺ເຕຕຸໍ ນາສກ຺ຂຶ ອາວຸໂສ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ‘‘ອິມສ຺ມຶ ປາປຘມ຺ເມ ວສນ຺ເຕ ອິຘ ເປສລາ ຠິກ຺ຂູ ນ
ວສິສ຺ສນ຺ຕິ, ນິກ຺ກຑ຺ຒາມ ນ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມາ ຕ຺ວໍ ອິຘ ວສິ, ອມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ຕຸຍ຺ຫໍ ກິຎ຺ຈິ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ
ໂສ ເຕຫິ ນິກ຺ກຑ຺ຒິໂຕ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ປາປິຈ຺ຉາ, ຠນ຺ເຕ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ
ໂມຄ຺ຄລ຺ລານາ, ປາປິການໍ ອິຈ຺ຉານໍ ວສໍ ຄຕາ’’ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ມາ ເຫວໍ ໂກກາລິກ, ອວຈ, ມາ ເຫວໍ ໂກກາລິກ
ອວຈ, ປສາເທຫິ ໂກກາລິກ, ສາຣິປຸຕ຺ຕໂມຄ຺ຄລ຺ລາເນສຸ ຈິຕ຺ຕໍ, ເຕ ເປສລາ ຠິກ຺ຂູ’’ຕິ ວາເຣຕິຯ ວາຣິໂຕປິ ໂກກາລິໂກ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ,
ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຄ຺ຄສາວການໍ ສທ຺ທຫຖ, ອຫໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ອທ຺ທສໍ, ປາປິຈ຺ຉາ ເອເຕ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນກມ຺ມນ຺ຕາ ທຸສ຺ສີລາ’’ຕິ
ວຕ຺ວາ ຍາວຕຕິຍໍ ສຕ຺ຖາຣາ ວາຣິໂຕປິ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກາມິຯ ຕສ຺ສ ປກ຺ກນ຺ຕມຕ຺ຕສ຺ເສວ ສກລສຣີເຣ
ສາສປມຕ຺ຕາ ປີຬກາ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ວຑ຺ຒິຕ຺ວາ ເພລຸວປກ຺ກມຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຠິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸພ຺ພໂລຫິຕານິ
ປຄ຺ຆຣຶສຸຯ ໂສ ນິຕ຺ຖຸນນ຺ໂຕ ເວທນາປ຺ປຕ຺ໂຕ ເຊຕວນທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ນິປຊ຺ຊິຯ ‘‘ໂກກາລິເກນ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ
ອກ຺ກຸຏ຺ຐາ’’ຕິ ຍາວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ເອກໂກລາຫລໍ ອໂຫສິຯ

ອຖສ຺ສ ອຸປ຺ຊ຺ຌາໂຍ ຕຸຣູ ນາມ ພ຺ຣຫ຺ມາ ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ເຖເຣ ຂມາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ‘‘ໂກກາ
ລິກ, ຜຣຸສໍ ເຕ ກມ຺ມໍ ກຕໍ, ອຄ຺ຄສາວເກ ປສາເທຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ໂກ ປນ ຕ຺ວໍ ອາວຸໂສ’’ຕິ? ‘‘ຕຸຣູ ພ຺ຣຫ຺ມາ ນາມາຫ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ນນຸ
ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ, ຠຄວຕາ ອນາຄາມີຕິ ພ຺ຍາກໂຕ, ອນາຄາມີ ຈ ອນາວຕ຺ຕິຘມ຺ໂມ ອສ຺ມາ ໂລກາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕ຺ວໍ ສງ຺ກາຣຏ຺ຐາເນ
ຍກ຺ເຂ ກວິສ຺ສສີ’’ຕິ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມໍ ອປສາເທສິຯ ໂສ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ວຈນໍ ຄາຫາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ‘‘ຕວ ວາຈາຍ ຕ຺ວຎ຺ເຎວ
ປຎ຺ຎາຍິສ຺ສສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຸທ຺ຘາວາສເມວ ຄໂຕຯ ໂກກາລິໂກປິ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ປທຸມນິຣເຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ຕສ຺ສ ຕຖ
ນິພ຺ພຕ຺ຕກາຣໍ ຎຕ຺ວາ ສຫມ຺ປຕິພ຺ຣຫ຺ມາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ, ສຕ຺ຖາ ຠິກ຺ຂູນໍ ອາໂຣເຈສິຯ ຠິກ຺ຂູ ຕສ຺ສ ອຄຸຓໍ ກເຖນ຺ຕາ
ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ໂກກາລິໂກ ກິຣ ສາຣິປຸຕ຺ຕໂມຄ຺ຄລ຺ລາເນ ອກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ມຸຂໍ ນິສ຺ສາຍ
ປທຸມນິຣເຍ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ
ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ໂກກາລິໂກ ວຈເນນ ຫໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ມຸຂໍ ນິສ຺ສາຍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸໂຠຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ເອສ
ອຕ຺ຕໂນ ມຸຂໍ ນິສ຺ສາຍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸໂຠສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ຕສ຺ສ ປຸໂຣຫິໂຕ ປິງ຺ຄໂລ ນິກ຺ຂນ຺ຕທາໂຐ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ
ອຎ຺ເຎນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓນ ສທ຺ຘຶ ອຕິຈຣິ, ໂສປິ ຕາທິໂສວຯ ປຸໂຣຫິໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຶ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວາເຣນ຺ໂຕປິ ວາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ
ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອິມໍ ມມ ເວຣີ ສຫຕ຺ຖາ ມາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ອຸປາເຍນ ນໍ ມາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຫ ‘‘ມ
ຫາຣາຊ, ຕວ ນຄຣໍ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ອຄ຺ຄນຄຣໍ, ຕ຺ວໍ ອຄ຺ຄຣາຊາ, ເອວໍ ອຄ຺ຄຣຎ຺ໂຎ ນາມ ຕວ ທກ຺ຂິຓທ຺ວາຣໍ ທຸຍຸຕ຺ຕໍ
ອວມງ຺ຄລ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ອາຈຣິຍ, ອິທານິ ກຶ ກາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ມງ຺ຄລໍ ກຕ຺ວາ ໂຍເຊຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ກຶ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິຯ ‘‘ປຸຣາຓທ຺
ວາຣໍ ຫາເຣຕ຺ວາ ມງ຺ຄລຍຸຕ຺ຕານິ ທາຣູນິ ຄເຫຕ຺ວາ ນຄຣປຣິຄ຺ຄາຫການໍ ຠູຕານໍ ພລຶ ທຕ຺ວາ ມງ຺ຄລນກ຺ຂຕ຺ເຕນ ປຕິຏ຺ຐາເປ
ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ເອວໍ ກໂຣຖາ’’ຕິຯ ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກາຣິໂຍ ນາມ ມາຓໂວ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ
ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິຯ ປຸໂຣຫິໂຕ ປຸຣາຓທ຺ວາຣໍ ຫາເຣຕ຺ວາ ນວໍ ນິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອາຫ – ‘‘ນິຏ຺ຐິຕໍ, ເທວ, ທ຺ວາຣໍ, ສ຺ເວ ຠທ຺ທ
ກໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ພລຶ ກຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປຕິຏ຺ຐາເປຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິຯ ‘‘ອາຈຣິຍ, ພລິກມ຺ມຕ຺ຖາຍ ກຶ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏ

ຕິ''ຕິ? ''ເທວ, ມເຫສກ຺ຂໍ ທ຺ວາຣໍ ມເຫສກ຺ຂາຫິ ເທວຕາຫິ ປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ, ເອກໍ ປີງຄລໍ ນິກ຺ຂມ຺ຕທາກໍ ອຸກໂຕວິສຸທ຺ທໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ມາເຣຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມໍສໂລຫິເຕນ ພລິ ກຕ຺ວາ ສຣີຣໍ ເຫຍ຺ຖາ ຂີປິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປຕິຍ຺ຖາເປຕພ຺ພໍ, ເອວໍ ຕຸມ຺ຫາກຍ຺ຈ ນຄຣສ຺ສ ຈ ວຸທ຺ຜິ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ฿ ''ສາຮຸ ອາຈຣິຍ, ເອວຣູປໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ມາເຣຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປຕິຍ຺ຖາເປຫີ''ຕິ฿

ໂສ ຕຸຍ຺ຖມານໂສ ''ສ຺ເວ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕສ຺ສ ປີຍ຺ຖິ ປສ຺ສິສ຺ສາມິ''ຕິ ອຸສ຺ສາຫຊາໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຸຂໍ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຕຸຣິຕຕຸຣິໂຕ ກຣິຍໍ ອາຫ – ''ປາເປ ຈຕ຺ຫາລີ ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ເກນ ສທ຺ຜີ ອກິຣມິສ຺ສສີ, ສ຺ເວ ເຕ ຊາຣໍ ມາເຣຕ຺ວາ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ฿ ''ນິຣປຣາຜໍ ກີການຕາ ມາເຣສ຺ສສີ''ຕິ? ຣາຊາ ''ກລຸອາຣປີງຄລສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ມໍສໂລຫິເຕນ ພລິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ນຄຣທ຺ວາຣໍ ປຕິຍ຺ຖາເປຫີ''ຕິ ອາຫ, ''ຊາໂຣ ຈ ເຕ ກລຸອາຣປີງຄໂລ, ຕໍ ມາເຣຕ຺ວາ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ฿ ສາ ຊາຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ສາສນໍ ປາເຫສີ ''ຣາຊາ ກິຣ ກລຸອາຣປີງຄລໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ມາເຣຕ຺ວາ ພລິ ກາຕຸກາໂມ, ສເຈ ຊີວິຕຸກາໂມ, ອຍ຺ເຍປິ ຕຍາ ສທິເສ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ກາລສ຺ເສວ ປລາຍສ຺ສູ''ຕິ฿ ໂສ ຕຖາ ອກາສິ฿ ຕໍ ນຄເຣ ປາກຍໍ ອໂຫສິ, ສກລນຄຣໂຕ ສພ຺ເພ ກລຸອາຣປີງຄລາ ປລາຍິສຸ฿

ປຸໂຣຫິໂຕ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕສ຺ສ ປລາຕກາວໍ ອຊານິຕ຺ວາ ປາໂຕວ ຣາຊານໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ''ເທວ, ອສຸກຍ຺ຖາເນ ກລຸອາຣປີງຄໂລ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ຄຕ຺ຫາເປຖາ''ຕິ ອາຫ฿ ຣາຊາ ອມຈ຺ເຈ ເປເສສິ฿ ເຕ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ປລາໂຕ ກິຣາ''ຕິ ອາໂຣເຈສຸໍ฿ ''ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ອຸປຜາເຣຖາ''ຕິ ສກລນຄຣໍ ອຸປຜາເຣນ຺ຕາປິ ນ ປສ຺ສິສຸ฿ ຕໂຕ ''ອຍ຺ຍໍ ອຸປຜາເຣຖາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ເທວ, ຖເປຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິຕໍ ອຍ຺ໂຍ ເອວຣູໂປ ນຕ຺ຖິ''ຕິ ວທິສຸ฿ ປຸໂຣຫິຕໍ ນ ສກ຺ກາ ມາເຣຕຸນ຺ຕິ฿ ''ເທວ, ກິ ກເຖຖ, ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ການຕາ ອຊ຺ຊ ທ຺ວາເຣ ອປ຺ປຕິຍ຺ຖາປິເຕ ນຄຣໍ ອຄຸຕ຺ຕໍ ກວິສ຺ສຕີ, ອາຈຣິໂຍ ກເຖນ຺ໂຕ ''ອຊ຺ຊ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອິໂຕ ສໍວຈ຺ຊຣຈ຺ຈເຍນ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ລກິສ຺ສຕີ''ຕິ ກເຖສິ, ສໍວຈ຺ຊຣໍ ນຄເຣ ອທ຺ວາຣເກ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິການໍ ໂອກາໂສ ກວິສ຺ສຕິ, ອິມໍ ມາເຣຕ຺ວາ ອຍ຺ເຍນ ພ຺ຍຕ຺ເຕນ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ພລິກມ຺ມໍ ກາເຣຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປຕິຍ຺ຖາເປສ຺ສາມາ''ຕິ฿ ''ອຕ຺ຖິ ປນ ອຍ຺ໂຍ ອາຈຣິຍສທິໂສ ປຕ຺ຜິໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ''ຕິ? ''ອຕ຺ຖິ ເທວ, ຕສ຺ສ ອນ຺ເຕວາສີ ຕກ຺ກາຣິຍມາຕໂວ ນາມ, ຕສ຺ສ ປຸໂຣຫິຕຍ຺ຖານໍ ທຕ຺ວາ ມງຄລໍ ກໂຣຖາ''ຕິ฿

ຣາຊາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສມ຺ມານໍ ກາເຣຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິຕຍ຺ຖານໍ ທຕ຺ວາ ຕຖາ ກາຕຸໍ ອາຕາເປສິ฿ ໂສ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນຄຣທ຺ວາຣໍ ອຄມາສິ฿ ປຸໂຣຫິຕໍ ຣາຊານຸກາເວນ ພນ຺ຜິຕ຺ວາ ອານຍິສຸ฿ ມຫາສຕ຺ໂຕ ທ຺ວາຣຍ຺ຖປນຍ຺ຖາເນ ອາວາຍໍ ຂຕາເປຕ຺ວາ ສາຕິ ປຣິກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ອາຈຣິເຍນ ສທ຺ຜີ ອນ຺ໂຕສາຕິຍໍ ອຍ຺ຖາສິ฿ ອາຈຣິໂຍ ອາວາຍໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຕິຍ຺ຖໍ ອລກນ຺ໂຕ ''ອຕ຺ໂຖ ຕາວ ເມ ນິປ຺ຜາທິໂຕ ອໂຫສີ, ພາລຕ຺ຕາ ປນ ມຸຂໍ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ເວເຄນ ປາປິຕ຺ຖິຍາ ກເຖສີ, ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕໂນ ວໂຜ ອາກໂຕ''ຕິ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອາລປນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໔฿

''ອຫເມວ ທຸພ຺ກາສິຕໍ ກາສິ ພາໂລ, ເກໂກວຣຍ຺ເຍ ອທິມວ຺ຫາຍມາໂນ;

ຕກ຺ກາຣິເຍ ໂສພ຺ກມິມໍ ປຕາມິ, ນ ກິເຣວ ສາຮຸ ອຕິເວລກາຕີ''ຕິ฿

ຕຕ຺ຖ ທຸພ຺ກາສິຕໍ ກາສິຕິ ທຸພ຺ກາສິຕໍ ກາສິ฿ ເກໂກວາຕິ ຍຖາ ອຣຍ຺ເຍ ມຕ຺ຫູໂກ ວສ຺ສນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຊາທກໍ ອທີ ອວ຺ຫາຍມາໂນ ທຸພ຺ກາສິຕໍ ກາສຕິ ນາມ, ເອວໍ ອຫເມວ ທຸພ຺ກາສິຕໍ ກາສິ฿ ຕກ຺ກາຣິເຍຕິ ຕສ຺ສ ນາມໍ, ຕກ຺ກາຣິຍາຕິ ອິຕ຺ຖີລິງຄໍ ນາມໍ, ເຕເນວ ຕໍ ອາລປນ຺ໂຕ ເອວມາຫ฿

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໕฿

''ປປ຺ໂປຕິ ມຈ຺ໂຈ ອຕິເວລກາຕີ, ພນ຺ຜໍ ວຜໍ ໂສກປຣິທ຺ທວຍ຺ຈ;

ອຕ຺ຕານເມວ ຄຣຫາສິ ເອຕ຺ຖ, ອາເຈຣ ຍໍ ຕໍ ນິຂຓນ຺ຕິ ໂສພ຺ເກ’’ຕິ෴

ຕຕ຺ຖ ອຕິເວລກາຕີຕິ ເວລາຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ປ຺ມາຓາຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ກຖນໍ ນາມ ນ ສາຄຸ, ອຕິເວລກາຕີ ປຸ໌ຣິໂສ ນ ສາຄູຕິ ອຕ຺ໂຖ෴ ໂສກປ຺ຣິທ຺ທວລ຺ຈາຕິ ອາຈຣິຍ, ເອວເມວ ອຕິເວລກາຕີ ປຸ໌ຣິໂສ ວຜໍ ພນ຺ຜລ຺ຈ ໂສກລ຺ຈ ມຫນ຺ເຕນ ສທ຺ເທນ ປ຺ຣິເທວລ຺ຈ ປປ຺ໂປຕິ෴ ຄຣຫາສິຕິ ປຣໍ ອຄຣຫິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍເຍວ ຄຣເຫຍ຺ຍາສິ෴ ເອຕ຺ຖາຕິ ເອຕສ຺ມິ ກາຣເຕ෴ ອາເຈຣ ຍໍ ຕນ຺ຕິ ອາຈຣິຍ, ເຍນ ກາຣເຕນ ຕໍ ນິຂຓນ຺ຕິ ໂສພ຺ເກ, ຕໍ ຕຍາວ ກຕໍ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຕານເມວ ຄຣເຫຍ຺ຍາສິຕິ ວທຕິ෴

ເອວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ‘‘ອາຈຣິຍ, ວາຈໍ ອຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ນ ເກວລໍ ຕ຺ວເມວ ທຸກ຺ຂປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ, ອລ຺ໂຍປິ ທຸກ຺ຂປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສສິ෴

ປຸພ຺ເພ ກິຣ ພາຣາຓສິຍໍ ກາລຸອີ ນາມ ຄຕິກາ ອໂຫສິ, ຕສ຺ສາ ຕຸຕ຺ຫິໂລ ນາມ ກາຕາ෴ ກາລຸອີ ເອກທິວສໍ ສຫສ຺ສໍ ຄຕ຺ຫາຕິ෴ ຕຸຕ຺ຫິໂລ ປນ ອິຕ຺ຖິສຸຕ຺ໂຕ ສຸຣາສຸຕ຺ໂຕ ອກ຺ຂສຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ෴ ສາ ຕສ຺ສ ຜນໍ ເທຕິ, ໂສ ລທ຺ຜໍ ລທ຺ຜໍ ວິນາເສຕິ෴ ສາ ຕໍ ວາເຣນ຺ຕິປິ ວາເຣຕຸ໌ ນາສກ຺ຂິ෴ ໂສ ເອກທິວສໍ ຊູຕປ຺ຣາຊິໂຕ ນິວຕ຺ຖວຕ຺ຖານິ ທຕ຺ວາ ກຜສາຣກຂຕ຺ຫໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ເຄຫໍ ອາຄມິ ෴ ຕາຍ ຈ ທາສີໂຍ ອາຓຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ ‘‘ຕຸຕ຺ຫິລສ຺ສ ອາຄຕກາເລ ກິລ຺ຈິ ອທຕ຺ວາ ຄີວາຍໍ ນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິຫເຣຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ෴ ຕາ ຕຖາ ກຣີສຸ෴ ໂສ ທ຺ວາຣມູເລ ໂຣທນ຺ໂຕ ອຍ຺ຖາສິ෴

ອເຖໂກ ເສຍ຺ກິປຸ໌ຕ຺ໂຕ ນິຈ຺ຈກາລໍ ກາລຸອີຍາ ສຫສ຺ສໍ ອາຫຣາເປນ຺ໂຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ກສ຺ມາ ຕຸຕ຺ຫິລ ໂຣທສີ’’ຕິ ປຸ໌ຈ຺ຊິ෴ ‘‘ສາມິ, ຊູຕປ຺ຣາຊິໂຕ ມມ ກຄິນິຍາ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄໂຕມ຺ຫິ, ຕໍ ມໍ ທາສີໂຍ ຄີວາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິຫຣີສູ’’ຕິ෴ ‘‘ເຕນ ຫິ ຕິຍ຺ຖ, ກຄິນິຍາ ເຕ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຕາ ເຕ ກຜສາຣກຂຕ຺ຫໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ທ຺ວາຣມູເລ ຖິໂຕ, ວຕ຺ຖານິສ຺ສ ກິມຕ຺ຖໍ ນ ເທສີ’’ຕິ ອາຫ෴ ‘‘ອຫໍ ຕາວ ນ ເທມິ, ສເຈ ປນ ເຕ ສິເນໂຫ ອຕ຺ຖິ, ຕ຺ວໍ ເທຫີ’’ຕິ෴ ຕສ຺ມິ ປນ ຄຕິກາຍ ໝເຣ ອິທໍຈາຣິຕ຺ຕໍ –
ອາກຕສຫສ຺ສໂຕ ປລ຺ຈສຕານິ ຄຕິກາຍ ໂຫນ຺ຕິ, ປລ຺ຈສຕານິ ວຕ຺ຖຄນ຺ຜມາລມູລານິ ໂຫນ຺ຕິ෴ ອາຄຕປຸ໌ຣິສາ ຕສ຺ມິ ໝເຣ ລທ຺ຜວຕ຺ຖານິ ນິວາເສຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕີ ວສິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອາກຕວຕ຺ຖາເນວ ນິວາເສຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ෴ ຕສ຺ມາ ໂສ ເສຍ຺ກິປຸ໌ຕ຺ໂຕ ຕາຍ ທິນ຺ນວຕ຺ຖານິ ນິວາເສຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສາຍເກ ຕຸຕ຺ຫິລສ຺ສ ທາເປສິ෴ ໂສ ນິວາເສຕ຺ວາ ນທນ຺ໂຕ ຄຊ຺ຊນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸຣາເຄຫໍ ປາວິສີ෴ ກາລຸອີປິ ທາສີໂຍ ອາຓາເປສິ ‘‘ສ຺ເວ ເອຕສ຺ສ ຄມນກາເລ ວຕ຺ຖານີ ອຈ຺ຊິນ຺ເທຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ෴ ຕາ ຕສ຺ສ ນິກ຺ຂມນກາເລ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອຸປ຺ຜາວິຕ຺ວາ ວິລຸມ຺ປ຺ມານາ ສາຍເກ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ຍາຫີ ກຸມາຣາ’’ຕິ ນຄ຺ຄໍ ກຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສຸໍ෴ ໂສ ນຄ຺ໂຄວ ນິກ຺ຂມິ෴ ຊໂນ ປ຺ຣິຫາສໍ ກໂຣຕິ෴ ໂສ ລຊ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ມຍາເວຕໍ ກຕໍ, ອຫເມວ ອຕ຺ຕໂນ ມຸຂໍ ຣກ຺ຂິຕຸ໌ ນາສກ຺ຂິ’’ນ຺ຕິ ປ຺ຣິເທວິ෴ ອິທໍ ຕາວ ທສ຺ເສຕຸ໌ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໖෴

‘‘ກິເມວຫໍ ຕຸຕ຺ຫິລມນ຺ປຸ໌ຈ຺ຊີ, ກເຣຍ຺ຍ ສໍ ກາຕຣໍ ກາລຸອີກາຍໍ;

ນຄ຺ໂຄວຫໍ ວຕ຺ຖຍຸຄລ຺ຈ ຊີໂນ, ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ພຫຸຕາທິໂສວາ’’ຕິ෴

ຕຕ຺ຖ ພຫຸຕາທິໂສວາຕິ ເສຍ຺ກິປຸ໌ຕ຺ໂຕ ຫິ ອຕ຺ຕນາ ກເຕນ ທຸກ຺ຂໍ ປຕ຺ໂຕ, ຕ຺ວມ຺ປິ ຕສ຺ມາ ອຍມ຺ປິ ຕຸຍ຺ຫໍ ທຸກ຺ຂປ຺ປ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ෴ ພຫູຫິ ກາຣເຕຫິ ຕາທິໂສວ෴

ອປໂຣປິ ພາຣາຓສິຍໍ ອຊປາລານໍ ປ຺ມາເທນ ໂຄຈຣກູມິຍໍ ທ຺ວິສຸ ເມຕ຺ເຫສຸ ຍຸຊ຺ຊນ຺ເຕສຸ ເອໂກ ກຸລິງຄສກຸໂຓ ‘‘ອິເມ ທານິ ກິນ຺ເນຫີ ສີເສຫີ ມຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ວາເຣສ຺ສາມິ ເຕຕິ ມາຕຸລາ ມາ ຍຸຊ຺ຊຖາ’’ຕິ ວາເຣຕ຺ວາ ເຕສໍ ກຖໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຍຸຊ຺ຊນ຺ຕານລ຺ເລວ ປີຍ຺ກິຍມ຺ປິ ສີເສປີ ນິສີທິຕ຺ວາ ຍາຈິຕ຺ວາ ວາເຣຕຸ໌ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ‘‘ເຕນ ຫິ ມໍ ມາເຣຕ຺ວາ ຍຸຊ຺ຊຖາ’’ຕິ ອຸກິນ຺ນມ຺ປິ ສີສນ຺ຕຣໍ ປາວິສີ෴ ເຕ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ຍຸຊ຺ຊີສ຺ເຍວ෴ ໂສ ສຕ຺ຫກຣຕິຍໍ ປີສິໂຕ ວິຍ ອຕ຺ຕນາ ກເຕເນວ ວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕ෴ ອິທມ຺ປິ ອປຣໍ ກາຣຕໍ ທສ຺ເສຕຸ໌ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໗໚

‘‘ໂຍ ຍຸຊ຺ຊມານານມຍຸຊ຺ຊມາໂນ, ເມຕ຺ຫນ຺ຕຣໍ ອຈ຺ຈຸປ຺ຕິ ກຸລີງໂຄ;

ໂສ ປີສີໂຕ ເມຕ຺ຫສິເຣຫິ ຕຕ຺ຖ, ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ພຫຸຕາທິໂສວາ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ເມຕ຺ຫນ຺ຕຣນ຺ຕິ ເມຕ຺ຫານໍ ອນ຺ຕຣໍ໚ ອຈ຺ຈຸປ຺ຕີຕິ ອຕິຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປ຺ປ຺ຕິ, ອາກາເສ ສີສານໍ ເວມຊ຺ເຊ ອຝ຺ຖາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ປີສີໂຕຕິ ປິລຸອິໂຕ໚

ອປເຣປິ ພາຣາຕສີວາສີໂນ ໂຄປາລກາ ຟລິຕໍ ຕາລຣຸກ຺ຂໍ ທິສ຺ວາ ເອກໍ ຕາລຟລຕ຺ຖາຍ ຣຸກ຺ຂໍ ອາໂຣເປສຸໍ໚ ຕສ຺ມິ ຟລານິ ປາເຕນ຺ເຕ ເອໂກ ກຕ຺ຫສປ຺ໂປ ວມ຺ມິກາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕາລຣຸກ຺ຂໍ ອາຣຸຫີ໚ ເຫຝ຺ຖາ ປຕິຝ຺ຖິຕາ ຫຕ຺ເຫຫີ ປຫຣນ຺ຕາ ນິວາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂີສຸ໚ ເຕ ‘‘ສປ຺ໂປ ຕາລໍ ອກິຣຸຫຕີ’’ຕິ ອິຕຣສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂີສຸ໚ ໂສ ກີໂຕ ມຫາວິຣວໍ ວິຣວິ໚ ເຫຝ຺ຖາ ກິຕາ ເອກໍ ຖິຣສາຝກໍ ຈຕູສຸ ກຕ຺ເຕາສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ມິ ສາຝເກ ປຕາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ໚ ໂສ ປຕນ຺ໂຕ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປິ ອນ຺ຕເຣ ສາຝກມຊ຺ເຊ ປຕິ໚ ຕສ຺ສ ປນ ປາຕນເວເຄນ ເຕ ສນ຺ຮາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ສີເສຫິ ປຫຣິຕ຺ວາ ກິນ຺ເນຫີ ສີເສຫີ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ຕາ໚ ອິທມ຺ປິ ກາຣຕໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ປລ຺ຈມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໘໚

‘‘ຈຕ຺ໂຣ ຊນາ ໂປ຺ຕ຺ຖກມຄ຺ຄເຫສຸໍ, ເອກຄ຺ຈ ໂປ຺ສໍ ອນ຺ຣກ຺ຂມານາ;

ສພ຺ເພວ ເຕ ກິນ຺ນສີຣາ ສຍີສຸ, ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ພຫຸຕາທິໂສວາ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ໂປ຺ຕ຺ຖກນ຺ຕິ ສາຕສາຝກໍ໚ ສພ຺ເພວ ເຕຕິ ເຕປິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາ ອຕ຺ຕນາ ກເຕເນວ ກິນ຺ນສີສາ ສຍີສຸ໚

ອປເຣປິ ພາຣາຕສີວາສີໂນ ເອລຸອກໂຈຣາ ຣຕ຺ຕິ ເອກໍ ອຊໍ ຖເນຕ຺ວາ ‘‘ທິວາ ອຣຄ຺ເຄ ຂາທິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ອວສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ມຸຂໍ ພນ຺ຮິຕ຺ວາ ເວລຸອຸຄຸມ຺ເພ ຄເປສຸໍ໚ ປຸນທິວເສ ຕໍ ຂາທິຕຸໍ ຄຈ຺ອນ຺ຕາ ອາວຸຮໍ ປມຸສ຺ສິຕ຺ວາ ອຄມໍສຸ໚ ເຕ ‘‘ອຊໍ ມາເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ປຈິຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສາມ, ອາຫຣຖາວຸຮ’’ນ຺ຕິ ເອກສ຺ສປິ ຫຕ຺ເຖ ອາວຸຮໍ ອທິສ຺ວາ ‘‘ວິນາ ອາວຸເຮນ ເອຕໍ ມາເຣຕ຺ວາປິ ມໍສໍ ຄເຫຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ວິສ຺ສຊ຺ເຊຖ ນໍ, ປຸຄ຺ຄມສ຺ສ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສຸໍ໚ ຕທາ ເອໂກ ນລຸອກາໂຣ ເວລຸອຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ປຸນປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄເຫສ຺ສາມີ’’ຕິ ນລຸອກາຣສຕ຺ຖໍ ເວລຸອຸຄຸມ຺ພນ຺ຕເຣ ຄເປຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ໚ ອຊາ ‘‘ມຸຕ຺ຕາມ຺ຫີ’’ຕິ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ເວລຸອຸມູເລ ກີລຸອມານາ ປຈ຺ອິມປາເທຫິ ປຫຣິຕ຺ວາ ຕໍ ສຕ຺ຖໍ ປາເຕສິ໚ ໂຈຣາ ສຕ຺ຖສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸປຮາເຣນ຺ຕາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕຸຝ຺ຖມານສາ ອຊໍ ມາເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິໍສຸ໚ ອິຕິ ‘‘ສາປິ ອຊາ ອຕ຺ຕນາ ກເຕເນວ ມຕາ’’ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ຉຝ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໙໚

‘‘ອຊາ ຍຖາ ເວລຸອຸຄຸມ຺ພສ຺ມິ ພທ຺ຮາ, ອວກ຺ຂິປນ຺ຕີ ອສີມຊ຺ຊຄຈ຺ອິ;

ເຕເນວ ຕສ຺ສາ ຄລກາວກນ຺ຕໍ, ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ພຫຸຕາທິໂສວາ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ອວກ຺ຂິປນ຺ຕີຕິ ກີລຸອມານາ ປຈ຺ອິມປາເທ ຂິປນ຺ຕີ໚

ເອວຄ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ວຈນໍ ຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ມິຕກາຕິໂນ ນາມ ມຣຕທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕີ’’ຕິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ກິນ຺ນຣວຕ຺ຖຸໍ ອາຫຣິ໚

ພາຣາຓສີວາສີ ກິເຣໂກ ລຸທ຺ທໂກ ຫິມວນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອເກນຸປາເຍນ ຊຍມ຺ປຕິເກ ທ຺ເວ ກິນ຺ນເຣ ຄເຫຕ຺ວາ ອາເນຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອທາສິ. ຣາຊາ ອທິຏ຺ຐປຸພ຺ເພ ກິນ຺ນເຣ ທິສ຺ວາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ''ລຸທ຺ທ, ອິເມສໍ ໂກ ຄຸໂຓ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ''ເທວ, ເອເຕ ມຘຸເຣນ ສທ຺ເທນ ຄາຍນ຺ຕິ, ມນຸຎ຺ຎໍ ນຈ຺ຈນ຺ຕິ, ມນຸສ຺ສາ ເອວໍ ຄາຍິຕຸຎ຺ຈ ນຈ຺ຈິຕຸຎ຺ຈ ນ ຊານນ຺ຕີ''ຕິ. ຣາຊາ ລຸທ຺ທສ຺ສ ພຫຸໍ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ກິນ຺ນເຣ ''ຄາຍຖ ນຈ຺ຈຖາ''ຕິ ອາຫ. ກິນ຺ນຣາ ''ສເຈ ມຍໍ ຄາຍນ຺ຕາ ພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມ, ທຸຄ຺ຄີຕໍ ໂຫຕິ, ອມ຺ເຫ ຄຣຫິສ຺ສນ຺ຕິ ວຘິສ຺ສນ຺ຕິ, ພຫຸໍ ກເຖນ຺ຕານຎ຺ຈ ປນ ມຸສາວາໂທປິ ໂຫຕີ''ຕິ ມຸສາວາທຠເຍນ ຣຎ຺ໂຎ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວຸຕ຺ຕາປິ ນ ຄາຍີສຸ ນ ນຈ຺ຈີສຸ. ຣາຊາ ກຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ''ອິເມ ມາເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ປຈິຕ຺ວາ ອາຫຣຖາ''ຕິ ອາຓາເປນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໐.

''ອິເມ ນ ເທວາ ນ ຄນ຺ຘພ຺ພປຸຕ຺ຕາ, ມິຄາ ອິເມ ອຕ຺ຖວສໍ ຄຕາ ເມ;

ເອກຎ຺ຈ ນໍ ສາຍມາເສ ປຈນ຺ຕຸ, ເອກໍ ປຸນປ຺ປາຕຣາເສ ປຈນ຺ຕູ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ມິຄາ ອິເມຕິ ອິເມ ສເຈ ເທວາ ຄນ຺ຘພ຺ພາ ວາ ຠເວຍ຺ຍຸໍ, ນຈ຺ເຈຍ຺ຍຸຎ຺ເຈວ ຄາເຍຍ຺ຍຸຎ຺ຈ, ອິເມ ປນ ມິຄາ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາ. ອຕ຺ຖວສໍ ຄຕາ ເມຕິ ອຕ຺ຖໍ ປຈ຺ຈາສີສນ຺ເຕນ ລຸທ຺ເທນ ອານີຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຖວເສນ ມມ ຫຕ຺ຖໍ ຄຕາ. ເອເຕສຸ ເອກໍ ສາຍມາເສ, ເອກໍ ປາຕຣາເສ ປຈນ຺ຕູຕິ.

ກິນ຺ນຣີ ຈິນ຺ເຕສິ ''ຣາຊາ ກຸທ຺ໂຘ ນິສ຺ສໍສຍໍ ມາເຣສ຺ສຕິ, ອິທານິ ກເຖຕຸໍ ກາໂລ''ຕິ ອຏ຺ຐມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໑.

''ສຕໍ ສຫສ຺ສານິ ທຸຠາສິຕານິ, ກລມ຺ປິ ນາຄ຺ຆນ຺ຕິ ສຸຠາສິຕສ຺ສ;

ທຸພ຺ຠາສິຕໍ ສງ຺ກມາໂນ ກິເລເສ, ຕສ຺ມາ ຕຸຕ຺ຫີ ກິມ຺ປຸຣິສາ ນ ພາລ຺ຍາ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສງ຺ກມາໂນ ກິເລເສຕິ ກທາຈິ ອຫໍ ຠາສມາໂນ ທຸພ຺ຠາສິຕໍ ຠາເສຍ຺ຍໍ, ເອວໍ ທຸພ຺ຠາສິຕໍ ສງ຺ກມາໂນ ກິລິສ຺ສຕິ ກິລມຕິ. ຕສ຺ມາຕິ ເຕນ ກາຣເຓນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ນ ຄາຍີ, ນ ພາລຠາເວນາຕິ.

ຣາຊາ ກິນ຺ນຣິຍາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ອນນ຺ຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໒.

''ຍາ ເມສາ ພ຺ຍາຫາສິ ປມຸຎ຺ຈເຖຕໍ, ຄິຣິຎ຺ຈ ນໍ ຫິມວນ຺ຕໍ ນຍນ຺ຕຸ;

ອິມຎ຺ຈ ໂຂ ເທນ຺ຕຸ ມຫານສາຍ, ປາໂຕວ ນໍ ປາຕຣາເສ ປຈນ຺ຕູ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍາ ເມສາຕິ ຍາ ເມ ເອສາ. ເທນ຺ຕູຕິ ມຫານສຕ຺ຖາຍ ເທນ຺ຕຸ.

ກິນ຺ນໂຣ ຣຎ຺ໂຎ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ''ອຍໍ ມໍ ອກເຖນ຺ຕໍ ອວສ຺ສໍ ມາເຣສ຺ສຕິ, ອິທານິ ກເຖຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໓.

‘‘ປຊ຺ຊຸນ຺ນນາຖາ ປສໂວ, ປສຸນາຖາ ອຍໍ ປ຺ຊາ;

ຕ຺ວໍ ນາໂຖສິ ມຫາຣາຊ, ນາໂຖຫໍ ກຣິຍາຍ ເມ;

ທ຺ວິນ຺ນມຄ຺ຄຕຣໍ ລຕ຺ວາ, ມຸຕ຺ໂຕ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ປພ຺ພຕ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ປຊ຺ຊຸນ຺ນນາຖາ ປສໂວຕິ ຕິຕກກຸຂາ ປສໂວ ເມຆນາຖາ ນາມ។ ປສຸນາຖາ ອຍໍ ປ຺ຊາຕິ ອຍໍ ປນ ມນຸສ຺ສປ຺ຊາ ປຄ຺ຈໂຄຣເສນ ອຸປຊີວນ຺ຕີ ປສຸນາຖາ ປສຸປຕິຍຸຖາ។ ຕ຺ວໍ ນາໂຖສີຕິ ຕ຺ວໍ ມມ ປຕິຍຸຖາ ອສີ។ ນາໂຖຫນ຺ຕິ ມມ ກຣິຍາຍ ອຫໍ ນາໂຖ, ອຫມສ຺ສາ ປຕິຍຸຖາ។ ທ຺ວິນ຺ນມຄ຺ຄຕຣໍ ລຕ຺ວາ, ມຸຕ຺ໂຕ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ ປພ຺ພຕນ຺ຕິ ອມ຺ຫາກໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອນ຺ຕເຣ ເອໂກ ເອກໍ ມຕໍ ລຕ຺ວາ ສຍໍ ມຣຕາໂຕ ມຸຕ຺ໂຕ ຫິມວນ຺ຕໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ຊີວມາໂນ ປນ ມຍໍ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ນ ຊຫາມ, ຕສ຺ມາ ສເຈປິ ອິມໍ ຫິມວນ຺ຕໍ ເປເສຕຸກາໂມ, ມໍ ປຖມໍ ມາເຣຕ຺ວາ ປຈ຺ສາ ເປເສຫີຕິ។

ເອວຄ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ນ ມຍໍ ຕວ ວຈນໍ ອກາຕຸກາມຕາຍ ຕຸຕ຺ຫີ ອຫຸມ຺ຫ, ມຍໍ ກຖາຍ ປນ ໂທສໍ ທິສ຺ວາ ນ ກຖຍິມ຺ຫາ’’ຕິ ທີເປນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໑໑໔។

‘‘ນ ເວ ນິນ຺ທາ ສຸປຣິວຊ຺ຊເຍຖ, ນານາ ຊນາ ເສວິຕພ຺ພາ ຊນິນ຺ທ;

ເຍເນວ ເອໂກ ລກເຕ ປສໍສໍ, ເຕເນວ ອຄ຺ໂຄ ລກເຕ ນິນ຺ທິຕາຣໍ។

໑໑໕។

‘‘ສພ຺ໂພ ໂລໂກ ປຣິຈິຕ຺ໂຕ ອຕິຈິຕ຺ໂຕ, ສພ຺ໂພ ໂລໂກ ຈິຕ຺ຕວາ ສມ຺ຫິ ຈິຕ຺ເຕ;

ປຈ຺ເຈກຈິຕ຺ຕາ ປຸຖູ ສພ຺ພສຕ຺ຕາ, ກສ຺ສິ຺ຉ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ວຕ຺ເຕ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ສຸປຣິວຊ຺ຊເຍຖາຕິ ມຫາຣາຊ, ນິນ຺ທາ ນາມ ສຸເຂນ ປຣິວຊ຺ເຊຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ។ ນານາ ຊນາຕິ ນານາຉນ຺ທາ ຊນາ។ ເຍເນວາຕິ ເຍນ ສີລາທິຄຸເນນ ເອໂກ ປສໍສໍ ລກຕິ, ເຕເນວ ອຄ຺ໂຄ ນິນ຺ທິຕາຣໍ ລກຕິ។ ອມ຺ຫາກຄ຺ຫິ ກິນ຺ນຣານໍ ອນ຺ຕເຣ ກຖເນນ ປສໍສໍ ລກຕິ, ມນຸສ຺ສານໍ ອນ຺ຕເຣ ນິນ຺ທໍ, ອິຕິ ນິນ຺ທາ ນາມ ທຸປ຺ປຣິວຊ຺ຊິຍາ, ສ຺ວາຫໍ ກຖໍ ຕວ ສນ຺ຕິກາ ປສໍສໍ ລກິສ຺ສາມີຕິ។

ສພ຺ໂພ ໂລໂກ ປຣິຈິຕ຺ໂຕຕິ ມຫາຣາຊ, ອສປ຺ປຸຣິໂສ ນາມ ປາຕາຕິປາຕາທິຈິຕ຺ເຕນ, ສປ຺ປຸຣິໂສ ປາຕາຕິປາຕາ ເວຣມຕິ ອາທິຈິຕ຺ເຕນ ອຕິຈິຕ຺ໂຕຕິ, ເອວໍ ສພ຺ໂພ ໂລໂກ ປຣິຈິຕ຺ໂຕ ອຕິຈິຕ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຈິຕ຺ຕວາ ສມ຺ຫິ ຈິຕ຺ເຕຕິ ສພ຺ໂພ ປນ ໂລໂກ ອຕ຺ຕໂນ ຫີເນນ ວາ ປຕີເຕນ ວາ ຈິຕ຺ເຕນ ຈິຕ຺ຕວາ ນາມ។ ປຈ຺ເຈກຈິຕ຺ຕາຕິ ປາຜິເຍກ຺ກຈິຕ຺ຕາ ປຸຖຸປ຺ປເກທາ ສພ຺ເພ ສຕ຺ຕາ។ ເຕສຸ ກສ຺ເສກສ຺ສ ຕວ ວາ ອຄ຺ຄສ຺ສ ວາ ຈິຕ຺ເຕນ ກິນ຺ນຣີ ວາ ມາທີໂສ ວາ ອຄ຺ໂຄ ວາ ວຕ຺ເຕຍ຺ຍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອຍໍ ມມ ຈິຕ຺ຕວເສນ ນ ວຕ຺ຕຕີ’’ຕິ, ມາ ມຍ຺ຫໍ ກຸຊ຺ຊີ។ ສພ຺ພສຕ຺ຕາ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕວເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເທວາຕິ។ ກິມ຺ປຸຣິໂສ ຣຄ຺ໂຄ ຉມ຺ມໍ ເທເສສິ។

ຣາຊາ ‘‘ສກາວເມວ ກເຖຕິ ປຕ຺ທິໂຕ ກິນ຺ນໂຣ’’ຕິ ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໑໑໖។

‘‘ຕຸຕ຺ຫີ ອຫູ ກິມ຺ປ຺ຸຣິໂສ ສກຣິໂຍ, ໂຍ ທານີ ພ຺ຍາຫາສິ ກຍສ຺ສ ກິໂຕ;

ໂສ ທານີ ມຸຕ຺ໂຕ ສຸຂິໂຕ ອໂຣໂຄ, ວາຈາກິເຣວຕ຺ຖວຕີ ນຣານ’’ນ຺ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ວາຈາກິເຣວຕ຺ຖວຕີ ນຣານນ຺ຕິ ວາຈາຄິຣາ ເອວ ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອຕ຺ຖວຕີ ຫິຕາວຫາ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ຣາຊາ ກິນ຺ນເຣ ສຸວຕ຺ຕປຍ຺ຊເຣ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຕເມວ ລຸທ຺ທໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉ ກເຕ, ຄຫີຕຍ຺ຄາເນເຍວ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຫີ’’ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປສິ. ມຫາສຕ຺ໂຕປິ ‘‘ອາຈຣິຍ, ເອວໍ ກິນ຺ນຣາ ວາຈໍ ຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕກາເລ ກຖິເຕນ ສຸກາສິເຕເນວ ມຸຕ຺ຕາ, ຕ຺ວໍ ປນ ທຸກ຺ກຖິເຕນ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ ອິທໍ ອຸທາຫຣຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ອາຈຣິຍ, ມາ ກາຍິ, ຊີວິຕໍ ເຕ ອຫໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ອສ຺ສາເສສິ, ‘‘ອປິຈ ໂຂ ປນ ຕຸມ຺ເຫ ມໍ ຣກ຺ເຂຍ຺ຍາຖ’’ຕິວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ ຕາວ ນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍໂຄ ລພ຺ກຕີ’’ຕິ ທິວສໍ ວິຕິນາເມຕ຺ວາ ມຊ຺ຊິມຍາມສມນນ຺ຕເຣ ມຕໍ ເອລຸອກໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊີວາຫີ’’ຕິ ກຍ຺ຈິ ອຊານາເປຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ເອລຸອກມໍເສນ ພລິ ກຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປຕິຍ຺ຄາເປສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຉມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ໂກກາລິໂກ ວາຈາຍ ຫໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຉາເນສິ – ‘‘ຕທາ ກລຸອາຣປິງຄໂລ ໂກກາລິໂກ ອໂຫສິ, ຕກ຺ກາຣິຍປຕ຺ຑິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ.

ຕກ຺ກາຣິຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ ອຍ຺ຄມາ.

[໔໘໔] ໙. ຣຸຣຸມິຄຣາຊຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຕສ຺ສຄາມວຣໍ ທມ຺ມີຕີ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸອຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ໂສ ກິຣ ກິກ຺ຂູຫິ ‘‘ພຫູປກາໂຣ ເຕ ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ຕສຕ຺ຖາ, ຕ຺ວໍ ຕຖາຄຕໍ ນິສ຺ສາຍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ລກິ, ຕີກີ ປິຏການີ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫີ, ລາກສກ຺ກາຣໍ ປາປຸຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ‘‘ອາວຸໂສ, ສຕ຺ຖາຣາ ມມ ຕິຕຄ຺ຄມຕ຺ໂຕປິ ອຸປກາໂຣ ນ ກໂຕ, ອຫໍ ສຍເມວ ປພ຺ພຊິຖ, ສຍໍ ຕີກີ ປິຏການີ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫີ, ສຍໍ ລາກສກ຺ກາຣໍ ປາປຸຕີ’’ນ຺ຕິ ກເຖສິ. ກິກ຺ຂູ ຉມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຄາເປສຸໍ ‘‘ອກຕຍ຺ຍູ ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອກຕເວທີ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອິທາເນວ ອກຕຍ຺ຍູ, ປຸພ຺ເພປິ ອກຕຍ຺ຍູເຍວ, ປຸພ຺ເພເປສ ມຍາ ຊີວິເຕ ທິນ຺ເນປິ ມມ ຄຸຕມຕ຺ຕໍ ນ ຊານາຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ເອໂກ ອສີຕິໂກຏິວິກໂວ ເສຍ຺ຖິ ປຸຕ຺ຕໍ ລກິຕ຺ວາ ‘‘ມຫາຉນໂກ’’ຕິສ຺ສ, ນາມໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ກິລມິສ຺ສຕີ’’ຕິ ນ ກິຍ຺ຈິ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປສິ. ໂສ ຄີຕນຈ຺ຈວາທິຕຂາທນໂກຊນໂຕ ອຸທ຺ທໍ ນ ກິຍ຺ຈິ ອຍ຺ຍາສິ. ຕໍ ວຍປ຺ປຕ຺ຕໍ ປຕິຣູເປນ ທາເຣນ ສໍໂຍເຊຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ກາລມກໍສຸ. ໂສ ເຕສໍ ອຈ຺ຈເຍນ ອິຕ຺ຖິຕຸຕ຺ຕສຸຣາຕຸຕ຺ຕາທິຫິ ປຣິວຸໂຕ ນານາພ຺ຍສນມຸເຂຫິ ອິຕໍ ອາທາຍ ຕໍ ທາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອິຕາຍິເກຫິ ໂຈທິຍມາໂນ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ກິໍ ມຍ຺ທໍ ຊີວິເຕນ, ເອເກນມ຺ຫິ ອຕ຺ຕກາເວນ ອຍ຺ໂຍ ວິຍ ຊາໂຕ, ມຕໍ ເມ ເສຍ຺ໂຍ’’ຕິ. ໂສ ອິຕາຍິເກ ອາຫ – ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ອິຕປຕ຺ຕານິ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉຖ, ຄງຄາຕີເຣ ເມ ນິທຫິຕໍ ກຸລສນ຺ຕກໍ ຉນໍ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ໂວ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ. ເຕ ເຕນ ສທ຺ຉິ ອຄມໍສຸ. ໂສ ‘‘ອິຉ ຉນ’’ນ຺ຕິ ນິຉິຍ຺ຄານໍ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ວິຍ ‘‘ຄງຄາຍໍ ປຕິຕ຺ວາ ມຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປລາຍິຕ຺ວາ ຄງຄາຍໍ ປຕິ. ໂສ ຈຕ຺ຑໂສເຕນ ວຸຍ຺ຫນ຺ໂຕ ກາຣຸຍ຺ຍຣວໍ ວິຣວິ.

ຕທາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຣຸຣຸມິຄໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຣິວາຣໍ ຉຫ຺ເຫຕ຺ວາ ເອກໂກວ ຄງຄານິວຕ຺ຕເນ ຣມຕີເຍ ສາລມິສ຺ສເກ ສຸປຸປ຺ຜິຕອມ຺ພວເນ ວສຕິ ອຸໂປສຖໍ ອຸປວຸຕ຺ຖາຍ. ຕສ຺ສ ສຣີຣຈ຺ຉວີ ສຸມຊ຺ຊິຕກຍ຺ຈນປຍ຺ຍວຕ຺ຕາ ອໂຫສີ, ຫຕ຺ຖປາທາ ລາຂາຣສປຣິກມ຺ມກຕາ ວິຍ, ນງຄຸຍ຺ຄໍ ຈາມຣີນງຄຸຍ຺ຄໍ ວິຍ, ສິງຄານິ ຣຊຕທາມສທິສານິ, ອກ຺ຂີນິ ສຸມຊ຺ຊິຕມຕິຄຸລອິກາ ວິຍ, ມຸຂໍ ໂອທຫິຕ຺ວາ ຄປິຕຣຕ຺ຕກມ຺ພລເຄຕ຺ຑຸກໍ ວິຍ. ເອວຣູປໍ ຕສ຺ສ ຣູປໍ ອໂຫສີ. ໂສ ອຑ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍ ຕສ຺ສ ກາຣຸຍ຺ຍສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ມນຸສ຺ສສທ຺ໂທ ສູຍຕິ, ມາ ມຍິ ຉຣນ຺ເຕ ມຣຕຸ, ຊີວິຕມສ຺ສ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຍນຄຸມ຺ພາ ອຸຍ຺ຄາຍ ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ໂກ ປຸຣິສ, ມາ ກາຍິ, ຊີວິຕໍ ເຕ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ໂສຕໍ ຉິນ຺ທນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປິຍ຺ຖິຍໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ

ຕີຣໍ ປາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຄ຺ຄານໍ ເນຕ຺ວາ ຜລາຜລານິ ທຕ຺ວາ ທຸວິຫຕິຫຈຸຈເຍນ ‘ໂກ ປຸຣິສ, ອຫໍ ຕໍ ອິໂຕ ອຣຸລໂຕ ນິຫຣິຕ຺ວາ ພາຣາຓສີນຄເຣ ຣຸເປສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ໂສຕຖິນາ ຄມິສ຺ສສີ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ຕ຺ວໍ ‘ອສຸກຄ຺ຄາເນ ນາມ ກລຸຈນມິໂຄ ວສ ຕີ’ຕິ ຂນກາຣຕາ ມໍ ຣລຸໂລ ເຈວ ຣາຊມຫາມຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ມາ ອາຈິກ຺ຂາຫີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ‘‘ສາຮຸ ສາມີ’’ຕິ ສມ຺ປຜິຈຸຈິ.

ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ປຜິລຸລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ປິຄ຺ຄິຍໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ພາຣາຓສີນຄເຣ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິ. ຕສ຺ສ ພາ ຣາຓສີປວິສນທິວເສເຍວ ເຂມາ ນາມ ຣລຸໂລ ອຄຸຄມເຫສີ ປຈຸຈູສກາເລ ສຸປິນນ຺ເຕ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕໍ ມິຄໍ ອຕ຺ຕໂນ ຂມ຺ມໍ ເທ ເສນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສີ ‘‘ສເຈ ເອວຣູໂປ ມິໂຄ ນ ກເວຍຍ, ນາຫໍ ສຸປິເນ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ອທ຺ທາ ກວິສ຺ສຕິ, ຣລຸໂລ ອາໂຣເຈສ຺ສາມີ’’ຕິ. ສາ ຣາຊານໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ອຫໍ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕໍ ມິຄໍ ປສ຺ສິຕ຺ຸ ອິຈ຺ຊາມີ, ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕມິຄສ຺ສ ຂມ຺ມໍ ໂສຕ຺ກາມາມ຺ຫີ, ລກິສ຺ສາມິ ເຈ, ຊີເວຍ຺ຍໍ, ໂນ ເຈ, ນຕ຺ຖິ ເມ ຊີວິຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ ຕໍ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ມນຸສ຺ສໂລເກ ອຕ຺ຖິ, ລກິສ຺ສສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ພຣາຫ຺ມເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕາ ມິຄາ ນາມ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ ປຸຈຸຈິຕ຺ວາ ‘‘ອາມ, ເທວ, ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ອລງກຕຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ເຂ ສຸວຕ຺ຕຈງໂກຜເກ ສຫສ຺ສຖວິກໍ ຣຸເປຕ຺ວາ ໂຍ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕໍ ມິຄໍ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ສທ຺ຂີ ສຫສ຺ສຖວິກສຸວຕ຺ຕຈງໂກຜເກນ ຕລຸຈ ຫຕ຺ຖີ ຕໂຕ ຈ ອຸຕ຺ຕຣີ ທາຕ຺ກາໂມ ທຸຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕປຄ຺ເຜ ຄາຖໍ ລິຂາ ເປຕ຺ວາ ເອກໍ ອມຈຸຈໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ເອຫີ ຕາຕ, ມມ ວຈເນນ ອິມໍ ຄາຖໍ ນຄຣວາສີນໍ ກເຖຫີ’’ຕິ ອິມສ຺ມີ ຊາຕເກ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໗.

‘‘ຕສ຺ສ ຄາມວຣໍ ທມ຺ມີ, ນາຣິໂຍ ຈ ອລງກຕາ;

ໂຍ ເມ ຕໍ ມິຄມກ຺ຂາຕິ, ມິຄານໍ ມິຄມຸຕ຺ຕມ’’ນ຺ຕິ.

ອມຈຸໂຈ ສຸວຕ຺ຕປຄ຺ຜໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສກລນຄເຣ ວາຈາເປສີ. ອຖ ໂສ ເສຄ຺ຖິປຸຕ຺ໂຕ ພາຣາຓສີ ປວິສນ຺ໂຕວ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອມຈຸຈສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ຣລຸໂລ ເອວຣູປໍ ມິຄໍ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ມໍ ຣລຸໂລ ທສ຺ເສຫີ’’ຕິ ອາຫ. ອມຈຸໂຈ ຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ຂ ໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕໍ ຣລຸໂລ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ກິຣ, ເທວ, ຕໍ ມິຄໍ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ທສ຺ເສສີ. ຣາຊາ ‘‘ສຈຸຈໍ ອມ຺ໂກ ປຸຣິ ສາ’’ຕິ ປຸຈຸຈິ. ໂສ ‘‘ສຈຸຈໍ ມຫາຣາຊ, ຕ຺ວໍ ເອຕໍ ຍສໍ ມຍ຺ຫໍ ເທຫີ’’ຕິ ວທນ຺ໂຕ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໘.

‘‘ມຍ຺ຫໍ ຄາມວຣໍ ເທຫີ, ນາຣິໂຍ ຈ ອລງກຕາ;

ອຫໍ ເຕ ມິຄມກ຺ຂິສ຺ສໍ, ມິຄານໍ ມິຄມຸຕ຺ຕມ’’ນ຺ຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ກິສ຺ສ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ‘‘ອພ຺ໂກ ກຸຫີ ໂສ ມິໂຄ ວສຕີ’’ຕິ ປຸຈຸຈິຕ຺ວາ ‘‘ອສຸກຄ຺ຄາເນ ນາມ ເທວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕເມວ ມຄຸຄເທສກໍ ກຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ຕໍ ຖານໍ ອຄມາສີ. ອຖ ນໍ ໂສ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ກີ ‘‘ເສນໍ, ເທວ, ສນ຺ນິສີ ທາເປຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສນ຺ນິສິນ຺ນາຍ ເສນາຍ ເອໂສ, ເທວ, ສຸວຕ຺ຕມິໂຄ ເອຕສ຺ມີ ວເນ ວສຕີ’’ຕິ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໙.

‘‘ເອຕສ຺ມີ ວນສຕ຺ທສ຺ມີ, ອມ຺ພາ ສາລາ ຈ ປຸປ຺ຜິຕາ;

ອິນ຺ທໂຄປກສລຸຊນ຺ນາ, ເອຕ຺ເຖໂສ ຕິຄ຺ຄເຕ ມິໂຄ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອິນ຺ທໂຄປກສຄ຺ລນ຺ນາຕິ ເອຕສ຺ສ ວນສຕ຺ທສ຺ສ ກູມິ ອິນ຺ທໂຄປກວຕ຺ເກາຍ ຣຕ຺ຕາຍ ສຸຂສມ຺ຜສ຺ສາຍ ຕິຕາຊາຕິຍາ ສຄ຺ລນ຺ນາ, ສສກ຺ຈຣິ ວິຍ ມຸທຸກາ, ເອຕ຺ຖ ເອຕສ຺ມິ ຣມເກ ວນສຕ຺ເທ ເອໂສ ຕິຍ຺ກຕິຕິ ທສ຺ເສຕິ຺

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອມຈ຺ເຈ ອາຕາເປສິ ''ຕສ຺ສ ມິຄສ຺ສ ປລາຍິຕຸ ອທຕ຺ວາ ຂິປ຺ປໍ ອາວຸຣຫຕ຺ເຖຫິ ປ຺ຣິເສຫິ ສທ຺ຣິ ວນສຕ຺ທໍ ປຣິວາເຣຖາ''ຕິ຺ ເຕ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ອຸນ຺ນທິສ຺ ຣາຊາ ກຕິປເຍຫິ ຊເນຫິ ສທ຺ຣິ ເອກມນ຺ຕໍ ອຄ຺ຄາສິ, ໂສປິສ຺ສ ອວິທູເຣ ອຄ຺ຄາສິ຺ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ''ມຫນ຺ໂຕ ພລກາຍສທ຺ໂທ, ຕມ຺ຫາ ເມ ປຸຣິສາ ກເຍນ ອຸປ຺ປັນ຺ເນນ ກວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ຺ ໂສ ອຸຄ຺ຄາຍ ສກລປຣິສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຣຄ຺ໂຍ ຖິຕຄ຺ຄານໍ ທິສ຺ວາ ''ຣຄ຺ໂຍ ຖິຕຄ຺ຄາເນເຍວ ເມ ໂສຕ຺ຖິ ກວິສ຺ສຕິ, ເອຕ຺ເຖວ ມຍາ ຄນ຺ຕຸ ວຄ຺ຄຕີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຣາຊາກິມຸໂຂ ປາຍາສິ຺ ຣາຊາ ຕໍ ອາຄຈ຺ຈນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ''ນາຄພໂລ ມິໂຄ ອວຕ຺ຖຣນ຺ໂຕ ວິຍ ອາຄຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ສຣໍ ສນ຺ນຍ຺ຫິຕ຺ວາ ອິມໍ ມິຄໍ ສນ຺ຕາເສຕ຺ວາ ສເຈ ປລາຍຕິ, ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ທຸພ຺ພລໍ ກຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ''ຕິ ຣນ຺ຸ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ໂພຣິສຕ຺ຕາກິມຸໂຂ ອໂທສິ຺ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໑໘໐຺

''ຣນ຺ຸ ອທ຺ເວຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວານ, ອຸສ຺ຸ ສນ຺ນຍ຺ຫຸປາຄມິ;

ມິໂຄ ຈ ທິສ຺ວາ ຣາຊານໍ, ທູຣໂຕ ອຊ຺ຊພາສຖ຺

໑໘໑຺

''ອາຄເມຫິ ມຫາຣາຊ, ມາ ມໍ ວິຊ຺ຊິ ຣເຖສພ;

ໂກ ນຸ ເຕ ອິທມກ຺ຂາສິ, ເອຕ຺ເຖໂສ ຕິຍ຺ກເຕ ມິໂຄ''ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ອທ຺ເວຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວານາຕິ ຊິຍາຍ ຈ ສເຣນ ຈ ສທ຺ຣິ ເອກເມວ ກຕ຺ວາ຺ ສນ຺ນຍ຺ຫາຕິ ສນ຺ນຍ຺ຫິຕ຺ວາ຺ ອາຄເມຫີຕິ ''ຕິຍ຺ກ, ມຫາຣາຊ, ມາ ມໍ ວິຊ຺ຊິ, ຊີວຄ຺ຄາຫເມວ ຄຕ຺ຫາຫີ''ຕິ ມນ຺ຸຣາຍ ມນຸສ຺ສວາຈາຍ ອກາສິ຺

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ມນ຺ຸຣກຖາຍ ພນ຺ຣິຕ຺ວາ ຣນ຺ຸ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ຄາຣເວນ ອຄ຺ຄາສິ຺ ມຫາສຕ຺ໂຕປິ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມນ຺ຸຣປຜິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຄ຺ຄາສິ຺ ມຫາຊໂນປິ ສພ຺ພາວຸຣານິ ລຊ຺ເທຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ປຣິວາເຣສິ຺ ຕສ຺ມິ ຂເຕ ມຫາສຕ຺ໂຕ ສຸວຕ຺ຕກິງ຺ກິຕິກໍ ຈາເລນ຺ໂຕ ວິຍ ມນ຺ຸເຣນ ສເຣນ ຣາຊານໍ ປຸຈ຺ຣິ ''ໂກ ນຸ ເຕ ອິທມກ຺ຂາສິ, ເອຕ຺ເຖໂສ ຕິຍ຺ກເຕ ມິໂຄ''ຕິ? ຕສ຺ມິ ຂເຕ ປາປປຸຣິໂສ ໂຖກໍ ປຜິກ຺ກມິຕ຺ວາ ໂສຕປເຖວ ອຄ຺ຄາສິ຺ ຣາຊາ ''ອິມິນາ ເມ ທສ຺ສິໂຕ''ຕິ ກເຖນ຺ໂຕ ຣຄ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໒຺

''ເອສ ປາປຈ຺ໂຣ ໂປໂສ, ສມ຺ມ ຕິຍ຺ກຕິ ອາຣກາ;

ໂສຍໍ ເມ ອິທມກ຺ຂາສິ, ເອຕ຺ເຖໂສ ຕິຍ຺ກເຕ ມິໂຄ''ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ປາປຈ຺ໂຣຕິ ວິສ຺ສຄ຺ຄາຈາໂຣ຺

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕໍ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ກິ ຄຣຫິຕ຺ວາ ຣຄ຺ຍາ ສທ຺ຣິ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໓຺

‘‘ສຈ္ຈံ ກິເຣວ ມາຫໍສຸ, ນຣາ ເອກຈ္ຈິຍາ ອິຣ;

ກຍ္ຖໍ ນິປ္ລວິຕໍ ເສຍ္ໂຍ, ນ ຕ္ເວເອກຈ္ຈິໂຍ ນໂຣ’’ຕິ။

ຕຕ္ຖ ນິປ္ລວິຕນ္ຕິ ອຸຕ္ຕາຣິຕໍ။ ເອກຈ္ຈິໂຍຕິ ເອກຈ္ໂຈ ປນ ມິຕ္ຕທຸພ္ພິ ປາປປ္ປຸຄ္ຄໂລ ອຸທເກ ປຕນ္ໂຕປິ ອຸຕ္ຕາຣິໂຕ ນ ຕ္ເວວ ເສຍ္ໂຍ။ ກຍ္ຖຄ္ຄຫິ ນານປ္ປການເຣນ ອຸປການາຍ ສໍວຕ္ຕຕິ, ມິຕ္ຕທຸພ္ພິ ປນ ປາປປ္ປຸຄ္ຄໂລ ວິນາສາຍ, ຕສ္ມາ ຕໂຕ ກຍ္ຖເມວ ວຣຕຣນ္ຕິ ໂປຣາຓກປຕ္ຫິຕາ ກຖຍິສຸ, ມຍາ ປນ ເຕສໍ ວຈນໍ ນ ກຕນ္ຕິ။

ຕໍ ສຸຕ္ວາ ຣາຊາ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໔။

‘‘ກິ ນຸ ຣຸຣຸ ຄຣຫສິ ມິຄານໍ, ກິ ປກ္ຂີນໍ ກິ ປນ ມານຸສານໍ;

ກຍໍ ຫິ ມໍ ວິນ္ທຕິນປ္ປຣູປໍ, ສຸຕ္ວານ ຕໍ ມານຸສີ ກາສມານ’’ນ္ຕິ။

ຕຕ္ຖ ມິຄານນ္ຕິ ມິຄານມຄ္ຄຕຣໍ ຄຣຫສິ, ອຸທາຫຸ ປກ္ຂີນໍ, ມານຸສານນ္ຕິ ປຸຈ္ຉິ။ ກຍລ္ຫິ ມໍ ວິນ္ທຕິຕິ ກຍໍ ມໍ ປຝິລາຕິ, ອຫໍ ອຕ္ຕນິ ອນິສ္ສໂຣ ກຍສນ္ຕໂກ ວິຍ ໂຫມິ။ ອນປ္ປຣູປນ္ຕິ ມຫນ္ຕໍ။

ຕໂຕ ມຫາສຕ္ໂຕ ‘‘ມຫາຣາຊ, ນ ມິຄໍ, ນ ປກ္ຂີ ຄຣຫາມິ, ມນຸສ္ສໍ ປນ ຄຣຫາມິ’’ຕິ ທສ္ເສນ္ໂຕ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໕။

‘‘ຍມຸທ္ຣຣີ ວາຫເນ ວຸຍ္ຫມານໍ, ມໂຫທເກ ສລິເລ ສີຆໂສເຕ;

ຕໂຕນິທານໍ ກຍມາຄຕໍ ມມ, ທຸກ္ໂຂ ຫເວ ຣາຊ ອສພ္ພິ ສງ္ຄໂມ’’ຕິ။

ຕຕ္ຖ ວາຫເນຕິ ປຕິຕປ໌ຕິເຕ ວຫິຕຸໍ ສມຕ္ເຖ ຄງ္ຄາວເຫ။ ມໂຫທເກ ສລິເລຕິ ມຫາອຸທເກ ມຫາສລິເລຕິ ອຕ္ໂຖ။ ອຸກເຍນາປິ ຄງ္ຄາວຫສ္ເສວ ພຫຸອຸທກາຕໍ ທສ္ເສຕິ။ ຕໂຕນິທານນ္ຕິ ມຫາຣາຊ, ໂຍ ມຍຫໍ ຕຍາ ທສ္ສິໂຕ ປຸຣິໂສ, ເອໂສ ມຍາ ຄງ္ຄາຍ ວຸຍ္ຫມາໂນ ອຫ္ຍຣຕ္ຕສມເຍ ກາຣຸຄ္ຄຣວໍ ວິຣວນ္ໂຕ ອຸທ္ຣຣິໂຕ, ຕໂຕນິທານໍ ເມ ອິທມຊ္ຊ ກຍໍ ອາຄຕໍ, ອສປ္ປຸຣິເສຫິ ສ ມາຄໂມ ນາມ ທຸກ္ໂຂ, ມຫາຣາຊາຕິ။

ຕໍ ສຸຕ္ວາ ຣາຊາ ຕສ္ສ ກຸຊ္ຊິຕ္ວາ ‘‘ເອວໍ ພຫູປການສ္ສ ນາມ ຄຸຕໍ ນ ຊານາຕິ, ວິຊ္ຊິຕ္ວາ ນໍ ຊີວິຕກ္ຂຍໍ ປາເປສ္ສາມິ’’ຕິ ທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໖။

‘‘ໂສຫໍ ຈຕုປ္ປຕ္ຕມິມໍ ວິຫງ္ຄມໍ, ຕນုຈ္ຉິທໍ ຫທເຍ ໂອສ္ສຊາມິ;

ຫນາມິ ຕໍ ມິຕ္ຕທຸພ္ພິ ອກິຈ္ຈກາຣີ, ໂຍ ຕາທິສໍ ກມ္ມກາຕໍ ນ ຊາເນ’’ຕິ။

ຕຕ္ຖ ຈຕုປ္ປຕ္ຕນ္ຕິ ຈຕູຫິ ວາຊປຕ္ເຕຫິ ສມນ္ນາຄຕໍ။ ວິຫງ္ຄມນ္ຕິ ອາກາສຄາມິໍ။ ຕນုຈ္ຉິທນ္ຕິ ສຣີຣຈ္ຉິນ္ທນໍ။ ໂອສ္ສ

ຊາມິຕິ ເອຕສ຺ສ ໜທເຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊມິ.

ຕໂຕ ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ມາ ເອສ ມំ ນិສ຺ສາຍ ນស຺ສຕູ’’ຕិ ຈិນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອກາທສມំ ຄາຖມາຫ –

១៨៧.

‘‘ឱຣស຺ស ພາລស຺ស ໜເວ ຊນិນ຺ທ, ສນ຺ໂຕ ວຂំ ນប៉ ຜ ំ សន຺តិ ឆាត຺;

ການំ ឃຣំ ຄຈ຺ឆຕ຺ ປាປ໌ធម຺ໂມ, ຍស຺ຈស຺ស ការ຺ຣ ំ ຕເທຕស຺ស ເທហិ;

ອຫ຺ຸຈ ເຕ ການມកໂຣ ភវាມិ’’ຕិ.

ຕຕ຺ຖ ការມន຺តិ ການເມນ ຍຖາຣຸຈិຍາ ອຕ຺ຕໂນ ឃរ ំ ຄຈ຺ឆຕ຺. ຍស຺ຈស຺ស ការ຺ຣ ំ ຕເທຕស຺ស ເທហិតិ ຍ຺ຸຈ ຕស຺ស ‘‘ອិທំ ນាម ເຕ ທស຺សាមិ’’ຕិ ຕយា ກຖិតំ, តំ តស຺ស ເທហិ. ការមកោរតិ ອិຈ຺ឆាការ, យំ ອិຈ຺ឆសិ, តំ ករោហិ, មំ ວា ເມ ຂາທ, ກិឡាមិតំ ວា ករោហិ, សព຺ពត຺ថ ເຕ ອນុ កូល ວត຺តិ ភវិស຺សាមិតិ ອត຺ថោ.

តំ សុត຺វា ຣາຊາ ຕុຍ຺ហមានោ ມຫາສຕ຺ຕស຺ស ຖុតិំ ករោន຺ໂຕ ອນន຺ຕຣំ ຄາຖມາຫ –

១៨៨.

‘‘ອហ຺ឍា ຣុទ຺ធ ອលុ຺លតោរ ស ຕំ ໂສ, ໂຍ ທុព຺ភោ ເຕ មានុសស຺ស ນ ທុព຺ភិ;

ការំ ឃរំ ຄຈ຺ឆຕុ ປាປធម຺ໂມ, ຍស຺ຈស຺ស ការ຺ຣំ ຕເທຕស຺ស ທម຺មិ;

ອហ຺ចុ ເຕ ການຈາຣំ ທທាមិ’’ຕិ.

ຕຕ຺ຖ ស ຕំ ໂສຕិ ອហ຺ឍា ຕວំ ស ຕំ ປ຺ຕ຺ហិតានំ ອលុ຺លតោរ. ການຈាຣន຺តិ ອហំ ຕວ ធម຺មកថាយ ປសីទិត຺វា ຕុយ຺ហំ ការចារំ ອភ຺យំ ທທាមិ, ອិໂຕ ປល຺ຖាយ ຕុម຺ເຫ ນិព຺ភយា ຍຖាຣុຈិຍា ວិຫរថាតិ ມຫາສຕ຺ຕស຺ស ວរំ ອទាសិ.

ອຖ ນំ ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ມຫາຣາຊ, ມນុស຺សា ນាម ອល຺លំ ມុເຂນ ភាសន຺ຕិ, ອល຺លំ ການເຍນ ກໂຣន຺ຕិ’’ຕិ ປរិត຺ຄណ຺ហន຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄាថា ອភាសិ –

១៨៩.

‘‘សុວិຊានំ សិង຺គាលានំ, សកុណានញ຺ຈ ວស຺សិតំ;

មនុស຺សវស຺សិតំ ຣាຊ, ទុព຺ពិຊានតរំ ຕເຕ.

១៩០.

‘‘ອປិ ເຈ មញ຺ញតិ ໂປໂສ, ញាតិ ມិត຺ໂຕ សខាតិ វា;

ໂຍ ປុព຺ເພ សុមេនា ហុត຺វា, ປ຺ຈ຺ឆា សម຺ປ຺ຊ຺ຊເຕ ທិໂສ’’ຕិ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ‘‘ມິຄຣາຊ, ມາ ມໍ ເອວໍ ມຎ຺ຎິ, ອຫຎ຺ຫິ ຣຊ຺ຊໍ ຊຫນ຺ໂຕປິ ນ ຕຸຍ຺ຫໍ ທິນ຺ນວຣໍ ຊຫິສ຺ສໍ, ສທ຺ທຫາຫິ, ມຍ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ວຣໍ ອທາສິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ວຣໍ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕານໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ອຠຍທານໍ ວຣໍ ຄຓ຺ຫີຯ ຣາຊາປິ ຕໍ ວຣໍ ທຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ນຄຣໍ ເນຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕຎ຺ຈ ນຄຣຎ຺ຈ ອລງ຺ກາຣາເປຕ຺ວາ ເທວິຍາ ຘມ຺ມໍ ເທສາເປສິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເທວິໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ຈ ຣາຊປຣິສາຍ ຈ ມຘຸຣາຍ ມນຸສ຺ສຠາສາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ທສຫິ ຣາຊຘມ຺ເມຫິ ໂອວທິຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ ອນຸສາສິຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມິຄຄຓປຣິວຸໂຕ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ຣາຊາ ‘‘ສພ຺ເພສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອຠຍໍ ທມ຺ມີ’’ຕິ ນຄເຣ ເຠຣິໍ ຈຣາເປສິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມິຄປກ຺ຂີນໍ ໂກຈິ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນາໂຫສິຯ ມິຄຄໂຓ ມນຸສ຺ສານໍ ສສ຺ສານິ ຂາທຕິ, ໂກຈິ ວາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິຯ ມຫາຊໂນ ຣາຊງ຺ຄຓໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປກ຺ໂກສິຯ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໓໑ຯ

‘‘ສມາຄຕາ ຊານປທາ, ເນຄມາ ຈ ສມາຄຕາ;

ມິຄາ ສສ຺ສານິ ຂາທນ຺ຕິ, ຕໍ ເທໂວ ປຏິເສຘຕູ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຕໍ ເທໂວຕິ ຕໍ ມິຄຄຓໍ ເທໂວ ປຏິເສຘຕູຕິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໑໓໔ຯ

‘‘ກາມໍ ຊນປໂທ ມາສິ, ຣຏ຺ຐຎ຺ຈາປິ ວິນສ຺ສຕຸ;

ນ ຕ຺ເວວາຫໍ ຣຸຣຸໍ ທຸພ຺ເພ, ທຕ຺ວາ ອຠຍທກ຺ຂິຓໍຯ

໑໓໓ຯ

‘‘ມາ ເມ ຊນປໂທ ອາສິ, ຣຏ຺ຐຎ຺ຈາປິ ວິນສ຺ສຕຸ;

ນ ຕ຺ເວວາຫໍ ມິຄຣາຊສ຺ສ, ວຣໍ ທຕ຺ວາ ມຸສາ ຠເຓ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ມາສິຕິ ກາມໍ ມຍ຺ຫໍ ຊນປໂທ ມາ ໂຫຕຸຯ ຣຸຣຸນ຺ຕິ ນ ຕ຺ເວວ ອຫໍ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓສ຺ສ ຣຸຣຸມິຄຣາຊສ຺ສ ອຠຍທກ຺ຂິຓໍ ທຕ຺ວາ ທຸພ຺ຠິສ຺ສາມີຕິຯ

ມຫາຊໂນ ຣຎ຺ໂຎ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ກິຎ຺ຈິ ວຕ຺ຕຸໍ ອວິສຫນ຺ໂຕ ປຏິກ຺ກມິຯ ສາ ກຖາ ວິຕ຺ຖາຣິກາ ອໂຫສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ມິຄຄເຓ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ‘‘ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມນຸສ຺ສານໍ ສສ຺ສານິ ມາ ຂາທຖາ’’ຕິ ໂອວທິຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ເຂຕ຺ເຕສຸ ປຓ຺ຓສຎ຺ຎໍ ພນ຺ຘນ຺ຕູ’’ຕິ ມນຸສ຺ສານໍ ໂຆສາເປສິຯ ເຕ ຕຖາ ພນ຺ຘິສຸ, ຕາຍ ສຎ຺ຎາຍ ມິຄາ ຍາວຊ຺ຊຕນາ ສສ຺ສານິ ນ ຂາທນ຺ຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ເທວທຕ຺ໂຕ ອກຕຎ຺ຎູເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ ‘‘ຕທາ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ຣຸຣຸມິຄຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ຣຸຣຸມິຄຣາຊຊາຕກວຕຸຕນາ ນວມາ຺

[໔໗໓] ໑໐຺ ສຣກມິຄຊາຕກວຕຸຕນາ

ອາສີເສເຖວ ປຸຣິໂສຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນໂຕ ອຕຸຕນາ ສໍຂິຕຸເຕນ ປຸຈຸຉິຕປຍ຺ຫສຸສ ຊມຸມເສນາປຕິໂນ ວິຕຸຖາເຣນ ພຸຍາກຣຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ຺ ກທາ ປນ ສຕຸຖາ ເຖຣໍ ສໍຂິຕຸເຕນ ປຍ຺ຫໍ ປຸຈຸຉິຕິ? ເທໂວໂຣຫເນ຺ ຕຕຣາຍໍ ສງເຂປໂຕ ອນຸປຸພຸພີກຖາ຺ ຣາຊຄຫເສຎຸຖິໂນ ຫີ ສນຸຕເກ ຈນຸທນປຕຸເຕ ອາຍສຸມຕາ ປີຕຸໂຫລກາຣທຸວາເຊນ ອິທຸຎິຍາ ຄຫິເຕ ສຕຸຖາ ກິກຸຂູນໍ ອິທຸຎິປາຎິຫາຣິຍກຣຕໍ ປຎິກຸຂິປີ຺ ຕທາ ຕິຕຸຖິຍາ "ປຎິກຸຂິຕຸຕໍ ສມເຕນ ໂຄຕເມນ ອິທຸຎິປາຎິຫາຣິຍກຣຕໍ, ອິທານິ ສຍມຸປິ ນ ກຣິສຸສຕີ"ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ມງກຸກູເຕຫິ ອຕຸຕໂນ ສາວເກຫິ "ກີ, ກນຸເຕ, ອິທຸຎິຍາ ປຕຸຕໍ ນ ຄຕຸຫຖາ"ຕິ ວຸຈຸຈມານາ "ເນຕໍ ອາວຸໂສ, ອມຸຫາກໍ ທຸກຸກຣໍ, ຉວສຸສ ປນ ທາຣຸປຕຸຕສຸສຕຸຖາຍ ອຕຸຕໂນ ສຕຸຫສຸຂມຄຸຕໍ ໂກ ຄິຫີນໍ ປກາເສສຸສຕີຕິ ນ ຄຕຸຫີມຸຫ, ສມຕາ ປນ ສກຸຍປຸຕຸຕິຍາ ໂລລຕາຍ ອິທຸຎີ ທສຸເສຕຸວາ ຄຕຸຫີສ຺ຸ ມາ 'ອມຸຫາກໍ ອິທຸຎິກຣຕໍ ກາໂຣ'ຕິ ຈິນຸຕຍິຕຸຖ, ມຍຊຸຫິ ຕິຜຸຖນຸຕຸ ສມຕສຸສ ໂຄຕມສຸສ ສາວກາ, ອາກງຂມານາ ປນ ສມເຕນ ໂຄຕເມນ ສທຸຎີ ອິທຸຎີ ທສຸເສສຸສາມ, ສເຈ ຫີ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ເອກໍ ປາຎິຫາຣິຍໍ ກຣິສຸສຕິ, ມຍໍ ທຸວິຄຸຕໍ ກຣິສຸສາມາ"ຕິ ກຖຍີສ຺ຸ

ຕໍ ສຸຕຸວາ ກິກຸຂູ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສຸໍ "ກນຸເຕ, ຕິຕຸຖິຍາ ກິຣ ປາຎິຫາຣິຍໍ ກຣິສຸສນຸຕີ"ຕິ຺ ສຕຸຖາ "ກິກຸຂເວ, ກໂຣນຸຕຸ, ອຫມຸປິ ກຣິສຸສາມີ"ຕິ ອາຫ຺ ຕໍ ສຸຕຸວາ ພິມຸພິສາໂຣ ອາຄນຸຕຸວາ ກຄວນຸຕໍ ປຸຈຸຉິ "ກນຸເຕ, ປາຎິຫາຣິຍໍ ກິຣ ກຣິສຸສຖາ"ຕິ? "ອາມ, ມຫາຣາຊາ"ຕິ຺ "ນນຸ, ກນຸເຕ, ສິກຸຂາປທໍ ປຍ຺ຍຕຸຕ"ນຸຕິ຺ "ມຫາຣາຊ, ຕໍ ມຍາ ສາວການໍ ປຍ຺ຍຕຸຕໍ, ພຸທຸຫານໍ ປນ ສິກຸຂາປທໍ ນາມ ນຕຸຖີ຺ "ຍຖາ ຫິ, ມຫາຣາຊ, ຕວ ອຸຍຸຍາເນ ປຸປຸຜຜລໍ ອຍ຺ເຍສໍ ວາຣິຕໍ, ນ ຕວ, ເອວໍສມຸປທມິທໍ ທຎຸຖພຸພ"ນຸຕິ຺ "ກຕຸຖ ປນ, ກນຸເຕ, ປາຎິຫາຣິຍໍ ກຣິສຸສຖາ"ຕິ? "ສາວຕຸຖິນຄຣທຸວາເຣ ກຕຸຫມຸພຣຸກຸຂມູເລ"ຕິ຺ "ອມຸເຫຫິ ຕຕຸຖ ກີ ກຕຸຕພຸພ"ນຸຕິ? "ນຕຸຖິ ກິຍ຺ຈິ ມຫາຣາຊາ"ຕິ຺ ປຸນທິວເສ ສຕຸຖາ ກຕກຕຸຕກິຈຸໂຈ ຈາຣິກໍ ປກຸກາມິ຺ ມນຸສຸສາ "ກຸຫີ, ກນຸເຕ, ສຕຸຖາ ຄຈຸຉຕີ"ຕິ ປຸຈຸຉນຸຕິ຺ "ສາວຕຸຖິນຄຣທຸວາເຣ ກຕຸຫມຸພຣຸກຸຂມູເລ ຕິຕຸຖິຍມທຸທນໍ ຍມກປາຎິຫາຣິຍໍ ກາຕຸ"ນຸຕິ ເຕສໍ ກິກຸຂູ ກຖຍນຸຕີ຺ ມຫາຊໂນ "ອຈຸຉຣິຍຣູປໍ ກິຣ ປາຎິຫາຣິຍໍ ກວິສຸສຕີ, ປສຸສິສຸສາມ ນ"ນຸຕິ ຆຣທຸວາຣານິ ຉຑເຑຕຸວາ ສຕຸຖາຣາ ສທຸຎິເຍວ ອຄມາສິ຺

ອຍ຺ຍຕິຕຸຖິຍາ "ມຍມຸປິ ສມຕສຸສ ໂຄຕມສຸສ ປາຎິຫາຣິຍກຣຕຎຸຖາເນ ປາຎິຫາຣິຍໍ ກຣິສຸສາມາ"ຕິ ອຸປຎຸຖາເກຫິ ສທຸຎີ ສຕຸຖາຣເມວ ອນຸພນຸຫີສ຺ຸ ສຕຸຖາ ອນຸປຸພຸເພນ ສາວຕຸຖີ ຄນຸຕຸວາ ຣຍ຺ຍາ "ປາຎິຫາຣິຍໍ ກິຣ, ກນຸເຕ, ກຣິສຸສຖາ"ຕິ ປຸຈຸຉິໂຕ "ກຣິສຸສາມີ"ຕິ ວຕຸວາ "ກທາ, ກນຸເຕ"ຕິ ວຸຕຸເຕ "ອິໂຕ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ອາສາລຸຫີປຸຕຸຕມາສິຍ"ນຸຕິ ອາຫ຺ "ມຕຸຑປໍ ກໂຣມິ ກນຸເຕ"ຕິ? "ອລໍ ມຫາຣາຊ, ມມ ປາຎິຫາຣິຍກຣຕຎຸຖາເນ ສກຸໂກ ເທວຣາຊາ ທຸວາທສໂຍຊນິກໍ ຣຕນມຕຸຑປໍ ກຣິສຸສຕີ"ຕິ຺ "ເອຕໍ ກາຣຕໍ ນຄເຣ ອຸຄຸໂຆສາເປມິ, ກນຸເຕ"ຕິ? "ອຸຄຸໂຆສາເປຫິ ມຫາຣາຊາ"ຕິ຺ ຣາຊາ ຊມຸມໂຆສກໍ ອລງກຕຫຕຸຖິປິຎຸຖີ ອາໂຣເປຕຸວາ "ກຄວາ ກິຣ ສາວຕຸຖິນຄຣທຸວາເຣ ກຕຸຫມຸພຣຸກຸຂມູເລ ຕິຕຸຖິຍມທຸທນໍ ປາຎິຫາຣິຍໍ ກຣິສຸສຕີ ອິໂຕ ສຕຸຕເມ ທິວເສ"ຕິ ຍາວ ຉຎຸຖທິວສາ ເທວສິກໍ ໂຆສນໍ ກາເຣສິ຺ ຕິຕຸຖິຍາ "ກຕຸຫມຸພຣຸກຸຂມູເລ ກິຣ ກຣິສຸສຕີ"ຕິ ສາມິການໍ ຊນໍ ທຕຸວາ ສາວຕຸຖິສາມນຸເຕ ອມຸພຣຸກຸເຂ ຉິນຸທາປຍີສ຺ຸ ຊມຸມໂຆສໂກ ປຸຕຸຕມີທິວເສ ປາໂຕວ "ອຊຊ, ກຄວໂຕ ປາຎິຫາຣິຍໍ ກວິສຸສຕີ"ຕິ ອຸຄຸໂຆເສສິ຺ ເທວຕານຸກາເວນ ສກລຊມຸພຸທີເປ ທຸວາເຣ ຄຕຸວາ ອຸຄຸໂຆສິຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ຺ ເຍ ເຍ ຄນຸຕຸໍ ຈິຕຸຕໍ ອຸປຸປາເທນຸຕິ, ເຕ ເຕ ສາວຕຸຖີ ປຕຸຕເມວ ອຕຸຕານໍ ປສຸສີສຸ, ທຸວາທສໂຍຊນິກາ ປຣິສາ ອໂຫສິ຺

ສຕຸຖາ ປາໂຕວ ສາວຕຸຖີ ປີຕຸຫາຍ ປວິສິຕຸໍ ນິກຸຂມິ຺ ກຕຸໂຫ ນາມ ອຸຍຸຍານປາໂລ ປີຕຸຫິປກຸກເມວ ກຸມຸກປມາຕໍ ມຫນຸຕໍ ອມຸພປກຸກໍ ຣຍ຺ໂຍ ຫຣນຸໂຕ ສຕຸຖາຣໍ ນຄຣທຸວາເຣ ທິສຸວາ "ອິທໍ ຕຖາຄຕສຸເສວ ອນຸຈຸຉວິກ"ນຸຕິ ອທາສິ຺ ສຕຸຖາ ປຎິຄຸຄເຫຕຸວາ ຕຕຸເຖວ ເອກມນຸຕໍ ນິສີນຸໂນ ປຣິກຸຍ຺ຊິຕຸວາ "ອານນຸທ, ອິມໍ ອມຸພຎຸຖີ ອຸຍຸຍານປາລກສຸສ ອິມສຸມີ ຖາເນ ໂຣປນຕຸຖາຍ ເທຫີ, ເອສ ກຕຸຫມຸໂພ ນາມ ກວິສຸສຕີ"ຕິ ອາຫ຺ ເຖໂຣ ຕຖາ ອກາສິ຺ ອຸຍຸຍານປາໂລ ປໍສຸໍ ວິຍູຫິຕຸວາ ໂຣເປສິ຺ ຕງຂຕຍ຺ເຍວ ອຎຸຖີ ກິນຸທິຕຸວາ ມູລານິ ໂອຕຣີສຸ, ນງຄລສີສປມາໂຕ ຣຕຸຕງກຸໂຣ ອຸຎຸຖຫິ, ມຫາຊນສຸສ ໂອໂລເກນຸຕສຸເສວ ປຕຸຕາສຫຕຸຖກຸຂນຸໂຊ ປຕຸຕາສຫຕຸຖສາໂຂ ອຸພຸເພຊໂຕ ຈ ຫຕຸຖສຕິໂກ ອມຸພຣຸກຸໂຂ ສມຸປຊຊິ, ຕາວເທວສຸສ ປຸປຸຜານິ ຈ ຜລານິ ຈ ອຸຎຸຖຫີສ຺ຸ ໂສ ມຊຸກຣປຣິວຸໂຕ ສຸວຕຸຕວຕຸຕຜລກຣິໂຕ ນກໍ ປູເຣຕຸວາ ອຎຸຖາສິ, ວາຕປຸປຫຣຕກາເລ ມຊຸຣປກຸການິ ປຕີສ຺ຸ ປຈຸຉາ ອາຄຈຸຉນຸຕາ ກິກຸຂູ ປຣິກຸຍ຺ຊິຕຸວາວ ອາຄມີສ຺ຸ

ສາຍນ຺ຫສມເຍ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ "ສຕ຺ຖຸ ຣຕນມຓ຺ຑປກຣຓໍ ອມ຺ຫາກໍ ຠາໂຣ"ຕິ ຎຕ຺ວາ ວິສ຺ສກມ຺ມເທວປຸຕ຺ຕໍ ເປເສຕ຺ວາ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ນີລຸປ຺ປລສຎ຺ຉນ຺ນໍ ສຕ຺ຕຣຕນມຓ຺ຑປໍ ກາເຣສິຯ ເອວໍ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາຬເທວຕາ ສນ຺ນິປຕິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ຕິຕ຺ຖິຍມທ຺ທນໍ ອສາຘາຣຓໍ ສາວເກຫິ ຍມກປາຏິຫາຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ພຫຸຊນສ຺ສ ປສນ຺ນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ພຸທ຺ຘາສເນ ນິສິນ຺ໂນ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິຯ ວີສຕິ ປາຓໂກຏິໂຍ ອມຕປານໍ ປິວິໍສຸຯ ຕໂຕ "ປຸຣິມພຸທ຺ຘາ ປນ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ກຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ"ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ "ຕາວຕິໍສຠວນ"ນ຺ຕິ ຎຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘາສນາ ອຸຏ຺ຐາຍ ທກ຺ຂິຓປາທໍ ຍຸຄນ຺ຘຣມຸທ຺ຘນິ ຐເປຕ຺ວາ ວາມປາເທນ ສິເນຣຸມຕ຺ຖກໍ ອກ຺ກມິຕ຺ວາ ປາຣິຈ຺ຉຕ຺ຕກມູເລ ປຓ຺ຑຸກມ຺ພລສິລາຍໍ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕເຕມາສໍ ເທວານໍ ອຠິຘມ຺ມປິຏກໍ ກເຖສິຯ ປຣິສາ ສຕ຺ຖຸ ຄຕຏ຺ຐານໍ ອຊານນ຺ຕີ "ທິສ຺ວາວ ຄມິສ຺ສາມາ"ຕິ ຕຕ຺ເຖວ ເຕມາສໍ ວສິຯ ອຸປກຏ຺ຐາຍ ປວາຣຓາຍ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖໂຣ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ອາໂຣເຈສິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ປຸຈ຺ຉິ "ກຫໍ ປນ ເອຕຣຫິ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ"ຕິ? "ເອໂສ, ຠນ຺ເຕ, ປາຏິຫາຣິເຍ ປສີທິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິເຕຫິ ປຎ຺ຈຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ສງ຺ກສ຺ສນຄຣທ຺ວາເຣ ວສີ"ຕິຯ "ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ອຫໍ ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສງ຺ກສ຺ສນຄຣທ຺ວາເຣ ໂອຕຣິສ຺ສາມິ, ຕຖາຄຕໍ ທຏ຺ຐຸກາມາ ສງ຺ກສ຺ສນຄເຣ ເອກໂຕ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕູ"ຕິຯ ເຖໂຣ "ສາຘູ"ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິສາຍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ສກລປຣິສໍ ສາວຕ຺ຖິໂຕ ຕິໍສໂຍຊນໍ ສງ຺ກສ຺ສນຄຣໍ ເອກມຸຫຸຕ຺ເຕເນວ ປາເປສິຯ

ສຕ຺ຖາ ວຸຕ຺ຖວສ຺ໂສ ປວາເຣຕ຺ວາ "ມຫາຣາຊ, ມນຸສ຺ສໂລກໍ ຄມິສ຺ສາມີ"ຕິ ສກ຺ກສ຺ສ ອາໂຣເຈສິຯ ສກ຺ໂກ ວິສ຺ສກມ຺ມໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ "ທສພລສ຺ສ ມນຸສ຺ສໂລກຄມນຕ຺ຖາຍ ຕີຓິ ໂສປານານິ ກໂຣຫີ"ຕິ ອາຫຯ ໂສ ສິເນຣຸມຕ຺ຖເກ ໂສປານສີສໍ ສງ຺ກສ຺ສນຄຣທ຺ວາເຣ ຘຸຣໂສປານໍ ກຕ຺ວາ ມຊ຺ເຊ ມຓິມຍໍ, ເອກສ຺ມິໍ ປສ຺ເສ ຣຊຕມຍໍ, ເອກສ຺ມິໍ ປສ຺ເສ ສຸວຓ຺ຓມຍນ຺ຕິ ຕີຓິ ໂສປານານິ ມາເປສິ, ສຕ຺ຕຣຕນມຍາ ເວທິກາປຣິກ຺ເຂປາຯ ສຕ຺ຖາ ໂລກວິວຣຓໍ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ມຊ຺ເຊ ມຓິມເຍນ ໂສປາເນນ ໂອຕຣິຯ ສກ຺ໂກ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ອຄ຺ຄເຫສິ, ສຸຍາໂມ ວາລພີຊນິໍ, ສຫມ຺ປຕິ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ຉຕ຺ຕໍ ຘາເຣສິ, ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາຬເທວຕາ ທິພ຺ພຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູຊຍິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາຣໍ ຘຸຣໂສປາເນ ປຕິຏ຺ຐິຕໍ ປຖມເມວ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ວນ຺ທິ, ປຈ຺ຉາ ເສສປຣິສາຯ ຕສ຺ມິໍ ສມາຄເມ ສຕ຺ຖາ ຈິນ຺ເຕສິ 'ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ "ອິທ຺ຘິມາ'ຕິ ປາກໂຏ, ອຸປາລິ 'ວິນຍຘໂຣ'ຕິຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ມຫາປຎ຺ຎຄຸໂຓ ອປາກໂຏ, ຐເປຕ຺ວາ ມໍ ອຎ຺ໂຎ ເອເຕນ ສທິໂສ ສມປຎ຺ໂຎ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ປຎ຺ຎາຄຸຓມສ຺ສ ປາກຏໍ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ປຖມໍ ຕາວ ປຸຖຸຊ຺ຊນານໍ ວິສເຍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ, ຕໍ ປຸຖຸຊ຺ຊນາວ ກເຖຍິໍສຸ ຕໂຕ ໂສຕາປນ຺ນານໍ ວິສເຍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ, ຕມ຺ປິ ໂສຕາປນ຺ນາວ ກເຖຍິໍສຸ, ປຸຖຸຊ຺ຊນາ ນ ຊານິໍສຸຯ ເອວໍ ສກທາຄາມິວິສເຍ ອນາຄາມິວິສເຍ ຂີຓາສວວິສເຍ ມຫາສາວກວິສເຍ ຈ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ, ຕມ຺ປິ ເຫຏ຺ຐິມາ ເຫຏ຺ຐິມາ ນ ຊານິໍສຸ, ອຸປຣິມາ ອຸປຣິມາວ ກເຖຍິໍສຸຯ ອຄ຺ຄສາວກວິສເຍ ປຸຏ຺ຐປຎ຺ຫມ຺ປິ ອຄ຺ຄສາວກາວ ກເຖຍິໍສຸ, ອຎ຺ເຎ ນ ຊານິໍສຸຯ ຕໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ວິສເຍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ, ຕໍ ເຖໂຣວ ກເຖສິ, ອຎ຺ເຎ ນ ຊານິໍສຸຯ

ມນຸສ຺ສາ "ໂກ ນາມ ເອສ ເຖໂຣ ສຕ຺ຖາຣາ ສທ຺ຘິໍ ກເຖສີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ຘມ຺ມເສນາປຕິ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ນາມາ"ຕິ ສຸຕ຺ວາ "ອໂຫ ມຫາປຎ຺ໂຎ"ຕິ ວທິໍສຸຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ອນ຺ຕເຣ ເຖຣສ຺ສ ມຫາປຎ຺ຎຄຸໂຓ ປາກໂຏ ຊາໂຕຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ –

"ເຍ ຈ ສງ຺ຂາຕຘມ຺ມາເສ, ເຍ ຈ ເສຂາ ປຸຖູ ອິຘ;

ເຕສໍ ເມ ນິປໂກ ອິຣິຍໍ, ປຸຏ຺ໂຐ ປພ຺ຣູຫິ ມາຣິສາ"ຕິຯ (ສຸຯ ນິຯ ໑໐໓໘; ຈູຬນິຯ ອຊິຕມາຓວປຸຈ຺ຉາ ໗; ເນຕ຺ຕິຯ ໑໔) –

ພຸທ຺ຘວິສເຍ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອິມສ຺ສ ນຸ ໂຂ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ສໍຂິຕ຺ເຕນ ຠາສິຕສ຺ສ ກຖໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ"ຕິ ອາຫຯ ເຖໂຣ ປຎ຺ຫໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ "ສຕ຺ຖາ ມໍ ເສຂາເສຂານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອາຄມນປຏິປທໍ ປຸຈ຺ຉຕີ"ຕິ ປຎ຺ເຫ ນິກ຺ກງ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ "ອາຄມນປຏິປທາ ນາມ ຂນ຺ຘາທິວເສນ ພຫູຫິ ມຸເຂຫິ ສກ຺ກາ ກເຖຕຸໍ, ກຖໍ ນຸ ໂຂ ກເຖນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ອຊ຺ຌາສຍໍ ຄເຫຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ"ຕິ ອຊ຺ຌາສເຍ ກງ຺ຂີຯ ສຕ຺ຖາ "ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ປຎ຺ເຫ ນິກ຺ກງ຺ໂຂ, ອຊ຺ຌາສເຍ ປນ ເມ ກງ຺ຂຕິ, ມຍາ ນເຍ ອທິນ຺ເນ ກເຖຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ນຍມສ຺ສ ທສ຺ສາມີ"ຕິ ນຍໍ ທເທນ຺ໂຕ "ຠູຕມິທໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕ ສມນຸປສ຺ສາ"ຕິ ອາຫຯ ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສິ "ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ມມ ອຊ຺ຌາສຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກເຖນ຺ໂຕ ຂນ຺ຘວເສນ ກເຖສ຺ສຕີ"ຕິຯ ເຖຣສ຺ສ ສຫ ນຍທາເນນ ໂສ ປຎ຺ໂຫ ນຍສເຕນ ນຍສຫສ຺ເສນ ອຸປຏ຺ຐາສິຯ ໂສ ສຕ຺ຖາຣາ ທິນ຺ນນເຍ ຐຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘວິສເຍ ປຎ຺ຫໍ ກເຖສິຯ

ສຕ຺ຖາ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກາຍ ປຣິສາຍ ສມ຺ມໍ ເທເສສິ. ຕືສ ປາຕໂກຜິໂຍ ອມຕປານໍ ປີວິສຸ. ສຕ຺ຖາ ປຣິສໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ໂຕ ອນຸປຸພ຺ເພນ ສາວຕ຺ຖີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປີຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປີຕ຺ທປາຕປຜິກ຺ກນ຺ໂຕ ກິກ຺ຂູທິ ວຕ຺ເຕ ທສ຺ສິເຕ ຄນ຺ຣກ຺ຜຶ ປາວິສິ. ສາຍນ຺ຫສມເຍ ກິກ຺ຂູ ເຖຣສ຺ສ ຄຸຕກາຖໍ ກເຖນ຺ຕາ ຣມ຺ມສກາຍໍ ນິສີທິສຸ "ມຫາປລ຺ໂລ, ອາວຸໂສ, ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ປຸຖຸປລ຺ໂລ ຊວນປລ຺ໂລ ຕິກ຺ຂປລ຺ໂລ ນິພ຺ເພຣິກປລ຺ໂລ ທສພເລນ ສໍຂິຕ຺ເຕນ ປຸຈ຺ຈິຕປລ຺ຫໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ ກເຖສີ"ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣທິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ເອສ ສໍຂິຕ຺ເຕນ ກາສິຕສ຺ສ ວິຕ຺ຖາເຣນ ອຕ຺ຖໍ ກເຖສິເຍວາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ສຣກມິຄໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອຣລ຺ເລ ວສຕິ. ຣາຊາ ມິຄວິຕ຺ຕໂກ ອໂຫສິ ຖາມສມ຺ປນ຺ໂນ, ອລ຺ລໍ ມນຸສ຺ສໍ "ມນຸສ຺ໂສ"ຕິປີ ນ ຄເຕຕິ. ໂສ ເອກທິວສໍ ມິຄວໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອມຈ຺ເຈ ອາຫ – "ຍສ຺ສ ປສ຺ເສນ ມິໂຄ ປລາຍຕິ, ເຕນ ໂສ ທຕ຺ໂຫ ທາຕພ຺ໂພ"ຕິ. ເຕ ຈິນ຺ຕຍີສຸ "ກທາຈິ ເວມຊ຺ເຊ ຖິຕມິຄໍ ວິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ກທາຈິ ອຸຜ຺ຖິຕໍ, ກທາຈິ ປລາຍນ຺ຕມ຺ປີ, ອຊ຺ຊ ປນ ເຍນ ເກນຈິ ອຸປາເຍນ ຣລ຺ໂລ ຖິຕຜ຺ຖານລ຺ເລວ ອາໂຣເປສ຺ສາມາ"ຕິ. ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຈ ປນ ກຕິກໍ ກຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ຣຸຣມຄ຺ຄໍ ອທໍສ຺ສຸ. ເຕ ມຫນ຺ຕໍ ຄຸມ຺ພໍ ປຣິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ມຸຄ຺ຄຣາທີທິ ກູມິ ໂປ຺ຖຍີສຸ. ປຖມເມວ ສຣກມິໂຄ ອຸຜ຺ຖາຍ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຄຸພ຺ກໍ ອນຸປຣິຄນ຺ຕ຺ວາ ປລາຍໂນກາສໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເສສທິສາສຸ ມນຸສ຺ເສ ພາຫາຍ ພາຫໍ ຣນ຺ນາ ຣນ຺ນໍ ອາຫຈ຺ຈ ນິຣນ຺ຕເຣ ຖິເຕ ທິສ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ຖິຕຜ຺ຖາເນເຍວ ໂອກາສໍ ອທ຺ທສ. ໂສ ອຸມ຺ມີລິເຕສຸ ອກ຺ຂີສຸ ວາລຸກໍ ຂິປມາໂນ ວິຍ ຣາຊານໍ ອກິມຸໂຂ ອຄມາສິ. ຣາຊາ ຕໍ ລທ຺ທສມ຺ປຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ສຣໍ ອຸກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ວິຊ຺ຊີ. ສຣກມິຄາ ນາມ ສຣໍ ວລ຺ເຈຕຸໍ ເຊກາ ໂຫນ຺ຕິ, ສເຣ ອກິມຸຂໍ ອາຄຈ຺ຈນ຺ເຕ ເວຄໍ ຫາເປຕ຺ວາ ຕິຜ຺ຖນ຺ຕິ, ປຈ຺ຊໂຕ ອາຄຈ຺ຈນ຺ເຕ ເວເຄນ ປຸຣໂຕ ຊວນ຺ຕິ, ອຸປຣິກາເຄນາຄຈ຺ຈນ຺ເຕ ປີຜ຺ຖີ ນາເມນ຺ຕິ, ປສ຺ເສນາຄຈ຺ຈນ຺ເຕ ໂຖກໍ ອປຄຈ຺ຈນ຺ຕິ, ກຸຈ຺ຊີ ສນ຺ຣາຍາຄຈ຺ຈນ຺ເຕ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຕນ຺ຕິ, ສເຣ ອຕິກ຺ກນ຺ເຕ ວາຕຈ຺ຊິນ຺ນວລາຫກເວເຄນ ປລາຍນ຺ຕິ.

ໂສປີ ຣາຊາ ຕສ຺ມີ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຕິເຕ "ສຣກມິໂຄ ເມ ວິທ຺ໂຣ"ຕິ ນາທໍ ມຸລ຺ຈິ. ສຣໂກ ອຸຜ຺ຖາຍ ວາຕເວເຄນ ປລາຍິ. ພລມຕ຺ຫລໍ ກິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸໂກສຸ ປສ຺ເສສຸ ຖິຕອມຈ຺ຈາ ສຣກໍ ປລາຍມານໍ ທິສ຺ວາ ເອກໂຕ ທຸຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຊີສຸ "ມິໂຄ ກສ຺ສ ຖິຕຜ຺ຖານໍ ອກິຣຸທີ"ຕິ? "ຣລ຺ໂລ ຖິຕຜ຺ຖານ"ນ຺ຕິ . "ຣາຊາ 'ວິທ຺ໂຣ ເມ'ຕິ ວທຕິ, ໂກເນນ ວິທ຺ໂຣ, ນິພ຺ພິຣຊ຺ໂຊ ໂກ ອມ຺ຫາກໍ ຣາຊາ, ກູມິເນນ ວິທ຺ຣາ"ຕິ ເຕ ນານປ຺ປກາເຣນ ຣລ຺ລາ ສທ຺ຣີ ເກລຸອີ ກຣີສຸ. ຣາຊາ ຈິນ຺ເຕສິ "ອິເມ ມໍ ປຣິຫສນ຺ຕິ, ນ ມມ ປມາຕໍ ຊານນ຺ຕີ"ຕິ ຄາລຸທໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຕ຺ຕິໂກວ ຂຄ຺ຄໍ ອາທາຍ "ສຣກໍ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ"ຕິ ເວເຄນ ປກ຺ຂນ຺ທີ. ອຖ ນໍ ທິສ຺ວາ ຕິຕິໂຍຊນານິ ອນຸພນ຺ຣີ. ສຣໂກ ອຣລ຺ລໍ ປາວິສີ, ຣາຊາປີ ປາວິສີ. ຕຕ຺ຖ ສຣກມິຄສ຺ສ ຄມນມຄ຺ເຄ ສຜ຺ຖິຫຕ຺ຖມຕ຺ໂຕ ມຫາປູຕິປາທນຣກາວາໂຜ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ຕິ຺ສຫຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ອຸທເກນ ປຸຕ຺ໂຕ ຕິເຕທິ ຈ ປຜິຈ຺ຊນ຺ໂນ. ສຣໂກ ອຸທກຄນ຺ຣໍ ຆາຍິຕ຺ວາວ ອາວາຜກາວໍ ລຕ຺ວາ ໂຖກໍ ໂອສກ຺ກິຕ຺ວາ ຄໂຕ. ຣາຊາ ປນ ອຸຊຸກເມວ ຄຈ຺ຈນ຺ໂຕ ຕສ຺ມີ ປຕິ.

ສຣໂກ ຕສ຺ສ ປທສທ຺ທໍ ອສຸຕນ຺ໂຕ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ "ນຣກາວາເຜ ປຕິໂຕ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ລຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ຄມ຺ກີເຣາທເກ ອປ຺ປຕິຜ຺ຖໍ ກີລມນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ເຕນ ກຕໍ ອປຣາຣໍ ຫທເຍ ອກຕ຺ວາ ສລ຺ຊາຕກາຣຸລ຺ໂລ "ມາ ມຍິ ປສ຺ສນ຺ເຕວ ຣາຊາ ນສ຺ສຕຸ, ອິມມ຺ຫາ ທຸກ຺ຂາ ນໍ ໂມເຈສ຺ສາມີ"ຕິ ອາວາຜຕີເຣ ຖິໂຕ "ມາ ກາຍິ, ມຫາຣາຊ, ມຫນ຺ຕາ ທຸກ຺ຂາ ຕໍ ໂມເຈສ຺ສາມີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປີຍປຸຕ຺ຕໍ ອຸທ຺ຣຣິຕຸໍ ອຸສ຺ສາຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຍ ຕສ຺ສຸທ຺ຣຣຕຖາຍ ສິລາຍ ໂຍຄ຺ຄໍ ກຕ຺ວາວ "ວິຊ຺ຊິສ຺ສາມີ"ຕິ ອາຄຕໍ ຣາຊານໍ ສຜ຺ຖິຫຕ຺ຖາ ນຣກາ ອຸທ຺ຣຣິຕ຺ວາ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ປີຜ຺ຖີ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອຣລ຺ລາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ເສນາຍ ອວິທູເຣ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ໂອວາທມສ຺ສ ທຕ຺ວາ ປລ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຜ຺ຖາເປສີ. ຣາຊາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ວິນາ ວສິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອາຫ "ສາມິ ສຣກມິຄຣາຊ, ມຍາ ສທ຺ຣີ ພາຣາຕສີ ເອທິ, ທ຺ວາທສໂຍຊນິກາຍ ເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ຣຊ຺ຊໍ ທມ຺ມິ, ຕໍ ກາເຣທີ"ຕິ. "ມຫາຣາຊ, ມຍໍ ຕິຣຈ຺ຈານຄຕາ, ນ ເມ ຣຊ຺ເຊນຕ຺ໂຖ, ສເຈ ເຕ ມຍິ ສິເນໂຫ ອຕ຺ຖິ, ມຍາ ທິນ຺ນານິ ສີລານິ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ຣຜ຺ຖວາສິໂນປີ ສີລໍ ຣກ຺ຂາເປທີ"ຕິ ຕໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ອຣລ຺ລເມວ ປາວິສີ.

ໂສ ອສ຺ສຸປຸຕ຺ເຕາທີ ເນຕ຺ເຕທິ ຕສ຺ສ ຄຸຕໍ ສຣນ຺ໂຕວ ເສນໍ ປາປຸຕິຕ຺ວາ ເສນງຄປຣິວຸໂຕ ນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ອິໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ສກລນຄຣວາສິໂນ ປລ຺ຈ ສີລານິ ຣກ຺ຂນ຺ຕູ"ຕິ ຣມ຺ມເກຣີ ຈຣາເປສີ. ມຫາສຕ຺ເຕນ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ກຕຄຸຕໍ ກສ຺ສຈິ ອກເຖຕ຺ວາ ສາຍນ຺ເທ ນານຄ຺ຄຣສໂກຊນໍ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ອລງກຕສຍເນ ສຍິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈູສກາເລ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຄຸຕໍ ສຣິຕ຺ວາ ອຸຜ຺ຖາຍ ສຍນປີຜ຺ເຖ ປລ຺ລງເກນ ນິສີທິຕ຺ວາ ປີຕິປຸຕ຺ເຕນ ຫທເຍນ ລຫິ ຄາຖາຫິ ອຸທາເນສິ –

၁၆၄။

‘‘ອາສີເສເຖວ ປຸຣິໂສ, ນ ນິພ຺ພິນ຺ເທຍ຺ຍ ປຓ຺ທິໂຕ;

ປສ຺ສາມິ ໂວຫໍ ອຕ຺ຕານໍ, ຍຖາ ອິຈ຺ຉິ ຕຖາ ອຫု။

၁၆၅။

‘‘ອາສີເສເຖວ ປຸຣິໂສ, ນ ນິພ຺ພິນ຺ເທຍ຺ຍ ປຓ຺ທິໂຕ;

ປສ຺ສາມິ ໂວຫໍ ອຕ຺ຕານໍ, ອຸທກາ ຖລມຸພ຺ພຕໍ။

၁၆၆။

‘‘ວາຍເມເຖວ ປຸຣິໂສ, ນ ນິພ຺ພິນ຺ເທຍ຺ຍ ປຓ຺ທິໂຕ;

ປສ຺ສາມິ ໂວຫໍ ອຕ຺ຕານໍ, ຍຖາ ອິຈ຺ຉິ ຕຖາ ອຫု။

၁၆၇။

‘‘ວາຍເມເຖວ ປຸຣິໂສ, ນ ນິພ຺ພິນ຺ເທຍ຺ຍ ປຓ຺ທິໂຕ;

ປສ຺ສາມິ ໂວຫໍ ອຕ຺ຕານໍ, ອຸທກາ ຖລມຸພ຺ພຕໍ။

၁၆၈။

‘‘ທຸກ຺ຂູປນີໂຕປິ ນໂຣ ສປ຺ປ຺ໂຍ, ອາສໍ ນ ຉິນ຺ເທຍ຺ຍ ສຸຂາຄມາຍ;

ພຫູ ຫິ ຜສ຺ສາ ອຫິຕາ ຫິຕາ ຈ, ອວິຕກ຺ກິຕາ ມຈ຺ຈຸມຸປ຺ພ຺ພຊນ຺ຕິ။

၁၆၉။

‘‘ອຈິນ຺ຕິຕມ຺ປິ ພວຕິ, ຈິນ຺ຕິຕມ຺ປິ ວິນສ຺ສຕິ;

ນ ຫິ ຈິນ຺ຕາມຍາ ໂພຄາ, ອິຕ຺ຖິຍາ ປຸຣິສສ຺ສ ວາ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ອາສີເສເຖວ ປຸຣິໂສຕິ ອາສຈ຺ເຉທກກມ຺ມໍ ອກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ເມສຸ ອາສໍ ກໂຣເຖວ ນ ອຸກ຺ກຓ຺ເຖຍ຺ຍ။ ຍຖາ ອິຈ຺ຉິນ຺ຕິ ອຫລ຺ຫິ ສພ຺ພິຫຕ຺ຖາ ນຣກາ ອຸພ຺ຖານໍ ອິຈ຺ຉິ, ໂສມ຺ຫິ ຕເຖວ ຊາໂຕ, ຕໂຕ ອຸພ຺ພິໂຕເຍວາຕິ ທີເປຕິ။ ອຫິຕາ ຫິຕາ ຈາຕິ ທຸກ຺ຂຜສ຺ສາ ຈ ສຸຂຜສ຺ສາ ຈ, ‘‘ມຣຓຜສ຺ສາ ຊີວິຕຜສ຺ສາ ຈາ’’ຕິປິ ອຕ຺ໂຖ, ສຕ຺ຕານລ຺ຫິ ມຣຓຜສ຺ໂສ ອຫິໂຕ ຊີວິຕຜສ຺ໂສ ຫິໂຕ, ເຕສໍ ອວິຕກ຺ກິໂຕ ອຈິນ຺ຕິໂຕປິ ມຣຓຜສ຺ໂສ ອາຄຈ຺ຉຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ။ ອຈິນ຺ຕິ ຕມ຺ປີຕິ ມຍາ ‘‘ອາວາເຜ ປຕິສ຺ສາມີ’’ຕິ ນ ຈິນ຺ຕິຕໍ, ‘‘ສຣກໍ ມາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ຕິຕໍ, ອິທານີ ປນ ເມ ຈິນ຺ຕິຕໍ ນລ຺ຖໍ, ອຈິນ຺ຕິຕເມວ ຊາຕໍ။ ໂພຄາຕິ ຍສປ຺ຣິວາຣາ။ ເອເຕ ຈິນ຺ຕາມຍາ ນ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຉາຕາວຕາ ວີຣິຍເມວ ກາຕພ຺ພໍ။ ວີຣິຍວໂຕ ຫິ ອຈິນ຺ຕິຕມ຺ປິ ໂຫຕິເຍວ။

ຕສ຺ເສວ໌ ອຸທານ໌ ອຸທາເນນ຺ຕສ຺ເສວ ອຣຸຕ໌ ອຸຜຸຄຫິ. ປຸໂຣຫິໂຕ ຈ ປາໂຕວ ສຸຂເສຍ຺ຍປ຺ຈ຺ຈຍຕ຺ຖ໌ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊທ຺ວາເຣ ຖິໂຕ ຕສ຺ສ ອຸທານຄີຕສທ຺ທ໌ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ "ຣາຊາ ຫິຍ຺ໂຍ ມິຄວ໌ ອຄມາສິ, ຕຕ຺ຖ ສຣາມິຄ໌ ວິຣທ຺ໂຊ ກວິສ຺ສຕິ, ຕໂຕ ອມຈ຺ເຈຫິ ອວຫສິຍມາໂນ 'ມາເຣຕ຺ວາ ນໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ'ຕິ ຂຕ຺ຕິຍມາເນນ ຕໍ ອນຸພນ຺ຂນ຺ໂຕ ສຍ຺ຖິຫຕ຺ເຖ ນຣເກ ປຕິໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ທຍາ ລຸນາ ສຣກຣາເຊນ ຣຍ຺ໂຍ ໂທສ໌ ອຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຣາຊາ ອຸທ຺ຂຣິໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ເຕນ ມຍ຺ເຍ ອຸທານ໌ ອຸທາເນຕີ"ຕິ. ເອວ໌ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ຣຍ຺ໂຍ ປຣິປ຺ຕາພ຺ຍຍ຺ຊນ໌ ອຸທານ໌ ສຸຕ຺ວາ ສ຺ມຊຊິເຕ ອາທາເສ ມຸຂໍ ໂອໂລເກນ຺ຕສ຺ສ ຊາຍາ ວິຍ ຣຍ຺ຍາ ຈ ສຣເກນ ຈ ກຕກາຣຕໍ ປາກຍໍ ອໂຫສິ. ໂສ ນຂຕ຺ເຄນ ທ຺ວາຣ໌ ອາໂກເຍສິ. ຣາຊາ "ໂກ ເອໂສ"ຕິ ປ຺ຈ຺ຈີ. "ອຫໍ ເທວ ປຸໂຣຫິໂຕ"ຕິ. ອຖສ຺ສ ທ຺ວາຣ໌ ວິວຣິຕ຺ວາ "ອິໂຕ ເອຫາຈຣິຍາ"ຕິ ອາຫ. ໂສ ປວິສິຕ຺ວາ ຣາຊານ໌ ຊຍາເປຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຖິໂຕ "ອຫໍ, ມຫາຣາຊ, ຕຍາ ອຣຍ຺ເຍ ກຕກາຣຕໍ ຊານາມິ, ຕ຺ວ໌ ເອກໍ ສຣາມິຄໍ ອນຸພນ຺ຂນ຺ໂຕ ນຣເກ ປຕິໂຕ, ອຖ ນໍ ໂສ ສຣໂກ ສີລາຍ ໂຍຄ຺ຄໍ ກຕ຺ວາ ນຣກາໂຕ ອຸທ຺ຂຣິ, ໂສ ຕ຺ວ໌ ຕສ຺ສ ຄຸຕໍ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ອຸທານ໌ ອຸທາເນສີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໐.

"ສຣກໍ ຄິຣິທ຺ຄ຺ຄສ຺ມີ, ຍໍ ຕ຺ວ໌ ອນຸສຣີ ປ຺ເຣ;

ອລີນຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຕ຺ວ໌, ວິກ຺ກນ຺ຕມນຸຊີວສີ.

໑໘໑.

"ໂຍ ຕໍ ວິທ຺ຄ຺ຄາ ນຣກາ ສມຸທ຺ຂຣີ, ສີລາຍ ໂຍຄ຺ຄໍ ສຣໂກ ກຣິຕ຺ວາ;

ທຸກ຺ຂູປນີຕໍ ມຈ຺ຈຸມຸຂາ ປໂມຈຍີ, ອລີນຈິຕ຺ຕໍ ຕ ມິຄໍ ວເທສີ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອນຸສຣີຕິ ອນຸພນ຺ຂິ. ວິກ຺ກນ຺ຕນ຺ຕິ ອຸທ຺ຂຣຕຕ຺ຖາຍ ກຕປຣກ຺ກມໍ. ອນຸຊີວສີຕິ ອຸປຊີວສີ, ຕສ຺ສານຸກາເວນ ຕຍາ ຊີວິຕໍ ລທ຺ຂນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສມຸທ຺ຂຣີຕິ ອຸທ຺ຂຣີ. ຕ ມິຄໍ ວເທສີຕິ ຕໍ ສຸວຕ຺ຕສຣາມິຄໍ ອິຂ ສິຣິສຍເນ ນິສິນ຺ໂນ ວຕ຺ເຕສີ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ "ອຍໍ ມຍາ ສທ຺ຂິ ນ ມິຄວ໌ ຄໂຕ, ສພ຺ພໍ ປວຕ຺ຕີ ຊານາຕິ, ກຖ໌ ນຸ ໂຂ ຊານາຕິ, ປ຺ຈ຺ຈິສ຺ສາມິ ນ"ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ ວາ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໒.

"ກິ ຕ຺ວ໌ ນຸ ຕຕ຺ເຖວ ຕທາ ອໂຫສິ, ອຸທາຫຸ ເຕ ໂກຈິ ນໍ ເອຕທກ຺ຂາ;

ວິວຍ຺ຈຈທ຺ໂທ ນຸສິ ສພ຺ພທສ຺ສີ, ຍາຕໍ ນຸ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ ກີສຣູປ"ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກີສຣູປນ຺ຕິ ກີ ນຸ ເຕ ຍາຕໍ ພລວຊາຕິກໍ, ເຕເນຕໍ ຊານາສີຕິ.

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ "ນາຫໍ ສພ຺ພຍ຺ຍູພ຺ທ຺ໂຂ, ພ຺ຍຍ຺ຊນ໌ ອມກ຺ເຂຕ຺ວາ ຕຍາ ກຖິຕຄາຖານ໌ ປນ ມຍ຺ຫໍ ອຕ຺ໂຖ ອຸປຜຸຄາຕີ"ຕິ ທີເປນ຺ໂຕ ທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໓.

"ນ ເຈວຫໍ ຕຕ຺ຖ ຕທາ ອໂຫສິ, ນ ຈາປີ ເມ ໂກຈິ ນໍ ເອຕທກ຺ຂາ;

ຄາຖາປທານຄ຺ຈ ສຸກາສິຕານໍ, ອຕ຺ຖໍ ຕທາເນນ຺ຕິ ຊນິນ຺ທ ຮີຣາ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ສຸກາສິຕານນ຺ຕິ ພຸຍຄ຺ຊນໍ ອມກ຺ເຂຕ຺ວາ ສຸຄ຺ຸ ກາສິຕານໍ຺ ອຕ຺ຖໍ ຕທາເນນ຺ຕິຕິ ໂຍ ເຕສໍ ອຕ຺ໂຖ, ຕໍ ອາເນນ຺ຕິ ອຸປຮາເຣນ຺ຕິຕິ຺

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ພທຸໍ ຮນໍ ອທາສິ຺ ຕໂຕ ປຍຸຄາຍ ທານາທິປຸຄ຺ຄາກິຣໂຕ ອໂທສິ, ມນຸສ຺ສາປິ ປຸຄ຺ຄາກິຣຕາ ທຸຕ຺ວາ ມຕມຕາ ສຄ຺ຄເມວ ປູຣຍິສ຺ຸ ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ‘‘ລກ຺ຂໍ ວິຊ຺ຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຸໂຣທິຕມາທາຍ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄໂຕ຺ ຕທາ ສກ຺ໂກ ເທວ ຣາຊາ ພທູ ນເວ ເທເວ ຈ ເທວກຄ຺ຄາໂຍ ຈ ທິສ຺ວາ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ ກາຣຕ’’ນ຺ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ສຣກມິເຄນ ນຣກາ ອຸທ຺ຮຣິຕ຺ວາ ຣຄ຺ໂຄ ສີເລສຸ ປຕິຍ຺ຖາປິຕກາວໍ ຄຕ຺ວາ ‘‘ຣຄ຺ໂຄ ອານຸກາເວນ ມທາຊໂນ ປຸຄ຺ຄານີ ກໂຣຕິ, ເຕນ ເທວໂລໂກ ປຣິປູຣຕິ, ອິທານີ ໂຂ ປນ ຣາຊາ ລກ຺ຂໍ ວິຊ຺ຊິຕຸໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄໂຕ, ຕໍ ວີມໍສິຕ຺ວາ ສີທນາທໍ ນທາເປຕ຺ວາ ສຣກມິຄສ຺ສ ຄຸຄໍ ກຖາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຈ ສກ຺ກກາວໍ ຊານາເປຕ຺ວາ ອາກາເສ ຖິໂຕ ຮມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ເມຕ຺ຕາຍ ເຈວ ປຄ຺ຈນ຺ນໍ ສີລານຄ຺ຈ ຄຸຄໍ ກເຖຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ອຄມາສິ຺ ຣາຊາປິ ‘‘ລກ຺ຂໍ ວິຊ຺ຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຮນຸໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ສຣໍ ສນ຺ນຍ຺ທິ຺ ຕສ຺ມີ ຂເຄ ສກ຺ໂກ ຣຄ຺ໂຄ ຈ ລກ຺ຂສ຺ສ ຈ ອນ຺ຕເຣ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸກາເວນ ສຣກໍ ທສ຺ເສສິ຺ ຣາຊາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ສຣໍ ນ ມຸຄ຺ຈິ຺ ອຖ ນໍ ສກ຺ໂກ ປຸໂຣທິຕສ຺ສ ສຣີເຣ ອຮິມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຄາຖໍ ອກາສິ –

໑໘໔຺

‘‘ອາທາຍ ປຕ຺ຕີ ປຣວິຣິຍຆາຕີ, ຈາເປ ສຣໍ ກີ ວິຈິກິຈ຺ຉເສ ຕຸວໍ;

ນຸນ຺ໂນ ສໂຣ ສຣກໍ ຫນ຺ຕຸ ຂິປ຺ປໍ, ອນ຺ນຄ຺ທິ ເອຕໍ ວຣປຄ຺ຄ ຣຄ຺ໂຄ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ປຕ຺ຕີນ຺ຕິ ວາຊປຕ຺ເຕທິ ສມນ຺ນາຄຕໍ຺ ປຣວິຣິຍຆາຕີນ຺ຕິ ປເຣສໍ ວິຣິຍຆາຕກໍ຺ ຈາເປ ສຣນ຺ຕິ ເອຕໍ ປຕ຺ຕສທິຕໍ ສຣໍ ຈາ ເປ ອາທາຍ ສນ຺ນຍ຺ທິຕ຺ວາ ອິທານີ ຕຸວໍ ກີ ວິຈິກິຈ຺ຉສິ຺ ຫນ຺ຕູຕິ ຕຍາ ວິສ຺ສຍ຺ໂຖ ທຸຕ຺ວາ ເອສ ສໂຣ ຂິປ຺ປໍ ອິມໍ ສຣກໍ ຫນຕ຺ຸ ອນ຺ນຄ຺ທິ ເອຕນ຺ຕິ ວຣປຄ຺ຄ, ມຫາຣາຊ, ສຣໂກ ນາມ ຣຄ຺ໂຄ ອາຫາໂຣ ກກ຺ໂຂຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ຕໂຕ ຣາຊາ ຄາຖມາຫ –

໑໘໕຺

‘‘ອທ຺ຮາ ປຊານາມິ ອຫມ຺ປີ ເອຕໍ, ອນ຺ນໍ ມິໂຄ ພ຺ຣາຫ຺ມຄ ຂຕ຺ຕິຍສ຺ສ;

ປຸພ຺ເພ ກຕຄ຺ຈ ອປຈາຍມາໂນ, ຕສ຺ມາ ມິຄໍ ສຣກໍ ໂນ ຫນາມີ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ປຸພ຺ເພ ກຕຄ຺ຈາຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຄ, ອຫເມຕໍ ເອກໍເສນ ຊານາມີ ຍຖາ ມິໂຄ ຂຕ຺ຕິຍສ຺ສ ອນ຺ນໍ, ປຸພ຺ເພ ປນ ອິມິນາ ມຍ຺ທໍ ກຕຄຸຄໍ ປູເຊມີ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ນ ຫນາມີຕິ຺

ຕໂຕ ສກ຺ໂກ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໑໘໖຺

‘‘ເນໂສ ມິໂຄ ມຫາຣາຊ, ອສ຺ເຣໂສ ທິສມ຺ປຕິ;

ເອຕໍ ຫນ຺ຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສິນ຺ທ, ກວສ຺ສຸ ອມຣາຮິໂປ຺

១៨៦។

''ສເຈ ຈ ຣາຊາ ວິຈິກິຈ຺ຉເສ ຕຸວໍ, ຫນ຺ຕຸ ມິຄໍ ສຣກໍ ສຫາຍກໍ;

ສປ຺ຕຸຕຫາເຣ ນຣວິຣເສຍ຺ຍ, ຄນ຺ຕາ ຕຸວໍ ເວຕຣຕຶ ຍມສ຺ສາ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອສຸເຣໂສຕິ ອສຸເຣ ເອໂສ, ອສຸຣເຊຍ຺ຍໂກ ສກ຺ໂກ ເອໂສຕິ ອຕິປ຺ປາເຍນ ວທຕິ។ ອມຣາຕິໂປຕິ ຕຸວໍ ເອຕໍ ສກ຺ກໍ ມາເຣຕ຺ວາ ສຍໍ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ໂຫຫີຕິ ວທຕິ។ ເວຕຣຕຶ ຍມສ຺ສາຕິ ''ສເຈ ເອຕໍ 'ສຫາໂຍ ເມ'ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ນ ມາເຣສ຺ສສິ, ສປ຺ຕຸຕຫາເຣ ຍມສ຺ສ ເວຕຣຕີນິຣຍໍ ຄໂຕ ກວິສ຺ສສີ''ຕິ ນໍ ຕາເສສິ។

ຕໂຕ ຣາຊາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

១៨៧។

''ກາມໍ ອຫໍ ຊານປທາ ຈ ສພ຺ເພ, ປຸຕ຺ຕາ ຈ ທາຣາ ຈ ສຫາຍສງ຺ໝາ;

ຄຈ຺ເຉມຸ ຕໍ ເວຕຣຕຶ ຍມສ຺ສ, ນ ຕ຺ເວວ ຫລ຺ເລ ມມ ປາຕໂຫ ໂຍ។

១៨៨។

''ອຍໍ ມິໂຄ ກິຈ຺ຉຄຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ, ເອກສ຺ສ ກຕ຺ຕາ ວິວນສ຺ມິ ໂຝເຣ;

ຕໍ ຕາທິສໍ ປຸພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ສຣນ຺ໂຕ, ຊານໍ ມຫາພ຺ຣຫ຺ເມ ກຖໍ ຫເນຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ມມ ປາຕໂຫ ໂຍຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ໂຍ ມມ ປາຕຫໂຫ ເຍນ ເມ ປີຍໍ ຊີວິຕໍ ທິນ຺ນໍ, ນຣກໍ ປວິສນ຺ເຕນ ມຍາ ໂສ ນ ຕ຺ເວວ ຫລ຺ໂລ ນ ຫນິຕພ຺ໂພ, ອວຊ຺ໂຊ ເອໂສຕິ ວທຕິ។ ເອກສ຺ສ ກຕ຺ຕາ ວິວນສ຺ມິ ໂຝເຣຕິ ທາຣ຺ເຓ ອຣຍ຺ເຍ ປວິຍ຺ຍສ຺ສ ສໂຕ ເອກສ຺ສ ອສຫາຍກສ຺ສ ມມ ກຕ຺ຕາ ກາຣໂກ ຊີວິຕສ຺ສ ທາຍໂກ, ສ຺ວາຫໍ ຕໍ ອີມິນາ ກຕໍ ຕາທິສໍ ປຸພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ສຣນ຺ໂຕເຍວ ຕໍ ຄຸຕໍ ຊານນ຺ໂຕເຍວ ກຖໍ ຫເນຍ຺ຍໍ។

ອຖ ສກ຺ໂກ ປຸ໋ໂຣຫິຕສ຺ສ ສຣີຣໂຕ ອປຄນ຺ຕ຺ວາ ສກ຺ກຕ຺ຕກາວໍ ມາເປຕ຺ວາ ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ຄຸຕໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ຄາຖາ ທ຺ວຍມາຫ –

១៨៩។

''ນິຕ຺ຕາກິຣາສິ ຈິຣເມວ ຊີວ, ຣຊ຺ຊໍ ອີມໍ ຘມ຺ມຄຸເຓ ປສາສ;

ນາຣີຄເຓຫີ ປຣິຈາຣິຍນ຺ໂຕ, ໂມທສ຺ສຸ ຣຍ຺ເຖ ຕິທິເວວ ວາສໂວ។

១៩០។

''ອກ຺ໂກຘໂນ ນິຈ຺ຈປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ, ສພ຺ພາຕິຖີ ຍາຈໂຍໂຄ ກວິຕ຺ວາ;

ຫຕ຺ວາ ຈ ກຸຕ຺ວາ ຈ ຍຖານຸກາວໍ, ອນິນ຺ທິໂຕ ສຄ຺ຄມຸເປຫີ ຖານ''ນ຺ຕີຯ

ຕຕ຺ຖ ມິຕ຺ຕາກິຣານີຕິ ມິຕ຺ເຕ ອາຣາເຮນ຺ໂຕ ໂຕເສນ຺ໂຕ ເຕສຸ ອທຸພ຺ການາໂນຯ ສພ຺ພາຕິຖີຕິ ສພ຺ເພ ຮມ຺ມິກສມຕພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ອຕິຖີ ປາຫຸນເກເຍວ ກຕ຺ວາ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ ຍາຈິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕໂກ ຫຸຕ຺ວາຯ ອນິນ຺ທິໂຕຕິ ທານາທີນິ ປຸຍ຺ຍານິ ກຣເຕນ ປມຸທິໂຕ ເທວໂລເກນ ອກິນນ຺ທິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ສຄ຺ຄຍ຺ຖານໍ ອຸເປຫີຕິຯ

ເອວໍ ວຕ຺ວາ ສກ຺ໂກ ''ອຫໍ ມຫາຣາຊໍ ຕໍ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ອາຄໂຕ, ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕານໍ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ນາທາສິ, ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ໂຫຫີ''ຕິ ຕໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ສກຍ຺ຖານເມວ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຮມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ສໍຂິຕ຺ເຕນ ກາສິຕສ຺ສ ວິຕ຺ຖາເຣນ ອຕ຺ຖໍ ຊານາຕິເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນສິ – ''ຕທາ ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ປຸໂຣຫິໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ສຣກມິໂຄ ປນ ອຫ ເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕີຯ

ສຣກມິຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທສມາຯ

ຊາຕກຸທ຺ທານໍ –

ອມ຺ພ ຜນ຺ທນ ຊວນ, ນາຣທ ທູຕ ກລິງຄາ;

ອກິຕ຺ຕິ ຕກ຺ກາຣິຍໍ ຣຸຣຸ, ສຣກໍ ທສ ເຕຣເສຯ

ເຕຣສກນິປາຕວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໘຺. ປກິຕ຺ຓກນິປາໂຕ

[໔໗໘] ໑. ສາລິເກທາຣຊາຕກວຕ຺ຓນາ

ສມ຺ປນ຺ນໍສາລິເກທາຣນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມາຕຸໂປ຺ສກກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸ ສາມຊາຕເກ (ຊາ. ໒.໒໒.໒໙໖ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ. ສຕ຺ຖາ ປນ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ຄິຫີ ໂປ຺ເສສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ສຈ຺ຈໍ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ກີ ເຕ ໂຫນ຺ຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ມາຕາປິຕໂຣ ເມ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ສາຘຸ ກິກ຺ຂຸ, ໂປ຺ຣາຓກປຕ຺ຫິຕາ ຕິຣຈ຺ຉານາ ຫຸຕ຺ວາ ສຸວໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາປິ ຊິຕ຺ເຓ ມາຕາປິຕໂຣ ກຸລາວເກ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ມຸຂຕຸຕ຺ຫເກນ ໂຄຈຣໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ໂປ຺ເສສຸ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ຣາຊຄເຫ ມຄຘຣາຊາ ນາມ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ. ຕທາ ນຄຣໂຕ ປຸພ຺ພຸຕ຺ຕຣທິສາຍ ສາລິທ຺ທິໂຍ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄາໂມ ອໂຫສິ. ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພຸຕ຺ຕຣທິສາຍ ມຄຘເຂຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ໂກສິຍໂຄຕ຺ໂຕ ນາມ ສາລິທ຺ທິຍວາສີ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສຫສ຺ສກຣີສມຕ຺ຕໍ ເຂຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສາລີ ວປາເປ຺ສິ. ອຸຏ຺ຄິເຕ ຈ ປນ ສສ຺ເສ ວຕີ ຖິຣໍ ກາເຣຕ຺ວາ ກສ຺ສຈິ ປຕ຺ຓາສກຣີສມຕ຺ຕໍ, ກສ຺ສຈິ ສຏ຺ຄິກຣີສມຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອວໍ ປຜ຺ຈສຕກຣີສມຕ຺ຕໍ ເຂຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຣິສານໍເຍວ ອາຣກ຺ຂຓຕ຺ຖາຍ ທຕ຺ວາ ເສສໍ ປຜ຺ຈສຕກຣີສມຕ຺ຕໍ ເຂຕ຺ຕໍ ກຕີ ກຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ກຕກສ຺ສ ອທາສີ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ກຸຏີ ກຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ວສຕິ. ເຂຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ປຸພ຺ພຸຕ຺ຕຣທິສາກາເຄ ເອກສ຺ມີ ສານຸປ຺ພເຕ ມຫນ຺ຕໍ ສິມ຺ພລິວນໍ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ອເນການິ ສຸວສຕານິ ວສນ຺ຕິ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມີ ສຸວສງ຺ເຜ ສຸວຣຜ຺ໂຜ ປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ອກິຣູໂປ຺ ຖາມສມ຺ປນ຺ໂນ ສກຏນາກິປ຺ມາຓສຣີໂຣ ອໂຫສິ. ອຖສ຺ສ ປິຕາ ມຫລ຺ລກກາເລ ''ອຫໍ ອິທານິ ທູຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ຕ຺ວໍ ອິມໍ ຄຓໍ ປຣິຫຣາ''ຕິ ຄຓໍ ນິຍ຺ຍາເທສິ. ໂສ ປຸນທິວສໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ມາຕາປິຕູນໍ ໂຄຈຣຕ຺ຖາຍ ຄນ຺ຕຸໍ ນາທາສີ, ສຸວຄຓໍ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ ຫິມວນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຍໍຊາຕສາລິວເນ ຍາວທຕ຺ຖໍ ສາລີ ຂາທິຕ຺ວາ ອາຄມນກາເລ ມາຕາປິຕູນໍ ປໂຫນກໍ ໂຄຈຣໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ໂປ຺ເສສິ.

ອຖສ຺ສ ເອກທິວສໍ ສຸວາ ອາໂຣເຈສຸໍ ''ປຸພ຺ເພ ອິມສ຺ມີ ກາເລ ມຄຘເຂຕ຺ເຕ ສາລີ ປຈ຺ຈຕິ, ອິທານິ ກີ ນຸ ໂຂ ຊາຕ''ນ຺ຕິ? ''ເຕນ ຫິ ຊານາຖາ''ຕິ ທ຺ເວ ສຸເວ ປຫິຓີສຸ. ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຄຘເຂຕ຺ເຕ ໂອຕຣນ຺ຕາ ຕສ຺ສ ກຕິຍາ ຣກ຺ຂຓປຸຣິສສ຺ສ ເຂຕ຺ເຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ສາລີ ຂາທິຕ຺ວາ ເອກໍ ສາລິສີສໍ ອາທາຍ ສິມ຺ພລິວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສາລິສີສໍ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ປາທມູເລ ຖເປຕ຺ວາ ''ຕຕ຺ຖ ເອວຣູໂປ຺ ສາລີ''ຕິ ວທີສຸ. ໂສ ປຸນທິວເສ ສຸວຄຓປຣິວຸໂຕ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ກຕກສ຺ສ ເຂຕ຺ເຕ ໂອຕຣິ. ໂສ ປນ ປຸຣິໂສ ສຸເວ ສາລີ ຂາທນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ຘາວິຕ຺ວາ ວາເຣນ຺ໂຕປິ ວາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ. ເສສາ ສຸວາ ຍາວທຕ຺ຖໍ ສາລີ ຂາທິຕ຺ວາ ຕຸຈ຺ຉມຸຂາວ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ສຸວຣາຊາ ປນ ພຫູນິ ສາລິສີສານິ ເອກໂຕ ກຕ຺ວາ ເຕຫິ ປຣິວຸໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອາຫຣິຕ຺ວາ ມາຕາປິຕູນໍ ເທຕິ. ສຸວາ ປຸນທິວສໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ຕຕ຺ເຖວ ສາລີ ຂາທີສຸ. ອຖ ໂສ ປຸຣິໂສ ''ສເຈ ອິເມ ອຜ຺ຜໍ ກຕິປາຫໍ ເອວໍ ຂາທິສ຺ສນ຺ຕີ, ກິຜ຺ຈິ ນ ກວິສ຺ສຕິ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສາລີ ອຄ຺ຘາເປຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ອິຓໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສ຺ສາມີ''ຕິ ສາລິມຸຏ຺ຄິນາ ສທ຺ທິຕາຣູປໍ ປຕ຺ຓາກາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສາລິທ຺ທິຍຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຕ຺ຓາກາຣໍ ທຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອິໂຕ ''ກີ, ໂກ ປຸຣິສ, ສມ຺ປນ຺ນໍ ສາລິເຂຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ປຸຏ຺ໂຖ ''ອາມ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ສມ຺ປນ຺ນ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑.

''ສມ຺ປນ຺ນໍ ສາລິເກທາຣໍ, ສຸວາ ກຸຜ຺ຊນ຺ຕິ ໂກສິຍ;

ປຏິເວເທມິ ເຕ ພ຺ຣຫ຺ມ, ນ ເນ ວາເຣຕຸມຸສ຺ສເຫ.

໒.

''ເອໂກ ຈ ຕຕ຺ຖ ສກ຺ໂຓ, ໂຍ ເນສໍ ສພ຺ພສຸນ຺ທໂຣ;

ຠຸຕ຺ວາ ສາລີ ຍຖາກາມໍ, ຕຸຓ຺ເຑນາທາຍ ຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສມ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອເວກລ຺ລໍຯ ສາລິເກທາຣນ຺ຕິ ສາລິເຂຕ຺ຕໍຯ ສພ຺ພສຸນ຺ຫໂຣຕິ ສພ຺ເພຫິ ໂກຏ຺ຐາເສຫິ ສຸນ຺ຫໂຣ ຣຕ຺ຕຕຸຓ຺ໂຑ ຊິຎ຺ຊຸກສນ຺ນິກາສກຸຈ຺ຉິ ຣຕ຺ຕປາໂທ ຕີຫິ ຣຕ຺ຕຣາຊີຫິ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕຄີໂວ ມຫາມຍູຣປ຺ມາໂຓ ໂສ ຍາວທຕ຺ຖໍ ສາລີ ຂາທິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄໍ ຕຸຓ຺ເຑນ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕີຕິຯ

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຕສ຺ສ ກາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສຸວຣາເຊ ສິເນຫໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ເຂຕ຺ຕປາລໍ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ອມ຺ໂພ ປຸຣິສ, ປາສໍ ໂອຑ຺ເຑຕຸໍ ຊານາສີ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຊານາມີ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ຄາຖາຍ ອຊ຺ຌຠາສິ –

໓ຯ

‘‘ໂອຑ຺ເຑນ຺ຕຸ ວາລປາສານິ, ຍຖາ ພຊ຺ເຌຖ ໂສ ທິໂຊ;

ຊີວຎ຺ຈ ນໍ ຄເຫຕ຺ວານ, ອານເຍຫິ ມມນ຺ຕິເກ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ໂອຑ຺ເຑນ຺ຕູຕິ ໂອຑ຺ຑຍນ຺ຕຸຯ ວາລປາສານີຕິ ອສ຺ສວາລາທິຣຊ຺ຊຸມຍປາສານີຯ ຊີວຎ຺ຈ ນນ຺ຕິ ຊີວນ຺ຕໍ ເອວ ນໍຯ ອານເຍຫີຕິ ອາເນຫິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເຂຕ຺ຕປາໂລ ສາລີ ອຄ຺ຆາເປຕ຺ວາ ອິຕສ຺ສ ອາຄຕຠາເວນ ຕຸຏ຺ໂຐ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອສ຺ສວາເລ ວຏ຺ເຏຕ຺ວາ ‘‘ອຊ຺ຊ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ໂອຕຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສຸວຣຎ຺ໂຎ ໂອຕຣຓຏ຺ຐານໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ປາໂຕວ ຈາຕິປ຺ມາຓໍ ປຎ຺ຊຣໍ ກຕ຺ວາ ປາສຎ຺ຈ ໂອຑ຺ເຑຕ຺ວາ ສຸວານໍ ອາຄມນໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ກຸຏິຍໍ ນິສີທິຯ ສຸວຣາຊາປິ ສຸວຄຓປຣິວຸໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອໂລລຸປ຺ປຈາຣຕາຍ ຫິຍ຺ໂຍ ຂາທິຕຏ຺ຐາເນ ໂອຑ຺ຑິຕປາເສ ປາທໍ ປເວເສນ຺ໂຕວ ໂອຕຣິຯ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ພທ຺ຘຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ສຈາຫໍ ອິທາເນວ ພທ຺ຘຣວໍ ຣວິສ຺ສາມິ, ຎາຕກາເມ ຠຍຕຊ຺ຊິຕາ ໂຄຈຣໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາວ ປລາຍິສ຺ສນ຺ຕິ, ຍາວ ເອເຕສໍ ໂຄຈຣຄ຺ຄຫຓໍ, ຕາວ ອຘິວາເສສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ເຕສໍ ສຸຫິຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ມຣຓຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ພທ຺ຘຣວໍ ຣວິຯ ອຖ ສພ຺ເພ ເຕ ສຸວາ ປລາຍິໍສຸຯ ສຸວຣາຊາ ‘‘ເອຕ຺ຕເກສຸ ເມ ຎາຕເກສຸ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເອໂກປິ ນຕ຺ຖິ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ມຍາ ປາປໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ວິລປນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໔ຯ

‘‘ເອເຕ ຠຸຕ຺ວາ ປິວິຕ຺ວາ ຈ, ປກ຺ກມນ຺ຕິ ວິຫງ຺ຄມາ;

ເອໂກ ພທ຺ໂຘສ຺ມິ ປາເສນ, ກິໍ ປາປໍ ປກຕໍ ມຍາ’’ຕິຯ

ເຂຕ຺ຕປາໂລ ສຸວຣາຊສ຺ສ ພທ຺ຘຣວໍ ສຸວານຎ຺ຈ ອາກາເສ ປກ຺ຂນ຺ທນສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ’’ຕິ ກຸຏິຍາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ປາສາຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸວຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ຍສ຺ເສວ ເມ ປາໂສ ໂອຑ຺ຑິໂຕ, ສ຺ເວວ ພທ຺ໂຘ’’ຕິ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ ສຸວຣາຊານໍ ປາສໂຕ ໂມເຈຕ຺ວາ ທ຺ເວ ປາເທ ເອກໂຕ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ທລ຺ຫໍ ອາທາຍ ສາລິທ຺ທິຍຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸວຣາຊໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ອທາສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ພລວສິເນເຫນ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອຸໂຠຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ທລ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອງ຺ເກ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ທິໍ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໕ຯ

‘‘ອຸທຣໍ ນູນ ອຎ຺ເຎສໍ, ສຸວ ອຈ຺ໂຈທຣໍ ຕວ;

ກຸຕ຺ວາ ສາລີ ຍຖາການໍ, ຕຸຕ຺ເຫນາຫາຍ ຄຈ຺ຉສີຯ

໓໖ຯ

‘‘ໂກຍ຺ຄໍ ນຸ ຕຕ຺ຖ ປູເຣສີ, ສຸວ ເວຣໍ ນຸ ເຕ ມຍາ;

ປຸຍ຺ໂຖ ເມ ສມ຺ມ ອກ຺ຂາຫິ, ກຸຫິ ສາລີ ນິຫາຫສີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອຸທຣໍ ນູນາຕິ ອຄ຺ເຄສໍ ອຸທຣໍ ອຸທຣເມວ ມຄ຺ເຄ, ຕວ ອຸທຣໍ ປນ ອຕິອຸທຣໍຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ສິມ຺ພລິວເນຯ ປູເຣສີຕິ ວສ຺ສາຣຕ຺ຕຕ຺ຖາຍ ປູເຣສີຯ ນິຫາຫສີຕິ ນີຫານໍ ກຕ຺ວາ ຄເປສີ, ‘‘ນິຮີຍສີ’’ຕິປີ ປາໂຖຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຸວຣາຊາ ມຊ຺ຣາຍ ມນຸສ຺ສກາສາຍ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໗ຯ

‘‘ນ ເມ ເວຣໍ ຕຍາ ສທ຺ຮິ, ໂກຍ຺ໂຖ ມຍ຺ຫໍ ນ ວິຊ຺ຊຕິ;

ອິຕໍ ມຸຄ຺ຈາມິຕໍ ທມ຺ມິ, ສມ຺ປຕ຺ໂຕ ໂກຍສິມ຺ພລີ;

ນິຮີມ຺ປີ ຕຕ຺ຖ ນິທຫາມິ, ເອວໍ ຊານາຫິ ໂກສິຍາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອິຕໍ ມຸຄ຺ຈາມິຕໍ ທມ຺ມິຕິ ຕວ ສາລີ ຫຣິຕ຺ວາ ອິຕໍ ມຸຄ຺ຈາມິ ເຈວ ທມ຺ມິ ຈາຕິ ວທຕິຯ ນິຮີມ຺ປີຕິ ເອກໍ ຕຕ຺ຖ ສິມ຺ພລິວເນ ອນຸຄາມິກນິຮີມ຺ປີ ນິທຫາມິຯ

ອຖ ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ປຸຈ຺ອິ –

໘ຯ

‘‘ກີທິສໍ ເຕ ອິຕທານໍ, ອິຕໂມກ຺ເຂ ຈ ກີທິເສ;

ນິຮີນິຮານມກ຺ຂາຫິ, ອຖ ປາສາ ປໂມກ຺ຂສີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອິຕທານນ຺ຕິ ອິຕສ຺ສ ທານໍຯ ນິຮີນິຮານນ຺ຕິ ນິຮີໂນ ນີຮານໍຯ

ເອວໍ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ປຸຍ຺ໂຖ ສຸວຣາຊາ ຕສ຺ສ ພ຺ຍາກໂຣນ຺ໂຕ ຈຕສ຺ໂສ ຄາຖາ ອພາສີ –

໙ຯ

‘‘ອຊາຕປກ຺ຂາ ຕຣຸຕາ, ປຸຕ຺ຕກາ ມຍ຺ຫ ໂກສິຍ;

ເຕ ມໍ ກຕາ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ອິຕໍ ທເທຯ

๑๐ฯ

‘‘ມາຕາ ປິຕາ ຈ ເມ ວຸທ຺ຘາ, ຊິຓ຺ຓກາ ຄຕໂຍພ຺ພນາ;

ເຕສໍ ຕຸຓ຺ເຫນ ຫາຕູນ, ມຸຨ຺ເຈ ປຸພ຺ພກາຕໍ ອິຕົ່ຯ

๑๑ฯ

‘‘ອຨ຺ເລປິ ຕຕ຺ຖ ສກ຺ຕາ, ຊິຓປກ຺ຂາ ສຸທ຺ພ຺ພລາ;

ເຕສໍ ປຸຨ຺ຨຕ຺ຖິໂກ ຫມ຺ມິ, ຕໍ ນິຂີ ອາຫຸ ປຕ຺ຫິຕາຯ

๑๔ฯ

‘‘ອິທິສໍ ເມ ອິຓຫານໍ, ອິຓໂມກ຺ໂຂ ຈ ອີທິໂສ;

ນິຂິນິຂານມກ຺ຂາມິ, ເອວໍ ຊານາຫິ ໂກສິຍາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຫາຕູນາຕິ ຫຣິຕ຺ວາຯ ຕໍ ນິຂິນ຺ຕິ ຕໍ ປຸຨ຺ຨກມ຺ມໍ ປຕ຺ຫິຕາ ອນຸຄາມິກນິຂີ ນາມ ກເຖນ຺ຕິຯ ນິຂິນິຂານນ຺ຕິ ນິຂິໂນ ນິຂາ ນໍ, ‘‘ນິຂານນິຂີ’’ນ຺ຕິປິ ປາໂຖ, ອຍເມວຕ຺ໂຖຯ

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຆມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອການິຯ

๑๕ฯ

‘‘ກທ຺ທໂກ ວຕຍໍ ປກ຺ຂີ, ທິໂຊ ປຣມຆມ຺ມິໂກ;

ເອກຈ຺ເຈສຸ ມນຸສ຺ເສສຸ, ອຍໍ ຆມ຺ໂມ ນ ວິຊ຺ຊຕິຯ

๑๔ฯ

‘‘ກຸຨ຺ຊ ສາລີ ຍຖາການໍ, ສຫ ສພ຺ເພຫິ ຨາຕິກິ;

ປຸນາປີ ສຸວ ປສ຺ເສມຸ, ປິຍໍ ເມ ຕວ ທສ຺ສນ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ກຸຨ຺ຊ ສາລິນ຺ຕິ ອິໂຕ ປຨ຺ຄາຍ ນິພ຺ກໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ກຸຨ຺ຊາຕິ ກຣີສສຫສ຺ສມ຺ປີ ຕສ຺ເສວ ນິຍ຺ຍາເທນ຺ໂຕ ເອວມາຫຯ ປສ຺ເສມູຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ອາຄຕໍ ອຨ຺ເຨສຸປີ ທິວເສສຸ ຕໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍາມາຕິຯ

ເອວໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມຫາສຕ຺ຕໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ປິຍປຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ມຸທຸຈິຕ຺ເຕນ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ປາຫໂຕ ພນ຺ຆນໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ສຕປາກເຕ ເລນ ປາເທ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ກທ຺ທປີເຖ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ກຨ຺ຈນຕຍ຺ຍເກ ມຆຸລາເຊ ຂາທາເປຕ຺ວາ ສກ຺ຂໂຣທກໍ ປາເຍສິຯ ອຖສ຺ສ ສຸວຣາຊາ ‘‘ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ໂຫຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອວາທໍ ເທນ຺ໂຕ ອາຫ –

๑๘ฯ

‘‘ກຸຕຸຕລຸຈ ປີຕລຸຈ ຕວສຸສມມຸທິ, ຣຕີ ຈ ໂນ ໂກສິຍ ເຕ ສກາເສ;

ນິກຸຂິຕຸຕຫຕຸເທສຸ ຫຫາທິ ຫານໍ, ຊີຕຸເຕ ຈ ມາຕາປີຕໂຣ ກຣສຸສູ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ຕວສຸສມມຸທີຕິ ຕວ ນິເວສເນ។ ຣຕີຕິ ອກິຣຕີ។

ຕໍ ສຸຕຸວາ ພຸຣາຫຸມໂຕ ຕຸຝຸຖມານໂສ ອຸທານໍ ອຸທາເນນຸໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໖។

‘‘ລກຸຂີ ວຕ ເມ ອຸທປາທິ ອຊຸຊ, ໂຍ ອທຸທສາສິ ປວຣໍ ທິຊານໍ;

ສຸວສຸສ ສຸຕຸວານ ສຸກາສິຕານິ, ກາຫາມິ ປຸລຸລານິ ອນປຸປການິ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ລກຸຂີຕິ ສີຣີປີ ປຸລຸລມຸປີ ປລຸລາປີ។

ມຫາສຕຸໂຕ ພຸຣາຫຸມເຕນ ອຕຸຕໂນ ທິນຸນໍ ກຣີສສຫສຸສມຕຸຕໍ ປຝິກຸຂິປິຕຸວາ ອຝຸຖກຣີສເມວ ຄຕຸທີ។ ພຸຣາຫຸມໂຕ ຖມຸເກ ນິຂນິຕຸວາ ຕສຸສ ເຂຕຸຕໍ ນິຍຸຍາເທຕຸວາ ຄນຸຜມາລາທີທີ ປູເຊຕຸວາ ຂມາເປຕຸວາ ‘‘ຄຈຸຂ ສາມິ, ອສຸສຸມຸເຂ ໂຣທມາເນ ມາຕາ ປີຕໂຣ ອສຸສາເສທີ’’ຕິ ວຕຸວາ ຕໍ ອຸຍຸໂຍເຊສິ។ ໂສ ຕຸຝຸຖມານໂສ ສາລິສີສໍ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ມາຕາປີຕູນໍ ປຸຣໂຕ ນິກຸຂິປິຕຸວາ ‘‘ອມຸມຕາຕາ, ອຸຝຸເຖຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ເຕ ອສຸສຸມຸຂາ ໂຣທມານາ ອຸຝຸຖທີສຸ, ຕາວເທວ ສຸວຄຕາ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ‘‘ກຖໍ ມຸຕຸໂຕສີ, ເທວາ’’ຕິ ປຸຈຸຂີສຸ។ ໂສ ເຕສໍ ສພຸພໍ ວິຕຸຖາຣໂຕ ກເຖສີ។ ໂກສິໂຍປີ ສຸວຣລຸໂລ ໂອວາທໍ ສຸຕຸວາ ຕໂຕ ປຝຸຖາຍ ຂມຸ ມິກສມຕພຸຣາຫຸມຕານໍ ມຫາທານໍ ປຝຸຖເປສີ។ ຕມຕຸຖໍ ປກາເສນຸໂຕ ສຕຸຖາ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໑໗។

‘ໂສ ໂກສິໂຍ ອຕຸຕມໂນ ອຸທຄຸໂຄ, ອນຸນລຸຈ ປານລຸຈກີສາງຂຣິຕຸວາ;

ອນຸເນນ ປາເນນ ປສນຸນຈິຕຸໂຕ, ສນຸຕປຸປຍີ ສມຕພຸຣາຫຸມເຕ ຈາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ສນຸຕປຸປຍີຕິ ຄທີຕຄທີຕານິ ກາຊນານິ ປູເຣນຸໂຕ ສນຸຕປຸເປສີຕິ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ‘‘ເອວໍ ກິກຸຂຸ ມາຕາປີຕູນໍ ໂປສນໍ ນາມ ປຕຸທີຕານໍ ວໍໂສ’’ຕິ ວຕຸວາ ສຈຸຈານິ ປກາເສຕຸ ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສີ, ສຈຸຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ກິກຸຂຸ ໂສຕາປຕຸຕິຝເລ ປຕິຝຸຖທີ។ ຕທາ ສຸວຄຕາ ພຸທຸຂປຣິສາ ອເຫສຸໍ, ມາ ຕາປີຕໂຣ ມຫາຣາຊກຸລານິ, ເຂຕຸຕປາໂລ ຂນຸໂນ, ພຸຣາຫຸມໂຕ ອານນຸໂທ, ສຸວຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນຸຕິ។

ສາລິເກທາຣຊາຕກວຕຸຕນາ ປຖມາ។

[໔໘໔] ໔។ ຈນຸທກິນຸນຣີຊາຕກວຕຸຕນາ

ອຸປປິຍຕິທໍມລຸເລຕີ ອິທໍ ສຕຸຖາ ກປີລວຕຸຖຸປຸຣໍ ອຸປນິສຸສາຍ ນິຄຸໂຣຂາຣາເມ ວິຫຣນຸໂຕ ຣາຊນິເວສເນ ຣາຫຸລມາຕຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។ ອິທໍ ປນ ຊາຕກໍ ທູເຣນິທານໂຕ ປຝຸຖາຍ ກເຖຕພຸພໍ។ ສາ ປເນສາ ນິທານກຖາ ຍາວ ລຝຸຖິວເນ ອຸຣຸເວ ລກສຸສປສີຫນາທາ ອປຕຸຕກຊາຕເກ ກຖິຕາ, ຕໂຕ ປຣໍ ຍາວ ກປີລວຕຸຖຸຄມນາ ເວສຸສນຸຕຣຊາຕເກ ອາວິ ກວິສຸສຕີ។ ສຕຸຖາ

ປນ ປີຕຸ ນິເວສເນ ນິສີທິຕຸວາ ອນຸຕຣາຕຸຕສມເຍ ມຫາສມຸມປາລຊາຕກໍ (ຊາ຺ ໑໗໑໐໗໘ ອາທໂຍ) ກເຖຕຸວາ ກຕາກຕຸຕກິຈຸໂຈ ‘‘ຣາຫຸລມາຕຸ ນິເວສເນ ນິສີທິຕຸວາ ຕສຸສາ ຄຸຓໍ ວຕຸເຕນຸໂຕ ຈນຸທກິນຸນຣີຊາຕກໍ (ຊາ຺ ໑໗໑໘໗໑໗ ອາທໂຍ) ກເຖສຸສາມີ’’ຕິ ຣາຊານໍ ປຕຸຕໍ ຄາຫາເປຕຸວາ ທຸວີຫິ ອຄຸຄສາວເກຫິ ສທຸນີ ຣາຫຸລມາຕຸ ນິເວສນຜຸຖານໍ ປາຍາສີ຺ ຕທາ ຕສຸສາ ສມຸມຸຂາ ຈຕຸຕາລີສສຫສຸສນາຜກິຕຸຖິໂຍ ວສນຸຕິ ຕາສຸ ຂຕຸຕິຍກລຸຍານໍເຍວ ນວຸຕິອຊີກສຫສຸສໍ຺ ສາ ຕຖາຄຕສຸສ ອາຄມນໍ ຜຕຸວາ ‘‘ສພຸພາ ກາສາວາເນວ ນິວາເສນຸຕູ’’ຕິ ຕາສໍ ອາໂຣຈາເປສີ຺ ຕາ ຕຖາ ກຣີສ຺ຸ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ປລຸລຕຸຕາສເນ ນິສີທີ຺ ອຖ ຕາ ສພຸພາປີ ເອກປຸປຫາເຣເນວ ວິຣວີສຸ, ມຫາປຣິເທວສທຸໂທ ອໂຫສີ຺ ຣາຫຸລມາຕາປີ ປຣິເທວິຕຸວາ ໂສກໍ ວິໂນເທຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ຣາຊຄເຕນ ພຫຸມາເນນ ສຄາຣເວນ ນິສີທີ຺ ຣາຊາ ຕສຸສາ ຄຸຓກຖໍ ອາຣກິ, ‘‘ກນຸເຕ, ມມ ສຸຕຸຫາ ‘ຕຸມຸເຫຫິ ກາສາວານິ ນິວຕຸຖານີ’ຕິ ສຸຕຸວາ ກາສາວາເນວ ນິວາເສສີ, ‘ມາລາທີນິ ປຣິຈຸຈຕຸຕານີ’ຕິ ສຸຕຸວາ ມາລາທີນິ ປຣິຈຸຈຊີ, ‘ກູມິຍໍ ສຍຕີ’ຕິ ສຸຕຸວາ ກູມິສຍນາວ ຊາຕາ, ຕຸມຸຫາກໍ ປພຸພຊີຕກາເລ ວິຊວາ ຫຸຕຸວາ ອລຸເລຫິ ຣາຊູຫິ ເປສິຕໍ ປຕຸຕາກາຣໍ ນ ຄຕຸທີ, ເອວໍ ຕຸມຸເຫສຸ ອສໍທີຣຈິຕຸຕາ ເອສາ’’ຕິ ນານປຸປກາເຣຫິ ຕສຸສາ ຄຸຓກຖໍ ກເຖສີ຺ ສຕຸຖາ ‘‘ອນຈຸຊຣິຍໍ, ມຫາຣາຊ, ຍໍ ເອສາ ອິທານິ ມມ ປຈຸຊິເມ ອຕຸຕກາເວ ມຍິ ສສີເນຫາ ອສໍທີຣຈິຕຸຕາ ອນລຸລເນຍຍາ ກເວຍຍ຺ ເອສາ ຕີຣຈຸຊານໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕາປີ ມຍິ ອສໍທີຣຈິຕຸຕາ ອນລຸລເນຍຍາ ອໂຫສີ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ມຫາສຕຸໂຕ ຫິມວນຸຕປເທເສ ກິນຸນຣໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິ, ຈນຸທາ ນາມສຸສ ກຣິຍາ຺ ເຕ ອຸໂກປີ ຈນຸທນາມເກ ຣຊຕປພຸພເຕ ວສິສ຺ຸ ຕທາ ພາຣາຕສີຣາຊາ ອມຈຸຈານໍ ຣຊຸຊໍ ນິຍຸຍາເທຕຸວາ ທຸເວ ກາສາຍານິ ນິວາເສຕຸວາ ສນຸນທຸຊປລຸຈາວຸໂຊ ເອກໂກວ ຫິມວນຸຕໍ ປາວິສີ຺ ໂສ ມິຄມໍສໍ ຂາທນຸໂຕ ເອກໍ ຂຸທຸທກນທີ ອນຸສລຸຈຣນຸໂຕ ອຸທຸທໍ ອກິຣຸຫີ຺ ຈນຸທປພຸພຕວາສີໂນ ກິນຸນຣາ ວສຸສາຣຕຸຕສມເຍ ອໂນຕຣິຕຸວາ ປພຸພເຕເຍວ ວສນຸຕີ, ນິທາຜສມເຍ ໂອຕຣນຸຕິ຺ ຕທາ ຈ ໂສ ຈນຸທກິນຸນໂຣ ອຕຸຕໂນ ກຣິຍາຍ ສທຸນີ ໂອຕຣິຕຸວາ ເຕສຸ ເຕສຸ ຖາເນສຸ ຄນຸເຊ ວິລິມຸປນຸໂຕ ປຸປຸຜເຣຕຸໍ ຂາທນຸໂຕ ປຸປຸຜປເຜ ນິວາເສນຸໂຕ ປາຣຸປນຸໂຕ ລຕາໂທລາທີ ກີລຸອນຸໂຕ ມຊຸຣສຸສເຣນ ຄາຍນຸໂຕ ຕໍ ຂຸທຸທກນທີ ປຕຸວາ ເອກ ສຸມີ ນິວຕຸຕນຜຸຖາເນ ໂອຕຣິຕຸວາ ອຸທເກ ປຸປຸຜານີ ວິກິຣິຕຸວາ ອຸທກກີລຸອໍ ກີລຸອິຕຸວາ ປຸປຸຜປເຜ ນິວາເສຕຸວາ ປາຣຸປິຕຸວາ ຣຊຕປຜຸຜວຕຸຕາຍ ວາລຸກາຍ ປຸປຸຜາສນໍ ປລຸລເປຕຸວາ ເອກໍ ເວລຸອຸ ທຕຸຫາກໍ ຄເຫຕຸວາ ສຍເນ ນິສີທີ ຺ ຕໂຕ ຈນຸທກິນຸນໂຣ ເວລຸອຸໍ ວາເທນຸໂຕ ມຊຸຣສທຸເທນ ຄາຍິ຺ ຈນຸທກິນຸນຣີ ມຸທຸຫຕຸເຖ ນາເມຕຸວາ ຕສຸສ ອວິທູເຣ ຖິຕາ ນຈຸຈິ ເຈວ ຄາຍິ ຈ຺ ໂສ ຣາຊາ ເຕສໍ ສທຸທໍ ສຸຕຸວາ ປທສທຸທໍ ອສາເວນຸໂຕ ສຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ປຕິຈຸຊນຸເນ ຖຕຸວາ ເຕ ກິນຸນເຣ ທິສຸວາ ກິນຸນຣິຍາ ປຕິພທຸຊຈິຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ‘‘ຕໍ ກິນຸນຣໍ ວິຊຸຊິຕຸວາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປຕຸວາ ອິມາຍ ສທຸນີ ສໍວາສໍ ກປຸເປສຸສາມີ’’ຕິ ຖຕຸວາ ຈນຸທກິນຸນຣໍ ວິຊຸຊີ຺ ໂສ ເວທນາປຸປຕຸໂຕ ປຣິເທວມາໂນ ຈຕຸໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

໑໗຺

‘‘ອຸປນີຍຕິທໍ ມລຸເລ, ຈນຸເທ ໂລຫິຕມຸທຸທເນ;

ອຊຸຊ ຊຫາມິ ຊີວິຕໍ, ປາຕາ ເມ ຈນຸເທ ນິຣຸຊຸຊນຸຕິ຺

໑໘຺

‘‘ໂອສີທິ ເມ ທຸກຸຂໍ ຫທຍໍ, ເມ ທຍຸຫເຕ ນິຕມຸມາມີ;

ຕວ ຈນຸທິຍາ ໂສຈນຸຕິຍາ, ນ ນໍ ອລຸເລຫິ ໂສເກຫິ຺

໘໐຺

‘‘ຕິຕມິວ ວນມິວ ມິລາຍາມີ, ນທີ ອປຣິປຸຕຸຕາວ ສຸສຸສາມີ;

ຕວ ຈນຸທິຍາ ໂສຈນຸຕິຍາ, ນ ນໍ ອລຸເລຫິ ໂສເກຫິ຺

໘໑෴

‘‘ວສ຺ສມິວ ສເຣ ປາເຫ, ອິມານິ ອສ຺ສູນິ ວຕ຺ຕເຣ ມຍ຺ຫໍ;

ຕວ ຈນ຺ທິຍາ ໂສຈນ຺ຕິຍາ, ນ ນໍ ອລ຺ເລຫິ ໂສເກຫີ’’ຕິ෴

ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ນີຍຕີຕິ ສນ຺ຕິກີວິຈ຺ເຂທໍ ອຸປ຺ນີຍຕີ෴ ອິທນ຺ຕິ ຊີວິຕໍ෴ ປາຕາ ເມຕິ ກທ຺ເທ, ຈນ຺ເທ ມມ ຊີວິຕປາຕາ ນິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິ෴ ໂອສີທິ ເມຕິ ຊີວິຕໍ ເມ ໂອສີທຕິ෴ ນິຕມ຺ມາມີຕິ ອຕິກີລມາມິ෴ ຕວ ຈນ຺ທິຍາຕິ ອິທໍ ມມ ທຸກ຺ຂໍ, ນ ນໍ ອລ຺ເລຫິ ໂສເກຫິ, ອຖ ໂຂ ຕວ ຈນ຺ທິຍາ ໂສຈນ຺ຕິຍາ ໂສກເຫຕຸ ຍສ຺ມາ ຕຸວໍ ມມ ວິໂຍເຄນ ໂສຈິສ຺ສສິ, ຕສ຺ມາຕິ ອຕ຺ໂຖ෴ ຕິຕມິວ ວນມິວ ມິລາຍາມີຕິ ຕຕ຺ຕປາສາເຕ ຂິຕ຺ຕຕິຕມິວ ມູລຂິນ຺ນວນມິວ ມິລາຍາມີຕິ ວທຕິ෴ ສເຣ ປາເຫຕິ ຍຖາ ນາມ ປພ຺ພຕປາເທ ປຕິຕວສ຺ສໍ ສຣິຕ຺ວາ ອຈ຺ຂິນ຺ນທາຣໍ ວຕ຺ຕຕິ෴

ມຫາສຕ຺ໂຕ ອິມາຫິ ຈຕູຫິ ຄາຖາຫິ ປຣິເທວິຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜສຍເນ ນິປ຺ນ຺ໂນວ ສຕິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ຕິ෴ ຣາຊາ ປຕິຍ຺ກິໂຕວ෴ ອິຕຣາ ມຫາສຕ຺ເຕ ປຣິເທວນ຺ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ຣຕິຍາ ມຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວິທຸຣກາວໍ ນ ຊານາຕິ, ວິສລ຺ລໍ ປນ ນໍ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ນິປ຺ນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກີ ນ຺ ໂຂ ເມ ປີຍສາມິກສ຺ສ ທຸກ຺ຂ’’ນ຺ຕິ ອຸປ຺ສາເຣນ຺ຕີ ປຫາຣມຸຂໂຕ ປຄ຺ຂຣນ຺ຕໍ ໂລຫິຕໍ ທິສ຺ວາ ປີຍສາມິເກ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ພລວໂສກໍ ສນ຺ຂາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ມຫາສທ຺ເທນ ປຣິເທວິ෴ ຣາຊາ ‘‘ກິນ຺ນໂຣ ມໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສສີ෴ ຈນ຺ທາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິມິນາ ເມ ໂຈເຣນ ປີຍສາມິໂກ ວິທ຺ໂຣ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ກມ຺ປມານາ ປລາຍິຕ຺ວາ ປພ຺ພຕມຕ຺ຖເກ ຄຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ປຣິກາສນ຺ຕີ ປລ຺ຈ ຄາຖາ ອກາສີ –

໘໘෴

‘‘ປາໂປ ໂຂສີ ຣາຊປຸຕ຺ຕ, ໂຍ ເມ ອິຈ຺ຂິຕໍ ປຕີ ວຣາກິຍາ;

ວິຊ຺ຊສິ ວນມູລສ຺ມິ, ໂສຍໍ ວິທ຺ໂຣ ຂມາ ເສຕິ෴

໘໙෴

‘‘ອິມໍ ມຍ຺ຫໍ ຫທຍໂສກໍ, ປຝິມຸລ຺ຈຕຸ ຣາຊປຸຕ຺ຕ ຕວ ມາຕາ;

ໂຍ ມຍ຺ຫໍ ຫທຍໂສໂກ, ກິມ຺ປຸຣິສໍ ອເວກ຺ຂມານາຍ෴

໘໔෴

‘‘ອິມໍ ມຍ຺ຫໍ ຫທຍໂສກໍ, ປຝິມຸລ຺ຈຕຸ ຣາຊປຸຕ຺ຕ ຕວ ຊາຍາ;

ໂຍ ມຍ຺ຫໍ ຫທຍໂສໂກ, ກິມ຺ປຸຣິສໍ ອເວກ຺ຂມານາຍ෴

໘໕෴

‘‘ມາ ຈ ປຸຕ຺ຕໍ ມາ ຈ ປຕີ, ອທ຺ທກ຺ຂິ ຣາຊປຸຕ຺ຕ ຕວ ມາຕາ;

ໂຍ ກິມ຺ປຸຣິສໍ ອວທີ, ອທູສກໍ ມຍ຺ຫ ການາ ທີ෴

໔໒໖.

‘‘ມາ ຈ ປຸຕຸຕໍ ມາ ຈ ປຕີ, ອທຸທກຸຂິ ຣາຊປຸຕຸຕ ຕວ ຊາຍາ;

ໂຍ ກິມຸປຸຣິສໍ ອວຄີ, ອທູສກໍ ມຍຸຫ ການາ ຫີ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ວຣາກິຍາຕິ ກປຸຕາຍ. ປຜິມຸລຸຈຕູຕິ ປຜິລກຕຸ ຜຸສຕຸ ປາປຸຕາຕຸ. ມຍຸຫ ການາ ຫີຕິ ມຍຸຫໍ ກາເມນ.

ຣາຊາ ນໍ ປຄຸຈຫິ ຄາຖາຫິ ປຣິກາສິຕຸວາ ປພຸພຕມຕຸຖເກ ຖິຕເຍວ ອສຸສາເສນຸໂຕ ຄາຖມາຫ –

໔໒໗.

‘‘ມາ ຕຸວໍ ຈນຸເທ ໂຣທິ ມາ ໂສປີ, ວນຕິມິຣມຕຸຕກຸຂີ;

ມມ ຕຸວໍ ເຫຫິສິ ກຣິຍາ, ຣາຊກຸເລ ປູຊິຕາ ນາຣີກີ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ຈນຸເທຕິ ມຫາສຕຸຕສຸສ ປຣິເທວນກາເລ ນາມສຸສ ສຸຕຕຸຕາ ເອວມາຫ. ວນຕິມິຣມຕຸຕກຸຂີຕິ ວນຕິມິຣປຸປຸຜສມານອກຸຂິ. ປູຊິຕາ ນາຣີກີຕິ ໂສລສອສນຸນໍ ອິຕຸຖິສຫສຸສານໍ ເຊຍຸຖິກາ ອຄຸຄມເຫສີ ເຫສຸສສີ.

ຈນຸທາ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ຕຸວໍ ກີ ມໍ ວເທສີ’’ຕິ ສີຫນາທໍ ນທນຸຕີ ອນນຸຕຣຄາຖມາຫ –

໔໒໘.

‘‘ອປີ ນູນຫໍ ມຣິສຸສໍ, ນາຫໍ ຣາຊປຸຕຸຕ ຕວ ເຫສຸສໍ;

ໂຍ ກິມຸປຸຣິສໍ ອວຄີ, ອທູສກໍ ມຍຸຫ ການາ ຫີ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ອປີ ນູນຫນຸຕິ ອປີ ເອກໍເສເນວ ອຫໍ ມຣິສຸສໍ.

ໂສ ຕສຸສາ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ນິຈຸຊນຸທຣາໂຄ ຫຸຕຸວາ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໔໒໙.

‘‘ອປີ ກີຣຸເກ ອປີ ຊີວິຕຸກາມິເກ, ກິມຸປຸຣິສີ ຄຈຸຊ ຫິມວນຸຕໍ;

ຕາລີສຕຄຣໂກຊນາ, ອຄຸເຄ ຕໍ ມີຄາ ຣມິສຸສນຸຕີ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ອປີ ກີຣຸເກຕິ ກີຣຸຊາຕິເກ. ຕາລີສຕຄຣໂກຊນາຕິ ຕຸວໍ ຕາລີສປຸຕຸຕຕຄຣປຸຕຸຕໂກຊນາ ມີຄີ, ຕສຸມາ ອຄຸເຄ ຕໍ ມີຄາ ຣມິສຸສນຸຕີ, ນ ຕຸວໍ ຣາຊກຸລາຣຫາ, ຄຈຸຊາຕິ ນໍ ອວຈ, ວຕຸວາ ຈ ປນ ນິຣເປກຸໂຂ ຫຸຕຸວາ ປກຸກາມີ.

ສາ ຕສຸສ ຄຕກາວໍ ຊຕຸວາ ໂອຣຸຍຸຫ ມຫາສຕຸຕໍ ອາລິງຄິຕຸວາ ປພຸພຕມຕຸຖກໍ ອາໂຣເປຕຸວາ ປພຸພຕຕເລ ນິປຊຸຊາເປຕຸວາ ສີສມສຸສ ອຕຸຕໂນ ອູຣູສຸ ກຕຸວາ ພລວປຣິເທວໍ ປຣິເທວມານາ ທຸວາທສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓໐᥀

‘‘ເຕ ປພ຺ພຕາ ຕາ ຈ ກນ຺ທຣາ, ຕາ ຈ ຄິຣິຄຸຫາໂຍ ຕເຖວ ຕິຝ຺ຖນ຺ຕິ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕິ, ກິມ຺ປຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍ᥀

໓໑᥀

‘‘ເຕ ປຕ຺ຕສນ຺ຖຕາ ຣມຓີຍາ, ວາລຸອມິເຕຫິ ອນ຺ຈິຕ຺ຕາ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕິ, ກິມ຺ປຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍ᥀

໓໒᥀

‘‘ເຕ ປຸປ຺ຜສນ຺ຖຕາ ຣມຓີຍາ, ວາລຸອມິເຕຫິ ອນ຺ຈິຕ຺ຕາ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕິ, ກິມ຺ປຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍ᥀

໓໓᥀

‘‘ອຈ຺ຉາ ສວນ຺ຕິ ຄິຣິວນນທີໂຍ, ກຸສຸມາກິກິຕ຺ຕໂສຕາໂຍ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕິ, ກິມ຺ປຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍ᥀

໓໔᥀

‘‘ນີລານິ ຫິມວໂຕ ປພ຺ພຕສ຺ສ, ກູຝານິ ທສ຺ສນີຍານິ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕິ, ກິມ຺ປຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍ᥀

໓໕᥀

‘‘ປີຕານິ ຫິມວໂຕ ປພ຺ພຕສ຺ສ, ກູຝານິ ທສ຺ສນີຍານິ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕິ, ກິມ຺ປຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍ᥀

໓໖᥀

‘‘ຕມ຺ພານິ ຫິມວໂຕ ປພ຺ພຕສ຺ສ, ກູຝານິ ທສ຺ສນີຍານິ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕິ, ກິມ຺ປຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍ᥀

໓໗ຯ

‘‘ຕຸງຄານິ ຫິມວໂຕ ປພ຺ພຕສ຺ສ, ກູຜານິ ຫສ຺ສນິຍານິ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ, ກິມ຺ປ຺ຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍຯ

໓໘ຯ

‘‘ເສຕານິ ຫິມວໂຕ ປພ຺ພຕສ຺ສ, ກູຜານິ ຫສ຺ສນິຍານິ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ, ກິມ຺ປ຺ຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍຯ

໓໙ຯ

‘‘ຈິຕ຺ຣານິ ຫິມວໂຕ ປພ຺ພຕສ຺ສ, ກູຜານິ ຫສ຺ສນິຍານິ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ, ກິມ຺ປ຺ຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍຯ

໔໐ຯ

‘‘ຍກ຺ຂຄຕາເສວິເຕ ຄນ຺ຘມາທເນ, ໂອສເຘກິ ສຍ຺ຉນ຺ເນ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ, ກິມ຺ປ຺ຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສໍຯ

໔໑ຯ

‘‘ກິມ຺ປ຺ຸຣິສເສວິເຕ ຄນ຺ຘມາທເນ, ໂອສເຘກິ ສຍ຺ຉນ຺ເນ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ, ກິມ຺ປ຺ຸຣິສ ກຖໍ ອຫໍ ກສ຺ສ’’ນ຺ຕີຯ

ຕຕ຺ຖ ເຕ ປພ຺ພຕາຕີ ເຍສຸ ມຍໍ ເອກໂຕ ອພິຣມິມ຺ຫ, ອິເມ ເຕ ປພ຺ພຕາ ຕາ ຈ ກນ຺ທຣາ ຕາ ຈ ຄິຣິຄຸຫາໂຍ ຕເຖວ ຖິຕາຯ ເຕສຸ ອຫໍ ອິທານິ ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ ກຖໍ ກສ຺ສໍ, ກີ ກຣິສ຺ສາມິ, ເຕສຸ ປຸປ຺ຜຜລປ຺ລວາທີໂສຸກໍ ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ ກຖໍ ອທິວາເສຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີຕີ ປຣິເທວຕິຯ ປຕ຺ຕສນ຺ຖຕາຕີ ຕາລີສປຕ຺ຕາທີຄນ຺ຘປຕ຺ຕສນ຺ຖຣາຯ ອຈ຺ຉາຕີ ວິປ຺ປສນ຺ໂນທກາຯ ນີລານີຕີ ນີລມຕິມຍານິຯ ປີຕານີຕີ ໂສວຕ຺ຕມຍານິຯ ຕມ຺ພານີຕີ ມໂນສິລມຍານິຯ ຕຸງຄານີຕີ ອຸຈ຺ຈານິ ຕິຂິຕ຺ຄຄານິຯ ເສຕານີຕີ ຣຊຕມຍານິຯ ຈິຕ຺ຣານີຕີ ສຕ຺ຕຣຕນມິສ຺ສການິຯ ຍກ຺ຂຄຕາເສວິເຕຕີ ກຸມ຺ມເທວຕາຫິ ເສວິເຕຯ

ອິຕິ ສາ ທຸວາທສຫິ ຄາຖາຫິ ປຣິເທວິຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ອຸເຣ ຫຕ຺ຖໍ ຖເປຕ຺ວາ ສນ຺ຕາປກາວໍ ຍຕ຺ວາ ‘‘ຈນ຺ໂທ ຊີວຕີເຍວ, ເທວຊ຺ຊານກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຊີວິຕມສ຺ສ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ ໂລກປາລາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຸທາຫຸ ວິປ຺ປວຸຕ຺ຖາ, ອທຸ ມຕາ , ເຕ ເມ ປີຍສາມີກໍ ນ ຣກ຺ຂນ຺ຕີ’’ຕິ ເທວຊ຺ຊານກມ຺ມໍ ອກາສິຯ ຕສ຺ສາ ໂສກເວເຄນ ສກ຺ກສ຺ສ ອາສນໍ ອຸຕ຺ຫໍ ອໂຫສິຯ ສກ຺ໂກ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ຕໍ ການຣໍ ຍຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາວຕ຺ເຕນ ເວເຄເນວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸຕ຺ຫິກໂຕ ອຸທກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອາສິຍ຺ຈິຯ ຕາວເທວ ວິສໍ ອນ຺ຕຣທາຍິ, ວໂຕ ຣຸຫິ, ອິມສ຺ມິໍ ຖາເນ ວິທ຺ໂຣຕິປີ ນ ປຍ຺ຍາຍິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ສຸຂິໂຕ ອຸຜ຺ຖາສິຯ ຈນ຺ທາ ປີຍສາມີກໍ ອໂຣຄໍ ທິສ຺ວາ ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ຕາ ສກ຺ກສ຺ສ ປາເທ ວນ຺ທນ຺ຕີ ອນນ຺ຕຣຄາຖມາຫ –

໘໔໗.

‘‘ວນ຺ເທ ເຕ ອຍິຣພ຺ຣຫ຺ເມ, ໂຍ ເມ ອິຈ຺ຊິຕໍ ປ໌ຕຶ ວຣາກິຍາ;

ອມເຕນ ອກິສິຍ຺ຈິ, ສມາຄຕາສ຺ມິ ປີຍຕເມນາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອມເຕນາຕິ ອຸທກໍ ‘‘ອມຕ’’ນ຺ຕິ ມຍ຺ຍມານາ ເອວມາຫ. ປີຍຕເມນາຕິ ປີຍຕເຣນ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ.

ສກ຺ໂກ ເຕສໍ ໂອວາທມທາສິ ‘‘ອິໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ຈນ຺ທປ໌ພ຺ພຕໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ມນຸສ຺ສປຖໍ ມາ ຄມິຕ຺ຖ, ອິເຮວ ວສຖາ’’ຕິ. ເອວຍ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ເຕ ໂອວທິຕ຺ວາ ສກຜ຺ຖານເມວ ຄໂຕ. ຈນ຺ທາປິ ‘‘ກຶ ໂນ ສາມິ ອິມິນາ ປຣິປ຺ນ຺ຖຜ຺ຖາເນນ, ເອຫິ ຈນ຺ທປ໌ພ຺ພຕເມວ ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໘໕໐.

‘‘ວິຈຣາມ ທານິ ຄິຣິວນນທິໂຍ, ກຸສຸມາກິກິຕ຺ຕໂສຕາໂຍ;

ນານາທຸມວສນາໂຍ, ປີຍໍວທາ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍສ຺ສາ’’ຕິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ ອິທາເນວ, ປ຺ພ຺ເພປ໌ສາ ມຍິ ອສໍຫີຣຈິຕ຺ຕາ ອນຍ຺ຍເນຍ຺ຍາ ເອວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຣາຊາ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ສກ຺ໂກ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ, ຈນ຺ທາ ຣາຫຸລມາຕາ, ຈນ຺ທກິນ຺ນໂຣ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ຈນ຺ທກິນ຺ນຣິຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທຸຕິຍາ.

[໔໘໖] ໖. ມຫາອຸກ຺ກຸສຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອຸກ຺ກາ ຈິລາຈາ ພນ຺ຘນ຺ຕິຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມິຕ຺ຕພນ຺ຘເກົາປາສກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ໂສ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປ໌ຣິຊິຕ຺ຕສ຺ສ ກຸລສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ສຫາຍໍ ເປ໌ເສຕ຺ວາ ອຍ຺ຍຕຣໍ ກຸລຘີຕຣໍ ວາຣາເປ໌ຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຖິ ປນສ຺ສ ອຸປ຺ປ໌ນ຺ນກິຈ຺ຈໍ ນິຕ຺ຖຣຕສມຕ຺ໂຖ ມິຕ຺ໂຕ ວາ ສຫາໂຍ ວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນຕ຺ຖິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ເຕນ ຫິ ມິຕ຺ເຕ ຕາວ ພນ຺ຘຕູ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕສ຺ມຶ ໂອວາເທ ຖຕ຺ວາ ປຖມໍ ຕາວ ຈຕູຫິ ໂທວາຣິເກຫິ ສທ຺ຘຶ ເມຕ຺ຕຶ ອກາສິ, ອຖານຸປ຺ພ຺ເພນ ນຄຣຄຸຕ຺ຕິກຄຕກມຫາມຕ຺ຕາທີຫິ ສທ຺ຘຶ ເມຕ຺ຕຶ ກຕ຺ວາ ເສນາປ໌ຕິນາປິ ອຸປ໌ຣາເຊນາປິ ສທ຺ຘຶ ເມຕ຺ຕຶ ອກາສິ. ເຕຫິ ປນ ສທ຺ຘຶ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຣຍ຺ຍາ ສທ຺ຘຶ ເມຕ຺ຕຶ ອກາສິ. ຕໂຕ ອສີຕິຍາ ມຫາເຖເຣຫິ ສທ຺ຘຶ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນປິ ສທ຺ຘຶ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຕຖາຄເຕນ ສທ຺ຘຶ ເມຕ຺ຕຶ ອກາສິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ສຣເຕສຸ ຈ ສີເລສຸ ຈ ປ໌ຕິຜ຺ຖາເປ໌ສິ, ຣາຊາປິສ຺ສ ອິສ຺ສຣິຍມທາສິ. ໂສ ມິຕ຺ຕພນ຺ຘໂກເຍວາຕິ ປາກໂຜ ຊາໂຕ. ອຖສ຺ສ ຣາຊາ ມຫນ຺ຕໍ ເຄຫໍ ທຕ຺ວາ ອາວາຫມງ຺ຄລໍ ກາເຣສິ. ຣາຊານໍ ອາທິ ກຕ຺ວາ ມຫາຊໂນ ປ໌ຕ຺ຕາກາເຣ ປ໌ຫິເຕິ. ອຖສ຺ສ ກຣິຍາ ຣຍ຺ຍາ ປ໌ຫິຕໍ ປ໌ຕ຺ຕາກາຣໍ ອຸປ໌ຣາຊສ຺ສ, ອຸປ໌ຣາເຊນ ປ໌ຫິຕໍ ປ໌ຕ຺ຕາກາຣໍ ເສນາປ໌ຕິສ຺ສາຕິ ເອເຕນ ອຸປາເຍນ ສກລນຄຣວາສີໂນ ອາພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫີ. ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ມຫາສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ທສພລໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຍ຺ຈສຕສ຺ສ ພ຺ທ຺ຘປ຺ປ໌ມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ສຕ຺ຖາຣາ ກຖິຕໍ ອນຸໂມທນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸໂກປິ ຊຍມ຺ປ໌ຕິກາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປ໌ຕິຜ຺ຖຫິສຸ.

ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຜ຺ຖາເປ໌ສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ມິຕ຺ຕພນ຺ຘເກົາປາສໂກ ອຕ຺ຕໂນ ກຣິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພຫິ ເມຕ຺ຕຶ ກຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ສນ຺ຕິກາ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ລກິ, ຕຖາຄເຕນ ປນ ສທ຺ຘຶ ເມຕ຺ຕຶ ກຕ຺ວາ ອຸໂກປິ ຊຍມ຺ປ໌ຕິກາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປ໌ຕິຜ຺ຖິຕາ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ໂສ ເອຕໍ ມາຕຸຄາມໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ສມ຺ປ໌ຕ຺ໂຕ, ປ຺ພ຺ເພ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິ

ຍໍ ນິພຸພຕຸໂຕປີ ປເນສ ເອຕິສຸສາ ວຈເນນ ພຫູຫີ ສຫຸສີ ເມຕຸຕີ ກຕຸວາ ປຸຕຸຕໂສກໂຕ ມຸຕຸໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອ ຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ເອກຈຸເຈ ປຈຸຈນຸຕວາສີໂນ ຍຕຸຖ ຍຕຸຖ ພຫຸໍ ມໍສໍ ລກນຸຕິ, ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ຄາມໍ ນິວາເສຕຸວາ ອຣຄຸເຄ ຈຣິຕຸວາ ມິຄາທໂຍ ມາເຣຕຸວາ ມໍສໍ ອາຫຣິຕຸວາ ປຸຕຸຕທາເຣ ໂປເສນຸຕິ. ເຕສໍ ຄາມໂຕ ອວິທູເຣ ມຫາຊາຕສຸສໂຣ ອຕຸຖິ. ຕສຸສ ທກຸຂິຕປສຸເສ ເອໂກ ເສນສກຸໂຕ, ປຈຸຂິມປສຸເສ ເອກາ ເສນສກຸຕີ, ອຸຕຸຕຣປສຸເສ ສີໂຫ ມິຄ ຣາຊາ, ປາຈີນປສຸເສ ອຸກຸກຸສສກຸຕຣາຊາ ວສຕິ. ຊາຕສຸສຣມຊຸເຊ ປນ ອຸນຸນຕຜຸຄາເນ ກຈຸຉໂປ ວສຕິ. ຕທາ ເສໂນ ເສນີ ‘‘ກຣິຍາ ເມ ໂຫຫີ’’ຕິ ວທຕິ. ອຖ ນໍ ສາ ອາຫ – ‘‘ອຕຸຖິ ປນ ເຕ ໂກຈິ ມິຕຸໂຕ’’ຕິ? ‘‘ນຕຸຖິ ກທຸເທ’’ຕິ. ອມຸຫາກໍ ອຸປຸປນຸນໍ ກຍໍ ວາ ທຸກຸຂໍ ວາ ຫຣຕສມຕຸຖໍ ມິຕຸຕໍ ວາ ສຫາຍໍ ວາ ລທຸທໍ ວຸຜຕິ, ມິຕຸເຕ ຕາວ ຄຕຸຫາຫີຕິ. ‘‘ເກຫິ ສຫຸສີ ເມຕຸຕີ ກໂຣມິ ກທຸເທ’’ຕິ? ປາຈີນປສຸເສ ວສນຸເຕນ ອຸກຸກຸສຣາເຊນ, ອຸຕຸຕຣປສຸເສ ສີເຫນ, ຊາຕສຸສຣມຊຸເຊ ກຈຸຉເປນ ສຫຸສີ ເມຕຸຕີ ກໂຣຫີ ຕິ. ໂສ ຕສຸສາ ວຈນໍ ສມຸປຜິຈຸຉິຕຸວາ ຕຖາ ອກາສິ. ຕທາ ເຕ ອຸໂກປີ ສໍວາສໍ ກປຸເປຕຸວາ ຕສຸມິເຍວ ສເຣ ເອກສຸມີ ທີປເກ ກທມຸພຣຸກຸຂໍ ອຕຸຖິ ສມນຸຕາ ອຸທເກນ ປຣິກຸຂິຕຸໂຕ, ຕສຸມີ ກຸລາວກໍ ກຕຸວາ ປຜິວສີສຸ.

ເຕສໍ ອປຣກາເຄ ທຸເວ ສກຸຕໂປຕກາ ຊາຍີສຸ. ເຕສໍ ປກຸເຂສຸ ອສຄຸຊາເຕສຸເຍວ ເອກທິວສໍ ເຕ ຊານປທາ ທິວສໍ ອຣຄຸເຄ ຈຣິຕຸວາ ກິຄຸຈິ ອລກິຕຸວາ ‘‘ນ ສກຸກາ ຕຸຈຸຉຫຕຸເຖຸນ ຟຣໍ ຄນຸຕຸໍ, ມຈຸເຉ ວາ ກຈຸຉເປ ວາ ຄຕຸຫິສຸສາມາ’’ຕິ ສຣໍ ໂອຕຣິຕຸວາ ຕໍ ທີປກໍ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ກທມຸພສຸສ ມູເລ ນິປຊຸຊິຕຸວາ ມກສາທີຫີ ຂຊຸຊມານາ ເຕສໍ ປລາປນຕຸຖາຍ ອຣຕີ ມນຸເຖຕຸວາ ອຄຸຄີ ນິພຸພຕຸເຕຕຸວາ ຊູມໍ ກຣີສຸ. ຊຸໂມ ອຸຄຸຄນຸຕຸວາ ສກຸເຕ ປຫຣິ, ສກຸຕໂປຕກາ ວິຣວີສຸ. ຊານປທາ ຕໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ອມຸໂກ, ສກຸຕໂປຕການໍ ສູຍຕິ ສທຸໂທ, ອຸຜຸເຖຖ ອຸກຸກາ ພນຸຜຖ, ຉາຕາ ສຍິຕຸໍ ນ ສກຸໂກມ, ສກຸຕມໍສໍ ຂາທິຕຸວາວ ສຍິສຸສາມາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຄຸຄີ ຊາເລຕຸວາ ອຸກຸກາ ພນຸຜີສຸ. ສກຸຕິກາ ເຕສໍ ສທຸທໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ອິເມ ອມຸຫາກໍ ໂປຕເກ ຂາທິຕຸກາມາ, ມຍໍ ເອວຣູປສຸສ ກຍສຸສ ຫຣຕຕຸຖາຍ ມິຕຸເຕ ຄຕຸຫິມຸຫ, ສາມິກໍ ອຸກຸກຸສຣາຊສຸສ ສນຸຕິກໍ ເປເສສຸສາມີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ‘‘ຄຈຸຉ, ສາມີ , ປຸຕຸຕານໍ ໂນ ອຸປຸປນຸນກຍໍ ອຸກຸກຸສຣາຊສຸສ ອາໂຣເຈຫີ’’ຕິ ວຕຸວາ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໔.

‘‘ອຸກຸກາ ຈິລາຈາ ພນຸຜນຸຕິ ທີເປ, ປຊາ ມມໍ ຂາທິຕຸໍ ປຕຸຖຍນຸຕິ;

ມິຕຸຕໍ ສຫາຍຄຸຈ ວເທຫິ ເສນກ, ອາຈິກຸຂ ຄາຕີພຸຍສນໍ ທິຊານ’’ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ຈິລາຈາຕິ ຊານປທາ. ທີເປຕິ ທີປກມຸຫິ. ປຊາ ມມນຸຕິ ມມ ປຸຕຸຕເກ. ເສນກາຕິ ເສນກສກຸຕໍ ນາເມນາລປຕິ. ຄາ ຕີພຸຍສນນຸຕິ ປຸຕຸຕານໍ ພຸຍສນໍ. ທິຊານນຸຕິ ອມຸຫາກໍ ຄາຕີນໍ ທິຊານໍ ອິທໍ ພຸຍສນໍ ອຸກຸກຸສຣາຊສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ອາຈິກຸ ຂາຫີຕິ ວທຕິ.

ໂສ ເວເຄນ ຕສຸສ ວສນຜຸຄານໍ ຄນຸຕຸວາ ວສຸສິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ອາຄຕກາວໍ ຊານາເປຕຸວາ ກໂຕກາໂສ ອຸປສງກມິຕຸວາ ວນຸທິຕຸ ວາ ‘‘ກີກາຣຕາ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຸຜຸໂຖ ອາຄຕກາຣຕໍ ທສຸເສນຸໂຕ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໔໕.

‘‘ທິໂຊ ທິຊານໍ ປວໂຣສິ ປກຸຂິມ, ອຸກຸກຸສຣາຊ ສຣຕໍ ຕໍ ອຸເປມ;

ປຊາ ມມໍ ຂາທິຕຸໍ ປຕຸຖຍນຸຕິ, ລຸທຸທາ ຈິລາຈາ ກວ ເມ ສຸຂາຍາ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ທິໂຊຕິ ຕຸວໍ ທິໂຊ ເຈວ ທິຊານໍ ປວໂຣ ຈ.

ອຸກ຺ກຸສຣາຊາ ‘‘ເສນກ ມາ ກາຍີ’’ຕິ ຕໍ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໔໓໗.

‘‘ມິຕ຺ຕໍ ສຫາຍຎ຺ຈ ກໂຣນ຺ຕິ ປຎ຺ຑິຕາ, ກາເລ ອກາເລ ສຸຂເມສມານາ;

ກໂຣມິ ເຕ ເສນກ ເອຕມຕ຺ຖໍ, ອຣິໂຍ ຫິ ອຣິຍສ຺ສ ກໂຣຕິ ກິຈ຺ຈ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກາເລ ອກາເລຕິ ທິວາ ຈ ຣຕ຺ຕິຎ຺ຈ. ອຣິໂຍຕິ ອິຘ ອາຈາຣອຣິໂຍ ອຘິປ຺ເປໂຕ. ອາຈາຣສມ຺ປນ຺ໂນ ຫິ ອາຈາຣສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ກິຈ຺ຈໍ ກໂຣເຕວ, ກິເມຕ຺ຖ ກຣຕິຍນ຺ຕິ ວທຕິ.

ອຖ ນໍ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ກຶ, ສມ຺ມ, ຣຸກ຺ຂໍ ອກິຣຸລ຺ຫາ ຈິລາຈາ’’ຕິ? ນ ຕາວ ອກິຣຸລ຺ຫາ, ອຸກ຺ກາເຍວ ພນ຺ຘນ຺ຕີຕິ. ເຕນ ຫິ ຕ຺ວໍ ສີຆໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມມ ສຫາຍິກໍ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ມມາຄມນກາວໍ ອາຈິກ຺ຂາຫີຕິ. ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ອຸກ຺ກຸສຣາຊາປິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກທມ຺ພສ຺ສ ອວິທູເຣ ຈິລາຈານໍ ອກິຣຸຫນໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເອກສ຺ມຶ ຣຸກ຺ຂຄ຺ເຄ ນິສີທິຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ຈິລາຈສ຺ສ ອກິຣຸຫນກາເລ ຕສ຺ມຶ ກຸລາວກສ຺ສ ອວິທູຣໍ ອກິຣຸລ຺ເຫ ສເຣ ນິມ຺ມຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປກ຺ເຂຫິ ຈ ມຸເຂນ ຈ ອຸທກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອຸກ຺ກາຍ ອຸປ຺ຣິ ອາສິຎ຺ຈິ, ສາ ນິພ຺ພາຍິ. ຈິລາຈາ ‘‘ອິມຎ຺ຈ ເສນກສກຸຕໂປຕເກ ຈສ຺ສ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ປຸນ ອຸກ຺ກໍ ຊາລາເປຕ຺ວາ ອກິຣຸຫຶສ຺ຸ. ປຸນ ໂສ ອຸກ຺ກໍ ວິຊ຺ຊາເປສີ. ເອເຕນຸປາເຍນ ພຫູສຸ ພຫູສຸ ວິຊ຺ຊາເປນ຺ຕສ຺ເສວສ຺ສ ອຑ຺ຒຣຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ. ໂສ ອຕິວິຍ ກິລມິ, ເຫຝ຺ຖາອຸທເຣ ກິໂລມກໍ ຕນ຺ຕໍ ຄຕໍ, ອກ຺ຂີນິ ຣຕ຺ຕານິ ຊາຕານິ. ຕໍ ທິສ຺ວາ ສກຸຕີ ສາມິກໍ ອາຫ – ‘‘ສາມິ, ອຕິວິຍ ກິລນ຺ໂຕ ອຸກ຺ກຸສຣາຊາ, ເອຕສ຺ສ ໂຖກໍ ວິສ຺ສມນຕ຺ຖາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຈ຺ຉປຣາຊສ຺ສ ກເຖຫີ’’ຕິ. ໂສ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸກ຺ກຸສໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຄາຖາຍ ອຊ຺ຊຣາສິ –

໔໓໘.

‘‘ຍໍ ໂຫຕິ ກິຈ຺ຈໍ ອນຸກມ຺ປເກນ, ອຣິຍສ຺ສ ອຣິເຍນ ກຕໍ ຕຍີທໍ;

ອຕ຺ຕານຸຣກ຺ຂີ ກວ ມາ ອຑຍ຺ຫີ, ລຈ຺ຉາມ ປຸຕ຺ເຕ ຕຍີ ຊີວມາເນ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕຍີທນ຺ຕີ ຕຍາ ອິທໍ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ.

ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ສີຫນາທໍ ນທນ຺ໂຕ ປຎ຺ຈມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໓໙.

‘‘ຕເວວ ຣກ຺ຂາວຣຕ຺ຖໍ ກໂຣນ຺ໂຕ, ສຣີຣເພທາປິ ນ ສນ຺ຕສາມິ;

ກໂຣນ຺ຕິ ເຫເກ ສຂິນໍ ສຂາໂຣ, ປາຕໍ ຈຊນ຺ຕາ ສຕເມສ ຘມ຺ໂມ’’ຕິ.

ຉຝ຺ຖໍ ປນ ສຕ຺ຖາ ອພິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຄຸຕໍ ວຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ອາຫ –

໔໔໐.

‘‘ສຸທຸກ຺ກຣໍ ກມ຺ມມກາສິ, ອຕ຺ຑຊາຍໍ ວິຫງ຺ຄໂມ;

ອຕ຺ຖາຍ ກຸຣໂຣ ປຸຕ຺ເຕ, ອທ຺ຏຣຕ຺ເຕ ອນາຄເຕ''ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ກຸຣໂຣຕິ ອຸກ຺ກຸສຣາຊາ຺ ປຸຕ຺ເຕຕິ ເສນກສ຺ສ ປຸຕ຺ເຕ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ເຕສໍ ອຕ຺ຖາຍ ອທ຺ຏຣຕ຺ເຕ ອນາຄເຕ ຍາວ ທິຍທ຺ຏ ຍາມາ ວາຍາມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ທຸກ຺ກຣໍ ອກາສິ຺

ເສໂນປິ ອຸກ຺ກຸສໍ ''ໂຖກໍ ວິສ຺ສມາຫິ, ສມ຺ມາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ກຈ຺ຉປສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອຸຏ຺ຖາເປຕ຺ວາ ''ກິ, ສມ຺ມ, ອາຄໂຕ ສີ''ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ''ເອວຣູປີ ນາມ ກຍໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ອຸກ຺ກຸສຣາຊາ ປຕິມຍາມໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ວາຍມນ຺ໂຕ ກິລມິ, ເຕນມ຺ຫິ ຕວ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄໂຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐຺

''ຈຸຕາປີ ເຫເກ ຂລິຕາ ສກມ຺ມຸນາ, ມິຕ຺ຕານຸກມ຺ປາຍ ປຕິຏ຺ຖຫນ຺ຕິ;

ປຸຕ຺ຕາ ມມຏ຺ຝາ ຄຕິມາຄໂຕສ຺ມິ, ອຕ຺ຖໍ ຈເຣໂຖ ມມ ວາຣິຈຣາ''ຕິ຺

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ສາມິ, ເອກຈ຺ເຈ ຫິ ຍສໂຕ ວາ ຘນໂຕ ວາ ຈຸຕາປີ ສກມ຺ມຸນາ ຂລິຕາປີ ມິຕ຺ຕານໍ ອນຸກມ຺ປາຍ ປຕິຏ຺ຖຫນ຺ຕິ, ມມ ຈ ປຸຕ຺ຕາ ອຏ຺ຝາ ອາຕຸຣາ, ເຕນາຫໍ ຕໍ ຄຕິ ປຕິສຣຕໍ ກຕ຺ວາ ອາຄໂຕສ຺ມິ, ປຸຕ຺ຕານໍ ຊີວິຕທານໍ ທທນ຺ໂຕ ອຕ຺ຖໍ ເມ ຈຣາຫິ ວາຣິຈຣາຕິ຺

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກຈ຺ຉໂປ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑຺

''ຘເນນ ຘຏ຺ເຍນ ຈ ອຕ຺ຕນາ ຈ, ມິຕ຺ຕໍ ສຫາຍຏ຺ຈ ກໂຣນ຺ຕິ ປຕ຺ຝິຕາ;

ກໂຣມິ ເຕ ເສນກ ເອຕມຕ຺ຖໍ, ອຣິໂຍ ຫິ ອຣິຍສ຺ສ ກໂຣຕິ ກິຈ຺ຈ''ນ຺ຕິ຺

ອຖສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ອວິທູເຣ ນິປ຺ນ຺ໂນ ປິຕຸ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ''ມາ ເມ ປິຕາ ກິລມຕຸ, ອຫໍ ປິຕຸ ກິຈ຺ຈໍ ກຣິສ຺ສາມິ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໒຺

''ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ໂກ ຕາຕ ຕຸວໍ ນິສີທ, ປຸຕ຺ໂຕ ປິຕຸ ຈຣຕິ ອຕ຺ຖຈຣິຍໍ;

ອຫໍ ຈຣິສ຺ສາມິ ຕເວຕມຕ຺ຖໍ, ເສນສ຺ສ ປຸຕ຺ເຕ ປຣິຕາຍມາໂນ''ຕິ຺

ອຖ ນໍ ປິຕາ ຄາຖາຍ ອຊ຺ຊຶກາສິ –

໔໓຺

''ອທ຺ຘາ ຫິ ຕາຕ ສຕເມສ ສມ຺ໂມ, ປຸຕ຺ໂຕ ປິຕຸ ຍໍ ຈເຣ ອຕ຺ຖຈຣິຍໍ;

ອປ຺ເປວ ມໍ ທິສ຺ວານ ປວຸທ຺ຏກາຍໍ, ເສນສ຺ສ ປຸຕ຺ຕາ ນ ວິເຫຖເຍຍ຺ຍຸ''ນ຺ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ສຕເມສ ຜສ຺ໂສຕິ ປຕ຺ທິຕານໍ ເອສ ຜສ຺ໂສ຺ ປຸຕ຺ຕາຕິ ເສນສ຺ສ ປຸຕ຺ເຕ ຈິລາຈາ ນ ເທາເຍຍ຺ຍຸນ຺ຕິ຺

ເອວໍ ວຕ຺ວາ ມຫາກຈ຺ຈໂປ ‘‘ສມ຺ມ, ມາ ກາຍິ, ຕ຺ວໍ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉ, ອິທານາຫໍ ອາຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ອຸທເກ ປຕິຕ຺ວາ ກລລຄ຺ຈ ເສວາລຄ຺ຈ ສໍກຫ຺ຒິຕ຺ວາ ອາທາຍ ທີປກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຄ຺ຄື ວິຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິ຺ ຈິລາຈາ ‘‘ກີ ໂນ ເສນໂປຕເກ ທີ, ອິມໍ ກາລຸອກຈ຺ຉປີ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ມາເຣສ຺ສາມ, ອຍໍ ໂນ ສພ຺ເພສໍ ປໂຫສ຺ສຕີ’’ຕິ ວລຸລິໂຍ ອຸທ຺ຊຣິຕ຺ວາ ຊິຍາ ຄເຫຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຖປີໂລຕິກາປີ ໂມເຈຕ຺ວາ ເຕສຸ ເຕສຸ ຖາເນສຸ ພນ຺ຌິຕ຺ວາ ກຈ຺ຉປີ ປຣິວຕ຺ເຕຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ຺ ກຈ຺ຉໂປ ເຕ ອາກຫ຺ຒນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄມ຺ກີຣຍ຺ຖາເນ ອຸທເກ ປຕິ຺ ເຕປີ ກຈ຺ຉປໂລເກນ ສທ຺ຌີເຍວ ປຕິຕ຺ວາ ອຸທກປຸຕ຺ຕາຍ ກຸຈ຺ຊິຍາ ກິລນ຺ຕາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ‘‘ໂກ ເອເກນ ໂນ ອຸກ຺ກຸເສນ ຍາວ ອຫ຺ຒຣຕ຺ຕາ ອຸກ຺ກາ ວິຊ຺ຊາປີຕາ, ອິທານີ ອິມິນາ ກຈ຺ຉເປນ ອຸທເກ ປາເຕຕ຺ວາ ອຸທກໍ ປາເຍຕ຺ວາ ມໂຫທຣາ ກຕມ຺ຫາ, ປຸນ ອຄ຺ຄື ກຣິຕ຺ວາ ອຣຸເຕ ອຸຄ຺ຄເຕປີ ອິເມ ເສນກໂປຕເກ ຂາທິສ຺ສາມາ’’ຕິ ອຄ຺ຄື ກາຕຸໍ ອາຣກີສ຺ຸ ສກ຺ຕີ ເຕສໍ ກຄໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສາມິ, ອິເມ ຍາຍ ກາຍຈິ ເວລາຍ ອມ຺ຫາກໍ ປຸຕ຺ຕເກ ຂາທິຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ສຫາຍສ຺ສ ໂນ ສີຫສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ ອາຫ຺ ໂສ ຕງຂຕຄ຺ເລວ ສີຫສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກີ ອເວລາຍ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອາທິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ເອກາທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໕໔຺

‘‘ປສູ ມນຸສ຺ສາ ມິຄວີຣເສຍ຺ຖ, ກຍຍ຺ຜິຕາ ເສຍ຺ຖມຸປພ຺ພຊນ຺ຕິ;

ປຸຕ຺ຕາ ມມຍ຺ຍາ ຄຕິມາຄໂຕສ຺ມິ, ຕ຺ວໍ ໂນສິ ຣາຊາ ກວ ເມ ສຸຂາຍາ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ປສູຕິ ສພ຺ພຕິຣຈ຺ຉາເນ ອາຫ຺ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ‘‘ສາມິ, ມິເຄສຸ ວີຣິເຍນ ເສຍ຺ຖ, ສພ຺ພໂລກສ຺ມິຄ຺ຫີ ສພ຺ເພ ຕິຣຈ຺ຉານາປີ ມນຸສ຺ສາປີ ກຍຍ຺ຜິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖໍ ອຸປຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ມມ ຈ ປຸຕ຺ຕາ ອຍ຺ຍາ ອາຕຸຣາ຺ ຕສ຺ມາຫໍ ຕໍ ຄຕິ ກຕ຺ວາ ອາຄໂຕສ຺ມິ, ຕ຺ວໍ ອມ຺ຫາກໍ ຣາຊາ ສຸຂາຍ ເມ ກວາຫີ’’ຕິ຺

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສີໂຫ ຄາຖມາຫ –

໕໕຺

‘‘ກໂຣມິ ເຕ ເສນກ ເອຕມຕ຺ຖໍ, ອາຍາມິ ເຕ ຕໍ ທິສຕໍ ວຌາຍ;

ກາຖຄ຺ຫີ ວິຄ຺ຄູ ປຫຸ ສມ຺ປຊາໂນ, ນ ວາຍເມ ອຕ຺ຕຊນສ຺ສ ຄຸຕ຺ຕິຍາ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ຕໍ ທິສຕນ຺ຕິ ຕໍ ທິສສມູຫໍ, ຕໍ ຕວ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິກຄຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ປຫູຕິ ອມິຕ຺ເຕ ຫນ຺ຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ຺ ສມ຺ປຊາໂນຕິ ມິຕ຺ຕສ຺ສ ກຍຸປ຺ປຕ຺ຕິ ຊານນ຺ໂຕ຺ ອຕ຺ຕຊນສ຺ສາຕິ ອຕ຺ຕສມສ຺ສ ອງຄສມານສ຺ສ ຊນສ຺ສ, ມິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ເອວຄ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ ປຸຕ຺ເຕ ສມສ຺ສາເສຫີ’’ຕິ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ມຕິວຕ຺ຕໍ ອຸທກໍ ມທ຺ທມາໂນ ປາຍາສິ຺ ຈິລາຈາ ຕໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກຸຣເຣນ ຕາວ ອມ຺ຫາກໍ ອຸກ຺ກາ ວິຊ຺ຊາປີຕາ, ຕຖາ ກຈ຺ຉເປນ ອມ຺ເຫ ນິວຕ຺ຖປີໂລຕິການມ຺ປີ ອສ຺ສາມິກາ ກຕາ, ອິທານີ ປນ ນຍ຺ຖມ຺ຫາ, ສີໂຫ ໂນ ຊີວິຕກ຺ຂຍເມວ ປາເປສ຺ສຕີ’’ຕິ ມຣຕາຍຕຊ຺ຊິຕາ ເຍນ ວາ ເຕນ ວາ ປລາຍິສ຺ຸ ສີໂຫ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນ ກິຄ຺ຈິ ອທ຺ທສ຺ ອຖ ນໍ ກຸຣໂຣ ຈ ກຈ຺ຉໂປ ຈ ເສໂນ ຈ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິສ຺ຸ ໂສ ເຕສໍ ມິຕ຺ຕານິສໍສໍ ກເຖຕ຺ວາ ‘‘ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ມິຕ຺ຕຜມ຺ມໍ ອກິນ຺ທິຕ຺ວາ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຖາ’’ຕິ ໂອວທິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ, ເຕປີ ສກຖານານິ ຄຕາ຺ ເສນສກ຺ຕີ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ເຕ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ມິຕ຺ເຕ ນິສ຺ສາຍ ອມ຺ເຫຫີ ທາຣກາ ລທ຺ຌາ’’ຕິ ສຸຂນິສິນ຺ນສມເຍ ເສເນນ ສທ຺ຌີ ສລ຺ລປນ຺ຕີ ມິຕ຺ຕຜມ຺ມໍ ປກາສມານາ ຉ ຄາຖາ ອກາສິ –

๘๗฿

‘‘ມິຕ຺ຕຍ຺ຈ ກຍິຣາຖ ສຸຫທຍຍ຺ຈ, ອຍິຣຍ຺ຈ ກຍິຣາຖ ສຸຂາຄມາຍ;

ນິວຕ຺ຖໂກໂຈວ ສເຣກີຫນ຺ຕ຺ວາ, ໂມຫາມ ປຸຕ຺ເຕທິ ສມ຺ງຄິກູຕາ฿

๘๘฿

‘‘ສກມິຕ຺ຕສ຺ສ ກມ຺ເມນ, ສຫາຍສ຺ສາປລາຍິໂນ;

ກູຊນ຺ຕມ຺ປ຺ກູຊນ຺ຕິ, ໂລມສາ ຫທຍງ຺ຄມໍ฿

๘๙฿

‘‘ມິຕ຺ຕໍ ສຫາຍໍ ອຮິຄມ຺ມ ປ຺ຕ຺ທິໂຕ, ໂສ ກຸລ຺ຊຕິ ປຸຕ຺ຕ ປສຸໍ ຊນໍ ວາ;

ອຫຍ຺ຈ ປຸຕ຺ຕາ ຈ ປ຺ຕິ ຈ ມຍ຺ຫໍ, ມິຕ຺ຕານຸກມ຺ປາຍ ສມ຺ງຄິກູຕາ฿

๘๐฿

‘‘ຣາຊວຕາ ສູຣວຕາ ຈ ອຕ຺ໂຖ, ສມ຺ປນ຺ນສຂິສ຺ສ ກວນ຺ຕິ ເຫເຕ;

ໂສ ມິຕ຺ຕວາ ຍສວາ ອຸຄ຺ຄຕຕ຺ໂຕ, ອສ຺ມິໝໂລເກ ໂມທຕິ ກາມກາມີ฿

๗๐฿

‘‘ກຣຕີຍານິ ມິຕ຺ຕານິ, ທລິທ຺ເທນາປິ ເສນກ;

ປ຺ສ຺ສ ມິຕ຺ຕານຸກມ຺ປາຍ, ສມຄ຺ຄມ຺ຫາ ສລາຕເກ฿

๗໑฿

‘‘ສູເຣນ ພລວນ຺ເຕນ, ໂຍ ມິຕ຺ເຕ ກຸຣຸເຕ ທິໂຊ;

ເອວໍ ໂສ ສຸຂິໂຕ ໂຫຕິ, ຍຖາຫໍ ຕ຺ວຍ຺ຈ ເສນກາ’’ຕິ฿

ຕຕ຺ຖ ມິຕ຺ຕຍ຺ຈາຕິ ຍໍກິຍ຺ຈິ ອຕ຺ຕໂນ ມິຕ຺ຕຍ຺ຈ ສຸຫທຍຍ຺ຈ ສຸຫທຍສຫາຍຍ຺ຈ ສາມິກສງ຺ຂາຕໍ ອຍິຣຍ຺ຈ ກໂຣເຖວ฿ ນິວຕ຺ຖ ໂກໂຈວ ສເຣກີຫນ຺ຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ໂກໂຈຕິ ກວໂຈ฿ ຍຖາ ນາມ ປຝິມຸກ຺ກກວໂຈ ສເຣ ອກີຫນຕິ ນິວາເຣຕິ, ເອວໍ ມຍມ຺ປິ ມິຕ຺ຕພເລນ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິເກ ອກີຫນ຺ຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕທິ ສທ຺ຊີ ໂມທາມາຕິ ວທຕິ฿ ສກມິຕ຺ຕສ຺ສ ກມ຺ເມນາຕິ ສກສ຺ສ ມິຕ຺ຕສ຺ສ ປຣກ຺ກເມນ฿ ສຫາຍສ຺ສາປລາຍິໂນຕິ ສຫາຍສ຺ສ ອປລາຍິໂນ ມິຄຣາຊສ຺ສ฿ ໂລມສາຕິ ປກ຺ຂິໂນ ອມ຺ຫາກໍ ປຸຕ຺ຕກາ ມຍ຺ຈ ຕຍ຺ຈ ກູຊນ຺ຕໍ ຫທຍງ຺ຄມໍ ມນຸຣສ຺ສຣໍ ນິຈ຺ຉາເຣຕ຺ວາ ອຸປ຺ກູຊນ຺ຕິ฿ ສມ຺ງຄິກູຕາຕິ ເອກຍ຺ຖາເນ ຖິຕາ฿

ຣາຊວຕາ ສູຣວຕາ ຈ ອຕ຺ໂຖຕິ ຍສ຺ສ ສີຫສທິໂສ ຣາຊາ ອຸກ຺ກຸສກຈ຺ຉປສທິສາ ຈ ສູຣາ ມິຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕນ ຣາຊວຕາ ສູຣວ

ຕາ ຈ ອຕ຺ໂຖ ສກ຺ກາ ປາປຸຕິຕຸ໌ ກວນ຺ຕິ ເທເຕຕິ ໂຍ ຈ ສມ຺ປນ຺ນສໂຂ ປຣິປຸຕ຺ຕນິຕ຺ຕຜມ຺ໂມ, ຕສ຺ສ ເອເຕ ສຫາຍາ ກວນ຺ຕິ໌ ອຸຄ຺ຄຕຕ຺ໂຕຕິ ສິຣິໂສກຄ຺ເຄນ ອຸຄ຺ຄຕສກາໂວ໌ ອສ຺ມິຜໂລເກຕິ ອິຜໂລກສງ຺ຂາເຕ ອສ຺ມິ ໂລເກ ໂມທຕິ໌ ການການິຕິ ສາມິກໍ ອາລປຕິ໌ ໂສ ຫິ ກາເມ ການນໂຕ ການການິ ນາມ໌ ສມຄ຺ຄມ຺ຫາຕິ ສມຄ຺ຄາ ຊາຕມ຺ຫາ໌ ສຄາຕເກຕິ ຄາຕເກຫິ ປຸຕ຺ເຕຫິ ສທ຺ຜິ໌

ເອວໍ ສາ ຈຫິ ຄາຖາຫິ ມິຕ຺ຕຜມ຺ມສ຺ສ ຄຸຕກາຖໍ ກເຖສິ໌ ເຕ ສພ຺ເພປິ ສຫາຍກາ ມິຕ຺ຕຜມ຺ມໍ ອກິນ຺ທິຕ຺ວາ ຍາວຕາຍຸກໍ ຄຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄຕາ໌

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ໂສ ກຣິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ສຸຂປ຺ປຕ຺ໂຕ, ປຸພ຺ເພປິ ສຸຂປ຺ປຕ຺ໂຕເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສິ – ''ຕທາ ເສໂນ ຈ ເສນີ ຈ ຊຍມ຺ປຕິກາ ອເຫສຸໍ, ປຸຕ຺ຕກຈ຺ຉໂປ ຣາຫຸໂລ, ປິຕາ ມທາໂມຄ຺ຄລ຺ລາ ໂນ, ອຸກ຺ກຸໂສ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ສີໂທ ປນ ອຫເມວ ອໂທສິ''ນ຺ຕິ໌

ມທາອຸກ຺ກຸສຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຕຕິຍາ໌

[໔໘໗] ໔໌ ອຸທ຺ທາລກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຂຣາຊິນາ ຊຜິລາ ປງ຺ກທນ຺ຕາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ກຸຫກກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ໌ ໂສ ຫິ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາປິ ຈຕຸປ຺ຈ຺ຈຍຕ຺ຖາຍ ຕິວິຜໍ ກຸຫກວຕ຺ຖຸໍ ປູເຣສິ໌ ອຖສ຺ສ ອຄຸຕໍ ປກາເສນ຺ຕາ ກິກ຺ຂູ ຜມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຜ຺ຖາເປສຸໍ ''ອາວຸໂສ, ອສຸໂກ ນາມ ກິກ຺ຂຸ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກຸຫນໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປຕີ''ຕິ໌ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພເປສ ກຸຫໂກເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ໌

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຜິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ປຸໂຣຫິໂຕ ອໂທສິ ປຕ຺ຫິໂຕ ພ຺ຍຕ຺ໂຕ໌ ໂສ ເອກທິວສໍ ອຸຍ຺ຍານກີລຸໍ ຄໂຕ ເອກໍ ອກິຣູປໍ ຄຕິກໍ ທິສ຺ວາ ປຜິພທ຺ຜຈິຕ຺ໂຕ ຕາຍ ສທ຺ຜິ ສໍວາສໍ ກປ຺ເປສິ໌ ສາ ຕໍ ປຜິຈ຺ຈ ຄພ຺ກໍ ປຜິລກິ໌ ຄພ຺ກສ຺ສ ປຕິຜ຺ຖິຕກາວໍ ຄຕ຺ວາ ຕໍ ອາຫ – ''ສາມິ, ຄພ຺ໂກ ເມ ປຕິຜ຺ຖິໂຕ, ຊາຕກາເລ ນາມໍ ກໂຣນ຺ຕີ ອສ຺ສ ກີ ນາມໍ ກ ໂຣມີ''ຕິ? ໂສ ''ວຕ຺ຕທາສິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ສກ຺ກາ ກຸລນາມໍ ກາຕຸ''ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ກທ຺ເທ, ອຍໍ ວາຕຆາຕ ຣຸກ຺ໂຂ ອຸທ຺ທາໂລ ນາມ, ອິຜ ປຜິລທ຺ຜຕ຺ຕາ 'ອຸທ຺ທາລໂກ'ຕິສ຺ສ ນາມໍ ກເຣຍ຺ຍາສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອງ຺ຄຸລິມຸທ຺ທິກໍ ອທາສິ໌ ''ສເຈ ຜີຕາ ໂທຕິ, ອິມາຍ ນໍ ໂປເສຍ຺ຍາສິ, ສເຈ ປຸຕ຺ໂຕ, ອຖ ນໍ ວຍປ຺ປຕ຺ຕໍ ມຍ຺ຫໍ ທສ຺ເສຍ຺ຍາສີ''ຕິ ອາຫ໌ ສາ ອປຣກາເຄ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ''ອຸທ຺ທາລໂກ''ຕິສ຺ສ ນາມໍ ອກາສິ໌

ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ມາຕຣໍ ປຸຈ຺ຉິ – ''ອມ຺ມ, ໂກ ເມ ປີຕາ''ຕິ? ''ປຸໂຣຫິໂຕ ຕາຕາ''ຕິ໌ ''ຍທິ ເອວໍ ເວເທ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ''ຕິ ມາຕຸ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸທ຺ທິກຄ຺ຈ ອາຈຣິຍກາຄຄ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທິສາປາໂມກ຺ຂາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ເອກໍ ຕາປສຄຕໍ ທິສ຺ວາ ''ອິເມສໍ ສນ຺ຕິເກ ວຣສິປ຺ປໍ ກວິສ຺ສຕິ, ຕໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ''ຕິ ສິປ຺ປໂລເກນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ເຕສໍ ວຕ຺ຕປຜິວຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ''ອາຈຣິຍາ ມໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຊານນສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂາເປຖາ''ຕິ ອາຫ໌ ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຊານນນິຍາເມເນວ ຕໍ ສິກ຺ຂາເປສຸໍ໌ ປຄ຺ຈນ຺ນໍ ຕາປສສຕານໍ ເອໂກປິ ເຕນ ອຕິເຣກປຄ຺ໂຄ ນາໂທສິ, ສ຺ເວວ ເຕສໍ ປຄ຺ຄາຍ ອຄ຺ໂຄ໌ ອຖສ຺ສ ເຕ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ອາຈຣິຍຜ຺ຖານໍ ອທໍສຸ໌ ອຖ ເນ ໂສ ອາຫ – ''ມາຣິສາ, ຕຸມ຺ເຫ ນິຈ຺ຈໍ ວນມູລຜລາຫາຣາ ອຣຄ຺ເຄເວ ວສຖ, ມນຸສ຺ສປຖໍ ກສ຺ມາ ນ ຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ? ''ມາຣິສ, ມນຸສ຺ສາ ນາມ ມທາທານໍ ທຕ຺ວາ ອນຸໂມທນໍ ກາຣາເປນ຺ຕິ, ຜມ຺ມີ ກຖໍ ກຕາ ເປນ຺ຕິ, ປຄ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ, ມຍໍ ເຕນ ກເຍນ ຕຕ຺ຖ ນ ຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ໌ ''ມາຣິສາ, ສເຈປິ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣາຊາ ກວິສ຺ສຕິ, ມນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກຖນໍ ນາມ ມຍ຺ຫໍ ກາໂຣ, ຕຸມ຺ເຫ ມາ ກາຍຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ສທ຺ຜິ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ອນຸປຸພ຺ເພນ ພາຣາຕສີ ປຕ຺ວາ ຣາຊຸຍ຺ຍາເນ ວສິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ສພ຺ເພຫິ ສທ຺ຜິ ທ຺ວາຣຄາເມ ກິກ຺ຂາຍ ຈຣິ, ມນຸສ຺ສາ ມທາທານໍ ອທໍສຸ໌ ຕາປສາ ປຸນທິວເສ ນຄຣໍ ປວິສິສຸ ມນຸສ຺ສາ ມທາທານໍ ອທໍສຸ໌ ອຸທ຺ທາລກຕາປໂສ ທານານຸໂມທນໍ ກໂຣຕິ, ມງ຺ຄລໍ ວທຕິ, ປຄ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕິ, ມນຸສ຺ສາ ປສີທິຕ຺ວາ ພຫຸປ຺ຈ຺ຈເຍ ອທໍສຸ໌ ສກລນຄຣໍ ''ປຕ຺ຫິໂຕ ຄຕສຕ຺ຖາ ຜມ຺ມິກຕາປໂສ ອາຄໂຕ''ຕິ ສງ຺ຂຸກິ, ຕໍ ຣຄ຺ໂຄປິ ກຖຍິສຸ໌

ຣາຊາ ‘‘ກຸຫິໍ ວສຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອຸຍ຺ຍາເນ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສາຘຸ ອຊ຺ຊ ເຕສໍ ທສ຺ສນາຍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ເອໂກ ປຸຣິໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ຣາຊາ ກິຣ ໂວ ປສ຺ສິຕຸໍ ອາຄຈ຺ຉິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຸທ຺ທາລກສ຺ສ ກເຖສິຯ ໂສປິ ອິສິຄຓໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ມາຣິສາ, ຣາຊາ ກິຣ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ອິສ຺ສເຣ ນາມ ເອກທິວສໍ ອາຣາເຘຕ຺ວາ ຍາວຊີວໍ ອລໍ ໂຫຕີ’’ຕິຯ ‘‘ກີ ປນ ກາຕພ຺ພໍ ອາຈຣິຍາ’’ຕິ? ໂສ ເອວມາຫ – ‘‘ຕຸມ຺ເຫສຸ ເອກຈ຺ເຈ ວຄ຺ຄຸລິວຕໍ ຈຣນ຺ຕຸ, ເອກຈ຺ເຈ ອຸກ຺ກຸຏິກປ຺ປຘານມນຸຍຸຎ຺ຊນ຺ຕຸ, ເອກຈ຺ເຈ ກຓ຺ຏກາປ຺ສ຺ສຍິກາ ຠວນ຺ຕຸ, ເອກຈ຺ເຈ ປຎ຺ຈາຕປໍ ຕປນ຺ຕຸ, ເອກຈ຺ເຈ ອຸທໂກໂຣຫນກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕຸ, ເອກຈ຺ເຈ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ມນ຺ເຕ ສຊ຺ຌາຍນ຺ຕູ’’ຕິຯ ເຕ ຕຖາ ກຣິໍສຸຯ ສຍໍ ປນ ອຏ຺ຐ ວາ ທສ ວາ ປຓ຺ຑິຕວາທິໂນ ຄເຫຕ຺ວາ ມໂນຣເມ ອາຘາຣເກ ຣມຓີຍໍ ໂປຕ຺ຖກໍ ຐເປຕ຺ວາ ອນ຺ເຕວາສິກປຣິວຸໂຕ ສຸປ຺ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ສາປ຺ສ຺ສເຍ ອາສເນ ນິສີທິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຣາຊາ ປຸໂຣຫິຕໍ ອາທາຍ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕ ມິຈ຺ຉາຕປໍ ຈຣນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ອປາຍຠຍມ຺ຫາ ມຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ປສີທິຕ຺ວາ ອຸທ຺ທາລກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຏິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ ປຸໂຣຫິເຕນ ສທ຺ຘິໍ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ປຐມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໘ຯ

‘‘ຂຣາຊິນາ ຊຏິລາ ປງ຺ກທນ຺ຕາ, ທຸມ຺ມກ຺ຂຣູປາ ເຍ ມນ຺ຕໍ ຊປ຺ປນ຺ຕິ;

ກຈ຺ຈິນ຺ນຸ ເຕ ມານຸສເກ ປໂຍເຄ, ອິທໍ ວິທູ ປຣິມຸຕ຺ຕາ ອປາຍາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຂຣາຊິນາຕິ ສຂຸເຣຫິ ອຊິນຈມ຺ເມຫິ ສມນ຺ນາຄຕາຯ ປງ຺ກທນ຺ຕາຕິ ທນ຺ຕກຏ຺ຐສ຺ສ ອຂາທເນນ ມລຄ຺ຄຫິຕທນ຺ຕາຯ ທຸມ຺ມກ຺ຂຣູປາຕິ ອນຎ຺ຊິຕກ຺ຂາ ອມຓ຺ຑິຕຣູປາ ລູຂສງ຺ຆາຏິຘຣາຯ ມານຸສເກ ປໂຍເຄຕິ ມນຸສ຺ເສຫິ ກາຕພ຺ພວິຣິເຍຯ ອິທໍ ວິທູຕິ ອິທໍ ຕປຈຣຓຎ຺ຈ ມນ຺ຕສຊ຺ຌາຍນຎ຺ຈ ຊານນ຺ຕາຯ ອປາຍາຕິ ກຈ຺ຈິ ອາຈຣິຍ, ອິເມ ຈຕູຫິ ອປາເຍຫິ ມຸຕ຺ຕາຕິ ປຸຈ຺ຉຕິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິໂຕ ‘‘ອຍໍ ຣາຊາ ອຏ຺ຐາເນ ປສນ຺ໂນ, ຕຸຓ຺ຫີ ຠວິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໖໙ຯ

‘‘ປາປານິ ກມ຺ມານິ ກເຣຖ ຣາຊ, ພຫຸສ຺ສຸໂຕ ເຈ ນ ຈເຣຍ຺ຍ ຘມ຺ມໍ;

ສຫສ຺ສເວໂທປິ ນ ຕໍ ປຏິຈ຺ຈ, ທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ເຈ ຈຣຓໍ ອປ຺ປຕ຺ວາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ພຫຸສ຺ສຸໂຕ ເຈຕິ ສເຈ ມຫາຣາຊ, ‘‘ອຫໍ ພຫຸສ຺ສຸໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ ປຄຸຓເວໂທປິ ທສກຸສລກມ຺ມປຖຘມ຺ມໍ ນ ຈເຣຍ຺ຍ, ຕີຫິ ທ຺ວາເຣຫິ ປາປາເນວ ກເຣຍ຺ຍ, ຕິຏ຺ຐນ຺ຕຸ ຕໂຍ ເວທາ, ສຫສ຺ສເວໂທປິ ສມາໂນ ຕໍ ພາຫຸສຈ຺ຈໍ ປຏິຈ຺ຈ ອຏ຺ຐສມາປຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕໍ ຈຣຓໍ ອປ຺ປຕ຺ວາ ອປາຍທຸກ຺ຂໂຕ ນ ມຸຈ຺ເຈຍ຺ຍາຕິຯ

ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸທ຺ທາລໂກ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ຣາຊາ ຍຖາ ວາ ຕຖາ ວາ ອິສິຄຓສ຺ສ ປສີທິ, ອຍໍ ປນ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຈຣນ຺ຕໍ ໂຄຓໍ ທຓ຺ເຑນ ປຫຣນ຺ໂຕ ວິຍ ວຑ຺ຒິຕກຕ຺ເຕ ກຈວຣໍ ຂິປນ຺ໂຕ ວິຍ ກເຖສິ, ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໖໔ຯ

‘‘ສຫສ຺ສເວໂທປິ ນ ຕໍ ປຏິຈ຺ຈ, ທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ເຈ ຈຣຓໍ ອປ຺ປຕ຺ວາ;

ມຎ຺ຎາມິ ເວທາ ອຟລາ ຠວນ຺ຕິ, ສສໍຍມໍ ຈຣຓຎ຺ເຎວ ສຈ຺ຈ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ្ថ ອຜລາຕິ ຕວ ວາເທ ເວທາ ຈ ເສສສິປ្បានិ ຈ ອຜລານິ ອາປຊ្ជន្តិ, ຕានិ ກສ្មា ອុត្តពឃន្តិ, សីលសំយមេន សហិនី ຈຣណលេວ ເອກំ ສຈ្ចំ ອាປຊ្ជតីតិ។

ຕតោ ປុរោហិតោ ຈតុត្ថំ គាថមាហ –

៥៨។

‘‘ນ ເທວ ເວທາ ອຜលា ភវន្តិ, សសំយមំ ຈរណមេវ សច្ចំ;

កិត្តិញ្ហិ ប្បោប្តិ អធិច្ច ເວເທ, សន្តិំ បុណាតិ ຈរណេន ទន្តោ’’តិ។

ຕត្ថ ນ ເທវាតិ នាហំ ‘‘ເວທា ອຜលា’’តិ វទាមិ, អបិ ຈ ខោ បន សសំយមំ ຈរណំ សច្ចមេវ សភាវភូតំ ឧត្តមំ។ ເតន ហិ ສកា ກា ທុក្ខា មុច្ចិតុំ។ សន្តិំ បុណាតីតិ សមាបត្តិសង្ខាតេន ຈរណេន ទន្តោ ກាយសន្តិភាវំ និព្ពានំ បាបុណាតីតិ។

ຕំ សុត្វា ອុទ្ទាលកោ ‘‘ນ ສក្កា ອិមិនា សទ្ធិំ បដិប្បក្ខវសេន ຖាតុំ, ‘បុត្តោ ຕវាហ’ន្តិ វុត្តេ ສិនេហំ ອកោនេន្តោ នាម នត្ថិ, បុត្តភាវមស្ស ກថេស្សាមិ’’តិ ຈិន្តេត្វា បញ្ចមំ គាថមាហ –

៥៩។

‘‘ກច្ចា មាតា ປិតា ພន្ធូ, ເយន ຊាតោ ສເຍວ ໂສ;

ອុទ្ទាលកោ ອហំ ໂភោ, ໂສត្ថិយាកុលវំសកោ’’តិ។

ຕត្ថ ກច្ចាតិ មាតា ຈ ປិតា ຈ ເສសពន្ធូ ຈ ກតិពហុពា ນាម។ ເຍន ປន ຊាតោ, ໂສເຍវ ໂສ ໂຫតិ។ ອត្តាເຍវ ហិ ອត្ត ໂນ ຊាយតិ, ອຫញ្ច ຕយាវ ອុទ្ទាលកពុក្ខមូលេ ຊនិតោ, ຕយា វុត្តមេវ នាមំ កតំ, ອុទ្ទាលកោ ອហំ ໂភោតិ។

ໂສ ‘‘ເອកំເສន ຕ្វំ ອុទ្ទាលកោសី’’តិ វុត្តេ ‘‘ອាមា’’តិ វត្វា ‘‘មយា ເຕ មាតុ សញ្ញាណំ ທិន្នំ, ຕំ កុហិ’’ន្តិ វុត្តេ ‘‘ອិទំ ພុទ្ធាមណា’’តិ មុទ្ទិកំ ຕស្ស ຫត្ថេ ຖបេសិ។ ພុទ្ធាហ្មណោ មុទ្ទិកំ សញ្ញានិត្វា និច្ឆយេន ‘‘ຕ្វំ ພុទ្ធាហ្មណធម្មំ ປ ຊានាសី’’តិ វត្វា ພុទ្ធាហ្មណធម្មំ បុច្ឆន្តោ ឆដ្ឋំ គាថមាហ –

៦០។

‘‘ກថំ ໂភ ພុទ្ធាហ្មណោ ໂຫតិ, ກថំ ភវតិ កេវលិ;

កថញ្ច បរិនិព្ពានំ, ធម្មដ្ឋោ កិន្តិ វុច្ចតី’’តិ។

ອុទ្ទាលកោបិ ຕស្ស ອាចិក្ខន្តោ សត្តមំ គាថមាហ –

៦១។

‘‘និរំកត្វា អគ្គិមាទាយ ພុទ្ធាហ្មណោ, ອាបោ សិញ្ចំ យជំ ອុស្សេតិ យូបំ;

ເອវំកោ ພុទ្ធាហ្មណោ ໂហតិ ខេមិ, ធម្មេ ឋិតំ ເតន អមាបយីសូ’’តិ។

ຕຕ຺ຖ ນິຣົກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕິມາທາຍາຕີ ນິຣນ຺ຕຣໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິຈຣຕີ။ ອາໂປ໌ ສີລ຺ຈໍ ຍຊໍ ອຸສ຺ເສຕີ ຍູປນ຺ຕີ ອກິເສຈນກາມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ສມ຺ມາປາສໍ ວາ ວາຊເປຍ຺ຍໍ ວາ ນິຣຄ຺ຄລ຺ອໍ ວາ ຍຊນ຺ໂຕ ສ຺ວຕ຺ຕາຍູປໍ ອຸສ຺ສາເປຕີ။ ເຂມີຕີ ເຂມປ຺ປຕ຺ໂຕ။ ອມາປຍີສ຺ສູຕີ ເຕເນວ ຈ ກາຣເຕນ ສມ຺ເມ ຖິຕໍ ກາຍີສ຺ສ຺။

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິໂຕ ເຕນ ກຖິຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາສມ຺ມໍ ຄຣຫນ຺ໂຕ ອຜ຺ຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໙။

‘‘ນ ສຸທ຺ຂີ ເສຈເນນຕ຺ຖີ, ນາປີ ເກວລີ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ;

ນ ຂນ຺ຕີ ນາປີ ໂສຣຈ຺ຈໍ, ນາປີ ໂສ ປຣີນິພ຺ພຸໂຕ’’ຕີ။

ຕຕ຺ຖ ເສຈເນນາຕີ ເຕນ ວຸຕ຺ເຕສຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາສມ຺ເມສຸ ເອກໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ປຜິກ຺ຂິປຕີ။ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ – ‘‘ອຕ຺ຕິປຣິຈຣເຕນ ວາ ອຸທກເສຈເນນ ວາ ປສຸພາຕຍຄ຺ເຄນ ວາ ສຸທ຺ຂີ ນາມ ນຕ຺ຖີ, ນາປີ ເອຕ຺ຕເກນ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ເກວລປຣິປຸ໌ຕ຺ໂຕ ໂຫຕີ, ນ ອທິວາສນຂນ຺ຕີ, ນ ສີລໂສຣຈ຺ຈໍ, ນາປີ ກິເລສປຣິນິພ຺ພາເນນ ປຣີນິພ຺ພຸໂຕ ນາມ ໂຫຕີ’’ຕີ။

ຕໂຕ ນໍ ອຸທ຺ທາລໂກ ‘‘ຍທິ ເອວໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ນ ໂຫຕີ, ອຖ ກຖໍ ໂຫຕີ’’ຕີ ປຸ໌ຈ຺ຊນ຺ໂຕ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໐။

‘‘ກຖໍ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ໂຫຕີ, ກຖໍ ກວຕີ ເກວລີ;

ກຖຄ຺ຈ ປຣີນິພ຺ພານໍ, ສມ຺ມຜ຺ໂຖ ກິນ຺ຕີ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕີ။

ປຸໂຣຫິໂຕປີ ສ຺ສ ກເຖນ຺ໂຕ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໗໑။

‘‘ອເຂຕ຺ຕພນ຺ຊູ ອມໂມ ນິຣາໂສ, ນິລ຺ໂລກປາໂປ ກວໂລກຂີໂຕ;

ເອວໍກໂຣ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ໂຫຕີ ເຂມີ, ສມ຺ເມ ຖິຕໍ ເຕນ ອມາປຍີສ຺ສູ’’ຕີ။

ຕຕ຺ຖ ອເຂຕ຺ຕພນ຺ຊູຕີ ອກ຺ເຂຕ຺ໂຕ ອພນ຺ຊຸ, ເຂຕ຺ຕວຕ຺ຖຸຄາມນິຄມປຣິຄ຺ຄເຫນ ເຈວ ຌາຕິພນ຺ຊວໂຄຕ຺ຕພນ຺ຊວມິຕ຺ຕພນ຺ຊວສ ຫາຍພນ຺ຊວສິປ຺ປພນ຺ຊວປຣິຄ຺ຄເຫນ ຈ ຣຫິໂຕ။ ອມໂມຕີ ສຕ຺ຕສຸ ຂາເຣສຸ ຕຕ຺ຫາທິຕ຺ຖິມມາຍນຣຫິໂຕ။ ນິຣາໂສຕີ ລາກສນປຸ໌ຕ຺ຕຊີວິຕາສາຍ ຣຫິໂຕ။ ນິລ຺ໂລກປາໂປຕີ ປາປໂລກວິສມໂລເກນ ຣຫິໂຕ။ ກວໂລກຂີໂຕຕີ ຂີຕກວຣາໂຄ။

ຕໂຕ ອຸທ຺ທາລໂກ ຄາຖມາຫ –

໗໔။

‘‘ຂຕ຺ຕິຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ເວສ຺ສາ, ສຸທ຺ທາ ຈຕ຺ຫາລປຸ໌ກ຺ກຸສາ;

ສພ຺ເພວ ໂສຣຕາ ຫນ຺ຕາ, ສພ຺ເພວ ປຣິນິພ຺ພຸຕາ;

ສພ຺ເພສໍ ສີຕິກູຕານໍ, ອຕ຺ຖິ ເສຍ຺ໂຍຖ ປາປີໂຍ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຖິ ເສຍ຺ໂຍຖ ປາປີໂຍຕິ ເອເຕ ຂຕ຺ຕິຍາທໂຍ ສພ຺ເພປີ ໂສຣຈ຺ຈາທິຫິ ສມນ຺ນາຄຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ເອວໍ ກູຕານໍ ປນ ເຕສໍ ອຍໍ ເສຍ຺ໂຍ, ອຍໍ ປາປີໂຍຕິ ເອວໍ ຫີນຸກ຺ກຊ຺ຖຕາ ອຕ຺ຖິ, ນຕ຺ຖິຕິ ປຸຈ຺ຈຕິ។

ອຖສ຺ສ ''ອຣຫຕ຺ຕຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ປຊ຺ຖາຍ ຫີນຸກ຺ກຊ຺ຖຕາ ນາມ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຄາຖມາຫ –

໗໓។

''ຂຕ຺ຕິຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ເວສ຺ສາ, ສຸທ຺ທາ ຈຕ຺ຑາລປຸກ຺ກຸສາ;

ສພ຺ເພວ ໂສຣຕາ ຫນ຺ຕາ, ສພ຺ເພວ ປຣິນິພ຺ພຸຕາ;

ສພ຺ເພສໍ ສີຕິກູຕານໍ, ນຕ຺ຖິ ເສຍ຺ໂຍຖ ປາປີໂຍ''ຕິ។

ອຖ ນໍ ຄຣຫນ຺ໂຕ ອຸທ຺ທາລໂກ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໗໔។

''ຂຕ຺ຕິຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ເວສ຺ສາ, ສຸທ຺ທາ ຈຕ຺ຑາລປຸກ຺ກຸສາ;

ສພ຺ເພວ ໂສຣຕາ ຫນ຺ຕາ, ສພ຺ເພວ ປຣິນິພ຺ພຸຕາ។

໗໕។

''ສພ຺ເພສໍ ສີຕິກູຕານໍ, ນຕ຺ຖິ ເສຍ຺ໂຍຖ ປາປີໂຍ;

ປນຊ຺ຖໍ ຈຣສິ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄໍ, ໂສຕ຺ຕິຍາກຸລວໍສຕ''ນ຺ຕິ។

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຍທິ ເອເຕຫິ ຄຸເຕຫິ ສມນ຺ນາຄຕານໍ ວິເສໂສ ນຕ຺ຖິ, ເອໂກ ວຕ຺ໂຕວ ໂຫຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຕ຺ວໍ ອຸກ຺ໂຕ ສຸ ຊາຕກາວໍ ນາເສນ຺ໂຕ ປນຊ຺ຖໍ ຈຣສິ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄໍ, ຈຕ຺ຑາລສໂມ ໂຫສິ, ໂສຕ຺ຕິຍກຸລວໍສຕໍ ນາເສສີຕິ។

ອຖ ນໍ ປຸໂຣຫິໂຕ ອຸປ຺ມາຍ ສຄ຺ຄາເປນ຺ໂຕ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໗໖។

''ນານາຣຕ຺ເຕຫິ ວຕ຺ເຖຫິ, ວິມານໍ ກວຕິ ຊາທິຕໍ;

ນ ເຕສໍ ຊາຍາ ວຕ຺ຖານໍ, ໂສ ຣາໂຄ ອນຸປ຺ຊ຺ຊຖ។

໗໗។

‘‘ເອວເມວ ມນຸສ຺ເສສຸ, ຍທາ ສຸຊ຺ຊຸນ຺ຕິ ມາຕາວາ;

ເຕ ສຊາຕິ ປມຸຍ຺ຈນ຺ຕິ, ສມ຺ມທຸລາຍ ສຸພ຺ພຕາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ວິມານນ຺ຕິ ເຄຫໍ ວາ ມຕ຺ທປໍ ວາຯ ລາຍາຕິ ເຕສໍ ວຕ຺ຖານໍ ລາຍາ ໂສ ນານາວິເສ ຣາໂຄ ນ ອຸເປຕິ, ສພ຺ພາ ລາຍາ ເອກ ວຕ຺ຕາວ ໂຫນ຺ຕີຯ ເອວເມວາຕິ ມນຸສ຺ເສສຸປິ ເອວເມວ ເອກຈ຺ເຈ ອຄ຺ຄາຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ອກາຣເຕເນວ ຈາຕ຺ວຕ຺ເຕາ ສຸທ຺ທີ ປຄ຺ຄາເປນ຺ຕິ, ເອສາ ອຕ຺ຖິຕິ ມາ ຄຕ຺ທິຯ ຍທາ ອຣິຍມຄ຺ເຄນ ມາຕາວາ ສຸຊ຺ຊຸນ຺ຕິ, ຕທາ ເຕຫິ ປຝິວິທ຺ທໍ ນິພ຺ພານສມ຺ມໍ ຊານິ ຕ຺ວາ ສຸພ຺ພຕາ ສີລວນ຺ຕາ ປຕ຺ທິຕປ຺ຸຣິສາ ເຕ ສຊາຕີ ມຸຍ຺ຈນ຺ຕີຯ ນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ທີ ຊາຕິ ນາມ ນິຣຕ຺ຖກາຕີຯ

ອຸທ຺ທາລໂກ ປນ ປຈ຺ຈາຫຣິຕ຺ວໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອປ຺ປຝິກາໂນວ ນິສີທີຯ ອຖ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຣາຊານໍ ອາຫ – ‘‘ສພ຺ເພ ເອເຕ, ມຫາຣາຊ, ກຸຫກາ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ໂກຫຄ຺ເຄເນວ ນາເສນ຺ຕິ, ອຸທ຺ທາລກໍ ອຸປ຺ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຸໂຣຫິຕໍ ກໂຣຖ, ເສເສ ອຸປ຺ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ຜລກາວຸສານິ ທຕ຺ວາ ເສວເກ ກໂຣຖາ’’ຕິຯ ‘‘ສາຊຸ, ອາຈຣິຍາ’’ຕິ ຣາຊາ ຕຖາ ກາເຣສີຯ ເຕ ຣາຊານໍ ອຸປຝ຺ຖຫນ຺ຕາວ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄຕາຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ສມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປ຺ຸພ຺ເພເປສ ກຸຫໂກເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຫາເນສີ – ‘‘ຕທາ ອຸທ຺ທາລໂກ ກຸຫກກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ປຸໂຣຫິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕີຯ

ອຸທ຺ທາລກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕ຺ຕຖາຯ

[໔໘໘] ໕ຯ ກິສຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອສຸສຳຄວໍ ຣຊຕໍ ຊາຕຣູປນ຺ຕີ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີຯ ວຕ຺ຖຸ ປນ ກຸສຊາຕເກ (ຊາຯ ໔ຯ໔໐ຯ໑ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕີຯ ຕທາ ປນ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກີ ປຝິຈ຺ຈາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ກິເລສໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກິກ຺ຂຸ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກສ຺ມາ ກິເລສໍ ປຝິຈ຺ຈ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕສີ, ໂປຣາຕາກປຕ຺ທິຕາ ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ພຸທ຺ເຜ ພາຫິຣກປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວຕ຺ຖຸກາມກິເລສກາເມ ອາຣພ຺ກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກສຄ຺ຄໍ ສປ຺ຖໍ ກຕ຺ວາ ວິຫຣິສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ອສີຕິໂກຝິວິກວສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຕມຫາສາລກຸລສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ‘‘ມຫາກຄ຺ຈນກຸມາໂຣ’’ຕິສ຺ສ ນາມໍ ກຣິສ຺ສຸຯ ອຖສ຺ສ ປທສາ ວິຈຣຕກາເລ ອປໂຣປິ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາຍິ, ‘‘ອຸປກຄ຺ຈນກຸມາໂຣ’’ຕິສ຺ສ ນາມໍ ກຣິສ຺ສຸຯ ເອວໍ ປຝິປາຝິຍາ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ຕາ ອເຫສ຺ສຸຯ ສພ຺ພກນິຝ຺ຖາ ປເນກາ ຂີຕາ, ຕສ຺ສາ ‘‘ກຄ຺ຈນເທວີ’’ຕິ ນາມໍ ກຣິສ຺ສຸຯ ມຫາກຄ຺ຈນກຸມາໂຣ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລໂຕ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄຕ຺ທິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຊິຯ ອຖ ນໍ ມາຕາປິຕໂຣ ພຣາວາເສນ ພນ຺ຂີຕຸກາມາ ‘‘ອຕ຺ຕນາ ສມານຊາຕິຍກຸລໂຕ ເຕ ທາຣິກໍ ອາເນສ຺ສາມ, ພຣາວາສໍ ສຕ຺ຖເປຫີ’’ຕິ ວທິສ຺ສຸຯ ‘‘ອມ຺ມຕາຕາ, ນ ມຍ຺ທໍ ພຣາວາເສນຕ຺ໂຖ, ມຍ຺ທຄ຺ທິ ຕໂຍ ກວາ ອາທິຕ຺ຕາ ວິຍ ສປ຺ປຝິກຍາ, ພນ຺ຂນາຄາຣໍ ວິຍ ປລິພ຺ທ຺ທາ, ອຸກ຺ກາຣກູມິ ວິຍ ເຊຄຸຈ຺ຊາ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປຝ຺ຖຫນ຺ຕິ, ມຍາ ສຸປິເນນປິ ເມຖຸນສມ຺ໂມ ນ ທິຝ຺ຖປ຺ຸພ຺ໂພ, ອຄ຺ເຄ ໂວ ປຸຕ຺ຕາ ອຕ຺ຖິ, ເຕ ພຣາວາເສນ ນິມນ຺ເຕຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິໂຕປິ ສທາເຍ ເປເສຕ຺ວາ ເຕຫີ ຍາຈິໂຕປິ ນ ອິຈ຺ຊິຯ

ອຖ ນໍ ສຫາຍາ ‘‘ສມ຺ມ, ກີ ປນ ຕ຺ວໍ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ກາເມ ປຣິກ຺ຄຊິຕຸ໌ ນ ອິຈ຺ຊສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊີສ຺ສຸຯ ໂສ ເຕສໍ ເນກ຺ຂມ຺ມຊ຺ຊາສຍຕໍ ອາໂຣເຈສີຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ເສສປຸຕ຺ເຕ ນິມນ຺ເຕສຸໍ, ເຕປິ ນ ອິຈ຺ຊີສຸຯ ກຄ຺ຈນເທວີປິ ນ ອິຈ຺ຊິເຍວຯ ອປຣກາເຄ ມາຕາປິຕໂຣ ກາລມກໍສຸຯ ມຫາກຄ຺ຈນປຕ຺ທິໂຕ ມາຕາປິຕູນໍ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ອສີຕິໂກຝິສເນນ ກປຕຫຸສິການໍ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ລ ກາຕໂຣ ກຄິນີ ເອກໍ ທາສໍ ເອກໍ ທາສີ ເອກໍ ສຫາຍກຄ຺ຈ ອາທາຍ ມຫາກິນິກ຺ຂມນໍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ປາວິສີຯ ເຕ ຕຕ຺ຖ ເອກໍ ປທຸມສຣໍ ນິສ຺ສາຍ ຣມຕີເຍ ກູມິກາເຄ ອສ຺ສມໍ ກຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວນມູລຜລາຫາເຣຫິ ຍາປຍິສຸຯ ເຕ ອຣຄ຺ຄໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕາ ເອກໂຕວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍຕ຺ຖ ເອໂກ ຜລໍ ວາ ປຕ຺ຕໍ ວາ ປສ຺ສຕິ, ຕຕ຺ຖ ອິຕເຣປິ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ທິຝ຺ຖສຸຕາທີນີ

ກເຖຸນຸຕາ ອຸຈຸຈິນນຸຕິ, ຄາມສຸສ ກມຸມນຸຕຍຸຄານໍ ວິຍ ໂຫຕິ. ອຖ ອາຈຣິໂຍ ມຫາກລຸຈນຕາປໂສ ຈິນຸເຕສິ ''ອມຸຫາກໍ ອສີຕິ ໂກຜິສນໍ ລທຸເທຕຸວາ ປພຸພຊິຕານໍ ເອວໍ ໂລລຸປຸປຈາຣວເສນ ຜລາຜລຕຸຖາຍ ວິຈຣຕໍ ນາມ ອປຸປຕິຣູປໍ, ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ອຫ ເມວ ຜລາຜລໍ ອາຫຣິສຸສາມີ''ຕິ. ໂສ ອສຸສມໍ ປຕຸວາ ສພຸເພປີ ເຕ ສາຍນຸຫສມເຍ ສນຸນິປາເຕຕຸວາ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈຕຸວາ ''ຕຸມຸເຫ ອິເຮວ ສມຓທມຸມໍ ກໂຣນຸຕາ ອຈຸຉຖ, ອຫໍ ຜລາຜລໍ ອາຫຣິສຸສາມີ''ຕິ ອາຫ. ອຖ ນໍ ອຸປກລຸຈນາທໂຍ ''ມຍໍ ອາຈຣິຍ, ຕຸມຸເຫ ນິສຸສາຍ ປພຸພຊິຕາ, ຕຸມຸເຫ ອິເຮວ ສມຓທມຸມໍ ກໂຣຖ, ກຄິນີປີ ໂນ ອິເຮວ ໂຫຕຸ, ທາສີປີ ຕສຸສາ ສນຸຕິເກ ອຈຸຉຕຸ, ມຍໍ ອຍຸຄ ຊນາ ວາເຣນ ຜລາຜລໍ ອາຫຣິສຸສາມ, ຕຸມຸເຫ ປນ ຕໂຍ ວາຣມຸຕຸຕາວ ໂຫຖາ''ຕິ ວຕຸວາ ປຜິລຸຄໍ ຄຕຸຫີສຸ.

ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ອຍຸຄສຸປີ ຊເນສຸ ເອເກໂກ ວາເຣເນວ ຜລາຜລໍ ອາຫຣຕິ. ເສສາ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຕໂນ ປຓຸຓສາລາຍເມວ ໂຫນຸຕິ, ອການເດນ ເອກໂຕ ກວິຕຸໍ ນ ລກນຸຕິ. ວາຣປຸປຕຸໂຕ ຜລາຜລໍ ອາຫຣິຕຸວາ ເອໂກ ມາລຸກໂກ ອຕຸຖິ, ຕຕຸຖ ປາສາຓຜລເກ ເອກາທສ ໂກຍຸຄາເສ ກຕຸວາ ຆຕຸຫິສລຸຄໍ ກຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ໂກຍຸຄາສໍ ອາທາຍ ວສນຍຸຄານໍ ປວິສຕິ. ເສສາ ຆຕຸຫິສລຸຄາຍ ນີກຸຂມິຕຸວາ ໂລລຸປຸປໍ ອກຕຸວາ ຄາຣວປຣິຫາເຣນ ຄນຸຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປາປຸຕນໂກຍຸຄາສໍ ອາທາຍ ວສນຍຸຄານໍ ຄນຸຕຸວາ ປຣິກຸລຸຊິຕຸວາ ສມຓທມຸມໍ ກໂຣນຸຕິ. ເຕ ອປຣກາເຄ ກິສານິ ອາຫຣິຕຸວາ ຂາທນຸຕາ ຕຕຸຕຕປາ ໂພຣຕປາ ປຣມາຊິຕິນຸທຸຣິຍາ ກສິຓປຣິກມຸມໍ ກໂຣນຸຕາ ວິຫຣີສຸ. ອຖ ເຕສໍ ສີລເຕເຊນ ສກຸກສຸສ ກວນໍ ກມຸປີ. ສກຸໂກປີ ອາວຊຸເຊນຸໂຕ ຕໍ ການຣໍ ລຕຸວາ ''ການາສິມຸຕຸຕາ ນຸ ໂຂ ອິເມ ອິສໂຍ , ໂນ''ຕິ ອາສງກໍ ກໂຣຕິເຍວ. ໂສ ''ອິເມ ຕາວ ອິສໂຍ ປຣິຄຸຄຕຸຫິສຸສາມີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ອານຸກາເວນ ມຫາສຕຸຕສຸສ ໂກຍຸຄາສໍ ຕໂຍ ທິວເສ ອນຸຕຣຊາເປສີ. ໂສ ປຖມທິວເສ ໂກຍຸຄາສໍ ອທິສຸວາ ''ມມ ໂກຍຸຄາສໍ ປມຸຍຸໂຄ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ຈິນຸເຕສີ, ທຸຕິຍທິວເສ ''ມມ ໂທເສນ ກວິຕພຸພໍ, ປຓາມນວເສນ ມມ ໂກຍຸຄາສໍ ນ ຖເປສີ ມລຸເລ''ຕິ ຈິນຸເຕສີ, ຕຕິຍທິວເສ ''ເກນ ນຸ ໂຂ ການເດນ ມຍຸຫໍ ໂກຍຸຄາສໍ ນ ຖເປນຸຕິ, ສເຈ ເມ ໂທໂສ ອຕຸຖິ, ຂມາເປສຸສາມີ''ຕິ ສາຍນຸຫສມເຍ ຆຕຸຫິສລຸຄໍ ອທາສີ.

ສພຸເພ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ''ເກນ ຆຕຸຫິສລຸລາ ທິນຸນາ''ຕິ ອາຫໍສຸ. ''ມຍາ ຕາຕາ''ຕິ. ''ກີການຕາ ອາຈຣິຍາ''ຕິ? ''ຕາຕາ ຕຕິຍທິວເສ ເກນ ຜລາຜລໍ ອານຕ''ນຸຕິ? ເຕສຸ ເອໂກ ອຸຍຸຖາຍ ''ມຍາ ອາຈຣິຍາ''ຕິ ວນຸທິຕຸວາ ອຍຸຖາສີ. ໂກຍຸຄາເສ ກໂຣນຸເຕນ ເຕ ມຍຸຫໍ ໂກຍຸຄາໂສ ກໂຕຕິ. ''ອາມ, ອາຈຣິຍ, ເຊຍຸຄກໂກຍຸຄາໂສ ເມ ກໂຕ''ຕິ. ''ທີຍຸໂຍ ເກນາກຕ''ນຸຕິ? ''ມຍາ''ຕິ ອປໂຣ ອຸຍຸຖາຍ ວນຸທິຕຸວາ ອຍຸຖາສີ. ໂກຍຸຄາສໍ ກໂຣນຸໂຕ ມໍ ອນຸສຸສຣີຕິ. ''ຕຸມຸຫາກໍ ເມ ເຊຍຸຄກໂກຍຸຄາໂສ ຖປີໂຕ''ຕິ. ''ອຊຸຊ ເກນາກຕ''ນຸຕິ. ''ມຍາ''ຕິ ອປໂຣ ອຸຍຸຖາຍ ວນຸທິຕຸວາ ອຍຸຖາສີ. ໂກຍຸຄາສໍ ກໂຣນຸໂຕ ມໍ ອນຸສຸສຣີຕິ. ''ຕຸມຸຫາກໍ ເມ ເຊຍຸຄກໂກຍຸຄາໂສ ກໂຕ''ຕິ. ''ຕາຕາ, ອຊຸຊ ມຍຸຫໍ ໂກຍຸຄາສໍ ອລກນຸຕສຸສ ຕຕິໂຍ ທິວໂສ, ປຖມທິວເສ ໂກຍຸຄາສໍ ອທິສຸວາ 'ໂກຍຸຄາສໍ ກໂຣນຸໂຕ ມໍ ປມຸຍຸໂຄ ກວິສຸສຕີ'ຕິ ຈິນຸເຕສີ, ທຸຕິຍທິວເສ ''ມມ ໂກຈິ ໂທໂສ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ຈິນຸເຕສີ, ອຊຸຊ ປນ ''ສເຈ ເມ ໂທໂສ ອຕຸຖິ, ຂມາເປສຸສາມີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຆຕຸຫິສລຸລາຍ ຕຸມຸເຫ ສນຸນິປາເຕສີ. ເອເຕ ກິສໂກຍຸຄາເສ ຕຸມຸເຫ ''ກຣິມຸຫາ''ຕິ ວທຖ, ອຫໍ ນ ລການີ, ເອເຕສໍ ເຖເປຕຸວາ ຂາທກໍ ລາຕຸໍ ວຍຸຜຕິ, ການເມ ປຫາຍ ປພຸພຊິຕານໍ ກິສມຕຸຕໍ ເຖຍນໍ ນາມ ອປຸປຕິຣູປນຸຕິ. ເຕ ຕສຸສ ກຖໍ ສຸຕຸວາ ''ອໂຫ ສາຫສິກກມຸມ''ນຸຕິ ສພຸເພວ ອຸພຸເພຄປຸປຕຸຕາ ອເຫສຸໍ.

ຕສຸມີ ອສຸສມປເທ ວນເຊຍຸຄກຣຸກຸເຂ ນິພຸພຕຸຕເທວຕາປີ ໂອຕຣິຕຸວາ ອາຄນຸຕຸວາ ເຕສໍເຍວ ສນຸຕິເກ ນິສີທີ. ອາເນລຸຊກຣຕໍ ກາຣິຍມາໂນ ທຸກຸຂໍ ອສິວາເສຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ອາລຸອານໍ ກິນຸທິຕຸວາ ປລາຍິຕຸວາ ອຣລຸຄໍ ປວິຍຸໂຄ ເອໂກ ວາຣໂຓ ກາເລນ ກາລໍ ອິສີຄຕໍ ວນຸທຕິ, ໂສປີ ອາຄນຸຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ອຍຸຖາສີ. ສປຸປກີລຸອາປນໂກ ເອໂກ ວານໂຣ ອທິຕຸຕຸຫີກສຸສ ຫຕຸຖໂຕ ມຸຈຸຈິຕຸວາ ປລາຍິຕຸວາ ອຣລຸຄໍ ປວິສິຕຸວາ ຕຕຸເຖວ ອສຸສເມ ວສຕິ. ໂສປີ ຕໍ ທິວສໍ ອິສີຄຕໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທີ. ສກຸໂກ ''ອິສີຄຕໍ ປຣິຄຸຄຕຸຫິສຸສາມີ''ຕິ ເຕສໍ ສນຸຕິເກ ອທິສຸສມານກາໂຍ ອຍຸຖາສີ. ຕສຸມີ ຂເຓວ ໂພຮິສຕຸຕສຸສ ກນິຍຸໂຖ ອຸປກລຸຈນຕາປໂສ ອຸຍຸຖາຍາສນາ ໂພຮິສຕຸຕໍ ວນຸທິຕຸວາ ເສສານໍ ອປຈິຕີ ທສຸເສຕຸວາ ''ອາຈຣິຍ, ອຫໍ ອລຸເລ ອປຍຸຄເປຕຸວາ ອຕຸຕານລຸເລວ ໂສເຣຕຸໍ ລການີ''ຕິ ປຸຈຸຉີ. ''ອາມ, ລການີ''ຕິ. ໂສ ອິສີຄຓມຊຸເຊ ຖຕຸວາ ''ສເຈ ເຕ ມຍາ ກິສານີ ຂາທິຕານີ, ເອວຣູໂປ ນາມ ໂຫຕູ''ຕິ ສປຖໍ ກໂຣນຸໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໗.

''ອສຸສໍ ຄວໍ ຣຊຕໍ ຊາຕຣູປໍ, ກຣິຍລຸຈ ໂສ ອິທ ລກຕໍ ມນາປໍ;

ປຸຕ຺ເຕຫິ ທາເຣຫິ ສມງ຺ຄີ ໂຫຕຸ, ກິສານິ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ໂຍ ອຫາສີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ‘‘ອສ຺ສໍ ຄວ’’ນ຺ຕິ ອິທໍ ‘‘ໂສ ‘ຍຕ຺ຕການິ ປີຍວຕ຺ຖູນິ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕຫິ ວິປ຺ປໂຍເຄ ຕຕ຺ຕການິ ໂສກທຸກ຺ຂານິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີ’ຕິ ວຕ຺ຖຸກາເມ ຄຣຫນ຺ໂຕ ອກາສີ’’ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ອິສິຄໂຓ ‘‘ມາຣິສ, ມາ ເອວໍ ກເຖຖ, ອຕິກາຣິໂຍ ເຕ ສປ຺ໂຖ’’ຕິ ກຕ຺ເຕາ ປີຫທີຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕປີ ນໍ ‘‘ຕາຕ, ອຕິກາຣິໂຍ ເຕ ສປ຺ໂຖ, ນ ຕ຺ວໍ ຂາທສິ, ຕວ ປຕ຺ຕາສເນ ນິສີທາ’’ຕິ ອາຫຯ ຕສ຺ມິ ປຖມໍ ສປ຺ຖໍ ກຕ຺ວາ ນິສິນ຺ເນ ທຸຕິໂຍປີ ກາຕາ ສຫສາ ອຸຏ຺ຐາຍ ມຫາສຕ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສປ຺ເຖນ ອຕ຺ຕານໍ ໂສເຘນ຺ໂຕ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໗໙ຯ

‘‘ມາລຎ຺ຈ ໂສ ກາສິກຈນ຺ທນຎ຺ຈ, ຘາເຣຕຸ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ພຫູ ກວນ຺ຕຸ;

ກາເມສຸ ຕິພ຺ພໍ ກຸຣຸຕໍ ອເປກ຺ຂໍ, ກິສານິ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ໂຍ ອຫາສີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຕິພ຺ພນ຺ຕິ ວຕ຺ຖຸກາມກິເລສກາເມສຸ ພຫລໍ ອເປກ຺ຂໍ ກໂຣຕູຕິຯ ອິທໍ ໂສ ‘‘ຍສ຺ເສເຕສຸ ຕິພ຺ພາ ອເປກ຺ຂາ ໂຫນ຺ຕິ, ໂສ ເຕຫິ ວິປ຺ປໂຍເຄ ມຫນ຺ຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ປາປຸຓາຕີ’’ຕິ ທຸກ຺ຂປ຺ຏິກ຺ເຂປວເສເນວ ອາຫຯ

ຕສ຺ມິ ນິສິນ຺ເນ ເສສາປີ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ອຊ຺ຌາສຍານຸຣູເປນ ຕໍ ຕໍ ຄາຖໍ ອກາສີສຸ –

໘໐ຯ

‘‘ປຫູຕຘຎ຺ໂຎ ກສິມາ ຍສສ຺ສີ, ປຸຕ຺ເຕ ຄິຫີ ຘນິມາ ສພ຺ພກາເມ;

ວຍໍ ອປສ຺ສໍ ຆຣມາວສາຕຸ, ກິສານິ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ໂຍ ອຫາສີຯ

໘໑ຯ

‘‘ໂສ ຂຕ຺ຕິໂຍ ໂຫຕຸ ປສຍ຺ຫກາຣີ, ຣາຊາກິຣາຊາ ພລວາ ຍສສ຺ສີ;

ສ ຈາຕຸຣນ຺ຕໍ ມຫິມາວສາຕຸ, ກິສານິ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ໂຍ ອຫາສີຯ

໘໒ຯ

‘‘ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂຫຕຸ ອວີຕຣາໂຄ, ມຸຫຸຕ຺ຕນກ຺ຂຕ຺ຕປເຖສຸ ຍຸຕ຺ໂຕ;

ປູເຊຕຸ ນໍ ຣຏ຺ຐປຕີ ຍສສ຺ສີ, ກິສານິ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ໂຍ ອຫາສີຯ

໘໓ຯ

‘‘ອຊ຺ຌາຍກໍ ສພ຺ພສມນ຺ຕເວທໍ, ຕປສ຺ສີນໍ ມຎ຺ຎຕຸ ສພ຺ພໂລໂກ;

ປູເຊນຸຕ ນໍ ຊານປຫາ ສເມຈຸຈ, ກິສານິ ເຕ ພຸຣາຫຸມຕາ ໂຍ ອຫາສີ຿

໑໔຿

‘‘ຈຕຸສຸສທໍ ຄາມວຣໍ ສມິທຸຂໍ, ທິນຸນຸຕິ ໂສ ກຸລຸຊຕຸ ວາສເວນ;

ອວີຕຣາໂຄ ມຣຕໍ ອຸເປຕຸ, ກິສານິ ເຕ ພຸຣາຫຸມຕາ ໂຍ ອຫາສີ຿

໑໕຿

‘ໂສ ຄາມຕີ ໂຫຕຸ ສຫາຍມຊຸເຊ, ນຈຸເຈຫີ ຄີເຕຫີ ປໂມທມາໂນ;

ໂສ ຣາຊໂຕ ພຸຍສນ ມາລຕຸຖ ກິຍຸຈິ, ກິສານິ ເຕ ພຸຣາຫຸມຕາ ໂຍ ອຫາສີ຿

໑໖຿

‘‘ຍໍ ເອກຣາຊາ ປຖວີ ວິເຊຕວາ, ອິຕຸຖີສຫສຸສານ ຖເປຕຸ ອຄຸຄໍ;

ສີມນຸຕິນີນໍ ປວຣາ ກວາຕຸ, ກິສານິ ເຕ ພຸຣາຫຸມຕາ ຍາ ອຫາສີ຿

໑໗຿

‘‘ອິສີນຸຕີ ສາ ສພຸພສມາຄຕານໍ, ກຸລຸເຊຍຸຍ ສາທຸໍ ອວິກມຸປມານາ;

ຈຣາຕຸ ລາເກນ ວິກຕຸຖມານາ, ກິສານິ ເຕ ພຸຣາຫຸມຕາ ຍາ ອຫາສີ຿

໑໘຿

‘‘ອາວາສິໂກ ໂຫຕຸ ມຫາວິຫາເຣ, ນວກມຸມິໂກ ໂຫຕຸ ຄຊຸງຄລາຍໍ;

ອາໂລກສນຸຊີ ທິວສໍ ກໂຣຕຸ, ກິສານິ ເຕ ພຸຣາຫຸມຕາ ໂຍ ອຫາສີ຿

໑໙຿

‘ໂສ ພຊຸຊຕູ ປາສສເຕຫິ ຉພຸກິ, ຣມຸມາ ວນາ ນິຍຸຍຕຸ ຣາຊຊານີ;

ຕຸຕຸເຕຫິ ໂສ ຫລຸລຕຸ ປາຈເນຫິ, ກິສານິ ເຕ ພຸຣາຫຸມຕາ ໂຍ ອຫາສີ຿

໒໐຿

‘‘ອລກຸກມາລີ ຕິປຸກຕຸຕວິທຸໂຊ, ລຍຸຖີຫໂຕ ສປຸປມຸຂໍ ອຸເປຕຸ;

ສກາຈຸຉພນຸໂຊ ວິສິຂໍ ຈຣາຕຸ, ກິສານິ ເຕ ພຸຣາຫຸມຕາ ໂຍ ອຫາສີ’’ຕິ຿

ຕຕ຺ຖ ຕຕິເຍນ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ກສິມາຕິ ສມ຺ປນ຺ນກສິກມ຺ໂມຯ ປຸຕ຺ເຕ ຄິຫີ ຘນິມາ ສພ຺ພກາເມຕິ ປຸຕ຺ເຕ ລກຕຸ, ຄິຫີ ໂຫຕຸ, ສຕ຺ຕວິເຘນ ຣຕນຘເນນ ຘນິມາ ໂຫຕຸ, ຣູປາທິເກເຫ ສພ຺ພກາເມ ລກຕຸຯ ວຍໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕິ ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊ຺ຊານຸຣູປມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ ວຍໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ປຎ຺ຈກາມຄຸຓສມິທ຺ຘໍ ຆຣເມວ ອາວສຕູຕິຯ ອິທໍ ໂສ “ປຎ຺ຈກາມຄຸຓຄິທ຺ເຘ ກາມຄຸຓວິປ຺ປໂຍເຄນ ມຫາວິນາສໍ ປາປຸຓາຕີ”ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ກເຖສິຯ

ຈຕຸຕ຺ເຖນ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ຣາຊາກິຣາຊາຕິ ຣາຊູນໍ ອນ຺ຕເຣ ອກິຣາຊາຕິຯ ອິທໍ ໂສ “ອິສ຺ສຣານໍ ນາມ ອິສ຺ສຣິເຍ ປຕິຏຐິເຕ ມຫນ຺ຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ”ຕິ ຣຊ຺ເຊ ໂທສໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ກເຖສິຯ ປຎ຺ຈເມນ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ອວິຕຣາໂຄຕິ ປຸໂຣຫິຕຏ຺ຐານຕຕ຺ ຫາຍ ສຕຕ຺ໂຫຕິຯ ອິທໍ ໂສ “ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ປຸໂຣຫິຕຏ຺ຐາເນ ປຕິຏຐິເຕ ມຫນ຺ຕໍ ໂທມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ”ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ກເຖສິຯ ຉຏ຺ເຐນ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ຕປ຺ສ຺ສິນນ຺ຕິ ຕປສີລສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ຕໍ ມຎ຺ຎຕຸຯ ອິທໍ ໂສ “ລາກສກ຺ກາຣາປຄເມນ ມຫນ຺ຕໍ ໂທມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ”ຕິ ລາກສກ຺ກາຣຄຣຫວເສນ ກເຖສິຯ

ສຫາຍຕາປເສນ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ຈຕຸສ຺ສທນ຺ຕິ ອາກິຕ຺ຕມນຸສ຺ສຕາຍ ມນຸສ຺ເສຫິ, ປຫູຕຘຎ຺ຎຕາຍ ຘຎ຺ເຎນ, ສຸລກທາຣຸຕາຍ ທາຣູຫິ, ສມ຺ປນ຺ໂນທກຕາຍ ອຸທເກນາຕິ ຈຕູຫິ ອຸສ຺ສນ຺ນໍ, ຈຕຸສ຺ສທສມນ຺ນາຄຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວາສເວນາຕິ ວາສເວນ ທິນ຺ນໍ ວິຍ ອຈລໍ, ວາສວໂຕ ລທ຺ຘວຣານຸກາເວນ ເອກໍ ຣາຊານໍ ອາຣາເຘຕ຺ວາ ເຕນ ທິນ຺ນນ຺ຕິປິ ອຕ຺ໂຖຯ ອວິຕຣາໂຄຕິ ກທ຺ທເມ ສູກໂຣ ວິຍ ກາມປງ຺ເກ ນິມຸຄ຺ໂຄ ຫຸຕ຺ວາຯ ອິຕິ ໂສປິ ກາມານໍ ອາທີນວໍ ກເຖນ຺ໂຕ ເອວມາຫຯ

ທາເສນ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ຄາມຓີຕິ ຄາມເຊຏ຺ຐໂກຯ ອຍມ຺ປິ ກາເມ ຄຣຫນ຺ໂຕເຍວ ເອວມາຫຯ ກຎ຺ຈນເທວິຍາ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ຍນ຺ຕິ ຍໍ ອິຕ຺ຖິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອກຣາຊາຕິ ອຄ຺ຄຣາຊາຯ ອິຕ຺ຖິສຫສ຺ສານນ຺ຕິ ວຈນມຏ຺ຐຕາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ໂສລສນ຺ນໍ ອິຕ຺ຖິສຫສ຺ສານໍ ອຄ຺ຄມຏ຺ຐາເນ ຖເປຕູຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສີມນ຺ຕິນີນນ຺ຕິ ສີມນ຺ຕຘຣານໍ ອິຕ຺ຖີນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິຕິ ສາ ອິຕ຺ຖີກາເວ ຄຕ຺ວາປີ ທຸຄ຺ຄນ຺ຘ ຄູຖຣາສິໍ ວິຍ ກາເມ ຄຣຫນ຺ຕີເຍວ ເອວມາຫຯ ທາສີຍາ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ສພ຺ພສມາຄຕານນ຺ຕິ ສພ຺ເພສໍ ສນ຺ນິປຕິຕານໍ ມຊ຺ເຊ ນິສີທິຕ຺ວາ ອວິກມ຺ປມານາ ອໂນສກ຺ກມານາ ສາທຸຣສໍ ກຸຎ຺ຊຕູຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ທາສີນໍ ກິຣ ສາມິກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຸຎ຺ຊນໍ ນາມ ອປ຺ປີຍໍຯ ອິຕິ ສາ ອຕ຺ຕໂນ ອປ຺ປີຍຕາຍ ເອວມາຫຯ ຈຣາຕູຕິ ຈຣຕຸຯ ລາເກນ ວິກຕ຺ຖມານາຕິ ລາກເຫຕຸ ກຸຫນກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕີ ລາກສກ຺ກາຣໍ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕີ ຈຣຕູຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິມິນາ ສາ ທາສີກາເວ ຄຕາປີ ກິເລສກາມວຕ຺ຖຸກາເມ ຄຣຫຕິຯ

ເທວຕາຍ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ອາວາສິໂກຕິ ອາວາສຊຄ຺ຄນໂກຯ ຄຊ຺ຄລາຍນ຺ຕິ ເອວໍນາມເກ ນຄເຣຯ ຕຕ຺ຖ ກິຣ ທພ຺ພສມ຺ກາຣາ ສຸລກາຯ ອາໂລກສນ຺ຘີ ທິວສນ຺ຕິ ເອກທິວເສເນວ ວາຕປານໍ ກໂຣຕຸຯ ໂສ ກິຣ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ກສ຺ສປພຸທ຺ຘກາເລ ຄຊ຺ຄລນຄຣໍ ນິສ຺ສາຍ ໂຍຊນິເກ ຊິຓ຺ຓມຫາວິຫາເຣ ອາວາສິກສງ຺ຆຕ຺ເຖໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ຊິຓ຺ຓວິຫາເຣ ນວກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕເຍວ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ອນຸກວິຯ ຕສ຺ມາ ຕເທວ ທຸກ຺ຂໍ ອາຣພ຺ກ ເອວມາຫຯ ຫຕ຺ຖິນາ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ປາສສເຕຫີຕິ ພຫູຫີ ປາເສຫິຯ ຉພ຺ກີຕິ ຈຕູສຸ ປາເທສຸ ຄີວາຍ ກຏິກາເຄ ຈາຕິ ຉສຸ ຖາເນສຸຯ ຕຸຕ຺ເຕຫີຕິ ທຸວິກຕ຺ຫກາຫີ ທີຆລຏ຺ຐີຫີຯ ປາຈເນຫີຕິ ທສປາຈເນຫີ ອງ຺ກຸເສຫີ ວາຯ ໂສ ກິຣ ອຕ຺ຕໂນ ອນຸກູຕທຸກ຺ຂຎ຺ເຎວ ອາຣພ຺ກ ເອວມາຫຯ

ວານເຣນ ວຸຕ຺ຕຄາຖາຍ ອລກ຺ກມາລີຕິ ອຫິຕຸຓ຺ຑິເກນ ກຓ຺ເຐ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຖປີຕາຍ ອລກ຺ກມາລາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕຯ ຕິປຸກຓ຺ຓວິທ຺ໂຘຕິ ຕິປຸປິຬນ຺ຘເນນ ປິຬນ຺ຘກຓ຺ໂຓຯ ລຏ຺ຐີຫໂຕຕິ ສປ຺ປກີຬໍ ສິກ຺ຂາປຍມາໂນ ລຏ຺ຐິຍາ ຫໂຕ ຫຸຕ຺ວາຯ ເອໂສປິ ອຫິຕຸຓ຺ຑິກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຕ຺ຕໂນ ອນຸກູຕທຸກ຺ຂເມວ ສນ຺ຘາຍ ເອວມາຫຯ

ເອວໍ ເຕຫິ ເຕຣສຫິ ຊເນຫິ ສປເຖ ກເຕ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ “ກທາຈິ ອິເມ ‘ອຍໍ ອນຏ຺ຐເມວ ນຏ຺ຐນ຺ຕິ ກເຖຕີ’ຕິ ມຍິ ອາສງ຺ກໍ ກເຣຍ຺ຍຸໍ, ອຫມ຺ປິ ສປຖໍ ກໂຣມີ”ຕິຯ ອຖ ນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຈຸທ຺ທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໑ຯ

“ໂຍ ເວ ອນຏ຺ຐໍ ນຏ຺ຐນ຺ຕິ ຈາຫ, ກາເມວ ໂສ ລກຕໍ ກຸຎ຺ຊຕຎ຺ຈ;

ອຄາຣມຊ຺ເຊ ມຣຕໍ ອຸເປຕ຺, ໂຍ ວາ ໂກນ຺ໂຕ ສງາກຕິ ກລ຺ຈິເທວາ''ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ໂກນ຺ໂຕຕິ ອາລປນໍ຺. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ກວນ຺ໂຕ ໂຍ ອນຍ຺ເຄ ໂກຍ຺ຄາເສ ''ນຍ຺ຄໍ ເມ''ຕິ ວທຕິ, ໂຍ ວາ ຕຸມ຺ເຫສຸ ກລ຺ຈິ ອາສງກຕິ, ໂສ ປລ຺ຈ ກາມຄຸເຕ ລກຕ຺ ເຈວ ກຸລ຺ຊຕ຺ ຈ, ຣມຕີຍເມວ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອລກິຕ຺ວາ ອຄາຣມຊ຺ເຊເຍວ ມຣຕູຕິ຺.

ເອວໍ ອິສິຫິ ສປເຖ ກເຕ ສກ຺ໂກ ກາຍິຕ຺ວາ ''ອທໍ ອິເມ ວີມໍສນ຺ໂຕ ກິສານິ ອນ຺ຕຣທາເປສິ຺. ອິເມ ຈ ລທ຺ທິຕເຂລຸອປີຕ຺ທໍ ວິຍ ກາເມ ຄຣຫນ຺ຕາ ສປຖໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ກາເມ ຄຣຫກາຣຕໍ ເຕ ປ຺ຸຈິສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທິສ຺ສມານຣູໂປ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປ຺ຸຈນ຺ໂຕ ອນນ຺ຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໗໘຺.

''ຍເທສມານາ ວິຈຣນ຺ຕິ ໂລເກ, ອິຍ຺ຄລ຺ຈ ກນ຺ຕລ຺ຈ ພຫູນເມຕໍ;

ປີຍໍ ມນຸລ຺ລໍ ຈິຣ ຊີວໂລເກ, ກສ຺ມາ ອິສໂຍ ນປ຺ປສໍສນ຺ຕິ ກາເມ''ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ຍເທສມານາຕິ ຍໍ ວຕ຺ຖຸກາມໍ ກິເລສກາມລ຺ຈ ກສິໂຄຣກ຺ຂາທິຫິ ສມວິສມກມ຺ເມຫິ ປຣິເຍສມານາ ສຕ຺ຕາ ໂລເກ ວິຈຣນ຺ຕິ, ເອຕໍ ພຫູນໍ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ອິຍ຺ຄລ຺ຈ ກນ຺ຕລ຺ຈ ປີຍລ຺ຈ ມນຸລ຺ລລ຺ຈ, ກສ຺ມາ ອິສໂຍ ນປ຺ປສໍສນ຺ຕິ ກາເມຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ''ກາເມ''ຕິ ອິມິນາ ຕໍ ວຕ຺ຖຸໍ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕິ຺.

ອຖສ຺ສ ປລ຺ທໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ມຫາສຕ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອການີ –

໗໙຺.

''ກາເມສຸ ເວ ຫລ຺ລເຣ ພຊ຺ຊເຣ ຈ, ກາເມສຸ ທຸກ຺ຂລ຺ຈ ກຍລ຺ຈ ຊາຕໍ;

ກາເມສຸ ກູຕານິປຕິ ປມຕ຺ຕາ, ປາປານິ ກມ຺ມານິ ກໂຣນ຺ຕິ ໂມຫາ຺.

໘໐຺.

''ເຕ ປາປທມ຺ມາ ປສເວຕ຺ວ ປາປໍ, ກາຍສ຺ສ ເກທາ ນິຣຍໍ ວຊນ຺ຕິ;

ອາທີນວໍ ກາມຄຸເຕສຸ ທິສ຺ວາ, ຕສ຺ມາ ອິສໂຍ ນປ຺ປສໍສນ຺ຕິ ກາເມ''ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ກາເມສູຕິ ກາມເຫຕຸ, ກາເມ ນິສ຺ສາຍ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕາທີນິ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ຫລ຺ລເຣຕິ ທຕ຺ທາທີຫິ ຫລ຺ລນ຺ຕີ຺. ພຊ຺ຊເຣຕິ ຣຊ຺ຊພນ຺ທນາທີຫິ ພຊ຺ຊນ຺ຕີ຺. ທຸກ຺ຂນ຺ຕີ ກາຍິກເຈຕສິກໍ ອສາຕໍ ທຸກ຺ຂໍ຺. ກຍນ຺ຕີ ອຕ຺ຕານຸວາທາທີກໍ ສພ຺ພມ຺ປີ ກ ຍໍ຺. ກູຕານິປຕີຕິ ສກ຺ກໍ ອາລປຕີ຺. ອາທີນວນ຺ຕີ ເອວຣູປໍ ໂທສໍ຺. ໂສ ປເນສ ອາທີນໂວ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຫາທີຫິ ສຸຕ຺ເຕຫິ (ມ຺. ນິ຺. ໑຺໑໖໓-໑໗໐) ທີເປຕພ຺ໂພ຺.

ສກ຺ໂກ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ ອນນ຺ຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໘໑຺.

''ວີມໍສມາໂນ ອິສີໂນ ກິສານິ, ຕີເຣ ຄເຫຕ຺ວານ ຖເລ ນິເທສີ;

ສຸຫຼສາ ອປ຺ປາ ອິສໂຍ ວສນ຺ຕິ, ເອຕານິ ເຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ ກິສານີ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ວິມຳສມາໂນຕິ ການ຺ເຕ, ອຫຳ ‘‘ອິເມ ອິສໂຍ ກາມານິມ຺ຸຕ຺ຕາ ວາ, ໂນ ວາ’’ຕິ ວິມຳສນ຺ໂຕ຺. ອິສີໂນຕິ ຕວ ມເຫສິໂນ ສນ຺ຕ ການິ ກິສານິ຺. ຕີເຣ ຄເຫຕ຺ວານາຕິ ຕີເຣ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຖເລ ເອກມນ຺ເຕ ນິເຂສີ຺. ສຸຫຼສາຕິ ອິທານິ ມຍາ ຕຸມ຺ຫາກຳ ສປ຺ຖກິຣິຍາຍ ລາຕຳ ‘‘ອິເມ ອິສໂຍ ສຸຫຼສາ ອປ຺ປາ ຫຸຕ຺ວາ ວສນ຺ຕີ’’ຕິ຺.

ຕຳ ສຸຕ຺ວາ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

ລຝ຺.

‘‘ນ ເຕ ນຍາ ໂນ ປນ ກີລຸອເນຍ຺ຍາ, ນ ພນ຺ຮວາ ໂນ ປນ ເຕ ສຫາຍາ;

ກິສ຺ມີ ວຸປ຺ຕ຺ຖມ຺ກ ສຫສ຺ສເນຕ຺ຕ, ອິສີຫິ ຕ຺ວຳ ກີລຸອສີ ເທວຣາຊາ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ນ ເຕ ນຍາ ໂນຕິ ເທວຣາຊ, ມຍໍ ຕວ ນຍາ ວາ ກີລຸອິຕພ຺ພຍ຺ຸຕ຺ຕກາ ວາ ເກຈີ ນ ໂຫມ, ນາປີ ຕວ ລາຕກາ, ນ ສຫາ ຍາ, ອຖ ຕ຺ວຳ ກີ ວາ ອຸປ຺ຕ຺ຖມ຺ກຳ ກຕ຺ວາ ກີ ນິສ຺ສາຍ ອິສີຫິ ສທ຺ຂິ ກີລຸອສີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ອຖ ນຳ ສກ຺ໂກ ຂມາເປນ຺ໂຕ ວີສຕິມຳ ຄາຖມາຫ –

ລກ຺.

‘‘ອາຈຣິໂຍ ເມສິ ປີຕາ ຈ ມຍ຺ຫຳ, ເອສາ ປຕິຍ຺ຖາ ຂລິຕສ຺ສ ພ຺ຣຫ຺ເມ;

ເອກາປຣາຂໍ ຂມ ກູຣິປ຺ຸລ, ນ ປຕ຺ທິຕາ ໂກສພລາ ກວນ຺ຕີ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ເອສາ ປຕິຍ຺ຖາຕິ ເອສາ ຕວ ປາທຈ຺ຊາຍາ ອຊ຺ຊ ມມ ຂລິຕສ຺ສ ອປຣທ຺ຂສ຺ສ ປຕິຍ຺ຖາ ໂຫຕ຺. ໂກສພລາຕິ ປຕ຺ທິຕາ ນາມ ຂນ຺ຕິພລາ ກວນ຺ຕິ, ນ ໂກສພລາຕິ຺.

ອຖ ມຫາສຕ຺ໂຕ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວຣ຺ຸໂລ ຂມິຕ຺ວາ ສຍໍ ອິສີຄຳ ຂມາເປນ຺ໂຕ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

ລຊ຺.

‘‘ສຸວາສິຕຳ ອິສີນໍ ເອກຣຕ຺ຕຳ, ຍໍ ວາສວໍ ກູຕປ຺ຕິທ຺ທສາມ;

ສພ຺ເພວ ໂການ຺ໂຕ ສຸມນາ ກວນ຺ຕຸ, ຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ປຈ຺ຈຸປາທີ ກິສານີ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ສຸວາສິຕຳ ອິສີນໍ ເອກຣຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຍສ຺ມນ຺ຕານໍ ອິສີນໍ ເອກຣຕ຺ຕມ຺ປີ ອິມສ຺ມີ ອຣ຺ຸເລ ວສິຕຳ ສຸວສິຕເມວ຺. ກີກາຣຕາ? ຍໍ ວາສວໍ ກູຕປ຺ຕີ ອທ຺ທສາມ, ສເຈ ຫິ ມຍໍ ນຄເຣ ອວສິມ຺ຫ, ອິມໍ ນ ອທ຺ທສາມ຺. ໂການ຺ໂຕຕິ ກວນ຺ໂຕ ສພ຺ເພປີ ສຸມນາ ກວນ຺ຕຸ, ຕຸສ຺ສນ຺ຕຸ, ສກ຺ກສ຺ສ ເທວຣ຺ຸໂລ ຂມນ຺ຕ຺ຸ. ກີກາຣຕາ? ຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ປຈ຺ຈຸປາທີ ກິສານິ, ຍສ຺ມາ ຕຸມ຺ຫາກຳ ອາຈຣິໂຍ ກິສານິ ປຍິລກີຕິ຺.

ສກ຺ໂກ ອິສີຄຳ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເທວໂລກເມວ ຄໂຕ຺. ອິສີຄໂຕປີ ຊານາກີລ຺ຸລາໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປໂຄ ອໂຫສິ຺.

ສຕ຺ຖາ ອິມំ ສມ຺ມເທສນំ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວំ ກິກ຺ຂຸ ໂປຣາຕາກປ຺ຕ຺ທິຕາ ສປ຺ຖំ ກຕ຺ວາ ກິເລເສ ປ຺ຊຫຶສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປ຺ກາເສສិ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕກິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປ຺ຕິຍ຺ຖຫິ។ ຊາຕກំ ສໂມຊາເນນ຺ໂຕ ປຸນ ສຕ຺ຖາ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສិ –

ຝຝ។

‘‘ອຫຍ຺ຈ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຈ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຈ ກສ຺ສໂປ;

ອນຸຣຸທ຺ໂຮ ປຸຕ຺ໂຕ ອານນ຺ໂທ, ຕທາສ຺ສ ສຕ຺ຕ ກາຕໂຣ។

໑໐໐។

‘‘ກຄິນີ ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາ ຈ, ທາສີ ຂຸຊ຺ຊຸຕ຺ຕຣາ ຕທາ;

ຈິຕ຺ໂຕ ຄຫປ຺ຕິ ທາໂສ, ຍກ຺ໂຂ ສາຕາຄິໂຣ ຕທາ។

໑໐໑។

‘‘ປາລິເລຍ຺ໂຍ ຕທາ ນາໂຄ, ມຊ຺ໂທ ເສຍ຺ຖວານໂຣ;

ກາລຸຂຸທາຍិ ຕທາ ສກ຺ໂກ, ເອວំ ຊາເຣຖ ຊາຕກ’’ນ຺ຕិ។

ກິສຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຍ຺ຈມາ។

[໔໑໙] ໖។ ສຸຣຸຈິຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ມເຫສີສຸຣຸຈິໂນ ກຣິຍາຕິ ອິທំ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖີ ອຸປ຺ນິສ຺ສາຍ ມິຄາຣມາຕຸປາສາເທ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິສາຂາຍ ມຫາອຸປາສິກາຍ ລທ຺ເຮ ອຍ຺ຖ ວເຣ ອາຣພ຺ກ ກເຖສិ។ ສາ ຫິ ເອກທິວសំ ເຊຕວເນ ຊມ຺ມກຖំ ສຸຕ຺ວາ ກຄວນ຺ຕំ ສທ຺ຮິ ກິກ຺ຂຸສງ຺ເຜນ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປກ຺ກາມិ។ ຕສ຺ສາ ປນ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຈ຺ຈເຍນ ຈາຕຸທ຺ທີປີໂກ ມຫາເມໂຜ ປາວສ຺ສិ ។ ກຄວາ ກິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຍຖາ, ກິກ຺ຂເວ, ເຊຕວເນ ວສ຺ສតិ, ເອວំ ຈຕູສຸ ທີເປສຸ ວສ຺ສតិ, ໂອວສ຺ສາເປຖ, ກິກ຺ຂເວ, ກາຍំ, ອຍំ ປຈ຺ຈິມໂກ ຈາຕຸທ຺ທີປີໂກ ມຫາເມໂຜ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອວສ຺ສາປີຕກາເຍຫិ ກິກ຺ຂູຫិ ສທ຺ຮិ ອິທ຺ຮິພເລນ ເຊຕວເນ ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ວິສາຂາຍ ໂກຍ຺ຖເກ ປາຕຸຣໂຫສិ។ ອຸປາສິກາ ‘‘ອຈ຺ຊຣິຍំ ວຕ ໂກ, ອພ຺ກຸຕំ ວຕ ໂກ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ມຫິທ຺ຮິກຕາ ມຫານຸກາວຕາ, ຍຕ຺ຣ ຫິ ນາມ ຊາຕຸກມຕ຺ເຕສຸປີ ໂອເຜສຸ ວຕ຺ຕມາເນສຸ ກຍິມຕ຺ເຕສຸປີ ໂອເຜສຸ ວຕ຺ຕມາເນສຸ ນ ຫິ ນາມ ເອກກິກ຺ຂຸສ຺ສປີ ປາທາ ວາ ຈີວຣານິ ວາ ອລ຺ລານិ ກວິສ຺ສນ຺ຕិ’’ຕິ ຫຍ຺ຖາ ອຸທຄ຺ຄາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂំ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຜំ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ກຕກຕ຺ຕກິຈ຺ຈំ ກຄວນ຺ຕំ ເອຕທໂວຈ ‘‘ອຍ຺ຖາຫំ, ກນ຺ເຕ, ກຄວນ຺ຕំ ວຣານិ ຍາຈາມិ’’ຕិ។ ‘‘ອຕິກ຺ກນ຺ຕວຣາ ໂຂ, ວິສາເຂ, ຕຖາຄຕາ’’ຕិ។ ‘‘ຍານិ ຈ, ກນ຺ເຕ, ກປ຺ປີ ຍານិ ຍານិ ຈ ອນວຊ຺ຊານិ’’ຕិ។ ‘‘ວເທຫິ ວິສາເຂ’’ຕិ។ ‘‘ອິຈ຺ຊາມຫំ, ກນ຺ເຕ, ກິກ຺ຂຸສງ຺ຜສ຺ສ ຍາວຊີວំ ວສ຺ສິກສາຝິກំ ທາຕុំ, ອາຄນ຺ຕຸກກຕ຺ຕំ ທາຕុំ, ຄມິກກຕ຺ຕំ ທາຕុំ, ຄິລານກຕ຺ຕំ ທາຕុំ, ຄິລານຸປຍ຺ຖາກກຕ຺ຕំ ທາຕុំ, ຄິລານເກສຊ຺ຊំ ທາຕុំ, ຊຸວຍາຄຸំ ທາຕុំ, ກິກ຺ຂຸນິສງ຺ຜສ຺ສ ຍາວຊີວំ ອຸທກສາຝິກំ ທາຕຸ’’ນ຺ຕិ។

ສຕ຺ຖາ ‘‘ກំ ປນ ຕ຺ວំ, ວິສາເຂ, ອຕ຺ຖວសំ ສມ຺ປສ຺ສມານາ ຕຖາຄຕំ ອຍ຺ຖ ວຣານិ ຍາຈສີ’’ຕិ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ຕາຍ ວຣານິສំເສ ກຖິເຕ ‘‘ສາຊຸ ສາຊຸ, ວິສາເຂ, ສາຊຸ ໂຂ ຕ຺ວំ, ວິສາເຂ, ອິມំ ອານິສំສំ ສມ຺ປສ຺ສມານາ ຕຖາຄຕំ ອຍ຺ຖ ວຣານិ ຍາຈສີ’’ຕិ ວຕ຺ວາ ‘‘ອນຸຊານາມិ ເຕ, ວິສາເຂ, ອຍ຺ຖ ວຣານិ’’ຕិ ອຍ຺ຖ ວເຣ ທຕ຺ວາ ອນຸໂມທນំ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມិ។ ອເຖກທິວសំ ສຕ຺ຖຣិ ປຸພ຺ພາຣາ

ເມ ວິຫຣນ຺ເຕ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ວິສາຂາ ມຫາອຸປາສິກາ ມາຕຸຄາມຕ຺ຕຠາເວ ຐຕ຺ວາປິ ທສພລສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຎ຺ຎ ວເຣ ລຠິ, ອໂຫ ມຫາຄຸຓາ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ວິສາຂາ ອິທາເນວ ມມ ສນ຺ຕິກາ ວເຣ ລຠຕິ, ປຸພ຺ເພເປສາ ລຠິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ມິຖິລາຍໍ ສຸຣຸຈິ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ປຸຕ຺ຕໍ ປຏິລຠິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ‘‘ສຸຣຸຈິກຸມາໂຣ’’ຕ຺ເວວ ນາມໍ ອກາສິຯ ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ‘‘ຕກ຺ກສິລາຍໍ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນຄຣທ຺ວາເຣ ສາລາຍໍ ນິສີທິຯ ພາຣາຓສິຣຎ຺ໂຎປິ ປຸຕ຺ໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕກຸມາໂຣ ນາມ ຕເຖວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸຣຸຈິກຸມາຣສ຺ສ ນິສິນ຺ນຜລເກເຍວ ນິສີທິຯ ເຕ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ວິສ຺ສາສິກາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກໂຕວ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຈຣິຍຠາຄໍ ທຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ນິຏ຺ຐິຕສິປ຺ປາ ອາຈຣິຍໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ໂຖກໍ ມຄ຺ຄໍ ເອກໂຕວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ເວຘາປເຖ ຐິຕາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ອາລິງ຺ຄິຕ຺ວາ ມິຕ຺ຕຘມ຺ມານຸຣກ຺ຂຓຕ຺ຖໍ ກຕິກໍ ກຣິໍສຸ ‘‘ສເຈ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາຍຕິ, ຕວ ຘີຕາ, ຕວ ປຸຕ຺ໂຕ, ມມ ຘີຕາ, ເຕສໍ ອາວາຫວິວາຫໍ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິຯ ເຕສຸ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕສຸ ສຸຣຸຈິມຫາຣາຊສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາຍິ, ‘‘ສຸຣຸຈິກຸມາໂຣ’’ຕ຺ເວວສ຺ສ ນາມໍ ກຣິໍສຸຯ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ ຘີຕາ ຊາຍິ, ‘‘ສຸເມຘາ’’ຕິສ຺ສາ ນາມໍ ກຣິໍສຸຯ

ສຸຣຸຈິກຸມາໂຣ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉິຯ ອຖ ນໍ ປິຕາ ຣຊ຺ເຊ ອຠິສິຎ຺ຈິຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ສຫາຍສ຺ສ ກິຣ ເມ ພາຣາຓສິຣຎ຺ໂຎ ຘີຕາ ອຕ຺ຖິ, ຕເມວສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສີ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ອຕ຺ຖາຍ ພຫຸໍ ປຓ຺ຓາກາຣໍ ທຕ຺ວາ ອມຈ຺ເຈ ເປເສສິຯ ເຕສໍ ອນາຄຕກາເລເຍວ ພາຣາຓສິຣາຊາ ເທວີ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ຠທ຺ເທ, ມາຕຸຄາມສ຺ສ ນາມ ກິໍ ອຕິເຣກທຸກ຺ຂ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ສປ຺ຕິໂຣສທຸກ຺ຂໍ ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ, ຠທ຺ເທ, ອມ຺ຫາກໍ ເອກໍ ຘີຕຣໍ ສຸເມຘາເທວີ ຕມ຺ຫາ ທຸກ຺ຂາ ໂມເຈຕ຺ວາ ໂຍ ເອຕໍ ເອກິກເມວ ຄຓ຺ຫິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ທສ຺ສາມາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ເຕຫິ ອມຈ຺ເຈຫິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ນາເມ ຄຫິເຕ ‘‘ຕາຕ, ກາມໍ ມຍາ ປຸພ຺ເພ ມຍ຺ຫໍ ສຫາຍສ຺ສ ປຏິຎ຺ຎາ ກຕາ, ອິມໍ ປນ ມຍໍ ອິຕ຺ຖິຆຏາຍ ອນ຺ຕເຣ ນ ອິຉ຺ຉິຕຸກາມາ, ໂຍ ເອຕໍ ເອກິກເມວ ຄຓ຺ຫາຕິ, ຕສ຺ສ ທາຕຸກາມມ຺ຫາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຕ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ປຫິຓິໍສຸຯ ຣາຊາ ປນ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ຣຊ຺ຊໍ ມຫນ຺ຕໍ, ສຕ຺ຕໂຍຊນິກໍ ມິຖິລນຄຣໍ, ຕີຓິ ໂຍຊນສຕານິ ຣຏ຺ຐປຣິຈ຺ເຉໂທ, ເຫຏ຺ຐິມນ຺ເຕນ ໂສຬສ ອິຕ຺ຖິສຫສ຺ສານິ ລທ຺ທຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ນ ໂຣເຈສິຯ

ສຸຣຸຈິກຸມາໂຣ ປນ ສຸເມຘາຍ ຣູປສມ຺ປທໍ ສຸຕ຺ວາ ສວນສໍສຄ຺ເຄນ ພຊ຺ຌິຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ຕໍ ເອກິກເມວ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມິ, ນ ມຍ຺ຫໍ ອິຕ຺ຖິຆຏາຍ ອຕ຺ໂຖ, ຕເມວ ອາເນນ຺ຕູ’’ຕິ ມາຕາປິຕູນໍ ເປເສສິຯ ເຕ ຕສ຺ສ ມນໍ ອຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ພຫຸໍ ຘນໍ ເປເສຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ຕໍ ອາເນຕ຺ວາ ກຸມາຣສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສີ ກຕ຺ວາ ເອກໂຕວ ອຠິສິຎ຺ຈິໍສຸຯ ໂສ ສຸຣຸຈິມຫາຣາຊາ ນາມ ຫຸຕ຺ວາ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ປິຍສໍວາສໍ ວສິຯ ສາ ປນ ທສ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ຕສ຺ສ ເຄເຫ ວສນ຺ຕີ ເນວ ປຸຕ຺ຕໍ, ນ ຘີຕຣໍ ລຠິຯ ອຖ ນາຄຣາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ອຸປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ‘‘ກິເມຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຣຎ຺ໂຎ ໂທໂສ ນຕ຺ຖິ, ວໍສານຸປາລໂກ ປນ ໂວ ປຸຕ຺ໂຕ ນ ວິຊ຺ຊຕິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອກາວ ເທວີ, ຣາຊກຸເລ ຈ ນາມ ເຫຏ຺ຐິມນ຺ເຕນ ໂສຬສຫິ ອິຕ຺ຖິສຫສ຺ເສຫິ ຠວິຕພ຺ພໍ, ອິຕ຺ຖິຆຏໍ ຄຓ຺ຫ, ເທວ, ອທ຺ຘາ ຕາສຸ ປຸຎ຺ຎວຕີ ປຸຕ຺ຕໍ ລຠິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕາ, ກິໍ ກເຖຖ, ‘ອຫໍ ອຎ຺ຎໍ ນ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’ຕິ ປຏິຎ຺ຎໍ ທຕ຺ວາ ມຍາ ເອສາ ອານີຕາ, ນ ສກ຺ກາ ມຸສາວາທໍ ກາຕຸໍ, ນ ມຍ຺ຫໍ ອິຕ຺ຖິຆຏາຍ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ຣຎ຺ຎາ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ປກ຺ກມິໍສຸຯ

ສຸເມຘາ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ຣາຊາ ຕາວ ສຈ຺ຈວາທິຕາຍ ອຎ຺ຎາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນ ອາເນຕິ, ອຫເມວ ປນສ຺ສ ອາເນສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣຎ຺ໂຎ ມາຕຸສມກາຣິຍຏ຺ຐາເນ ຐຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາວ ຂຕ຺ຕິຍກຎ຺ຎານໍ ສຫສ຺ສໍ, ອມຈ຺ຈກຎ຺ຎານໍ ສຫສ຺ສໍ, ຄຫປຕິກຎ຺ຎານໍ ສຫສ຺ສໍ, ສພ຺ພສມຍນາຏກິຕ຺ຖີນໍ ສຫສ຺ສນ຺ຕິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອິຕ຺ຖິສຫສ຺ສານິ ອາເນສິຯ ຕາປິ ທສ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ຣາຊກຸເລ ວສິຕ຺ວາ ເນວ ປຸຕ຺ຕໍ, ນ ຘີຕຣໍ ລຠິໍສຸຯ ເອເຕເນວູປາເຍນ ອປຣານິປິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ຈຕ຺ຕາຣິ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຫສ຺ສານິ ອາເນສິຯ ຕາປິ ເນວ ປຸຕ຺ຕໍ, ນ ຘີຕຣໍ ລຠິໍສຸຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ໂສຬສ ອິຕ຺ຖິສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸໍຯ ຈຕ຺ຕາລີສ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອຕິກ຺ກມິໍສຸ, ຕານິ ຕາຍ ເອກິກາຍ ວຸຕ຺ເຖຫິ ທສຫິ ສຫສ຺ເສຫິ ສທ຺ຘິໍ ປຎ຺ຎາສ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ໂຫນ຺ຕິຯ ອຖ ນາຄຣາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ປຸນ ອຸປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ‘‘ກິເມຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເທວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອິຕ຺ຖິໂຍ ປຸຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຖຕຸໍ ອາຓາເປຖາ’’ຕິ ວທິໍສຸຯ ຣາຊາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ປຸຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຖຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ຕາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຸຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຖຍມານາ ນານາເທວຕາ ນມສ຺ສນ຺ຕິ, ນານາວຕານິ ຈຣນ຺ຕິ, ປຸຕ຺ໂຕ ນຸປ຺ປຊ຺ຊເຕວຯ ອຖ ຣາຊາ ສຸເມຘໍ ອາຫ ‘‘ຠທ຺ເທ, ຕ຺ວມ຺ປິ ປຸຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຖຫີ’’ຕິຯ ສາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ປນ຺ນຣເສໂປສຖທິວເສ

ອພຸຖຸງຄສມນຸນາຄຕໍ ອຸໂປສຖໍ ສມາທາຍ ສີຣີຄພຸເກ ສີລານີ ອາວຊຸຊມານາ ກປຸປີຍມລຸຈເກ ນີສີທີ ฯ ເສສາ ອຊວຕໂຄວຕາ ທຸຕຸວາ ປຸຕຸຕໍ ອລກີຕຸວາ ອຸຍຸຍານໍ ອຄມໍສຸฯ

ສຸເມສາຍ ສີລເຕເຊນ ສກຸກສຸສ ກວນໍ ກມຸປີฯ ຕທາ ສກຸໂກ ອາວຊຸເຊນຸໂຕ "ສຸເມສາ ປຸຕຸຕໍ ປຕຸເຖຕີ, ປຸຕຸຕມສຸສາ ທສຸສາມີ, ນ ໂຂ ປນ ສກຸກາ ຍໍ ວາ ຕໍ ວາ ທາຕຸໍ, ອນຸຈຸຉວີກມສຸສາ ປຸຕຸຕໍ ອຸປຊາເຣສຸສາມີ"ຕີ ອຸປຊາເຣນຸໂຕ ນລຸອກາຣເທວປຸຕຸຕໍ ປສຸສີฯ ໂສ ທີ ປຸລຸຄສມຸປນຸໂນ ສຕຸໂຕ ປຸຣີມຕຸຕກາເວ ພາຣາຓສີຍໍ ວສນຸໂຕ ວປຸປກາເລ ເຂຕຸຕໍ ຄຈຸຉນຸໂຕ ເອກໍ ປຈຸເຈກພຸທຸທໍ ທີສຸວາ ທາສກມຸມກເຣ "ວປຖາ"ຕີ ປທີເຕີฯ ສຍໍ ນີວຕຸຕີຕຸວາ ປຈຸເຈກພຸທຸທໍ ເຄທໍ ເນຕຸວາ ໂກເຊຕຸວາ ປຸນ ຄງຄາຕີຣໍ ອາເນຕຸວາ ປຸຕຸເຕນ ສທຸອີ ເອກໂຕ ທຸຕຸວາ ອຸທຸມຸພຣກີຕຸຕີປາທໍ ນລຸອກີຕຸຕີກໍ ປຕຸຕາສາລໍ ກຕຸວາ ທຸວາຣໍ ໂຍເຊຕຸວາ ຈງກມໍ ກຕຸວາ ປຈຸເຈກພຸທຸທໍ ຕຕຸເຖວ ເຕມາສໍ ວສາເປຕຸວາ ວຸຕຸຖວສຸສໍ ທຸເວ ປີຕາປຸຕຸຕາ ຕີຈີວເຣນ ອຈຸຉາເທຕຸວາ ອຸຍຸໂຍເຊສຸໍฯ ເອເຕເນວ ນີຍາເມນ ສຕຸຕພຸຖ ປຈຸເຈກພຸທຸເຊ ຕາຍ ປຕຸຕາສາລາຍ ວສາເປຕຸວາ ຕີຈີວຣານີ ອທໍສຸฯ "ທຸເວ ປີຕາປຸຕຸຕາ ນລຸອກາຣາ ທຸຕຸວາ ຄງຄາຕີເຣ ເວລຸອໍ ອຸປຊາເຣນຸຕາ ປຈຸເຈກພຸທຸທໍ ທີສຸວາ ເອວມກໍສູ"ຕີປີ ວທນຸຕີເຍວฯ

ເຕ ກາລໍ ກຕຸວາ ຕາວຕີສກວເນ ນີພຸພຕຸຕີຕຸວາ ລສຸ ກາມາວຈຣສຖຸເຄສຸ ອນຸໂລມປຜີໂລເມນ ມທນຸຕໍ ເທວີສຸສຣີຍໍ ອນຸກວນຸຕາ ວີຈຣນຸຕີฯ ເຕ ຕໂຕ ຈວີຕຸວາ ອຸປຣີເທວໂລເກ ນີພຸພຕຸຕີຕຸກາມາ ໂທນຸຕີฯ ສກຸໂກ ຕຖາ ຄຕກາວໍ ລຕຸວາ ເຕສຸ ເອກສຸສ ວີມານທຸວາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ອາຄນຸຕຸວາ ວນຸທີຕຸວາ ຖີຕໍ ອາທ – "ມາຣີສ, ຕຍາ ມນຸສຸສໂລກໍ ຄນຸຕຸໍ ວຖຸຜຕີ"ຕີฯ "ມຫາຣາຊ, ມນຸສຸສໂລໂກ ນາມ ເຊຄຸຈຸໂຉ ປຜີກູໂລ, ຕຕຸຖ ຖີຕາ ທານາທີນີ ປຸລຸລານີ ກຕຸວາ ເທວໂລກໍ ປຕຸເຖນຸຕີ, ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ກີ ກຣີສຸສາມີ"ຕີฯ "ມາຣີສ, ເທວໂລເກ ປຣີກຸລຸຊີຕພຸພສມຸປຕຸຕີ ມນຸສຸສໂລເກ ປຣີກຸລຸຊີສຸສສີ, ປລຸຈວີສຕີໂຍຊນຸພຸເພເຊ ນວໂຍຊນອາຍາເມ ອຜຸຖໂຍຊນວີຕຸຖາເຣ ຣຕນປາສາເທ ວສີສຸສສີ, ອທີວາເສທີ"ຕີฯ ໂສ ອທີວາເສສີฯ ສກຸໂກ ຕສຸສ ປຜີລຸລໍ ຄເທຕຸວາ ອີສີເວເສນ ຣາຊຸຍຸຍານໍ ຄນຸຕຸວາ ຕາສໍ ອີຕຸຖີນໍ ອຸປຣີ ອາກາເສ ຈງກມນຸໂຕ ອຕຸຕານໍ ທສຸເສຕຸວາ "ກສຸສາທໍ ປຸຕຸຕວຣໍ ທມຸມີ, ກາ ປຸຕຸຕວຣໍ ຄຕຸທີສຸສຕີ"ຕີ ອາທฯ "ກນຸເຕ, ມຍຸທໍ ເທທີ, ມຍຸທໍ ເທທີ"ຕີ ໂສລຸອສ ອີຕຸຖີສຫສຸສານີ ທຕຸເຖ ອຸກຸຂີປີສຸฯ ຕໂຕ ສກຸໂກ ອາທ – "ອທໍ ສີລວຕີນໍ ປຸຕຸຕໍ ທມຸມີ, ຕຸມຸຫາກໍ ກີ ສີລໍ, ໂກ ອາຈາໂຣ"ຕີฯ ຕາ ອຸກຸຂີຕຸຕຫຕຸເຖ ສມລຸຊີຕຸວາ "ສເຈ ສີລວຕີຍາ ທາຕຸກາໂມ, ສຸເມສາຍ ສນຸຕີກໍ ຄຈຸຉາທີ"ຕີ ວທີສຸฯ ໂສ ອາກາເສເນວ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸສາ ວາສາຄາເຣ ສີຫປລຸຊເຣ ອຜຸຖາສີฯ

ອຖສຸສາ ຕາ ອີຕຸຖີໂຍ ອາໂຣເຈສຸໍ "ເອຖ, ເທວີ, ສກຸໂກ ເທວຣາຊາ 'ຕຸມຸຫາກໍ ປຸຕຸຕວຣໍ ທສຸສາມີ'ຕີ ອາກາເສນາຄນຸຕຸວາ ສີຫປລຸຊເຣ ຖີໂຕ"ຕີฯ ສາ ຄຣຸປຣີທາເຣນາຄນຸຕຸວາ ສີຫປລຸຊຣໍ ອຸຄຸຆາເຜຕຸວາ "ສຈຸຈໍ ກີຣ, ກນຸເຕ, ຕຸມຸເທ ສີລວຕີຍາ ປຸຕຸຕວຣໍ ເທຖາ"ຕີ ອາທฯ "ອາມ ເທວີ"ຕີฯ "ເຕນ ທີ ມຍຸທໍ ເທຖາ"ຕີฯ "ກີ ປນ ເຕ ສີລໍ, ກເຖທີ, ສເຈ ເມ ຣຸຈຸຈຕີ, ທສຸສາມີ ເຕ ປຸຕຸຕວຣ"ນຸຕີฯ ສາ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ "ເຕນ ທີ ສຸຓາທີ"ຕີ ວຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ສີລຄຸຄໍ ກເຖນຸຕີ ປນຸນຣສ ຄາຖາ ອກາສີ –

๑๐๘ฯ

"ມເທສີ ສຸຣຸຈີໂນ ກຣີຍາ, ອານີຕາ ປຖມໍ ອທໍ;

ທສ ວສຸສສຫສຸສານີ, ຍໍ ມໍ ສຸຣຸຈີມາວສີฯ

๑๐๙ฯ

"ສາທໍ ພຸຣາທຸມຄາ ຣາຊານໍ, ເວເທທໍ ມີຖີລຄຸຄທໍ;

ນາກີຊານາມີ ກາເຍນ, ວາຈາຍ ອຸທ ເຈຕສາ;

ສຸຣຸຈີ ອຕີມລຸລີຕຸຖ, ອາວີ ວາ ຍທີ ວາ ຣໂທฯ

໑໐໔။

‘‘ເອເຕນ ສຈ຺ຈວຊ຺ເຊນ, ປຸຕ຺ໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕໍ ອິເສ;

ມຸສາ ເມ ຠຓມານາຍ, ມຸທ຺ຘາ ຜລຕຸ ສຕ຺ຕຘາ။

໑໐໔။

‘‘ຠຕ຺ຕຸ ມມ ສສ຺ສຸ ມາຕາ, ປິຕາ ຈາປິ ຈ ສສ຺ສຸໂຣ;

ເຕ ມໍ ພ຺ຣຫ຺ເມ ວິເນຕາໂຣ, ຍາວ ອຏ຺ຐໍສຸ ຊີວິຕໍ။

໑໐໕။

‘‘ສາຫໍ ອຫິໍສາຣຕິນີ, ກາມສາ ຘມ຺ມຈາຣິນີ;

ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ເຕ ອຸປຏ຺ຐາສິໍ, ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວມຕນ຺ທິຕາ။

໑໐໖။

‘‘ເອເຕນ ສຈ຺ຈວຊ຺ເຊນ, ປຸຕ຺ໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕໍ ອິເສ;

ມຸສາ ເມ ຠຓມານາຍ, ມຸທ຺ຘາ ຜລຕຸ ສຕ຺ຕຘາ။

໑໐໗။

‘‘ໂສຬສິຕ຺ຖີສຫສ຺ສານິ , ສຫຠາຣິຍານິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ;

ຕາສຸ ອິສ຺ສາ ວາ ໂກໂຘ ວາ, ນາຫຸ ມຍ຺ຫໍ ກຸທາຈນໍ။

໑໐໘။

‘‘ຫິເຕນ ຕາສໍ ນນ຺ທາມິ, ນ ຈ ເມ ກາຈິ ອປ຺ປິຍາ;

ອຕ຺ຕານໍວານຸກມ຺ປາມິ, ສທາ ສພ຺ພາ ສປຕ຺ຕິໂຍ။

໑໑໐။

‘‘ເອເຕນ ສຈ຺ຈວຊ຺ເຊນ, ປຸຕ຺ໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕໍ ອິເສ;

ມຸສາ ເມ ຠຓມານາຍ, ມຸທ຺ຘາ ຜລຕຸ ສຕ຺ຕຘາ။

໑໑໑។

‘‘ທາເສ ກມ្មករេ ເປស្សេ, ເຍ ຈញ្ញេ ອນុជីវិនោ;

ເປເສມិ សហធម្មេន, សទា ປម្ហិតិន្ទ្រិយា។

໑໑໘។

‘‘ເອເຕນ ສຈ្ຈວជ្ជេន, ປុត្តោ ອុប្បជ្ជតំ ອិເສ;

ມុສາ ເມ ກណមានាយ, ມុຫ្ສາ ຜລតុ ສត្តធາ។

໑໑៩។

‘‘ສមເណ ພ្រាហ្មេណេ ຈាបិ, ອញ្ញេ ຈາປິ ວនិព្ពកេ;

តប្បេមិ ອន្នបាເនន, ສទា ປយតបាណិនី។

໑໒໐។

‘‘ເອເຕນ ສຈ្ຈວជ្ជេន, ປុត្តោ ອុប្បជ្ជតំ ອិເສ;

ມុສາ ເມ ກណមានាយ, ມុຫ្ສາ ຜລតុ ສត្តធາ។

໑໒໑។

‘‘ຈាតុទ្ទសី ປញ្ຈទ្ទសី, ຍា ຈ ປក្ខស្ស ອដ្ឋមិ;

ປាដិហារិយປក្ខញ្ຈ, ອដ្ឋង្គសុសមាគតំ;

ອុໂປសថំ ອុបវសាមិ, សទា សីເລສុ សំវុតា។

໑໒໒។

‘‘ເອເຕນ ສຈ្ຈວជ្ជេន, ປុត្តោ ອុប្បជ្ជតំ ອិເສ;

ມុສາ ເມ ກណមានាយ, ມុຫ្ສາ ຜລតុ ສត្តធາ’’តិ។

តត្ថ ມហេសីតិ ອគ្គមហេសី។ សុទ្ធចិន្ដេតិ សុទ្ធចិត្តញ្ញេ។ ປណមន្តិ ໂສឡសន្នំ ອិត្ថិសហស្សានំ សព្ពបណមំ។ យំ ມន្តិ យស្មិំ ກាលេ មំ សុទ្ធចិ ອានយិ, ततो ປដ្ឋាយ ອហំ ទស វស្សសហស្សានិ ເອກទាວ ອិមស្មិំ ເຄហេ វសិ។ ອតិមញ្ញិតុគាតិ ມុហុត្តម្បិ សម្មុខា ວា ປរម្មុខា ວា ອតិមញ្ញិន្តិ ອិទំ ອតិក្កមិត្វា មញ្ញនំ ន ជានាមិ ន សរាមិ។ ອិເສតិ តំ ອាលបតិ។

ເຫមន្តិ សស្សុរេ ຈ សស្សុ ຈាតិ ເព ອុភោបិ មំ វិເນតារេ, ເຕហិ វិនីតា ອម្ហិ, ເຕ ເມ យាវ ជីវិំសុ, តាវ ໂອវាទមទំសុ។ ອហិ

ສາຣຕິນິຕິ ອຕີສາສງຂາຕາຍ ຣຕິຍາ ສມນຸນາຄຕາ។ ມຍາ ຫິ ກຸນຸຖກິປີລຸລິໂກປີ ນ ຫີນີຕປຸພຸໂພ។ ການສາຕິ ເອານຸເຕເນວ។ ຆມຸມຈາຣິນີຕິ ທສກຸສລກມຸມປເຖສຸ ປູເຣມີ។ ອຸປຆຸຖາສິນຸຕິ ປາທປຣິກມຸມາທີນີ ກິຈຸຈານີ ກໂຣນຸຕິ ອຸປຆຸຖຫີ។

ສທາກຣິຍານິຕິ ມຍາ ສຫ ເອກສາມິກສຸສ ກຣິຍກູຕານີ។ ນາຫູຕິ ກິເລສໍ ນິສຸສາຍ ອິສຸສາຆມຸໂມ ວາ ໂກຆມຸໂມ ວາ ມຍຸຫໍ ນ ກູຕປຸພຸໂພ។ ຫີເຕນາຕິ ຍໍ ຕາສໍ ຫິຕໍ, ເຕເນວ ນນຸທາມີ, ອຸເຣ ວຸຕຸຖຊິຕໂຣ ວິຍ ຕາ ທິສຸວາ ຕຸສຸສາມີ។ ກາຈິຕິ ຕາສຸ ເອກາປີ ມຍຸຫໍ ອປຸປີຍາ ນາມ ນຕຸຖິ, ສພຸພາປີ ປີຍກາເຍວ។ ອນຸກມຸປາມີຕິ ມຸທຸຈິຕຸເຕນ ສພຸພາ ໂສລຸອສສຫສຸສາປີ ຕາ ອຕຸຕາໂນ ວິຍ ອນຸກມຸປາມີ។

ສຫຆມຸເມນາຕິ ນເຍນ ກາຣເຕນ ໂຍ ຍໍ ກາຕຸໍ ສກຸໂກຕິ, ຕໍ ຕສຸມີ ກມຸເມ ປໂຍເຊມີຕິ ອຕຸໂຖ។ ປມຸທີຕິນຸທຣີຍາຕິ ເປເສນຸຕິ ຈ ນິຈຸຈໍ ປມຸທີຕິນຸທຣີຍາວ ຫຸຕຸວາ ເປເສມີ, ''ອເຣ ທຸຆຸຖ ທາສ ອິທໍ ນາມ ກໂຣຫີ'ຕິ ເອວໍ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ນ ເມ ໂກຈິ ກຕຸຖຈິ ເປ ສິຕປຸພຸໂພ។ ປຍຕປາຕິນີຕິ ໂຊຕຫຕຸຖາ ປສາຣິຕຫຕຸຖາວ ຫຸຕຸວາ។ ປາຜິທາຣິຍປກຸຂລຸຈາຕິ ອຆຸຖມີຈາຕຸທຸທສີປນຸນຣສີນໍ ປຈຸ ຈຸຄຸຄມນານຸຄຸຄມນວເສນ ຈຕຸຕາໂຣ ທິວສາ។ ສທາຕິ ນິຈຸຈກາລໍ ປລຸຈສຸ ສີເລສຸ ສໍວຸຕາ, ເຕຫີ ປີຫິຕໂຄປີຕຕຸຕກາວາວ ໂທມີ ຕີ។

ເອວໍ ຕສຸສາ ຄາຖາຍ ສເຕນປີ ສຫສຸເສນປີ ວຕຸຕຶຍມານານໍ ຄຸຕານໍ ປມາຕໍ ນາມ ນຕຸຖິ, ຕາຍ ປນຸນຣສຫິ ຄາຖາຫິ ອຕຸຕໂນ ຄຸຕານໍ ວຕຸຕິຕກາເລເຍວ ສກຸໂກ ອຕຸຕໂນ ພຫຸກຣຕີຍຕາຍ ຕສຸສາ ກາຖໍ ອວິຈຸຜິນຸທິຕຸວາ ''ປຫູຕາ ອພຸກຸຕາເຍວ ເຕ ຄຸຕາ''ຕິ ຕໍ ປສໍສນຸໂຕ ຄາຖາທຸວຍມາຫ –

໑໑໗។

''ສພຸເພວ ເຕ ຆມຸມຄຸຕາ, ຣາຊປຸຕຸຕິ ຍສສຸສິນີ;

ສໍວິຊຸຊນຸຕີ ຕຍິ ກທຸເທ, ເຍ ຕຸວໍ ກິຕຸເຕສີ ອຕຸຕນີ។

໑໑໘។

''ຂຕຸຕິໂຍ ຊາຕິສມຸປນຸໂນ, ອກິຊາໂຕ ຍສສຸສິມາ;

ຆມຸມຣາຊາ ວິເທຫານໍ, ປຸຕຸໂຕ ອຸປຸປຊຸຊເຕ ຕວາ''ຕີ។

ຕຕຸຖ ຆມຸມຄຸຕາຕິ ສກາວຄຸຕາ ກູຕຄຸຕາ។ ສໍວິຊຸຊນຸຕີຕີ ເຍ ຕຍາ ວຸຕຸຕາ, ເຕ ສພຸເພວ ຕຍິ ອຸປລພຸກນຸຕີ។ ອກິຊາໂຕຕິ ອຕິ ຊາໂຕ ສຸທຸຆຊາໂຕ។ ຍສສຸສິມາຕິ ຍສສມຸປນຸເນນ ປຣິວາຣສມຸປນຸເນນ ສມນຸນາຄໂຕ។ ອຸປຸປຊຸຊເຕຕີ ເອວຣູໂປ ປຸຕຸໂຕ ຕວ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕິ, ມາ ຈິນຸຕຍີຕີ។

ສາ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ໂສມນສຸສຊາຕາ ຕໍ ປຸຈຸຉນຸຕີ ທຸເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໑໙។

''ທຸມຸມີ ຣໂຊຊລຸລຆໂຣ, ອເພ ເວຫາຍສໍ ຖິໂຕ;

ມນຸລຸລໍ ກາສເສ ວາຈໍ, ຍໍ ມຍຸຫໍ ຫທຍງຄມໍ។

໑໒໐។

‘‘ເທວຕານຸສິ ສຕ຺ຄມ຺ຫາ, ອິສິ ວາສິ ມຫິທ຺ຘິໂກ;

ໂກ ວາສິ ຕ຺ວໍ ອນຸປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ, ອຕ຺ຕານໍ ເມ ປ຺ເວທຍາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ທຸມ຺ມິຕິ ອນລ຺ຊິຕາມຕ຺ສິໂຕ ສກ຺ໂກ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຘມຕິເຍນ ຕາປສເວເສນ ອາຄໂຕ, ປພ຺ພຊິຕເວເສນ ອາຄຕຕ຺ຕາ ປນ ສາ ເອວມາຫຯ ອເຜຕິ ອປ຺ປ຺ຜິເຜ ຄາເນຯ ຍໍ ມຍ຺ຫນ຺ຕິ ຍໍ ເອຕໍ ມນຸລ຺ລໍ ວາຈໍ ມຍ຺ຫໍ ກາສສິ, ຕໍ ກາສມາໂນ ຕ຺ວໍ ເທວຕານຸສິ ສຕ຺ຄມ຺ຫາ ອິຉາຄໂຕຯ ອິສິ ວາສິ ມຫິທ຺ຘິໂກຕິ ຍກ຺ຂາທິສຸ ໂກ ວາ ຕ຺ວໍ ອສິ ອິຉານຸປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ, ອຕ຺ຕານໍ ເມ ປ຺ເວທຍ, ຍຖາພູຕໍ ກເຖຫີຕິ ວທຕິຯ

ສກ຺ໂກ ຕສ຺ສາ ກເຖນ຺ໂຕ ຉ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໑ຯ

‘‘ຍໍ ເທວສງ຺ຆາ ວນ຺ທນ຺ຕິ, ສຸຘມ຺ມາຍໍ ສມາຄຕາ;

ໂສຫໍ ສກ຺ໂກ ສຫສ຺ສກ຺ໂຂ, ອາຄໂຕສ຺ມິ ຕວນ຺ຕິເກຯ

໑໘໘ຯ

‘‘ອິຕ຺ຖິໂຍ ຊີວໂລກສ຺ມິໍ, ຍາ ໂຫຕິ ສມຈາຣິນີ;

ເມຘາວິນີ ສີລວຕີ, ສສ຺ສຸເທວາ ປຕິພ຺ພຕາຯ

໑໘໙ຯ

‘‘ຕາທິສາຍ ສຸເມຘາຍ, ສຸຈິກມ຺ມາຍ ນາຣິຍາ;

ເທວາ ທສ຺ສນມາຍນ຺ຕິ, ມານຸສິຍາ ອມານຸສາຯ

໑໙໐ຯ

‘‘ຕ຺ວຉ຺ຈ ກທ຺ເທ ສຸຈິຕ຺ເຕນ, ປຸພ຺ເພ ສຸຈຣິເຕນ ຈ;

ອິຘ ຣາຊກຸເລ ຊາຕາ, ສພ຺ພກາມສມິທ຺ຘິນີຯ

໑໙໑ຯ

‘‘ອຍຉ຺ຈ ເຕ ຣາຊປຸຕ຺ຕິ, ອຸພຍຕ຺ຖ ກຕຄ຺ຄໂຫ;

ເທວໂລກູປປຕ຺ຕີ ຈ, ກິຕ຺ຕີ ຈ ອິຘ ຊີວິເຕຯ

໑໙໒ຯ

‘‘ຈິຣំ ສຸເມເຮ ສຸຂິນີ, ຮມ຺ມມຕ຺ຕນີ ປາລຍ;

ເອສາຫំ ຕິທິວំ ຍາມີ, ປີຍំ ເມ ຕວ ທສ຺ສນ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ສຫສ຺ສກ຺ໂຂຕິ ອຕ຺ຖສຫສ຺ສສ຺ສ ຕំມຸຫຸຕ຺ຕំ ທສ຺ສນວເສນ ສຫສ຺ສກ຺ໂຂ។ ອິຕ຺ຖິໂຍຕິ ອິຕ຺ຖີ។ ສມຈາຣິນີຕິ ຕີຫິ ທ຺ວາເຣຫິ ສມຈຣິຍາຍ ສມນ຺ນາຄຕາ។ ຕາທິສາຍາຕິ ຕຖາຣູປາຍ។ ສຸເມຮາຍາຕິ ສຸປ຺ຜຸລາຍ។ ອຸກຍຕ຺ຖ ກຍຄ຺ຄໂຫຕິ ອຍំ ຕວ ອິມສ຺ມិ຺ຍ຺ຈ ອຕ຺ຕກາເວ ອນາຄເຕ ຈ ຊຍຄ຺ຄາໂຫ។ ເຕສຸ ອນາຄເຕ ເທວໂລກຸປ຺ປຕ຺ຕິ ຈ ອິຮ ຊີວິເຕ ປວຕ຺ຕມາເນ ກິຕ຺ຕິ ຈາຕິ ອຍំ ອຸກຍຕ຺ຖ ກຍຄ຺ຄໂຫ ນາມ។ ຮມ຺ມນ຺ຕິ ເອວំ ສກາວຄ຺ຕំ ຈິຣំ ອຕ຺ຕນີ ປາລຍ។ ເອສາຫນ຺ຕິ ເອໂສ ອຫំ។ ປີຍំ ເມຕິ ມຍ຺ຫំ ຕວ ທສ຺ສນំ ປີຍំ។

ເທວໂລເກ ປນ ເມ ກິຈ຺ຈກຣណີຍំ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ຄຈ຺ຉາມີ, ຕ຺ວំ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຫີຕິ ຕສ຺ສາ ໂອວາທំ ທຕ຺ວາ ປກ຺ກາມີ។ ນລອ ກາຣເທວປຸຕ຺ໂຕ ປນ ປຈ຺ຈູສກາເລ ຈວິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິຍំ ປຝິສນ຺ຮີ ຄຕ຺ຫີ។ ສາ ຄພ຺ກສ຺ສ ປຕິຍ຺ຖິຕກາວំ ລຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ອາໂຣເຈສິ, ຣາຊາ ຄພ຺ກສ຺ສ ປຣິຫາຣំ ອທາສິ។ ສາ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ປຸຕ຺ຕំ ວິຊາຍິ, ‘‘ມຫາປນາໂທ’’ຕິສ຺ສ ນາມំ ກຣີສ຺។ ອຸກຍຣຍ຺ຖວາສີໂນ ‘‘ສາມິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂນ ຂີຣມູລ’’ນ຺ຕິ ເອເກກំ ກຫາປណំ ຣາຊງ຺ຄເຓ ຂິປີສຸ, ມຫາຮນຣາສີ ອໂຫສີ។ ຣລ຺ລາ ປຝິກ຺ຂິຕ຺ຕາປິ ‘‘ສາມິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂນ ວຑ຺ຒິຕກາເລ ປຣິພ຺ພໂຍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາວ ປກ຺ກມີສ຺។ ກຸມາໂຣ ປນ ມຫາປຣິວາເຣນ ວຑ຺ຒິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂສລອສວສ຺ສກາເລເຍວ ສພ຺ພສິປ຺ເປສຸ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ປາປຸຕិ។ ຣາຊາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວຍំ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເທວີ ອາຫ – ‘‘ກທ຺ເທ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເມ ຣຊ຺ຊາກິເສກກາໂລ, ຣມណີຍມສ຺ສ ປາສາທំ ກາເຣຕ຺ວາ ອກິເສກំ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ។ ສາ ‘‘ສາຮຸ ເທວາ’’ຕິ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉិ។ ຣາຊາ ວຕ຺ຖຸວິຊ຺ຊາຈຣິເຍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕາ, ວຑ຺ຒກີ ຄເຫຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກំ ນິເວສນໂຕ ອວິທູເຣ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເມ ປາສາທំ ມາເປຖ, ຣຊ຺ເຊນ ນំ ອກິສິຍ຺ຈິສ຺ສາມາ’’ຕິ ອາຫ។ ເຕ ‘‘ສາຮຸ, ເທວາ’’ຕິ ກູມິປ຺ປເທສំ ວີມំສນ຺ຕិ។

ຕສ຺ມີ ຂເຓ ສກ຺ກສ຺ສ ກວນំ ອຸຕ຺ຫາກາຣំ ທສ຺ເສສិ។ ໂສ ຕំ ການណំ ລຕ຺ວາ ວິສ຺ສກມ຺ມំ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ມຫາປນາທກຸມາຣສ຺ສ ອາຍາເມນ ນວໂຍຊນិກំ, ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ອຑ຺ຒໂຍຊນិກំ, ອຸພ຺ເພເຮນ ປញ຺ຈວີສຕិໂຍຊນិກំ, ຣຕນປາສາທំ ມາເປຫີ’’ຕິ ເປເສສិ។ ໂສ ວຑ຺ຒກີເວເສນ ວຑ຺ຒກីນំ ສນ຺ຕិກំ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ປາຕຣາສំ ກຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ເອຖາ’’ຕິ ເຕ ເປເສຕ຺ວາ ທຕ຺ຑເກນ ກູມິ ປຫຣិ, ຕາວເທວ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາໂຣ ສຕ຺ຕກູມិໂກ ປາສາໂທ ອຸຍ຺ຖຫີ។ ມຫາປນາທສ຺ສ ປາສາທມງ຺ຄລំ, ຉຕ຺ຕມງ຺ຄລំ, ອາວາຫມງ຺ຄລນ຺ຕິ ຕີណិ ມງ຺ຄລານិ ເອກໂຕວ ອເຫສុំ។ ມງ຺ຄລຍ຺ຖາເນ ອຸກຍຣຍ຺ຖວາສີໂນ ສນ຺ນິປຕិຕ຺ວາ ມງ຺ຄລຈ຺ຉເຓນ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານិ ວີຕິນາເມສុំ។ ເນວ ເນ ຣາຊາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ, ເຕສំ ວຕ຺ຖາລງ຺ການຂາທນີຍໂກຊນີຍາທិ ສພ຺ພំ ຣາຊກຸລສນ຺ຕກເມວ ອໂຫສិ។ ເຕ ສຕ຺ຕສំວຈ຺ຉຣຈ຺ຈເຍນ ອຸປ຺ກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ສຸຣຸຈິມຫາຣາເຊນ ‘‘ກិເມຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຍ຺ຖາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ອມ຺ຫາກំ ມງ຺ຄລំ ກຸຍ຺ຊນ຺ຕານំ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານិ ຄຕານិ, ກທາ ມງ຺ຄລສ຺ສ ໂອສານំ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອາຫំສຸ។ ຕໂຕ ຣາຊາ ‘‘ຕາຕາ, ປຸຕ຺ເຕນ ເມ ເອຕ຺ຕກំ ກາລំ ນ ຫສិຕປຸພ຺ພំ, ຍທາ ໂສ ຫສិສ຺ສຕិ, ຕທາ ຄມិສ຺ສຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ອຖ ມຫາຊໂນ ເກຣີ ຈຣາເປຕ຺ວາ ນເຝ ສນ຺ນិປາເຕສិ។ ຉ ນຝສຫສ຺ສານិ ສນ຺ນិປຕិຕ຺ວາ ສຕ຺ຕ ໂກຍ຺ຖາສາ ຫຸຕ຺ວາ ນຈ຺ຈນ຺ຕາ ຣາຊານំ ຫສາເປតុំ ນາສກ຺ຂីສុ។ ຕສ຺ສ ກិຣ ທិພ຺ພຣຕ຺ຕំ ທិພ຺ພນາຝການំ ທិຍ຺ຖຕ຺ຕາ ເຕສំ ນຈ຺ຈំ ອມນຸຍ຺ຍំ ອໂຫສិ។

ຕທາ ກຕ຺ຫຸກຕ຺ໂຫ ຈ ປຕ຺ຫຸກຕ຺ໂຫ ຈາຕິ ທ຺ເວ ນາຝກເຊຍ຺ຖກາ ‘‘ມຍំ ຣາຊານំ ຫສາເປສ຺ສາມາ’’ຕິ ຣາຊງ຺ຄណំ ປວិສីສុ។ ເຕສុ ກຕ຺ຫຸກຕ຺ໂຫ ຕາວ ຣາຊທ຺ວາເຣ ມຫນ຺ຕំ ອຕຸລំ ນາມ ອມ຺ພំ ມາເປຕ຺ວາ ສຸຕ຺ຕຄុລຸອំ ຂິປិຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສາຂາຍ ລຄ຺ຄາເປຕ຺ວາ ສຸຕ຺ເຕນ ອຕុລມ຺ພំ ອກិຣຸຫិ។ ອຕុລມ຺ໂພຕິ ກិຣ ເວສ຺ສວຓສ຺ສ ອມ຺ໂພ។ ອຖ ຕម຺ປិ ເວສ຺ສວຓສ຺ສ ທາສາ ຄເຫຕ຺ວາ ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄານិ ຉິນ຺ທិຕ຺ວາ ປາເຕສុំ, ເສສນາຝກາ ຕານិ ສໂມຮາເນຕ຺ວາ ອຸທເກນ ອກិສិຍ຺ຈីສុ។ ໂສ ປុປ຺ຜປຝំ ນិວາເສຕ຺ວາ ຈ ປារុປិຕ຺ວາ ຈ ນຈ຺ຈນ຺ໂຕວ ອຸຍ຺ຖຫិ។ ມຫາປນາໂທ ຕម຺ປិ ທិສ຺ວາ ເນວ ຫសិ។ ປຕ຺ຫຸກຕ຺ໂຫ ນໂຝ ຣາຊງ຺ຄເຓ ທາຣຸຈិຕកំ ກາເຣຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຣិສາຍ ສທ຺ຮិំ ອຄ຺ຄិ ປាວិສិ។ ຕສ຺ມិ ນិພ຺ພຸເຕ ຈិຕកំ ອຸທເກນ ອກិສិຍ຺ຈីສុ។ ໂສ ສປຣិໂສ ປុປ຺ຜປຝំ ນិວາເສຕ຺ວາ ຈ ປາຣຸປិຕ຺ວາ ຈ ນຈ຺ຈນ຺ໂຕວ ອຸຍ຺ຖຫិ។ ຕມ຺ປិ ທិສ຺ວາ ຣາຊາ ເນວ ຫសិ។ ອិຕិ ຕំ ຫສາເປតុំ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ມນຸສ຺ສາ ອຸປທ຺ທុຕາ ອເຫສុំ។

ສກ຺ໂກ ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ “ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ມຫາປນາທໍ ຫສາເປຕ຺ວາ ເອຫີ”ຕິ ເທວປຸຕ຺ຕໍ ເປເສສິ. ໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊງຄເຓ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ອຸປຑ຺ຒຍງ຺ຄໍ ນາມ ທສ຺ເສສິ, ເອໂກວ ຫຕ຺ໂຖ, ເອໂກວ ປາໂທ, ເອກໍ ອກ຺ຂິ, ເອກາ ທາຐາ ນຈ຺ຈຕິ ຈລຕິ ຜນ຺ທຕິ, ເສສໍ ນິຈ຺ຈລມໂຫສິ. ຕໍ ທິສ຺ວາ ມຫາປນາໂທ ໂຖກໍ ຫສິຕໍ ອກາສິ. ມຫາຊໂນ ປນ ຫສນ຺ໂຕ ຫສນ຺ໂຕ ຫາສໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ ສຕິໍ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອງ຺ຄານິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຣາຊງຄເຓເຍວ ປຕິ, ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ມງຄລໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ. ເສສເມຕ຺ຖ “ປນາໂທ ນາມ ໂສ ຣາຊາ, ຍສ຺ສ ຍູໂປ ສຸວຓ຺ຓໂຍ”ຕິ ມຫາປນາທຊາຕເກນ ວຓ຺ເຓຕພ຺ພໍ. ຣາຊາ ມຫາປນາໂທ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ເທວໂລກເມວ ຄໂຕ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ “ເອວໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ວິສາຂາ ປຸພ຺ເພປິ ມມ ສນ຺ຕິກາ ວຣໍ ລຠິເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – “ຕທາ ມຫາປນາໂທ ຠທ຺ທຊິ ອໂຫສິ, ສຸເມຘາເທວີ ວິສາຂາ, ວິສ຺ສກມ຺ໂມ ອານນ຺ໂທ, ສກ຺ໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິ.

ສຸຣຸຈິຊາຕກວຓ຺ຓນາ ອຏ຺ຐມາ.

[໔໙໐] ໙. ປຎ຺ຈຸໂປສຖຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ໂກ ທານິ ຕ຺ວໍ ກໂປຕາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸໂປສຖິເກ ປຎ຺ຈສເຕ ອຸປາສເກ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ຕທາ ຫິ ສຕ຺ຖາ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ຈຕຸປຣິສມຊ຺ເຌ ອລງກຕພຸທ຺ຘາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ມຸທຸຈິຕ຺ເຕນ ປຣິສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ “ອຊ຺ຊ ອຸປາສການໍ ກຖໍ ປຏິຈ຺ຈ ເທສນາ ສມຸຏ຺ຐຫິສ຺ສຕີ”ຕິ ຎຕ຺ວາ ອຸປາສເກ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ອຸໂປສຖິກຕ຺ຖ ອຸປາສກາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອາມ , ຠນ຺ເຕ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ສາຘຸ ໂວ ກຕໍ, ອຸໂປສໂຖ ນາເມສ ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕານໍ ວໍໂສ, ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ຫິ ຣາຄາທິກິເລສນິຄ຺ຄຫຕ຺ຖໍ ອຸໂປສຖວາສໍ ວສິໍສູ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ມຄຘຣຏ຺ຐາທີນໍ ຕິຓ຺ຓໍ ຣຏ຺ຐານໍ ອນ຺ຕເຣ ອຏວີ ອໂຫສິ. ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ມຄຘຣຏ຺ເຐ ພ຺ຣາຫ຺ມຓມຫາສາລກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ກາເມ ປຫາຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕໍ ອຏວິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອສ຺ສມໍ ກຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວາສໍ ກປ຺ເປສິ. ຕສ຺ສ ປນ ອສ຺ສມສ຺ສ ອວິທູເຣ ເອກສ຺ມິໍ ເວຬຸຄຸມ຺ພເກ ອຕ຺ຕໂນ ຠຣິຍາຍ ສທ຺ຘິໍ ກໂປຕສກຸໂຓ ວສຕິ, ເອກສ຺ມິໍ ວມ຺ມິເກ ອຫິ, ເອກສ຺ມິໍ ວນຄຸມ຺ເພ ສິງຄາໂລ, ເອກສ຺ມິໍ ວນຄຸມ຺ເພ ອຈ຺ໂຉ. ເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣປິ ກາເລນ ກາລໍ ອິສິໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕິ.

ອເຖກທິວສໍ ກໂປໂຕ ຠຣິຍາຍ ສທ຺ຘິໍ ກຸລາວກາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂຄຈຣາຍ ປກ຺ກາມິ. ຕສ຺ສ ປຈ຺ຉໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິໍ ກໂປຕິໍ ເອໂກ ເສ ໂນ ຄເຫຕ຺ວາ ປລາຍິ. ຕສ຺ສາ ວິຣວສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ກໂປໂຕ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ເຕນ ຫຣິຍມານໍ ປສ຺ສິ. ເສໂນປິ ນໍ ວິຣວນ຺ຕິໍເຍວ ມາເຣຕ຺ວາ ຂາທິ. ກໂປໂຕ ຕາຍ ວິໂຍເຄນ ຣາຄປຣິຬາເຫນ ປຣິຑຍ຺ຫມາໂນ ຈິນ຺ເຕສິ “ອຍໍ ຣາໂຄ ມໍ ອຕິວິຍ ກິລເມຕິ, ນ ອິທານິ ອິມໍ ອນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ໂຄຈຣາຍ ປກ຺ກມິສ຺ສາມີ”ຕິ. ໂສ ໂຄຈຣປຖໍ ປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕາປສສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຄນິຄ຺ຄຫາຍ ອຸໂປສຖໍ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິປຊ຺ຊິ.

ສປ຺ໂປປິ “ໂຄຈຣໍ ປຣິເຍສິສ຺ສາມີ”ຕິ ວສນຏ຺ຐານາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາເມ ຄາວີນໍ ວິຈຣຓຏ຺ຐາເນ ໂຄຈຣໍ ປຣິເຍສຕິ. ຕທາ ຄາມໂຠຊກສ຺ສ ສພ຺ພເສໂຕ ມງຄເລາສໂຠ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ວມ຺ມິກປາເທ ຊຓ຺ຓຸນາ ປຕິຏ຺ຐາຍ ສິງ຺ເຄຫິ ມຕ຺ຕິກໍ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ກີຬຕິ, ສປ຺ໂປ ຄາວີນໍ ປທສທ຺ເທນ ຠີໂຕ ຕໍ ວມ຺ມິກໍ ປວິສິຕຸໍ ປກ຺ຂນ຺ໂທ. ອຖ ນໍ ອຸສໂຠ ປາເທນ ອກ຺ກມິ. ໂສ ຕໍ ກຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຑໍສິ, ອຸສໂຠ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ໂຕ. ຄາມວາສິໂນ “ອຸສໂຠ ກິຣ ມໂຕ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ເອກໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຣທິຕ຺ວາ ກນ຺ທິຕ຺ວາ ຕໍ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ອາວາເຏ ນິຂຓິຕ຺ວາ ປກ຺ກມິໍສຸ. ສປ຺ໂປ ເຕສໍ ຄຕກາເລ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ “ອຫໍ ໂກຘໍ ນິສ຺ສາຍ ອິມໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ຫທເຍ ໂສກໍ ປເວເສສິໍ, ນ ທານິ ອິມໍ ໂກຘໍ ອນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ໂຄຈຣາຍ ປກ຺ກມິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໍ ອສ຺ສມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂກຘນິຄ຺ຄຫາຍ ອຸໂປສຖໍ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິປຊ຺ຊິ.

ສິງຄາໂລປິ ໂຄຈຣໍ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ເອກໍ ມຕຫຕ຺ຖິໍ ທິສ຺ວາ “ມຫາ ເມ ໂຄຈໂຣ ລທ຺ໂຘ”ຕິ ຕຸຏ຺ໂຐ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂສຓ຺ຑາຍໍ ຑໍສິ, ຖມ຺ເຠ ທຓ຺ຑກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ຕຕ຺ຖ ອສ຺ສາທໍ ອລຠິຕ຺ວາ ທນ຺ເຕ ຑໍສິ, ປາສາເຓ ທຓ຺ຑກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ກຸຈ຺ຉິຍໍ ຑໍສິ, ກຸ

ສຸເລ ທຍຸຖກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ។ ນງຄຸຍຸເຖ ທໍສີ, ອຍສລາເກ ທຍຸຖກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ។ ວຈຸຈມຄຸເຄ ທໍສີ, ພຕປູເວ ທຍຸຖກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ។ ໂສ ໂລກວເສນ ຂາທນຸໂຕ ອນຸໂຕກຸຈຸລິຍໍ ປາວິສີ, ຕຕຸຖ ລາຕກາເລ ມໍສໍ ຂາທຕິ, ປິປາສິຕກາເລ ໂລຫິຕໍ ປິວຕິ, ນິປຊຸຊນກາເລ ອນຸຕານີ ຈ ປປຸຫາສຄຸຈ ອວຕຸຖຣິຕຸວາ ນິປຊຸຊີ។ ໂສ "ອິເຮວ ເມ ອນຸນປານຄຸຈ ສຍນຄຸຈ ນິປຸຜນຸນໍ, ອຄຸລຕຸຖ ກີ ກຣິສຸສາມີ"ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕຕຸເຖວ ອກິຣໂຕ ພຫິ ອນິກຸຂມິຕຸວາ ອນຸໂຕກຸຈຸລິຍໍເຍວ ວສີ។ ອປຣກາເຄ ວາຕາຕເປນ ທຕຸຖິກຸຕເປ ສຸກຸຂນຸເຕ ກຣີສມຄຸໂຄ ປີຫິໂຕ, ສິງຄາໂລ ອນຸໂຕກຸຈຸລິຍໍ ນິປຊຸຊມາໂນ ອປຸປມໍສໂລຫິໂຕ ປຕຸທຸສຣີໂຣ ຫຸຕຸວາ ນິກຸຂມນມຄຸຄໍ ນ ປສຸສີ។ ອເຖກທິວສໍ ອກາລເມໂພ ວສຸສີ, ກຣີສມຄຸໂຄ ເຕມິຍມາໂນ ມຸທຸ ຫຸຕຸວາ ວິວຣໍ ທສຸເສສີ។ ສິງຄາໂລ ລິທຸທໍ ທິສຸວາ "ອຕິຈິຣມຸຫິ ກິລນຸໂຕ, ອິມິນາ ລິທຸເທນ ປລາຍິສຸສາມີ"ຕິ ກຣີສມຄຸຄໍ ສີເສນ ປຫຣີ។ ຕສຸສ ສມຸພາຣຍຸຖາເນນ ເວເຄນ ນິກຸຂນຸຕສຸສ ສິນຸນສຣີຣສຸສ ສພຸພານິ ໂລມານີ ກຣີສມຄຸເຄ ລຄຸຄານີ, ຕາລກນຸໂທ ວິຍ ນິລຸໂລມສຣີໂຣ ຫຸຕຸວາ ນິກຸຂມິ។ ໂສ "ໂລກໍ ນິສຸສາຍ ມຍາ ອິທໍ ທຸກຸຂໍ ອນຸກູຕໍ, ນ ທານິ ອິມໍ ອນິຄຸຄເຫຕຸວາ ໂຄຈຣໍ ຄຕຸຫິສຸສາມີ"ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕໍ ອສຸສມໍ ຄນຸຕຸວາ ໂລກນິຄຸຄຫຕຸຖາຍ ອຸໂປສຖໍ ສມາທິຍິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິປຊຸຊີ។

ອຈຸໂລປີ ອຣຄຸຄາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອຕຸຣິຈຸລາກິກູໂຕ ມລຸລຣຍຸເຖ ປຈຸຈນຸຕຄາມໍ ຄໂຕ។ ຄາມວາສີໂນ "ອຈຸໂລ ກິຣ ອາຄໂຕ"ຕິ ຂນຸທຕຸທາທິຫຕຸຖາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ເຕນ ປວິຍຸຄໍ ຄຸມຸພໍ ປຣິວາເຣສຸໍ។ ໂສ ມຫາຊເນນ ປຣິວາຣິຕກາວໍ ລຕຸວາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ປລາຍິ, ປລາຍນຸຕເມວ ຕໍ ຂນູທິ ເຈວ ທຕຸທາທີທີ ຈ ໂປເຖສຸໍ។ ໂສ ກິນຸເນນ ສີເສນ ໂລຫິເຕນ ຄລນຸເຕນ ອຕຸຕໂນ ວສນຍຸຖານໍ ຄນຸຕຸວາ "ອິທໍ ທຸກຸຂໍ ມມ ອຕຸຣິຈຸລາໂລກວເສນ ອຸປຸປນຸນໍ, ນ ທານິ ອິມໍ ອນິຄຸຄເຫຕຸວາ ໂຄຈຣໍ ຄຕຸຫິສຸສາມີ"ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕໍ ອສຸສມໍ ຄນຸຕຸວາ ອຕຸຣິຈຸລານິຄຸຄຫາຍ ອຸໂປສຖໍ ສມາທິຍິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິປຊຸຊີ។

ຕາປໂສປີ ອຕຸຕໂນ ຊາຕິ ນິສຸສາຍ ມານວສິໂກ ຫຸຕຸວາ ຊານໍ ອຸປຸປາເທຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ។ ອເຖໂກ ປຈຸເຈກພຸທຸໂຮ ຕສຸສ ມານນິສຸສິຕກາວໍ ລຕຸວາ "ອຍໍ ນ ລາມກສຕຸໂຕ, ພຸທຸຮງກຸໂຣ ເອສ, ອິມສຸມິເຍວ ກທຸທກປຸເປ ສພຸພຄຸຄຸຕໍ ປາປຸຕິສຸສຕິ, ອິມສຸສ ມານນິຄຸຄຫໍ ກຕຸວາ ສມາປຕຸຕິນິພຸພຕຸຕນາກາຣໍ ກຣິສຸສາມີ"ຕິ ຕສຸມິ ປຕຸຕສາລາຍ ນິສິນຸເນເຍວ ອຸຕຸຕຣຫິມວນຸຕໂຕ ອາຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ປາສາຕຜລເກ ນິສີທິ។ ໂສ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຕໍ ອຕຸຕໂນ ອາສເນ ນິສິນຸນໍ ທິສຸວາ ມານນິສຸສິຕກາເວນ ອນຕຸຕມໂນ ຫຸຕຸວາ ຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ອຈຸລຣໍ ປຫຣິຕຸວາ "ນສຸສ, ວສລ, ກາລຸອກຕຸຕິ, ມຸຕຸທກ, ສມຕກ, ກິມຕຸຖໍ ມມ ນິສິນຸນຜລເກ ນິສິນຸໂນສີ"ຕິ ອາຫ។ ອຖ ນໍ ໂສ "ສປຸປຸຣິສ, ກສຸມາ ມານນິສຸສິໂຕສີ, ອຫໍ ປຕິວິທຸຂປຈຸເຈກໂພຂິລາໂກ, ຕຸວໍ ອິມສຸມິເຍວ ກທຸທກປຸເປ ສພຸພຄຸຄຸພຸທຸໂຮ ກວິສຸສສີ, ພຸທຸຮງກຸໂຣສີ, ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕຸວາ ອາຄໂຕ ອຄຸລໍ ເອຕຸຕກໍ ນາມ ກາລໍ ອຕິກຸກມິຕຸວາ ພຸທຸໂຮ ກວິສຸສສີ, ພຸທຸຂຕຸຕກາເວ ຄິໂຕ ສິທຸຂຕຸໂຖ ນາມ ກວິສຸສສີ"ຕິ ນາມຄຸຈ ໂຄຕຸຕຄຸຈ ກຸລຄຸຈ ອຄຸຄສາວກາທໂຍ ຈ ສພຸເພ ອາຈິກຸຂິຕຸວາ "ກິມຕຸຖໍ ຕຸວໍ ມານນິສຸສິໂຕ ຫຸຕຸວາ ຜຣຸໂສ ໂຫສິ, ນຍິທໍ ຕວ ອນຸຈຸລວິກ"ນຸຕິ ໂອວາທມທາສີ។ ໂສ ເຕນ ເອວໍ ວຸຕຸໂຕປີ ເນວ ນໍ ວນຸທີ, ນ ຈ "ກທາຫໍ ພຸທຸໂຂ ກວິສຸສາມີ"ຕິອາທີນີ ປຸຈຸລີ។ ອຖ ນໍ ປຈຸເຈກພຸທຸໂຂ "ຕວ ຊາຕິຍາ ມມ ຄຸຕານໍ ມຫນຸຕກາວໍ ຊານ, ສເຈ ສກຸໂກສີ, ອຫໍ ວິຍ ອາກາເສ ວິຈຣາຫີ"ຕິ ວຕຸວາ ອາກາເສ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປາທປໍສຸໍ ຕສຸສ ຊຍາມຕຸຫເລ ວິກິຣນຸໂຕ ອຸຕຸຕຣຫິມວນຸຕເມວ ຄໂຕ។

ຕາປໂສ ຕສຸສ ຄຕກາເລ ສໍເວຄປຸປຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ "ອຍໍ ສມໂຕ ເອວໍ ຄຣຸສຣີໂຣ ວາຕມຸເຂ ຂິຕຸຕຕູລປິຈຸ ວິຍ ອາກາເສ ປກຸຂນຸໂທ, ອຫໍ ຊາຕິມາເນນ ເອວຣູປສຸສ ປຈຸເຈກພຸທຸຂສຸສ ເນວ ປາເທ ວນຸທີ, ນ ຈ "ກທາຫໍ ພຸທຸໂຂ ກວິສຸສາມີ'ຕິ ປຸຈຸລີ, ຊາຕິ ນາເມສາ ກີ ກຣິສຸສຕິ, ອິມສຸມີ ໂລເກ ສີລຈຣຕເມວ ມຫນຸຕໍ, ອຍໍ ໂຂ ປນ ເມ ມາໂນ ວທຸຒນຸໂຕ ນິຣຍໍ ອຸປເນສຸສຕິ, ນ ອິທານິ ອິມໍ ມານໍ ອນິຄຸຄເຫຕຸວາ ຜລາຜລຕຸຖາຍ ຄມິສຸສາມີ"ຕິ ປຕຸຕສາລໍ ປວິສິຕຸວາ ມານນິຄຸຄຫາຍ ອຸໂປສຖໍ ສມາທາຍ ກຍຸຖຕຸຖຣິກາຍ ນິສິນຸໂນ ມຫາຄາໂຕ ກຸລປຸຕຸໂຕ ມານໍ ນິຄຸຄເຫຕຸວາ ກສິຕໍ ວທຸເຒຕຸວາ ອກິຄຸຄາ ຈ ສມາປຕຸຕິໂຍ ຈ ນິພຸພຕຸເຕຕຸວາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຈງກມນໂກຍິຍໍ ປາສາຕຜລເກ ນິສີທິ។ ອຖ ນໍ ກໂປຕາທໂຍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທີສຸ។ ມຫາສຕຸໂຕ ກໂປຕໍ ປຸຈຸລີ "ຕຸວໍ ອຄຸເລສຸ ທິວເສສຸ ນ ອິມາຍ ເວລາຍ ອາຄຈຸລສີ, ໂຄຈຣໍ ປຣິເຍສສີ, ກີ ນຸ ໂຂ ອຊຸຊ ອຸໂປສຖິໂກ ຊາໂຕສີ"ຕິ? "ອາມ ກນຸເຕ"ຕິ។ ອຖ ນໍ "ເກນ ກາຣເຕນາ"ຕິ ປຸຈຸລນຸໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໗។

"ອປຸໂປສຸສຸກຸໂກ ທານີ ຕຸວໍ ກໂປຕ, ວິຫງຄມ ນ ຕວ ໂກຊນຕຸໂຖ;

ຊຸທໍ ປີປາສໍ ອຣິວາສຍນ຺ໂຕ, ກສ຺ມາ ກວໍໂປ໌ສຖິໂກ ກໂປ໌ຕາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ໂປ໌ສ຺ສຸກ຺ໂກຕິ ນິຣາລໂຍ. ນ ຕວ ໂກຊນຕ຺ໂຖຕິ ກີ ອຊ຺ຊ ຕວ ໂກຊເນນ ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກໂປ໌ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໘.

‘‘ອຫໍ ປຸເຣ ຄິທ຺ຘິຄໂຕ ກໂປ໌ຕິຍາ, ອສ຺ມີ ປ໌ເທສສ຺ມິມ຺ໂກ ຣມາມ;

ອຖຄ຺ຄທີ ສາກ຺ຕິໂກ ກໂປ໌ຕີ, ອກາມໂກ ຕາຍ ວິນາ ອໂຫສິ.

໑໘໙.

‘‘ນານາກວາ ວິປ຺ປໂຍເຄນ ຕສ຺ສາ, ມໂນມຍໍ ເວທນ ເວທຍາມິ;

ຕສ຺ມາ ອຫໍໂປ໌ສຖໍ ປາລຍາມິ, ຣາໂຄ ມມໍ ມາ ປຸນຣາຄມາສີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຣມາມາຕິ ອິມສ຺ມີ ກູມິກາເຄ ກາມຣຕິຍາ ຣມາມ. ສາກ຺ຕິໂກຕິ ເສນສກ຺ໂຕ.

ກໂປ໌ເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ອຸໂປ໌ສຖກມ຺ເມ ວຕ຺ຕິເຕ ມຫາສຕ຺ໂຕ ສປ຺ປໍາທິສ຺ ເອເກາກໍ ປຸຈ຺ຆິ. ເຕປີ ຍຖາກູຕໍ ພ຺ຍາກຣີສ຺ –

໑໙໐.

‘‘ອນຸຊ຺ຊຄາມິ ອຸຣຄາ ທຸຊິວ຺ຫ, ທາຄາວຸໂຜ ໂຜຣວິໂສສິ ສປ຺ປ;

ຊຸທໍ ປີປາສໍ ອຣິວາສຍນ຺ໂຕ, ກສ຺ມາ ກວໍໂປ໌ສຖິໂກ ນຸ ທີຆ.

໑໙໑.

‘‘ອຸສໂກ ອຫູ ພລວາ ຄາມິກສ຺ສ, ຈລກ຺ກກູ ວຕ຺ຕພລູປປ຺ນ຺ໂນ;

ໂສ ມໍ ອກ຺ກມີ ຕໍ ກຸປີໂຕ ອຫໍສີ, ທຸກ຺ຂາກິຕ຺ຕ຺ໂຕ ມຣຕໍ ອຸປ໌າຄາ.

໑໙໘.

‘‘ຕໂຕ ຊນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວານ ຄາມາ, ກນ຺ທິຕ຺ວາ ໂຣທິຕ຺ວາ ອປກ຺ກມີສ຺;

ຕສ຺ມາ ອຫໍໂປ໌ສຖໍ ປາລຍາມິ, ໂກໂຜ ມມໍ ມາ ປຸນຣາຄມາສີ.

໑໙໙.

‘‘ມຕານ ມໍສານິ ພຫູ ສຸສາເນ, ມນ຺ຸຸສຣູປີ ຕວ ໂກຊເນ ຕໍ;

ຂຸທໍ ປິປາສໍ ອນິວາສຍນ‍ໂຕ, ກສ‍ມາ ກວໍໂປ‍ສຖິໂກ ສິງຄາລ຺

໑໓໔຺

‘‘ປ‍ວິສິ ກຸຈ‍ឆិ ມຫ‍ໂຕ ຄຊ‍ສ‍ສ, ກຸຓເປ ຣ‍ໂຕ ຫຕ‍ຖິມໍເສສຸ ຄິທ‍ໂສ;

ອຸຕ‍ໂຫ ຈ ວາ‍ໂຕ ຕິຂິຓາ ຈ ຣສ‍ມິໂຍ, ເຕ ໂສສຍຸໍ ຕສ‍ສ ກຣິສມຄ‍ຄໍ຺

໑໓໕຺

‘‘ກິໂສ ຈ ປ‍ຓ‍ឌູ ຈ ອທໍ ກາທຸເຕ, ນ ເມ ອຫູ ນິກ‍ຂມນາຍ ມຄ‍ໂຄ;

ມຫາ ຈ ເມໂឃ ສຫສາ ປ‍ວສ‍ສິ, ໂສ ເຕມຍິ ຕສ‍ສ ກຣິສມຄ‍ຄໍ຺

໑໓໖຺

‘‘ຕ‍ໂຕ ອທໍ ນິກ‍ຂມິສໍ ກາທຸເຕ, ຈນ‍ໂທ ຍຖາ ຣາຫຸມຸຂາ ປ‍ມຸຕ‍ໂຕ;

ຕສ‍ມາ ອທໍໂປ‍ສຖໍ ປາລຍາມິ, ໂລໂກ ມມໍ ມາ ປຸນຣາຄມາສິ຺

໑໓໗຺

‘‘ວມ‍ມິກຖູປ‍ສ‍ມິ ກິປີລ‍លិກາມິ, ນິປ‍ໂປ‍ຖຍນ‍ໂຕ ຕຸວໍ ປຸເຣ ຈຣາສິ;

ຂຸທໍ ປິປາສໍ ອນິວາສຍນ‍ໂຕ, ກສ‍ມາ ກວໍໂປ‍ສຖິໂກ ນຸ ອຈ‍ឆ຺

໑໓໘຺

‘‘ສກໍ ນິເກຕໍ ອຕິທີລ‍ຍຍາໂນ, ອຕ‍ຣິຈ‍ឆຕາ ມລ‍លຄາມໍ ອຄຈ‍ឆិ;

ຕ‍ໂຕ ຊນາ ນິກ‍ຂມິຕ‍ວານ ຄາມາ, ໂກທຕ‍ឍເກນ ປຣິໂປ‍ຖຍີສຸ ມໍ຺

໑໓໙຺

‘ໂສ ກິນ‍ນສີໂສ ຣຸຫິຣມກ‍ຂິຕ‍ຄໂຄ, ປຈ‍ຈາຄມາສີ ສກໍ ນິເກຕໍ;

ຕສ‍ມາ ອທໍໂປ‍ສຖໍ ປາລຍາມິ, ອຕ‍ຣິຈ‍ឆຕາ ມາ ປຸນຣາຄມາສີ’’ຕິ຺

ຕຕ‍ຖ ອນຸຊ‍ຊຄາມິຕິອາທີຫີ ຕໍ ອາລປ‍ຕິ຺ ຈລກ‍ກກູຕີ ຈລມານກກ‍ໂສ຺ ທຸກ‍ຂາກິຕ‍ຕ‍ໂຕາຕິ ໂສ ອຸສໂກ ທຸກ‍ເຂນ ອກິຕ‍ຕ‍ໂຕ ອາຕ‍ໂຣ ຫຸຕ‍ວາ຺ ພຫູຕິ ພຫູນິ຺ ປ‍ວິສີຕິ ປາວິສີ຺ ຣສ‍ມິໂຍຕິ ສູຣິຍຣສ‍ມິໂຍ຺ ນິກ‍ຂມິສ‍ສນ‍ຕິ ນິກ‍ຂມີ຺ ກິປີລ‍លិການິຕິ ອຸປ‍ຈិກາໂຍ຺ ນິປ‍ໂປ‍ຖຍນ‍ໂຕຕິ ຂາທມາໂນ຺ ອຕິທີລ‍ຍຍາໂນຕິ ອຕິມຄ‍លນ‍ໂຕ ນິນ‍ທນ‍ໂຕ ຄຣຫນ‍ໂຕ຺ ໂກທຕ‍ឍເກນາຕິ ສນ‍ທຕ‍ឍເກຫີ ເຈວ ມຸຄ‍ຄເຣຫີ ຈ຺

ເອວໍ ເຕ ຈຕຸຕາໂຣປີ ອຕຸຕໂນ ອຸໂປສຖກມຸມໍ ວຕຸເຕຕຸວາ ອຸຍຸຄາຍ ມຫາສຕຸຕໍ ວນຸທິຕຸວາ ''ກນຸເຕ, ຕຸມຸເຫ ອຄຸເລສຸ ທີວເສສຸ ອິມາຍ ເວລາຍ ຜລາຜລຕຸຖາຍ ຄຈຸຉຖ, ອຊຸຊ ອຄນຸຕຸວາ ກສຸມາ ອຸໂປສຖິກຕຸຖາ''ຕິ ປຸຈຸຉນຸຕາ ຄາຖມາຫໍສຸ –

໑໔໐໚

''ຍໍ ໂນ ອປຸຈຸຉິຕຸຖ ຕຸວໍ ກທນຸເຕ, ສພຸເພວ ພຸຍາກຣິມຸຫ ຍຖາປຊານໍ;

ມຍມຸປິ ປຸຈຸຉາມ ຕຸວໍ ກທນຸເຕ, ກສຸມາ ກວໍໂປສຖິໂກ ນຸ ພຸຣຫຸເມ''ຕິ໚

ໂສປິ ເນສໍ ພຸຍາກາສິ –

໑໔໑໚

''ອນູປລິຕຸໂຕ ມມ ອສຸສມມຸຫິ, ປຈຸເຈກພຸທຸໂຘ ມຸຫຸຕຸຕໍ ນິສີທິ;

ໂສ ມໍ ອເວທີ ຄຕິມາຄຕິຄຸຈ, ນາມຄຸຈ ໂຄຕຸຕໍ ຈຣຕຄຸຈ ສພຸພໍ໚

໑໔໔໚

''ເອວມຸປຫໍ ນ ວນຸທິ ຕສຸສ ປາເທ, ນ ຈາປິ ນໍ ມານຄເຕນ ປຸຈຸຉິ;

ຕສຸມາ ອຫໍໂປສຖໍ ປາລຍາມິ, ມາໂນ ມມໍ ມາ ປຸນຣາຄມາສີ''ຕິ໚

ຕຕຸຖ ຍໍ ໂນຕິ ຍໍ ອຕຸຖໍ ຕຸວໍ ອມຸເຫ ອປຸຈຸຉິ໚ ຍຖາປຊານນຸຕິ ອຕຸຕໂນ ປຊານນນິຍາເມນ ຕໍ ມຍໍ ພຸຍາກຣິມຸຫ໚ ອນູປລິຕຸໂຕຕິ ສພຸພກິເລເສຫິ ອລິຕຸໂຕ໚ ໂສ ມໍ ອເວທີຕິ ໂສ ມມ ອິທານິ ຄນຸຕພຸພຍຸຖານຄຸຈ ຄຕຍຸຖານຄຸຈ ''ອນາຄເຕ ຕຸວໍ ເອວໍນາໂມ ພຸທຸໂຘ ກວິສຸສສິ ເອວໍໂຄຕຸໂຕ, ເອວຣູປໍ ເຕ ສີລຈຣຕໍ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ເອວໍ ນາມຄຸຈ ໂຄຕຸຕຄຸຈ ຈຣຕຄຸຈ ສພຸພໍ ມໍ ອເວທີ ຊານາເປສີ, ກເຖສີຕິ ອຕຸໂຖ໚ ເອວມຸປຫໍ ນ ວນຸທີຕິ ເອວໍ ກເຖນຸຕສຸສປີ ຕສຸສ ອຫໍ ອຕຸຕໂນ ມານໍ ນິສຸສາຍ ປາເທ ນ ວນຸທິນຸຕິ໚

ເອວໍ ມຫາສຕຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ອຸໂປສຖກາຣຕໍ ກເຖຕຸວາ ເຕ ໂອວທິຕຸວາ ອຸຍຸໂຢເຊຕຸວາ ປຕຸຕສາລໍ ປາວິສິ, ອິຕເຣປີ ຍຖາຍຸຖານານິ ອຄມໍສຸ໚ ມຫາສຕຸໂຕ ອປຣິຫີນຊຸຊາໂນ ພຸຣຫຸມໂລກປຣາຍໂຕ ອໂຫສິ, ອິຕເຣ ຈ ຕສຸໂສວາເທ ຖຕຸວາ ສຄຸຄປຣາຍຕາ ອເຫສຸໍ໚

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ''ເອວໍ ອຸປາສກາ, ອຸໂປສໂຖ ນາເມສ ໂປຣາຕາກປຕຸທິຕານໍ ວໍໂສ, ອຸປວສິຕພຸໂພ ອຸໂປສຖວາໂສ''ຕິ ວຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ກໂປໂຕ ອນຸຣຸທຸໂຘ ອໂຫສິ, ອຈຸໂຉ ກສຸສໂປ, ສີງຄາໂລ ໂມຄຸຄລຸລາໂນ, ສປຸໂປ ສາຣິປຸຕຸໂຕ, ຕາປໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນຸຕີ໚

ປຄຸຈຸໂປສຖຊາຕກວຕຸຕນາ ສຕຸຕມາ໚

[໔໙໑] ໘໚ ມຫາໂມຣຊາຕກວຕຸຕນາ

ສເຈຫິ ຕຸຍາຫໍ ຘນເຫຕຸ ຄາຫິໂຕຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ອຸກຸກຕຸຖິຕກິກຸຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໚ ຕຄຸຫິ ກິກຸຂຸໍ ສຕຸຖາ ''ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ ອຸກຸກຕຸຖິໂຕສີ''ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ''ສຈຸຈໍ, ກນຸເຕ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ກິກຸຂຸ ອຍໍ ນນຸທິຣາໂຄ ຕາທິສໍ ກີ ນາມ ນາ

ໂລເລສ຺ສຕິ, ນ ຫິ ສິເນຣຸອຸພ຺ພາຫນກວາໂຕ ສາມນ຺ເຕ ປຸຣາຓປຓ຺ຓສ຺ສ ລຊ຺ຊຕິ, ປຸພ຺ເພ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສສຕານິ ອນ຺ໂຕກິເລສສມຸທາຈາຣໍ ວາເຣຕ຺ວາ ວິຫຣນ຺ເຕ ວິສຸທ຺ທສຕ຺ເຕເປສ ອາໂລເລສິເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຈ຺ຈນ຺ຕປເທເສ ໂມຣສກຸຓິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ປຏິສນ຺ຘຶ ອຄ຺ຄເຫສິ. ຄພ຺ເພ ປຣິປາກຄເຕ ມາຕາ ໂຄຈຣພູມິຍໍ ອຓ຺ຑໍ ປາເຕຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ອຓ຺ຑຫຎ຺ຈ ນາມ ມາຕຸ ອໂຣຄພາເວ ສຕິ ອຎ຺ຎສ຺ມຶ ທີຆຊາຕິກາທິປຣິປນ຺ເຖ ຈ ອວິຊ຺ຊມາເນ ນ ນສ຺ສຕິ. ຕສ຺ມາ ຕໍ ອຓ຺ຑໍ ກຓິກາຣມກຸລໍ ວິຍ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓໍ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິຓຕກາເລ ອຕ຺ຕໂນ ຘມ຺ມຕາຍ ຠິຊ຺ຊິ, ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ໂມຣຈ຺ຉາໂປ ນິກ຺ຂມິ. ຕສ຺ສ ທ຺ເວ ອກ຺ຂີນິ ຊິຎ຺ຊຸກາຜລສທິສານິ, ຕຸຓ຺ຑໍ ປວາຬວຓ຺ຓໍ, ຕິສ຺ໂສ ຣຕ຺ຕຣາຊິໂຍ ຄີວໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປິຏ຺ຐິມຊ຺ເຊນ ອຄມໍສຸ. ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຠຓ຺ຑສກຏມຕ຺ຕສຣີໂຣ ອຠິຣູໂປ ອໂຫສິ. ຕໍ ສພ຺ເພ ນີລໂມຣາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ກຕ຺ວາ ປຣິວາຣຍຶສຸ.

ໂສ ເອກທິວສໍ ອຸທກໂສຓ຺ຑິຍໍ ປານີຍໍ ປິວນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຣູປສມ຺ປຕ຺ຕຶ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ “ອຫໍ ສພ຺ພໂມເຣຫິ ອຕິເຣກຣູປໂສໂຠ, ສຈາຫໍ ອິເມຫີ ສທ຺ຘຶ ມນຸສ຺ສປເຖ ວສິສ຺ສາມິ, ປຣິປນ຺ໂຖ ເມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ຫິມວນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໂກວ ຜາສຸກຏ຺ຐາເນ ວສິສ຺ສາມີ”ຕິ. ໂສ ຣຕ຺ຕິກາເລ ໂມເຣສຸ ປຏິສລ຺ລີເນສຸ ກຎ຺ຈິ ອຊານາເປຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕິສ຺ໂສ ປພ຺ພຕຣາຊິໂຍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ຈຕຸຕ຺ຖາຍ ປພ຺ພຕຣາຊິຍາ ເອກສ຺ມຶ ອຣຎ຺ເຎ ປທຸມສຎ຺ຉນ຺ໂນ ຊາຕສ຺ສໂຣ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ອວິທູເຣ ເອກໍ ປພ຺ພຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຐິໂຕ ມຫານິຄ຺ໂຣຘຣຸກ຺ໂຂ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ສາຂາຍ ນິລີຍິ. ຕສ຺ສ ປນ ປພ຺ພຕສ຺ສ ເວມຊ຺ເຊ ມນາປາ ຄຸຫາ ອຕ຺ຖິ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ວສິຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ປມຸເຂ ປພ຺ພຕຕເລ ນິລີຍິ. ຕໍ ປນ ຐານໍ ເນວ ເຫຏ຺ຐາຠາເຄນ ອຠິຣຸຫິຕຸໍ, ນ ອຸປຣິຠາເຄນ ໂອຕຣິຕຸໍ ສກ຺ກາ, ພິຬາລທີຆຊາຕິກມນຸສ຺ສຠເຍຫິ ວິມຸຕ຺ຕໍ. ໂສ “ອິທໍ ເມ ຜາສຸກຏ຺ຐານ”ນ຺ຕິ ຕໍ ທິວສໍ ຕຕ຺ເຖວ ວສິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ປພ຺ພຕຄຸຫາໂຕ ອຸຏ຺ຐາຍ ປພ຺ພຕມຕ຺ຖເກ ປຸຣຕ຺ຖາຠິມຸໂຂ ນິສິນ຺ໂນ ອຸເທນ຺ຕໍ ສູຣິຍມຓ຺ຑລໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ທິວາຣກ຺ຂາວຣຓຕ຺ຖາຍ “ອຸເທຕຍໍ ຈກ຺ຂຸມາ ເອກຣາຊາ”ຕິ ປຣິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ໂຄຈຣພູມິຍໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສາຍໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຕມຕ຺ຖເກ ປຈ຺ຈາຠິມຸໂຂ ນິສິນ຺ໂນ ອຕ຺ຖງ຺ຄຕໍ ສູຣິຍມຓ຺ຑລໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຣຕ຺ຕິຣກ຺ຂາວຣຓຕ຺ຖາຍ “ອເປຕຍໍ ຈກ຺ຂຸມາ ເອກຣາຊາ”ຕິ ປຣິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ເອເຕນຸປາເຍນ ວສຕິ.

ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ເອໂກ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ໂຕ ອຣຎ຺ເຎ ວິຈຣນ຺ໂຕ ປພ຺ພຕມຕ຺ຖເກ ນິສິນ຺ນໍ ໂມຣໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິເວສນໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຣຓາສນ຺ນກາເລ ປຸຕ຺ຕໍ ອາຫ – “ຕາຕ, ຈຕຸຕ຺ຖາຍ ປພ຺ພຕຣາຊິຍາ ອຣຎ຺ເຎ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ໂມໂຣ ອຕ຺ຖິ, ສເຈ ຣາຊາ ປຸຈ຺ຉຕິ, ອາຈິກ຺ເຂຍ຺ຍາສີ”ຕິ. ອເຖກສ຺ມຶ ທິວເສ ພາຣາຓສິຣຎ຺ໂຎ ເຂມາ ນາມ ອຄ຺ຄມເຫສີ ປຈ຺ຈູສກາເລ ສຸປິນໍ ປສ຺ສິ. ເອວຣູໂປ ສຸປິໂນ ອໂຫສິ – “ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ໂມໂຣ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ, ສາ ສາຘຸກາຣໍ ທຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓາຕິ, ໂມໂຣ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍ ປກ຺ກາມີ”ຕິ. ສາ “ໂມຣຣາຊາ ຄຈ຺ຉຕິ, ຄຓ຺ຫຖ ນ”ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕີເຍວ ປພຸຊ຺ຌິ, ປພຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຈ ປນ ສຸປິນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ “ສຸປິໂນຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຣາຊາ ນ ອາທຣໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ‘ໂທຫໂຬ ເມ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ກຣິສ຺ສຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂທຫຬິນີ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິ. ອຖ ນໍ ຣາຊາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ “ຠທ຺ເທ, ກິໍ ເຕ ອຜາສຸກ”ນ຺ຕິ. “ໂທຫໂຬ ເມ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ”ຕິ. “ກິໍ ອິຈ຺ຉສິ ຠທ຺ເທ”ຕິ? “ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓສ຺ສ ໂມຣສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ໂສຕຸໍ ເທວາ”ຕິ. “ຠທ຺ເທ, ກຸໂຕ ເອວຣູປໍ ໂມຣໍ ລຈ຺ຉາມີ”ຕິ? “ເທວ, ສເຈ ນ ລຠາມິ, ຊີວິຕໍ ເມ ນຕ຺ຖີ”ຕິ. “ຠທ຺ເທ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ສເຈ ກຕ຺ຖຈິ ອຕ຺ຖິ, ລຠິສ຺ສສີ”ຕິ ຣາຊາ ນໍ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊາສເນ ນິສິນ຺ໂນ ອມຈ຺ເຈ ປຸຈ຺ຉິ “ອມ຺ໂຠ, ເທວີ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓສ຺ສ ໂມຣສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ໂສຕຸກາມາ, ໂມຣາ ນາມ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓາ ໂຫນ຺ຕີ”ຕິ? “ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຊານິສ຺ສນ຺ຕິ ເທວາ”ຕິ.

ຣາຊາ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວມາຫໍສຸ “ມຫາຣາຊ ຊລເຊສຸ ມຈ຺ຉກຈ຺ຉປກກ຺ກຏກາ, ຖລເຊສຸ ມິຄາ ຫໍສາ ໂມຣາ ຕິຕ຺ຕິຣາ ເອເຕ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາ ຈ ມນຸສ຺ສາ ຈ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອມ຺ຫາກໍ ລກ຺ຂຓມນ຺ເຕສຸ ອາຄຕ”ນ຺ຕິ. ຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ວິຊິເຕ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ເຕ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ “ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ໂມໂຣ ໂວ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ເສສາ “ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ”ຕິ ອາຫໍສຸ. ຍສ຺ສ ປນ ປິຕຣາ ອາຈິກ຺ຂິຕໍ, ໂສ ອາຫ – “ມຍາປິ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ, ປິຕາ ປນ ເມ ‘ອສຸກຏ຺ຐາເນ ນາມ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ໂມໂຣ ອຕ຺ຖີ’ຕິ ກເຖສີ”ຕິ. ອຖ ນໍ ຣາຊາ “ສມ຺ມ, ມຍ຺ຫຎ຺ຈ ເທວິຍາ ຈ ຊີວິຕໍ ທິນ຺ນໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອາເນຫີ”ຕິ ພຫຸໍ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ. ໂສ ປຸຕ຺ຕທາຣສ຺ສ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ປາເສ ໂອຑ຺ເຑຕ຺ວາ “ອຊ຺ຊ ພຊ຺ຌິສ຺ສຕິ, ອຊ຺ຊ ພຊ຺ຌິສ຺ສຕີ”ຕິ ອພຊ຺ຌິຕ຺ວາວ ມໂຕ, ເທວີປິ ປຕ຺ຖນໍ ອລຠນ຺ຕີ ມຕາ. ຣາຊາ “ຕໍ ໂມຣໍ ນິສ຺ສາຍ ປິຍຠຣິຍາ ເມ ມຕາ”ຕິ ກຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ໂກຘວສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ “ຫິມວນ຺ເຕ ຈຕຸຕ຺ຖາຍ ປພ຺ພຕຣາຊິຍາ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ໂມໂຣ ຈຣຕິ, ຕສ຺ສ ມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ອຊຣາ ອມຣາ ໂຫນ຺ຕີ”ຕິ ສຸວຓ຺ຓປຏ຺ເຏ ລິຂາເປຕ຺ວາ ຕໍ ປຏ຺ຏໍ ສາຣມຎ຺

ຊູສາຍໍ ຖເປຕ຺ວາ ກາລມກາສີ.

ອຖ ອລ຺ໂລ ຣາຊາ ອໂຫສີ. ໂສ ສຸວຕ຺ຕປຜ຺ເຜ ອກ຺ຂຣານິ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຊໂຣ ອມໂຣ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕສ຺ສ ຄໜຕຕ຺ຖາຍ ເອກໍ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ຕໍ ເປເສສີ. ໂສປິ ຕຕ຺ເຖວ ມໂຕ. ເອວໍ ຉ ຣາຊປຣິວຜ຺ຜາ ຄຕາ, ຉ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ຕາ ທີມວນ຺ເຕເຍວ ມຕາ. ສຕ຺ຕເມນ ປນ ຣລ຺ຍາ ເປສີໂຕ ສຕ຺ຕໂມ ລຸທ຺ໂທ ‘‘ອຊ຺ຊ ອຊ຺ເຊວາ’’ຕິ ສຕ຺ຕ ສໍວຈ຺ຉຣານິ ພຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສີ ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ສ ໂມຣຣາຊສ຺ສ ປາເທ ປາສສ຺ສ ອສລ຺ຈຣຕາການຕ’’ນ຺ຕິ? ອຖ ນໍ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ໜນ຺ໂຕ ສາຍໍປາຕໍ ປຣິຕ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ອລ຺ໂລ ໂມໂຣ ນຕ຺ຖິ, ອິມິນາ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິນາ ກວິຕພ຺ພໍ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍານຸກາເວນ ເຈວ ປຣິຕ຺ຕານຸກາເວນ ຈສ຺ສ ປາໂທ ປາເສ ນ ພຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ນຍໂຕ ປຣິຄ຺ຄເໜຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕຊນປທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ໂມຣີ ພນ຺ຜິຕ຺ວາ ຍຖາ ສາ ອຈ຺ຉຣາຍ ປໜຜາຍ ວສ຺ສຕິ, ປາຕິມ຺ໜີ ປໜເຜ ນຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ ສິກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຜິສຕ຺ຕສ຺ສ ປຣິຕ຺ຕກຣຕໂຕ ປຸເຣຕຣ ເມວ ປາສໍ ໂອທ຺ເທຕ຺ວາ ອຈ຺ຉຣໍ ປໜຣິຕ຺ວາ ໂມຣີ ວສ຺ສາເປສີ. ໂມໂຣ ຕສ຺ສາ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ, ຕາວເທວສ຺ສ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສສຕານິ ສນ຺ນິສິນ຺ນກິເລໂສ ຜຕໍ ກຣິຕ຺ວາ ທຕ຺ເໜນ ປໜຍາສີວິໂສ ວິຍ ອຸຜ຺ຖທີ. ໂສ ກິເລສາຕຸໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິຕ຺ຕໍ ກາຕຸໍ ອສກ຺ກຸຕ຺ຕິວາວ ເວເຄນ ຕສ຺ສາ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປາເສ ປາທໍ ປເວເສນ຺ໂຕເຍວ ອາກາສາ ໂອຕຣີ. ສຕ຺ຕ ວສ຺ສສຕານິ ອສລ຺ຈຣຕາກ ປາໂສ ຕງຂຕລ຺ເລວ ສລ຺ຈຣິຕ຺ວາ ປາທໍ ພນ຺ຜີ.

ອຖ ນໍ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ໂຕ ຍຜ຺ຖິອຄ຺ເຄ ໂອລມ຺ພນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສີ ‘‘ອິມໍ ໂມຣຣາຊໍ ຉ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ຕາ ພນ຺ຜິຕ຺ວາ ນາສກ຺ຂິສ຺ສຸ, ອໜມ຺ປິ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ນາສກ຺ຂິ, ອຊ຺ຊ ປເນສ ອິມໍ ໂມຣີ ນິສ຺ສາຍ ກິເລສາຕຸໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິຕ຺ຕໍ ກາຕຸໍ ອສກ຺ກຸຕ຺ຕິວາ ອາຄມ຺ມ ປາເສ ພທ຺ໂຜ ເໜຜ຺ຖາສີສໂກ ໂອລມ຺ພຕິ, ເອວຣູໂປ ເມ ສີລວາ ກິລມິໂຕ, ເອວຣູປໍ ຣລ຺ໂລ ປຕ຺ຕາການຕ຺ຖາຍ ເນຕຸໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ, ກິ ເມ ຣລ຺ຍາ ທິນ຺ເນນ ສກ຺ກາເຣນ, ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ. ປຸນ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ນາຄພໂລ ຖາມສມ຺ປນ຺ໂນ ມຍິ ອຸປສງກມນ຺ເຕ ‘ເອສ ມໍ ມາເຣຕຸໍ ອາຄຈ຺ຉຕີ’ຕິ ມຣຕາກຍຕຊ຺ຊິໂຕ ຜນ຺ທມາໂນ ປາທໍ ວາ ປກ຺ຂໍ ວາ ກິນ຺ເທຍ຺ຍ, ອນຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ປນ ປຜິຈ຺ຉນ຺ເນ ຖຕ຺ວາ ຂຸຣປ຺ເປນສ຺ສ ປາສໍ ຉິນ຺ທິສ຺ສາມິ, ຕໂຕ ສຍເມວ ຍຖາຣຸຈິຍາ ຄມິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ໂສ ປຜິຈ຺ຉນ຺ເນ ຖຕ຺ວາ ຘນຸໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຂຸຣປ຺ປໍ ສນ຺ນຍ຺ຫິຕ຺ວາ ອາກຜ຺ຜີ. ໂມໂຣປິ ‘‘ອຍໍ ລຸທ຺ທໂກ ມໍ ກິເລສາຕຸຣໍ ກຕ຺ວາ ພທ຺ຘກາວໍ ຌຕ຺ວາ ນິຣາສງໂກ ອາຄຈ຺ຉິສ຺ສຕິ, ກຫໍ ນຸ ໂຂ ໂສ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິໂລເກຕ຺ວາ ຘນຸໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຖິຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ມາເຣຕ຺ວາ ມໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕຸກາໂມ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ມລ຺ລມາໂນ ມຣຕາກຍຕຊ຺ຊິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຊີວິຕໍ ຍາຈນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາໜ –

໑໔໓.

‘‘ສເຈ ຫິ ຕ຺ຍາໜໍ ຘນເໜຕຸ ຄາຫິໂຕ, ມາ ມໍ ວຘີ ຊີວຄາໜໍ ຄເໜຕ຺ວາ;

ຣລ຺ໂລ ຈ ມໍ ສມ຺ມ ອຸປນ຺ຕິກໍ ເນຫິ, ມລ຺ເລ ຘນໍ ລຈ຺ຉສິນປ຺ປຣູປ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສເຈ ຫິ ຕ຺ຍາໜນ຺ຕິ ສເຈ ຫິ ເຕ ອໜໍ. ອຸປນ຺ຕິກໍ ເນຫີຕິ ອຸປສນ຺ຕິກໍ ເນຫິ. ລຈ຺ຉສິນປ຺ປຣູປນ຺ຕິ ລຈ຺ຉສິ ອນປ຺ປກຣູປໍ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ໂມຣຣາຊາ, ‘ອຍໍ ມໍ ວິຊ຺ຊິຕຸກາມຕາຍ ຂຸຣປ຺ປໍ ສນ຺ນຍ຺ຫີ’ຕິ ມລ຺ລຕິ, ອສ຺ສາເສສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ. ໂສ ອສ຺ສາເສນ຺ໂຕ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາໜ –

໑໔໔.

‘‘ນ ເມ ອຍໍ ຕຸຍ຺ໜ ວຘາຍ ອຊ຺ຊ, ສມາຫິໂຕ ຈາປຘຸເຣ ຂຸຣປ຺ໂປ;

ປາສລ຺ຈ ຕ຺ຍາໜໍ ອຘິປາຕຍິສ຺ສໍ, ຍຖາສຸຂໍ ຄຈ຺ຉຕຸ ໂມຣຣາຊາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຘິປາຕຍິສ຺ສນ຺ຕິ ຉິນ຺ທຍິສ຺ສໍ.

ຕໂຕ ໂມຣຣາຊາ ທ໌ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໔။

‘‘ຍໍ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ມມານຸພນ຺ສິ, ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ຊຸປ຺ປີປ໌າສໍ ສຫນ຺ໂຕ;

ອຖ ກິສ຺ສ ມໍ ປາສວສູປ໌ນີຕໍ, ປ໌ມຸຕ຺ຕເວ ອິຈ຺ຉສິ ພນ຺ຘນສ຺ມາ။

໑໘໕။

‘‘ປາຓາຕິປາຕາ ວິຣໂຕ ນຸສຊ຺ຊ, ອກາຍໍ ນຸ ເຕ ສພ຺ພກູເຕສຸ ທິນ຺ນໍ;

ຍໍ ມໍ ຕຸວໍ ປາສວສູປ໌ນີຕໍ, ປ໌ມຸຕ຺ຕເວ ອິຈ຺ຉສິ ພນ຺ຘນສ຺ມາ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ຍນ຺ຕິ ຍສ຺ມາ ມໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຕຸວໍ ອນຸພນ຺ສິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ປ຺ຸຈ຺ຉາມິ, ອຖ ກິສ຺ສ ມໍ ປາສວສໍ ອຸປ໌ນີຕໍ ພນ຺ຘນສ຺ມາ ປໂມເຈຕຸໍ ອິຈ຺ຉສີຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ວິຣໂຕ ນຸສຊ຺ຊາຕິ ວິຣໂຕ ນຸສິ ອຊ຺ຊ။ ສພ຺ພກູເຕສູຕິ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ။

ອິໂຕ ປຣໍ –

໑໘໖။

‘‘ປາຓາຕິປາຕາ ວິຣຕສ຺ສ ພ຺ຣູຫິ, ອກາຍຄ຺ຈ ໂຍ ສພ຺ພກູເຕສຸ ເທຕິ;

ປ຺ຸຈ຺ຉາມິ ຕໍ ໂມຣຣາເຊຕມຕ຺ຖໍ, ອິໂຕ ຈຸໂຕ ກີ ລກເຕ ສຸຂໍ ໂສ။

໑໘໗။

‘‘ປາຓາຕິປາຕາ ວິຣຕສ຺ສ ພ຺ຣູມິ, ອກາຍຄ຺ຈ ໂຍ ສພ຺ພກູເຕສຸ ເທຕິ;

ທິຎ຺ເຖວ ຘມ຺ເມ ລກເຕ ປ໌ສໍສໍ, ສຄ຺ຄຄ຺ຈ ໂສ ຍາຕິ ສຣີຣເກທາ။

໑໘໘။

‘‘ນ ສນ຺ຕິ ເທວາ ອິຕິ ອາຫຸ ເອເກ, ອິເຘວ ຊີໂວ ວິກວໍ ອຸເປຕິ;

ຕຖາ ຜລໍ ສຸກຕທຸກ຺ກຕານໍ, ທຕ຺ຕຸປ໌ຄ຺ຄຕ຺ຕຄ຺ຈ ວທນ຺ຕິ ທານໍ;

ເຕສໍ ວໂຈ ອຣຫຕໍ ສທ຺ທຫາໂນ, ຕສ຺ມາ ອຫໍ ສກ຺ເຓ ພາຘຍາມິ’’ຕິ။ –

ອິມາ ອຸຕ຺ຕານສມ຺ພນ຺ຘຄາຖາ ປາລຸອິນເຍນ ເວທິຕພ຺ພາ။

ຕຕ຺ຖ ອິຕິ ອາຫຸ ເອເກຕິ ເອກຈ຺ເຈ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ເອວໍ ກເຖນ຺ຕິ။ ເຕສໍ ວໂຈ ອຣຫຕໍ ສທ຺ທຫາໂນຕິ ຕສ຺ສ ກິຣ ກຸລູປກາ ອຸຈ຺ເຉທວາທິໂນ ນຄ຺ຄສມຓກາ။ ເຕ ຕໍ ປຈ຺ເຈກໂພຘິສາຕສ຺ສ ອຸປ໌ນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ນມ຺ປີ ສຕ຺ຕໍ ອຸຈ຺ເຉທວາທໍ ຄຕ຺ຫາເປສຸໍ။ ໂສ

ເຕຫິ ສົສຕຸເຄນ ‘‘ກຸສລາກຸສລໍ ນຕຸຖີ’’ຕິ ຄເຫຕຸວາ ສກຸເຕ ນາເຣຕິ។ ເອວໍ ມຫາສາວຊຊາ ເອສາ ອສປຸປຸຣິສເສວນາ ນາມ។ ເຕ ເຍວ ອຍໍ ‘‘ອຣຫນຸໂຕ’’ຕິ ມລຸລມາໂນ ເອວມາຫ។

ຕໍ ສຸຕຸວາ ມຫາສຕຸໂຕ ‘‘ຕສຸເສວ ປຣໂລກສຸສ ອຕຸຖິກາວໍ ກເຖສຸສາມີ’’ຕິ ປາສຍຜຸຄິຍໍ ອໂຊສີໂຣ ໂອລມຸພມາໂນວ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໕໐។

‘‘ຈນຸໂທ ຈ ສຸຣິໂຍ ຈ ອຸໂກ ສຸທສຸສນາ, ຄຈຸຉນຸຕິ ໂອກາສຍມນຸຕລິກຸເຂ;

ອິມສຸສ ໂລກສຸສ ປຣສຸສ ວາ ເຕ, ກຖໍ ນຸ ເຕ ອາຫຸ ມນຸສຸສໂລເກ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ອິມສຸສາຕິ ກີ ນຸ ເຕ ອິມສຸສ ໂລກສຸສ ສນຸຕິ, ອຸທາຫຸ ປຣໂລກສຸສາຕິ។ ກຸມຸມຕຸເຖ ວາ ເອຕໍ ສາມິວຈນໍ។ ກຖໍ ນຸ ເຕຕິ ເອເຕສຸ ວິມາເນສຸ ຈນຸທິມສູຣິຍເທວປຸຕຸເຕ ກຖໍ ນຸ ກເຖນຸຕິ, ກີ ອຕຸຖີຕິ ກເຖນຸຕິ, ອຸທາຫຸ ນຕຸຖີຕິ, ກີ ວາ ເທວາ, ອຸທາຫຸ ມນຸສຸສາຕິ?

ລຸທຸທປຸຕຸໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໕໑។

‘‘ຈນຸໂທ ຈ ສຸຣິໂຍ ຈ ອຸໂກ ສຸທສຸສນາ, ຄຈຸຉນຸຕິ ໂອກາສຍມນຸຕລິກຸເຂ;

ປຣສຸສ ໂລກສຸສ ນ ເຕ ອິມສຸສ, ເທວາຕິ ເຕ ອາຫຸ ມນຸສຸສໂລເກ’’ຕິ។

ອຖ ນໍ ມຫາສຕຸໂຕ ອາຫ –

໑໕໔។

‘‘ເອຕຸເຖວ ເຕ ນິຫຕາ ຫີນວາທາ, ອເຫຕຸກາ ເຍ ນ ວທນຸຕິ ກມຸມໍ;

ຕຖາ ຜລໍ ສຸກຕທຸກຸກຕານໍ, ທຕຸຕຸປລຸລຕຸຕໍ ເຍ ຈ ວທນຸຕິ ທານ’’ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ເອຕຸເຖວ ເຕ ນິຫຕາ ຫີນວາທາຕິ ສເຈ ຈນຸທິມສູຣິຍາ ເທວໂລເກ ຄິຕາ, ນ ມນຸສຸສໂລເກ, ສເຈ ຈ ເຕ ເທວາ, ນ ມນຸສຸສາ, ເອຕຸເຖວ ເອຕຸຕເກ ພຸຍາກຣເຕ ເຕ ຕວ ກຸລູປກາ ຫີນວາທາ ນິຫຕາ ໂຫນຸຕິ។ ອເຫຕຸກາ ‘‘ວິສຸທຸຊິຍາ ວາ ສໍກິເລສສຸສ ວາ ເຫຕຸກູຕໍ ກມຸມໍ ນຕຸຖີ’’ຕິ ເອວໍວາທາ។ ທຕຸຕຸປລຸລຕຸຕນຸຕິ ເຍ ຈ ທານໍ ‘‘ພາລເກຫິ ປລຸລຕຸຕ’’ນຸຕິ ວທນຸຕິ។

ໂສ ມຫາສຕຸເຕ ກເຖນຸເຕ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ຄາຖາທຸວຍມາຫ –

໑໕໓។

‘‘ອທຸຊາ ຫິ ສຈຸຈໍ ວຈນໍ ຕເວທໍ, ກຖລຸຫິ ທານໍ ອຜລໍ ກເວຍຸຍ;

ຕຖາ ຜລໍ ສຸກຕທຸກຸກຕານໍ, ທຕຸຕຸປລຸລຕຸຕລຸຈ ກຖໍ ກເວຍຸຍ។

၁၈၄။

‘‘ကထံကရေ ကိံ့တိကရေ ကိမာစရံ, ကိံ သေဝမာနော ကေန တပေါ့ဂုဏေန;

ဝဂ္ဂါဟိ မေ မြဒ္ဒနာဇေတမတ္ထံ, ယထာ ဝဟံ နော် နိရယံ ပတေယျ’’န္တိ။

တတ္ထ ဟတ္တုပ်လ္လတ္တလ္လုစာတိ ဟာနလ္လ ဟတ္တုပ်လ္လတ္တံ နာမ ကထံ ကဝေယျာတိ ဝတ္တော။ ကထံကရေတိ ကတရကမ္မံ ကရေန္တော။ ကိံ့တိကရေတိ ကေန ကာရဏေန ကရေန္တော ဝဟံ နိရယံ န ဂစ္ဆေယျံ။ ဣတရာနိ တဿေဝ ဝေဝစနာနိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ‘‘သစာဟံ ဣမံ ပဉှံ န ကထေဿာမိ, မနုဿလောကော တုစ္ဆော ဝိယ ကတော ဘဝိဿတိ, တထေဝဿ ဆမ္မိကာနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဝတ္ထိကာဝံ ကထေဿာမိ’’တိ စိန္တေတွာ ဒွေ ဂါထာ ဝဘာသိ –

၁၈၄။

‘‘ယေ ကေစိ ဝတ္ထိ သမဏာ ပထဗျာ, ကာသာယဝတ္ထာ ဝနဂါရိယာ တေ;

ပါတော ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ ကာလေ, ဝိကာလစရိယာ ဝိရတာ ဟိ သန္တော။

၁၈၆။

‘‘တေ တတ္ထ ကာလေနုပသင်္ကမိတွာ, ပုစ္ဆာဟိ ယံ တေ မနသော ပိယံ သိယာ;

တေ တေ ပဝက္ခန္တိ ယထာပဇာနံ, ဣမဿ လောကဿ ပရဿ စတ္ထ’’န္တိ။

တတ္ထ သန္တောတိ သန္တပါပါ ပဏ္ဍိတာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ။ ယထာပဇာနန္တိ တေ တုမှံ ဝတ္တနော ပဇာနနနိယာမေန ဝက္ခန္တိ, ကၡ ခံ တေ ဓိန္ဒိတွာ ကထေဿန္တိ။ ဣမဿ လောကဿ ပရဿ စတ္ထန္တိ ဣမိနာ နာမ ကမ္မေန မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ, ဣမိနာ ဒေဝလောကေ, ဣမိနာ နိရယာဒိသူတိ ဧဝံ ဣမဿ စ ပရဿ စ လောကဿ ဝတ္ထံ ဝာစိက္ခိဿန္တိ, တေ ပုစ္ဆာတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ နိရယဘယေန တဇ္ဇေသိ။ သော ပန ပူရိတပါရမီ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တော သူရိယရသ္မိသမ္ဖဿံ ဝဲလောကေတွာ ဂိတံ ပရိဏတပဒုမံ ဝိယ ပရိပါကဂတဉာဏော ဝိစရတိ။ သော တဿ ဆမ္မကထံ သုဏန္တော ဂိတပဒေသေဝ ဂိတော သင်္ခါရေ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ တိ လက္ခဏံ သမ္မသန္တော ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ တဿ ပဋိဝေဓေ စ မဟာသတ္တဿ ပါသတော မောက္ခေ စ ဧကက္ခဏေယေဝ ဝဟောသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ သဗ္ဗကိလေသေ ပဟာလေတွာ ဂဝပရိယန္တေ ဂိတော ဥဒာနံ ဥဒာနေန္တော ဂါထမာဟ –

၁၈၇။

‘‘တဇံဝ ဇိဏ္ဏံ ဥရဂေါ ပုရာဏံ, ပဏ္ဍုပလာသံ ဟရိတော ဒုမောဝ;

ဧသပ္ပဟီနော မမ လုဒ္ဒကာဝေါ, ဇဟာမဟံ လုဒ္ဒကဘာဝမဇ္ဇာ’’တိ။

တဿတ္ထော – ယထာ ဇိဏ္ဏံ ပုရာဏံ တဇံ ဥရဂေါ ဇဟတိ, ယထာ စ ဟရိတော သမ္ပဇ္ဇမာနပလ္လတ္တော ဒုမော ကတ္ထစိ ဂိတံ ပဏ္ဍုပလာ သံ ဇဟတိ, ဧဝံ ဝဟမ္ပိ ဝဇ္ဇ လုဒ္ဒကာဝံ ဒာရုဏာဝံ ဇဟိတွာ ဂိတော, သော ဟာနိ ဧသ ပဟီနော မမ လုဒ္ဒကာဝေါ, သာဓု ဝတ ဇ ဟာမဟံ လုဒ္ဒကဘာဝမဇ္ဇာတိ။ ဇဟာမဟန္တိ ပဇဟိံ ဝဟန္တိ ဝတ္တော။

ໂສ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ຕາວ ສພ຺ພກິເລສພນ຺ເທເນຫິ ມຸຕ຺ໂຕ, ນິເວສເນ ປນ ເມ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ຖປິຕາ ພຫູ ສກຸຕາ ອຕ຺ຖິ, ເຕ ກາຍ ໂມເຈສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຈິ – ‘‘ໂມຣຣາຊ, ນິເວສເນ ເມ ພຫູ ສກຸຕາ ພທ຺ຊາ ອຕ຺ຖິ, ເຕ ກາຍ ໂມເຈສ຺ສາມີ’’ຕິ? ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂທປິ ສພ຺ພຄ຺ຄຸໂພທິສຕ຺ຕານຄ຺ເລວ ອຸປາຍປຣິຄ຺ຄຫລາຕໍ ມຫນ຺ຕຕຣໍ ໂຫຕິ, ເຕນ ນໍ ອາຫ ‘‘ຍໍ ໂວ ມຄ຺ເຄນ ກິເລເສ ຂຕ຺ເທຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກໂພທິລາຕໍ ປຕິວິທ຺ທໍ, ຕໍ ອາຣພ຺ກ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກໂຣຖ, ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ພນ຺ທນຄ ໂຕ ສຕ຺ໂຕ ນາມ ນ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ។ ໂສ ໂພທິສຕ຺ເຕນ ທິນ຺ນນຍທ຺ວາເຣ ຖຕ຺ວາ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໘໗។

‘‘ເຍ ຈາປິ ເມ ສກຸຕາ ອຕ຺ຖິ ພທ຺ຊາ, ສຕານິເນການິ ນິເວສນສ຺ມີ;

ເຕສມ຺ປຫໍ ຊີວິຕມຊ຺ຊ ທມ຺ມິ, ໂມກ຺ຂຄ຺ຈ ເຕ ປຕ຺ຕາ ສກໍ ນິເກຕ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ໂມກ຺ຂຄ຺ຈ ເຕ ປຕ຺ຕາຕິ ສ຺ວາຫໍ ໂມກ຺ຂໍ ປຕ຺ໂຕ ປຈ຺ເຈກໂພທິລາຕໍ ປຕິວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຖິໂຕ, ເຕ ສຕ຺ເຕ ຊີວິຕທາເນນ ອນຸກມ຺ປາມິ, ເອເຕນ ສຈ຺ເຈນ។ ສກໍ ນິເກຕນ຺ຕິ ສພ຺ເພປິ ເຕ ສຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຄ຺ຖານໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕູຕິ ວທຕິ។

ອຖ຺ສ຺ສ ສຈ຺ຈກິຣິຍາສມກາລເມວ ສພ຺ເພ ພນ຺ທນາ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຕຸຄ຺ຖິຣວໍ ຣວນ຺ຕາ ສກຄ຺ຖານເມວ ອຄມິສ຺។ ຕສ຺ມິ ຂເຕ ເຕສໍ ເຕສໍ ເຄເຫສ຺ ພິລ຺ອາເລ ອາທີ ກຕ຺ວາ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ພນ຺ທນຄໂຕ ສຕ຺ໂຕ ນາມ ນາໂຫສີ។ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂສ ຫຕ຺ຖໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສີສໍ ປຣາມສີ។ ຕາວເທວ ຄິຫີລິງ຺ຄໍ ອນ຺ຕຣທາຍີ, ປພ຺ພຊິຕລິງ຺ຄໍ ປາຕຸຣໂຫສີ។ ໂສ ສຄ຺ຖິວສ຺ສິກຕ຺ເຖໂຣ ວິຍ ອາກປ຺ປສມ຺ປນ຺ໂນ ອຄ຺ຖປຣິກ຺ຂາຣທໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວເມວ ມມ ປຕິຄ຺ຖາ ອໂຫສີ’’ຕິ ໂມຣຣາຊສ຺ສ ອຄ຺ຊລີ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ອາກາເສ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ນນ຺ທມູລກປພ຺ການຣໍ ອຄມາສີ។ ໂມຣຣາຊາປິ ຍຄ຺ຖິອຄ຺ຄໂຕ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຄ຺ຖານໍ ຄໂຕ។ ອິທານິ ລຸທ຺ທສ຺ສ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ປາສຫຕ຺ຖສ຺ສ ຈຣິຕ຺ວາປິ ໂມຣຣາຊານໍ ນິສ຺ສາຍ ທຸກ຺ຂາ ມຸຕ຺ຕກາວໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໑໘໘។

‘‘ລຸທ຺ໂທ ຈຣີ ປາສຫຕ຺ໂຖ ອຣຄ຺ເຄ, ພາເຣຕ຺ ໂມຣາທິປຕີ ຍສສ຺ສີ;

ພນ຺ທິຕ຺ວາ ໂມຣາທິປຕີ ຍສສ຺ສີ, ທຸກ຺ຂາ ສ ປມ຺ຈຈ຺ຈິ ຍຖາຫໍ ປມຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ພາເຣຕູຕິ ມາເຣຕຸໍ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ។ ພນ຺ທິຕ຺ວາຕິ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ຖິຕສ຺ສ ສມ຺ມກາຍ ສຸຕ຺ວາ ປຕິລທ຺ທສໍເວໂຄ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຍຖາຫນ຺ຕິ ຍຖາ ອຫໍ ສຍມ຺ກຸລາເຕນ ມຸຕ຺ໂຕ, ເອວເມວ ໂສປິ ມຸຕ຺ໂຕຕິ។

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສີ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕກິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕີ។ ຕທາ ໂມຣຣາຊາ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ។

ມຫາໂມຣຊາຕກວຕ຺ຕນາ ອຄ຺ຖມາ។

[໔໙໘] ໙។ ຕຈ຺ຊສູກຣຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຍເທສມານາ ວິຈຣິມ຺ຫາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖເຣ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។ ມຫາໂກສໂລ ກິຣ ຣຄ຺ໂຄ ພິມ຺ພິສາຣສ຺ສ ຮິຕຣໍ ເທນ຺ໂຕ ຮິຕຸ ນ຺ຫານມູລຕ຺ຖາຍ ກາສິຄາມໍ ອທາສີ។ ປເສນທິ ຣາຊາ ອຊາຕສຕ຺ຕຸນາ ປິຕຣິ ມາ ຣິເຕ ຕໍ ຄາມໍ ອຈ຺ຊິນ຺ທິ។ ເຕສ຺ ຕສ຺ສຕ຺ຖາຍ ຍຸຊ຺ຊນ຺ເຕສ຺ ປຖມໍ ອຊາຕສຕ຺ຕຸສ຺ສ ຊໂຍ ອໂຫສີ។ ໂກສລຣາຊາ ປຣາຊຍປ຺ປຕ຺ໂຕ

ອມຈ຺ເຈ ປຸຈ຺ຉິ ''ເກນ ນຸ ໂຂ ອຸປາເຍນ ອຊາຕສຕ຺ຕຸໍ ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍາມາ''ຕິຯ ມຫາຣາຊ, ຠິກ຺ຂູ ນາມ ມນ຺ຕກຸສລາ ໂຫນ຺ຕິ, ຈຣປຸຣິເສ ເປເສຕ຺ວາ ວິຫາເຣ ຠິກ຺ຂູນໍ ກຖໍ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີຕິຯ ຣາຊາ ''ສາທູ''ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ''ເອຖ, ຕຸມ຺ເຫ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຏິຉນ຺ນາ ຫຸຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕານໍ ກຖໍ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫຖາ''ຕິ ຈຣປຸຣິເສ ປໂຍເຊສິຯ ເຊຕວເນປິ ພຫູ ຣາຊປຸຣິສາ ປພ຺ພຊິຕາ ໂຫນ຺ຕິຯ ເຕສຸ ທ຺ເວ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣາ ວິຫາຣປຈ຺ຈນ຺ເຕ ປຓ຺ຓສາລາຍໍ ວສນ຺ຕິ, ເອໂກ ຘນຸຄ຺ຄຫຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ນາມ, ເອໂກ ມນ຺ຕິທຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ນາມຯ ເຕ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ສຸປິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈູສກາເລ ປພຸຊ຺ຊິໍສຸຯ

ເຕສຸ ຘນຸຄ຺ຄຫຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອຄ຺ຄິໍ ຊາເລຕ຺ວາ ອາຫ ''ຠນ຺ເຕ, ມນ຺ຕິທຕ຺ຕຕ຺ເຖຣາ''ຕິຯ ''ກິໍ ຠນ຺ເຕ''ຕິຯ ''ນິທ຺ທາຍຖ ຕຸມ຺ເຫ''ຕິຯ ''ນ ນິທ຺ທາຍາມິ, ກິໍ ກາຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ? ''ຠນ຺ເຕ, ລາລໂກ ວຕາຍໍ ໂກສລຣາຊາ ຈາຏິມຕ຺ຕໂຠຊນເມວ ຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ຊານາຕີ''ຕິຯ ''ອຖ ກິໍ ຠນ຺ເຕ''ຕິຯ ''ອຕ຺ຕໂນ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ປາຏກມຕ຺ເຕນ ອຊາຕສຕ຺ຕຸນາ ປຣາຊິໂຕ ຣາຊາ''ຕິຯ ''ກິນ຺ຕິ ປນ ຠນ຺ເຕ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ? ''ຠນ຺ເຕ, ມນ຺ຕິທຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣ ຍຸທ຺ຘໍ ນາມ ສກຏພ຺ຍູຫຈກ຺ກພ຺ຍູຫປທຸມພ຺ຍູຫວເສນ ຕິວິຘໍຯ ເຕສຸ ຠາຄິເນຍ຺ຍໍ ອຊາຕສຕ຺ຕຸໍ ຄຓ຺ຫນ຺ເຕນ ສກຏພ຺ຍູຫໍ ກຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອສຸກສ຺ມິໍ ນາມ ປພ຺ພຕກຓ຺ເຓ ທ຺ວີສຸ ປສ຺ເສສຸ ສູຣປຸຣິເສ ຐເປຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ພລໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ປວິຏ຺ຐຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ນທິຕ຺ວາ ວຄ຺ຄິຕ຺ວາ ກຸມິເນ ປວິຏ຺ຐມຈ຺ຉໍ ວິຍ ອນ຺ໂຕມຸຏ຺ຐິກໍ ກຕ຺ວາວ ນໍ ຄເຫຕຸໍ ສກ຺ກາ''ຕິຯ

ປໂຍຊິຕປຸຣິສາ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ຣາຊາ ມຫຕິຍາ ເສນາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ອຊາຕສຕ຺ຕຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສງ຺ຂລິກພນ຺ຘເນນ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ກຕິປາຫໍ ນິມ຺ມທໍ ກຕ຺ວາ ''ປຸນ ເອວຣູປໍ ມາ ກຣີ''ຕິ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ໂມເຈຕ຺ວາ ຘີຕຣໍ ວຊິຣກຸມາຣິໍ ນາມ ຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ''ໂກສລຣຎ຺ໂຎ ຘນຸຄ຺ຄຫຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສໍວິຘາເນນ ອຊາຕສຕ຺ຕຸ ຄຫິໂຕ''ຕິ ຠິກ຺ຂູນໍ ອນ຺ຕເຣ ກຖາ ສມຸຏ຺ຐຫິ, ຘມ຺ມສຠາຍມ຺ປິ ຕເມວ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ຘນຸຄ຺ຄຫຕິສ຺ໂສ ຍຸທ຺ຘສໍວິຘາເນ ເຉໂກເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິນຄຣສ຺ສ ທ຺ວາຣຄາມວາສີ ເອໂກ ວຑ຺ຒກີ ທາຣຸອຕ຺ຖາຍ ອຣຎ຺ຎໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາວາເຏ ປຕິຕໍ ເອກໍ ສູກຣໂປຕກໍ ທິສ຺ວາ ອາເນຕ຺ວາ ''ຕຈ຺ຉສູກໂຣ''ຕິສ຺ສ ນາມໍ ກຕ຺ວາ ໂປເສສິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ອຸປກາຣໂກ ອໂຫສິຯ ຕຸຓ຺ເຑນ ຣຸກ຺ເຂ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ເທຕິ, ທາຐາຍ ເວເຐຕ຺ວາ ກາລຸອສຸຕ຺ຕໍ ອາກຑ຺ຒຕິ, ມຸເຂນ ຑໍສິຕ຺ວາ ວາສິນິຂາທນມຸຄ຺ຄເຣ ອາຫຣຕິຯ ໂສ ວຸຑ຺ຒິປ຺ປຕ຺ໂຕ ມຫາພໂລ ມຫາສຣີໂຣ ອໂຫສິຯ ອຖ ວຑ຺ຒກີ ຕສ຺ມິໍ ປຸຕ຺ຕເປມໍ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ''ອິມໍ ອິຘ ວສນ຺ຕໍ ໂກຈິເທວ ຫິໍເສຍ຺ຍາ''ຕິ ອຣຎ຺ເຎ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ ''ອຫໍ ອິມສ຺ມິໍ ອຣຎ຺ເຎ ເອກໂກວ ວສິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ຎາຕເກ ປຣິເຍສິຕ຺ວາ ເຕຫິ ປຣິວຸໂຕ ວສິສ຺ສາມີ''ຕິຯ ໂສ ວນສຓ຺ເຑ ສູກເຣ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ພຫູ ສູກເຣ ທິສ຺ວາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໑໖໐ຯ

''ຍເທສມານາ ວິຈຣິມ຺ຫ, ປພ຺ພຕານິ ວນານິ ຈ;

ອນ຺ເວສໍ ວິຈຣິໍ ຎາຕີ, ເຕເມ ອຘິຄຕາ ມຍາຯ

໑໖໑ຯ

''ພຫຸຎ຺ຈິທໍ ມູລຜລໍ, ຠກ຺ໂຂ ຈາຍໍ ອນປ຺ປໂກ;

ຣມ຺ມາ ຈິມາ ຄິຣິນຊ຺ໂຊ, ຜາສຸວາໂສ ຠວິສ຺ສຕິຯ

໑໖໒ຯ

''ອິເທວາຫໍ ວສິສ຺ສາມິ, ສຫ ສພ຺ເພຫິ ຎາຕິຠິ;

ອປ຺ໂປ໌ສ຺ສຸກ຺ໂກ ນິຣາສງ຺ກີ, ອໂສໂກ ອກຸໂຕກໂຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍເທສມານາຕິ ຍໍ ຌາຕິຄຳ ປຣິເຍສນ຺ຕາ ມຍໍ ວິຈຣິມ຺ຫ. ອນ຺ເວສນ຺ຕິ ຈີຣໍ ວຕ ອນ຺ເວສນ຺ໂຕ ວິຈຣີ. ເຕເນຕິ ເຕ ອິເມ. ກກ຺ໂຂຕິ ສ຺ເວວ ວນມູລຜລສງ຺ຂາໂຕ ກກ຺ໂຂ. ອປ຺ໂປ໌ສ຺ສຸກ຺ໂກຕິ ອນ຺ສ຺ສຸກ຺ໂກ ຫຸຕ຺ວາ.

ສູກຣາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕ຺ຖໍ ຄາຖມາຫໍສ຺ –

໑໖໖.

‘‘ອຌ຺ຌມ຺ປິ ເລຄໍ ປຣິເຍສ, ສຕ຺ຕຸ ໂນ ອິຘ ວິຊ຺ຊຕິ;

ໂສ ຕຈ຺ຉ ສູກເຣ ຫນ຺ຕິ, ອິຘາຄນ຺ຕ຺ວາ ວຣໍ ວຣ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕຈ຺ຉາຕິ ຕໍ ນາເມນາລປນ຺ຕິ. ວຣໍ ວຣນ຺ຕິ ສູກເຣ ຫນນ຺ໂຕ ຖູລມໍສໍ ວຣໍ ວຣຌ຺ເຌວ ຫນຕິ.

ອິໂຕ ປຣໍ ອຸຕ຺ຕານສມ຺ພນ຺ຘຄາຖາ ປາລຸອິນເຍນ ເວທິຕພ຺ພາ –

໑໖໔.

‘‘ໂກ ນ຺ມ຺ຫາກໍ ອິຘ ສຕ຺ຕຸ, ໂກ ຌາຕີ ສຸສມາຄເຕ;

ທຸປ຺ປຘໍເສ ປຘໍເສຕິ, ຕໍ ເມ ອກ຺ຂາຖ ປຸຈ຺ຉິຕາ.

໑໖໕.

‘‘ອຸທ຺ຘຄ຺ຄຣາຊີ ມິຄຣາຊາ, ພລີ ທາຄາວຸໂຘ ມິໂຄ;

ໂສ ຕຈ຺ຉ ສູກເຣ ຫນ຺ຕິ, ອິຘາຄນ຺ຕ຺ວາ ວຣໍ ວຣໍ.

໑໖໖.

‘‘ນ ໂນ ທາຄາ ນ ວິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ພລໍ ກາເຍ ສໂມຫິຕໍ;

ສພ຺ເພ ສມຄ຺ຄາ ຫຸຕ຺ວານ, ວສໍ ກາຫາມ ເອກກໍ.

໑໖໗.

‘‘ຫທຍງ຺ຄມໍ ກຕ຺ຕສ຺ຂໍ, ວາຈໍ ກາສສີ ຕຈ຺ຉກ;

ໂຍປີ ຍຸທ຺ເຘ ປລາເຍຍ຺ຍ, ຕມ຺ປີ ປຈ຺ຉາ ຫນາມເສ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ໂກ ນ຺ມ຺ຫາກນ຺ຕິ ອຫໍ ຕມ຺ເທ ທິສ຺ວາວ ‘‘ອິເມ ສູກຣາ ອປ຺ປມໍສໂລຫິຕາ, ກເຍນ ເນສໍ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ, ຕສ຺ມາ

ເມ ອາຈິກຸຂາ, ໂກ ນຸ ອມຸຫາກໍ ອິສ ສຕຸຕຸ ອຸທຸສຄຸຄຣາຊີຕິ ອຸທຸສຄຸຄາທີ ສຣີຣຣາຊີທີ ສມນຸນາຄໂຕ. ພຸຍຄຸໝໍ ສນຸລາເຍວມາ ຫໍສຸ. ໂຍປີຕິ ໂຍ ອມຸຫາກໍ ອນຸຕເຣ ເອໂກປິ ປລາຍິສຸສຕິ, ຕມຸປິ ມຍໍ ປຈຸລາ ໜນິສຸສາມາຕິ.

ຕຈຸລສູກໂຣ ສພຸເພ ສູກເຣ ເອກຈິຕຸເຕ ກຕຸວາ ປຸຈຸລິ "ກາຍ ເວລາຍ ພຸຍຄຸໂໝ ອາຄມິສຸສຕີ"ຕິ. ອຊຸຊ ປາໂຕວ ເອກໍ ຄເໜຕຸວາ ຄໂຕ, ສຸເວ ປາໂຕວ ອາຄມິສຸສຕີຕິ. ໂສ ຍຸທຸສກຸສໂລ "ອິມສຸມີ ຖາເນ ຖິເຕນ ສກຸກາ ເຊຕຸ"ນຸຕິ ກູມິສີສໍ ປຊານາຕິ, ຕສຸມາ ເອກໍ ປເທສໍ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ຣຕຸຕິເມວ ສູກເຣ ໂຄຈຣໍ ຄາໜາເປຕຸວາ ພລວປຈຸຈູສໂຕ ປຜຸຖາຍ "ຍຸທຸສໍ ນາມ ສກຜພຸຍູຫາທີວເສນ ຕິວິສໍ ໂຫຕີ"ຕີ ວຕຸວາ ປທຸມພຸຍູຫໍ ສໍວິທຫຕີ. ມຊຸເຊ ຖາເນ ຊີຣປີວເກ ສູກຣໂປຕເກ ຖເປສີ. ເຕ ປຣິວາເຣຕຸວາ ເຕສໍ ມາຕໂຣ, ຕາ ປຣິວາເຣຕຸວາ ວລຸຊາ ສູກຣີໂຍ, ຕາສໍ ອນນຸຕຣາ ສູກຣໂປຕເກ, ເຕສໍ ອນນຸຕຣາ ມກຸລທາເຖ ຕຣຸຕາສູກເຣ, ເຕສໍ ອນນຸຕຣາ ມຫາທາເຖ, ເຕສໍ ອນນຸຕຣາ ຊິຕຸຕາສູກເຣ, ຕໂຕ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ທສວຄຸຄໍ ວີສຕິວຄຸຄໍ ຕີສວຄຸຄຄຸຈ ກຕຸວາ ພລຄຸມຸພໍ ຖເປສີ. ອຕຸຕໂນ ອຕຸຖາຍ ເອກໍ ອາວາຜໍ, ພຸຍຄຸໝສຸສ ປຕນຕຸຖາຍ ເອກໍ ສຸປຸປສຕຸຖານໍ ປພຸກາຣໍ ກຕຸວາ ຂຕາເປສີ. ທຸວິນຸນໍ ອາວາຜານໍ ອນຸຕເຣ ອຕຸຕໂນ ວສນຕຸຖາຍ ປີຖກໍ ກາເຣສີ. ໂສ ຖາມສມຸປນຸເນ ໂຍຂສູກເຣ ຄເໜຕຸວາ ຕສຸມີ ຕສຸມີ ຖາເນ ສູກເຣ ອສຸສາເສນຸໂຕ ວິຈຣີ. ຕສຸເສວໍ ກໂຣນຸຕສຸເສວ ສູຣິໂຍ ອຸຄຸຄຈຸລຕິ.

ອຖ ພຸຍຄຸໝຣາຊາ ກູຜຊຜິລສຸສ ອສຸສມປທາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ປພຸພຕຕເລ ອຜຸຖາສີ. ຕໍ ທິສຸວາ ສູກຣາ "ອາຄໂຕ ໂນ ການຸເຕ ເວຣີ"ຕີ ວທີສຸ. ມາ ກາຍຖ, ຍໍ ຍໍ ເອສ ກໂຣຕີ, ຕໍ ສພຸພໍ ສຣິກຸຂາ ທຸຕຸວາ ກໂຣຖາຕີ. ພຸຍຄຸໂໝ ສຣີຣໍ ວິຊຸນິຕຸວາ ໂອສກຸການຸໂຕ ວິຍ ປສຸສາວມກາສີ, ສູກຣາປິ ຕເຖວ ກຣີສຸ. ພຸຍຄຸໂໝ ສູກເຣ ໂອໂລເກຕຸວາ ມຫານທໍ ນທິ, ເຕປິ ຕເຖວ ກຣີສຸ. ໂສ ເຕສໍ ກິຣິຍໍ ທິສຸວາ ຈິນຸເຕສີ "ນ ອິເມ ປຸພຸພສທິສາ, ອຊຸຊ ມຍຸຫໍ ປຜິສຕຸຕຸໂນ ທຸຕຸວາ ວຄຸຄວຄຸຄາ ຖິຕາ, ສໍວິທຫໂກ ເນສໍ ເສນານາຍ ໂກປິ ອຕຸຖິ, ອຊຸຊ ມຍາ ເອເຕສໍ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸໍ ນ ວຜຸຜຕີ"ຕີ ມຣຕກາຍຕຊຊິໂຕ ນິວຕຸຕິຕຸວາ ກູຜຊຜິລສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄໂຕ. ອຖ ນໍ ໂສ ຕຸຈຸລຫຕຸຖໍ ທິສຸວາ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໖໗.

"ປາຕາຕິປາຕາ ວິຣໂຕ ນຸ ອຊຸຊ, ອກຍໍ ນຸ ເຕ ສພຸພກູເຕສຸ ທິນຸນໍ;

ທາຖາ ນຸ ເຕ ນິຄວຂາຍ ນ ສນຸຕິ, ໂຍ ສງຄປຕຸໂຕ ກປໂຕວ ຊາຍສີ"ຕີ.

ຕຕຸຖ ສງຄປຕຸໂຕຕິ ໂຍ ຕຸວໍ ສູກຣສງຄປຕຸໂຕ ທຸຕຸວາ ກິລຸຈິ ໂຄຈຣໍ ອລກິຕຸວາ ກປໂຕ ວິຍ ຊາຍສີຕີ.

ອຖ ພຸຍຄຸໂໝ ຕິສຸໂສ ຄາຖາ ອພາສິ –

໑໖໘.

"ນ ເມ ທາຖາ ນ ວິຊຊນຸຕິ, ພລໍ ກາເຍ ສໂມຫິຕໍ;

ຍາຕີ ຈ ທິສຸວານ ສາມຄຸຄີ ເອກໂຕ, ຕສຸມາ ຈ ຊາຍາມິ ວນມຸທີ ເອກໂກ.

໑໗໐.

"ອິມສຸສຸທໍ ຍນຸຕິ ທິໂສທິສໍ ປຸເຣ, ກຍຜຸຜິຕາ ເລຕຄເວສິໂນ ປຸຖຸ;

ເຕ ທານິ ສງຄມຸມ ວສນຸຕິ ເອກໂຕ, ຍຕຸຖຜຸຖິຕາ ທຸປຸປສຫຊຊ ເຕ ມຍາ.

໑໗໑.

‘‘ປຣິຕາຍກສມ຺ປນ຺ນາ , ສຫິຕາ ເອກວາຫິໂນ;

ເຕ ມໍ ສມຄ຺ຄາ ຫີເສຍ຺ຍຸໍ, ຕສ຺ມາ ເນສໍ ນ ປຕ຺ຖເຍ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ສາມຄ຺ຄີ ເອກໂຕຕິ ສຫິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກໂຕ ກິເຕ຺. ອິມສ຺ສ຺ຫນ຺ຕິ ອິເມ ສ຺ຫໍ ມຍາ ອກ຺ຂິນິ ອຸມ຺ມິເລຕ຺ວາ ໂອໂລກິຕມຕ຺ຕາວ ປ຺ຸພເພ ທິໂສທິສໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ຺. ປ຺ຸຖູຕິ ວິສໍ ວິສໍ຺. ຍຕ຺ຖຍ຺ກິຕາຕິ ຍສ຺ມີ ກູມິກາເຄ ກິຕາ຺. ປຣິຕາຍກສມ຺ປນ຺ນາຕິ ເສນານາຍເກນ ສມ຺ປນ຺ນາ຺. ຕສ຺ມາ ເນສໍ ນ ປຕ຺ຖເຍຕິ ເຕນ ກາຣເຕນ ເອເຕສໍ ນ ປຕ຺ເຖມິ຺.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກູຍຊຍິໂລ ຕສ຺ສ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊນຍນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໗໔຺.

‘‘ເອໂກວ ອິນ຺ໂທ ອສຸເຣ ຊິນາຕິ, ເອໂກວ ເສໂນ ຫນ຺ຕິ ທິເຊ ປສຍ຺ຫ;

ເອໂກວ ພຍ຺ຄ຺ໂພ ມິຄສງ຺ຆປຕ຺ໂຕ, ວຣໍ ວຣໍ ຫນ຺ຕິ ພລຄ຺ຫິ ຕາທິສ’’ນ຺ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ມິຄສງ຺ຆປຕ຺ໂຕຕິ ມິຄຄຓປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ວຣໍ ວຣໍ ມິຄໍ ຫນ຺ຕິ຺. ພລຄ຺ຫິ ຕາທິສນ຺ຕິ ຕາທິສຄ຺ຫິ ຕສ຺ສ ພລໍ຺.

ອຖ ພຍ຺ຄ຺ໂພ ຄາຖມາຫ –

໑໗໕຺.

‘‘ນ ເຫວ ອິນ຺ໂທ ນ ເສໂນ, ນປີ ພຍ຺ຄ຺ໂພ ມິຄາທິໂປ;

ສມຄ຺ເຄ ສຫິເຕ ຉາຕິ, ນ ພຍ຺ຄ຺ເພ ກຸຣຸເຕ ວເສ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ພຍ຺ຄ຺ເພຕິ ພຍ຺ຄ຺ພສທິເສ ຫຸຕ຺ວາ ສຣີຣວິສ຺ສູນນາທິນິ ກຕ຺ວາ ກິເຕ ວເສ ນ ກຸຣຸເຕ, ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ວຕ຺ຕາເປຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ປຸນ ຊຍິໂລ ຕໍ ອຸສ຺ສາເຫນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໗໖຺.

‘‘ກຸມ຺ກິລກາ ສກ຺ຕາກາ, ສງ຺ຆິໂນ ຄຕຈາຣິໂນ;

ສມ຺ໂມທມານາ ເອກຊ຺ຊໍ, ອຸປ຺ປ຺ຕນ຺ຕິ ຑຍນ຺ຕິ ຈ຺.

໑໗໗຺.

‘‘ເຕສຄ຺ຈ ຑຍມານານໍ, ເອເກຕ຺ຖ ອປສກ຺ກຕິ;

ຕຄ຺ຈ ເສໂນ ນິຕາລຸເອຕິ, ເວຍ຺ຍຄ຺ຆິເຍວ ສາ ຄຕີ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ກຸມ຺ກິລກາຕິ ເຂວໍນາມກາ ຊຸທ຺ທກສກຸຕາ។ ອຸປ຺ປຕນ຺ຕິຕິ ໂຄຈຣໍ ຈຣນ຺ຕາ ອຸປ຺ປຕນ຺ຕິ។ ໜຍນ຺ຕິ ຈາຕິ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ។ ເຂເກຕ຺ຖ ອປສກ຺ກຕິຕິ ເຂໂກ ເຂເຕສຸ ໂອສກ຺ກິຕ຺ວາ ວາ ເຂກປ຺ສ຺ເສນ ວາ ວິສໍຸ ຄຈ຺ຉຕິ។ ນິຕາລຸເຂຕິຕິ ປ຺ໜຣິຕ຺ວາ ຄຕ຺ໜາຕິ។ ເວຍ຺ຍຄ຺ຑິເຍວ ສາ ຄຕິຕິ ພຸຍຄ຺ໝານໍ ເຂສາຕິ ເວຍ຺ຍຄ຺ຑິ, ສມຄ຺ຄານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕານມ຺ປີ ເຂສາ ເຂວຣູປາ ຄຕິ ພຸຍຄ຺ໝານໍ ຄຕິເຍວ ນາມ ໂໜຕິ។ ນ ຫິ ສກ຺ກາ ສພ຺ເພຫິ ເຂກໂຕວ ຄນ຺ຕໍຸ, ຕສ຺ມາ ໂຍ ເຂວໍ ຕຕ຺ຖ ເຂໂກ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ຄຕ຺ໜາຕິ។

ເຂວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ''ພຸຍຄ຺ໝຣາຊ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ພລໍ ນ ຊານາສິ, ມາ ກາຍິ, ເກວລໍ ຕ຺ວໍ ນທິຕ຺ວາ ປກ຺ຂນ຺ທ, ທ຺ເວ ເຂກໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ນາມ ນ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ''ຕິ ອຸສ຺ສາເຫສິ ។ ໂສ ຕຖາ ອກາສິ។ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາໜ –

໑ກຝ។

''ອຸສ຺ສາຫິໂຕ ຊຝິເລນ, ລຸທ຺ເທນາມິສຈກ຺ຂຸນາ;

ທາຄີ ທາຄີສຸ ປກ຺ຂນ຺ຕິ, ມລ຺ຸລມາໂນ ຍຖາ ປຸ໌ເຣ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ທາຄີຕິ ສຍໍ ທາຄາວຸໂຜ ອິຕເຣສຸ ທາຄາວຸເຜສຸ ປກ຺ຂນ຺ທິ។ ຍຖາ ປຸ໌ເຣຕິ ຍຖາ ປຸ໌ພ຺ເພ ມລ຺ຸລຕິ, ຕເຖວ ມລ຺ຸລມາໂນ។

ໂສ ກິຣ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຕຕເລ ຕາວ ອຍ຺ຖາສິ។ ສູກຣາ ''ປຸ໌ນາຄໂຕ ສາມິ, ໂຈໂຣ''ຕິ ຕຈ຺ຉສ຺ສ ອາໂຣເຈສໍຸ។ ໂສ ''ມາ ກາຍຖາ''ຕິ ເຕ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຖາຍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອາວາຍານໍ ອນ຺ຕເຣ ປີຖກາຍ ອຍ຺ຖາສິ។ ພຸຍຄ຺ໂຝ ເວຄໍ ຊເນຕ຺ວາ ຕຈ຺ຉສູກຣໍ ສນ຺ຊາຍ ປກ຺ຂນ຺ທິ។ ຕຈ຺ຉສູກໂຣ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາມຸໂຂ ປຸ໌ຣິມອາວາເຍ ປຕິ។ ພຸຍຄ຺ໂຝ ຈ ເວຄໍ ສນ຺ຊາເຣຕ຺ວໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸປ຺ປພ຺ກາເຣ ອາວາເຍ ປຕິຕ຺ວາ ປຸຍ຺ຊກິໂຕວ ອຍ຺ຖາສິ។ ຕຈ຺ຉສູກໂຣ ເວເຄນ ອຸຍ຺ຖາຍ ຕສ຺ສ ອນ຺ຕຣສຕ຺ຖິມ຺ຫິ ທາຄໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ຍາວ ໜທຍາ ຜາເລຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ມຸເຂນ ຑໍສິຕ຺ວາ ພທິອາວາເຍ ປາເຕຕ຺ວາ ''ຄຕ຺ໜຖິມໍ ທາສ''ນ຺ຕິ ອາໜ។ ປຖມາຄຕາ ເຂກວາຣເມວ ຕຸຕ຺ໂຫຕາຣຕມຕ຺ຕໍ ລກິສຸ, ປຈ຺ຉາ ອາຄຕາ ອລກິຕ຺ວາ ''ພຸຍຄ຺ໝມໍສໍ ນາມ ກິທິສ''ນ຺ຕິ ວທິສຸ។ ຕຈ຺ຉສູກໂຣ ອາວາຍາ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ສູກເຣ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ''ກິ ນຸ ໂຂ ນ ຕຸສ຺ສຖາ''ຕິ ອາໜ។ ''ສາມິ, ເຂໂກ ຕາວ ພຸຍຄ຺ໂຝ ຄຫິໂຕ, ອລ຺ໂລ ປເນໂກ ທສພຸຍຄ຺ໝຄ຺ໝນໂກ ອຕ຺ຖີ''ຕິ? ''ໂກ ນາເມໂສ''ຕິ? ''ພຸຍຄ຺ເຝນ ອາກຕາກຕມໍສໍ ຂາທໂກ ກູຍຊຝິໂລ''ຕິ។ ''ເຕນ ຫິ ເຂຖ, ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມ ນ''ນ຺ຕິ ເຕຫິ ສທ຺ຄິ ເວເຄນ ປກ຺ຂນ຺ທິ។

ຊຝິໂລ ''ພຸຍຄ຺ໂຝ ຈິຣາຍຕີ''ຕິ ຕສ຺ສ ອາຄມນມຄ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ພຫູ ສູກເຣ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ''ອິເມ ພຸຍຄ຺ຝໍ ມາເຣຕ຺ວາ ມມ ມາຣຕາຍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ມລ຺ຸເລ''ຕິ ປລາຍິຕ຺ວາ ເຂກໍ ອຸທຸມ຺ພຣຣຸກ຺ຂໍ ອກິຣຸທິ។ ສູກຣາ ''ເຂສ ຣຸກ຺ຂໍ ອາຣຸລ຺ໂຫ''ຕິ ວທິສຸ។ ''ກິ ຣຸກ຺ຂ''ນ຺ຕິ។ ''ອຸທຸມ຺ພຣຣຸກ຺ຂ''ນ຺ຕິ។ ''ເຕນ ຫິ ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ອິທານິ ນໍ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມາ''ຕິ ຕຣຸຕສູກເຣ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂມູລຕາ ປໍສໍຸ ອປພ຺ຍູໜາເປສີ, ສູກຣີຫິ ມຸຂປູຣໍ ອຸທກໍ ອາໜຣາເປສີ, ມໜາທາຄສູກເຣຫິ ສມນ຺ຕາ ມູລານີ ຉິນ຺ທາເປສີ។ ເຂກໍ ອຸຊຸກໍ ໂອຕິຕ຺ຕມູລເມວ ອຍ຺ຖາສິ។ ຕໂຕ ເສສສູກເຣ ''ຕຸມ຺ເຫ ອເປຖາ''ຕິ ອຸສ຺ສາເຣຕ຺ວາ ຊຕ຺ຕຸເກຫິ ປຕິຍ຺ຄຫິຕ຺ວາ ທາຄາຍ ມູລໍ ປໜຣິ, ຜຣສຸນາ ປໜຍໍ ວິຍ ຉິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄຕໍ។ ຣຸກ຺ໂຂ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຕິ។ ຕໍ ກູຍຊຝິລໍ ປຕນ຺ຕເມວ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ມໍສໍ ກກ຺ເຂສໍຸ។ ຕໍ ອຈ຺ຉຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຄາຖມາໜ –

໑ກກ។

''ສາຆຸ ສມ຺ພຫຸລາ ຌາຕີ, ອປີ ຣຸກ຺ຂາ ອຣລ຺ຸລຊາ;

ສູກເຣຫິ ສມຄ຺ເຄຫິ, ພຸຍຄ຺ໂຝ ເຂກາຍເນ ຫໂຕ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ເຂກາຍເນ ຫໂຕຕິ ເຂກຄມນສ຺ມິເຍວ ຫໂຕ។

ອຸກ຺ກິນ຺ນໍ ປນ ເນສໍ ໜຕກາວໍ ປ຺ກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໘ຯ

‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕຄ຺ເຈວ ພ຺ຍຄ຺ໝຄ຺ຈ, ອຸໂກ ໜນ຺ຕ຺ວານ ສູກຣາ;

ອານນ຺ທິໂນ ປມຸທິຕາ, ມໜານາທໍ ປນາທິສຸ’’ນ຺ຕິຯ

ປຸນ ຕຈ຺ຉສູກໂຣ ເຕ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ອຄ຺ເຄປິ ໂວ ອມິຕ຺ຕາ ອຕ຺ຖິ’’ຕິ? ສູກຣາ ‘‘ນຕ຺ຖິ, ສາມິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຕໍ ອກິສິຄ຺ຈິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ອຸທກໍ ປຣິເຍສນ຺ຕາ ຊຝິລສ຺ສ ປານີຍສງ຺ຂໍ ທິສ຺ວາ ຕໍ ທກ຺ຂິຕາວຝ຺ຝໍ ສງ຺ຂຣຕນໍ ປູເຣຕ຺ວາ ອຸທກໍ ອກິຫຣິຕ຺ວາ ຕຈ຺ຉສູກຣໍ ອຸທຸມ຺ພຣຣຸກ຺ຂມູເລເຍວ ອກິສິຄ຺ຈິສຸຯ ອກິເສເກົາທກໍ ອາສິຕ຺ຕໍ, ສູກຣິເມວສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສິ ກຣິສຸຯ ຕໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ອຸທຸມ຺ພຣກທ຺ທປີເຖ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຕາວຝ຺ຝສງ຺ເຂນ ອກິເສກກຣຕໍ ປວຕ຺ຕໍຯ ຕມ຺ປິ ອຕ຺ຖໍ ປ຺ກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ໂອສານ ຄາຖມາຫ –

໑໗໙ຯ

‘‘ເຕ ສຸ ອຸທຸມ຺ພຣມູລສ຺ມິ, ສູກຣາ ສຸສມາຄຕາ;

ຕຈ຺ຉກໍ ອກິສິຄ຺ຈິສຸ, ຕ຺ວໍ ໂນ ຣາຊາສີ ອິສ຺ສໂຣ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ເຕ ສູຕິ ເຕ ສູກຣາ, ສຸ-ກາໂຣ ນິປາຕມຕ຺ຕໍຯ ອຸທຸມ຺ພຣມູລສ຺ມິນ຺ຕິ ອຸທຸມ຺ພຣສ຺ສ ມູເລຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ຜນຸຄ຺ຄຫຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ຍຸທ຺ຜສໍວິທາໜເນ ເຉໂກເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສິ – ‘‘ຕທາ ກູຍຊຝິໂລ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ຕຈ຺ຉສູກໂຣ ຜນຸຄ຺ຄຫຕິສ຺ໂສ, ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຈ຺ຉສູກຣຊາຕກວຕ຺ຕນາ ນວມາຯ

[໔໙໓] ໑໐ຯ ມໜາວາຕິຊຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ວາຕິຊາສມິຕິ ກຕ຺ວາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ວາຕິເຊ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ເຕ ກິຣ ໂວຫາຣຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ສຕ຺ຖຸ ມໜາທານໍ ທຕ຺ວາ ສຣເຕສຸ ຈ ສີເລສຸ ຈ ປຕິຝ຺ຖາຍ ‘‘ກນ຺ເຕ, ສເຈ ອໂຣຄາ ອາຄມິສ຺ສາມ, ປຸນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປາເທ ວນ຺ທິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຄ຺ຈມຕ຺ເຕຫິ ສກຝສເຕຫິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ກນ຺ຕາຣໍ ປຕ຺ວາ ມຄ຺ຄໍ ອສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ມຄ຺ຄມູລ຺ຫາ ນິຣຸທເກ ນິຣາຫາເຣ ອຣຄ຺ເຄ ວິຈຣນ຺ຕາ ເອກໍ ນາຄປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ນິຄ຺ໂຣຜຣຸກ຺ຂໍ ທິສ຺ວາ ສກຝານິ ໂມເຈຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສີທິສຸຯ ເຕ ຕສ຺ສ ອຸທກຕິນ຺ຕານິ ວິຍ ນີລານິ ສິນິທ຺ຜານິ ປຕ຺ຕານິ ອຸທກປຸຕ຺ຕາ ວິຍ ຈ ສາຂາ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ຕຍິສຸ ‘‘ອິມສ຺ມິ ຣຸກ຺ເຂ ອຸທກໍ ສຄ຺ຈຣນ຺ຕໍ ວິຍ ປຄ຺ຌາຍຕິ, ອິມສ຺ສ ປຸຣິມສາຂໍ ຉິນ຺ທາມ, ປານີຍໍ ໂນ ທສ຺ສຕິ’’ຕິຯ ອເຖໂກ ຣຸກ຺ຂໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ສາຂໍ ຉິນ຺ທິ, ຕໂຕ ຕາລກ຺ຂນ຺ຜປ຺ປມາຕາ ອຸທກຜາຣາ ປວຕ຺ຕິຯ ເຕ ຕຕ຺ຖ ນ຺ຫຕ຺ວາ ປິວິຕ຺ວາ ຈ ທກ຺ຂິຕສາຂໍ ຉິນ຺ທີສຸ, ຕໂຕ ນານຄ຺ຄຣສໂກຊນໍ ນິກ຺ຂມິຯ ຕໍ ກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິມສາຂໍ ຉິນ຺ທີສຸ, ຕໂຕ ອລງ຺ກໍເຕຕ຺ຖິໂຍ ນິກ຺ຂມີສຸຯ ຕາຫິ ສທ຺ຜີ ອກິຣມິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣສາຂໍ ຉິນ຺ທີສຸ, ຕໂຕ ສຕ຺ຕ ຣຕນານິ ນິກ຺ຂມີສຸຯ ຕານິ ຄເຫຕ຺ວາ ປຄ຺ຈ ສກຝສຕານິ ປູເຣຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິ ປຈ຺ຈາຄນ຺ຕ຺ວາ ຜນໍ ໂຄເປຕ຺ວາ ຄນ຺ຜມາລາທິຫຕ຺ຖາ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປູເຊຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ຜມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ມໜາທານໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມິ ທາເນ ອມ຺ຫາກໍ ຜນທາຍິກາຍ ຣຸກ຺ຂເທວຕາຍ ປຕ຺ຕິໍ ເທມາ’’ຕິ ປຕ຺ຕິໍ ອທໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ນິຝ຺ຖິຕກຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ‘‘ກຕຣຣຸກ຺ຂເທວຕາຍ ປຕ຺ຕິໍ ເທຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ວາຕິຊາ ນິຄ຺ໂຣຜຣຸກ຺ເຂ

ຘນສ຺ສ ລທ຺ຘາກາຣໍ ຕຖາຄຕສ຺ສາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ຕາວ ມຕ຺ຕຎ຺ຎຸຕາຍ ຕຕ຺ຫາວສິກາ ອຫຸຕ຺ວາ ຘນໍ ລພິຕ຺ຖ, ປຸພ຺ເພ ປນ ອມຕ຺ຕຎ຺ຎຸຕາຍ ຕຕ຺ຫາວສິກາ ຘນຎ຺ຈ ຊີວິຕຎ຺ຈ ວິຊຫິຕ຺ຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິນຄເຣ ຕເທວ ປນ ກນ຺ຕາຣໍ ສ຺ເວວ ນິຄ຺ໂຣໂຘ. ວາຓິຊາ ມຄ຺ຄມູລ຺ຫາ ຫຸຕ຺ວາ ຕເມວ ນິຄ຺ໂຣຘໍ ປສ຺ສິໍສຸ. ຕມຕ຺ຖໍ ສຕ຺ຖາ ອພິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ກເຖນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອາຫ –

໑໗໐.

‘‘ວາຓິຊາ ສມິຕິໍ ກຕ຺ວາ, ນານາຣຏ຺ຐໂຕ ອາຄຕາ;

ຘນາຫຣາ ປກ຺ກມິສຸໍ, ເອກໍ ກຕ຺ວານ ຄາມຓິໍ.

໑໗໑.

‘‘ເຕ ຕໍ ກນ຺ຕາຣມາຄມ຺ມ, ອປ຺ປພກ຺ຂໍ ອໂນທກໍ;

ມຫານິຄ຺ໂຣຘມທ຺ທກ຺ຂຸໍ, ສີຕຈ຺ຉາຍໍ ມໂນຣມໍ.

໑໗໒.

‘‘ເຕ ຈ ຕຕ຺ຖ ນິສີທິຕ຺ວາ, ຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຉາຍຍາ;

ວາຓິຊາ ສມຈິນ຺ເຕສຸໍ, ພາລາ ໂມເຫນ ປາຣຸຕາ.

໑໗໓.

‘‘ອລ຺ລາຍເຕ ອຍໍ ຣຸກ຺ໂຂ, ອປີ ວາຣິວ ສນ຺ທຕິ;

ອິງ຺ຆສ຺ສ ປຸຣິມໍ ສາຂໍ, ມຍໍ ຉິນ຺ທາມ ວາຓິຊາ.

໑໗໔.

‘‘ສາ ຈ ຉິນ຺ນາວ ປຄ຺ຆຣິ, ອຈ຺ຉໍ ວາຣິໍ ອນາວິລໍ;

ເຕ ຕຕ຺ຖ ນ຺ຫາຕ຺ວາ ປິວິຕ຺ວາ, ຍາວຕິຈ຺ຉິໍສຸ ວາຓິຊາ.

໑໗໕.

‘‘ທຸຕິຍໍ ສມຈິນ຺ເຕສຸໍ, ພາລາ ໂມເຫນ ປາຣຸຕາ;

ອິງ຺ຆສ຺ສ ທກ຺ຂິຓໍ ສາຂໍ, ມຍໍ ຉິນ຺ທາມ ວາຓິຊາ.

໑໗໖.

‘‘ສາ ຈ ລິນ຺ນາວ ປ໌ຄ຺ຜຣີ, ສາລີນໍໂສທນໍ ພຫຸໍ;

ອປ຺ໂປ໌ທວຕ຺ເຕ ກຸມ຺ມາເສ, ສິງຄີ ວິທລສູປີໂຍ.

໑໗໗.

‘‘ເຕ ຕຕ຺ຖ ກຸຕ຺ວາ ຂາທິຕ຺ວາ, ຍາວຕິຈ຺ລີສຸ ວາຕິຊາ;

ຕຕິຍໍ ສມຈິນ຺ເຕສ຺ໍ, ພາລາ ໂມເຫນ ປາຣຸຕາ;

ອິງຜສ຺ສ ປຈ຺ລິມໍ ສາຂໍ, ມຍໍ ລິນ຺ທາມ ວາຕິຊາ.

໑໗໘.

‘‘ສາ ຈ ລິນ຺ນາວ ປ໌ຄ຺ຜຣີ, ນາຣິໂຍ ສມລງກຕາ;

ວິຈິຕ຺ຣວຕ຺ຖາກຣຕາ, ອາມຸຕ຺ຕມຕິກຸຕ຺ຫລາ.

໑໗໙.

‘‘ອປີ ສຸ ວາຕິຊາ ເອກາ, ນາຣິໂຍ ປ໌ຕ຺ຕວີສຕີ;

ສມນ຺ຕາ ປ໌ຣິວາຣີສຸ, ຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ລາຍຍາ;

ເຕ ຕາຫີ ປ໌ຣິຈາເຣຕ຺ວາ, ຍາວຕິຈ຺ລີສຸ ວາຕິຊາ.

໑໘໐.

‘‘ຈຕ຺ຕຖໍ ສມຈິນ຺ເຕສ຺ໍ, ພາລາ ໂມເຫນ ປາຣຸຕາ;

ອິງຜສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣໍ ສາຂໍ, ມຍໍ ລິນ຺ທາມ ວາຕິຊາ.

໑໘໑.

‘‘ສາ ຈ ລິນ຺ນາວ ປ໌ຄ຺ຜຣີ, ມຸຕ຺ຕາ ເວລຸຣິຍາ ພຫູ;

ຣຊຕໍ ຊາຕຣູປ໌ລ຺ຈ, ກຸຕ຺ຕິໂຍ ປ໌ຜິຍານິ ຈ.

໑໘໒.

‘‘ກາສິການິ ຈ ວຕ຺ຖານິ, ອຸທ຺ທິຍານິ ຈ ກມ຺ພລາ;

ເຓ ຕຕ຺ຖ ກາເຣ ພນ຺ຆິຕ຺ວາ, ຍາວຕິຈ຺ຉິສ຺ ວາຕິຊາຯ

໑໔໓ຯ

‘‘ປຌ຺ຈມໍ ສມຈິນ຺ເຕສ຺ໍ, ພາລາ ໂມເຫນ ປາຣຸຕາ;

ອິຽພສ຺ສ ມູລໍ ຉິນ຺ທາມ, ອປີ ກິຍ຺ໂຍ ລກາມເສຯ

໑໔໔ຯ

‘‘ອຖ຺ຍ຺ຄຫິ ສຕ຺ຖວາໂຫ, ຍາຈມາໂນ ກຕຌ຺ຊລີ;

ນິຄ຺ໂຣໂຘ ກີ ປໂຣຊຊຕິ, ວາຕິຊາ ກຫ຺ຫມຕ຺ຖຸ ເຕຯ

໑໔໕ຯ

‘‘ວາຣິທາ ປຸຣິມາ ສາຂາ, ອນ຺ນປານຌ຺ຈ ທກ຺ຂິຕາ;

ນາຣິທາ ປຈ຺ຉິມາ ສາຂາ, ສພ຺ພກາເມ ຈ ອຸຕ຺ຕຣາ;

ນິຄ຺ໂຣໂຘ ກີ ປໂຣຊຊຕິ, ວາຕິຊາ ກຫ຺ຫມຕ຺ຖຸ ເຕຯ

໑໔໖ຯ

‘‘ຍສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຉາຍາຍ, ນິສີເທຍ຺ຍ ສເຍຍ຺ຍ ວາ;

ນ ຕສ຺ສ ສາຂໍ ກຌ຺ເຊຍ຺ຍ, ມິຕ຺ຕທຸພ຺ໂພ ຫິ ປາປໂກຯ

໑໔໗ຯ

‘‘ເຕ ຈ ຕສ຺ສານາທິຍິຕ຺ວາ, ເອກສ຺ສ ວຈນໍ ພຫູ;

ນິສິຕາຫິ ກຸຄາຣີຫິ, ມູລໂຕ ນໍ ອຸປກ຺ກມຸ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສມິຕີ ກຕ຺ວາຕິ ພາຣາຓສິຍໍ ສມາຄມໍ ກຕ຺ວາ, ພຫູ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປກ຺ກມິສູຕິ ປຌ຺ຈຫິ ສກຜສເຕຫິ ພາຣາຓເສຍ຺ຍກໍ ກຕ຺ທໍ ອາທາຍ ປກ຺ກມິສຸຯ ຄາມຕົນ຺ຕິ ເອກໍ ປຌ຺ຌວນ຺ຕຕຣໍ ສຕ຺ຖວາຫໍ ກຕ຺ວາ ຯ ຉາຍຍາຕິ ຉາຍາຍຯ ອລ຺ລາຍເຕຕິ ອຸທກກາຣິໂຕ ວິຍ ອລ຺ໂລ ຫຸຕ຺ວາ ປຌ຺ຌາຍຕິຯ ຉິນ຺ນາວ ປຄ຺ຆຣິຕິ ເອໂກ ຣຸກ຺ຂາໂຣຫນກຸສໂລ ອກີຣຸຫິຕ຺ວາ ຕໍ ຉິນ຺ທິ, ສາ ຉິນ຺ນມຕ຺ຕາວ ປຄ຺ຆຣິຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ປໂຣຕປີ ເອເສວ ນໂຍຯ

ອປ຺ໂປທວຕ຺ເຕກຸມ຺ມາເສຕິ ອປ຺ໂປທກປາຍາສສທິເສ ກຸມ຺ມາເສຯ ສິຽຄິນ຺ຕິ ສິຽຄິເວຣາທິກໍ ອຸຕ຺ຕຣິກຽຄໍຯ ວິທລສູປີໂຍຕິ ມຸຄ຺ຄສູປາທໂຍຯ ວາຕິຊາ ເອກາຕິ ເອເກກສ຺ສ ວາຕິຊສ຺ສ ຍຕ຺ຕກາ ວາຕິຊາ , ເຕສ຺ ເອເກກສ຺ສ ເອເກກາວ, ສຕ຺ຖວາຫສ຺ສ ປນ ສນ຺ຕິເກ ປຌ຺ຈວີສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຣິວາຣີສູຕິ ປຣິວາເຣສຸ໌ຯ ຕາຫິ ປນ ສທ຺ຆີເຍວ ນາຄານຸກາເວນ ສາຕິວິຕານສຍນາທີນີ ປຄ຺ຆຣິສຸຯ

ກຸຕຕີໂຍຕິ ທຕຸຖຕຸຖຣາຫໂຍ។ ປຜິຍານິຈາຕິ ອຸຕຸຕາມຍປຈຸຈຕຸຖຣຕານີ។ ‘‘ເສຕກມຸພລານີ’’ຕິປິ ວທນຸຕິເຍວ។ ອຸຫຸທິຍານິ ຈ ກມຸພລາຕິ ອຸຫຸທິຍານິ ນາມ ກມຸພລາ ອຕຸຖິ។ ເຕ ຕຕຸຖ ກາເຣ ພນຸຂິຕຸວາຕິ ຍາວຕກໍ ອິຈຸຊີສຸ, ຕາວຕກໍ ຄເຫຕຸວາ ປຌຸຈ ສາກຍສຕານິ ປູເຣຕຸວາຕິ ອຕຸໂຖ។ ວາຕິຊາ ກຫຸທມຕຸຖູ ເຕຕິ ເອເກາກໍ ວາຕິຊໍ ອາລປນຸໂຕ ‘‘ກທຸທໍ ເຕ ອຕຸຖູ’’ຕິ ອາທ។ ອນຸນ ປານຄຸຈາຕິ ອນຸນຄຸຈ ປານຄຸຈ ອທາສີ។ ສພຸພກາເມ ຈາຕິ ສພຸພກາເມ ຈ ອທາສີ។ ນິຕຸຕຫຸພໂກ ທີຕິ ນິຕຸຕານໍ ທຸພຸການປຸຣິໂສ ທີ ປາປໂກ ລາມໂກ ນາມ។ ອນາທິຍິຕຸວາຕິ ຕສຸສ ວຈນໍ ອຄຸຄເຫຕຸວາ។ ອຸປກຸກມນຸຕິ ໂມທາວ ລິນຸທິຕຸໍ ອາຣກີ ສຸ។

ອຖ ເນ ລິນຸທນຕຸຖາຍ ຣຸກຸຂໍ ອຸປຄເຕ ທິສຸວາ ນາຄຣາຊາ ຈິນຸເຕສີ ‘‘ອທໍ ເອເຕສໍ ປີປາສິຕານໍ ປານີຍໍ ທາເປສີ, ຕໂຕ ທິພຸພໂພຊນໍ, ຕໂຕ ສຍນາທີນິ ເຈວ ປຣິຈາຣິກາ ຈ ນາຣີໂຍ, ຕໂຕ ປຌຸຈສຕສກຍປູຣໍ ຣຕນໍ, ອິທານິ ປນິເມ ‘‘ຣຸກຸຂໍ ມູລໂຕ ລິນຸທິສຸສາມາ’ຕິ ວທນຸຕິ, ອຕິວິຍ ລຸທຸຊາ ອິເມ, ຄເປຕຸວາ ສຕຸຖວາທໍ ອວເສເສ ມາເຣຕຸໍ ວຍຸຜຕີ’’ຕິ។ ໂສ ‘‘ເອຕຸຕກາ ສນຸນທຸຊໂຍຊາ ນິກຸຂມນຸຕຸ, ເອຕຸຕກາ ຊນຸຄຸຄທາ, ເອຕຸຕກາ ວມຸມິໂນ’’ຕິ ເສນໍ ວິຈາເຣສີ។ ຕມຕຸຖໍ ປກາເສນຸໂຕ ສຕຸຖາ ຄາຖ ມາທ –

໑໙໘។

‘‘ຕໂຕ ນາຄາ ນິກຸຂມີສຸ, ສນຸນທຸຊາ ປຕຸຕາວີສຕິ;

ຊນຸຄຸຄທານໍ ຕີສຕາ, ຉສທສຸສາ ຈ ວມຸມິໂນ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ສນຸນທຸຊາຕິ ສຸວຕຸຕຣຊຕາທີວມຸມກວຈິກາ។ ຊນຸຄຸຄທານໍ ຕີສຕາຕິ ເມຕຸທວິສາຕາຊນຸຄຸຄທານໍ ຕີຕີ ສຕານີ។ ວມຸມິໂນຕິ ເຂຍກຜລກຫຕຸຖາ ຉສທສຸສາ។

໑໙໙។

‘‘ເອເຕ ທນຖ ພນຸຊຖ, ມາ ໂວ ມຸຄຸຈິຕຸຖ ຊີວິຕໍ;

ຄເປຕຸວາ ສຕຸຖວາທໍວ, ສພຸເພ ກສຸມໍ ກໂຣຖ ເນ’’ຕິ។ – ອຍໍ ນາຄຣາເຊນ ວຸຕຸຕຄາຖາ;

ຕຕຸຖ ມາ ໂວ ມຸຄຸຈິຕຸຖ ຊີວິຕນຸຕິ ກສຸສຈິ ເອກສຸສປິ ຊີວິຕໍ ມາ ມຸຄຸຈິຕຸຖ។

ນາຄາ ຕຖາ ກຕຸວາ ອຕຸຖຣຕາທີນິ ປຌຸຈສຸ ສກຍສເຕສຸ ອາໂຣເປຕຸວາ ສຕຸຖວາທໍ ຄເຫຕຸວາ ສຍໍ ຕານິ ສກຍານິ ປາເຊນຸຕາ ພາຣາຕສີ ຄນຸຕຸວາ ສພຸພໍ ຊນໍ ຕສຸສ ເຄເທ ປຜິສາເມຕຸວາ ຕໍ ອາປຸຈຸຊິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ນາຄກວນເມວ ຄຕາ។ ຕມຕຸຖໍ ວິທິຕຸວາ ສຕຸຖາ ໂອວາທວເສນ ຄາຖາທຸວຍມາທ –

໒໐໐។

‘‘ຕສຸມາ ທີ ປຕຸທິໂຕ ໂປໂສ, ສມຸປສຸສໍ ອຕຸຖມຕຸຕໂນ;

ໂລກສຸສ ນ ວສໍ ຄຈຸເຉ, ທເນຍຸຍາຣິສກໍ ມນໍ។

໒໐໑។

‘‘ເອວມາທີນວໍ ຎຕ຺ວາ, ຕຓ຺ຫາ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ສມ຺ຠວໍ;

ວີຕຕຓ຺ໂຫ ອນາທາໂນ, ສໂຕ ຠິກ຺ຂຸ ປຣິພ຺ພເຊ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ໂລຠວສິກາ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ຕາ, ສຕ຺ຖວາໂຫ ອຸຕ຺ຕມສມ຺ປຕ຺ຕິໍ, ຕສ຺ມາ. ຫເນຍ຺ຍາທິສກໍ ມນນ຺ຕິ ອນ຺ໂຕ ອຸປ຺ປ຺ຊຊມານານໍ ນານາວິຘານໍ ໂລຠສຕ຺ຕູນໍ ສນ຺ຕກໍ ມນໍ, ໂລຠສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕໍ ຫເນຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອວມາທີນວນ຺ຕິ ເອວໍ ໂລເຠ ອາທີນວໍ ຊານິຕ຺ວາ. ຕຓ຺ຫາ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ ຊາຕິອາທິທຸກ຺ຂສ຺ສ ຕຓ຺ຫາ ສມ຺ຠໂວ, ຕໂຕ ເອຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິ, ເອວໍ ຕຓ຺ຫາວ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ສມ຺ຠວໍ ຎຕ຺ວາ ວີຕຕຓ຺ໂຫ ຕຓ຺ຫາອາທາເນນ ອນາທາໂນ ມຄ຺ເຄນ ອາຄຕາຍ ສຕິຍາ ສໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸ ປຣິພ຺ພເຊ ອິຣິເຍຖ ວຕ຺ເຕຖາຕິ ອຣຫຕ຺ເຕນ ເທສນາຍ ກູຏໍ ຄຓ຺ຫິ.

ອິມຎ຺ຈ ປນ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ ອຸປາສກາ ປຸພ຺ເພ ໂລຠວສິກາ ວາຓິຊາ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ໂລຠວສິເກນ ນ ຠວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ເຕ ວາຓິຊາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐິຕາ. ຕທາ ນາຄຣາຊາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ສຕ຺ຖວາໂຫ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ.

ມຫາວາຓິຊຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທສມາ.

[໔໙໔] ໑໑. ສາຘິນຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອພ຺ຠຸໂຕວຕ ໂລກສ຺ມິນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸໂປສຖິເກ ອຸປາສເກ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ຕທາ ຫິ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຸປາສກາ ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ນິສ຺ສາຍ ມນຸສ຺ສສຣີເຣເນວ ເທວໂລກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈິຣໍ ວສິໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ມິຖິລາຍໍ ສາຘິໂນ ນາມ ຣາຊາ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ. ໂສ ຈຕູສຸ ນຄຣທ຺ວາເຣສຸ ນຄຣມຊ຺ເຊ ນິເວສນທ຺ວາເຣ ຈາຕິ ຉ ທານສາລາໂຍ ກາເຣຕ຺ວາ ສກລຊມ຺ພຸທີປໍ ອຸນ຺ນງ຺ຄລໍ ກຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕສິ, ເທວສິກໍ ຉ ສຕສຫສ຺ສານິ ວຍກຣຓໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ປຎ຺ຈ ສີລານິ ຣກ຺ຂຕິ, ອຸໂປສຖໍ ອຸປວສຕິ. ຣຏ຺ຐວາສິໂນປິ ຕສ຺ສ ໂອວາເທ ຐຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ມຕມຕາ ເທວນຄເຣເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສຸ. ສຸຘມ຺ມເທວສຠໍ ປູເຣຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນາ ເທວາ ຣຎ຺ໂຎ ສີລາທິຄຸຓເມວ ວຓ຺ຓຍນ຺ຕິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເສສເທວາປິ ຣາຊານໍ ທຏ຺ຐຸກາມາ ອເຫສຸໍ. ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ເຕສໍ ມນໍ ວິທິຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ສາຘິນຣາຊານໍ ທຏ຺ຐຸກາມຕ຺ຖາ’’ຕິ. ‘‘ອາມ ເທວາ’’ຕິ. ໂສ ມາຕລິໍ ອາຓາເປສິ ‘‘ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ ເວຊຍນ຺ຕຣຖໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ສາຘິນຣາຊານໍ ອາເນຫີ’’ຕິ. ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຣຖໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ວິເທຫຣຏ຺ຐໍ ອຄມາສິ, ຕທາ ປຸຓ຺ຓມທິວໂສ ໂຫຕິ. ມາຕລິ ມນຸສ຺ສານໍ ສາຍມາສໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ຆຣທ຺ວາເຣສຸ ສຸຂກຖາຍ ນິສິນ຺ນກາເລ ຈນ຺ທມຓ຺ຑເລນ ສທ຺ຘິໍ ຣຖໍ ເປເສສິ. ມນຸສ຺ສາ ‘‘ທ຺ເວ ຈນ຺ທາ ອຸຏ຺ຐິຕາ’’ຕິ ວທນ຺ຕາ ປຸນ ຈນ຺ທມຓ຺ຑລໍ ໂອຫາຍ ຣຖໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ນາຍໍ ຈນ຺ໂທ, ຣໂຖ ເອໂສ, ເທວປຸຕ຺ໂຕ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ກສ຺ເສສ ເອຕໍ ມໂນມຍສິນ຺ຘວຍຸຕ຺ຕໍ ທິພ຺ພຣຖໍ ອາເນຕິ, ນ ອຎ຺ຎສ຺ສ, ອມ຺ຫາກໍ ຣຎ຺ໂຎ ຠວິສ຺ສຕິ, ຣາຊາ ຫິ ໂນ ຘມ຺ມິໂກ ຘມ຺ມຣາຊາ’’ຕິ ໂສມນສ຺ສຊາຕາ ຫຸຕ຺ວາ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ຐິຕາ ປຐມໍ ຄາຖມາຫໍສຸ –

໔໐໔.

‘‘ອພ຺ຠຸໂຕ ວຕ ໂລກສ຺ມິໍ, ອຸປ຺ປ຺ຊິ ໂລມຫໍສໂນ;

ທິພ຺ໂພ ຣໂຖ ປາຕຸຣຫຸ, ເວເທຫສ຺ສ ຍສສ຺ສິໂນ’’ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອພ຺ຠຸໂຕ ວເຕສ ອມ຺ຫາກໍ ຣາຊາ, ໂລກສ຺ມິໍ ໂລມຫໍສໂນ ອຸປ຺ປ຺ຊິ, ຍສ຺ສ ທິພ຺ໂພ ຣໂຖ ປາຕຸຣໂຫສິ ເວເທຫສ຺ສ ຍສສ຺ສິໂນຕິ.

ມາຕລິປິ ຕໍ ຣຖໍ ອາເນຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສສຸ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູເຊນ຺ເຕສຸ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ນິເວສນທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຖໍ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາຠາເຄນ ສີຫປຎ຺ຊເຣາມ຺ມາເຣ ຐເປຕ຺ວາ ອາໂຣຫຓສ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ. ຕໍ ທິວສໍ ຣາຊາປິ ທານສາລາໂຍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອິມິນາ ນິຍາເມນ ທານໍ ເທຖາ’’ຕິ ອາຓາເປຕ຺ວາ ອຸໂປສຖໍ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ທິວສໍ ວິຕິນາເມຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈຄຓປຣິວຸໂຕ ອລງ຺ກຕມຫາຕເລ ປາຈີນສີຫປຎ຺ຊຣາຠິມຸໂຂ ຘມ຺ມຍຸຕ຺ຕໍ ກເຖນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ. ອຖ ນໍ ມາຕລິ ຣຖາຠິຣຸຫນຕ຺ຖໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາທາຍ ອຄມາສິ. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໘໐໓.

‘‘ເທວປຸຕ຺ໂຕ ມຫິທ຺ຘິໂກ, ມາຕລິ ເທວສາຣຖີ;

ນິມນ຺ຕຍິຕ຺ຖ ຣາຊານໍ, ເວເທຫໍ ມິຖິລຄ຺ຄຫໍ.

໘໐໔.

‘‘ເອຫີມໍ ຣຖມາຣຸຍ຺ຫ, ຣາຊເສຏ຺ຐ ທິສມ຺ປຕິ;

ເທວາ ທສ຺ສນກາມາ ເຕ, ຕາວຕຶສາ ໄສນ຺ທກາ;

ສຣມານາ ຫິ ເຕ ເທວາ, ສຸຘມ຺ມາຍໍ ສມຈ຺ຉເຣ.

໘໐໕.

‘‘ຕໂຕ ຈ ຣາຊາ ສາຘິໂນ, ເວເທໂຫ ມິຖິລຄ຺ຄໂຫ;

ສຫສ຺ສຍຸຕ຺ຕມາຣຸຍ຺ຫ, ອຄາ ເທວານ ສນ຺ຕິເກ;

ຕໍ ເທວາ ປຏິນນ຺ທຶສຸ, ທິສ຺ວາ ຣາຊານມາຄຕໍ.

໘໐໖.

‘‘ສ຺ວາຄຕໍ ເຕ ມຫາຣາຊ, ອໂຖ ເຕ ອທຸຣາຄຕໍ;

ນິສີທ ທານິ ຣາຊີສິ, ເທວຣາຊສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ.

໘໐໗.

‘‘ສກ຺ໂກປິ ປຏິນນ຺ທິຕ຺ຖ, ເວເທຫໍ ມິຖິລຄ຺ຄຫໍ;

ນິມນ຺ຕຍິຕ຺ຖ ກາເມຫິ, ອາສເນນ ຈ ວາສໂວ.

໘໐໘.

‘‘ສາທຸ ໂຂສິ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ, ອາວາສໍ ວສວຕ຺ຕິນໍ;

ວສ ເທເວສຸ ຣາຊີສິ, ສພ຺ພກາມສມິທ຺ສິສຸ;

ຕາວຕີເສສຸ ເທເວສຸ, ກຸລ຺ຊ ກາເມ ອມານຸເສ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ສມຈ຺ຌເຣຕິ ອຈ຺ຌນ຺ຕິ។ ອຄາ ເທວານ ສນ຺ຕິເກຕິ ເທວານໍ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ។ ຕສ຺ມິລ຺ຫິ ຣຖໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ຄິເຕ ຣໂຖ ອາກາສໍ ປກ຺ຂນ຺ທິ, ໂສ ມຫາຊນສ຺ສ ໂອໂລເກນ຺ຕສ຺ເສວ ອນ຺ຕຣຫາຍິ។ ມາຕລິ ຣາຊານໍ ເທວໂລກໍ ເນສິ ។ ຕໍ ທິສ຺ວາ ເທວຕາ ຈ ສກ຺ໂກ ຈ ຫຏ຺ຖຕຸຏ຺ຖາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ປຏິສນ຺ຖາຣໍ ກຣີສຸ។ ຕມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ຕໍ ເທວາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຕ຺ຖ ປຏິນນ຺ທີສູຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ນນ຺ທີສຸ។ ອາສເນນ ຈາຕິ ຣາຊານໍ ອາລິງ຺ຄິຕ຺ວາ ''ອິຘ ນິສີທາ''ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຫຸກມ຺ພລສິລາສເນນ ຈ ກາເມຫິ ຈ ນິມນ຺ເຕສີ, ອຸປ຺ທ຺ຌຣຊ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ເອກາສເນ ນິສີທາເປສີຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ຕຕ຺ຖ ສກ຺ເກນ ເທວຣລ຺ຌາ ທສໂຍຊນສຫສ຺ສໍ ເທວນຄຣໍ ອທ຺ຌຕິຍາ ຈ ອຈ຺ຌຣາໂກຏິໂຍ ເວຊຍນ຺ຕປາສາທລ຺ຈ ມຊ຺ເຊ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ ສມ຺ປຕ຺ຕີ ອນຸກວນ຺ຕສ຺ສ ມນຸສ຺ສຄຓນາຍ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສສຕານິ ອຕິກ຺ກນ຺ຕານິ។ ເຕນຕ຺ຕກາເວນ ເທວໂລເກ ວສນກໍ ປຸລ຺ລໍ ຂີຓໍ, ອນກິຣຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ຕສ຺ມາ ສກ຺ເກນ ສທ຺ຘິ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໘໐໙។

''ອຫໍ ປຸເຣ ສຄ຺ຄຄໂຕ ຣມາມິ, ນຈ຺ເຈຫິ ຄີເຕຫິ ຈ ວາທິເຕຫິ;

ໂສ ທານິ ອຊ຺ຊ ນ ຣມາມິ ສຄ຺ເຄ, ອາຍຸໍ ນຸ ຂີໂຓ ມຣຓໍ ນຸ ສນ຺ຕິເກ;

ອຸທາຫຸ ມູລ຺ໂຫສ຺ມິ ຊນິນ຺ທເສຏ຺ຖາ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອາຍຸໍ ນຸ ຂີໂຓຕິ ກີ ນຸ ມມ ສຣເສນ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ຂີຓໍ, ອຸທາຫຸ ອຸປ຺ຈ຺ເຌທກກມ຺ມວເສນ ມຣຓໍ ສນ຺ຕິເກ ຊາຕນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຌຕິ។ ຊນິນ຺ທເສຏ຺ຖາຕິ ຊນິນ຺ທານໍ ເສຏ຺ຖ។

ອຖ ນໍ ສກ຺ໂກ ອາຫ –

໘໑໐។

''ນ ຕາຍຸ ຂີຓໍ ມຣຓລ຺ຈ ທູເຣ, ນ ຈາປິ ມູລ຺ໂຫ ນຣວີຣເສຏ຺ຖ;

ຕຸຍ຺ຫລ຺ຈ ປຸລ຺ລານິ ປຣິຕ຺ຕການິ, ເຍສໍ ວິປາກໍ ອິຘ ເວທຍິຕ຺ໂຖ។

໘໑໑។

''ວສ ເທວານຸກາເວນ, ຣາຊເສຏ຺ຖ ທິສມ຺ປຕິ;

ຕາວຕີເສສຸ ເທເວສຸ, ກຸລ຺ຊ ກາເມ ອມານຸເສ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ''ປຣິຕ຺ຕການີ''ຕິ ອິທໍ ເຕນ ອຕ຺ຕກາເວນ ເທວໂລເກ ວິປາກທາຍການິ ປຸລ຺ລານິ ສນ຺ຫາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິຕຣານິ ປນສ຺ສ ປຸລ຺ລານິ ປຖວິຍໍ ປໍສຸ ວິຍ ອປ຺ປມາຓານິ។ ວສ ເທວານຸກາເວນາຕິ ອຫໍ ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ປຸລ຺ລານິ ມຊ຺ເຊ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ທສ຺ສາມິ, ມມານຸກາເວນ ວສາຕິ ຕໍ ສມສ຺ສາເສນ຺ໂຕ ອາຫ។

ອຖ ນំ ປ໌ພິກຸຊິປ໌ນຸໂຕ ມຫາສຕຸໂຕ ອາຫ –

໔໑໔។

‘‘ຍຖາ ຍາຈິຕກំ ຍານំ, ຍຖາ ຍາຈິຕກំ ធនំ;

ເອວំສມ្ປທមេវេតំ, យំ ປ໌ຣໂຕ ທານປ໌ຈ្ចយា។

໔໑៥។

‘‘ນ ຈາຫមេតមិច្ឆាមិ, យំ ປ໌ຣໂຕ ທານປ໌ຈ្ចຍາ;

សយំកតានិ ປຸ໌ញ្ញានិ, តំ មេ អាវេណិកំ ធនំ។

໔໑៦។

‘‘ໂສຫំ គន្តុវា មនុស្សេសុ, ກາហាមិ កុសលំ ពហុំ;

ທានេន សមចរិយាយ, សំយមេន ទមេន ច;

យំ កត្វា សុខិតោ ហោតិ, ន ច បច្ឆានុតប្បតី’’តិ។

ຕຕຸຖ ຍំ ປ໌ຣໂຕ ທານປ໌ຈຸຈຍាតិ ຍំ ປ໌ເຣນ ທິນຸນຕຸຕາ ລພຸກຕິ, ຕំ ຍາຈິຕກສທິສເມວ ໂຫຕິ។ ຍາຈິຕກញ្ហិ ຕຸຜຸຖກាເລ ເທນຸຕິ, ອຕຸຜຸຖກាເລ ອຈຸឆិນຸທິຕຸວາ ຄຕຸຫនຸຕິតិ ວທຕິ។ ສມຈຣិຍាយាតិ ກាຍາທີຫិ ປ໌າປ໌ស្ស ອករណេន។ សំយមេនាតិ សីលសំយមេន។ ទមេនាតិ ឥន្ទ្រិយទមេន។ យំ កត្វាតិ យំ ករិត្វា សុខិតោ ចេវ ហោតិ ន ច បច្ឆានុតប្បតិ, តថារូបមេវ កម្មំ ករិស្សាមីតិ។

ອຖສຸສ ວຈນំ ສຸຕຸວາ ສກຸໂກ ມາຕລີ ອាណាເປ໌ສិ ‘‘គច្ឆ, តាត, សាធិនរាជានំ មិថិលំ នេត្វា ឧយ្យានេ ឱតារេហី’’តិ។ ໂສ ຕຖາ ອកាសិ។ ຣາຊາ ອຸຍຸຍាເນ ຈງກមតិ។ ອຖ ນំ ອຸຍຸຍານປ໌າໂລ ທິສຸວາ ປຸ໌ຈຸឆິຕຸວາ ຄນຸຕຸວາ ນາຣທຣញ្ញោ ອាໂຣເຈສិ។ ໂສ ຣញ្ញោ អាគតភាវំ សុត្វា ‘‘ត្វំ បុរតោ គន្ត្វា ឧយ្យានំ សជ្ជេត្វា តស្ស ច មយ្ហញ្ច ទ្វេ អាសនានិ បញ្ញាបេហី’’តិ ឧយ្យានបាលំ ឧយ្យោជេសិ។ ໂສ ຕຖາ ອកាសិ។ ອຖ ນំ ຣາຊາ ປຸ໌ຈຸឆិ ‘‘ກສຸສ ທຸເວ ອາສນານិ ປ໌ញ្ញាເປ໌ສີ’’តិ? ‘‘ເອកំ ຕុម្ហាកំ, ເອກំ ອມុហាកំ ຣញ្ញោ’’តិ។ ອຖ ນំ ຣາຊາ ‘‘ໂກ ອញ្ញោ ສຕຸໂຕ ມម ສនຸຕິເກ ອាສເນ និសីទិស្សតី’’តិ វត្វា ເອកស្មិំ និសីទិត្វា ເອកស្មិំ ປ໌າເທ ຖເປ໌ສិ។ ນາຣທຣາຊາ ອាគន្ត្វា ຕស្ស ປ໌າເທ វន្ទិត្វា ເອកមន្តំ និសីទិ។ ໂສ ກិរ ຕស្ស ສຕຸຕໂມ ປ໌ນຸຕຸຕາ។ ຕទា ກិរ វស្សសតាយុកកាលោ ໂហតិ។ ມຫາສຕຸໂຕ ປ໌ນ ອຕຸຕໂນ ປຸ໌ញ្ញພເລນ ເອຕຸຕກំ ກាលំ វីតិនាមេសិ។ ໂສ ນາຣທំ ຫຕຸເຖ ຄເຫຕຸວາ ອຸຍຸຍາເນ ວិຈຣនຸໂຕ ຕិສុໂស ຄាຖា ອកាសិ –

໔໑៧។

‘‘ឥមានិ តានិ ខេត្តានិ, ឥមំ និក្ខំ សុកុណ្ឌលំ;

ឥមា តា ហរិតានូបា, ឥមា នជ្ជោ សវន្តិយោ។

໘໑໖။

‘‘ອິມາ ຕາ ໂປກ຺ຂຣຕີ ຣມ຺ມາ, ຈກ຺ກວາກປກ຺ູຊິຕາ;

ມນ຺ທາລເກຫິ ສຄ຺ຌນ຺ນາ, ປທຸມຸປ຺ປລເກຫິ ຈ;

ຍສ຺ສິມານິ ມມາຍີສຸ, ກີ ນຸ ເຕ ທິສຕໍ ຄຕາ။

໘໑໗။

‘‘ຕານິຊ ເຂຕ຺ຕານິ ໂສ ກູມິກາໂຄ, ເຕເຍວ ອາຣາມວນູປຈາຣາ;

ຕເມວ ມຍ຺ຫໍ ຊນຕໍ ອປສ຺ສໂຕ, ສຸຄ຺ຄໍວ ເມ ນາຣທ ຂາຍເຕ ທິສາ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ເຂຕ຺ຕານີຕິ ກູມິກາເຄ ສນ຺ຊາຍາຫ။ ອິມໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕິ ອິມໍ ຕາທິສເມວ ອຸທການິຫ຺ຊມນໍ။ ສຸກ຺ຕ຺ຫລນ຺ຕິ ໂສກເນນ ມຸສລປເວສນກ຺ຕ຺ຫເລນ ສມນ຺ນາຄຕໍ။ ຫຣິຕານູປາຕິ ອຸທການິຫ຺ຊມນສ຺ສ ອຸໂກສຸ ປສ຺ເສສຸ ຫຣິຕຕິຕາສຄ຺ຌນ຺ນາ ອນູປກູມິໂຍ။ ຍສ຺ສິມານີ ມມາຍີສູຕິ ຕາຕ ນາຣທ, ເຍ ມມ ອຸປ຺ຍ຺ຄາກາ ຈ ໂອໂຣຊາ ຈ ອິມສ຺ມີ ອຸຍ຺ຍາເນ ມຫນ຺ເຕນ ຍເສນ ມຍາ ສທ຺ຊີ ວິຈຣນ຺ຕາ ອິມານິ ຄານານິ ມມາຍີສຸ ປີຍາຍີສຸ, ກຕຣໍ ນຸ ເຕ ທິສຕໍ ຄຕາ, ກຕ຺ຖ ເຕ ເປສິຕາ။ ຕານິຊ ເຂຕ຺ຕານີຕິ ອິມສ຺ມີ ອຸຍ຺ຍາເນ ຕາເນວ ເອຕານິ ອຸປໂຣປນກວິຣຸຫນຍ຺ຄານານິ။ ເຕເຍວ ອາຣາມວນູປຈາຣາຕິ ອິເມ ເຕເຍວ ອາຣາມວນູປຈາຣາ, ວິຫາຣກູມິໂຍຕິ ອຕ຺ໂຖ။

ອຖ ນໍ ນາຣໂທ ອາຫ – ‘‘ເທວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເທວໂລກຄຕານໍ ອິທານິ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສສຕານິ, ອຫໍ ໂວ ສຕ຺ຕໂມ ປນ຺ຕາ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸປ຺ຍ຺ຄາກາ ຈ ໂອໂຣຊາ ຈ ມຣຕມຸຂໍ ປຕ຺ຕາ, ອິທໍ ໂວ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ຣຊ຺ຊໍ, ອນຸກວຖ ນ’’ນ຺ຕິ။ ຣາຊາ ‘‘ຕາຕ ນາຣທ, ນາຫໍ ອິຊາຄຈ຺ຌນ຺ໂຕ ຣຊ຺ຊຕ຺ຖາຍ ອາຄໂຕ, ປຸຄ຺ຄກຣຕຖາຍມ຺ຫິ ອາຄໂຕ, ອຫໍ ປຸຄ຺ຄເມວ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຄາຖາ ອາຫ –

໘໑໘။

‘‘ທິຍ຺ຄາ ມຍາ ວິມານານີ, ໂອກາເສນ຺ຕາ ຈຕ຺ທ຺ທິສາ;

ສມ຺ມຸຂາ ເທວຣາຊສ຺ສ, ຕິທສານຄ຺ຈ ສມ຺ມຸຂາ။

໘໑໙။

‘‘ວຸຕ຺ຖໍ ເມ ກວນໍ ທິພ຺ຍໍ, ກຸຕ຺ຕາ ກາມາ ອມານຸສາ;

ຕາວຕິເສສຸ ເທເວສຸ, ສພ຺ພກາມສມິທ຺ຊິສຸ။

໘໒໐။

‘ໂສຫໍ ເອຕາທິສໍ ທິຕ຺ວາ, ປຸຄ຺ຄາຍມ຺ຫິ ອິຊາຄໂຕ;

ຊມ຺ມເມວ ຈຣິສ຺ສາມິ, ນາຫໍ ຣຊ຺ເຊນ ອຕ຺ຖິໂກ။

໔໘໑॥

‘‘ອຫຕ຺ຫາວຈຣໍ ມຄ຺ຄໍ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຮເທສິຕໍ;

ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ປຝິປ຺ຊິຊິສ຺ສໍ, ເຍນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ສຸພ຺ພຕາ’’ຕິ॥

ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຖໍ ເມ ກວນໍ ທິພ຺ຍນ຺ຕິ ເວຊຍນ຺ຕໍ ສນ຺ຊາຍ ອາຫ॥ ໂສທໍ ເອຕາທິສນ຺ຕິ ຕາຕ ນາຣທ, ໂສທໍ ພຸທ຺ຮລາເຕນ ອປຣິຈ຺ຊິນ຺ຫນີຍໍ ເອວຣູປໍ ກາມຄຸຕສມ຺ປຕ຺ຕຶ ປຫາຍ ປຸລ຺ລກຣຕຕ຺ຖາຍ ອິຊາຄໂຕ॥ ອຫຕ຺ຫາວຈຣນ຺ຕິ ອຫຕ຺ເຫທິ ນິກ຺ຊິຕ຺ຕຫຕ຺ພຫຕ຺ເຖທິ ອວຈຣິຕພ຺ພໍ ສມ຺ມາທິຝ຺ຖິປຸເຣກ຺ຂາຣໍ ອຝ຺ຖງຄິກໍ ມຄ຺ຄໍ॥ ສຸພ຺ພຕາຕິ ເຍນ ມຄ຺ເຄນ ສຸພ຺ພຕາ ສພ຺ພລ຺ລຸ ພຸທ຺ຊາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອຫມ຺ປິ ອຄຕປຸພ຺ພໍ ທິສໍ ຄນ຺ຕຸ໌ ໂພຮິຕເລ ນິສີທິຕ຺ວາ ຕເມວ ມຄ຺ຄໍ ປຝິປ຺ຊິຊິສ຺ສາມີຕິ॥

ເອວໍ ໂພຮິສຕ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາໂຍ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ລາເຕນ ສງຊິປິຕ຺ວາ ກເຖສີ॥ ນາຣໂທ ປຸນປິ ອາຫ – ‘‘ຣຊ຺ຊໍ, ເທວ, ອນຸສາສາ’’ຕິ॥ ‘‘ຕາຕ, ນ ເມ ຣຊ຺ເຊນຕ຺ໂຖ, ສຕ຺ຕ ວສ຺ສສຕານິ ວິຄຕໍ ທານໍ ສຕ຺ຕາເຫເນວ ທາຕຸກາມມ຺ຫີ’’ຕິ॥ ນາຣໂທ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສມ຺ປຝິຈ຺ຊິຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ປຝິຍາເທສີ॥ ຣາຊາ ສຕ຺ຕາຫໍ ທານໍ ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວ ຕຶສກາວເນເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ॥

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ ວສິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ນາມາ’’ຕິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສີ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸໂປສຖິເກສຸ ອຸປາສເກສຸ ເກຈິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ, ເກຈິ ສກທາຄາມິຜເລ, ເກຈິ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຝ຺ຖຫຶສຸ॥ ຕທາ ນາຣທຣາຊາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ມາຕລິ ອານນ຺ໂທ, ສກ຺ໂກ ອນຸຣຸທ຺ໂຊ, ສາຊິນຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ॥

ສາຊິນຊາຕກວຕ຺ຕນາ ເອກາທສມາ॥

[໔໙໔] ໑໔॥ ທສພ຺ຣາຫ຺ມຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຣາຊາອໂວຈ ວິຊຸຣນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອສທິສທານໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສີ॥ ຕໍ ອຝ຺ຖກນິປາເຕ ອາທິຕ຺ຕຊາຕເກ (ຊາ॥ ໑॥໘॥໖໙ ອາທໂຍ) ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວ॥ ຣາຊາ ກິຣ ຕໍ ທານໍ ທທນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ເຊຝ຺ຖກໍ ກຕ຺ວາ ປລ຺ຈ ກິກ຺ຂຸສຕານິ ວິຈິນິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ມຫາຂີຕາສວານໍເຍວ ອທາສິ॥ ອຖສ຺ສ ຄຸຕກຖໍ ກເຖນ຺ຕາ ‘‘ອາວຸໂສ, ຣາຊາ ອສທິສທານໍ ທທນ຺ໂຕ ວິຈິນິຕ຺ວາ ມຫປ຺ຜລຝ຺ຖາເນ ອທາສີ’’ຕິ ຊມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຝ຺ຖາເປສຸໍ॥ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອນຈ຺ຉຣິຍໍ, ກິກ຺ຂເວ, ຍໍ ໂກສລຣາຊາ ມາທິສສ຺ສ ພຸທ຺ຮສ຺ສ ອຸປຝ຺ຖາໂກ ຫຸຕ຺ວາ ວິເຈຍ຺ຍທານໍ ເທຕິ, ໂປຣາຕກປຕ຺ຫິຕາ ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ພຸທ຺ເຊປິ ວິເຈຍ຺ຍທານໍ ອທໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ॥

ອຕີເຕ ກຸຣຸຣຝ຺ເຖ ອິນ຺ທປຕ຺ຖນຄເຣ ຍຸຊິຝ຺ຖິລໂຄຕ຺ໂຕ ໂກຣພ຺ໂຍ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ॥ ຕສ຺ສ ວິຊໂຣ ນາມ ອມຈ຺ໂຈ ອຕ຺ຖລ຺ຈ ຊມ຺ມລ຺ຈ ອນຸສາສຕິ॥ ຣາຊາ ສກລຊມ຺ພຸທີປໍ ໂຂເກຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ເທຕິ॥ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊນ຺ເຕສຸ ເອໂກປິ ປລ຺ຈ ສີລມຕ຺ຕໍ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ເພ ທຸສ຺ສີລາວ, ທານໍ ຣາຊານໍ ນ ໂຕເສຕິ॥ ຣາຊາ ‘‘ວິເຈຍ຺ຍທານໍ ມຫປ຺ຜລ’’ນ຺ຕິ ສີລວນ຺ຕານໍ ທາຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ວິຊຸຣປຕ຺ຫິເຕນ ສທ຺ຊຶ ມນ຺ຕຍິສ຺ສາມີ’’ຕິ॥ ໂສ ຕໍ ອຸປຝ຺ຖານໍ ອາຄຕໍ ອາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປລ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຊິ॥ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອຸປຑ຺ຒຄາຖມາຫ –

໔໔໔॥

‘‘ຣາຊາ ອໂວຈ ວິຊຸຣໍ, ຊມ຺ມກາໂມ ຍຸຊິຝ຺ຖິໂລ’’ຕິ;

ປຣໂຕ ຣຄຸໂຍ ຈ ວິທຸຣສຸສ ຈ ວຈນປຜິວຈນໍ ໂຫຕິ –

‘‘ພຸຣາຫຸມເຓ ວິທຸຣ ປຣິເຍສ, ສີລວນຸເຕ ພຫຸສຸສຸເຕ။

໔໔໓။

‘‘ວິຣເຕ ເມຖຸນາ ຘມຸມາ, ເຍ ເມ ភຸຍຸເຊຍຸຍຸ ໂភຊນໍ;

ທກຸຂິຓໍ ສມຸມ ທສຸສາມ, ຍຕຸຖ ທິນຸນໍ ມຫປຸຜລໍ။

໔໔໔။

‘‘ທຸລຸລภາ ພຸຣາຫຸມຓາ ເທວ, ສີລວນຸໂຕ ພຫຸສຸສຸຕາ;

ວິຣຕາ ເມຖຸນາ ຘມຸມາ, ເຍ ເຕ ภຸຍຸເຊຍຸຍຸ ໂភຊນໍ။

໔໔໕။

‘‘ທສ ຂລຸ ມຫາຣາຊ, ຍາ ຕາ ພຸຣາຫຸມຓຊາຕິໂຍ;

ເຕສໍ ວິภງຄໍ ວິຈຍໍ, ວິຕຸຖາເຣນ ສຸໂຓຫິ ເມ။

໔໔໖။

‘‘ປສິພຸພເກ ຄເຫຕຸວານ, ປຸຓຸເຓ ມູລສຸສ ສໍວຸເຕ;

ໂອສຘິກາໂຍ ຄນຸຖນຸຕິ, ນຸຫາປຍນຸຕິ ຊປນຸຕິ ຈ။

໔໔໗။

‘‘ຕິກິຈຸຉກສມາ ຣາຊ, ເຕປິ ວຸຈຸຈນຸຕິ ພຸຣາຫຸມຓາ;

ອກຸຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປຕາມເສ။

໔໔໘။

‘‘ອເປຕາ ເຕ ຈ ພຸຣຫຸມຄຸຄາ, (ອິຕິ ຣາຊາ ໂກຣພຸໂຍ)

ນ ເຕ ວຸຈຸຈນຸຕິ ພຸຣາຫຸມຓາ;

ອຄຸເຍ ວິທຸຣ ປຣິເຍສ, ສີລວນຸເຕ ພຫຸສຸສຸເຕ။

໔໒໙។

‘‘ວິຣເຕ ເມຖຸນາ ຣມ຺ມາ, ເຍ ເມ ກຸລ຺ເຊຍ຺ຍຸ ໂກຊນໍ;

ຫກ຺ຂິຕໍ ສມ຺ມ ທສ຺ສາມ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ។

໔໓໐។

‘‘ກິງກິຕິກາໂຍ ຄເທຕ຺ວາ, ໂພເສນ຺ຕິ ປຸຣໂຕປີ ເຕ;

ເປສນານິປີ ຄຈ຺ຆນ຺ຕິ, ຣຖຈຣິຍາສຸ ສິກ຺ຂເຣ។

໔໓໑។

‘‘ປຣິຈາຣກສມາ ຣາຊ, ເຕປີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ອກ຺ຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປ຺ຕາມເສ។

໔໓໒។

‘‘ອເປຕາ ເຕ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ລາ, (ອິຕິ ຣາຊາ ໂກຣພ຺ໂຍ)

ນ ເຕ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ອຄ຺ເຍ ວິຣຸຣ ປຣິເຍສ, ສີລວນ຺ເຕ ພຫຸສ຺ສຸເຕ។

໔໓໓។

‘‘ວິຣເຕ ເມຖຸນາ ຣມ຺ມາ, ເຍ ເມ ກຸລ຺ເຊຍ຺ຍຸ ໂກຊນໍ;

ຫກ຺ຂິຕໍ ສມ຺ມ ທສ຺ສາມ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ។

໔໓໔។

‘‘ກມຕ຺ຫລໍ ຄເທຕ຺ວານ, ວງກທຕ຺ຫລ຺ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ປຈ຺ຈຸເປ຺ສ຺ສນ຺ຕິ ຣາຊາໂນ, ຄາເມສຸ ນິຄເມສຸ ຈ;

ນາທິນ຺ເນ ວຸຍ຺ຖິສ຺ສາມ, ຄາມມ຺ຫິ ວາ ວນມ຺ຫິ ວາ។

໔໓໕។

‘‘ນິຄ຺ຄາຫກສມາ ຣາຊ, ເຕປີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ອກ຺ຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປ຺ຕາມເສ។

໔໓໖។

‘‘ອເປ຺ຕາ ເຕ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ໂລ, (ອິຕິ ຣາຊາ ໂກຣພ຺ໂຍ)

ນ ເຕ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ;

ອລ຺ເລ ວິສຸຣ ປ຺ຣິເຍສ, ສີລວນ຺ເຕ ພຫຸສ຺ສຸເຕ។

໔໓໗។

‘‘ວິຣເຕ ເມຖຸນາ ສມ຺ມາ, ເຍ ເມ ກຸລ຺ເຊຍ຺ຍຸ ໂກຊນໍ;

ທກ຺ຂິຓໍ ສມ຺ມ ທສ຺ສາມ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ។

໔໓໘។

‘‘ປ຺ຣູລ຺ຫາກຈ຺ຈນຂໂລມາ, ປ຺ງກທນ຺ຕາ ຣຊສ຺ສິຣາ;

ໂອກິຓ຺ຓາ ຣຊເຣຓູຫິ, ຍາຈກາ ວິຈຣນ຺ຕິ ເຕ។

໔໓໙។

‘‘ຂາຓຸຆາຕສມາ ຣາຊ, ເຕປິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ;

ອກ຺ຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປ຺ຕາມເສ។

໔໔໐។

‘‘ອເປ຺ຕາ ເຕ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມລ຺ໂລ, (ອິຕິ ຣາຊາ ໂກຣພ຺ໂຍ)

ນ ເຕ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ;

ອລ຺ເລ ວິສຸຣ ປ຺ຣິເຍສ, ສີລວນ຺ເຕ ພຫຸສ຺ສຸເຕ។

໔໔໑។

‘‘ວິຣເຕ ເມຖຸນາ ສມ຺ມາ, ເຍ ເມ ກຸລ຺ເຊຍ຺ຍຸ ໂກຊນໍ;

ທກ຺ຂິຓໍ ສມ຺ມ ທສ຺ສາມ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ។

໘໔໔။

‘‘ຫຣີຕກໍ ອາມລກໍ, ອມฺພໍ ຊมฺພຸ ວິภີຕກໍ;

ລພุຊໍ ທນฺຕໂປຕານິ, ເພລຸວາ ພທຣານິ ຈ။

໘໔໕။

‘‘ຣາຊາຍຕນໍ ອຸຈฺฉຸປຸຜໍ, ຊູມເນຕฺຕໍ ມຊุອລฺຊນໍ;

ອຸຈฺຈາວຈານິ ປຕິຍານິ, ວິປເຕนฺຕິ ຊນາສິປ။

໘໔໖။

‘‘ວາຕິຊກສມາ ຣາຊ, ເຕປີ ວຸຈฺຈนฺຕິ ພฺຣາຫฺມຕາ;

ອກฺຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປຕາມເສ။

໘໔໗။

‘‘ອເປຕາ ເຕ ຈ ພฺຣຫฺມລฺລາ, (ອິຕິ ຣາຊາ ໂກຣພฺໂຍ)

ນ ເຕ ວຸຈฺຈนฺຕິ ພฺຣາຫฺມຕາ;

ອລฺເລ ວິສຸຣ ປຣິເຍສ, ສີລວนฺເຕ ພຫุສฺສุເຕ။

໘໔໘။

‘‘ວິຣເຕ ເມຖຸນາ ຊมฺມາ, ເຍ ເມ ภຸລฺເຊຍฺຍุ ໂภຊນໍ;

ທກฺຂິຕໍ ສมฺມ ທสฺສາມ, ຍຕฺຖ ທິນฺນໍ ມຫปฺຜລໍ။

໘໔໙။

‘‘ກສິວາຕິຊຊໍ ກາເຣนฺຕິ, ໂປສຍนฺຕິ ອເຊລຸອເກ;

ກຸມາຣີໂຍ ປເວຈฺฉนฺຕິ, ວິວາຫนฺຕາວຫนฺຕິ ຈ။

໘໕໐။

‘‘ສມາ ອมฺພຝฺຖເວສฺເສຫິ, ເຕປີ ວຸຈฺຈนฺຕິ ພฺຣາຫฺມຕາ;

ອກฺຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປຕາມເສ။

໘໔໙ຯ

“ອເປຕາ ເຕ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຎ຺ຎາ, (ອິຕິ ຣາຊາ ໂກຣພ຺ໂຍ)

ນ ເຕ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ;

ອຎ຺ເຎ ວິຘຸຣ ປຣິເຍສ, ສີລວນ຺ເຕ ພຫຸສ຺ສຸເຕຯ

໘໕໐ຯ

“ວິຣເຕ ເມຖຸນາ ຘມ຺ມາ, ເຍ ເມ ຠຸຎ຺ເຊຍ຺ຍຸ ໂຠຊນໍ;

ທກ຺ຂິຓໍ ສມ຺ມ ທສ຺ສາມ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍຯ

໘໕໑ຯ

“ນິກ຺ຂິຕ຺ຕຠິກ຺ຂໍ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ, ຄາເມສ຺ເວເກ ປຸໂຣຫິຕາ;

ພຫູ ເຕ ປຣິປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອຓ຺ຑຈ຺ເຉທາ ນິລຎ຺ຉກາຯ

໘໕໒ຯ

“ປສູປິ ຕຕ຺ຖ ຫຎ຺ຎນ຺ຕິ, ມຫິສາ ສູກຣາ ອຊາ;

ໂຄຆາຕກສມາ ຣາຊ, ເຕປິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ;

ອກ຺ຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປຕາມເສຯ

໘໕໓ຯ

“ອເປຕາ ເຕ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຎ຺ຎາ, (ອິຕິ ຣາຊາ ໂກຣພ຺ໂຍ)

ນ ເຕ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ;

ອຎ຺ເຎ ວິຘຸຣ ປຣິເຍສ, ສີລວນ຺ເຕ ພຫຸສ຺ສຸເຕຯ

໘໕໔ຯ

“ວິຣເຕ ເມຖຸນາ ຘມ຺ມາ, ເຍ ເມ ຠຸຎ຺ເຊຍ຺ຍຸ ໂຠຊນໍ;

ທກ຺ຂິຓໍ ສມ຺ມ ທສ຺ສາມ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍຯ

໔໕໘။

‘‘ອສີຈມ຺ມໍ ຄເຫຕ຺ວານ, ຂຄ຺ຄໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ເວສ຺ສປເຖສ຺ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕິ, ສຕ຺ຖໍ ອພ຺ພາຫຍນ຺ຕິປີ။

໔໕໙။

‘‘ສມາ ໂຄປ຺ນິສາເທຫິ, ເຕປີ ວ຺ຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ອກ຺ຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປ຺ຕາມເສ။

໔໕໗။

‘‘ອເປຕາ ເຕ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄາ, (ອິຕິ ຣາຊາ ໂກຣພ຺ໂຍ)

ນ ເຕ ວ຺ຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ອຄ຺ເຄ ວິສ຺ຣ ປຣິເຍສ, ສີລວນ຺ເຕ ພຫ຺ສ຺ສ຺ເຕ။

໔໕໘໙။

‘‘ວິຣເຕ ເມຖ຺ນາ ຂມ຺ມາ, ເຍ ເມ ກ຺ຄ຺ເຊຍ຺ຍ຺ ໂກຊນໍ;

ທກ຺ຂິຕໍ ສມ຺ມ ທສ຺ສາມ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ။

໔໕ໝ။

‘‘ອຣຄ຺ເຄ ກ຺ຜິກໍ ກຕ຺ວາ, ກ຺ຜານິ ກາຣຍນ຺ຕິ ເຕ;

ສສພິລ຺ອາເຣ ພາເສນ຺ຕິ, ອາໂຄສາ ມຈ຺ຉກຈ຺ຉປີ။

໔໙໐။

‘‘ເຕ ລ຺ທ຺ທກສມາ ຣາຊ, ເຕປີ ວ຺ຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ອກ຺ຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປ຺ຕາມເສ။

໔໙໑။

‘‘ອເປຕາ ເຕ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄາ, (ອິຕິ ຣາຊາ ໂກຣພ຺ໂຍ)

ນ ເຕ ວ຺ຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ອຄ຺ເຄ ວິສຸຣ ປ໌ຣິເຍສ, ສີລວນ຺ເຕ ພຫຸສ຺ສຸເຕ໚

໘໖໘໚

‘‘ວິຣເຕ ເມຖຸນາ ຘມ຺ມາ, ເຍ ເມ ກຸຄ຺ເຊຍ຺ຍຸ ໂກຊນໍ;

ທກ຺ຂິຕໍ ສມ຺ມ ທສ຺ສາມ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ໚

໘໖໙໚

‘‘ອຄ຺ເຄ ຘນສ຺ສ ກາມາ ຫິ, ໂຫຼມ຺ຄາມຄ຺ເຈ ປ໌ສກ຺ກິຕາ;

ຣາຊາໂນ ອຸປ໌ຣິ ນ຺ຫາຍນ຺ຕິ, ໂສມຍາເຄ ອຸປ໌ຌ຺ຖິເຕ໚

໘໖໕໚

‘‘ມລມຊ຺ຊກສມາ ຣາຊ, ເຕປີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ອກ຺ຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປ໌ຕາມເສ໚

໘໖໕໚

‘‘ອເປ໌ຕາ ເຕ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄາ, (ອິຕິ ຣາຊາ ໂກຣພ຺ໂຍ)

ນ ເຕ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ອຄ຺ເຄ ວິສຸຣ ປ໌ຣິເຍສ, ສີລວນ຺ເຕ ພຫຸສ຺ສຸເຕ໚

໘໖໖໚

‘‘ວິຣເຕ ເມຖຸນາ ຘມ຺ມາ, ເຍ ເມ ກຸຄ຺ເຊຍ຺ຍຸ ໂກຊນໍ;

ທກ຺ຂິຕໍ ສມ຺ມ ທສ຺ສາມ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລ’’ນ຺ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ສີລວນ຺ເຕຕິ ມຄ຺ເຄນາຄຕສີເລ໚ ພຫຸສ຺ສຸເຕຕິ ປ໌ຜິເວຘພຫຸສ຺ສຸເຕ໚ ທກ຺ຂິຕນ຺ຕິ ທານໍ໚ ເຍ ເຕຕິ ເຍ ຘມ຺ມິກາ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ຕວ ທານໍ ກຸຄ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ, ເຕ ທຸລ຺ລກາ໚ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຊາຕິໂຍຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕກຸລານິ໚ ເຕສໍ ວິກ຺ງຄໍ ວິຈຍນ຺ຕິ ເຕ ສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ວິກ຺ງຄໍ ມມ ປ໌ຄ຺ຄາຍ ວິຈິຕກາວໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ ສຸໂຕຫິ໚ ສໍວຸເຕຕິ ພຫ຺ຘມ຺ເຂ໚ ໂອສຘິກາໂຍ ຄນ຺ເຖນ຺ຕີຕິ ‘‘ອິທໍ ອິມສ຺ສ ໂຣຄສ຺ສ ເກສຊ຺ຊໍ, ອິທໍ ອິມສ຺ສ ໂຣຄສ຺ສ ເກສຊ຺ຊ’’ນ຺ຕິ ເອວໍ ສີໂລເກ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ເທນ຺ຕິ໚ ນ຺ຫາປ໌ຍນ຺ຕີຕິ ນ ຫາປ໌ນໍ ນາມ ກໂຣນ຺ຕິ໚ ຊປ໌ນ຺ຕິ ຈາຕິ ກູຕວິຊ຺ຊໍ ປ໌ຣິວຕ຺ເຕນ຺ຕິ໚ ຕິກິຈ຺ຉກສມາຕິ ເວຊ຺ຊສທິສາ໚ ເຕປີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕິ ເຕປີ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ວາ ມຍໍ, ອພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ວາ’’ຕິ ອຊານິຕ຺ວາ ເວຊ຺ຊກມ຺ເມນ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປ໌ນ຺ຕາ ໂວຫາເຣນ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ໚ ອກ຺ຂາຕາ ເຕຕິ ອິເມ ເຕ ມຍາ ເວຊ຺ຊພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ນາມ ອກ຺ຂາຕາ໚ ນິປ໌ຕາມເສຕິ ວເທຫິ ທານິ, ກິໍ ຕາທິເສ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ນິປ໌ຕາມ, ນິມນ຺ຕນຕ຺ຖາຍ ອຸປ໌ສງ຺ກມາມ, ອຕ຺ຖິ ເຕ ເອເຕຫິ ອຕ຺ໂຖຕິ ປຸ໌ຈ຺ຉຕິ໚ ພ຺ຣຫ຺ມຄ຺ຄາຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຘມ຺ມ

ໂຕຯ ນ ເຕ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕິ ເຕ ພາຫິຕປາປຕາຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ນາມ ນ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຯ

ກິງກິຓິກາໂຍຕິ ມຫາຣາຊ, ອປເຣປິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອຕ຺ຕໂນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຘມ຺ມໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຊີວິກຕ຺ຖາຍ ຣາຊຣາຊມຫາມຕ຺ຕານໍ ປຸຣໂຕ ກໍສຕາລາທີ ຄເຫຕ຺ວາ ວາເທນ຺ຕາ ຄາຍນ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຯ ເປສນານີປີຕິ ທາສກມ຺ມກຣາ ວິຍ ເປສນານິປີ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຯ ຣຖຈຣິຍາສູຕິ ຣຖສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂນ຺ຕີຯ ປຣິຈາຣກສມາຕິ ທາສກມ຺ມກຣສທິສາຯ ວຽກທຕ຺ໜນ຺ຕີ ວຽກທຕ຺ໜກຍຸກໍຯ ປຈ຺ຈຸເປສ຺ສນ຺ຕີ ຣາຊາໂນຕິ ຣາຊຣາຊມຫາມຕ຺ເຕ ປຏິຈ຺ຈ ອາຄມ຺ມ ສນ຺ຘາຍ ອຸປເສວນ຺ຕີຯ ຄາເມສຸ ນິຄເມສຸ ຈາຕິ ເຕສໍ ນິເວສນທ຺ວາເຣ ນິສີທນ຺ຕີຯ ນິຄ຺ຄາຫກສມາຕິ ນິຄ຺ຄຫກາຣເກຫິ ພລິສາຘກຣາຊປຸຣິເສຫິ ສມາຯ ຍຖາ ເຕ ປຸຣິສາ “ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ນ ຄມິສ຺ສາມາ”ຕີ ນິຄ຺ຄຫໍ ກຕ຺ວາ ຄຕ຺ໜນ຺ຕີເຍວ, ຕຖາ “ຄາເມ ວາ ວເນ ວາ ອລທ຺ຘາ ມຣນ຺ຕາປີ ນ ວຸຏ຺ຖຫິສ຺ສາມາ”ຕີ ອຸປວສນ຺ຕີຯ ເຕປີຕິ ເຕປີ ພລິສາຘກສທິສາ ປາປຘມ຺ມາຯ

ຣຊເຣຓູຫີຕິ ຣເຊຫິ ຈ ປໍສູຫິ ຈ ໂອກິຓ຺ຓາຯ ຍາຈກາຕິ ຘນຍາຈກາຯ ຂາຕ຺ຆາຕສມາຕິ ມລິນສຣີຣຕາຍ ຊານເຂຕ຺ເຕ ຂາຕ຺ຆາຕເກຫິ ກູມີ ຂຓິຕ຺ວາ ຊານຂາຕຸເກົາທ຺ຘຣຓກມນຸສ຺ເສຫິ ສມານາ, “ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ນ ຄມິສ຺ສາມາ”ຕີ ນິຈ຺ຈລກາເວນ ຄິຕຕ຺ຕາ ນິຂຓິຕ຺ວາ ຄປິຕວຕິຂາຕຸກາ ວິຍາຕິປີ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕປີຕິ ເຕປີ ຕຖາ ລທ຺ຘໍ ຘນໍ ວຑ຺ຒິຍາ ປໂຍເຊຕ຺ວາ ປຸນ ຕເຖວ ຄິຕຕ຺ຕາ ທຸສ຺ສີລາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຯ

ອຸຈ຺ຉຸປ຺ຍນ຺ຕີ ອຸຈ຺ຉຸລ຺ຸເຈວ ຍາຕິຕປ຺ຍລ຺ຸຈຯ ມຌຸອລ຺ຊນນ຺ຕີ ມຌຸລ຺ເຈວ ອລ຺ຊນລ຺ຈຯ ອຸຈ຺ຈາວຈານີຕິ ມຫຄ຺ຆອປ຺ປຄ຺ຆານິຯ ປຓີຍານີຕິ ກຕ຺ຫານິຯ ວິປເຓນ຺ຕີຕິ ວິກ຺ກີຓນ຺ຕີຯ ເຕປີຕິ ເຕປີ ອິມານິ ເອຕ຺ຕການິ ວິກ຺ກີຓິຕ຺ວາ ຊີວິກກປ຺ປກາ ວາຓິຊກພ຺ຣາຫ຺ມຓາຯ ໂປ໌ສຍນ຺ຕີຕິ ໂຄຣສວິກ຺ກເຍນ ຊີວິກກປ຺ປນຕ຺ຖໍ ໂປເສນ຺ຕີຯ ປເວຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຘີຕໂຣ ທີຣລ຺ຍ ສຸວຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປເຣສໍ ເທນ຺ຕີຯ ເຕ ເອວໍ ປເຣສໍ ທທມານາ ວິວາຫນ຺ຕີ ນາມ, ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕານໍ ອຕ຺ຖາຍ ຄຕ຺ຫມານາ ອາວາຫນ຺ຕີ ນາມຯ ອມ຺ພຍ຺ຖເວສ຺ເສຫີຕິ ກຸຍຸມ຺ພິເກຫິ ເຈວ ຄຫປຕີຫິ ຈ ສມາ, ເຕປີ ໂວຫາຣວເສນ “ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ”ຕີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຯ

ນິກ຺ຂິຕ຺ຕກິກ຺ຂນ຺ຕີ ຄາມປ຺ໂຣຫິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ນິພທ຺ຘກິກ຺ຂໍຯ ພຫູ ເຕຕີ ພຫູ ຊນາ ເອເຕ ຄາມປ຺ໂຣຫິເຕ ນກ຺ຂຕ຺ຕມຸຫຸຕ຺ຕມງຄລານິ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕີຯ ອຕ຺ຫຈ຺ເຉທກາ ນິລລ຺ຉກາຕີ ກາຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ພລິພທ຺ທານໍ ອຕ຺ຫຈ຺ເຉທກາ ເຈວ ຕິສູລາ ຫີອງກກຣເຓນ ລລ຺ຉກາ ຈ, ລກ຺ຂຓກາຣກາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ເຕສໍ ຄາມປ຺ໂຣຫິຕານໍ ເຄເຫສຸ ມໍສວິກ຺ກີຓນຕ຺ຖໍ ເອເຕ ປສຸ ອາທໂຍປີ ຫລ຺ລນ຺ຕີຯ ເຕປີຕິ ເຕປີ ໂຄຆາຕກສມາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຕີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຯ

ອສິຈມ຺ມນ຺ຕີ ອສິລຍ຺ຄິລ຺ເຈວ ກຕ຺ຫວາຣຓລ຺ຈຯ ເວສ຺ສປເຖສູຕິ ວາຓິຊານໍ ຄມນມຄ຺ເຄສຸຯ ສຕ຺ຖໍ ອພ຺ພາຫຍນ຺ຕີຕິ ສຕ຺ຖວາຫານໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ສຕມ຺ປີ ສຫສ຺ສມ຺ປີ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ເຖ ໂຈຣາຍວີ ອຕິພາເຫນ຺ຕີຯ ໂຄປນິສາເທຫີຕິ ໂຄປາລເກຫິ ເຈວ ນິສາເທຫິ ຈ ຄາມຆາຕກໂຈເຣຫິ ສມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕປີຕິ ເຕປີ ເອວຣູປາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຕີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຯ ກຸຍານິ ກາຣຍນ຺ຕີ ເຕຕີ ກູຍປາສາທີນິ ໂຣເປນ຺ຕີຯ ສສພິລຸອາເຣຕີ ສເສ ເຈວ ພິລຸອາເຣ ຈຯ ເອເຕນ ຖລຈເຣ ມິເຄ ທສ຺ເສຕິຯ ອາໂຄຌາ ມຈ຺ຉກຈ຺ຉປນ຺ຕີ ຖລເຊສຸ ຕາວ ອາໂຄຌໂຕ ມຫນ຺ເຕ ຈ ຂຸທ຺ທເກ ຈ ປາຓໂຍ ພາເຌນ຺ຕີ ມາເຣນ຺ຕີ, ຊລເຊສຸ ມຈ຺ຉກຈ຺ຉເປຯ ເຕປີຕິ ເຕປີ ລຸທ຺ທກສມາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຕີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຯ

ອລ຺ເລຘນສ຺ສ ການາ ທີຕິ ອປເຣ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຘນໍ ປຕ຺ເຖນ຺ຕາຯ ເຫຍ຺ຖາມລ຺ເຈ ປສກ຺ກິຕາຕີ “ກລິປວາຫກມ຺ມໍ ກາເຣສ຺ສາມາ”ຕີ ຣຕນມຍໍ ມລ຺ຈໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ເຫຍ຺ຖາ ນິປ຺ນຸນາ ອຈ຺ຉນ຺ຕີຯ ອຖ ເນສໍ ໂສມຍາເຄ ອຸປຍ຺ຄິເຕ ຣາຊາໂນ ອຸປຣິ ນຫາຍນ຺ຕີ, ເຕ ກິຣ ໂສມຍາເຄ ນິຍ຺ຄິເຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ມລ຺ເຈ ນິສີທນ຺ຕີຯ ອຖ ເນ ອລ຺ເລ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ “ກລີ ປວາເຫສ຺ສາມາ”ຕີ ນຫາເປນ຺ຕີຯ ຣຕນມລ຺ໂຈ ເຈວ ຣລ຺ໂລ ຣາຊາລງກາໂຣ ຈ ສພ຺ໂພ ເຫຍ຺ຖາມລ຺ເຈ ນິປ຺ນຸນສ຺ເສວ ໂຫຕິຯ ເຕປີຕິ ເຕປີ ມລມຊ຺ຊເກຫິ ນຫາປິເຕຫິ ສທິສາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຕີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຯ

ເອວລ຺ຈິເມ ໂວຫາຣມຕ຺ຕພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ປຣມຕ຺ຖພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

‘‘ອຕຸຖິ ໂຂ ພຸຣາຫຸມຕາ ເທວ, ສີລວນຸໂຕ ພຫຸສຸສຸຕາ;

ວິຣຕາ ເມຖຸນາ ຘມຸມາ, ເຍ ເຕ ກຸຍຸເຊຍຸຍຸ ໂກຊນໍ຺

໘໖໙຺

‘‘ເອກຸຈ ກຕຸຕໍ ກຸຍຸຊນຸຕິ, ນ ຈ ມຊຸຊໍ ປິວນຸຕິ ເຕ;

ອກຸຂາຕາ ເຕ ມຫາຣາຊ, ຕາທິເສ ນິປຕາມເສ’’ຕິ຺

ຕຕຸຖ ສີລວນຸໂຕຕິ ອຣິຍສີເລນ ສມນຸນາຄຕາ຺ ພຫຸສຸສຸຕາຕິ ປຕິເວຘພາຫຸສຈຸເຈນ ສມນຸນາຄຕາ຺ ຕາທິເສຕິ ເອວຣູເປ ພາທິຕປາເປ ປຈຸເຈກພຸທຸຘພຸຣາຫຸມເຕ ນິມນຸຕນຕຸຖາຍ ອຸປສງກມາມາຕິ຺

ຣາຊາ ຕສຸສ ກຖໍ ສຸຕຸວາ ປຸຈຸຉິ ‘‘ສມຸມ ວິຘຸຣ, ເອວຣູປາ ອຄຸຄທກຸຂິເຕຍຸຍາ ພຸຣາຫຸມຕາ ກຫໍ ວສນຸຕີ’’ຕິ? ອຸຕຸຕຣຫິມວນຸເຕ ນນຸທມູລກປພຸກາເຣ, ມຫາຣາຊາຕິ຺ ‘‘ເຕນ ຫິ, ປຕຸຑິຕ, ຕວ ພເລນ ມຍຸຫໍ ເຕ ພຸຣາຫຸມເຕ ປຣິເຍສາ’’ຕິ ຕຸຝຸຖມານໂສ ຄາຖມາຫ –

໘໗໐຺

‘‘ເອເຕ ໂຂ ພຸຣາຫຸມຕາ ວິຘຸຣ, ສີສວນຸໂຕ ພຫຸສຸສຸຕາ;

ເອເຕ ວິຘຸຣ ປຣິເຍສ, ຂິປຸປຍຸຈ ເນ ນິມນຸຕຍາ’’ຕິ຺

ມຫາສຕຸໂຕ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ຕສຸສ ວຈນໍ ສມຸປຕິຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ເຕນ ຫິ, ມຫາຣາຊ, ນຄຣໍ ອລງກາຣາເປຕຸວາ ສພຸເພ ນຄຣວາສິໂນ ທານໍ ທຕຸວາ ອຸໂປສຖໍ ອຘິຕຸຖາຍ ສມາທິນຸນສີລາ ໂຫນຸຕູ’’ຕິ ເກຣີ ຈຣາເປຕຸວາ ‘‘ຕຸມຸເຫປີ ສທຸຘີ ປຣິຊເນນ ອຸໂປສຖໍ ສມາທີຍຖາ’’ຕິ ວຕຸວາ ສຍໍ ປາໂຕວ ກຸຍຸຊິຕຸວາ ອຸໂປສຖໍ ສມາທາຍ ສາຍນຸຫສມເຍ ຊາຕິປຸປຸຜປຸຕຸຕໍ ສຸວຕຸຕສມຸຄຸຄໍ ອາຫຣາເປຕຸວາ ຣຕຸຍາ ສທຸຘີ ປຈຸຈປຕິຝຸຖິຕໍ ປຕິຝຸຖຫິຕຸວາ ປຈຸເຈກພຸທຸຘານໍ ຄຸເຕ ອນຸສຸສຣິຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ‘‘ອຸຕຸຕຣຫິມວນຸເຕ ນນຸທມູລກປພຸກາຣວາສິໂນ ປຍຸຈສຕາ ປຈຸເຈກພຸທຸຘາ ສຸເວ ອມຸຫາກໍ ກິກຸຂໍ ຄຕຸຫນຸຕູ’’ຕິ ນິມນຸເຕຕຸວາ ອາກາເສ ອຝຸຖ ປຸປຸຜມຸຝຸຖີໂຍ ວິສຸສຊຸເຊສິ຺ ຕທາ ຕຕຸຖ ປຍຸຈສຕາ ປຈຸເຈກພຸທຸຘາ ວສນຸຕິ, ປຸປຸຜານິ ຄນຸຕຸວາ ເຕສໍ ອຸປຣິ ປຕິສ຺ຸ ເຕ ອາວຊຸເຊນຸຕາ ຕໍ ກາຣຕໍ ຍຕຸວາ ‘‘ມາຣິສາ, ວິຘຸຣປຕຸຑິເຕນ ນິມນຸຕິຕມຸຫາ, ນ ໂຂ ປເນສ ອິຕຸຕຣສຕຸໂຕ, ພຸທຸຘງກຸໂຣ ເອສ, ອິມສຸມິເຍວ ກປຸເປ ພຸທຸໂຘ ກວິສຸສຕິ, ກຣິສຸສາມສຸສ ສງຄຫ’’ນຸຕິ ນິມນຸຕນໍ ອຘິວາສຍິສ຺ຸ ມຫາສຕຸໂຕ ປຸປຸຜານໍ ອນາຄມນສຍຸຍາຍ ອຘິວາສິຕກາວໍ ຍຕຸວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ສຸເວ ປຈຸເຈກພຸທຸຘາ ອາຄມິສຸສນຸຕິ, ສກຸກາຣສມຸມານໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ ອາຫ຺ ຣາຊາ ປຸນທິວເສ ມຫາສກຸກາຣໍ ກຕຸວາ ມຫາຕເລ ມຫາຣຫານິ ອາສນານິ ປຍຸຍເປສິ຺ ປຈຸເຈກພຸທຸຘາ ອໂນຕຕຸຕທເຫ ກຕສຣີຣປຕິຊຄຸຄນາ ເວລໍ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ອາກາເສນາຄນຸຕຸວາ ຣາຊງຄເຕ ໂອຕຣິສ຺ຸ ຣາຊາ ຈ ໂພຘິສຕຸໂຕ ຈ ປສນຸນມານສາ ເຕສໍ ຫຕຸຖໂຕ ປຕຸຕານິ ຄເຫຕຸວາ ປາສາທໍ ອາໂຣເປຕຸວາ ນິສີທາເປຕຸວາ ທກຸຂິໂຕທກໍ ທຕຸວາ ປຕີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂກຊນີເຍນ ປຣິວິສິສ຺ຸ ກຕຸຕກິຈຸຈປຣິໂຍສາເນ ຈ ປຸນທິວສຕຸຖາຍາຕິ ເອວໍ ສຕຸຕ ທິວເສ ນິມນຸເຕຕຸວາ ມຫາທານໍ ທຕຸວາ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ສພຸພປຣິກຸຂາເຣ ອທໍສ຺ຸ ເຕ ອນຸໂມທນໍ ກຕຸວາ ອາກາເສນ ຕຕຸເຖວ ຄຕາ, ປຣິກຸຂາຣາປີ ເຕຫິ ສທຸຘິເຍວ ຄຕາ຺

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ‘‘ອນຈຸຉຣິຍໍ, ກິກຸຂເວ, ໂກສລຣຸໂຍ ມມ ອຸປຝຸຖາກສຸສ ສໂຕ ວິເຈຍຸຍທານໍ ທາຕຸໍ, ໂປຣາຕກປຕຸຑິຕາ ອນຸປຸປນຸເນປີ ພຸທຸເຘ ທານໍ ອທໍສຸເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຣາຊາ ອານນຸໂທ ອໂຫສິ, ວິຘຸຣປຕຸຑິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນຸຕິ຺

ທສພ຺ຣາຫ຺ມຓຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທ຺ວາທສມາ.

[໔໙໖] ໑໖. ກິກ຺ຂາປ຺ຣມ຺ປ຺ຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ສຸຂຸມາລຣູປີຫິສ຺ວາຕິ ອິທັ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຓ຺ຍຕຣັ ກຸຍຸມ຺ພິກັ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ໂສ ກິຣ ສທ຺ໂຘ ອໂຫສິ ປສນ຺ໂນ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ເຈວ ສງ຺ຆສ຺ສ ຈ ນິພທ຺ຘັ ມຫາສກ຺ການັ ກໂຣຕິ. ອເຖກທິວສັ ຈິນ຺ເຕສິ "ອຫັ ພຸທ຺ຘຣຕນສ຺ສ ເຈວ ສງ຺ຆຣຕນສ຺ສ ຈ ປຓີຕານິ ຂາທນິຍໂກຊນິຍານິ ເຈວ ສຸຂຸມວຕ຺ຖານິ ຈ ເທນ຺ໂຕ ນິຈ຺ຈັ ມຫາສກ຺ການັ ກໂຣມິ, ອິທານິ ຘມ຺ມຣຕນສ຺ສປີ ກຣິສ຺ສາມິ, ກຖັ ນຸ ໂຂ ຕສ຺ສ ສກ຺ການັ ກໂຣນ຺ເຕນ ກຕ຺ຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ. ໂສ ພຫູນິ ຄນ຺ຘມາລາທີນິ ອາທາຍ ເຊຕວນັ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣັ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປ຺ຸຈ຺ຉິ "ອຫັ, ກນ຺ເຕ, ຘມ຺ມຣຕນສ຺ສ ສກ຺ການັ ກຕ຺ຕຸກາໂມມ຺ຫິ, ກຖັ ນຸ ໂຂ ຕສ຺ສ ສກ຺ການັ ກໂຣນ຺ເຕນ ກຕ຺ຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ. ອຖ ນັ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – "ສເຈ ຘມ຺ມຣຕນສ຺ສ ສກ຺ການັ ກຕ຺ຕຸກາໂມ, ຘມ຺ມກຓ຺ຫາຄາຣິກສ຺ສ ອານນ຺ທສ຺ສ ສກ຺ການັ ກໂຣຫີ"ຕິ. ໂສ "ສາຘູ"ຕິ ປຝິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ເຖຣັ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫັ ເນຕ຺ວາ ມຫາຣເຫ ອາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ນານຄ຺ຄຣສໂກຊນັ ທຕ຺ວາ ມຫຄ຺ເຆ ຕິຈີວຣປ຺ປໂຫນເກ ສາຝເກ ອທາສິ. ເຖໂຣປີ "ອຍັ ສກ຺ກາໂຣ ຘມ຺ມຣຕນສ຺ສ ກໂຕ, ນ ມຍ຺ຫັ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ, ອຄ຺ຄສາວກສ຺ສ ຘມ຺ມເສນາປຕິສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປີຓ຺ຑປາຕຍ຺ຈ ວຕ຺ຖານິ ຈ ວິຫາຣັ ຫຣິຕ຺ວາ ສາຣິປ຺ຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອທາສິ. ໂສປີ "ອຍັ ສກ຺ກາໂຣ ຘມ຺ມຣຕນສ຺ສ ກໂຕ, ເອກນ຺ເຕນ ຘມ຺ມສ຺ສາມິໂນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ເສວ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທສພລສ຺ສ ອທາສິ. ສຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕໂນ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣັ ອທິສ຺ວາ ປີຓ຺ຑປາຕັ ປຣິກຸຍ຺ຊິ, ຈີວຣສາຝເກ ອຄ຺ຄເຫສິ.

ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍັ ກຖັ ສມຸຝ຺ຖາເປສຸັ "ອາວຸໂສ, ອສຸໂກ ນາມ ກຸຍຸມ຺ພິໂກ 'ຘມ຺ມຣຕນສ຺ສ ສກ຺ການັ ກໂຣມີ'ຕິ ຘມ຺ມກຓ຺ຫາຄາຣິກສ຺ສ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອທາສິ. ເຖໂຣ 'ນາຍັ ມຍ຺ຫັ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ'ຕິ ຘມ຺ມເສນາປຕິໂນ ອທາສິ, ໂສປີ 'ນາຍັ ມຍ຺ຫັ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ'ຕິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອທາສິ. ຕຖາຄໂຕ ອຓ຺ຍັ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣັ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຘມ຺ມສ຺ສາມິຕາຍ 'ມຍ຺ຫເມເວໂສ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ'ຕິ ຕັ ປີຓ຺ຑປາຕັ ປຣິກຸຍ຺ຊິ, ຈີວຣສາຝເກປີ ຄຓ຺ຫິ, ເອວັ ໂສ ປີຓ຺ຑປາໂຕ ຍຖານຸຈ຺ຉວິກຕາຍ ຘມ຺ມສ຺ສາມິໂນເວ ປາທມູລັ ຄໂຕ"ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ປີຓ຺ຑປາໂຕ ປຣມ຺ປຣາ ຍຖານຸຈ຺ຉວິກັ ຄຈ຺ຉຕິ, ປຸພ຺ເພປີ ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ພຸທ຺ເຘ ອຄມາສິເຍວາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕັ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍັ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ ອຄຕິຄມນັ ປຫາຍ ທສ ຣາຊຘມ຺ເມ ອໂກເປນ຺ໂຕ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊັ ກາເຣສິ. ເອວັ ສນ຺ເຕ ປີສ຺ສ ວິນິຈ຺ຉໂຍ ສຸຍ຺ໂຍ ວິຍ ອໂຫສິ. ຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ອຄຸຓຄເວສໂກ ຫຸຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕນິເວສນາທີນິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ອນ຺ເຕປ຺ຸເຣ ຈ ອນ຺ໂຕນຄເຣ ຈ ທ຺ວາຣຄາເມສຸ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ອຄຸຓັ ກເຖນ຺ຕັ ອທິສ຺ວາ "ຊນປເທ ຄເວສິສ຺ສາມີ"ຕິ ອມຈ຺ຈານັ ຣຊ຺ຊັ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິເຕນ ສທ຺ຘິ ອຍ຺ຓາຕກເວເສເນວ ກາສິຣຝ຺ເຖ ຈຣນ຺ໂຕ ກຍ຺ຈິ ອຄຸຓັ ກເຖນ຺ຕັ ອທິສ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ເຕ ເອກັ ນິຄມັ ປຕ຺ວາ ພຫິທ຺ວາຣສາລາຍັ ນິສີທິ. ຕສ຺ມິ ຂເຓ ນິຄມວາສີ ອສີຕິໂກຝິວິກໂວ ກຸຍຸມ຺ພິໂກ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນ຺ຫານ ຕິຕ຺ຖັ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສາລາຍັ ນິສິນ຺ນັ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓັ ສຸຂຸມາລສຣີຣັ ຣາຊານັ ທິສ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນສິເນໂຫ ສາລັ ປວິສິຕ຺ວາ ປຝິສນ຺ຖາຣັ ກຕ຺ວາ "ອິເຘວ ໂຫຖາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ເຄຫັ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນານຄ຺ຄຣສໂກຊນັ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ກຕ຺ຕກາຊນານິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ອຄມາສິ. ຕສ຺ມິ ຂເຓ ຫິມວນ຺ຕວາສີ ປຍ຺ຈາກິຍ຺ໂຍ ຕາປໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ນິສີທິ. ນນ຺ທມູລກປ຺ພ຺ການໂຕ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘປີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ນິສີທິ.

ກຸຍຸມ຺ພິໂກ ຣຍ຺ໂຍ ຫຕ຺ຖໂຘວເນາທກັ ທຕ຺ວາ ນານຄ຺ຄຣເສຫິ ສູປພ຺ຍຍ຺ຊເນຫິ ກຕ຺ຕປາຕິ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ອຸປເນສິ. ຣາຊາ ນັ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ອທາສິ. ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຄເຫຕ຺ວາ ຕາປສສ຺ສ ອທາສິ. ຕາປໂສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ສນ຺ຕິກັ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວາມຫຕ຺ເຖນ ກຕ຺ຕປາຕີ, ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ເຖນ ກມຓ຺ຑລຸັ ຄເຫຕ຺ວາ ທກ຺ຂິໂຓທກັ ທຕ຺ວາ ປຕ຺ເຕ ກຕ຺ຕັ ປກ຺ຂິປີ. ໂສ ກຍ຺ຈິ ອນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອນາປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຣິກຸຍ຺ຊິ. ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ກຸຍຸມ຺ພິໂກ ຈິນ຺ເຕສິ "ມຍາ ຣຍ຺ໂຍ ກຕ຺ຕັ ທິນ຺ນັ, ຣຍ຺ຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ, ພ຺ຣາຫ຺ມເຓນ ຕາປສສ຺ສ, ຕາປເສນ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ, ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ກຍ຺ຈິ ອນາປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຣິກຸຍ຺ຊິ, ກິ ນຸ ໂຂ ອິເມສັ ເອຕ຺ຕກັ ທານກາຣຓັ, ກິ ອິມສ຺ສ ກຍ຺ຈິ ອນາປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາວ ກຸຍ຺ຊນກາຣຓັ, ອນຸປຸພ຺ເພນ ເຕ ປ຺ຸຈ຺ຉິສ຺ສາມີ"ຕິ. ໂສ ເອເກກັ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປ຺ຸຈ຺ຉິ. ເຕປີສ຺ສ ກເຖສຸັ –

໔໗໐໚

‘‘ສຸຂຸມາລຣູປໍ ທິສ຺ວາ, ຣຍ຺ຍາ ວິວນມາຄຕໍ;

ກຸຍາຄາຣວຣູເປຕໍ, ມຫາສຍນມຸປາສິຕໍ໚

໔໗໑໚

‘‘ຕສ຺ສ ເຕ ເປ຺ມເກນາຫໍ, ອທາສິໍ ວຕ຺ຉໂມຫນໍ;

ສາລີນໍ ວິຈິຕໍ ກຕ຺ຕໍ, ສຸຈິໍ ມໍສູປເສຈນໍ໚

໔໗໒໚

‘‘ຕໍ ຕ຺ວໍ ກຕ຺ຕໍ ປ຺ຝິຄ຺ຄຍ຺ຫ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ອທາສຍິ;

ອຕ຺ຕານໍ ອນສິຕ຺ວານ, ໂກຍໍ ຆມ຺ໂມ ນມຕ຺ຖຸ ເຕ໚

໔໗໓໚

‘‘ອາຈຣິໂຍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມຍ຺ຫໍ, ກິຈ຺ຈາກິຈ຺ເຈສຸ ພ຺ຍາວໂຝ;

ຄຣຸ ຈ ອາມນ຺ຕນີໂຍ ຈ, ທາຕຸມຣຫາມິ ໂກຊນໍ໚

໔໗໔໚

‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ທານິ ປຸຈ຺ຉາມິ, ໂຄຕມໍ ຣາຊປ຺ູຊິຕໍ;

ຣາຊາ ເຕ ກຕ຺ຕໍ ປາທາສິ, ສຸຈິໍ ມໍສູປເສຈນໍ໚

໔໗໕໚

‘‘ຕໍ ຕ຺ວໍ ກຕ຺ຕໍ ປ຺ຝິຄ຺ຄຍ຺ຫ, ອິສິສ຺ສ ໂກຊນໍ ອທາ;

ອເຂຕ຺ຕຍ຺ຍູສິ ທານສ຺ສ, ໂກຍໍ ຆມ຺ໂມ ນມຕ຺ຖຸ ເຕ໚

໔໗໖໚

‘‘ກຣາມິ ປຸຕ຺ຕທາເຣ ຈ, ຆເຣສຸ ຄຣິໂຕ ອຫໍ;

ກຸຍ຺ເຊ ມານຸສເກ ກາເມ, ອນຸສາສາມິ ຣາຊິໂນ໚

໔໗໗.

‘‘ອາຣຸຌິກສ຺ສ ອິສິໂນ, ຈິຣຣຕ຺ຕ໌ ຕປສ຺ສິໂນ;

ວຸຑ຺ຒສ຺ສ ກາວິຕຕ຺ຕສ຺ສ, ທາຕຸມຣຫາມິ ໂກຊນໍ.

໔໗໘.

‘‘ອິສິຌ຺ຈ ທານິ ປ຺ຈ຺ຉາມິ, ກີສໍ ຌມນິສນ຺ຖຕໍ;

ປຣູລ຺ຫກຈ຺ຉນຂໂລມໍ, ປງ຺ກທນ຺ຕໍ ຣຊສ຺ສິຣໍ.

໔໗໙.

‘‘ເອໂກ ອຣຌ຺ເຌ ວິຫຣສິ, ນາວກງ຺ຂສິ ຊີວິຕໍ;

ກິກ຺ຂຸ ເກນ ຕຍາ ເສຍ຺ໂຍ, ຍສ຺ສ ຕ຺ວໍ ໂກຊນໍ ອທາ.

໔໘໐.

‘‘ຂຓນ຺ຕາລຸກລມ຺ພານິ, ພິລາລິຕກ຺ກລານິ ຈ;

ຌຸນໍ ສາມາກນິວາຣໍ, ສງ຺ຆາຣິຍໍ ປສາຣິຍໍ.

໔໘໑.

‘‘ສາກໍ ກີສໍ ມຌ຺ຌຸ ມໍສໍ, ພທຣາມລການິ ຈ;

ຕານິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ກຸຌ຺ຊາມິ, ອຕ຺ຖິ ເມ ໂສ ປຣິຄ຺ຄໂຫ.

໔໘໒.

‘‘ປຈ຺ຈນ຺ໂຕ ອປ຺ຈນ຺ຕສ຺ສ, ອມມສ຺ສ ສກິຌ຺ຈໂນ;

ອນາທານສ຺ສ ສາທາໂນ, ທາຕຸມຣຫາມິ ໂກຊນໍ.

໔໘໓.

‘‘ກິກ຺ຂຸຌ຺ຈ ທານິ ປ຺ຈ຺ຉາມິ, ຕຕ຺ຫີມາສີນ ສຸພ຺ພຕໍ;

ອິສິ ເຕ ກຕ຺ຕໍ ປາທາສິ, ສຸຈີ ມໍສູປເສຈນໍ.

໔໘໔.

‘‘ຕံ ຕຸວံ ກຕຸຕံ ປຜິຕຸຄຍຸຫ, ຕຸຕຸທິ ກຸລຸຊສີ ເອກໂກ;

ນາລຸລံ ກລຸຈິ ນິມນຸເຕສີ, ໂກຍံ ສມຸໂມ ນມຕຸຖຸ ເຕ຺

໔໗໘຺

‘‘ນ ປຈາມິ ນ ປາເຈມິ, ນ ລິນຸທາມິ ນ ເລທເຍ;

ຕံ ມံ ອກິລຸຈນံ ລຕຸວາ, ສພຸພປາເປຫິ ອາຣຕံ຺

໔໗໙຺

‘‘ວາເມນ ກິກຸຂມາທາຍ, ທກຸຂິເຕນ ກມຕຸຫລုံ;

ອິສີ ເມ ກຕຸຕံ ປາທາສີ, ສຸຈີ ມံສູປເສຈນံ຺

໔໘໐຺

‘‘ເອເຕ ຫິ ທາຕຸມຣຫນຸຕິ, ສມມາ ສປຣິຕຸຄຫາ;

ປຈຸຈນີກມຫံ ມລຸເລ, ໂຍ ທາຕາຣံ ນິມນຸຕເຍ’’ຕິ຺

ຕຕຸຖ ວິວນນຸຕິ ນິຣຸທກາກາຣລຸລສຫິສံ ອິມံ ປຈຸຈນຸຕံ ອາຄຕံ຺ ກູຜາຄາຣວຣູເປຕນຸຕິ ກູຜາຄາຣວເຣນ ອຸປຄຕံ, ເອກံ ວຣກູຜາ ຄາຣວາສິນນຸຕິ ອຕຸໂຖ຺ ມຫາສຍນມຸປາສິຕນຸຕິ ຕຕຸເຖວ ສຸປລຸລຕຸຕံ ສິຣິສຍນံ ອຸປາສິຕံ຺ ຕສຸສ ເຕຕິ ເອວຣູປີ ຕံ ທິສຸວາ ອຫံ ເປມມກາສີ, ຕສຸສ ເຕ ເປມເກນ຺ ວຫຸໝໂມທນນຸຕິ ອຸຕຸຕໂມທນံ຺ ວິຈິຕນຸຕິ ອປຄຕຂຕຸທກາລຸອເກຫິ ວິຈິຕຕຕຸທຸເລຫິ ກຕံ຺ ອທາສຍິຕິ ອທາສີ຺ ອຕຸຕານນຸຕິ ອຕຸຕນາ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ຺ ອນສິຕຸວານາຕິ ອກຸລຸຊິຕຸວາ຺ ໂກຍံ ສມຸໂມຕິ ມຫາຣາຊ, ໂກ ເອສ ຕຸມຸຫາກံ ສກາໂວ຺ ນມຕຸຖຸ ເຕຕິ ນໂມ ຕວ ອຕຸຖຸ, ໂຍ ຕຸວံ ອຕຸຕນາ ອກຸລຸຊິຕຸວາ ປຣສຸສ ອທາສີ຺

ອາຈຣິໂຍຕິ ກຸຝຸມຸພິກ ເອສ ມຍຸຫံ ອາຈາຣສິກຸຂາປໂກ ອາຈຣິໂຍ຺ ພຸຍາວໂຜຕິ ອຸສຸສຸໂກ຺ ອາມນຸຕນິໂຍຕິ ອາມນຸເຕຕພຸພຍຸຕຸຕ ໂກ ມຍາ ທິນຸນံ ກຕຸຕံ ຄເຫຕຸ ອນຸຣູໂປ຺ ທາຕຸມຣຫາມີຕິ ‘‘ອຫံ ເອວຣູປສຸສ ອາຈຣິຍສຸສ ໂກຊນံ ທາຕຸ ອຣຫາມີ’’ຕິ ຣາຊາ ພຸຣາຫຸມຕາສຸສ ຄຸຕံ ວຕຸເຕສີ຺ ອເຂຕຸຕລຸລູສີຕິ ນາຫံ ທານສຸສ ເຂຕຸຕံ, ມຍີ ທິນຸນံ ມຫປຸຜລံ ນ ໂຫຕີຕິ ເອວံ ອຕຸຕານံ ທານ ສຸສ ອເຂຕຸຕံ ຊານາສີ ມລຸເລຕີ຺ ອນຸສາສາມີຕິ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຖံ ປຫາຍ ຣລຸໂລ ອຕຸຖລຸຈ ສມຸມລຸຈ ອນຸສາສາມີ຺

ເອວံ ອຕຸຕໂນ ອຄຸຕံ ກເຖຕຸວາ ອາຣລຸຄິກສຸສາຕີ ອິສີໂນ ຄຸຕံ ກເຖສີ຺ ອິສີໂນຕິ ສີລາທິຄຸຕປຣິເຍສກສຸສ຺ ຕປສຸສີໂນຕິ ຕປນິສຸສິຕສຸສ຺ ວຸທຸໝສຸສາຕີ ປຕຸທິຕສຸສ ຄຸຕວຸທຸໝສຸສ຺ ນາວກຸງຂສີຕິ ສຍံ ທຸລຸລກໂກຊໂນ ຫຸຕຸວາ ເອວຣູປີ ໂກຊນံ ອລຸລສຸສ ເທສີ, ກີ ອຕຸຕໂນ ຊີວິຕံ ນ ກຸງຂສີ຺ ກິກຸຂຸ ເກນາຕີ ອຍံ ກິກຸຂຸ ກຕເຣນ ຄຸເຕນ ຕຍາ ເສຍຸຍຕໂຣ຺

ຂຕນຸຕາລຸກລມຸພານີຕິ ຂຕນຸໂຕ ອາລູນິ ເຈວ ຕາລກນຸທານີ ຈ຺ ພິລາລິຕກຸກລານີ ຈາຕີ ພິລາລິກນຸທຕກຸກລກນຸທານີ ຈ຺ ຊຸ ນံ ສາມາກນີວາຣນຸຕິ ສາມາກລຸຈ ນີວາຣລຸຈ ຊຸນິຕຸວາ຺ ສງຫາຣິຍံ ປສາຣິຍນຸຕິ ເອເຕ ສາມາກນີວາເຣ ຊຸນນຸໂຕ ສງຫາເຣຕຸ ວາ ປຸນ ສຸກຸຂາປີເຕ ປສາເຣຕຸວາ ສຸປຸເປນ ປປຸໂຜເຜຕຸວາ ໂກຍຸເຜຕຸວາ ຕຕຸທຸເລ ອາທາຍ ປຈິຕຸວາ ກຸລຸຊາມີຕິ ວທຕີ຺ ສາກນຸ ຕິ ຍံ ກິລຸຈິ ສູເປຍຸຍປຕຸຕံ຺ ມံສນຸຕິ ສີຫພຸຍຄຸຫວິຫາສາທິມံສံ຺ ຕານີ ອາຫຣິຕຸວາຕິ ຕານີ ສາກາທີນີ ອາຫຣິຕຸວາ຺ ອມມສຸ ສາຕີ ຕຕຸຫາທິພຸກິມຕຸຕຣທິຕສຸສ຺ ສກິລຸຈໂນຕິ ສປລິໂພໂຜ຺ ອນາທານສຸສາຕີ ນິຄຸຄທາຕສຸສ຺ ທາຕຸມຣຫາມີຕິ

ເອວຣູປສ຺ສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘສ຺ສ ອຕຕນາ ລທ຺ຘໂກຊນໍ ທາຕຸ ອຣຫາມິ।

ຕຕ຺ຑີມາສິນ຺ຕິ ກິລ຺ຈິ ອວຕ຺ວາ ນິສີນ຺ນໍ। ອກິລ຺ຈນ຺ຕິ ຣາຄກິລ຺ຈນາທີຫິ ຣຫິຕໍ। ອາຣຕນ຺ຕິ ວິຣຕໍ ສພ຺ພປາປານິ ປຫາຍ ຖິຕໍ। ກມຕ຺ທລຸນ຺ຕິ ກຸຕ຺ທິກໍ। ເອເຕ ທີຕິ ເອເຕ ຣາຊາທໂຍ ຕໂຍ ຊນາຕິ ທຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ເຕ ນິທ຺ທິສນ຺ໂຕ ເອວມາຫ। ທາຕ຺ມຣຫນ຺ຕີຕິ ມາທິສສ຺ສ ທາຕຸ ອຣຫນ຺ຕີ। ປຈ຺ຈນີກນ຺ຕິ ປຈ຺ຈນີກປຝິປທໍ। ທາຍກສ຺ສ ຫີ ນິມນ຺ຕນໍ ເອກວີສຕີຍາ ອເນສນາສຸ ອຄ຺ຄຕຣາຍ ປີຕ຺ຫປາຕປຣີເຍສນາຍ ຊີວິກກປ຺ປນສງ຺ຂາຕາ ມິຈ຺ຉາຊີວປຝິປຕ຺ຕິ ນາມ ໂຫຕີ।

ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ກຸຝຸມ຺ພິໂກ ອຕ຺ຕມໂນ ທຸເວ ໂອສານຄາຖາ ອກາສິ –

໔໗໗।

‘‘ອຕ຺ຖາຍ ວຕ ເມ ອຊ຺ຊ, ອິຘາຄຈ຺ຉິ ຣເຖສໂກ;

ໂສຫໍ ອຊ຺ຊ ປຊານາມິ, ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ।

໔໗໘।

‘‘ຣຝ຺ເຖສຸ ຄິທ຺ຘາ ຣາຊາໂນ, ກິຈ຺ຈາກິຈ຺ເຈສຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ;

ອິສີ ມູລຜເລ ຄິທ຺ຘາ, ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕາ ຈ ກິກ຺ຂໂວ’’ຕິ।

ຕຕ຺ຖ ຣເຖສໂກຕິ ຣາຊານໍ ສນ຺ຘາຍາຫ। ກິຈ຺ຈາກິຈ຺ເຈສູຕິ ຣຝ຺ໂຝ ກິຈ຺ຈກຣຓີເຍສຸ। ກິກ຺ຂໂວຕິ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ກິກ຺ຂໂວ ປນ ສພ຺ພກເວຫິ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕາ।

ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂຘ ຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ສກຝ຺ຖານເມວ ຄໂຕ, ຕຖາ ຕາປໂສ। ຣາຊາ ປນ ກຕິປາຫໍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ວສິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິເມວ ຄໂຕ।

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ປີຕ຺ຫປາໂຕ ຍຖານຸຈ຺ຉວິກໍ ຄຈ຺ຉຕິ , ປຸພ຺ເພປິ ຄໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ກຸຝຸມ຺ພິໂກ ຘມ຺ມຣຕນສ຺ສ ສກ຺ກາຣກາຣໂກ ກຸຝຸມ຺ພິໂກ ອໂຫສິ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ປຸໂຣຫິໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ຫິມວນ຺ຕຕາປໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ।

ກິກ຺ຂາປຣມ຺ປຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ ເຕຣສມາ।

ຊາຕກຸທ຺ທານໍ –

ເກທາຣໍ ຈນ຺ທກິນ຺ນຣີ, ອຸກ຺ກຸສຸທ຺ທາລກິສກໍ;

ສຸຣຸຈິ ປຝ຺ຈຸໂປສຖໍ, ມຫາໂມຣຝ຺ຈ ຕຈ຺ຉກໍ।

ມຫາວາຓິຊ ສາຘິນໍ, ທສພ຺ຣາຫ຺ມຓຊາຕກໍ;

ກິກ຺ຂາປຣມ຺ປຣາປີ ຈ, ເຕຣສານິ ປກິຕ຺ຕເກ।

ປກິຓ຺ຓກນິປາຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໘ຯ ວີສຕິນິປາໂຕ

[໔໙໗] ໑ຯ ມາຕງ຺ຄຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ກຸໂຕນຸ ອາຄຈ຺ຉສີ ທຸມ຺ມວາສີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸເທນໍ ນາມ ວໍສຣາຊານໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ຕສ຺ມິຎ຺ຫິ ກາເລ ອາຍສ຺ມາ ປິຓ຺ໂຑລຠາຣທ຺ວາໂຊ ເຊຕວນໂຕ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຍພຸຍ຺ເຍນ ໂກສມ຺ພິຍໍ ອຸເທນສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ອຸຍ຺ຍານໍ ທິວາວິຫາຣາຍ ຄຈ຺ຉຕິຯ ເຖໂຣ ກິຣ ປຸຣິມຠເວ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ທີຆມທ຺ຘານໍ ຕສ຺ມິໍ ອຸຍ຺ຍາເນ ມຫາປຣິວາໂຣ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວິຯ ໂສ ເຕນ ປຸພ຺ພາຈິຓ຺ເຓນ ເຍພຸຍ຺ເຍນ ຕຕ຺ເຖວ ທິວາວິຫາຣໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ຜລສມາປຕ຺ຕິສຸເຂນ ວີຕິນາເມຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ເອກທິວສໍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸປຸປ຺ຜິຕສາລມູເລ ນິສິນ຺ເນ ອຸເທໂນ ສຕ຺ຕາຫໍ ມຫາປານໍ ປິວິຕ຺ວາ ‘‘ອຸຍ຺ຍານກີຬໍ ກີຬິສ຺ສາມີ’’ຕິ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມງ຺ຄລສິລາປຏ຺ເຏ ອຎ຺ຎຕຣາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ ອງ຺ເກ ນິປນ຺ໂນ ສຸຣາມທມຕ຺ຕຕາຍ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມິຯ ຄາຍນ຺ຕາ ນິສິນ຺ນິຕ຺ຖິໂຍ ຕູຣິຍານິ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜຜລາທີນິ ວິຈິນນ຺ຕິໂຍ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸຯ ເຖໂຣ ຕາສໍ ຘມ຺ມກຖໍ ກເຖນ຺ໂຕ ນິສີທິຯ ອິຕຣາປິ ອິຕ຺ຖີ ອງ຺ກໍ ຈາເລຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ປໂພເຘຕ຺ວາ ‘‘ກຸຫິໍ ຕາ ວສລິໂຍ ຄຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເອກໍ ສມຓໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ກຸທ຺ໂຘ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣໍ ອກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ປຣິຠາສິຕ຺ວາ ‘‘ຫນ຺ທາຫໍ, ຕໍ ສມຓໍ ຕມ຺ພກິປິລ຺ລເກຫິ ຂາທາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂກຘວເສນ ເຖຣສ຺ສ ສຣີເຣ ຕມ຺ພກິປິລ຺ລກປຸຏໍ ຠິນ຺ທາເປສິຯ ເຖໂຣ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ເຊຕວເນ ຄນ຺ຘກຸຏິທ຺ວາເຣເຍວ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕຖາຄເຕນ ‘‘ກຸໂຕ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຸຏ຺ໂຐ ເຖໂຣ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ ໂຂ, ຠາຣທ຺ວາຊ, ອຸເທໂນ ອິທາເນວ ປພ຺ພຊິເຕ ວິເຫເຐຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ວິເຫເຐສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ພຫິນຄເຣ ຈຓ຺ຑາລໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ‘‘ມາຕງ຺ໂຄ’’ຕິສ຺ສ ນາມໍ ອກໍສຸຯ ອປຣຠາເຄ ວິຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ໂຕ ‘‘ມາຕງ຺ຄປຓ຺ຑິໂຕ’’ຕິ ປາກໂຏ ອໂຫສິຯ ຕທາ ພາຣາຓສິເສຏ຺ຐິໂນ ຘີຕາ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາ ນາມ ເອກມາສທ຺ເວມາສວາເຣນ ມຫາປຣິວາຣາ ອຸຍ຺ຍານໍ ກີຬິຕຸໍ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອເຖກທິວສໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເກນຈິ ກມ຺ເມນ ນຄຣໍ ປວິສນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣທ຺ວາເຣ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກໍ ທິສ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອປຄນ຺ຕ຺ວາ ອລ຺ລີຍິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາ ສາຓິຍາ ອນ຺ຕເຣນ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ໂກ ເອໂສ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຈຓ຺ຑາໂລ ອຍ຺ເຍ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອທິຏ຺ຐປຸພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ວຕ ປສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄນ຺ໂຘທເກນ ອກ຺ຂີນິ ໂຘວິຕ຺ວາ ຕໂຕ ນິວຕ຺ຕິຯ ຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕຊໂນ ‘‘ອເຣ, ທຸຏ຺ຐ ຈຓ຺ຑາລ, ອຊ຺ຊ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອມ຺ຫາກໍ ອມູລກໍ ສຸຣາຠຕ຺ຕໍ ນຏ຺ຐ’’ນ຺ຕິ ໂກປາຠິຠູໂຕ ມາຕງ຺ຄປຓ຺ຑິຕໍ ຫຕ຺ເຖຫິ ຈ ປາເທຫິ ຈ ໂປເຖຕ຺ວາ ວິສຎ຺ຎິໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ໂສ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ປຏິລທ຺ຘສຎ຺ໂຎ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາຍ ປຣິຊໂນ ມໍ ນິທ຺ໂທສໍ ອກາຣເຓນ ໂປເຖສິ, ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກໍ ລຠິຕ຺ວາວ ອຸຏ຺ຐຫິສ຺ສາມິ, ໂນ ອລຠິຕ຺ວາ’’ຕິ ອຘິຏ຺ຐາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ປິຕຸ ນິເວສນທ຺ວາເຣ ນິປຊ຺ຊິຯ ໂສ ‘‘ເກນ ກາຣເຓນ ນິປນ຺ໂນສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຎ຺ຎໍ ກາຣຓໍ ນຕ຺ຖິ, ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາຍ ເມ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ອາຫຯ ເອໂກ ທິວໂສ ອຕີໂຕ, ຕຖາ ທຸຕິໂຍ, ຕຕິໂຍ, ຈຕຸຕ຺ໂຖ, ປຎ຺ຈໂມ, ຉຏ຺ໂຐ ຈຯ ໂພທິສຕ຺ຕານໍ ອຘິຏ຺ຐານໍ ນາມ ສມິຊ຺ຌຕິ, ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອທໍສຸຯ

ອຖ ນໍ ສາ ‘‘ອຸຏ຺ເຐຫິ, ສາມິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເຄຫໍ ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ ອາຫຯ ຠທ຺ເທ, ຕວ ປຣິຊເນນມ຺ຫິ ສຸໂປຖິໂຕ ທຸພ຺ພໂລ, ມໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປິຏ຺ຐິໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອາຫາຍ ຄຈ຺ຉາຫີຕິຯ ສາ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ນຄຣວາສີນໍ ປສ຺ສນ຺ຕານຎ຺ເຎວ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຈຓ຺ຑາລຄາມກໍ ຄຕາຯ ອຖ ນໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຊາຕິສມ຺ເພທວີຕິກ຺ກມໍ ອກຕ຺ວາວ ກຕິປາຫໍ ເຄເຫ ວສາເປຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຫເມຕໍ ລາຠຄ຺ຄຍສຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາວ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ນ ອິຕຣຖາ’’ຕິ ຯ ອຖ ນໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘ຠທ຺ເທ, ມຍິ ອຣຎ຺ຎໂຕ ກິຎ຺ຈິ ອນາຫຣນ຺ເຕ ອມ຺ຫາກໍ ຊີວິກາ ນປ຺ປວຕ຺ຕຕິ, ຍາວ ມມາຄມນາ ມາ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິ, ອຫໍ ອຣຎ຺ຎໍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຄຫວາສີໂນປິ ‘‘ອິມໍ ມາ ປມຊ຺ຊິຕ຺ຖາ’’ຕິ ໂອວທິຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສມຓປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອຏ຺ຐ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ປຎ຺ຈ ອຠິຎ຺ຎາໂຍ ຈ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາຍ ອວສ຺ສໂຍ ຠວິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອິທ຺ຘິຍາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຓ຺ຑາລຄາມທ຺ວາເຣ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາຍ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ອຄມາສິຯ ສາ ຕສ຺ສາຄມນໍ ສຸຕ຺ວາ ເຄຫໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ‘‘ສາມິ, ກສ຺ມາ ມໍ ອນາຖໍ ກຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕສີ’’ຕິ ປຣິເທວິຯ ອຖ ນໍ ‘‘ຠທ຺ເທ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ຕວ ໂປຣາຓກຍສໂຕ ອິທານິ ມຫນ຺ຕຕຣໍ ຍສໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ‘ນ ມຍ຺ຫໍ ມາຕງ຺ຄປຓ຺ຑິໂຕ ສາມິໂກ, ມ

ຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ເມ ສາມິໂກ'ຕິ ເອຕ຺ຕກໍ ປຣິສມຊ຺ເຊ ວຕ຺ຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສີ'ຕິ ອາຫຯ ‘‘ອາມ, ສາມິ, ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ‘ອິທານິ ເຕ ສາມິໂກ ກຸຫິນ຺ຕິ ປຸຏ຺ຐາ ‘ພ຺ຣຫ຺ມໂລກໍ ຄໂຕ’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘ກທາ ອາຄມິສ຺ສຕີ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ປຸຓ຺ຓມາຍໍ ຈນ຺ທໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສຕີ’ຕິ ວເທຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ນໍ ວຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຫິມວນ຺ຕເມວ ຄໂຕຯ

ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາປີ ພາຣາຓສິຍໍ ມຫາຊນສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ເຕສຸ ເຕສຸ ຐາເນສຸ ຕຖາ ກເຖສິຯ ມຫາຊໂນ ‘‘ອໂຫ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ສມາໂນ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ເອວເມຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສທ຺ທຫິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕປີ ປຸຓ຺ຓມທິວເສ ຈນ຺ທສ຺ສ ຄຄນມຊ຺ເຊ ຐິຕກາເລ ພ຺ຣຫ຺ມຕ຺ຕຠາວໍ ມາເປຕ຺ວາ ສກລໍ ກາສິຣຏ຺ຐໍ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ພາຣາຓສີນຄຣຎ຺ຈ ເອໂກຠາສໍ ກຕ຺ວາ ຈນ຺ທມຓ຺ຑລໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິຍາ ອຸປຣູປຣິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຣິພ຺ຠມິຕ຺ວາ ມຫາຊເນນ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູຊິຍມາໂນ ຈຓ຺ຑາລຄາມາຠິມຸໂຂ ອໂຫສິຯ ພ຺ຣຫ຺ມຠຕ຺ຕາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຈຓ຺ຑາລຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາຍ ເຄຫໍ ສຸທ຺ຘວຕ຺ເຖຫິ ຉາເທຕ຺ວາ ຠູມີ ຈຕຸຊ຺ຊາຕິຍຄນ຺ເຘຫິ ໂອປຸຎ຺ຉິຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜານິ ວິກິຣິຕ຺ວາ ຘູມໍ ທຕ຺ວາ ເຈລວິຕານໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ມຫາສຍນໍ ປຎ຺ຎເປຕ຺ວາ ຄນ຺ຘເຕເລຫິ ທີປໍ ຊາເລຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ຣຊຕປຏ຺ຏວຓ຺ຓວາລຸກໍ ໂອກິຣິຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜານິ ວິກິຣິຕ຺ວາ ຘເຊ ພນ຺ຘີສຸຯ ເອວໍ ອລງ຺ກເຕ ເຄເຫ ມຫາສຕ຺ໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ປວິສິຕ຺ວາ ໂຖກໍ ສຍນປິຏ຺ເຐ ນິສີທິຯ

ຕທາ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາ ອຸຕຸນີ ໂຫຕິຯ ອຖສ຺ສາ ອງ຺ຄຸຏ຺ເຐນ ນາຠີ ປຣາມສິ, ກຸຈ຺ຉິຍໍ ຄພ຺ໂຠ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ ອຖ ນໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຠທ຺ເທ, ຄພ຺ໂຠ ເຕ ປຕິຏ຺ຐິໂຕ, ຕ຺ວໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິສ຺ສສິ, ຕ຺ວມ຺ປິ ປຸຕ຺ໂຕປິ ເຕ ລາຠຄ຺ຄຍສຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາ ຠວິສ຺ສຖ, ຕວ ປາທໂຘວເນາທກໍ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ຣາຊູນໍ ອຠິເສໂກທກໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ນຫາໂນທກໍ ປນ ເຕ ອມໂຕສຘໍ ຠວິສ຺ສຕີ, ເຍ ຕໍ ສີເສ ອາສິຎ຺ຈິສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕ ສພ຺ພໂຣເຄຫິ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສນ຺ຕິ, ກາຬກຓ຺ຓີ ປຣິວຊ຺ເຊສ຺ສນ຺ຕິ, ຕວ ປາທປິຏ຺ເຐ ສີສໍ ຐເປຕ຺ວາ ວນ຺ທນ຺ຕາ ສຫສ຺ສໍ ທສ຺ສນ຺ຕິ, ໂສຕປເຖ ຐຕ຺ວາ ວນ຺ທນ຺ຕາ ສຕໍ ທສ຺ສນ຺ຕິ, ຈກ຺ຂຸປເຖ ຐຕ຺ວາ ວນ຺ທນ຺ຕາ ເອກໍ ກຫາປຓໍ ທຕ຺ວາ ວນ຺ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຫີ’’ຕິ ນໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ຈນ຺ທມຓ຺ຑລໍ ປາວິສິຯ ພ຺ຣຫ຺ມຠຕ຺ຕາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຐິຕກາວ ຣຕ຺ຕີ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ປາໂຕວ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກໍ ສຸວຓ຺ຓສິວິກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ສີເສນ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິສີສຸຯ ‘‘ມຫາພ຺ຣຫ຺ມຠຣິຍາ’’ຕິ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມຫາຊໂນ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູເຊສິຯ ປາທປິຏ຺ເຐ ສີສໍ ຐເປຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕຸໍ ລພນ຺ຕາ ສຫສ຺ສຕ຺ຖວິກໍ ເທນ຺ຕິ, ໂສຕປເຖ ຐຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕຸໍ ລພນ຺ຕາ ສຕໍ ເທນ຺ຕິ, ຈກ຺ຂຸປເຖ ຐຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕຸໍ ລພນ຺ຕາ ເອກໍ ກຫາປຓໍ ເທນ຺ຕິຯ ເອວໍ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ພາຣາຓສີ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕາ ອຏ຺ຐາຣສໂກຏິຘນໍ ລຠີສຸຯ

ອຖ ນໍ ນຄຣໍ ປຣິຫຣິຕ຺ວາ ອາເນຕ຺ວາ ນຄຣມຊ຺ເຊ ມຫາມຓ຺ຑປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສາຓີ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຫາສຍນໍ ປຎ຺ຎເປຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ສິຣິໂສຠຄ຺ເຄນ ຕຕ຺ຖ ວສາເປສຸໍຯ ມຓ຺ຑປສນ຺ຕິເກເຍວ ສຕ຺ຕທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐໍ ສຕ຺ຕຠູມິກໍ ປາສາທໍ ກາຕຸໍ ອາຣຠີສຸ, ມຫນ຺ຕໍ ນວກມ຺ມໍ ອໂຫສິຯ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາ ມຓ຺ຑເປເຍວ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຯ ອຖສ຺ສ ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ມຓ຺ຑເປ ຊາຕຕ຺ຕາ ‘‘ມຓ຺ຑພ຺ຍກຸມາໂຣ’’ຕິ ນາມໍ ກຣີສຸຯ ປາສາໂທ ປນ ທສຫິ ມາເສຫິ ນິຏ຺ຐິໂຕຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສາ ມຫນ຺ເຕນ ຍເສນ ຕສ຺ມີ ວສຕິ, ມຓ຺ຑພ຺ຍກຸມາໂຣປີ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ວທ຺ຒຕິຯ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕຏ຺ຐວສ຺ສກາເລເຍວ ຊມ຺ພຸທີປຕເລ ອຸຕ຺ຕມາຈຣິຍາ ສນ຺ນິປຕີສຸຯ ເຕ ຕໍ ຕໂຍ ເວເທ ອຄ຺ຄຓ຺ຫາເປສຸໍຯ ໂສ ໂສຬສວສ຺ສກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ຠຕ຺ຕໍ ປຏ຺ຐເປສິ, ນິພທ຺ທໍ ໂສຬສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສຫສ຺ສານິ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິຯ ຈຕຸຕ຺ເຖ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ເຐ ພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ທານໍ ເທຕິຯ

ອເຖກສ຺ມີ ມຫາມຫທິວເສ ເຄເຫ ພຫຸໍ ປາຍາສໍ ປຏິຍາເທສຸໍຯ ໂສຬສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສຫສ຺ສານີ ຈຕຸຕ຺ເຖ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ເຐ ນິສີທິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓຣສວຓ຺ເຓນ ນວສປ຺ປີນາ ປກ຺ກມຘຸຂຓ຺ຑສກ຺ຂຣາທີ ຈ ອຠິສງ຺ຂຕໍ ປາຍາສໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິຯ ກຸມາໂຣປີ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຏິມຓ຺ຑິໂຕ ສຸວຓ຺ຓປາທຸກາ ອາຣຸຍ຺ຫ ຫຕ຺ເຖນ ກຎ຺ຈນທຓ຺ຑໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອິຘ ສປ຺ປີ ເທຖ, ອິຘ ມຘຸ’’ນ຺ຕິ ວິຈາເຣນ຺ໂຕ ຈຣຕິຯ ຕສ຺ມີ ຂເຓ ມາຕງ຺ຄປຓ຺ຑິໂຕ ຫິມວນ຺ເຕ ອສ຺ສມປເທ ນິສິນ຺ໂນ ‘‘ກາ ນຸ ໂຂ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາຍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປວຕ຺ຕີ’’ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຕິຕ຺ເຖ ປກ຺ຂນ຺ທຠາວໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຊ຺ເຊວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຓວໍ ທເມຕ຺ວາ ຍຕ຺ຖ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕິ, ຕຕ຺ຖ ທານໍ ທາເປຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາກາເສນ ອໂນຕຕ຺ຕທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຸຂໂຘວນາທີນິ ກຕ຺ວາ ມໂນສິລາຕເລ ຐິໂຕ ຣຕ຺ຕທຸປຏ຺ຏໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ກາຍພນ຺ຘນໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ປໍສຸກູລສງ຺ຆາຏີ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ມຕ຺ຕິກາປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ຈຕຸຕ຺ເຖ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ເຐ ທານຄ຺ຄເຍວ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິຯ ມຓ຺ຑພ຺ໂຍ ກຸມາໂຣ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ເອວໍວິຣູໂປ ສງ຺ກາຣຍກ຺ຂສທິໂສ ອຍໍ ປພ຺ພຊິໂຕ ອິມໍ ຐານໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ກຸໂຕ ນຸ ໂຂ ອາຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ເຕນ ສທ຺ຘີ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

၇။

‘‘ကုတော နု အာဂစ္ဆသိ ဒုမ္မဝါသိ, ဝေဓလုလကော ပံသုပိသာစကောဝ;

သင်္ကာရစောဠံ ပဋိမုဉ္စ ကဏ္ဌေ, ကော ရေ တုဝံ ဟောသိ အဒက္ခိဏေယျော’’တိ။

တတ္ထ ဒုမ္မဝါသီတိ အနဉ္ဇိတအမဏ္ဍိတဘာဝေန ဒုဋ္ဌုဝေသဓာရီ။ ဝေဓလုလကောတိ လမ္ဗမာနဝေဓလမ္ဗမာနနှောရုနူ ဝါ။ ပံသုပိသာစကောဝါတိ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ပိသာစကော ဝိယ။ သင်္ကာရစောဠန္တိ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ လဒ္ဓပိလောတိကံ။ ပဋိမုဉ္စာတိ ပဋိမုဉ္စိတွာ။ အဒက္ခိဏေယျောတိ တုဝံ အဒက္ခိဏေယျော ဣမေသံ ပရမဒက္ခိဏေယျာနံ နိသိန္နဋ္ဌာနံ အာဂတော ဟုတွာ ကုတော အာဂ တော။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော မုဒုစိတ္တေနေဝ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၈။

‘‘အန္နံ တဝေဒံ ပကတံ ယသဿိ, တံ ခဇ္ဇရေ ဘုဉ္ဇရေ ပိယ္ယရေ စ;

ဇာနာသိ မံ တွံ ပရဒတ္တူပဇီဝိံ, ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍံ လဘတံ သပါကော’’တိ။

တတ္ထ ပကတန္တိ ပဋိယတ္တံ။ ယသဿီတိ ပရိဝါရသမ္ပန္န။ တံ ခဇ္ဇရေတိ တံ ခဇ္ဇန္တိ စ ဘုဉ္ဇန္တိ စ ပိဝန္တိ စ။ ကိံကာရဏာ မယှံ ကုဇ္ဈသိ? ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍန္တိ ဥပတိဋ္ဌိတွာ လဘိတဗ္ဗပိဏ္ဍံ, ဥဋ္ဌာယ ဂန္တွာ ဝါ ဓိယမာနံ ဌတွာ ဂဟေတွာ လဘိတဗ္ဗပိဏ္ဍံ။ လဘတံ သပါကောတိ သပါကော စဏ္ဍာလောပိ လဘတု။ ဇာတိသမ္ပန္နာ ဟိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ လဘန္တိ, သပါက စဏ္ဍာလဿ ပန ကော ဒေတိ, ဒုလ္လဘပိဏ္ဍော အဟံ, တသ္မာ မေ ဇီဝိတပဝတ္တနတ္ထံ ဘောဇနံ ဒါပေဟိ, ကုမာရာတိ။

တတော မဏ္ဍဗျော ဂါထမာဟ –

၉။

‘‘အန္နံ မမေဒံ ပကတံ ဗြာဟ္မဏာနံ, အတ္တတ္ထာယ သဒ္ဓဟတော မမေဒံ;

အပေဟိ ဧတ္တော ကိမိဓဋ္ဌိတောသိ, န မာဒိသာ တုမှံ ဒဒန္တိ ဇမ္မာ’’တိ။

တတ္ထ အတ္တတ္ထာယာတိ အတ္တနော ဝဍ္ဎိအတ္ထာယ။ အပေဟိ ဧတ္တောတိ ဣမမှာ ဌာနာ အပဂစ္ဆ။ န မာဒိသာတိ မာဒိသာ ဇာ တိသမ္ပန္နာနံ ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏာနံ ဒါနံ ဒေန္တိ, န တုမှံ စဏ္ဍာလဿ, ဂစ္ဆ, ဇမ္မာတိ။

တတော မဟာသတ္တော ဂါထမာဟ –

၁၀။

‘‘ထလေ စ နိန္နေ စ ဝပန္တိ ဗီဇံ, အနူပခေတ္တေ ဖလမာသမာနာ;

ဧတာယ သဒ္ဓာယ ဒဒါဟိ ဒါနံ, အပ္ပေဝ အာရာဓယေ ဒက္ခိဏေယျေ’’တိ။

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ກ຺ມາຣ, ສສ຺ສຜລໍ ອາສີສມານາ ຕີສ຺ປິ ເຂຕ຺ເຕສ຺ ພີຊໍ ວປ຺ນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ອຕິວຸຍ຺ຖິກາເລ ຖເລ ສສ຺ສໍ ສມ຺ປ຺ຊຊຕິ, ນິນ຺ເນ ປູຕິກໍ ໂຫຕິ, ອນູປເຂຕ຺ເຕ ນທີຍ຺ຈ ຕລຸອາກຍ຺ຈ ນິສ຺ສາຍ ກຕໍ ໂອເພນ ວຸຍ຺ຫຕິ. ມນ຺ທວຸຍ຺ຖິກາເລ ຖເລ ເຂຕ຺ເຕ ວິປ຺ຊຊຕິ, ນິນ຺ເນ ໂຖກໍ ສມ຺ປ຺ຊຊຕິ, ອນູປເຂຕ຺ເຕ ສມ຺ປ຺ຊຊເຕວ. ສມວຸຍ຺ຖິກາເລ ຖເລ ເຂຕ຺ເຕ ໂຖກໍ ສມ຺ປ຺ຊຊຕິ, ອິຕເຣສ຺ ສມ຺ປ຺ຊຊເຕວ. ຕສ຺ມາ ຍຖາ ຜລມາສີສມານາ ຕີສ຺ປິ ເຂຕ຺ເຕສ຺ ວປ຺ນ຺ຕິ, ຕຖາ ຕ຺ວມ຺ປິ ເອເຕາຍ ຜລສທ຺ສາຍ ອາຄຕາຄຕານໍ ສພ຺ເພສໍເຍວ ທານໍ ເທຫີ, ອປ຺ເປວ ນາມ ເອວໍ ທທນ຺ໂຕ ທກ຺ຂິເນຍ຺ເຍ ອາຣາເຜຍ຺ຍາສິ ລເພຍ຺ຍາສີຕິ.

ຕໂຕ ມຕ຺ຫພ຺ໂຍ ຄາຖມາຫ –

໔.

''ເຂຕ຺ຕານິ ມຍ຺ຫໍ ວິທິຕານິ ໂລເກ, ເຍສາຫໍ ພີຊານິ ປຕິຍ຺ຖເປມິ;

ເຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ຊາຕິມນ຺ຕູປປ຺ນ຺ນາ, ຕານີທ ເຂຕ຺ຕານິ ສຸເປສລານີ''ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ເຍສາຫນ຺ຕິ ເຍສຸ ອຫໍ. ຊາຕິມນ຺ຕູປປ຺ນ຺ນາຕີ ຊາຕິຍາ ຈ ມນ຺ເຕຫິ ຈ ອຸປປ຺ນ຺ນາ.

ຕໂຕ ມຫາສຕ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອພາສິ –

໕.

''ຊາຕິມໂທ ຈ ອຕິມານິຕາ ຈ, ໂລໂພ ຈ ໂທໂສ ຈ ມໂທ ຈ ໂມໂຫ;

ເອເຕ ອຄຸຕາ ເຍສຸ ຈ ສນ຺ຕິ ສພ຺ເພ, ຕານີທ ເຂຕ຺ຕານິ ອເປສລານິ.

໖.

''ຊາຕິມໂທ ຈ ອຕິມານິຕາ ຈ, ໂລໂພ ຈ ໂທໂສ ຈ ມໂທ ຈ ໂມໂຫ;

ເອເຕ ອຄຸຕາ ເຍສຸ ນ ສນ຺ຕິ ສພ຺ເພ, ຕານີທ ເຂຕ຺ຕານິ ສຸເປສລານີ''ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ຊາຕິມໂທຕິ ''ອຫມສ຺ມິ ຊາຕິສມ຺ປນ຺ໂນ''ຕິ ເອວໍ ອຸປ຺ປນ຺ນມາໂນ. ອຕິມານິຕາ ຈາຕິ ''ອຍ຺ໂຍ ມຍາ ສທ຺ສີ ຊາຕິອາທີຫິ ສທີໂສ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ປວຕ຺ຕມາໂນ. ໂລພາທໂຍ ລຸພ຺ພນທ຺ສສນມຊ຺ຊນມຸຍ຺ຫນມຕ຺ຕາວ. ອເປສລານີຕິ ເອວຣູປາ ປຸຄ຺ຄລາ ອາສີວິສກຣິຕາ ວິຍ ວມ຺ມິກາ ອປ຺ປີຍສີລາ ໂຫນ຺ຕິ. ເອວຣູປານໍ ທິນ຺ນໍ ນ ມຫປ຺ຜລໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ມາ ເອເຕສໍ ສຸ ເປສລເຂຕ຺ຕກາວໍ ມຍ຺ຍິຕ຺ຖ. ນ ຫິ ຊາຕິມນ຺ຕາ ສຄ຺ຄທາຍກາ. ເຍ ປນ ຊາຕິມານາທິຣຫິຕາ ອຣິຍາ, ຕານິ ເຂຕ຺ຕານິ ສຸເປສ ລານິ, ເຕສຸ ທິນ຺ນໍ ມຫປ຺ຜລໍ, ເຕ ສຄ຺ຄທາຍກາ ໂຫນ຺ຕີຕິ.

ອິຕິ ໂສ ມຫາສຕ຺ເຕ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກເຖນ຺ເຕ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ''ອຍໍ ອຕິວິຍ ພຫຸໍ ວິປ຺ປລປຕິ, ກຸຫິໍ ຄຕາ ອິເມ ໂທວາຣິກາ, ນຍິມໍ ຈຕ຺ຫາ ລໍ ນິຫຣນ຺ຕີ''ຕິ ຄາຖມາຫ –

໗.

''ກ຺ເວຕ຺ຖ ຄຕາ ອຸປໂຊຕິໂຍ ຈ, ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ອຖ ວາ ຄຕ຺ຫກ຺ຈ຺ຈໂນ;

ອິມສຸສ ທຕຸທລຸຈ ວຂລຸຈ ທຕຸວາ, ຄເລ ຄເຫຕຸວາ ຂລຍາຖ ຊມຸມ''ນຸຕິ۹

ຕຕຸຖ ກຸເວຕຸຖ ຄຕາຕິ ອິເມສຸ ຕິສຸ ທຸວາເຣສຸ ຄຸປິຕາ ອຸປໂຊຕິໂຍ ຈ ອຸປຊຸຊາໂຍ ຈ ຄຕຸທກຸຈຸຈິ ຈາຕິ ຕໂຍ ໂທວາຣິກາ ກຸຫິ ຄ ຕາຕິ ອຕຸໂຖ۹

ເຕປີ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ເວເຄນາຄນຸຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ "ກີ ກໂຣມ ເທວາ''ຕິ ອາຫໍສຸ۹ "ອຍໍ ໂວ ຊມຸໂມ ຈຕຸທາໂລ ທິຍຸໂດ''ຕິ? "ນ ປສຸສາມ ເທວ, ກຸໂຕຈິ ອາຄຕກາວໍ ນ ຊານາມາ''ຕິ۹ "ໂກ ເຈສ ມາຍາກາໂຣ ວາ ວິຊຸຊາຂໂຣ ວາ ກວິສຸສຕິ, ອິທານີ ກີ ຕິຍຸຖຸຖາ''ຕິ۹ "ກີ ກໂຣມ ເທວາ''ຕິ? "ອິມສຸສ ມຸຂເມວ ໂປເຖຕຸວາ ກິນຸທນຸຕາ ທຕຸທເວລຸອຸເປສິກາທິ ປີຍຸຖິຈມຸມໍ ອຸປຸປາເຜນຸຕາ ວຂລຸຈ ທຕຸວາ ຄເລ ຄເຫຕຸວາ ເອຕໍ ຊມຸມໍ ຂລຍາຖ, ອິໂຕ ນີທຣຖາ''ຕິ۹

ມຫາສຕຸໂຕ ເຕສຸ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕິກໍ ອນາຄເຕສຸເວວ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ອາກາເສ ຖິໂຕ ຄາຖມາຫ –

ລ۹

"ຄິຣີ ນເຂນ ຂຕສິ, ອໂຍ ທນຸເຕຫິ ຂາທສິ;

ຊາຕເວທໍ ປທຫສິ, ໂຍ ອິສີ ປຣິກາສສີ''ຕິ۹

ຕຕຸຖ ຊາຕເວທໍ ປທຫສີຕິ ອຄຸຄີ ຄິລິຕຸໍ ວາຍມສີ۹

ອິມລຸຈ ປນ ຄາຖໍ ວຕຸວາ ມຫາສຕຸໂຕ ປສຸສນຸຕສຸເສວ ມາຕາວສຸສ ຈ ພຸຣາຫຸມຕານລຸຈ ອາກາເສ ປກຸຂນຸທີ۹ ຕມຕຸຖໍ ປກາເສນຸໂຕ ສຕຸຖາ ອາຫ –

໑໐۹

"ອິທໍ ວຕຸວານ ມາຕງໂຄ, ອິສີ ສຈຸຈປຣກຸກໂມ;

ອນຸຕລິກຸຂສຸມີ ປກຸກາມິ, ພຸຣາຫຸມຕານໍ ອຸທິກຸຂຕ''ນຸຕິ۹

ຕຕຸຖ ສຈຸຈປຣກຸກໂມຕິ ສກາວປຣກຸກໂມ۹

ໂສ ປາຈີນທິສາກິມຸໂຂ ຄນຸຕຸວາ ເອກາຍ ວີຖິຍາ ໂອຕຣິຕຸວາ "ປທວລຸອລຸຊໍ ປລຸລາຍຕູ''ຕິ ອຂິຍຸຖາຍ ປາຈີນທຸວາຣສມີເປ ປິຕຸທາຍ ຈຣນຸໂຕ ມິສຸສກາກຕຸຕໍ ສໍກຫຸຜິຕຸວາ ເອກິສຸສໍ ສາລາຍໍ ນິສີທິຕຸວາ ມິສຸສກາກຕຸຕໍ ປຣິກຸລຸຊິ ۹ ນຄຣເທວຕາ "ອຍໍ ອມຸຫາກໍ ອຍຸຍໍ ວິເຫເຖຕຸວາ ກເຖຕີ''ຕິ ອສຫມານາ ອາຄມີສຸ۹ ອຖສຸສ ເຊຍຸຖກາຍກຸໂຂ ມຕຸທພຸຍສຸສ ຄີວໍ ຄເຫຕຸວາ ປຣິວຕຸເຕສີ, ເສສເທວຕາ ເສສພຸຣາຫຸມຕານໍ ຄີວໍ ຄຕຸຫິຕຸວາ ປຣິວຕຸເຕສຸໍ۹ ໂພຂິສຕຸເຕ ມຸທຸຈິຕຸຕຕາຍ ປນ "ຕສຸສ ປຸຕຸໂຕ''ຕິ ນໍ ນ ມາເຣນຸຕິ, ເກວລໍ ກິລເມນຸຕິເຍວ۹ ມຕຸທພຸຍສຸສ ສີສໍ ປຣິວຕຸຕິຕຸວາ ປີຍຸຖິປສຸສາກິມຸຂໍ ຊາຕໍ, ຫຕຸຖປາທາ ອຊຸກາ ຖທຸຂາວ ອຍຸຖໍສຸ, ອກຸຂີນິ ກາລກຕສຸເສວ ປຣິວຕຸຕີສຸ۹ ໂສ ຖທຸຂສຣີໂຣວ ນິປຊຸຊິ, ເສສພຸຣາຫຸມຕາ ມຸເຂນ ເຂລຸອໍ ວມນຸຕາ ອປຣາປຣໍ ປຣິວຕຸຕນຸຕິ ۹ ມາຕາວາ "ອຍຸເຍ, ປຸຕຸຕສຸສ ເຕ ກີ ຊາຕ''ນຸຕິ ທິຍຸຖມງຄລິກາຍ ອາໂຣຈຍີສຸ۹ ສາ ເວເຄນ ຄນຸຕຸວາ ປຸຕຸຕໍ ທິສຸວາ "ກິເມຕ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ຄາຖມາຫ –

໑໑۹

‘‘ອາເວລ຺ລິຕໍ ປິຍ຺ຄິໂຕ ອຸຕ຺ຕມງ຺ຄໍ, ພາຫຸໍ ປສາເຣຕິ ອກມ຺ມເນຍ຺ຍໍ;

ເສຕານິ ອກ຺ຂີນິ ຍຖາ ມຕສ຺ສ, ໂກ ເມ ອິມໍ ປຸຕ຺ຕມກາສິ ເອວ’’ນ຺ຕິ຺ฯ

ຕຕ຺ຖ ອາເວລ຺ລິຕນ຺ຕິ ປຣິວຕ຺ຕິຕໍ຺ฯ

ອຖສ຺ສາ ຕສ຺ມິ ຄາເມ ກິຕຂຸໂນ ອາໂຣເຈຕຸໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘຺ฯ

‘‘ອິສາຄມາ ສມໂຕ ທຸມ຺ມວາສີ, ໂອຕລ຺ລໂກ ປໍສ຺ປິສາຈໂກວ;

ສງ຺ກາຣໂຈລ຺ອໍ ປຕິມ຺ມ຺ຸຈ ກຕ຺ເຖ, ໂສ ເຕ ອິມໍ ປຸຕ຺ຕມກາສິ ເອວ’’ນ຺ຕິ຺ฯ

ສາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາວ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອລ຺ລສ຺ເສຕໍ ພລໍ ນຕ຺ຖິ, ນິສ຺ສໍສຍໍ ມາຕງ຺ຄປຕ຺ຫິໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ສມ຺ປນ຺ນເມຕ຺ຕາກາວໂນ ໂຂ ປນ ສີໂຣ ນ ເອຕ຺ຕກໍ ຊນໍ ກິລເມຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສຕິ, ກຕຣໍ ນຸ ໂຂ ທິສໍ ຄໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ຺ฯ ຕໂຕ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕີ ຄາຖມາຫ –

໑໙຺ฯ

‘‘ກຕມໍ ທິສໍ ອຄມາ ກູຣິປລ຺ໂລ, ອກ຺ຂາຖ ເມ ມາຕວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ;

ຄນ຺ຕ຺ວານ ຕໍ ປຕິກເຣມຸ ອຈ຺ຈຍໍ, ອປ຺ເປວ ນໍ ປຸຕ຺ຕ ລເກມຸ ຊີວິຕ’’ນ຺ຕິ຺ฯ

ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວານາຕິ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ຺ฯ ຕໍ ປຕິກເຣມຸ ອຈ຺ຈຍນ຺ຕິ ຕໍ ອຈ຺ຈຍໍ ປຕິກຣິສ຺ສາມ ເທເສສ຺ສາມ, ຂມາເປສ຺ສາມ ນນ຺ຕິ຺ฯ ປຸຕ຺ຕ ລເກມຸ ຊີວິຕນ຺ຕິ ອປ຺ເປວ ນາມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຊີວິຕໍ ລເກຍ຺ຍາມ຺ฯ

ອຖສ຺ສາ ຕຕ຺ຖ ຄິຕາ ມາຕວາ ກເຖນ຺ຕາ ຄາຖມາຫໍສຸ –

໒໐຺ฯ

‘‘ເວຫາຍສໍ ອຄມາ ກູຣິປລ຺ໂລ, ປຖຫ຺ສໂນ ປນ຺ນຣເສວ ຈນ຺ໂທ;

ອປີ ຈາປີ ໂສ ປຸຣິມທິສໍ ອຄຈ຺ຉິ, ສຈ຺ຈປ຺ປຕິລ຺ໂລ ອິສີ ສາສຸຣູໂປ’’ຕິ຺ฯ

ຕຕ຺ຖ ປຖຫ຺ສໂນຕິ ອາກາສປຖສງ຺ຂາຕສ຺ສ ອທ຺ສໂນ ມຊ຺ເຊ ຄິໂຕ ປນ຺ນຣເສ ຈນ຺ໂທ ວິຍ຺ฯ ອປີ ຈາປີ ໂສຕິ ອປິຈ ໂຂ ປນ ໂສ ປຸຣຕ຺ຖິມໍ ທິສໍ ຄໂຕ຺ฯ

ສາ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ນມ ສາມິກໍ ອຸປສາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ສຸວຕ຺ຕກລສສຸວຕ຺ຕສຣການິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ທາສີຄຕປຣິວຸຕາ ເຕນ ປທວລ຺ອຍ຺ຊສ຺ສ ອຣິຍ຺ຄິຕຍ຺ຄານໍ ປຕ຺ວາ ເຕນານຸສາເຣນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ຕສ຺ມິ ປີຄິກາຍ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຸຍ຺ຊມາເນ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຍ຺ຄາສີ຺ฯ ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາ ໂຖກໍ ໂອທນໍ ປຕ຺ເຕ ຄເປສີ຺ฯ ທີຍ຺ຄມງ຺ຄລິກາ ສຸວຕ຺ຕກລເສນ ຕສ຺ສ ອຸທກໍ ອທາສີ຺ฯ ໂສ ຕຕ຺ເຖວ ຫຕ຺ຖໍ ໂຮວິຕ຺ວາ ມຸຂໍ ວິກ຺ຂາເລສີ຺ฯ ອຖ ນໍ ສາ ‘‘ເກນ ເມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂສ ວິປ຺ປກາໂຣ ກໂຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕີ ຄາຖມາຫ –

໑໔.

“ອາເວລ຺ລິຕໍ ປິຏ຺ຐິໂຕ ອຸຕ຺ຕມງ຺ຄໍ, ພາຫຸໍ ປສາເຣຕິ ອກມ຺ມເນຍ຺ຍໍ;

ເສຕານິ ອກ຺ຂີນິ ຍຖາ ມຕສ຺ສ, ໂກ ເມ ອິມໍ ປຸຕ຺ຕມກາສິ ເອວ”ນ຺ຕິ.

ຕໂຕ ປຣາ ເຕສໍ ວຈນປ຺ປຏິວຈນຄາຖາ ໂຫນ຺ຕິ –

໑໕.

“ຍກ຺ຂາ ຫເວ ສນ຺ຕິ ມຫານຸຠາວາ, ອນ຺ວາຄຕາ ອິສໂຍ ສາຘຸຣູປາ;

ເຕ ທຸຏ຺ຐຈິຕ຺ຕໍ ກຸປິຕໍ ວິທິຕ຺ວາ, ຍກ຺ຂາ ຫິ ເຕ ປຸຕ຺ຕມກໍສຸ ເອວໍ.

໑໖.

“ຍກ຺ຂາ ຈ ເມ ປຸຕ຺ຕມກໍສຸ ເອວໍ, ຕ຺ວຎ຺ເຎວ ເມ ມາ ກຸທ຺ໂຘ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ;

ຕຸມ຺ເຫວ ປາເທ ສຣຓໍ ຄຕາສ຺ມິ, ອນ຺ວາຄຕາ ປຸຕ຺ຕໂສເກນ ຠິກ຺ຂຸ.

໑໗.

“ຕເທວ ຫິ ເອຕຣຫິ ຈ ມຍ຺ຫໍ, ມໂນປໂທໂສ ນ ມມຕ຺ຖິ ໂກຈິ;

ປຸຕ຺ໂຕ ຈ ເຕ ເວທມເທນ ມຕ຺ໂຕ, ອຕ຺ຖໍ ນ ຊານາຕິ ອຘິຈ຺ຈ ເວເທ.

໑໘.

“ອທ຺ຘາ ຫເວ ຠິກ຺ຂຸ ມຸຫຸຕ຺ຕເກນ, ສມ຺ມຸຍ຺ຫເຕວ ປຸຣິສສ຺ສ ສຎ຺ຎາ;

ເອກາປຣາຘໍ ຂມ ຠູຣິປຎ຺ຎ, ນ ປຓ຺ຑິຕາ ໂກຘພລາ ຠວນ຺ຕີ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍກ຺ຂາຕິ ນຄຣປຣິຄ຺ຄາຫກຍກ຺ຂາ. ອນ຺ວາຄຕາຕິ ອນຸ ອາຄຕາ, ອິສໂຍ ສາຘຸຣູປາ ຄຸຓສມ຺ປນ຺ນາຕິ ເອວໍ ຊານມານາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເຕຕິ ເຕ ອິສີນໍ ຄຸຓໍ ຎຕ຺ວາ ຕວ ປຸຕ຺ຕໍ ທຸຏ຺ຐຈິຕ຺ຕໍ ກຸປິຕຈິຕ຺ຕໍ ວິທິຕ຺ວາ. ຕ຺ວຎ຺ເຎວ ເມຕິ ສເຈ ຍກ຺ຂາ ກຸປິຕາ ເອວມກໍສຸ, ກໂຣນ຺ຕຸ, ເທວຕາ ນາມ ປານີໂຍຬຸງ຺ກມຕ຺ເຕນ ສນ຺ຕປ຺ເປຕຸໍ ສກ຺ກາ, ຕສ຺ມາຫໍ ເຕສໍ ນ ຠາຍາມິ, ເກວລໍ ຕ຺ວຎ຺ເຎວ ເມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ມາ ກຸຊ຺ຌີ. ອນ຺ວາຄຕາຕິ ອາຄຕາສ຺ມິ. ຠິກ຺ຂູຕິ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອາລປນ຺ຕິ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຊີວິຕທານໍ ຍາຈຕິ. ຕເທວ ຫີຕິ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິເກ ຕທາ ຕວ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ມໍ ອກ຺ໂກສນກາເລ ຈ ມຍ຺ຫໍ ມໂນປໂທໂສ ນຕ຺ຖິ, ເອຕຣຫິ ຈ ຕຍິ ຍາຈມານາຍປິ ມມ ຕສ຺ມິໍ ມໂນປໂທໂສ ນຕ຺ຖິເຍວ. ເວທມເທນາຕິ “ຕໂຍ ເວທາ ເມ ອຸຄ຺ຄຫິຕາ”ຕິ ມເທນ. ອຘິຈ຺ຈາຕິ ເວເທ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາປິ ອຕ຺ຖານຕ຺ຖໍ ນ ຊານາຕິ. ມຸຫຸຕ຺ຕເກນາຕິ ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ມຸຫຸຕ຺ຕເກເນວ.

ເອວໍ ຕາຍ ຂມາປີຍມາໂນ ມຫາສຕ຺ໂຕ “ເຕນ ຫິ ເອເຕສໍ ຍກ຺ຂານໍ ປລາຍນຕ຺ຖາຍ ອມໂຕສຘໍ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຄາຖມາຫ –

໘໐෴

‘‘ອິທລຸຈ ມຍຸຫໍ ຂຸຕຸຕິຍຸຖປີຕຸທໍ, ຕວ ມຕຸທພຸໂຍ ກຸລຸຊຕຸ ອປຸປ໌ປລຸໂລ;

ຍກຸຂາ ຈ ເຕ ນໍ ນ ວິເທາຖເຍຍຸຍຸໍ, ປຸຕຸໂຕ ຈ ເຕ ເທາສຸສຕິ ໂສ ອໂຣໂຄ’’ຕິ෴

ຕຕຸຖ ຂຸຕຸຕິຍຸຖປີຕຸທນຸຕິ ຂຸຈຸຈິຍຸຖກປີຕຸທໍ, ‘‘ຂຸຈຸຈິຍຸຖປີຕຸທ’’ນຸຕິປິ ປາໂຖ෴

ສາ ມຫາສຕຸຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ເທາຖ, ສາມິ, ອມໂຕສຸສ’’ນຸຕິ ສຸວຕຸຕາສຣກໍ ອຸປນາເມສິ෴ ມຫາສຕຸໂຕ ຂຸຈຸຈິຍຸຖກກລຸຊິກໍ ຕຕຸຖ ອາສິລຸຈິຕຸວາ ‘‘ປຖມລຸເລວ ອິໂຕ ອຸປຫຸຌໍ ຕວ ປຸຕຸຕສຸສ ມຸເຂ ໂອສິລຸຈິຕຸວາ ເສສໍ ຈາຍິຍໍ ອຸທເກນ ມິສຸເສຕຸວາ ເສສພຸຣາຫຸມຕານໍ ມຸເຂ ໂອສິລຸເຈທິ, ສພຸເພປິ ນິໂຣຄາ ກວິສຸສນຸຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຸປຸປ໌ຕິຕຸວາ ທິມວນຸຕເມວ ຄໂຕ෴ ສາປິ ຕໍ ສຣກໍ ສີເສນາທາຍ ‘‘ອມໂຕສຸສໍ ເມ ລທຸສ’’ນຸຕິ ວທນຸຕີ ນິເວສນໍ ຄນຸຕຸວາ ປຖມໍ ປຸຕຸຕສຸສ ມຸເຂ ກລຸຊິກໍ ໂອສິລຸຈີ, ຍກຸໂຂ ປລາຍີ෴ ອິຕໂຣ ປີສຸໍ ປຸລຸຂນຸໂຕ ອຸຍຸຖາຍ ‘‘ອມຸມ ກິເມຕ’’ນຸຕິ ອາທ෴ ຕຍາ ກຕໍ ຕຸວເມວ ຊານິສຸສສີ෴ ເອທິ, ຕາຕ, ຕວ ທກຸຂິເຕຍຸຍາ ນໍ ເຕສໍ ວິປຸປ໌ກາຣໍ ປສຸສາຕີ෴ ໂສ ເຕ ທິສຸວາ ວິປຸປ໌ຝິສາຣີ ອໂທສິ෴ ອຖ ນໍ ມາຕາ ‘‘ຕາຕ ມຕຸທພຸຍ, ຕຸວໍ ພາໂລ ທານສຸສ ມຫປຸຜລຍຸຖານໍ ນ ຊານາສິ, ທກຸຂິເຕຍຸຍາ ນາມ ເອວຣູປາ ນ ໂທນຸຕິ, ມາຕງຄປຕຸທິຕສທິສາວ ໂທນຸຕິ, ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ມາ ເອເຕສໍ ທຸສຸສີລານໍ ທານມທາສິ, ສີລວນຸຕານໍ ເທທີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອາທ –

໘໑෴

‘‘ມຕຸທພຸຍ ພາໂລສິ ປຣິຕຸຕປລຸໂລ, ໂຍ ປຸລຸລກຸເຂຕຸຕານມໂກວິໂທສີ;

ມຫກຸກສາເວສຸ ທທາສິ ທານໍ, ກິລິຍຸຖກມຸເມສຸ ອສລຸລເຕສຸ෴

໘໒෴

‘‘ຊຍາ ຈ ເກສາ ອຊິນາ ນິວຕຸຖາ, ຊຣູທປານໍວ ມຸຂໍ ປຣູລຸທໍ;

ປຊໍ ອິມໍ ປສຸສຖ ທຸມຸມຣູປີ, ນ ຊຍາຊິນໍ ຕາຍຕີ ອປຸປ໌ປລຸລໍ෴

໘໓෴

‘‘ເຍສໍ ຣາໂຄ ຈ ໂທໂສ ຈ, ອວິຊຊາ ຈ ວິຣາຊິຕາ;

ຂີຕາສວາ ອຣທນຸໂຕ, ເຕສຸ ທິນຸນໍ ມຫປຸຜລ’’ນຸຕິ෴

ຕຕຸຖ ມຫກຸກສາເວສູຕິ ມຫາກສາເວສຸ ມຫນຸເຕຫິ ຣາຄກສາວາທີຫິ ສມນຸນາຄເຕສຸ෴ ຊຍາ ຈ ເກສາຕີ ຕາຕ ມຕຸທພຸຍ, ຕວ ທກຸຂິເຕຍຸເຍສຸ ເອກຈຸຈານໍ ເກສາ ຊຍາ ກຕຸວາ ພທຸສາ෴ ອຊິນາ ນິວຕຸຖາຕີ ສຂຸຣານິ ອຊິນຈມຸມານິ ນິວຕຸຖາ෴ ຊຣູທປານໍ ວາຕີ ຕິຕຄຫເນນ ຊິຕຸຕກູໂປ ວິຍ ມຸຂໍ ທີຌມສຸສຸຕາຍ ປຣູລຸທໍ෴ ປຊໍ ອິມນຸຕີ ອິມໍ ເອວຣູປໍ ອນລຸຊິຕາມຕຸທິຕລູຂເວສໍ ປຊໍ ປສຸສຖ෴ ນ ຊຍາຊິນນຸຕີ ເອຕໍ ຊຍາຊິນໍ ອິມໍ ອປຸປ໌ປລຸລໍ ປຊໍ ຕາຍິຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕີ, ສີລປລຸລາຕາໂປກມຸມາເນວ ອິເມສໍ ສຕຸຕານໍ ປຕິຍຸຖາ ໂທນຸຕີ෴ ເຍສນຸຕີ ຍສຸມາ ເຍສໍ ເອເຕ ຣຊຊນທຸສຸສນມຸຍຸຫນສກາວາ ຣາຄາທໂຍ ອຍຸຖວຕຸຖຸກາ ຈ ອວິຊຊາ ວິຣາຊິຕາ ວິຄຕາ, ວິຄຕຕຸຕາເຍວ ຈ ເອເຕສໍ ກິເລສານໍ ເຍ ຂີຕາສວາ ອຣທນຸໂຕ, ເຕສຸ ທິນຸນໍ ມຫປຸຜລໍ, ຕສຸມາ ຕຸວໍ, ຕາຕ, ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ເອວຣູປານໍ ທຸສຸສີລານໍ ອທຕຸວາ ເຍ ໂລເກ ອຍຸຖສມາປຕຸຕິລາກິໂນ ປລຸຈາກິລຸລາ ສມຸມິກສມຕພຸຣາຫຸມຕາ ຈ ປຈຸເຈກພຸທຸສາ ຈ ສນຸຕິ, ເຕສໍ ທານໍ ເທທີ෴ ເອທິ, ຕາຕ, ຕວ ກຸລູປເກ ອມໂຕສຸສໍ ປາເຍຕຸວາ ອໂຣເຄ ກຣິສຸສາມາຕິ ວຕຸວາ

ອຸຈ຺ຈິຝ຺ຖກຸຊິກໍ ຄາຫາເປ຺ຕ຺ວາ ອຸທກາຈາພີຍໍ ປກ຺ຂິປິ຺ຕ຺ວາ ໂສລຸອສນ຺ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາສຫສ຺ສານໍ ມຸເຂສຸ ອາສິຝ຺ຈາເປສິ຺ฯ

ເອເກໂກ ປິສໍ ປຸລ຺ຍນ຺ໂຕວ ອຸຝ຺ຖຫິ຺ฯ ອຖ ເນ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ "ອິເມຫິ ຈຕ຺ຫາລຸຈ຺ຈິຝ຺ຖກໍ ປີຕ"ນ຺ຕິ ອພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ກຣີສ຺ຸฯ ເຕ ລຊ຺ຊິຕາ ພາຣາຕສີໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມຊ຺ຊຣຝ຺ຖໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຊ຺ຊຣລ຺ໂລ ສນ຺ຕິເກ ວສີສຸ, ມຕ຺ຫພ຺ໂຍ ປນ ຕຕ຺ເຖວ ວສີ຺ฯ ຕທາ ເວຕ຺ຕວຕີນຄຣໍ ອຸປ຺ນິສ຺ສາຍ ເວຕ຺ຕວຕີນທິຕີເຣ ຊາຕິມນ຺ໂຕ ນາເມໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ປພ຺ພຊິໂຕ ຊາຕີ ນິສ຺ສາຍ ມຫນ຺ຕໍ ມານມກາສິ຺ฯ ມຫາສຕ຺ໂຕ "ເອຕສ຺ສ ມານໍ ກິນ຺ທິສ຺ສາມີ"ຕິ ຕໍ ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຸປ຺ຣິໂສເຕ ວາສໍ ກປ຺ເປສິ຺ฯ ໂສ ເອກທິວສໍ ທນ຺ຕກຝ຺ຖໍ ຂາທິຕ຺ວາ "ອິມໍ ທນ຺ຕກຝ຺ຖໍ ຊາຕິມນ຺ຕສ຺ສ ຊຝາສຸ ລຄ຺ຄຕູ"ຕິ ອພິຝ຺ຖາຍ ນທິຍໍ ປາເຕສິ຺ฯ ຕໍ ຕສ຺ສ ອຸທກໍ ອາຈມນ຺ຕສ຺ສ ຊຝາສຸ ລຄ຺ຄິ຺ฯ ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາວ "ນສ຺ສ ວສລາ"ຕິ ວຕ຺ວາ "ກ຺ໂຕ ອຍໍ ກາລຸອກຕ຺ຕີ ອາຄໂຕ, ອຸປ຺ຜາເຣສ຺ສາມີນ"ນ຺ຕິ ອຸທ຺ຜໍໂສຕໍ ຄຈ຺ຈນ຺ໂຕ ມຫາສຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ "ກີຊາຕິໂກສີ"ຕິ ປຸຈ຺ຈິ຺ฯ "ຈຕ຺ຫາໂລສ຺ມີ"ຕິ຺ฯ "ຕຍາ ນທິຍາ ທນ຺ຕກຝ຺ຖໍ ປາຕິຕ"ນ຺ຕິ ? "ອາມ, ມຍາ"ຕິ຺ฯ "ນສ຺ສ, ວສລ, ຈຕ຺ຫາລ ກາລຸອກຕ຺ຕີ ມາ ອິຜ ວສີ, ເຫຝ຺ຖາໂສເຕ ວສາທີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ເຫຝ຺ຖາໂສເຕ ວສນ຺ເຕນປີ ເຕນ ປາຕິເຕ ທນ຺ຕກຝ຺ເຖ ປຍິໂສຕໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຊຝາສຸ ລຄ຺ຄນ຺ເຕ ໂສ "ນສ຺ສ ວສລ, ສເຈ ອິຜ ວສິສ຺ສສີ, ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສຕ຺ຕຜາ ມຸທ຺ຜາ ຜລິສ຺ສຕີ"ຕິ ອາຫ຺ฯ

ມຫາສຕ຺ໂຕ "ສຈາຫໍ ເອຕສ຺ສ ກຸຊ຺ຊິສ຺ສາມີ, ສີລໍ ເມ ອຣກ຺ຂິຕໍ ກວິສ຺ສຕິ, ອຸປາເຍເນວສ຺ສ ມານໍ ກິນ຺ທິສ຺ສາມີ"ຕິ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນໍ ນິວາເຣສິ຺ฯ ມນຸສ຺ສາ ອຸພ຺ພາລ຺ຫາ ຊາຕິມນ຺ຕໍ ຕາປສໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ "ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫ ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນໍ ນ ເທຖາ"ຕິ ປຸຈ຺ຈີສ຺ຸฯ ໂສ ອາຫ – "ນ ເມ ຕໍ ກມ຺ມໍ, ນທິຕີເຣ ປເນໂກ ຈຕ຺ຫາໂລ ວສຕິ, ຕສ຺ເສຕໍ ກມ຺ມໍ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ຺ฯ ມນຸສ຺ສາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ "ຕຸມ຺ເຫ, ກນ຺ເຕ, ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນໍ ນ ເທຖາ"ຕິ ປຸຈ຺ຈີສ຺ຸฯ "ອາມາວຸໂສ"ຕິ຺ฯ "ກີກາຣຕາ"ຕິ຺ฯ "ຕຸມ຺ຫາກໍ ກຸລູປໂກ ຕາປໂສ ມໍ ນິຣປຣາຜໍ ອກິສປີ, ຕສ຺ມີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຂມາປນຕ຺ຖາຍ ມມ ປາເທສຸ ປຕິເຕ ສູຣິຍໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມີ"ຕິ຺ฯ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ກຫ຺ຍນ຺ຕາ ອາເນຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ປາທມູເລ ນິປຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ຂມາເປຕ຺ວາ ອາຫໍສຸ "ສູຣິຍໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຖ ກນ຺ເຕ"ຕິ຺ฯ "ນ ສກ຺ກາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕຸໍ, ສຈາຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມີ, ອິມສ຺ສ ສຕ຺ຕຜາ ມຸທ຺ຜາ ຜລິສ຺ສຕີ"ຕິ຺ฯ "ອຖ, ກນ຺ເຕ, ກີ ກໂຣມາ"ຕິ? ໂສ "ມຕ຺ຕິກາປິຕ຺ຫໍ ອາຫຣຖາ"ຕິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ "ອິມໍ ຕາປສສ຺ສ ສີເສ ຖເປຕ຺ວາ ຕາປສໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ອຸທເກ ຖເປຖາ"ຕິ ຖປາເປຕ຺ວາ ສູຣິຍໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ຺ฯ ສູຣິຍຣສ຺ມີຫິ ປຫຝມຕ຺ເຕ ມຕ຺ຕິກາປິຕ຺ໂຫ ສຕ຺ຕຜາ ກິຊ຺ຊິ, ຕາປໂສ ອຸທເກ ນິມຸຊ຺ຊິ຺ฯ

ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕໍ ທເມຕ຺ວາ "ກຫໍ ນຸ ໂຂ ທານິ ໂສລຸອສ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາສຫສ຺ສານີ ວສນ຺ຕີ"ຕິ ອຸປ຺ຜາເຣນ຺ໂຕ "ມຊ຺ຊຣລ຺ໂລ ສນ຺ຕິເກ"ຕິ ຍຕ຺ວາ "ເຕ ທເມສ຺ສາມີ"ຕິ ອິທ຺ຜິຍາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນຄຣສາມນ຺ເຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ນຄເຣ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິ຺ฯ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ຕໍ ທິສ຺ວາ "ອຍໍ ອິຜ ເອກໍ ທ຺ເວ ທິວເສ ວສນ຺ໂຕປີ ອມ຺ເຫ ອປ຺ປຕິຝ຺ເຖ ກຣິສ຺ສຕີ"ຕິ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ມຫາຣາຊ, ມາຍາກາໂຣ ເອໂກ ວິຊ຺ຊາຜໂຣ ໂຈໂຣ ອາຄໂຕ, ຄຕ຺ຫາເປຖ ນ"ນ຺ຕິ ຣລ຺ໂລ ອາໂຣເຈສຸໍ຺ฯ ຣາຊາ "ສາຜູ"ຕິ ສມ຺ປຍິຈ຺ຈິ຺ฯ ມຫາສຕ຺ໂຕປີ ມິສ຺ສກກຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ອລ຺ລຕຣໍ ກຸຝ຺ຍໍ ນິສ຺ສາຍ ປີຖິກາຍ ນິສິນ຺ໂນ ກຸລ຺ຊຕິ຺ฯ ອຖ ນໍ ອລ຺ລວິຫິຕກໍ ອາຫາຣໍ ປຣິກຸລ຺ຊມານເມວ ຣລ຺ລາ ປຫິຕປຸຣິສາ ອສິນາ ສີວໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສຸໍ຺ฯ ໂສ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຺ฯ ອິມສ຺ມີ ກິຣ ຊາຕເກ ໂພຜິສຕ຺ໂຕ ໂກຕ຺ຫຫມໂກ ອໂຫສິ຺ฯ ໂສ ເຕເນວ ປຣຕນ຺ຕິຍຸຕ຺ຕກາເວນ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປຸຕິ຺ฯ ເທວຕາ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສກລເມວ ມຊ຺ຊຣຝ຺ຖໍ ອຸຕ຺ຫໍ ກຸກ຺ກຸລຸອວສ຺ສໍ ວສ຺ສາເປຕ຺ວາ ຣຝ຺ຖໍ ອຣຝ຺ຖມກໍສ຺ຸฯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

"ອຸປຫຈ຺ຈ ມນໍ ມຊ຺ໂຊ, ມາຕງ຺ຄສ຺ມີ ຍສສ຺ສິເນ;

ສປາຣິສຊ຺ໂຊ ອຸຈ຺ຈິນ຺ໂນ, ມຊ຺ຊາຣລ຺ລໍ ຕທາ ອຫູ"ຕິ຺ฯ (ຊາ຺ฯ ໘຺ฯ໑ລ຺ฯລຝ);

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ "ນ ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ອຸເທໂນ ປພ຺ພຊິເຕ ວິເຫເຖສີເຍວາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສີ – "ຕທາ ມຕ຺ຫພ຺ໂຍ ອຸເທໂນ ອໂຫສີ, ມາຕງ຺ຄປຕ຺ຫິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ"ນ຺ຕິ຺ฯ

ມາຕງ຺ຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຖມາ຺ฯ

[໔ລ຺໗] ໘຺ฯ ຈິຕ຺ຕສມ຺ກູຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ສພ຺ພໍ ນຣານໍ ສຜລໍ ສຸຈິຓ຺ຓນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປ຺ສ຺ສ ປິຍສໍວາເສ ທ຺ເວ ສທ຺ຘິວິຫາຣິເກ ຠິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ເຕ ກິຣ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ອປ຺ປຏິວິຠຕ຺ຕໂຠຄາ ປຣມວິສ຺ສາສິກາ ອເຫສຸໍ, ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ຕາປິ ເອກໂຕວ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເອກໂຕວ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ວິນາ ຠວິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ. ຘມ຺ມສຠາຍໍ ຠິກ຺ຂູ ເຕສໍເຍວ ວິສ຺ສາສໍ ວຓ຺ຓຍມານາ ນິສີທິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອນຈ຺ຉຣິຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິເມສໍ ເອກສ຺ມິໍ ອຕ຺ຕຠາເວ ວິສ຺ສາສິກຕ຺ຕໍ, ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາ ຕິຓິ ຈຕ຺ຕາຣິ ຠວນ຺ຕຣານິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາປິ ມິຕ຺ຕຠາວໍ ນ ວິຊຫິໍສຸເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ອວນ຺ຕິຣຎ຺ເຎ ອຸຊ຺ເຊນິຍໍ ອວນ຺ຕິມຫາຣາຊາ ນາມ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ. ຕທາ ອຸຊ຺ເຊນິຍາ ພຫິ ຈຓ຺ຑາລຄາມໂກ ອໂຫສິ. ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ອປໂຣປິ ສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ເສວ ມາຕຸຈ຺ຉາປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ເຕສຸ ເອໂກ ຈິຕ຺ໂຕ ນາມ ອໂຫສິ, ເອໂກ ສມ຺ຠູໂຕ ນາມ. ເຕ ອຸໂຠປິ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ຈຓ຺ຑາລວໍສໂຘວນໍ ນາມ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ‘‘ອຸຊ຺ເຊນິນຄຣທ຺ວາເຣ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມາ’’ຕິ ເອໂກ ອຸຕ຺ຕຣທ຺ວາເຣ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສສິ, ເອໂກ ປາຈີນທ຺ວາເຣ. ຕສ຺ມິໍ ຈ ນຄເຣ ທ຺ເວ ທິຏ຺ຐມງ຺ຄລິກາໂຍ ອເຫສຸໍ, ເອກາ ເສຏ຺ຐິຘີຕາ, ເອກາ ປຸໂຣຫິຕຘີຕາ. ຕາ ພຫຸຂາທນິຍໂຠຊນິຍມາລາຄນ຺ຘາທີນິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ‘‘ອຸຍ຺ຍານກີຬໍ ກີຬິສ຺ສາມາ’’ຕິ ເອກາ ອຸຕ຺ຕຣທ຺ວາເຣນ ນິກ຺ຂມິ, ເອກາ ປາຈີນທ຺ວາເຣນ. ຕາ ເຕ ຈຓ຺ຑາລປຸຕ຺ເຕ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ເກ ເອເຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຈຓ຺ຑາລປຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອປ຺ປສ຺ສິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ວຕ ປສ຺ສິມ຺ຫາ’’ຕິ ຄນ຺ໂຘທເກນ ອກ຺ຂີນິ ໂຘວິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິໍສຸ. ມຫາຊໂນ ‘‘ອເຣ ທຸຏ຺ຐຈຓ຺ຑາລ, ຕຸມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ມຍໍ ອມູລການິ ສຸຣາຠຕ຺ຕາທີນິ ນ ລຠິມ຺ຫາ’’ຕິ ເຕ ອຸໂຠປິ ຠາຕິເກ ໂປເຖຕ຺ວາ ອນຍພ຺ຍສນໍ ປາເປສິ.

ເຕ ປຏິລທ຺ຘສ຺ຎາ ອຸຎ຺ຎາຍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ເອກສ຺ມິໍ ຐາເນ ສມາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສ຺ສ ຕໍ ທຸກ຺ຂຸປ຺ປຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ໂຣທິຕ຺ວາ ປຣິເທວິຕ຺ວາ ‘‘ກິນ຺ຕິ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ອມ຺ຫາກໍ ຊາຕິໍ ນິສ຺ສາຍ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຈຓ຺ຑາລກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມ, ຊາຕິໍ ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓມາຓວວຓ຺ເຓນ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມາ’’ຕິ ສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມນ຺ເຕວາສິກາ ຫຸຕ຺ວາ ທິສາປາໂມກ຺ຂາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ ປຏ຺ຐເປສຸໍ. ຊມ຺ພຸທີປຕເລ ‘‘ທ຺ເວ ກິຣ ຈຓ຺ຑາລາ ຊາຕິໍ ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕີ’’ຕິ ສູຍິຕ຺ຖ. ເຕສຸ ຈິຕ຺ຕປຓ຺ຑິຕສ຺ສ ສິປ຺ປໍ ນິຏ຺ຐິຕໍ, ສມ຺ຠູຕສ຺ສ ນ ຕາວ ນິຏ຺ຐາຕິ.

ອເຖກທິວສໍ ເອໂກ ຄາມວາສີ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓວາຈນກໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຈຣິຍໍ ນິມນ຺ເຕສິ. ຕເມວ ຣຕ຺ຕິໍ ເທໂວ ວສ຺ສິຕ຺ວາ ມຄ຺ເຄ ກນ຺ທຣາທີນິ ປູເຣສິ. ອາຈຣິໂຍ ປາໂຕວ ຈິຕ຺ຕປຓ຺ຑິຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕ, ອຫໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ມາຓເວຫິ ສທ຺ຘິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມງ຺ຄລໍ ວຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫຫິ ລທ຺ຘໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ອມ຺ເຫຫິ ລທ຺ຘໍ ອາຫຣາ’’ຕິ ເປເສສິ. ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ມາຓເວ ຄເຫຕ຺ວາ ຄໂຕ. ຍາວ ມາຓວາ ນ຺ຫາຍນ຺ຕິ ເຈວ ມຸຂານິ ຈ ໂຘວນ຺ຕິ, ຕາວ ມນຸສ຺ສາ ປາຍາສໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ນິພ຺ພາຕູຕິ ຐເປສຸໍ. ມາຓວາ ຕສ຺ມິໍ ອນິພ຺ພຸເຕເຍວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸ. ມນຸສ຺ສາ ທກ຺ຂິໂຓທກໍ ທຕ຺ວາ ເຕສໍ ປຸຣໂຕ ປາຕິໂຍ ຐເປສຸໍ. ສມ຺ຠູໂຕ ລຸທ຺ຘສາຕຸໂກ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ສີຕໂລ’’ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ປາຍາສປິຓ຺ຑໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຸເຂ ຐເປສິ, ໂສ ຕສ຺ສ ອາທິຕ຺ຕອໂຍຄຸໂຬ ວິຍ ມຸຂໍ ທຫິ. ໂສ ກມ຺ປມາໂນ ສຕິໍ ອນຸປຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕປຓ຺ຑິຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຈຓ຺ຑາລຠາສາຍ ເອວ ‘‘ຂລຸຂຸ ຂລຸຂູ’’ຕິ ອາຫ . ໂສປິ ຕເຖວ ສຕິໍ ອນຸປຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຈຓ຺ຑາລຠາສາຍ ເອວ ‘‘ນິຄ຺ຄລ ນິຄ຺ຄລາ’’ຕິ ອາຫ. ມາຓວາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ກີ ຠາສາ ນາເມສາ’’ຕິ ວທິໍສຸ. ຈິຕ຺ຕປຓ຺ຑິໂຕ ມງ຺ຄລໍ ອຠາສິ. ມາຓວາ ພຫິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ວຄ຺ຄວຄ຺ຄາ ຫຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ນິສີທິຕ຺ວາ ຠາສໍ ໂສເຘນ຺ຕາ ‘‘ຈຓ຺ຑາລຠາສາ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອເຣ ທຸຏ຺ຐຈຓ຺ຑາລາ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓາມ຺ຫາ’ຕິ ວຕ຺ວາ ວຎ຺ຈຍິຕ຺ຖາ’’ຕິ ອຸໂຠປິ ເຕ ໂປຖຍິໍສຸ. ອເຖໂກ ສປ຺ປຸຣິໂສ ‘‘ອເປຖາ’’ຕິ ວາເຣຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຊາຕິຍາ ໂທໂສ, ຄຈ຺ຉຖ ກຕ຺ຖຈິ ເທເສວ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຊີວຖາ’’ຕິ ເຕ ອຸໂຠ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ. ມາຓວາ ເຕສໍ ຈຓ຺ຑາລຠາວໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ.

ເຕປິ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ເນຣຎ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ມິຄິຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸ. ເຕ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເອກໂຕວ ວິຈຣນ຺ຕິ, ວິນາ ຠວິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ. ເຕ ເອກທິວສໍ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ສີເສນ ສີສໍ, ສິງ຺ເຄນ ສິງ຺ຄໍ, ຕຸຓ຺ເຑນ ຕຸຓ຺ຑໍ ອລ຺ລິຍາເປຕ຺ວາ ໂຣມນ຺ຖຍມາເນ ຐິເຕ ທິສ຺ວາ ເອໂກ ລຸທ຺ທໂກ ສຕ຺ຕິໍ ຂິປິຕ຺ວາ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິ. ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ນມ຺ມທານທີຕີເຣ ອຸກ຺ກຸສໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸ. ຕຕ຺ຣາປິ ວຸທ຺ຘິປ຺ປຕ຺ເຕ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສີເສນ ສີສໍ, ຕຸຓ຺ເຑນ ຕຸຓ຺ຑໍ ອລ຺ລິຍາເປຕ຺ວາ ຐິເຕ ທິສ຺ວາ ເອໂກ ຍຏ຺ຐິລຸທ຺ທ

ໂກ ເອກປຸປ໌ຫາເຣເນວ ພນฺຮິຕฺວາ ວສີ។ ຕໂຕ ປນ ຈວິຕฺວາ ຈິຕฺຕປຕฺຫີໂຕ ໂກສມฺພິຍໍ ປຸໂຣຫິຕສฺສ ປຸຕฺໂຕ ຫຸຕฺວາ ນິພฺພຕฺຕິ។ ສມฺກູຕປຕฺຫີໂຕ ອຸຕฺຕຣປຸຈາລຣຸໂຍ ປຸຕฺໂຕ ຫຸຕฺວາ ນິພฺພຕฺຕິ។ ເຕ ນາມຄຸຄຫາຕທິວສໂຕ ປຍฺຖາຍ ອຕฺຕໂນ ຊາຕິ ອນຸສฺສຣິສຸ។ ເຕສຸ ສມฺກູຕປຕฺຫີໂຕ ນິຣນฺຕຣໍ ສຣິຕຸໍ ອສກฺໂກນฺໂຕ ຈຕຸຕຖໍ ຈຕຸຫາລຊາຕິເມວ ອນຸສฺສຣຕິ, ຈິຕฺຕປຕฺຫີໂຕ ປຜິປາຜິຍາ ຈຕສฺໂສປິ ຊາຕິໂຍ។ ໂສ ໂສລຸອສວສฺສກາເລ ນິກฺຂມິຕฺວາ ຫິມວນฺຕໍ ປວິສິຕฺວາ ອິສິປພฺພຊฺຊໍ ປພฺພຊິຕฺວາ ຊາ ນາກິລຸຕໍ ນິພฺພຕฺເຕຕฺວາ ຊານສุເຂນ ວິຕິນາເມນฺໂຕ ວສີ។ ສມฺກູຕປຕฺຫີໂຕປິ ປິຕຸ ອຈฺຈເຍນ ຉຕฺຕໍ ອຸສฺສາເປຕฺວາ ຉຕฺຕມງຄລທິວເສເຍວ ມຫາຊນມຊฺເຊ ມງຄລຄິຕໍ ກຕฺວາ ອຸທານວເສນ ຫฺເວ ຄາຖາ ອການສີ។ ຕໍ ສຸຕฺວາ "ອມฺຫາກໍ ຣຸໂຍ ມງຄລຄິຕ"ນฺຕິ ໂອໂຣຣາປີ ຄນฺຣພฺພາປີ ຕເມວ ຄີຕໍ ຄາຍນฺຕິ។ ອນุກฺກເມເນວ "ຣຸໂຍ ປິຍຄິຕ"ນฺຕິ ສພฺເພປີ ນຄຣວາສິໂນ ມນຸສฺສາ ຕເມວ ຄາຍນฺຕິ។

ຈິຕฺຕປຕฺຫີໂຕປີ ຫິມວນฺຕປເທເສ ວສນฺໂຕເຍວ "ກີ ນຸ ໂຂ ມມ ກາຕິເກນ ສມฺກູເຕນ ຉຕฺຕໍ ລທฺຜໍ, ອຸທາຫຸ ນ ວາ"ຕິ ອຸປຜາເຣນฺໂຕ ລທฺຜກາວໍ ຌຕฺວາ "ນວຣຊฺຊໍ ຕາວ ອິທານີ ຄນฺຕฺວາປີ ໂພເຮຕุໍ ນ ສກฺຂິສฺສາມິ, ມຫລຸລກກາເລ ນໍ ອຸປສງກ ມິຕฺວາ ຮມฺມໍ ກເຖຕฺວາ ປພฺພາເຊສฺສາມິ"ຕິ ຈິນฺເຕຕฺວາ ປຕฺຕາສ ວສฺສານິ ອຄນฺຕฺວາ ຣຸໂຍ ປຸຕฺຕຮີຕາຫິ ວฑฺຒິຕກາເລ ອິທฺຮິຍາ ຄນฺຕฺວາ ອຸຍฺຍາເນ ໂອຕຣິຕฺວາ ມງຄລສີລາປຜເຍ ສຸວຕฺຕຜປຜິມາ ວິຍ ນິສີທິ។ ຕສฺມິ ຂເຕ ເອໂກ ທາຣໂກ ຕໍ ຄີຕໍ ຄາຍນฺໂຕ ທາຣູນິ ອຸທฺຜຣຕິ។ ຈິຕฺຕປຕฺຫີໂຕ ຕໍ ປກฺໂກສີ។ ໂສ ອາຄນฺຕฺວາ ວນฺທິຕฺວາ ອຜฺຖາສີ។ ອຖ ນໍ ອາຫ – "ຕฺວໍ ປາ ໂຕວ ປຍฺຖາຍ ອິມເມວ ຄີຕໍ ຄາຍສີ, ກີ ອຊຸຊໍ ນ ຊານາສີ"ຕີ។ "ການฺເຕ, ອຜุຜານິປີ ພຫູນີ ຊານາມິ, ອິມານີ ປນ ຫฺເວ ຣຸໂຍ ປິຍຄີຕານິ, ຕສฺມາ ອິມາເນວ ຄາຍາມີ"ຕີ។ "ອຕຖິ ປນ ຣຸໂຍ ຄີຕສฺສ ປຜິຄີຕໍ ຄາຍນฺໂຕ"ຕີ? "ນຕຖິ ການฺເຕ"ຕີ។ "ສກฺຂິສฺສສີ ປນ ຕฺວໍ ປຜິຄີຕໍ ຄາຍິຕຸ"ນฺຕິ? "ຊານນฺໂຕ ສກฺຂິສฺສາມິ"ຕີ។ "ເຕນ ຫິ ຕฺວໍ ຣຸຜຸຜາ ທฺວີສຸ ຄີເຕສຸ ຄາຍິເຕສຸ ອິທໍ ຕຕິຍໍ ກຕฺວາ ຄາຍສฺສູ"ຕິ ຄີຕໍທຕฺວາ "ຄນฺຕฺວາ ຣຸໂຍ ສນฺຕິເກ ຄາຍິສฺສສີ, ຣາຊາ ເຕ ປສີທິຕฺວາ ມຫນฺຕໍ ອິສฺສຣິຍໍ ທສฺສ ຕີ"ຕິ ອຸຍฺໂຍເຊສີ។

ໂສ ສີຆໍ ມາຕຸ ສນฺຕິກໍ ຄນฺຕฺວາ ອຕฺຕານໍ ອລງກາຣາເປຕฺວາ ຣາຊທฺວາຣໍ ຄນฺຕฺວາ "ເອໂກ ກິຣ ທາຣໂກ ຕุມฺເຫຫິ ສທฺຜີ ປຜິ ຄີຕໍ ຄາຍິສฺສຕີ"ຕິ ຣຸໂຍ ອາໂຣຈາເປຕฺວາ "ອາຄຈฺຉຕູ"ຕິ ວຸຕฺເຕ ຄນฺຕฺວາ ວນฺທິຕฺວາ "ຕฺວໍ ກິຣ, ຕາຕ, ປຜິຄີຕໍ ຄາຍິສฺສ ສີ"ຕິ ປຸຜฺໂຖ "ອາມ, ເທວ, ສພฺພໍ ຣາຊປຣິສໍ ສນฺນິປາເຕຖາ"ຕິ ສນฺນິປຕິຕາຍ ປຣິສາຍ ຣາຊານໍ ອາຫ "ຕุມฺເຫ ຕາວ, ເທວ, ຕุມฺຫາກໍ ຄີຕໍ ຄາຍຖ, ອຫາຫໍ ປຜິຄີຕໍ ຄາຍິສฺສາມິ"ຕີ។ ຣາຊາ ຄາຖາທฺວຍມາຫ –

໘໔។

"ສພฺພໍ ນຣານໍ ສຫລໍ ສຸຈິຕฺຕໍ, ນ ກມฺມຸນາ ກິຍຈນ ໂມຫມຕฺຖິ;

ປສฺສາມິ ສມฺກູຕໍ ມຫານຸກາວໍ, ສກມฺມຸນາ ປຸຍฺຍຜລູປປນฺນໍ។

໘໕។

"ສພฺພໍ ນຣານໍ ສຫລໍ ສຸຈິຕฺຕໍ, ນ ກມฺມຸນາ ກິຍຈນ ໂມຫມຕฺຖິ;

ກຈฺຈິນฺນຸ ຈິຕฺຕສฺສປີ ເອວເມວໍ, ອິທฺໂຜ ມໂນ ຕສฺສ ຍຖາປີ ມຍฺຫ"ນฺຕິ។

ຕຕฺຖ ນ ກມฺມຸນາ ກິຍຈນ ໂມຫມຕฺຖິຕິ ສຸກຕທຸກฺກເຜສຸ ກມฺເມສຸ ກິຍຈນ ເອກກມฺມມฺປິ ໂມຫໍ ນາມ ນຕฺຖິ, ນິປຜລໍ ນ ໂຫຕິ, ວິປາກໍ ທຕฺວາວ ນສฺສຕີຕິ ອປຣາປຣິຍເວທນີຍກມฺມໍ ສນฺຜາຍາຫ។ ສມฺກູຕນฺຕິ ອຕฺຕານໍ ວທຕິ, ປສฺສາມທໍ ອາຍສฺມນฺຕໍ ສມฺກູຕໍ ສເກນ ກມฺເມນ ປຸຍฺຍຜລູປປນฺນໍ, ສກມฺມໍ ນິສฺສາຍ ປຸຍฺຍຜເລນ ອຸປປນฺນໍ ຕໍ ປສฺສາມີຕິ ອຕฺໂຖ។ ກຈฺຈິນฺນຸ ຈິຕฺຕສฺສປີຕິ ມຍຸຫິ ຫฺເວປີ ຊນາ ເອກໂຕ ຫຸຕฺວາ ນ ຈິຣໍ ສີລໍ ຣກฺຂິມฺຫ, ອທໍ ຕາວ ຕສฺສ ຜເລນ ມຫນฺຕໍ ຍສໍ ປຕฺໂຕ, ກຈฺຈິ ນຸ ໂຂ ເມ ກາຕິກສฺສ ຈິຕฺຕສฺສປີ ເອວເມວ ມໂນ ອິທฺໂຜ ສມິທฺໂຜຕີ។

ຕສ຺ສ ຄິຕາວສາເນ ທາຣໂກ ຄາຍນ຺ໂຕ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗.

‘‘ສພ຺ພໍ ນຣານໍ ສຟລໍ ສ຺ຈິຕ຺ຕໍ, ນ ກມ຺ມ຺ນາ ກິລ຺ຈນ ໂມຍມຕ຺ຖິ;

ຈິຕ຺ຕມ຺ປິ ຊານາຫິ ຕເຖວ ເທວ, ອິທ຺ໂຂ ມໂນ ຕສ຺ສ ຍຖາປິ ຕ຺ຍ຺ຫ’’ນ຺ຕິ.

ຕໍ ສ຺ຕ຺ວາ ຣາຊາ ຈຕ຺ຕ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໔໘.

‘‘ກວໍ ນ຺ ຈິຕ຺ໂຕ ສ຺ຕມລ຺ລໂຕ ເຕ, ອ຺ທາຫ຺ ເຕ ໂກຈິ ນໍ ເອຕທກ຺ຂາ;

ຄາຖາ ສ຺ຄີຕາ ນ ມມຕ຺ຖິ ກງ຺ຂາ, ທທາມິ ເຕ ຄາມວຣໍ ສຕລ຺ຈາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສ຺ຕມລ຺ລໂຕ ເຕຕິ ອຫໍ ສມ຺ກູຕສ຺ສ ກາຕາ ຈິຕ຺ໂຕ ນາມາຕິ ວທນ຺ຕສ຺ສ ຈິຕຕສ຺ເສວ ນ຺ ເຕ ສນ຺ຕິກາ ສ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂກຈິ ນນ຺ຕິ ອ຺ທາຫ຺ ມຍາ ສມ຺ກູຕສ຺ສ ຣລ຺ໂລ ກາຕາ ຈິຕ຺ໂຕ ທິຍ຺ໂກຕິ ໂກຈິ ເຕ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາຈິກ຺ຂິ. ສ຺ຄີຕາຕິ ສພ຺ພຖາປິ ອຍໍ ຄາຖາ ສ຺ຄີຕາ, ນຕ຺ເຖຕ຺ຖ ມມ ກງ຺ຂາ. ຄາມວຣໍ ສຕລ຺ຈາຕິ ຄາມວຣານໍ ເຕ ສຕໍ ທທາມິຕິ ວທຕິ.

ຕໂຕ ທາຣໂກ ປລ຺ຈມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໙.

‘‘ນ ຈາຫໍ ຈິຕ຺ໂຕ ສ຺ຕມລ຺ລໂຕ ເມ, ອິສີ ຈ ເມ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອສໍສິ;

ຄນ຺ຕ຺ວານ ຣລ຺ໂລ ປຜິຄາຫິ ຄາຖໍ, ອປິ ເຕ ວຣໍ ອຕ຺ຕມໂນ ທເທຍ຺ຍາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເອຕມຕ຺ຖນ຺ຕິ ຕ຺ມ຺ຫາກໍ ອ຺ຍ຺ຍາເນ ນິສິນ຺ໂນ ເອໂກ ອິສີ ມຍ຺ຫໍ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາຈິກ຺ຂິ.

ຕໍ ສ຺ຕ຺ວາ ຣາຊາ ‘‘ໂສ ມມ ກາຕາ ຈິຕ຺ໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ອິທາເນວ ນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປ຺ຣິເສ ອາຕາເປນ຺ໂຕ ຄາຖາທ຺ວຍ ມາຫ –

໔໑.

‘‘ໂຍເຊນ຺ຕ຺ ເວ ຣາຊຣເຖ, ສ຺ກເຕ ຈິຕ຺ຕສິພ຺ພເນ;

ກຈ຺ລໍ ນາຄານໍ ພນ຺ຂຖ, ຄີເວຍ຺ຍໍ ປຜິມ຺ລ຺ຈຖ.

໕໐.

‘‘ອາຫລ຺ລນ຺ຕ຺ ເກຣິມ຺ທິງ຺ຄສງ຺ເຂ, ສີຫານິ ຍານານິ ຈ ໂຍຊຍນ຺ຕ຺;

ອຊຸເຊວທໍ ອສຸສມໍ ຕໍ ຄມີສຸສໍ, ຍຕຸເຖວ ທກຸຂິສຸສນີສີ ນີສີນຸນ''ນຸຕີ.

ຕຕຸຖ ອາຫລຸລນຸຕູຕີ ອາຫນນຸຕຸ. ອສຸສມໍ ຕນຸຕີ ຕໍ ອສຸສມໍ.

ໂສ ເອວໍ ວຕຸວາ ຣຖໍ ອກິຣຸຍຸຫ ສີຟໍ ຄນຸຕຸວາ ອຸຍຸຍານທຸວາເຣ ຣຖໍ ຖເປຕຸວາ ຈິຕຸຕປຕຸທິຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ເອກ ມນຸຕໍ ນີສີນຸໂນ ຕຸຍຸຖມານໂສ ອຍຸຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໑.

''ສຸລທຸຜລາໂກ ວຕ ເມ ອໂຫສີ, ຄາຖາ ສຸຕີຕາ ປຣິສາຍ ມຊຸເຊ;

ສຸວາຫໍ ອີສີ ສີລວຕູປປນຸນໍ, ທີສຸວາ ປຕີໂຕ ສຸມໂນຫມສຸມີ''ຕີ.

ຕສຸສຕຸໂຖ – ສຸລທຸຜລາໂກ ວຕ ມຍຸຫໍ ລຕຸຕມງຄລທີວເສ ປຣິສາຍ ມຊຸເຊ ຄີຕຄາຖາ ສຸຄີຕາວ ອໂຫສີ, ສຸວາຫໍ ອຊຸຊ ສີ ລວຕສມຸປນຸນໍ ອີສີ ທີສຸວາ ປີຕິໂສມນສຸສປຸປຕຸໂຕ ຊາໂຕຕີ.

ໂສ ຈິຕຸຕປຕຸທິຕສຸສ ທິຍຸຖກາລໂຕ ປຍຸຖາຍ ໂສມນສຸສປຸປຕຸໂຕ ''ກາຕິກສຸສ ເມ ປລຸລງກໍ ອຕຸຖຣຖາ''ຕິອາທີນິ ອາຕາເປນຸ ໂຕ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໘.

''ອາສນໍ ອຸທກໍ ປຊຸຊໍ, ປຜິຄຸຄຕຸຫາຕຸ ໂນ ກວໍ;

ອຄຸເຜ ກວນຸຕໍ ປຸຈຸລາມ, ອຄຸຟໍ ກຸຣຸຕຸ ໂນ ກວ''ນຸຕີ.

ຕຕຸຖ ອຄຸເຜຕີ ອຕິຖິໂນ ທາຕພຸພຍຸຕຸຕກສຸມີ ອຄຸເຜ ກວນຸຕໍ ອາປຸຈຸລາມ. ກຸຣຸຕຸ ໂນຕີ ອີມໍ ໂນ ອຄຸຟໍ ກວໍ ປຜິຄຸຄຕຸຫາຕຸ.

ເອວໍ ມະຣປຜິສນຸຖາຣໍ ກຕຸວາ ຣຊຸຊໍ ມຊຸເຊ ກົນຸທິຕຸວາ ເທນຸໂຕ ອີຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໓໓.

''ຣມຸມຄຸຈ ເຕ ອາວສຖໍ ກໂຣນຸຕຸ, ນາຣີຄເຕທີ ປຣິຈາຣຍສຸສຸ;

ກໂຣທີ ໂອກາສມນຸຄຸຄຫາຍ, ອຸໂກປີມໍ ອີສຸສຣີຍໍ ກໂຣມາ''ຕີ.

ຕຕຸຖ ອີມໍ ອີສຸສຣີຍນຸຕີ ກປີລຣຍຸເຖ ອຸຕຸຕຣປຄຸຈາລນຄເຣ ຣຊຸຊໍ ມຊຸເຊ ກົນຸທິຕຸວາ ທຸເວປີ ຊນາ ກໂຣມ ອນຸກວາມ.

ຕສຸສ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ຈິຕຸຕປຕຸທິໂຕ ຜມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ລ ຄາຖາ ອກາສີ –

໓໔.

''ທີສຸວາ ຟລໍ ທຸຈຸຈຣິຕສຸສ ຣາຊ, ອຕຸໂຖ ສຸຈິຕຸຕາສຸສ ມຫາວິປາກໍ;

ອຕ຺ຕານເມວ ປຝິສໍຍມິສ຺ສໍ, ນ ປຕ຺ຖເຍ ປຸຕ຺ຕ ປສຸໍ ຝນໍ ວາ.

໓໒໕.

‘‘ທເສວິມາ ວສ຺ສທສາ, ມຈ຺ຈານໍ ອິຘ ຊີວິຕໍ;

ອປ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ໂອຘໍ, ນລ຺ໂອ ຂິນ຺ໂນວ ສ຺ສ຺ສຕິ.

໓໒໖.

‘‘ຕຕ຺ຖ ກາ ນນ຺ທີ ກາ ຂິຍ຺ທາ, ກາ ຣຕິ ກາ ຝເນສນາ;

ກີ ເມ ປຸຕ຺ເຕຫິ ທາເຣຫິ, ຣາຊ ມຸຕ຺ໂຕສ຺ມິ ພນ຺ຝນາ.

໓໒໗.

‘‘ໂສຫໍ ເອວໍ ປຊານາມິ, ມຈ຺ຈຸ ເມ ນປ຺ປມຊ຺ຊຕິ;

ອນ຺ຕເກນາຝິປນ຺ນສ຺ສ, ກາ ຣຕິ ກາ ຝເນສນາ.

໓໒໘.

‘‘ຊາຕິ ນຣານໍ ອຝມາ ຊນິນ຺ທ, ຈຕ຺ທາລໂຍນິ ທ຺ວິປທາກນິຝ຺ຖາ;

ສເກຫິ ກມ຺ເມຫິ ສຸປາປເກຫິ, ຈຕ຺ທາລຄພ຺ເກ ອວສິມ຺ຫ ປຸພ຺ເພ.

໓໒໙.

‘‘ຈຕ຺ທາລາທຸມ຺ຫ ອວນ຺ຕີສ຺, ມິຄາ ເນຣຍ຺ຊຣໍ ປຕີ;

ອຸກ຺ກ຺ສາ ນມ຺ມທາຕີເຣ, ຕຍຊ຺ຊ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຂຕ຺ຕິຍາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ທ຺ຈ຺ຈຣິຕສ຺ສາຕິ ມຫາຣາຊ, ຕ຺ວໍ ສ຺ຈຣິຕສ຺ເສວ ຜລໍ ຊານາສິ, ອຫໍ ປນ ທ຺ຈ຺ຈຣິຕສ຺ສປິ ຜລໍ ປສ຺ສາມິເຍວ. ມຍຝ຺ຫີ ອຸໂກ ທ຺ຈ຺ຈຣິຕສ຺ສ ຜເລນ ອິໂຕ ຈຕ຺ຕ຺ເຖ ອຕ຺ຕກາເວ ຈຕ຺ທາລໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ. ຕຕ຺ຖ ນ ຈິຣໍ ສີລໍ ຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຜເລນ ຕ຺ວໍ ຂຕ຺ຕິຍກ຺ເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ອຫໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕກ຺ເລ, ເອວາຫໍ ທ຺ຈ຺ຈຣິຕສ຺ສ ຈ ຜລໍ ສ຺ຈິຕ຺ຕາສ຺ສ ຈ ມຫາວິປາກໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕານເມວ ສີລສໍຍເມນ ປຝິສໍຍມິສ຺ສໍ, ປຸຕ຺ຕໍ ວາ ປສຸໍ ວາ ຝນໍ ວາ ນ ປຕ຺ເຖມິ.

ທເສວິມາ ວສ຺ສທສາຕິ ມຫາຣາຊ, ມນ຺ທທສກໍ ຂິຍ຺ທາທສກໍ ວຕ຺ຕທສກໍ ພລທສກໍ ປຍ຺ຍາທສກໍ ຫານິທສກໍ ປພ຺ການທສກໍ ວງ຺ກທສກໍ ໂມມູຫທສກໍ ສຍນທສກນ຺ຕິ ອິເມສຝ຺ຫີ ທສນ຺ນໍ ທສການໍ ວເສນ ທເສວ ວສ຺ສທສາ ອິເມສໍ ມຈ຺ຈານໍ ອິຘ ມນຸສ຺ສໂລເກ ຊີວິຕໍ. ຕຍິທໍ ນ ນິຍເມນ ສພ຺ພາ ເອວ ເອຕາ ທສາ ປາປ຺ຕາຕິ, ອຖ ໂຂ ອປ຺ປຕ຺ຕຍ຺ເວ ຕໍ ໂອຘໍ ນລ຺ໂອ ຂິນ຺ໂນວ ສ຺ສ຺ສຕິ. ເຍປີ ສກລໍ ວສ຺ສສຕໍ ຊີວນ຺ຕິ, ເຕສມ຺ປີ ມນ຺ທທສເກ ປວຕ຺ຕາ ຣູປາຣູປຝມ຺ມາ ວິຈ຺ຂິນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຕເປ ຂິຕ຺ຕນ ລ຺ໂອ ວິຍ ຕຕ຺ເຖວ ສ຺ສ຺ສນ຺ຕິ ອນ຺ຕຣຝາຍນ຺ຕິ, ຕໍ ໂອຘໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຂິຍ຺ທາທສກໍ ນ ປາປ຺ຕນ຺ຕິ, ຕຖາ ຂິຍ຺ຍາທສກາທີສ຺ ປວຕ຺ຕາ ວຕ຺ຕທສກາທີນິ.

ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິ ເອວံ ສຸສຸສມາເນ ຊີວິເຕ ກາ ປລ຺ຈ ການຄຸເຓ ນິສ຺ສາຍ ອກິນ຺ທິ, ກາ ກາຍກິລຸອາທິວເສນ ຂິທ຺ທາ, ກາ ໂສມ ນສ຺ສວເສນ ຣຕິ, ກາ ຬເນສນາ, ກິ ເມ ປຸຕ຺ເຕຫີ, ກີ ທາເຣຫີ, ມຸຕ຺ໂຕສ຺ມີ ຕມ຺ຫາ ປຸຕ຺ຕທາຣພນ຺ຬນາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ອນ຺ຕເກ ນາຣີປນ຺ນສ຺ສາຕິ ຊີວິຕນ຺ຕເກເຣນ ມຈ຺ຈຸນາ ອກິກູຕສ຺ສ຺. ທ຺ວິປທາການິຍ຺ຖາຕິ ທ຺ວິປທານໍ ອນ຺ຕເຣ ລາມກາ຺. ອວສິມ຺ຫາຕິ ທ຺ເວປີ ມຍໍ ວສີມ຺ຫາ຺.

ຈຕ຺ທາລາຫຸມ຺ຫາຕິ ມຫາຣາຊ, ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ຈຕ຺ຕ຺ຖໍ ຊາຕີ ອວນ຺ຕິຣຍ຺ເຖ ອຊ຺ເຊນິນຄເຣ ຈຕ຺ທາລາ ອຫຸມ຺ຫ, ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ເນຣລ຺ຊຣາຍ ນທິຍາ ຕີເຣ ອຸໂກປີ ມິຄາ ອຫຸມ຺ຫາ຺. ຕຕ຺ຖ ທ຺ເວປີ ອມ຺ເຫ ເອກສ຺ມີ ຣຸກ຺ຂມູເລ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ນິສ຺ສາຍ ຄິເຕ ເອໂກ ລຸທ຺ທໂກ ເອເກເນວ ສຕ຺ຕິປ຺ຫາເຣນ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປສິ, ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ນມ຺ມທານທີຕີເຣ ກຸຣຣາ ອຫຸມ຺ຫາ຺. ຕຕ຺ຣາປິ ໂນ ນິສ຺ສາຍ ຄິເຕ ເອໂກ ເນສາໂທ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ພນ຺ຣິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສິ, ຕໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ເຕ ມຍໍ ອຊ຺ຊ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາຂຕ຺ຕິ ຍາ ຊາຕາ຺. ອຫໍ ໂກສມ຺ພິຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ຕ຺ວໍ ອິຬ ຣາຊາ ຊາໂຕຕິ຺.

ເອວມສ຺ສ ອຕີເຕ ລາມກຊາຕີໂຍ ປກາເສຕ຺ວາ ອິທານິ ອິມິສ຺ສາປິ ຊາຕິຍາ ອາຍຸສງ຺ຂາຣປຣິຕ຺ຕຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຸລ຺ເລສຸ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນນ຺ໂຕ ຈຕສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໔໐຺.

‘‘ອຸປ຺ນີຍຕິ ຊີວິຕມປ຺ປມາຍຸ, ຊຣູປ຺ນີຕສ຺ສ ນ ສນ຺ຕິ ຕາຓາ;

ກໂຣຫິ ປລ຺ຈາລ ມເມຕ ວາກ຺ຍໍ, ມາກາສີ ກມ຺ມານິ ທຸກ຺ຂຸທ຺ຣຍານິ຺.

໔໑຺.

‘‘ອຸປ຺ນີຍຕິ ຊີວິຕມປ຺ປມາຍຸ, ຊຣູປ຺ນີຕສ຺ສ ນ ສນ຺ຕິ ຕາຓາ;

ກໂຣຫິ ປລ຺ຈາລ ມເມຕ ວາກ຺ຍໍ, ມາກາສີ ກມ຺ມານິ ທຸກ຺ຂປ຺ຜລານິ຺.

໔໒຺.

‘‘ອຸປ຺ນີຍຕິ ຊີວິຕມປ຺ປມາຍຸ, ຊຣູປ຺ນີຕສ຺ສ ນ ສນ຺ຕິ ຕາຓາ;

ກໂຣຫິ ປລ຺ຈາລ ມເມຕ ວາກ຺ຍໍ, ມາກາສີ ກມ຺ມານິ ຣຊສ຺ສິຣານິ຺.

໔໓຺.

‘‘ອຸປ຺ນີຍຕິ ຊີວິຕມປ຺ປມາຍຸ, ວຕ຺ຕໍ ຊຣາ ຫນ຺ຕິ ນຣສ຺ສ ຊີຍ຺ຍໂຕ;

ກໂຣຫິ ປລ຺ຈາລ ມເມຕ ວາກ຺ຍໍ, ມາກາສີ ກມ຺ມໍ ນິຣຍູປປ຺ຕ຺ຕິຍາ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ນີຍຕີຕິ ມຫາຣາຊ, ອິທໍ ຊີວິຕໍ ມຣຓໍ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ຺. ອິທລ຺ຫິ ອິເມສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອປ຺ປມາຍຸ ສຣສປຣິຕ຺ຕຕາຍປີ ຄິຕິ ປຣິຕ຺ຕຕາຍປີ ປຣິຕ຺ຕກໍ, ສູຣິຍຸຄ຺ຄມເນ ຕິຓຄ຺ເຄ ອຸສ຺ສາວພິນ຺ທຸສທິສໍ຺. ນ ສນ຺ຕິ ຕາຓາຕິ ນ ຫິ ຊຣາຍ ມຣຓໍ ອຸປ຺ນີຕສ຺ສ ປຸຕ຺ຕາທໂຍ ຕາຓາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ຺. ມເມຕ ວາກ຺ຍນ຺ຕິ ມມ ເອຕໍ ວຈນໍ຺. ມາກາສີຕິ ມາ ຣູປາທິການຄຸຓເຫຕຸ ປມາທໍ ອາປ຺ຊ ຊິຕ຺ວາ ນິຣຍາທີສຸ ທຸກ຺ຂວທ຺ຒນານິ ກມ຺ມານິ ກຣີ຺. ທຸກ຺ຂປ຺ຜລານີຕິ ທຸກ຺ຂວິປາການິ຺. ຣຊສ຺ສິຣານີຕິ ກິເລສຣເຊນ ໂອກິຕ຺ຓ

ສີສານີ. ວຕຸຕານຸຕີ ຊີຣມານສຸສ ນຣສຸສ ສຣີຣວຕຸຕໍ ຊຣາ ໜນຸຕີ. ນີຣຍູປປຕຸຕີຍາຕີ ນີຣສຸສາເທ ນີຣເຍ ອຸປຸປຊຸຊນຕຸຖາຍ.

ເອວໍ ມຫາສຕຸເຕ ກເຖນຸເຕ ຣາຊາ ຕຸສຸສີຕຸວາ ຕີສຸໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

໔໔.

''ອທຸສາ ທີ ສຈຸຈໍ ວຈນໍ ຕເວຕໍ, ຍຖາ ອີສີ ກາສສີ ເອວເມຕໍ;

ກາມາ ຈ ເມ ສນຸຕີ ອນປຸປຣູປາ, ເຕ ທຸຈຸຈຊາ ມາທີສເກນ ກີກຸຂຸ.

໔໕.

''ນາໂຄ ຍຖາ ປງກມຊຸເຊ ພຸຍສນຸໂນ, ປສຸສໍ ຖລໍ ນາກີສມຸໂກຕີ ຄນຸຕຸໍ;

ເອວມຸປຫໍ ກາມປງເກ ພຸຍສນຸໂນ, ນ ກີກຸຂຸໂນ ມຄຸຄມນຸພຸພຊາມີ.

໔໖.

''ຍຖາປີ ມາຕາ ຈ ປີຕາ ຈ ປຸຕຸຕໍ, ອນຸສາສເຣ ກີນຸຕີ ສຸຂີ ກເວຍຸຍ;

ເອວມຸປີ ມໍ ຕຸວໍ ອນຸສາສ ກນຸເຕ, ຍຖາ ຈີຣໍ ເປຈຸຈ ສຸຂີ ກເວຍຸຍ''ນຸຕີ.

ຕຕຸຖ ອນປຸປຣູປາຕີ ອປຣີຕຸຕຊາຕີກາ ພຫູ ອປຣີມີຕາ. ເຕ ທຸຈຸຈຊາ ມາທີສເກນາຕີ ກາຕີກ, ຕຸວໍ ກີເລເສ ປຫາຍ ຄີໂຕ, ອຫໍ ປນ ກາມປງເກ ນີມຸຄຸໂຄ, ຕສຸມາ ມາທີສເກນ ເຕ ກາມາ ທຸຈຸຈຊາ. ''ນາໂຄ ຍຖາ''ຕີ ອີມີນາ ອຕຸຕໂນ ກາມປງເກ ນີມຸຄຸຄກາວສຸສ ອຸປມໍ ທສຸເສຕີ. ຕຕຸຖ ພຸຍສນຸໂນຕີ ວີສນຸໂນ ອນຸປວີຝຸໂຄ ອຍເມວ ວາ ປາໂຄ. ມຄຸຄນຸຕີ ຕຸມຸຫາກໍ ໂອວາທານຸສາສນີມຄຸຄໍ ນານຸພຸພຊາມີ ປພຸພຊີຕຸໍ ນ ສກຸໂກມີ, ອີເສວ ປນ ເມ ຄີຕສຸສ ໂອວາທໍ ເທຖາຕີ. ອນຸສາສເຣຕີ ອນຸສາສນຸຕີ.

ອຖ ນໍ ມຫາສຕຸໂຕ ອາຫ –

໔໗.

'ໂນ ເຈ ຕຸວໍ ອຸສຸສຫເສ ຊນີນຸທ, ກາເມ ອີເມ ມານຸສເກ ປຫາຕຸໍ;

ຘມຸມີ ພລີ ປຝຸຖປຍສຸສຸ ຣາຊ, ອຘມຸມກາໂຣ ຕວ ມາຫຸ ຣຝຸເຖ.

໔໘.

''ທູຕາ ວີຘາວນຸຕຸ ທີສາ ຈຕສຸໂສ, ນີມນຸຕກາ ສມຕພຸຣາຫຸມຕານໍ;

ເຕ ອນຸນປາເນນ ອຸປຝຸຖຫສຸສຸ, ວຕຸເຖນ ເສນາສນປຈຸຈເຍນ ຈ.

໔໙.

‘‘ອນ຺ເນນ ປາເນນ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ, ສນ຺ຕປ຺ປ຺ຍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມເຓາ ຈ;

ຫຕ຺ວາ ຈ ກ຺ຕ຺ວາ ຈ ຍຖານ຺ກາວໍ, ອນິນ຺ທິໂຕ ສຄ຺ຄມ຺ເປ຺ຫີ ຖານໍຯ

໔໐ຯ

‘‘ສເຈ ຈ ຕໍ ຣາຊ ມໂຫ ສເຫຍ຺ຍ, ນາຣິຄເຓຫີ ປຣິຈາຣຍນ຺ຕໍ;

ອິມເມວ ຄາຖໍ ມນສີ ກໂຣຫີ, ກາເສສີ ເຈນໍ ປຣິສາຍ ມຊ຺ເຊຯ

໔໑ຯ

‘‘ອພ຺ໂພກາສສ຺ມິ ຊນ຺ຕຸ, ວຊນ຺ຕຸຍາ ຂີຣປາຍິໂຕ;

ປຣິກິຕ຺ໂຕ ສຸວາເນຫິ, ສຸວາຊ຺ຊ ຣາຊາຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອຸສ຺ສຫເສຕິ ອຸສ຺ສຫສີຯ ຊມ຺ມີ ພລິນ຺ຕິ ຊມ຺ເມນ ສເມນ ອນຕິຣິຕ຺ຕໍ ພລີ ຄຕ຺ຫາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຊມ຺ມກາໂຣຕີ ໂປ ຣາຕກຣາຊູຫີ ຖປີຕໍ ວິນິຈ຺ຊຍຊມ຺ມໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕາ ອຊມ຺ມກິຣິຍາຯ ນິມນ຺ຕກາຕິ ຊມ຺ມິກສມຓພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປກ຺ໂກສກາຯ ຍຖານ຺ກາວນ຺ຕີ ຍຖາພລໍ ຍຖາສຕ຺ຕີຯ ອິມເມວ ຄາຖນ຺ຕິ ອິທານີ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສນ຺ຊາຍາຫຯ ຕຕ຺ຣາຍໍ ອຊິປ຺ປາໂຍ – ‘‘ມຫາຣາຊ, ສເຈ ຕໍ ມໂຫ ອກິກເວຍ຺ຍ, ສເຈ ເຕ ນາຣິຄຓປຣິວຸຕສ຺ສ ຣູປາທໂຍ ວາ ກາມຄຸເຓ ຣຊ຺ຊສ຺ຂໍ ວາ ອາຣພ຺ກ ມາໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ອເຖວໍ ຈິນ຺ເຕຍ຺ຍາສີ ‘ອຫໍ ປ຺ຸເຣ ຈຕ຺ຫາລໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ຉນ຺ນສ຺ສ ຕິຕກ຺ຜົມຕ຺ຕສ຺ສປີ ອກາວາ ອພ຺ໂພກາສສ຺ມິ ອໂຫສີ, ຕທາ ຫິ ເມ ມາຕາ ຈຕ຺ຫາລີ ອຣຄ຺ຍໍ ທາຣຸປຕ຺ຕາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ມໍ ກຸກ຺ກຸຣຄຓສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ອພ຺ໂພກາເສ ນິປຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຂີຣໍ ປາເຍຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິ, ໂສຫໍ ກຸກ຺ກຸເຣຫີ ປຣິວາຣິໂຕ ເຕຫິເຍວ ສທ຺ຊີ ສຸນຂີຍາ ຂີຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ວທ຺ຒິໂຕ, ເອວໍ ນິຈ຺ຊຈ຺ໂຈ ຫຸຕ຺ວາ ອຊ຺ຊ ຣາຊາ ນາມ ຊາໂຕ’ຕິຯ ‘ອິຕິ ໂຂ, ຕ຺ວໍ ມຫາຣາຊ, ອິມິນາ ອຕ຺ເຖນ ອຕ຺ຕາພໍ ໂອວທນ຺ໂຕ ໂຍ ໂສ ປຸພ຺ເພ ອພ຺ໂພກາສສ຺ມິ ຊນ຺ຕຸ ອຣຄ຺ເຄ ວຊນ຺ຕິຍາ ຈຕ຺ຫາລິຍາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອນ຺ສຄ຺ຈຣນ຺ຕິຍາ ສຸນຂິຍາ ຈ ຂີຣໍ ປາຍິໂຕ ສຸນເຂຫິ ປຣິກິຕ຺ໂຕ ວທ຺ຒິໂຕ, ໂສ ອຊ຺ຊ ຣາຊາຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’ຕິ ອິມໍ ຄາຖໍ ກາເສຍ຺ຍາສີ’’ຕິຯ

ເອວໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ທິນ຺ໂນ ເຕ ມຍາ ໂອວາໂທ, ອິທານີ ຕ຺ວໍ ປພ຺ພຊ ວາ ມາ ວາ, ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາກໍ ປຜິເສວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອາກາເສ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ປາທຣຊໍ ປາເຕນ຺ໂຕ ຫິມວນ຺ຕເມວ ຄໂຕຯ ຣາຊາປີ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນສໍເວໂຄ ເຊຍ຺ຖປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຣຊ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ພລກາຍໍ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕາກິມຸໂຂ ປາຍາສີຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສາຄມນໍ ຍຕ຺ວາ ອິສິຄຓປຣິວຸໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ກສິຓປຣິກມ຺ມໍ ອາຈິກ຺ຂິຯ ໂສ ຊານາກິຄ຺ຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສີຯ ອິຕິ ເຕ ອຸໂກປີ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປຄາ ອເຫສຸໍຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ໂປຣາຓກປຕ຺ທິຕາ ຕີຓິ ຈຕ຺ຕາຣີ ກວນ຺ຕຣານິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາປີ ທລ຺ຫວິສ຺ສາສາວ ອເຫສຸ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສິ – ‘‘ຕທາ ສມ຺ກູຕປຕ຺ທິໂຕ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ຈິຕ຺ຕປຕ຺ທິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ຈິຕ຺ຕສມ຺ກູຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທຸຕິຍາ

[໔໙໙] ໓ຯ ສິວິຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ທູເຣອປສ຺ສໍ ເຖໂຣວາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອສທິສທານໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ຕໍ ອຍ຺ຖກນິປາເຕ ສິວິຊາຕເກ ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວຯ ຕທາ ປນ ຣາຊາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສພ຺ພປຣິກ຺ຂາເຣ ທຕ຺ວາ ອນ຺ໂມທນໍ ຍາຈິ, ສຕ຺ຖາ ອກຕ຺ວາວ ປກ຺ກາມິຯ

ຣາຊາ ກຸຕຸຕປາຕຣາໂສ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ''ກສຸມາ, ກນຸເຕ, ອນຸໂມທນໍ ນ ກຣິຕຸຖາ''ຕິ ອາຫ. ສຕຸຖາ ''ອປຣິສຸທຸຜາ, ມຫາ ຣາຊ, ປຣິສາ''ຕິ ວຕຸວາ ''ນ ເວ ກທຣິຍາ ເທວໂລກໍ ວຊນຸຕິ''ຕິ (ຜ. ປ. ໑໗໗) ຄາຖາຍ ຜມຸມໍ ເທເສສີ. ຣາຊາ ປສີທິຕຸວາ ສຕສຫສຸສຄຸຜນເກນ ສີເວຍຸຍເກນ ອຸຕຸຕຣາສງເຄນ ຕຖາຄຕໍ ປູເຊຕຸວາ ນຄຣໍ ປາວິສີ. ປຸນທິວເສ ຜມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຜຖາ ເປສຸໍ ''ອາວຸໂສ, ໂກສລຣາຊາ ອສທິສທານໍ ທຕຸວາ ຕາທິເສນປິ ທາເນນ ອຕິຕຸໂຕ ທສພເລນ ຜມຸເມ ເທສິເຕ ປຸນ ສຕສຫສຸສຄຸຜນກໍ ສີເວຍຸຍກວຕຸຖໍ ອທາສິ, ຍາວ ອຕິຕຸໂຕ ວຕ ອາວຸໂສ ທາເນນ ຣາຊາ''ຕິ. ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸລິຕຸວາ 'ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ກິກຸຂເວ, ພາຫິຣກຕຸທໍ ນາມ ສຸທິນຸ ນໍ, ໂປຣາຜກປຕຸທິຕາ ສກລຊມຸພຸທີປໍ ອຸນຸນງຄລໍ ກຕຸວາ ເທວສິກໍ ຉສຕສຫສຸສປຣິຈຸຈາເຄນ ທານໍ ທທມານາປິ ພາຫິຣທາ ເນນ ອຕິຕຸຕາ 'ປິຍສຸສ ທາຕາ ປິຍໍ ລກຕີ'ຕິ ສມຸປຕຸຕຍາຈການໍ ອກຸຂີນິ ອຸປຸປາເຜຕຸວາ ອທໍສຸເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕິຕໍ ອາຫຣີ.

ອຕີເຕ ສີວິຣຜຸເຖ ອຣິຜຖປຸຣນຄເຣ ສີວິມຫາຣາເຊ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ມຫາສຕຸໂຕ ຕສຸສ ປຸຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ, ''ສີວິກຸມ າໂຣ''ຕິສຸສ ນາມໍ ກຣີສຸ. ໂສ ວຍປຸປຕຸໂຕ ຕກຸກສີລໍ ຄນຸຕຸວາ ອຸຄຸຄຫິຕສີປຸໂປ ອາຄນຸຕຸວາ ປິຕຸ ສີປຸປໍ ທສຸເສຕຸວາ ອຸປຣຊຊໍ ລກິຕຸວາ ອປຣກາເຄ ປິຕຸ ອຈຸຈເຍນ ຣາຊາ ຫຸຕຸວາ ອຄຕິຄມນໍ ປຫາຍ ທສ ຣາຊຜມຸເມ ອໂກເປຕຸວາ ຜມຸເມນ ຣຊຊໍ ກາເຣຕຸ ວາ ຈຕູສຸ ທຸວາເຣສຸ ນຄຣມຊເຊ ນິເວສນທຸວາເຣ ຈາຕິ ຉ ທານສາລາໂຍ ກາເຣຕຸວາ ເທວສິກໍ ຉສຕສຫສຸສປຣິຈຸຈາເຄນ ມຫາ ທານໍ ປວຕຸເຕສີ. ອຜຸຖມິຍໍ ຈາຕຸທຸທສີຍໍ ປນຸນຣສີຍຜຸຈ ນິຈຸຈໍ ທານສາລໍ ຄນຸຕຸວາ ທານໍ ໂອໂລເກສີ. ໂສ ເອກທາ ປຸຕຸຕມ ທິວເສ ປາໂຕວ ສມຸສຸສີຕເສຕຈຸລຕຸເຕ ຣາຊປລຸລງເກ ນິສິນຸໂນ ອຕຸຕນາ ທິນຸນທານໍ ອາວຊເຊນຸໂຕ ພາຫິຣວຕຸຖຸໍ ອຕຸຕນາ ອທິນຸນໍ ນາມ ອທິສຸວາ ''ມຍາ ພາຫິຣວຕຸຖຸ ອທິນຸນໍ ນາມ ນຕຸຖິ, ນ ມໍ ພາຫິຣທານໍ ໂຕເສຕິ, ອຫໍ ອຊຊຕຸຕິກທານໍ ທາຕຸກາ ໂມ, ອໂຫ ວຕ ອຊຊ ມມ ທານສາລໍ ຄຕກາເລ ໂກຈິເທວ ຍາຈໂກ ພາຫິຣວຕຸຖຸໍ ອຍາຈິຕຸວາ ອຊຊຕຸຕິກສຸສ ນາມໍ ຄຕຸເຫຍຸຍ, ສເຈ ຫິ ເມ ໂກຈິ ຫທຍມໍສສຸສ ນາມໍ ຄຕຸເຫຍຸຍ, ກຜເຍນ ອຸຣໍ ປຫຣິຕຸວາ ປສນຸເນາທກໂຕ ສນາລຸອໍ ປທຸມໍ ອຸທຸຜຣນຸໂຕ ວິຍ ໂລຫິຕພິນຸທູນິ ປຄຸຜຣນຸຕໍ ຫທຍໍ ນີຫຣິຕຸວາ ທສຸສາມິ. ສເຈ ສຣີຣມໍສສຸສ ນາມໍ ຄຕຸເຫຍຸຍ, ອວເລຂນສຕຸຖເກນ ເຕລສີງຄໍ ລິຂນຸໂຕ ວິຍ ສຣີຣມໍສໍ ໂອຕາເຣຕຸວາ ທສຸສາມິ. ສເຈ ໂລຫິຕສຸສ ນາມໍ ຄຕຸເຫຍຸຍ, ຍນຸຕມຸເຂ ປກຸຂນຸທິຕຸວາ ອຸປນີຕໍ ກາຊນໍ ປູເຣຕຸວາ ໂລຫິຕໍ ທສຸສາມິ. ສເຈ ວາ ປນ ໂກຈິ 'ເຄເຫ ເມ ກມຸມໍ ນປຸປວຕຸຕຕິ, ເຄເຫ ເມ ທາສກມຸມໍ ກໂຣຫີ'ຕິ ວເທຍຸຍ, ຣາຊເວສໍ ອປເນຕຸວາ ພຫິ ຖຕຸວາ ອຕຸຕານໍ ສາເວຕຸວາ ທາສກມຸມໍ ກຣິສຸສາມິ. ສເຈ ເມ ໂກຈິ ອກຸຂີໂນ ນາມໍ ຄຕຸເຫຍຸຍ, ຕາລມິຜຸຊໍ ນີຫຣນຸໂຕ ວິຍ ອກຸຂີນິ ອຸປຸປາເຜຕຸວາ ທສຸສາມີ''ຕິ ຈິນຸເຕສີ.

ອິຕິ ໂສ –

''ຍໍກິຜຸຈິ ມານຸສໍ ທານໍ, ອທິນຸນໍ ເມ ນ ວິຊຊຕິ;

ໂຍປີ ຍາເຈຍຸຍ ມໍ ຈກຸຂຸໍ, ທເທຍຸຍໍ ອວິກມຸປິໂຕ''ຕິ. (ຈຣິຍາ. ໑.໕໘) –

ຈິນຸເຕຕຸວາ ໂສລຸອສຫິ ຄນຸໂຜທກກຜເຜຫິ ນຸຫາຍິຕຸວາ ສພຸພາລງກາຣປຜິມຕຸທິໂຕ ນານຄຸຄຣສໂກຊນໍ ກຸຜຸຊິຕຸວາ ອລງກຕຫຕຸຖິກຸຂນຸຜວຣຄໂຕ ທານຄຸຄໍ ອຄມາສີ. ສກຸໂກ ຕສຸສ ອຊຊາສຍໍ ວິທິຕຸວາ ''ສີວິຣາຊາ 'ອຊຊ ສມຸປຕຸຕຍາຈການໍ ຈກຸຂູນິ ອຸປຸປາເຜຕຸວາ ທສຸສາມີ'ຕິ ຈິນຸເຕສີ, ສກຸຂີສຸສຕີ ນຸ ໂຂ ທາຕຸໍ, ອຸທາຫຸ ໂນ''ຕິ ຕສຸສ ວີມໍສນຕຸຖາຍ ຊຣາປຕຸໂຕ ອນຸຜພຣາຫຸມໂຜ ວິຍ ຫຸຕຸວາ ຣຜຸໂຜ ທານຄຸຄຄມນກາເລ ເອກສຸມີ ອຸນຸນຕປຸປເທເສ ຫຕຸຖໍ ປສາເຣຕຸວາ ຣາຊານໍ ຊຍາເປຕຸ ວາ ອຜຸຖາສີ. ຣາຊາ ຕທກິມຸຂໍ ວາຣຜໍ ເປເສຕຸວາ ''ພຸຣາຫຸມຜ, ກີ ວເທສີ''ຕິ ປຸຈຸລິ. ອຖ ນໍ ສກຸໂກ ''ມຫາຣາຊ, ຕວ ທານ ຊຊາສຍໍ ນິສຸສາຍ ສມຸຄຸຄເຕນ ກິຕຸຕິໂພເສນ ສກລໂລກສນຸນິວາໂສ ນິຣນຸຕຣໍ ຜຸໂຜ, ອຫໍ ອນຸໂຜ, ຕຸວໍ ທຸວິຈກຸຂຸໂກ''ຕິ ວຕຸວາ ຈກຸຂຸໍ ຍາຈນຸໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໕໘.

''ທູເຣ ອປສຸສໍ ເຖໂຣວ, ຈກຸຂຸໍ ຍາຈິຕຸມາຄໂຕ;

ເອກເນຕຸຕາ ກວິສຸສາມ, ຈກຸຂຸໍ ເມ ເທຫິ ຍາຈິໂຕ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ທູເຣຕິ ອິໂຕ ທູເຣ ວສນ຺ໂຕ຺ ເຖໂຣຕິ ຊຣາຊິຕ຺ຓາເຖໂຣ຺ ເອາເປຕ຺ຕາຕິ ເອກໍ ເປຕ຺ຕໍ ມຍ຺ຫໍ ເທຫິ, ເອວໍ ທຸເວປີ ເອເກາ ເປຕ຺ຕາ ກວິສ຺ສາມາຕິ຺

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ “ອິທາເນວາຫໍ ປາສາເທ ນິສີນ຺ໂນ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຄໂຕ, ອໂຫ ເມ ລາໂກ, ອຊ຺ເຊວ ເມ ມໂນຣໂຖ ມຕ຺ຖກໍ ປາປຸຕິສ຺ສຕິ, ອຫິນ຺ນປຸພ຺ພໍ ທານໍ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ຕຸຏ຺ຖມານໂສ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໔໓຺

“ເກນານຸສິຏ຺ໂຖ ອິທ ມາຄໂຕສິ, ວນິພ຺ພກ ຈກ຺ຂຸປ຺ຖານິ ຍາຈິຕຸໍ;

ສຸທຸຈ຺ຈຊໍ ຍາຈສິ ອຸຕ຺ຕມງ຺ຄໍ, ຍມາຫຸ ເນຕ຺ຕໍ ປຸຣິເສນ ‘ທຸຈ຺ຈຊ’ນ຺ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ວນິພ຺ພກາຕິ ຕໍ ອາລປຕິ຺ ຈກ຺ຂຸປ຺ຖານິຕິ ຈກ຺ຂູນເມຕໍ ນາມໍ຺ ຍມາຫູຕິ ຍໍ ປຕ຺ທິຕາ “ທຸຈ຺ຈຊ”ນ຺ຕິ ກເຖນ຺ຕິ຺

ອິໂຕ ປຣໍ ອຸຕ຺ຕານສມ຺ພນ຺ທຄາຖາ ປາລຸອິນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພາ –

໔໔຺

“ຍມາຫຸ ເທເວສຸ ສຸຊມ຺ປຕິຕິ, ມຄວາຕິ ນໍ ອາຫຸ ມນຸສ຺ສໂລເກ;

ເຕນານຸສິຏ຺ໂຖ ອິທ ມາຄໂຕສ຺ມິ, ວນິພ຺ພໂກ ຈກ຺ຂຸປ຺ຖານິ ຍາຈິຕຸໍ຺

໔໕຺

“ວນິພ຺ພໂຕ ມຍ຺ຫ ວນີ ອນຸຕ຺ຕຣໍ, ທທາຫີ ເຕ ຈກ຺ຂຸປ຺ຖານິ ຍາຈິໂຕ;

ທທາຫີ ເມ ຈກ຺ຂຸປ຺ຖໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ, ຍມາຫຸ ເນຕ຺ຕໍ ປຸຣິເສນ ທຸຈ຺ຈຊໍ຺

໔໖຺

“ເຍນ ອຕ຺ເຖນ ອາຄຈ຺ອິ, ຍມຕ຺ຖມກິປ຺ຕ຺ຖຍໍ;

ເຕ ເຕ ອິຊ຺ຊນ຺ຕຸ ສງ຺ກປ຺ປາ, ລກ ຈກ຺ຂູນິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ຺

໔໗຺

“ເອກໍ ເຕ ຍາຈມານສ຺ສ, ອຸກຍານິ ທທາມຫໍ;

ສ ຈກ຺ຂຸມາ ຄຈ຺ອ ຊນສ຺ສ ເປກ຺ຂໂຕ, ຍທິຈ຺ອເສ ຕ຺ວໍ ຕທເຕ ສມິຊ຺ຊຕູ”ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ວນິພ຺ພໂຕຕິ ຍາຈນ຺ຕສ຺ສ຺ ວນິນ຺ຕິ ຍາຈນໍ຺ ເຕ ເຕຕິ ເຕ ຕວ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສງ຺ກປ຺ປາ຺ ສ ຈກ຺ຂຸມາຕິ ໂສ ຕ຺ວໍ ມມ ຈກ຺ຂູຫິ ຈກ຺ຂຸມາ ຫຸຕ຺ວາ຺ ຍທິຈ຺ອເສ ຕ຺ວໍ ຕທເຕ ສມິຊ຺ຊຕູຕິ ຍໍ ຕ຺ວໍ ມມ ສນ຺ຕິກາ ອິຈ຺ອສິ, ຕໍ ເຕ ສມິຊ຺ຊຕູຕິ຺

ຣາຊາ ເອຕຸຕກໍ ກເຖຕຸວາ ''ອິເຣວ ມຍາ ອກຸຂີນິ ອຸປຸປາເຜຕຸວາ ທາຕຸ ອສາຣຸປຸປ''ນຸຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຕໍ ອາຫາຍ ອນຸເຕ ປຸຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຣາຊາສເນ ນິສີທິຕຸວາ ສີວິກໍ ນາມ ເວຊຸຊໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ''ອກຸຂີ ເມ ໂສເຜຫີ''ຕິ ອາຫ. ''ອມຸຫາກໍ ກິຣ ຣາຊາ ອກຸຂີນິ ອຸປຸປາເຜຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ທາຕຸກາໂມ''ຕິ ສກລນຄເຣ ເອກໂກລາຫລໍ ອໂຫສີ. ອຖ ເສນາປຕິອາທໂຍ ຣາຊວລຸລກາ ຈ ນາຄຣາ ຈ ໂອໂຣຣາ ຈ ສພຸເພ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ຣາຊານໍ ວາເຣນຸຕາ ຕິສຸໂສ ຄາຖາ ອໂວຈຸ –

໔໗.

''ມາ ໂນ ເທວ ອທາ ຈກຸຂຸໍ, ມາ ໂນ ສພຸເພ ປຣາກຣິ;

ຣນໍ ເທຫິ ມຫາຣາຊ, ມຸຕຸຕາ ເວລຸຣຸຣິຍາ ພຫູ.

໔໙.

''ຍຸຕຸເຕ ເທວ ຣເຖ ເທຫິ, ອາຊານິເຍ ຈລງກເຕ;

ນາເຄ ເທຫິ ມຫາຣາຊ, ເຫມກປຸປນວາສເສ.

໖໐.

''ຍຖາ ຕໍ ສິວໂຍ ສພຸເພ, ສໂຍຄຸຄາ ສຣຖາ ສທາ;

ສມນຸຕາ ປຣິກິເຣຍຸຍຸໍ, ເອວໍ ເທຫິ ຣເຖສກາ''ຕິ.

ຕຕຸຖ ປຣາກຣີຕິ ປຣິຈຸຈຊີ. ອກຸຂີສຸ ຫິ ທິນຸເນສຸ ຣຊຸຊໍ ຕຸວໍ ນ ກາເຣສຸສສີ, ອລຸໂລ ຣາຊາ ກວິສຸສຕິ, ເອວໍ ຕຍາ ມຍໍ ປຣິຈຸຈຕຸຕາ ນາມ ກວິສຸສາມາຕິ ອຜິປຸປາເຍເນວມາຫໍສຸ. ປຣິກິເຣຍຸຍຸນຸຕິ ປຣິວາເຣຍຸຍຸໍ. ເອວໍ ເທຫີຕິ ຍຖາ ຕໍ ອວິກລຈກຸຂຸໍ ສິວໂຍ ປຣິວາເຣຍຸຍຸໍ, ເອວໍ ພາຫິຣຣນເມວສຸສ ເທຫິ, ມາ ອກຸຂີນິ. ອກຸຂີສຸ ຫິ ທິນຸເນສຸ ນ ຕໍ ສິວໂຍ ປຣິວາເຣສຸສນຸຕີຕິ.

ອຖ ຣາຊາ ຕິສຸໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

໖໑.

'ໂຍ ເວ ທສຸສນຸຕິ ວຕຸວານ, ອທາເນ ກຸຣຸເຕ ມໂນ;

ກູມຸຍໍ ໂສ ປຕິຕໍ ປາສໍ, ຄີວາຍໍ ປຜິມຸລຸຈຕິ.

໖໘.

'ໂຍ ເວ ທສຸສນຸຕິ ວຕຸວານໍ, ອທາເນ ກຸຣຸເຕ ມໂນ;

ປາປາ ປາປຕໂຣ ໂຫຕິ, ສມຸປຕຸໂຕ ຍມສາຣນໍ.

໖໓.

‘‘ຍຄ຺ຫິ ຍາເຈ ຕຄ຺ຫິ ທເທ, ຍំ ນ ຍາເຈ ນ ຕំ ທເທ;

ສ຺ວາຫំ ຕເມວ ທສ຺ສາມິ, ຍំ ມំ ຍາຈຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ປຎິມຸຄ຺ຈຕີຕິ ປເວເສຕិ។ ປາປາ ປາປຕໂຣຕິ ລາມກາປີ ລາມກຕໂຣ ນາມ ໂຫຕិ។ ສມ຺ປຕ຺ໂຕ ຍມສາຜນນ຺ຕິ ຍມສ຺ສ ອາຓາປວຕ຺ຕិຏ຺ຖານំ ອຸສ຺ສທນិຣຍំ ເອສ ປຕ຺ໂຕເຍວ ນາມ ໂຫຕិ។ ຍຄ຺ຫິ ຍາເຈຕິ ຍំ ຍາຈໂກ ຍາເຈຍ຺ຍ, ທາຍໂກປີ ຕເມວ ທເທຍ຺ຍ, ນ ອຍາຈິຕំ, ອຍຄ຺ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມំ ຈກ຺ຂຸំ ຍາຈຕິ, ນ ມຸຕ຺ຕາທិກំ ຜນំ, ຕເທວ຺ສ຺ສາຫំ ທສ຺ສາມີຕິ ວທຕិ។

ອຖ ນំ ອມຈ຺ຈາ ‘‘ກឹ ປຕ຺ເຖຕ຺ວາ ຈກ຺ຂູນິ ເທສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕາ ຄາຖມາຫំສຸ –

໖໘។

‘‘ອາຍុំ ນុ ວណ຺ណំ ນុ ສຸຂំ ພລំ ນុ, ກឹ ປຕ຺ຖຍາໂນ ນុ ຊນິນ຺ທ ເທສិ;

ກຖຄ຺ຫິ ຣາຊາ ສິວិនំ ອນຸຕ຺ຕໂຣ, ຈກ຺ຂູນິ ທຊ຺ຊາ ປຣໂລກເຫຕູ’’ຕិ។

ຕຕ຺ຖ ປຣໂລກເຫຕູຕິ ມຫາຣາຊ, ກຖំ ນາມ ຕຸມ຺ຫາທិໂສ ປຕ຺ຫិຕປុຣិໂສ ສມ຺ທិຏ຺ຖិກំ ອິສ຺ສຣិយំ ປຫາຍ ປຣໂລກເຫຕຸ ຈກ຺ຂູນິ ທເທយ຺ຍາຕិ។

ອຖ ເນសំ កເຖន຺ໂຕ ຣາຊາ ຄາຖມາຫ –

໖៩។

‘‘ນ ວາຫເມຕំ ຍສសា ທທាមិ, ນ ປຸຕ຺ຕមិច຺ឆេ ນ ຜនំ ນ ຣຏ຺ឋំ;

ສតຄ຺ຈ ធម຺មោ ຈຣິໂຕ ປុຣាណោ, ឥច຺ចេវ ທានេ ຣមតេ មនោ មមា’’ຕិ។

ຕຕ຺ຖ ນ ວາຫນ຺ຕິ ນ ເວ ອហំ។ ຍសសាຕិ ທិព຺ពស຺ស ວາ មានុសស຺ស ວາ ຍសស຺ស ការណា។ ນ ປុត຺តមិច຺ឆេຕិ ឥមស຺ស ຈກ຺ຂុទាន຺ສ຺ສ ຜເລន ເນវាហំ ປុត຺តំ ឥច຺ឆាមិ, ນ ຜនំ ນ ຣຏ຺ឋំ, ອបិច ສតំ ປណ຺ឌិតានំ ສព຺ពញ຺ញុពោធិសត຺តានំ ເອស ອាចិណ຺ណោ ສមាចិណ຺ណោ ໂປຣາណកមគ຺គោ, យទិទំ ປារមិປូຣណំ នាម។ ນ ហិ ປារមិយោ ອបូរេត຺វា ໂພធិប຺បល຺លង຺កេ ສព຺ពញ຺ញុតំ ປាប຺ុណិតុំ ສក຺កោ នាម អត຺ថិ, អហຄ຺ຈ ປារមិយោ ປູរេត຺វា ພុទ຺ធោ ភវិត຺ុកាមោ។ ឥច຺ចេវ ທានេ ຣមតេ មនោ មមាតិ ឥមិនា ការណេន មម មនោ ທានេເຍວ និរតោតិ វទតិ។

ສម຺មាសម຺ពុទ຺ធោປិ ສម຺មសេនាបតិសារិបុត຺តត຺ថេរស຺ស ຈរិយាបិដកំ ເທសេន຺ໂຕ ‘‘មយ຺ហំ ທ຺វិហិ ຈក຺ខូហិបិ ສព຺ពញ຺ញុតញ຺ញាណំ ເມວ ປិយតរ’’ន຺ຕិ ທិបេន຺តោ ອាហ –

‘‘ນ ເມ ເທស຺សា ອុភោ ຈក຺ខូ, អត຺តានំ ເມ ນ ເທស຺សិយំ;

ສព຺ពញ຺ញុតំ ປិយំ មយ຺ហំ, តស຺មា ຈក຺ខុំ អទាសហ’’ន຺តិ។ (ຈរិយា។ ១។៦៦);

មហាសត຺តស຺ស ປន កថំ ສុត຺វា អមច຺ចេសុ អប຺បដិកាពេសុ ຖិតេសុ មហាសត຺តោ សិវិកំ ເວຊ຺ຊំ ຄាថាយ អជ຺ឈភាសិ –

໖໖ຯ

‘‘ສຂາ ຈ ມິຕ຺ໂຕ ຈ ມມາສິ ສີວິກ, ສຸສິກ຺ຂິໂຕ ສາທຸ ກໂຣຫິ ເມ ວໂຈ;

ອຸທ຺ທຣິຕ຺ວາ ຈກ຺ຂູນິ ມມໍ ຊີວິຕສໂຕ, ຫຕ຺ເຖສຸ ຐເປຫິ ວນິພ຺ພກສ຺ສາ’’ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ສມ຺ມ ສີວິກ, ຕ຺ວໍ ມຍ຺ຫໍ ສຫາໂຍ ຈ ມິຕ຺ໂຕ ຈ ເວຊ຺ຊສິປ຺ເປ ຈາສິ ສຸສິກ຺ຂິໂຕ, ສາທຸ ເມ ວຈນໍ ກໂຣຫິຯ ມມ ຊີວິສ
ໂຕ ອຸປ຺ຜາເຣນ຺ຕສ຺ສ ໂອໂລເກນ຺ຕສ຺ເສວ ຕາລມິຍ຺ຊໍ ວິຍ ເມ ອກ຺ຂີນິ ອຸທ຺ທຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ຍາຈກສ຺ສ ຫຕ຺ເຖສຸ ຐເປຫີຕິຯ

ອຖ ນໍ ສີວິໂກ ອາຫ ‘‘ຈກ຺ຂຸທານໍ ນາມ ການິຍໍ, ອຸປ຺ຜາເຣຫີ, ເທວາ’’ຕິຯ ສີວິກ, ອຸປ຺ຜາຣິຕໍ ມຍາ, ຕ຺ວໍ ມາ ປປ຺ຍ຺ຈໍ ກໂຣຫີ, ມາ
ມຍາ ສທ຺ທິ ພຫຸໍ ກເຖຫີຕິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍຸຕ຺ຕໍ ມາທິສສ຺ສ ສຸສິກ຺ຂິຕສ຺ສ ເວຊ຺ຊສ຺ສ ຣຍ຺ໂຍ ອກ຺ຂີສຸ ສຕ຺ຖປາຕນ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ
ນານາເກສຊ຺ຊານິ ພໍສິຕ຺ວາ ເກສຊ຺ຊຈຸຕ຺ເຕນ ນີລຸປ຺ປລໍ ປຣິກາເວຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຕກ຺ຂິ ອຸປສິງ຺ໆາເປສິ, ອກ຺ຂິ ປຣິວຕ຺ຕິ, ທຸກ຺
ຂເວທນາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ‘‘ສລ຺ລກ຺ເຂຫີ, ມຫາຣາຊ, ປຜິປາກຕິກກຣຕໍ ມຍ຺ຫໍ ການໂຣ’’ຕິຯ ‘‘ອລຍ຺ຫີ ຕາຕ ມາ ປປ຺ຍ຺ຈໍ ກຣີ’’ຕິຯ ໂສ
ປຣິກາເວຕ຺ວາ ປຸນ ອຸປສິງ຺ໆາເປສິ, ອກ຺ຂິ ອກ຺ຂິກູປໂຕ ມຸຈ຺ຈິ, ພລວຕຣາ ເວທນາ ອຸທປາທິຯ ‘‘ສລ຺ລກ຺ເຂຫີ ມຫາຣາຊ, ສກ຺
ໂກມຫໍ ປຜິປາກຕິກໍ ກາຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ມາ ປປ຺ຍ຺ຈໍ ກຣີ’’ຕິຯ ໂສ ຕຕິຍວາເຣ ຂຣຕຣໍ ປຣິກາເວຕ຺ວາ ອຸປນາເມສິຯ ອກ຺ຂິ ໂອສຜພ
ເລນ ປຣິພ຺ກມິຕ຺ວາ ອກ຺ຂິກູປໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ນ຺ຫາຣຸສຸຕ຺ຕເກນ ໂອລມ຺ພມານໍ ອຜ຺ຖາສິຯ ສລ຺ລກ຺ເຂຫີ ນຣິນ຺ທ, ປຸນ ປາກຕິກ
ກຣຕໍ ມຍ຺ຫໍ ພລນ຺ຕິຯ ມາ ປປ຺ຍ຺ຈໍ ກຣີຕິຯ ອທິມຕ຺ຕາ ເວທນາ ອຸທປາທິ, ໂລຫິຕໍ ປຄ຺ໆຣິ, ນິວຕ຺ຖສາຜກາ ໂລຫິເຕນ ເຕມິສ຺ສຸຯ
ໂອໂຣທາ ຈ ອມຈ຺ຈາ ຈ ຣຍ຺ໂຍ ປາທມູເລ ປຕິຕ຺ວາ ‘‘ເທວ ອກ຺ຂີນິ ມາ ເທຫີ’’ຕິ ມຫາປຣິເທວໍ ປຣິເທວິສຸຯ

ຣາຊາ ເວທນໍ ອທິວາເສຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕ, ມາ ປປ຺ຍ຺ຈໍ ກຣີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ‘‘ສາທຸ, ເທວາ’’ຕິ ວາມຫຕ຺ເຖນ ອກ຺ຂິ ທາເຣຕ຺ວາ
ທກ຺ຂິຕຫຕ຺ເຖນ ສຕ຺ຖກໍ ອາທາຍ ອກ຺ຂິສຸຕ຺ຕກໍ ຍິນ຺ທິຕ຺ວາ ອກ຺ຂິ ຄເຫຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຐເປສິຯ ໂສ ວາມກ຺ຂິນາ
ທກ຺ຂິຕກ຺ຂິ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເວທນໍ ອທິວາເສຕ຺ວາ ‘‘ເອຫິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ‘‘ມມ ອິໂຕ ອກ຺ຂິໂຕ ສຕ
ຄຸເຕນ ສຫສ຺ສຄຸເຕນ ສຕສຫສ຺ສຄຸເຕນ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຕກ຺ຂິເມວ ປິຍຕຣໍ, ຕສ຺ສ ເມ ອິທໍ ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ
ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ອກ຺ຂິ ອທາສິຯ ໂສ ຕໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອກ຺ຂິມ຺ຫິ ຐເປສິຯ ຕໍ ຕສ຺ສານຸກາເວນ ວິກສິຕນີລຸປ຺ປລໍ ວິຍ ຫຸຕ຺
ວາ ປຕິຍ຺ຖາສິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ວາມກ຺ຂິນາ ຕສ຺ສ ຕໍ ອກ຺ຂິ ທິສ຺ວາ ‘‘ອໂຫ, ສຸທິນ຺ນໍ ມຍາ ອກ຺ຂິທານ’’ນ຺ຕິ ອນ຺ໂຕ ສມຸຄ຺ຄຕາຍ
ປີຕິຍາ ນິຣນ຺ຕຣໍ ຝຸໂຜ ຫຸຕ຺ວາ ອິຕຣມ຺ປິ ອກ຺ຂິ ອທາສິຯ ສກ຺ໂກ ຕມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ ອກ຺ຂິມ຺ຫິ ຐເປຕ຺ວາ ຣາຊນິເວສນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺
ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ໂອໂລເກນ຺ຕສ຺ເສວ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເທວໂລກເມວ ຄໂຕຯ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ທິຍຜ຺ຍຄາຖ
ມາຫ –

໖໗ຯ

‘‘ໂຈທິໂຕ ສີວິຣາເຊນ, ສີວິໂກ ວຈນໍກໂຣ;

ຣຍ຺ໂຍ ຈກ຺ຂູນ຺ທ຺ທຣິຕ຺ວາ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສູປນາມຍິ;

ສຈກ຺ຂຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອາສິ, ອນ຺ໂທ ຣາຊາ ອຸປາວິສີ’’ຕິຯ

ຣຍ຺ໂຍ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອກ຺ຂີນິ ຣຸຫິສຸ, ຣຸຫມານານິ ຈ ອາວາຜກາວໍ ອປ຺ປຕ຺ວາ ກມ຺ພລເຄຕ຺ຫຸເກນ ວິຍ ອຸຄ຺ຄເຕນ ມໍສປິຕ຺ເທນ
ປູເຣຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕກມ຺ມຣູປສ຺ສ ວິຍ ອກ຺ຂີນິ ອເຫສຸໍ, ເວທນາ ປຈ຺ຊິຊ຺ຊິຯ ອຖ ມຫາສຕ຺ໂຕ ກຕິປາຫໍ ປາສາເທ ວສິຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ
ອນ຺ຜສ຺ສ ຣຊ຺ເຊນ, ອມຈ຺ຈານໍ ຣຊ຺ຊໍ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ສມຕທມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ
ອມຈ຺ເຈ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ເຕສໍ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ‘‘ເອໂກ ມຸຂໂທວນາທິທາຍໂກ ກປ຺ປິຍການໂກວ ມຍ຺ຫໍ ສນ຺ຕິເກ ກວິສ຺ສ
ຕິ, ສຣີຣກິຈ຺ຈຍ຺ຖາເນສຸປິ ເມ ຣຊ຺ຊກໍ ພນ຺ຜຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສາຣຖິໍ ອານນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຣຖໍ ໂຍເຊຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ອມຈ຺ຈາ ປນສ຺ສ ຣ
ເຖນ ຄນ຺ຕຸໍ ອທຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕສິວິກາຍ ນໍ ເນຕ຺ວາ ໂປກ຺ຂຣຕີເຣ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອາຣກ຺ຂໍ ສໍວິຜາຍ ປຜິກ຺ກມິສຸຯ ຣາຊາ

ປລຸລງເກນ ນິສີນຸໂນ ອຕຸຕໂນ ທານໍ ອາວຊເຊສີ។ ຕສຸມີ ຂເຓ ສກຸກສຸສ ອາສນໍ ອຸຕຸຫໍ ອໂຫສີ។ ໂສ ອາວຊເຊນຸໂຕ ຕໍ ກາຣຓໍ ທິສຸວາ ''ມຫາຣາຊສຸສ ວຣໍ ທຕຸວາ ຈກຸຂຸໍ ປຜິປາກຕິກໍ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ມຫາສຕຸຕສຸສ ອວິທູເຣ ອປຣາປຣໍ ຈງກມີ។ ຕມຕຸຖໍ ປກາເສນຸໂຕ ສຕຸຖາ ອິມາ ຄາຖາ ອາຫ –

໗໙។

''ຕໂຕ ໂສ ກຕິປາຫສຸສ, ອຸປຣູລຸເຫສຸ ຈກຸຂຸສຸ;

ສູຕໍ ອາມນຸຕຍິ ຣາຊາ, ສິວີນໍ ຣຜຸຖວຑຸຒໂນ។

໗໘។

'ໂຍເຊຫີ ສາຣຖີ ຍານໍ, ຍຸຕຸຕຝຸຈ ປຜິເວທຍ;

ອຸຍຸຍານກູມີ ຄຈຸຉາມ, ໂປກຸຂຣຝຸໂຍ ວນານິ ຈ។

໗໐។

'ໂສ ຈ ໂປກຸຂຣຕີຕີເຣ, ປລຸລງເກນ ອຸປາວິສີ;

ຕສຸສ ສກຸໂກ ປາຕຸຣຫຸ, ເທວຣາຊາ ສຸຊມຸປຕີ''ຕິ។

ສກຸໂກປີ ມຫາສຕຸເຕນ ປຫສຫຸທໍ ສຸຕຸວາ 'ໂກ ເອໂສ''ຕິ ປຸຜຸໂຖ ຄາຖມາຫ –

໗໑។

''ສກຸໂກຫມສຸມີ ເທວິນຸໂທ, ອາຄໂຕສຸມີ ຕວນຸຕິເກ;

ວຣໍ ວຣສຸສຸ ຣາຊີສີ, ຍໍ ກິຝຸຈີ ມນສິຈຸຉສີ''ຕິ។ –

ເອວໍ ວຸຕຸເຕ ຣາຊາ ຄາຖມາຫ –

໗໔។

''ປຫູຕໍ ເມ ທນໍ ສກຸກ, ພລໍ ໂກໂສ ຈນປຸປໂກ;

ອນຸຒສຸສ ເມ ສໂຕ ທານິ, ມຣຓຝຸເຍວ ຣຸຈຸຈຕີ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ມຣຓຝຸເຍວ ຣຸຈຸຈຕີຕິ ເທວຣາຊ, ອິທານິ ມຍຸຫໍ ອນຸຒກາເວນ ມຣຓເມວ ຣຸຈຸຈຕິ, ຕໍ ເມ ເທຫີຕິ។

ອຖ ນໍ ສກຸໂກ ອາຫ ''ສິວິຣາຊ, ກິໍ ປນ ຕຸວໍ ມຣິຕຸກາໂມ ຫຸຕຸວາ ມຣຓໍ ໂຣເຈສີ, ອຸທາຫຸ ອນຸຒກາເວນາ''ຕິ? ''ອນຸຒກາເວນ ເທວາ''ຕິ។ ''ມຫາຣາຊ, ທານໍ ນາມ ນ ເກວລໍ ສມຸປຣາຍຕຸຖເມວ ທິຍຕິ, ທິຜຸຖຒມຸມຕຸຖາຍປີ ປຈຸຈໂຍ ໂຫຕິ, ຕຸວຝຸຈ ເອກໍ ຈກຸຂຸໍ ຍາຈິໂຕ ທຸເວ ອທາສີ, ເຕນ ສຈຸຈກິຣິຍໍ ກໂຣຫີ''ຕິ ກາຖໍ ສມຸຜຸຖາເປຕຸວາ ອາຫ –

໗໓ຯ

‘‘ຍານິ ສຈ຺ຈານິ ທ຺ວິປທິນ຺ທ, ຕານິ ຠາສສ຺ສຸ ຂຕ຺ຕິຍ;

ສຈ຺ຈໍ ເຕ ຠຓມານສ຺ສ, ປຸນ ຈກ຺ຂຸ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ສກ຺ກ, ສເຈສິ ມມ ຈກ຺ຂຸໍ ທາຕຸກາໂມ, ອຎ຺ຎໍ ອຸປາຍໍ ມາ ກຣິ, ມມ ທານນິສ຺ສນ຺ເທເນວ ເມ ຈກ຺ຂຸ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສກ຺ເກນ ‘‘ມຫາຣາຊ, ອຫໍ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາປິ ນ ປເຣສໍ ຈກ຺ຂຸໍ ທາຕຸໍ ສກ຺ໂກມິ, ຕຍາ ທິນ຺ນທານສ຺ສ ຜເລເນວ ເຕ ຈກ຺ຂຸ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ເຕນ ຫິ ມຍາ ທານໍ ສຸທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໗໔ຯ

‘‘ເຍ ມໍ ຍາຈິຕຸມາຍນ຺ຕິ, ນານາໂຄຕ຺ຕາ ວນິພ຺ພກາ;

ໂຍປິ ມໍ ຍາຈເຕ ຕຕ຺ຖ, ໂສປິ ເມ ມນໂສ ປິໂຍ;

ເອເຕນ ສຈ຺ຈວຊ຺ເຊນ, ຈກ຺ຂຸ ເມ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຖາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ເຍ ມນ຺ຕິ ເຍ ມໍ ຍາຈິຕຸໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເຕສຸ ຍາຈເກສຸ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕສຸ ໂຍປິ ມໍ ຍາຈເຕ, ໂສປິ ເມ ມນໂສ ປິໂຍຯ ເອເຕນາຕິ ສເຈ ມມ ສພ຺ເພປິ ຍາຈກາ ປິຍາ, ສຈ຺ຈເມເວຕໍ ມຍາ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອເຕນ ເມ ສຈ຺ຈວຈເນນ ເອກໍ ເມ ຈກ຺ຂຸ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຖ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕູຕິ ອາຫຯ

ອຖສ຺ສ ວຈນານນ຺ຕຣເມວ ປຐມໍ ຈກ຺ຂຸ ອຸທປາທິຯ ຕໂຕ ທຸຕິຍສ຺ສ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນຕ຺ຖາຍ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໗໕ຯ

‘‘ຍໍ ມໍ ໂສ ຍາຈິຕຸໍ ອາຄາ, ເທຫິ ຈກ຺ຂຸນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ;

ຕສ຺ສ ຈກ຺ຂູນິ ປາທາສິໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ວນິພ຺ພໂຕຯ

໗໖ຯ

‘‘ຠິຍ຺ໂຍ ມໍ ອາວິສີ ປີຕິ, ໂສມນສ຺ສຎ຺ຈນປ຺ປກໍ;

ເອເຕນ ສຈ຺ຈວຊ຺ເຊນ, ທຸຕິຍໍ ເມ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຖາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຍໍ ມນ຺ຕິ ໂຍ ມໍ ຍາຈຕິຯ ໂສຕິ ໂສ ຈກ຺ຂຸວິກໂລ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ‘‘ເທຫິ ເມ ຈກ຺ຂຸ’’ນ຺ຕິ ຍາຈິຕຸໍ ອາຄໂຕຯ ວນິພ຺ພໂຕຕິ ຍາຈນ຺ຕສ຺ສຯ ຠິຍ຺ໂຍ ມໍ ອາວິສີຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຈກ຺ຂູນິ ທຕ຺ວາ ອນ຺ຘກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕສ຺ມິໍ ອນ຺ຘກາເລ ຕຖາຣູປໍ ເວທນໍ ອຄເຓຕ຺ວາ ‘‘ອໂຫ ສຸທິນ຺ນໍ ເມ ທານ’’ນ຺ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ຕໍ ມໍ ຠິຍ຺ໂຍ ອຕິເຣກຕຣາ ປີຕິ ອາວິສິ, ມມ ຫທຍໍ ປວິຏ຺ຐາ, ໂສມນສ຺ສຎ຺ຈ ມມ ອນນ຺ຕໍ ອປຣິມາຓໍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊິຯ ເອເຕນາຕິ ສເຈ ມມ ຕທາ ອນປ຺ປກໍ ປີຕິໂສມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ສຈ຺ຈເມເວຕໍ ມຍາ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອເຕນ ເມ ສຈ຺ຈວຈເນນ ທຸຕິຍມ຺ປິ ຈກ຺ຂຸ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕູຕິ ອາຫຯ

ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ທຸຕິຍມ຺ປິ ຈກ຺ຂຸ ອຸທປາທິຯ ຕານິ ປນສ຺ສ ຈກ຺ຂູນິ ເນວ ປາກຕິການິ, ນ ທິພ຺ພານິຯ ສກ຺ກພ຺ຣາຫ຺ມຕາສ຺ສ ທີ ທິນ຺ນໍ ຈກ຺ຂຸໍ ປຸນ ປາກຕິກໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ອຸປຫຕວຕ຺ຖຸໂນ ຈ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸ ນາມ ນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕານິ ປນສ຺ສ ສຈ຺ຈປາຣມິຕານຸຠາເວນ ສມ຺ຠູຕານິ ຈກ຺ຂູນິຕິ ວຸຕ຺ຕານິຯ ເຕສໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິສມກາລເມວ ສກ຺ການຸຠາເວນ ສພ຺ພາ ຣາຊປຣິສາ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕາວ ອເຫສຸໍຯ ອຖສ຺ສ ສກ຺ໂກ ມຫາຊນມຊ຺ເຊເຍວ ຖຸຕີ ກໂຣນ຺ໂຕ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໗໗ຯ

“ຘມ຺ເມນ ຠາສິຕາ ຄາຖາ, ສິວີນໍ ຣຏ຺ຐວຑ຺ຒນ;

ເອຕານິ ຕວ ເນຕ຺ຕານິ, ທິພ຺ພານິ ປຏິທິສ຺ສເຣຯ

໗໘ຯ

“ຕິໂຣກຸຑ຺ຑໍ ຕິໂຣເສລໍ, ສມຕິຄ຺ຄຍ຺ຫ ປພ຺ພຕໍ;

ສມນ຺ຕາ ໂຢຊນສຕໍ, ທສ຺ສນໍ ອນຸໂຠນ຺ຕຸ ເຕ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຘມ຺ເມນ ຠາສິຕາຕິ ມຫາຣາຊ, ອິມາ ເຕ ຄາຖາ ຘມ຺ເມນ ສຠາເວເນວ ຠາສິຕາຯ ທິພ຺ພານີຕິ ທິພ຺ພານຸຠາວຍຸຕ຺ຕານິຯ ປຏິທິສ຺ສເຣຕິ ປຏິທິສ຺ສນ຺ຕິຯ ຕິໂຣກຸຑ຺ຑນ຺ຕິ ມຫາຣາຊ, ອິມານິ ເຕ ຈກ຺ຂູນິ ເທວຕານໍ ຈກ຺ຂູນິ ວິຍ ປຣກຸຑ຺ຑໍ ປຣເສລໍ ຍໍກິຎ຺ຈິ ປພ຺ພຕມ຺ປິ ສມຕິຄ຺ຄຍ຺ຫ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ສມນ຺ຕາ ທສ ທິສາ ໂຢຊນສຕໍ ຣູປທສ຺ສນໍ ອນຸໂຠນ຺ຕຸ ສາເຘນ຺ຕູຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ອິຕິ ໂສ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ມຫາຊນມຊ຺ເຊ ອິມາ ຄາຖາ ຠາສິຕ຺ວາ “ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ໂຫຫີ”ຕິ ມຫາສຕ຺ຕໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ເທວໂລກເມວ ຄໂຕຯ ມຫາສຕ຺ໂຕປິ ມຫາຊນປຣິວຸໂຕ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສຸຈນ຺ທກໍ ປາສາທໍ ອຠິຣຸຫິຯ ເຕນ ຈກ຺ຂູນໍ ປຏິລທ຺ຘກາໂວ ສກລສິວິຣຏ຺ເຐ ປາກໂຏ ຊາໂຕຯ ອຖສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ສກລຣຏ຺ຐວາສິໂນ ພຫຸໍ ປຓ຺ຓາກາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄມິໍສຸຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ “ອິມສ຺ມິໍ ມຫາຊນສນ຺ນິປາເຕ ມມ ທານໍ ວຓ຺ຓຍິສ຺ສາມີ”ຕິ ຣາຊທ຺ວາເຣ ມຫາມຓ຺ຑປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສມຸສ຺ສິຕເສຕຈ຺ຉຕ຺ເຕ ຣາຊປລ຺ລງ຺ເກ ນິສິນ຺ໂນ ນຄເຣ ເຠຣິໍ ຈຣາເປຕ຺ວາ ສພ຺ພເສນິໂຍ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ “ອມ຺ໂຠ, ສິວິຣຏ຺ຐວາສິໂນ ອິມານິ ເມ ທິພ຺ພຈກ຺ຂູນິ ທິສ຺ວາ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ທານໍ ອທຕ຺ວາ ມາ ຠຸຎ຺ຊຖາ”ຕິ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ຈຕ຺ສ຺ໂສ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໗໙ຯ

“ໂກ ນີຘ ວິຕ຺ຕໍ ນ ທເທຍ຺ຍ ຍາຈິໂຕ, ອປີ ວິສິຏ຺ຐໍ ສຸປິຍມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ;

ຕທິງ຺ຆ ສພ຺ເພ ສິວໂຍ ສມາຄຕາ, ທິພ຺ພານິ ເນຕ຺ຕານິ ມມຊ຺ຊ ປສ຺ສຖຯ

໘໐ຯ

“ຕິໂຣກຸຑ຺ຑໍ ຕິໂຣເສລໍ, ສມຕິຄ຺ຄຍ຺ຫ ປພ຺ພຕໍ;

ສມນ຺ຕາ ໂຢຊນສຕໍ, ທສ຺ສນໍ ອນຸໂຠນ຺ຕິ ເມຯ

໘໑ຯ

‘‘ນ ຈາຄມຕ຺ຕາ ປຣມຕ຺ຖິ ກິຣຸຈິ, ມຈ຺ຈານໍ ອິຘ ຊີວິເຕ;

ທຕ຺ວານ ມານຸສໍ ຈກ຺ຂຸໍ, ລທ຺ຘໍ ເມ ຈກ຺ຂຸໍ ອມານຸສໍຯ

໗໔ຯ

‘‘ເອຕມ຺ປີ ທິສ຺ວາ ສິວໂຍ, ເທຖ ທານານິ ກ຺ຣຸຊຖ;

ທຕ຺ວາ ຈ ກ຺ຕ຺ວາ ຈ ຍຖານຸການໍ, ອນິນ຺ທິຕາ ສຄ຺ຄມຸເປຖ ຖານ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ໂກນິຘາຕິ ໂກ ນຸ ອິຘຯ ອປິ ວິສິຍ຺ຫນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕມມ຺ປີ ສມານໍຯ ຈາຄມຕ຺ຕາຕິ ຈາຄປ຺ມາຓໂຕ ອຄ຺ຄໍ ວຣໍ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ອິຘ ຊີວິເຕຕິ ອິມສ຺ມິ ຊີວໂລເກຯ ‘‘ອິຘ ຊີວຕ’’ນ຺ຕິປີ ປາໂຖ, ອິມສ຺ມິ ໂລເກ ຊີວມານານນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອມານຸສນ຺ຕິ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸ ມຍາ ລທ຺ຘໍ, ອິມິນາ ການເຓນ ເວທິຕພ຺ພເມຕໍ ‘‘ຈາຄໂຕ ອຸຕ຺ຕມໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ’’ຕິຯ ເອຕມ຺ປີ ທິສ຺ວາຕິ ເອຕໍ ມຍາ ລທ຺ຘໍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸໍ ທິສ຺ວາປີຯ

ອິຕິ ອິມາທິ ຈຕູທິ ຄາຖາທິ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ອນ຺ວທ຺ຘມາສໍ ປນ຺ນຣສຸໂປສເຖສຸ ມຫາຊນໍ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ນິຈ຺ຈໍ ອິມາທິ ຄາຖາທິ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາຊໂນ ທານາທີນິ ປຸຄ຺ຄານິ ກຕ຺ວາ ເທວໂລກໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ອຄມາສິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ໂປຣາຓກປຓ຺ທິຕາ ພາທິຣທານເມນ ອສນ຺ຕຸຍ຺ຖາ ສມ຺ປຕ຺ຕຍາຈການໍ ອຕ຺ຕໂນ ຈກ຺ຂູນິ ອຸປ຺ປາເຜຕ຺ວາ ອທໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ສິວິກເວຊ຺ໂຊ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ສກ຺ໂກ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ອໂຫສິ, ເສສປຣິສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ສິວິຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ສິວິຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຕຕິຍາຯ

[໔໐໐] ໔ຯ ສິຣິມນ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ

໗໖-໑໐໖ຯປຄ຺ຄາຍຸເປຕໍ ສິຣິຍາ ວິທີນນ຺ຕິ ອຍໍ ສິຣິມນ຺ຕປຄ຺ໂຫ ມຫາອຸມ຺ມເຄ (ຊາຯ ໔ຯ໔໔ຯ໔໗໐ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິຯ

ສິຣິມນ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຈຕຸຕ຺ຖາຯ

[໔໐໑] ໕ຯ ໂຣຫຓມິຄຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ເອເຕຍູຖາ ປຕິຍນ຺ຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ຊີວິຕປຣິຈ຺ຈາຄໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ໂສ ປນສ຺ສ ຊີວິຕປຣິຈ຺ຈາໂຄ ອສີຕິນິປາເຕ ຈູລຫໍສຊາຕເກ (ຊາຯ ໔ຯ໔໑໗໑ ອາທໂຍ) ຘນປາລທມເນ ອາວິ ກວິສ຺ສຕິຯ ເອວໍ ເຕ ນາຍສ຺ມຕາ ສຕ຺ຖຸ ອຕ຺ຖາຍ ຊີວິເຕ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ເຕ ຘມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສ຺ນຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ເສກ຺ຂປຜິສມ຺ກິທປ຺ປຕ຺ໂຕ ທຸຕ຺ວາ ທສພລສ຺ສຕ຺ຖາຍ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊີ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣທິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພເປສ ມມຕ຺ຖາຍ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ເຂມາ ນາມສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສີ ອໂຫສິຯ ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຫິມວນ຺ຕປ຺ເທເສ ມິຄໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ອໂຫສິ ໂສກຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕຯ ກນິຍ຺ໂຖປີສ຺ສ ຈິຕ຺ຕມິໂຄ ນາມ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓວ ອໂຫສິ, ກນິຍ຺ຖາຄິນີປີສ຺ສ ສຸຕນາ ນາມ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓາວ ອໂຫສິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ປນ ໂຣຫໂຓ ນາມ ມິຄຣາຊາ ອໂຫສິຯ ໂສ ທິມວນ຺ເຕ ທ຺ເວ ປພ຺ພຕຣາຊິໂຍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຕຕິຍາຍ ອນ຺ຕເຣ ໂຣຫຓໍ ນາມ ສຣໍ ນິສ຺ສາຍ ອສີຕິມິຄສຫສ຺ສປຣິວາໂຣ ວາສໍ

ກປ໌ເປສີ។ ໂສ ອນ຺ເຂ ຊິດ຺ເວາ ມາຕາປິຕໂຣ ໂປ໌ເສສີ។ ອເຖໂກ ພາຣາຓສີໂຕ ອວິທູເຣ ເບສາຫຄາມວາສີ ເບສາຫປຸດ຺ໂຕ ທິມວນ຺ຕໍ ປວິຍຸໂດ ມຫາສດ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຄາມໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອປຣກາເຄ ກາລໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຸດ຺ຕສ຺ສາໂຣເຈສີ ''ຕາຕ, ອມ຺ຫາກໍ ກມ຺ມກູມິຍໍ ອສຸກສ຺ມິ ນາມ ຖາເນ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ມິໂຄ ວສຕິ, ສເຈ ຣາຊາ ປຸຈ຺ເຊຍ຺ຍ, ກເຖຍ຺ຍາສີ''ຕິ។

ອເຖກທິວສໍ ເຂມາ ເທວີ ປຈ຺ຈູສກາເລ ສຸປິນໍ ອທ຺ທສ។ ເອວຣູໂປ໌ ສຸປິໂນ ອໂຫສິ – ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ມິໂຄ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກາຍ຺ຈນປີເຖ ນິສີທິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓກິງ຺ກິຓິກໍ ອາໂກເຜນ຺ໂຕ ວິຍ ມທຸຣສ຺ສເຣນ ເທວິຍາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ, ສາ ສາຘຸກາຣໍ ທຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓາຕິ។ ມິໂຄ ຘມ຺ມກຖາຍ ອນິຍ຺ຖິຕາຍ ເອວ ອຸຍ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉຕິ, ສາ ''ມິຄໍ ຄຓ຺ຫຖ ຄຓ຺ຫຖາ''ຕິ ວທນ຺ຕີເຍວ ປພຸຊ຺ຊິ។ ປຣິຈາຣິກາໂຍ ຕສ຺ສາ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ''ປິທິຕທ຺ວາຣວາຕປານໍ ເຄຫໍ ວາຕສ຺ສປິ ໂອກາໂສ ນຕ຺ຖິ, ອຍ຺ຍາ, ອິມາຍ ເວລາຍ ມິຄໍ ຄຓ຺ຫາເປຕີ''ຕິ ອວຫສີສ຺ຸ។ ສາ ຕສ຺ມິ ຂເຓ ''ສຸປິໂນ ອຍ''ນ຺ຕິ ລຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ''ສຸປິໂນຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຣາຊາ ອນາທໂຣ ກວິສ຺ສຕິ, ໂທຫລຸໂອ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປນ ອາທເຣນ ປຣິເຍສິສ຺ສຕີ, ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓສ຺ສ ມິຄສ຺ສ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຓິສ຺ສາມີ''ຕິ។ ສາ ຄິລານາລຍໍ ກຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິ។ ຣາຊາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກທ຺ເທ, ກີ ເຕ ອຜາສຸກ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ។ ''ເທວ, ອຄ຺ຄໍ ນຕ຺ຖິ, ໂທຫລຸໂອ ປນ ເມ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ''ຕິ។ ''ກີ ອິຈ຺ຉສິ ເທວີ''ຕິ? ''ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓສ຺ສ ຘມ຺ມິກມິຄສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ໂສຕຸກາມາ ເທວາ''ຕິ។ ''ກທ຺ເທ, ຍໍ ນຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ເຕ ໂທຫລຸໂອ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ໂຓ ນາມ ມິໂຄເຍວ ນຕ຺ຖີ''ຕິ។ ໂສ ''ສເຈ ນ ລກາມິ, ອິເຘວ ເມ ມຣຓ''ນ຺ຕິ ຣຄ຺ໂຄ ປິຍ຺ຖີ ທຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິ។

ຣາຊາ ''ສເຈ ອຕ຺ຖິ, ລກິສ຺ສສີ''ຕິ ປຣິສມ຺ຊ຺ເຊ ນິສີທິຕ຺ວາ ໂມຣຊາຕເກ (ຊາ។ ໑។໒។໑໗ ອາທໂຍ) ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອມຈ຺ເຈ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ຈ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓາ ມິຄາ ນາມ ໂຫນ຺ຕີ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ລຸທ຺ທເກ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ''ເອວຣູໂປ໌ ມິໂຄ ເກນ ທິຍ຺ໂດ, ເກນ ສຸໂຕ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕນ ເບສາຫປຸດ຺ເຕນ ປິຕຸ ສນ຺ຕິກາ ສຸຕນິຍາເມນ ກຖິເຕ ''ສມ຺ມ, ຕສ຺ສ ເຕ ມິຄສ຺ສ ອານີຕກາເລ ມຫນ຺ຕໍ ສກ຺ກາຣໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ຄຈ຺ຉ ອາເນຫີ ນ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ເປເສສິ។ ໂສປິ ''ສຈາຫໍ, ເທວ, ຕໍ ອາເນຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ຈມ຺ມມສ຺ສ ອາເນສ຺ສາມິ, ຕໍ ອາເນຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ໂລມານິປິສ຺ສ ອາເນສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸດ຺ຕທາຣສ຺ສ ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ມິຄຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ''ກສ຺ມິ ນຸ ໂຂ ຖາເນ ປາສໍ ໂອທ຺ເທຕ຺ວາ ອິມໍ ມິຄຣາຊານໍ ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ''ຕິ ວິມໍສນ຺ໂຕ ປານີຍຕິດ຺ເຖ ໂອກາສໍ ປສ຺ສີ។ ໂສ ທລ຺ຫໍ ຈມ຺ມໂຍດ຺ຕໍ ວດ຺ເຜຕ຺ວາ ມຫາສດ຺ຕສ຺ສ ປານີຍປິວນຍ຺ຖາເນ ຍຍ຺ຖິປາສໍ ໂອທ຺ເທສີ។

ປຸນທິວເສ ມຫາສດ຺ໂຕ ອສີຕິຍາ ມິຄສຫສ຺ເສຫິ ສທ຺ຘິ ໂຄຈຣໍ ຈຣິຕ຺ວາ ''ປກຕິຕິດ຺ເຖເຍວ ປານີຍໍ ປິວິສ຺ສາມີ''ຕິ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອຕຣນ຺ໂຕເຍວ ປາເສ ພຊ຺ຊິ។ ໂສ ''ສຈາຫໍ ອິທາເນວ ພທ຺ຘຣວໍ ຣວິສ຺ສາມິ, ລາຕິຄຓາ ປານີຍໍ ອປິວິຕ຺ວາວ ກີຕາ ປລາຍິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຍຍ຺ຖິຍໍ ອລ຺ລີຍິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ວດ຺ເຕຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປິວນ຺ໂຕ ວິຍ ອໂຫສິ។ ອຖ ອສີຕິຍາ ມິຄສຫສ຺ສານໍ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ຖິຕກາເລ ''ປາສໍ ຉິນ຺ທິສ຺ສາມີ''ຕິ ຕິກ຺ຂດ຺ຕຸໍ ອາກຑ຺ຒິ។ ປຖມວາເຣ ຈມ຺ມໍ ຉິຊ຺ຊິ, ທຸຕິຍວາເຣ ມໍສໍ ຉິຊ຺ຊິ, ຕຕິຍວາເຣ ນ຺ຫາຣຸໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ປາໂສ ອຍ຺ຖິ ອາຫຈ຺ຈ ອຍ຺ຖາສິ។ ໂສ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ພທ຺ຘຣວໍ ຣວິ, ມິຄຄຓາ ກາຍິຕ຺ວາ ຕີຫິ ຜຍາຫິ ປລາຍິສ຺ຸ។ ຈິດ຺ຕມິໂຄ ຕິຄຓາມ຺ປິ ພຍານໍ ອນ຺ຕເຣ ມຫາສດ຺ຕໍ ອທິສ຺ວາ ''ອິທໍ ກຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານໍ ມມ ກາຕຸ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ກວິສ຺ສຕິ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພທ຺ຘໍ ປສ຺ສີ។ ອຖ ນໍ ມຫາສດ຺ໂຕ ທິສ຺ວາ ''ກາຕິກ, ມາ ອິຘ ຕິຍ຺ຖ, ສາສງ຺ກໍ ອິທໍ ຖານ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໔។

''ເອເຕ ຍູຖາ ປຕິຍນ຺ຕິ, ກີຕາ ມຣຓສ຺ສ ຈິດ຺ຕກ;

ຄຈ຺ຉ ຕຸວມ຺ປີ ມາກງ຺ຂິ, ຊີວິສ຺ສນ຺ຕິ ຕຍາ ສຫາ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ເອເຕຕິ ຈກ຺ຂຸປຖໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ທູຣຄເຕ ສນ຺ຘາຍາຫ។ ປຕິຍນ຺ຕີຕິ ປຕິຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ປລາຍນ຺ຕີຕິ ອດ຺ໂຖ។ ຈິດ຺ຕກາຕິ ຕໍ ອາລປຕິ។ ຕຍາ ສຫາຕິ ຕຸວໍ ເອເຕສໍ ມມ ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ຣາຊາ ໂຫຫີ, ເອເຕ ຕຍາ ສທ຺ຘີ ຊີວິສ຺ສນ຺ຕີຕິ។

ຕໂຕ ອຸກິນ຺ນມ຺ປີ ຕິສ຺ໂສ ເອການ຺ຕຣິກຄາຖາໂຍ ໂຫນ຺ຕິ –

១០៨។

‘‘នាហំ ទៃហាគ គច្ឆាមិ, ហហយំ មេ ខ៍វភាស្សតិ;

ន ឥំ ខហំ ឧហិស្សាមិ, ខិឆ ហិស្សាមិ ឌិវិតំ។

១០៦។

‘‘ពេ ហិ នូន ររិស្សន្តិ, ខន្ធា ខប្បរិតាយកា;

គច្ឆ ត្វម្បិ រាភឿឌិ, ឌិវិស្សន្តិ ពយា សហា។

១០ៗ។

‘‘នាហំ ទៃហាគ គច្ឆាមិ, ហហយំ មេ ខ៍វភាស្សតិ;

ន ឥំ ឌហុន់ ឧហិស្សាមិ, ខិឆ ហិស្សាមិ ឌិវិត’’ន្តិ។

តត្ថ ទៃហាគាតិ រហាសត្តំ នាមេនាលប្បតិ។ ខ៍វភាស្សតិតិ ភឃណយតិ, នៃភោន ឯា ភឃណិយតិ ។ ពេ ហិ នូនាតិ ពេ ខម្ហាភំ រាតាបិតរោ ខេតំសេយេឯ ហ្វិស្បិ ខម្ហេសុ ខិឆ រពេសុ ខប្បរិតាយកា ហុត្វា ខប្បដិឌគ្គិយរានា ស្សុសិត្វា ររិស្សន្តិ, តស្មា ភាតិក ឌិត្តកា, គច្ឆ ត្វំ, ពយា សហ ពេ ឌិវិស្សន្តិតិ ខត្ថោ។ ខិឆ ហិស្សាមិតិ ខិរស្មិំយេវ ឋាមេ ឌិវិតំ ឧហិស្សាមិតិ។

ខិតិ ឯត្វា ពៃឆិសត្តស្ស ហក្ខិតាប្បស្សំ និស្សាយ តំ សន្ធារេត្វា ខស្សាសេន្តោ ខឍ្ឋាសិ។ ស្ឍនាបិ រិគប្បោតិកា បលាយិត្វា រិគានំ ខន្តរេ ខុភោ ភាតិកោ ខប្បស្សន្តិ ‘‘ខិហំ ភយំ ររ ភាតិកានំ ខុប្បន្នំ ភវិស្សតិ’’តិ និឯត្តិត្វា ពេសំ សន្តិកំ ខាគតា។ នំ ខាគច្ឆន្តឹ ហិស្វា រហាសត្តោ បឍ្ចរំ គាថរាហ –

១០ឡ។

‘‘គច្ឆ ភិទុ បលាយស្សុ, ក្ងូឈ ឌហ្វៃស្មិ ខាយសេ;

គច្ឆ ត្វម្បិ រាភឿឌិ, ឌិវិស្សន្តិ ពយា សហា’’តិ។

តត្ថ ភិទូតិ រាតុគាមែ នារ ខប្បមត្តកោនបិ ភាយតិ, តេន នំ ខេឯំ ខាលប្បតិ។ ក្ងូឈេតិ បដិច្ឆន្នបាសេ។ ខាយសេតិ នៃ ហិ ខន្តោខុហកោ ខយក្ខន្ធំ ភោឈឈេត្វា តត្ថ សារទហានុំ យឍ្ឍី ឌន្ធិត្វា ខៃឆហិតោ, តស្មា ខេឯរាហ។ ពយា សហាតិ ពេ ខ សិតិសហស្សា រិគា ពយា សហ្ធី ឌិវិស្សន្តិតិ។

តតោ បរំ បុរិររេយេឯ តិស្សៃ គាថា ហោន្តិ –

១០ឍ។

‘‘នាហំ ទៃហាគ គច្ឆាមិ, ហហយំ មេ ខ៍វភាស្សតិ;

ນ ຕံ ອຫံ ຊຫິສฺສາມິ, ອິສ ຫິສฺສາມິ ຊີວິຕံ។

໑໑໐។

‘‘ເຕ ຫິ ນູນ ມຣິສฺສນฺຕິ, ອນฺສາ ອປ໌ຣິຕາຍກາ;

ຄຈฺສ ຕຸວມฺປີ ມາກາງຂີ, ຊີວິສฺສນฺຕິ ຕຍາ ສຫ។

໑໑໑។

‘‘ນາຫံ ໂຣຫຕ ຄຈฺສາມິ, ຫທຍံ ເມ ອວກາສฺສຕິ;

ນ ຕံ ພຫฺຂံ ຊຫິສฺສາມິ, ອິສ ຫິສฺສາມິ ຊີວິຕ’’ນฺຕິ។

ຕຕฺຖ ເຕ ຫິ ນູນາຕິ ອິສາປີ ມາຕາປີຕໂຣເຍວ ສນฺສາຍາຫ។

ສາປີ ຕເຖວ ປຝິກฺຂິປີຕฺວາ ມຫາສຕฺຕສฺສ ວາມປສฺສံ ນິສฺສາຍ ອສฺສາສຍມານາ ອຝฺຖາສີ។ ລຸທฺໂທປີ ເຕ ມິເຄ ປລາຍນฺເຕ ທິສฺວາ ພຫฺສຣວລฺຈ ສຸຕฺວາ ‘‘ພຫฺໂສ ກວິສฺສຕິ ມິຄຣາຊາ’’ຕິ ທລฺຫံ ກຈฺສံ ພນฺສິຕฺວາ ມິຄມາຣຕາສຕฺຕື ອາທາຍ ເວເຄນາຄຈฺສິ។ ມຫາສຕฺໂຕ ຕံ ອາຄຈฺສນฺຕံ ທິສฺວາ ນວມံ ຄາຖມາຫ –

໑໑໘។

‘‘ອຍံ ໂສ ລຸທฺທໂກ ເອຕິ, ລຸທฺທຣູໂປ ສຫາວุໂສ;

ໂຍ ໂນ ວສິສฺສຕິ ອຊฺຊ, ອุສุນາ ສຕฺຕິຍາ ອປີ’’ຕິ។

ຕຕฺຖ ລຸທฺທຣູໂປຕິ ທາຣຸຕຊາຕິໂກ។ ສຕฺຕິຍາ ອປີຕິ ສຕฺຕິຍາປີ ໂນ ປຫຣິຕฺວາ ວສິສฺສຕິ, ຕສฺມາ ຍາວ ໂສ ນາຄຈฺສຕິ, ຕາວ ປລາຍຖາຕິ។

ຕံ ທິສฺວາປີ ຈິຕฺຕມິໂຄ ນ ປລາຍິ។ ສຸຕນາ ປນ ສກກາເວນ ສຕฺຖາຕຸំ ອສກฺໂກນฺຕີ ມຣຕາຍກີຕາ ໂຖກំ ປລາຍິຕฺວາ – ‘‘ອຫံ ທฺເວ ກາຕິເກ ປຫາຍ ກຸຫີ ປລາຍິສฺສາມີ’’ຕິ ອຕฺຕໂນ ຊີວິຕံ ຊຫິຕฺວາ ນລາເຝນ ມຈฺຈุំ ອາທາຍ ປຸນາຄນฺຕฺວາ ກາຕຸ ວາມປສฺເສ ອຝฺຖາສີ។ ຕມຕฺຖំ ປກາເສນฺໂຕ ສຕฺຖາ ທສມំ ຄາຖມາຫ –

໑໑໙។

‘‘ສາ ມຸຫຸຕฺຕំ ປລາຍິຕฺວາ, ກຍຝฺຝາ ກຍຕຊฺຊິຕາ;

ສຸທຸກฺກรំ ອກຣາ ກີຣຸ, ມຣຕາຍູປນິວຕฺຕຖາ’’ຕິ។

ຕຕฺຖ ມຣຕາຍູປນິວຕฺຕຖາຕິ ມຣຕຕฺຖາຍ ອุປນິວຕฺຕີ។

ລຸທฺໂທປີ ອາຄນฺຕฺວາ ເຕ ຕໂຍ ຊເນ ເອກໂຕ ຖິເຕ ທິສฺວາ ເມຕฺຕຈິຕฺຕံ ອຸປฺປາເທຕฺວາ ເອກກຸຈฺສິຍំ ນິພฺພຕฺຕກາຕໂຣ ວິຍ ເຕ

ມຄຸລມາໂນ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ມິຄຣາຊາ, ຕາວ ປາເສ ພທ຺ໂຊ, ອິເມ ປນ ທ຺ເວ ຊນາ ທີໂຣຕຕ຺ປຸປ຺ພນ຺ຂເນນ ພທ຺ຂາ, ກື ນຸ ໂຂ ອິເມ ເອຕສ຺ສ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ? ອຖ ນໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໑໔။

‘‘ກື ນຸ ເຕເມ ມິຄາ ໂຫນ຺ຕິ, ມຸຕ຺ຕາ ພທ຺ຂໍ ອຸປາສເຣ;

ນ ຕໍ ຈຊິຕ຺ມິຈ຺ຉນ຺ຕີ, ຊີວິຕສ຺ສປີ ກາຣຕາ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ກື ນຸ ເຕເມຕິ ກື ນຸ ເຕ ອິເມ။ ອຸປາສເຣຕິ ອຸປາສນ຺ຕິ။

ອຖສ຺ສ ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ອາຈິກ຺ຂິ –

໑໑໕။

‘‘ກາຕໂຣ ໂຫນ຺ຕິ ເມ ລຸທ຺ທ, ໂສທຣິຍາ ເອກມາຕ຺ກາ;

ນ ມໍ ຈຊິຕ຺ມິຈ຺ຉນ຺ຕີ, ຊີວິຕສ຺ສປີ ກາຣຕາ’’ຕິ။

ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ກິຍ຺ໂຍໂສມຕ຺ຕາຍ ມຸທ຺ຈິຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ။ ຈິຕ຺ຕມິຄຣາຊາ ຕສ຺ສ ມຸທ຺ຈິຕ຺ຕກາວໍ ລຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ມ ລຸທ຺ທກ, ມາ ຕ຺ວໍ ເອຕໍ ມິຄຣາຊານໍ ‘ມິຄມຕ຺ໂຕເຍວາ’ຕິ ມຄ຺ລິຕ຺ຖ, ອຍຄ຺ຫິ ອສີຕິຍາ ມິຄສຫສ຺ສານໍ ຣາຊາ ສີລາຈາຣສມ຺ປນ຺ໂນ ສພ຺ພສຕ຺ເຕສຸ ມຸທ຺ຈິຕ຺ໂຕ ມຫາປຄ຺ໂຄ ອນ຺ເຂ ຊິຕ຺ເຕ ມາຕາປີຕໂຣ ໂປເສຕິ။ ສເຈ ຕ຺ວໍ ເອວຣູປໍ ຂມ຺ມິກໍ ມິຄໍ ມາເຣສິ, ເອຕໍ ມາເຣນ຺ໂຕ ມາຕາປີຕໂຣ ຈ ໂນ ມຄ຺ຈ ກຄິນິຄ຺ຈ ເມຕິ ອມ຺ເຫ ປຄ຺ຈປີ ຊເນ ມາເຣສິເຍວ။ ມຍ຺ຫໍ ປນ ກາຕ຺ ຊີວິຕໍ ເທນ຺ໂຕ ປຄ຺ຈນ຺ນມ຺ປີ ຊນານໍ ຊີວິຕທາຍໂກສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຄາຖມາຫ –

໑໑໖။

‘‘ເຕ ຫິ ນູນ ມຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ອນ຺ຂາ ອປ຺ຣິຕາຍກາ;

ປຄ຺ຈນ຺ນໍ ຊີວິຕໍ ເທຫິ, ກາຕຣໍ ມຸຄ຺ຈ ລຸທ຺ທກາ’’ຕິ။

ໂສ ຕສ຺ສ ຂມ຺ມກາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ‘‘ມາ ກາຍິ ສາມິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອນນ຺ຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໗။

‘ໂສ ໂວ ອຫໍ ປໂມກ຺ຂາມິ, ມາຕາເປຕ຺ຕິກຣໍ ມິຄໍ;

ນນ຺ທນ຺ຕຸ ມາຕາປີຕໂຣ, ມຸຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ມຫາມິຄ’’ນ຺ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ໂວຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ။ ມຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ພນ຺ຂນາ ມຸຕ຺ຕໍ ປສ຺ສິຕ຺ວາ။

ເອວຄ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ຣຄ຺ຄາ ທິນ຺ນຍໂສ ມຍ຺ຫໍ ກື ກຣິສ຺ສຕິ, ສຈາຫໍ ອິມໍ ມິຄຣາຊານໍ ວຂິສ຺ສາມິ, ອຍໍ ວາ ເມ ປຖວີ ກິຊຊິຕ຺ວາ ວິວຣໍ ທສ຺ສຕິ, ອສນິ ວາ ເມ ມຕ຺ຖເກ ປຕິສ຺ສຕິ, ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ။ ໂສ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຍຄ຺ຖີ

ປາເຕຕ຺ວາ ຈມ຺ມໂຍຕ຺ຕໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ມິຄຣາຊານໍ ອາລິງ຺ຄິຕ຺ວາ ອຸທກປຣິຍນ຺ເຕ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ມຸທຸຈິຕ຺ເຕນ ສຓິກໍ ປາສາ ໂມເຈຕ຺ວາ ນ຺ຫາຣູຫິ ນ຺ຫາຣຸໍ, ມໍເສນ ມໍສໍ, ຈມ຺ເມນ ຈມ຺ມໍ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ ອຸທເກນ ໂລຫິຕໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕນ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຣິມຊ຺ຊິ។ ຕສ຺ສ ເມຕ຺ຕານຸຠາເວເນວ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ປາຣມິຕານຸຠາເວນ ຈ ສພ຺ພານິ ນ຺ຫາຣຸມໍສຈມ຺ມານິ ສນ຺ຘິຍິສຸ, ປາໂທ ສຎ຺ຉນ຺ນຉວິ ສຎ຺ຉນ຺ນໂລໂມ ອໂຫສິ, ອສຸກຏ຺ຐາເນ ພທ຺ໂຘ ອໂຫສີຕິປິ ນ ປຎ຺ຎາຍິ។ ມຫາສຕ຺ໂຕ ສຸຂປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ។ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈິຕ຺ຕມິໂຄ ໂສມນສ຺ສຊາໂຕ ລຸທ຺ທສ຺ສ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໑໗។

“ເອວໍ ລຸທ຺ທກ ນນ຺ທສ຺ສຸ, ສຫ ສພ຺ເພຫິ ຎາຕິຠິ;

ຍຖາຫມຊ຺ຊ ນນ຺ທາມິ, ມຸຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ມຫາມິຄ”ນ຺ຕິ។

ອຖ ມຫາສຕ຺ໂຕ “ກິ ນຸ ໂຂ ເອສ ລຸທ຺ໂທ ມໍ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ກາເມນ ຄຓ຺ຫິ, ອຸທາຫຸ ອຎ຺ຎສ຺ສ ອາຓຕ຺ຕິຍາ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຄຫິຕກາຣຓໍ ປຸຈ຺ຉິ។ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ໂຕ ອາຫ – “ສາມິ, ນ ມຍ຺ຫໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ກມ຺ມໍ ອຕ຺ຖິ, ຣຎ຺ໂຎ ປນ ອຄ຺ຄມເຫສີ ເຂມາ ນາມ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຘມ຺ມກຖໍ ໂສຕຸກາມາ, ຕທຕ຺ຖາຍ ຣຎ຺ໂຎ ອາຓຕ຺ຕິຍາ ຕ຺ວໍ ມຍາ ຄຫິໂຕ”ຕິ។ ສມ຺ມ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ມໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ອຕິທຸກ຺ກຣໍ ກໂຣສິ, ເອຫິ ມໍ ເນຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ທສ຺ເສຫິ, ເທວິຍາ ຘມ຺ມໍ ກເຖສ຺ສາມີຕິ។ ສາມິ, ຣາຊາໂນ ນາມ ກກ຺ຂຬາ, ໂກ ຊານາຕິ, ກິ ຠວິສ຺ສຕິ, ມຍ຺ຫໍ ຣຎ຺ຎາ ທິນ຺ນຍເສນ ກມ຺ມໍ ນຕ຺ຖິ, ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ ຍຖາສຸຂນ຺ຕິ។ ປຸນ ມຫາສຕ຺ໂຕ “ອິມິນາ ມໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ເຕນ ອຕິທຸກ຺ກຣໍ ກຕໍ, ຍສປຏິລາຠສ຺ສ ອຸປາຍມສ຺ສ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ “ສມ຺ມ, ປິຏ຺ຐິ ຕາວ ເມ ຫຕ຺ເຖນ ປຣິມຊ຺ຊາ”ຕິ ອາຫ។ “ໂສ ປຣິມຊ຺ຊິ, ຫຕ຺ໂຖ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ເຓຫິ ໂລເມຫິ ປູຣິ”។ “ສາມິ, ອິເມຫິ ໂລເມຫິ ກິ ກາໂຣມີ”ຕິ។ “ສມ຺ມ, ອິມານິ ຫຣິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ຈ ເທວິຍາ ຈ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘ອິມານິ ຕສ຺ສ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓມິຄສ຺ສ ໂລມານີ’ຕິ ວຕ຺ວາ ມມ ຐາເນ ຐຕ຺ວາ ອິມາຫິ ຄາຖາຫິ ເທວິຍາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຫິ, ຕໍ ສຸຕ຺ວາເຍວ ຈສ຺ສາ ໂທຫໂຬ ປຏິປ຺ປສ຺ສມ຺ຠິສ຺ສຕີ”ຕິ ។ “ຘມ຺ມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊາ”ຕິ ທສ ຘມ຺ມຈຣິຍຄາຖາ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາເປຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ສີລານິ ທຕ຺ວາ ອປ຺ປມາເທນ ໂອວທິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ។ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ໂຕ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອາຈຣິຍຐາເນ ຐເປຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ຐາເນສຸ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ໂລມານິ ປທຸມິນິປ຺ຕ຺ເຕນ ຄເຫຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ។ ເຕປິ ຕໂຍ ຊນາ ໂຖກໍ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ມຸເຂນ ໂຄຈຣຎ຺ຈ ປານີຍຎ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ມາຕາປິຕູນໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສຸ។ ມາຕາປິຕໂຣ “ຕາຕ ໂຣຫຓ, ຕ຺ວໍ ກິຣ ປາເສ ພທ຺ໂຘ ກຖໍ ມຸຕ຺ໂຕສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕາ ຄາຖມາຫໍສຸ –

໑໑໙។

“ກຖໍ ຕ຺ວໍ ປໂມກ຺ໂຂ ອາສິ, ອຸປນີຕສ຺ມິ ຊີວິເຕ;

ກຖໍ ປຸຕ຺ຕ ອໂມເຈສິ, ກູຏປາສມ຺ຫາ ລຸທ຺ທໂກ”ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອຸປນີຕສ຺ມິຕິ ຕວ ຊີວິເຕ ມຣຓສນ຺ຕິກໍ ອຸປນີເຕ ກຖໍ ປໂມກ຺ໂຂ ອາສິ។

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໑໘໐។

“ກຓ຺ຓສຸຂໍ ວາຈໍ, ຫທຍງ຺ຄໍ ຫທຍສ຺ສິຕໍ;

ສຸຠາສິຕາຫິ ວາຈາຫິ, ຈິຕ຺ຕໂກ ມໍ ອໂມຈຍີ។

໑໘໑។

‘‘ກຄັ ກຕ຺ຕສຸຂໍ ວາຈໍ, ຫທຍງ຺ຄໍ ຫທຍສຸສິຕໍ;

ສຸພາສິຕາທິ ວາຈາຫິ, ສຸຕບາ ມໍ ອໂມຈຍີ຺.

໑໘໘຺.

‘‘ສຸຕ຺ວາ ກຕ຺ຕສຸຂໍ ວາຈໍ, ຫທຍງ຺ຄໍ ຫທຍສຸສິຕໍ;

ສຸພາສິຕານິ ສຸຕ຺ວານ, ລຸທ຺ທໂກ ມໍ ອໂມຈຍີ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ກຕນ຺ຕິ ກຕນ຺ໂຕ຺. ຫທຍງ຺ຄນ຺ຕິ ຫທຍງ຺ຄມໍ຺. ທຸຕິຍຄາຖາຍ ກຕນ຺ຕິ ກຕມານາ຺. ສຸຕ຺ວາຕິ ໂສ ອິເມສໍ ອຸພິນ຺ນໍ ວາຈໍ ສຸຕ຺ວາ຺.

ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ອນ຺ໂມທນ຺ຕາ ອາຫໍສຸ –

໑໘໙຺.

‘‘ເອວໍ ອານນ຺ທິໂຕ ໂຫຕຸ, ສພ຺ພ ທາເຣຫິ ລຸທ຺ທໂກ;

ຍຖາ ມຍຊ຺ຊ ນນ຺ທາມ, ທິສ຺ວາ ໂຣຫນມາຄເຕ’’ນ຺ຕິ຺.

ລຸທ຺ໂທປິ ອຣຸນ຺ເຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຣາຊກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຕ຺ຖາສິ຺. ຕໍ ທິສ຺ວາ ຣາຊາ ຄາຖມາຫ –

໑໘໑຺.

‘‘ນນຸ ຕ຺ວໍ ອວຈ ລຸທ຺ທ, ‘ມິຄຈມ຺ມານິ ອາຫຣີ’;

ອຖ ເກນ ນຸ ວຕ຺ເຕນ, ມິຄຈມ຺ມານິ ນາຫຣີ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ມິຄຈມ຺ມານີຕິ ມິຄໍ ວາ ຈມ຺ມໍ ວາ຺. ອາຫຣິນ຺ຕິ ອາຫຣິສ຺ສາມິ຺. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ອມ຺ໂກ ລຸທ຺ທ, ນນຸ ຕ຺ວໍ ເອວໍ ອວຈ ‘‘ມິຄໍ ອາເນຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຈມ຺ມໍ ອາຫຣິສ຺ສາມິ, ຕໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ໂລມານີ’’ຕິ, ໂສ ຕ຺ວໍ ເກນ ກາຣເຕນ ເນວ ມິຄໍ, ນ ມິຄຈມ຺ມໍ ອາຫຣີຕິ?

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ລຸທ຺ໂທ ຄາຖມາຫ –

໑໘໕຺.

‘‘ອາຄມາ ເຈວ ຫຕ຺ຖຕ຺ຖໍ, ກູຜປາສຍ຺ຈ ໂສ ມິໂຄ;

ອພຊ຺ຊິ ຕໍ ມິຄຣາຊໍ, ຕຍ຺ຈ ມຸຕ຺ຕາ ອຸປາສເຣ຺.

໑໘໖຺.

‘‘ຕສ຺ສ ເມ ອຫຸ ສໍເວໂຄ, ອພ຺ຠຸໂຕ ໂລມຫໍສໂນ;

ອິມຽ຺ຈາຫໍ ມິຄໍ ຫຽ຺ເຍ, ອຊ຺ຊ ທິສ຺ສາມິ ຊີວິຕ’’ນ຺ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ອາຄມາຕິ ມຫາຣາຊ, ໂສ ມິໂຄ ມມ ຫຕ຺ຖຕ຺ຖໍ ຫຕ຺ຖປາສຽ຺ເຈວ ມຍາ ໂອຫຸທິຕໍ ກູຍປາສຽ຺ຈ ອາຄໂຕ, ຕສ຺ມິຽ຺ຈ ກູຍປາເສ ອພຊ຺ຊິ຺. ຕຽ຺ຈ ມຸຕ຺ຕາ ອຸປາສເຣຕິ ຕຽ຺ຈ ພທ຺ທໍ ອປເຣ ມຸຕ຺ຕາ ອພທ຺ຘາວ ທ຺ເວ ມິຄາ ອສ຺ສາເສນ຺ຕາ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອຘຸຄໍສ຺. ອພ຺ຠຸໂຕຕິ ປ຺ຸພເພ ອກູຕປ຺ຸໂພ຺. ອິມຽ຺ຈາຫນ຺ຕິ ອຖ ເມ ສໍວິຄ຺ຄສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ ‘‘ສເຈ ອຫໍ ອິມໍ ມິຄໍ ຫນິສ຺ສາມິ, ອຊ຺ເຊວ ອິມສ຺ມີເຍວ ຖາເນ ຊີວິຕໍ ຊຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ຺.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ອາຫ –

໑໘໗຺.

‘‘ກີທິສາ ເຕ ມິຄາ ລຸທ຺ທ, ກີທິສາ ຌມ຺ມິກາ ມິຄາ;

ກຖໍວຕ຺ຕາ ກຖໍສີລາ, ພາລຸຫໍ ໂຂ ເນ ປສໍສສີ’’ຕິ຺.

ອິທໍ ໂສ ຣາຊາ ວິມ຺ຫຍວເສນ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຸຈ຺ຉຕິ຺. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ລຸທ຺ໂທ ຄາຖມາຫ –

໑໘໘຺.

‘‘ໂອທາຕສີງຄາ ສຸຈິວາລາ, ຊາຕຣູປຕຈູປມາ;

ປາທາ ໂລຫິຕກາ ເຕສໍ, ອຽ຺ຊິຕກ຺ຂາ ມໂນຣມາ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ໂອທາຕສີງຄາຕິ ຣຊຕທາມສທິສສີງຄາ຺. ສຸຈິວາລາຕິ ຈາມຣີວາລສທິເສນ ສຸຈິນາ ວາເລນ ສມນ຺ນາຄຕາ຺. ໂລຫິຕກາຕິ ຣຕ຺ຕນຂາ ປວາລຸອສທິສາ຺. ປາທາຕິ ຂຸຣປຣິຍນ຺ຕາ຺. ອຽ຺ຊິຕກ຺ຂາຕິ ອຽ຺ຊິເຕຫິ ວິຍ ວິສຸທ຺ຌປຽ຺ຈປສາເທຫິ ອກ຺ຂີຫິ ສມນ຺ນາຄຕາ຺.

ອິຕິ ໂສ ກເຖນ຺ໂຕວ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕານິ ໂລມານິ ຣຽ຺ໂຍ ຫຕ຺ເຖ ຖເປຕ຺ວາ ເຕສໍ ມິຄານໍ ສຣີຣວຕ຺ຕໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໘໙຺.

‘‘ເອທິສາ ເຕ ມິຄາ ເທວ, ເອທິສາ ຌມ຺ມິກາ ມິຄາ;

ມາຕາເປຕ຺ຕິກຣາ ເທວ, ນ ເຕ ໂສ ອກິຫາຣິຕຸ’’ນ຺ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ມາຕາເປຕ຺ຕິກຣາຕິ ຊິຕ຺ເຕ ອນ຺ເຌ ມາຕາປີຕໂຣ ໂປເສນ຺ຕິ, ເອຕາທິສາ ເນສໍ ຌມ຺ມິກຕາ຺. ນ ເຕ ໂສ ອກິຫາຣິຕຸນ຺ຕິ ໂສ ມິຄຣາຊາ ນ ສກ຺ກາ ເກນຈິ ຕວ ປຕ຺ຕາກາຣຕ຺ຖາຍ ອກິຫຣິຕຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ‘‘ອກິຫາຣຍິ’’ນ຺ຕິປິ ປາໂຖ, ໂສ ອຫໍ ຕໍ ເຕ ປຕ຺ຕາກາຣຕ຺ຖາຍ ນາກິຫາຣຍຶ ນ ອາຫຣິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ອິຕິ ໂສ ມຫາສຕຸຕສຸສ ຈ ຈິຕຸຕນິຄສຸສ ຈ ສຸຕນາຍ ນິຄໂປ່ຕິກາຍ ຈ ຄຸຕຳ ກເຖຕຸວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ອທໍ ເຕນ ນິຄຣຄຸຄາ ‘ອຕຸຕ ໂນ ໂລມານີ ທສຸເສຕຸວາ ມມ ຄາເນ ຄຕຸວາ ທສທີ ຣາຊຂມຸມຈຣິຍຄາຖາທີ ເທວິຍາ ຂມຸມໍ ກເຖຸຍຍາສີ’ຕິ ອຸຄຸຄຕຸທາປີໂຕ ອາຄຕຸໂຕ’’ຕິ ອາຫ. ຕໍ ສຸຕຸວາ ຣາຊາ ນໍ ນຸທາເປຕຸວາ ອທຕວຕຸຖານີ ນິວາເສຕຸວາ ສຕຸຕຣຕນຂຈິເຕ ປລຸລງເກ ນິສີທາເປຕຸວາ ສຍໍ ເທວິຍາ ສທຸຂີ ນີຈາສເນ ເອກມນຸຕໍ ນິສີທິຕຸວາ ຕໍ ອລຸຊລີ ປຄຸຄຍຸຫ ຍາຈຕິ. ໂສ ຂມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອາຫ –

‘‘ຂມຸມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊ, ມາຕາປີຕູສຸ ຂຕຸຕິຍ;

ອິຂ ຂມຸມໍ ຈຣິຕຸວານ, ຣາຊ ສຄຸຄໍ ຄມິສຸສສິ.

‘‘ຂມຸມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊ, ປຸຕຸຕທາເຣສຸ ຂຕຸຕິຍ;

ອິຂ ຂມຸມໍ ຈຣິຕຸວານ, ຣາຊ ສຄຸຄໍ ຄມິສຸສສິ.

‘‘ຂມຸມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊ, ມິຕຸຕາມຈຸເຈສຸ ຂຕຸຕິຍ;

ອິຂ ຂມຸມໍ ຈຣິຕຸວານ, ຣາຊ ສຄຸຄໍ ຄມິສຸສສິ.

‘‘ຂມຸມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊ, ວາຫເນສຸ ພເລສຸ ຈ;

ອິຂ ຂມຸມໍ ຈຣິຕຸວານ, ຣາຊ ສຄຸຄໍ ຄມິສຸສສິ.

‘‘ຂມຸມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊ, ຄາເມສຸ ນິຄເມສຸ ຈ;

ອິຂ ຂມຸມໍ ຈຣິຕຸວານ, ຣາຊ ສຄຸຄໍ ຄມິສຸສສິ.

‘‘ຂມຸມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊ, ຣຝຸເຖສຸ ຊນປເທສຸ ຈ;

ອິຂ ຂມຸມໍ ຈຣິຕຸວານ, ຣາຊ ສຄຸຄໍ ຄມິສຸສສິ.

‘‘ຂມຸມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊ, ສມຕພຸຣາຫຸມເຕສຸ ຈ;

ອິຂ ຂມຸມໍ ຈຣິຕຸວານ, ຣາຊ ສຄຸຄໍ ຄມິສຸສສິ.

‘‘ຂມຸມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊ, ມິຄປກຸຂີສຸ ຂຕຸຕິຍ;

ອິຂ ຂມຸມໍ ຈຣິຕຸວານ, ຣາຊ ສຄຸຄໍ ຄມິສຸສສິ.

‘‘ຂມຸມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊ, ຂມຸໂມ ຈິຕຸໂຕ ສຸຂາວໂຫ;

ອິຂ ຂມຸມໍ ຈຣິຕຸວານ, ຣາຊ ສຄຸຄໍ ຄມິສຸສສິ.

‘‘ຂມຸມໍ ຈຣ ມຫາຣາຊ, ໂສນຸທາ ເທວາ ສພຸຣຫຸມກາ;

ສຸຈິຕ຺ເຕນ ທິວໍ ປ຺ຕ຺ຕາ, ມາ ສມ຺ມໍ ຣາຊ ປ຺າມໂທ’’ຕິ. (ຊາ. ໔.໑໗.໑໑໔-໑໔໖);

ອິຕິ ເນສາທປຸຕ຺ໂຕ ມຫາສຕ຺ເຕນ ເທສິຕນິຍາເມນ ອາກາສຄງ຺ຄໍ ໂອຕາເຣນ຺ໂຕ ວິຍ ພຸທ຺ຜລີລາຍ ສມ຺ມໍ ເທເສສິ. ມຫາຊໂນ ສາຜຸກາຣສຫສ຺ສານິ ປວຕ຺ເຕສິ. ສມ຺ມກາຖໍ ສຸຕ຺ວາເຍວ ເທວິຍາ ໂທຫລໂອ ປຕິປ຺ປສ຺ສມ຺ພິ. ຣາຊາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ຕໍ ມຫນ຺ເຕນ ຍເສນ ສນ຺ຕປ຺ເປນ຺ໂຕ ອິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອການສິ –

໑໖໐.

‘‘ທມ຺ມິ ນິກ຺ຂສຕໍ ລຸທ຺ທ, ຖູລຍ຺ຈ ມຕິກຸຕ຺ຫລໍ;

ຈຕ຺ສ຺ສທຍ຺ຈ ປລ຺ລງກໍ, ອຸມາປຸປ຺ຜສຣິນ຺ນິກໍ.

໑໖໑.

‘‘ທ຺ເວ ຈ ສາທິສີໂຍ ກຣິຍາ, ອຸສກຍ຺ຈ ຄວໍ ສຕໍ;

ສມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສ຺ສໍ, ພຫຸກາໂຣ ເມສິ ລຸທ຺ທກ.

໑໖໔.

‘‘ກສິວາຕິຊ຺ຊາ ອິຓທານໍ, ອຸຈ຺ຈາຈຣິຍາ ຈ ລຸທ຺ທກ;

ເອເຕນ ທາຣໍ ໂປ຺ເສທິ, ມາ ປາປໍ ອກຣີ ປຸນາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຖູລນ຺ຕິ ມຫຄ຺ຄໍ ມຕິກຸຕ຺ຫລປສາສນຍ຺ຈ ເຕ ທມ຺ມິ. ຈຕຸສ຺ສທນ຺ຕິ ຈຕຸຣຸສ຺ສທໍ, ຈຕຸອຸສ຺ສີສກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຸມາ ປຸປ຺ຜສຣິນ຺ນິກນ຺ຕິ ນິລປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕາຕ຺ຕາ ອຸມາປຸປ຺ຜສທິສາຍ ນິກາຍ ໂອກາເສນ ສມນ຺ນາຄຕໍ, ກາລຸອວຕ຺ຕທາຣຸສາຣມຍໍ ວາ. ສາທິສີໂຍຕິ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ຣູເປນ ຈ ໂກເຄນ ຈ ສທິສາ. ອຸສກຍ຺ຈ ຄວໍ ສຕນ຺ຕິ ອຸສກໍ ເຊຍ຺ຖກໍ ກຕ຺ວາ ຄວໍ ສຕຍ຺ຈ ເຕ ທມ຺ມິ. ກາເຣສ຺ສນ຺ຕິ ທສ ຣາຊສມ຺ເມ ອໂກເປນ຺ໂຕ ສມ຺ເມເນວ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສ຺ສາມິ. ພຫຸກາໂຣ ເມສີຕິ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕສ຺ສ ນິຄຣຍ໌ໂລ ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ສມ຺ມສ຺ສ ເທສິຕຕ຺ຕາ ຕ຺ວໍ ມມ ພຫຸປກາໂຣ, ນິຄຣາເຊນ ວຸຕ຺ຕນິຍາເມເນວ ເຕ ອຫໍ ປຍ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປ຺ຕິຍ຺ຖາປິໂຕ. ກສິວາຕິຊ຺ຊາຕິ ສມ຺ມ ລຸທ຺ທກ, ອຫມ຺ປີ ນິຄຣາຊານໍ ອທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ວຈນເມວ ສຸຕ຺ວາ ປຍ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຍ຺ຖິໂຕ, ຕ຺ວມ຺ປີ ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ສີລວາ ໂທຫິ, ຍານິ ຕານິ ກສິວາຕິຊ຺ຊານິ ອິຓທານໍ ອຸຍ຺ຉາຈຣິຍາຕິ ອາຊີວມຸຂານິ, ເອເຕເນວ ສມ຺ມາອາຊີເວນ ຕວ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ໂປ຺ເສທິ, ມາ ປຸນ ປາປໍ ກຣີຕິ.

ໂສ ຣຍ຺ໂຍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ນ ເມ ຆຣາວາເສນຕ຺ໂຖ, ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ເມ ອນຸຊານາຖ ເທວາ’’ຕິ ອນຸຊານາເປຕ຺ວາ ຣຍ຺ຍາ ທິນ຺ນສນໍ ປຸຕ຺ຕທາຣສ຺ສ ທຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຍ຺ຖ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກ ປຣາຍໂຓ ອໂຫສິ. ຣາຊາປິ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ໂອວາເທ ຖຕ຺ວາ ສຄ຺ຄປຸຣໍ ປູເຣສິ, ຕສ຺ສ ໂອວາໂທ ວສ຺ສສຫສ຺ສໍ ປວຕ຺ຕິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ສມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ ກິກ຺ຂເວ ປຸພ຺ເພປີ ມມຕ຺ຖາຍ ອານນ຺ເທນ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕເມວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕ ກໍ ສໂມຣາເນສິ – ‘‘ຕທາ ລຸທ຺ໂທ ຉນ຺ໂນ ອໂຫສິ, ຣາຊາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ເທວີ ເຂມາ ກິກ຺ຂຸນີ, ມາຕາປິຕໂຣ ມຫາຣາຊກຸລານິ, ສຸຕນາ ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາ, ຈິຕ຺ຕມິໂຄ ອານນ຺ໂທ, ອສີຕິ ມິຄສຫສ຺ສານິ ສາກິຍຄໂຓ, ໂຣຫໂຓ ມິຄຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ ຕິ.

ໂຣຫຓມິຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຍ຺ຈມາ.

[໔໐໘] ໓. ຈູລຸອຫໍສຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ເອເຕ ຫໍສາ ປກ຺ກມນ຺ຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸອຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອານນ຺ທເຖຣສ຺ສ ຊີວິຕປຣິຈ຺ຈາຄເມວ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។ ຕທາປີ ຫິ ຌມ຺ມສກາຍໍ ເຖຣສ຺ສ ຄຸຕກາຖໍ ກເຖນ຺ເຕສຸ ກິກ຺ຂູສຸ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ອານນ຺ເທນ ມມຕ຺ຖາຍ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕເມວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຫຸປຸຕ຺ຕໂກ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ។ ເຂມາ ນາມສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສີ ອໂຫສິ។ ຕທາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ສຸວຕ຺ຕຫໍສໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ນວຸຕິຫໍສສຫສ຺ສປຣິວຸໂຕ ຈິຕ຺ຕກູເຜ ວສິ។ ຕທາປີ ເທວີ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ສຸປີນໍ ທິສ຺ວາ ຣຄ຺ໂຄ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕຫໍສສ຺ສ ຌມ຺ມເທສນາສວນໂທຫລຸອໍ ອາໂຣເຈສິ។ ຣາຊາປີ ອມຈ຺ເຈ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕຫໍສາ ນາມ ຈິຕ຺ຕກູຜປພ຺ພເຕ ວສນ຺ຕີ”ຕິ ຈ ສຸຕ຺ວາ ເຂມໍ ນາມ ສຣໍ ກາເຣຕ຺ວາ ນານປ຺ປກາຣານິ ນິວາປສຄ຺ສານິ ໂຣປາເປຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ກຕ຺ເຕສຸ ເທວສິກໍ ອກຍໂຜສນໍ ໂຜສາເປສິ, ເອກຄ຺ຈ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ຕໍ ຫໍສານໍ ຄຫຕຕ຺ຖາຍ ປໂຍເຊສິ។ ຕສ຺ສ ປໂຍຊິຕາກາໂຣ ຈ, ເຕນ ຕຕ຺ຖ ສກຸຕານໍ ອຸປປຣິກ຺ຂິຕກາໂວ ຈ, ສຸວຕ຺ຕຫໍສານໍ ອາຄຕກາເລ ຣຄ຺ໂຄ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ປາສານໍ ໂອທ຺ທິຕນິຍາໂມ ຈ, ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ປາເສ ພທ຺ຌນິຍາໂມ ຈ, ສຸມຸຂສ຺ສ ຫໍສເສນາປຕິໂນ ຕີສຸ ຫໍສໝຍາສຸ ຕໍ ອທິສ຺ວາ ນິວຕ຺ຕນຄ຺ຈ ສພ຺ພໍ ມຫາຫໍສຊາຕເກ (ຊາ។ ໒។໘໑។໗ລ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ។ ອິຌາປີ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຍຄ຺ຖິປາເສ ພຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປາສຍຄ຺ຖິຍໍ ໂອລມ຺ພນ຺ໂຕເຍວ ຄີວໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ຫໍສານໍ ຄຕມຄ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ສຸມຸຂໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ “ອາຄຕກາເລ ນໍ ວີມໍສິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ອາຄເຕ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໓໓។

“ເອເຕ ຫໍສາ ປກ຺ກມນ຺ຕີ, ວກ຺ກງຄາ ກຍເມຣິຕາ;

ຫຣິຕ຺ຕຈ ເຫມວຕ຺ຕ, ກາມໍ ສຸມຸຂ ປກ຺ກມ។

໑໓໔។

‘ໂອຫາຍ ມໍ ຌາຕິຄຕາ, ເອກໍ ປາສວສໍ ຄຕໍ;

ອນເປກ຺ຂມານາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ກຶ ເອໂກ ອວຫີຍຍສິ។

໑໓໕។

“ປເຕວ ປຕຕໍ ເສຄ຺ຄ, ນຕ຺ຖິ ພທ຺ເຌ ສຫາຍຕາ;

ມາ ອນີຄາຍ ຫາເປສີ, ກາມໍ ສຸມຸຂ ປກ຺ກມາ”ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ກຍເມຣິຕາຕິ ກເຍຣິຕາ ກຍຕຊ຺ຊິຕາ ກຍຈລິຕາ។ ຫຣິຕ຺ຕຈ ເຫມວຕ຺ຕາຕິ ທ຺ວີຫິປີ ວຈເນຫິ ຕເມວາລປຕິ។ ກາມນ຺ຕິ ສຸວຕ຺ຕຕ຺ຕຈ, ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕ, ສນ຺ທຣມຸຂ ເອກໍເສນ ປກ຺ກມາຫິເຍວ, ກຶ ເຕ ອິຌາຄມເນນາຕິ ວທຕິ។ ໂອຫາຍາຕິ ມໍ ຊຫິຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຕິຕາ។ ອນເປກ຺ຂມານາຕິ ເຕ ມມ ຌາຕກາ ມຍິ ອນເປກ຺ຂາວ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ។ ປເຕວາຕິ ອຸປ຺ປເຕວ។ ມາ ອນີຄາຍາຕິ ອິໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕພ຺ພາຍ ນິທ຺ທຸກ຺ຂກາວາຍ ວີຣິຍໍ ມາ ຫາເປສີ។

ຕໂຕ ສຸມຸໂຂ ປງກປີຄ຺ເຄ ນິສີທິຕ຺ວາ ຄາຖມາຫ –

๑໓໖។

‘‘ນາຫໍ ທຸກ្ខປ່ເຣໂຕຕິ, ສຕຣຟຸຖ ຕຸວំ ຊເຫ;

ຊີວິຕំ ມຣຕំ ວາ ເມ, ຕຍາ ສທຸສ໌ ກວິສុສຕិ’’ຕិ។

ຕຕຸຖ ທຸກ្ខປ່ເຣໂຕຕິ ມຫາຣາຊ, ‘‘ຕຸວំ ມຣຕາທຸກ្ខປ່ເຣໂຕ’’ຕិ ເອຕຸຕເກເນວ ນາຫំ ຕំ ຊຫាມិ។

ເອວំ ສຸມຸເຂນ ສີຫນາເທ ກຖິເຕ ສຕຣຟຸໂຖ ຄາຖມາຫ –

๑໓໗។

‘‘ເອຕທຣິຍສຸສ ກລຸຍາຕំ, ຍំ ຕຸວំ ສຸມຸຂ ກາສສិ;

ຕຸຍຸຈ ວີມំສມາໂນຫំ, ປ໌ຕເຕຕំ ອວສຸສຊិ’’ນຸຕិ។

ຕຕຸຖ ເອຕທຣິຍສຸສາຕិ ຍំ ຕຸວំ ‘‘ນາຫំ ຕំ ຊເຫ’’ຕិ ກາສສິ, ເອຕំ ອາຈາຣສມຸປນຸນສຸສ ອຣິຍສຸສ ກລຸຍາຕំ ອຸຕຸຕມວຈນំ។ ປ໌ຕ ເຕຕນຸຕិ ອຫຸຈ ນ ຕំ ວິສຸສຊຸເຊຕຸກາໂມວ ເອວំ ອວຈំ, ອຖ ໂຂ ຕំ ວີມំສມາໂນ ‘‘ປ໌ຕຕູ’’ຕិ ເອຕំ ວຈນំ ອວສຸສຊີ, ຄຈុឆາຕិ ຕំ ອໂວຈນຸຕិ ອຕຸໂຖ។

ເອວំ ເຕສំ ກເຖນຸຕານຸເຍວ ລຸທຸທປຸຕຸໂຕ ທຕຸຫມາທາຍ ເວເຄນາຄໂຕ។ ສຸມຸໂຂ ສຕຣຟຸຕំ ອສຸສາເສຕຸວາ ຕສຸສາກິມຸໂຂ ຄນຸຕຸວາ ອປຈິຕិ ທສຸເສຕຸວາ ຫំສຣຸໂຍ ຄុເຕ ກເຖສិ។ ຕາວເທວ ລຸທຸໂທ ມຸທຸຈິຕຸໂຕ ອໂຫສិ។ ໂສ ຕສຸສ ມຸທຸຈິຕຸຕກំ ລຕຸວາ ປຸນ ຄນຸຕຸວາ ຫំສຣາຊເມວ ອສຸສາເສນຸໂຕ ອຟຸຖາສិ។ ລຸທຸໂທປີ ຫំສຣາຊានំ ອຸປສງກມິຕຸວາ ឆຟຸຖំ ຄາຖມາຫ –

๑໓໘។

‘‘ອປເທນ ປທំ ຍាតិ, ອນຸຕລິກຸຂຈໂຣ ທິໂຊ;

ອາຣາ ປາສំ ນ ພຸຊຸຊិ ຕຸວំ, ຫំສານំ ປວຣຸຕຸຕມາ’’ຕិ។

ຕຕຸຖ ອປເທນ ປທນຸຕិ ມຫາຣາຊ, ຕຸມຸຫາທិໂສ ອນຸຕລິກຸຂຈໂຣ ທິໂຊ ອປເທ ອາກາເສ ປທំ ກຕຸວາ ຍາຕិ។ ນ ພຸຊຸຊិ ຕុວນຸຕិ ໂສ ຕຸວំ ເອວຣູໂປ ທູຣໂຕວ ອិມំ ປາສំ ນ ພຸຊຸຊិ ນ ຊານິຕិ ປុຈຸឆຕិ។

ມຫາສຕຸໂຕ ອາຫ –

๑໓໙។

‘‘ຍທາ ປຣາກໂວ ໂຫຕិ, ໂປໂສ ຊີວិຕສງຂເຍ;

ອຖ ຊາລຸຈ ປາສຸຈ, ອາສຊຸຊាປີ ນ ພຸຊຸຊຕិ’’ຕិ។

ຕຕຸຖ ຍທາ ປຣາກໂວຕិ ສມຸມ ລຸທຸທປຸຕຸຕ, ຍທາ ປຣາກໂວ ອວຸທຸឍិ ວិນາໂສ ສມຸປຕຸໂຕ ໂຫຕិ, ອຖ ໂປໂສ ຊີວិຕສງຂເຍ ປຕຸ

ເຕ ຊາລຎ຺ຈ ປາສຎ຺ຈ ປຕ຺ວາປິ ນ ຊານາຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ລຸທ຺ໂທ ຫໍສຣຎ຺ໂຎ ກຖໍ ອຠິນນ຺ທິຕ຺ວາ ສຸມຸເຂນ ສທ຺ຘິໍ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໑໘໐.

‘‘ເອເຕ ຫໍສາ ປກ຺ກມນ຺ຕິ, ວກ຺ກງ຺ຄາ ກາຍເມຣິຕາ;

ຫຣິຕ຺ຕຈ ເຫມວຓ຺ຓາ, ຕ຺ວຎ຺ເຎວ ອວຫີຍ຺ຍສິ.

໑໘໑.

‘‘ເອເຕ ຠຸຕ຺ວາ ຈ ປິວິຕ຺ວາ ຈ, ປກ຺ກມນ຺ຕິ ວິຫງ຺ຄມາ;

ອນເປກ຺ຂມານາ ວກ຺ກງ຺ຄາ, ຕ຺ວຎ຺ເຎເວໂກ ອຸປາສສິ.

໑໘໒.

‘‘ກິໍ ນຸ ຕ຺ຍາຍໍ ທິໂຊ ໂຫຕິ, ມຸຕ຺ໂຕ ພທ຺ຘໍ ອຸປາສສິ;

ໂອຫາຍ ສກຸຓາ ຍນ຺ຕິ, ກິໍ ເອໂກ ອວຫີຍ຺ຍສີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕ຺ວຎ຺ເຎວາຕິ ຕ຺ວເມວ ໂອຫີຍ຺ຍສີຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ອຸປາສສີຕິ ປຍິຣຸປາສສິ.

ສຸມຸໂຂ ອາຫ –

໑໘໓.

‘‘ຣາຊາ ເມ ໂສ ທິໂຊ ມິຕ຺ໂຕ, ສຂາ ປາຓສໂມ ຈ ເມ;

ເນວ ນໍ ວິຊຫິສ຺ສາມິ, ຍາວ ກາລສ຺ສ ປຣິຍາຍ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍາວ ກາລສ຺ສ ປຣິຍາຍນ຺ຕິ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ຕ, ຍາວ ຊີວິຕກາລສ຺ສ ປຣິໂຍສານໍ ອຫໍ ເອຕໍ ນ ວິຊຫິສ຺ສາມິເຍວ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ລຸທ຺ໂທ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ສຈາຫໍ ເອວໍ ສີລສມ຺ປນ຺ເນສຸ ອິເມສຸ ອປຣຊ຺ຊິສ຺ສາມິ, ປຖວີປິ ເມ ວິວຣໍ ທເທຍ຺ຍ, ກິໍ ເມ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກາ ລທ຺ເຘນ ຘເນນ, ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຄາຖມາຫ –

໑໘໔.

‘ໂຍ ຈ ຕ຺ວໍ ສຂິໂນ ເຫຕຸ, ປາຓໍ ຈຊິຕຸມິຈ຺ຉສິ;

ໂສ ເຕ ສຫາຍໍ ມຸຎ຺ຈາມິ, ໂຫຕຸ ຣາຊາ ຕວານຸໂຄ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ໂຍ ຈ ຕ຺ວນ຺ຕິ ໂຍ ນາມ ຕ຺ວໍ. ໂສຕິ ໂສ ອຫໍ. ຕວານຸໂຄຕິ ເອສ ຫໍສຣາຊາ ຕວ ວສໍ ອນຸຄໂຕ ໂຫຕຸ, ຕຍາ ສທ຺ທີ ເອກ ຏ຺ຐາເນ ວສຕຸ.

ເອວຎ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ຘຕຣຏ຺ຐໍ ຍຏ຺ຐິປາສໂຕ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ສຣຕີຣໍ ເນຕ຺ວາ ປາສໍ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ມຸທຸຈິຕ຺ເຕນ ໂລຫິຕໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ນ຺ຫາຣຸອາທີນີ ປຏິປາເທສີ. ຕສ຺ສ ມຸທຸຈິຕ຺ຕຕາຍ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ປາຣມິຕານຸຠາເວນ ຈ ຕາວເທວ ປາໂທ ສຈ຺ຉວີ ອໂຫສິ, ພທ຺ຘຏ຺ຐານມ຺ປີ ນ ປຎ຺ຎາຍິ. ສຸມຸໂຂ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຕຸຏ຺ຐຈິຕ຺ໂຕ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໘໔.

"ເອວໍ ລຸທ຺ທກ ນນ຺ທສ຺ສຸ, ສຫ ສພ຺ເພຫິ ຎາຕິຠິ;

ຍຖາຫມຊ຺ຊ ນນ຺ທາມິ, ມຸຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ທິຊາຘິປ"ນ຺ຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ລຸທ຺ທໂກ "ຄຈ຺ຉຖ, ສາມີ"ຕິ ອາຫ. ອຖ ນໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ "ກິ ປນ ຕ຺ວໍ ສມ຺ມ, ມໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ ພນ຺ທີ, ອຸທາຫຸ ອຎ຺ຎສ຺ສ ອາຓຕ຺ຕິຍາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕນ ຕສ຺ມິ ກາຣເຓ ອາໂຣຈິເຕ "ກິ ນຸ ໂຂ ເມ ອິໂຕ ຈິຕ຺ຕກູຏໍ ຄນ຺ຕຸໍ ເສຍ຺ໂຍ, ອຸທາຫຸ ນຄຣ"ນ຺ຕິ ວິມໍສນ຺ໂຕ "ມຍິ ນຄຣໍ ຄເຕ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ໂຕ ຘນໍ ລຠິສ຺ສຕິ, ເທວິຍາ ໂທຫໂຬ ປຏິປ຺ປສ຺ສມ຺ຠິສ຺ສຕິ, ສຸມຸຂສ຺ສ ມິຕ຺ຕຘມ຺ໂມ ປາກໂຏ ຠວິສ຺ສຕິ, ຕຖາ ມມ ຎາຓພລໍ, ເຂມຎ຺ຈ ສຣໍ ອຠຍທກ຺ຂິຓໍ ລຕ຺ວາ ລຠິສ຺ສາມິ, ຕສ຺ມາ ນຄຣເມວ ຄນ຺ຕຸໍ ເສຍ຺ໂຍ"ຕິ ສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ ກຕ຺ວາ "ລຸທ຺ທ, ຕ຺ວໍ ອມ຺ເຫ ກາເຊນາທາຍ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ເນຫິ, ສເຈ ໂນ ຣາຊາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕຸ ກາໂມ ຠວິສ຺ສຕິ, ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສຕີ"ຕິ ອາຫ. ຣາຊາໂນ ນາມ ສາມີ, ກກ຺ຂຬາ, ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫຕິ. ມຍໍ ຕາທີສໍ ລຸທ຺ທມ຺ປີ ມຸທຸໍ ກຣິມ຺ຫ, ຣຎ຺ໂຎ ອາຣາຘເນ ອມ຺ຫາກໍ ຠາໂຣ, ເນຫິເຍວ ໂນ, ສມ຺ມາຕິ. ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ຣາຊາ ຫໍເສ ທິສ຺ວາວ ໂສມ ນສ຺ສຊາໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ທ຺ເວປີ ຫໍເສ ກຎ຺ຈນປີເຐ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ມຘຸລາເຊ ຂາທາເປຕ຺ວາ ມຘຸໂຣທກໍ ປາເຍຕ຺ວາ ອຎ຺ຊລີ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ຘມ຺ມກຖໍ ອາຍາຈິ. ຫໍສຣາຊາ ຕສ຺ສ ໂສຕຸກາມຕໍ ວິທິຕ຺ວາ ປຐມໍ ຕາວ ປຏິສນ຺ຖາຣມກາສິ . ຕຕ຺ຣິມາ ຫໍສສ຺ສ ຈ ຣຎ຺ໂຎ ຈ ວຈນປຏິວຈນຄາຖາໂຍ ໂຫນ຺ຕິ –

໑໘໕.

"ກຈ຺ຈິນ຺ນຸ ໂຠໂຕ ກຸສລໍ, ກຈ຺ຈິ ໂຠໂຕ ອນາມຍໍ;

ກຈ຺ຈິ ຣຏ຺ຐມິທໍ ຝີຕໍ, ຘມ຺ເມນ ມນຸສາສສີ.

໑໘໖.

"ກຸສລໍ ເຈວ ເມ ຫໍສ, ອໂຖ ຫໍສ ອນາມຍໍ;

ອໂຖ ຣຏ຺ຐມິທໍ ຝີຕໍ, ຘມ຺ເມນ ມນຸສາສຫໍ.

໑໘໗.

"ກຈ຺ຈິ ໂຠໂຕ ອມຈ຺ເຈສຸ, ໂທໂສ ໂກຈິ ນ ວິຊ຺ຊຕິ;

ກຈ຺ຈິ ອາຣາ ອມິຕ຺ຕາ ເຕ, ຉາຍາ ທກ຺ຂິຓໂຕຣິວ.

໑໘໘.

‘‘ອໂຖປີ ເມ ອມຈ຺ເຈສ຺, ໂທໂສ ໂກຈິ ນ ວິຊ຺ຊຕິ;

ອໂຖ ອາຣາ ອມິຕ຺ຕາ ເມ, ລາຍາ ທກ຺ຂິຒາໂຕຣິວ.

໑໘໐.

‘‘ກຈ຺ຈິ ເຕ ສາທິສີ ກຣິຍາ, ອສ຺ສວາ ປີຍກາຓິນີ;

ປ຺ຕ຺ຕຣູປຍສູເປຕາ, ຕວ ຉນ຺ທວສານ຺ຄາ.

໑໘໑.

‘‘ອໂຖ ເມ ສາທິສີ ກຣິຍາ, ອສ຺ສວາ ປີຍກາຓິນີ;

ປ຺ຕ຺ຕຣູປຍສູເປຕາ, ມມ ຉນ຺ທວສານ຺ຄາ.

໑໘໒.

‘‘ກຈ຺ຈິ ເຕ ພຫໂວ ປ຺ຕ຺ຕາ, ສ຺ຊາຕາ ຣຎ຺ຄວຫ຺ຌນ;

ປ຺ຄຸລາຊເວນ ສມ຺ປ຺ນ຺ນາ, ສມ຺ໂມທນ຺ຕິ ຕໂຕ ຕໂຕ.

໑໘໓.

‘‘ສຕເມໂກ ຈ ເມ ປ຺ຕ຺ຕາ, ຓຕຣຎ຺ຄ ມຍາ ສ຺ຕາ;

ເຕສັ ຕ຺ວັ ກິຈ຺ຈມກ຺ຂາຫິ, ນາວຣ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ ເຕ ວໂຈ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກຸສລນ຺ຕິ ອາໂຣຄ຺ຍັ, ອິຕຣັ ຕສ຺ເສວ ເວວຈນັ. ພີຕນ຺ຕິ ກຈ຺ຈິ ເຕ ອິທັ ຣຎ຺ຄັ ພີຕັ ສ຺ກິກ຺ຂັ, ຓມ຺ເມນ ຈ ນັ ອນ຺ສາສສີຕິ ປ຺ຈ຺ຉຕິ. ໂທໂສຕິ ອປຣາໂຓ. ລາຍາ ທກ຺ຂິຒາໂຕຣິວາຕິ ຍຖາ ນາມ ທກ຺ຂິຒທິສາກິມ຺ຂາ ລາຍາ ນ ວຫ຺ຌຕິ, ເອວັ ເຕ ກຈ຺ຈິ ອມິຕ຺ຕາ ນ ວຫ຺ຌນ຺ຕີຕິ ວທຕິ. ສາທິສີຕິ ຊາຕິໂຄຕ຺ຕກຸລປ຺ເທເສຫິ ສມານາ. ເອວຣູປາ ຫິ ອຕິຈາຣິນີ ນ ໂຫຕິ. ອສ຺ສວາຕິ ວຈນປ຺ຜິຄ຺ຄາຫິກາ. ປ຺ຕ຺ຕຣູປຍສູເປຕາຕິ ປ຺ຕ຺ເຕຫິ ຈ ຣູເປນ ຈ ຍເສນ ຈ ອຸເປຕາ. ປ຺ຄຸລາຊເວນາຕິ ປ຺ຄຸລາເວເຄນ ປ຺ຄຸລັ ຊ ວາເປຕ຺ວາ ຕານິ ຕານິ ກິຈ຺ຈານິ ປ຺ຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ຸ ສມຕ຺ຖາຕິ ປ຺ຈ຺ຉຕິ. ສມ຺ໂມທນ຺ຕິ ຕໂຕ ຕໂຕຕິ ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ນິຍ຺ຕ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ຕໂຕ ຕໂຕ ສມ຺ໂມທນ຺ເຕວ, ນ ວິຣຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ປ຺ຈ຺ຉຕິ. ມຍາ ສ຺ຕາຕິ ມຍາ ວິສ຺ສ຺ຕາ. ມຄ຺ຫີ ໂລໂກ ‘‘ພຫຸປ຺ຕ຺ຕຣາຊາ’’ຕິ ວທຕິ, ອິຕິ ເຕ ມັ ນິສ຺ສາຍ ວິສ຺ສ຺ຕາ ປາກຍາ ຊາຕາຕິ ມຍາ ສ຺ຕາ ນາມ ໂຫນ຺ຕີຕິ ວທຕິ. ເຕສັ ຕ຺ວັ ກິຈ຺ຈມກ຺ຂາຫີຕິ ເຕສັ ມມ ປ຺ຕ຺ຕານັ ‘‘ອິທັ ນາມ ກໂຣນ຺ຕູ’’ຕິ ຕ຺ວັ ກິຈ຺ຈມກ຺ຂາຫິ, ນ ເຕ ວຈນັ ອວຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ໂອວາທັ ເນສັ ເທຫີຕິ ອຊ຺ປ຺ປາເຍເນວມາຫ.

ຕັ ສ຺ຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ໂອວາທັ ເທນ຺ໂຕ ປ຺ຄຸຈ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໔.

‘‘ອຸປ຺ປ຺ນ຺ໂນປີ ເຈ ໂຫຕິ, ຊາຕິຍາ ວິນເຍນ ວາ;

ອຖ ປຈ຺ຉາ ກຸຣຸເຕ ໂຍຄ໌, ກິຈ຺ເຈ ອາປາສຸ ສີທຕີ.

໑໘໘.

‘‘ຕສ຺ສ ສໍຫີຣປຍ຺ຍສ຺ສ, ວິວໂຣ ຊາຍເຕ ມຫາ;

ຣຕ຺ຕິມນ຺ໂຘວ ຣູປານິ, ຖູລານິ ມນຸປສ຺ສຕີ.

໑໘໙.

‘‘ອສາເຣ ສາຣໂຍຄຍ຺ຍູ, ມຕີ ນ ຕ຺ເວວ ວິນ຺ທຕິ;

ສຣໂກວ ຄິຣິທ຺ຕຄສ຺ມິ, ອນ຺ຕຣາເຍວ ສີທຕີ.

໑໙໐.

‘‘ຫີນຊຈ຺ໂຈປີ ເຈ ໂຫຕິ, ອຸຍ຺ຖາຕາ ຣິຕິມາ ນໂຣ;

ອາຈາຣສີລສມ຺ປນ຺ໂນ, ນິເສ ອຄ຺ຄີວ ກາສຕີ.

໑໙໑.

‘‘ເອຕໍ ເມ ອຸປມໍ ກຕ຺ວາ, ປຸຕ຺ເຕ ວິຊ຺ຊາສຸ ວາຈຍ;

ສໍວິຣູລ຺ເຫຖ ເມຊາວີ, ເຂຕ຺ເຕ ພີຊໍວ ວຸຍ຺ຖິຍາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ວິນເຍນາຕິ ອາຈາເຣນ. ປຈ຺ຉາ ກຸຣຸເຕ ໂຍຄນ຺ຕິ ໂຍ ເຈ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພສິກ຺ຂາສຸ ທຫຣກາເລ ໂຍຄໍ ວີຣິຍໍ ອກຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ມຫລຸລກກາເລ ກໂຣຕິ, ເອວຣູໂປ ປຈ຺ຉາ ຕຖາຣູເປ ທຸກ຺ເຂ ວາ ອາປທາສຸ ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນາສຸ ສີທຕິ, ອຕ຺ຕານໍ ອຸທ຺ທຣິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີ. ຕສ຺ສ ສໍຫີຣປຍ຺ຍສ຺ສາຕິ ຕສ຺ສ ອສິກ຺ຂິຕຕ຺ຕາ ຕໂຕ ຕໂຕ ຫຣິຕພ຺ພປຍ຺ຍສ຺ສ ນິຈ຺ຈໍ ຈລພ຺ທຸຣິໂນ. ວິວໂຣຕິ ໂກຄາທີນໍ ອິທ຺ທໍ, ປຣິຫານີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຣຕ຺ຕິມນ຺ໂຘຕິ ຣຕ຺ຕນ຺ໂຘ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ‘‘ຍຖາ ຣຕ຺ຕນ຺ໂຘ ຣຕ຺ຕິກາໂລ ຣຕ຺ຕີ ຈນ຺ໂທກາສາທີຫີ ຖູລຣູປາເນວ ປສ຺ສຕິ, ສຸຂຸມານິ ປສ຺ສິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເອວໍ ອສິກ຺ຂິໂຕ ສໍຫີຣປຍ຺ໂຍ ກິສ຺ມິຍ຺ຈິເທວ ກເຍ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ສຸຂຸມານິ ກິຈ຺ຈານິ ປສ຺ສິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ໂອລຸອາຣິເກເຍວ ປສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ຕວ ປຸຕ຺ເຕ ທຫຣກາເລເຍວ ສິກ຺ຂາເປຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ.

ອສາເຣຕິ ນິສ຺ສາເຣ ໂລກາຍຕເວທສມເຍ. ສາຣໂຍຄຍ຺ຍູຕິ ສາຣຍຸຕ຺ໂຕ ເອສ ສມໂຍຕິ ມຍ຺ຍມາໂນ. ມຕີ ນ ຕ຺ເວວ ວິນ຺ທຕີຕິ ພຫຸໍ ສິກ຺ຂິຕ຺ວາປີ ປຍ຺ຍໍ ນ ລກຕິເຍວ. ຄິຣິທ຺ຕຄສ຺ມິນ຺ຕິ ໂສ ເອວຣູໂປ ຍຖາ ນາມ ສຣໂກ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຍ຺ຖານໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ວິສມມ຺ປີ ສມນ຺ຕິ ມຍ຺ຍມາໂນ ຄິຣິທ຺ຄເຄ ເວເຄນາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນຣກປປາຕໍ ປຕິຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາເຍວ ສີທຕິ, ອາວາສໍ ນ ປາປຸຓາຕິ, ເອວເມຕໍ ອສາຣໍ ໂລກາຍຕເວທສມຍໍ ສາຣສຍ຺ຍາຍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ມຫາວິນາສໍ ປາປຸຓາຕີ. ຕສ຺ມາ ຕວ ປຸຕ຺ເຕ ອຕ຺ຖນິສ຺ສິເຕສຸ ວທ຺ຓິອາວເຫສຸ ກິຈ຺ເຈສຸ ໂຍເຊຕ຺ວາ ສິກ຺ຂາເປຫີຕີ. ນິເສ ອຄ຺ຄີວາຕິ ມຫາຣາຊ, ຫີນຊາຕິໂກປີ ອຸຍ຺ຖານາທີຄຸຓສມ຺ປນ຺ໂນ ຣຕ຺ຕີ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘ ວິຍ ໂອກາສຕີ. ເອຕໍ ເມຕິ ເອຕໍ ມຍາ ວຸຕ຺ຕໍ ຣຕ຺ຕນ຺ຘສຍ຺ຈ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ຘສຍ຺ຈ ອຸປມໍ ກຕ຺ວາ ຕວ ປຸຕ຺ເຕ ວິຊ຺ຊາສຸ ວາຈຍ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕາສຸ ສິກ຺ຂາສຸ ໂຍເຊຫີ. ເອວໍ ຍຸຕ຺ໂຕ ຫິ ຍຖາ ສຸເຂຕ຺ເຕ ສຸວຸຍ຺ຖິຍາ ພີຊໍ ສໍວິຣູຫຕິ, ຕເຖວ ເມຊາວີ ສໍວິຣູຫຕິ, ຍເສນ ຈ ໂກເຄຫິ ຈ ວທ຺ຓຕີຕິ.

ເອວໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິ ຣຄ຺ໂຄ ຂມ຺ມໍ ເທເສສີ, ເທວິຍາ ໂທຫລຸໂອ ປຜິປ຺ປ໌ສ຺ສມ຺ກີ໚ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອຣຸຕ຺ຕ຺ຄມນເວລາຍ ເມວ ຣາຊານໍ ປຄ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຍ຺ຖເປຕ຺ວາ ອປ຺ປມາເທນ ໂອວທິຕ຺ວາ ສທ຺ຂີ ສຸມ຺ເຂນ ອຸຕ຺ຕຣສີຫປຄ຺ຊເຣນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕກູຍເມວ ຄໂຕ໚

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ “ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພປີ ອິມິນາ ມມຕ຺ຖາຍ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕເມວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສີ – “ຕທາ ລຸທ຺ໂທ ຉນ຺ໂນ ອໂຫສີ, ຣາຊາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ເທວີ ເຂມາກິກ຺ຂຸນີ, ທໍສປຣິສາ ສາກິຍຄໂຓ, ສຸມ຺ໂຂ ອານ຺ນ຺ໂທ, ທໍສຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ”ນ຺ຕິ໚

ຈູລຸອທໍສຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຉຍ຺ຖາ໚

[໕໐໓] ກ໚ ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ພຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ມິຄລຸທ຺ໂທມຫາຣາຊາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ມທ຺ທກຸຈ຺ຉິສ຺ມີ ມິຄທາເຍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ໚ ເທວທຕ຺ເຕນ ຫິ ສີລາຍ ປວິທ຺ຂາຍ ກຄວໂຕ ປາເທ ສກລິກາຍ ຂເຕ ພລວເວທນາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊີ໚ ຕຖາຄຕສ຺ສ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ພຫູ ກິກ຺ຂູ ສນ຺ນິປຕິ ສຸ໚ ອຖ ກຄວາ ປຣິສໍ ສນ຺ນິປຕິຕໍ ທິສ຺ວາ “ກິກ຺ຂເວ, ອິທໍ ເສນາສນໍ ອຕິສມ຺ພາຂໍ, ສນ຺ນິປາໂຕ ມຫາ ກວິສ຺ສຕິ, ມໍ ມຄ຺ຈສີວິກາຍ ມທ຺ທກຸຈ຺ຉິ ເນຖາ”ຕິ ອາຫ໚ ກິກ຺ຂູ ຕຖາ ກຣິສຸ໚ ຊີວໂກ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປາທໍ ຜາສຸກໍ ອກາສິ໚ ກິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ນິສິນ຺ນາວ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ “ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ໂຕ ສຍມ຺ປີ ປາໂປ, ປຣິສາປີສ຺ສ ປາປາ, ອິຕິ ໂສ ປາໂປ ປາປປຣິວາໂຣວ ວິຫຣຕີ”ຕິ໚ ສຕ຺ຖາ “ກີ ກເຖຖ, ກິກ຺ຂເວ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອິທໍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ເທວທຕ຺ໂຕ ປາໂປ ປາປປຣິວາໂຣເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ໚

ອຕີເຕ ອຸຕ຺ຕຣປຄ຺ຈາລນຄເຣ ປຄ຺ຈາໂລ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສີ໚ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອຣຄ຺ຍາຍຕເນ ເອກສ຺ມີ ສານຸປພ຺ພເຕ ສິມ຺ພລິວເນ ເອກສ຺ສ ສຸວຣຄ຺ໂຄ ປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ທ຺ເວ ກາຕໂຣ ອເຫສຸໍ໚ ຕສ຺ສ ປນ ປພ຺ພຕສ຺ສ ອຸປຣິວາເຕ ໂຈຣຄາມໂກ ອໂຫສີ ປຄ຺ຈນ຺ນໍ ໂຈຣສຕານໍ ນິວາໂສ, ອໂຂວາເຕ ອສ຺ສໂມ ປຄ຺ຈນ຺ນໍ ອິສີສຕານໍ ນິວາໂສ໚ ເຕສໍ ສຸວໂປຕການໍ ປກ຺ຂນິກ຺ຂມນກາເລ ວາຕມຕ຺ຫລິກາ ອຸທປາທິ໚ ຕາຍ ປຫໂຍ ເອໂກ ສຸວໂປຕໂກ ໂຈຣຄາມເກ ໂຈຣານໍ ອາວຸຂນ຺ຕເຣ ປຕິໂຕ, ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ປຕິຕຕ຺ຕາ “ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ໂພ”ຕ຺ເວວ ນາມໍ ກຣີສຸ໚ ເອໂກ ອສ຺ສເມ ວາລຸກາຕເລ ປຸປ຺ຜນ຺ຕເຣ ປຕິ, ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ປຕິຕຕ຺ຕາ “ປຸປ຺ຜໂກ”ຕ຺ເວວ ນາມໍ ກຣີສຸ໚ ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ໂພ ໂຈຣານໍ ອນ຺ຕເຣ ວຑ຺ຒິໂຕ, ປຸປ຺ຜໂກ ອິສີນໍ໚

ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຜິມຕ຺ຫິໂຕ ຣຖວຣໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ມິຄວຂາຍ ນຄຣໂຕ ນາຕິທູເຣ ສຸປຸປ຺ຜິຕຜລິຕໍ ຣມຕີຍໍ ອຸປຄຸມ຺ພວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ຍສ຺ສ ປສ຺ເສນ ມິໂຄ ປລາຍຕິ, ຕສ຺ເສວ ຄີວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຣຖາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ປຜິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ທິນ຺ເນ ໂກຍ຺ຖເກ ຂນຸໍ ອາທາຍ ອຍ຺ຖາສິ໚ ປຸຣິເສຫິ ມິຄານໍ ອຸຍ຺ຖາປນຕ຺ຖາຍ ວນຄຸມ຺ເພສຸ ໂປ໊ຖິຍມາເນສຸ ເອໂກ ເອຕິມິໂຄ ອຸຍ຺ຖາຍ ຄມນມຄ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຣຄ຺ໂຄ ຖິຕຍ຺ຖານສ຺ເສວ ວິວິຕ຺ຕຕໍ ທິສ຺ວາ ຕທກິມຸໂຂ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ປລາຍິ໚ ອມຈ຺ຈາ “ກສ຺ສ ປສ຺ເສນ ມິໂຄ ປລາຍິໂຕ”ຕິ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕາ “ຣຄ຺ໂຄ ປສ຺ເສນາ”ຕິ ຄຕ຺ວາ ຣຄ຺ຄາ ສທ຺ຂີ ເກລຸອີ ກຣີສຸ໚ ຣາຊາ ອສ຺ມິມາເນນ ເຕສໍ ເກລຸອີ ອສຫນ຺ໂຕ “ອິທານິ ຕໍ ມິຄໍ ຄເຫສ຺ສາມີ”ຕິ ຣຖໍ ອາຣຸຍ຺ຫ “ສີຂໍ ເປເສຫີ”ຕິ ສາຣຖີ ອາຕາເປຕ຺ວາ ມິເຄນ ຄຕມຄ຺ຄໍ ປຜິປ຺ຊ຺ຊີ໚ ຣຖໍ ເວເຄນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ປຣິສາ ອນຸພນ຺ຂິຕຸໍ ນາສກ຺ຂີ໚ ຣາຊາ ສາຣຖີທຸຕິໂຍ ຍາວ ມຊ຺ຊນ຺ຫິກາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ມິຄໍ ອທິສ຺ວາ ນິວຕ຺ຕນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ໂຈຣຄາມສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຣມຕີຍໍ ກນ຺ທຣໍ ທິສ຺ວາ ຣຖາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ນ຺ຫຕ຺ວາ ຈ ປີວິຕ຺ວາ ຈ ປຈ຺ຈຸຕ຺ຕຣິ໚ ອຖສ຺ສ ສາຣຖີ ຣຖສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣຕ຺ຖຣຄໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ສຍນໍ ຣຸກ຺ຂຈ຺ຉາຍາຍ ປຄ຺ຄເປສີ, ໂສ ຕຕ຺ຖ ນິປ຺ຊ຺ຊີ໚ ສາຣຖີປີ ຕສ຺ສ ປາເທ ສມ຺ພາຫນ຺ໂຕ ນິສີທິ໚ ຣາຊາ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ນິທ຺ທາຍຕິ ເຈວ ປພຸຊ຺ຊຕິ ຈ໚

ໂຈຣຄາມວາສີໂນ ໂຈຣາປີ ຣຄ຺ໂຄ ອາຣກ຺ຂຕຕ຺ຖາຍ ອຣຄ຺ຄເມວ ປວິສີສຸ໚ ໂຈຣຄາມເກ ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ໂພ ເຈວ ກຕ຺ຕຣນ຺ຂໂກ ປຕິໂກລມ຺ໂພ ນາເມໂກ ປຸຣິໂສ ຈາຕິ ທ຺ເວວ ໂອຫີຍີສຸ໚ ຕສ຺ມີ ຂເຕ ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ໂພ ຄາມກາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ “ອິມໍ ນິທ຺ທາຍມານເມວ ມາເຣຕ຺ວາ ອາກຣຕານີ ຄເຫສ຺ສາມາ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຕິໂກລມ຺ພສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ກາຣຕໍ ອາໂຣເຈສີ໚ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ປຄ຺ຈ ຄາຖາ ອກາສີ –

໑໕໙໚

‘‘ມິຄລຸທ໌ໂທ ມຫາຣາຊາ, ປຌ຺ຈາລານໍ ຣເຖສໂພ;

ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ສຫ ເສນາຍ, ໂອຄໂຓ ວນມາຄມາ໚

໑໖໐໚

‘‘ຕຕ຺ຖທ຺ທສາ ອຣຌ຺ຌສ຺ມິ, ຕກ຺ກຣານໍ ກຸຏີ ກຕໍ;

ຕສ຺ສາ ກຸຏິຍາ ນິກ຺ຂມ຺ມ, ສ຺ໂວ ລຸທ຺ທານິ ພາສຕິ໚

໑໖໑໚

‘‘ສມ຺ປນ຺ນວາຫໂນ ໂປໂສ, ຍຸວາ ສມ຺ມຜ຺ຖກ຺ຕຫໂລ;

ໂສພຕິ ໂລຫິຕຕ຺ຫີໂສ, ທິວາ ສູຣິໂຍວ ພາສຕິ໚

໑໖໒໚

‘‘ມຊ຺ຊນ຺ທິເກ ສມ຺ປຕິເກ, ສຸຕ຺ໂຕ ຣາຊາ ສສາຣທິ;

ຫນ຺ທສ຺ສາກຣຕໍ ສພ຺ພໍ, ຄຕ຺ຫາມ ສາຫສາ ມຍໍ໚

໑໖໓໚

‘‘ນິສີເຖປິ ຣໂຫທານິ, ສຸຕ຺ໂຕ ຣາຊາ ສສາຣທິ;

ອາທາຍ ວຕ຺ຖໍ ມຕິກ຺ຕ຺ຫລຌ຺ຈ, ຫນ຺ຕ຺ວານ ສາຂາທີ ອວຕ຺ຖຣາມາ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ມິຄລຸທ຺ໂທຕິ ລຸທ຺ໂທ ວິຍ ມິຄານໍ ຄເວສນໂຕ ‘‘ມິຄລຸທ຺ໂທ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ໚ ໂອຄໂຓຕິ ຄຓາ ໂອຫີໂນ ປຣິຫີໂນ ຫຸຕ຺ວາ໚ ຕກ຺ກຣານໍ ກຸຏີ ກຕນ຺ຕິ ໂສ ຣາຊາ ຕຕ຺ຖ ອຣຌ຺ເຌ ໂຈຣານໍ ວສນຕ຺ຖາຍ ກຕໍ ຄາມກໍ ອທ຺ທສ໚ ຕສ຺ສາຕິ ຕໂຕ ໂຈຣກຸຏິໂຕ໚ ລຸທ຺ທານິ ພາສຕີຕິ ປຕິໂກລມ຺ເພນ ສທ຺ຌີ ທາຣຸຓານິ ວຈນານິ ກເຖຕິ໚ ສມ຺ປນ຺ນວາຫໂນຕິ ສມ຺ປນ຺ນອສ຺ສວາຫໂນ໚ ໂລຫິຕຕ຺ຫີໂສຕິ ຣຕ຺ເຕນ ອຸຕ຺ຫີສປຏ຺ເຏນ ສມນ຺ນາຄໂຕ໚ ສມ຺ປຕິເກຕິ ສມ຺ປຕິ ອິທານິ, ເອວຣູເປ ກິຕມຊ຺ຊນ຺ທິກກາເລຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ສາຫສາຕິ ສາຫເສນ ປສຍ຺ຫາກາຣໍ ກຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາມາຕິ ວທຕິ໚ ນິສີເຖປິ ຣໂຫທານີຕິ ນິສີເຖປິ ອິທານິປິ ຣໂຫ໚ ອິທໍ ວທຕິ – ຍຖາ ນິສີເຖ ອທ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍ ມນຸສ຺ສາ ກິລນ຺ຕາ ສຍນ຺ຕິ, ຣໂຫ ນາມ ໂຫຕິ, ອິທານິ ກິຕມຊ຺ຊນ຺ທິເກປິ ກາເລ ຕເຖວາຕິ໚ ຫນ຺ຕ຺ວານາຕິ ຣາຊານໍ ມາເຣຕ຺ວາ ວຕ຺ຖາກຣຓານິສ຺ສ ຄເຫຕ຺ວາ ອຖ ນໍ ປາເທ ຄເຫຕ຺ວາ ກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ເຕ ສາຂາທີ ປຏິຈ຺ຉາເທມາຕິ໚

ອິຕິ ໂສ ເວເຄນ ສກີ ນິກ຺ຂມຕິ, ສກີ ປຕິໂກລມ຺ພສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉຕິ໚ ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຣາຊກາວໍ ລຕ຺ວາ ກີໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໖໔໚

‘‘ກິນ຺ນຸ ອຸມ຺ມຕ຺ຕຣູໂປ໌ວ, ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ພ ປ໌ກາສສິ;

ຫຸຣາສຫາ ທີ ຣາຊາໂນ, ອຄ຺ຄິ ປ໌ຊ຺ຊລິໂຕ ຍຖາ’’ຕິ຺.

ອຖ ນໍ ສຸໂວ ຄາຖາຍ ອຊ຺ຊຄາສິ –

໑໖໔຺.

‘‘ອຖ ຕ຺ວໍ ປ໌ຕິໂກລມ຺ພ, ມຕ຺ໂຕ ຖຸລ຺ລານິ ຄຊ຺ຊສິ;

ມາຕຣິ ມຍ຺ຫ ນຄ຺ຄາຍ, ກິນ຺ນຸ ຕ຺ວໍ ວິຊິຄ຺ຈ຺ຊເສ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ອຖ ຕ຺ວນ຺ຕິ ນນຸ ຕ຺ວໍ຺. ມຕ຺ໂຕຕິ ໂຈຣານໍ ອຸຈ຺ຈິຍ຺ຄສຸຣໍ ລກິຕ຺ວາ ຕາຍ ມຕ຺ໂຕ ທຸຕ຺ວາ ປຸ໌ພ຺ເພ ມຫາຄຊ຺ຊິຕານິ ຄຊ຺ຊສິ຺. ມາຕຣິຕິ ໂຈຣເຊຍ຺ຄກສ຺ສ ກຣິຍໍ ສນ຺ຂາຍາຫ຺. ສາ ກິຣ ຕທາ ສາຂາກາງຄໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ຈຣຕິ຺. ວິຊິຄ຺ຈ຺ຊເສຕິ ມມ ມາຕຣິ ນຄ຺ຄາຍ ກິນ຺ນຸ ຕ຺ວໍ ອິທານິ ໂຈຣກມ຺ມໍ ຊິຄ຺ຈ຺ຊສິ, ກາຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຊສີຕິ຺.

ຣາຊາ ປຸ໌ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ເຕນ ສທ຺ທິ ມນຸສ຺ສກາສາຍ ກເຖນ຺ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສປ຺ປ໌ພິກາຍໍ ອິທໍ ຄານ’’ນ຺ຕິ ສາຣຖີ ອຸຍ຺ຄາ ເປ໌ນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໖໖຺.

‘‘ອຸຍ຺ເຄທີ ສມ຺ມ ຕຣມາໂນ, ຣຖໍ ໂຍເຊທີ ສາຣຖີ;

ສກຸໂຕ ເມ ນ ຣຸຈ຺ຈຕິ, ອລ຺ລໍ ຄຈ຺ຊາມ ອສ຺ສມ’’ນ຺ຕິ຺.

ໂສປີ ສີຟໍ ອຸຍ຺ຄທິຕ຺ວາ ຣຖໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ຄາຖມາຫ –

໑໖໗຺.

‘‘ຍຸຕ຺ໂຕ ຣໂຖ ມຫາຣາຊ, ຍຸຕ຺ໂຕ ຈ ພລວາຫໂນ;

ອຊິຕິຍ຺ຄ ມຫາຣາຊ, ອລ຺ລໍ ຄຈ຺ຊາມ ອສ຺ສມ’’ນ຺ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ພລວາຫໂນຕິ ພລວວາຫໂນ, ມຫາຖາມອສ຺ສສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ອຊິຕິຍ຺ຄາຕິ ອກິຣຸຫ຺.

ອກິຣຸລ຺ຫມຕ຺ເຕເຍວ ຈ ຕສ຺ມີ ສິນ຺ຣວາ ວາຕເວເຄນ ປ໌ກ຺ຂນ຺ທິສ຺ຸ. ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ໂພ ຣຖໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ສໍເວຄປ຺ປ໌ຕ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໖໘຺.

‘‘ໂກ ນ຺ເມວ ຄຕາ ສພ຺ເພ, ເຍ ອສ຺ມີ ປ໌ຣິຈາຣກາ;

ເອສ ຄຈ຺ຉຶ ປຄ຺ຈາໂລ, ມຸຕ຺ໂຕ ເຕສໍ ອຫສ຺ສນາ។

໑໖໙។

‘‘ໂກທຕ຺ທການິ ຄຕ຺ທາ, ສຕ຺ຕິໂຍ ໂຕມຣານິ ຈ;

ເອສ ຄຈ຺ຉຶ ປຄ຺ຈາໂລ, ມາ ໂວ ມຸຄ຺ຈິຕ຺ຖ ຊີວຕ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ໂກ ນຸເມຕິ ກຸທຶ ນຸ ອິເມ។ ອສ຺ມິນ຺ຕິ ອິມສ຺ມຶ ອສ຺ສເມ។ ປຣິຈາຣກາຕິ ໂຈຣາ។ ອຫສ຺ສນາຕິ ເອເຕສໍ ໂຈຣານໍ ອຫສ຺ສເນນ ມຸຕ຺ໂຕ ເອສ ຄຈ຺ຉຕີຕິ, ເອເຕສໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ເອສ ອຫສ຺ສນໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິປິ ອຕ຺ໂຖ។ ໂກທຕ຺ທການີຕິ ຂນິຕ຺ຕິ។ ຊີວຕນ຺ຕິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຊີວນ຺ຕານໍ ມາ ມຸຄ຺ຈິຕ຺ຖ, ອາວຸຂຫຕ຺ຖາ ຂາວິຕ຺ວາ ຄຕ຺ທາ ນນ຺ຕິ។

ເອວໍ ຕສ຺ສ ວິຣວິຕ຺ວາ ອປຣາປຣໍ ຂາວນ຺ຕສ຺ເສວ ຣາຊາ ອິສີນໍ ອສ຺ສມໍ ປຕ຺ໂຕ។ ຕສ຺ມຶ ຂເຓ ອິສໂຍ ຟລາຟລຕ຺ຖາຍ ຄຕາ ។ ເອໂກ ປຸປ຺ຜກສ຺ໂວວ ອສ຺ສມປເທ ຖິໂຕ ໂຫຕິ។ ໂສ ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ປຜິສນ຺ຖາຣມກາສິ។ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ຈຕສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໗໐។

‘‘ອຖາປໂຣ ປຜິນນ຺ທິຕ຺ຖ, ສ຺ໂວ ໂລຫິຕຕຸຕ຺ທໂກ;

ສ຺ວາຄຕໍ ເຕ ມຫາຣາຊ, ອໂຖ ເຕ ອທຸຣາຄຕໍ;

ອິສ຺ສໂຣສິ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ, ຍໍ ອິຣຕ຺ຖິ ປເວທຍ។

໑໗໑។

‘‘ຕິຕ຺ທຸການິ ປີຍາລານິ, ມຮຸເກ ກາສຸມາຣິໂຍ;

ຟລານິ ຂຸທ຺ທກປ຺ປານິ, ກຸຄ຺ຊ ຣາຊ ວຣໍ ວຣໍ។

໑໗໘។

‘‘ອິທມ຺ປີ ປານິຍໍ ສີຕໍ, ອາພຕໍ ຄິຣິຄພ຺ພຣາ;

ຕໂຕ ປີວ ມຫາຣາຊ, ສເຈ ຕ຺ວໍ ອພິກງ຺ຂສີ។

໑໗໙។

‘‘ອຣຄ຺ຄໍ ອຸຄ຺ຉາຍ ຄຕາ, ເຍ ອສ຺ມຶ ປຣິຈາຣກາ;

ສຍໍ ອຸຄ຺ຖາຍ ຄຕ຺ຫວ຺ໂຫ, ຫຕ຺ຖາ ເມ ນຕ຺ຖິ ທາຕເວ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ປຜິນນ຺ທິຕ຺ຖາຕິ ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາວ ຕຸສ຺ສິ។ ໂລຫິຕຕຸຕ຺ທໂກຕິ ຣຕ຺ຕຕຸຕ຺ໂທ ໂສກຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ។ ມຮຸເກຕິ ມຮຸກຟລານິ។

ກາສຸມາຣິໂຍຕິ ເອວໍນາມການິ ຜລານິ, ກາຣຜລານິ ວາ។ ຕໂຕ ປີວາຕິ ຕໂຕ ປານີຍມາລຸອໂຕ ຄເຫຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປີວ។ ເຍ ອສ຺ມີ ປຣິຈາຣກາຕິ ມຫາຣາຊ, ເຍ ອິມສ຺ມີ ອສ຺ສເມ ວິຈຣຕາກາ ອິສໂຍ, ເຕ ອຣລ຺ລໍ ອຸລ຺ລາຍ ຄຕາ។ ຄຕ຺ຫາວ຺ໂຫຕິ ຜລາຜລານິ ຄຕ຺ຫຖ។ ທາຕເວຕິ ທາຕຸໍ។

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ປຜິສນ຺ຖາເຣ ປສີທິຕ຺ວາ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໑໗໔។

‘‘ກທ຺ທໂກ ວຕຍໍ ປກ຺ຂີ, ທິໂຊ ປຣມຮມ຺ມິໂກ;

ອເຖໂສ ອິຕໂຣ ປກ຺ຂີ, ສູໂວ ລຸທ຺ທານີ ກາສຕີ។

໑໗໕។

‘‘‘ເອຕໍ ຫນຖ ພນ຺ຮຖ, ມາ ໂວ ມຸລ຺ຈິຕ຺ຖ ຊີວຕໍ’;

ອິຈ຺ເຈວໍ ວິລປນ຺ຕສ຺ສ, ໂສຕ຺ຖິ ປຕ຺ໂຕສ຺ມິ ອສ຺ສມ’’ນ຺ຕີ។

ຕຕ຺ຖ ອິຕໂຣຕິ ໂຈຣກຸຜິຍໍ ສຸວໂກ។ ອິຈ຺ເຈວນ຺ຕິ ອຫໍ ປນ ຕສ຺ສ ເອວໍ ວິລປນ຺ຕສ຺ເສວ ອິມໍ ອສ຺ສມໍ ໂສຕ຺ຖິນາ ປຕ຺ໂຕ។

ຣລ຺ໂລ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜໂກ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອພາສິ –

໑໗໖។

‘‘ກາຕໂຣສ຺ມ ມຫາຣາຊ, ໂສທຣິຍາ ເອກມາຕຸກາ;

ເອກຣຸກ຺ຂສ຺ມີ ສໍວຫ຺ຌາ, ນານາເຂຕ຺ຕຄຕາ ອຸໂກ។

໑໗໗។

‘‘ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ໂພ ຈ ໂຈຣານໍ, ອຫລ຺ຈ ອິສີນໍ ອິຮ;

ອສຕໍ ໂສ, ສຕໍ ອຫໍ, ເຕນ ຮມ຺ເມນ ໂນ ວິນາ’’ຕີ។

ຕຕ຺ຖ ກາຕໂຣສ຺ມາຕິ ມຫາຣາຊ, ໂສ ຈ ອຫລ຺ຈ ອຸໂກ ກາຕໂຣ ໂຫມ។ ໂຈຣານນ຺ຕິ ໂສ ໂຈຣານໍ ສນ຺ຕິເກ ສໍວຫ຺ໂຌ, ອຫໍ ອິສີນໍ ສນ຺ຕິເກ ។ ອສຕໍ ໂສ, ສຕໍ ອຫນ຺ຕິ ໂສ ອສາຮູນໍ ທຸສ຺ສີລານໍ ສນ຺ຕິກໍ ອຸປຄໂຕ, ອຫໍ ສາຮູນໍ ສີລວນ຺ຕານໍ។ ເຕນ ຮມ຺ເມນ ໂນ ວິນາຕິ ມຫາຣາຊ, ຕໍ ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ພໍ ໂຈຣາ ໂຈຣຮມ຺ເມນ ໂຈຣກິຣິຍາຍ ວິເນສຸໍ, ມໍ ອິສໂຍ ອິສິຮມ຺ເມນ ອິສີສີລາຈາເຣນ, ຕສ຺ມາ ໂສປີ ເຕນ ໂຈຣຮມ຺ເມນ ໂນ ວິນາ ໂຫຕິ, ອຫມ຺ປີ ອິສິຮມ຺ເມນ ໂນ ວິນາ ໂຫມີຕີ។

ອິທານິ ຕໍ ຮມ຺ມໍ ວິກຊນ຺ໂຕ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໑໗໘។

‘‘ຕຕ຺ຖ ວເນ ຈ ພນ຺ເນ ຈ, ນິກຕິ ວຌ຺ຈນານິ ຈ;

ອາໂລປາ ສາຫສາກາຣາ, ຕານິ ໂສ ຕຕ຺ຖ ສິກ຺ຂຕິຯ

໑໗໙ຯ

‘‘ອິຘ ສຈ຺ຈຌ຺ຈ ຘມ຺ໂມ ຈ, ອຫິໍສາ ສໍຍໂມ ທໂມ;

ອາສນູທກທາຍີນໍ, ອງເກ ວຖ຺ເຘສ຺ມິ ກາຣຘາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ນິກຕີຕິ ປຕິຣູປເກນ ວຌ຺ຈນາຯ ວຌ຺ຈນານີຕິ ອຸຊຸກວຌ຺ຈນາເນວຯ ອາໂລປາຕິ ທິວາ ຄາມຆາຕາຯ ສາຫສາກາຣາຕິ ເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມຣເຓນ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ສາຫສິກກມ຺ມກຣຓານິຯ ສຈ຺ຈນ຺ຕິ ສກາໂວຯ ຘມ຺ໂມຕິ ສຸຈຣິຕຘມ຺ໂມຯ ອຫິໍສາຕິ ເມຕ຺ຕາປຸພ຺ພກາໂຄຯ ສໍຍໂມຕິ ສີລສໍຍໂມຯ ທໂມຕິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍທມນໍຯ ອາສນູທກທາຍີນນ຺ຕິ ອພ຺ກາຄຕານໍ ອາສນຌ຺ຈ ອຸທກຌ຺ຈ ທານສີລານໍຯ ກາຣຘາຕິ ຣາຊານໍ ອາລປຕິຯ

ອິທານິ ຣຌ຺ໂຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໐ຯ

‘‘ຍໍ ຍຌ຺ຫິ ຣາຊ ກຊຕິ, ສນ຺ຕໍ ວາ ຍທິ ວາ ອສໍ;

ສີລວນ຺ຕໍ ວິສີລໍ ວາ, ວສໍ ຕສ຺ເສວ ຄຈ຺ຉຕິຯ

໑໘໑ຯ

‘‘ຍາທິສໍ ກຸຣຸເຕ ມິຕ຺ຕໍ, ຍາທິສໍ ຈູປເສວຕິ;

ໂສປິ ຕາທິສໂກ ໂຫຕິ, ສຫວາໂສ ຫິ ຕາທິໂສຯ

໑໘໒ຯ

‘‘ເສວມາໂນ ເສວມານໍ, ສມ຺ຜຸຓ຺ໂຖ ສມ຺ຜຸສໍ ປຣໍ;

ສໂຣ ທິທ຺ໂຘ ກລາປໍວ, ອລິຕ຺ຕມຸປລິມ຺ປຕິ;

ອຸປເລປກຍາ ຘີໂຣ, ເນວ ປາປສຂາ ສິຍາຯ

໑໘໓ຯ

‘‘ປູຕິມຈ຺ຉໍ ກຸສຄ຺ເຄນ, ໂຍ ນໂຣ ອຸປນຍ຺ຫຕິ;

ກຸສາປິ ປູຕິ ວາຍນ຺ຕິ, ເອວໍ ພາລູປເສວນາຯ

໑໗໔ຯ

‘‘ຕຄຣຍ຺ຈ ປລາເສນ, ໂຍ ນໂຣ ອຸປນຍ຺ຫຕິ;

ປຕ຺ຕາປິ ສຸຣຠິ ວາຍນ຺ຕິ, ເອວໍ ຘີຣູປເສວນາຯ

໑໗໔ຯ

‘‘ຕສ຺ມາ ປຕ຺ຕປຸຏສ຺ເສວ, ຎຕ຺ວາ ສມ຺ປາກມຕ຺ຕໂນ;

ອສນ຺ເຕ ໂນປເສເວຍ຺ຍ, ສນ຺ເຕ ເສເວຍ຺ຍ ປຓ຺ຑິໂຕ;

ອສນ຺ໂຕ ນິຣຍໍ ເນນ຺ຕິ, ສນ຺ໂຕ ປາເປນ຺ຕິ ສຸຄ຺ຄຕິ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຕໍ ວາ ຍທິ ວາ ອສນ຺ຕິ ສປ຺ປຸຣິສໍ ວາ ອສປ຺ປຸຣິສໍ ວາຯ ເສວມາໂນ ເສວມານນ຺ຕິ ເສວິຍມາໂນ ອາຈຣິໂຍ ເສວມານໍ ອນ຺ເຕວາສິກໍຯ ສມ຺ຜຸຏ຺ໂຐຕິ ອນ຺ເຕວາສິນາ ວາ ຜຸຏ຺ໂຐ ອາຈຣິໂຍຯ ສມ຺ຜຸສໍ ປຣນ຺ຕິ ປຣໍ ອາຈຣິຍໍ ສມ຺ຜຸສນ຺ໂຕ ອນ຺ເຕວາສິ ວາຯ ອລິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຕໍ ອນ຺ເຕວາສິກໍ ປາປສມ຺ເມນ ອລິຕ຺ຕໍ ໂສ ອາຈຣິໂຍ ວິສທິທ຺ໂຘ ສໂຣ ເສສໍ ສຣກລາປໍ ວິຍ ລິມ຺ປຕິຯ ເອວໍ ພາລູປເສວນາຕິ ພາລູປເສວີ ຫິ ປູຕິມຈ຺ຈໍ ອຸປນຍ຺ຫນກຸສຄ຺ຄໍ ວິຍ ໂຫຕິ, ປາປກມ຺ມໍ ອກໂຣນ຺ໂຕປິ ອວຕ຺ຕໍ ອກິຕ຺ຕີ ລຠຕິຯ ຘີຣູປເສວນາຕິ ຘີຣູປເສວີ ປຸຄ຺ຄໂລ ຕຄຣາທິຄນ຺ຘຊາຕິປລິເວຓນປຕ຺ຕໍ ວິຍ ໂຫຕິ, ປຓ຺ຑິໂຕ ກວິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕປິ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕເສວີ ຄຸຓກິຕ຺ຕີ ລຠຕິຯ ປຕ຺ຕປຸຏສ຺ເສວາຕິ ທຸຄ຺ຄນ຺ຘສຸຄນ຺ຘປລິເວຓນປຕ຺ຕາສ຺ເສວຯ ສມ຺ປາກມຕ຺ຕໂນຕິ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕສໍສຄ຺ຄວເສນ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິປາກໍ ປຣິຠາວໍ ຎຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປາເປນ຺ຕິ ສຸຄ຺ຄຕິນ຺ຕິ ສນ຺ໂຕ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິກາ ອຕ຺ຕານໍ ນິສ຺ສິເຕ ສຕ຺ເຕ ສຄ຺ຄເມວ ປາເປນ຺ຕີຕິ ເທສນໍ ຍຖານຸສນ຺ຘິເມວ ປາເປສິຯ

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ຘມ຺ມກຖາຍ ປສີທິ, ອິສິຄໂຓປິ ອາຄໂຕຯ ຣາຊາ ອິສໂຍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ພໍ ອນຸກມ຺ປມານາ ມມ ວສນຏ຺ຐາເນ ວສຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕສໍ ປຏິຍ຺ຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸວານໍ ອຠຍໍ ອທາສິຯ ອິສໂຍປິ ຕຕ຺ຖ ອຄມໍສຸຯ ຣາຊາ ອິສິຄຓໍ ອຸຍ຺ຍາເນ ວສາເປນ຺ໂຕ ຍາວຊີວໍ ອຸປຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ສຄ຺ຄປຸຣໍ ປູເຣສິຯ ອຖສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕປິ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປນ຺ໂຕ ອິສິຄຓໍ ປຏິຊຄ຺ຄິເຍວາຕິ ຕສ຺ມີ ກຸລປຣິວຏ຺ເຏ ສຕ຺ຕ ຣາຊາໂນ ອິສິຄຓສ຺ສ ທານໍ ປວຕ຺ຕຍີສຸຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອຣຍ຺ເຍ ວສນ຺ໂຕເຍວ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພປິ ເທວທຕ຺ໂຕ ປາໂປ ປາປປຣິວາໂຣເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ໂພ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ໂຈຣາ ເທວທຕ຺ຕປຣິສາ , ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ອິສິຄຓາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ປຸປ຺ຜກສຸໂວ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ພຊາຕກວຓ຺ຓນາ ສຕ຺ຕມາຯ

[໕໐໔] ໗ຯ ຠລ຺ລາຕິຍຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຠລ຺ລາຕິໂຍນາມ ອໂຫສິ ຣາຊາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມລ຺ລິກໍ ເທວີ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຕສ຺ສາ ກິຣ ເອກທິວສໍ ຣຍ຺ຍາ ສທ຺ຘີ ສຍນໍ ນິສ຺ສາຍ ກລໂຫ ອໂຫສິຯ ຣາຊາ ກຸຌ຺ຌິຕ຺ວາ ນໍ ນ ໂອໂລເກສິຯ ສາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ນນຸ ຕຖາຄໂຕ ຣຍ຺ໂຍ ມຍິ ກຸທ຺ຘຠາວໍ ນ ຊານາຕິ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ສາວຕ຺ຖີ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິສິຕ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ຄໂຕຯ ຣາຊາ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປາສາທໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ປຏິປາຏິຍາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ທກ຺ຂິໂຓທກໍ ທຕ຺ວາ ປຓີເຕນາຫາເຣນ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ມລ຺ລິກາ ນ ປຍ຺ຍາຍຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ສຸຂມທມຕ຺ຕຕາຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນນຸ, ມຫາຣາຊ, ຕ຺ວໍ ປຸພ຺ເພ ກິນ຺ນຣ

ໂຍນີຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເອກຣຕ຺ຕິໍ ກິນ຺ນຣິຍາ ວິນາ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສສຕານິ ປຣິເທວມາໂນ ວິຈຣີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ຠລ຺ລາຏິໂຍ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ອງ຺ຄາຣປກ຺ກມິຄມໍສໍ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣຊ຺ຊໍ ອມຈ຺ຈານໍ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ສນ຺ນທ຺ຘປຎ຺ຈາວຸໂຘ ສຸສິກ຺ຂິຕໂກເລຍ຺ຍກສຸນຂຄຓປຣິວຸໂຕ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອນຸຄງ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປຣິ ອຠິຣຸຫິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ເອກໍ ຄງ຺ຄໍ ໂອຕິຓ຺ຓນທິໍ ທິສ຺ວາ ຕທນຸສາເຣນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມິຄສູກຣາທໂຍ ວຘິຕ຺ວາ ອງ຺ຄາຣປກ຺ກມໍສໍ ຂາທນ຺ໂຕ ອຸຈ຺ຈຏ຺ຐານໍ ອຠິຣຸຫິຯ ຕຕ຺ຖ ຣມຓີຍາ ນທີ ປາຣິປຸຓ຺ຓກາເລ ຖນປ຺ປມາໂຓທກາ ຫຸຕ຺ວາ ສນ຺ທຕິ, ອຎ຺ຎທາ ຊຓ຺ຓຸກປ຺ປມາໂຓທກາ ໂຫຕິຯ ຕຕ຺ຖ ນານປ຺ປກາຣາ ມຈ຺ຉກຈ຺ຉປາ ວິຈຣນ຺ຕິຯ ອຸທກປຣິຍນ຺ເຕ ຣຊຕປຏ຺ຏວຓ຺ຓາ ວາລຸກາ, ອຸໂຠສຸ ຕີເຣສຸ ນານາປຸປ຺ຜຜລຠຣິຕວິນມິຕາ ຣຸກ຺ຂາ ປຸປ຺ຜຜລຣສມຕ຺ເຕຫິ ນານາວິຫງ຺ຄມຠມຣຄເຓຫິ ສມ຺ປຣິກິຓ຺ຓາ ວິວິຘມິຄສງ຺ຆນິເສວິຕາ ສີຕຈ຺ຉາຍາຯ ເອວໍ ຣມຓີຍາຍ ເຫມວຕນທິຍາ ຕີເຣ ທ຺ເວ ກິນ຺ນຣາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ອາລິງ຺ຄິຕ຺ວາ ປຣິຈຸມ຺ພິຕ຺ວາ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ປຣິເທວນ຺ຕາ ໂຣທນ຺ຕິຯ

ຣາຊາ ເຕສໍ ນທິຍາ ຕີເຣນ ຄນ຺ຘມາທນໍ ອຠິຣຸຫນ຺ໂຕ ເຕ ກິນ຺ນເຣ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອເຕ ເອວໍ ປຣິເທວນ຺ຕິ, ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມິ ເນ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຸນເຂ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອຈ຺ຉຣໍ ປຫຣິຯ ສຸສິກ຺ຂິຕໂກເລຍ຺ຍກສຸນຂາ ຕາຍ ສຎ຺ຎາຍ ຄຸມ຺ພໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຸເຣນ ນິປຊ຺ຊິໍສຸຯ ໂສ ເຕສໍ ປຏິສລ຺ລີນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຘນຸກລາປຎ຺ເຈວ ເສສາວຸຘານິ ຈ ຣຸກ຺ຂໍ ນິສ຺ສາຍ ຐເປຕ຺ວາ ປທສທ຺ທໍ ອກໂຣນ຺ໂຕ ສຓິກໍ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກິໍກາຣຓາ ຕຸມ຺ເຫ ໂຣທຖາ’’ຕິ ກິນ຺ນເຣ ປຸຈ຺ຉິຯ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອິມາ ຄາຖາ ອາຫ –

໑໘ຝຯ

‘‘ຠລ຺ລາຏິໂຍ ນາມ ອໂຫສິ ຣາຊາ, ຣຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ມິຄວໍ ອຈາຣີ ໂສ;

ອຄມາ ຄິຣິວຣໍ ຄນ຺ຘມາທນໍ, ສຸປຸປ຺ຜິຕໍ ກິມ຺ປຸຣິສານຸຈິຓ຺ຓໍຯ

໑໘ກຯ

‘‘ສາລຸອູຣສງ຺ຆຎ຺ຈ ນິເສຘຍິຕ຺ວາ, ຘນຸໍ ກລາປຎ຺ຈ ໂສ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ;

ອຸປາຄມິ ວຈນໍ ວຕ຺ຕຸກາໂມ, ຍຕ຺ຖຏ຺ຐິຕາ ກິມ຺ປຸຣິສາ ອເຫສຸໍຯ

໑໘໘ຯ

‘‘ຫິມຈ຺ຈເຍ ເຫມວຕາຍ ຕີເຣ, ກິມິຘຏ຺ຐິຕາ ມນ຺ຕຍວ຺ໂຫ ອຠິຓ຺ຫໍ;

ປຸຈ຺ຉາມິ ໂວ ມານຸສເທຫວຓ຺ເຓ, ກຖໍ ໂວ ຊານນ຺ຕິ ມນຸສ຺ສໂລເກ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສາລຸອູຣສງ຺ຆນ຺ຕິ ສຸນຂຄຓໍຯ ຫິມຈ຺ຈເຍຕິ ຈຕຸນ຺ນໍ ເຫມນ຺ຕມາສານໍ ອຕິກ຺ກເມຯ ເຫມວຕາຍາຕິ ອິມິສ຺ສາ ເຫມວຕາຍ ນທິຍາ ຕີເຣຯ

ຣຎ຺ໂຎ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ກິນ຺ນໂຣ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ, ກິນ຺ນຣີ ປນ ຣຎ຺ຎາ ສທ຺ຘິໍ ສລ຺ລປີ –

໑໘ລຯ

‘‘ມລຸລໍ ຄິຣີ ປໍຕຸຫຣກໍ ຕິກູຜໍ, ສີໂຕທກາ ອນຸວິຈຣາມ ນຊຸໂຊ;

ມິຄາ ມນຸສຸສາວ ນິການສວຕຸຕາ, ຊານນຸຕິ ໂນ ກິມຸປຸຣິສາຕິ ລຸທຸທາ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ມລຸລໍ ຄິຣິນຸຕິ ສມຸມ ລຸທຸທກ, ມຍໍ ອິມໍ ມລຸລຄິຣິລຸຈ ປໍຕຸຫຣກລຸຈ ຕິກູຜລຸຈ ອິມາ ຈ ນຊຸໂຊ ອນຸວິຈຣາມ. ‘‘ມາລາ ຄິຣິ’’ນຸຕິປີ ປາໂຖ. ນິການສວຕຸຕາຕິ ນິການສມານວຕຸຕາ, ທິສຸສມານສຣີຣາຕິ ອຕຸໂຖ.

ຕໂຕ ຣາຊາ ຕິສຸໂສ ຄາຖາ ອການສີ –

໑໘໐.

‘‘ສຸກິຈຸຈຣູປໍ ປຣິເທວຍວຸໂຫ, ອາລິງຄິໂຕ ຈາສີ ປິໂຍ ປິຍາຍ;

ປຸຈຸຈາມິ ໂວ ມານຸສເທຫວຕຸເຕ, ກິມິຊ ວເນ ໂຣທຖ ອປຸປຕີຕາ.

໑໘໑.

‘‘ສຸກິຈຸຈຣູປໍ ປຣິເທວຍວຸໂຫ, ອາລິງຄິໂຕ ຈາສີ ປິໂຍ ປິຍາຍ;

ປຸຈຸຈາມິ ໂວ ມານຸສເທຫວຕຸເຕ, ກິມິຊ ວເນ ວິລປຖ ອປຸປຕີຕາ.

໑໘໒.

‘‘ສຸກິຈຸຈຣູປໍ ປຣິເທວຍວຸໂຫ, ອາລິງຄິໂຕ ຈາສີ ປິໂຍ ປິຍາຍ;

ປຸຈຸຈາມິ ໂວ ມານຸສເທຫວຕຸເຕ, ກິມິຊ ວເນ ໂສຈຖ ອປຸປຕີຕາ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ສຸກິຈຸຈຣູປນຸຕິ ສຸຜຸຖຸ ທຸກຸຂປຸປຕຸຕາ ວິຍ ຫຸຕຸວາ. ອາລິງຄິໂຕ ຈາສີ ປິໂຍ ປິຍາຍາຕິ ຕຍາ ປິຍາຍ ຕວ ປິໂຍ ອາລິງຄິໂຕ ຈ ອາສີ. ‘‘ອາລິງຄິໂຍ ຈາສີ’’ຕິປີ ປາໂຖ, ອຍເມວຕຸໂຖ. ກິມິຊ ວເນຕິ ກີການຣຕາ ອິຊ ວເນ ອນຸຕຣນຸຕຣາ ອາລິງຄິຕຸວາ ປຣິຈຸມຸພິຕຸວາ ປິຍກໍ ກເຖຕຸວາ ປຸນ ອປຸປຕີຕາ ໂຣທຖາຕິ.

ຕໂຕ ປຣາ ອຸກິນຸນມຸປີ ອາລາປສລຸລາປຄາຖາ ໂຫນຸຕິ –

໑໘໓.

‘‘ມເຍກຣຕຸຕໍ ວິປຸປວສິມຸຫ ລຸທຸທ, ອການມກາ ອລຸລມລຸລໍ ສຣນຸຕາ;

ຕເມກຣຕຸຕໍ ອນຸຕປຸປມານາ, ໂສຈາມ ‘ສາ ຣຕຸຕິ ປຸນໍ ນ ໂຫສຸສຕິ’.

໑໘໔.

‘‘ຍເມກຣຕຸຕໍ ອນຸຕປຸປເຖຕໍ, ຂນໍວ ນຜຸຖໍ ປິຕຣໍວ ເປຕໍ;

ປຸຈຸລາມິ ໂວ ມານຸສເທຫວຕຸເຕາ, ກຖໍ ວິນາ ວາສມກປຸປຍິຕຸຖ໌.

໑໙໔໌

‘‘ຍມິມໍ ນທີ ປສຸສສີ ສີຄໂສຕໍ, ນານາທຸມຈຸລາທນໍ ເສລກູລໍ;

ຕໍ ເມ ປີໂຍ ອຸຕຸຕຣີ ວສຸສກາເລ, ມມລຸຈ ມລຸລໍ ອນຸພນຸຂຕິຕີ໌.

໑໙໕໌

‘‘ອຫລຸຈ ອງໂກລກໂມຈິນາມິ, ອຕິມຸຕຸຕກໍ ສຕຸຕລິໂຍຖິກລຸຈ;

‘ປີໂຍ ຈ ເມ ເຫຫິຕິ ມາລກາຣີ, ອຫລຸຈ ນໍ ມາລິນີ ອຊຸຊຸເປສຸສໍ’໌.

໑໙໖໌

‘‘ອຫລຸຈິທໍ ກຸຣວກໂມຈິນາມິ, ອຸທຸທາລກາ ປາຍລິສິນຸຊວາຣກາ;

‘ປີໂຍ ຈ ເມ ເຫຫິຕິ ມາລກາຣີ, ອຫລຸຈ ນໍ ມາລິນີ ອຊຸຊຸເປສຸສໍ’໌.

໑໙໗໌

‘‘ອຫລຸຈ ສາລສຸສ ສຸປຸປຸຜິຕສຸສ, ໂອເຈຍຸຍ ປຸປຸຜານິ ກໂຣມິ ມາລໍ;

‘ປີໂຍ ຈ ເມ ເຫຫິຕິ ມາລກາຣີ, ອຫລຸຈ ນໍ ມາລິນີ ອຊຸຊຸເປສຸສໍ’໌.

໑໙໙໌

‘‘ອຫລຸຈ ສາລສຸສ ສຸປຸປຸຜິຕສຸສ, ໂອເຈຍຸຍ ປຸປຸຜານິ ກໂຣມິ ກາຣໍ;

ອິທລຸຈ ໂນ ເຫຫິຕິ ສນຸຖຣຕຸຖໍ, ຍຕຸຖຊຸຊີມໍ ວິຫຣິສຸສາມ ຣຕຸຕິໍ.

໒໐໐໌

‘‘ອຫລຸຈ ໂຂ ອຄລຸຂຸ ຈນຸທນລຸຈ, ສີລາຍ ປີສາມິ ປມຕຸຕຣູປາ;

‘ປີໂຍ ຈ ເມ ເຫຫິຕິ ໂຣສິຕງໂຄ, ອຫລຸຈ ນໍ ໂຣສິຕາ ອຊຸຊຸເປສຸສໍ’໌.

໒໐໑໌

‘‘ອຖາຄມາ ສລິລໍ ສີຄໂສຕໍ, ນຸທໍ ສາເລ ສລລຸເອ ກຕຸຕິກາເຣ;

ອາປູຣຖ ເຕນ ມຸຫຸຕຸຕເກນ, ສາຍໍ ນທີ ອາສີ ມຍາ ສຸທຸຕຸຕຣາ໌.

໔໐໔ຯ

“ອຸໂຠສຸ ຕີເຣສຸ ມຍໍ ຕທາ ຐິຕາ, ສມ຺ປສ຺ສນ຺ຕາ ອຸຠໂຍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ;

ສກິມ຺ປີ ໂຣທາມ ສກິໍ ຫສາມ, ກິຈ຺ເຈນ ໂນ ອາຄມາ ສໍວຣີ ສາຯ

໔໐໕ຯ

“ປາໂຕວ ໂຂ ອຸຄ຺ຄເຕ ສູຣິຍມ຺ຫິ, ຈຕຸກ຺ກໍ ນທິໍ ອຸຕ຺ຕຣິຍານ ລຸທ຺ທ;

ອາລິງ຺ຄິຍາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ມຍໍ ອຸໂຠ, ສກິມ຺ປີ ໂຣທາມ ສກິໍ ຫສາມຯ

໔໐໖ຯ

“ຕີຓູນກໍ ສຕ຺ຕ ສຕານິ ລຸທ຺ທ, ຍມິຘ ມຍໍ ວິປ຺ປວສິມ຺ຫ ປຸພ຺ເພ;

ວສ຺ເສກິມໍ ຊີວິຕໍ ຠູມິປາລ, ໂກ ນີຘ ກນ຺ຕາຍ ວິນາ ວເສຍ຺ຍຯ

໔໐໗ຯ

“ອາຍຸຎ຺ຈ ໂວ ກີວຕໂກ ນຸ ສມ຺ມ, ສເຈປີ ຊານາຖ ວເທຖ ອາຍຸໍ;

ອນຸສ຺ສວາ ວຸຑ຺ຒໂຕ ອາຄມາ ວາ, ອກ຺ຂາຖ ເມຕໍ ອວິກມ຺ປມານາຯ

໔໐໘ຯ

“ອາຍຸຎ຺ຈ ໂນ ວສ຺ສສຫສ຺ສໍ ລຸທ຺ທ, ນ ຈນ຺ຕຣາ ປາປໂກ ອຕ຺ຖິ ໂຣໂຄ;

ອປ຺ປຎ຺ຈ ທຸກ຺ຂໍ ສຸຂເມວ ຠິຍ຺ໂຍ, ອວີຕຣາຄາ ວິຊຫາມ ຊີວິຕ”ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ມເຍກຣຕ຺ຕນ຺ຕິ ມຍໍ ເອກຣຕ຺ຕໍຯ ວິປ຺ປວສິມ຺ຫາຕິ ວິປ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ວສິມ຺ຫຯ ອນຸຕປ຺ປມານາຕິ “ອນິຈ຺ຉມານານໍ ໂນ ເອກຣຕ຺ໂຕ ອຕີໂຕ”ຕິ ຕໍ ເອກຣຕ຺ຕໍ ອນຸຈິນ຺ຕຍມານາຯ ປຸນໍ ນ ເຫສ຺ສຕີຕິ ປຸນ ນ ຠວິສ຺ສຕິ ນາຄມິສ຺ສຕີຕິ ໂສຈາມຯ ສນໍວ ນຍ຺ກໍ ປິຕຣໍວ ເປຕນ຺ຕິ ສນໍ ວາ ນຍ຺ກໍ ປິຕຣໍ ວາ ມາຕຣໍ ວາເປຕໍ ກາລກຕໍ ກິໍ ນຸ ໂຂ ຕຸມ຺ເຫ ຈິນ຺ຕຍມານາ ເກນ ກາຣເຓນ ຕໍ ເອກຣຕ຺ຕໍ ວິນາ ວາສໍ ອກປ຺ປຍິຕ຺ຖ, ອິທໍ ເມ ອາຈິກ຺ຂຖາຕິ ປຸຈ຺ຉຕິຯ ຍມິມນ຺ຕິ ຍໍ ອິມໍຯ ເສລກູລນ຺ຕິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເສລານໍ ອນ຺ຕເຣ ສນ຺ທມານໍຯ ວສ຺ສກາເລຕິ ເອກສ຺ສ ເມຆສ຺ສ ອຸຏ຺ຐາຍ ວສ຺ສນກາເລ ຯ ອມ຺ຫາກຎ຺ຫິ ອິມສ຺ມິໍ ວນສຓ຺ເຑ ຣຕິວເສນ ຈຣນ຺ຕານໍ ເອໂກ ເມໂຆ ອຸຏ຺ຐຫິຯ ອຖ ເມ ປິຍສາມິໂກ ກິນ຺ນໂຣມໍ “ປຈ຺ຉໂຕ ອາຄຈ຺ຉຕີ”ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນ ເອຕໍ ນທິໍ ອຸຕ຺ຕຣິຕິ ອາຫຯ

ອຫຎ຺ຈາຕິ ອຫໍ ປເນຕສ຺ສ ປຣຕີຣໍ ຄຕກາວໍ ອຊານນ຺ຕີ ສຸປຸປ຺ຜິຕານີ ອງ຺ໂກລກາທີນິ ປຸປ຺ຜານິ ໂອຈິນາມິຯ ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຕລິໂຍຖິກຎ຺ຈາຕິ ກຸນ຺ທາລປຸປ຺ຜຎ຺ຈ ສຸວຕ຺ຕໂຍຖິກຎ຺ຈ ໂອຈິນນ຺ຕີ ປນ “ປິໂຍ ຈ ເມ ມາລກາຣີ ຠວິສ຺ສຕິ, ອຫຎ຺ຈ ນໍ ມາລິນີ ຫຸຕ຺ວາ ອຊ຺ຌຸເປ຺ສ຺ສ”ນ຺ຕິ ອິມິນາ ກາຣເຓນ ໂອຈິນາມິຯ ອຸທ຺ທາລກາ ປາຕລິສິນ຺ທຸວາຣກາຕິ ເຕປີ ມຍາ ໂອຈິຕາເຍວາຕິ ວທຕິຯ ໂອເຈຍ຺ຍາຕິ ໂອຈິນິຕ຺ວາຯ ອຄລຸໍ ຈນ຺ທນຎ຺ຈາຕິ ກາລຸອາຄລຸຎ຺ຈ ຣຕ຺ຕຈນ຺ທນຎ຺ຈຯ ໂຣສິຕງ຺ໂຄຕິ ວິລິຕ຺ຕສຣີໂຣຯ ໂຣສິຕາຕິ ວິລິຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາຯ ອຊ຺ຌຸເປ຺ສ຺ສນ຺ຕິ ສຍເນ ອຸປ຺ຄມິສ຺ສາມິຯ ນຸທໍ ສາເລ ສລລຸເອ ກຕ຺ຕິກາເຣຕິ ເອຕານິ ມຍາ ໂອຈິນິຕ຺ວາ ຕີເຣ

ဂပိတာနိ ပုပ္ဖာနိ ပုဂနတံ ဟဓန္တံ။ သုဟုတ္တဓာတိ ဗုဒ္ဓါ ဟိ ဝိဓိမတိဓေ ဂိတကာလေဟေဝ ပဟိယာ ခုဟကံ ခါဓံ, ဗ္ဗဇဓာဏုဟေဝ သူဓိယေ ခတ္ထဂ္ဂဓိတ, ဝိဥ္ဇုလတာ နိစ္စဓန္တိ, ကိန္နဓာ ပာမ ခုဟကကိဓုကာ ဟောန္တိ, ဒိတိ သာ ဝိတဓိတ္ထုံ န ဝိသဟိ။ တေပာဟ ''သာဟံ ပဟိ ခာသိံ မယာ သုဟုတ္တဓာ''တိ။

သမ္ပသ္သန္တာတိ ဝိဥ္ဇုလတာနိစ္စဓဏကာလေ ပဿန္တာ။ ဓဟာမာတိ ခန္ဓကာဓကာလေ ခပဿန္တာ ဓဟာမ, ဝိဥ္ဇုလတာနိ စ္စဓဏကာလေ ပဿန္တာ ဟသာမ။ သံဝဓိတိ ဓတ္တိ။ ဇတ္တုက္ကန္တိ တုစ္ဆံ။ ခုတ္တဓိယာဃာတိ ခုတ္တဓိတ္ဝာ။ တိဟူဘန္တိ တိဟိ ခူဘာနိ သတ္တ ဝဿဿတာနိ။ ယမိဇ မယန္တိ ယံ ကာလံ ဒိဇ မယံ ဝိပ္ပဝသိမှာ, ဟော ဒိတော တိဟိ ခူဘကာနိ သတ္တ ဝဿဿတာနိ ဟောန္တိတိ ဝဟ တိ။ ဝဿေသိမန္တိ ဝဿံ ခေဟံ ဒိမံ, တုမှာကံ ခေဟမေဝ ဝဿဿတံ ဒိမံ ဇိဝိတန္တိ ဝဟတိ။ ကော နိဇာတိ ခေဝံ ပဓိတ္တကော ဇိဝိတ ကော နု ဒိဇ ဂန္တာယ ဝိနာ ဂဝေဗ္ဗ, ခဗ္ဗုတံ ဇဝ ပိယကဓိယာယ ဝိနာ ဂဝိတုန္တိ ဟိပေပတိ။

ကိဝတကော ပူတိ ဓာဇာ ကိန္နဓိယာ ဝဇနံ သုတွာ ''ဒိမေသံ ခာယုပ္ပမာဏံ ပုစ္ဆိဿာမိ''တိ ဇိန္တေတ္ဝာ ''တုမှာကံ ကိတ္တကော ခာ ယူ''တိ ပုစ္ဆတိ။ ခနုသ္သဝာတိ သေဇ ဝော ဂနဿဇ ဝဟန္တဿ ဝာ သုတံ, မာတာပိတူနံ ဝာ ဂုဏ္ဏာနံ မဟလ္လကာနံ သန္တိကာ ခါဂ မေ ခတ္ထိ, ခဂ မေ တေဝ ခနုဿဝေ ဂုဏ္ဏောတ ခါဂမာ ဝာ ခေဝံ ခဝိကမ္ပမာနာ ခဂ္ဂဇာဂ္ဂ။ န ဇန္တဓာတိ ခမှာကံ ဝဿဿဟဿံ ခာယု, ခန္တဓာ ဇ ပေ ပာပကော ဇိဝိတန္တဓာယကဓော ဓောတိပိ ပတ္ထိ။ ခဝိတဓာဂါတိ ခလ္လမလ္လံ ခဝိဂါတပေမာဝ ဟုတ္ဝာ။

တံ သုတွာ ဓာဇာ ''ဒိမေ ဟိ ပာမ တိဓစ္ဆာနဂတာ ဟုတ္ဝာ ခေကဓတ္တိံ ဝိပ္ပယောဂေန သတ္တ ဝဿဿတာနိ ဓောဒန္တာ ဝိဇဓန္တိ, ခဟံ ပန တိယောဇနသတိကေ ဓဇ္ဇေ မဟာသမ္ပတ္တိ ပဟာယ ခဓညေ ဝိဇဓာမိ, ခဟော ခကိဇ္ဇကာဓိမှိ''တိ တတော နိဝတ္တော ပာ ဓာဏသိ ဂန္တ္ဝာ ''ကိံ ဇေ, မဟာဓာဇ, ဟိမဝန္တေ ခစ္ဆဓိယံ ဟိဋ္ဌ''န္တိ ခမစ္စေဟိ ပုဋ္ဌော သဗ္ဗံ ခာဓောဇေတွာ ဇတော ပဋ္ဌာယ ဟာနာနိ ဟဟန္တော ဂောဂေ ဂုဉ္ဇိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ –

၈၀၇။

''ဒိဟဉ္ဇ သုတွာန ခမာနုသာနံ, ဂလ္လာတိယော ဒိတ္တဓံ ဇိဝိတန္တိ;

နိဝတ္တထ န မိဂဝံ ခဇဓိ, ခဒါသိ ဟာနာနိ ခဂုဉ္ဇိ ဂောဂေ''တိ။ –

ဒိမံ ဂါထံ ဝတွာ ပုန ဝိဝဒန္တော ဒွေ ဂါထာ ခဘာသိ –

၈၀၈။

''ဒိဟဉ္ဇ သုတွာန ခမာနုသာနံ, သမ္မောဒထ မာ ကလဟံ ခကတ္ထ;

မာ ဝေါ တပိ ခတ္တကမ္မာပဓာဓော, ယထာပိ ဇေ ကိမ္ပုဓိသေဓတ္တံ။

၈၀၉။

''ဒိဟဉ္ဇ သုတွာန ခမာနုသာနံ, သမ္မောဒထ မာ ဝိဝါဒံ ခကတ္ထ;

မာ ဝေါ တပိ ခတ္တကမ္မာပဓာဓော, ယထာပိ ဇေ ကိမ္ပုဓိသေဓတ္တ''န္တိ။

တတ္ထ ခမာနုသာနန္တိ ကိန္နဓာနံ။ ခတ္တကမ္မာပဓာဓောတိ ခတ္တဓော ကမ္မဒောသော။ ကိမ္ပုဓိသေဓတ္တန္တိ ယထာ ဇေ ကိမ္ပုဓိသေ ခေဓတ္တိ ဂတော ခတ္တဓော ကမ္မဒောသော တပိ, တထာ တုမှေပိ မာ တပိတိ ခတ္ထော။

ມລ຺ລິກາ ເທວີ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຘມ຺ມເທສນໍ ສ຺ຕ຺ວາ ອຸຜ຺ຄາຍາສນາ ອຌ຺ຊລິ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ທສພລສ຺ສ ຖຸຕິ ກໂຣນ຺ຕີ ໂອສານຄາຖ ມາຫ –

໔໑໐ຯ

‘‘ວິວິຘໍ ອຌ຺ຌມ຺ນາ ສຸໂຓມຫໍ, ວຈນປຖໍ ຕວ ອຕ຺ຖສໍຫິຕໍ;

ມຸຌ຺ຈໍ ຄິຣໍ ນຸທເສວ ເມ ທຣໍ, ສມຌ ສຸຂາວຫ ຊີວ ເມ ຈິຣ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ວິວິຘໍ ອຌ຺ຌມ຺ນາ ສຸໂຓມຫນ຺ຕິ ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ວິວິເຘຫິ ນານາກາຣເຓຫິ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ເທສິຕໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອຫໍ ອຌ຺ຌ ມນາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ສຸໂຓມິຯ ວຈນປຖນ຺ຕິ ຕໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ວິວິຘວຈນໍຯ ມຸຌ຺ຈໍ ຄິຣໍ ນຸທເສວ ເມ ທຣນ຺ຕິ ກຕ຺ຕາສຸຂໍ ມຘຸຣໍ ຄິຣໍ ມຸຌ຺ຈນ຺ໂຕ ມມ ຫທເຍ ໂສກທຣຖໍ ນຸທສິເຍວ ທຣສິເຍວຯ ສມຌາສຸຂາວຫ ຊີວ ເມ ຈິຣນ຺ຕິ ກນ຺ເຕ ພຸທ຺ຘສມຌ, ທິພ຺ພມານຸສໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣສຸຂາວຫ ມມ ສາມິ ຘມ຺ມຣາຊ, ຈິຣໍ ຊີວາຕິຯ

ໂກສລຣາຊາ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ຕາຍ ສທ຺ຘິ ສມຄ຺ຄວາສໍ ວສິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ກິນ຺ນໂຣ ໂກສລຣາຊາ ອໂຫສິ, ກິນ຺ນຣີ ມລ຺ລິກາ ເທວີ, ກລ຺ລາຕິຍຣາຊາ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ກລ຺ລາຕິຍຊາຕກວຌ຺ຌນາ ອຏ຺ຌມາຯ

[໔໐໔] ໙ຯ ໂສມນສ຺ສຊາຕກວຌ຺ຌນາ

ໂກ ຕໍ ຫິໍສຕີ ເຫເຏຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ວຘາຍ ປຣິສກ຺ກນໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ຕທາ ຫິ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປເສ ມມ ວຘາຍ ປຣິສກ຺ກິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ກຸຣຸຣຏ຺ເຖ ອຸຕ຺ຕຣປຌ຺ຈາລນຄເຣ ເຣຕຸ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິຯ ຕທາ ມຫາຣກ຺ຂິໂຕ ນາມ ຕາປໂສ ປຌ຺ຈສຕ ຕາປສປຣິວາໂຣ ຫິມວນ຺ເຕ ຈິຣໍ ວສິຕ຺ວາ ໂລຓມ຺ພິລເສວນຕ຺ຖາຍ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ໂຕ ອຸຕ຺ຕຣປຌ຺ຈາລນຄຣໍ ປຕ຺ວາ ຣາຊຸຍ຺ຍາເນ ວສິຕ຺ວາ ສປຣິໂສ ປິຌ຺ຓາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຣາຊທ຺ວາຣໍ ປາປຸຓີຯ ຣາຊາ ອິສິຄຓໍ ທິສ຺ວາ ອິຣິຍາປເຖ ປສນ຺ໂນ ອລງ຺ກຕມຫາຕເລ ນິ ສີທາເປຕ຺ວາ ປຓີເຕນາຫາເຣນ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອິມໍ ວສ຺ສາຣຕ຺ຕໍ ມມ ອຸຍ຺ຍາເນເຍວ ວສຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ສທ຺ຘິ ອຸຍ຺ ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວສນຏ຺ຖານານິ ກາເຣຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕປຣິກ຺ຂາເຣ ທຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ສພ຺ເພປິ ເຕ ຣາຊນິເວສເນ ກຸຌ຺ຊນ຺ຕິຯ ຣາຊາ ປນ ອປຸຕ຺ຕໂກ ປຸຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຖຕິ, ປຸຕ຺ຕາ ນຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິຯ ວສ຺ສາຣຕ຺ຕຈ຺ຈເຍນ ມຫາຣກ຺ຂິໂຕ ‘‘ອິທານິ ຫິມວນ຺ໂຕ ຣມຓີໂຍ, ຕຕ຺ເຖວ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຣາຊານໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຣຌ຺ຌາ ກຕສກ຺ກາຣສມ຺ມາໂນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ມຊ຺ຊນ຺ຫິກາສມເຍ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ເອກສ຺ສ ສນ຺ທຈ຺ຉາຍສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ເຫຏ຺ຏາ ຕຣຸຌຕິຌປິຏ຺ເຖ ສປຣິວາໂຣ ນິສີທິຯ

ຕາປສາ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຏາເປສຸໍ ‘‘ຣາຊເຄເຫ ວໍສານຸຣກ຺ຂິໂຕ ປຸຕ຺ໂຕ ນຕ຺ຖິ, ສາຘຸ ວຕສ຺ສ ສເຈ ຣາຊາ ປຸຕ຺ຕໍ ລເກຍ຺ຍ, ປເວຓີ ຆຏິເຍຖາ’’ຕິຯ ມຫາຣກ຺ຂິໂຕ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ກວິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ຣຌ຺ໂຌ ປຸຕ຺ໂຕ, ອຸທາຫຸ ໂນ’’ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຌຕ຺ວາ ເອວມາຫ ‘‘ມາ ໂກນ຺ໂຕ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ອຊ຺ຊ ປຈ຺ຈູສກາເລ ເອໂກ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ຣຌ຺ໂຌ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ປຏິສນ຺ຘິ ຄຕ຺ຫິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເອໂກ ກຸຏຊຏິໂລ ‘‘ອິທານິ ຣາຊກຸລູປໂກ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕາປສານໍ ຄມນກາ ເລ ຄິລານາລຍໍ ກຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ເອຫິ ຄຈ຺ຉາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ‘‘ນ ສກ຺ໂກມີ’’ຕິ ອາຫຯ ມຫາຣກ຺ຂິໂຕ ຕສ຺ສ ນິປ຺ປນ຺ນກາຣຓໍ ຌຕ຺ວາ ‘‘ຍທາ ສກ຺ໂກສິ, ຕທາ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິສິຄຓໍ ອາທາຍ ຫິມວນ຺ຕເມວ ຄໂຕຯ ກຸຫໂກປິ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເວ ເຄນາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊທ຺ວາເຣ ຖຕ຺ວາ ‘‘ມຫາຣກ຺ຂິຕສ຺ສ ອຸປຏ຺ຖາກຕາປໂສ ອາຄໂຕ’’ຕິ ຣຌ຺ໂຌ ອາໂຣຈາເປຕ຺ວາ ຣຌ຺ຌາ ເວເຄນ

ປກ຺ໂກສາປີເຕ ປາສາທໍ ອກິຣຸຍ຺ຫ ປຌ຺ລຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິ။ ຣາຊາ ກຸໝກໍ ຕາປສໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ອິສິນໍ ອາໂຣຄ຺ຍໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ກນ຺ເຕ, ອຕິຂິປ຺ປໍ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ຖ, ເວເຄນ ເກນຕ຺ເຖນາຄຕຕ຺ຖາ''ຕິ ອາຫ။ ''ອາມ, ມຫາຣາຊ, ອິສິຄໂຓ ສຸຂນິສິນ຺ໂນ 'ສາຘຸ ວຕສ຺ສ, ສເຈ ຣຌ຺ໂຌ ປເວຕິປາລໂກ ປຸຕ຺ໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍາ'ຕິ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຖາເປສີ။ ອຫໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ກວິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ຣຌ຺ໂຌ ປຸຕ຺ໂຕ, ອຸທາຫຸ ໂນ''ຕິ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸນາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ''ມຫິທ຺ຘິໂກ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ສຸຌມ຺ມາຍ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສຕີ''ຕິ ທິສ຺ວາ ''ອຊານນ຺ຕາ ຄພ຺ກໍ ນາເສຍ຺ຍຸໍ, ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສາມິ ເນສ''ນ຺ຕິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກເຖນ຺ເຕນ຺ຕາຍ ອາຄ ໂຕ။ ກຖິຕໍ ເຕ ມຍາ, ຄຈ຺ຉາມຫໍ, ມຫາຣາຊາຕິ။ ຣາຊາ ''ກນ຺ເຕ, ນ ສກ຺ກາ ຄນ຺ຕຸ''ນ຺ຕິ ຫຏ຺ຖຕຸຏ຺ໂຖ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ກຸໝກ ຕາປສໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ເນຕ຺ວາ ວສນຏ຺ຖານໍ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ອທາສິ။ ໂສ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ຣາຊກຸເລ ກຸຌ຺ຊນ຺ໂຕ ວສຕິ, ''ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸໂກ''ຕ຺ເວວສ຺ສ ນາມໍ ອໂຫສິ။

ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕາວຕິໍສກວນາ ຈວິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປຏິສນ຺ຘິ ຄຕ຺ຫິ။ ຊາຕສ຺ສ ຈສ຺ສ ນາມຄ຺ຄຫຌທິວເສ ''ໂສມນສ຺ສກຸມ າໂຣ''ຕ຺ເວວ ນາມໍ ກຣິສຸ໌။ ໂສ ກຸມາຣປຣິຫາເຣນ ວຑ຺ຒຕິ။ ກຸໝກຕາປໂສປິ ອຸຍ຺ຍານສ຺ສ ເອກສ຺ມິ ປສ຺ເສ ນານປ຺ປກາຣໍ ສູເປຍ຺ຍ ສາກຌ຺ຈ ວລ຺ລິຜລານິ ຈ ໂຣເປຕ຺ວາ ປຌ຺ຌິການໍ ຫຕ຺ເຖ ວິກ຺ກິຌນ຺ໂຕ ຘນໍ ສຕ຺ຖເປສີ။ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ ຣຌ຺ໂຌ ປຈ຺ຈນ຺ໂຕ ກຸປ຺ປີ။ ''ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຕາປສໍ ມາ ປມຊ຺ຊີ''ຕິ ກຸມາຣໍ ປຏິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ''ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ວູປສເມສ຺ສາມີ''ຕິ ຄໂຕ။ ອ ເຖກທິວສໍ ກຸມາໂຣ ''ຊຏິລໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ''ຕິ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກູຜຊຏິລໍ ເອກໍ ຄຕ຺ຖິກກາສາວໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ເອກໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ອຸໂກຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ຫເວ ອຸທກໝເຏ ຄເຫຕ຺ວາ ສາກວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ອຸທກໍ ອາສິຌ຺ຈນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ''ອຍໍ ກູຜຊຏິໂລ ອຕ຺ຕໂນ ສມຌຘມ຺ມໍ ອກຕ຺ວາ ປຌ຺ຌິກກມ຺ມໍ ກໂຣຕີ''ຕິ ຌຕ຺ວາ ''ກິໍ ກໂຣສິ ປຌ຺ຌິກຄຫປຕິກາ''ຕິ ຕໍ ລຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ອວນ຺ທິຕ຺ວາວ ນິກ຺ຂມິ။ ກູຜຊຏິໂລ ''ອຍໍ ອິທາເນວ ເອວຣູໂປ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ໂຕ, ໂກ ຊານາຕິ ກິໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ອິທາເນວ ນໍ ນາເສຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຣຌ຺ໂຌ ອາຄມນກາເລ ປາສາຕຜລກໍ ເອກມນ຺ຕໍ ຂິປິຕ຺ວາ ປານີຍໝຌ຺ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລາຍ ຕິຌານິ ວິກິຣິຕ຺ວາ ສຣີຣໍ ເຕ ເລນ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສສີສໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ມຫາທຸກ຺ຂປ຺ປຕ຺ໂຕ ວິຍ ມຌ຺ເຈ ນິປ຺ຊຊິ။ ຣາຊາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຌໍ ກຕ຺ວາ ນິເວສນໍ ອປ຺ວິສິຕ຺ວາວ ''ມມ ສາມິກໍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸກໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ''ຕິ ປຕ຺ຕສາລທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ວິປ຺ປ ກາຣໍ ທິສ຺ວາ ''ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ''ນ຺ຕິ ອນ຺ໂຕ ປວິສິຕ຺ວາ ຕໍ ນິປນ຺ນກໍ ທິສ຺ວາ ປາເທ ປຣິມຊ຺ຊນ຺ໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໑။

'ໂກ ຕໍ ຫິໍສຕິ ເຫເຐຕິ, ກິໍ ທຸມ຺ມໂນ ໂສຈສິ ອປ຺ປຕີໂຕ;

ກສ຺ສຊ຺ຊ ມາຕາປິຕໂຣ ຣຸທນ຺ຕຸ, ກ຺ວຊ຺ຊ ເສຕຸ ນິຫໂຕ ປຖພ຺ຍາ''ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ຫິໍສຕີຕິ ປຫຣຕິ။ ເຫເຐຕີຕິ ອກ຺ໂກສຕິ။ ກ຺ວຊ຺ຊ ເສຕູຕິ ໂກ ອຊ຺ຊ ສຍຕຸ໌။

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກູຜຊຏິໂລ ນິຕ຺ຖນນ຺ໂຕ ອຸຏ຺ຖາຍ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໔။

''ຕຸຏ຺ໂຖສ຺ມິ ເທວ ຕວ ທສ຺ສເນນ, ຈິຣສ຺ສໍ ປສ຺ສາມິ ຕໍ ກູມິປາລ;

ອຫິໍສໂກ ເຣຕຸມນຸປ຺ປວິສ຺ສ, ປຸຕ຺ເຕນ ເຕ ເຫຐຍິໂຕສ຺ມິ ເທວາ''ຕິ။

ອິໂຕ ປຣາ ອຸຕ຺ຕານສມ຺ພນ຺ຘຄາຖາ ປາລຸອິນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພາ –

໔໑໖။

''ອາຍນ຺ຕຸ ໂທວາຣິກາ ຂຄ຺ຄພນ຺ຘາ, ກາສາວິຍາ ຍນ຺ຕຸ ອນ຺ເຕປຸຣນ຺ຕໍ;

ຫນ຺ຕ຺ວານ ຕໍ ໂສມນສ຺ສໍ ກຸມາຣໍ, ເຉຕ຺ວານ ສີສໍ ວຣມາຫຣນ຺ຕຸຯ

໘໑໔ຯ

“ເປສິຕາ ຣາຊິໂນ ທູຕາ, ກຸມາຣໍ ເອຕທພ຺ຣວຸໍ;

ອິສ຺ສເຣນ ວິຕິຓ຺ໂຓສິ, ວຊ຺ຊໍ ປ຺ຕ຺ໂຕສິ ຂຕ຺ຕິຍຯ

໘໑໕ຯ

“ສ ຣາຊປຸຕ຺ໂຕ ປຣິເທວຍນ຺ໂຕ, ທສງ຺ຄຸລີ ອຎ຺ຊລີ ປ຺ຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ;

ອຫມ຺ປິ ອິຈ຺ຉາມິ ຊນິນ຺ທ ທຏ຺ຐຸໍ, ຊີວໍ ມໍ ເນຕ຺ວາ ປຏິທສ຺ສເຍຖຯ

໘໑໖ຯ

“ຕສ຺ສ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ຕໍ ອທສ຺ສຍຸໍ;

ປຸຕ຺ໂຕ ຈ ປິຕຣໍ ທິສ຺ວາ, ທູຣໂຕວຊ຺ຌຠາສຖຯ

໘໑໗ຯ

“ອາຄຈ຺ຉຸໍ ໂທວາຣິກາ ຂຄ຺ຄພນ຺ຘາ, ກາສາວິຍາ ຫນ຺ຕຸ ມມໍ ຊນິນ຺ທ;

ອກ຺ຂາຫິ ເມ ປຸຈ຺ຉິໂຕ ເອຕມຕ຺ຖໍ, ອປຣາໂຘ ໂກ ນິຘ ມມຊ຺ຊ ອຕ຺ຖີ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອທີສໂກຕິ ອຫໍ ກສ຺ສຈິ ອທີສໂກ ສີລາຈາຣສມ຺ປນ຺ໂນຯ ເຣຕຸມນຸປ຺ປວິສ຺ສາຕິ ມຫາຣາຊ ເຣຕຸ, ອຫໍ ຕວ ປຸຕ຺ເຕນ ມຫາປຣິວາເຣນ ອນຸປ຺ປວິສິຕ຺ວາ “ອເຣ ກູຏຕາປສ, ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ອິຘ ວສສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປາສາຓຜລກໍ ຂິປິຕ຺ວາ ຆຏໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ຫຕ຺ເຖຫິ ຈ ປາເທຫິ ຈ ໂກຏ຺ເຏນ຺ເຕນ ວິເຫຐິໂຕສ຺ມີຕິ ເອວໍ ໂສ ອຠູຕເມວ ຠູຕໍ ວິຍ ກຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ສທ຺ທຫາເປສິຯ ອາຍນ຺ຕູຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕຸຯ “ມມ ສາມິມ຺ຫິ ວິປ຺ປຏິປນ຺ນກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມຍິປິ ໂສ ນ ລຊ຺ຊິສ຺ສຕີ”ຕິ ກຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວຊ຺ຌໍ ອາຓາເປນ຺ໂຕ ເອວມາຫຯ ກາສາວິຍາຕິ ໂຈຣຆາຕກາຯ ເຕປິ ຜຣສຸຫຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕໂນ ວິຘາເນນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕູຕິ ວທຕິຯ ວຣນ຺ຕິ ວຣໍ ສີສໍ ອຸຕ຺ຕມສີສໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫຣນ຺ຕຸຯ

ຣາຊິໂນຕິ ຠິກ຺ຂເວ, ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກາ ທູຕາ ຣຎ຺ຎາ ເປສິຕາ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຕຣາ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອງ຺ເກ ນິສີທາປິຕໍ ກຸມາຣໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ເອຕທໂວຈຸໍຯ ອິສ຺ສເຣນາຕິ ຣຎ຺ຎາຯ ວິຕິຓ຺ໂຓສີຕິ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ໂຕສິຯ ສ ຣາຊປຸຕ຺ໂຕຕິ ຠິກ຺ຂເວ, ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ມຣຓຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ ມາຕຸ ອງ຺ກໂຕ ອຸຏ຺ຐາຍ ໂສ ຣາຊປຸຕ຺ໂຕ ຯ ປຏິທສ຺ສເຍຖາຕິ ທສ຺ເສຖຯ ຕສ຺ສາຕິ ຠິກ຺ຂເວ, ເຕ ທູຕາ ກຸມາຣສ຺ສ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ມາເຣຕຸໍ ອວິສຫນ຺ຕາ ໂຄຓໍ ວິຍ ນໍ ຣຊ຺ຊຸຍາ ປຣິກຑ຺ຒນ຺ຕາ ເນຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ທສ຺ສຍຸໍຯ ກຸມາເຣ ປນ ນິຍມາເນ ທາສິຄຓປຣິວຸຕາ ສທ຺ທຶ ໂອໂຣເຘຫິ ສຸຘມ຺ມາປິ ເທວີ ນາຄຣາປິ “ມຍໍ ນິຣປຣາຘໍ ກຸມາຣໍ ມາເຣຕຸໍ ນ ທສ຺ສາມາ”ຕິ ເຕນ ສທ຺ທຶເຍວ ອຄມໍສຸຯ ອາຄຈ຺ຉຸນ຺ຕິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອາຓາຍ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄມິສຸຯ ຫນ຺ຕຸໍ ມມນ຺ຕິ ມໍ ມາເຣຕຸໍຯ ໂກ ນິຘາຕິ ໂກ ນຸ ອິຘ ມມ ອປຣາໂຘ, ເຍນ ມໍ ຕ຺ວໍ ມາເຣສີຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ

ຣາຊາ “ຠາວຕ຺ຄໍ ອຕິນິຈໍ, ຕວ ໂທໂສ ອຕິມຫນ຺ໂຕ”ຕິ ຕສ຺ສ ໂທສໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

๘๑๗។

‘‘ສາຍລຸຈ ປາໂຕ ອຸທກໍ ສຊາຕິ, ອຄຸຄີ ສທາ ປາຣິຈຣຕປຸປມຕຸໂຕ;

ຕໍ ຕາທິສໍ ສໍຍຕໍ ພຸຣຫຸມຈາຣີ, ກສຸມາ ຕຸວໍ ພຸຣູສິ ຄຫປຸປຕີ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ອຸທກໍ ສຊາຕີຕິ ອຸທໂກໂຣຫຕາກມຸມໍ ກໂຣຕິ។ ຕໍ ຕາທິສນຸຕິ ຕໍ ຕຖາຣູປໍ ມມ ສາມີ ທິພຸພຈກຸຂຸຕາປສໍ ກສຸມາ ຕຸວໍ ຄຫປ ຕິວາເທນ ສມຸທາຈຣສີຕິ ວທຕິ។

ຕໂຕ ກຸມາໂຣ ‘‘ເທວ, ມຍຸທໍ ຄຫປຕິລຸເລວ ‘ຄຫປຕີ’ຕິ ວທນຸຕສຸສ ໂກ ໂທໂສ’’ຕິ ວຕຸວາ ຄາຖມາຫ –

๘๑๘។

‘‘ຕາລາ ຈ ມູລາ ຈ ຜລາ ຈ ເທວ, ປຣິຄຸຄຫາ ວິວິສາ ສນຸຕິມສຸສ;

ເຕ ຣກຸຂຕິ ໂຄປຍຕປຸປມຕຸໂຕ, ຕສຸມາ ອຫໍ ພຸຣູມິ ຄຫປຸປຕີ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ມູລາຕິ ມູລກາທິມູລານີ។ ຜລາຕິ ນານາວິສານີ ວລຸລິຜລານີ។ ເຕ ຣກຸຂຕີ ໂຄປຍຕປຸປມຕຸໂຕຕິ ເຕ ເອສ ຕວ ກຸລູປກ ຕາປໂສ ປຕຸຕິກາມຸມໍ ກໂຣນຸໂຕ ນິສີທິຕຸວາ ຣກຸຂຕິ, ວຕີ ກຕຸວາ ໂຄປຍຕິ ອປຸປມຕຸໂຕ, ເຕນ ກາຣເຕນ ໂສ ຕວ ພຸຣາຫຸມໂຕ ຄຫປຕີ ນາມ ໂຫຕິ។

ອິຕິ ນໍ ອຫມຸປີ ‘‘ຄຫປຕີ’’ຕິ ກເຖສີ។ ສເຈ ນ ສທຸທຫສິ, ຈຕູສຸ ທຸວາເຣສຸ ປຕຸຕິເກ ປຸຈຸຊາເປຫີຕິ។ ຣາຊາ ປຸຈຸຊາເປສີ។ ເຕ ‘‘ອາມ, ມຍໍ ອິມສຸສ ຫຕຸຖໂຕ ປຕຸຕລຸຈ ຜລາຜລານິ ຈ ກິຕາມາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ។ ປຕຸຕາວຕຸຖຸມຸປີ ອຸປັສາຣາເປຕຸວາ ປຈຸຈກຸຂມ ກາສີ។ ປຕຸຕສາລມຸປິສຸສ ປວິສິຕຸວາ ກຸມາຣສຸສ ປຸຣິສາ ປຕຸຕວິກຸກຍລທຸຂໍ ກຫາປຕມາສກາກຕຸທິກໍ ນິຫຣິຕຸວາ ຣລຸໂຍ ທສຸເສສຸໍ។ ຣາຊາ ມຫາສຕຸຕສຸສ ນິທຸໂທສກາວໍ ລຕຸວາ ຄາຖມາຫ –

๘๒๐។

‘‘ສຈຸຈໍ ໂຂ ເອຕໍ ວທສິ ກຸມາຣ, ປຣິຄຸຄຫາ ວິວິສາ ສນຸຕິມສຸສ;

ເຕ ຣກຸຂຕິ ໂຄປຍຕປຸປມຕຸໂຕ, ສ ພຸຣາຫຸມໂຕ ຄຫປຕີ ເຕນ ໂຫຕີ’’ຕິ។

ຕໂຕ ມຫາສຕຸໂຕ ຈິນຸເຕສິ ‘‘ເອວຣູປສຸສ ພາລສຸສ ຣລຸໂຍ ສນຸຕິເກ ວາສໂຕ ຫິມວນຸຕໍ ປວິສິຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸໍ ວຣໍ, ປຣິສມຊເຊເຍວສຸສ ໂທສໍ ອາວິກຕຸວາ ອາປຸຈຸຊິຕຸວາ ອຊເຊວ ນິກຸຂມິຕຸວາ ປພຸພຊິສຸສາມີ’’ຕິ។ ໂສ ປຣິສາຍ ນມກຸກາຣໍ ກຕຸວາ ຄາຖມາຫ –

๘๒๑។

‘‘ສຸຕນຸຕຸ ມຍຸທໍ ປຣິສາ ສມາຄຕາ, ສເນຄມາ ຊານປທາ ຈ ສພຸເພ;

ພາລາຍໍ ພາລສຸສ ວໂຈ ນິສມຸມ, ອເຫຕຸນາ ฆາຕຍເຕ ມໍ ຊນິນຸໂທ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ພາລາຍំ ພາລສ຺ສາຕິ ອຍំ ຣາຊາ ສຍំ ພາໂລ ອິມສ຺ສ ພາລສ຺ສ ກູຍຊຜິລສ຺ສ ວຈນំ ສຸຕ຺ວາ ອເຫຕຸນາວ ມំ ຆາຕຍເຕຕີ຺

ເອວຌ຺ຈ ປ຺ນ ວຕ຺ວາ ປີຕຣំ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານំ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ອນຸຊານາເປນ຺ໂຕ ອິຕຣំ ຄາຖມາຫ –

໔໔໔຺

‘‘ຫລຸຫສ຺ມິ ມູເລ ວິສເຜ ວິຣູລ຺ເຫ, ທຸນ຺ນິກ຺ກໂຍ ເວລຸອຸ ປສາຂຊາໂຕ;

ວນ຺ທາມິ ປາທານີ ຕວ ຊນິນ຺ທ, ອນຸຊານ ມំ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມິ ເທວາ’’ຕີ຺

ຕຕ຺ຖ ວິສເຜຕິ ວິສາເລ ມຫນ຺ເຕ ຊາເຕ຺ ທຸນ຺ນິກ຺ກໂຍຕິ ທຸນ຺ນິກ຺ກາຫ຺ໝິໂຍ຺

ຕໂຕ ປຣາ ຣຌ຺ໂຌ ຈ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ວຈນປຜິວຈນຄາຖາ ໂຫນ຺ຕິ –

໔໔໕຺

‘‘ກຸຌ຺ຊສ຺ສຸ ໂກເຄ ວິປຸເລ ກຸມາຣ, ສພ຺ພຌ຺ຈ ເຕ ອິສ຺ສຣິຍំ ທທາມິ;

ອຊ຺ເຊວ ຕ຺ວំ ກຸຣູນំ ໂຫຫິ ຣາຊາ, ມາ ປພ຺ພຊີ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ຫິ ທຸກ຺ຂາ຺

໔໔໖຺

‘‘ກິນ຺ນູສ ເທວ ຕວມຕ຺ຖິ ໂກຄາ, ປຸພ຺ເພວຫំ ເທວໂລເກ ຣມິສ຺ສំ;

ຣູເປຫິ ສທ຺ເທຫິ ອໂຖ ຣເສຫິ, ຄນ຺ເຖຫິ ຜສ຺ເສຫິ ມໂນຣເມຫີ຺

໔໔໗຺

‘‘ກຸຕ຺ຕາ ຈ ເມ ໂກຄາ ຕິທິວສ຺ມີ ເທວ, ປຣິວາຣິໂຕ ອຈ຺ຉຣານំ ຄເຓນ;

ຕ຺ວຌ຺ຈ ພາລំ ປຣເນຍ຺ຍំ ວິທິຕ຺ວາ, ນ ຕາທິເສ ຣາຊກຸເລ ວເສຍ຺ຍំ຺

໔໔໘຺

‘‘ສຈາຫំ ພາໂລ ປຣເນຍ຺ໂຍ ອສ຺ມິ, ເອກາປຣາຘំ ຂມ ປຸຕ຺ຕ ມຍ຺ຫំ;

ປຸນປີ ເຈ ເອທິສកំ ກເວຍ຺ຍ, ຍຖາມຕີ ໂສມນສ຺ສ ກໂຣຫີ’’ຕີ຺

ຕຕ຺ຖ ທຸກ຺ຂາຕິ ຕາຕ, ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນາມ ປຣປ຺ຜິພທ຺ຘຊີວິກຕ຺ຕາ ທຸກ຺ຂາ, ມາ ປພ຺ພຊີ, ຣາຊາ ໂຫຫີຕິ ຕំ ຍາຈິ຺ ກິນ຺ນູສ ເທວາຕິ ເທວ, ເຍ ຕວ ໂກຄາ, ເຕສຸ ກឹ ນາມ ກຸຌ຺ຊິຕພ຺ພំ ອຕ຺ຖີ຺ ປຣິວາຣິໂຕຕິ ປຣິຈາຣິໂຕ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ຺ ຕສ຺ສ ກິຣ ຊາຕິສ຺ສຣຌາຕំ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊີ, ຕສ຺ມາ ເອວມາຫ຺ ປຣເນຍ຺ຍນ຺ຕິ ອນ຺ຘំ ວິຍ ຍຜ຺ຖິຍາ ປເຣນ ເນຕພ຺ພំ຺ ຕາທິເສຕິ ຕາທິສສ຺ສ ຣຌ຺ໂຌ ສນ຺ຕິເກ ນ ປຕ຺ຓິເຕນ ວສິຕພ຺ພំ, ມຍາ ອຕ຺ຕໂນ ຌາຕພເລນ ອຊ຺ຊ ຊີວិຕំ ລທ຺ຘំ, ນາຫំ ຕວ ສນ຺ຕິເກ ວສິສ຺ສາມີຕິ ຌາເປຕຸំ ເອວມາຫ຺ ຍຖາມຕິນ຺ຕິ ສເຈ ປຸນ ມຍ຺ຫំ ເອວຣູໂປ ໂທໂສ ໂຫຕິ, ອຖ ຕ຺ວំ ຍຖາອຊ຺ຊາສຍំ ກໂຣຫີຕິ ປຸຕ຺ຕំ ຂມາເປສີ຺

ມຫາສຕ຺ໂຕ ຣາຊານໍ ໂອວທນ຺ໂຕ ອຍ຺ຄ ຄາຖາ ອການິ –

໔໔໗໚

‘‘ອນິສມ຺ມ ກຕໍ ກມ຺ມໍ, ອນວຕ຺ຖາຍ ຈິນ຺ຕິຕໍ;

ເກສຊ຺ຊສ຺ເສວ ເວກ຺ໂຄ, ວິປາໂກ ໂຫຕິ ປາປໂກ໚

໔໔໘໚

‘‘ນິສມ຺ມ ຈ ກຕໍ ກມ຺ມໍ, ສມ຺ມາວຕ຺ຖາຍ ຈິນ຺ຕິຕໍ;

ເກສຊ຺ຊສ຺ເສວ ສມ຺ປຕ຺ຕິ, ວິປາໂກ ໂຫຕິ ກທ຺ຣໂກ໚

໔໔໙໚

‘‘ອລໂສ ຄິຫີ ກາມໂກຄີ ນ ສາຮຸ, ອສຍ຺ຍໂຕ ປພ຺ພຊິໂຕ ນ ສາຮຸ;

ຣາຊາ ນ ສາຮຸ ອນິສມ຺ມກາຣີ, ໂຍ ປຕ຺ທິໂຕ ໂກຮໂນ ຕໍ ນ ສາຮຸ໚

໔໕໐໚

‘‘ນິສມ຺ມ ຂຕ຺ຕິໂຍ ກຍິຣາ, ນານິສມ຺ມ ທິສມ຺ປຕິ;

ນິສມ຺ມກາຣີໂນ ຣາຊ, ຍໂສ ກິຕ຺ຕິ ຈ ວທ຺ຍຕິ໚

໔໕໑໚

‘‘ນິສມ຺ມ ທຕ຺ທໍ ປຓເຍຍ຺ຍ ອິສ຺ສໂຣ, ເວຄາ ກຕໍ ຕປ຺ປຕິ ກູມິປາລ;

ສມ຺ມາປຓີຮີ ຈ ນຣສ຺ສ ອຕ຺ຖາ, ອນານ຺ຕປ຺ປາ ເຕ ກວນ຺ຕິ ປຈ຺ຉາ໚

໔໕໔໚

‘‘ອນານ຺ຕປ຺ປານິ ຫິ ເຍ ກໂຣນ຺ຕິ, ວິກຊ຺ຊ ກມ຺ມາຍຕນານິ ໂລເກ;

ວິຍ຺ຍຸປ຺ປສຕ຺ຖານິ ສຸຂຸທ຺ຣຍານິ, ກວນ຺ຕິ ພຸທ຺ຮານຸມຕານິ ຕານິ໚

໔໕໕໚

‘‘ອາຄຈ຺ຊໍ ໂທວາຣິກາ ຂຄ຺ຄພນ຺ຮາ, ກາສາວິຍາ ທນ຺ຕຸ ມມໍ ຊນິນ຺ທ;

ມາຕຸລຸຈ ອຽກສຸມິມຫໍ ນິສີນຸໂນ, ອາກຫຸຌິໂຕ ສຫສາ ເຕຫີ ເທວ໚

໔໓໔໚

‘‘ກຌຸກຌຸທີ ສມຸພາຌໍ ສຸກິຈຸຈໍ ປຕຸໂຕ, ມຌຸຂຣມຸປີ ຍໍ ຊີວິຕໍ ລຫຸຌ ຣາຊ;

ກິຈຸເຈນຫໍ ອຊຊ ວຌາ ປມຸຕຸໂຕ, ປພຸພຊຊມເວາກິມໂນຫມສຸມີ’’ຕີ໚

ຕຕຸຖ ອນິສມຸມາຕິ ອໂນໂລເກຕຸວາ ອນຸປຌາເຣຕຸວາ໚ ອນວຕຸຖາຍ ຈິນຸຕິຕນຸຕິ ອນວຕຸຖເປຕຸວາ ອຕຸເລຕຸວາ ອຕີເຣຕຸວາ ຈິນຸຕິຕໍ໚ ວິປາໂກ ໂຫຕິ ປາປໂກຕິ ຕສຸສ ທີ ຍຖາ ນາມ ເກສຊຊສຸສ ເວກຽໂຄ ວິປຕຸຕິ, ເອວເມວໍ ວິປາໂກ ໂຫຕິ ປາປໂກ໚ ອສຌຸຌໂຕຕິ ກາຍາທີທີ ອສຌຸຌໂຕ ທຸສຸສີໂລ໚ ຕໍ ນ ສາຌູຕິ ຕໍ ຕສຸສ ໂກຌນໍ ນ ສາຌຸ໚ ນານິສມຸມາຕິ ອນິສາເມຕຸວາ ກິຌຸຈິ ກມຸມໍ ນ ກເຣຍຸຍ໚ ປຕເຍຍຸຍາຕິ ປຌຸຖເປຍຸຍ ປວຕຸເຕຍຸຍ໚ ເວຄາຕິ ເວເຄນ ສຫສາ໚ ສມຸມາປຕິຌີ ຈາຕິ ໂຍນິໂສ ຄປີເຕນ ຈິຕຸເຕນ ກຕາ ນຣສຸສ ອຕຸຖາ ປຈຸຉາ ອນານຸຕປຸປາ ກວນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ໚ ວິກຊຊາຕິ ‘‘ອິມານິ ກາຕຸໍ ຍຸຕຸຕານິ, ອິມານິ ອຍຸຕຸຕານິ’’ຕິ ເອວໍ ປຌຸຌາຍ ວິກຊິຕຸວາ໚ ກມຸມາຍຕນານີຕິ ກມຸມານິ໚ ພຸທຸຌານຸມຕານີຕິ ປຕຸທີເຕທີ ອນຸມຕານິ ອນວຊຊານິ ໂຫນຸຕີ໚ ກຌຸກນຸຕິ ເທວ , ກຌຸກໍ ສມຸພາຌໍ ສຸກິຈຸຈໍ ມຣຕາກຍໍ ປຕຸໂຕມຸທີ໚ ລຫຸຌາຕິ ອຕຸຕໂນ ຌາຕພເລນ ລກິຕຸວາ໚ ປພຸພຊຊເມ ວາກິມໂນຫມສຸມີຕິ ປພຸພຊຊາກິມຸຂຈິຕຸໂຕເຍວສຸມິ໚

ເອວໍ ມຫາສຕຸເຕນ ຌມຸເມ ເທສິເຕ ຣາຊາ ເທວີ ອາມນຸເຕຕຸວາ ຄາຖມາຫ –

໔໓໔໚

‘‘ປຸຕຸໂຕ ຕວາຍໍ ຕຣຸໂຕ ສຸຌມຸເມ, ອນຸກມຸປໂກ ໂສມນສຸໂສ ກຸມາໂຣ;

ຕໍ ຍາຈມາໂນ ນ ລການິ ສຸວຊຊ, ອຣຫສິ ນໍ ຍາຈິຕເວ ຕຸວມຸປີ’’ຕີ໚

ຕຕຸຖ ຍາຈິຕເວຕິ ຍາຈິຕຸໍ໚

ສາ ປພຸພຊຊາຍເມວ ອຸໂຍເຊນຸຕີ ຄາຖມາຫ –

໔໓໕໚

‘‘ຣມສຸສຸ ກິກຸຂາຈຣິຍາຍ ປຸຕຸຕ, ນິສມຸມ ຌມຸເມສຸ ປຣິພຸພຊສຸສຸ;

ສພຸເພສຸ ກູເຕສຸ ນິຌາຍ ທຕຸຌໍ, ອນິນຸທິໂຕ ພຸຣຫຸມມຸເປຕິ ຄານ’’ນຸຕີ໚

ຕຕຸຖ ນິສມຸມາຕິ ປພຸພຊນຸໂຕ ຈ ນິສາເມຕຸວາ ມິຈຸຉາທິຌຸຄິການໍ ປພຸພຊຊໍ ປຫາຍ ສມຸມາທິຌຸຄິຍຸຕຸຕໍ ນິຍຸຍານິກປພຸພຊຊໍ ປພຸພຊ໚

ອຖ ຣາຊາ ຄາຖມາຫ –

໔໓໖໚

‘‘ອຈຸເຈຣຣູປໍ ວຕ ຍາທິສຌຸຈ, ທຸກຸຂິຕໍ ມໍ ທຸກຸຂາປຍເສ ສຸຌມຸເມ;

ຍາຈສ຺ສຸ ປຸ໋ຕ຺ຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈມານາ, ກິຍ຺ໂຍວ ອຸສ຺ສາຫຍເສ ກຸມາຣ’’ນ຺ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ຍາຫິສລ຺ຈາຕິ ຍາທິສໍ ອິທໍ ຕ຺ວໍ ວເທສິ, ຕໍ ອຈ຺ຉຣິຍຣູປໍ ວຕ. ທຸກ຺ຂິຕນ຺ຕິ ປກາຕິຍາປິ ມໍ ທຸກ຺ຂິຕໍ ກິຍ຺ໂຍ ທຸກ຺ຂາປຍສີ.

ປຸນ ເທວີ ຄາຖມາຫ –

໔໖໗.

‘‘ເຍ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕາ ອນວຊ຺ຊໂກຄີໂນ, ປຣິນິພ຺ພຸຕາ ໂລກມິມໍ ຈຣນ຺ຕິ;

ຕມຣິຍມຄ຺ຄໍ ປຝິປຊ຺ຊມານໍ, ນ ອຸສ຺ສເຫ ວາຣຍິຕຸໍ ກຸມາຣ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕາຕິ ຣາຄາທີຫິ ວິປ຺ປມຸຕ຺ຕາ. ປຣິນິພ຺ພຸຕາຕິ ກິເລສປຣິນິພ຺ພາເນນ ນິພ຺ພຸຕາ. ຕມຣິຍມຄ຺ຄນ຺ຕິ ຕໍ ເຕສໍ ພຸທ຺ຘາທີນໍ ອຣິຍານໍ ສນ຺ຕກໍ ມຄ຺ຄໍ ປຝິປຊ຺ຊມານໍ ມມ ປຸ໋ຕ຺ຕໍ ວາເຣຕຸໍ ນ ອຸສ຺ສຫາມິ ເທວາຕິ.

ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໔໖໘.

‘‘ອທ຺ຘາ ຫເວ ເສວິຕພ຺ພາ ສປ຺ລ຺ຍາ, ພຫຸສ຺ສຸຕາ ເຍ ພຫຸຖານຈິນ຺ຕິໂນ;

ເຍສາຍໍ ສຸຕ຺ວານ ສຸພາສິຕານິ, ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກາ ວີຕໂສກາ ສຸຬມ຺ມາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ພຫຸຖານຈິນ຺ຕິໂນຕິ ພຫຸກາຣຕາຈິນ຺ຕິໂນ. ເຍສາຍນ຺ຕິ ເຍສໍ ອຍໍ. ໂສມນສ຺ສກຸມາຣສ຺ເສວ ຫີ ສາ ສຸພາສິຕໍ ສຸຕ຺ວາ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກາ ຊາຕາ, ຣາຊາປີ ຕເທວ ສນ຺ຌາຍາຫ.

ມຫາສຕ຺ໂຕ ມາຕາປິຕໂຣ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ມຍ຺ຫໍ ໂທໂສ ອຕ຺ຖິ, ຂມຖາ’’ຕິ ມຫາຊນສ຺ສ ອລ຺ຊລິ ກຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕາພິມຸໂຂ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສສຸ ນິວຕ຺ເຕສຸ ມນຸສ຺ສວຕ຺ເຕນາຄນ຺ຕ຺ວາ ເທວຕາຫິ ສຕ຺ຕ ປພ຺ພຕຣາຊິໂຍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ນີໂຕ ວິສ຺ສກມ຺ມຸນາ ນິມ຺ມິຕາຍ ປຕ຺ຕສາລາຍ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິ. ຕໍ ຕຕ຺ຖ ຍາວ ໂສລຸອສວສ຺ສກາລາ ຣາຊກຸລປຣິຈາຣິກເວເສນ ເທວຕາເຍວ ອຸປຝ຺ຖຫີສຸ. ກູຍຊຝິລມ຺ປີ ມຫາຊໂນ ໂປ໋ເຖຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສີ. ມຫາສຕ຺ໂຕ ຊານາກິລ຺ລໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປໂຄ ອໂຫສີ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຬມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພເປ໌ສ ມຍ຺ຫໍ ວຌາຍ ປຣິສກ຺ກິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຌາເນສີ – ‘‘ຕທາ ກຸຫໂກ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສີ, ມາຕາ ມຫາມາຍາ, ມຫາຣກ຺ຂິໂຕ ສາຣິປຸ໋ຕ຺ໂຕ, ໂສມນສ຺ສກຸມາໂຣ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ.

ໂສມນສ຺ສຊາຕກວຕ຺ຕນາ ນວມາ.

[໔໐໖] ໑໐. ຈມ຺ເປຍ຺ຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ການຸ ວິຊ຺ຊຸຣິວາກາສີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ. ຕທາ ຫີ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສາຬຸ ໂວ ກຕໍ ອຸປາສກາ ອຸໂປສຖວາສໍ ວສນ຺ເຕຫິ, ໂປຣາຕາກປຕ຺ຑິຕາ ນາຄສມ຺ປຕ຺ຕິ ປຫາຍ ອຸໂປສຖວາສໍ ວສິສຸເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິ

ໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ອງ຺ຄຣຏ຺ເຐ ອງ຺ເຄ ຈ ມຄຘຣຏ຺ເຐ ມຄເຘ ຈ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ອງ຺ຄມຄຘຣຏ຺ຐານໍ ອນ຺ຕເຣ ຈມ຺ປາ ນາມ ນທີ, ຕຕ຺ຖ ນາຄຠວນໍ ອໂຫສິຯ ຈມ຺ເປຍ຺ໂຍ ນາມ ນາຄຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິຯ ກທາຈິ ມຄຘຣາຊາ ອງ຺ຄຣຏ຺ຐໍ ຄຓ຺ຫາຕິ, ກທາຈິ ອງ຺ຄຣາຊາ ມຄຘຣຏ຺ຐໍຯ ອເຖກທິວສໍ ມຄຘຣາຊາ ອງ຺ເຄນ ສທ຺ຘິໍ ຍຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຍຸທ຺ຘປຣາຊິໂຕ ອສ຺ສໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ປລາຍນ຺ໂຕ ອງ຺ຄຣຎ຺ໂຎ ໂຍເຘຫິ ອນຸພທ຺ໂຘ ປຸຓ຺ຓໍ ຈມ຺ປານທີ ປຕ຺ວາ "ປຣຫຕ຺ເຖ ມຣຓໂຕ ນທີ ປວິສິຕ຺ວາ ມຕໍ ເສຍ຺ໂຍ"ຕິ ອສ຺ເສເນວ ສທ຺ຘິໍ ນທີ ໂອຕຣິຯ ຕທາ ຈມ຺ເປຍ຺ໂຍ ນາຄຣາຊາ ອນ຺ໂຕທເກ ຣຕນມຓ຺ຑປໍ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ມຫາປຣິວາໂຣ ມຫາປານໍ ປິວຕິຯ ອສ຺ໂສ ຣຎ຺ຎາ ສທ຺ຘິໍ ອຸທເກ ນິມຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ນາຄຣຎ຺ໂຎ ປຸຣໂຕ ໂອຕຣິຯ ນາຄຣາຊາ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕໍ ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ສິເນຫໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອາສນາ ອຸຏ຺ຐາຍ "ມາ ຠາຍິ, ມຫາຣາຊາ"ຕິ ຣາຊານໍ ອຕ຺ຕໂນ ປລ຺ລງ຺ເກ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອຸທເກ ນິມຸຄ຺ຄ ກາຣຓໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ຣາຊາ ຍຖາຠູຕໍ ກເຖສິຯ ອຖ ນໍ "ມາ ຠາຍິ, ມຫາຣາຊ, ອຫໍ ຕໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຣຏ຺ຐານໍ ສາມິກໍ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ອນຸຠວິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ມຄຘຣາເຊນ ສທ຺ຘິໍ ນາຄຠວນາ ນິກ຺ຂມິຯ ມຄຘຣາຊາ ນາຄຣາຊສ຺ສານຸຠາເວນ ອງ຺ຄຣາຊານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕ຺ວາ ທ຺ວີສຸ ຣຏ຺ເຐສຸ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຣຎ຺ໂຎ ຈ ນາຄຣາຊສ຺ສ ຈ ວິສ຺ສາໂສ ຖິໂຣ ອໂຫສິຯ ຣາຊາ ອນຸສໍວຈ຺ຉຣໍ ຈມ຺ປານທີຕີເຣ ຣຕນມຓ຺ຑປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິຈ຺ຈາເຄນ ນາຄຣຎ຺ໂຎ ພລິກມ຺ມໍ ກໂຣຕິຯ ໂສປິ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນາຄຠວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ພລິກມ຺ມໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉຕິຯ ມຫາຊໂນ ນາຄຣຎ຺ໂຎ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ໂອໂລເກຕິຯ

ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ທລິທ຺ທກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ຣາຊປຣິສາຍ ສທ຺ຘິໍ ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ນາຄຣາຊສ຺ສ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ໂລຠໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕໍ ປຕ຺ຖຍມາໂນ ທານໍ ທຕ຺ວາ ສີລໍ ຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ຈມ຺ເປຍ຺ຍນາຄຣາຊສ຺ສ ກາລກິຣິຍໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຈວິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວສນປາສາເທ ສິຣິສຍນປິຏ຺ເຐ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ ຯ ສຣີຣໍ ສຸມນທາມວຓ຺ຓໍ ມຫນ຺ຕໍ ອໂຫສິຯ ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາ ວິປ຺ປຏິສາຣີ ຫຸຕ຺ວາ "ມຍາ ກຕກຸສລນິສ຺ສນ຺ເທນ ຉສຸ ກາມສຄ຺ເຄສຸ ອິສ຺ສຣິຍໍ ໂກຏ຺ເຐ ປຏິສາມິຕໍ ຘຎ຺ຎໍ ວິຍ ອໂຫສິຯ ສ຺ວາຫໍ ອິມິສ຺ສາ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍາ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫິໍ, ກິໍ ເມ ຊີວິເຕນາ"ຕິ ມຣຓາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທສິຯ ອຖ ນໍ ສຸມນາ ນາມ ນາຄມາຓວິກາ ທິສ຺ວາ "ມຫານຸຠາໂວ ສຕ຺ໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ ເສສນາຄມາຓວິການໍ ສຎ຺ຎໍ ອທາສິ, ສພ຺ພາ ນານາຕູຣິຍຫຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອຸປຫາຣໍ ກຣີສຸຯ ຕສ຺ສ ຕໍ ນາຄຠວນໍ ສກ຺ກຠວນໍ ວິຍ ອໂຫສິ, ມຣຓຈິຕ຺ຕໍ ປຏິປ຺ປສ຺ສມ຺ຠິ, ສປ຺ປສຣີຣໍ ວິຊ຺ຫິຕ຺ວາ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຏິມຓ຺ຑິໂຕ ສຍນປິຏ຺ເຐ ນິສີທິຯ ອຖສ຺ສ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍໂສ ມຫາ ອໂຫສິຯ

ໂສ ຕຕ຺ຖ ນາຄຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ອປຣຠາເຄ ວິປ຺ປຏິສາຣີ ຫຸຕ຺ວາ "ກິໍ ເມ ອິມາຍ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍາ , ອຸໂປສຖວາສໍ ວສິຕ຺ວາ ອິໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສປຖໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປຏິວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕສ຺ມິໍເຍວ ປາສາເທ ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກໂຣຕິຯ ອລງ຺ກຕນາຄມາຓວິກາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເຍຠຸຍ຺ເຍນສ຺ສ ສີລໍ ຠິຊ຺ຊຕິຯ ໂສ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປາສາທາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຈ຺ຉຕິຯ ຕາ ຕຕ຺ຣາປິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອຸໂປສໂຖ ຠິຊ຺ຊເຕວຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ "ມຍາ ອິໂຕ ນາຄຠວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສໂລກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸໂປສຖວາສໍ ວສິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິຯ ໂສ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຸໂປສຖທິວເສສຸ ນາຄຠວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມສ຺ສ ອວິທູເຣ ມຫາມຄ຺ຄສມີເປ ວມ຺ມິກມຕ຺ຖເກ "ມມ ຈມ຺ມາທີຫິ ອຕ຺ຖິກາ ຄຓ຺ຫນ຺ຕຸ, ມໍ ກີຬາສປ຺ປໍ ວາ ກາຕຸກາມາ ກໂຣນ຺ຕູ"ຕິ ສຣີຣໍ ທານມຸເຂ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ໂຠເຄ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ນິປ຺ປນ຺ໂນ ອຸໂປສຖວາສໍ ວສຕິຯ ມຫາມຄ຺ເຄນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ຈ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ຈ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຄນ຺ຘາທີຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ປກ຺ກມນ຺ຕິຯ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມວາສິໂນ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ມຫານຸຠາໂວ ນາຄຣາຊາ"ຕິ ຕສ຺ສ ອຸປຣິ ມຓ຺ຑປໍ ກຣິຕ຺ວາ ສມນ຺ຕາ ວາລຸກໍ ໂອກິຣິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘາທີຫິ ປູຊຍິໍສຸຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມນຸສ຺ສາ ມຫາສຕ຺ເຕ ປສີທິຕ຺ວາ ປູຊໍ ກຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຖນ຺ຕິ, ຘີຕຣໍ ປຕ຺ເຖນ຺ຕິຯ

ມຫາສຕ຺ໂຕປິ ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຈາຕຸທ຺ທສີປນ຺ນຣສີສຸ ວມ຺ມິກມຕ຺ຖເກ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປາຏິປເທ ນາຄຠວນໍ ຄຈ຺ຉຕິຯ ຕສ຺ເສວໍ ອຸໂປສຖໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ອທ຺ຘາ ວີຕິວຕ຺ໂຕຯ ເອກທິວສໍ ສຸມນາ ອຄ຺ຄມເຫສີ ອາຫ "ເທວ , ຕ຺ວໍ ມນຸສ຺ສໂລກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸໂປສຖໍ ອຸປວສສິ, ມນຸສ຺ສໂລໂກ ຈ ສາສງ຺ໂກ ສປ຺ປຏິຠໂຍ, ສເຈ ເຕ ຠຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ອຖ ມຍໍ ເຍນ ນິມິຕ຺ເຕນ ຊາເນຍ຺ຍາມ, ຕໍ ໂນ ອາຈິກ຺ຂາຫີ"ຕິຯ ອຖ ນໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ມງ຺ຄລໂປກ຺ຂຣຓິຍາ ຕີຣໍ ເນຕ຺ວາ "ສເຈ ມໍ ຠທ຺ເທ, ໂກຈິ ປຫຣິຕ຺ວາ ກິລເມສ຺ສຕິ, ອິມິສ຺ສາ ໂປກ຺ຂຣຓິຍາ ອຸທກໍ ອາວິລໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ສເຈ ສຸປຓ຺ໂຓ ຄເຫສ຺ສຕິ, ອຸທກໍ ປກ຺ກຸຖິສ຺ສຕິ, ສເຈ ອຫິຕຸຓ຺ຑິໂກ ຄຓ຺ຫິສ຺ສຕິ, ອຸທກໍ ໂລຫິຕວຓ຺ຓໍ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ ອາຫຯ ເອວໍ ຕສ຺ສາ ຕີຓິ ນິມິຕ຺ຕານິ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຈາຕຸທ຺ທສີອຸໂປສຖໍ ອທິຏ຺ຐາຍ ນາຄຠວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວມ຺ມິກມຕ຺ຖເກ ນິປ຺ຊ຺ຊິ ສຣີຣໂສຠາຍ ວມ຺ມິກໍ ໂສຠຍມາໂນຯ ສຣີຣຎ຺

ທິສ຺ສ ຣຊຕທາມໍ ວິຍ ເສຕໍ ອໂຫສິ ມຕ຺ຖໂກ ຣຕ຺ຕກມ຺ພລເຄຓ຺ຑຸໂກ ວິຍຯ ອິມສ຺ມິໍ ປນ ຊາຕເກ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສຣີຣໍ ນງ຺ຄລ ສີສປ຺ປມາຓໍ ອໂຫສິ, ຠູຣິທຕ຺ຕຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໒໒ຯ໗໘໔ ອາທໂຍ) ອູຣຸປ຺ປມາຓໍ, ສງ຺ຂປາລຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໑໗ຯ໑໔໓ ອາທໂຍ) ເອກໂທຓິກນາວປ຺ປມາຓໍຯ

ຕທາ ເອໂກ ພາຣາຓສິວາສີ ມາຓໂວ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທິສາປາໂມກ຺ຂສ຺ສ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອລມ຺ປາຍນມນ຺ຕໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ເຕນ ມຄ຺ເຄນ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມຫາສຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ສປ຺ປໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄາມນິຄມຣາຊຘານີສຸ ກີຬາເປນ຺ໂຕ ຘນໍ ອຸປ຺ປາເທສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທິພ຺ໂພສຘານິ ຄເຫຕ຺ວາ ທິພ຺ພມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ທິພ຺ພມນ຺ຕສ຺ສຸຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ກຓ຺ເຓສຸ ອຍສລາກປ຺ປເວສນກາໂລ ວິຍ ຊາໂຕ, ມຕ຺ຖໂກ ສິຂເຣນ ອຠິມຕ຺ຖິຍມາໂນ ວິຍ ຊາໂຕຯ ໂສ ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ ເອໂສ’’ຕິ ໂຠຄນ຺ຕຣໂຕ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອຫິຕຸຓ຺ຑິກໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ມມ ວິສໍ ມຫນ຺ຕໍ, ສຈາຫໍ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນາສວາຕໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມິ, ເອຕສ຺ສ ສຣີຣໍ ຠສ຺ມມຸຏ຺ຐິ ວິຍ ວິປ຺ປກິຣິສ຺ສຕິ, ອຖ ເມ ສີລໍ ຂຓ຺ຑໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ນ ທານິ ຕໍ ໂອໂລເກສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ອກ຺ຂີນິ ນິມ຺ມີເລຕ຺ວາ ສີສໍ ໂຠຄນ຺ຕເຣ ຐເປສິຯ

ອຫິຕຸຓ຺ຑິໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂອສຘໍ ຂາທິຕ຺ວາ ມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ເຂຬໍ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ສຣີເຣ ໂອປິ, ໂອສຘານຎ຺ຈ ມນ຺ຕສ຺ສ ຈານຸຠາເວນ ເຂເຬນ ຜຸຏ຺ຐຜຸຏ຺ຐຏ຺ຐາເນ ໂຜຏານໍ ອຸຏ຺ຐານກາໂລ ວິຍ ຊາໂຕຯ ອຖ ນໍ ໂສ ນງ຺ຄຸຏ຺ເຐ ຄເຫຕ຺ວາ ກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ທີຆໂສ ນິປຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ອຊປເທນ ທຓ຺ເຑນ ອຸປ຺ປີເຬນ຺ໂຕ ທຸພ຺ພລໍ ກຕ຺ວາ ສີສໍ ທຬ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິປ຺ປີຬິ, ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ມຸຂໍ ວິວຣິຯ ອຖສ຺ສ ມຸເຂ ເຂຬໍ ໂອປິຕ຺ວາ ໂອສຘມນ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ທນ຺ເຕ ຠິນ຺ທິ, ມຸຂໍ ໂລຫິຕສ຺ສ ປູຣິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ສີລເຠທຠເຍນ ເອວຣູປໍ ທຸກ຺ຂໍ ອຘິວາເສນ຺ໂຕ ອກ຺ຂີນິ ອຸມ຺ມີເລຕ຺ວາ ໂອໂລກນມຕ຺ຕມ຺ປິ ນາກາສິຯ ໂສປິ ‘‘ນາຄຣາຊານໍ ທຸພ຺ພລໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ນງ຺ຄຸຏ຺ຐໂຕ ປຏ຺ຐາຍສ຺ສ ອຏ຺ຐີນິ ຈຸຓ຺ຓຍມາໂນ ວິຍ ສກລສຣີຣໍ ມທ຺ທິຕ຺ວາ ປຏ຺ຏກເວຐນໍ ນາມ ເວເຐສິ, ຕນ຺ຕມຊ຺ຊິຕໍ ນາມ ມຊ຺ຊິ, ນງ຺ຄຸຏ຺ຐໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທຸສ຺ສໂປຐິມໍ ນາມ ໂປເຐສິຯ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ສກລສຣີຣໍ ໂລຫິຕມກ຺ຂິຕໍ ອໂຫສິຯ ໂສ ມຫາເວທນໍ ອຘິວາເສສິຯ

ອຖສ຺ສ ທຸພ຺ພລຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ວລ຺ລີຫິ ເປຬໍ ກຣິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ເນຕ຺ວາ ມຫາຊນມຊ຺ເຊ ກີຬາເປສິຯ ນີລາທີສຸ ວຓ຺ເຓສຸ ວຏ຺ຏຈຕຸຣສ຺ສາທີສຸ ສຓ຺ຐາເນສຸ ອຓຸຖູລາທີສຸ ປມາເຓສຸ ຍໍ ຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອິຈ຺ຉຕິ, ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕໍ ຕເທວ ກຕ຺ວາ ນຈ຺ຈຕິ, ຜຓສຕໍ ຜຓສຫສ຺ສມ຺ປິ ກໂຣຕິເຍວຯ ມຫາຊໂນ ປສີທິຕ຺ວາ ພຫຸໍ ຘນໍ ອທາສິຯ ເອກທິວສເມວ ກຫາປຓສຫສ຺ສຄ຺ຆນເກ ຈ ປຣິກ຺ຂາເຣ ລຠິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອາທິໂຕວ ສຫສ຺ສໍ ລຠິຕ຺ວາ ‘‘ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ, ຕໍ ປນ ຘນໍ ລຠິຕ຺ວາ ‘‘ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາເມເຍວ ຕາວ ເມ ເອຕ຺ຕກໍ ຘນໍ ລທ຺ທໍ, ຣາຊຣາຊມຫາມຈ຺ຈານໍ ສນ຺ຕິເກ ພຫຸໍ ຘນໍ ລຠິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສກຏຎ຺ຈ ສຸຂຍານກຎ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ສກເຏ ປຣິກ຺ຂາເຣ ຐເປຕ຺ວາ ສຸຂຍານເກ ນິສິນ຺ໂນ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ມຫາສຕ຺ຕໍ ຄາມນິຄມາທີສຸ ກີຬາເປນ຺ໂຕ ‘‘ພາຣາຓສິຍໍ ອຸຄ຺ຄເສນຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິເກ ກີຬາເປຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຄມາສິຯ ໂສ ມຓ຺ຑູເກ ມາເຣຕ຺ວາ ນາຄຣຎ຺ໂຎ ເທຕິຯ ນາຄຣາຊາ ‘‘ປຸນປ຺ປຸນໍ ເອສ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ມາເຣສ຺ສຕີ’’ຕິ ນ ຂາທຕິຯ ອຖສ຺ສ ມຘຸລາເຊ ອທາສິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ສຈາຫໍ ໂຠຊນໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມິ, ອນ຺ໂຕເປຬາຍ ເອວ ມຣຓໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ເຕປິ ນ ຂາທຕິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມາສມຕ຺ເຕນ ພາຣາຓສິໍ ປຕ຺ວາ ທ຺ວາຣຄາເມສຸ ກີຬາເປນ຺ໂຕ ພຫຸໍ ຘນໍ ລຠິຯ

ຣາຊາປິ ນໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ກີຬາເປຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ສາຘຸ, ເທວ, ສ຺ເວ ປນ຺ນຣເສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກີຬາເປສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ຣາຊາ ‘‘ສ຺ເວ ນາຄຣາຊາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ນຈ຺ຈິສ຺ສຕິ, ມຫາຊໂນ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ປສ຺ສຕູ’’ຕິ ເຠຣີ ຈຣາເປຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ຣາຊງ຺ຄຓໍ ອລງ຺ກາຣາເປຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ປກ຺ໂກສາເປສິຯ ໂສ ຣຕນເປຬາຍ ມຫາສຕ຺ຕໍ ເນຕ຺ວາ ວິຈິຕ຺ຕຕ຺ຖເຣ ເປຬໍ ຐເປຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ຣາຊາປິ ປາສາທາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ມຫາຊນປຣິວຸໂຕ ຣາຊາສເນ ນິສີທິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມຫາສຕ຺ຕໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ນຈ຺ຈາເປສິຯ ມຫາຊໂນ ສກຠາເວນ ສຓ຺ຐາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ເຈລຸກ຺ເຂປສຫສ຺ສໍ ປວຕ຺ເຕຕິຯ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປຣິ ສຕ຺ຕຣຕນວສ຺ສໍ ວສ຺ສຕິຯ ຕສ຺ສ ຄຫິຕສ຺ສ ມາໂສ ສມ຺ປູຣິຯ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ນິຣາຫາໂຣວ ອໂຫສິຯ ສຸມນາ ‘‘ອຕິຈິຣາຍຕິ ເມ ປິຍສາມິໂກ, ອິທານິສ຺ສ ອິຘ ອນາຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ມາໂສ ສມ຺ປຸຓ຺ໂຓ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ’’ນ຺ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂປກ຺ຂຣຓິໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ໂລຫິຕວຓ຺ຓໍ ອຸທກໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຫິຕຸຓ຺ຑິເກນ ຄຫິໂຕ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ນາຄຠວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ວມ຺ມິກສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຄຫິຕຏ຺ຐານຎ຺ຈ ກິລມິຕຏ຺ຐານຎ຺ຈ ທິສ຺ວາ ໂຣທິຕ຺ວາ ກນ຺ທິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ພາຣາຓສິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ປຣິສມຊ຺ເຊ ອາກາເສ ໂຣທມານາ ອຏ຺ຐາສິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ນຈ຺ຈນ຺ໂຕວ ອາກາສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ລຊ຺ຊິໂຕ ເປຬໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ເປຬໍ ປວິຏ຺ຐກາເລ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ’’ນ຺ຕິ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລ

ເກນ຺ໂຕ ຕໍ ອາກາເສ ຖິຕໍ ທິສ຺ວາ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໔໐໚

‘‘ກາ ນຸ ວິຊ຺ຊຸຣິວາກາສິ, ໂອສຘີ ວິຍ ຕາຣກາ;

ເທວຕາ ນຸສິ ຄນ຺ຘພ຺ພີ, ນ ຕໍ ມຠ຺ຠາມິ ມານຸສິ’’ນ຺ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ນ ຕໍ ມຠ຺ຠາມິ ມານຸສິນ຺ຕິ ອຫໍ ຕໍ ມານຸສີຕິ ນ ມຠ຺ຠາມິ, ຕຍາ ເອກາຍ ເທວຕາຍ ຄນ຺ຘພ຺ພິຍາ ວາ ກວິຕຸໍ ວຎ຺ຜຕີຕິ ວທຕິ໚

ອິທານິ ເຕສໍ ວຈນປ຺ປຎິວຈນຄາຖາ ໂຫນ຺ຕິ –

໘໔໑໚

‘‘ນມ຺ຫີ ເທວີ ນ ຄນ຺ຘພ຺ພີ, ນ ມຫາຣາຊ ມານຸສີ;

ນາຄກຠ຺ຠາສ຺ມິ ກທ຺ທນ຺ເຕ, ອຕ຺ເຖນມ຺ຫິ ອິຘາຄຕາ໚

໘໔໘໚

‘‘ວິພ຺ການ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ກຸປິຕິນ຺ທ຺ຣິຍາສິ, ເນຕ຺ເຕຫິ ເຕ ວາຣິຄຕາ ສວນ຺ຕິ;

ກື ເຕ ນຎ຺ຖໍ ກື ປນ ປຕ຺ຖຍານາ, ອິຘາຄຕາ ນາຣິ ຕທິງ຺ຆ ພ຺ຣູຫີ໚

໘໔໓໚

‘‘ຍມຸຄ຺ຄເຕໂຊ ອຸຣໂຄຕິ ຈາຫຸ, ນາໂຄຕິ ນໍ ອາຫຸ ຊນາ ຊນິນ຺ທ;

ຕມຄ຺ຄຫີ ປຸຣິໂສ ຊີວິກຕ຺ໂຖ, ຕໍ ພນ຺ຘນາ ມຸຠ຺ຈ ປຕີ ມເມໂສ໚

໘໔໔໚

‘‘ກຖໍ ນ຺ວຍໍ ພລວີຣິຍູປປນ຺ໂນ, ຫຕ຺ຖຕ຺ຕມາຄຈ຺ຆິ ວນິພ຺ພກາສ຺ສ;

ອກ຺ຂາຫິ ເມ ນາຄກຠ຺ເຠ ຕມຕ຺ຖໍ, ກຖໍ ວິຊາເນມຸ ຄຫີຕນາຄໍ໚

໘໔໕໚

‘‘ນຄຣມ຺ປີ ນາໂຄ ກາສ຺ມໍ ກເຣຍ຺ຍ, ຕຖາ ຫິ ໂສ ພລວີຣິຍູປປນ຺ໂນ;

ຘມ຺ມຠ຺ຈ ນາໂຄ ອປຈາຍມາໂນ, ຕສ຺ມາ ປຣກ຺ກມ຺ມ ຕໂປ ກໂຣຕີ’’ຕິ໚

ຕຖຖ ອຕຖເຖນມຸທີຕິ ອທໍ ເອກໍ ກາຣຕໍ ປຜິຈຸຈ ອິສາຄຕາ ຖຸປີຕິນຸທຣິຍາຕິ ກິລນຸຕິນຸທຣິຍາ ວາຣິຄຕາຕີ ອສຸສຸພິນຸທຸພຜາ
ອຸຣໂຄຕິ ຈາທູຕິ ອຸຣໂຄຕິ ຈາຍໍ ມຫາຊໂນ ກເຖສີ ຕມຄຸຄທີ ປຸຣິໂສຕິ ອຍໍ ປຸຣິໂສ ຕໍ ນາຄຣາຊານໍ ຊີວິກຕຸຖາຍ ອຄຸຄເທສີ
ວນິພຸພກສຸສາຕິ ອິມສຸສ ວນິພຸພກສຸສ ກາຖໍ ນຸ ເອສ ມຫານຸກາໂວ ສມາໂນ ຫຕຸຖຕຸຕໍ ອາຄໂຕຕິ ປຸຈຸຉຕິ ສມຸມຸຍຸຈາຕິ ປຸຍຸຈ
ສີລສມຸມໍ ອຸໂປສຖວາສສມຸມຸຍຸຈ ຄຣຸ ກໂຣນຸໂຕ ວິທຣຕີ, ຕສຸມາ ອິມິນາ ປຸຣິເສນ ຄຫິໂຕປີ ''ສຈາທໍ ອິມສຸສ ອຸປຣິ ນາສວາຕໍ
ວິສຸສຊຸເຊສຸສາມິ, ກສຸມມຸຍຸຖີ ວິຍ ວິກິຣິສຸສຕິ, ເອວໍ ເມ ສີລໍ ກິຊຸຊິສຸສຕິ''ຕິ ສີລເກທກາຍາ ປຣກຸກມຸມ ຕໍ ທຸກຸຂໍ ອສິວາເສຕຸວາ
ຕໂປ ກໂຣຕິ, ວີຣິຍເມວ ກໂຣຕີຕິ ອາທ

ຣາຊາ ''ກທໍ ປເນໂສ ອິມິນາ ຄຫິໂຕ''ຕິ ປຸຈຸຉີ ອຖສຸສ ສາ ອາຈິກຸຂນຸຕີ ຄາຖມາທ –

໔໔ຟ

''ຈາຕຸທຸທສີ ປຍຸຈທສີຍຸຈ ຣາຊ, ຈຕຸປຸປເຖ ສມຸມຕິ ນາຄຣາຊາ;

ຕມຄຸຄທີ ປຸຣິໂສ ຊີວິກຕຸໂຖ, ຕໍ ພນຸສນາ ມຸຍຸຈ ປຕິ ມເມໂສ''ຕິ

ຕຖຖ ຈຕຸປຸປເຖຕິ ຈຕຸກຸກມຄຸຄສຸສ ອາສນຸນຍຸຖາເນ ເອກສຸມີ ວມຸມິເກ ຈຕຸຣງຄສມນຸນາຄຕໍ ອສິຍຸຖານໍ ອສິຍຸຖທີຕຸວາ ອຸ
ໂປສຖວາສໍ ວສນຸໂຕ ນິປຊຸຊຕີຕິ ອຕຸໂຖ ຕໍ ພນຸສນາຕິ ຕໍ ເອວໍ ສມຸມິກໍ ຄຸຕາວນຸຕໍ ນາຄຣາຊານໍ ເອຕສຸສ ສນໍ ທຕຸວາ ເປລຸ
ອພນຸສນາ ປມຸຍຸຈ

ເອວຍຸຈ ປນ ວຕຸວາ ປຸນປີ ຕໍ ຍາຈນຸຕີ ທເວ ຄາຖາ ອກາສີ –

໔໔ກຸ

''ໂສລຸອສິຕຸຖີສທສຸສານີ, ອາມຸຕຸຕມຕີກຸຕຸທລາ;

ວາຣິເຄທສຍາ ນາຣີ, ຕາປີ ຕໍ ສຣຕໍ ຄຕາ

໔໔ຌ

''ສມຸເມນ ໂມເຈທີ ອສາທເສນ, ຄາເມນ ນິກຸເຂນ ຄວໍ ສເຕນ;

ໂອສຸສຍຸຖກາໂຍ ອຸຣໂຄ ຈຣາຕຸ, ປຸຍຸຍຕຸຖິໂກ ມຸຍຸຈຕຸ ພນຸສນສຸມາ''ຕິ

ຕຖຖ ໂສລຸອສິຕຸຖີສທສຸສານີຕິ ມາ ຕຸວໍ ເອສ ໂຍ ວາ ໂສ ວາ ທລີທຸທນາໂຄຕິ ມຍຸຍິຕຸຖ ເອຕສຸສ ຫີ ເອຕຸຕກາ ສພຸພາລງ
ກາຣປຜິມຕຸທິຕາ ອິຕຸຖີໂຍວ, ເສສາ ສມຸປຕຸຕິ ອປຣິມາຕາຕີ ທສຸເສຕີ ວາຣິເຄທສຍາຕິ ອຸທກຈຸຉທນໍ ອຸທກຄພຸກໍ ກຕຸວາ
ຕຖຖ ສຍນສີລາ ໂອສຸສຍຸຖກາໂຍຕິ ນິສຸສຍຸຖກາໂຍ ຫຸຕຸວາ ຈຣາຕູຕິ ຈຣຕຸ

ອຖ ນໍ ຣາຊາ ຕິສຸໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

໔໔ຍ

''ສມຸເມນ ໂມເຈມິ ອສາທເສນ, ຄາເມນ ນິກຸເຂນ ຄວໍ ສເຕນ;

ໂອສຸສຍຸຖກາໂຍ ອຸຣໂຄ ຈຣາຕຸ, ປຸຍຸລຕຸຖິໂກ ມຸຍຸຈຕຸ ພນຸຣນສຸມາ។

៨៥០។

‘‘ຫມຸມິ ນິກຸຂສຕໍ ລຸທຸທ, ຖູລຍຸຈ ມຓິກຸຕຸຫລໍ;

ຈຕຸສຸສຫຍຸຈ ປລຸລງກໍ, ອຸມາປຸປຸຜສຣິນຸນິກໍ។

៨៥១។

‘‘ທຸເວ ຈ ສາທິສີໂຍ ກຣິຍາ, ອຸສກຍຸຈ ຄວໍ ສຕໍ;

ໂອສຸສຍຸຖກາໂຍ ອຸຣໂຄ ຈຣາຕຸ, ປຸຍຸລຕຸຖິໂກ ມຸຍຸຈຕຸ ພນຸຣນສຸມາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ລຸທຸທາຕິ ຣາຊາ ອຸຣຄໍ ໂມເຈຕຸໍ ອຫິຕຸຕຸທິກໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ ຕສຸສ ທາຕພຸພໍ ເທຍຸຍທມຸມໍ ທສຸເສນຸໂຕ ເອວມາຫ។ ຄາຖາ ປນ ເຫຍຸຖາ ວຸຕຸຕຕຸຖາເຍວ។

ອຖ ນໍ ລຸທຸໂທ ອາຫ –

៨៥២។

‘‘ວິນາປິ ທານາ ຕວ ວຈນໍ ຊນິນຸທ, ມຸຍຸເຈມຸ ນໍ ອຸຣຄໍ ພນຸຣນສຸມາ;

ໂອສຸສຍຸຖກາໂຍ ອຸຣໂຄ ຈຣາຕຸ, ປຸຍຸລຕຸຖິໂກ ມຸຍຸຈຕຸ ພນຸຣນສຸມາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ຕວ ວຈນນຸຕິ ມຫາຣາຊ, ວິນາປິ ທາເນນ ຕວ ວຈນເມວ ອມຸຫາກໍ ຄຣຸ។ ມຸຍຸເຈມຸ ນນຸຕິ ມຸຍຸຈິສຸສາມິ ເອຕນຸຕິ ວທຕິ។

ເອວຍຸຈ ປນ ວຕຸວາ ມຫາສຕຸຕໍ ເປລຸອໂຕ ນີຫຣີ។ ນາຄຣາຊາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ປຸປຸຜນຸຕຣໍ ປວິສິຕຸວາ ຕໍ ອຕຸຕກາວໍ ວິຊຫິຕຸວາ ມາຓວກວຕຸເຕນ ອລງກຕສຣີໂຣ ຫຸຕຸວາ ປຖວີ ກິນຸທນຸໂຕ ວິຍ ນິກຸຂນຸໂຕ ອຍຸຖາສີ។ ສຸມນາ ອາກາສໂຕ ໂອຕຣິຕຸວາ ຕສຸສ ສນຸຕິເກ ຖິຕາ។ ນາຄຣາຊາ ອຍຸຊລີ ປຄຸຄຍຸຫ ຣາຊານໍ ນມສຸສມາໂນ ອຍຸຖາສີ។ ຕມຕຸຖໍ ປກາເສນຸໂຕ ສຕຸຖາ ທຸເວ ຄາຖາ ອກາສີ –

៨៥៣។

‘‘ມຸຕຸໂຕ ຈມຸເປຍຸຍໂກ ນາໂຄ, ຣາຊານໍ ເອຕທພຸຣວີ;

ນໂມ ເຕ ກາສິຣາຊຕຸຖຸ, ນໂມ ເຕ ກາສິວຑຸຍນ;

ອຍຸຊລີ ເຕ ປຄຸຄຕຸຫາມິ, ປສຸເສຍຸຍໍ ເມ ນິເວສນໍ។

៨៥៤។

‘‘ອທຸຣາ ຫິ ທຸພຸພິສຸສສເມຕມາຫຸ, ຍໍ ມານຸໂສ ວິສຸສເສ ອມານຸສມຸຫິ;

ສເຈ ຈ ມំ ຍາຈສິ ເອຕມຕ្ថំ, ທក្ខេម្ម ເຕ ນາຄ ນិເວសນានិ’’ຕិ។

ຕត្ថ ປស្សេយ្យំ ເມ ນិເວសនន្តិ មម ນិເວសនំ ຈម្ពេយ្យនាគភវនំ នរគតិយំ ປស្សិតព្ពយុត្តកំ។ តំ ເຕ ອហំ ທស្សេត្តុកាមោ, តំ សព្វលាហោ ຕ្វំ ອາគន្ត្វា ປស្ស, ປរិន្ទាតិ វាតិ។ ທុព្ពិសស្សន្តិ ທុវិສ្សាសនិយំ។ ສເຈ ຈាតិ ສເຈ មំ ຍາຈសិ, ປស្សេយ្យាម ເຕ ນិເວសនានិ, ອបិ ຈ ໂຂ ປន ຕំ ນ សទ្ទហាមិតិ វាតិ។

ອຖ ນំ សទ្ទហាបេតុំ ສປົ່ນ ກរោន្តោ មហាសត្តោ ທ្វេ គាថា ອភាសិ –

៨៥៨។

‘‘ສເຈປិ ວາໂຕ ຄិຣិមាវហេយ្យ, ຈន្ទោ ຈ ສុຣិໂយ ຈ ឆមា ປເຕយ្យុំ;

ສព្ពា ຈ ນជ្ជោ ປដិໂສតំ ວជេយ្យុំ, ນ ຕ្វេວហំ ຣາຊ មុសា ភណេយ្យំ។

៨៥៩។

‘‘ນភំ ຜលេយ្យ ឧທធិបិ ສុស្សេ, សំវដ្ដយេ ភូតធរា វសុន្ធរា;

សិលុច្ចយោ មេរុ សមូលមុប្បតេ, ນ ຕ្វេວហំ ຣາຊ មុសា ភណេយ្យ’’ន្តិ។

ຕត្ថ សំវដ្ដយេ ភូតធរា វសុន្ធរាតិ ອយំ ភូតធរាតិ ຈ វសុន្ធរាតិ ຈ ສງ្ខំ គតា មហាបថវី កិលញ្ជំ វិយ សំវដ្ដេយ្យ។ សមូលមុប្បតេតិ ເອវំ មហាសិនេរុបព្ពតោ សមូលោ ឧដ្ឌាយ បុរាណបណ្ណំ វិយ ອາកាសេ ປក្ខន្ទេយ្យ។

ໂສ មហាសត្តេន ເອវំ វុត្តេបិ ອសទ្ទហន្តោ –

៨៦០។

‘‘ອទ្ធា ហិ ທុព្ពិសស្សមេតមាហុ, យំ មានុໂສ វិស្សសេ ອមានុសម្ហិ;

ສເຈ ຈ មំ ຍាចសិ ເອຕមត្ថំ, ທក្ខេម្ម ເຕ ນາຄ ນិເວសនានិ’’ຕិ។ –

ປុនបិ ຕមេវ គាថំ វត្វា ‘‘ຕ្វំ មយា កតគុណំ ជានិតុំ ອរហសិ, សទ្ទហិតុំ ປន យុត្តកភាវំ វា ອយុត្តកភាវំ វា ອហំ ជានិស្សាមិ’’តិ ປកាសេន្តោ ឥតរំ គាថមាហ –

៨៦១។

‘‘តុម្ហេ ខោត្ថ ឃោរវិសា ឧឡារា, មហាតេជា ខិប្បកោបី ຈ ហោថ;

មំការណា ພន្ធនស្មា ປមុត្តោ, ອរហសិ ໂນ ជានិតុយេ កតានិ’’តិ។

ຕត្ថ ឧឡារាតិ ឧឡារវិសា។ ជានិតុយេតិ ជានិតុំ។

ອຖ ນំ ສທຸທຫາເປຕຸំ ປຸນ ສປຖំ ກໂຣນຸໂຕ ມຫາສຕຸໂຕ ຄາຖມາຫ –

໔໕໙។

‘‘ໂສ ປຈຸຈຕំ ນិຣເຍ ໂພຣຣູເປ, ມາ ກາຍិກំ ສາຕມລຕຸຖ ກិលຸຈិ;

ເປລຸອាយ ພທຸໂສ ມຣຕំ ອុເປຕុ, ໂຍ ຕາທិສំ ກມຸມກតំ ນ ຊາເນ’’តិ។

ຕຕຸຖ ປຈຸຈតនុតិ ປຈຸຈតុ។ ກມຸມກតនុតិ ກតກមុមំ ເອວំ ຄុណກាຣកំ ຕុមុຫាทិສំ ໂຍ ນ ຊານាតិ, ໂສ ເອວຣູໂປ ໂຫតូតិ ວທតិ។

ອຖសុស ຣាឌា ສທុທហិតុវា ຖុតិ ກໂຣនុໂຕ ຄាຖມາຫ –

໔៦០។

‘‘ສຈຸຈប្បុປ្ឆិលុលា ຕវ ເມស ໂຫຕុ, ອកុໂກធໂນ ໂຫហិ ອនុປនាហិ;

ສពុពញុច ເຕ នាគកុលំ សុបណុណា, អគុតឹវ គិមុហេសុ វិវឧជយនុតូ’’តិ។

ຕຕຸຖ ຕវ ເមស ໂហតូតិ ຕវ ເອសា ປឆិលុលា ສຈុຈា ໂហຕុ។ អគុតឹវ គិមុហេសុ វិវឧជយនុតូតិ យថា មនុសុសា គិមុហកាលេ សនុតាបំ អនិចុឆនុតា ឧលមានំ អគុតឹ វិវឧជេនុតិ, ເອវំ វិវឧជេនុតុ ທូຣໂຕវ ປຣិຫຣនុຕុ។

ມហាສតុໂຕປិ ຣលុໂຍ ຖុតិ ກໂຣនុໂຕ ឌិតិយំ គាថមាហ –

໔៦១។

‘‘អនុកមុបសិ នាគកុលំ ឧមិនុທ, មាតា យថា សុបិ្បិយំ ເອກបុតុតំ;

ອហញຸຈ ເຕ នាគកុເលន សទុធឹ, កាហាមិ វេយុយាវឆិកំ ឧលុອាຣ’’នុតិ។

តំ សុតុវា ຣាឌា នាគរាវនំ គនុតុកាមោ សេនំ គមនសឌជំ កាតុំ អាណាបេនុໂຕ គាថមាហ –

໔៦៤។

‘‘ໂយເຊនុតុ វេ ຣាឌຣເຖ សុຈិតុເຕ, កមុໂພឌេ អសុសតរេ សុຫនុເຕ;

នាគេ ច ໂយເຊនុតុ សុវណុណកប្បនេ, ហកុឌេមុ នាគសុស និវេសនានិ’’តិ។

ຕຕຸຖ កមុໂພឌេ អសុសតរេ សុហនុតេតិ សុសិកុខិតេ កមុໂພឌរដុឋសមុភវេ អសុសតរេ ໂຍເຊនុតុ។

ឌិតរា អភិសមុពុទុធគាថា –

໔៦៣។

‘‘ເກຣີ ມຸທິງຄາ ປຓວາ ຈ ສງຂາ, ອວຊຊຍີສຸ ອຸຄຸຄເສນສຸສ ຣຄຸໂຍ;

ປາຍາສິ ຣາຊາ ພຫຸ ໂສກມາໂນ, ປຸຣກຸຂໂຕ ນາຣິຄຓສຸສ ມຊເຊ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ພຫຸ ໂສກມາໂນຕິ ກິກຸຂເວ, ພາຣາຓສິຣາຊາ ໂສລອສຫິ ນາຣີສຫສຸເສຫິ ປຸຣກຸຂໂຕ ປຣິວາຣິໂຕ ຕສຸສ ນາຣິຄຓສຸສ ມຊເຊ ພາຣາຓສິໂຕ ນາຄກວນໍ ຄຈຸຉນຸໂຕ ອຕິວິຍ ໂສກມາໂນ ປາຍາສິ។

ຕສຸສ ນຄຣາ ນິກຸຂນຸຕກາເລເຍວ ມຫາສຕຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ອານຸກາເວນ ນາຄກວນໍ ສພຸພຣຕນມຍໍ ປາກາຣຄຸຈ ທຸວາຣຄຸຜາລເກ ຈ ທິສຸສມານຣູເປ ກຕຸວາ ນາຄກວນຄາມິ ມຄຸຄໍ ອລງກຕປຜິຍຕຸຕໍ ມາເປສິ ។ ຣາຊາ ສປຣິໂສ ເຕນ ມຄຸເຄນ ນາຄກວນໍ ປວິສິຕຸວາ ຣມຓີຍໍ ກູມິກາຄຄຸຈ ປາສາເທ ຈ ອທຸທສ។ ຕມຕຸຖໍ ປກາເສນຸໂຕ ສຕຸຖາ ອາຫ –

໔໙໔។

‘‘ສຸວຕຸຕຈິຕກໍ ກູມິ, ອທຸທກຸຂິ ກາສິວຖຸຒໂນ;

ໂສວຕຸຕມຍປາສາເທ, ເວລຸອຸຣິຍຜລກຕຸຖເຕ។

໔໙໕។

‘‘ສ ຣາຊາ ປາວິສີ ພຸຍມຸຫໍ, ຈມຸເປຍຸຍສຸສ ນິເວສນໍ;

ອາທິຈຸຈວຕຸຕສນຸນິກໍ, ກໍສວິຊຊປກສຸສຣໍ។

໔໙໖។

‘‘ນານາຣຸກຸເຂຫິ ສຄຸຉນຸນໍ, ນານາຄນຸຘສມີຣິຕໍ;

ໂສ ປາເວກຸຂິ ກາສິຣາຊາ, ຈມຸເປຍຸຍສຸສ ນິເວສນໍ។

໔໙໗។

‘‘ປວິຜຸຖສຸມິ ກາສິຣຄຸເຍ, ຈມຸເປຍຸຍສຸສ ນິເວສນໍ;

ທິພຸພາ ຕູຣິຍາ ປວຊຊຶສຸ, ນາຄກຄຸຄາ ຈ ນຈຸຈິສຸໍ។

໔໙໘។

‘‘ຕໍ ນາຄກຄຸຄາ ຈຣິຕໍ ຄເຓນ, ອນຸວາຣຸຫິ ກາສິຣາຊາ ປສນຸໂນ;

ນິສີທິ ໂສວຕຸຕມຍມຸຫິ ປີເຖ, ສາປສຸສເຍ ຈນຸທນສາຣລິຕຸເຕ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ສຸວຕຸຕຈິຕກນຸຕິ ສຸວຕຸຕວາລຸກາຍ ສນຸຖຕໍ។ ພຸຍມຸຫນຸຕິ ອລງກຕນາຄກວນໍ។ ຈມຸເປຍຸຍສຸສາຕິ ນາຄກວນໍ ປວິສິຕຸວາ ຈມຸເປຍຸຍນາຄຣາຊສຸສ ນິເວສນໍ ປາວິສີ។ ກໍສວິຊຊປກສຸສຣນຸຕິ ເມຘມຸເຂ ສຄຸຈຣຕສຸວຕຸຕວິຊຊ ວິຍ ໂອກາສມານໍ។ ນາ

ນາຄນຸຂສມິຣິຕນຸຕິ ນານາວິເຂຫີ ທິພຸພຄນຸເຂຫີ ອນຸສຄຸຈຣິຕໍ. ຈຣິຕໍ ຄເຕານາຕິ ຕໍ ນິເວສນໍ ນາຄກຄຸລາຄເຕານ ຈຣິຕໍ ອນຸສຄຸຈຣິຕໍ. ຈນຸທນສາຣລິຕຸເຕຕິ ທິພຸພສາຣຈນຸທເນນ ອນຸລິຕຸເຕ.

ຕຕຸຖ ນິສິນຸນມຕຸຕສຸເສວສຸສ ນານຄຸຄຣສໍ ທິພຸພໂກຊນໍ ອຸປ໌ນາເມສຸໍ, ຕຖາ ໂສລຸອສນຸນໍ ອິຕຸຖິສຫສຸສານໍ ເສສຣາຊປ໌ຣິສາຍ ຈ. ໂສ ສຕຸຕາຫມຕຸຕໍ ສປ໌ຣິໂສ ທິພຸພນຸນປ໌ານາທີນີ ປ໌ຣິກຸຄຸຊິຕຸວາ ທິພຸເພຫີ ກາມຄຸເຕາຫີ ອກິຣມິຕຸວາ ສຸຂສຍເນ ນິສິນຸໂນ ມຫາສຕຸຕສຸສ ຍສໍ ວຕຸເຕຕຸວາ "ນາຄຣາຊ, ຕຸວໍ ເອວຣູປໍ ສມຸປ໌ຕຸຕິ ປ໌ຫາຍ ມນຸສຸສໂລເກ ວມຸມິກມຕຸຖເກ ນິປ໌ຊຊິຕຸວາ ກສຸມາ ອຸໂປສຖວາສໍ ວສີ"ຕິ ປຸຈຸຊິ. ໂສປິສຸສ ກເຖສິ. ຕມຕຸຖໍ ປ໌ກາເສນຸໂຕ ສຕຸຖາ ອາຫ –

໘໒໙.

'ໂສ ຕຕຸຖ ກຸຕຸວາ ຈ ອໂຖ ຣມິຕຸວາ, ຈມຸເປຍຸຍກໍ ກາສິຣາຊາ ອໂວຈ;

ວິມານເສຍຸຖານີ ອິມານີ ຕຸຍຸຫໍ, ອາທິຈຸຈວຕຸຕານີ ປ໌ກສຸສຣານີ;

ເນຕາທິສໍ ອຕຸຖິ ມນຸສຸສໂລເກ, ກີ ປ໌ຕຸຖຍໍ ນາຄ ຕໂປ໌ ກໂຣສີ.

໘໓໐.

''ຕາ ກມຸພຸກາຍູຣທຣາ ສຸວຕຸຖາ, ວຄຸຄຸຄຸລີ ຕມຸພຕລູປ໌ປ໌ນຸນາ;

ປ໌ຄຸຄຍຸຫ ປ໌າເຍນຸຕິ ອໂນມວຕຸຕາ, ເນຕາທິສໍ ອຕຸຖິ ມນຸສຸສໂລເກ;

ກີ ປ໌ຕຸຖຍໍ ນາຄ ຕໂປ໌ ກໂຣສີ.

໘໓໑.

''ນຊໂຊ ຈ ເຕມາ ປຸຖຸໂລມມຈຸຊາ, ອາຄາສກຸນຸຕາກິຣຸທາ ສຸຕິຕຸຖາ;

ເນຕາທິສໍ ອຕຸຖິ ມນຸສຸສໂລເກ, ກີ ປ໌ຕຸຖຍໍ ນາຄ ຕໂປ໌ ກໂຣສີ.

໘໓໒.

'ໂກຄຸຈາ ມຍູຣາ ທິວິຍາ ຈ ຫໍສາ, ວຄຸຄຸສຸສຣາ ໂກກິລາ ສມຸປ໌ຕນຸຕິ;

ເນຕາທິສໍ ອຕຸຖິ ມນຸສຸສໂລເກ, ກີ ປ໌ຕຸຖຍໍ ນາຄ ຕໂປ໌ ກໂຣສີ.

໘໓໓.

''ອມຸພາ ຈ ສາລາ ຕິລກາ ຈ ຊມຸພຸໂຍ, ອຸທຸທາລກາ ປ໌າຄລິໂຍ ຈ ຟຸລຸລາ;

ເນຕາທິສໍ ອຕຸຖິ ມນຸສຸສໂລເກ, ກີ ປ໌ຕຸຖຍໍ ນາຄ ຕໂປ໌ ກໂຣສີ.

໘໓໔.

‘‘ອິມາ ຈ ເຕ ໂປກ຺ຂຣຎ຺ໂຎ ສມນ຺ຕໂຕ, ທິພ຺ພາ ຈ ຄນ຺ຘາ ສຕຕໍ ປວາຍນ຺ຕິ;

ເນຕາທິສໍ ອຕ຺ຖິ ມນຸສ຺ສໂລເກ, ກິໍ ປຕ຺ຖຍໍ ນາຄ ຕໂປ ກໂຣສິ.

໔໗໕.

‘‘ນ ປຸຕ຺ຕເຫຕຸ ນ ຘນສ຺ສ ເຫຕຸ, ນ ອາຍຸໂນ ຈາປິ ຊນິນ຺ທ ເຫຕຸ;

ມນຸສ຺ສໂຍນິໍ ອຠິປຕ຺ຖຍາໂນ, ຕສ຺ມາ ປຣກ຺ກມ຺ມ ຕໂປ ກໂຣມີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕາຕິ ໂສຬສສຫສ຺ສນາຄກຎ຺ຎາໂຍ ສນ຺ຘາຍາຫ. ກມ຺ພຸກາຍູຣຘຣາຕິ ສຸວຓ຺ຓາຠຣຓຘຣາ. ວຏ຺ຏງ຺ຄຸລີຕິ ປວາຬງ຺ກຸຣສທິສວຏ຺ຏງ຺ຄຸລີ. ຕມ຺ພຕລູປປນ຺ນາຕິ ອຠິຣຕ຺ເຕຫິ ຫຕ຺ຖປາທຕເລຫິ ສມນ຺ນາຄຕາ. ປາເຍນ຺ຕີຕິ ທິພ຺ພປານໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕໍ ປາເຍນ຺ຕິ. ປຸຖູໂລມມຈ຺ຉາຕິ ປຸຖຸລປຕ຺ເຕຫິ ນານາມຈ຺ເຉຫິ ສມນ຺ນາຄຕາ. ອາຏາສກຸນ຺ຕາຠິຣຸທາຕິ ອາຏາສງ຺ຂາເຕຫິ ສກຸເຓຫິ ອຠິຣຸທາ. ສຸຕິຕ຺ຖາຕິ ສຸນ຺ທຣຕິຕ຺ຖາ. ທິວິຍາ ຈ ຫໍສາຕິ ທິພ຺ພຫໍສາ ຈ. ສມ຺ປຕນ຺ຕີຕິ ມນຸຎ຺ຎຣວໍ ຣວນ຺ຕາ ຣຸກ຺ຂໂຕ ຣຸກ຺ຂໍ ສມ຺ປຕນ຺ຕິ. ທິພ຺ພາ ຈ ຄນ຺ຘາຕິ ຕາສຸ ໂປກ຺ຂຣຓີສຸ ສຕຕໍ ທິພ຺ພຄນ຺ຘາ ວາຍນ຺ຕິ. ອຠິປຕ຺ຖຍາໂນຕິ ປຕ຺ຖຍນ຺ໂຕ ວິຈຣາມິ. ຕສ຺ມາຕິ ເຕນ ກາຣເຓນ ປຣກ຺ກມ຺ມ ວິຣິຍໍ ປຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຕໂປ ກໂຣມິ, ອຸໂປສຖໍ ອຸປວສາມີຕິ.

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ຣາຊາ ອາຫ –

໔໗໖.

‘‘ຕ຺ວໍ ໂລຫິຕກ຺ໂຂ ວິຫຕນ຺ຕຣໍໂສ, ອລງ຺ກໂຕ ກປ຺ປິຕເກສມສ຺ສຸ;

ສຸໂຣສິໂຕ ໂລຫິຕຈນ຺ທເນນ, ຄນ຺ຘພ຺ພຣາຊາວ ທິສາ ປຠາສີ.

໔໗໗.

‘‘ເທວິທ຺ຘິປ຺ປຕ຺ໂຕສິ ມຫານຸຠາໂວ, ສພ຺ເພຫິ ກາເມຫິ ສມງ຺ຄິຠູໂຕ;

ປຸຈ຺ຉາມິ ຕໍ ນາຄຣາເຊຕມຕ຺ຖໍ, ເສຍ຺ໂຍ ອິໂຕ ເກນ ມນຸສ຺ສໂລໂກ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສຸໂຣສິໂຕຕິ ສຸວິລິຕ຺ໂຕ.

ອຖສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ນາຄຣາຊາ ອາຫ –

໔໗໘.

‘‘ຊນິນ຺ທ ນາຎ຺ຎຕ຺ຣ ມນຸສ຺ສໂລກາ, ສຸທ຺ຘີວ ສໍວິຊ຺ຊຕິ ສໍຍໂມ ວາ;

ອຫຎ຺ຈ ລທ຺ຘານ ມນຸສ຺ສໂຍນິໍ, ກາຫາມິ ຊາຕິມຣຓສ຺ສ ອນ຺ຕ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສຸທ຺ຘີ ວາຕິ ມຫາຣາຊ, ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ມນຸສ຺ສໂລກາ ອມຕມຫານິພ຺ພານສງ຺ຂາຕາ ສຸທ຺ຘີ ວາ ສີລສໍຍໂມ ວາ ນຕ຺ຖິ.

ອນຸຕນຸຕິ ມນຸສຸສໂຍນີ ລທຸສາ ຊາຕິມຣຕາສຸສ ອນຸຕໍ ກຣິສຸສາມີຕິ ຕໂປ໌ ກໂຣມີຕິ຺

ຕໍ ສຸຕຸວາ ຣາຊາ ອາຫ –

໔໗໙຺

‘‘ອທຸສາ ຫເວ ເສວິຕພຸພາ ສປ໌ຍຸຍາ, ພຫຸສຸສຸຕາ ເຍ ພຫຸຖານຈິນຸຕິໂນ;

ນາຣີໂຍ ຈ ທິສຸວານ ຕຸວຍຸຈ ນາຄ, ກາຫາມິ ປຸຍຸຍານິ ອນປ຺ປການີ’’ຕິ຺

ຕຕຸຖ ນາຣີໂຍ ຈາຕິ ອິມາ ຕວ ນາຄກຍຸຍາໂຍ ຈ ຕຸວຍຸຈ ທິສຸວາ ພຫູນິ ປຸຍຸຍານິ ກຣິສຸສາມີຕິ ວທຕິ຺

ອຖ ນໍ ນາຄຣາຊາ ອາຫ –

໔໘໐຺

‘‘ອທຸສາ ຫເວ ເສວິຕພຸພາ ສປ໌ຍຸຍາ, ພຫຸສຸສຸຕາ ເຍ ພຫຸຖານຈິນຸຕິໂນ;

ນາຣີໂຍ ຈ ທິສຸວານ ມມຍຸຈ ຣາຊ, ກໂຣຫີ ປຸຍຸຍານິ ອນປ຺ປການີ’’ຕິ຺

ຕຕຸຖ ກໂຣຫີຕິ ກເຣຍຸຍາສິ, ມຫາຣາຊາຕິ຺

ເອວໍ ວຸຕຸເຕ ອຸຄຸຄເສໂນ ຄນຸຕຸກາໂມ ຫຸຕຸວາ ‘‘ນາຄຣາຊ, ຈິຣໍ ວສິມຸຫ, ຄມິສຸສາມາ’’ຕິ ອາປຸຈຸຊິ຺ ອຖ ນໍ ມຫາສຕຸໂຕ ‘‘ເຕນ ຫິ ມຫາຣາຊ, ຍາວທິຈຸຊກໍ ຣນໍ ຄຕຸຫາຫີ’’ຕິ ຣນໍ ທສຸເສນຸໂຕ ອາຫ –

໔໘໑຺

‘‘ອິທຍຸຈ ເມ ຊາຕຣູປໍ ປຫູຕໍ, ຣາສີ ສຸວຕຸຕາສຸສ ຈ ຕາລມຕຸຕາ;

ອິໂຕ ຫຣິຕຸວານ ສຸວຕຸຕພຣານິ, ກຣສຸສຸ ຣູປີຍປາກາຣໍ ກໂຣນຸຕ຺ຸ

໔໘໔຺

‘‘ມຸຕຸຕາ ຈ ວາຫສຫສຸສານິ ປຍຸຈ, ເວລຸຣຸຣິຍມິສຸສານິ ອິໂຕ ຫຣິຕຸວາ;

ອນຸເຕປຸເຣ ກູມິຍໍ ສນຸຖຣນຸຕຸ, ນິກຸກທຸທມາ ເຫຫິຕິ ນີຣຊາ ຈ຺

໔໘໓຺

‘‘ເອຕາທິສໍ ອາວສ ຣາຊເສຍຸຖ, ວິມານເສຍຸຖໍ ພຫຸ ໂສກມານໍ;

ພາຣາຓສີ ນຄຣໍ ອິທຸຣໍ ຜີຕໍ, ຣຊຊຍຸຈ ກາເຣຫີ ອໂນມປຍຸຍາ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ຣາສິຕິ ເຕສຸ ເຕສຸ ຖາເນສຸ ຕາລປ຺ມາຕາ ຣາສີໂຍ. ສຸວຕ຺ຕໝຣາປີຕິ ສຸວຕ຺ຕເຄຫານິ. ນິກ຺ກຫ຺ຫມາຕິ ເອວໍ ເຕ ອນ຺ເຕ ປຸ໌ເຣ ກູມິ ນິກ຺ກຫ຺ຫມາ ຈ ນິຣຊາ ຈ ກວິສ຺ສຕິ. ເອຕາທິສນ຺ຕິ ເອວຣູປໍ ສຸວຕ຺ຕມຍໍ ຣຊຕປາກາຣໍ ມຸຕ຺ຕາເວລຸອຸຣິຍສນ຺ຖຕກູມິກາຄໍ. ພີຕນ຺ຕິ ພີຕໍ ພາຣາຕສິນຄຣລ຺ຈ ອາວສ. ອໂນມປ຺ລ຺ຍາຕິ ອລາມກປ຺ລ຺ຍາ.

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ອຊີວາເສສິ. ອຖ ມຫາສຕ຺ໂຕ ນາຄກວເນ ເກຣີ ຈຣາເປສີ "ສພ຺ພາ ຣາຊປຣິສາ ຍາວທິຈ຺ຉກໍ ຫິຣລ຺ຍ ສຸວຕ຺ຕາທິກໍ ຘນໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ"ຕິ. ຣລ຺ໂລ ຈ ອເນເກທິ ສກຍສເຕຫິ ຘນໍ ເປເສສິ. ຣາຊາ ມຫນ຺ເຕນ ຍເສນ ນາຄກວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ພາຣາຕສິເມວ ຄໂຕ. ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ກິຣ ຊມ຺ພຸທີປຕລໍ ສຫິຣລ຺ລໍ ຊາຕໍ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ "ເອວໍ ໂປຣາຕກປຕ຺ຑິຕາ ນາຄສມ຺ປຕ຺ຕິ ປຫາຍ ອຸໂປສຖວາສໍ ວສິສູ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສີ – "ຕທາ ອທິຕຸຕ຺ຑິໂກ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ສຸມນາ ຣາຫຸລມາຕາ, ອຸຄ຺ຄເສໂນ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ຈມ຺ເປຍ຺ຍນາຄຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ"ນ຺ຕິ.

ຈມ຺ເປຍ຺ຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທສມາ.

[໔໐໗] ໑໑. ມຫາປໂລການຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ຈວິຕ຺ວານາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິສຸທ຺ຘສໍກິເລສໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ວຕ຺ຖຸ ເຫຍ຺ຖາ ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວ. ອິຘ ປນ ສຕ຺ຖາ "ກິກ຺ຂຸ ມາຕຸຄາໂມ ນາເມສ ວິສຸທ຺ຘສຕ຺ເຕປີ ສໍກິລິຍ຺ເຕ ກໂຣຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍນ຺ຕິ ຈູລຸອປໂລກເນ (ຊາ. ໑.໖.໖໗ ອາທໂຍ) ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອຕີຕວຕ຺ຖຸ ວິຕ຺ຖາຣິຕພ຺ພໍ. ຕທາ ປນ ມຫາສຕ຺ໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ຈວິຕ຺ວາ ກາສິຣລ຺ໂລ ປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຘກຸມາໂຣ ນາມ ອໂຫສິ. ອິຕ຺ຖີນໍ ຫຕ຺ເຖ ນ ສຕ຺ຖາຕິ, ປຸຣິສເວເສນ ນໍ ຖລ຺ລໍ ປາເຍນ຺ຕິ, ຊານາຄາເຣ ວສຕິ, ອິຕ຺ຖີໂຍ ນ ປສ຺ສຕິ. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ຈຕສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

໔໗໔.

"ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ຈວິຕ຺ວານ, ເທວປຸຕ຺ໂຕ ມຫິທ຺ຘິໂກ;

ຣລ຺ໂລ ປຸຕ຺ໂຕ ອຸທປາທິ, ສພ຺ພການສມິທ຺ຘິສຸ.

໔໗໕.

"ການາ ວາ ການສລ຺ລາ ວາ, ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນ ວິຊ຺ຊຕິ;

ສ຺ວາສ຺ສຸ ຕາເຍວ ສລ຺ລາຍ, ການເຫິ ວິຊິຄຸຈ຺ຉຖ.

໔໗໖.

"ຕສ຺ສ ຈນ຺ເຕປຸ໌ເຣ ອາສິ, ຊານາຄາຣໍ ສຸມາປິຕໍ;

ໂສ ຕຕ຺ຖ ປຕິສລ຺ລີໂນ, ເອໂກ ຣຫສິ ຊາຍຖ.

໔໗໗.

‘‘ສ ຣາຊາ ປຣິເທເວສິ, ປຸຕ຺ຕໂສເກນ ອຎ຺ຌິໂຕ;

ເອກປຸຕ຺ໂຕ ຈຍໍ ມຍ຺ຫໍ, ນ ຈ ການານິ ກຸຌ຺ຊຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສພ຺ພການສມິທ຺ຘີສູຕີ ສພ຺ພການານໍ ສມິທ຺ຘີສຸ ສມ຺ປຕ຺ຕີສຸ ຖິຕສ຺ສ ຣຌ຺ໂຌ ປຸຕ຺ໂຕ ຫຕ຺ວາ ເອໂກ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ. ສ຺ວາສ຺ສູຕີ ໂສ ກຸມາໂຣ. ຕາເຍວາຕີ ຕາຍ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕີຕາຍ ຊານສຌ຺ຌາຍ ເອວ. ສ຺ມາປີຕນ຺ຕີ ປີຕຣາ ສ຺ຌ຺ຄ຺ມນາປີ ກຕ຺ວາ ມາປີຕໍ. ຣຫສີ ຊາຍຖາຕີ ມາຕຸຄາມໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ວສີ. ປຣິເທເວສີຕີ ວິລປີ.

ປຌ຺ຈມາ ຣຌ຺ໂຌ ປຣິເທວນຄາຖາ –

໔໗໘.

‘‘ໂກ ນຸ ຂ຺ເວຕ຺ຖ ອຸປາໂຍ ໂສ, ໂກ ວາ ຊານາຕິ ກິຌ຺ຈນໍ;

ໂຍ ເມ ປຸຕ຺ຕໍ ປໂລເກຍ຺ຍ, ຍຖາ ການານິ ປຕ຺ຖເຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ໂກ ນຸ ຂ຺ເວຕ຺ຖ ອຸປາໂຍຕີ ໂກ ນຸ ໂຂ ເອຕ຺ຖ ເອຕສ຺ສ ການານໍ ກຸຌ຺ຊເນາປາໂຍ. ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ ອິຘຸປາໂຍ ໂສ’’ຕິປີ ປາໂຄ, ອຍ຺ຄກຖາຍໍ ປນ ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ ເອຕໍ ອຸປວສິຕ຺ວາ ອຸປລາປນກາຣຕໍ ຊານາຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ໂກ ວາ ຊານາຕີ ກິຌ຺ຈນນ຺ຕີ ໂກ ວາ ເອຕສ຺ສ ປລິໂພຘການຕໍ ຊານາຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ຕໂຕ ປຣໍ ທິຍຫ຺ຌຄາຖາ ອກິສມ຺ພຸທ຺ຘຄາຖາ –

໔໗໙.

‘‘ອຫຸ ກຸມາຣີ ຕຕ຺ເຖວ, ວຕ຺ຕຣູປສມາຫິຕາ;

ກຸສລາ ນຈ຺ຈຄີຕສ຺ສ, ວາທິເຕ ຈ ປທກ຺ຂິຕາ.

໔໘໐.

‘‘ສາ ຕຕ຺ຖ ອຸປສງ຺ກມ຺ມ, ຣາຊານໍ ເອຕທພ຺ຣວີ’’ຕິ;

ຕຕ຺ຖ ອຫູຕິ ກິກ຺ຂເວ, ຕຕ຺ເຖວ ອນ຺ເຕປຸເຣ ຈູລຸອນາຍການໍ ອນ຺ຕເຣ ເອກາ ຕຣຸຕກຸມາຣິກາ ອໂຫສີ. ປທກ຺ຂິຕາຕີ ສຸສິກ຺ຂິຕາ.

‘‘ອຫໍ ໂຂ ນໍ ປໂລເກຍ຺ຍໍ, ສເຈ ກຕ຺ຕາ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ. –

ອຸປຫ຺ຌຄາຖາ ກຸມາຣິກາຍ ວຸຕ຺ຕາ.

ຕຕ຺ຖ ສເຈ ກຕ຺ຕາຕີ ສເຈ ເອສ ມຍ຺ຫໍ ປຕິ ກວິສ຺ສຕີຕິ.

໔໘໑.

‘‘ຕံ ຕຖາວາທິນີ ຣາຊາ, ກຸມາຣີ ເອຕທພ຺ຣວິ;

ຕ຺ວລ຺ເລວ ນໍ ປໂລເກຫິ, ຕວ ກຕ຺ຕາ ກວິສ຺ສຕີຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ຕວ ກຕ຺ຕາຕິ ຕເວສ ປຕິ ກວິສ຺ສຕິ, ຕ຺ວລ຺ເລວ ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສີ ກວິສ຺ສສີ, ຄຈ຺ຉ ນໍ ປໂລເກຫີ, ກາມຣສໍ ຊານາເປຫີຕີ຺.

ເອວໍ ວຕ຺ວາ ຣາຊາ ‘‘ອີມິສ຺ສາ ກິຣ ໂອກາສໍ ກໂຣນ຺ຕູ’’ຕິ ກຸມາຣສ຺ສ ອຸປຏ຺ຉາການໍ ເປເສສີ຺. ສາ ປຈ຺ຈູສກາເລ ວີຕໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸມາຣສ຺ສ ສຍນຄພ຺ກສ຺ສ ພຫີ ອວິທູເຣ ຖຕ຺ວາ ອຄ຺ຄນເຂຫິ ວີຕໍ ວາເທນ຺ຕີ ມທຸຣສເຣນ ຄາຍິຕ຺ວາ ຕໍ ປໂລເກສີ຺. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາຫ –

໔໖໔຺.

‘‘ສາ ຈ ອນ຺ເຕປຸຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ພຫຸໍ ກາມຸປສໍຫິຕໍ;

ໜຫຍງ຺ຄມາ ເປມນີຍາ, ຈິຕ຺ຣາ ຄາຖາ ອການສຖ຺.

໔໖໕຺.

‘‘ຕສ຺ສາ ຈ ຄາຍມານາຍ, ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວານ ນາຣິຍາ;

ກາມຈ຺ຉນ຺ທສ຺ສ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊິ, ຊນໍ ໂສ ປຣິປຸຈ຺ຉຖ຺.

໔໖໖຺.

‘‘ກສ຺ເສໂສ ສທ຺ໂທ ໂກ ວາ ໂສ, ກຓຕິ ອຸຈ຺ຈາວຈໍ ພຫຸໍ;

ໜຫຍງ຺ຄມໍ ເປມນີຍໍ, ອໂຫ ກຕ຺ຓາສຸຂໍ ມມ຺.

໔໖໗຺.

‘‘ເອສາ ໂຂ ປມທາ ເທວ, ຂິທ຺ທາ ເອສາ ອນປ຺ປິກາ;

ສເຈ ຕ຺ວໍ ກາເມ ກຸລ຺ເຊຍ຺ຍ, ກີຍ຺ໂຍ ກີຍ຺ໂຍ ຉາເທຍ຺ຍຸ ຕໍ຺.

໔໖໘຺.

‘‘ອີງ຺ຆ ອາຄຈ຺ຉໂຕເຣນ, ອວິທູຣມ຺ຫິ ຄາຍຕຸ;

ອສ຺ສມສ຺ສ ສມີປມ຺ຫິ, ສນ຺ຕິເກ ມຍ຺ຫ ຄາຍຕ຺ຸ.

໔໖໙຺.

‘‘ຕິໂຣກຸຜຜມ្ហិ ຄາຍິຕ្វា, ຊານາຄາຣម្ហិ ປາວិសិ;

ພນ្ទិ ນំ ອນុប្ពេន, ອາຣព្ពមិວ ກុព្ធិន៍។

໘໙៣។

‘‘ຕສ្ស ກាមຣສំ ລត្វា, ອិស្សាឆម្មែ ອຊាយຖ;

‘ອຫເມວ ກាមេ ກុព្ធេយ្យំ, ມາ ອញ្ញោ ປុຣិໂສ ອហុ’។

໘໙໙។

‘‘ຕໂຕ ອສី គហេត្វាន, ປុຣិເສ ຫន្តុំ ອុປក្កមិ;

ອហមេវេកោ ກុព្ធិស្សំ, ມາ ອញ្ញោ ປុຣិໂສ សិយា។

៩០០។

‘‘ຕໂຕ ຊານປທາ ສព្ពេ, ວិក្កន្ទីសុ ສມាគតា;

ປុត្តោ ຕ្យាយំ ມហាຣາຊ, ຊនំ ເຫເຖ្យហូសកំ។

៩០១។

‘‘ຕញ្ច ຣາຊា ວិວាເហសិ, សម្ហា ຣដ្ឋា ຈ ខត្តិយោ;

ຍາວតា ວិជិតំ ມយ្ហំ, ນ ເຕ ວត្ថព្ព តាວេ។

៩០២។

‘‘ຕໂຕ ໂສ ກរិយមាទាយ, ສមុទ្ទំ ອុປສງកមិ;

ປណ្ណសាລំ ກរិត្វាន, ວនមុញ្ឆាយ ປាວិសិ។

៩០៣។

‘‘ອເຖត្ថ ອិសិ ມាគច្ឆិ, ສມុទ្ទំ ອុປຣូປຣិ;

ໂສ ຕស្ស ເគហំ ປាវេក្ខិ, ກត្តกาเล ອុປដ្ឋិເຕ។

៩០៤។

‘‘ຕຄຸຈ ກຣິຍາ ປໂລເກສິ, ປສຸສ ຍາວ ສຸທາຣຸຕໍ;

ຈຸໂຕ ໂສ ພຸຣຫຸມຈຣິຍມຸຫາ, ອິທຸສິຍາ ປຣິຫາຍຕຸ។

៲໐៨។

‘‘ຣາຊປຸຕຸໂຕ ຈ ອຸຄຸຄາໂຕ, ວນມູລຜລໍ ພຫຸໍ;

ສາຍໍ ກາເຊນ ອາຫາຍ, ອສຸສມໍ ອຸປສງກມິ។

៲໐៩។

‘‘ອິສິ ຈ ຂຕຸຕິຍໍ ທິສຸວາ, ສມຸທຸທໍ ອຸປສງກມິ;

‘ເວຫາຍສໍ ຄມິສຸສ’ນຸຕິ, ສີທເຕ ໂສ ມຫຕຸຕເວ។

៲໐៧។

‘‘ຂຕຸຕິໂຍ ຈ ອິສີ ທິສຸວາ, ສີທມານໍ ມຫຕຸຕເວ;

ຕສຸເສວ ອນຸກມຸປາຍ, ອິມາ ຄາຖາ ອភາສຖ។

៲໐៦។

‘‘ອភິຊຸຊມາເນ ວາຣິສຸມີ, ສຍໍ ອາຄມຸມ ອິທຸສິຍາ;

ມິສຸສີກາວິຕຸຖິຍາ ຄນຸຕຸວາ, ສໍສີທສິ ມຫຕຸຕເວ។

៲໐៩។

‘‘ອາວຸຍຸຜນີ ມຫາມາຍາ, ພຸຣຫຸມຈຣິຍວິໂກປນາ;

ສີທນຸຕິ ນໍ ວິທິຕຸວານ, ອາຣກາ ປຣິວຊຸຊເຍ។

៲១໐។

‘‘ອນລາ ມຸທຸສມຸກາສາ, ທຸປຸປູຣາ ຕາ ນທີສມາ;

ສີທນຸຕິ ນໍ ວິທິຕຸວານ, ອາຣກາ ປຣິວຊຸຊເຍ។

៲១១។

‘‘ຍໍ ເອຕາ ອຸປເສວນຸຕິ, ຄນຸທສາ ວາ ຘເນນ ວາ;

ຊາຕເວໂທວ ສໍ ຄາມໍ, ຂິປ຺ປໍ ອນ຺ຫຫນ຺ຕິ ຕໍ໚

໓໑໘໚

‘‘ຂຕ຺ຕິຍສ຺ສ ວໂຈ ສ຺ຕ຺ວາ, ອິສິສ຺ສ ນິພ຺ພິທາ ອທ຺;

ລທ຺ຆາ ໂປ຺ຣາຓກໍ ມຄ຺ຄໍ, ຄຈ຺ຉເຕ ໂສ ວິຫາຍສໍ໚

໓໑໙໚

‘‘ຂຕ຺ຕິໂຍ ຈ ອິສີ ທິສ຺ວາ, ຄຈ຺ຉມານໍ ວິຫາຍສໍ;

ສໍເວຄໍ ອລກີ ຆີໂຣ, ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ສມໂຣຈຍິ໚

໓໒໐໚

‘‘ຕໂຕ ໂສ ປພ຺ພຊິຕ຺ວານ, ກາມຣາຄໍ ວິຣາຊຍິ;

ກາມຣາຄໍ ວິຣາເຊຕ຺ວາ, ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປໂຄ ອຫູ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ອນ຺ເຕປ຺ຣນ຺ຕິ ກ຺ມາຣສ຺ສ ວສນຏ຺ຄານໍ໚ ພຫ຺ນ຺ຕິ ພຫ຺ໍ ນານປ຺ປກາຣໍ໚ ກາມ຺ປສໍຫິຕນ຺ຕິ ກາມນິສ຺ສິຕໍ ຄີຕໍ ປວ຺ຕ຺ຕຍມານາ໚ ກາມຈ຺ຉນ຺ທສ຺ສາຕິ ອສ຺ສ ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຆກ຺ມາຣສ຺ສ ກາມຈ຺ຉນ຺ໂທ ອ຺ປ຺ປຊ຺ຊິ໚ ຊນນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກາວຈຣໍ ປຣິຈາຣິກຊນໍ໚ ອ຺ຈ຺ຈາວຈນ຺ຕິ ອ຺ຄ຺ຄຕຣ຺ຈ ອນ຺ຄ຺ຄຕຣ຺ຈ໚ ກ຺ຣ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ ສເຈ ກ຺ຣ຺ເຊຍ຺ຍາສິ໚ ຉາເທຍ຺ຍ຺ ຕນ຺ຕິ ເອເຕ ກາມາ ນາມ ຕວ ຣ຺ຈ຺ເຈຍ຺ຍ຺ໍ໚ ໂສ ‘‘ປນທາ’’ຕິ ວຈນໍ ສ຺ຕ຺ວາ ຕ຺ຕ຺ຫີ ອໂຫສິ໚ ອິຕຣາ ປ຺ນທິວເສປີ ຄາຍິ໚ ເອວໍ ກ຺ມາໂຣ ປຏິພທ຺ຆຈິຕ຺ໂຕ ຫ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອາຄມນໍ ໂຣເຈນ຺ໂຕ ປຣິຈາຣິເກ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ອິງພາ’’ຕິ ຄາຖມາຫ໚

ຕິໂຣກ຺ຍຓມ຺ຫີຕິ ສຍນຄພ຺ກກ຺ຍຓສ຺ສ ພທີ໚ ມາ ອຄ຺ໂລຕິ ອຄ຺ໂລ ກາເມ ປຣິກ຺ຄ຺ຊນ຺ໂຕ ປ຺ຣິໂສ ນາມ ມາ ສິຍາ໚ ຫນ຺ຕໍ ອ຺ປກ຺ກມິຕິ ອນ຺ຕຣວີຖິ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ມາເຣຕ຺ໍ ອາຣກີ໚ ວິກນ຺ທີສ຺ຕິ ກ຺ມາເຣນ ກຕິປເຍສ຺ ປ຺ຣິເສສ຺ ປຫເຕສ຺ ປ຺ຣິສາ ປລາຍິຕ຺ວາ ເຄຫານິ ປວິສີສ຺໚ ໂສ ປ຺ຣິເສ ອລກນ຺ໂຕ ໂຖກໍ ວິສ຺ສມິ໚ ຕສ຺ມີ ຂເຓ ຣາຊ຺ຄເຓ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ອ຺ປກ຺ໂກສີສ຺໚ ຊນໍ ເຫເຄຕ຺ຍຫູສກນ຺ຕິ ນິຣປຣາຆໍ ຊນໍ ເຫເຄຕິ, ຕໍ ຄຕ຺ຫາເປຖາຕິ ວທີສ຺໚ ຣາຊາ ອ຺ປາເຍນ ກ຺ມາຣໍ ຄຕ຺ຫາເປຕ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ສ ກີ ກຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ປ຺ຈ຺ຉິ໚ ‘‘ເທວ, ອຄ຺ຄໍ ນຕ຺ຖິ, ອິມໍ ປນ ກ຺ມາຣໍ ຕາຍ ກ຺ມາຣິກາຍ ສທ຺ຆີ ຣຏ຺ຄາ ປພ຺ພາເຊຕ຺ໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວ຺ຕ຺ເຕ ຕຖາ ອກາສິ໚ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຕຄ຺ຈາ’’ຕິອາທິມາຫ໚ ຕຕ຺ຖ ວິວາເຫສີຕິ ປພ຺ພາເຊສິ໚ ນ ເຕ ວຕ຺ຖພ຺ພ ຕາວເທຕິ ຍຕ຺ຕກໍ ມຍ຺ຫໍ ວິຊິຕໍ, ຕຕ຺ຕເກ ຕຍາ ນ ວຕ຺ຖພ຺ພໍ໚ ອ຺ຄ຺ຉາຍາຕິ ຜລາຜລຕ຺ຖາຍ໚

ຕສ຺ມີ ປນ ວນໍ ປວິຏ຺ເຄ ອິຕຣາ ຍໍ ຕຕ຺ຖ ປຈິຕພ຺ພຍ຺ຕ຺ຕກໍ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ປຈິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາຄມນໍ ໂອໂລເກນ຺ຕິ ປຓ຺ຓສາລທ຺ວາເຣ ນິສີທຕິ໚ ເອວໍ ກາເລ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ເອກທິວສໍ ອນ຺ຕຣທີປກວາສີ ເອໂກ ອິທ຺ຆິມນ຺ຕຕາປໂສ ອສ຺ສມປທໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມຕີຜລກໍ ວິຍ ອ຺ທກໍ ມຫ຺ທມາໂນວ ອາກາເສ ອ຺ປ຺ປຕິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂາຈາຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຓ຺ຓສາລາຍ ອ຺ປຣິກາຄໍ ປຕ຺ວາ ຆູມໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ມີ ຄາເມ ມນ຺ສ຺ສາ ວສນ຺ຕິ ມຄ຺ເຄ’’ຕິ ປຓ຺ຓສາລທ຺ວາເຣ ໂອຕຣິ໚ ສາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຏິພທ຺ຆຈິຕ຺ຕາ ຫ຺ຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖີກ຺ຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຆີ ອນາຈາຣໍ ອຈຣິ໚ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອເຖຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິມາຫ໚ ຕຕ຺ຖ ອິສີ ມາຄຈ຺ຉີຕິ ອິສີ ອາຄຈ຺ຉິ໚ ສມ຺ທ຺ທໍ ອ຺ປຣູປຣີຕິ ສມ຺ທ຺ທສ຺ສ ມຕ຺ຖກມຕ຺ຖເກນ໚ ປສ຺ສ ຍາວ ສ຺ທາຣ຺ຕນ຺ຕິ ປສ຺ສຖ, ກິກ຺ຂເວ, ຕາຍ ກ຺ມາຣິກາຍ ຍາວ ສ຺ທາຣ຺ຕໍ ກມ຺ມໍ ກຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

ສາຍນ຺ຕິ ສາຍນ຺ຫສມເຍ຺ ທິສ຺ວາຕິ ຕ໌ ວິຊຫິຕ຺ໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ສກລທິວສ໌ ຕຕ຺ເຖວ ຫຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຣາຊປ຺ຕ຺ຕ໌ ອາຄຕ໌ ທິສ຺ວາ ປລາຍິຕ຺ໍ "ເວຫາຍສ໌ ຄມິສ຺ສ"ນ຺ຕິ ອຸປ຺ປຕນາກາຣ໌ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຕິຕ຺ວາ ມຫາຕາເວ ສີທຕິ຺ ອີສີ ທິສ຺ວາຕິ ອນຸພນ຺ຮມາໂນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປສ຺ສິຕ຺ວາ຺ ອນຸກມ຺ປາຍາຕິ ສຈາຍ໌ ກູມິຍາ ອາຄໂຕ ອກາວິສ຺ສ, ປລາຍິຕ຺ວາ ອຣຄ຺ລ໌ ປວິເສຍ຺ຍ, ອາກາເສນ ອາຄໂຕ ກາວິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ສມຸທ຺ເທ ປຕິໂຕປີ ອຸປ຺ປຕນາກາຣເມວ ກໂຣຕິຕິ ອນຸກມ຺ປີ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ອນຸກມ຺ປາຍ ອກາສຖ຺ ຕາສ໌ ປນ ຄາຖານ໌ ອຕ຺ໂຖ ຕີກນິປາເຕ ວຸຕ຺ໂຕເຍວ຺ ນິພ຺ພິທາ ອຫູຕິ ກາເມສຸ ນິພ຺ເພໂທ ຊາໂຕ຺ ໂປຣາຕາກໍ ມຄ຺ຄນ຺ຕິ ປຸພ຺ເພ ອຣິຄຕ໌ ຊານວິເສສ໌຺ ປພ຺ພຊິຕ຺ວານາຕິ ຕ໌ ອິຕ຺ຖີ ມນຸສ຺ສາວາສ໌ ເນຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອຣຄ຺ເລ ອີສິປພ຺ພຊ຺ຊ໌ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ການຣາຄ໌ ວິຣາຊຍິ, ວິຣາເຊຕ຺ວາ ພຸຣຫ຺ມໂລກູປໂຄ ອໂຫສີຕິ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມ໌ ຮມ຺ມເທສນ໌ ອາຫຣິຕ຺ວາ "ເອວ໌, ກິກ຺ຂເວ, ມາຕຸຄາມ໌ ປຜິຈ຺ຈ ວິສຸທ຺ຮສຕ຺ຕາປີ ສໍກິລິສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕກິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ຕ໌ ປຕ຺ໂຕ຺ ຕທາ ອນິຕ຺ຖິຄນ຺ຮກຸມາໂຣ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕີ຺

ມຫາປໂລການຊາຕກວຕ຺ຕນາ ເອກາທສມາ຺

[໔໐໗] ໑໔຺ ປຌ຺ຈປຕ຺ທິຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ

໓໑໔-໓໓໖຺ ປຌ຺ຈປຕ຺ທິຕຊາຕກໍ ມຫາອຸມ຺ມເຄ ອາວີ ກວິສ຺ສຕີ຺

ປຌ຺ຈປຕ຺ທິຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທ຺ວາທສມາ຺

[໔໐໘] ໑໓຺ ຫຕ຺ຖິປາລຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຈິຣສ຺ສ໌ ວຕ ປສ຺ສາມາຕິ ອິທ໌ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາກິນິກ຺ຂມນ໌ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ ຕທາ ຫິ ສຕ຺ຖາ "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ຕຖາຄໂຕ ມຫາກິນິກ຺ຂມນ໌ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕເຍວາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕ໌ ອາຫຣີ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍ໌ ເອສຸກາຣີ ນາມ ຣາຊາ ອໂຫສິ຺ ຕສ຺ສ ປຸໂຣຫິໂຕ ທຫຣກາລໂຕ ປຜຄາຍ ປີຍສຫາໂຍ຺ ເຕ ອຸໂກປີ ອປຸຕ຺ຕກາ ອເຫສຸ໌຺ ເຕ ເອກທິວສ໌ ສຸຂສຍເນ ນິສິນ຺ນາ ມນ຺ຕຍິສຸ "ອມ຺ຫາກໍ ອິສ຺ສຣິຍ໌ ມຫນ຺ຕ໌, ປຸຕ຺ໂຕ ວາ ຮີຕາ ວາ ນຕ຺ຖິ, ກິ ນຸ ໂຂ ກຕ຺ຕພ຺ພ"ນ຺ຕີ຺ ຕໂຕ ຣາຊາ ປຸໂຣຫິຕ໌ ອາຫ – "ສມ຺ມ, ສເຈ ຕວ ເຄເຫ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາຍິສ຺ສຕິ, ມມ ຣຊ຺ຊສ຺ສ ສາມິໂກ ກວິສ຺ສຕິ, ສເຈ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາຍິສ຺ສຕິ, ຕວ ເຄເຫ ໂກຄານ໌ ສາມິໂກ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ຺ ເອວ໌ ອຸໂກປີ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄ໌ ສງກຣີສ຺ຸ

ອເຖກທິວສ໌ ປຸໂຣຫິໂຕ ໂກຄຄາມ໌ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຄມນກາເລ ທກ຺ຂິຕທ຺ວາເຣນ ນຄຣ໌ ປວິສນ຺ໂຕ ພຫິນຄເຣ ເອກໍ ພຫຸປຸຕ຺ຕິກໍ ນາມ ທຸຄ຺ຄຕິຕ຺ຖີ ປສ຺ສິ຺ ຕສ຺ສາ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ຕາ ສພ຺ເພວ ອໂຣຄາ, ເອໂກ ປຈນກາຊນກປລ຺ລ໌ ຄຕ຺ຫີ, ເອໂກ ສຍນກາຍສາຣກໍ, ເອໂກ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉຕິ, ເອໂກ ປຈ຺ຉໂຕ, ເອໂກ ອງຄຸລີ ຄຕ຺ຫີ, ເອໂກ ອງເກ ນິສິນ຺ໂນ, ເອໂກ ຂນ຺ເຮ຺ ອຖ ນ໌ ປຸໂຣຫິໂຕ ປຸຈ຺ຉິ "ກທ຺ເທ, ອິເມສ໌ ທາຣການ໌ ປີຕາ ກຸຫິ"ນ຺ຕິ? "ສາມິ, ອິເມສ໌ ປີຕາ ນາມ ນິພທ຺ໂຮ ນຕ຺ຖີ"ຕິ຺ "ເອວຣູເປ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ເຕ ກິນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ອລຕ຺ຖາ"ຕິ? ສາ ອຄ຺ລ໌ ຄຫາກໍ ອປ຺ສສນ຺ຕີ ນຄຣທ຺ວາເຣ ຖິຕ໌ ນິຄ຺ໂຣຮຣຸກ຺ຂ໌ ທສ຺ເສຕ຺ວາ "ສາມິ ເອຕສ຺ມີ ນິຄ຺ໂຣເຮ ອຮິວຕ຺ຖາຍ ເທວຕາຍ ສນ຺ຕິເກ ປຕ຺ເຖຕ຺ວາ ລກີ, ເອຕາຍ ເມ ປຸຕ຺ຕາ ທິນ຺ນາ"ຕິ ອາຫ຺ ປຸໂຣຫິໂຕ "ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວ"ນ຺ຕິ ຣຖາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ນິຄ຺ໂຣຮມູລ໌ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສາຂາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ຈາເລຕ຺ວາ "ອມ຺ໂກ ເທວເຕ, ຕຸວ໌ ຣຄ຺ໂຌ ສນ຺ຕິກາ ກີ ນາມ ນ ລກາສີ, ຣາຊາ ເຕ ອນຸສ໌ວຈ຺ຉຣ໌ ສຫສ຺ສ໌ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ພລິກມ຺ມ໌ ກໂຣຕິ, ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ຕ໌ ນ ເທສິ, ເອຕາຍ ທຸຄ຺ຄຕິຕ຺ຖິຍາ ຕວ ໂກ ອຸປກາໂຣ ກໂຕ, ເຍນສ຺ສາ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ເຕ ອທາສິ຺ ສເຈ ອມ຺ຫາກໍ ຣຄ຺ໂຌ ປຸຕ຺ຕ໌ ນ ເທສິ, ອິໂຕ ຕ໌ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສມູລ໌ ຌິນ຺ທາເປຕ຺ວາ ຂຕ຺ຫາຂຕ຺ຫິກໍ ກາເຣສ຺ສາມີ"ຕິ ຣຸກ຺ຂເທວຕ໌ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ຺ ໂສ ເອເຕນ ນິຍາເມເນວ ປຸນທິວເສປີຕິ ປຜິປາຜິຍາ ໌ ທິວເສ ກເຖສິ຺ ໌ຜມ຺ເຖ ປນ ທິວເສ ສາຂາຍ ຄເຫຕ຺ວາ "ຣຸກ຺ຂເທວເຕ ອຊ຺ເຊກຣຕ຺ຕິມຕ຺ຕກເມວ ເສສ໌, ສເຈ ເມ ຣຄ຺ໂຌ ປຸຕ຺ຕ໌ ນ ເທສິ, ສ຺ເວ ຕ໌ ນິຜ຺ຖາເປສ຺ສາມີ"ຕິ ອາຫ຺

ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຕໍ ກາຣຓໍ ຕຖໂຕ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ປຸຕ຺ຕໍ ອລຠນ຺ໂຕ ມມ ວິມານໍ ນາເສສ຺ສຕິ, ເກນ ນຸ ໂຂ ອຸປາເຍນ ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ຕໍ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈຕຸນ຺ນໍ ມຫາຣາຊານໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ ເຕ ‘‘ມຍໍ ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ຕໍ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວທິໍສຸຯ ອຏ຺ຐວີສຕິຍກ຺ຂເສນາປຕີນໍ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ, ເຕປິ ຕເຖວາຫໍສຸຯ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກເຖສິຯ ໂສປິ ‘‘ລຠິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ຣາຊາ ອນຸຈ຺ຉວິເກ ປຸຕ຺ເຕ, ອຸທາຫຸ ໂນ’’ຕິ ອຸປທາເຣນ຺ໂຕ ປຸຎ຺ຎວນ຺ເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ເທວປຸຕ຺ເຕ ປສ຺ສິຯ ເຕ ກິຣ ປຸຣິມຠເວ ພາຣາຓສິຍໍ ເປສກາຣາ ຫຸຕ຺ວາ ເຕນ ກມ຺ເມນ ລທ຺ຘໍ ປຎ຺ຈໂກຏ຺ຐາສໍ ກຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ໂກຏ຺ຐາເສ ປຣິຠຸຎ຺ຊິໍສຸຯ ປຎ຺ຈມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກໂຕ ທານໍ ອທໍສຸຯ ເຕ ຕໂຕ ຈຸຕາ ຕາວຕິໍສຠວເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸ, ຕໂຕ ຍາມຠວເນຕິ ເອວໍ ອນຸໂລມປຏິໂລມໍ ຉສຸ ເທວໂລເກສຸ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕິຯ ຕທາ ປນ ເນສໍ ຕາວຕິໍສຠວນໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ຍາມຠວນໍ ຄມນວາໂຣ ໂຫຕິຯ ສກ຺ໂກ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ‘‘ມາຣິສາ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ມນຸສ຺ສໂລກໍ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ເອສຸກາຣິຣຎ຺ໂຎ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຕ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສາທຸ ເທວ, ຄມິສ຺ສາມ, ນ ປນມ຺ຫາກໍ ຣາຊກຸເລນຕ຺ໂຖ, ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ເຄເຫ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ທຫຣກາເລເຍວ ກາເມ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວທິໍສຸຯ ສກ຺ໂກ ‘‘ສາທູ’’ຕິ ເຕສໍ ປຏິຎ຺ຎໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂເທວຕາຍ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ ສາ ຕຸຏ຺ຐມານສາ ສກ຺ກໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວິມານເມວ ຄຕາຯ

ປຸໂຣຫິໂຕປິ ປຸນທິວເສ ພລວປຸຣິເສ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ວາສິຜຣສຸອາທີນິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂສາຂາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ໂຠ ເທວເຕ, ອຊ຺ຊ ມຍ຺ຫໍ ຕໍ ຍາຈນ຺ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕໂມ ທິວໂສ, ອິທານິ ເຕ ນິຏ຺ຐານກາໂລ’’ຕິ ອາຫຯ ຕໂຕ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ມຫນ຺ເຕນານຸຠາເວນ ຂນ຺ຘວິວຣໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມທຸຣສ຺ສເຣນ ຕໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຕິຏ຺ຐຕຸ ເອໂກ ປຸຕ຺ໂຕ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ເຕ ປຸຕ຺ເຕ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ມມ ປຸຕ຺ເຕນຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ, ອມ຺ຫາກໍ ຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ຕໍ ເທຫີ’’ຕິຯ ‘‘ຕຸຍ຺ຫໍເຍວ ເທມີ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ມມ ທ຺ເວ, ຣຎ຺ໂຎ ທ຺ເວ ເທຫີ’’ຕິຯ ‘‘ຣຎ຺ໂຎ ນ ເທມິ, ຈຕ຺ຕາໂຣປິ ຕຸຍ຺ຫເມວ ທມ຺ມິ, ຕຍາ ຈ ລທ຺ຘມຕ຺ຕາວ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ, ອຄາເຣ ປນ ອຏ຺ຐຕ຺ວາ ທຫຣກາເລເຍວ ປພ຺ພຊິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ເມ ເກວລໍ ປຸຕ຺ເຕ ເທຫິ, ອປພ຺ພຊນກາຣຓໍ ປນ ອມ຺ຫາກໍ ຠາໂຣ’’ຕິຯ ສາ ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ຕວຣໍ ທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຠວນໍ ປາວິສິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເທວຕາຍ ສກ຺ກາໂຣ ມຫາ ອໂຫສິຯ

ເຊຏ຺ຐກເທວປຸຕ຺ໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ຕສ຺ສ ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ ‘‘ຫຕ຺ຖິປາໂລ’’ຕິ ນາມໍ ກຕ຺ວາ ອປພ຺ພຊນຕ຺ຖາຍ ຫຕ຺ຖິໂຄປເກ ປຏິຈ຺ຉາເປສຸໍຯ ໂສ ເຕສໍ ສນ຺ຕິເກ ວຑ຺ຒຕິຯ ຕສ຺ສ ປທສາ ຄມນກາເລ ທຸຕິໂຍ ຈວິຕ຺ວາ ອປຣສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕສ຺ສປິ ຊາຕກາເລ ‘‘ອສ຺ສປາໂລ’’ຕິ ນາມໍ ກຣິໍສຸຯ ໂສ ອສ຺ສໂຄປການໍ ສນ຺ຕິເກ ວຑ຺ຒຕິຯ ຕຕິຍສ຺ສ ຊາຕກາເລ ‘‘ໂຄປາໂລ’’ຕິ ນາມໍ ກຣິໍສຸຯ ໂສ ໂຄປາເລຫິ ສທ຺ຘິໍ ວຑ຺ຒຕິຯ ຈຕຸຕ຺ຖສ຺ສ ຊາຕກາເລ ‘‘ອຊປາໂລ’’ຕິ ນາມໍ ກຣິໍສຸຯ ໂສ ອຊປາເລຫິ ສທ຺ຘິໍ ວຑ຺ຒຕິຯ ເຕ ວຸຑ຺ຒິມນ຺ວາຍ ໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍຯ

ອຖ ເນສໍ ປພ຺ພຊິຕຠເຍນ ຣຎ຺ໂຎ ວິຊິເຕ ປພ຺ພຊິຕາ ນິຫຣິໍສຸຯ ສກລກາສິຣຏ຺ເຐ ເອກປພ຺ພຊິໂຕປິ ນາໂຫສິຯ ເຕ ກຸມາຣາ ອຕິຜຣຸສາ ອເຫສຸໍ, ຍາຍ ທິສາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕາຍ ອາຫຣິຍມານໍ ປຓ຺ຓາກາຣໍ ວິລຸມ຺ປນ຺ຕິຯ ຫຕ຺ຖິປາລສ຺ສ ໂສລສວສ຺ສກາເລ ກາຍສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ຣາຊາ ຈ ປຸໂຣຫິໂຕ ຈ ‘‘ກຸມາຣາ ມຫລ຺ລກາ ຊາຕາ, ຉຕ຺ຕຸສ຺ສາປນສມໂຍ, ເຕສໍ ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ເອເຕ ອຠິສິຕ຺ຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຕິສ຺ສຣາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕໂຕ ຕໂຕ ປພ຺ພຊິຕາ ອາຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕ ທິສ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອເຕສໍ ປພ຺ພຊິຕກາເລ ຊນປໂທ ອຸລ຺ໂລລ຺ໂລ ຠວິສ຺ສຕິ, ວີມໍສິສ຺ສາມ ຕາວ ເນ, ປຈ຺ຉາ ອຠິສິຎ຺ຈິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ອິສິເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂໍ ຈຣນ຺ຕາ ຫຕ຺ຖິປາລສ຺ສ ກຸມາຣສ຺ສ ນິເວສນທ຺ວາຣໍ ອຄມໍສຸຯ ກຸມາໂຣ ເຕ ທິສ຺ວາວ ຕຸຏ຺ໂຐ ປສນ຺ໂນ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໖໖໗ຯ

‘‘ຈິຣສ຺ສໍ ວຕ ປສ຺ສາມ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ເທວວຓ຺ຓິນໍ;

ມຫາຊຏໍ ຂາຣິຘຣໍ, ປງ຺ກທນ຺ຕໍ ຣຊສ຺ສິຣໍຯ

໖໖໘ຯ

''ຈິຣສ຺ສໍ ວຕ ປສ຺ສາມ, ອິສິໍ ຘມ຺ມຄຸເຓ ຣຕໍ;

ກາສາຍວຕ຺ຖວສນໍ, ວາກຈີຣໍ ປຏິຈ຺ຉທໍ໚

໓໓໙໚

''ອາສນໍ ອຸທກໍ ປຊ຺ຊໍ, ປຏິຄຓ຺ຫາຕຸ ໂນ ຠວໍ;

ອຄ຺ເຆ ຠວນ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉາມ, ອຄ຺ຆໍ ກຸຣຸຕຸ ໂນ ຠວ''ນ຺ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ພ຺ຣາຫ຺ມຓນ຺ຕິ ພາຫິຕປາປພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ໚ ເທວວຓ຺ຓິນນ຺ຕິ ເສຏ຺ຐວຓ຺ຓິນໍ ໂຆຣຕປໍ ປຣມຕິກ຺ຂິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ປພ຺ພຊິຕຠາວໍ ອຸປຄຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ຊຏາຘຣນ຺ຕິ ຊຏາຠາຣຘຣໍ໚ ອິສິນ຺ຕິ ສີລກ຺ຂນ຺ຘາທໂຍ ປຣິເຍສິຕ຺ວາ ຐິຕໍ໚ ຘມ຺ມຄຸເຓ ຣຕນ຺ຕິ ສຸຈຣິຕໂກຏ຺ຐາເສ ອຠິຣຕໍ໚ ''ອາສນ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ເຕສໍ ນິສີທນຕ຺ຖາຍ ອາສນໍ ປຎ຺ຎເປຕ຺ວາ ຄນ຺ໂຘທກຎ຺ຈ ປາທພ຺ຠຎ຺ຊນຎ຺ຈ ອຸປເນຕ຺ວາ ອາຫ໚ ອຄ຺ເຆຕິ ອິເມ ສພ຺ເພປິ ອາສນາທໂຍ ອຄ຺ເຆ ຠວນ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉາມ໚ ກຸຣຸຕຸ ໂນຕິ ອິເມ ໂນ ອຄ຺ເຆ ຠວໍ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕູຕິ໚

ເອວໍ ເຕ ເຕສຸ ເອເກກໍ ວາເຣນາຫໍສຸ໚ ອຖ ນໍ ປຸໂຣຫິໂຕ ອາຫ – ''ຕາຕ ຫຕ຺ຖິປາລ ຕ຺ວໍ ອມ຺ເຫ 'ເກ ອິເມ'ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນ ເອວໍ ກໂຣສີ''ຕິ໚ ''ເຫມວນ຺ຕກາ ອິສໂຍ''ຕິ໚ ''ນ ມຍໍ, ຕາຕ, ອິສໂຍ, ເອສ ຣາຊາ ເອສຸກາຣີ, ອຫໍ ເຕ ປິຕາ ປຸໂຣຫິໂຕ''ຕິ໚ ''ອຖ ກສ຺ມາ ອິສິເວສໍ ຄຓ຺ຫິຕຕ຺ຖາ''ຕິ? ''ຕວ ວີມໍສນຕ຺ຖາຍາ''ຕິ໚ ''ມມ ກິໍ ວີມໍສຖາ''ຕິ? ''ສເຈ ອມ຺ເຫ ທິສ຺ວາ ນ ປພ຺ພຊິສ຺ສສິ, ອຖ ຕໍ ຣຊ຺ເຊ ອຠິສິຎ຺ຈິຕຸໍ ອາຄຕມ຺ຫາ''ຕິ໚ ''ຕາຕ ນ ເມ ຣຊ຺ເຊນຕ຺ໂຖ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມຫນ຺ຕິ໚ ອຖ ນໍ ປິຕາ ''ຕາຕ ຫຕ຺ຖິປາລ, ນາຍໍ ກາໂລ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຍຖາຊ຺ຌາສຍໍ ອນຸສາສນ຺ໂຕ ຈຕຸຕ຺ຖຄາຖມາຫ –

໓໔໐໚

''ອຘິຈ຺ຈ ເວເທ ປຣິເຍສ ວິຕ຺ຕໍ, ປຸຕ຺ເຕ ເຄເຫ ຕາຕ ປຕິຏ຺ຐເປຕ຺ວາ;

ຄນ຺ເຘ ຣເສ ປຈ຺ຈນຸຠຸຍ຺ຍ ສພ຺ພໍ, ອຣຎ຺ຎໍ ສາຘຸ ມຸນິ ໂສ ປສຕ຺ໂຖ''ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ອຘິຈ຺ຈາຕິ ສຊ຺ຌາຍິຕ຺ວາ໚ ປຸຕ຺ເຕຕິ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ນາຏເກ ວາເຣນ ອຸປຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕຘີຕາທີ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ເຕ ປຸຕ຺ເຕ ເຄເຫ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ສພ຺ພນ຺ຕິ ເອເຕ ຈ ຄນ຺ຘຣເສ ເສສຎ຺ຈ ສພ຺ພໍ ວຕ຺ຖຸກາມໍ ອນຸຠວິຕ຺ວາ໚ ອຣຎ຺ຎໍ ສາຘຸ ມຸນິ ໂສ ປສຕ຺ໂຖຕິ ປຈ຺ຉາ ມຫລ຺ລກກາເລ ປພ຺ພຊິຕສ຺ສ ອຣຎ຺ຎໍ ສາຘຸ ລທ຺ຘກໍ ໂຫຕິ໚ ໂຍ ເອວຣູເປ ກາເລ ປພ຺ພຊຕິ, ໂສ ມຸນິ ພຸທ຺ຘາທີຫິ ອຣິເຍຫິ ປສຕ຺ໂຖຕິ ວທຕິ໚

ຕໂຕ ຫຕ຺ຖິປາໂລ ຄາຖມາຫ –

໓໔໑໚

''ເວທາ ນ ສຈ຺ຈາ ນ ຈ ວິຕ຺ຕລາໂຠ, ນ ປຸຕ຺ຕລາເຠນ ຊຣໍ ວິຫນ຺ຕິ;

ຄນ຺ເຘ ຣເສ ມຸຈ຺ຈນມາຫຸ ສນ຺ໂຕ, ສກມ຺ມຸນາ ໂຫຕິ ຜລູປ຺ປຕ຺ຕິ''ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ນ ສຈ຺ຈາຕິ ຍໍ ສຄ຺ຄຎ຺ຈ ມຄ຺ຄຎ຺ຈ ວທນ຺ຕິ, ນ ຕໍ ສາເຘນ຺ຕິ, ຕຸຈ຺ຉາ ນິສ຺ສາຣາ ນິປ຺ຜລາ໚ ນ ຈ ວິຕ຺ຕລາໂຠຕິ ຘນລາໂຠປິ ປຎ຺ຈສາຘາຣຓຕ຺ຕາ ສພ຺ໂພ ເອກສກາໂວ ນ ໂຫຕິ໚ ຊຣນ຺ຕິ ຕາຕ, ຊຣໍ ວາ ພ຺ຍາຘິມຣຓໍ ວາ ນ ໂກຈິ ປຸຕ຺ຕລາເຠນ

ປຏິພາທີຕຸ ສມຕຸໂຖ ນາມ ອຕຸຖິ. ທຸກຸຂມູລາ ເຫເຕ ອຸປຜໂຍ. ຄນຸເຜ ຣເສຕີ ຄນຸເຜ ຈ ຣເສ ຈ ເສເສສຸ ອາຣມຸມເຕສຸ ຈ ມຸຈຸຈ ນໍ ມຸຕຸຕິເມວ ພຸທຸສາທໂຍ ປຕຸທິຕາ ກເຖນຸຕິ. ສກມຸມຸນາຕີ ອຕຸຕນາ ກຕກມຸເມເນວ ສຕຸຕານໍ ຜລູປປຕຸຕິ ຜລນິປຸຜຕຸຕິ ໂຫ ຕິ. ກມຸມສຸສກາ ຫິ, ຕາຕ, ສຕຸຕາຕິ.

ກຸມາຣສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ຣາຊາ ຄາຖມາຫ –

໓໔໘.

‘‘ອທຸສາ ຫິ ສຈຸຈໍ ວຈນໍ ຕເວຕໍ, ສກມຸມຸນາ ໂຫຕິ ຜລູປປຕຸຕິ;

ຊິຕຸຕາ ຈ ມາຕາປິຕໂຣ ຕວີເມ, ປສຸເສຍຸຍຸໍ ຕໍ ວສຸສສຕໍ ອໂຣຄ’’ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ວສຸສສຕໍ ອໂຣຄນຸຕິ ເອເຕ ວສຸສສຕໍ ອໂຣຄໍ ຕໍ ປສຸເສຍຸຍຸໍ, ຕຸວມຸປີ ວສຸສສຕໍ ຊີວນຸໂຕ ມາຕາປິຕໂຣ ໂປສສຸສູຕິ ວທຕິ.

ຕໍ ສຸຕຸວາ ກຸມາໂຣ ‘‘ເທວ, ຕຸວໍ ກີ ນາເມຕໍ ວທສີ’’ຕິ ວຕຸວາ ທຸເວ ຄາຖາ ອກາສີ –

໓໔໙.

‘‘ຍສຸສສຸສ ສກຸຂີ ມຣເຕນ ຣາຊ, ຊຣາຍ ເມຕຸຕີ ນຣວີຣເສຍຸຖ;

ໂຍ ຈາປີ ຊຍຸລາ ນ ມຣິສຸສໍ ກທາຈິ, ປສຸເສຍຸຍຸໍ ຕໍ ວສຸສສຕໍ ອໂຣຄໍ.

໓໕໐.

‘‘ຍຖາປີ ນາວໍ ປຸຣິໂສ ທກມຸຫີ, ເອເຣຕິ ເຈ ນໍ ອຸປເນຕີ ຕີຣໍ;

ເອວມຸປີ ພຸຍາຜີ ສຕຕໍ ຊຣາ ຈ, ອຸປເນຕີ ມຈຸຈໍ ວສມນຸຕກສຸສາ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ສກຸຂີຕິ ມິຕຸຕຜມຸໂມ. ມຣເຕນາຕີ ຫຕຸໂຕ ມໂຕ ມິຕຸໂຕ ມໂຕຕີ ສມຸມຸຕິມຣເຕນ. ຊຣາຍາຕີ ປາກຜຊຣາຍ ວາ ສທຸຜີ ຍສຸສ ເມຕຸຕີ ກເວຍຸຍ, ຍສຸເສຕໍ ມຣຕາຍຸຈ ຊຣາ ຈ ມິຕຸຕກາເວນ ນາຄຈຸເວຍຸຍາຕີ ອຕຸໂຖ. ເອເຣຕິ ເຈ ນນຸຕີ ມຫາຣາຊ, ຍຖາ ນາມ ປຸຣິໂສ ນທີຕິຕຸເຖ ອຸທກມຸຫີ ນາວໍ ຖເປຕຸວາ ປຣຕີຣຄາມີ ຊນໍ ອາໂຣເປຕຸວາ ສເຈ ອຣິຕຸເຕນ ອຸປຸປີລຸເອນຸໂຕ ຜິເຍນ ກທຸຍນຸໂຕ ຈາເລຕີ ຝຍຸເຍຕີ, ອຖ ນໍ ປຣຕີຣໍ ເນຕີ. ເອວໍ ພຸຍາຜີ ຊຣາ ຈ ນິຈຸຈໍ ອນຸຕກສຸສ ມຈຸຈຸໂນ ວສໍ ອຸປເນຕີເຍວາຕິ.

ເອວໍ ອິເມສໍ ສຕຸຕານໍ ຊີວິຕສງຂາຣສຸສ ປຣິຕຸຕກາວໍ ທສຸເສຕຸວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ຕຸມຸເຫ ຕິຍຸຖຖ, ຕຸມຸເຫຫິ ສທຸຜີ ກຖຍນຸຕເມວ ມໍ ພຸຍາຜິຊຣາມຣຕານິ ອຸປຄຈຸຊນຸຕີ, ອປຸປມຕຸຕາ ໂຫຖາ’’ຕິ ໂອວາທໍ ທຕຸວາ ຣາຊານຍຸຈ ປິຕຣຍຸຈ ວນຸທິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປຣິ ຈາຣເກ ຄເຫຕຸວາ ພາຣາຕາສີຍໍ ຣຊຊໍ ປຫາຍ ‘‘ປພຸພຊິສຸສາມີ’’ຕິ ນຄຣໂຕ ນິກຸຂມິ. ‘‘ປພຸພຊຸຊາ ນາເມສາ ໂສກນາ ກວິສຸສ ຕີ’’ຕິ ຫຕຸຖິປາລກຸມາເຣນ ສທຸຜີ ມຫາຊໂນ ນິກຸຂມິ. ໂຍຊນິກາ ປຣິສາ ອໂຫສີ. ໂສ ຕາຍ ປຣິສາຍ ສທຸຜີ ຄງຄາຍ ຕີຣໍ ປຕຸວາ ຄງຄາຍ ອຸທກໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ກສີຕປຣິກມຸມໍ ກຕຸວາ ຊານານີ ນິພຸພຕຸເຕຕຸວາ ຈິນຸເຕສີ ‘‘ອຍໍ ສມາຄໂມ ມຫາ ກວິສຸສຕີ, ມມ ຕໂຍ ກນິຍຸຖກາຕໂຣ ມາຕາປິຕໂຣ ຣາຊາ ເທວີຕີ ສພຸເພ ສປຣິສາ ປພຸພຊິສຸສນຸຕິ, ພາຣາຕາສີ ສຸຍຸລາ ກວິສຸສຕີ, ຍາວ ເອເຕ ສໍ ອາຄມນາ ອິເຜວ ກວິສຸສາມີ’’ຕິ. ໂສ ຕຕຸເຖວ ມຫາຊນສຸສ ໂອວາທໍ ເທນຸໂຕ ນິສີທິ.

ປຸນທິວເສ ຣາຊາ ຈ ປຸໂຣຫິໂຕ ຈ ຈິນຸຕຍິສຸ ‘‘ຫຕຸຖິປາລກຸມາໂຣ ຕາວ ‘ຣຊຊໍ ປຫາຍ ມຫາຊນໍ ອາທາຍ ປພຸພຊິສຸສາມີ’ຕິ ຄນຸຕ ວາ ຄງຄາຕີເຣ ນິສິນຸໂນ, ອສຸສປາລໍ ວີມໍສິຕຸວາ ອກິສິຍຸຈິສຸສາມາ’’ຕິ. ເຕ ອິສິເວເສເນວ ຕສຸສປີ ເຄຫທຸວາຣໍ ອຄມໍສຸ. ໂສປີ

ເຕ ທີສ຺ວາ ປສນ຺ນມານໂສ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ‘‘ຈິຣສ຺ສໍ ວຕ ປສ຺ສາມາ’’ຕິອາຫີນິ ວທນ຺ໂຕ ຕເຖວ ປຝິປຊ຺ຊິຯ ເຕປິ ຕໍ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຄຕກາຣຕໍ ກຖຍິສຸຯ ໂສ ‘‘ມມ ກາຕິເກ ຫຕ຺ຖິປາລກຸມາເຣ ສນ຺ເຕ ກຖໍ ປຖມຕຣໍ ມຍ຺ຫເມວ ເສຕຈ຺ຊຕ຺ຕໍ ປາປຸຕາຕິ’’ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕ, ກາຕາ, ເຕ ‘ນ ມຍ຺ຫໍ ຣຊ຺ເຊນຕ຺ໂຖ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’ຕິ ວຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກທໍ ປເນໂສ ອິທານີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຄງຄາຕີເຣ ນິສິນ຺ໂນ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຕາຕ, ມມ ກາຕຣາ ລຫ຺ທີຕເຂລຸເຂນ ກມ຺ມໍ ນຕ຺ຖິ, ພາລາ ທີ ປຣິຕ຺ຕກປລຸລາ ສຕ຺ຕາ ເອຕໍ ກິເລສໍ ຊຫີຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ອຫໍ ປນ ຊຫີສ຺ສາມີ’’ຕິ ຣລ຺ໂລ ຈ ປີຕ຺ ຈ ຂມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓໔໔ຯ

‘‘ປງ຺ໂກ ຈ ກາມາ ປລິໂປ ຈ ກາມາ, ມໂນຫຣາ ທຸຕ຺ຕຣາ ມຈ຺ຈຸເຂຍ຺ຍາ;

ເອຕສ຺ມິ ປງເກ ປລິເປ ພຍສນ຺ນາ, ຫີນຕ຺ຕຣູປາ ນ ຕຣນ຺ຕິ ປາຣໍຯ

໓໔໕ຯ

‘‘ອຍໍ ປຸເຣ ລຸທ຺ທມກາສິ ກມ຺ມໍ, ສ຺ວາຍໍ ຄຫີໂຕ ນ ຫີ ໂມກ຺ຂິໂຕ ເມ;

ໂອຣຸນ຺ຂິຍາ ນໍ ປຣິຣກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ມາຍໍ ປຸນ ລຸທ຺ທມກາສິ ກມ຺ມ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ປງໂກຕິ ໂຍ ໂກຈິ ກທ຺ທໂມຯ ປລິໂປຕິ ສຸຂຸມວາລຸກມິສ຺ໂສ ສຕ຺ຫກທ຺ທໂມຯ ຕຕ຺ຖ ກາມາ ລຄ຺ຄາປນວເສນ ປງໂກ ນາມ, ໂອສີທາປນວເສນ ປລິໂປ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕາຯ ທຸຕ຺ຕຣາຕິ ທຸຣຕິກ຺ກມາຯ ມຈ຺ຈຸເຂຍ຺ຍາຕິ ມຈ຺ຈຸໂນ ອຂີຍ຺ຖານາຯ ເອເຕສຸ ຫີ ລຄ຺ຄາ ເຈວ ອນຸປວິຍ຺ຖາ ຈ ສຕ຺ຕາ ອຸຕ຺ຕຣິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຂປຣິຍາເຍ ວຸຕ຺ຕປປກາຣໍ ທຸກ຺ຂລ຺ເຈວ ມຣຕລ຺ຈ ປາປຸຕນ຺ຕິຯ ເຕນາຫ – ‘‘ເອຕສ຺ມິ ປງເກ ປລິເປ ພຍສນ຺ນາ ຫີນຕ຺ຕຣູປາ ນ ຕຣນ຺ຕິ ປາຣ’’ນ຺ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ພຍສນ຺ນາຕິ ສນ຺ນາຯ ‘‘ວິສນ຺ນາ’’ຕິປິ ປາໂຖ, ອຍເມວຕ຺ໂຖຯ ຫີນຕ຺ຕຣູປາຕິ ຫີນຈິຕ຺ຕສກາວາຯ ນ ຕຣນ຺ຕິ ປາຣນ຺ຕິ ນິພ຺ພານປາຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ

ອຍນ຺ຕິ ມຫາຣາຊ, ອຍໍ ມມຕ຺ຕກາໂວ ປຸພ຺ເພ ອສ຺ສໂຄປເກຫີ ສທ຺ຂີ ວທ຺ຍນ຺ໂຕ ມຫາຊນສ຺ສ ວິລຸມ຺ປນວິເທຖນາທີວເສນ ພຫຸໍ ລຸທ຺ທໍ ສາຫສິກກມ຺ມໍ ອກາສິຯ ສ຺ວາຍໍ ຄຫີໂຕຕິ ໂສ ອຍໍ ຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ວິປາໂກ ມຍາ ຄຫີໂຕຯ ນ ຫີ ໂມກ຺ຂິໂຕ ເມຕິ ສໍ ສາຣວຍ຺ເຍ ສຕິ ນ ຫີ ໂມກ຺ເຂ ອິໂຕ ອກຸສລຝລໂຕ ມມ ອຕ຺ຖິຯ ໂອຣຸນ຺ຂິຍາ ນໍ ປຣິຣກ຺ຂິສ຺ສາມິຕິ ອິທານີ ນໍ ກາຍວຈີມໂນທ຺ວາຣານິ ປີທຫນ຺ໂຕ ໂອຣຸນ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິຣກ຺ຂິສ຺ສາມິຯ ກີກາຣຕາ? ມາຍໍ ປຸນ ລຸທ຺ທມກາສິ ກມ຺ມໍຯ ອຫລ຺ຫີ ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ປາປໍ ອກຕ຺ວາ ກລ຺ຍາຕເມວ ກຣິສ຺ສາມິຯ

ເອວໍ ອສ຺ສປາລກຸມາໂຣ ທ຺ວີຫີ ຄາຖາຫີ ຂມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ‘‘ຕິຍ຺ຖຖ ຕຸມ຺ເຫ, ຕຸມ຺ເຫຫີ ສທ຺ຂີ ກເຖນ຺ຕເມວ ມໍ ພຍາຂີຊຣາມຣຕານິ ອຸປຄຈ຺ຂນ຺ຕິ’’ຕິ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ໂຍຊນິກໍ ປຣິສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິປາລກຸມາຣສ຺ເສວ ສນ຺ຕິກໍ ຄໂຕຯ ໂສ ຕສ຺ສ ອາກາເສ ນິສີທິຕ຺ວາ ຂມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ‘‘ກາຕິກ, ອຍໍ ສມາຄໂມ ມຫາ ກວິສ຺ສຕິ, ອິເຂວ ຕາວ ໂຫມາ’’ຕິ ອາຫຯ ອິຕໂຣປິ ‘‘ສາຂູ’’ຕິ ສມ຺ປຝິຈ຺ຂິຯ ປຸນທິວເສ ຣາຊາ ຈ ປຸໂຣຫີໂຕ ຈ ເຕເນວປາເຍນ ໂຄປາລກຸມາຣສ຺ສ ນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕນປິ ຕເຖວ ປຝິນນ຺ທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຄມນກາຣຕໍ ອາຈິກ຺ຂີສຸຯ ໂສປິ ອສ຺ສປາລກຸມາໂຣ ວິຍ ປຝິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ຈິຣໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ປພ຺ພຊິຕ຺ກາໂມ ວເນ ນຍ຺ຖໂຄຕໍ ວິຍ ປພ຺ພຊຊໍ ອຸປຂາເຣນ຺ໂຕ ວິຈຣາມິ, ເຕນ ເມ ນຍ຺ຖໂຄຕສ຺ສ ປທໍ ວິຍ ກາຕິການໍ ຄຕມຄ຺ໂຄ ທິຍ຺ໂຖ, ສ຺ວາຫໍ ເຕເນວ ມຄ຺ເຄນ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຄາຖມາຫ –

໓໔໖ຯ

‘‘ຄວໍວ ນຍ຺ຖໍ ປຸຣິໂສ ຍຖາ ວເນ, ອນ຺ເວສຕິ ຣາຊ ອປສ຺ສມາໂນ;

ເອວໍ ນຍ຺ໂຖ ເອສຸກາຣີ ມມຕ຺ໂຖ, ໂສຫໍ ກຖໍ ນ ຄເວເສຍ຺ຍໍ ຣາຊາ''ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ເອສຸກາຣີຕິ ຣາຊານໍ ອາລປ຺ຕິ။ ມມຕ຺ໂຖຕິ ວເນ ໂຄໂຕ ວິຍ ມມ ປພ຺ພຊ຺ຊາສງ຺ຂາໂຕ ອຕ຺ໂຖ ນຍ຺ໂຖ။ ໂສຫນ຺ຕິ ໂສ ອຫໍ ອຊ຺ຊ ປພ຺ພຊິຕານໍ ມຄ຺ຄໍ ທິສ຺ວາ ກຖໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ນ ຄເວເສຍ຺ຍໍ, ມມ ກາຕິການໍ ຄຕມຄ຺ຄເມວ ຄມິສ຺ສາມິ ນຣິນ຺ທາຕິ။

ອຖ ນໍ ''ຕາຕ ໂຄປາລ, ເອກາຫໍ ທ຺ວີຫໍ ອາຄເມຫີ, ອມ຺ເຫ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ປພ຺ພຊິສ຺ສສີ''ຕິ ວທີສ຺ု။ ໂສ ''ມຫາຣາຊ, ອຊ຺ຊ ກຕ຺ຕພ຺ພກມ຺ມໍ 'ສ຺ເວ ກຣິສ຺ສາມີ'ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ກລ຺ຍາຕກມ຺ມໍ ນາມ ອຊ຺ເຊວ ກຕ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໓໔໗။

''ຫີຍ຺ໂຍຕິ ຫີຍ຺ຍຕິ ໂປໂສ, ປເຣຕິ ປຣິຫາຍຕິ;

ອນາຄຕໍ ເນຕມຕ຺ຖີຕິ ຌຕ຺ວາ, ອຸປ຺ປ຺ນ຺ນຉນ຺ທໍ ໂກ ປນ຺ເທຍ຺ຍ ຉີໂຣ''ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ຫີຍ຺ໂຍຕິ ສ຺ເວຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ປເຣຕິ ປຸນທິວເສ။ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ''ໂຍ ມຫາຣາຊ, ອຊ຺ຊ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກມ຺ມໍ 'ສ຺ເວ'ຕິ, ສ຺ເວ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກມ຺ມໍ 'ປເຣ'ຕິ ວຕ຺ວາ ນ ກໂຣຕິ, ໂສ ຕໂຕ ປຣິຫາຍຕິ, ນ ຕໍ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ໂກຕີ''ຕິ။ ເອວໍ ໂຄປາໂລ ກທ຺ເທ ກຣຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ (ມ။ ນິ။ ໓။໔໗໔ ອາທໂຍ) ນາມ ກເຖສິ။ ສ຺ວາຍມຕ຺ໂຖ ກທ຺ເທກຣຕ຺ຕສຸຕ຺ເຕນ ກເຖຕພ຺ໂພ။ ອນາຄຕໍ ເນຕມຕ຺ຖີຕິ ຍໍ ອນາຄຕໍ, ຕໍ ''ເນຕໍ ອຕ຺ຖີ''ຕິ ຌຕ຺ວາ ອຸປ຺ປ຺ນ຺ນໍ ກຸສລຈ຺ຉນ຺ທໍ ໂກ ປຕ຺ຑິໂຕ ປນ຺ເທຍ຺ຍ ຫເຣຍ຺ຍ။

ເອວໍ ໂຄປາລກຸມາໂຣ ທ຺ວີຫີ ຄາຖາຫີ ຉມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ''ຕິຍ຺ຄຖ ຕຸມ຺ເຫ, ຕຸມ຺ເຫຫີ ສທ຺ຉີ ກເຖນ຺ຕເມວ ມໍ ພ຺ຍາຌີຊຣາມ ຣຕານິ ອຸປຄຈ຺ຉນ຺ຕີ''ຕິ ໂຍຊນິກໍ ປຣິສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ກາຕິການໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄໂຕ။ ຫຕ຺ຖີປາໂລ ຕສ຺ສປີ ຉມ຺ມໍ ເທເສສິ။ ປຸນທິວເສ ຣາຊາ ຈ ປຸໂຣຫິໂຕ ຈ ເຕເນວຸປາເຍນ ອຊປາລກຸມາຣສ຺ສ ນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕນປີ ຕເຖວ ປຕິວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຄມນການຣຕໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ''ຉຕ຺ຕໍ ເຕ ອຸສ຺ສາເປສ຺ສາມາ''ຕິ ວທີສ຺ຸ။ ກຸມາໂຣ ອາຫ – ''ມຍ຺ຫໍ ກາຕິກາ ກຸຫີ''ນ຺ຕິ? ເຕ ''ອມ຺ຫາກໍ ຣຊ຺ເຊນຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ປຫາຍ ຕິໂຍຊນິກໍ ປຣິສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄງ຺ຄາຕີເຣ ນິສິນ຺ນາຕິ။ ນາຫໍ ມມ ກາຕິເກຫີ ຉຫ຺ຑິຕເຂລຸອໍ ສີເສນາທາຍ ວິຈຣິສ຺ສາມິ, ອຫມ຺ປີ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີຕິ။ ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ຕາວ ທຫໂຣ , ອມ຺ຫາກໍ ຫຕ຺ຖກາໂຣ, ວຍປ຺ປຕ຺ຕກາເລ ປພ຺ພຊິສ຺ສສີຕິ။ ອຖ ເນ ກຸມາໂຣ ''ກິ ຕຸມ຺ເຫ ກເຖຖ, ນນຸ ອິເມ ສຕ຺ຕາ ທຫຣກາເລປີ ມຫລ຺ລກ ກາເລປີ ມຣນ຺ຕິເຍວ, 'ອຍໍ ທຫຣກາເລ ມຣິສ຺ສຕິ, ອຍໍ ມຫລ຺ລກກາເລ'ຕິ ກສ຺ສຈິ ຫຕ຺ເຖ ວາ ປາເທ ວາ ນິມິຕ຺ຕໍ ນຕ຺ຖີ, ອຫໍ ມມ ມຣຕກາລໍ ນ ຊານາມິ, ຕສ຺ມາ ອິທາເນວ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓໔໘။

''ປສ຺ສາມິ ໂວຫໍ ທຫຣໍ ກຸມາຣີ, ມຕ຺ຕູປມໍ ເກຕກປຸປ຺ຜເນຕ຺ຕໍ;

ອກ຺ຕ຺ຕໂກເຄ ປຖເມ ວຍສ຺ມີ, ອາທາຍ ມຈ຺ຈຸ ວຊເຕ ກຸມາຣີ။

໓໔໙။

''ຍ຺ວາ ສຸຊາໂຕ ສຸມ຺ໂຂ ສ຺ທສ຺ສໂນ, ສາໂມ ກຸສຸມ຺ກປຣິກິຕ຺ຕມສ຺ສຸ;

ຫິຕ຺ວານ ກາເມ ປຕິກຈ຺ຈ ເຄຫໍ, ອນຸຊານ ມໍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມິ ເທວາ''ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ໂວຕິ ນິປ຺ປາຕມຕ຺ຕໍ, ປສ຺ສາມິຈ຺ເຈວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ມຕ຺ຕູປມນ຺ຕີ ຫາສກາສວິລາເສຫີ ມຕ຺ຕໍ ວິຍ ຈຣນ຺ຕີ. ເກຕກປຸປ຺ຜ ເນຕ຺ຕນ຺ຕີ ເກຕກປຸປ຺ຜປຕ຺ຕໍ ວິຍ ປຸຖຸລາຍຕເນຕ຺ຕໍ. ອກຸຕ຺ຕໂກເຄຕິ ເອວໍ ອຸຕ຺ຕມຣູປຘຣໍ ກຸມາຣີ ປຄມວເຍ ວຕ຺ຕມານໍ ອກຸຕ຺ຕໂກຄເມວ ມາຕາປີຕູນໍ ອຸປຣິ ມຫນ຺ຕໍ ໂສກໍ ປາເຕຕ຺ວາ ມຈ຺ຈຸ ຄເຫຕ຺ວາວ ຄຈ຺ຉຕີ. ສຸຊາໂຕຕິ ສຸສຕ຺ຖິໂຕ. ສຸມ຺ໂຂຕິ ກລ຺ຈນາທາສປຸຕ຺ຕຈນ຺ທສທີສມ຺ໂຂ. ສຸທສ຺ສໂນຕິ ອຸຕ຺ຕມຣູປຘາຣິຕາຍ ສມ຺ປນ຺ນທສ຺ສໂນ. ສາໂມຕິ ສຸວຕ຺ຕສາໂມ. ກຸສມ຺ ກປຣິກິຕ຺ຕມສ຺ສູຕິ ສນ຺ນິສິນ຺ນຍ຺ເຖນ ສຸຊຸມຍ຺ເຖນ ຈ ຕຣຸຕກຸສມ຺ກເກສຣສທິສປຣິກິຕ຺ຕມສ຺ສຸ. ອີມິນາ ເອວຣູໂປປີ ກຸມາໂຣ ມຈ຺ຈຸວສໍ ຄຈ຺ຉຕີ. ຕຖາວິຘມ຺ປີ ທີ ສີເນຣຸໍ ອຸປ຺ປາເຕນ຺ໂຕ ວິຍ ນິກ຺ກຣຸໂຕ ມຈ຺ຈຸ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ທສ຺ເສຕີ. ທິຕ຺ວານ ກາເມ ປຜິກຈ຺ຈ ເຄຫໍ, ອນ຺ຊານ ມໍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ ເທວາຕິ ເທວ, ປຸຕ຺ຕທາຣພນ຺ຘນສ຺ມິລ຺ທີ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ຕໍ ພນ຺ຘນໍ ທຸຈ຺ເຉທນີຍໍ ໂຫຕິ, ເຕນາທໍ ປຸເຣຕຣລ຺ເລວ ກາເມ ຈ ເຄຫລ຺ຈ ທິຕ຺ວາ ອີທາເນວ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ, ອນ຺ຊານ, ມນ຺ຕີ.

ເອວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ''ຕິຍ຺ຖຖ ຕຸມ຺ເຫ, ຕຸມ຺ເຫຫີ ສທ຺ຘີ ກເຖນ຺ຕເມວ ມໍ ພ຺ຍາຘິຊຣາມຣຕານີ ອຸປຄຈ຺ຉນ຺ຕີ''ຕິ ເຕ ອຸໂກປີ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ໂຍຊນິກໍ ປຣິສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄງຄາຕີຣເມວ ອຄມາສີ. ຫຕ຺ຖິປາໂລ ຕສ຺ສປີ ອາກາເສ ນິສີທິຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ''ສມາຄໂມ ມຫາ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ຕຕ຺ເຖວ ນິສີທີ. ປຸນທິວເສ ປຸໂຣທິໂຕ ປລ຺ລງກວຣມຊ຺ຊຄໂຕ ນິສີທິຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສີ ''ມມ ປຸຕ຺ຕາ ປພ຺ພຊິຕາ, ອີທານາທໍ ເອກໂກວ ມນຸສ຺ສຂາຕຸໂກ ຊາໂຕມ຺ທີ, ອທມ຺ປີ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິ. ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ ສທ຺ຘີ ມນ຺ເຕນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໓໘໑.

''ສາຂາຫິ ຣຸກ຺ໂຂ ລກເຕ ສມລ຺ລໍ, ປຫີນສາຂໍ ປນ ຂາຕຸມາຫຸ;

ປຫີນປຸຕ຺ຕສ຺ສ ມມຊ຺ຊ ໂກຕິ, ວາເສຍ຺ຖິ ກິກ຺ຂາຈຣິຍາຍ ກາໂລ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ລກເຕ ສມລ຺ລນ຺ຕິ ຣຸກ຺ໂຂຕິ ໂວຫາຣໍ ລກຕີ. ວາເສຍ຺ຖິຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິ ອາລປຕີ. ກິກ຺ຂາຈຣິຍາຍາຕິ ມຍ຺ຫມ຺ປີ ປພ຺ພຊ ຊາຍ ກາໂລ, ປຸຕ຺ຕານໍ ສນ຺ຕິກເມວ ຄມິສ຺ສາມີຕິ.

ໂສ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ປກ຺ໂກສາເປສີ, ສຍ຺ຖິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາສຫສ຺ສານີ ສນ຺ນິປຕິສ຺ສຸ. ອຖ ເນ ອາຫ – ''ຕຸມ຺ເຫ ກີ ກຣິສ຺ສຖາ''ຕິ ຕຸມ຺ເຫ ປນ ອາຈຣິຍາຕີ. ''ອທໍ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕີ. ''ນ ຕຸມ຺ຫາກເມວ ນິຣໂຍ ອຸຕ຺ໂຫ, ມຍມ຺ປີ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມາ''ຕີ. ໂສ ອສີຕິໂກຜິຘນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ໂຍຊນິກໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາປຣິສໍ ອາທາຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕານໍ ສນ຺ຕິກລ຺ເລວ ຄໂຕ. ຫຕ຺ຖິປາໂລ ຕາຍປີ ປຣິສາຍ ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສສີ. ປຸນທິວເສ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ຈິນ຺ເຕສີ ''ມມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸຕ຺ຕາ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ປຫາຍ 'ປພ຺ພຊິສ຺ສາມາ'ຕິ ຄຕາ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕປີ ປຸໂຣທິຕຍ຺ຖາເນນ ສທ຺ຘີ ອສີຕິໂກຜິຘນໍ ຉຫ຺ເຫຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕານລ຺ເລວ ສນ຺ຕິກໍ ຄໂຕ, ອທເມວ ເອກາ ກີ ກຣິສ຺ສາມີ, ປຸຕ຺ຕານໍ ຄຕມຄ຺ເຄເນວ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕີ. ສາ ອຕີຕໍ ອຸທາຫຣຕ຺ຕີ ອາຫຣນ຺ຕີ ອຸທານຄາຖມາຫ –

໓໘໒.

''ອຂສ຺ມິ ໂກລ຺ຈາວ ຍຖາ ຫິມຈ຺ຈເຍ, ກຕານິ ຊາລານີ ປທາລິຍ ຫໍສາ;

ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ປຸຕ຺ຕາ ຈ ປຕີ ຈ ມຍ຺ຫໍ, ສາທໍ ກຖໍ ນານຸວເຊ ປຊານ''ນ຺ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ອຂສ຺ມິ ໂກລ຺ຈາວ ຍຖາຕິ ຍເຖວ ອາກາເສ ໂກລ຺ຈສກຸຕາ ອສຊ຺ຊມານາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ. ຫິມຈ຺ຈເຍຕິ ວສ຺ສານຈ຺ຈເຍ. ກ ຕານິ ຊາລານີ ປທາລິຍ ຫໍສາຕິ ອຕີເຕ ກິຣ ຉນ຺ນວຸຕິສຫສ຺ສາ ສຸວຕ຺ຕຫໍສາວສ຺ສາຣຕ຺ຕປໂຫນກໍ ສາລີ ກລ຺ຈນຄຸທາຍໍ ນິກ຺ ຂິປິຕ຺ວາ ວສ຺ສກາເລນ ພຫີ ອນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຈຕ຺ມາສໍ ຕຕ຺ຖ ວສນ຺ຕີ. ອຖ ເນສໍ ອຸຕ຺ຕນາກີ ນາມ ມກ຺ກຜໂກ ຄຸຫາທ຺ວາເຣ ຊາລໍ ພນ຺ຘຕີ. ຫໍສາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຕຣຸຕຫໍສານໍ ທ຺ວິຄຸຕໍ ວຜ຺ຜໍ ເທນ຺ຕີ. ເຕ ຖາມສມ຺ປນ຺ນຕາຍ ຕໍ ຊາລໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ, ເສສາ ເຕສໍ ຄຕມຄ຺ເຄນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ. ສາ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ຕີ ເອວມາຫ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍເຖວ ອາກາເສ ໂກລ຺ຈສກຸຕາ

ອສຊ຺ຊມານາ ຄຈ຺ฉນ຺ຕິ, ຕຖາ ທິມຈຈເຍ ວສ຺ສານາຕິກ຺ກເມ ທ຺ເວ ຕຣຸຓຫ໌ສາ ກຕານິ ຊາລານິ ປຫາເລຕ຺ວາ ຄຈ຺ฉນ຺ຕິ, ອຖ ເນສໍ ຄຕມຄ຺ເຄນ ອິຕເຣ ຫ໌ສາ។ ອິທານິ ປນ ມມ ປຸຕ຺ຕາ ຕຣຸຓຫ໌ສາ ຊາລໍ ວິຍ ກາມຊາລໍ ฉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຕາ, ມຍາປິ ເຕສໍ ຄຕມຄ຺ເຄນ ຄນ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ອິມິນາຣິປ຺ປາເຍນ ''ຄຈ຺ฉນ຺ຕິ ປຸຕ຺ຕາ ຈ ປຕິ ຈ ມຍ຺ຫໍ, ສາຫໍ ກຖໍ ນານຸວະຊ ປຊານ''ນ຺ຕິ ອາຫ។

ອິຕິ ສາ ''ກຖໍ ອຫໍ ເອວໍ ປຊານນ຺ຕີ ນ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມິ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມິ ເຍວາ''ຕິ ສນ຺ນິຜ຺ຖານໍ ກຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິໂຍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ເອວມາຫ ''ຕຸມ຺ເຫ ກີ ກຣິສ຺ສຖາ''ຕິ? ''ຕຸມ຺ເຫ ປນ ອຍ຺ເຍ''ຕິ។ ''ອຫໍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິ។ ''ມຍມ຺ປິ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມາ''ຕິ។ ສາ ຕໍ ວິກວໍ ฉທ຺ເທຕ຺ວາ ໂຍຊນິກໍ ປຣິສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕານໍ ສນ຺ຕິກເມວ ຄຕາ។ ຫຕ຺ຖິປາໂລ ຕາຍປິ ປຣິສາຍ ອາກາເສ ນິສີທິຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ។ ປຸນທິວເສ ຣາຊາ ''ກຸຫີ ປຸໂຣຫິໂຕ''ຕິ ປຸຈ຺ฉິ។ ''ເທວ, ປຸໂຣຫິໂຕ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ຈ ສພ຺ພໍ ຘນໍ ฉທ຺ເທຕ຺ວາ ທ຺ວິໂຍຊນິກໍ ປຣິສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕານໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄຕາ''ຕິ។ ຣາຊາ ''ອສາມິກໍ ຘນໍ ອມ຺ຫາກໍ ປາປຸຓາຕິ''ຕິ ຕສ຺ສ ເຄຫໂຕ ຘນໍ ອາຫຣາເປສິ។ ອຖ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສີ ''ຣາຊາ ກີ ກໂຣຕິ''ຕິ ປຸຈ຺ฉິຕ຺ວາ ''ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ເຄຫໂຕ ຘນໍ ອາຫຣາເປຕິ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ປຸໂຣຫິໂຕ ກຸຫີ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ''ສປຊາປຕິໂກ ປພ຺ພຊ຺ຊຕ຺ຖາຍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ''ອຍໍ ຣາຊາ ພ຺ຣາຫ຺ມເຄນ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ ຈ ຈຕູຫິ ປຸຕ຺ເຕຫິ ຈ ຊຫິຕໍ ອຸກ຺ການ຺ ໂມເຫນ ມູລ຺ໂຫ ອຕ຺ຕໂນ ฆຣໍ ອາຫຣາເປຕິ, ອຸປມາຍ ນໍ ໂພເຘສ຺ສາມີ''ຕິ ສູນໂຕ ມໍສໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຣາຊງຄເຓ ຣາສິ ກາເຣຕ຺ວາ ອຸຊຸມຄ຺ຄໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຊາລໍ ປຣິກ຺ຂິປາເປສິ។ ຄິຊ຺ຊາ ທູຣໂຕວ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສຕ຺ຖາຍ ໂອຕຣິສຸ។ ຕຕ຺ຖ ສປ຺ປຍ຺ຍາ ຊາລໍ ປສາຣິຕໍ ຍຕ຺ວາ ອຕິກາຣິກາ ຫຸຕ຺ວາ ''ອຸຊຸກໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມາ''ຕິ ອຕ຺ຕນາ ຂາທິຕມໍສໍ ฉທ຺ເທຕ຺ວາ ວມິຕ຺ວາ ຊາລໍ ອນລ຺ລີຍິຕ຺ວາ ອຸຊຸກເມວ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ຄມິສຸ។ ອນ຺ຘພາລາ ປນ ເຕຫີ ฉທ຺ທິຕໍ ວມິຕໍ ຂາທິຕ຺ວາ ກາຣິຍາ ຫຸຕ຺ວາ ອຸຊຸກໍ ອຸປ຺ປຕິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຊາເລ ພຊ຺ຊິສຸ។ ອເຖກໍ ຄິຊ຺ຊໍ ອາເນຕ຺ວາ ເທວິຍາ ທສ຺ສຍິສຸ។ ສາ ຕໍ ອາທາຍ ຣຊ຺ໂຍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ເອຖ ຕາວ, ມຫາຣາຊ, ຣາຊງຄເຓ ເອກໍ ກີຣິຍໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ''ຕິ ສີຫປຍ຺ຊຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ''ອິເມ ຄິຊ຺ເຊ ໂອໂລເກຫິ ມຫາຣາຊາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອພາສິ –

໓໘໓។

''ເອເຕ ກຸຕ຺ວາ ວມິຕ຺ວາ ຈ, ປກ຺ກມນ຺ຕິ ວິຫງຄມາ;

ເຍ ຈ ກຸຕ຺ວາ ນ ວມີສຸ, ເຕ ເມ ຫຕ຺ຖຕ຺ຕມາຄຕາ។

໓໘໔។

''ອວມີ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ກາເມ, ໂສ ຕ຺ວໍ ປຈ຺ຈາວມິສ຺ສສິ;

ວນ຺ຕາໂທ ປຸຣິໂສ ຣາຊ, ນ ໂສ ໂຫຕິ ປສໍສິໂຍ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ກຸຕ຺ວາ ວມິຕ຺ວາ ຈາຕິ ມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ວມິຕ຺ວາ ຈ។ ປຈ຺ຈາວມິສ຺ສສີຕິ ປຜິກ຺ຄຍ຺ຊິສ຺ສສິ។ ວນ຺ຕາໂທຕິ ປຣສ຺ສ ວມິຕຂາທໂກ។ ນ ປສໍສິໂຍຕິ ໂສ ຕຓ຺ຫາວສິໂກ ພາໂລ ພຸທ຺ຘາທີຫິ ປຓ຺ທິເຕຫີ ປສໍສິຕພ຺ໂພ ນ ໂຫຕິ។

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ວິປ຺ປຜິສາຣີ ອໂຫສີ, ຕໂຍ ກວາ ອາທິຕ຺ຕາ ວິຍ ອຸປຜ຺ຖຫີສຸ។ ໂສ ''ອຊ຺ເຊວ ຣຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ມມ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ວຜ຺ຜຕິ''ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນສໍເວໂຄ ເທວິຍາ ຖຸຕິ ກໂຣນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໓໘໕។

''ປງເກ ຈ ໂປ໌ສໍ ປລິເປ ພ຺ຍສນ຺ນໍ, ພລີ ຍຖາ ທຸພ຺ພລມຸທ຺ຘເຣຍ຺ຍ;

ເອວມ຺ປີ ມໍ ຕ຺ວໍ ອຸທຕາຣີ ໂກຕີ, ປຍ຺ຈາລີ ຄາຖາຫີ ສຸກາສິຕາຫີ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ພຸຍສນຸນນ຺ຕິ ນິມຸຕ຺ຄໍ, ‘‘ວິສນຸນ’’ນ຺ຕິປິ ປາໂຖ຺. ອຸຫຸສເຣຍຸຍາຕິ ເກເສສຸ ວາ ຫຕ຺ເຖສຸ ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຖເລ ຖເປຍຸຍ຺. ອຸຫຕາຣິຕິ ກາມປງ຺ກໂຕ ອຸຕ຺ຕາຣຍິ຺. ‘‘ອຸຫຕາສີ’’ຕິປິ ປາໂຖ, ອຍເມວຕ຺ໂຖ຺. ‘‘ອຸຫຸສຍາສີ’’ຕິປິ ປາໂຖ, ອຸຫຸສຣີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ປລຸຈາລີຕິ ປລຸຈາລຣາຊຊີເຕ຺.

ເອວລຸຈ ປນ ວຕ຺ວາ ຕງ຺ຂຕລຸເລວ ປພ຺ພຊິຕ຺ກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ອມຈ຺ເຈ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ກື ກຣິສ຺ສຖາ’’ຕິ ຕຸມ຺ເຫ ປນ, ເທວາຕິ? ‘‘ອຫໍ ຫຕ຺ຖິປາລສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ຺. ‘‘ມຍມ຺ປິ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມ, ເທວາ’’ຕິ຺. ຣາຊາ ທ຺ວາທສໂຍຊນິເກ ພາຣາຕສີນຄເຣ ຣຊ຺ຊໍ ລຫຸເຫຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຖິກາ ເສຕຈ຺ລຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປນ຺ຕູ’’ຕິ ອມຈ຺ຈປຣິວຸໂຕ ຕິໂຍຊນິກໍ ປຣິສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກຸມາຣສ຺ເສວ ສນ຺ຕິກໍ ຄໂຕ຺. ຫຕ຺ຖິປາໂລ ຕສ຺ສາປິ ປຣິສາຍ ອາກາເສ ນິສີນ຺ໂນ ຜມ຺ມໍ ເທເສສີ຺. ສຕ຺ຖາ ຣລຸໂລ ປພ຺ພຊິຕກາວໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໓໕໖຺.

‘‘ອິທໍ ວຕ຺ວາ ມຫາຣາຊາ, ເອສຸກາຣີ ທິສມ຺ປຕິ;

ຣຊ຺ຖໍ ຫິຕ຺ວານ ປພ຺ພຊິ, ນາໂຄ ເລຕ຺ວາວ ພນ຺ຜນ’’ນ຺ຕິ຺.

ປຸນທິວເສ ນຄເຣ ໂອຫີນຊໂນ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຣາຊທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເທວິຍາ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ນິເວສນໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເທວີ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຖິໂຕ ຄາຖມາຫ຺.

໓໕໗຺.

‘‘ຣາຊາ ຈ ປພ຺ພຊຊມໂຣຈຍິຕ຺ຖ, ຣຊ຺ຖໍ ປຫາຍ ນຣວີຣເສຕ຺ໂຖ;

ຕຸວມ຺ປິ ໂນ ໂຫຫິ ຍເຖວ ຣາຊາ, ອມ຺ເຫຫິ ຄຸຕ຺ຕາ ອນຸສາສ ຣຊ຺ຊ’’ນ຺ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ອນຸສາສາຕິ ອມ຺ເຫຫິ ຄຸຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຜມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຫີ຺.

ສາ ມຫາຊນສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ເສສຄາຖາ ອພາສິ –

໓໕໘຺.

‘‘ຣາຊາ ຈ ປພ຺ພຊຊມໂຣຈຍິຕ຺ຖ, ຣຊ຺ຖໍ ປຫາຍ ນຣວີຣເສຕ຺ໂຖ;

ອຫມ຺ປິ ເອກາ ຈຣິສ຺ສາມິ ໂລເກ, ຫິຕ຺ວານ ກາມານິ ມໂນຣມານິ຺.

໓໕໙຺.

‘‘ຣາຊາ ຈ ປພ຺ພຊຊມໂຣຈຍິຕ຺ຖ, ຣຊ຺ຖໍ ປຫາຍ ນຣວີຣເສຕ຺ໂຖ;

ອຫມ຺ປິ ເອກາ ຈຣິສ຺ສາມິ ໂລເກ, ຫິຕ຺ວານ ກາມານິ ຍໂຖຊິການິ຺.

໓໖໐຺.

‘‘ອຈ္ເຈນ္ຕິ ກາລາ ຕຣຍန္ຕິ ຣတ္ຕိໂຍ, ວໂຍຄຸဏာ ອນုပုဗ္ພံ ຊຫန္ຕိ;

ອຫမ္ပိ ເອກາ ຈຣິສ္ສາມິ ໂລເກ, ທိတ္ວານ ກາມານိ ມโนຣမາနိ။

၅၆၁။

‘‘ອຈ္ເຈນ္ຕິ ກາລາ ຕຣຍန္ຕິ ຣတ္ຕိໂຍ, ວໂຍຄຸဏာ ອນုပုဗ္ພံ ຊຫန္ຕိ;

ອຫမ္ပိ ເອກາ ຈຣິສ္ສາມິ ໂລເກ, ທိတ္ວານ ກາມານိ ຍໂຖຊိကာနိ။

၅၆၈။

‘‘ອຈ္ເຈນ္ຕິ ກາລາ ຕຣຍန္ຕိ ຣတ္ຕိໂຍ, ວໂຍຄຸဏာ ອນုပုဗ္ພံ ຊຫန္ຕိ;

ອຫမ္ပိ ເອກາ ຈຣິສ္ສາມິ ໂລເກ, ສີຕိဘူတာ ສພ္ພမຕိຈ္ຈ ສງ္ຄ’’န္ຕိ။

ຕတ္ထ ເອກາຕိ ပုတ္တနິတ္ຖິເລສສမ္ພາເဓຫိ မုຈ္ຈိတ္ວາ ອິမສ္မိ ໂລເກ ເອກິກາວ ຈຣິສ္ສາມိ။ ກາມານိຕိ ຣູပາທໂຍ ກາມဂုဏေ။ ຍໂຕနိກာນိຕိ ເຍນ ເຍນ ໂອနິນາ ຄိတာနိ, ເຕນ ເຕນ ຄိຕာເນວ ຊຫိສ္ສາມိ, ນ ກိဉ္ຈိ ອາမສိສ္ສາມိຕိ ອတ္ໂຖ။ ອຈ္ເຈန္ຕိ ກາລາຕိ ပုဗ္ພဏ္ຫာຫໂຍ ກາລາ ອຕိກ္ກမန္ຕိ။ ຕຣယန္ຕိຕိ ອတ္ຈ္ຈຍာ ຫုတ္ວາ ອາယုສງ္ခာຣံ ເခပယမာနာ ခာທယမာနາ ຄຈ္ဆန္ຕိ။ ວໂຍຄုဏာຕိ ပဌမວຍາທໂຍ ຕໂຍ, မန္ທທສກာທໂຍ ວາ ທສ ໂກဋ္ဌာສາ။ ອນုပုဗ္ພံ ຊຫန္ຕိຕိ ອုပຣူပရိໂກဋ္ဌာສံ ອပ္ပတ္ວາ ຕတ္ထ ຕတ္ເထວ ນິຣုဇ္ဈန္ຕိ။ ສີຕိဘူຕာຕိ ອุတ္ຫາກາຣເກ ອုတ္ຫສກາເວ ກိເລເສ ပဟာယ ສီຕລາ ຫုတ္ວາ။ ສພ္ພမຕိຈ္ຈ ສງ္ຄန္ຕိ ຣາຄສງ္ຄາທိກံ ສພ္ພສງ္ຄံ ອຕິກ္ກမိတ္ວາ ເອກາ ຈຣິສ္ສາມິ, ຫတ္ຖိပາລກုမာຣສ္ສ ສန္ຕိກံ ຄန္တ္ວາ ပဗ္ພဇိສ္ສາမိ ຕိ။

ອິຕິ ສາ ອິမာຫိ ຄາຖာຫိ မຫາຊນສ္ສ ဓမ္မံ ເທເສတ္ວາ ອမຈ္ຈກາຣິຍາໂຍ ပက္ໂກສာເປတ္ວາ ອາຫ – ‘‘တုမ္ເຫ ກိံ ກຣိສ္ສຖາ’’ຕိ ຕုမ္ເຫ ပန ອယ္ເຍຕိ? ‘‘ອဟံ ပဗ္ພဇိສ္ສາມິ’’ຕိ။ ‘‘မယမ္ပိ ပဗ္ພဇိສ္ສາမာ’’ຕိ။ ສາ ‘‘ສာဓူ’’ຕိ ຣာຊນိເວສເນ ສုວဏ္ဏໂກဋ္ဌາຄາຣາທိနိ ວິວຣາເປတ္ວາ ‘‘ອສုກဋ္ဌາເນ ຈ ອສုກဋ္ဌາເນ ຈ မຫານိဓိ နိဟိတ’’န္ຕိ ສုວဏ္ဏပဋ္ເဋ ລິခາເປတ္ວາ ‘‘ທိန္နမေဝ, ອတ္ຖိကာ ຫຣန္တူ’’ຕိ ວတ္ວາ ສုວဏ္ဏပဋ္ဋံ မຫာတເລ ຖမ္ເພ ພန္ဓာເປတ္ວາ နຄເຣ ເພຣိံ ຈຣາເປတ္ວາ မຫາສမ္ပတ္ຕိံ ဆဍ္ເဍတ္ວາ နຄຣາ နိက္ခမိ။ ຕသ္မိ ခເဏ ສກလနຄຣံ ສງ္ခုဘိ။ ‘‘ຣາဇာ ຈ ກိຣ ເທဝိ ຈ ຣဇ္ဇံ ပဟາຍ ‘ပဗ္ພဇိສ္ສາမာ’ຕິ နိက္ခမန္ຕິ, မယံ ອິဓ ກိံ ກຣိສ္ສာမာ’’ຕິ ຕໂຕ ຕໂຕ မနุສ္ສာ ຍຖາပူຣိຕာເນວ ເဂဟာနိ ဆဍ္ເဍတ္ວາ ပုတ္ເຕ ຫတ္ເຖສု ຄເຫတ္ວາ နိက္ခမိံສု။ ສພ္ພာပဏာ ປສາຣိຕနိယာမေနေວ ຄိတာ, နိວတ္ຕိတ္ວາ ໂອໂລເກန္ໂຕ နາမ နာໂຫສိ။ ສກလနຄຣံ ຕုຈ္ဆံ ອໂຫສິ, ເທວိပိ ຕိໂຍဇနိກံ ပຣိສံ ຄເຫတ္ວາ ຕတ္ເထວ ຄတາ။ ຫတ္ຖိပາໂລ ຕສ္ສာပိ ပຣိສາຍ ອာກາເສ နိສိန္ໂນ ဓမ္မံ ເທເສတ္ວາ ທ္ວາທສໂຍဇနိກံ ပຣိສံ ຄເຫတ္ວາ ຫိမဝန္ຕာဘိမုໂခ ပາယາສိ။ ‘‘ຫတ္ຖိပາລກုမာໂຣ ກိຣ ທ္ວາທສໂຍဇနိກံ ພာຣာဏသိံ ຕုຈ္ဆံ ກတ္ວາ ‘ပဗ္ພဇိສ္ສာမိ’ຕိ မຫာဇနံ ອາທາຍ ຫိမဝန္ຕံ ຄຈ္ဆຕိ, ກိမင္ຄံ ပန မယ’’န္ຕິ ສກလກາສိຣဋ္ဌံ ສင္ခုဘိ။ ອပຣဘာເຄ ပຣိສາ ຕိံສໂຍဇနိກາ ອໂຫສိ, ໂສ ຕາຍ ပຣိສາຍ ສທ္ဓိံ ຫိမဝန္ຕံ ပာວိສိ။

ສက္ໂກ ອາວဇ္ဇေန္ໂຕ ຕံ ပວတ္ຕိံ ဉတ္ວາ ‘‘ຫတ္ຖိပາລກုမာໂຣ မຫာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္ໂຕ, ສမာຄໂမ မຫာ ဘဝိສ္ສຕိ, ວສနဋ္ဌာနံ ລဒ္ဓုံ ວဋ္ဋຕိ’’ຕိ ວိສ္ສကမ္မံ ອာဏာເປສိ ‘‘ຄစ္ဆ, ອာယာမໂຕ ဆတ္ຕိံສໂຍဇနံ, ວိတ္ຖာຣໂຕ ပန္နຣສໂຍဇနံ ອသ္ສ မံ မາເປတ္ວາ ပဗ္ພဇိတပຣိက္ခາເຣ ສမ္ပາເທຫိ’’ຕိ။ ໂສ ‘‘ສာဓူ’’ຕိ ပဋိສ္ສုဏိတ္ວາ ຄင္ຄາຕိເຣ ຣမဏိເຍ ဘူမိဘາເຄ ວုတ္ຕပ္ပ မາဏံ ອသ္ສမပဒံ မາເປတ္ວາ ပဏ္ဏສາລာສု ກဋ္ဌတ္ຖຣဏပဏ္ဏတ္ຖຣဏອາສနာທိနိ ပညေပတ္ວາ ສພ္ເພ ပဗ္ພဇိတပຣိက္ခາເຣ မາເປສိ။ ເອເກກိສ္သာ ပဏ္ဏສາລာຍ ທ္ວາເຣ ເອເກໂກ ຈင္ကໂມ ຣတ္တိဋ္ဌာနທိວာဋ္ဌາနပຣိຈ္ဆိန္ໂນ ກတသုဓာပຣိကမ္မော ອာລမ္ພနຜລໂກ, ເຕສု ເຕສု ဌာເနສု နာနາວဏ္ဏສုຣဘိကုသုမສဉ္ဆန္နາ ပုပ္ဖຄစ္ဆာ, ເອເກກສ္ສ ຈင္ကမสส ໂກဋိຍံ ເອເກໂກ ອုທကစာဋိ ဘူໂປ, ຕသ္ສ ສန္ຕິເກ ເອເກໂກ ຜလຣုက္ໂခ, ໂສ ເອໂກວ ສພ္ພဖလာနိ ဖလຕิ။ ອိဒံ ສພ္ພံ ເທວຕາနုဘາ

ເວນ ອໂຫສິຯ ວິສຸສກມ຺ໂມ ອສ຺ສມປທໍ ມາເປຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລາສຸ ປພ຺ພຊິຕປຣິກ຺ຂາເຣ ຖເປຕ຺ວາ ‘‘ເຍ ເກຈິ ປພ຺ພຊິຕຸກາມາ ອິເມ ປຣິກ຺ຂາເຣ ຄຕ຺ຫນ຺ຕູ’’ຕິ ຊາຕິຫິງຄຸລເກນ ກິຕ຺ຕິຍາ ອກ຺ຂຣານິ ລິຂິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸກາເວນ ເກຣວສຫ຺ເຫ ມິຄປກ຺ຂິ ທຸທ຺ທສິເກ ອມນຸສ຺ເສ ຈ ປຝິກ຺ກມາເປຕ຺ວາ ສກຍ຺ຖານເມວ ຄໂຕຯ

ຫຕ຺ຖິປາລກຸມາໂຣ ເອກປທິກມຄ຺ເຄນ ສກ຺ກທຕ຺ຕິຍໍ ອສ຺ສມໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອກ຺ຂຣານິ ທິສ຺ວາ ‘‘ສກ຺ເກນ ມມ ມຫາກິນິກ຺ຂມນໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາໂວ ໝາໂຕ ກວິສ຺ສຕິ’’ຕິ ທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊລິງຄໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຈງກມໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ກຕິປເຍ ວາເຣ ອປຣາປຣໍ ຈງກມິຕ຺ວາ ເສສຊນກາຍໍ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ອສ຺ສມປທໍ ວິຈາເຣນ຺ໂຕ ຕຣຸຕປຸຕ຺ຕານໍ ອິຕ຺ຖີນໍ ມຊ຺ຊຝຸຖາເນ ປຕ຺ຕສາລໍ ອທາສິຯ ຕໂຕ ອນນ຺ຕຣໍ ມຫລ຺ລກິຕ຺ຖີນໍ, ຕໂຕ ອນນ຺ຕຣໍ ມຊ຺ຊິມິຕ຺ຖີນໍ, ສມນ຺ຕາ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປນ ປຸຣິສານໍ ອທາສິ ຯ ອເຖໂກ ຣາຊາ ‘‘ພາຣາຕສິຍໍ ກິຣ ຣາຊາ ນຕ຺ຖິ’’ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອລງກຕປຝິຍຕ຺ຕໍ ນຄຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຣາຊນິເວສນໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຣຕນຣາສິໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ເອວຣູປໍ ນຄຣໍ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິຕກາລໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ນາເມສາ ອຸລ຺ລອາຣາ ກວິສ຺ສຕິ’’ຕິ ສຸຣາໂສຕ຺ເຫ ມຄ຺ຄໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິປາລສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ປາຍາສິຯ ຫຕ຺ຖິປາໂລ ຕສ຺ສ ວນນ຺ຕຣໍ ອາຄຕກາວໍ ໝຕ຺ວາ ປຝິມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ນິສິນ຺ໂນ ປຣິສາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ອສ຺ສມປທໍ ເນຕ຺ວາ ສພ຺ພປຣິສໍ ປພ຺ພາເຊສິຯ ເອເຕນຸປາເຍນ ອຝ຺ເຝປິ ຉ ຣາຊາໂນ ປພ຺ພຊິສ຺ສຸຯ ສຕ຺ຕ ຣາຊາໂນ ໂກເຄ ຉຫ຺ຫຍິສ຺ສຸ, ຉຕ຺ຕິສໂຍຊນິໂກ ອສ຺ສໂມ ນິຣນ຺ຕໂຣ ປຣິປູຣິຯ ໂຍ ກາມວິຕກ຺ກາທີສຸ ອຝ຺ຝຕຣໍ ວິຕກ຺ເກຕິ, ມຫາປຸຣິໂສ ຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣກາວນຝ຺ເຈວ ກສິຕກາວນຝ຺ຈ ອາຈິກ຺ຂຕິຯ ເຕ ເຍກ຺ຍ຺ເຍນ ຊານາກິຝ຺ຝາ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຕິສ຺ສ ໂກຍ຺ຖາເສສ຺ ທ຺ເວ ໂກຍ຺ຖາສາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສຸຯ ຕຕິຍໂກຍ຺ຖາສໍ ຕິຘາ ກຕ຺ວາ ເອໂກ ໂກຍ຺ຖາໂສ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ເອໂກ ຉສຸ ກາມສຄ຺ເຄສຸ, ເອໂກ ອິສີນໍ ປາຣິຈຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສໂລເກ ຕີສຸ ກຸລສມ຺ປຕ຺ຕີສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ເອວໍ ຫຕ຺ຖິປາລສ຺ສ ສາສນໍ ອປຄຕນິຣຍຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິເປຕ຺ຕິວິສຍາສຸຣກາຍໍ ອໂຫສິຯ

ອິມສ຺ມິ ຕມ຺ພປຕ຺ຕິທີເປ ປຖວິຈາລກຘມ຺ມຄ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ, ກຝກນ຺ຘກາຣວາສີ ຜຸສ຺ສເທວຕ຺ເຖໂຣ, ອຸປຣິມຕ຺ຑລວາສີ ມຫາສງ຺ຒຣກ຺ຂິຕຕ຺ເຖໂຣ, ມລຍມຫາເທວຕ຺ເຖໂຣ, ອກຍຄິຣິວາສີ ມຫາເທວຕ຺ເຖໂຣ, ຄາມນ຺ຕປພ຺ກາຣວາສີ ມຫາສິວຕ຺ເຖໂຣ, ກາລຸອວລ຺ລິມຕ຺ຑປວາສີ ມຫານາຄຕ຺ເຖໂຣ ກຸທ຺ທາລສມາຄເມ ມູຄປກ຺ຂສມາຄເມ ຈູລ຺ລອສຸຕໂສມສມາຄເມ ອໂຍຒຣປຕ຺ຑິຕສມາຄເມ ຫຕ຺ຖິປາລສມາຄເມ ຈ ສພ຺ພປຈ຺ຉາ ນິກ຺ຂນ຺ຕປຸຣິສາ ອເຫສຸໍຯ ເຕເນວາຫ ກຄວາ –

‘‘ອກິຕ຺ຖເຣຖ ກລ຺ຍາເຕ, ປາປາ ຈິຕ຺ຕໍ ນິວາຣເຍ;

ທນ຺ຘຝ຺ຫິ ກໂຣໂຕ ປຸຝ຺ຝໍ, ປາປສ຺ມິ ຣມເຕ ມໂນ’’ຕິຯ (ຘຯ ປຯ ໑໑໖);

ຕສ຺ມາ ກລ຺ຍາຕໍ ຕຸຣິຕຕຸຣິເຕເນວ ກາຕພ຺ພນ຺ຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພປີ ຕຖາຄໂຕ ມຫາກິນິກ຺ຂມນໍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ເອສຸກາຣີ ຣາຊາ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊາ ອໂຫສິ, ເທວີ ມຫາມາຍາ, ປຸໂຣຫິໂຕ ກສ຺ສໂປ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ກທ຺ທກາປີລານີ, ອຊປາໂລ ອນຸຣຸທ຺ໂຘ, ໂຄປາໂລ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ, ອສ຺ສປາໂລ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ເສສປຣິສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ຫຕ຺ຖິປາໂລ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ຫຕ຺ຖິປາລຊາຕກວຕ຺ຕນາ ເຕຣສມາຯ

[໔໑໐] ໑໔ຯ ອໂຍຒຣຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຍເມກຣຕ຺ຕິ ປຖມນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາກິນິກ຺ຂມນຝ຺ເຝວ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ຕທາປິ ຫິ ໂສ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ຕຖາຄໂຕ ມຫາກິນິກ຺ຂມນໍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ ຣຝ຺ໂຝ ອຄ຺ຄມເຫສີ ຄພ຺ກໍ ປຝິລກິຕ຺ວາ

ລຫຸຊຄພຸກປ໌ຣິຫາຣາ ປ໌ຣິຕາຕຄພຸກາ ປ໌ຈຸຈູສສມນຸຕເຣ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ។ ຕສຸສາ ປ໌ຣິມຕ຺ຕກາເວ ເອກາ ສປ໌ຕ຺ຕິກາ "ຕວ ຊາຕໍ ຊາຕໍ ປ໌ຊໍ ຂາທິຕຸ໌ ລກິສຸສາມິ"ຕິ ປ໌ຕ຺ຖນໍ ປ໌ຜຸຖເປ໌ສີ។ ສາ ກິຣ ສຍໍ ວລຸຊາ ຫຸຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕມາຕຸໂກເຂນ ຕໍ ປ໌ຕ຺ຖນໍ ກຕ຺ວາ ຍກຸຂ ໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕ຺ຕິ។ ອິຕຣາ ຣລຸໂລ ອຄ຺ຄມເຫສີ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ។ ສາ ຍກຸຂີນີ ຕທາ ໂອກາສໍ ລກິຕ຺ວາ ເທວິຍາ ປ໌ສຸສນ຺ຕິຍາວ ພິກາຈຸຊຣູປ໌າ ຫຸຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ທາຣກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປ໌ລາຍິ។ ເທວີ "ຍກຸຂີນີ ເມ ປຸຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປ໌ລາຍີ"ຕິ ມຫາສທ຺ເທນ ວິຣວິ។ ອິຕຣາປິ ທາຣກໍ ມູລກນ຺ທໍ ວິຍ ມຸຣຸໍ ມຸຣຸໍ ກໂຣນ຺ຕີ ຂາທິຕ຺ວາ ເທວິຍາ ຫຕ຺ຖວິກາຣາທີຫິ ເກຣວໍ ປ໌ກາເສຕ຺ວາ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປ໌ກ຺ກາມິ។ ຣາຊາ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ "ກີ ສກ຺ກາ ຍກຸຂີນິຍາ ກາຕຸ"ນ຺ຕິ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສີ។ ປຸນ ເທວິຍາ ວິຊາຍນກາເລ ຫລຸທໍ ອາຣກ຺ຂມກາສີ។ ເທວີ ປຸຕ຺ຕໍ ປຸນ ວິຊາຍິ។ ຍກຸຂີນີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມ຺ປິ ຂາທິຕ຺ວາ ຄຕາ។ ຕຕິຍວາເຣ ຕສຸສາ ກຸຈຸຈິຍໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ປ໌ຜິສນ຺ທີ ຄຕ຺ຫີ។ ຣາຊາ ມຫາຊນໍ ສນ຺ນິປ໌າເຕຕ຺ວາ "ເທວິຍາ ຊາຕໍ ຊາຕໍ ປ໌ຊໍ ເອກາ ຍກຸຂີນີ ຂາທຕິ , ກີ ນຸ ໂຂ ກາຕພຸພ"ນ຺ຕິ ປຸຈຸຈິ។ ອເຖໂກ "ຍກຸຂາ ນາມ ຕາລປ໌ຕ຺ຕສຸສ ກາຍນ຺ຕິ, ເທວິຍາ ຫຕ຺ຖປ໌າເທສຸ ຕາລປ໌ຕ຺ຕໍ ພນ຺ຮິຕຸ໌ ວຜຸຜຕີ"ຕິ ອາຫ។ ອເຖໂກ "ອໂຍພຣສຸສ ກາຍນ຺ຕິ, ອໂຍພຣໍ ກາຕຸ໌ ວຜຸຜຕີ"ຕິ ອາຫ។ ຣາຊາ "ສາຮູ"ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວິຊິເຕ ກມ຺ມາເຣ ສນ຺ນິປ໌າເຕຕ຺ວາ "ອໂຍພຣໍ ກໂຣຖາ"ຕິ ອາຕາເປ໌ຕ຺ວາ ອາຍຸຕ຺ຕເກ ອທາສີ។ ອນ຺ໂຕນຄເຣເຍວ ຣມ຺ຕິເຍ ກູມິກາເຄ ເຄຫໍ ປ໌ຜຸຖເປ໌ສຸໍ, ຖມ຺ເກ ອາທີ ກຕ຺ວາ ສພຸພເຄຫສມ຺ກາຣາ ອໂຍມຍາວ ອເຫສຸໍ, ນວຫິ ມາເສຫິ ອໂຍມຍໍ ມຫນ຺ຕໍ ຈຕຸຣສຸສສາລໍ ນິຜຸຖານໍ ອຄມາສີ។ ຕໍ ນິຈຸຈໍ ປ໌ຊຊລິຕປ໌ທີປ໌ເມວ ໂຫຕິ។

ຣາຊາ ເທວິຍາ ຄພຸກປ໌ຣິປ໌າກໍ ລຕ຺ວາ ອໂຍພຣໍ ອລງກາຣາເປ໌ຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ອໂຍພຣໍ ປ໌າວິສີ។ ສາ ຕຕ຺ຖ ຊລຸລປຸ໌ລຸລ ລກ຺ຂຕສມ຺ປ໌ນ຺ນໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, "ອໂຍພຣກຸມາໂຣ"ຕ຺ເວວສຸສ ນາມໍ ກຣິສຸ។ ຕໍ ຊາຕິນໍ ທຕ຺ວາ ມຫນ຺ຕໍ ອາຣກ຺ຂໍ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ຣາຊາ ເທວີ ອາທາຍ ນຄຣໍ ປ໌ທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ອລງກຕປ໌າສາທຕລເມວ ອກິຣຸຫີ។ ຍກຸຂີນີປິ ອຸທກວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເວສຸສວຕາສຸສ ອຸທກໍ ວຫນ຺ຕີ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປ໌ຕ຺ຕາ។ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອໂຍພເຣເຍວ ວຫ຺ຸຒິຕ຺ວາ ວິລຸລຸຕໍ ປ໌ຕ຺ໂຕ ຕຕ຺ເຖວ ສພຸພສິປ໌ປ໌ານິ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫີ។ ຣາຊາ "ໂກ ເມ ປຸຕ຺ຕສຸສ ວຍປ໌ປ໌ເທໂສ"ຕິ ອມຈຸເຈ ປຸຈຸຈິຕ຺ວາ "ໂສລຸອສວສຸໂສ, ເທວ, ສູໂຣ ຖາມສມ຺ປ໌ນ຺ໂນ ຍກ຺ຂສຫສຸສມ຺ປິ ປ໌ຜິພາຫິຕຸ໌ ສມຕ຺ໂຖ"ຕິ ສຸຕ຺ວາ "ຣຊຊມສຸສ ທສຸສາມິ, ສກລນຄຣໍ ອລງກຣິຕ຺ວາ ອໂຍພຣໂຕ ຕໍ ນິຫຣິຕ຺ວາ ອາເນຖາ"ຕິ ອາຫ។ ອມຈຸຈາ "ສາຮຸ, ເທວາ"ຕິ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກໍ ພາຣາຕສີ ອລງກຣິຕ຺ວາ ສພຸພາລງກາຣວິກູສິຕໍ ມງຄລວາຣຕໍ ອາທາຍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸມາຣໍ ອລງກາຣາເປ໌ຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ເຂ ນິສີທາເປ໌ຕ຺ວາ "ເທວ, ກຸລສນ຺ຕກໍ ອລງກຕນຄຣໍ ປ໌ທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ປິຕຣໍ ກາສິຣາຊານໍ ວນ຺ທຖ, ອຊ຺ເຊວ ເສຕຈຸຈຕ຺ຕໍ ລກິສຸສຖາ"ຕິ ອາຫໍສຸ។

ມຫາສຕ຺ໂຕ ນຄຣໍ ປ໌ທກ຺ຂິຕໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອາຣາມຣາມເຕຍ຺ຍກວນໂປ໌ກ຺ຂຣຕິກູມິຣາມເຕຍ຺ຍກປ໌າສາທຣາມເຕຍ຺ຍກາທີນິ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສີ "ມມ ປິຕາ ມໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ພນ຺ຊນາຄາເຣ ວສາເປ໌ສີ។ ເອວຣູປໍ ອລງກຕນຄຣໍ ທຜຸຖໍ ນາທາສີ, ໂກ ນຸ ໂຂ ມຍ຺ຫໍ ໂທໂສ"ຕິ ອມຈຸເຈ ປຸຈຸຈິ។ "ເທວ, ນຕ຺ຖິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂທໂສ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປ໌ນ ທ຺ເວກາຕິເກ ເອກາ ຍກຸຂີນີ ຂາທິ, ເຕນ ໂວ ປິຕາ ອໂຍພເຣ ວສາເປ໌ສິ, ອໂຍພເຣນ ຊີວິຕໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ລທ຺ຊ"ນ຺ຕິ។ ໂສ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ "ອຫໍ ທສ ມາເສ ໂລຫກຸມ຺ກີນິຣເຍ ວິຍ ຈ ຄູຖນິຣເຍ ວິຍ ຈ ມາຕຸກຸຈຸຈິມ຺ຫິ ວສິຕ຺ວາ ມາຕຸກຸຈຸຈິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາລໂຕ ປ໌ຜຸຖາຍ ໂສລຸອສ ວສຸສານິ ເອຕສ຺ມິ ພນ຺ຊນາຄາເຣ ວສີ, ພຫິ ໂອໂລເກຕຸມ຺ປິ ນ ລກີ, ອຸສຸສທນິຣເຍ ຂິຕ຺ໂຕ ວິຍ ອໂຫສີ, ຍກຸຂີນິຍາ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຕ຺ໂຕປິ ປ໌ນາຫໍ ເນວ ອຊໂຣ, ນ ອມໂຣ ໂຫມິ, ກີ ເມ ຣຊ຺ເຊນ, ຣຊ຺ເຊ ຖິຕກາລໂຕ ປ໌ຜຸຖາຍ ທຸນ຺ນິກ຺ຂມນໍ ໂຫຕິ, ອຊ຺ເຊວ ມມ ປິຕຣໍ ປ໌ພຸພຊຊໍ ອນຸຊານາເປ໌ຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ປ໌ວິສິຕ຺ວາ ປ໌ພຸພຊິສຸສາມິ"ຕິ។ ໂສ ນຄຣໍ ປ໌ທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ຣາຊກຸລໍ ປ໌ວິສິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຜຸຖາສິ។

ຣາຊາ ຕສຸສ ສຣິຣໂສກໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ພລວສິເນເຫນ ອມຈຸເຈ ໂອໂລເກສີ។ ເຕ "ກີ ກໂຣມ, ເທວາ"ຕິ ວທິສຸ។ ປຸຕ຺ຕໍ ເມ ຣຕນຣາສິມ຺ຫິ ຖເປ໌ຕ຺ວາ ຕີຫິ ສງເຂຫິ ອກິສິລຸຈິຕ຺ວາ ກລຸຈນມາລໍ ເສຕຈຸຈຕ຺ຕໍ ອຸສຸສາເປ໌ຖາຕີ។ ມຫາສຕ຺ໂຕ ປິຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ "ນ ມຍ຺ຫໍ ຣຊ຺ເຊນຕ຺ໂຖ, ອຫໍ ປ໌ພຸພຊິສຸສາມິ, ປ໌ພຸພຊຊໍ ເມ ອນຸຊານາຖາ"ຕິ ອາຫ។ ຕາຕ ຣຊຊໍ ປ໌ຜິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ກີກາຣຕາ ປ໌ພຸພຊິສຸສສີຕີ។ "ເທວ ອຫໍ ມາຕຸກຸຈຸຈິມ຺ຫິ ທສ ມາເສ ຄູຖນິຣເຍ ວິຍ ວສິຕ຺ວາ ມາຕຸກຸຈຸຈິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ຍກຸຂີນີກເຍນ ໂສລຸອສ ວສຸສານິ ພນ຺ຊນາຄາເຣ ວສນ຺ໂຕ ພຫິ ໂອໂລເກຕຸມ຺ປິ ນ ອລກີ, ອຸສຸສທນິຣເຍ ຂິຕ຺ໂຕ ວິຍ ອໂຫສີ, ຍກຸຂີນິຍາ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຕ຺ໂຕມ຺ຫີຕິປິ ອຊໂຣ ອມໂຣ ນ ໂຫມິ។ ມຈຸຈຸ ນາເມສ ນ ສກ຺ກາ ເກນຈິ ຊີນິຕຸ໌, ກເວ ອຸກ຺ກຕ຺ກິໂຕມ຺ຫີ, ຍາວ ເມ ພຸຍາຮິຊຣາມຣຕານິ ນາຄຈຸຊນ຺ຕິ, ຕາວເທວ ປ໌ພຸພຊິຕ຺ວາ ຊມ຺ມໍ ຈຣິສຸສາມິ, ອລໍ ເມ ຣຊ຺ເຊນ, ອນຸຊານາຖ ມໍ, ເທວາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປິຕຸ ຊມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອາຫ –

໓໖໓.

“ຍເມກຣຕ຺ຕິ ປຐມໍ, ຄພ຺ເຠ ວສຕິ ມາຓໂວ;

ອພ຺ຠຸຏ຺ຐິໂຕວ ໂສ ຍາຕິ, ສ ຄຈ຺ຉໍ ນ ນິວຕ຺ຕຕິ.

໓໖໔.

“ນ ຍຸຊ຺ຌມານາ ນ ພເລນວສ຺ສິຕາ, ນຣາ ນ ຊີຣນ຺ຕິ ນ ຈາປິ ມິຍເຣ;

ສພ຺ພໍ ຫິທໍ ຊາຕິຊຣາຍຸປທ຺ທຸຕໍ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ຘມ຺ມໍ.

໓໖໕.

“ຈຕຸຣງ຺ຄິນີ ເສນໍ ສຸຠິໍສຣູປໍ, ຊຍນ຺ຕິ ຣຏ຺ຐາຘິປຕີ ປສຍ຺ຫ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ຊຍິຕຸມຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ຘມ຺ມໍ.

໓໖໖.

“ຫຕ຺ຖີຫິ ອສ຺ເສຫິ ຣເຖຫິ ປຕ຺ຕິຠິ, ປຣິວາຣິຕາ ມຸຈ຺ຈເຣ ເອກຈ຺ເຈຍ຺ຍາ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ມຸຈ຺ຈິຕຸມຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ຘມ຺ມໍ.

໓໖໗.

“ຫຕ຺ຖີຫິ ອສ຺ເສຫິ ຣເຖຫິ ປຕ຺ຕິຠິ, ສູຣາ ປຠຎ຺ຊນ຺ຕິ ປຘໍສຍນ຺ຕິ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ຠຎ຺ຊິຕຸມຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ຘມ຺ມໍ.

໓໖໘.

“ມຕ຺ຕາ ຄຊາ ຠິນ຺ນຄຬາ ປຠິນ຺ນາ, ນຄຣານິ ມທ຺ທນ຺ຕິ ຊນໍ ຫນນ຺ຕິ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ມທ຺ທິຕຸມຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ຘມ຺ມໍ.

໓໖໙.

“ອິສ຺ສາສິໂນ ກຕຫຕ຺ຖາປິ ວີຣາ, ທູເຣປາຕີ ອກ຺ຂຓເວຘິໂນປິ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ວິຊ຺ຌິຕຸມຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ຘມ຺ມໍ.

໓໗໐.

‘‘ສຣານິ ຂີຍນ຺ຕິ ສເສລການນາ, ສພ຺ພໍ ທີທໍ ຂີຍຕີ ທີຟມນ຺ຕຣໍ;

ສພ຺ພໍ ທີທໍ ກລ຺ຊເຣ ກາລປຣີຍາຍໍ, ຕໍ ເມ ມຕີ ໂທຕິ ຈຣາມິ ຣມ຺ມໍ໚

໕໗໑໚

‘‘ສພ຺ເພສເມວລ຺ທີ ນຣານ ນາຣີນໍ, ຈລາຈລໍ ປາຕາກ຺ໂນຣ ຊີວີຕໍ;

ປໂຍວ ຣຸຕ຺ຕສ຺ສ, ທຸໂມວ ກູລໂຊ, ຕໍ ເມ ມຕີ ໂທຕິ ຈຣາມິ ຣມ຺ມໍ໚

໕໗໘໚

‘‘ທຸມປ຺ຟລາເນວ ປຕນ຺ຕິ ມາຕວາ, ທທຣາ ຈ ວຸທ຺ຣາ ຈ ສຣີຣເກທາ;

ນາຣີໂຍ ນຣາ ມຊ຺ຊິມໂປ໌ຣິສາ ຈ, ຕໍ ເມ ມຕີ ໂທຕິ ຈຣາມິ ຣມ຺ມໍ໚

໕໗໙໚

‘‘ນາຍໍ ວໂຍ ຕາຣກຣາຊສນ຺ນິໂກ, ຍທພ຺ກຕີຕໍ ຄຕເມວ ທານີ ຕໍ;

ຊີຕ຺ຕສ຺ສ ທີ ນຕ຺ຖິ ຣຕີ ກຸໂຕ ສຸຂໍ, ຕໍ ເມ ມຕີ ໂທຕິ ຈຣາມິ ຣມ຺ມໍ໚

໕໘໐໚

‘‘ຍກ຺ຂາ ປີສາຈາ ອຖວາປິ ເປຕາ, ກຸປີຕາ ເຕ ອສ຺ສສນ຺ຕິ ມນຸສ຺ເສ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ອສ຺ສສິຕຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕີ ໂທຕິ ຈຣາມິ ຣມ຺ມໍ໚

໕໘໑໚

‘‘ຍກ຺ເຂ ປີສາເຈ ອຖວາປິ ເປເຕ, ກຸປີເຕປິ ເຕ ນິຊ຺ຊປ຺ປໍ ກໂຣນ຺ຕິ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ນິຊ຺ຊປ຺ປໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕີ ໂທຕິ ຈຣາມິ ຣມ຺ມໍ໚

໕໘໒໚

‘‘ອປຣາຣເກ ທູສເກ ເທຖເກ ຈ, ຣາຊາໂນ ທຕ຺ເທນ຺ຕິ ວິທິຕ຺ວານ ໂທສໍ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ທຕ຺ຫຍິຕຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕີ ໂທຕິ ຈຣາມິ ຣມ຺ມໍ໚

໕໘໓໚

‘‘ອປ຺ຣາສກາ ທູສກາ ເທຄຸກາ ຈ, ລກ຺ນ຺ຕິ ເຕ ຣາຊິໂນ ນິຊ຺ຊປ຺ເປຕຸ໌;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ນິຊ຺ຊປ຺ນໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ສມ຺ມໍຯ

໘ກ໗ຯ

‘‘ນ ຂຕ຺ຕິໂຍຕິ ນ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓຕິ, ນ ອຑ຺ຒກາ ພລວາ ເຕຊວາປີ;

ນ ມຈ຺ຈຸຣາຊສ຺ສ ອເປກ຺ຂມຕ຺ຖິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ສມ຺ມໍຯ

໘ກ໘ຯ

‘‘ສີຫາ ຈ ພ຺ຍຄ຺ຊາ ຈ ອໂຖປິ ທີປີໂຍ, ປສຍ຺ຫ ຂາທນ຺ຕິ ວິປ຺ຜນ຺ທມານໍ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ຂາທິຕຸມຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ສມ຺ມໍຯ

໘໗໐ຯ

‘‘ມາຍາກາຣາ ຣງ຺ຄມຊ຺ເຊ ກໂຣນ຺ຕາ, ໂມເຫນ຺ຕິ ຈກ຺ຂູນິ ຊນສ຺ສ ຕາວເທ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ໂມຫຍິຕຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ສມ຺ມໍຯ

໘໗໑ຯ

‘‘ອາສີວິສາ ກຸປິຕາ ອຸຄ຺ຄເຕຊາ, ຑໍສນ຺ຕິ ມາເຣນ຺ຕິປິ ເຕ ມນຸສ຺ເສ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ຑໍສິຕຸມຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ສມ຺ມໍຯ

໘໗໒ຯ

‘‘ອາສີວິສາ ກຸປິຕາ ຍໍ ຑໍສນ຺ຕິ, ຕິກິຈ຺ຉກາ ເຕສ ວິສໍ ຫນນ຺ຕິ;

ນ ມຈ຺ຈຸໂນ ທຍ຺ຖວິສໍ ຫນນ຺ຕິ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ສມ຺ມໍຯ

໘໗໓ຯ

‘‘ສມ຺ມນ຺ຕຣີ ເວຕ຺ຕຣຕີ ຈ ໂກໂຊ, ວິສານິ ຫນ຺ຕ຺ວານ ກຸຊງ຺ຄມານໍ;

ສຸຍ຺ຍນ຺ຕິ ເຕ ກາລກຕາ ຕເຖວ, ຕໍ ເມ ມຕິ ໂຫຕິ ຈຣາມິ ສມ຺ມໍຯ

໘໗໔ຯ

‘‘ວິຊ຺ຊາສຣາ ໂຊຣມສີຍມານາ, ອທສ຺ສນໍ ໂອສເສຫິ ວຊນ຺ຕິ;

ນ ມຈ຺ຈຸຣາຊສ຺ສ ວຊມ຺ຕຫສ຺ສນໍ, ຕໍ ເມ ມຕີ ໂຫຕີ ຈຣາມິ ສມ຺ມໍຯ

໓໑໔ຯ

‘‘ສມ຺ໂມ ຫເວ ຣກ຺ຂຕິ ສມ຺ມຈາຣີ, ສມ຺ໂມ ສຸຈິຓ຺ໂຓ ສຸຂມາວຫາຕິ;

ເອສານິສໍເສ ສມ຺ເມ ສຸຈິຓ຺ເຓ, ນ ທຸຄ຺ຄຕີ ຄຈ຺ຉຕິ ສມ຺ມຈາຣີຯ

໓໑໕ຯ

‘‘ນ ຫິ ສມ຺ໂມ ອສມ຺ໂມ ຈ, ອຸໂພ ສມວິປາກິໂນ;

ອສມ຺ໂມ ນິຣຍໍ ເນຕິ, ສມ຺ໂມ ປາເປຕິ ສຸຄ຺ຄຕິ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຍເມກຣຕ຺ຕິນ຺ຕິ ເຍກ຺ຍເຍນ ສຕ຺ຕາ ມາຕ຺ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ປຏິສນ຺ຘິ ຄຓ຺ຫນ຺ຕາ ຣຕ຺ຕິຍ຺ເຍວ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ເອວມາຫຯ ອຍໍ ປ຺ເນຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ – ຍໍ ເອກຣຕ຺ຕີ ວາ ທິວາ ວາ ປຖມເມວ ປຏິສນ຺ຘິ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ມາຕ຺ກຸຈ຺ຉິສງ຺ຂາເຕ ຄພ຺ເພ ວສຕິຯ ມາຓໂວຕິ ສຕ຺ໂຕ ກລລການເວນ ປຕິຏ຺ຖາຕິຯ ອພ຺ກຸຏ຺ຖິໂຕວ ໂສ ຍາຕິຕິ ໂສ ມາຓໂວ ຍຖາ ນາມ ວລາຫກສງ຺ຂາໂຕ ອພ຺ໂພ ອຸຏ຺ຖິໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ວາຍຸເວຄາຫໂຕ ປຏິຄຈ຺ຉຕິ, ຕເຖວ –

‘‘ປຖມໍ ກລລໍ ໂຫຕິ, ກລລາ ໂຫຕິ ອພ຺ພຸທໍ;

ອພ຺ພຸທາ ຊາຍເຕ ເປສີ, ເປສີ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕີ ຄໂນ;

ຄນາ ປສາຂາ ຊາຍນ຺ຕິ, ເກສາ ໂລມາ ນຂາປີ ຈຯ

‘‘ຍຌ຺ຈສ຺ສ ກຸຌ຺ຊຕີ ມາຕາ, ອນ຺ນໍ ປານຌ຺ຈ ໂກຊນໍ;

ເຕນ ໂສ ຕຕ຺ຖ ຍາເປຕິ, ມາຕ຺ກຸຈ຺ຉິຄໂຕ ນໂຣຕິຯ (ສໍຯ ນິຯ ໑໔໘໓໕);

ອິມໍ ມາຕ຺ກຸຈ຺ຉິຍໍ ກລລາທິກາວໍ, ມາຕ຺ກຸຈ຺ຉິໂຕ ຈ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ມນ຺ທທສກາທິກາວໍ ອາປ຺ຊ຺ຊມາໂນ ສຕຕໍ ສມິຕໍ ຄຈ຺ຉຕິຯ ສ ຄຈ຺ຉໍ ນ ນິວຕ຺ຕຕິຕິ ສຈາຍໍ ເອວໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຸນ ອພ຺ພຸທໂຕ ກລລການໍ, ເປສິອາທິໂຕ ວາ ອພ຺ພຸທາທິກາວໍ, ຂິຑ຺ຑາທສກໂຕ ມນ຺ທທສກາວໍ, ວຕ຺ຕາທສກາທິໂຕ ວາ ຂິຑ຺ຑາທສກາທິກາວໍ ປາປຸຕິຕຸໍ ນ ນິວຕ຺ຕຕິຯ ຍຖາ ປນ ໂສ ວລາຫໂກ ວາຕເວເຄນ ສໍຈຸຓ຺ຕິຍມາໂນ ‘‘ອຫໍ ອສຸກຏ຺ຖາເນ ນາມ ອຸຏ຺ຖິໂຕ ປຸນ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປກຕິການເວນ ຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ນ ລກຕິ, ຍໍ ທິສໍ ຄຕໍ, ຕໍ ຄຕເມວ, ຍໍ ອນ຺ຕຣຫິຕໍ, ຕໍ ອນ຺ຕຣຫິຕເມວ ໂຫຕິ, ຕຖາ ໂສປີ ກລລາທິການເວນ ຄຈ຺ຉມາໂນ ຄຈ຺ຉເຕວ, ຕສ຺ມິ ຕສ຺ມິ ໂກຏ຺ຖາເສ ສງ຺ຂາຣາ ປຸຣິມານໍ ປຸຣິມານໍ ປຈ຺ຈຍາ ຫຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຉໂຕ ອນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ກິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຊຣາກາເລ ສງ຺ຂາຣາ ‘‘ອມ຺ເຫຫິ ເອສ ປຸພ຺ເພ ຍຸວາ ຖາມສມ຺ປນ຺ໂນ ກໂຕ, ປຸນ ນໍ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ນ ລກນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ອນ຺ຕຣຫາຍນ຺ຕິຕິ ທສ຺ເສຕິຯ

ນຍຸຊ຺ຊມານາຕິ ອຸກໂຕ ພ຺ຍູລ຺ເຫ ສງ຺ຄາເມ ຍຸຊ຺ຊນ຺ຕາຯ ນ ພເລນວສ຺ສິຕາຕິ ນ ກາຍພເລນ ວາ ໂຍຄພເລນ ວາ ອຸປ຺ຄຕາ ສມນ຺ນາຄຕາຯ ນ ຊີຣນ຺ຕີຕິ ປຸຣິມ-ນ-ກາຣໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເອວຣູປາປີ ນຣາ ນ ຊີຣນ຺ຕິ ນ ຈາປີ ນ ມີຍເຣຕີ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ສພ຺ພໍ ຫິຫນ຺ຕິ ມຫາຣາຊ, ສພ຺ພເມວ ອິທໍ ປາຕມຕ຺ໜລໍ ມຫາຍນ຺ເຕນ ປີລຸອິຍມານາ ອຸຈ຺ຉຸຄຜຜິກາ ວິຍ ຊາຕິຍາ ຈ ຊຣາຍ ຈ ອຸປ຺ທຸທຸຕໍ ນິຈ຺ຈໍ ປີລຸອິຕໍຯ ຕໍ ເມ ມຕີ ໂຫຕີຕິ ເຕນ ກາຣເຕນ ມມ ‘‘ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ສມ຺ມໍ ຈຣາມີ’’ຕິ ມຕິ ໂຫຕີ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິຯ

ຈຕຸຣຽຄິນິນ຺ຕິ ຫຕ຺ຖິອາທີຫິ ຈຕຸຣຽເຄຫິ ສມນ຺ນາຄຕໍຯ ເສນໍ ສຸກືສຣູປນ຺ຕິ ສຸຜ຺ຸຄຸ ກີສນກຊາຕິກໍ ເສນໍຯ ຊຍນ຺ຕີຕິ ກທາຈິ ເອກ ຈ຺ເຈ ຣາຊາໂນ ອຕ຺ຕໂນ ເສນາຍ ຊຍນ຺ຕິຯ ນ ມຈ຺ຈຸໂນຕິ ເຕປີ ຣາຊາໂນ ມຫາເສນສ຺ສ ມຈ຺ຈຸໂນ ເສນໍ ຊຍິຕຸໍ ນ ອຸສ຺ສຫນ຺ຕິ, ນ ພ຺ຍາຊິຊຣາມຣຕານິ ມທ຺ທິຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ ມຸຈ຺ຈເຣ ເອກຈ຺ເຈຍ຺ຍາຕິ ເອເຕຫິ ຫຕ຺ຖິອາທີຫິ ປຣິວາຣິຕາ ເອກຈ຺ເຈ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕານໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ມຈ຺ຈຸໂນ ປນ ສນ຺ຕິກາ ມຸຈ຺ຈິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ ປກ຺ຊຸຊນ຺ຕີຕິ ເອເຕຫິ ຫຕ຺ຖິອາທີຫິ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິກຣາຊູນໍ ນຄຣານິ ປກ຺ຊຸຊນ຺ຕິຯ ປຮໍສຍນ຺ຕີຕິ ມຫາຊນໍ ຮໍເສນ຺ຕາ ປຮໍເສນ຺ຕາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປນ຺ຕິຯ ນ ມຈ຺ຈຸໂນຕິ ເຕປີ ມຣຕກາເລ ປຕ຺ເຕ ມຈ຺ຈຸໂນ ກຊ຺ຊິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ

ກິນ຺ນຄຊອາ ປກິນ຺ນາຕິ ຕິສຸ ຄາເນສຸ ປກິນ຺ນາ ຫຸຕ຺ວາ ມຫໍ ຄຊອນ຺ຕາ, ປຄ຺ໝຣິຕມຫາຕີ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ມຈ຺ຈຸໂນຕິ ເຕປີ ມຫາມ ຈ຺ຈຸໍ ມທ຺ທິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ ອິສ຺ສາສີໂນຕິ ອິສ຺ສາສາ ຮນ຺ຄຄຫາຯ ກຕຫຕ຺ຖາຕິ ສຸສິກ຺ຂິຕາຯ ທູເຣປາຕີຕິ ສຣໍ ທູເຣ ປາເຕຕຸໍ ສມຕ຺ຖາຯ ອກ຺ຂຕເວຮີໂນຕິ ອວິຣທ຺ຮເວຮີໂນ, ວິຊ຺ຊຸອາໂລເກນ ວິຊ຺ຊຸນສມຕ຺ຖາ ວາຯ ສຣານີຕິ ອໂນຕຕ຺ຕາທີນີ ມຫາສຣານິ ຂີຍນ຺ຕີເຍວຯ ສເສລການນາຕິ ສປ຺ພຕວນສຕ຺ຫາ ມຫາປຖວີປີ ຂີຍຕິຯ ສພ຺ພໍ ຫີຫນ຺ຕິ ສພ຺ພມິທໍ ສງ຺ຂາຣຄຕໍ ທີໝມນ຺ຕຣໍ ຄຕ຺ວາ ຂີຍເຕວຯ ກປ຺ປຸຜ຺ຄານຄ຺ຄີ ປຕ຺ວາ ມຫາສິເນຣຸປີ ອຄ຺ຄິມຸເຂ ມຊ຺ຊິຕ຺ຖກໍ ວິຍ ວິລີຍເຕວ, ອຕຸມຕ຺ໂຕປີ ສງ຺ຂາໂຣ ຄາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິຯ ກາລປຣິຍາຍນ຺ຕີ ກາລປຣິຍາຍໍ ນສ຺ສນກາລວາຣໍ ປຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ກຊ຺ຊເຣ, ສພ຺ພໍ ສງ຺ຂາຣຄຕໍ ກິຊ຺ຊເຕວຯ ຕສ຺ສ ປ ກາສນຕ຺ຖໍ ສຕ຺ຕສູຣິຍສຸຕ຺ຕໍ (ອຯ ນິຯ ກ຺ຯ໖໖) ອາຫຣິຕພ຺ພໍຯ

ຈລາຈລນ຺ຕີ ຈຊ຺ຈລໍ ສກກາເວນ ຄາຕຸໍ ອສມຕ຺ຖໍ ນານາກາວວິນາກາວສກາວເມວຯ ປາຕກຸໂນຮຊີວິຕນ຺ຕີ ອິຮ ໂລເກ ອິເມສໍ ປາຕກູຕານໍ ຊີວິຕໍ ຯ ປໂຜວ ຮຕ຺ຕສ຺ສ, ທຸໂມວ ກູລໂຊຕີ ສຸຣຮຕ຺ໂຕ ຫີ ສຸຣໍ ທິສ຺ວາວ ອຸທເຣ ພທ຺ຮໍ ສາຜກໍ ທຕ຺ວາ ປີວເຕວ, ນທີກູເລ ຊາຕທຸໂມວ ກູເລ ລຸຊ຺ຊມາເນ ລຸຊ຺ຊຕີ, ຍຖາ ເອສ ປໂຜ ຈ ທຸໂມ ຈ ຈຊ຺ຈໂລ, ເອວໍ ສຕ຺ຕານໍ ຊີວິຕໍ, ເທວາຕີຯ ທຸມປ຺ຜລາເນວາຕີ ຍຖາ ປກ຺ການິ ຜລານິ ວາຕາຫຕານິ ທຸມຄ຺ຄໂຕ ກູມິຍໍ ປຕນ຺ຕິ, ຕເຖວິເມ ມາຕວາ ຊຣາວາຕາຫຕາ ຊີວິ ຕາ ຄຊອິຕ຺ວາ ມຣຕປຖວິຍໍ ປຕນ຺ຕິຯ ທຫຣາຕີ ອນ຺ຕມໂສ ກລລກາເວ ຄິຕາປີຯ ມຊ຺ຊິມໂປ຺ຣິສາຕີ ນາຣີນຣານໍ ມຊ຺ເຊ ຄິຕາ ອຸກ຺ໂຕພ຺ຍຊ຺ຊນກນປ຺ຸສກາຯ

ຕາຣກຣາຊສນ຺ນິໂກຕີ ຍຖາ ຕາຣກຣາຊາ ກາລຸອປກ຺ເຂ ຂີໂຕ, ປຸນ ຊຸຕ຺ຫປກ຺ເຂ ປູຣຕີ, ນ ເອວໍ ສຕ຺ຕານໍ ວໂຍຯ ສຕ຺ຕານຊ຺ຫີ ຍໍ ອພ຺ກຕີຕໍ, ຄຕເມວ ທານິ ຕໍ, ນ ຕສ຺ສ ປຸນາຄມນໍ ອຕ຺ຖິຯ ກຸໂຕ ສຸຂນ຺ຕີ ຊຣາຊີຕ຺ຕາສ຺ສ ກາມຄ຺ເຕສຸ ຣຕິປີ ນຕ຺ຖີ, ເຕ ປຜິຈ຺ຈ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກສຸຂໍ ກຸໂຕເຍວຯ ຍກ຺ຂາຕີ ມຫິທ຺ຮິກາ ຍກ຺ຂາຯ ປີສາຈາຕີ ປໍສຸປີສາຈກາຯ ເປຕາຕີ ເປຕ຺ຕິວິສຍິກາຯ ອສ຺ສສນ຺ຕີຕີ ອສ຺ສາສວາເຕນ ອຸປຫນນ຺ຕີ, ອາວິສນ຺ຕີຕີ ວາ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ມຈ຺ຈຸໂນຕີ ມຈ຺ຈຸໍ ປນ ເຕປີ ອສ຺ສາເສນ ອຸປຫນິຕຸໍ ວາ ອາວິສິຕຸໍ ວາ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ ນິຊ຺ຊປນໍ ກໂຣນ຺ຕີຕີ ພລິກມ຺ມວເສນ ຂມາເປນ຺ຕີ ປສາເທນ຺ຕິຯ ອປຣາຮເກຕີ ຣາຊາປຣາຮກາຣ ເກຯ ທູສເກຕີ ຣຊ຺ຊທູສເກຯ ເຫຄເກຕີ ສນ຺ຮິຈ຺ເຂທາທີຫິ ໂລກວິເຫຄເກຯ ຣາຊາໂນຕີ ຣາຊາໂນຯ ວິທິຕ຺ວານ ໂທສນ຺ຕີ ໂທສໍ ຊານິຕ຺ວາ ຍຖານຸຣູເປນ ທຕ຺ເຫນ ທຕ຺ເຫນ຺ຕີຕີ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ມຈ຺ຈຸໂນຕີ ເຕປີ ມຈ຺ຈຸໍ ທຕ຺ໝຍິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ

ນິຊ຺ຊເປຕຸນ຺ຕີ ສກ຺ຂີຫີ ອຕ຺ຕໂນ ນິຣປຣາຮກາວໍ ປກາເສຕ຺ວາ ປສາເທຕຸໍຯ ນ ອຫ຺ຒກາ ພລວາ ເຕຊວາປີຕີ ‘‘ອິເມ ອຫ຺ຒາ, ອຍໍ ກາຍພລຍາຕພລາທີຫີ ພລວາ, ອຍໍ ເຕຊວາ’’ຕີ ເອວມ຺ປີ ນ ປຈ຺ຈຸຣາຊສ຺ສ ອເປກ຺ຂໍ ອຕ຺ຖິ, ເອກສ຺ມິມ຺ປີ ສຕ຺ເຕ ອເປກ຺ຂໍ ເປມໍ ສິເນໂຫ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ພເມວ ອກິມທ຺ທຕີຕີ ທສ຺ເສຕິຯ ປສຍ຺ຫາຕີ ພລກ຺ກາເຣນ ອກິກວິຕ຺ວາຯ ນ ມຈ຺ຈຸໂນຕີ ເຕປີ ມຈ຺ຈຸໍ ຂາ ທິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ ກໂຣນ຺ຕາຕີ ມາຍໍ ກໂຣນ຺ຕາຯ ໂມເຫນ຺ຕີຕີ ອກູຕໍ ກູຕໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ຕາ ໂມເຫນ຺ຕິຯ ອຸຄ຺ຄເຕຊາຕີ ອຸຄ຺ຄ ເຕນ ວິສເຕເຊນ ສມນ຺ນາຄຕາຯ ຕິກິຈ຺ຉກາຕີ ວິສເວຊ຺ຊາຯ ຮມ຺ມນ຺ຕຣີ ເວຕ຺ຕຣຕີ ຈ ໂກໂຊຕີ ເອເຕ ເອວໍນາມກາ ເວຊ຺ຊາຯ ໂໝຣມຮີຍມານາຕີ ໂໝຣໍ ນາມ ວິຊ຺ຊໍ ອຮີຍນ຺ຕາຯ ໂອສເຮຫີຕີ ໂໝຣໍ ວາ ຄນ຺ຮາຣີ ວາ ວິຊ຺ຊໍ ສາເວຕ຺ວາ ໂອສຮໍ ອາທາຍ ເຕຫີ ໂອສເຮຫີ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິການໍ ອທສ຺ສນໍ ວຊນ຺ຕິຯ

ຮມ຺ໂມຕີ ສຸຈຣິຕຮມ຺ໂມຯ ຣກ຺ຂຕີຕີ ເຍນ ຣກ຺ຂິໂຕ, ຕໍ ປຜິຣກ຺ຂຕິຯ ສຸຂນ຺ຕີ ຉສຸ ກາມສຄ຺ເຄສຸ ສຸຂໍ ອາວຫຕິຯ ປາເປຕີຕີ ປຜິສນ຺ຮິວເສນ ອຸປເນຕິຯ

ເອວໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຈຕຸວີສຕີຍາ ຄາຖາຫີ ປີຕຸ ຮມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣຊ຺ຊໍ ຕຸມ຺ຫາກເມວ ໂຫຕຸ, ນ ມຍ຺ຫໍ ອິມິ

ນາ ອຕ຺ໂຖ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ປນ ສທ຺ຘິໍ ກເຖນ຺ຕເມວ ມໍ ພ຺ຍາຘິຊຣາມຣຓານິ ອຸປຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕິຏ຺ຐຖ, ຕຸມ຺ເຫ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຍທາມໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ມຕ຺ຕຫຕ຺ຖີ ວິຍ ກຎ຺ຈນປຎ຺ຊຣໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ສີຫໂປໂຕໂກ ວິຍ ກາເມ ປຫາຍ ມາຕາປີຕໂຣ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິ. ອຖສ຺ສ ປີຕາ ''ມມປີ ຣຊ຺ເຊນຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ຣຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ເຕນ ສທ຺ຘິຎ຺ເຎວ ນິກ຺ຂມິ, ຕສ຺ມິໍ ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ເທວີປີ ອມຈ຺ຈາປີ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິກາທໂຍປີຕິ ສກລນຄຣວາສິໂນ ເຄຫານິ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິໍສຸ. ສມາຄໂມ ມຫາ ອໂຫສິ, ປຣິສາ ທ຺ວາທສໂຍຊນິກາ ຊາຕາ. ຕໍ ອາທາຍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຫິມວນ຺ຕໍ ປາວິສິ. ສກ຺ໂກ ຕສ຺ສ ນິກ຺ຂນ຺ຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ວິສ຺ສກມ຺ມໍ ເປເສຕ຺ວາ ທ຺ວາທສໂຍຊນາຍາມໍ ສຕ຺ຕໂຍຊນວິຕ຺ຖາຣໍ ອສ຺ສມປທໍ ກາເຣສິ. ສພ຺ເພ ປພ຺ພຊິຕປຣິກ຺ຂາເຣ ປຏິຍາທາເປສິ. ອິໂຕ ປຣໍ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ຈ ໂອວາທທານຎ຺ຈ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍຓຕາ ຈ ປຣິສາຍ ອນປາຍຄມນິຍຕາ ຈ ສພ຺ພາ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພາ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ''ເອວໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພປີ ຕຖາຄໂຕ ມຫາຠິນິກ຺ຂມນໍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ມາຕາປີຕໂຣ ມຫາຣາຊກຸລານິ ອເຫສຸໍ, ເສສປຣິສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ອໂຍຆຣປຓ຺ຑິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິ.

ອໂຍຆຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຈຸທ຺ທສມາ.

ຊາຕກຸທ຺ທານໍ –

ມາຕງໂຄ ຈິຕ຺ຕສມ຺ຠູໂຕ, ສິວິ ສິຣິ ຈ ໂຣຫຓໍ;

ຫໍໂສ ສຕ຺ຕິຄຸມ຺ໂພ ຠລ຺ລາ, ໂສມນສ຺ສໍ ຈມ຺ເປຍ຺ຍກໍ.

ປໂລຠໍ ປຎ຺ຈປຓ຺ຑິຕໍ, ຫຕ຺ຖິປາລໍ ອໂຍຆຣໍ;

ວີສຕິຍມ຺ຫິ ຊາຕກາ, ຈຕຸທ຺ທເສວ ສງຄີຕາ.

ວີສຕິນິປາຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

(ຈຕຸຕ຺ໂຖ ຠາໂຄ ນິຏ຺ຐິໂຕ)

ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ

ຂຸທ຺ທກນິກາເຍ

ຊາຕກ-ອຏ຺ຐກຖາ

(ປຎ຺ຈໂມ ຠາໂຄ)

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໖໒. ຕິໍສນິປາໂຕ

[໑໘໑] ໑. ກິໍຉນ຺ທຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ກິໍຉນ຺ໂທກິມພິປ຺ປາໂຍຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ເອກທິວສຎ຺ຫິ ສຕ຺ຖາ ພຫູ ອຸປາສເກ ຈ ອຸປາສິກາໂຍ ຈ ອຸໂປສຖິເກ ຘມ຺ມສ຺ສວນຕ຺ຖາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມສພາຍໍ ນິສິນ຺ເນ "ອຸໂປສຖິກາຕ຺ຖ ອຸປາສກາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ອາມ, ຠນ຺ເຕ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ສາຘຸ ໂວ ກຕໍ ອຸໂປສຖໍ ກໂຣນ຺ເຕຫິ, ໂປຣາຓກາ ອຸປ຺ຑ຺ຒູໂປສຖກມ຺ມສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ປຏິລຠິໍສູ"ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ສທ຺ໂທ ອໂຫສິ ທານສີລໂປສຖກມ຺ເມສຸ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ. ໂສ ເສເສປິ ອມຈ຺ເຈ ທາເນ ສີເລສຸ ສມາທເປສິ. ປຸໂຣຫິໂຕ ປນສ຺ສ ປຣປິຏ຺ຐິມໍສິໂກ ລຎ຺ຊຂາທໂກ ກູຏວິນິຈ຺ຉຍິໂກ ອໂຫສິ. ຣາຊາ ອຸໂປສຖທິວເສ ອມຈ຺ເຈ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ "ອຸໂປສຖິກາ ໂຫຖາ"ຕິ ອາຫ. ປຸໂຣຫິໂຕ ອຸໂປສຖໍ ນ ສມາທິຍິ. ອຖ ນໍ ທິວາ ລຎ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກູຏຑ຺ຑໍ ກຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐານໍ ອາຄຕໍ ຣາຊາ "ຕຸມ຺ເຫ ອຸໂປສຖິກາ"ຕິ ອມຈ຺ເຈ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ "ຕ຺ວມ຺ປິ ອາຈຣິຍ ອຸໂປສຖິໂກ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ໂສ "ອາມາ"ຕິ ມຸສາວາທໍ ກຕ຺ວາ ປາສາທາ ໂອຕຣິ. ອຖ ນໍ ເອໂກ ອມຈ຺ໂຈ "ນນຸ ຕຸມ຺ເຫ ນ ອຸໂປສຖິກາ"ຕິ ໂຈເທສິ. ໂສ ອາຫ – "ອຫໍ ເວລາຍເມວ ຠຸຎ຺ຊິໍ, ເຄຫໍ ປນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຸຂໍ ວິກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ອຸໂປສຖໍ ອຘິຏ຺ຐາຍ ສາຍໍ ນ ຠຸຎ຺ຊິສ຺ສາມິ, ຣຕ຺ຕິໍ ສີລໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ເອວໍ ເມ ອຸປ຺ຑ຺ຒູໂປສຖກມ຺ມໍ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ? "ສາຘຸ, ອາຈຣິຍາ"ຕິ. ໂສ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາ ອກາສິ. ປຸເນກທິວສໍ ຕສ຺ມິໍ ວິນິຈ຺ຉເຍ ນິສິນ຺ເນ ອຎ຺ຎຕຣາ ສີລວຕີ ອິຕ຺ຖີ ອຑ຺ຑໍ ກໂຣນ຺ຕີ ຆຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ອລຠມານາ "ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ນາຕິກ຺ກມິສ຺ສາມີ"ຕິ ອຸປກຏ຺ເຐ ກາເລ ມຸຂໍ ວິກ຺ຂາເລຕຸໍ ອາຣຠິ. ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ສຸປກ຺ການໍ ອມ຺ພຜລານໍ ອມ຺ພປິຓ຺ຑິ ອາຫຣິຍິຕ຺ຖ. ໂສ ຕສ຺ສາ ອຸໂປສຖິກຠາວໍ ຎຕ຺ວາ "ອິມານິ ຂາທິຕ຺ວາ ອຸໂປສຖິກາ ໂຫຫີ"ຕິ ອທາສິ. ສາ ຕຖາ ອກາສິ. ເອຕ຺ຕກໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ກມ຺ມໍ.

ໂສ ອປຣຠາເຄ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕປ຺ປເທເສ ໂກສິກິຄງ຺ຄາຍ ຕີເຣ ຕິໂຍຊນິເກ ອມ຺ພວເນ ຣມຓີເຍ ຠູມິຠາເຄ ໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ເຕ ກນກວິມາເນ ອລງ຺ກຕສິຣິສຍເນ ສຸຕ຺ຕປ຺ປພຸທ຺ໂຘ ວິຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ໂຕ ອຸຕ຺ຕມຣູປຘໂຣ ໂສລສສຫສ຺ສ ເທວກຎ຺ຎາປຣິວາໂຣ. ໂສ ຣຕ຺ຕິຠາເຄເຍວ ຕໍ ສິຣິສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸໂຠຕິ. ເວມານິກເປຕຕ຺ຕຠາເວນ ຫິສ຺ສ ກມ຺ມສຣິກ຺ຂໂກ ວິປາໂກ ອໂຫສິ, ຕສ຺ມາ ອຣຸເຓ ອຸຄ຺ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ອມ຺ພວນໍ ປວິສຕິ, ປວິສນກ຺ຂເຓເຍວສ຺ສ ທິພ຺ພຕ຺ຕຠາໂວ ອນ຺ຕຣຘາຍຕິ, ອສີຕິຫຕ຺ຖ ຕາລກ຺ຂນ຺ຘປ຺ປມາໂຓ ອຕ຺ຕຠາໂວ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິ, ສກລສຣີຣໍ ຌາຍຕິ, ສຸປຸປ຺ຜິຕກິໍສຸໂກ ວິຍ ໂຫຕິ. ທ຺ວີສຸ ຫຕ຺ເຖສຸ ເອເກກາວ ອງ຺ຄຸລິ, ຕຕ຺ຖ ມຫາກຸທ຺ທາລປ຺ປມາຓາ ນຂາ ໂຫນ຺ຕິ. ເຕຫິ ນເຂຫິ ອຕ຺ຕໂນ ປິຏ຺ຐິມໍສໍ ຜາເລຕ຺ວາ ອຸປ຺ປາເຏຕ຺ວາ ຂາທນ຺ໂຕ ເວທນາປ຺ປຕ຺ໂຕ ມຫາຣວໍ ຣວນ຺ໂຕ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸໂຠຕິ. ສູຣິເຍ ອຕ຺ຖງ຺ຄເຕ ຕໍ ສຣີຣໍ ອນ຺ຕຣຘາຍຕິ, ທິພ຺ພສຣີຣໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິ, ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕາ ທິພ຺ພນາຏກິຕ຺ຖິໂຍ ນານາຕູຣິຍານິ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣິວາເຣນ຺ຕິ. ໂສ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວນ຺ໂຕ ຣມຓີເຍ ອມ຺ພວເນ ທິພ຺ພປາສາທໍ ອຠິຣຸຫຕິ. ອິຕິ ໂສ ອຸໂປສຖິກາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ ອມ຺ພຜລທານສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ຕິໂຍຊນິກໍ ອມ຺ພວນໍ ປຏິລຠຕິ , ລຎ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກູຏຑ຺ຑກຣຓນິສ຺ສນ຺ເທນ ປນ ປິຏ຺ຐິມໍສໍ ອຸປ຺ປາເຏຕ຺ວາ ຂາທຕິ, ອຸປ຺ຑ຺ຒູໂປສຖສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ຣຕ຺ຕິໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸໂຠຕິ, ໂສລສສຫສ຺ສນາຏກິຕ຺ຖີຫິ ປຣິວຸໂຕ ປຣິຈາເຣສິ.

ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ພາຣາຓສິຣາຊາ ກາເມສຸ ໂທສໍ ທິສ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາຄງ຺ຄາຍ ຣມຓີເຍ ຠູມິປ຺ປເທເສ ປຓ຺ຓສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອຸຎ຺ຉາຈຣິຍາຍ ຍາເປນ຺ໂຕ ວິຫາສິ. ອເຖກທິວສໍ ຕມ຺ຫາ ອມ຺ພວນາ ມຫາຆຏປ຺ປມາຓໍ ອມ຺ພປກ຺ກໍ ຄງ຺ຄາຍ ປຕິຕ຺ວາ ໂສເຕນ ວຸຍ຺ຫມານໍ ຕສ຺ສ ຕາປສສ຺ສ ປຣິໂຠຄຕິຕ຺ຖາຠິມຸຂໍ ອາຄມາສິ. ໂສ ມຸຂໍ ໂຘວນ຺ໂຕ ຕໍ ມຊ຺ເຊ ນທິຍາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸທກໍ ຕຣນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຫາຍ ອສ຺ສມປທໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອຄ຺ຍາຄາເຣ ຐເປຕ຺ວາ ສຕ຺ເຖນ ຜາເລຕ຺ວາ ຍາປນມຕ຺ຕໍ ຂາທິຕ຺ວາ ເສສໍ ກທລິປຕ຺ເຕຫິ ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ທິວເສ ທິວເສ ຍາວ ປຣິກ຺ຂຍາ ຂາທິ. ຕສ຺ມິໍ ປນ ຂີເຓ ອຎ຺ຎໍ ຜລາຜລໍ ຂາທິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ຣສຕຓ຺ຫາຍ ພຊ຺ຌິຕ຺ວາ "ຕເມວ ອມ຺ພປກ຺ກໍ ຂາທິສ຺ສາມີ"ຕິ ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນທີ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ "ອມ຺ພໍ ອລຠິຕ຺ວາ ນ ອຸຏ຺ຐຫິສ຺ສາມີ"ຕິ ສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ ກຕ຺ວາ ນິສີທິ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ນິຣາຫາໂຣ ເອກມ຺ປິ ທິວສໍ, ທ຺ເວປິ, ຕີຓິ, ຈຕ຺ຕາຣິ, ປຎ຺ຈ, ຉ ທິວສານິ ວາຕາຕເປນ ປຣິສຸສ຺ສນ຺ໂຕ ອມ຺ພໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສີທິ. ອຖ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ນທີເທວຕາ ອາວຊ຺ຊມານາ

ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ຕາປໂສ ຕຕ຺ຖາວສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ນິຣາຫາໂຣ ຄງ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສີທິ, ອິມສ຺ສ ອມ຺ພປກ຺ກໍ ອທາຕຸໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ອລຠນ຺ໂຕ ມຣິສ຺ສຕິ, ທສ຺ສາມິ ຕສ຺ສາ’’ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄງ຺ຄາຍ ອຸປຣິ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ສລ຺ລປນ຺ຕີ ປຐມໍ ຄາຖມາຫ –

໑.

‘‘ກິໍຉນ຺ໂທ ກິມຘິປ຺ປາໂຍ, ເອໂກ ສມ຺ມສິ ຆມ຺ມນິ;

ກິໍປຕ຺ຖຍາໂນ ກິໍ ເອສິ, ເກນ ອຕ຺ເຖນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຉນ຺ໂທຕິ ອຊ຺ຌາສໂຍ. ອຘິປ຺ປາໂຍຕິ ຈິຕ຺ຕໍ. ສມ຺ມສີຕິ ອຈ຺ຉສິ. ຆມ຺ມນີຕິ ຄິມ຺ເຫ. ເອສນ຺ຕິ ເອສນ຺ໂຕ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓາຕິ ປພ຺ພຊິຕຕ຺ຕາ ຕາປສໍ ອາລປຕິ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຕ຺ວໍ ກິໍ ອຘິປ຺ປາໂຍ ກິໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ກິໍ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ກິໍ ຄເວສນ຺ໂຕ ເກນຕ຺ເຖນ ອິມສ຺ມິໍ ຄງ຺ຄາຕີເຣ ຄງ຺ຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຕາປໂສ ນວ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໒.

‘‘ຍຖາ ມຫາ ວາຣິຘເຣ, ກຸມ຺ໂພ ສຸປຣິຓາຫວາ;

ຕຖູປມໍ ອມ຺ພປກ຺ກໍ, ວຓ຺ຓຄນ຺ຘຣສຸຕ຺ຕມໍ.

໓.

‘‘ຕໍ ວຸຍ຺ຫມານໍ ໂສເຕນ, ທິສ຺ວານາມລມຊ຺ຌິເມ;

ປາຓີຠິ ນໍ ຄເຫຕ຺ວານ, ອຄ຺ຍາຍຕນມາຫຣິໍ.

໔.

‘‘ຕໂຕ ກທລິປຕ຺ເຕສຸ, ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສຍໍ ອຫໍ;

ສຕ຺ເຖນ ນໍ ວິກປ຺ເປຕ຺ວາ, ຂຸປ຺ປິປາສໍ ອຫາສິ ເມ.

໕.

‘‘ໂສຫໍ ອເປຕທຣໂຖ, ພ຺ຍນ຺ຕີຠູໂຕ ທຸຂກ຺ຂໂມ;

ອສ຺ສາທໍ ນາຘິຄຈ຺ຉາມິ, ຜເລສ຺ວຎ຺ເຎສຸ ເກສຸຈິ.

໖.

‘‘ໂສເສຕ຺ວາ ນູນ ມຣຓໍ, ຕໍ ມມໍ ອາວຫິສ຺ສຕິ;

ອມ຺ພໍ ຍສ຺ສ ຜລໍ ສາທຸ, ມຘຸຣຄ຺ຄໍ ມໂນຣມໍ;

ຍມຸທ຺ຘຣີ ວຸຍ຺ຫມານໍ, ອຸທຘິສ຺ມາ ມຫຓ຺ຓເວ។

໗។

‘‘ອກ຺ຂາຕໍ ເຕ ມຍາ ສພ຺ພໍ, ຍສ຺ມາ ອຸປວສາມຫໍ;

ຘມ຺ມໍ ປຕິ ນິສີນ຺ໂນສ຺ມິ, ປຸຖຸໂລມາຍຸຕາ ປຸຖູ។

໘។

‘‘ຕ຺ວຎ຺ຈ ໂຂ ເມວ ອກ຺ຂາຫິ, ອຕ຺ຕານມປລາຍິນິ;

ກາ ວາ ຕ຺ວມສິ ກລ຺ຍາຓິ, ກິສ຺ສ ວາ ຕ຺ວໍ ສຸມຊ຺ຌິເມ។

໙។

‘‘ຣຸປ຺ປປຏ຺ຏປລິມຏ຺ຐີວ, ພ຺ຍຄ຺ຆີວ ຄິຣິສານຸຊາ;

ຍາ ສນ຺ຕິ ນາຣິໂຍ ເທເວສຸ, ເທວານໍ ປຣິຈາຣິກາ។

໑໐។

‘‘ຍາ ຈ ມນຸສ຺ສໂລກສ຺ມິໍ, ຣູເປນານ຺ວາຄຕິຕ຺ຖິໂຍ;

ຣູເປນ ເຕ ສທິສີ ນຕ຺ຖິ, ເທເວສຸ ຄນ຺ຘພ຺ພມນຸສ຺ສໂລເກ;

ປຸຏ຺ຐາສິ ເມ ຈາຣຸປຸພ຺ພງ຺ຄິ, ພ຺ຣູຫິ ນາມຎ຺ຈ ພນ຺ຘເວ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ວາຣິຘໂຣ ກຸມ຺ໂພຕິ ອຸທກຆໂຏ។ ສຸປຣິຓາຫວາຕິ ສຸສຓ຺ຐາໂນ។ ວຓ຺ຓຄນ຺ຘຣສຸຕ຺ຕມນ຺ຕິ ວຓ຺ຓຄນ຺ຘຣເສຫິ ອຸຕ຺ຕມໍ។ ທິສ຺ວານາຕິ ທິສ຺ວາ។ ອມລມຊ຺ຌິເມຕິ ນິມ຺ມລມຊ຺ເຌ។ ເທວຕໍ ອາລປນ຺ໂຕ ເອວມາຫ។ ປາຓີຠິຕິ ຫຕ຺ເຖຫິ។ ອຄ຺ຍາຍຕນ ມາຫຣິນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຄ຺ຄິຫຸຕສາລໍ ອາຫຣີ។ ວິກປ຺ເປຕ຺ວາຕິ ວິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ។ ‘‘ວິກນ຺ເຕຕ຺ວາ’’ຕິປິ ປາໂຐ។ ‘‘ຂາທີ’’ນ຺ຕິ ປາຐເສໂສ។ ອທາສິ ເມຕິ ຕໍ ຊິວ຺ຫຄ຺ເຄ ຐປິຕມຕ຺ຕເມວ ສຕ຺ຕ ຣສຫຣຓີສຫສ຺ສານິ ຜຣິຕ຺ວາ ມມ ຂຸທຎ຺ຈ ປິປາສຎ຺ຈ ຫຣີ។ ອເປຕທຣໂຖຕິ ວິຄຕກາຍຈິຕ຺ຕທຣໂຖ ។ ສຸຘາໂຠຊນໍ ຠຸຕ຺ຕສ຺ສ ວິຍ ຫິ ຕສ຺ສ ສພ຺ພທຣຖໍ ອປຫຣີ។ ພ຺ຍນ຺ຕີຠູໂຕຕິ ຕສ຺ສ ອມ຺ພປກ຺ກສ຺ສ ວິຄຕນ຺ໂຕ ຊາໂຕ, ປຣິຠຸຊິຕອມ຺ພປກ຺ໂກ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ທຸກ຺ຂໂມຕິ ທຸກ຺ເຂນ ອສາເຕນ ກາຍທຸກ຺ເຂນ ເຈວ ຈິຕ຺ຕທຸກ຺ເຂນ ຈ ສມນ຺ນາຄໂຕ។ ອຎ຺ເຎສຸ ປນ ກທລິປນສາທີສຸ ຜເລສຸ ປຣິຕ຺ຕກມ຺ປິ ອສ຺ສາທໍ ນາຘິຄຈ຺ຉາມິ, ສພ຺ພານິ ເມ ຊິວ຺ຫາຍ ຐປິຕມຕ຺ຕານິ ຕິຕ຺ຕກາເນວ ສມ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ທີເປຕິ។

ໂສເສຕ຺ວາຕິ ນິຣາຫາຣຕາຍ ໂສເສຕ຺ວາ ສຸກ຺ຂາເປຕ຺ວາ។ ຕໍ ມມນ຺ຕິ ຕໍ ມມ។ ຍສ຺ສາຕິ ຍໍ ອສ຺ສ, ອໂຫສີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍໍ ຜລໍ ມມ ສາທຸ ອໂຫສິ, ຍມຫໍ ຄມ຺ຠີເຣ ປຸຖຸເລົາທກກ຺ຂນ຺ຘສງ຺ຂາເຕ ມຫຓ຺ຓເວ ວຸຍ຺ຫມານໍ ຕໂຕ ອຸທຘິສ຺ມາ ອຸທ຺ຘຣີ, ຕໍ ອມ຺ພໍ ມມ ມຣຓໍ ອາວຫິສ຺ສຕີຕິ ມຎ຺ຎາມິ, ມຍ຺ຫໍ ຕໍ ອລຠນ຺ຕສ຺ສ ຊີວິຕໍ ນປ຺ປວຕ຺ຕິສ຺ສຕີຕິ។ ອຸປວສາມີຕິ ຊຸປ຺ປີ

ປາສາທີ ອຸປ຺ຄໂຕ ວສາມີ។ ຮມ຺ມໍ ປ຺ຕິ ນິສີນ຺ໂນສ຺ມີຕິ ຮມຕີຍໍ ນທີ ປ຺ຕິ ອຫໍ ນິສີນ຺ໂນ។ ປຸຖຸໂລມາຍຸຕາ ປຸຖູຕິ ອຍໍ ນທີ ປຸຖຸໂລເມທີ ມຈ຺ເຉທີ ອາຍຸຕາ ປຸຖຸ ວິປຸລາ, ອປີ ນາມ ເມ ອີໂຕ ໂສຕ຺ຖີ ກເວຍ຺ຍາຕີ ອຊິປ຺ປາໂຍ។ ອປລາຍິນີຕີ ອປລາຍິຕ຺ວາ ມມ ສມ຺ມຸເຂ ຖິເຕຕີ ຕໍ ເທວຕໍ ອາລປຕີ។ ‘‘ອປລາສິນີ’’ຕີປິ ປາໂຖ, ປລາສຣຫິເຕ ອນວຊ຺ຊສຣີເຣຕີ ອຕ຺ໂຖ។ ກິສ຺ສ ວາຕີ ກິສ຺ສ ວາ ການຣຕາ ອີຮາຄຕາສີຕີ ປຸຈ຺ຉຕີ។

ຣູປປຍ຺ຍປ຺ລິມຍ຺ຖີວາຕີ ສຸຍ຺ຖ ປຣິມຊ຺ຊິຕກລ຺ຈນປຍ຺ຍສທິສີ។ ພຍຄ຺ຬີວາຕີ ລີລາວິລາເສນ ຕຣຸຕາພຍຄ຺ຬໂປຕິກາ ວິຍ។ ເທວານນ຺ຕີ ວນ຺ນໍ ກາມາວຈຣເທວານໍ។ ຍາ ຈ ມນຸສ຺ສໂລກສ຺ມິນ຺ຕີ ຍາ ຈ ມນຸສ຺ສໂລເກ។ ຣູເປນານ຺ວາຄຕີຕ຺ຖິໂຍຕີ ຣູເປນ ອນ຺ວາຄຕາ ອີຕ຺ຖິໂຍ ນຕ຺ຖີຕີ ອຕ຺ໂຕ ສມ຺ກາວນາຍ ເອວມາຫ។ ຕວ ຣູປສທິສາຍ ນາມ ນ ກວິຕພ຺ພນ຺ຕີ ທີສ຺ສ ອຊິປ຺ປາໂຍ។ ຄນ຺ຣພ຺ພມນຸສ຺ສໂລເກຕີ ມູລຄນ຺ຮາທີນິສ຺ສິເຕສຸ ຄນ຺ຣພ຺ເພສຸ ຈ ມນຸສ຺ສໂລເກ ຈ។ ຈາຣຸປຸພ຺ພງຄີຕີ ຈາຣຸນາ ປຸພ຺ພງເຄນ ອູຣຸລກ຺ຂເຕນ ສມນ຺ນາຄເຕ។ ນາມລ຺ຈ ພນ຺ຣເວຕີ ອຕ຺ໂຕ ນາມໂຄຕ຺ຕລ຺ຈ ພນ຺ຣເວ ຈ ມຍ຺ຫໍ ອກ຺ຂາຫີຕີ ວທຕີ។

ຕໂຕ ເທວຕາ ອຍ຺ຖ ຄາຖາ ອກາສີ –

໑໑។

‘‘ຍໍ ຕ຺ວໍ ປ຺ຕິ ນິສີນ຺ໂນສິ, ຮມ຺ມໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕ ໂກສິກີ;

ສາຫໍ ກຸສາລຍາວຸຕ຺ຖາ, ວຣວາຣິວໂຫຌສາ។

໑໘។

‘‘ນານາຫຸມຄຕາກິຕ຺ຕາ , ພຫຸກາ ຄິຣິການ຺ທຣາ;

ມເມວ ປມຸຂາ ໂຫນ຺ຕິ, ອກິສນ຺ທນ຺ຕິ ປາວຸເສ។

໑໓។

‘‘ອໂຖ ພຫູ ວນໂຕທາ, ນີລວາຣິວຫິນ຺ຮຣາ;

ພຫຸກາ ນາຄວິຕ຺ໂຕທາ, ອກິສນ຺ທນ຺ຕິ ວາຣິນາ។

໑໔។

‘‘ຕາ ອມ຺ພຊມ຺ພຸລພ຺ຊາ, ນີປາ ຕາລາ ຈຸທຸມ຺ພຣາ;

ພຫູນິ ຜລຊາຕານິ, ອາວຫນ຺ຕິ ອກິຕ຺ຫໂສ។

໑໕។

‘‘ຍໍ ກິລ຺ຈິ ອຸກໂຕ ຕີເຣ, ຜລໍ ປຕຕິ ອມ຺ພຸນິ;

ອສໍສຍໍ ຕໍ ໂສຕສ຺ສ, ຜລໍ ໂຫຕິ ວສານຸຄໍ។

໑໖໗

‘‘ເອຕາທຶສາຍ ເມທາວີ, ປຸຖຸປັນ ສຸໂຕທີ ເມ;

ມາ ໂຣຈຍ ມກີສຸງຄ໌, ປົມິເສສ ຊນາສິປ໌໗

໑໗໗

‘‘ນ ວາທໍ ວທຸຄ ວໍ ມລຸເລ, ຍໍ ຕຸວໍ ຣພຸຖາກີວທຸຄນ;

ອາເຈຍຸຍມາໂນ ຣາຊີສີ, ມຣຕໍ ອກີກາງຂສີ໗

໑໘໗

‘‘ຕສູສ ຊານນຸຕິ ປີຕໂຣ, ຄນຸຣພຸພາ ຈ ສເທວກາ;

ເຍ ຈາປີ ອິສໂຍ ໂລເກ, ສຸລຸຕຕຸຕາ ຕປສຸສີໂນ;

ອສໍສຍໍ ເຕປີ ຊານນຸຕິ, ປຜຸຖກູຕາ ຍສສຸສີໂນ’’ຕິ໗

ຕຕຸຖ ໂກສິກິນຸຕິ ຍໍ ຕຸວໍ, ພຸຣາຫຸມຕ, ຣມຸມໍ ໂກສິກີ ຄຽຄໍ ປັຕິ ນິສີນຸໂນ໗ ກຸສາລຍາວຸຕຸຖາຕິ ກຸເສ ຈຕຸທໂສເຕ ອາລໂຍ ຍສຸສ ວິມານສຸສ, ຕສຸມີ ອສີວຕຸຖາ, ຄຽຄຜຸຖາວິມານວາສີນີຕິ ອຕຸໂຖ໗ ວຣວາຣິວໂທຜສາຕິ ວຣວາຣິວເທນ ໂອເຜນ ສມນຸນາຄ ຕາ໗ ປມຸຂາຕິ ຕາ ວຸຕຸຕປຸປກາຣາ ຄີຣິກນຸທຣາ ມໍ ປມຸຂໍ ກໂຣນຸຕິ, ອທໍ ຕາສໍ ປາໂມກຸຂາ ໂຫມີຕິ ທສຸເສຕິ໗ ອກີສນຸທນຸຕີຕິ ສນຸທນຸຕິ ປວຕຸຕນຸຕິ, ຕໂຕ ຕໂຕ ອາຄນຸຕຸວາ ມໍ ໂກສິກີຄຽຄໍ ປວິສນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ໗ ວນໂຕທາຕິ ນ ເກວລໍ ກນຸທຣາວ, ອຖ ໂຂ ພຫູ ວນໂຕທາ ຕມຸທາ ຕມຸທາ ວນມຸທາ ອຸທການິປີ ມໍ ພຫູນິ ປວິສນຸຕິ໗ ນີລວາຣິວທີນຸຜຣາຕິ ມຄົວຕຸເຕນ ນີລວາຣິນາ ຍຸຕຸເຕ ອຸທກກຸຂນຸຜສງຂາເຕ ວເທ ຜາຣຍນຸຕີໂຍ໗ ນາຄວິຕຸໂຕທາຕິ ນາຄານໍ ວິຕຸຕິກາເຣນ ຜນສງຂາເຕນ ວາ ອຸທເກນ ສມນຸນາຄຕາ໗ ວາຣິນາຕິ ເອວຣູປາ ທິ ພຫູ ນທີໂຍ ມໍ ວາຣິນາວ ອກີສນຸທນຸຕິ ປູເຣນຸຕີຕິ ທສຸເສຕິ໗

ຕາຕິ ຕາ ນທີໂຍ໗ ອາວທນຸຕີຕິ ເອຕານິ ອມຸພາທີນິ ອາກທຸຄນຸຕິ໗ ສພຸພານິ ທີ ເອຕານິ ອຸປໂຍຄຕຸເຖ ປຈຸຈຕຸຕວຈນານິ໗ ອຖ ວາ ຕາຕິ ອຸປໂຍຄພຫຸວຈນໍ໗ ອາວທນຸຕີຕິ ອິມານິ ອມຸພາທີນິ ຕາ ນທີໂຍ ອາຄຈຸຉນຸຕິ, ອຸປຄຈຸຉນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ, ເອວໍ ອຸປຄຕານິ ປນ ມມ ໂສຕໍ ປວິສນຸຕີຕິ ອຣິປຸປາໂຍ໗ ໂສຕສຸສາຕິ ຍໍ ອຸກໂຕ ຕີເຣ ຊາຕຣຸກຸເຂທີ ຜລໍ ມມ ອມຸພຸນີ ປຕຕິ, ສພຸພໍ ຕໍ ມມ ໂສຕສຸເສວ ວສານຸຄໍ ໂຫຕິ໗ ນຕຸເຖຕຸຖ ສໍສໂຍຕິ ເອວໍ ອມຸພປກຸກສຸສ ນທີໂສເຕນ ອາຄມນກາຣຕໍ ກເຖສິ໗

ເມທາວີ ປຸຖຸປັນຍາຕິ ອຸກຍໍ ອາລປນເມວ໗ ມາ ໂຣຈຍາຕິ ເອວໍ ຕຕຸທາກີສງຄໍ ມາ ໂຣຈຍ໗ ປົມິເສສາຕິ ປົມິເສເທີ ນນຸຕິ ຣາຊານໍ ໂອວທຕິ໗ ວທຸຄວນຸຕິ ປັນຍາວທຸຄກາວໍ ປຕຸຫິຕກາວໍ໗ ຣພຸຖາກີວທຸຄນາຕິ ຣພຸຖສຸສ ອກີວທຸຄນ໗ ອາເຈຍຸຍມາໂນຕິ ມໍສໂລຫິເຕທີ ອາຈິຍນຸໂຕ ວທຸຄນຸໂຕ, ຕຣຸໂຕວ ທຸຕຸວາຕິ ອຕຸໂຖ໗ ຣາຊີສີຕິ ຕໍ ອາລປຕິ໗ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ຍໍ ຕຸວໍ ນິຣາຫາຣຕາຍ ສຸສຸສມາໂນ ຕຣຸໂຕວ ສມາໂນ ອມຸພໂລເກນ ມຣຕໍ ອກີກາງຂສີ, ນ ເວ ອທໍ ຕວ ອິມໍ ປຕຸຫິຕກາວໍ ມລຸລາມີ ຕິ໗

ຕສຸສາຕິ ໂຍ ປຸຄຸຄໂລ ຕຕຸທາວສິໂກ ໂຫຕິ, ຕສຸສ ຕຕຸທາວສິກກາວໍ ‘‘ປີຕໂຣ’’ຕິ ສງຂໍ ຄຕາ ພຸຣຫຸມາໂນ ຈ ສທຸຣີ ກາມາວຈຣ ເທເວທີ ຄນຸຜພຸພາ ຈ ວຸຕຸຕປຸປກາຣາ ທິພຸພຈກຸຂຸກາ ອິສໂຍ ຈ ອສໍສຍໍ ຊານນຸຕິ໗ ອນຈຸຉຣິຍລຸເຈຕໍ, ຍໍ ເຕ ອິທຸຣິມນຸໂຕ ຊາ ເນຍຸຍຸໍ, ‘‘ອສຸໂກ ທິ ນາມ ຕຕຸທາວສິໂກ ໂຫຕີ’’ຕິ໗ ປຸນ ເຕສໍ ກາສມານານໍ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ເຍປີ ເຕສໍ ປຜຸຖກູຕາ ຍສສຸສີໂນ ປຣິ ຈາຣກາ, ເຕປີ ຊານນຸຕິ໗ ປາປກມຸມໍ ກໂຣນຸຕສຸສ ທິ ຣໂທ ນາມ ນຕຸຖີຕິ ຕາປສສຸສ ສໍເວຄໍ ອຸປຸປາເທນຸຕິ ເອວມາທ໗

ຕໂຕ ຕາປໂສ ຈຕສ຺ໂສ ຄາຖາ ອພາສິ –

໑໙ฯ

‘‘ເອວံ ວິທິຕ຺ວາ ວິທູ ສພ຺ພຂມ຺ມံ, ວິທ຺ຂံສນံ ຈວນံ ຊີວິຕສ຺ສ;

ນ ຈີຍຕິ ຕສ຺ສ ນຣສ຺ສ ປາປໍ, ສເຈ ນ ເຈເຕຕິ ວຂາຍ ຕສ຺ສฯ

໘໐ฯ

‘‘ອິສີປູຄສມຄ຺ຄຕາເຕ , ເອວံ ໂລກ຺ຍາ ວິທິຕາ ສຕິ;

ອນຣິຍປຣິສມ຺ກາເສ, ປາປກມ຺ມံ ຊິຄີສສິฯ

໘໑ฯ

‘‘ສເຈ ອຫໍ ມຣິສ຺ສາມິ, ຕິເຣ ເຕ ປຸຖຸສຸສ຺ໂສເກີ;

ອສົສຍໍ ຕໍ ອສີໂລໂກ, ມຍິ ເປເຕ ອາຄມິສ຺ສຕິฯ

໘໒ฯ

‘‘ຕສ຺ມາ ຫິ ປາປກໍ ກມ຺ມໍ, ຣກ຺ຂສ຺ເສວ ສຸມຊຊິເມ;

ມາ ຕໍ ສພ຺ໂພ ຊໂນ ປຈ຺ຈາ, ປກ຺ຄຸຄາຍິ ມຍິ ມເຕ’’ຕິฯ

ຕຕ຺ຖ ເອວໍ ວິທິຕ຺ວາຕິ ຍຖາ ອຫໍ ສີລຄ຺ຈ ອນິຈ຺ຈຕຄ຺ຈ ຊານາມິ, ເອວໍ ຊານິຕ຺ວາ ກິຕສ຺ສฯ ວິທູຕິ ວິທ຺ໂນฯ ສພ຺ພຂມ຺ມນ຺ຕິ ສພ຺ພໍ ສຸຈຣິຕຂມ຺ມໍฯ ຕິວິຂຄ຺ຫິ ສຸຈຣິຕໍ ອິຂ ສພ຺ພຂມ຺ໂມຕິ ອຂິປ຺ເປຕໍฯ ວິທ຺ຂໍສນນ຺ຕິ ກຽຄໍฯ ຈວນນ຺ຕິ ຈຸຕິฯ ຊີວິຕສ຺ສາຕິ ອາຍຸໂນฯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ເອວໍ ວິທິຕ຺ວາ ກິຕສ຺ສ ປຕ຺ຫິຕສ຺ສ ສພ຺ພໍ ສຸຈຣິຕຂມ຺ມໍ ຊີວິຕສ຺ສ ຈ ອນິຈ຺ຈຕໍ ຊານນ຺ຕສ຺ສ ເອວຣູປສ຺ສ ນຣສ຺ສ ປາປໍ ນ ຈີຍຕິ ນ ວຑ຺ຍຕິฯ ສເຈ ນ ເຈເຕຕິ ວຂາຍ ຕສ຺ສາຕິ ຕສ຺ສ ສຽຂໍ ຄຕສ຺ສ ປຣປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ວຂາຍ ນ ເຈເຕຕິ ນ ປກປ຺ເປຕິ, ເນວ ປຣປຸຄ຺ຄລໍ ວຂາຍ ເຈເຕຕິ, ນາປິ ປຣສນ຺ຕກໍ ວິນາເສຕິ, ອຫຄ຺ຈ ກສ຺ສຈິ ວຂາຍ ອເຈເຕຕ຺ວາ ເກວລໍ ອມ຺ພປກ຺ເກ ອາສຽຄໍ ກຕ຺ວາ ຄຽຄໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ, ຕ຺ວໍ ມຍ຺ຫໍ ກີ ນາມ ອກຸສລໍ ປສ຺ສສີຕິฯ

ອິສີປູຄສມຄ຺ຄຕາເຕຕິ ອິສິຄເຕນ ສຸຄ຺ຖຸ ອຄ຺ຄຕາເຕ ອິສີນໍ ສມ຺ມເຕฯ ເອວໍ ໂລກ຺ຍາຕິ ຕ຺ວໍ ນາມ ປາປປວາຫເນນ ໂລກສ຺ສ ຫິຕາ ຕິ ເອວໍ ວິທິຕາฯ ສຕິຕິ ສຕີ ໂສກເນ ອຸຕ຺ຕເມຕິ ອາລປນເມຕໍฯ ອນຣິຍປຣິສມ຺ກາເສຕິ ‘‘ຕສ຺ສ ຊານນ຺ຕິ ປີຕໂຣ’’ຕິອາທິກາຍ ອສຸນ຺ທຣາຍ ປຣິກາສາຍ ສມນ຺ນາຄເຕฯ ຊິຄີສສີຕິ ມຍິ ປາເປ ອສໍວິຊ຺ຊມ຺ເຕປີ ມໍ ເອວໍ ປຣິກາສນ຺ຕີ ຈ ປຣມຣຕໍ ອຊ຺ຊເປກ຺ຂນ຺ຕິ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ປາປກມ຺ມໍ ຄເວສສີ ອຸປ຺ປາເທສີฯ ຕິເຣ ເຕຕິ ຕວ ຄຽຄາຕິເຣฯ ປຸຖຸສຸສ຺ໂສເກີຕິ ປຸຖຸລາຍ ສຸນ຺ທຣາຍ ໂສເກີຍາ ສມນ຺ນາຄເຕฯ ເປເຕຕິ ອມ຺ພປກ຺ກໍ ອລກິຕ຺ວາ ປຣໂລກໍ ຄເຕ, ມເຕຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ປກ຺ຄຸຄາຍິຕິ ອກ຺ໂກສິ ຄຣຫິ ນິນ຺ທິฯ ‘‘ປກ຺ວຕ຺ຖາສີ’’ຕິປິ ປາໂຖฯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເທວຂີຕາ ປຄ຺ຈ ຄາຖາ ອພາສິ –

໔໓໗.

‘‘ອລຸລາຕເມຕໍ ອວິສຍ຺ຫສາຫີ, ອຕ຺ຕານມມ຺ພລຸຈ ທຫາມິ ເຕ ຕໍ;

ໂຢ ທຸພ຺ພເຊ ກາມຄຸເຕ ປຫາຍ, ສນ຺ຕິລຸຈ ຆມ຺ມລຸຈ ອຣິຍຸກຶໂຕສິ.

໔໔໐.

‘ໂຢ ທີຕ຺ວາ ປຸພ຺ພສລຸໂລຄໍ, ປຈ຺ຉາສໍໂຍຊເນ ຄິໂຕ;

ອຆມ຺ມລຸເຈວ ຈຣຕິ, ປາປລຸຈສ຺ສ ປວຫ຺ຌຕີ.

໔໔໑.

‘‘ເອຫີ ຕໍ ປາປຍິສ຺ສາມິ, ກາມໍ ອປ຺ໂປສ຺ສ຺ໂກ ກວ;

ອຸປນຍາມິ ສີຕສ຺ມີ, ວິຫຣາຫີ ອນຸສ຺ສ຺ໂກ.

໔໔໒.

‘‘ຕໍ ປຸປ຺ຜຣສມຕ຺ເຕກີ, ວກ຺ກງ຺ເຄຫີ ອຣິນ຺ທມ;

ໂກລຸຈາ ມຍູຣາ ທິວິຍາ, ໂກລຍຸກຶມຆສາລຸອິກາ;

ກູຊິຕາ ຫໍສປູເຄຫີ, ໂກກິເລຕ຺ຖ ປໂພຆເຣ.

໔໔໓.

‘‘ອມ຺ເພຕ຺ຖ ວິປ຺ປສາຂຄຸຄາ, ປລາລຂລສນ຺ນິກາ;

ໂກສມ຺ພສລລຸອາ ນີປາ, ປກ຺ກຕາລວິລມ຺ພິໂນ’’ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ອລຸລາຕເມຕນ຺ຕິ ‘‘ຄຣຫາ ເຕ ກວິສ຺ສຕີຕິ ວທນ຺ໂຕ ອມ຺ພປກ຺ກຕ຺ຖາຍ ວທສີ’’ຕິ ເອຕໍ ກາຣຕໍ ມຍາ ອລຸລາຕໍ. ອວິສຍ຺ຫສາຫີຕິ ຣາຊາໂນ ນາມ ທຸສ຺ສຫໍ ສຫນ຺ຕິ, ເຕນ ນໍ ອາລປນ຺ຕິ ເອວມາຫ. ອຕ຺ຕານນ຺ຕິ ຕໍ ອາລິງ຺ຄິຕ຺ວາ ອມ຺ພວນໍ ນຍນ຺ຕີ ອຕ຺ຕານລຸຈ ເຕ ທຫາມິ ຕລຸຈ ອມ຺ພໍ. ກາມຄຸເຕາຕິ ກລຸຈນມາລາເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕປຜິມຕ຺ທີເຕ ວຕ຺ຖຸກາເມ. ສນ຺ຕິລຸຈ ຆມ຺ມລຸຈາຕິ ທຸສ຺ສີລຍວູປສເມນ ສນ຺ຕິສງ຺ຂາຕໍ ສີລລຸເຈວ ສຸຈຣິຕຆມ຺ມລຸຈ. ອຣິຍຸກຶໂຕສີຕິ ໂຢ ຕ຺ວໍ ອີເມ ຄຸເຕ ອຸປຄໂຕ, ເອ ເຕສ຺ ວາ ປຕິຍຸກຶໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ປຸພ຺ພສລຸໂລຄນ຺ຕິ ປຸຣິມພນ຺ຆນໍ. ປຈ຺ຉາສໍໂຍຊເນຕິ ປຈ຺ຉິມພນ຺ຆເນ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ອມ຺ໂກ ຕາປສ ໂຢ ມຫນ຺ຕໍ ຣຊ຺ຊສິຣິວິກວໍ ປຫາຍ ອມ຺ພປກ຺ກມຕ຺ເຕ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ພຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວາຕາຕປໍ ອຄເຕຕ຺ວາ ນທີຕີເຣ ສຸສ຺ສມາໂນ ນິສີທຕິ, ໂສ ມຫາສມ຺ທຸທໍ ຕຣິຕ຺ວາ ເວລນ຺ເຕ ສໍສີທນປຸຄ຺ຄລສທິໂສ. ໂຢ ປຸຄ຺ຄໂລ ຣສຕຕ຺ຫາວສິໂກ ອຆມ຺ມລຸເຈວ ຈຣຕິ, ຣສຕຕ຺ຫາວ ເສນ ກຣິຍມານໍ ປາປລຸຈສ຺ສ ປວຫ຺ຌຕີຕິ. ອິຕິ ສາ ຕາປສໍ ຄຣຫນ຺ຕີ ເອວມາຫ.

ການໍ ອປ຺ໂປສຸສຸໂກ ກວາຕິ ເອກໍເສເນວ ອມ຺ພປກ຺ເກ ນິຣາລໂຍ ໂຫຫີ ສີຕສຸມິນ຺ຕິ ສີຕເລ ອມ຺ພວເນ ຕນ຺ຕິ ເອວໍ ວທມານາວ ເທວຕາ ຕາປສໍ ອາລິງຄິຕ຺ວາ ອຸເຣ ນິປ຺ຊຊາເປຕ຺ວາ ອາກາເສ ປກ຺ຂນ຺ຕາ ຕິໂຍຊນິກໍ ທິພ຺ພອມ຺ພວນໍ ທີສ຺ວາ ສກ຺ຕາສທ຺ທລ຺ຈ ສຸຕ຺ວາ ຕາປສສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕິ "ຕ"ນ຺ຕິ ເອວມາຫ ປຸປ຺ຜຣສມຕ຺ເຕກີຕິ ປຸປ຺ຜຣເສນ ມຕ຺ເຕຫີ ວກ຺ກ຺ເຄຫີຕິ ວງກຄິເວຫີ ສກ຺ເຕຫິ ອກິນາທິຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ອິທານິ ເຕ ສກ຺ເກ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕິ "ໂກລ຺ຈາ"ຕິອາທິມາຫ ຕຕ຺ຖ ທິວິຍາຕິ ທິພ຺ຍາ ໂກລຍ຺ຖິມຣຸສາລຸອິກາຕິ ໂກລຍ຺ຖິສກ຺ຕາ ຈ ນາມ ສຸວຕ຺ຕາສາລຸອິກາ ສກ຺ຕາ ຈ ເອເຕ ທິພ຺ພສກ຺ຕາ ເອຕ຺ຖ ວສນ຺ຕີຕິ ທສ຺ເສ ຕິ ກູຊິຕາ ຫໍສປູເຄຫີຕິ ຫໍສຄເຕຫີ ອຸປກູຊິຕາ ວິຣວສງພຍ຺ຍິຕາ ໂກກິເລຕ຺ຖ ປໂພຣເຣຕິ ເອຕ຺ຖ ອມ຺ພວເນ ໂກກິລາ ວສ຺ສນ຺ ຕິໂຍ ອຕ຺ຕານໍ ປໂພເຜນ຺ຕິ ລາເປນ຺ຕິ ອມ຺ເພຕ຺ຖາຕິ ອມ຺ພາ ເອຕ຺ຖ ວິປ຺ປສາຂຄ຺ຄາຕິ ຜລກາເຣນ ໂອນມິຕສາຂຄ຺ຄາ ປ ລາລຂລສນ຺ນິກາຕິ ປຸປ຺ຜສນ຺ນິຈເຍນ ສາລິປລາລຂລສທິສາ ປກ຺ກຕາລວິລມ຺ພິໂນຕິ ປກ຺ກຕາລຜລວິລມ຺ພິໂນ ເອວຣູປາ ຣຸກ຺ ຂາ ຈ ເອຕ຺ຖ ອຕ຺ຖີຕິ ອມ຺ພວນໍ ວຕ຺ເຕຕິ

ວຕ຺ຕາຍິຕ຺ວາ ຈ ປນ ຕາປສໍ ຕຕ຺ຖ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ "ອິມສ຺ມີ ອມ຺ພວເນ ອມ຺ພານິ ຂາທນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຕຕ຺ຫໍ ປູເຣຫີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ການິ ຕາປໂສ ອມ຺ພານິ ຂາທິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຫໍ ປູເຣຕ຺ວາ ວິສ຺ສມິຕ຺ວາ ອມ຺ພວເນ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ເປຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸກວນ຺ຕໍ ທີສ຺ວາ ກິລ຺ຈິ ວຕ຺ຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ ສູຣິເຍ ປນ ອຕ຺ຖງຄເຕ ຕໍ ນາຜກິຕ຺ຖິປຣິວາຣິຕໍ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕີ ອນຸກວມານໍ ທີສ຺ວາ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

໔໗

"ມາລີ ກິຣິຍີ ກາຍູຣີ, ອງຄທີ ຈນ຺ທນຸສ຺ສໂທ;

ຣຕ຺ຕີ ຕ຺ວໍ ປຣິຈາເຣສິ, ທິວາ ເວເທສິ ເວທນໍ

໔໘

"ໂສລຸອສິຕ຺ຖິສຫສ຺ສານິ, ຍາ ເຕມາ ປຣິຈາຣິກາ;

ເອວໍ ມຫານຸກາໂວສິ, ອພ຺ກຸໂຕ ໂລມຫໍສໂນ

໔໙

"ກີ ກມ຺ມມກາຣິ ປຸພ຺ເພ, ປາປໍ ອຕ຺ຕທຸຂາວຫໍ;

ຍໍ ກຣິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສສຸ, ປິຍ຺ຖິມໍສານິ ຂາທສີ"ຕິ

ຕຕ຺ຖ ມາລີຕິ ທິພ຺ພມາລາຜໂຣ ກິຣິຍີຕິ ທິພ຺ພເວຖນຜໂຣ ກາຍູຣີຕິ ທິພ຺ພາກຣຕປຍິມຕ຺ຫີໂຕ ອງຄທີຕິ ທິພ຺ພງຄທສມນ຺ ນາຄໂຕ ຈນ຺ທນຸສ຺ສໂທຕິ ທິພ຺ພຈນ຺ທນວິລິຕ຺ໂຕ ປຣິຈາເຣສີຕິ ອິນ຺ທຣິຍານິ ທິພ຺ພວິສເຍສຸ ຈາເຣສິ ທິວາຕິ ທິວາ ປນ ມຫາ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸໂກສິ ຍາ ເຕມາຕິ ຍາ ເຕ ອິມາ ອພ຺ກຸໂຕຕິ ມນຸສ຺ສໂລເກ ອກູຕປຸພ຺ໂພ ໂລມຫໍສໂນຕິ ເຍ ຕໍ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕສໍ ໂລມ ານິ ຫໍສນ຺ຕິ ປຸພ຺ເພຕິ ປຸຣິມກເວ ອຕ຺ຕທຸຂາວຫນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ຂາວຫໍ ມນຸສ຺ເສສູຕິ ຍໍ ມນຸສ຺ສໂລເກ ກຕ຺ວາ ອິທານິ ອຕ຺ຕໂນ ປິຍ຺ຖິມໍສານິ ຂາທສີຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ

ເປໂຕ ຕໍ ສລ຺ຊານິຕ຺ວາ "ຕຸມ຺ເຫ ມໍ ນ ສລ຺ຊານາຖ, ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຸໂຣຫິໂຕ ອໂຫສີ, ອິທໍ ເມ ຣຕ຺ຕີ ສຸຂານຸກວນໍ ຕຸມ຺ເຫ ນິສ຺ ສາຍ ກຕສ຺ສ ອຸປ຺ທຸຍູໂປສຖກ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ລທ຺ຜໍ, ທິວາ ທຸກ຺ຂານຸກວນໍ ປນ ມຍາ ປກຕສ຺ສ ປາປສ຺ເສວ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ອຫລ຺ຫີ ຕຸມ຺ເຫຫີ ວິນິຈ຺ຉເຍ ຄປິໂຕ ກູຍຫຸຫໍ ກຣິຕ຺ວາ ລລ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣປິຍ຺ຖິມໍສີໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ທິວາ ກຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ອິທໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸກວາມີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໓໑។

‘‘ອຊ຺ເຊນານິ ປຏິຄ຺ຄຍ຺ຫ, ກາເມສຸ ຄຣິໂຕ ອຫໍ;

ອຈຣີ ທີຄມຫ຺ສານໍ, ປເຣສໍ ອທິຕາຍຫໍ។

໓໘។

‘‘ໂຍ ປີຬ຺ຖິມໍສີໂກ ໂຫຕິ, ເອວໍ ອຸກ຺ກຈ຺ຈ ຂາທຕິ;

ຍຖາຫໍ ອຊ຺ຊ ຂາທາມິ, ປີຬ຺ຖິມໍສານິ ອຕ຺ຕໂນ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ອຊ຺ເຊນານີຕິ ເວເທ។ ປຏິຄ຺ຄຍ຺ຫາຕິ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອຣີຍິຕ຺ວາ។ ອຈຣີນ຺ຕິ ປຏິປຊ຺ຊີ។ ອທິຕາຍຫນ຺ຕິ ອທິຕາຍ ອຕ຺ຖ ນາສນາຍ ອຫໍ។ ໂຍ ປີຬ຺ຖິມໍສີໂກຕິ ໂຍ ປຸຄ຺ຄໂລ ປເຣສໍ ປີຬ຺ຖິມໍສຂາທໂກ ປີສຸໂຌ ໂຫຕິ។ ອຸກ຺ກຈ຺ຈາຕິ ອຸກ຺ກນ຺ຕິຕ຺ວາ។

ອິທລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ຕາປສໍ ປ຺ຸຈ຺ຉິ – ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ກຳ ອີຣາຄຕາ’’ຕິ។ ຕາປໂສ ສພ຺ພໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ ກເຖສິ។ ‘‘ອິທານິ ປນ, ກນ຺ເຕ, ອີເຣວ ວສິສ຺ສຖ, ຄມິສ຺ສຖາ’’ຕິ។ ‘‘ນ ວສິສ຺ສາມິ, ອສ຺ສມປທໍເຍວ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ។ ເປໂຕ ‘‘ສາຣຸ, ກນ຺ເຕ, ອຫໍ ໂວ ນິພທ຺ຣໍ ອມ຺ພປກ຺ເກນ ອຸປຏ຺ຖຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸກາເວນ ອສ຺ສມປເທເຍວ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ‘‘ອນຸກ຺ກຕ຺ຖາ ອີເຣວ ວສຖາ’’ຕິ ປຏິລ຺ລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄໂຕ។ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ນິພທ຺ຣໍ ອມ຺ພປກ຺ເກນ ອຸປຏ຺ຖຫີ។ ຕາປໂສ ຕໍ ປຣິກຸລ຺ຊນ຺ໂຕ ກສິຌປຣິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຌານາກິລ຺ລາ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂຌ ອໂຫສິ។

ສຕ຺ຖາ ອຸປາສການໍ ອິມໍ ຣມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ເກຈິ ໂສຕາປນ຺ນາ ອເຫສຸໍ, ເກຈິ ສກທາຄາມີໂນ, ເກຈິ ອນາຄາມີໂນ។ ຕທາ ເທວຣີຕາ ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາ ອໂຫສິ, ຕາປໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ។

ກີຌນ຺ທຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຖມາ។

[໔໑໘] ໘។ ກຸມ຺ກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ໂກປາຕຸຣາສີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິສາຂາຍ ສຫາຍິກາ ສຸຣາປີຕາ ປລ຺ຈສຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។ ສາວ ຕ຺ຖີຍໍ ກິຣ ສຸຣາຌເຌ ສງຄຸຏ຺ເຖ ຕາ ປລ຺ຈສຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ສາມິການໍ ຌເຌ ກີລຸອມານານໍ ຕິກ຺ຂສຸຣໍ ປຏິຍາເທຕ຺ວາ ‘‘ຌຕໍ ກີລຸ ອິສ຺ສາມາ’’ຕິ ສພ຺ພາປີ ວິສາຂາຍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ສຫາຍິເກ ຌຕໍ ກີລຸອິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ສຸຣາຌໂຌ, ນ ອຫໍ ສຸຣໍ ປີວິ ສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ – ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຣສ຺ສ ທານໍ ເທຖ, ມຍໍ ຌຕໍ ກຣິສ຺ສາມາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ។ ສາ ‘‘ສາຣູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕາ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິມນ຺ຕາເປຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພຫຸໍ ຄນ຺ຣມາລໍ ອາທາຍ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຣມ຺ມກໍ ໂສຕຸໍ ຕາຫິ ປຣິວຸຕາ ເຊຕວນໍ ອຄມາສິ។ ຕາ ປນິຕ຺ຖິໂຍ ສຸຣໍ ປີວມານາວ ຕາຍ ສທ຺ຣີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຖເກ ຖຕ຺ວາ ສຸຣໍ ປີວິຕ຺ວາວ ຕາຍ ສທ຺ຣີ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸ។ ວິສາຂາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ, ອິຕຣາສຸ ເອກຈ຺ຈາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ ຕິເກເຍວ ນຈ຺ຈິສຸ, ເອກຈ຺ຈາ ຄາຍິສຸ, ເອກຈ຺ຈາ ຫຕ຺ຖກຸກ຺ກຸຈ຺ຈປາທກຸກ຺ກຸຈ຺ຈານິ, ເອກຈ຺ຈາ ກລຫໍ ອກໍສຸ។

ສຕ຺ຖາ ຕາສໍ ສໍເວຄຊນນຕ຺ຖາຍ ກມຸກໂລມໂຕ ຣໍສີ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ອນ຺ຣກາຣຕິມິສາ ອໂຫສິ។ ຕາ ກີຕາ ອເຫສຸໍ ມຣຕາກຍຕຊ຺ຊິ ຕາ, ເຕນ ຕາສໍ ສຸຣາ ຊີຣິ។ ສຕ຺ຖາ ນິສິນ຺ນປລ຺ລງເກ ອນ຺ຕຣຫິໂຕ ສິເນຣຸມຸທ຺ຣນິ ຖຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕາໂລມໂຕ ຣໍສີ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ຈນ຺ທສູຣິຍສຫສ຺ສຸຄ຺ຄມນໍ ວິຍ ອໂຫສິ។ ສຕ຺ຖາ ຕຕ຺ຖ ຖິໂຕວ ຕາສໍ ສໍເວຄຊນນຕ຺ຖາຍ –

‘‘ໂກ ນຸ ຫາໂສ ກິມານນ຺ໂທ, ນິຈ຺ຈໍ ປ຺ຊ຺ຊລິເຕ ສຕິ;

ອນ຺ຘກາເຣນ ໂອນທ຺ຘາ, ປທີປໍ ນ ຄເວສຖາ’’ຕິ. (ຘ. ປ. ໑໔໖) –

ອິມໍ ຄາຖມາຫ. ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຕາ ປຎ຺ຈສຕາປິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຏິຉາຍາຍ ພຸທ຺ຘາສເນ ນິສີທິ. ອຖ ນໍ ວິສາຂາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິທໍ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປເຠທກໍ ສຸຣາປານໍ ນາມ ກທາ ອຸປ຺ປນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ໂສ ຕສ຺ສາ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ເອໂກ ກາສິຣຏ຺ຐວາສີ ສຸໂຣ ນາມ ວນຈຣໂກ ຄນ຺ຘປຣິເຍສນຕ຺ຖາຍ ຫິມວນ຺ຕໍ ອຄມາສິ. ຕຕ຺ເຖໂກ ຣຸກ຺ໂຂ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂປຣິສມຕ຺ເຕ ຐາເນ ຕິຘາກປ຺ໂປ ອໂຫສິ. ຕສ຺ສ ຕິຓ຺ຓໍ ກປ຺ປານໍ ອນ຺ຕເຣ ຈາຏິປ຺ປມາໂຓ ອາວາໂຏ ອໂຫສິ. ໂສ ເທເວ ວສ຺ສນ຺ເຕ ອຸທເກນ ປູຣິໂຕ, ຕໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຫຣີຕກີ ອາມລກີ ມຣິຈຄຈ຺ໂຉ ຈ ອໂຫສິ , ເຕສໍ ປກ຺ການິ ຜລານິ ຉິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປຕນ຺ຕິ. ຕສ຺ສາວິທູເຣ ສຍໍຊາຕສາລິ ຊາໂຕ, ຕໂຕ ສຸວກາ ສາລິສີສານິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ເຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ຂາທນ຺ຕິ. ເຕສໍ ຂາທມານານໍ ສາລິປິ ຕຕ຺ຕຓ຺ຑຸລາປິ ຕຕ຺ຖ ປຕນ຺ຕິ. ອິຕິ ຕໍ ອຸທກໍ ສູຣິຍສນ຺ຕາເປນ ປຈ຺ຈມານໍ ຣສໍ ໂລຫິຕວຓ຺ຓໍ ອໂຫສິ. ນິທາຆສມເຍ ປິປາສິຕາ ສກຸຓຄຓາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປິວິຕ຺ວາ ມຕ຺ຕາ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂມູເລ ປຕິສຸ, ຕສ຺ມິໍ ໂຖກໍ ນິທ຺ທາຍິຕ຺ວາ ວິກູຊມານາ ປກ຺ກມນ຺ຕິ. ຣຸກ຺ຂສຸນຂມກ຺ກຏາທີສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ. ວນຈຣໂກ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ສເຈ ອິທໍ ວິສໍ ຠເວຍ຺ຍ, ອິເມ ມເຣຍ຺ຍຸໍ, ອິເມ ປນ ໂຖກໍ ນິທ຺ທາຍິຕ຺ວາ ຍຖາສຸຂໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ນຍິທໍ ວິສ’’ນ຺ຕິ ສຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ມຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິຕຸກາໂມ ອໂຫສິ. ຕໂຕ ອຄ຺ຄິໍ ກຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂມູເລ ປຕິເຕ ຕິຕ຺ຕິຣກຸກ຺ກຸຏາທໂຍ ມາເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ອງ຺ຄາເຣ ປຈິຕ຺ວາ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ນຈ຺ຈນ຺ໂຕ ເອເກນ ມໍສໍ ຂາທນ຺ໂຕ ເອກາຫທ຺ວິຫໍ ຕຕ຺ເຖວ ອໂຫສິ.

ຕໂຕ ປນ ອວິທູເຣ ເອໂກ ວຣຸໂຓ ນາມ ຕາປໂສ ວສຕິ. ວນຈຣໂກ ອຎ຺ຎທາປິ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉຕິ. ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ອິທໍ ປານໍ ຕາປເສນ ສທ຺ທຶ ປິວິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ໂສ ເອກໍ ເວລຸອຸນາລຸອິກໍ ປູເຣຕ຺ວາ ປກ຺ກມໍເສນ ສທ຺ທຶ ອາຫຣິຕ຺ວາ ປຓ຺ຓສາລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິມໍ ປິວຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸໂຠປິ ມໍສໍ ຂາທນ຺ຕາ ປິວິໍສຸ. ອິຕິ ສຸເຣນ ຈ ວຣຸເຓນ ຈ ທິຏ຺ຐຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ປານສ຺ສ ‘‘ສຸຣາ’’ຕິ ຈ ‘‘ວຣຸຓາ’’ຕິ ຈ ນາມໍ ຊາຕໍ. ເຕ ອຸໂຠປິ ‘‘ອຕ຺ເຖໂສ ອຸປາໂຍ’’ຕິ ເວລຸອຸນາລຸອິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ກາເຊນາທາຍ ປຈ຺ຈນ຺ຕນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ປານກາຣກາ ນາມ ອາຄຕາ’’ຕິ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣຈາເປສຸໍ. ຣາຊາ ເນ ປກ຺ໂກສາເປສິ, ເຕ ຕສ຺ສ ປານໍ ອຸປເນສຸໍ. ຣາຊາ ທ຺ເວ ຕໂຍ ວາເຣ ປິວິຕ຺ວາ ມຊ຺ຊິ, ຕສ຺ສ ຕໍ ເອກາຫທ຺ວິຫມຕ຺ຕເມວ ອໂຫສິ. ອຖ ເນ ‘‘ອຎ຺ຎມ຺ປິ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ‘‘ອຕ຺ຖິ, ເທວາ’’ຕິ. ‘‘ກຸຫິ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ຫິມວນ຺ເຕ ເທວາ’’ຕິ. ‘‘ເຕນ ຫິ ອາເນຖາ’’ຕິ. ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກທ຺ເວ ວາເຣ ອາເນຕ຺ວາ ‘‘ນິພທ຺ທໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມາ’’ຕິ ສມ຺ຠາເຣ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕຈໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພສມ຺ຠາເຣ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ນຄເຣ ສຸຣໍ ກຣິໍສຸ. ນາຄຣາ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ປມາທໍ ອາປນ຺ນາ ທຸຄ຺ຄຕາ ອເຫສຸໍ, ນຄຣໍ ສຸຎ຺ຎໍ ວິຍ ອໂຫສິ, ເຕນ ປານກາຣກາ ຕໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ປານກາຣກາ ອາຄຕາ’’ຕິ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣຈາເປສຸໍ. ຣາຊາ ເນ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຣິພ຺ພຍໍ ອທາສິ. ເຕ ຕຕ຺ຖາປິ ສຸຣໍ ອກໍສຸ, ຕມ຺ປິ ນຄຣໍ ຕເຖວ ວິນສ຺ສິ, ຕໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ສາເກຕໍ, ສາເກຕໂຕ ສາວຕ຺ຖິໍ ອຄມໍສຸ.

ຕທາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ສພ຺ພມິຕ຺ໂຕ ນາມ ຣາຊາ ອໂຫສິ. ໂສ ເຕສໍ ສງ຺ຄຫໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ເກນ ໂວ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ຠາຣມູເລນ ເຈວ ສາລິປິຏ຺ເຐນ ຈ ປຎ຺ຈຫິ ຈາຏິສເຕຫິ ຈາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສພ຺ພໍ ທາເປສິ. ເຕ ປຎ຺ຈສຸ ຈາຏິສເຕສຸ ສຸຣໍ ສຓ຺ຐາເປຕ຺ວາ ມູສິກຠເຍນ ຈາຏິຣກ຺ຂຓຕ຺ຖາຍ ເອເກກາຍ ຈາຏິຍາ ສນ຺ຕິເກ ເອເກກໍ ພິລາຣໍ ພນ຺ຘິໍສຸ. ເຕ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣຓກາເລ ຈາຏິກຸຈ຺ຉິສຸ ປຄ຺ຆຣນ຺ຕໍ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ມຕ຺ຕາ ນິທ຺ທາຍິໍສຸ. ມູສິກາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕສໍ ກຓ຺ຓນາສິກທາຒິກນງ຺ຄຸຏ຺ເຐ ຂາທິຕ຺ວາ ອຄມໍສຸ. ‘‘ພິລາຣາ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ມຕາ’’ຕິ ອາຍຸຕ຺ຕກປຸຣິສາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສຸໍ. ຣາຊາ ‘‘ວິສກາຣກາ ເອເຕ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ຊນານໍ ສີສານິ ຉິນ຺ທາເປສິ. ເຕ ‘‘ສຸຣໍ ເທວ, ມຘຸຣໍ ເທວາ’’ຕິ ວິຣວນ຺ຕາວ ມຣິໍສຸ. ຣາຊາ ເຕ ມາຣາເປຕ຺ວາ ‘‘ຈາຏິໂຍ ຠິນ຺ທຖາ’’ຕິ ອາຓາເປສິ. ພິລາຣາປິ ສຸຣາຍ ຊິຓ຺ຓາຍ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ກີລນ຺ຕາ ວິຈຣິໍສຸ, ເຕ ທິສ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສຸໍ. ຣາຊາ ‘‘ສເຈ ວິສໍ ອສ຺ສ, ເອເຕ ມເຣຍ຺ຍຸໍ, ມຘຸເຣເນວ ຠວິຕພ຺ພໍ, ປິວິສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ນຄຣໍ ອລງ຺ກາຣາເປຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ມຓ຺ຑປໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕມຓ຺ຑເປ ສມຸສ຺ສິຕເສຕຈ຺ຉຕ຺ເຕ ຣາຊປ຺ລ຺ລງ຺ເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈຄຓປຣິວຸໂຕ ສຸຣໍ ປາຕຸໍ ອາຣຠິ.

ຕທາ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ‘‘ເກ ນຸ ໂຂ ມາຕຸປ຺ຜຸຖານາທີສຸ ອປ຺ປມຕຕາ ຕິຕິ ສຸຈຣິຕານີ ປູເຣນ຺ຕີ’’ຕິ ໂລກໍ ໂວໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ຣາຊານໍ ສຸຣໍ ປາຕຸໍ ນິສິນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ສຈາຍໍ ສຸຣໍ ປີວິສ຺ສຕິ, ສກລຊມ຺ພຸທີໂປ ນສ຺ສິສ຺ສຕິ។ ຍຖາ ນ ປີວິສ຺ສຕິ, ຕຖາ ນໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອກໍ ສຸຣາປຸຕຸຕໍ ກຸມ຺ກໍ ຫຕຸຖຕເລ ຖເປຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓເວເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣສ຺ໂລ ສມ຺ມຸຂຜຸຖາເນ ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ກຸມ຺ກໍ ກີຕາຖ, ອິມໍ ກຸມ຺ກໍ ກີຕາຖາ’’ຕິ ອາຫ។ ສພ຺ພມິຕ຺ຕຣາຊາ ຕໍ ຕຖາ ວທນ຺ຕໍ ອາກາເສ ຖິຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກຸໂຕ ນຸ ໂຂ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອາຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ເຕນ ສທ຺ຜີ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອພາສີ –

໓໓។

‘ໂກ ປາຕຸຣາສີ ຕິທີວາ ນກມ຺ຫິ, ໂອກາສຍໍ ສໍວຣີ ຈນ຺ທິມາວ;

ຄຕ຺ເຕຫິ ເຕ ຣສ຺ມິໂຍ ນິຈ຺ຉຣນ຺ຕີ, ສເຕຣຕາ ວິຊ຺ຊຸຣິວນ຺ຕລິກ຺ເຂ។

໓໔។

‘ໂສ ຌິນ຺ນວາຕໍ ກມສີ ອຌມ຺ຫິ, ເວຫາຍສໍ ຄຈ຺ຉສີ ຕິຜ຺ຖສີ ຈ;

ອິທ຺ຜິ ນຸ ເຕ ວຕ຺ຖຸກຕາ ສຸການິຕາ, ອນທ຺ຜຄູນໍ ອປີ ເທວຕານໍ។

໓໕។

‘‘ເວຫາຍສໍ ຄມ຺ມມາຄມ຺ມ ຕິຜ຺ຖສີ, ກຸມ຺ກໍ ກີຕາຖາຕິ ຍເມຕມຕ຺ຖໍ;

ໂກ ວາ ຕ຺ວໍ ກີສ຺ສ ວາ ຕາຍ ກຸມ຺ໂກ, ອກ຺ຂາຫິ ເມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ເອຕມຕ຺ຖ’’ນ຺ຕີ។

ຕຕ຺ຖ ໂກ ປາຕຸຣາສີຕິ ກຸໂຕ ປາຕຸກູໂຕສີ, ກຸໂຕ ອາຄໂຕສີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕິທີວາ ນກມ຺ຫິຕິ ກີ ຕາວຕີສກວນາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອິຣ ນກມ຺ຫິ ອາກາເສ ປາກໂຜ ຊາໂຕສີຕິ ປຸຈ຺ຉຕີ។ ສໍວຣີນ຺ຕີ ຣຕ຺ຕີ។ ສເຕຣຕາຕິ ເອວໍນາມິກາ។ ໂສຕິ ໂສ ຕ຺ວໍ។ ຌິນ຺ນວາຕນ຺ຕິ ວລາຫໂກປີ ຕາວ ວາເຕນ ກມຕິ, ຕສ຺ສ ປນ ໂສປີ ວາໂຕ ນຕ຺ຖິ, ເຕເນວມາຫ។ ກມສີຕິ ປວຕ຺ເຕສີ។ ອຌມ຺ຫິຕິ ອປ຺ປຜິເຜ ອາກາເສ។ ວຕ຺ຖຸກຕາຕິ ວຕ຺ຖຸ ວິຍ ປຕິຜ຺ຖາ ວິຍ ກຕາ។ ອນທ຺ຜຄູນໍ ອປີ ເທວຕານນ຺ຕິ ຍາ ປທສາ ອທ຺ຜານໍ ອຄມເນນ ອນທ຺ຜຄູນໍ ເທວຕານໍ ອິທ຺ຜິ, ສາ ອປີ ຕວ ສຸການິຕາຕິ ປຸຈ຺ຉຕີ។ ເວຫາຍສໍ ຄມ຺ມມາຄມ຺ມາຕິ ອາກາເສ ປວຕ຺ຕໍ ປທວິຕິຫາຣໍ ປຜິຈ຺ຈ ນິສ຺ສາຍ។ ‘‘ຕິຜ຺ຖສີ’’ຕິ ອິມສ຺ສ ‘‘ໂກ ວາ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ເອວໍ ຕິຜ຺ຖມາໂນ ໂກ ວາ ຕ຺ວນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຍເມຕມຕ຺ຖນ຺ຕິ ຍໍ ເອຕໍ ວທສີ។ ອິມສ຺ສ ‘‘ກີສ຺ສ ວາ ຕາຍ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ຍໍ ເອຕໍ ກຸມ຺ກໍ ກີຕາຖາຕິ ວທສີ, ກີສ຺ສ ວາ ເຕ ອຍໍ ກຸມ຺ໂກຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ຕໂຕ ສກ຺ໂກ ‘‘ເຕນ ຫິ ສຸຕາຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຸຣາຍ ໂທເສ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອາຫ –

໓໖។

‘‘ນ ສປ຺ປີກຸມ຺ໂກ ນປີ ເຕລກຸມ຺ໂກ, ນ ຜາຕິຕສ຺ສ ນ ມຊຸສ຺ສ ກຸມ຺ໂກ;

ກຸມ຺ກສ຺ສ ວຊ຺ຊານີ ອນປ຺ປການີ, ໂທເສ ພຫູ ກຸມ຺ກຄເຕ ສຸຕາຖ។

໓໗។

‘‘ຄລຸເອຍ຺ຍ ຍໍ ປີຕ຺ວາ ປເຕ ປປາຕໍ, ໂສພ຺ກໍ ຄຸທໍ ຈນ຺ທນີໂຍລຸອິຄລຸລໍ;

ພຫຸມ຺ປີ ກຸລ຺ເຊຍ຺ຍ ອໂກຊເນຍ຺ຍໍ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ການິມໍ ກິຕາຖ຺ໆ

໓໘ໆ

‘‘ຍໍ ປີຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕສ຺ມີ ອເນສມາໂນ, ອາຫິຕ຺ຫຕິ ໂຄຣິວ ກກ຺ຂສາທີ;

ອນາຖມາໂນ ອຸປຄາຍຕິ ນຈ຺ຈຕິ ຈ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ການິມໍ ກິຕາຖ຺ໆ

໓໙ໆ

‘‘ຍໍ ເວ ປີວິຕ຺ວາ ອເຈໂລວ ນຄ຺ໂຄ, ຈເຣຍ຺ຍ ຄາເມ ວິສິຂນ຺ຕຣານີ;

ສມ຺ມູລ຺ຫຈິຕ຺ໂຕ ອຕິເວລສາຍີ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ການິມໍ ກິຕາຖ຺ໆ

໔໐ໆ

‘‘ຍໍ ປີຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຖາຍ ປເວຂມາໂນ, ສີສຍ຺ຈ ພາຫຸຍ຺ຈ ປຈາລຍນ຺ໂຕ;

ໂສ ນຈ຺ຈຕີ ທາຣຸກຕລຸລໂກວ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ການິມໍ ກິຕາຖ຺ໆ

໔໑ໆ

‘‘ຍໍ ເວ ປີວິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິທຫ຺ຍາ ສຍນ຺ຕິ, ອໂຖ ສິຄາເລທິປີ ຂາທິຕາເສ;

ພນ຺ຂໍ ວຂໍ ໂກຄຊານິຍ຺ຈຸເປ຺ນ຺ຕິ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ການິມໍ ກິຕາຖ຺ໆ

໔໒ໆ

‘‘ຍໍ ປີຕ຺ວາ ກາເສຍ຺ຍ ອກາສເນຍ຺ຍໍ, ສກາຍມາສີໂນ ອເປຕວຕ຺ໂຖ;

ສມ຺ມກ຺ຂິໂຕ ວນ຺ຕຄໂຕ ພ຺ຍສນ຺ໂນ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ການິມໍ ກິຕາຖ຺ໆ

໔໓ໆ

‘‘ຍໍ ເວ ປີວິຕ຺ວາ ອຸກ຺ກຍ຺ໂຖ ອາວິລກ຺ໂຂ, ມເມວ ສພ຺ພປຖວີຕິ ມຍ຺ເຍ;

ນ ເມ ສໂມ ຈາຕຸຣນ຺ໂຕປີ ຣາຊາ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ການິມໍ ກິຕາຖ຺ໆ

໔໔ໆ

‘‘ມານາຕິມານາ ກລຫານີ ເປສຸຕີ, ທຸພ຺ພຕ຺ຕິນີ ນຄ຺ຄຍິນີ ປລາຍິນີ;

ໂຈຣານ ສຸຕ຺ຕານ ຄຕິ ນິເກໂຕ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ກມິມໍ ກີຕາຖ຺

໔໕຺

‘‘ອິທ຺ສານິ ພີຕານິ ກຸລານິ ອສ຺ສຸ, ອເນກສາຫສ຺ສທນານີ ໂລເກ;

ອຸຈ຺ຈິນ຺ນທາຍຊ຺ຊກຕານິມາຍ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ກມິມໍ ກີຕາຖ຺

໔໖຺

‘‘ສລ຺ລໍ ສນໍ ຣຊຕໍ ຊາຕຣູປໍ, ເຂຕ຺ຕໍ ຄວໍ ຍຕ຺ຖ ວິນາສຍນ຺ຕິ;

ອຸຈ຺ເຂທນີ ວິຕ຺ຕຄຕໍ ກຸລານໍ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ກມິມໍ ກີຕາຖ຺

໔໗຺

‘‘ຍໍ ເວ ປີຕ຺ວາ ທິຕ຺ຕຣູໂປວ ໂປໂສ, ອກ຺ໂກສຕິ ມາຕຣໍ ປີຕຣລ຺ຈ;

ສສ຺ສຸມ຺ປີ ຄຕ຺ເທຍ຺ຍ ອໂຖປີ ສຸຕ຺ທໍ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ກມິມໍ ກີຕາຖ຺

໔໘຺

‘‘ຍໍ ເວ ປີຕ຺ວາ ທິຕ຺ຕຣູປາວ ນາຣີ, ອກ຺ໂກສຕິ ສສ຺ສຸຣໍ ສາມິກລ຺ຈ;

ທາສມ຺ປີ ຄຕ຺ເທ ປຣິຈາຣິກມ຺ປີ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ກມິມໍ ກີຕາຖ຺

໔໙຺

‘‘ຍໍ ເວ ປີວິຕ຺ວານ ທເນຍ຺ຍ ໂປໂສ, ສມ຺ເມ ຄິຕໍ ສມຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ວາ;

ຄຈ຺ເຂ ອປາຍມ຺ປີ ຕໂຕນິທານໍ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ກມິມໍ ກີຕາຖ຺

໕໐຺

‘‘ຍໍ ເວ ປີວິຕ຺ວາ ທຸຈ຺ຈຣິຕໍ ຈຣນ຺ຕິ, ກາເຍນ ວາຈາຍ ຈ ເຈຕສາ ຈ;

ນິຣຍໍ ວຊນ຺ຕິ ທຸຈ຺ຈຣິຕໍ ຈຣິຕ຺ວາ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ກຸມ຺ກມິມໍ ກີຕາຖ຺

໕໑຺

‘‘ຍໍ ຍາຈມານາ ນ ລກນ຺ຕິ ປຸພ຺ເພ, ພຫຸໍ ຫິຣລ຺ລມ຺ປີ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ຕາ;

ໂສ ຕံ ປີວິຕ຺ວາ ອລີກံ ກຕາຕີ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕံ ກຸມ຺ກມິມံ ກີຕາຖ຺

໔໒຺

“ຍံ ເວ ປີຕ຺ວາ ເປສເນ ເປສີຍນ຺ໂຕ, ອຈ຺ຈາຍິເກ ກຣຕີຍມ຺ຫິ ຊາເຕ;

ອຕ຺ຖມ຺ປີ ໂສ ນປ຺ປ຺ຊານາຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕံ ກຸມ຺ກມິມံ ກີຕາຖ຺

໔໓຺

“ຫິຣີມນາປີ ອຫິຣີກກາວံ, ປາຕຸ ກໂຣນ຺ຕິ ມທນາຍ ມຕ຺ຕາ;

ຣີຣາປີ ສນ຺ຕາ ພຫຸກံ ກຕນ຺ຕິ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕံ ກຸມ຺ກມິມံ ກີຕາຖ຺

໔໔຺

“ຍံ ເວ ປີຕ຺ວາ ເອກຖູປາ ສຍນ຺ຕິ, ອນາສກາ ຖຕ຺ທິລທຸກ຺ຂເສຍ຺ຍံ;

ທຸພ຺ພຕ຺ຕິຍံ ອາຍສກ຺ຍລ຺ຸຈຸເປນ຺ຕິ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕံ ກຸມ຺ກມິມံ ກີຕາຖ຺

໔໕຺

“ຍံ ເວ ປີຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຂນ຺ຣາ ສຍນ຺ຕິ, ຄາໂວ ກູຜຫຕາວ ນ ຫີ ວາຣຸຕ຺ຍາ;

ເວໂຄ ນເຣນ ສຸສໂຫຣິວ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕံ ກຸມ຺ກມິມံ ກີຕາຖ຺

໔໖຺

“ຍံ ມນຸສ຺ສາ ວິວຊ຺ຊນ຺ຕິ, ສປ຺ປີ ໂພຣວິສມິວ;

ຕံ ໂລເກ ວິສສມານံ, ໂກ ນໂຣ ປາຕຸມຣຫຕິ຺

໔໗຺

“ຍံ ເວ ປີຕ຺ວາ ອນ຺ຣກເວຕ຺ຫປຸຕ຺ຕາ, ສມຸທ຺ທຕິເຣ ປຣິຈາຣຍນ຺ຕາ;

ອຸປ຺ກ຺ກມຸ ມຸສເລກິ ອລຸລມລຸລံ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕံ ກຸມ຺ກມິມံ ກີຕາຖ຺

໔໘຺

“ຍံ ເວ ປີຕ຺ວາ ປຸພ຺ພເທວາ ປມຕ຺ຕາ, ຕິທິວາ ຈຸຕາ ສສ຺ສຕິຍາ ສມາຍາ;

ຕံ ຕາທິສံ ມຊ຺ຊມິມံ ນີຣຕ຺ຖກံ, ຊານံ ມຫາຣາຊ ກຖံ ປີເວຍ຺ຍ຺

໔໙໗.

''ນຢິມສ຺ມິ ກຸມ຺ກສ຺ມິ ທສິ ວາ ມສ຺ ວາ, ເອວໍ ອກິລ຺ລາຍ ກີຕາທິ ຣາຊ;

ເອວລ຺ທິມໍ ກຸມ຺ກຄຕາ ມຢາ ເຕ, ອກ຺ຂາຕຣູປໍ ຕວ ສພ຺ພມິຕ຺ຕາ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ວຊ຺ຊານິຕິອາທີນວາ. ຄລຸເອຍ຺ຍາຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປເທ ປເທ ປຣິວຕ຺ເຕຍ຺ຍ. ຍໍ ປີຕ຺ວາ ປເຕຕິ ຍໍ ປີວິຕ຺ວາ ປເຕຍ຺ຍ. ໂສພ຺ການ຺ຕິ ອາວາຝໍ. ຈນ຺ທນິໂຍລຸອິຄລຸລນ຺ຕິ ຈນ຺ທນິກລ຺ຈ ໂອລຸອິຄລຸລລ຺ຈ. ອໂກຊເນຍ຺ຍນ຺ຕິ ກຸລ຺ຊິຕໍ ອຍຸຕ຺ຕໍ. ອເນສມາໂນຕິ ອນິສ຺ສໂຣ. ໂຄຣິວາຕິ ໂຄໂຕ ວິຍ. ກກ຺ຂສາທິຕິ ປ຺ຣາຕາກສຍຂາທໂກ, ຍຖາ ໂສ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ກກ຺ຂສໍ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ອາທິຕ຺ທຕິ, ເອວໍ ອາທິຕ຺ທຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອນາຖມາໂນຕິ ນິຣວສ຺ສໂຍ ອນາໂຖ ວິຍ. ອຸປຄາຍຕິຕິ ອລ຺ລໍ ຄາຍນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ຄາຍຕິ. ອເຈໂລວາຕິ ອເຈລໂກ ວິຍ. ວິສິຂນ຺ຕຣານີຕິ ອນ຺ຕຣວິຖິໂຍ. ອຕິເວລສາຍີຕິ ອຕິຈິຣມ຺ປີ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກເມຍ຺ຍ. ''ອຕິເວລຈາຣີ''ຕິປີ ປາໂຖ, ອຕິເວລຈາຣີ ຫຸຕ຺ວາ ຈເຣຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ທາຣຸກຍລຸລໂກວາຕິ ທາຣຸມຍຍນ຺ຕຣູປກໍ ວິຍ. ໂກຄຊານິລ຺ຈຸເປນ຺ຕິຕິ ໂກຄຊານິລ຺ຈ ອຸເປນ຺ຕິ, ປາຕາຕິປາຕາທີນີ ກຕ຺ວາ ທຕ຺ທປີລຸອິຕາ ຌນຊານິລ຺ຈ ອລ຺ລລ຺ຈ ວຌພນ຺ຌນາທິທຸກ຺ຂໍ ປາປ຺ຸຕນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວນ຺ຕຄໂຕຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວນ຺ຕສ຺ມິ ຄໂຕ. ພຸຍສນ຺ໂນຕິ ພຸຍສນາປນ຺ໂນ. ''ວິສນ຺ໂນ''ຕິປີ ປາໂຖ , ຕສ຺ມິ ວນ຺ເຕ ໂອສນ຺ໂນຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຸກ຺ກຍ຺ໂຖຕິ ອທໍ ມຫາໂຍໂຂ, ໂກມຢາ ສທິໂສ ອຕ຺ຖິຕິ ເອວໍ ອຸກ຺ກໍສຄໂຕ ຫຸຕ຺ວາ. ອາວິລກ຺ໂຂຕິ ຣຕ຺ຕກ຺ໂຂ. ສພ຺ພປຖວິຕິ ສພ຺ພາ ປຖວີ. ''ສພ຺ພປຸຖວີ''ຕິປີ ປາໂຖ. ຈາຕຸຣນ຺ໂຕຕິ ຈຕຸສມຸທ຺ທປຣິຍນ຺ຕາຍ ປຖວິຍາ ອິສ຺ສໂຣ. ມານາຕິມານາຕິ ມານການຣິກາ. ເສສປເທສຸປີ ເອເສວ ນໂຍ. ຄຕິຕິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ນິເກໂຕຕິ ນິວາໂສ. ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕານ຺ຕິ ຍາ ເອວຣູປາ, ຕສ຺ສາ ປຸຕ຺ຕາໍ. ອິທ຺ຌານີຕິ ສມິທ຺ຌານິ. ຜີຕານີຕິ ວຕ຺ຖາລງ຺ການປຸປ຺ປກາຕ຺ເທທີ ປຸປ຺ຜີຕານິ. ອຸຈ຺ຆິນ຺ນທາຍຊ຺ຊກາຕານີຕິ ອຸຈ຺ຆິນ຺ນທາຍາທານິ ນິທ຺ຌນານີ ກຕານິ. ຍຕ຺ຖ ວິນາສຍນ຺ຕີຕິ ຍໍ ນິສ຺ສາຍ ຍຕ຺ຖ ປຕິຍ຺ຖິຕາ, ເອວໍ ພຫຸມ຺ປີ ຌນຌລ຺ລາທີສາປເຕຍ຺ຍໍ ນາສຍນ຺ຕີ, ກປຕາ ໂຫນ຺ຕີ.

ທິຕ຺ຕຣູໂປຕິ ທປ຺ປິຕຣູໂປ. ຄຕ຺ເທຍ຺ຍາຕິ ກຣິຍສລ຺ລາຍ ກິເລສວເສນ ຫຕ຺ເຖ ຄຕ຺ເທຍ຺ຍ. ທາສມ຺ປີ ຄຕ຺ເທຕິ ອຕ຺ຕໂນ ທາສມ຺ປີ ກິເລສວເສນ ''ສາມິໂກ ເມ''ຕິ ຄຕ຺ເທຍ຺ຍ. ປີວິຕ຺ວານາຕິ ປີວິຕ຺ວາ. ທຸຈ຺ຈຣິຕໍ ຈຣິຕ຺ວາຕິ ເອວໍ ຕີທີ ທ຺ວາເຣທີ ທສວິຌມ຺ປີ ອກຸສລໍ ກຕ຺ວາ. ຍໍ ຍາຈມານາຕິ ຍໍ ປຸຣິສໍ ປຸພ຺ເພ ສຸຣໍ ອປີວນ຺ຕໍ ພຫຸໍ ທີຣລ຺ລໍ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ຕາ ມຸສາວາທໍ ກໂຣທີຕິ ຍາຈມານາ ນ ລການ຺ຕິ. ປີຕ຺ວາຕິ ປີວິຕ຺ວາ ຄິໂຕ. ນປ຺ປຊານາຕິ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ''ເກນຍ຺ເຄຍ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ສາສນສ຺ສ ທຸຄຄທີຕຕ຺ຕາ ຕໍ ອຕ຺ຖໍ ນ ຊານາຕິ. ທີຣິມນາປີຕິ ທີຣິຍຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕາປີ. ເອກຖຸປາຕິ ສູກຣໂປຕກາ ວິຍ ທີນຊ຺ຈເຈທີປີ ສທ຺ຌີ ເອກຣາສີ ຫຸຕ຺ວາ. ອນາສກາຕິ ນິຣາຫາຣາ. ຖຕ຺ທິລທຸກ຺ຂເສຍ຺ຍນ຺ຕິ ກູມິຍໍ ທຸກ຺ຂເສຍ຺ຍໍ ສຍນ຺ຕິ. ອາຍສກ຺ຍນ຺ຕິ ຄຣທໍ.

ປຕ຺ຕຂນ຺ຌາຕິ ປຕິຕກ຺ຂນ຺ຌາ. ກູຍທຕາວາຕິ ຄີວາຍ ພທ຺ເຌນ ກູເຍນ ທຕາ ຄາໂວ ວິຍ, ຍຖາ ຕາ ຕິດໍ ອຂາທນ຺ຕິໂຍ ປານີຍໍ ອປີວນ຺ຕິໂຍ ສຍນ຺ຕິ, ຕຖາ ສຍນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂພຣວິສມິວາຕິ ໂພຣວິສໍ ວິຍ. ວິສສມານນ຺ຕິ ວິສສທິສໍ. ອນ຺ຌກເວຕ຺ທປຸຕ຺ຕາຕິ ທສ ກາຕິກຣາຊາໂນ. ອຸປກ຺ກມ຺ມ຺ຕິ ປທຣິສ຺. ປຸພ຺ພເທວາຕິ ອສຸຣາ. ຕິທິວາຕິ ຕາວຕິສເທວໂລກາ. ສສ຺ສຕິຍາຕິ ສສ຺ສຕາ, ທີພາຍຸກກາເວນ ນິຈ຺ຈສມ຺ມຕາ ເທວໂລກາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສມາຍາຕິ ສທ຺ຌີ ອສຸຣມາຍາທີ. ຊານນ຺ຕິ ເອວໍ ''ນິຣຕ຺ຖກໍ ເອຕ''ນ຺ຕິ ຊານນ຺ໂຕ ຕຸມ຺ຫາທິໂສ ປຕ຺ທິໂຕ ປຸຣິໂສ ກຖໍ ປີເວຍ຺ຍ . ກຸມ຺ກຄຕາ ມຢາຕິ ກຸມ຺ກຄຕໍ ມຢາ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ. ອກ຺ຂາຕຣູປນ຺ຕິ ສການໂຕ ອກ຺ຂາຕໍ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ສຸຣາຍ ອາທີນວໍ ລຕ຺ວາ ຕຸຍ຺ໂຖ ສກ຺ກສ຺ສ ຖຸຕິ ກໂຣນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອການີ –

໔໙໘.

''ນ ເມ ປີຕາ ວາ ອຖວາປີ ມາຕາ, ເອຕາທິສາ ຍາທິສໂກ ຕຸວໍສີ;

ທີຕານຸກມ្ປີ ປຣມຕຸຖຸກາໂມ, ໂສທໍ ກຣີສຸສໍ ວຈນໍ ຕວຊຊ។

៦១។

‘‘ທທາມິ ເຕ ຄາມວຣານິ ປຼຸຈ, ທາສີສຕໍ ສຕຸຕ ຄວໍສຕານິ;

ອາຊລຸລຍຸຕຸເຕ ຈ ຣເຖ ທສ ອິເມ, ອາຈຣິໂຍ ໂຫສິ ມມຕຸຖຸກາໂມ’’ຕີ។

ຕຕຸຖ ຄາມວຣານີຕີ, ພຸຣາຫຸມຕ, ອາຈຣິຍສຸສ ນາມ ອາຈຣິຍກາໂຄ ອິຈຸຊິຕພຸໂພ, ສໍວຈຸຊເຣ ສໍວຈຸຊເຣ ສຕສຫສຸສຸຍຸຖານເກ ຕຸຍຸຫໍ ປຼຸຈ ຄາເມ ທທາມີຕີ ວທຕີ។ ທສ ອິເມຕີ ອິເມ ທສ ປຸຣໂຕ ຖິເຕ ກລຸຈນວິຈິຕຸເຕ ຣເຖ ທສຸເສນຸໂຕ ເອວມາຫ។

ຕໍ ສຸຕຸວາ ສກຸໂກ ເທວຕຸຕກາວໍ ທສຸເສຕຸວາ ອຕຸຕານໍ ຊານາເປນຸໂຕ ອາກາເສ ຖຕຸວາ ທຸເວ ຄາຖາ ອກາສີ –

៦៤។

‘‘ຕເວວ ທາສີສຕມຕຸຖຸ ຣາຊ, ຄາມາ ຈ ຄາໂວ ຈ ຕເວວ ໂຫນຸຕຸ;

ອາຊລຸລຍຸຕຸຕາ ຈ ຣຖາ ຕເວວ, ສກຸໂກຫມສຸມິ ຕິທສານມິນຸໂທ។

៦៥។

‘‘ນໍໂສທນໍ ສປຸປິປາຍາສໍ ກຸລຸຊ, ຂາທສຸສຸ ຈ ຕຸວໍ ມສຸມາສປູເວ;

ເອວໍ ຕຸວໍ ຜມຸມຣໂຕ ຊນິນຸທ, ອນິນຸທິໂຕ ສຄຸຄມຸເປຫິ ຖານ’’ນຸຕີ។

ຕຕຸຖ ເອວໍ ຕຸວໍ ຜມຸມຣໂຕຕີ ເອວໍ ຕຸວໍ ນານຄຸຄຣສໂກຊນໍ ກຸລຸຊນຸໂຕ ສຸຣາປານາ ວິຣໂຕ ຕີຕີ ທຸຈຸຈຣິຕານິ ປຫາຍ ຕິວິຜ ສຸຈຣິຕຜມຸມຣໂຕ ຫຸຕຸວາ ເກນຈິ ອນິນຸທິໂຕ ສຄຸຄຍຸຖານໍ ອຸເປຫີຕີ។

ອິຕິ ສກຸໂກ ຕສຸສ ໂອວາທໍ ທຕຸວາ ສກຍຸຖານເມວ ຄໂຕ។ ໂສປິ ສຸຣໍ ອປີວິຕຸວາ ສຸຣາກາຊນານິ ກິນຸທາເປຕຸວາ ສີລໍ ສມາທາຍ ທານໍ ທຕຸວາ ສຄຸຄປຣາຍໂກ ອໂຫສິ។ ຊມຸພຸທີເປປິ ອນຸກຸກເມນ ສຸຣາປານໍ ເວປຸລຸລປຸປຕຸຕໍ ຊາຕໍ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຜມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຣາຊາ ອານນຸໂທ ອໂຫສິ, ສກຸໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນຸຕີ។

ກຸມຸກຊາຕກວຕຸຕນາ ທຸຕິຍາ។

[៤១៥] ៣។ ຊຍທຸທິສຊາຕກວຕຸຕນາ

ຈິຣສຸສໍວຕ ເມຕີ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ມາຕຸໂປສກກິກຸຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។ ປຈຸຈຸປຸປນຸນວຕຸຖຸ ສາມ ຊາຕກສທິສໍ (ຊາ។ ៤។៤៤។៤៧៦ ອາທໂຍ)។ ຕທາ ປນ ສຕຸຖາ ‘ໂປຣາຕກປຕຸທິຕາ ກລຸຈນມາລໍ ເສຕຈຸຊຕຸຕໍ ປຫາຍ ມາຕາ ປີຕໂຣ ໂປເສສຸ’’ນຸຕີ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ។

ອຕີເຕ ກປີລຣຸເຖ ອຸຕຸຕຣປຼຸຈາລນຄເຣ ປຼຸຈາໂລ ນາມ ຣາຊາ ອໂຫສິ។ ຕສຸສ ອຄຸຄມເຫສີ ຄພຸກໍ ປຜິລກິຕຸວາ ປຸຕຸຕໍ ວິຊາ

ຍິ. ຕສ຺ສາ ປຸຣິມກເວ ເອກາ ສປ຺ຕິກາ ກຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ “ຕຸຍ຺ຫໍ ຊາຕໍ ຊາຕໍ ປຊໍ ຂາທິຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ຠວິສ຺ສາມີ”ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ຐເປຕ຺ວາ ຍກ຺ຂິນີ ອໂຫສິ. ສາ ຕທາ ໂອກາສໍ ລຠິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ປສ຺ສນ຺ຕິຍາວ ຕໍ ອລ຺ລມໍສເປສິວຓ຺ຓໍ ກຸມາຣກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຸຣຸມຸຣາຍນ຺ຕີ ຂາທິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ທຸຕິຍວາເຣປິ ຕເຖວ ອກາສິ. ຕຕິຍວາເຣ ປນ ຕສ຺ສາ ປສູຕິຆຣໍ ປວິຏ຺ຐກາເລ ເຄຫໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຄາຬ຺ຫໍ ອາຣກ຺ຂໍ ອກໍສຸ. ວິຊາຕທິວເສ ຍກ຺ຂິນີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນ ທາຣກໍ ອຄ຺ຄເຫສິ. ເທວີ “ຍກ຺ຂິນີ”ຕິ ມຫາສທ຺ທມກາສິ. ອາວຸຘຫຕ຺ຖາ ປຸຣິສາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເທວິຍາ ທິນ຺ນສຎ຺ຎາຍ ຍກ຺ຂິນີ ອນຸພນ຺ຘິສຸ. ສາ ຂາທິຕຸໍ ໂອກາສໍ ອລຠນ຺ຕີ ຕໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ອຸທກນິທ຺ຘມນໍ ປາວິສິ. ທາຣໂກ ມາຕຸສຎ຺ຎາຍ ຕສ຺ສາ ຖນໍ ມຸເຂນ ຄຓ຺ຫິ. ສາ ປຸຕ຺ຕສິເນຫໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ສຸສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທາຣກໍ ປາສາຓເລເຓ ຐເປຕ຺ວາ ປຏິຊຄ຺ຄິ. ອຖສ຺ສ ອນຸກ຺ກເມນ ວຑ຺ຒມານສ຺ສ ມນຸສ຺ສມໍສໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອທາສິ. ອຸໂຠປິ ມນຸສ຺ສມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ວສິສຸ. ທາຣໂກ ອຕ຺ຕໂນ ມນຸສ຺ສຠາວໍ ນ ຊານາຕິ “ຍກ຺ຂິນີປຸຕ຺ໂຕສ຺ມີ”ຕິ ສຎ຺ຎາຍ. ໂສ ອຕ຺ຕຠາວໍ ຊຫິຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣຘາຍິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ. ອຖສ຺ສ ສາ ອນ຺ຕຣຘານຕ຺ຖາຍ ເອກໍ ມູລໍ ອທາສິ. ໂສ ມູລານຸຠາເວນ ອນ຺ຕຣຘາຍິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສມໍສໍ ຂາທນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ. ຍກ຺ຂິນີ ເວສ຺ສວຓສ຺ສ ມຫາຣາຊສ຺ສ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈຕ຺ຖາຍ ຄຕາ ຕຕ຺ເຖວ ກາລມກາສິ. ເທວີປິ ຈຕຸຕ຺ຖວາເຣ ອຎ຺ຎໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ. ໂສ ຍກ຺ຂິນິຍາ ມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອໂຣໂຄ ອໂຫສິ. ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕໍ ຍກ຺ຂິນີ ຊິນິຕ຺ວາ ຊາຕຕ຺ຕາ “ຊຍທ຺ທິສກຸມາໂຣ”ຕິສ຺ສ ນາມໍ ອກໍສຸ. ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ສພ຺ພສິປ຺ເປສຸ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ປຕ຺ວາ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊມນຸສາສິ.

ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, “ອລີນສຕ຺ຕຸກຸມາໂຣ”ຕິສ຺ສ ນາມໍ ກຣິສຸ. ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ອຸຄ຺ຄຫິຕສພ຺ພສິປ຺ໂປ ອຸປຣາຊາ ອໂຫສິ. ໂສປິ ຍກ຺ຂິນີປຸຕ຺ໂຕ ອປຣຠາເຄ ປມາເທນ ຕໍ ມູລໍ ນາເສຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣຘາຍິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ທິສ຺ສມານຣູໂປວ ສຸສາເນ ມນຸສ຺ສມໍສໍ ຂາທິ. ມນຸສ຺ສາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຠີຕາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອຸປກ຺ໂກສິສຸ “ເທວ ເອໂກ ຍກ຺ໂຂ ທິສ຺ສມານຣູໂປ ສຸສາເນ ມນຸສ຺ສມໍສໍ ຂາທຕິ, ໂສ ອນຸກ຺ກເມນ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສ ມາເຣຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສຕິ, ຕໍ ຄາຫາເປຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິ. ຣາຊາ “ສາຘູ”ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ “ຄຓ຺ຫຖ ນ”ນ຺ຕິ ອາຓາເປສິ. ພລກາໂຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸສານໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ. ຍກ຺ຂິນີປຸຕ຺ໂຕ ນຄ຺ໂຄ ອຸພ຺ພິຄ຺ຄຣູໂປ ມຣຓຠຍຠີໂຕ ວິຣວນ຺ໂຕ ມນຸສ຺ສານໍ ອນ຺ຕຣໍ ປກ຺ຂນ຺ທິ. ມນຸສ຺ສາ “ຍກ຺ໂຂ”ຕິ ມຣຓຠຍຠີຕາ ທ຺ວິທາ ຠິຊ຺ຊິສຸ. ໂສປິ ຕໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ປາວິສິ, ນ ປຸນ ມນຸສ຺ສປຖໍ ອາຄຈ຺ຉິ. ໂສ ເອກໍ ມຫາວຕ຺ຕນິອຏວິໍ ນິສ຺ສາຍ ມຄ຺ຄປຏິປນ຺ເນສຸ ມນຸສ຺ເສສຸ ເອເກກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມາເຣຕ຺ວາ ຂາທນ຺ໂຕ ເອກສ຺ມິໍ ນິຄ຺ໂຣຘມູເລ ວາສໍ ກປ຺ເປສິ.

ອເຖໂກ ສຕ຺ຖວາຫພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອຏວິປາລານໍ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ປຎ຺ຈຫິ ສກຏສເຕຫິ ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປຊ຺ຊິ. ມນຸສ຺ສຍກ຺ໂຂ ວິຣວນ຺ໂຕ ປກ຺ຂນ຺ທິ, ຠີຕາ ມນຸສ຺ສາ ອຸເຣນ ນິປຊ຺ຊິສຸ. ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປລາຍນ຺ໂຕ ຂາຓຸນາ ປາເທ ວິທ຺ໂຘ ອຏວິປາເລສຸ ອນຸພນ຺ຘນ຺ເຕສຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນນິຄ຺ໂຣຘຣຸກ຺ຂມູເລ ນິປຊ຺ຊິ. ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ນິປນ຺ນສ຺ສ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຊຍທ຺ທິສຣາຊາ ມິຄວໍ ອາຓາເປຕ຺ວາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິ. ຕໍ ນຄຣາ ນິກ຺ຂນ຺ຕມຕ຺ຕເມວ ຕກ຺ກສິລາວາສີ ນນ຺ໂທ ນາມ ມາຕຸໂປສກພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຈຕສ຺ໂສ ສຕາຣຫຄາຖາໂຍ ອາທາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອທ຺ທສ. ຣາຊາ “ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສຸຓິສ຺ສາມີ”ຕິ ຕສ຺ສ ນິວາສເຄຫໍ ທາເປຕ຺ວາ ມິຄວໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ຍສ຺ສ ປສ຺ເສນ ມິໂຄ ປລາຍຕິ, ຕສ຺ເສວ ຄີວາ”ຕິ ອາຫ. ອເຖໂກ ປສທມິໂຄ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອຠິມຸໂຂ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປລາຍິ. ອມຈ຺ຈາ ປຣິຫາສໍ ກຣິສຸ. ຣາຊາ ຂຄ຺ຄໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕໍ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຕິໂຍຊນມຕ຺ຖເກ ປຕ຺ວາ ຂຄ຺ເຄນ ປຫຣິຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຂຓ຺ຑານິ ກຣິຕ຺ວາ ກາເຊນາທາຍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມນຸສ຺ສຍກ຺ຂສ຺ສ ນິປນ຺ນຏ຺ຐານໍ ປຕ຺ວາ ທພ຺ພຕິເຓສຸ ນິສີທິຕ຺ວາ ໂຖກໍ ວິສ຺ສມິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸໍ ອາຣຠິ. ອຖ ນໍ ໂສ ອຸຏ຺ຐາຍ “ຕິຏ຺ຐ ກຸຫິໍ ຄຈ຺ຉສິ, ຠກ຺ໂຂສິ ເມ”ຕິ ຫຕ຺ເຖ ຄເຫຕ຺ວາ ປຐມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໘.

“ຈິຣສ຺ສໍ ວຕ ເມ ອຸທປາທິ ອຊ຺ຊ, ຠກ຺ໂຂ ມຫາ ສຕ຺ຕມິຠຕ຺ຕກາເລ;

ກຸໂຕສິ ໂກວາສິ ຕທິງ຺ຆ ພ຺ຣູຫິ, ອາຈິກ຺ຂ ຊາຕິໍ ວິທິໂຕ ຍຖາສີ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຠກ຺ໂຂ ມຫາຕິ ມຫາຠກ຺ໂຂ. ສຕ຺ຕມິຠຕ຺ຕກາເລຕິ ປາຏິປທໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສຕ຺ຕມິຍໍ ຠຕ຺ຕກາເລ. ກຸໂຕສີຕິ ກຸໂຕ ອາຄໂຕສີຕິ.

ຣາຊາ ຍກ຺ຂໍ ທິສ຺ວາ ກິໂຕ ອູຣຸຕ຺ຖມ຺ກໍ ປ໌ຕ຺ວາ ປ໌ລາຍິຕຸ໌ ນາສກ຺ຂີ, ສຕີ ປ໌ນ ປ໌ຈ຺ຈຸປ໌ຜ຺ຖາເປ໌ຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໖໘໗

‘‘ປ໌ຜ຺ຈາລຣາຊາ ມິຄວໍ ປ໌ວິຜ຺ໂຖ, ຊຍຫຸທິໂສ ນາມ ຍທິສ຺ສ຺ໂຕ ເຕ;

ຈຣາມິ ກຈ຺ຉານິ ວນານິ ຈາຫໍ, ປ໌ສຫໍ ອິມໍ ຂາທ ມມຊ຺ຊ ມຸຜ຺ຈາ’’ຕິ໗

ຕຕ຺ຖ ມິຄວໍ ປ໌ວິຜ຺ໂຖຕິ ມິຄວຊາຍ ຣຜ຺ຖາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ໗ ກຈ຺ຉານິຕິ ປ໌ພ຺ພຕປ໌ສ຺ສານິ໗ ປ໌ສຫນ຺ຕິ ປ໌ສຫມິຕໍ໗

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຍກ຺ໂຂ ຕຕິຍໍ ຄາຖມາຫ –

໖໙໗

‘‘ເສເນວ ຕ຺ວໍ ປ໌ຕາສິ ສສ຺ສມາໂນ, ມເມສ ກກ຺ໂຂ ປ໌ສໂທ ຍໍ ວເທສິ;

ຕໍ ຂາທິຍານ ປ໌ສຫໍ ຊິຆຜ຺ຒໍ, ຂາທິສ຺ສໍ ປ໌ຈ຺ຉາ ນ ວິລາປ໌ກາໂລ’’ຕິ໗

ຕຕ຺ຖ ເສເນວາຕິ ມມ ສນ຺ຕເກເນວ໗ ປ໌ຕາສີຕິ ໂວຫຣສີ ອຕ຺ຕານໍ ວິກ຺ກິຕາສີ໗ ສສ຺ສມາໂນຕິ ວິຫິສຍມາໂນ໗ ຕໍ ຂາທິຍານາຕິ ຕໍ ປ໌ຖມໍ ຂາທິຕ຺ວາ໗ ຊິຆຜ຺ຒນ຺ຕິ ຆສິຕ຺ກາໂມ໗ ຂາທິສ຺ສນ຺ຕິ ເອຕໍ ປ໌ຈ຺ຉາ ຂາທິສ຺ສາມິ໗ ນ ວິລາປ໌ກາໂລຕິ ມາ ວິລປີ໗ ນາຍໍ ວິລາປ໌ກາໂລຕິ ວທຕິ໗

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ນນ຺ທພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ສຣິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕ຺ຖໍ ຄາຖມາຫ –

໗໐໗

‘‘ນ ຈຕ຺ຖິ ໂມກ຺ໂຂ ມມ ນິກ຺ກເຍນ, ຄນ຺ຕ຺ວານ ປ໌ຈ຺ຉາຄມນາຍ ປ໌ຕ຺ເຫ;

ຕໍ ສງຄຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສປ໌ປ໌ທາຍ, ສຈ຺ຈານ຺ຣກ຺ຂີ ປຸ໌ນຣາວຊິສ຺ສ’’ນ຺ຕິ໗

ຕຕ຺ຖ ນ ຈຕ຺ຖີຕິ ນ ເຈ ມຍ຺ຫໍ ນິກ຺ກເຍນ ວິໂມກ຺ໂຂ ອຕ຺ຖິ໗ ຄນ຺ຕ຺ວານາຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອຊ຺ຊ ອິມໍ ນິຄມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ມມ ນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ໗ ປ໌ຕ຺ເຫຕິ ປ໌ເຄເຍວ, ສ຺ເວວ ປ໌າຕຣາສກາເລ ປ໌ຈ຺ຈາຄມນຕ຺ຖາຍ ປ໌ຜິຜ຺ຒໍ ຄຕຫາທີຕິ ອຊີປ໌ປ໌າໂຍ໗ ຕໍ ສງຄຣນ຺ຕິ ມຍາ ‘‘ຊນໍ ເຕ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ສງຄໂຣ ກໂຕ, ຕໍ ຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ອິມໍ ມຍາ ວຸຕ຺ຕໍ ສຈ຺ຈໍ ອນ຺ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ອຫໍ ປຸ໌ນ ອາຄມິສ຺ສາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ໗

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຍກ຺ໂຂ ປ໌ຜ຺ຈມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໑໗

‘‘ກີ ກມ຺ມຊາຕໍ ອນ຺ຕປ໌ປ໌ເຕ ຕ຺ວໍ, ປ໌ຕ຺ຕໍ ສມີປໍ ມຣຕສ຺ສ ຣາຊ;

ອາຈິກ຺ຂ ເມ ຕໍ ອປິ ສກ຺ກຸເຕມຸ, ອນ຺ຊານິຕຸ໌ ອາຄມນາຍ ປ໌ຕ຺ເຫ’’ຕິ໗

ຕຕ຺ຖ ກມ຺ມເມວ ກມ຺ມຊາຕໍ. ອນຸຕປ຺ປເຕຕິ ຕໍ ອນຸຕປ຺ປຕິ. ປຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸປ຺ຄຕໍ. ອປິ ສກ຺ກຸເຓມູຕິ ອປິ ນາມ ຕໍ ຕວ ໂສກ ກາຣຓໍ ສຸຕ຺ວາ ປາໂຕວ ອາຄມນາຍ ຕໍ ອນຸຊານິຕຸໍ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍາມາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ຣາຊາ ຕໍ ກາຣຓໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຉຏ຺ຐໍ ຄາຖມາຫ –

໖໙.

“ກຕາ ມຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຘນາສາ, ຕໍ ສງ຺ຄຣໍ ປຏິສ຺ສຸກ຺ກໍ ນ ມຸຕ຺ຕໍ;

ຕໍ ສງ຺ຄຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສປ຺ປທາຍ, ສຈ຺ຈານຸຣກ຺ຂີ ປຸນຣາວຊິສ຺ສ”ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປຏິສ຺ສຸກ຺ກໍ ນ ມຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ຈຕສ຺ໂສ ສຕາຣຫາ ຄາຖາ ສຸຕ຺ວາ “ຘນໍ ເຕ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ປຏິຎ຺ຎາຍ ມຍາ ອຕ຺ຕນິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ກຸປິຕໍ, ນ ປນ ຕໍ ມຸຕ຺ຕໍ ຘ
ນສ຺ສ ອທິນ຺ນຕ຺ຕາ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຍກ຺ໂຂ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໐.

“ຍາ ເຕ ກຕາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຘ
ນາສາ, ຕໍ ສງ຺ຄຣໍ ປຏິສ຺ສຸກ຺ກໍ ນ ມຸຕ຺ຕໍ;

ຕໍ ສງ຺ຄຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສປ຺ປທາຍ, ສຈ຺ຈານຸຣກ຺ຂີ ປຸນຣາວຊສ຺ສູ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປຸນຣາວຊສ຺ສູຕິ ປຸນ ອາຄຈ຺ຉສ຺ສຸ.

ເອວໍ ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ. ໂສ ເຕນ ວິສ຺ສຏ຺ໂຐ “ຕ຺ວໍ ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ອຫໍ ປາໂຕວ ອາຄມິສ຺ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ມຄ຺ຄນິມິຕ຺ຕານິ ສລ຺ລກ຺ເຂນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ພລກາຍໍ ອຸປ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ພລກາຍປຣິວຸໂຕ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນນ຺ທພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ມຫາຣເຫ ອາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຕາ ຄາຖາ ສຸຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຫສ຺ສານິ ທຕ຺ວາ ຍານໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ “ອິມໍ ຕກ຺ກສິລເມວ ເນຖາ”ຕິ ມນຸສ຺ເສ ທຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ທຸຕິຍທິວເສ ປຏິຄນ຺ຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອນຸສາສິ. ຕມຕ຺ຖໍ ທີເປນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໗໑.

“ມຸຕ຺ໂຕຈ ໂສ ໂປຣິສາທສ຺ສ ຫຕ຺ຖາ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ສກໍ ມນ຺ທິຣໍ ກາມກາມີ;

ຕໍ ສງ຺ຄຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສປ຺ປທາຍ, ອາມນ຺ຕຍິ ປຸຕ຺ຕມລີນສຕ຺ຕຸໍ.

໗໒.

“ອຊ຺ເຊວ ຣຊ຺ຊໍ ອຠິສິຎ຺ຈຍສ຺ສຸ, ຘມ຺ມໍ ຈຣ ເສສຸ ປເຣສຸ ຈາປິ;

ອຘມ຺ມກາໂຣ ຈ ເຕ ມາຫຸ ຣຏ຺ເຐ, ຄຈ຺ຉາມຫໍ ໂປຣິສາທສ຺ສ ຎຕ຺ເຕ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອລີນສຕ຺ຕຸນ຺ຕິ ເອວံນາມກໍ ກຸມາຣໍ, ປາລຸອິຍໍ ປນ ‘‘ອຣີນສຕ຺ຕຸ’’ນ຺ຕິ ລິຂິຕໍ. ອຊ຺ເຊວ ຣຊ຺ຊນ຺ຕິ ປ຺ຸຕ຺ຕ ຣຊ຺ຊໍ ເຕ ທມ຺ມິ, ຕ຺ວໍ ອຊ຺ເຊວ ມຸທ຺ຒນີ ອກິເສກໍ ອກິສິລ຺ຈຍສ຺ສຸ. ລຕ຺ເຕຕິ ອກ຺ຍາເສ, ສນ຺ຕິເກຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກຸມາໂຣ ທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໓.

‘‘ກີ ກມ຺ມ ກຸຣຸພ຺ພໍ ຕວ ເທວ ປາວ, ນາຣາຜຍີ ຕໍ ຕທິຈ຺ຉາມີ ໂສຕຸ໌;

ຍມຊ຺ຊ ຣຊ຺ຊມ຺ທີ ອຸທສ຺ສເຍ ຕ຺ວໍ, ຣຊ຺ຊມ຺ປີ ນິຈ຺ເຉຍ຺ຍໍ, ຕຍາ ວິນາຫ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກຸຣຸພ຺ພນ຺ຕິ ກໂຣນ຺ໂຕ. ຍມຊ຺ຊາຕິ ເຍນ ອນາຣາຜກມ຺ເມນ ອຊ຺ຊ ມໍ ຣຊ຺ຊມ຺ທີ ຕ຺ວໍ ອຸທສ຺ສເຍ ອຸສ຺ສາເປສີ ປ຺ຕິຍ຺ຖາເປສີ, ຕໍ ເມ ອາຈິກ຺ຂ, ອຫລ຺ທີ ຕຍາ ວິນາ ຣຊ຺ຊມ຺ປີ ນ ອິຈ຺ຉາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ອນນ຺ຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໗໔.

‘‘ນ ກມ຺ມຸນາ ວາ ວຈສາວ ຕາຕ, ອປຣາຜິໂຕຫໍ ຕຸວິຍໍ ສຣາມີ;

ສນ຺ຜິລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ປຸຣິສາທເກນ, ສຈ຺ຈານຸຣກ຺ຂີ ປຸນາຫໍ ຄມິສ຺ສ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອປຣາຜິໂຕຕິ ອປຣາຜໍ ອິໂຕ. ຕຸວິຍນ຺ຕິ ຕວ ສນ຺ຕກໍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຕາຕ, ອຫໍ ອິໂຕ ຕວ ກມ຺ມໂຕ ວາ ຕວ ວຈນ ໂຕ ວາ ກິລ຺ຈິ ມມ ອປ຺ປິຍໍ ອປຣາຜໍ ນ ສຣາມີຕິ. ສນ຺ຜິລ຺ຈ ກຕ຺ວາຕິ ມໍ ປນ ມິຄວໍ ຄຕໍ ເອໂກ ຍກ຺ໂຂ ‘‘ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄຕ຺ທີ. ອຖາຫໍ ພຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ຜມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ສ຺ເວ ຕວ ປາຕຣາສກາເລ ອາຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເຕນ ປຸຣິສາທ ເກນ ສນ຺ຜີ ສຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ອາຄໂຕ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ສຈ຺ຈໍ ອນຸຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ປຸນ ຕຕ຺ຖ ຄມິສ຺ສາມີ, ຕ຺ວໍ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຫີຕິ ວທຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກຸມາໂຣ ຄາຖມາຫ –

໗໕.

‘‘ອຫໍ ຄມິສ຺ສາມິ ອິເຜວ ໂຫຫີ, ນຕ຺ຖິ ຕໂຕ ຊີວໂຕ ວິປ຺ປໂມກ຺ໂຂ;

ສເຈ ຕ຺ວໍ ຄຈ຺ຉສິເຍວ ຣາຊ, ອຫມ຺ປີ ຄຈ຺ຉາມີ ອຸໂກ ນ ໂຫມາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອິເຜວາຕິ ຕ຺ວໍ ອິເຜວ ໂຫຕິ. ຕໂຕຕິ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ຊີວນ຺ຕສ຺ສ ໂມກ຺ໂຂ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ອຸໂກຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອຸໂກປີ ນ ກວິສ຺ສາມ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ຄາຖມາຫ –

໗໖.

‘‘ອທ຺ຜາ ທີ ຕາຕ ສຕານເຍສ ຜມ຺ໂມ, ມຣຕາ ຈ ເມ ທຸກ຺ຂຕຣໍ ຕທສ຺ສ;

ກມ຺ມາສປາໂທ ຕໍ ຍທາ ປຈິຕ຺ວາ, ປສຍ຺ຫ ຂາເທ ກິທາ ຣຸກ຺ຂສູເລ''ຕິ។

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອທ຺ຮາ ເອກໍເສນ ເອສ, ຕາຕ, ສຕານໍ ປຕ຺ທິຕານໍ ຮມ຺ໂມ ສກາໂວ, ຍຸຕ຺ຕໍ ຕ຺ວໍ ວທສິ, ອປີ ຈ ໂຂ ປນ ມຍ຺ຫໍ ມຣຕາໂຕເປຕໍ ທຸກ຺ຂຕຣໍ ອສ຺ສ, ຍທາ ຕໍ ໂສ ກມ຺ມາສປາໂທ។ ກິທາ ຣຸກ຺ຂສູເລຕິ ຕິຂິຕຣຸກ຺ຂສູເລ ກິຕ຺ວາ ປຈິຕ຺ວາ ປສຍ຺ຫ ພ ລກ຺ກາເຣນ ຂາເທຍ຺ຍາຕິ។

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກຸມາໂຣ ຄາຖມາຫ –

ກ຺ກ។

''ປາເຕນ ເຕ ປາຕມຫໍ ນິມິສ຺ສໍ, ມາ ຕ຺ວໍ ອຄາ ໂປ໌ຣິສາທສ຺ສ ລຕ຺ເຕ;

ເອວລ຺ຈ ເຕ ປາຕມຫໍ ນິມິສ຺ສໍ, ຕສ຺ມາ ມຕໍ ຊີວິຕສ຺ສ ວຕ຺ເຕມິ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ນິມິສ຺ສນ຺ຕິ ອຫໍ ອິເຮວ ຕວ ປາເຕນ ມມ ປາຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕສ຺ສໍ។ ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ເອຕໍ ປາຕໍ ຕວ ປາເຕນາຫໍ ນິມິສ຺ສໍ, ຕສ຺ມາ ຕວ ຊີວິຕສ຺ສຕ຺ຖາຍ ມມ ມຣຕໍ ວຕ຺ເຕມິ ມຣຕາເມວ ວເຣມິ, ອິຈ຺ຉາມີຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ປ຺ຸຕ຺ຕສ຺ສ ພລໍ ຊານນ຺ໂຕ ''ສາຮຸ ຕາຕ, ຄຈ຺ຉາຫີ''ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິ។ ໂສ ມາຕາປີຕໂຣ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນຄຣມ຺ຫາ ນິກ຺ຂມິ។ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອຸປ຺ຫ຺ຸຌຄາຖມາຫ –

ກ຺ຆ។

''ຕໂຕ ຫເວ ຮິຕິມາ ຣາຊປ຺ຸຕ຺ໂຕ, ວນ຺ທິຕ຺ວາ ມາຕຸ ຈ ປີຕຸ ຈ ປາເທ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ປາເທຕິ ປາເທ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ;

ອຖສ຺ສ ມາຕາປີຕໂຣປີ ກຄິນີປີ ກຣິຍາປີ ອມຈ຺ຈປຣິຊເນຫິ ສທ຺ຮິເຍວ ນິກ຺ຂມິສ຺ສຸ។ ໂສ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປີຕຣໍ ມຄ຺ຄໍ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ ວາ ສຸຍ຺ຸຄ຺ ວວຕ຺ຖເປຕ຺ວາ ມາຕາປີຕໂຣ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເສສານໍ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ອຈ຺ຉມ຺ກິໂຕ ເກສຣສີໂຫ ວິຍ ມຄ຺ຄໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ຍກ຺ ຂາວາສໍ ປາຍາສິ។ ຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ມາຕາ ສກາເວນ ສຕ຺ກາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ປຖວິຍໍ ປຕິ។ ປີຕາ ພາຫາ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ມຫນ຺ ເຕນ ສທ຺ເທນ ກນ຺ທິ។ ຕມ຺ປີ ອຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ –

''ທຸຂິນິສ຺ສ ມາຕາ ນິປ໌ຕາ ປຖພ຺ຍາ, ປີຕາສ຺ສ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ກຸຊານິ ກນ຺ທຕິ''ຕິ។ –

ອຸປ຺ຫ຺ຸຌຄາຖໍ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປີຕຣາ ປຍຸຕ຺ຕໍ ອາສີສວາທໍ ອກິວາທນວາທໍ ມາຕຣາ ກຄິນິກຣິຍາຫີ ຈ ກຕໍ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ປກາເສນ຺ ໂຕ ອປ໌ຣາປີ ຈຕສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

ກ຺ລ។

''ຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ຕາວ ປີຕາ ວິທິຕ຺ວາ, ປຣມ຺ມຸໂຂ ວນ຺ທຕິ ປລ຺ຊລີໂກ;

ໂສໂມ ຈ ຣາຊາ ວຣຸໂຕ ຈ ຣາຊາ, ປຊາປຕີ ຈນ຺ທິມາ ສູຣິໂຍ ຈ;

ເອເຕຫີ ຄຸຕໂຕ ປຸຣິສາທກາມຸທາ, ອນຸຄຸຒໂຕ ໂສຕຸຖິ ປຈຸເຈຫິ ຕາຕ຺

໗໐຺

‘‘ຍໍ ທຕຸທກິຣຄຸໂຒ ຄຕສຸສ ມາຕາ, ຣາມສຸສກາສິ ໂສຕຸຖານໍ ສຸຄຸຕຸຕາ;

ຕໍ ເຕ ອຫໍ ໂສຕຸຖານໍ ກໂຣມິ, ເອເຕນ ສຈຸເຈນ ສຣນຸຕຸ ເທວາ;

ອນຸຄຸຄໂຕ ໂສຕຸຖິ ປຈຸເຈຫິ ປຸຕຸຕ຺

໗໑຺

‘‘ອາວີ ຣໂຫ ວາປີ ມໂນປໂທສໍ, ນາຫໍ ສເຣ ຊາຕຸ ມລີນສຕຸເຕ;

ເອເຕນ ສຈຸເຈນ ສຣນຸຕຸ ເທວາ, ອນຸຄຸຄໂຕ ໂສຕຸຖິ ປຈຸເຈຫິ ກາຕິກ຺

໗໔຺

‘‘ຍສຸມາ ຈ ເມ ອນພິມໂນສິ ສາມິ, ນ ຈາປີ ເມ ມນສາ ອປຸປິໂຍສິ;

ເອເຕນ ສຈຸເຈນ ສຣນຸຕຸ ເທວາ, ອນຸຄຸຄໂຕ ໂສຕຸຖິ ປຈຸເຈຫິ ສາມີ’’ຕິ຺

ຕຕຸຖ ປຣມຸມຸໂຂຕິ ອຍໍ ເມ ປຸຕຸໂຕ ປຣມຸມຸໂຂ ມາຕາປິຕໂຣ ວນຸທິຕຸວາ ຄຈຸສຕິ, ອິຕິ ເອຕໍ ປຣມຸມຸຂໍ ຄຈຸສນຸຕໍ ທິສຸວາ ວິທິຕຸວາ຺ ປຄຸຊລີໂກຕິ ຕສຸມີ ກາເລ ສິຣສິ ອຄຸຊລີ ຖເປຕຸວາ ວນຸທຕິ ເທວຕາ ນມສຸສຕິ຺ ປຸຣິສາທກາມຸທາຕິ ປຸຣິສາທສຸສ ສນຸຕິກາ ເຕນ ອນຸຄຸຄໂຕ ໂສຕຸຖິນາ ປຈຸເຈຫິ຺

ຣາມສຸສກາສີຕິ ຣາມສຸສ ອກາສີ຺ ເອໂກ ກິຣ ພາຣາຕສີວາສີ ຣາໂມ ນາມ ມາຕຸໂປສໂກ ມາຕາປິຕໂຣ ປຒິຊຄຸຄນຸໂຕ ໂວຫາຣຕຸຖາຍ ຄໂຕ ທຕຸທກິຣຄຸໂຒ ວິຊິເຕ ກຸມຸກາວຕີນຄຣໍ ຄນຸຕຸວາ ນວວິເສນ ວສຸເສນ ສກລຣຒເຖ ວິນາສິຍມາເນ ມາຕາປີຕູນໍ ຄຸຕໍ ສຣິ຺ ອຖ ນໍ ມາຕຸປຒຸຖານກມຸມສຸສ ຜເລນ ເທວຕາ ໂສຕຸຖິນາ ອານຍິຕຸວາ ມາຕຸ ອທໍສ຺ຸ ຕໍ ກາຣຕໍ ສຸຕວເສນາຫຣິຕຸວາ ເອວມາຫ຺ ໂສຕຸຖານນຸຕິ ໂສຕຸຖິກາວໍ຺ ຕໍ ປນ ກິຄຸຈາປີ ເທວຕາ ກຣີສຸ, ມາຕຸປຒຸຖານໍ ນິສຸສາຍ ນິພຸພຕຸຕຕຸຕາ ປນ ມາຕາ ອກາສີຕິ ວຸຕຸຕໍ຺ ຕໍ ເຕ ອຫນຸຕິ ອຫມຸປີ ເຕ ຕເມວ ໂສຕຸຖານໍ ກໂຣມິ, ມໍ ນິສຸສາຍ ຕເຖວ ຕວ ໂສຕຸຖິກາໂວ ໂຫຕູຕິ ອຕຸໂຖ຺ ອຖ ວາ ກໂຣມີຕິ ອິຈຸຈາມິ຺ ເອເຕນ ສຈຸເຈນາຕິ ສເຈ ເທວຕາທິ ຕສຸສ ໂສຕຸຖິນາ ອານີຕກາໂວ ສຈຸໂຈ, ເອເຕນ ສຈຸເຈນ ມມປີ ປຸຕຸຕໍ ສຣນຸຕຸ ເທວາ , ຣານໍ ວິຍ ຕມຸປີ ອາຫຣິຕຸວາ ມມ ທສຸສນຸຕູຕິ ອຕຸໂຖ຺ ອນຸຄຸຄໂຕຕິ ໂປຣິສາເທນ ‘‘ຄຈຸສາ’’ຕິ ອນຸຄຸຄໂຕ ເທວຕານໍ ອານຸກາເວນ ໂສຕຸຖິ ປຒິອາຄຈຸສ ປຸຕຸຕາຕິ ວທຕິ຺

ຊາຕຸ ມລີນສຕຸເຕຕິ ຊາຕຸ ເອກໍເສນ ອລີນສຕຸເຕ ມມ ກາຕິເກ ອຫໍ ສມຸມຸຂາ ວາ ປຣມຸມຸຂາ ວາ ມໂນປໂທສໍ ນ ສຣາມິ, ນ ມຍາ ຕມຸຫິ ມໂນປໂທໂສ ກຕປຸພຸໂພຕິ ເອວມສຸສ ກນິຒຸຖາ ສຈຸຈມກາສິ຺ ຍສຸມາ ຈ ເມ ອນພິມໂນສີ, ສາມີຕິ ມມ, ສາມິ ອລີນສຕຸຕຸ ຍສຸມາ ຕຸວໍ ອນພິມໂນສິ, ມໍ ອກິກວິຕຸວາ ອຕິກຸກມິຕຸວາ ອຄຸຄໍ ມເນນ ນ ປຕຸເຖສິ຺ ນ ຈາປີ ເມ ມນສາ ອປຸປິໂຍສີຕິ ມຍຸຫມຸປີ ຈ ມນສາ ຕຸວໍ ອປຸປິໂຍ ນ ໂຫສິ, ອຄຸຄມຄຸຄໍ ປີຍສໍວາສາວ ມຍນຸຕິ ເອວມສຸສ ອຄຸຄມເຫສີ ສຈຸຈມກາສີ຺

ກຸມາໂຣປີ ປີຕຣາ ອກຸຂາຕນເຍນ ຣກຸຂາວາສມຄຸຄໍ ປຒິປຊຸຊິ຺ ຍກຸໂຂປີ ‘‘ຂຕຸຕິຍາ ນາມ ພຫຸມາຍາ ໂຫນຸຕິ, ໂກ ຊານາຕິ, ກີ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ຣຸກຸຂໍ ອກິຣຸຫິຕຸວາ ຣຄຸໂຒ ອາຄມນໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ນິສີທິ຺ ໂສ ກຸມາຣໍ ອາຄຈຸສນຸຕໍ ທິສຸວາ ‘‘ປີຕຣໍ ນິວຕຸເຕຕຸວາ ປຸຕຸໂຕ ອາຄໂຕ ກວິສຸສຕິ, ນຕຸຖິ ເມ ກຍ’’ນຸຕິ ໂອຕຣິຕຸວາ ຕສຸສ ປີຒຸກີ ທສຸເສນຸໂຕ ນິສີທິ຺ ໂສ ອາຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ປຸຣໂຕ

ຂຜຸຄາສີ។ ອຖ ຍກ្ໂຂ ຄາຖມາຫ –

៣៦។

‘‘ພຸຣຫາ ຂុຊ្ຈ ຈາຣຸມຸ້ໂຂ ກຸໂຕສິ, ນ ມំ ປຊານາສិ ວເນ ວສນ្ຕំ;

ລុທ្ທំ ມំ ລຕ្ວາ ‘ປុຣິສາທໂກ’ສិ, ໂກ ໂສຕ្ຖິມາຊານមិຮາວເຊយ្យາ’’ຕិ។

ຕត្ຖ ໂກ ໂສຕ្ຖິມາຊານមិຮາວເຊយ្យາຕិ ກຸມາຣ ໂກ ນາມ ປុຣິໂສ ຂត្តໂນ ໂສຕ្ຖិភាວំ ຊານន្ໂຕ ອិច្ឆន្ໂຕ ອិຮາគច្ເឆយ្យ, ຕວំ ຂຊານន្ໂຕ ອាគໂຕ ມញ្ເລຕិ។

ຕំ ສុត្វា ກຸມາໂຣ ຄາຖມາຫ –

៣៨។

‘‘ຊານາມិ ລុទ្ទ ປុຣິສາທໂກ ຕວំ, ນ ຕំ ນ ຊານាមិ ວເນ ວສន្ຕំ;

ຂຫញ្ຈ ປុត្ໂຕສ្មិ ຊយទ្ທិສສ្ສ, ມມຊ្ຊ ຂາທ ປិត្ໂນ ປໂມກ្ຂາ’’ຕិ។

ຕត្ຖ ປໂມກ្ຂາຕិ ປໂມក្ຂເហតុ ຂហំ ປិត្ ຊີວិຕំ ທត្វា ອិຮាគໂຕ, ຕស្មា ຕំ មុញ្ຈ, មំ ຂາທາហិຕិ ຂត្ໂຖ។

ຕໂຕ ຍក្ໂຂ ຄາຖມາຫ –

៣៩។

‘‘ຊານາມិ ປុត្ໂຕຕិ ຊយទ្ທិສស្ສ, ຕຖា ហិ ໂວ មុຂວណ្ໂណ ຂុភិន្នំ;

ສុទ្ទុក្ករញ្ເລວ ກតំ ຕເວທំ, ໂຍ មត្តុមិច្ເឆ ປិត្ໂນ ປໂມក្ຂາ’’ຕិ។

ຕត្ຖ ຕຖា ហិ ໂວຕិ ຕាហិໂສ ໂວ ຕុម្ហាកំ។ ຂុភិន្នម្បិ ສທិໂສວ មុຂວណ្ໂណ ໂហຕិຕិ ຂត្ໂຖ។ ກតំ ຕເວທន្ຕិ ອិທំ ຕວ ກម្មំ ສុទ្ទុក្ກរំ។

ຕໂຕ ກុມາໂຣ ຄາຖມາຫ –

៤០។

‘‘ນ ទុក្ករំ ກិញ្ຈិ មເហត្ຖ មញ្ເລ, ໂຍ មត្តុមិច្ເឆ ປិត្ໂນ ປໂមក្ຂາ;

មាតុ ຈ ເហតុ ປរໂລກ គន្ត្វា, ສុເຂນ ສគ្ເគນ ຈ សម្បយុត្ໂຕ’’ຕិ។

ຕត្ຖ ກិញ្ຈិ មເហត្ຖ មញ្ເລຕិ ກិញ្ຈិ ຂហំ ເຂត្ຖ ນ មញ្ញាមិ។ ອិທំ វុត្តំ ໂហຕិ – ຍក្ຂ ໂຍ ປុត្តໂລ ປិត្ វា ປໂມក្ຂត្ຖាយ មាតុ វា ເហតុ ປរໂລກំ គន្ត្វា ສុເຂນ ສគ្ເគ និព្ពត្តនកສុເຂນ ສម្បយុត្ໂຕ ກាວិតុំ មត្តុមិច្ເឆ មរិតុំ ອិច្ឆតិ, ຕស្មា ຂហំ ເຂត្ຖ មាតាປិតូນំ ຂត្ຖាយ ຊីວិតປរិច្ຈາເគ ກិញ្ຈិ ទុក្ករំ ນ មញ្ញាមិຕិ។

ຕំ ສុຕ្វາ ຍກ្ខោ ''កុមារ, មរណស្ស ឧភយានកសត្តោ នាម នត្ថិ, ត្វំ កស្មា ន ភាយសី''តិ បុច្ឆិ។ សោ តស្ស កថេន្តោ ហុវេ គាថា ឧភាសិ –

໗໗។

''ឧហញ្ច ខោ ឧត្តនោ បាបកិរិយំ, ឧាវិ ររោហ វាបី ສເຣ ន ຊາຕຸ;

ສງຂາຕຊາຕិមរណោໝមស្មិ, ຍເຖວ ມេ ឧិឆ ຕຖາ ປຣຕ្ថ។

໗໘។

''ຂາຫຊ្ຊ ມំ ហានិ មហានុភាວ, ករស្សុ ກិច្ចានិ ឧិមំ ສຣີຣំ;

ຣុក្ខស្ស វា តេ បប្ពាមិ ឧគ្គា, ឆាហយមានោ មយ្ហំ ຕុວມហេសិ មំស''ន្តិ។

តត្ថ ສເຣ ន ຊາຕູຕិ ເອກំເສເນວ ន សរាមិ។ ສງຂາຕຊាຕិមរណោໝមស្មិតិ ឧហំ ໝາເໝ ສុປຣិច្ឆិន្នុຊາຕិមរណោ, ຊາຕសត្តោ ឧមរណធម្មោ នាម នត្ថិតិ ຊານាមិ។ ຍເຖວ មេ ឧិឆាតិ ຍເຖວ មម ឧិឆ , តថា ປຣលោកោ, យថា ច ປຣលោកោ, ตถา ឧិឆាបិ មរតោតិ មុត្តិ នាម នត្ថីតិ ឧិហម្បិ មម ໝາເໝ ສុປຣិច្ឆិន្នំ។ ករស្សុ កិច្ចានីតិ ឧិមិនា សរិរេន កត្តព្វកិច្ចានិ ករ, ឧិមំ តេ មយា និស្សដ្ឋំ ສຣີຣំ។ ឆាហយមានោ មយ្ហំ ຕុວມហេសិ មំសន្តិ មយិ រុក្ខគ្គា បតិត្វា មតេ មម សរិរតោ ត្វំ ឆាហយមានោ រោចយមានោ យំ យំ ឧិច្ឆសិ, តំ តំ មំសំ ឧហេសិ, ຂាហេយ្យាសីតិ ឧត្ថោ។

យក្ខោ តស្ស វចនំ សុត្វា ភីតោ ហុត្វា ''ន សក្កា ឧិមស្ស មំសំ ຂាហិតុំ, ឧុបាយេន នំ បលាបេស្សាមិ''តិ ចិន្តេត្វា ឧិមំ គាថមាហ –

໗໙។

''ឧិហញ្ច តេ រុច្ចតិ រាຊបុត្ត, ចជេសិ បាណំ បិតុនោ បមោក្ខា;

តស្មា ហិ សោ ត្វំ តរមានរូបោ, សម្ភញ្ជ កណ្ណានិ ຊលេហិ ឧគ្គិ''ន្តិ។

តត្ថ ຊលេហីតិ ឧររញ្ញំ បវិសិត្វា ສាຣហារុនិ ឧាហរិត្វា ឧគ្គឹ ຊាលេត្វា និທ្ធូមេ ឧង្គារេ ករ, តត្ថ តេ មំសំ បចិត្វា ຂាហិស្សាមីតិ ហិបេតិ។

សោ តថា កត្វា តស្ស សន្តិកំ ឧគមាសិ។ តំ ការណំ បកាសេន្តោ សត្ថា ឧិតរំ គាថមាហ –

໘໐។

''តតោ ហវេ ធិតិមា រាຊបុត្តោ, ហារុំ សមាហរិត្វា មហន្តមគ្គឹ;

សន្តិប្បយិត្វា បដិវេហយិត្ថ, ឧាហិបិតោ ហានិ មហាយមគ្គិ''តិ។

យក្ខោ ឧគ្គឹ កត្វា ឧាគតំ កុមារំ ឧោលោកេត្វា ''ឧយំ បុរិសសីហោ, មរណាបិស្ស ភយំ នត្ថិ, មយា ເອត្តកំ កាលំ ເອວំ

ນິພຸກໂຍ ນາມ ນ ທິຍຸດຸປຸພໂພ''ຕິ ໂລມຫໍສຊາໂຕ ກຸມາຣໍ ປຸນປຸປຸນໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ນິສີທິ។ ກຸມາໂຣ ຕສຸສ ກິຣິຍໍ ທິສຸວາ ຄາຖມາຫ –

ລ໑។

''ຂາທຊຊ ມໍ ທານິ ປສຍຸຫກາຣີ, ກິ ມໍ ມຸຫຸ ເປກຸຂສິ ຫຍຸດໂລໂມ;

ຕຖາ ຕຖາ ຕຸຍຸຫມຫໍ ກໂຣມິ, ຍຖາ ຍຖາ ມໍ ລາຫຍມາໂນ ອເຫສີ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ມຸຫຸນຸຕິ ປຸນປຸປຸນໍ។ ຕຖາ ຕຖາ ຕຸຍຸຫມຫນຸຕິ ອຫໍ ຕຸຍຸຫໍ ຕຖາ ຕຖາ ວຈນໍ ກໂຣມິ, ອິທານິ ກິ ກຣິສຸສາມິ, ຍຖາ ຍຖາ ມໍ ລາຫຍມາໂນ ໂຣຈຍມາໂນ ອເຫສີ ຂາທິສຸສສິ, ຕສຸມາ ຂາທຊຊ ມນຸຕິ។

ອຖສຸສ ວຈນໍ ສຸຕວາ ຍກຸໂຂ ຄາຖມາຫ –

ລ໘។

'ໂກ ຕາທິສໍ ອຣຫຕິ ຂາທິຕາເຍ, ຊມຸເມ ຖິຕໍ ສຈຸຈວາທິ ວທຸນຸຕໍ;

ມຸທຸຊາປິ ຕສຸສ ວິຟເລຍຍ ສຕຸຕຊາ, ໂຍ ຕາທິສໍ ສຈຸຈວາທິ ອເຫຍຸຍາ''ຕິ។

ຕໍ ສຸຕວາ ກຸມາໂຣ ''ສເຈ ມໍ ນ ຂາທິຕຸກາໂມສິ, ອຖ ກສຸມາ ທາຣູນິ ກລຸຊາເປຕວາ ອຄຸຄິ ກາເຣສີ''ຕິ ວຕວາ ''ປລາຍິສຸສຕິ ນຸໂຂ, ໂນຕິ ຕວ ປຣິຄຸຄຕຫນຕຖາຍາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ຕວໍ ອິທານິ ມໍ ກາຕໍ ປຣິຄຸຄຕຫິສຸສສິ, ໂຍຫໍ ຕິຣຈຸລານໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕໂຕ ສກຸກສຸສ ເທວຣລຸໂລ ອຕຕານໍ ປຣິຄຸຄຕຫິຕຸ ນາທາສີ''ນຸຕິ ວຕວາ ອາຫ –

ລ໙។

''ອິທລຸທີ ໂສ ພຸຣາຫຸມຕໍ ມລຸລມາໂນ, ສໂສ ອວາເສສີ ສເກ ສຣີເຣ;

ເຕເນວ ໂສ ຈນຸທິມາ ເທວປຸຕຸໂຕ, ສສຕຸຖໂຕ ກາມທຸຫຊຊ ຍກຸຂາ''ຕິ។

ຕສຸສຕຸໂຖ – ອິທລຸທີ ໂສ ສສປຕຸທິໂຕ ''ພຸຣາຫຸມໂຕ ເອໂສ''ຕິ ພຸຣາຫຸມຕໍ ມລຸລມາໂນ ''ອຊຊ ອິມໍ ສຣີຣໍ ຂາທິຕວາ ອິເຂວ ວສາ''ຕິ ເອວໍ ສເກ ສຣີເຣ ອຕຕໂນ ສຣີຣໍ ທາຕຸ ອວາເສສີ, ວສາເປສີຕິ ອຕຸໂຖ។ ສຣີຣລຸຈສຸສ ກາກຂຕຸຖາຍ ອທາສີ។ ສກຸໂກ ປພຸພຕຣສໍ ປີລຸເອຕວາ ອາທາຍ ຈນຸທມຕຸທເລ ສສລກຸຂຕໍ ອກາສີ។ ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ເຕເນວ ສສລກຸຂເຕນ ໂສ ຈນຸທິມາ ເທວປຸຕຸໂຕ ''ສສີ ສສີ''ຕິ ເອວໍ ສສຕຸຖໂຕ ໂລກສຸສ ກາມທຸໂທ ເປມວຫຸຒໂນ ອຊຊ ຍກຸຂ ວິໂຣຈຕິ។ ກປຸປຍຸຖິຍລຸເຫຕໍ ປາຝິຫາຣິຍນຸຕິ។

ຕໍ ສຸຕວາ ຍກຸໂຂ ກຸມາຣໍ ວິສຸສຊເຊນຸໂຕ ຄາຖມາຫ –

ລ໔។

''ຈນຸໂທ ຍຖາ ຣາຫຸມຸຂາ ປມຸຕຸໂຕ, ວິໂຣຈເຕ ປນຸນຣເສວ ກາຕຸມາ;

ເອວໍ ຕວໍ ໂປຣິສາທາ ປມຸຕຸໂຕ, ວິໂຣຈ ກປຸປີເລ ມຫານຸກາວ;

ອາໂມທຍໍ ປີຕຣໍ ມາຕຣຄຸຈ, ສພຸໂພ ຈ ເຕ ນນຸທຕຸ ລາຕິປກຸໂຂ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ກາຕຸມາຕິ ສູຣິໂຍ។ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ປນຸນຣເສ ຣາຫຸມຸຂາ ມຸຕຸໂຕ ຈນຸໂທ ວາ ກາຕຸມາ ວາ ວິໂຣຈຕິ, ເອວໍ ຕຸວມຸປິ ມມ ສນຸຕິກາ ມຸຕຸໂຕ ກປີລຣຜຸເຖ ວິໂຣຈ ມຫານຸກາວາຕິ។ ນນຸທຕູຕິ ຕຸສຸສຕຸ។

ຄຈຸລ ມຫາວິຣາຕິ ມຫາສຕຸຕໍ ອຸຍຸໂຍເຊສີ។ ໂສປີ ຕໍ ນິພຸພິເສວນໍ ກຕຸວາ ປລຸຈ ສີລານີ ທຕຸວາ ''ຍກຸໂຂ ນຸ ໂຂ ເອສ, ໂນ''ຕິ ປຣິຄຸຄຕຸໜນຸໂຕ ''ຍກຸຂານໍ ອກຸຂີນີ ຣຕຸຕານີ ໂຫນຸຕິ ອນິມຸມິສານີ ຈ, ລາຍາ ນ ປລຸລາຍຕິ, ອຈຸລມຸກີຕາ ໂຫນຸຕິ។ ນາຍໍ ຍກຸໂຂ, ມນຸສຸໂສ ເອໂສ។ ມຍຸຫໍ ປີຕຸ ກີຣ ຕໂຍ ກາຕໂຣ ຍກຸຂີນີຍາ ຄຫີຕາ។ ເຕສຸ ເອຕາຍ ທຸເວ ຂາທິຕາ ກວິສຸສນຸຕິ, ເອໂກ ປຸຕຸຕສິເນເຫນ ປຜິຊຄຸຄິໂຕ ກວິສຸສຕິ, ອິມິນາ ເຕນ ກວິຕພຸພໍ, ອິມໍ ເນຕຸວາ ມຍຸຫໍ ປີຕຸ ອາຈິກຸຂິຕຸວາ ຣຊເຊ ປຕິຍຸຖາເປສຸສາມີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ''ເອຫິ ອມຸໂກ, ນ ຕຸວໍ ຍກຸໂຂ, ປີຕຸ ເມ ເຊຍຸຖກາຕິໂກສິ, ເອຫິ ມຍາ ສທຸນີ ຄນຸຕຸວາ ກຸລສນຸຕເກ ຣຊເຊ ລຕຸຕໍ ອຸສຸສາເປຫີ''ຕິ ວຕຸວາ ອິຕເຣນ ''ນາຫໍ ມນຸສຸໂສ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ ຕຸວໍ ມຍຸຫໍ ສທຸທຫສີ, ອຕຸຖິ ປນ ໂສ, ຍສຸສ ສທຸທຫສີ''ຕິ ປຸຈຸລິຕຸວາ ''ອຕຸຖິ ອສຸກຍຸຖາເນ ທິພຸພຈກຸຂຸກຕາປໂສ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ຕໍ ອາທາຍ ຕຕຸຖ ອຄມາສີ។ ຕາປໂສ ເຕ ທິສຸວາວ ''ກີ ກໂຣນຸຕາ ປີຕາປຸຕຸຕາ ອຣລຸເລ ຈຣຖາ''ຕິ ວຕຸວາ ເຕສໍ ລາຕິກາວໍ ກເຖສິ ។ ໂປຣິສາໂທ ຕສຸສ ສທຸທຫິຕຸວາ ''ຕາຕ, ຕຸວໍ ຄຈຸລ, ອຫໍ ເອກສຸມິລຸເລວ ອຕຸຕກາເວ ທຸວິສາ ຊາໂຕ, ນ ເມ ຣຊເຊນຕຸໂຖ, ປພຸພຊິສຸສາມຫ''ນຸຕິ ຕາປສສຸສ ສນຸຕິເກ ອິສິປພຸພຊຊໍ ປພຸພຊີ។ ອຖ ນໍ ກຸມາໂຣ ວນຸທິຕຸວາ ນຄຣໍ ອຄມາສີ។ ຕມຕຸຖໍ ປກາເສນຸໂຕ ສຕຸຖາ –

ລ໔។

''ຕໂຕ ຫເວ ຊິຕິມາ ຣາຊປຸຕຸໂຕ, ກຕລຸຊລີ ປຣິຍາຍ ໂປຣິສາທໍ;

ອນຸລຸລາໂຕ ໂສຕຸຖິ ສຸຂີ ອໂຣໂຄ, ປຈຸຈາຄມາ ກປີລມລີນສຕຸຕາ''ຕິ។ –

ຄາຖໍ ວຕຸວາ ຕສຸສ ນຄຣໍ ຄຕສຸສ ເນຄມາທີຫີ ກຕກີຣິຍໍ ທສຸເສນຸໂຕ ໂອສານຄາຖມາຫ –

ລ໕។

''ຕໍ ເນຄມາ ຊານປທາ ຈ ສພຸເພ, ຫຕຸຖາໂຣຫາ ຣຖິກາ ປຕຸຕິກາ ຈ;

ນມສຸສມານາ ປລຸຊລີກາ ອຸປາຄມຸໍ, ນມຕຸຖຸ ເຕ ທຸກຸກຣກາຣໂກສີ''ຕິ។

ຣາຊາ ''ກຸມາໂຣ ກີຣ ອາຄໂຕ''ຕິ ສຸຕຸວາ ປຈຸຈຸຄຸຄມນໍ ອກາສີ។ ກຸມາໂຣ ມຫາຊນປຣິວາໂຣ ຄນຸຕຸວາ ຣາຊານໍ ວນຸທິ។ ອຖ ນໍ ໂສ ປຸຈຸລິ – ''ຕາຕ, ກຖໍ ຕາທິສາ ໂປຣິສາທາ ມຸຕຸໂຕສີ''ຕິ។ ''ຕາຕ, ນາຍໍ ຍກຸໂຂ, ຕຸມຸຫາກໍ ເຊຍຸຖກາຕິໂກ, ເອສ ມຍຸຫໍ ເປຕຸເຕຍຸໂຍ''ຕິ ສພຸພໍ ປວຕຸຕິ ອາໂຣເຈຕຸວາ ''ຕຸມຸເຫຫິ ມມ ເປຕຸເຕຍຸຍໍ ທຜຸຖຸໍ ວຜຸຜຕິ''ຕິ ອາຫ។ ຣາຊາ ຕງຂຕລຸເລວ ເກຣີ ຈຣາເປຕຸວາ ມຫນຸເຕນ ປຣິວາເຣນ ຕາປສານໍ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສີ។ ມຫາຕາປໂສ ຕສຸສ ຍກຸຂີນີຍາ ອາເນຕຸວາ ອຂາທິຕຸວາ ໂປສິຕກາຣຕລຸຈ ຍກຸຂາກາວກາຣຕລຸຈ ເຕສໍ ລາຕິກາວລຸຈ ສພຸພໍ ວິຕຸຖາຣໂຕ ກເຖສີ។ ຣາຊາ ''ເອຫິ, ກາຕິກ, ຣຊຊໍ ກາເຣຫີ''ຕິ ອາຫ។ ''ອລໍ ມຫາຣາຊາ''ຕິ។ ''ເຕນ ຫິ ເອຖ ອຸຍຸຍາເນ ວສິສຸສຖ, ອຫໍ ໂວ ຈຕູຫິ ປຈຸຈເຍຫິ ອຸປຍຸຖຫິສຸສາມີ''ຕິ? ''ນ ອາຄຈຸລາມີ ມຫາຣາຊາ''ຕິ។ ຣາຊາ ເຕສໍ ອສຸສມປທໂຕ ອວິທູເຣ ເອກໍ ປພຸພຕນຸຕຣໍ ພນຸທິຕຸວາ ມຫນຸຕໍ ຕລຸອາກໍ ກາເຣຕຸວາ ເກທາເຣ ສມຸປາເທຕຸວາ ມຫຸຫຸໝກຸລສຫສຸສໍ ອາເນຕຸວາ ມຫາຄາມໍ ນິວາເສຕຸວາ ຕາປສານໍ ກິກຸຂາຈາຣໍ ປຍຸຖເປສີ។ ໂສ ຄາໂມ ຈູລກມຸມາສທມຸມນິຄໂມ ນາມ ຊາໂຕ។ ສຸຕໂສມມຫາສຕຸເຕນ ໂປຣິສາທສຸສ ທມິຕປເທໂສ ປນ ມຫາກມຸມາສທມຸມນິຄໂມຕິ ເວທິຕພຸໂພ។

ສຕຸຖາ ອິທໍ ຊມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ສຈຸຈານິ ປກາເສຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສີ, ສຈຸຈປຣິໂຍສາເນ ມາຕຸໂປສກຕຸເຖໂຣ ໂສ

ດາປຕຸຕິຍເລ ປຕິຍຸດທີ່ຯ ດທາ ມາດາປິດໂຣ ມຫາຣາຊກຸລານິ ອເຫສຸ໌, ດາປໂສ ສາຣິປຸຕຸໂຕ, ໂປ໌ຣິສາໂທ ອງຄຸລິມາໂລ, ກນິຍຸດາ ອຸປຸ໌ປລວຕຸຕາ, ອຕຸຄມເທສີ ຣາຫຸລມາດາ, ອລິນສຕຸຕຸກຸມາໂຣ ປນ ອຫເມວ ອໂທສິນຸຕິຯ

ຊຍທຸທິສຊາຕກວຕຸຕນາ ດຕິຍາຯ

[໘໑໔] ໘ຯ ຉທຸທນຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ

ກິ ນຸ ໂສຈສີຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ທທຣກິກຸຂຸນີ ອາຣພຸກ ກເຖສິຯ ສາ ກິຣ ສາວຕຸຖິຍໍ ກຸລສີຕາ ឃຣາວາເສ ອາທີນວໍ ທີສວາ ສາສເນ ປພຸພຊິຕຸວາ ເອກທິວສໍ ກິກຸຂຸນີຫີ ສທຸຂີ ធມຸມສວນາຍ ຄນຸຕວາ ອລງກຕធມຸມາສເນ ນິສີທິຕຸວາ ធມຸມໍ ເທເສນຸຕສຸສ ທສພລສຸສ ອປຣິມາຕາປຸລຸຍປກາວາກິນິພຸພຕຸຕໍ ອຸຕຸຕມຣູປສມຸປຕຸຕິຍຸຕຸຕໍ ອຕຸຕກາວໍ ໂອໂລເກຕຸວາ "ປຣິຈິຕຸຕາປຸພຸພາ ນຸ ໂຂ ເມ ກວສຸມີ ວິຈຣນຸຕິຍາ ອີມສຸສ ມຫາປຸຣິສສຸສ ປາທປຣິຈາຣິກາ"ຕິ ຈິນຸເຕສີຯ ອຖສຸສາ ຕງຂຕລຸເລວ ຊາຕິສຸສຣລາຕໍ ອຸປຸ໌ປຊຸຊິ – "ຉທຸທນຸຕວາຣຕາກາເລ ອທໍ ອີມສຸສ ມຫາປຸຣິສສຸສ ປາທປຣິຈາຣິກາ ກູຕປຸພຸພາ"ຕິຯ ອຖສຸສາ ສຣນຸຕິຍາ ມຫນຸຕໍ ປີຕິປາໂມຊຸຊໍ ອຸປຸ໌ປຊຸຊິຯ ສາ ປີຕິເວເຄນ ມຫາຫສິຕໍ ຫສິຕຸວາ ປຸນ ຈິນຸເຕສີ – "ປາທປຣິຈາຣິກາ ນາມ ສາມິການໍ ຫິຕຊຸຊາສຍາ ອປຸ໌ປກາ, ອຫິຕຊຸຊາສຍາວ ພຫຸຕຣາ, ຫິຕຊຸຊາສຍາ ນຸ ໂຂ ອທໍ ອີມສຸສ ມຫາປຸຣິສສຸສ ອໂຫສິ, ອຫິຕຊຸຊາສຍາ"ຕິຯ ສາ ອນຸສຸສຣມານາ "ອທໍ ອປຸ໌ປມຕຸຕກໍ ໂທສໍ ຫທເຍ ຖເປຕຸວາ ວິສຣຕນສຕິກໍ ຉທຸທນຸຕມຫາຄ ຊີສຸສຣໍ ໂສນຸຕຸຕຣໍ ນາມ ເນສາທໍ ເປເສຕຸວາ ວິສປີຕສລຸເລນ ວິຊຸຊາເປຕຸວາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປສີ"ນຸຕິ ອທຸທສຯ ອຖສຸສາ ໂສໂກ ອຸທປາທີ, ຫທຍໍ ອຸຕຸທໍ ອໂຫສິ, ໂສກໍ ສນຸធາເຣຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕີ ອສຸສສິຕຸວາ ປສຸສສິຕຸວາ ມຫາສທເທນ ປໂຣທີຯ ຕໍ ທີສຸວາ ສຕຸຖາ ສິຕໍ ປາຕຸ ກຣິຕຸວາ "ໂກ ນຸ ໂຂ, ກນຸເຕ, ເຫຕຸ, ໂກ ປຈຈໂຍ ສິຕສຸສ ປາຕຸກມຸມາຍາ"ຕິ ກິກຸຂຸສງເឃນ ປຸຝຸໂຖ "ກິກຸຂເວ, ອຍໍ ທທຣກິກຸຂຸນີ ປຸພຸເພ ມຍິ ກຕໍ ອປຣາធໍ ສຣິຕຸວາ ໂຣທຕີ"ຕີ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີຯ

ອຕີເຕ ຫິມວນຸຕປເທເສ ຉທຸທນຸຕທທໍ ອຸປນິສຸສາຍ ອຝຸຖສຫສຸສາ ຫຕຸຖິນາຄາ ວສີສຸ ອິທຸທິມນຸຕາ ເວຫາສງຄມາຯ ດທາ ໂພធີສຕຸໂຕ ເຊຝຸຖກວາຣຕາສຸສ ປຸຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ, ໂສ ສພຸພເສໂຕ ອໂຫສີ ຣຕຸຕມຸຂປາໂທຯ ໂສ ອປຣາກເຄ ວຸທຸທິປຸ໌ປຕຸ ໂຕ ອຝຸຖາສີຕິຫຕຸຖຸພຸເພធໂ ອໂຫສີ ວິສຣຕນສຕາຍາໂມຯ ອຝຸຖປຕຸຕາສຫຕຸຖາຍ ຣຊຕທາມສທິສາຍ ໂສຕຸທາຍ ສມນຸນາຄ ໂຕຯ ທນຸຕາ ປນສຸສ ປຣິກຸເຂປໂຕ ປນຸນຣສຫຕຸຖາ ອເຫສຸໍ ທີឃໂຕ ຕິສຫຕຸຖາ ຉພຸພຕຸຕຣໍສີທີ ສມນຸນາຄຕາຯ ໂສ ອຝຸຖນຸນໍ ນາຄສຫສຸສານໍ ເຊຝຸຖໂກ ອໂຫສິ, ປລຸຈສເຕ ປຈຸເຈກພຸທຸເធ ປູເຊສີຯ ຕສຸສ ທຸເວ ອຕຸຄມເຫສີໂຍ ອເຫສຸໍ – ຈູລຸອສຸກທຸທາ, ມຫາສຸກທຸທາ ຈາຕີຯ ນາຄຣາຊາ ອຝຸຖນາຄສຫສຸສປຣິວາໂຣ ກລຸຈນຄຸຫາຍໍ ວສຕິຯ ໂສ ປນ ຉທຸທນຸຕທໂທ ອາຍາມໂຕ ຈ ວິຕຸຖາຣໂຕ ຈ ປຕຸຕາສໂຍຊໂນ ໂຫຕີຯ ຕສຸສ ມຊຸເຊ ທຸວາທສໂຍຊນປຸປ໌ມາເຕ ຖາເນ ເສວາໂລ ວາ ປຕາກໍ ວາ ນຕຸຖິ, ມຕິກຸຂນຸຮວຕຸເຕົາທກເມວ ສນຸຕິຝຸຖຕິ, ຕທນນຸຕຣໍ ໂຍຊນວິຕຸຖຕໍ ສຸທຸធໍ ກລຸລຫາຣວນໍ, ຕໍ ອຸທກໍ ປຣິກຸຂິປີຕຸວາ ຖິຕໍ, ຕທນນຸຕຣໍ ໂຍຊນວິຕຸຖຕເມວ ສຸທຸធໍ ນີລຸປຸ໌ປລວນໍ ຕໍ ປຣິກຸຂິປີຕຸວາ ຖິຕໍ, ຕໂຕ ໂຍຊນໂຍຊນວິຕຸຖຕຕາເນວ ຣຕຸຕຸປຸ໌ປລເສຕຸປຸ໌ປລຣຕຸຕປທຸມເສຕປທຸມກຸມຸທວນານິ ປຸຣິມໍ ປຸຣິມໍ ປຣິກຸຂິປີຕຸວາ ຖິຕານິຯ ອີເມສໍ ປນ ສຕຸຕນຸນໍ ວນານໍ ອນນຸຕຣໍ ສພຸເພສມຸປີ ເຕສໍ ກລຸລຫາຣາທິວນານໍ ວເສນ ໂອມິສຸສກວນໍ ໂຍຊນວິຕຸຖຕເມວ ຕານິ ປຣິກຸຂິປີຕຸວາ ຖິຕໍຯ ຕທນນຸຕຣໍ ນາຄານໍ ກພິປຸ໌ປມາເຕ ອຸທເກ ໂຍຊນວິຕຸຖຕເມວ ຣຕຸຕສາລິວນໍ, ຕທນນຸຕຣໍ ອຸທກປຣິຍນຸເຕ ໂຍຊນວິຕຸຖຕເມວ ນີລປີຕໂລຫິຕໂອທາຕສຸຣກິສຸຂຸມກຸສຸມສມາກິຕຸຕໍ ຂຸທຸທກຄຈຈວນໍ, ອິຕີ ອີມານິ ທສ ວນານິ ໂຍຊນວິຕຸຖຕາເນວຯ ຕໂຕ ຂຸທຸທກຣາຊມາສມຫາຣາຊມາສມຸຄຸຄວນໍ, ຕທນນຸຕຣໍ ຕິປຸສເອລາລຸກລາພຸກຸມຸກກຸຫວລຸລິວນານິ, ຕໂຕ ປູຄຣຸກຸຂປຸ໌ປມາຕໍ ອຸຈຸຊວນໍ, ຕໂຕ ຫຕຸຖິທນຸຕປຸ໌ປມາຕຜລໍ ກທລິວນໍ , ຕໂຕ ສາລວນໍ, ຕທນນຸຕຣໍ ຈາຝິປຸ໌ປມາຕຜລໍ ປນສວນໍ, ຕໂຕ ມធຸຣຜ ລໍ ຈິລຸຈວນໍ, ຕໂຕ ອມຸພວນໍ, ຕໂຕ ກປິຝຸຖວນໍ, ຕໂຕ ໂອມິສຸສໂກ ມຫາວນສຕຸໂທ, ຕໂຕ ເວລຸອຸວນໍ, ອຍມສຸສ ຕສຸມິ ກາເລ ສມຸປຕຸຕິຯ ສໍຍຸຕຸຕຝຸຖກຖາຍໍ ປນ ອິທານິ ປວຕຸຕມານສມຸປຕຸຕິເຍວ ກຖິຕາຯ

ເວລຸອຸວນໍ ປນ ປຣິກຸຂິປີຕຸວາ ສຕຸຕ ປພຸພຕາ ຖິຕາຯ ເຕສໍ ພາຫິຣນຸຕໂຕ ປຝຸຖາຍ ປຖໂມ ຈູລຸອກາລຸອປພຸພໂຕ ນາມ, ທຸຕິໂຍ ມຫາກາລຸອປພຸພໂຕ ນາມ, ຕໂຕ ອຸທກປພຸພໂຕ ນາມ, ຕໂຕ ຈນຸທິມປສຸສປພຸພໂຕ ນາມ, ຕໂຕ ສູຣິຍປສຸສປພຸພໂຕ ນາມ, ຕໂຕ ມຕິປສຸສປພຸພໂຕ ນາມ, ສຕຸຕໂມ ສຸວຕຸຕປສຸສປພຸພໂຕ ນາມຯ ໂສ ອຸພຸເພធໂຕ ສຕຸຕໂຍຊນິໂກ ຉທຸທນຸຕທທໍ ປຣິກຸຂິປີຕຸວາ ປຕຸຕສຸສ ມຸຂວຝຸຝິ ວິຍ ຖິໂຕຯ ຕສຸສ ອພຸກນຸຕຣິມໍ ປສຸສໍ ສຸວຕຸຕວຕຸຕໍ, ຕໂຕ ນິກຸຂນຸເຕນ ໂອກາເສນ ຉທຸທນຸຕທໂທ ສມຸຄຸຄຕພາລສູຣິໂຍ ວິຍ ໂຫຕີຯ ພາຫິຣປພຸພເຕສຸ ປນ ເອໂກ ອຸພຸເພធໂຕ ຉໂຍຊນິໂກ, ເອໂກ ປລຸຈ, ເອໂກ ຈຕຸ

ຕາຣີ, ເອໂກ ຕີຕີ, ເອໂກ ທຸເວ, ເອໂກ ໂຍຊນິໂກ, ເອວໍ ສຕຸຕປ໌ພຸພຕປຣິກຸຂິຕຸຕສຸສ ປນ ຕສຸສ ທຫສຸສ ປຸພຸພຸຕຸຕຣາຕຸເຕາ ອຸທກວາຕປຸປ໌ຫຣໂຕາກາເສ ມຫານິຄຸໂຣຂຣຸກຸໂຂ ອຕຸຖິ។ ຕສຸສ ຂນຸໂຂ ປຣິກຸເຂປໂຕ ປຄຸຈໂຍຊນິໂກ, ອຸພຸເພຂໂຕ ສຕຸຕໂຍຊນິໂກ, ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ຈຕສຸໂສ ສາຂາ ຉໂຍຊນິກາ, ອຸທຸຂໍ ອຸຄຸຄຕສາຂາປິ ຉໂຍຊນິກາວ, ອິຕິ ໂສ ມູລໂຕ ປຝຸຖາຍ ອຸພຸເພເຂນ ເຕຣສໂຍຊນິໂກ, ສາຂານໍ ໂອຣິມນຸຕໂຕ ຍາວ ປາຣິມນຸຕາ ທຸວາທສໂຍຊນິໂກ, ອຝຸຖຫິ ປາໂຣຫສຫສຸເສຫິ ປຜິມຕຸທິໂຕ ມຸຕຸທນມຕິປ໌ພຸພໂຕ ວິຍ ວິລາສມາໂນ ຕິຝຸຖຕິ។ ຉຫຸທນຸຕທຫສຸສ ປນ ປຈຸຣິມທິສາກາເຄ ສຸວຕຸຕປສຸສປ໌ພຸພເຕ ທຸວາທສໂຍຊນິກາ ກຄຸຈນຄຸຫາ ຕິຝຸຖຕິ។ ຉທຸທນຸໂຕ ນາມ ນາຄຣາຊາ ວສຸສາຣຕຸເຕ ເທມນຸເຕ ອຝຸຖສຫສຸສນາຄປຣິວຸໂຕ ກຄຸຈນຄຸຫາຍໍ ວສຕິ។ ຄິມຸຫກາເລ ອຸທກວາຕໍ ສມຸປຜິຈຸຉມາໂນ ມຫານິຄຸໂຣຂມູເລ ປາໂຣຫນຸຕເຣ ຕິຝຸຖຕິ។

ອຖສຸສ ເອກທິວສໍ "ມຫາສາລວນໍ ປຸປຸຜິຕ"ນຸຕິ ຕຣຸຕນາຄາ ອາຄນຸຕຸວາ ອາໂຣຈຍິສຸ។ ໂສ ສປຣິວາໂຣ "ສາລກີລຸຂໍ ກີລຸອິສຸສາມີ"ຕິ ສາລວນໍ ຄນຸຕຸວາ ເອກໍ ສຸປຸປຸຜິຕໍ ສາລຣຸກຸຂໍ ກຸມຸເກນ ປຫຣິ។ ຕທາ ຈູລຸອສຸກທຸທາ ປຜິວາຕປສຸເສ ຖິຕາ, ຕສຸສາ ສຣີເຣ ສຸກຸຂທຕຸທກມິສຸສການີ ປຸຣາຕປຕຸຕານີ ເຈວ ຕມຸພກິປິລຸລິການີ ຈ ປຕີສຸ។ ມຫາສຸກທຸທາ ອໂຂວາຕປສຸເສ ຖິຕາ, ຕສຸສາ ສຣີເຣ ປຸປຸຜເຣຕຸກິຄຸຊກຸຂປຕຸຕານີ ປຕີສຸ។ ຈູລຸອສຸກທຸທາ "ອຍໍ ນາຄຣາຊາ ອຕຸຕໂນ ປິຍກຣິຍາຍ ອຸປຣິ ປຸປຸຜເຣຕຸກິຄຸຊກຸຂປຕຸຕານີ ປາເຕສີ, ມຍຸ ສຣີເຣ ສຸກຸຂທຕຸທກມິສຸສານີ ປຸຣາຕປຕຸຕານີ ເຈວ ຕມຸພກິປິລຸລິການີ ຈ ປາເຕສີ, ໂຫຕຸ, ກາຕພຸພໍ ຊານິສຸສາມີ"ຕິ ມຫາສຕຸເຕ ເວຣໍ ພນຸຂີ។

ອປຣມຸປິ ທິວສໍ ນາຄຣາຊາ ສປຣິວາໂຣ ນຸຫານຕຸຖາຍ ຉທຸທນຸຕທຫໍ ໂອຕຣິ។ ອຖ ທຸເວ ຕຣຸຕນາຄາ ໂສຕຸທາທິ ອຸສີຣກລາເປ ຄເທຕຸວາ ເກລາສກູຜໍ ມຊຸຊນຸຕາ ວິຍ ນຸຫາເປສຸ។ ຕສຸມີ ນຸຫຕຸວາ ອຸຕຸຕິຕຸເຕ ທຸເວ ກເຣຕຸໂຍ ນຸຫາເປສຸ។ ຕາປິ ອຸຕຸຕຣິຕຸວາ ມຫາສຕຸຕສຸສ ສນຸຕິເກ ອຝຸຖໍສຸ។ ຕໂຕ ອຝຸຖສຫສຸສນາຄາສຣໍ ໂອຕຣິຕຸວາ ອຸທກກີລຸຂໍ ກີລຸອິຕຸວາ ສຣໂຕ ນານາປຸປຸຜານິ ອາຫຣິຕຸວາ ຣຊຕຖູປໍ ອລງກໂຣນຸຕາ ວິຍ ມຫາສຕຸຕໍ ອລງກຣິຕຸວາ ປຈຸຉາ ທຸເວ ກເຣຕຸໂຍ ອລງກຣີສຸ។ ອເຖໂກ ຫຕຸຖີ ສເຣ ວິຈຣນຸໂຕ ສຕຸຕຸທຸທຍໍ ນາມ ມຫາປທຸມໍ ລກິຕຸວາ ອາຫຣິຕຸວາ ມຫາສຕຸຕສຸສ ອທາສີ។ ໂສ ຕໍ ໂສຕຸທາຍ ຄເທຕຸວາ ເຣຕຸຂໍ ກຸມຸເກ ໂອກິຣິຕຸວາ ເຊຝຸຖກາຍ ມຫາສຸກທຸທາຍ ອທາສີ។ ຕໍ ທິສຸວາ ອິຕຣາ "ອິທມຸປິ ສຕຸຕຸທຸທຍໍ ມຫາປທຸມໍ ອຕຸຕໂນ ປິຍກຣິຍາຍ ເອວ ອທາສີ, ນ ມຍຸຫ"ນຸຕິ ປຸນປິ ຕສຸມີ ເວຣໍ ພນຸຂີ។

ອເຖກທິວສໍ ໂພຂິສຕຸເຕ ມຂຸຣຜລານີ ເຈວ ກິສມຸລຸອາລານີ ຈ ໂປກຸຂຣມຂຸນາ ໂຍເຊຕຸວາ ປຄຸຈສເຕ ປຈຸເຈກພຸທຸເຂ ໂກເຊນຸເຕ ຈູລຸອສຸກທຸທາ ອຕຸຕນາ ລທຸຂຜລາຜລໍ ປຈຸເຈກພຸທຸຂານໍ ທຕຸວາ "ກນຸເຕ, ອິໂຕ ຈວິຕຸວາ ມທຸທຣາຊກຸເລ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ສຸກທຸທາ ນາມ ຣາຊກຄຸຍາ ຫຸຕຸວາ ວຍປຸປຕຸຕາ ພາຣາຕສີຣຄຸໂຍ ອຄຸຄມເຫສິກາວໍ ປຕຸວາ ຕສຸສ ປິຍາ ມນາປາ ຕໍ ອຕຸຕໂນ ຣຸຈີ ກາເຣຕຸໍ ສມຕຸຖາ ຫຸຕຸວາ ຕສຸສ ອາຈິກຸຂິຕຸວາ ເອກໍ ລຸທຸທກໍ ເປເສຕຸວາ ອິມໍ ຫຕຸຖີ ວິສປີເຕນ ສລຸເລນ ວິຊຸຊາເປຕຸວາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປຕຸວາ ຉພຸພຕຸຕຣໍສີ ວິສຸສຊຸເຊນຸເຕ ຍມກທນຸເຕ ອາຫຣາເປຕຸໍ ສມຕຸຖາ ໂຫມີ"ຕິ ປຕຸຖນໍ ຖເປສີ។ ສາ ຕໂຕ ປຝຸຖາຍ ໂຄຈຣໍ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ສຸສສິຕຸວາ ນຈິຣສຸເສວ ກາລໍ ກຕຸວາ ມທຸທຣຝຸເຖ ຣາຊອຄຸຄມເຫສິຍາ ກຸຈຸຉິມຸຫິ ນິພຸພຕຸຕິ, ສຸກທຸທາຕິສຸສາ ນາມໍ ກຣີສຸ។ ອຖ ນໍ ວຍປຸປຕຸຕໍ ພາຣາຕສີຣຄຸໂຄ ອທໍສຸ។ ສາ ຕສຸສ ປິຍາ ອໂຫສີ ມນາປາ, ໂສລຸອສນຸນໍ ອິຕຸຖີສຫສຸສານໍ ເຊຝຸຖິກາ ຫຸຕຸວາ ຊາຕິສຸສຣຄາຕຄຸຈ ປຜິລກີ។ ສາ ຈິນຸເຕສີ – "ສມິທຸຂາ ເມ ປຕຸຖນາ, ອິທານິ ຕສຸສ ນາຄສຸສ ຍມກທນຸເຕ ອາຫຣາເປສຸສາມີ"ຕິ។ ຕໂຕ ສຣີຣໍ ເຕເລນ ມກຸເຂຕຸວາ ກິລິຝຸຖວຕຸຖໍ ນິວາເສຕຸວາ ຄິລານາກາຣໍ ທສຸເສຕຸວາ ສິຣິຄພຸກໍ ປວິສິຕຸວາ ມຄຸຈເກ ນິປຊຸຊິ។ ຣາຊາ "ກຸຫີ ສຸກທຸທາ"ຕິ ວຕຸວາ "ຄິລານາ"ຕິ ສຸຕຸວາ ສິຣິຄພຸກໍ ປວິສິຕຸວາ ມຄຸຈເກ ນິສີທິຕຸວາ ຕສຸສາ ປິຝຸຖີ ປຣິມຊຸຊນຸໂຕ ປຖມໍ ຄາຖມາຫ –

ຝກ។

"ກີ ນຸ ໂສຈສິນຸຈຈງຄີ, ປຕຸທູສີ ວຣວຕຸຕິນີ;

ມິລາຍສິ ວິສາລກຸຂີ, ມາລາວ ປຣິມທຸທິຕາ"ຕິ។

ຕຕຸຖ ອນຸຈຈງຄີຕິ ກຄຸຈນສນຸນິກສຣີເຣ។ ມາລາວ ປຣິມທຸທິຕາຕິ ຫຕຸເຖຫິ ປຣິມທຸທິຕາ ປທຸມມາລາ ວິຍ។

ຕំ ສុត្វា ສາ ອិតរំ ຄາຖមាຫ –

ល៙។

‘‘ໂຫຫລຸໂខ មេ មហារាជ, សុបិនន្តេ ឧបជ្ជតា;

ន សោ សុលភរូបោវ, យាទិសោ មម ໂຫຫລຸໂខ’’តិ។

តត្ថ ន សោតិ យាទិសោ មម សុបិនន្តេ ឧបជ្ជតា សុបិនេ បស្សន្តិយា មយា ທិដ្ឋោ ໂຫຫລຸໂខ, សោ សុលភរូបោ វិយ ន ໂຫតិ, ທុល្លភោ សោ, មយ្ហំ បន តំ អលភន្តិយា ជីវិតំ នត្ថីតិ អាហ។

តំ សុត្វា រាជា គាថមាហ –

លល។

‘‘យេ កេចិ មានុសា កាមា, ឥធ លោកម្ហិ នន្ទនេ;

សព្ពេ តេ បចុរា មយ្ហំ, អហំ តេ ទម្មិ ໂຫຫລຸខ’’ន្តិ។

តត្ថ បចុរាតិ ពហូ សុលភា។

តំ សុត្វា ទេវី, ‘‘មហារាជ, ທុល្លភោ មម ໂຫຫລຸໂខ, ន តំ ឥច្ឆាមិ ករោមិ, យាវតតកា បន តេ វិជិតេ លុទ្ទកា, តេ សព្ពេ សន្និបាតេថ , តេសំ មជ្ឈេ កថេស្សាមី’’តិ ទីបេន្តី អនន្តរំ គាថមាហ –

១០០។

‘‘លុទ្ទកា ទេវ សមាយន្តុ, យេ កេចិ វិជិតេ តវ;

ឯតេសំ អហមក្ខិស្សំ, យាទិសោ មម ໂຫຫລຸໂខ’’តិ។

រាជា ‘‘សាធូ’’តិ សិរិគព្ភា និក្ខមិត្វា ‘‘យាវតិកា តិយោជនសតិកេ កាសិករដ្ឋេ លុទ្ទកា, តេសំ សន្និបាតត្ថាយ ភេរឹ ចរាបេថា’’តិ អមច្ចេ អាណាបេសិ។ តេ តថា អកំសុ។ នចិរស្សេវ កាសិរដ្ឋវាសិនោ លុទ្ទកា យថាពលំ បណ្ណាការំ គហេត្វា អាគន្ត្វា អាគតភាវំ រញ្ញោ អារោចាបេសុំ ។ តេ សព្ពេបិ សដ្ឋិសហស្សមត្តា អហេសុំ។ រាជា តេសំ អាគតភាវំ ញត្វា វាតបានេ ឋិតោ ហត្ថំ បសារេត្វា តេសំ អាគតភាវំ ទេវិយា កថេន្តោ អាហ –

១០១។

‘‘ឥមេ តេ លុទ្ទកា ទេវិ, កតហត្ថា វិសារទា;

វនញ្ញូ ច មិគញ្ញូ ច, មមត្ថេ ចត្តជីវិតា’’តិ។

តត្ថ ឥមេ តេតិ យេ ត្វំ សន្និបាតាបេសិ, ឥមេ តេ។ កតហត្ថាតិ វិជ្ជុបលេធនេសុ កតហត្ថា កុសលា សុសិក្ខិតា។ វិសារទាតិ និព្ភយា។ វនញ្ញូ ច មិគញ្ញូ ចាតិ វនានិ ច មិគេ ច ជានន្តិ។ មមត្ថេតិ សព្ពេបិ ចេតេ មមត្ថេ ចត្តជីវិតា, យម

ທໍ ອິຈ຺ຉາມິ, ຕໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິ။

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເທວີ ເຕ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໔။

‘‘ລຸທ຺ທປຸຕ຺ຕາ ນິສາເມຖ, ຍາວນ຺ເຕຕ຺ຖ ສມາຄຕາ;

ຉພ຺ພິສາຕໍ ຄຊໍ ເສຕໍ, ອທ຺ທສໍ ສຸປິເນ ອຫໍ;

ຕສ຺ສ ທນ຺ເຕຫິ ເມ ອຕ຺ໂຖ, ອລາເກ ນຕ຺ຖິ ຊີວິຕ’’ນ຺ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ນິສາເມຖາຕິ ສຸຕາຖ။ ຉພ຺ພິສາຕນ຺ຕິ ຉພ຺ພຕ຺ຕວິສາຕໍ။

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ຕາ ອາຫໍສຸ –

໑໐໕။

‘‘ນ ໂນ ປີຕູນໍ ນ ປີຕາມຫານໍ, ທິຏ຺ໂຖ ສຸໂຕ ກຸຌ຺ຊໂຣ ຉພ຺ພິສາໂຕ;

ຍມທ຺ທສາ ສຸປິເນ ຣາຊປຸຕ຺ຕີ, ອກ຺ຂາຫິ ໂນ ຍາທິໂສ ຫຕ຺ຖິນາໂຄ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ປີຕູນນ຺ຕິ ກຣຕຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍ။ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ເທວີ ເນວ ອມ຺ຫາກໍ ປີຕູຫິ, ນ ປີຕາມເຫຫິ ເອວຣູໂປ ກຸຌ຺ຊໂຣ ທິຏ຺ຖປຸພ຺ໂພ, ປເຄວ ອມ຺ເຫຫິ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຕນາ ທິຏ຺ຖລກ຺ຂຓາວເສນ ອກ຺ຂາຫິ ໂນ, ຍາທິໂສ ຕຍາ ທິຏ຺ໂຖ ຫຕ຺ຖິນາໂຄຕິ။

ອນນ຺ຕຣຄາຖາປິ ເຕເຫວ ວຸຕ຺ຕາ –

໑໐໔။

‘‘ທິສາ ຈຕສ຺ໂສ ວິທິສາ ຈຕສ຺ໂສ, ອຸທ຺ທໍ ອໂຘ ທສ ທິສາ ອິມາໂຍ;

ກຕມໍ ທິສໍ ຕິຏ຺ຖຕິ ນາຄຣາຊາ, ຍມທ຺ທສາ ສຸປິເນ ຉພ຺ພິສາຕ’’ນ຺ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ທິສາຕິ ທິສາສຸ။ ກຕມນ຺ຕິ ເອຕາສຸ ທິສາສຸ ກຕມາຍ ທິສາຍາຕິ။

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ສຸກ຺ທາ ສພ຺ເພ ລຸທ຺ເທ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເຕສໍ ອນ຺ຕເຣ ປຕ຺ຖຍປາທໍ ກຕ຺ຕປຸຍສທິສຊງ຺ຈໍ ມຫາຊາຕ຺ກໍ ມຫາຍາສຸກໍ ພຫລມສ຺ສຸຕມ຺ພທາຄີກໍ ນິພ຺ພິທ຺ຮປີງຄລໍ ທຸສ຺ສຕ຺ຄານໍ ພີກຈ຺ຉໍ ສພ຺ເພສໍ ມຕ຺ຖກມຕ຺ຖເກນ ປຌ຺ຌາຍມານໍ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ປຸພ຺ພເວຣີ ໂສນຸຕ຺ຕຣໍ ນາມ ເນສາທໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ເອສ ມມ ວຈນໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຣາຊານໍ ອນຸຊານາເປຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຕກູມິກປາສາທສ຺ສ ອຸປຣິມຕລໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ອຸຕ຺ຕຣສີຫປຌ຺ຊຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣຫິມວນ຺ຕາກິມຸຂໍ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ຈຕສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໐໘။

‘‘ອິໂຕ ອຸຊຸំ ອຸຕ຺ຕຣິຍំ ທິສາຍំ, ອຕິກ຺ກມ຺ມ ໂສ ສຕ຺ຕ ຄິຣີ ພຣຫ຺ມປ຺ເຕ;

ສຸວຕ຺ຕປສ຺ໂສ ນາມ ຄິຣີ ອຸລ຺ອາໂຣ, ສຸປ຺ປຸຜ຺ຜິໂຕ ກິມ຺ປຸຣິສານຸຈິຕ຺ໂຕ໚

໑໐໖໚

‘‘ອາຣຸຍ຺ຫ ເສລំ ກວນំ ກິມ຺ນຣານំ, ໂອໂລກຍ ປພ຺ພຕປາທມູລំ;

ອຖ ທກ຺ຂສີ ເມຆສມານວຕ຺ຕំ, ນິຄ຺ໂຣຘຣາຊំ ອຏ຺ຖສຫສ຺ສປາທំ໚

໑໐໗໚

‘‘ຕຕ຺ຖຈ຺ຉຕິ ກຸຍ຺ຊໂຣ ຉພ຺ພິສາໂຕ, ສພ຺ພເສໂຕ ທຸປ຺ປສໂຫ ປເຣກິ;

ຣກ຺ຂນ຺ຕិ ນំ ອຏ຺ຖສຫສ຺ສນາຄາ, ອີສາທນ຺ຕາ ວາຕຊວປ຺ປຫາຣິໂນ໚

໑໐໘໚

‘‘ຕິຏ຺ຖນ຺ຕិ ເຕ ຕຸມູລំ ປສ຺ສສນ຺ຕາ, ກຸປ຺ປນ຺ຕិ ວາຕສ຺ສປີ ເອຣິຕສ຺ສ;

ມນຸສ຺ສກູຕំ ປນ ຕຕ຺ຖ ທິສ຺ວາ, ກສ຺ມំ ກເຣຍ຺ຍុំ ນາສ຺ສ ຣໂຊປិ ຕສ຺ສາ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ອິໂຕຕິ ອິມມ຺ຫາ ຄານາ໚ ອຸຕ຺ຕຣິຍນ຺ຕិ ອຸຕ຺ຕຣາຍ໚ ອຸລ຺ອາໂຣຕິ ມຫາ ອິຕເຣຫິ ຉຫິ ປພ຺ພເຕຫິ ອຸຈ຺ຈຕໂຣ໚ ໂອໂລກຍາຕິ ອາໂລເກຍ຺ຍາສិ໚ ຕຕ຺ຖຈ຺ຉຕິຕິ ຕສ຺ມີ ນິຄ຺ໂຣຘມູເລ ຄິມ຺ຫສມເຍ ອຸທກວາຕំ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕິຏ຺ຖຕិ໚ ທຸປ຺ປສໂຫຕິ ອຏ຺ເຜ ຕំ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ປສຍ຺ຫກາຣំ ກາຕຸំ ສມຕ຺ຖາ ນາມ ນຕ຺ຖີຕິ ທຸປ຺ປສໂຫ ປເຣກិ໚ ອີສາທນ຺ຕາຕິ ຣຖີສາຍ ສມານທນ຺ຕາ໚ ວາຕຊວປ຺ປຫາຣິໂນຕິ ວາຕຊເວນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ເຕ ປຫຣຕາສີລາ ເອວຣູປາ ອຏ຺ຖສຫສ຺ສນາຄາ ນາຄຣາຊານំ ຣກ຺ຂນ຺ຕិ໚ ຕຸມູລນ຺ຕិ ກີສນກំ ມຫາສທ຺ທານຸພນ຺ຘំ ອສ຺ສາສំ ມຸຍ຺ຈນ຺ຕາ ຕິຏ຺ຖນ຺ຕិ໚ ເອຣິຕສ຺ສາຕິ ວາຕປຫຣິຕສ຺ສ ຍំ ສທ຺ທານຸພນ຺ຘំ ເອຣិ ຕំ ຈລນំ ກມ຺ປນំ, ຕສ຺ສປີ ກຸປ຺ປນ຺ຕិ, ເອວំຜຣຸສາ ເຕ ນາຄາ໚ ນາສ຺ສາຕິ ຕສ຺ສ ນາສວາເຕນ ວິທ຺ຘំເສຕ຺ວາ ກສ຺ມំ ກຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ຣໂຊປិ ນ ກເວຍ຺ຍາຕិ໚

ຕំ ສຸຕ຺ວາ ໂສນຸຕ຺ຕໂຣ ມຣຕາກຍກິໂຕ ອາຫ –

໑໐໙໚

‘‘ພຫູ ຫິເມ ຣາຊກຸລມ຺ຫិ ສນ຺ຕិ, ປិລ຺ອນ຺ຘນາ ຊາຕຣູປស຺ສ ເທວិ;

ມຸຕ຺ຕາ ມຕី ເວລ຺ອຸຣិຍາມຍາ ຈ, ກិំ ກាហສិ ທນ຺ຕປិລ຺ອນ຺ຘເນນ;

ມາເຣຕុກាមា ກຸຍ຺ຊຣំ ຉພ຺ພិសាតំ, ອຸທាហុ ឃាຕេສ຺សសិ ລុທ຺ທປុត຺ເຕ’’ຕិ໚

ຕຕ຺ຖ ປិລ຺ອນ຺ຘນាຕិ ອាភរណាນិ໚ ເວລ຺ອុຣិຍាມຍាຕិ ເວລ຺ອុຣិយមយាນិ໚ ຆាເຕສ຺សសិຕິ ອຸທាហុ ປិລ຺ອນ຺ຘນាປເທເສນ ລុທ຺ທປុត຺ເຕ ຆាតាເປຕុກាមាສិຕិ ປុຈ຺ຉຕិ໚

ຓໂຕ ເຫວີ ຄາຖມາຫ –

໑໑໐ຯ

‘‘ສາ ອິສ຺ສີຕາ ທຸກ຺ຂິຕາ ຈສ຺ມິ ລຸທ຺ທ, ອຸທ຺ຆລ຺ຈ ສ຺ສ຺ສາມິ ອນ຺ສ຺ສຣນ຺ຕີ;

ກໂຣຫີ ເມ ລຸທ຺ທກ ເອຕມຕ຺ຖັ, ທສ຺ສາມິ ເຕ ຄາມວຣານິ ປລ຺ຈາ’’ຕີຯ

ຓຕ຺ຖ ສາຕິ ສາ ອຫັຯ ອນ຺ສ຺ສຣນ຺ຕີຕິ ເຕນ ວາຣເຕນ ປ຺ເຣ ມຍິ ກຕັ ເວຣັ ອນ຺ສ຺ສຣມານາຯ ທສ຺ສາມິ ເຕຕິ ເອຕສ຺ມິ ເຕ ອຕ຺ເຖ ນິປ຺ຟາທິເຕ ສໍວຈ຺ຆເຣ ສຕສຫສ຺ສຸຍ຺ຖານເກ ປລ຺ຈ ຄາມວເຣ ທທາມີຕິຯ

ເອວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ມ ລຸທ຺ທປ຺ຕ຺ຕ ອຫັ ‘ເອຕັ ຉທ຺ທນ຺ຕຫຕ຺ຖີ ມາຣາເປ຺ຕ຺ວາ ຍມກທນ຺ເຕ ອາຫຣາເປ຺ຕຸ໌ ສມຕ຺ຖາ ໂຫມີ’ຕິ ປ຺ພ຺ເພ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຆານັ ທານັ ທຕ຺ວາ ປຕ຺ຖນັ ປຍ຺ຖເປ຺ສີ, ມຍາ ສຸປີນນ຺ເຕນ ທິຍ຺ຖຳ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສາ ປນ ມຍາ ປຕ຺ຖິຕປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ຕ຺ວັ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມາ ກາຍີ’’ຕິ ຕັ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ເປ຺ເສສິຯ ໂສ ‘‘ສາຆຸ, ອຍ຺ເຍ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ວຈນັ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ເຕນ ທີ ເມ ປາກຍັ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວສນຍ຺ຖານັ ກເຖຫີ’’ຕິ ປ຺ຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອິມັ ຄາຖມາຫ –

໑໑໑ຯ

‘‘ກຕ຺ຖຈ຺ຉຕິ ກຕ຺ຖ ມຸເປ຺ຕິ ຖານັ, ວີຖິສ຺ສ ກາ ນ຺ຫານຄຕສ຺ສ ໂຫຕິ;

ກຖລ຺ຫີ ໂສ ນ຺ຫາຍຕິ ນາຄຣາຊາ, ກຖັ ວິຊາເນມ຺ ຄຕີ ຄຊສ຺ສາ’’ຕີຯ

ຓຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈ຺ຉຕີຕິ ກຕ຺ຖ ວສຕິຯ ກຕ຺ຖ ມຸເປ຺ຕີຕິ ກຕ຺ຖ ອຸເປ຺ຕິ, ກຕ຺ຖ ຕິຍ຺ຖຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວີຖິສ຺ສ ກາຕິ ຕສ຺ສ ນ຺ຫານຄຕສ຺ສ ກາ ວີຖິ ໂຫຕິ, ກຕຣມຄ຺ເຄນ ໂສ ຄຈ຺ຉຕິຯ ກຖັ ວິຊາເນມ຺ ຄຕິນ຺ຕິ ຕຍາ ອກຖິເຕ ມຍັ ກຖັ ຕສ຺ສ ນາຄຣາຊສ຺ສ ຄຕີ ວິຊານິສ຺ສາມ, ຕສ຺ມາ ກເຖຫີ ໂນຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຓໂຕ ສາ ຊາຕິສ຺ສຣລາເຕນ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ທິຍ຺ຖຍ຺ຖານັ ຕສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕີ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສີ –

໑໑໔ຯ

‘‘ຓຕ຺ເຖວ ສາ ໂປກ຺ຂຣຕີ ອທູເຣ, ຣມ຺ມາ ສຸຕິຕ຺ຖາ ຈ ມໂຫທິກາ ຈ;

ສມ຺ປຸປ຺ຜິຕາ ກມຣຄຕານຸຈິຕ຺ຕາ, ເອຕ຺ຖ ທີ ໂສ ນ຺ຫາຍຕິ ນາຄຣາຊາຯ

໑໑໕ຯ

‘‘ສີສັ ນຫາຕຸປ຺ປລມາລກາຣີ, ສພ຺ພເສໂຕ ປ຺ຕ຺ຫຣີກຕ຺ຕຈ຺ງຄີ;

ອາໂມທມາໂນ ຄຈ຺ຉຕີ ສນ຺ນິເກຕັ, ປ຺ຣກ຺ຂຕ຺ວາ ມເຫສີ ສພ຺ພາທ຺ທ’’ນ຺ຕີຯ

ຓຕ຺ຖ ຓຕ຺ເຖວາຕິ ຕສ຺ສ ວສນຍ຺ຖາເນເຍວຯ ໂປກ຺ຂຣຕີຕິ ຉທ຺ທນ຺ຕທຫໍ ສນ຺ຆາຍາຫຯ ສມ຺ປຸປ຺ຜິຕາຕິ ທ຺ວິເຜຫິ ກ຺ມ຺ເທຫິ ຕິ ວິເຜຫິ ອຸປ຺ປເລຫິ ປລ຺ຈວຕ຺ເຕຫີ ຈ ປທ຺ເມຫີ ສມນ຺ຕໂຕ ປຸປ຺ຜິຕາຯ ເອຕ຺ຖ ທີ ໂສຕິ ໂສ ນາຄຣາຊາ ເອຕ຺ຖ ຉທ຺ທນ຺ຕທເຫ ນ຺ຫາຍຕີຯ ອຸປ຺ປລມາລກາຣີຕິ ອຸປ຺ປລາທີນັ ຊລຊຖລຊານັ ປຸປ຺ຜານັ ມາລັ ຆາເຣນ຺ໂຕຯ ປ຺ຕ຺ຫຣີກຕ຺ຕຈ຺ງຄີຕິ ປ຺ຕ຺ຫຣີກສທິສຕ

ເຈນ ໂອຫາເຕນ ອງເຄນ ສມນຸນາຄໂຕ។ ອາໂມຫມາໂນຕິ ອາໂມທິຕປໂມທິໂຕ។ ສນ຺ນິເກຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຝ຺ຖານ໌។ ປຸຣກ຺ຂຕ຺ວາຕິ ສພ຺ພກຫ຺ທ໌ ນາມ ມເຫສື ປຸຣໂຕ ກຕ຺ວາ ອຝ຺ຖທິ ນາຄສຫສ຺ເສທິ ປຣິວຸໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຝ຺ຖານ໌ ຄຈ຺ຉຕິຕິ។

ຕ໌ ສຸຕ຺ວາ ໂສນ຺ຕ຺ຕໂຣ "ສາຣຸ ອຢ຺ເຍ, ອຫ໌ ຕ໌ ວາຣຕ໌ ມາເຣຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຫນ຺ເຕ ອາຫຣິສ຺ສາມິ"ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິ។ ອຖສ຺ສ ສາ ຕຸຝ຺ຖາ ສຫສ຺ສ໌ ທຕ຺ວາ "ເຄທ໌ ຕາວ ຄຈ຺ຉ, ອິໂຕ ສຕ຺ຕາຫຈ຺ຈເຍນ ຕຕ຺ຖ ຄມິສ຺ສສີ"ຕິ ຕ໌ ອຸຢ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ກມ຺ມາເຣ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ "ຕາຕາ ອມ຺ຫາກ໌ ວາສິຜຣສຸ-ກຸທ຺ທາລ-ນິຂາທນ-ມຸຝ຺ຖິກເວລຸອຸຄຸມ຺ພຈຸເຉທນ-ສຕ຺ຖ-ຕິຓລາຍນ-ອສິໂລຫທຕ຺ຫກາຈ ຂາຕຸກ- ອຍສິງ຺ຆາຝເກທິ ອຕ຺ໂຖ, ສພ຺ພ໌ ສີຆ໌ ກຕ຺ວາ ອາຫຣຖາ"ຕິ ອາຓາເປຕ຺ວາ ຈມ຺ມກາເຣ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ "ຕາຕາ ອມ຺ຫາກ໌ ກຸມ຺ກກາຣຄາທິຕ໌ ຈມ຺ມກສຸຕ໌ ກາຕຸ໌ ວຝ຺ຝຕິ, ຈມ຺ມໂຍຕ຺ຕວຣຕ຺ຕຫຕ຺ຖິປາເທົາປາຫນຈມ຺ມຉຕ຺ເຕທິປີ ໂນ ອຕ຺ໂຖ, ສພ຺ພ໌ ສີຆ໌ ກຕ຺ວາ ອາຫຣຖາ"ຕິ ອາຓາເປສິ។ ເຕ ອຸໂກປີ ສພ຺ພານິ ຕານິ ສີຆ໌ ກຕ຺ວາ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອທ໌ສຸ។ ສາ ຕສ຺ສ ປາເຖຢ຺ຍ໌ ສໍວິທ ຫິຕ຺ວາ ອຣຕິສທິຕ໌ ອາທື ກຕ຺ວາ ສພ຺ພ໌ ອຸປກຣຕຝ຺ຈ ພທ຺ຘສຕ຺ຕຸມາທື ກຕ຺ວາ ປາເຖຢ຺ຍຝ຺ຈ ຈມ຺ມກສຸຕາຍ໌ ປກ຺ຂິປີ, ຕ໌ ສພ຺ພມ຺ປີ ກຸມ຺ກກາຣມຕ຺ຕ໌ ອໂຫສິ។

ໂສນ຺ຕ຺ຕໂຣປີ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວຈ຺ຉ໌ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເທວີ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຝ຺ຖາສິ។ ອຖ ນ໌ ສາ "ນິຝ຺ຖິຕ໌ ເຕ ສມ຺ມ ສພ຺ພູປກຣຕ໌, ອິມ໌ ຕາວ ປສິພ຺ພກ໌ ຄຕ຺ຫາ"ຕິ ອາຫ។ ໂສ ປນ ມຫາຖາໂມ ປຝ຺ຈນ຺ນ໌ ຫຕ຺ຖິນ໌ ພລ໌ ຘາເຣຕິ, ຕສ຺ມາ ຕມ຺ ພູລປສິພ຺ພກ໌ ວິຍ ອຸກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ອຸປກຈ຺ຉນ຺ຕເຣ ຖເປຕ຺ວາ ຣິຕ຺ຕຫຕ຺ໂຖ ວິຍ ອຝ຺ຖາສິ។ ສຸກຫ຺ທາ ລຸທ຺ທສ຺ສ ປຸຕ຺ຕທາຣານ໌ ປຣິພ຺ພຍ໌ ທຕ຺ວາ ຣຝ຺ໂຍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ໂສນ຺ຕ຺ຕຣ໌ ອຸຢ຺ໂຍເຊສິ។ ໂສປີ ຣາຊານຝ຺ຈ ເທວິຝ຺ຈ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຣາຊນິເວສນາ ໂອ ຣຸຢ຺ຫ ຣເຖ ຖຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄາມນິຄມຊນປທປຣມ຺ປຣາຍ ປຈ຺ຈນ຺ຕ໌ ປຕ຺ວາ ຊານປເທ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສີທິ ສທ຺ຘ໌ ອຣຝ຺ຝ໌ ປວິສິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສປຖ໌ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສີໂນປີ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ເອກໂກວ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕິ໌ສໂຍຊນ໌ ປຕ຺ວາ ປຖມ໌ ທພ຺ພຄຫນ໌ ກາສຄຫນ໌ ຕິຓຄຫນ໌ ຕຸລສິຄຫນ໌ ສຣຄຫນ໌ ຕິຣິວຈ຺ຉຄຫນນ຺ຕິ ຉ ຄຫນານິ, ກຕ຺ຝກເວລຸອຸຄຸມ຺ພຄຫນານິ ເວຕ຺ຕຄຫນ໌ ໂອມິສ຺ສກຄຫນ໌ ນລຸອຄຫນ໌ ສຣຄຫນສທິສ໌ ອຸຣເຄນປີ ທຸພ຺ພິນິວິຊ຺ຊ໌ ຆນວນຄຫນ໌ ຣຸກ຺ຂຄຫນ໌ ເວລຸອຸຄຫນ໌ ອປຣມ຺ປີ ເວລຸອຸຄຸມ຺ພຄຫນ໌ ກລລຄຫນ໌ ອຸທກຄຫນ໌ ປພ຺ພຕຄຫນນ຺ຕິ ອຝ຺ຖາຣສ ຄຫນານິ ປຜິປາຜິ ຍາ ປຕ຺ວາ ທພ຺ພຄຫນາທີນິ ອສິເຕນ ລາຍິຕ຺ວາ ຕຸລສິຄຫນາທີນິ ເວລຸອຸຄຸມ຺ພຈຸເຉທນສຕ຺ເຖນ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຣຸກ຺ເຂ ຜຣສຸນາ ໂກຝ຺ເຜຕ຺ວາ ອຕິມຫນ຺ເຕ ຣຸກ຺ເຂ ນິຂາທເນນ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ມຄ຺ຄ໌ ກໂຣນ຺ໂຕ ເວລຸອຸວເນ ນິສ຺ເສຕື ກຕ຺ວາ ເວລຸອຸຄຸມ຺ພ໌ ອາຣຸຢ຺ຫ ເວລຸອຸ໌ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອປຣສ຺ສ ເວລຸອຸຄຸມ຺ພສ຺ສ ອຸປຣິ ປາເຕຕ຺ວາ ເວລຸອຸຄຸມ຺ພມຕ຺ຖເກນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກລລຄຫເນ ສຸກ຺ຂຣຸກ຺ຂປທຣ໌ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ເຕນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອປຣ໌ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ອິຕຣ໌ ອຸກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ປຸນ ປຸຣໂຕ ອຕ຺ຖຣນ຺ໂຕ ຕ໌ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອຸທກຄຫເນ ໂທຕື ກຕ຺ວາ ຕາຍ ອຸທກຄຫນ໌ ຕຣິຕ຺ວາ ປພ຺ພຕປາເທ ຖຕ຺ວາ ອຍສິງ຺ຆາຝກ໌ ໂຍຕ຺ເຕນ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອຸທ຺ຘ໌ ຂິປີຕ຺ວາ ປພ຺ພເຕ ລຄ຺ຄາເປຕ຺ວາ ໂຍຕ຺ເຕນາຣຸຢ຺ຫ ວຊິຣຄ຺ເຄນ ໂລຫທຕ຺ເຫນ ປພ຺ພຕ໌ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຂາຕຸກ໌ ໂກຝ຺ເຜຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຖຕ຺ວາ ສິງ຺ຆາຝກ໌ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ປຸນ ອຸປຣິ ລຄ຺ຄາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຖິໂຕ ຈມ຺ມໂຍຕ຺ຕ໌ ໂອລມ຺ເພຕ຺ວາ ຕ໌ ອາທາຍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ເຫຝ຺ຖິມຂາຕຸເກ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ວາມຫຕ຺ເຖນ ໂຍຕ຺ຕ໌ ຄເຫຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ເຖນ ມຸຄ຺ຄຣ໌ ອາທາຍ ໂຍຕ຺ຕ໌ ປຫຣິຕ຺ວາ ຂາຕຸກ໌ ນີຫຣິຕ຺ວາ ປຸນ ອພິຣຸຫຕິ។ ເອເຕນຸປາເຍນ ປພ຺ພຕມຕ຺ຖກ໌ ອພິຣຸຢ຺ຫ ປຣໂຕ ໂອຕຣນ຺ໂຕ ປຸຣີມນເຍເນວ ປຖມ໌ ປພ຺ພຕມຕ຺ຖເກ ຂາຕຸກ໌ ໂກຝ຺ເຜຕ຺ວາ ຈມ຺ມປສິພ຺ພເກ ໂຍຕ຺ຕ໌ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຂາຕຸເກ ເວເຖຕ຺ວາ ສຍ໌ ອນ຺ໂຕປສິພ຺ພເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ມກ຺ກຝການ໌ ມກ຺ກຝ ສຸຕ຺ຕວິສ຺ສຊ຺ຊນາກາເຣນ ໂຍຕ຺ຕ໌ ວິນິເວເຖນ຺ໂຕ ໂອຕຣຕິ។ ຈມ຺ມຉຕ຺ເຕນ ວາຕ໌ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ສກ຺ໂຓ ວິຍ ໂອຕຣຕີຕິປີ ວທນ຺ ຕິເຍວ។

ເອວ໌ ຕສ຺ສ ສຸກຫ຺ທາຍ ວຈນ໌ ອາທາຍ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຣສ ຄຫນານິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຕຄຫນ໌ ປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຣາປີ ຉ ປພ຺ພເຕ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓປສ຺ສປພ຺ພຕມຕ຺ຖກ໌ ອາຣຸລ຺ຫກາວ໌ ອາວິກໂຣນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາຫ –

໑໑໘។

"ຕຕ຺ເຖວ ໂສ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວານ ວາກ຺ຍ໌, ອາທາຍ ຕູຓີຝ຺ຈ ຘນຸຝ຺ຈ ລຸທ຺ໂທ;

ວິຕຸຣິຍຕິ ສຕ຺ຕ ຄິຣີ ພ຺ຣຫນ຺ເຕ, ສຸວຓ຺ຓປສ຺ສ໌ ນາມ ຄິຣີ ອຸລຸອາຣ໌។

໑໑໔໊

‘‘ອາຣຸຍ຺ຫ ເສລໍ ກວນໍ ກິນ຺ນຣານໍ, ໂອໂລກຍີ ປພ຺ພຕປາທມູລໍ;

ຕຕ຺ຖທ຺ທສາ ເມຄສມານວຕ຺ຕໍ, ນິຄ຺ໂຣຄຣາຊໍ ອຜ຺ຸຄສຫສ຺ສປາທໍ໚

໑໑໕໚

‘‘ຕຕ຺ຖທ຺ທສາ ກຸລ຺ຊຣໍ ຉພ຺ພິສາຕໍ, ສພ຺ພເສຕໍ ທຸປ຺ປສຫໍ ປເຣຫິ;

ຣກ຺ຂນ຺ຕິ ນໍ ອຜ຺ຸຄສຫສ຺ສນາຄາ, ອີສາທນ຺ຕາ ວາຕຊວປ຺ປຫາຣິໂນ໚

໑໑໖໚

‘‘ຕຕ຺ຖທ຺ທສາ ໂປກ຺ຂຣຕີ ອທູເຣ, ຣມ຺ມໍ ສຸຕິຕ຺ຖລ຺ຈ ມໂຫທິກລ຺ຈ;

ສມ຺ປຸປ຺ຜິຕໍ ກມຣຄຕານຸຈິຕ຺ຕໍ, ຍຕ຺ຖ ຫິ ໂສ ນ຺ຫາຍຕິ ນາຄຣາຊາ໚

໑໑໗໚

‘‘ທິສ຺ວານ ນາຄສ຺ສ ຄຕີ ຐິຕິລ຺ຈ, ວິຖິສ຺ສຍາ ນ຺ຫານຄຕສ຺ສ ໂຫຕິ;

ໂອປາຕມາຄຈ຺ຉ ອນຣິຍຣູໂປ, ປໂຍຊິໂຕ ຈິຕ຺ຕວສານຸຄາຍາ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ໂສຕິ, ກິກ຺ຂເວ, ໂສ ລຸທ຺ໂທ ຕຕ຺ເຖວ ສຕ຺ຕກູມິກປາສາທຕເລ ຖິຕາຍ ຕສ຺ສາ ສຸກທ຺ທາຍ ວຈນໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສຣ ຕູຕີລ຺ຈ ມຫາຊນຸລ຺ຈ ອາທາຍ ປພ຺ພຕຄຫນໍ ປຕ຺ວາ ‘‘ກຕໂຣ ນຸ ໂຂ ສຸວຕ຺ຕາປສ຺ສປພ຺ພໂຕ ນາມາ’’ຕິ ສຕ຺ຕ ມຫາປພ຺ພເຕ ວິຕຸຣິຍຕິ, ຕສ຺ມີ ກາເລ ຕຸເລຕິ ຕີເຣຕິ໚ ໂສ ເອວໍ ຕີເຣນ຺ໂຕ ສຸວຕ຺ຕາປສ຺ສໍ ນາມ ຄິຣີ ອຸລຸອາຣໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ໂສ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສີ໚ ໂອໂລກຍີຕິ ຕໍ ກິນ຺ນຣານໍ ກວນກູຕໍ ປພ຺ພຕໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ສຸກທ຺ທາຍ ທິນ຺ນສລ຺ລາວເສນ ເຫຜ຺ຸຄາ ໂອໂລເກສີ໚ ຕຕ຺ຖາ ຕິ ຕສ຺ມີ ປພ຺ພຕປາທມູເລ ອວິທູເຣເຍວ ຕໍ ນິຄ຺ໂຣຊໍ ອທ຺ທສ໚

ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ນິຄ຺ໂຣຊຣຸກ຺ຂມູເລ ຖິຕໍ໚ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕຕ຺ເຖວ ອນ຺ໂຕປພ຺ພເຕ ຕສ຺ສ ນິຄ຺ໂຣຊສ຺ສາວິທູເຣ ຍຕ຺ຖ ໂສ ນ຺ຫາຍຕິ, ຕໍ ໂປກ຺ຂຣຕີ ອທ຺ທສ໚ ທິສ຺ວານາຕິ ສຸວຕ຺ຕາປສ຺ສປພ຺ພຕາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຫຕ຺ຖີນໍ ຄຕກາເລ ຫຕ຺ຖີປາເທົາປາໜນໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ຕສ຺ສ ນາ ຄຣລ຺ໂລ ຄຕຜ຺ຸຄານໍ ນິພທ຺ຊວສນຜ຺ຸຄານໍ ອຸປ຺ຊາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ອິມິນາ ມຄ຺ເຄນ ຄຈ຺ຉຕິ, ອິຊ ນ຺ຫາຍຕິ, ນ຺ຫຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕິຕ຺ໂຕ, ອິຊ ຕິຜ຺ຸຄຕີ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ທິສ຺ວາ ອທີຣິກກາເວນ ອນຣິຍຣູໂປ ຕາຍ ຈິຕ຺ຕວສານຸຄາຍ ປໂຍຊິໂຕ, ຕສ຺ມາ ໂອປາຕໍ ອາຄຈ຺ຉ ປຜິປ຺ຊຊິ, ອາວາຜໍ ຂຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

ຕຕ຺ຣາຍໍ ອນຸປ຺ຸພ຺ພິກຖາ – ‘‘ໂສ ກິຣ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ວສໂນກາສໍ ສຕ຺ຕມາສາຊິເກຫິ ສຕ຺ຕຫິ ສໍວຈ຺ຉເຣຫິ ສຕ຺ຕຫິ ຈ ທິວເສຫິ ປຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ຕສ຺ສ ວສໂນກາສໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ‘‘ອິຊ ອາວາຜໍ ຂຕີຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ຖິໂຕ ວາຣຕານິປຕິ ວິສປີເຕນ ສລ຺ເລນ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ວວຕ຺ຖເປຕ຺ວາ ອຣລ຺ລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຖມ຺ກາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ຣຸກ຺ເຂ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ທພ຺ພສມ຺ກາເຣ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖີສຸ ນ຺ຫານຕ຺ຖາຍ ຄເຕສຸ ຕສ຺ສ ວສໂນກາເສ ມຫາກຸທ຺ທາເລນ ຈຕຸຣສ຺ສໍ ອາວາຜໍ ຂຕີຕ຺ວາ ອຸທ຺ຊຕປໍສຸໍ ພີຊໍ ວປນ຺ໂຕ ວິຍ ອຸທເກນ ວິກີຣິຕ຺ວາ ອຸທຸກ຺ຂລປາສາຕານໍ ອຸປ຺ຣີ ຖມ຺ເກ ປຕິຜ຺ຸຄເປຕ຺ວາ ຕຸລາ ຈ ກາເຊ ຈ ທຕ຺ວາ ປທຣານີ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ກຕ຺ຫປ຺ປມາຕໍ ຊິທ຺ທໍ ກຕ຺ວາ ອຸປ຺ຣີ ປໍສຸລ຺ຈ ກຈວຣລ຺ຈ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເອເກນ ປສ຺ເສນ ອຕ຺ຕໂນ ປວິສນຜ຺ຸຄານໍ ກຕ຺ວາ ເອວໍ ນິຜ຺ຸຖິເຕ ອາວາເຜ ປຈ຺ຈູສກາເລເຍວ ປຕິສີສກໍ ປຜິມຸລ຺ຈິຕ຺ວາ ກາສາຍານີ ປຣິທຫິຕ຺ວາ ສທ຺ຊີ ວິສ

ປີເຕນ ສລເລນ ສນ຺ໍ ອາຫາຍ ອາວາຍໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອຍ຺ຖາສິ។ ຕມຕ຺ຖໍ ປ຺ກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາຫ –

໑໑໙។

‘‘ຂຕິຕ຺ວານ ກາສຸໍ ຍລເກທິ ອາຫຍີ, ອຕ຺ຕານເມີສາຍ ສນ຺ສ຺ຈ ລຸທ຺ໂທ;

ປສ຺ສາຄຕໍ ປຸຖຸສລ຺ເລນ ນາຄໍ, ສມປ຺ປ຺ຍີ ທຸກ຺ກຍກມ຺ມກາຣີ។

໑໘໐។

‘‘ວິທ຺ໂສ ຈ ນາໂຄ ໂກລ຺ຸຈມນາທິ ໂພຣໍ, ສພ຺ເພ ຈ ນາຄາ ນິນ຺ນທຸໍ ໂພຣຣູປໍ;

ຕິຕລ຺ຈ ກຍ຺ຖລ຺ຈ ຣຕໍ ກໂຣນ຺ຕາ, ສາວີສຸ ເຕ ອຍ຺ຖ ທິສາ ສມນ຺ຕໂຕ។

໑໘໑។

‘‘ວສິສ຺ສເມຕນ຺ຕິ ປຣາມສນ຺ໂຕ, ກາສາວມທ຺ທກ຺ຂີ ສຊໍ ອິສີນໍ;

ທຸກ຺ເຂນ ຝຸຍ຺ຖສ຺ສຸຫປາທິ ສລ຺ລາ, ອຣຫທ຺ສໂຊ ສພ຺ກີ ອວຊ຺ຊຣູໂປ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ໂອສາຍາຕິ ໂອທຫິຕ຺ວາ ປເວເສຕ຺ວາ។ ປສ຺ສາຄຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອາວາຍສ຺ສ ປສ຺ສໍ ອາຄຕໍ។ ໂສ ກິຣ ທຸຕິຍທິວເສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕິຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມິ ມຫາວິສາລມາລເກ ນາມ ປເທເສ ອຍ຺ຖາສິ។ ອຖສ຺ສ ສຣີຣໂຕ ອຸທກໍ ນາກີປເທເສນ ໂອຄລິຕ຺ວາ ເຕນ ຊິທ຺ເທນ ລຸທ຺ທສ຺ສ ສຣີເຣ ປຕິ។ ຕາຍ ສລ຺ລາຍ ໂສ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຖິຕກາວໍ ລຕ຺ວາ ຕໍ ປສ຺ສາຄຕໍ ປຸຖຸນາ ສລ຺ເລນ ສມປ຺ປ຺ຍີ ວິຊ຺ຊີ។ ທຸກ຺ກຍກມ຺ມກາຣີຕິ ຕສ຺ສ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ກາຍິກເຈຕສິກສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ອຸປ຺ປາທເນນ ທຸກ຺ກຍສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ກາຣໂກ។

ໂກລ຺ຸຈມນາທີຕິ ໂກລ຺ຸຈນາທໍ ອກຣີ។ ຕສ຺ສ ກິຣ ຕໍ ສລ຺ລໍ ນາກິຍໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປີຫກາທີນິ ສລ຺ຈຸຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອນ຺ຕານິ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ປີຍ຺ຖິກາຄໍ ຍຣສຸນາ ປຫາເລນ຺ຕໍ ວິຍ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ປກ຺ຂນ຺ທີ។ ກິນ຺ນຣຊຕກຸມ຺ກໂຕ ຣຊນໍ ວິຍ ປຫາຣມ຺ຸເຂນ ໂລຫິຕໍ ປຄ຺ໝຣີ, ພລວເວທນາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊີ។ ໂສ ເວທນໍ ອສິວາເສຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ເວທນາປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ ສກລປ຺ພ຺ພຕໍ ເອກນິນ຺ນາທໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ມຫນ຺ຕໍ ໂກລ຺ຸຈນາທໍ ນທີ។ ສພ຺ເພ ຈາຕິ ເຕປິ ສພ຺ເພ ອຍ຺ຖສຫສ຺ສນາຄາ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ມຣຕກຍກີຕາ ໂພຣຣູປໍ ນິນ຺ນທຸໍ ອນຸຣວໍ ກຣີສຸ។ ຣຕໍ ກໂຣນ຺ຕາຕິ ເຕນ ສທ຺ເທນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ລທ຺ທນ຺ຕວາຣຕໍ ເວທນາປ຺ປ຺ຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຕິຕລ຺ຈ ກຍ຺ຖລ຺ຈ ຈຸຕ຺ຕວິຈຸຕ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ຕາ ສມນ຺ຕາ ສາວີສຸ។

ວສິສ຺ສເມຕນ຺ຕິ ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ໂສ ລທ຺ທນ຺ຕວາຣໂຕ ທິສາ ປກ຺ກນ຺ເຕສຸ ນາເຄສຸ ສຸກທ຺ທາຍ ກເຣຕ຺ຍາ ປສ຺ເສ ຖຕ຺ວາ ສນ຺ສາເຣຕ຺ວາ ສມສ຺ສາສຍມານາຍ ເວທນໍ ອສິວາເສຕ຺ວາ ກຕ຺ຫສ຺ສ ອາຄຕຍ຺ຖານໍ ສລ຺ລກ຺ເຂນ຺ໂຕ ‘ສເຈ ອິທໍ ປຸຣຕ຺ຖິມທິສາ ທີທີ ອາຄຕໍ ອກວິສ຺ສ, ກຸມ຺ກາທີທີ ປວິສິຕ຺ວາ ປຈ຺ຊິມກາຍິທີທີ ນິກ຺ຂມິສ຺ສ, ອິທໍ ປນ ນາກິຍາ ປວິສິຕ຺ວາ ອາກາສໍ ປກ຺ຂນ຺ທີ, ຕສ຺ມາ ປຖວິຍໍ ຖິເຕນ ວິສ຺ສຍ຺ຖໍ ກວິສ຺ສຕີ’ຕິ ອຸປສາເຣຕ຺ວາ ຖິຕຍ຺ຖານໍ ອຸປປຣິກ຺ຂິຕຸກາໂມ ‘‘ໂກ ຊານາຕິ, ກີ ກວິສ຺ສຕິ, ສຸກທ຺ທໍ ອປເນຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ກທ຺ເທ, ອຍ຺ຖສຫສ຺ສນາຄາ ມມ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕໍ ປຣິເຍສນ຺ຕາ ທິສາ ປກ຺ຂນ຺ທາ, ຕ຺ວໍ ອິສ ກີ ກໂຣສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ, ‘‘ເທວ, ອຫໍ ຕຸມ຺ເຫ ສນ຺ສາເຣຕ຺ວາ ສມສ຺ສາເສນ຺ຕີ ຖິຕາ, ຂມຖ ເມ’’ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ຖາເນສຸ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕາຍ ອາກາສໍ ປກ຺ຂນ຺ທາຍ ນາຄຣາຊາ ກູມິ ປາທນ຺ເຂນ ປຫຣີ, ປຫຣໍ ອຸປ຺ປ຺ຕິຕ຺ວາ ຄຕໍ។ ໂສ ຊິທ຺ເທນ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ໂສນຸຕ຺ຕຣໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ວສິສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຣຊຕທາມວຕ຺ຕໂສຕ຺ໝໍ ປເວເສຕ຺ວາ ປຣາມສນ຺ໂຕ ພຸທ຺ສານໍ ອິສີນໍ ສຊໍ ກາສາວໍ ອທ຺ທກ຺ຂີ។ ລຸທ຺ໂທ ກາສາວໍ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຖເປສີ។ ໂສ ຕໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຖເປສີ។ ອຖສ຺ສ ເຕນ ຕຖາຣູເປນປິ ທຸກ຺ເຂນ ຝຸຍ຺ຖສ຺ສ ‘‘ອຣຫທ຺ສໂຊ ນາມ ສພ຺ກີ ປຕ຺ຫິເຕທີ ອວຊ຺ຊຣູໂປ, ອລ຺ລທຕ຺ຖ ສກ຺ກາຕພ຺

ໂພ ຄຣຸກາຕພ຺ໂພເຍວາ’’ຕິ ອຍໍ ສຎ຺ຎາ ອຸທປາທິ.

ໂສ ເຕນ ສທ຺ຘິ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໑໘໒.

‘‘ອນິກ຺ກສາໂວ ກາສາວໍ, ໂຍ ວຕ຺ຖໍ ປຣິທຫິສ຺ສຕິ;

ອເປໂຕ ທມສຈ຺ເຈນ, ນ ໂສ ກາສາວມຣຫຕິ.

໑໘໓.

‘ໂຍ ຈ ວນ຺ຕກສາວສ຺ສ, ສີເລສຸ ສຸສມາຫິໂຕ;

ອຸເປໂຕ ທມສຈ຺ເຈນ, ສ ເວ ກາສາວມຣຫຕີ’’ຕິ.

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ສມ຺ມ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ຕ ໂຍ ປຸຣິໂສ ຣາຄາທີຫິ ກສາເວຫິ ອນິກ຺ກສາໂວ ອິນ຺ທ຺ຣິຍທເມນ ເຈວ ວຈີສຈ຺ເຈນ ຈ ອເປໂຕ ອນຸປຄໂຕ ເຕຫິ ຄຸເຓຫິ ກສາວຣສປີຕໍ ກາສາວວຕ຺ຖໍ ປຣິທຫຕິ, ໂສ ຕໍ ກາສາວໍ ນາຣຫຕິ, ນານຸຈ຺ຉວິໂກ ໂສ ຕສ຺ສ ວຕ຺ຖສ຺ສ. ໂຍ ປນ ເຕສໍ ກສາວານໍ ວນ຺ຕຕ຺ຕາ ວນ຺ຕກສາໂວ ອສ຺ສ ສີເລສຸ ສຸສມາຫິໂຕ ສຸປ຺ຕິຏ຺ຐິໂຕ ປຣິປຸຓ຺ຓສີລາຈາໂຣ, ໂສ ຕໍ ກາສາວໍ ອຣຫຕິ ນາມາຕິ.

ເອວໍ ວຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມີ ຈິຕ຺ຕໍ ນິພ຺ພາເປຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ມ ກິມຕ຺ຖໍ ຕ຺ວໍ ມໍ ວິຊ຺ຌສິ, ກຶ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖາຍ, ອຸທາຫຸ ອຎ຺ເຎນ ປໂຍຊິໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ຕມຕ຺ຖໍ ອາວິກໂຣນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາຫ –

໑໘໔.

‘‘ສມປ຺ປີໂຕ ປຸຖ຺ສລ຺ເລນ ນາໂຄ, ອທຸຏ຺ຐຈິຕ຺ໂຕ ລຸທ຺ທກມຊ຺ຌກາສິ;

ກິມຕ຺ຖຍໍ ກິສ຺ສ ວາ ສມ຺ມ ເຫຕຸ, ມມໍ ວຘີ ກສ຺ສ ວາຍໍ ປໂຍໂຄ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກິມຕ຺ຖຍນ຺ຕິ ອາຍຕຶ ກຶ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ. ກິສ຺ສ ວາຕິ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ ເກນ ກາຣເຓນ, ກຶ ນາມ ຕວ ມຍາ ສທ຺ຘິ ເວຣນ຺ຕິ ອທິປ຺ປາໂຍ. ກສ຺ສ ວາຕິ ກສ຺ສ ວາ ອຎ຺ຎສ຺ສ ອຍໍ ປໂຍໂຄ, ເກນ ປໂຍຊິໂຕ ມໍ ອວທີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ອຖສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ລຸທ຺ໂທ ຄາຖມາຫ –

໑໘໕.

‘‘ກາສິສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ມເຫສີ ຠທນ຺ເຕ, ສາ ປູຊິຕາ ຣາຊກຸເລ ສຸຠທ຺ທາ;

ຕໍ ອທ຺ທສາ ສາ ຈ ມມໍ ອສໍສິ, ທນ຺ເຕຫິ ອຕ຺ໂຖຕິ ຈ ມໍ ອໂວຈາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປູຊິຕາຕິ ອຄ຺ຄມເຫສິຏ຺ຐາເນ ຐເປຕ຺ວາ ປູຊິຕາ. ອທ຺ທສາຕິ ສາ ກິຣ ຕໍ ສຸປິນນ຺ເຕ ອທ຺ທສ. ອສໍສີຕິ ສາ ຈ ມມ ສກ຺ກາຣໍ ກາເຣຕ຺ວາ ‘‘ຫິມວນ຺ຕປເທເສ ເອວຣູໂປ ນາມ ນາໂຄ ອສຸກສ຺ມິ ນາມ ຐາເນ ວສຕີ’’ຕິ ມມໍ ອາຈິກ຺ຂິ. ທນ຺ເຕຫີຕິ ຕສ຺ສ

ນາຄສ຺ສ ລພ຺ພຕ຺ຕາຣ໌ສີສມຸຊ຺ຊລາ ທນ຺ຕາ, ເຕຫີ ມມ ອຕ຺ໂຖ, ປີລຸອນ຺ຜນ໌ ກາເຣຕ຺ກາມານ຺ຫີ, ເຕ ເມ ອາຫຣາຕິ ນໍ ອໂວຈາຕີ໚

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ຈູລຸອສຸກຖ຺ທາຍ ກມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ລຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເວທນໍ ອຊີວາເສຕ຺ວາ ‘‘ຕສ຺ສາ ມມ ທນ຺ເຕຫີ ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ, ນໍ ມາເຣຕ຺ກາມຕາຍ ປນ ປຫິຕິ’’ຕິ ທີເປນ຺ໂຕ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ –

໑໘໖໚

‘‘ພຫູ ຫິເມ ທນ຺ຕຍຸຄາ ອຸລຸອາຣາ, ເຍ ເມ ປີຕູນລຸຈ ປີຕາມຫານໍ;

ຊານາຕິ ສາ ໂກຜນາ ຣາຊປຸຕ຺ຕີ, ວຜຕ຺ຖິກາ ເວຣມກາສິ ພາລາ໚

໑໘໗໚

‘‘ອຸຍ຺ເຖຫີ ຕ຺ວໍ ລຸທ຺ທ ຂຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ, ທນ຺ເຕ ອິເມ ລິນ຺ທ ປຸຣາ ມຣາມີ;

ວຊ຺ຊາສິ ຕໍ ໂກຜນໍ ຣາຊປຸຕ຺ຕີ, ນາໂຄ ຫໂຕ ຫນ຺ທ ອິມສ຺ສ ທນ຺ຕາ’’ຕີ໚

ຕຕ຺ຖ ອິເມຕິ ຕສ຺ສ ກິຣ ປີຕຸ ປີຕາມຫານໍ ທນ຺ຕາ ມາ ວິນສ຺ສນ຺ຕູຕິ ຄຸຫາຍໍ ສນ຺ນິຈິຕາ, ເຕ ສນ຺ຜາຍ ເອວມາຫ໚ ຊານາຕີຕິ ພ ຫູນໍ ວາຣຕານໍ ອິຜ ສນ຺ນິຈິເຫ ທນ຺ເຕ ຊານາຕີ໚ ວຜຕ຺ຖິກາຕິ ເກວລໍ ປນ ສາ ນໍ ມາເຣຕ຺ກາມາ ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ໂທສໍ ຫທເຍ ຄ ເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ເວຣໍ ອກາສິ, ເອວຣູເປນ ຜຣຸສກມ຺ເມນ ມຕ຺ຖກໍ ປາເປສີ໚ ຂຣນ຺ຕິ ກກຈໍ໚ ປຸຣາ ມຣາມີຕິ ຍາວ ນ ມຣາມີ໚ ວຊ຺ຊາສີຕິ ວເທຍ຺ຍາສີ໚ ຫນ຺ທ ອິມສ຺ສ ທນ຺ຕາຕິ ຫໂຕ ໂສ ມຍາ ນາໂຄ, ມໂນຣໂຖ ເຕ ມຕ຺ຖກປ຺ປຕ຺ໂຕ, ຄຕ຺ຫ, ອິເມ ຕສ຺ສ ທນ຺ຕາຕີ໚

ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ນິສີທນຍ຺ຖານາ ວຸຍ຺ຖາຍ ກກຈໍ ອາທາຍ ‘‘ທນ຺ເຕ ລິນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕີ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຸປຄໂຕ໚ ໂສ ປນ ອຸພ຺ເພຜໂຕ ອຍ຺ຖາສີຕິຫຕ຺ໂຖ ຣຊຕປພ຺ພໂຕ ວິຍ ຖິໂຕ, ເຕນສ຺ສ ໂສ ທນ຺ຕຍ຺ຖານໍ ນ ປາປຸຕີ໚ ອຖ ມຫາສຕ຺ໂຕ ກາຍໍ ອຸປນາ ເມນ຺ໂຕ ເຫຍ຺ຖາສີສໂກ ນິປຊ຺ຊິ໚ ຕທາ ເນສາໂທ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຣຊຕທາມສທິສໍ ໂສຕ຺ທໍ ມທ຺ທນ຺ໂຕ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ເກ ລາສກູເຜ ວິຍ ກຸມ຺ເກ ຄຕ຺ວາ ມຸຂໂກຍິມໍສໍ ຜນ຺ເກນ ປຫຣິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ກຸມ຺ກໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ກກຈໍ ອນ຺ໂຕມຸເຂ ປເວເສສີ, ອຸໂກຫີ ຫຕ຺ເຖຫີ ທລຸທໍ ອປຣາປຣໍ ກຫຸຜີ໚ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ພລວເວທນາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ມຸຂໍ ໂລຫິເຕນ ປູຣີ໚ ເນສາໂທ ອິ ໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສລ຺ຈາເຣນ຺ໂຕ ກກເຈນ ລິນ຺ທິຕຸໍ ນາສກ຺ຂີ໚ ອຖ ນໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ມຸຂໂຕ ໂລຫິຕໍ ລຫ຺ເຫຕ຺ວາ ເວທນໍ ອຊີວາເສຕ຺ວາ ‘‘ກີ ສມ຺ມ ລິນ຺ທິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ລິ໚ ‘‘ອາມ, ສາມີ’’ຕີ໚ ມຫາສຕ຺ໂຕ ສຕີ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖເປຕ຺ວາ ‘‘ເຕນ ຫິ ສມ຺ມ ມມ ໂສຕ຺ທໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ກກຈໂກຍີ ຄຕ຺ຫາເປຫິ, ມມ ສຍໍ ໂສຕ຺ທໍ ອຸກ຺ຂິປິຕຸໍ ພລໍ ນຕ຺ຖິ’’ຕິ ອາຫ໚ ເນສາໂທ ຕຖາ ອກາສີ໚

ມຫາສຕ຺ໂຕ ໂສຕ຺ທາຍ ກກຈໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອປຣາປຣໍ ຈາເຣສີ, ທນ຺ຕາ ກລຸອີຣາ ວິຍ ລິຊ຺ຊີສຸ໚ ອຖ ນໍ ເຕ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ມ ລຸທ຺ທປຸຕ຺ຕ ອຫໍ ອິເມ ທນ຺ເຕ ຕຸຍ຺ຫໍ ທທມາໂນ ເນວ ‘ມຍ຺ຫໍ ອປ຺ປີຍາ’ຕິ ທມ຺ມິ, ນ ສກ຺ກຕ຺ຕມາຣຕ຺ຕພ຺ຣຫ຺ມຕ຺ຕານິ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ, ອິເມຫີ ປນ ເມ ທນ຺ເຕຫີ ສຕຄຸເຄນ ສຫສ຺ສຄຸເຄນ ສຕສຫສ຺ສຄຸເຄນ ສພ຺ພລຸລຸຕລຸລາຕາທນ຺ຕາວ ປີຍຕຣາ, ສພ຺ພລຸລຸຕລຸລາຕາປ຺ປຍິເວຜາຍ ເມ ອິທໍ ປຸລຸລໍ ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕູ’’ຕິ ທນ຺ເຕ ທຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ມ ອິທໍ ຄານໍ ກິຕ຺ຕເກນ ກາ ເລນ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ລິຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຕມາສສຕ຺ຕທິວສາຜິເກຫີ ສຕ຺ຕຫີ ສໍວຈ຺ລເຣຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ – ‘‘ຄຈ຺ລ ອິເມສໍ ທນ຺ຕານໍ ອານຸ ກາເວນ ສຕ຺ຕທິວສພ຺ກນ຺ຕເຣເຍວ ພາຣາຄສີ ປາປຸກີສ຺ສສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຣິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊສີ ໚ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ຈ ປນ ອນາຄເຕສ຺ເຍວ ເຕສຸ ນາເຄສຸ ສຸກທ຺ທາຍ ຈ ອນາຄຕາຍ ກາລມກາສີ໚ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາຫ –

໑໘໘໚

‘‘ອຸຍ຺ຖາຍ ໂສ ລຸທ຺ໂທ ຂຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ, ເລຕ຺ວານ ທນ຺ຕານິ ຄຊຸຕ຺ຕມສ຺ສ;

ວຄ຺ຄູ ສຸເກ ອປ຺ປຜິເມ ປຖພ຺ຍາ, ອາຫາຍ ປກ຺ການີ ຕໂຕ ຫິ ຂິປ຺ປ''ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ວຄ຺ຄູຕິ ວິລາສວນ຺ເຕຯ ສຸເກາຕິ ສຸນ຺ທເຣຯ ອປ຺ປຜິເມຕິ ອິມິສ຺ສໍ ປຖວິຍໍ ອຄ຺ເຄຫີ ທນ຺ເຕຫີ ອສທິເສຕິຯ

ຕສ຺ມີ ປກ຺ກນ຺ເຕ ເຕ ນາຄາ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕໍ ອທິສ຺ວາ ອາຄມິໍສຸຯ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາຫ –

໑໔໙ຯ

''ກາຍຍ຺ຍິຕາ ນາຄວເຮນ ອຍ຺ຍາ, ເຍ ເຕ ນາຄາ ອຍ຺ຄ ທິສາ ວິຮາວຸໍ;

ອທິສ຺ວານ ໂປສໍ ຄຊປ຺ຈ຺ຈມິຕ຺ຕໍ, ປຈ຺ຈາຄມຸໍ ເຍນ ໂສ ນາຄຣາຊາ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ກາຍຍ຺ຍິຕາຕິ ມຣຕກາເຍນ ອຸປທ຺ທຸຕາຯ ອຍ຺ຍາຕິ ທຸກ຺ຂິຕາຯ ຄຊປ຺ຈ຺ຈມິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຄຊສ຺ສ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕໍຯ ເຍນ ໂສຕິ ຍຕ຺ຖ ວິສາລມາລເກ ໂສ ນາຄຣາຊາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ເກລາສປພ຺ພໂຕ ວິຍ ປຕິໂຕ, ຕໍ ຖານໍ ປຈ຺ຈາຄມຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເຕຫິ ປນ ສທ຺ຣິ ມຫາສຸກທ຺ທາປິ ອາຄຕາຯ ເຕ ສພ຺ເພປິ ອຍ຺ຄສຫສ຺ສນາຄາ ຕຕ຺ຖ ໂຣທິຕ຺ວາ ກນ຺ທິຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ກຸລູປການໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຮານໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ''ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຈ຺ຈຍທາຍໂກ ວິສປີເຕນ ສລ຺ເລນ ວິທ຺ໂຮ ກາລກໂຕ, ສີວຖິກທສ຺ສນມສ຺ສ ອາຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ ວທິໍສຸຯ ປຍ຺ຈສຕາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຮາປິ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ວິສາລມາລເກ ໂອຕຣິໍສຸຯ ຕສ຺ມີ ຂເຕ ທ຺ເວ ຕຣຸຕນາຄາ ນາຄຣຍ຺ໂຍ ສຣີຣໍ ທນ຺ເຕຫິ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຮ ວນ຺ທາເປຕ຺ວາ ຈິຕກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຊາປຍິໍສຸຯ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຮາ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ອາລຸອາຫເນ ຮມ຺ມສຊ຺ຊາຍມກໍສຸຯ ອຍ຺ຄສຫສ຺ສນາຄາ ອາລຸອາຫນໍ ນິພ຺ພາເປຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ມຫາສຸກທ຺ທໍ ປຸຣໂຕ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຍ຺ຄານໍ ອຄມໍສຸຯ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາຫ –

໑໕໐ຯ

''ເຕ ຕຕ຺ຖ ກນ຺ທິຕ຺ວາ ໂຣທິຕ຺ວານ ນາຄາ, ສີເສ ສເກ ປໍສຸກໍ ໂອກິຣິຕ຺ວາ;

ອຄມໍສຸ ເຕ ສພ຺ເພ ສກໍ ນິເກຕໍ, ປຸຣກ຺ຂຕ຺ວາ ມເຫສີ ສພ຺ພກທ຺ທ''ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ປໍສຸກນ຺ຕິ ອາລຸອາຫນປໍສຸກໍຯ

ໂສນຸຕ຺ຕໂຣປິ ອປ຺ປຕ຺ເຕເຍວ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ທນ຺ເຕ ອາຫາຍ ພາຣາຕສິໍ ສມ຺ປາປຸຕິຯ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາຫ –

໑໕໑ຯ

''ອາຫາຍ ທນ຺ຕານິ ຄຊຕ຺ຕມສ຺ສ, ວຄ຺ຄູ ສຸເກ ອປ຺ປຜິເມ ປຖພ຺ຍາ;

ສຸວຕ຺ຕຣາຊິຫິ ສມນ຺ຕໂມທເຣ, ໂສ ລຸທ຺ທໂກ ກາສິປຸຣໍ ອຸປາຄມິ;

ອຸປເນສິ ໂສ ຣາຊກຍ຺ຍາຍ ທນ຺ເຕ, ນາໂຄ ຫໂຕ ຫນ຺ທ ອິມສ຺ສ ທນ຺ຕາ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສຸວຕ຺ຕຣາຊິຫີຕິ ສຸວຕ຺ຕຣາຊິຣໍສີຫີຯ ສມນ຺ຕໂມທເຣຕິ ສມນ຺ຕໂຕ ໂອກາສນ຺ເຕ ສກລວນສຕ຺ຫໍ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕໍ ວິຍ ກໂຣນ຺ເຕຯ ອຸປເນສີຕິ ອທໍ ຉທ຺ທນ຺ຕວາຣຕສ຺ສ ຉພ຺ພຕ຺ຕຣໍສິວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ຍມກທນ຺ເຕ ອາຫາຍ ອາຄຈ຺ຉາມິ, ນຄຣໍ ອລງ຺ກາ

ຣາເປຖາຕິ ເທວິຍາ ສາສນໍ ເປເສຕ຺ວາ ຕາຍ ຣຌ຺ໂຌ ອາໂຣຈາເປຕ຺ວາ ເທວນຄຣໍ ວິຍ ນຄເຣ ອລງກາຣາປິເຕ ໂສນຸຕ຺ຕໂຣປິ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປາສາທໍ ອາຣຸຫິຕ຺ວາ ທນ຺ເຕ ອຸປເນສິ, ອຸປເນຕ຺ວາ ຈ ປນ, ''ອຍ຺ເຍ, ຍສ຺ສ ກິຣ ຕຸມ຺ເຫ ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ໂທສໍ ໜທເຍ ກຣິຕ຺ຖ, ໂສ ນາໂຄ ມຍາ ໜໂຕ ມໂຕ, 'ມຕກາວໍ ເມ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາສີ'ຕິ ອາໜ, ຕສ຺ສ ມຕກາວໍ ຕຸມ຺ເຫ ຊານາຖ, ຄຕ຺ໜາຖ, ອິເມ ຕສ຺ສ ທນ຺ຕາ''ຕິ ທນ຺ເຕ ອທາສິ຺

ສາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ລພ຺ພຕ຺ຕາຣໍສິວິຈິຕ຺ຕທນ຺ເຕ ມຕິຕາລວຕ຺ເຜນ ຄເຫຕ຺ວາ ອູຣູສຸ ຖເປຕ຺ວາ ປຸຣິມກເວ ອຕ຺ຕໂນ ປິຣສາ ມິກສ຺ສ ທນ຺ເຕ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ''ເອວຣູປໍ ໂສກຄຸຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ວາຣຕໍ ວິສປິເຕນ ສລ຺ເລນ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປຕ຺ວາ ອິເມ ທນ຺ເຕ ລິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂສນຸຕ຺ຕໂຣ ອາຄໂຕ''ຕິ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອນຸສ຺ສຣນ຺ຕີ ໂສກໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອສິວາເສຕຸໍ ນາສກ຺ຂີ຺ ອຖສ຺ສາ ຕຕ຺ເຖວ ໜທຍໍ ຜລິ, ຕໍ ທິວສເມວ ກາລມກາສິ຺ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາໜ –

໑໓໘຺

''ທີສ຺ວານ ທນ຺ຕານິ ຄຊຸຕ຺ຕມສ຺ສ, ກຕ຺ຕຸປ຺ປິຍສ຺ສ ປຸຣິມາຍ ຊາຕິຍາ;

ຕຕ຺ເຖວ ຕສ຺ສາ ໜທຍໍ ອຜາລິ, ເຕເນວ ສາ ກາລມກາສິ ພາລາ''ຕິ຺

໑໓໙຺

''ສມ຺ໂພສິປ຺ໂຕ ສ ມຫານຸກາໂວ, ສິຕໍ ອກາສີ ປຣິສາຍ ມຊ຺ເຊ;

ປຸຈ຺ລິສຸ ກິກ຺ຂູ ສຸວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕາ, ນາການເຣ ປາຕຸກໂຣນ຺ຕີ ພຸທ຺ຮາ຺

໑໔໐຺

''ຍມທ຺ທສາຖ ທທຣີ ກຸມາຣີ, ກາສາຍວຕ຺ຖໍ ອນຄາຣິຍໍ ຈຣນ຺ຕີ;

ສາ ໂຂ ຕທາ ຣາຊກຍ຺ຌາ ອໂຫສິ, ອຫໍ ຕທາ ນາຄຣາຊາ ອໂຫສີ຺

໑໔໑຺

''ອາທາຍ ທນ຺ຕານິ ຄຊຸຕ຺ຕມສ຺ສ, ວຄ຺ຄູ ສຸເກ ອປ຺ປຜິເມ ປຖພ຺ຍາ;

ໂຍ ລຸທ຺ທໂກ ກາສິປຸຣໍ ອຸປາຄມິ, ໂສ ໂຂ ຕທາ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສີ຺

໑໔໒຺

''ອນາວສູຣໍ ຈິຣຣຕ຺ຕສໍສິຕໍ, ອຸຈ຺ຈາວຈໍ ຈຣິຕມິທໍ ປຸຣາຕໍ;

ວິຕທ຺ທໂຣ ວິຕໂສໂກ ວິສລ຺ໂລ, ສຍໍ ອກິຍ຺ຌາຍ ອການສີ ພຸທ຺ໂຮ຺

໑໔໓຺

''ອຫໍ ໂວ ເຕນ ກາເລນ, ອໂຫສີ ຕຕ຺ຖ ກິກ຺ຂໂວ;

ນາຄຣາຊາ ຕທາ ໂຫມິ, ເອວໍ ຘາເຣຖ ຊາຕກ''ນ຺ຕິຯ –

ອິມາ ຄາຖາ ທສພລສ຺ສ ຄຸເຓ ວຓ຺ເຓນ຺ເຕຫິ ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫກຕ຺ເຖເຣຫິ ຐປິຕາຯ

ຕຕ຺ຖ ສິຕໍ ອກາສີຕິ ໂສ ສມ຺ໂພຘິປ຺ປຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ມຫານຸຠາໂວ ອລງ຺ກຕຘມ຺ມສຠາຍໍ ອລງ຺ກຕຘມ຺ມາສເນ ປຣິສມຊ຺ເຌ ນິສິນ຺ໂນ ເອກທິວສໍ ສິຕໍ ອກາສິຯ ນາກາຣເຓຕິ ''ຠນ຺ເຕ, ພຸທ຺ຘາ ນາມ ອກາຣເຓ ສິຕໍ ນ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ຈ ສິຕໍ ກຕໍ, ເກນ ນຸ ໂຂ ກາຣເຓນ ສິຕໍ ກຕ''ນ຺ຕິ ມຫາຂີຓາສວາ ຠິກ຺ຂູ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ຍມທ຺ທສາຖາຕິ ເອວໍ ປຸຏ຺ໂຐ, ອາວຸໂສ, ສຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕໂນ ສິຕກາຣຓໍ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ເອກໍ ທຫຣຠິກ຺ຂຸນິໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ''ຠິກ຺ຂເວ, ຍໍ ເອກໍ ທຫຣໍ ໂຍພ຺ພນປ຺ປຕ຺ຕໍ ກຸມາຣິໍ ກາສາຍວຕ຺ຖໍ ອນຄາຣິຍໍ ອຸເປຕໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ສາສເນ ຈຣນ຺ຕິໍ ອທ຺ທສາຖ ປສ຺ສຖ, ສາ ຕທາ 'ວິສປີເຕນ ສລ຺ເລນ ນາຄຣາຊໍ ວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ວເຘຫີ'''ຕິ ໂສນຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ເປເສຕາ ຣາຊກຎ຺ຎາ ອໂຫສິຯ ເຕນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປິໂຕ ອຫໍ ຕທາ ໂສ ນາຄຣາຊາ ອໂຫສິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເທວທຕ຺ໂຕຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທານິ ເທວທຕ຺ໂຕ ຕທາ ໂສ ລຸທ຺ທໂກ ອໂຫສິຯ

ອນາວສູຣນ຺ຕິ ນ ອາວສູຣໍ, ອນຕ຺ຖງ຺ຄຕສູຣິຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຈິຣຣຕ຺ຕສໍສິຕນ຺ຕິ ອິໂຕ ຈິຣຣຕ຺ເຕ ອເນກວສ຺ສໂກຏິມຕ຺ຖເກ ສໍສິຕໍ ສໍສຣິຕໍ ອນຸຈິຓ຺ຓໍຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ອາວຸໂສ, ອິໂຕ ອເນກວສ຺ສໂກຏິມຕ຺ຖເກ ສໍສຣິຕມ຺ປິ ປຸພ຺ພຎ຺ເຎ ກຕໍ ຕໍ ທິວສເມວ ສາຍນ຺ເຫ ສຣນ຺ໂຕ ວິຍ ອຕ຺ຕໂນ ຈຣິຕວເສນ ອຸຈ຺ຈຕ຺ຕາ ຕາຍ ຣາຊຘີຕາຍ ຈ ໂສນຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ຈ ຈຣິຕວເສນ ນິຈ຺ຈຕ຺ຕາ ອຸຈ຺ຈານິຈໍ ຈຣິຕໍ ອິທໍ ປຸຣາຓໍ ຣາຄາທີນໍ ທຣານໍ ວິຄຕຕາຍ ວີຕທ຺ທໂຣ, ຎາຕິຘນໂສກາທີນໍ ອຠາເວນ ວີຕໂສໂກ, ຣາຄສລ຺ລາທີນໍ ວິຄຕຕ຺ຕາ ວິສລ຺ໂລ ອຕ຺ຕນາວ ຊານິຕ຺ວາ ພຸທ຺ໂຘ ອກາສີຕິຯ ອຫໍ ໂວຕິ ເອຕ຺ຖ ໂວຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຫໍ ເຕນ ກາເລນ ຕຕ຺ຖ ຉທ຺ທນ຺ຕທເຫ ອໂຫສິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນາຄຣາຊາຕິ ໂຫນ຺ໂຕ ຈ ປນ ນ ອຎ຺ໂຎ ໂກຈິ ຕທາ ໂຫມິ, ອຖ ໂຂ ນາຄຣາຊາ ໂຫມີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອວໍ ຈາເຣຖາຕິ ຕຸມ຺ເຫ ຕໍ ຊາຕກໍ ເອວໍ ຘາເຣຖ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາຖ ປຣິຍາປຸຓາຖາຕິຯ

ອິມຎ຺ຈ ປນ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ພຫູ ໂສຕາປນ຺ນາທໂຍ ອເຫສຸໍຯ ສາ ປນ ຠິກ຺ຂຸນີ ປຈ຺ຉາ ວິປ຺ສ຺ສິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕາຕິຯ

ຉທ຺ທນ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຈຕຸຕ຺ຖາຯ

[໕໑໕] ໕ຯ ສມ຺ຠວຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຣຊ຺ຊຎ຺ຈປຏິປ຺ນ຺ນາສ຺ມາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຎ຺ຎາປາຣມິໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸ ມຫາອຸມ຺ມງ຺ຄຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໒໒ຯ໕໙໐ ອາທໂຍ) ອາວິ ຠວິສ຺ສຕິຯ

ອຕີເຕ ປນ ກຸຣຸຣຏ຺ເຐ ອິນ຺ທປຕ຺ຖນຄເຣ ຘນຎ຺ຈຍໂກຣພ຺ໂຍ ນາມ ຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິຯ ຕສ຺ສ ສຸຈິຣໂຕ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ປຸໂຣຫິໂຕ ອຕ຺ຖຘມ຺ມານຸສາສໂກ ອໂຫສິຯ ຣາຊາ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກໂຣນ຺ໂຕ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊມນຸສາສິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ຘມ຺ມຍາຄໍ ນາມ ປຎ຺ຫໍ ອຠິສງ຺ຂຣິຕ຺ວາ ສຸຈິຣຕໍ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ປຸໂຣຫິຕໍ ອາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຈຕສ຺ໂສ ຄາຖາໂຍ ອຠາສິ –

໑໖໘ຯ

''ຣຊ຺ຊຎ຺ຈ ປຏິປ຺ນ຺ນາສ຺ມ, ອາຘິປ຺ຈ຺ຈໍ ສຸຈິຣຕ;

ມຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉາມິ, ວິເຊຕຸໍ ປຖວິໍ ອິມໍຯ

໑໖໙ຯ

“ຘມ຺ເມນ ໂນ ອຘມ຺ເມນ, ອຘມ຺ໂມ ເມ ນ ຣຸຈ຺ຈຕິ;

ກິຈ຺ໂຈວ ຘມ຺ໂມ ຈຣິໂຕ, ຣຍ຺ໂຍ ໂຫຕິ ສຸຈິຣຕ๚

໑໔໐๚

“ອິຘ ເຈວານິນ຺ທິຕາ ເຍນ, ເປຈ຺ຈ ເຍນ ອນິນ຺ທິຕາ;

ຍສໍ ເທວມນຸສ຺ເສສຸ, ເຍນ ປປ຺ໂປມຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ๚

໑໔໑๚

“ໂຍຫໍ ອຕ຺ຖຍ຺ຈ ຘມ຺ມຍ຺ຈ, ກຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉາມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ;

ຕໍ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຖຍ຺ຈ ຘມ຺ມຍ຺ຈ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓກ຺ຂາຫິ ປຸຈ຺ຉິໂຕ”ຕິ๚

ຕຕ຺ຖ ຣຊ຺ຊນ຺ຕິ, ອາຈຣິຍ, ມຍໍ ອິມສ຺ມິໍ ສຕ຺ຕໂຍຊນິເກ ອິນ຺ທປຕ຺ຖນຄເຣ ຣຊ຺ຊຍ຺ຈ, ຕິໂຍຊນສຕິເກ ກຸຣຸຣຏ຺ເຐ ອິສ຺ສຣຠາວສງ຺ຂາຕໍ ອາຘິປ຺ຈ຺ຈຍ຺ຈ๚ ປຏິປ຺ນາສ຺ມາຕິ ອຘິຄຕາ ຠວາມ๚ ມຫຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິທານິ ມຫນ຺ຕຠາວໍ๚ ປຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉາມິ ວິເຊຕຸນ຺ຕິ ອິມໍ ປຖວິໍ ຘມ຺ເມນ ອຠິຠວິຕຸໍ ອຊ຺ໂຌຕ຺ຖຣິຕຸໍ ອິຈ຺ຉາມິ๚ ກິຈ຺ໂຈວາຕິ ອວເສສຊເນຫິ ຣຍ຺ໂຍ ຈຣິໂຕ ຘມ຺ໂມ ກິຈ຺ໂຈ ກຣຓີຍຕໂຣ๚ ຣາຊານຸວຕ຺ຕໂກ ຫິ ໂລໂກ, ໂສ ຕສ຺ມິໍ ຘມ຺ມິເກ ສພ຺ໂພປິ ຘມ຺ມິໂກ ໂຫຕິ๚ ຕສ຺ມາ ເອສ ຘມ຺ໂມ ນາມ ຣຍ຺ໂຍວ ກິຈ຺ໂຈຕິ๚

ອິຘ ເຈວານິນ຺ທິຕາຕິ ເຍນ ມຍໍ ອິຘໂລເກ ປຣໂລເກ ຈ ອນິນ຺ທິຕາ๚ ເຍນ ປປ຺ໂປມູຕິ ເຍນ ມຍໍ ນິຣຍາທີສຸ ອນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເທເວສຸ ຈ ມນຸສ຺ເສສຸ ຈ ຍສໍ ອິສ຺ສຣິຍໍ ໂສຠຄ຺ຄໍ ປາປຸເຓຍ຺ຍາມ, ຕໍ ໂນ ກາຣຓໍ ກເຖຫີຕິ ๚ ໂຍຫນ຺ຕິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ໂຍ ອຫໍ ຜລວິປາກສງ຺ຂາຕໍ ອຕ຺ຖຍ຺ຈ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ເຫຕຸຠູຕໍ ຘມ຺ມຍ຺ຈ ກຕ຺ຕຸໍ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕິຕຸໍ ອຸປ຺ປາເທຕຸຍ຺ຈ ອິຈ຺ຉາມິ๚ ຕໍ ຕ຺ວນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ ຕ຺ວໍ ສຸເຂເນວ ນິພ຺ພານຄາມິມຄ຺ຄໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ອປ຺ປຏິສນ຺ຘິກາວໍ ປຕ຺ເຕນ຺ຕສ຺ສ ຕໍ ອຕ຺ຖຍ຺ຈ ຘມ຺ມຍ຺ຈ ປຸຈ຺ຉິໂຕ ອກ຺ຂາຫິ, ປາກຏໍ ກຕ຺ວາ ກເຖຫີຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ຘມ຺ມຍາຄປຍ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິ๚

ອຍໍ ປນ ປຍ຺ໂຫ ຄມ຺ຠີໂຣ ພຸທ຺ຘວິສໂຍ, ສພ຺ພຍ຺ຍຸພຸທ຺ຘເມວ ຕໍ ປຸຈ຺ຉິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມິໍ ອສຕິ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຓປຣິເຍສກໍ ໂພຘິສຕ຺ຕນ຺ຕິ๚ ສຸຈິຣໂຕ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ອໂພຘິສຕ຺ຕຕາຍ ປຍ຺ຫໍ ກເຖຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຈ ປຓ຺ຑິຕມານໍ ອກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອສມຕ຺ຖກາວໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໔໒๚

“ນາຍ຺ຍຕ຺ຣ ວິຘຸຣາ ຣາຊ, ເອຕທກ຺ຂາຕຸມຣຫຕິ;

ຍໍ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຖຍ຺ຈ ຘມ຺ມຍ຺ຈ, ກຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉສິ ຂຕ຺ຕິຍາ”ຕິ๚

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ອວິສໂຍ ເອສ, ມຫາຣາຊ, ປຍ຺ໂຫ ມາທິສານໍ๚ ອຫຍ຺ຫິ ເນວສ຺ສ ອາທິໍ, ນ ປຣິໂຍສານໍ ປສ຺ສາມິ, ອນ຺ຘກາຣໍ ປວິຏ຺ໂຐ ວິຍ ໂຫມິ๚ ພາຣາຓສິຣຍ຺ໂຍ ປນ ປຸໂຣຫິໂຕ ວິຘຸໂຣ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ເອຕໍ ອາຈິກ຺ເຂຍ຺ຍ, ຕໍ ຄເປຕ຺ວາ ຍໍ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຖຍ຺ຈ ຘມ຺ມຍ຺ຈ ກຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉສິ, ເອຕໍ ອກ຺ຂາຕຸໍ ນ ອຍ຺ໂຍ ອຣຫຕີຕິ๚

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ “ເຕນ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ຂິປ຺ປໍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາຫີ”ຕິ ປຓ຺ຓາກາຣໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ເປເສຕຸກາໂມ

ຫຼຕ຺ວາ ຄາຖມາຫ –

໑໘໓ ໆ

‘‘ເອຫິ ໂຂ ປ຺ຫິໂຕ ຄຈ຺ຉ, ວິສຸຣສ຺ສ ອຸປນ຺ຕິກໍ;

ນິກ຺ຂສ຺ຈິມໍ ສຸວຕ຺ຕາສ຺ສ, ຫຣໍ ຄຈ຺ຉ ສຸຈິຣຕ;

ອກິຫາຣໍ ອິມໍ ທຊ຺ຊາ, ອຕ຺ຖສ຺ມ຺ມານຸສິຜ຺ຄິຍາ’’ຕິ ໆ

ຕຕ຺ຖ ອຸປນ຺ຕິກນ຺ຕິ ສນ຺ຕິກໍ ໆ ນິກ຺ຂນ຺ຕິ ປລ຺ຈສຸວຕ຺ໂຕ ເອໂກ ນິກ຺ໂຂ ໆ ອຍໍ ປນ ຣຕ຺ຕສຸວຕ຺ຕາສ຺ສ ນິກ຺ຂສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ເອວ ມາຫ ໆ ອິມໍ ທຊ຺ຊາຕິ ເຕນ ອິມສ຺ມິ ສມ຺ມຍາຄປລ຺ເທ ກຖິເຕ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ມ຺ມານຸສິຜ຺ຄິຍາ ອກິຫາຣປູຊໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອິມໍ ນິກ຺ຂສຫສ຺ສໍ ທເທຍ຺ຍາສີຕິ ໆ

ເອວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ປລ຺ຫວິສ຺ສຊ຺ຊນສ຺ສ ລິຂນຕ຺ຖາຍ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຈນກໍ ສຸວຕ຺ຕປຕ຺ຕລ຺ຈ ຄມນຕ຺ຖາຍ ຍານໍ, ປຣິວາຣຕ຺ຖາຍ ພລກາຍໍ, ຕລ຺ຈ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ທຕ຺ວາ ຕງຂຕລ຺ເລວ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ ໆ ໂສ ປນ ອິນ຺ທປຕ຺ຖນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຊ຺ຊກເມວ ພາຣາຕາສີ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ຍຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖ ປຕ຺ທິຕາ ວສນ຺ຕິ, ສພ຺ພານິ ຕານິ ຄາມານິ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ປລ຺ຫສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕາຣໍ ອລກິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ພາຣາຕາສີ ປຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ຄາເມ ນິວາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກຕິປເຍຫີ ຊເນຫີ ສທ຺ທິ ປາຕຣາສກ຺ລ຺ຊນເວລາຍ ວິສຸຣສ຺ສ ນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຄຕກາວໍ ອາໂຣຈາເປຕ຺ວາ ເຕນ ປກ຺ໂກສາປິໂຕ ຕໍ ສເກ ໝເຣ ກຸລ຺ຊມານໍ ອທ຺ທສ ໆ ຕມຕ຺ຖໍ ອາວິກໂຣນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ສຕ຺ຕມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໔ ໆ

‘‘ສຸວານິປ຺ປາຄາ ກາຣທ຺ວາໂຊ, ວິສຸຣສ຺ສ ອຸປນ຺ຕິກໍ;

ຕມທ຺ທສ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ, ອສມານໍ ສເກ ໝເຣ’’ຕິ ໆ

ຕຕ຺ຖ ສຸວານິປ຺ປາຄາຕິ ໂສ ກາຣທ຺ວາຊໂຄຕ຺ໂຕ ສຸຈິຣໂຕ ອນິປ຺ປາຄາ, ຄໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ ໆ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາຕິ ມຫາພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ໆ ອສມານນ຺ຕິ ກຸລ຺ຊມານໍ ໆ

ໂສ ປນ ຕສ຺ສ ພາລສຫາຍໂກ ເອກາຈຣິຍກຸເລ ອຸຄ຺ຄຫິຕສິປ຺ໂປ, ຕສ຺ມາ ເຕນ ສທ຺ທິ ເອກໂຕ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ສຸຂນິສິນ຺ໂນ ‘‘ສມ຺ມ ກິມຕ຺ຖໍ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຸຝ຺ໂຖ ອາຄມນກາຣຕໍ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ອຝ຺ຖມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໕ ໆ

‘‘ຣລ຺ໂລຫໍ ປ຺ຫິໂຕ ທູໂຕ, ໂກຣພ຺ຍສ຺ສ ຍສສ຺ສິໂນ;

‘ອຕ຺ຖໍ ສມ຺ມລ຺ຈ ປຸຈ຺ເຉສິ’, ອິຈ຺ຈພ຺ຣວິ ຍຸທິຝ຺ຖິໂລ;

ຕໍ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຖລ຺ຈ ສມ຺ມລ຺ຈ, ວິສຸຣກ຺ຂາຫິ ປຸຈ຺ຉິໂຕ’’ຕິ ໆ

ຕຕ຺ຖ ຣລ຺ໂລຫນ຺ຕິ ອຫໍ ຣລ຺ໂລ ໂກຣພ຺ຍສ຺ສ ຍສສ຺ສິໂນ ທູໂຕ ໆ ປ຺ຫິໂຕຕິ ເຕນ ເປສິໂຕ ອິຘາຄໂມ ໆ ປຸຈ຺ເຉສີຕິ ໂສ ຍຸທິຝ຺ຖິລໂຄຕ຺ໂຕ ສນລ຺ຈຍຣາຊາ ມໍ ສມ຺ມຍາຄປລ຺ຫໍ ນາມ ປຸຈ຺ຉິ, ອຫໍ ກເຖຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ‘‘ຕ຺ວໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສີ’’ຕິ ລຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ,

ໂສ ຈ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ທຕ຺ວາ ປລ຺ຫປ຺ຸຈຌນຕ຺ຖາຍ ນໍ ຕວ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສນ຺ໂຕ ‘‘ວິຆຸຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ປລ຺ຫສ຺ສ ອຕ຺ຖລ຺ຈ ປາລຸອິຌມ຺ມລ຺ຈ ປ຺ຸຈເຌຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ອພ຺ຣວີ។ ‘‘ຕໍ ຕ຺ວໍ ອິທານິ ມຍາ ປ຺ຸຈຊິໂຕ ອກ຺ຂາຫີ’’ຕິ។

ຕທາ ປນ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ‘‘ມຫາຊນສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄາ຺ຄໍ ປີຫຫນ຺ໂຕ ວິຍ ວິນິຈ຺ຉຍໍ ວິຈາເຣຕິ។ ຕສ຺ສ ປລ຺ຫວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ໂອກາໂສ ນຕ຺ຖິ។ ໂສ ຕມຕ຺ຖໍ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ນວມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໖។

‘‘ຄາ຺ຄໍ ເມ ປີຫຫິສ຺ສນ຺ຕິ, ນ ຕໍ ສກ຺ໂກມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ;

ອປີເຌຕຸໍ ມຫາສິນ຺ຆຸໍ, ຕໍ ກຖໍ ໂສ ກວິສ຺ສຕິ;

ນ ເຕ ສກ຺ໂກມິ ອກ຺ຂາຕຸໍ, ອຕ຺ຖໍ ຌມ຺ມລ຺ຈ ປ຺ຸຈຊິໂຕ’’ຕິ។

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ມຍ຺ຫໍ ‘‘ມຫາຊນສ຺ສ ນານາຈິຕ຺ຕຄຕິສງຂາຕໍ ຄາ຺ຄໍ ປີຫຫິສ຺ສ’’ນ຺ຕິ ພ຺ຍາປາໂຣ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ຕມຫໍ ມຫາສິນ຺ຆຸໍ ອປີເຌຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ຕສ຺ມາ ກຖໍ ໂສ ໂອກາໂສ ກວິສ຺ສຕິ, ຍສ຺ມາ ເຕ ອຫໍ ປລ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຍ຺ຍໍ។ ອິຕິ ຈິຕ຺ເຕກຄ຺ຄຕລ຺ເຈວ ໂອກາສລ຺ຈ ອລກນ຺ໂຕ ນ ເຕ ສກ຺ໂກມິ ອກ຺ຂາຕຸໍ ອຕ຺ຖໍ ຌມ຺ມລ຺ຈ ປ຺ຸຈຊິໂຕຕິ។

ເອວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ເມ ປຕ຺ຫິໂຕ ມຍາ ຓາຕວນ຺ຕໂຣ, ໂສ ເຕ ພ຺ຍາກຣິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໗។

‘‘ກທ຺ຣກາໂຣ ຈ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ, ໂອຣໂສ ມມ ອຕ຺ຣໂຊ;

ຕໍ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຖລ຺ຈ ຌມ຺ມລ຺ຈ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ປ຺ຸຈຉສ຺ສຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ໂອຣໂສຕິ ອຸເຣ ສໍວຫ຺ໂຒ។ ອຕ຺ຣໂຊຕິ ອຕ຺ຕນາ ຊາໂຕຕິ។

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຸຈິຣໂຕ ວິຆຸຣສ຺ສ ຆຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ກທ຺ຣການຣສ຺ສ ກຸຕ຺ຕປາຕຣາສສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສມຊ຺ເຊ ນິສິນ຺ນກາເລ ນິເວສນໍ ອຄມາສິ។ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ເອກາທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໘។

‘‘ສ຺ວາລິປ຺ປາຄາ ກາຣທ຺ວາໂຊ, ກທ຺ຣກາຣສ຺ສຸປນ຺ຕິກໍ;

ຕມທ຺ທສ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ, ນິສິນ຺ນໍ ສມ຺ຫິ ເວສ຺ມນີ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ເວສ຺ມນີຕິ ຆເຣ។

ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກທ຺ຣກາຣມາຓເວນ ກຕາສນາກິຫາຣສກ຺ກາໂຣ ນິສີທິຕ຺ວາ ອາຄມນກາຣຕໍ ປ຺ຸໂຖ ທ຺ວາທສມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໙ຯ

“ຣຎ຺ໂຎຫໍ ປຫິໂຕ ທູໂຕ, ໂກຣພ຺ຍສ຺ສ ຍສສ຺ສິໂນ;

‘ອຕ຺ຖໍ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ປຸຈ຺ເຉສິ’, ອິຈ຺ຈພ຺ຣວິ ຍຸຘິຏ຺ຐິໂລ;

ຕໍ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຖຎ຺ຈ ຘມ຺ມຎ຺ຈ, ກຫ຺ຣກາຣ ປພ຺ຣູຫິ ເມ”ຕິຯ

ອຖ ນໍ ກຫ຺ຣກາໂຣ, “ຕາຕ, ອຫໍ ອິເມສຸ ທິວເສສຸ ປຣຫາຣິກກມ຺ເມ ອກິນິວິຏ຺ໂຐ, ຈິຕ຺ຕໍ ເມ ພ຺ຍາກຸລໍ, ເຕນ ຕ຺ຍາຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ມຍ຺ຫໍ ປນ ກນິຏ຺ໂຐ ສຎ຺ຈຍກຸມາໂຣ ນາມ ມຍາ ອຕິວິຍ ຎາຓວນ຺ຕຕໂຣ, ຕໍ ປຸຈ຺ຉ, ໂສ ເຕ ປຎ຺ຫໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສຕີ”ຕິ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໐ຯ

“ມໍສກາຊໍ ອວຫາຍ, ໂຄຘໍ ອນຸປຕາມຫໍ;

ນ ເຕ ສກ຺ໂກມິ ອກ຺ຂາຕຸໍ, ອຕ຺ຖໍ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ປຸຈ຺ຉິໂຕຯ

໑໘໑ຯ

“ສຎ຺ຈໂຍ ນາມ ເມ ພາຕາ, ກນິຏ຺ໂຐ ເມ ສຸຈີຣຕ;

ຕໍ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຖຎ຺ຈ ຘມ຺ມຎ຺ຈ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉສ຺ສຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ມໍສກາຊນ຺ຕິ ຍຖາ ນາມ ປຸຣິໂສ ຖູລມິຄມໍສໍ ກາເຊນາຫາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ໂຄຘໂປຕກໍ ທິສ຺ວາ ມໍສກາຊໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຕໍ ອນຸພນ຺ເຘຍ຺ຍ, ເອວເມວ ອຕ຺ຕໂນ ໝເຣ ວສວຕ຺ຕິນີ ກຣິຍໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ປຣສ຺ສ ຣກ຺ຂິຕໂຄປີຕໍ ອິຕ຺ຖີ ອນຸພນ຺ຘນ຺ໂຕ ໂຫມີຕິ ທີເປນ຺ໂຕ ເອວມາຫາຕິຯ

ໂສ ຕສ຺ມີ ຂເຓ ສຎ຺ຈຍສ຺ສ ນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕນ ກຕສກ຺ກາໂຣ ອາຄມນກາຣຓໍ ປຸຏ຺ໂຐ ອາຈິກ຺ຂິຯ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໔ຯ

“ສ຺ວາຘິປ຺ປາຄາ ກາຣທ຺ວາໂຊ, ສຎ຺ຈຍສ຺ສ ອຸປນ຺ຕິກໍ;

ຕມທ຺ທສ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ, ນິສິນ຺ນໍ ສມ຺ຫິ ເວສ຺ມນິຯ

໑໘໕ຯ

“ຣຎ຺ໂຎຫໍ ປຫິໂຕ ທູໂຕ, ໂກຣພ຺ຍສ຺ສ ຍສສ຺ສິໂນ;

‘ອຕ຺ຖໍ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ປຸຈ຺ເຉສິ’, ອິຈ຺ຈພ຺ຣວິ ຍຸຘິຏ຺ຐິໂລ;

ຕံ ຕຸວံ ອຕຸຖລຸຈ ຊມຸມລຸຈ, ສລຸຈຍກຸຂາຫິ ປຸຈຸຊິໂຕ’’ຕິ។

ສລຸຈຍກຸມາໂຣ ປນ ຕທາ ປຣຫາຣເມວ ເສວຕິ។ ອຖສຸສ ໂສ ‘‘ອຫံ, ຕາຕ, ປຣຫາຣံ ເສວາມິ, ເສວນຸໂຕ ຈ ປນ ຄຽຄံ ໂອຕຣິຕຸວາ ປຣຕີຣံ ຄຈຸຊາມິ, ຕံ ມံ ສາຍລຸຈ ປາໂຕ ຈ ນທີ ຕຣນຸຕံ ມຈຸຈຸ ຄິລຕິ ນາມ, ເຕນ ຈິຕຸຕံ ເມ ພຸຍາກຸລံ, ນ ຕຸຍາຫံ ອາຈິກຸຂິຕຸំ ສກຸຂິສຸສາມິ, ກນິຍຸໂຖ ປນ ເມ ສມຸກາວກຸມາໂຣ ນາມ ອຕຸຖິ ຊາຕິຍາ ສຕຸຕວສຸສິໂກ, ມຍາ ສຕຄຸເຕນ ສຫສຸສຄຸເຕນ ສຕສຫສຸສຄຸເຕນາສິກລາຕຕໂຣ, ໂສ ເຕ ອາຈິກຸຂິສຸສຕິ, ຄຈຸຊ ຕំ ປຸຈຸຊາຫີ’’ຕິ ອາຫ។ ອິມມຕຸຖំ ປກາເສນຸໂຕ ສຕຸຖາ ທຸເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໔។

‘‘ສທາ ມំ ຄິລເຕ ມຈຸຈຸ, ສາຍំ ປາໂຕ ສຸຈິຣຕ;

ນ ເຕ ສກຸໂກມິ ອກຸຂາຕຸំ, ອຕຸຖំ ຊມຸມລຸຈ ປຸຈຸຊິໂຕ។

໑໘໕។

‘‘ສມຸກໂວ ນາມ ເມ ກາຕາ, ກນິຍຸໂຖ ເມ ສຸຈິຣຕ;

ຕំ ຕຸວំ ອຕຸຖລຸຈ ຊມຸມລຸຈ, ຄນຸຕຸວາ ປຸຈຸຊສຸສຸ ພຸຣາຫຸມຕາ’’ຕິ។

ຕំ ສຸຕຸວາ ສຸຈິຣໂຕ ‘‘ອຍំ ປລຸໂຫ ອິມສຸມີ ໂລເກ ອພຸກຸໂຕ ກວິສຸສຕິ, ອິມំ ປລຸຫំ ວິສຸສຊຸເຊຕຸំ ສມຕຸໂຖ ນາມ ນຕຸຖິ ມລຸເລ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ທຸເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໑໘໖។

‘‘ອພຸກຸໂຕ ວຕ ໂກ ຊມຸໂມ, ນາຍំ ອສຸມາກ ຣຸຈຸຈຕິ;

ຕໂຍ ຊນາ ປິຕາປຸຕຸຕາ, ເຕ ສຸ ປລຸລາຍ ໂນ ວິທູ។

໑໘໗។

‘‘ນ ຕំ ສກຸໂກຖ ອກຸຂາຕຸំ, ອຕຸຖំ ຊມຸມລຸຈ ປຸຈຸຊິຕາ;

ກຖំ ນຸ ທຫໂຣ ຊລຸລາ, ອຕຸຖំ ຊມຸມລຸຈ ປຸຈຸຊິໂຕ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ນາຍມຸຕິ ອຍំ ປລຸຫຊມຸໂມ ອພຸກຸໂຕ, ອິມំ ກເຖຕຸំ ສມຕຸເຖນ ນາມ ນ ກວິຕພຸພំ, ຕສຸມາ ຍំ ຕຸວំ ‘‘ກຸມາໂຣ ກເຖສຸສຕີ’’ຕິ ວທຕິ, ນາຍំ ອສຸມາກំ ຣຸຈຸຈຕີ។ ເຕ ສູຕິ ເອຕຸຖ ສຸ-ກາໂຣ ນິປາຕມຕຸຕំ។ ປີຕາຕິ ວິສໂຣ ປຕຸທີໂຕ, ປຸຕຸຕາ ກທຸຣກາໂຣ ສລຸຈໂຍ ຈາຕິ ເຕປີ ຕໂຍ ປີຕາປຸຕຸຕາ ປລຸລາຍ ອິມំ ຊມຸມំ ໂນ ວິທູ, ນ ວິຊານນຸຕີ, ອລຸໂລ ໂກ ຊານິສຸສຕີຕິ ອຕຸໂຖ។ ນ ຕນຸຕິ ຕຸມຸເຫ ຕໂຍ ຊນາ ປຸຈຸຊິຕາ ເອຕំ ອກຸຂາຕຸំ ນ ສກຸໂກຖ, ທຫໂຣ ສຕຸຕວສຸສິໂກ ກຸມາໂຣ ປຸຈຸຊິໂຕ ກຖំ ນຸ ຊລຸລາ, ເກນ ກາຣເຕນ ຊານິຕຸំ ສກຸຂິສຸສຕີຕິ ອຕຸໂຖ។

ຕំ ສຸຕຸວາ ສລຸຈຍກຸມາໂຣ, ‘‘ຕາຕ, ສມຸກາວກຸມາຣំ ‘ທຫໂຣ’ຕິ ມາ ອຸລຸລາສິ, ສເຈປີ ປລຸຫວິສຸສຊຸຊເນນາຕຸຖິໂກ, ຄຈຸຊ ນំ ປຸຈຸຊາ’’ຕິ ອຕຸຖທີປນາຫີ ອຸປມາຫີ ກຸມາຣສຸສ ວຕຸຕំ ປກາເສນຸໂຕ ທຸວາທສ ຄາຖາ ອກາສິ –

១៨៧។

‘‘ມາ ນំ ທທໂຣຕິ ອຸລຸລາສີ, ອປ຺ຸຈຸລິຕຸວານ ສມຸກວໍ;

ປ຺ຸຈຸລິຕຸວາ ສມຸກວໍ ຊລຸລາ, ອຕຸຖໍ ຮມຸມລຸຈ ພຸຣາຫຸມຕາ។

១៨៩។

‘‘ຍຖາປິ ຈນຸໂທ ວິມໂລ, ຄຈຸລໍ ອາກາສຮາຕຸຍາ;

ສພຸເພ ຕາຣາຄເຕາ ໂລເກ, ອາກາຍ ອຕິໂຣຈຕິ។

១៩០។

‘‘ເອວມຸປິ ທທຣູເປໂຕ, ປລຸລາໂຍເຄນ ສມຸກໂວ;

ມາ ນໍ ທທໂຣຕິ ອຸລຸລາສີ, ອປ຺ຸຈຸລິຕຸວານ ສມຸກວໍ;

ປ຺ຸຈຸລິຕຸວາ ສມຸກວໍ ຊລຸລາ, ອຕຸຖໍ ຮມຸມລຸຈ ພຸຣາຫຸມຕາ។

១៩១។

‘‘ຍຖາປິ ຣມຸມໂກ ມາໂສ, ຄິມຸຫານໍ ໂຫຕິ ພຸຣາຫຸມຕາ;

ອເຕວລຸເລຫິ ມາເສຫິ, ທຸມປຸປຸເຜຫິ ໂສກຕິ។

១៩៨។

‘‘ເອວມຸປິ ທທຣູເປໂຕ, ປລຸລາໂຍເຄນ ສມຸກໂວ;

ມາ ນໍ ທທໂຣຕິ ອຸລຸລາສີ, ອປ຺ຸຈຸລິຕຸວານ ສມຸກວໍ;

ປ຺ຸຈຸລິຕຸວາ ສມຸກວໍ ຊລຸລາ, ອຕຸຖໍ ຮມຸມລຸຈ ພຸຣາຫຸມຕາ។

១៩៩។

‘‘ຍຖາປິ ຫິມວາ ພຸຣຫຸເມ, ປພຸພໂຕ ຄນຸຮມາທໂນ;

ນານາຣຸກຸເຂຫິ ສລຸລນຸໂນ, ມຫາກູຕຄຕາລໂຍ;

ໂອສເຮຫິ ຈ ທິພຸເພຫິ, ທິສາ ກາຕິ ປວາຕິ ຈ។

໑໖໔໗

‘‘ເອວມ︎ປິ ທຫຣູເປໂຕ, ປຄ︎ຄາໂຍເຄນ ສມ︎ກໂວ;

ມາ ນໍ ທຫໂຣຕິ ອຸລ︎ຄາສີ, ອປ︎ຸຈ︎ສິຕ︎ວານ ສມ︎ກວໍ;

ປ︎ຸຈ︎ສິຕ︎ວາ ສມ︎ກວໍ ຊລ︎ຄາ, ອຕ︎ຖໍ ຊມ︎ມລ︎ຈ ພ︎ຣາຫ︎ມຕາ໗

໑໖໔໘

‘‘ຍຖາປິ ປາວໂກ ພ︎ຣຫ︎ເມ, ອຈ︎ຈິມາລີ ຍສສ︎ສິມາ;

ຊລມາໂນ ວເນ ຄຈ︎ເຊ, ອນໂລ ກຕ︎ຫວຕ︎ຕນີ໗

໑໖໔໙

‘‘ພຕາສໂນ ຊູມເກຕຸ, ຊຸຕ︎ຕມາເທວນ︎ທໂທ;

ນິສີເຖ ປພ︎ພຕຄ︎ຄສ︎ມິ, ປຫູເຕໂຊ ວິໂຣຈຕິ໗

໑໖໕໐

‘‘ເອວມ︎ປິ ທຫຣູເປໂຕ, ປຄ︎ຄາໂຍເຄນ ສມ︎ກໂວ;

ມາ ນໍ ທຫໂຣຕິ ອຸລ︎ຄາສີ, ອປ︎ຸຈ︎ສິຕ︎ວານ ສມ︎ກວໍ;

ປ︎ຸຈ︎ສິຕ︎ວາ ສມ︎ກວໍ ຊລ︎ຄາ, ອຕ︎ຖໍ ຊມ︎ມລ︎ຈ ພ︎ຣາຫ︎ມຕາ໗

໑໖໕໑

‘‘ຊເວນ ກຫ︎ຣໍ ຊານນ︎ຕິ, ພລິພທ︎ທລ︎ຈ ວາຫິເຍ;

ໂທເຫນ ເຊນ︎ຸ ຊານນ︎ຕິ, ກາສມານລ︎ຈ ປຕ︎ຫິຕໍ໗

໑໖໕໒

‘‘ເອວມ︎ປິ ທຫຣູເປໂຕ, ປຄ︎ຄາໂຍເຄນ ສມ︎ກໂວ;

ມາ ນໍ ທຫໂຣຕິ ອຸລ︎ຄາສີ, ອປ︎ຸຈ︎ສິຕ︎ວານ ສມ︎ກວໍ;

ປ︎ຸຈ︎ສິຕ︎ວາ ສມ︎ກວໍ ຊລ︎ຄາ, ອຕ︎ຖໍ ຊມ︎ມລ︎ຈ ພ︎ຣາຫ︎ມຕາ’’ຕິ໗

ຕຕ︎ຖ ຊລ︎ຄາຕິ ຊານິສ︎ສສິ໗ ຈນ︎ໂທຕິ ປ︎ຕ︎ຕາຈນ︎ໂທ໗ ວິມໂລຕິ ອພ︎ກາທິມລວິຣຫິໂຕ໗ ເອວມ︎ປິ ທຫຣູເປໂຕຕິ ເອວໍ ສມ︎ກວ

ກຸມາໂຣ ທຫຣກາເວນ ອຸເປໂຕປິ ປໍຍຸລາໂຍເຄນ ສກລຊມ຺ພຸທີປຕເລ ອວເສເສ ປຕ຺ທີເຕ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ວິໂຣຈຕິ ຯ ຣມ຺ມໂກຕິ ຈິຕ຺ຕມາໂສຯ ອເຕວລຸເລຫີຕິ ອຕິວິຍ ອລຸເລຫີ ເອກາທສຫີ ມາເສຫີຯ ເອວນ຺ຕິ ເອວໍ ສມ຺ກໂວປິ ປໍຍຸລາໂຍເຄນ ໂສກຕິຯ ທີມ ວາຕິ ທີມປາຕສມເຍ ທີມຍຸຕ຺ໂຕຕິ ທີມວາ, ຄິມ຺ຫກາເລ ທີມໍ ວມຕີຕິ ທີມວາຯ ສມ຺ປຕ຺ຕໍ ຊນໍ ຄນ຺ເຣນ ມທຍຕີຕິ ຄນ຺ຣມາທ ໂນຯ ມຫາກູຕຄຕາລໂຍຕິ ເທວຄຕານໍ ນິວາໂສຯ ທີສາ ກາຕີຕິ ສພ຺ພທີສາ ເອໂກກາສາ ວິຍ ກໂຣຕິຯ ປວາຕີຕິ ຄນ຺ເຣນ ສພ຺ພທີສາ ວາຍຕິຯ ເອວນ຺ຕິ ເອວໍ ສມ຺ກໂວປິ ປໍຍຸລາໂຍເຄນ ສພ຺ພທີສາ ກາຕິ ເຈວ ປວາຕິ ຈຯ

ຍສສ຺ສິມາຕິ ເຕຊສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຍສສ຺ສິມາຯ ອຈ຺ຈິມາລີຕິ ອຈ຺ຈີຫີ ຍຸຕ຺ໂຕຯ ຊລມາໂນ ວເນ ຄຈ຺ເຊຕິ ຄຈ຺ຊສງຂາເຕ ມຫາວເນ ຊລນ຺ໂຕ ຈຣຕິຯ ອນໂລຕິ ອຕິຕ຺ໂຕຯ ຄຕມຄ຺ຄສ຺ສ ກຕ຺ຫກາເວນ ກຕ຺ຫວຕ຺ຕນີຯ ຍລ຺ເລ ອາຫຸຕິວເສນ ອາຫຸຕໍ ຆຕໍ ອສ຺ນາຕີ ຕິ ຆຕາສໂນຯ ຊູໂມ ເກຕຸກິຈ຺ຈໍ ອສ຺ສ ສາເຣຕີຕິ ຊູມເກຕຸຯ ອຸຕ຺ຕມາເຫວນ຺ທໂຫຕິ ອເທວນໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ວນສຕ຺ໂທ, ອຸຕ຺ຕມໍ ວນສຕ຺ທໍ ທຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນີສີເຖຕິ ຣຕ຺ຕິກາເຄຯ ປພ຺ພຕຄ຺ຄສ຺ມິນ຺ຕິ ປພ຺ພຕສິຂເຣຯ ປຫູເຕໂຣຕິ ປຫູໄຕນ຺ຣໂນຯ ວິໂຣຈຕີຕິ ສພ຺ພທີສາສ຺ ໂອກາສຕິຯ ເອວນ຺ຕິ ເອວໍ ມມ ກນິຍ຺ໂຖ ສມ຺ກວກຸມາໂຣ ທຫໂຣປິ ປໍຍຸລາໂຍເຄນ ວິໂຣຈຕິຯ ກທ຺ຣນ຺ຕິ ກທ຺ຣໍ ອສ຺ ສາຊານີຍໍ ຊວສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຊານນ຺ຕິ, ນ ສຣີເຣນຯ ວາຫີເຍຕິ ວຫີຕພ຺ພກາເຣ ສຕິ ການວຫຕາຍ "ອຫໍ ອຸຕ຺ຕໂມ"ຕິ ພລິພທ຺ທໍ ຊານນ຺ຕິຯ ໂທເຫນາຕິ ໂທຫສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ເຣນຸໍ "ສຸຂີຣາ"ຕິ ຊານນ຺ຕິຯ ກາສມານນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ "ນາກາສມານໍ ຊານນ຺ຕິ, ມິສ຺ສໍ ພາເລຫີ ປຕ຺ທີຕ"ນ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕໍ (ສໍຯ ນິຯ ໔ຯ໔໔໑) ອາຫຣິຕພ຺ພໍຯ

ສຸຈິຣໂຕ ເອວໍ ຕສ຺ມິ ສມ຺ກວໍ ວຕ຺ເຕນ຺ເຕ "ປໍຍຸຫໍ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ຊານິສ຺ສາມີ"ຕິ "ກຫໍ ປນ ເຕ ກຸມາຣ ກນິຍ຺ໂຖ"ຕິ ປຸຈ຺ຊິຯ ອຖສ຺ສ ໂສ ສີຫປໍຍຸຊຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ "ໂຍ ເອສ ປາສາທທ຺ວາເຣ ອນ຺ຕຣວິຖິຍາ ກຸມາຣເກຫີ ສທ຺ຊີ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ໂຕ ກີ ລຸອຕິ, ອຍໍ ມມ ກນິຍ຺ໂຖ, ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ຕໍ ປຸຈ຺ຊ, ພຸທ຺ຣລິລຸອາຍ ເຕ ປໍຍຸຫໍ ກເຖສ຺ສຕີ"ຕິ ອາຫຯ ສຸຈິຣໂຕ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ ວາ ປາສາທາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ກຸມາຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ກາຍ ເວລາຍາຕິ? ກຸມາຣສ຺ສ ນິວຕ຺ຖສາຍກໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ຂນ຺ເຣ ຂິປິຕ຺ວາ ອຸໂກຫີ ຫຕ຺ເຖຫີ ປໍສຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກິຕເວລາຍຯ ຕມຕ຺ຖໍ ອາວິກໂຣນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ຄາຖມາຫ –

໑໗໐ຯ

"ສ຺ວາຣິປ຺ປາຄາ ກາຣທ຺ວາໄຊ, ສມ຺ກວສ຺ສ ອຸປນ຺ຕິກໍ;

ຕມທ຺ທສ ມຫາພຸຣຫ຺ມາ, ກີລຸອມານໍ ພຫີປຸເຣ"ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ພຫີປຸເຣຕິ ພຫີນິເວສເນຯ

ມຫາສຕ຺ໂຕປິ ພຸຣາຫ຺ມຕໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຖິຕໍ ທິສ຺ວາ "ຕາຕ, ເກນຕ຺ເຖນາຄໂຕສີ"ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ, "ຕາຕ, ກຸມາຣ ອຫໍ ຊມ຺ ພຸທີປຕເລ ອາທີຕ຺ໝນ຺ໂຕ ມຍາ ປຸຈ຺ຊິຕໍ ປໍຍຸຫໍ ກເຖຕຸໍ ສມຕ຺ຖໍ ອລກິຕ຺ວາ ຕວ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄໂຕມ຺ຫີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ສກລຊມ຺ພຸທີ ເປ ກິຣ ອວິນິຈ຺ຊິໂຕ ປໍຍຸໂຫ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄໂຕ, ອຫໍ ລາເຕນ ມຫລຸລໂກ"ຕິ ທີໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ປໍຍິລກິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖຄຕໍ ປໍສຸໍ ຊຫ຺ເຫຕ຺ວາ ຂນ຺ຣໂຕ ສາຍກໍ ອາທາຍ ນິວາເສຕ຺ວາ "ປຸຈ຺ຊ, ພຸຣາຫ຺ມຕ, ພຸທ຺ຣລິລຸອາຍ ເຕ ກເຖສ຺ສາມີ"ຕິ ສພ຺ພລຸລຸປວາຣຕໍ ປວາເຣສິຯ ຕໂຕ ພຸຣາຫ຺ມໂຕ –

໑໗໑ຯ

"ຣລຸໂລຫໍ ປທີໂຕ ທູໂຕ, ໂກຣພ຺ຍສ຺ສ ຍສສ຺ສີໂນ;

'ອຕ຺ຖໍ ຣມ຺ມລຸຈ ປຸຈ຺ເຊສີ', ອິຈ຺ຈພ຺ຣວິ ຍຸຣິຍ຺ຖິໂລ;

ຕໍ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຖລຸຈ ຣມ຺ມລຸຈ, ສມ຺ກວກ຺ຂາຫີ ປຸຈ຺ຊິໂຕ"ຕິຯ –

ຄາຖາຍ ປໍລຸຫໍ ປຸຈຸລິ។

ຕສຸສ ອຕຸໂຖ ສມຸກາວປຕຸທິຕສຸສ ຄຄນມຊຸເຊ ປຸຕຸຕາຈນຸໂທ ວິຍ ປາກໂຜ ອໂຫສິ។

ອຖ ນໍ "ເຕນ ທິ ສຸໂຕທີ"ຕິ ວຕຸວາ ຜມຸມຍາຄປໍລຸຫໍ ວິສຸສຊຸເຊນຸໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໗໔។

"ຕຄຸໝ ເຕ ອທມກຸຂິສຸສໍ, ຍຖາປີ ກຸສໂລ ຕຖາ;

ຣາຊາ ຈ ໂຂ ຕໍ ຊານາຕິ, ຍທິ ກາຫຕິ ວາ ນ ວາ"ຕິ។

ຕສຸສ ອນຸຕຣວີຖິຍໍ ຄຕຸວາ ມຜຸຣສຸສເຣນ ຜມຸມໍ ເທເສນຸຕສຸສ ສທຸໂທ ທຸວາທສໂຍຊນິກໍ ສກລພາຣາຕສິນຄຣໍ ອວຕຸຖຣິ។ ອຖ ຣາຊາ ຈ ອຸປຣາຊາທໂຍ ຈ ສພຸເພ ສນຸນິປຕິສຸ។ ມຫາສຕຸໂຕ ມຫາຊນສຸສ ມຊຸເຊ ຜມຸມເທສນໍ ປຍຸຄເປສີ។

ຕຕຸຖ ຕຄຸໝາຕິ ເອກໍສວຈນໍ។ ຍຖາປີ ກຸສໂລຕິ ຍຖາ ອຕິກຸສໂລ ສພຸພລຸລຸພຸທຸໂຜ ອາຈິກຸຂຕິ, ຕຖາ ເຕ ເອກໍເສເນວ ອທມກຸຂິສຸສນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ຣາຊາ ຈ ໂຂ ຕນຸຕິ ອທໍ ຕໍ ປໍລຸຫໍ ຍຖາ ຕຸມຸຫາກໍ ຣາຊາ ຊານິຕຸໍ ສກຸໂກຕິ, ຕຖາ ກເຖສຸສາມິ។ ຕໂຕ ອຸຕຸຕຣິ ຣາຊາ ເອວ ຕໍ ຊານາຕິ, ຍທິ ກຣິສຸສຕິ ວາ ນ ວາ ກຣິສຸສຕິ, ກໂຣນຸຕສຸສ ວາ ອກໂຣນຸຕສຸສ ວາ ຕສຸເສເວຕໍ ກວິສຸສ ຕິ, ມຍຸຫໍ ປນ ໂທໂສ ນຕຸຖີຕິ ທີເປຕີ។

ເອວໍ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ປໍລຸຫກຖນໍ ປະິຊານິຕຸວາ ອິທານິ ຜມຸມຍາຄປໍລຸຫໍ ກເຖນຸໂຕ ອາຫ –

໑໗໖។

"ອຊຸຊ ສຸເວຕິ ສໍເສຍຸຍ, ຣລຸຄາ ປຸຍຸໂຄ ສຸຈິຣຕ;

ມາ ກຕຸວາ ອວສີ ຣາຊາ, ອຕຸເຖ ຊາເຕ ຍຸຜິຍຸຖິໂລ។

໑໗໕។

"ອຊຸຊຕຸຕລຸເຄວ ສໍເສຍຸຍ, ຣລຸຄາ ປຸຍຸໂຄ ສຸຈິຣຕ;

ກຸມຸມຄຸຄໍ ນ ນິເວເສຍຸຍ, ຍຖາ ມູລຸໂຫ ອເຈຕໂສ។

໑໗໕។

"ອຕຸຕານໍ ນາຕິວຕຸເຕຍຸຍ, ອຜມຸມໍ ນ ສມາຈເຣ;

ອຕິຕຸເຖ ນປຸປຕາເຣຍຸຍ, ອນຕຸເຖ ນ ຍຸໂຕ ສິຍາ។

໑໗໖។

'ໂຍ ຈ ເອຕານິ ຄານານີ, ກຕຸຕຸໍ ຊານາຕິ ຂຕຸຕິໂຍ;

ສທາ ໂສ ວຑ຺ຒເຕ ຣາຊາ, ສຸກ຺ກປກ຺ເຂວ ຈນ຺ທິມາ.

໑໗໗.

''ຒາຕີນຍ຺ຈ ປິໂຍ ໂຫຕິ, ມິຕ຺ເຕສຸ ຈ ວິໂຣຈຕິ;

ກາຍສ຺ສ ເພທາ ສປ຺ປຍ຺ໂຍ, ສຄ຺ຄໍ ໂສ ອຸປປ຺ຊ຺ຊຕີ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສໍເສຍ຺ຍາຕິ ກເຖຍ຺ຍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຕາຕ, ສຸຈິຣຕ ສເຈ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣຍ຺ໂຍ ''ອຊ຺ຊ ທານໍ ເທມ, ສີລໍ ຣກ຺ຂາມ, ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກໂຣມາ''ຕິ ໂກຈິ ປຸຍ຺ໂຄ, ''ມຫາຣາຊ, ອຊ຺ຊ ຕາວ ປາຕໍ ໜນາມ, ກາເມ ປຣິກຸຍ຺ຊາມ, ສຸຣໍ ປິວາມ, ກຸສລໍ ປນ ກຣິສ຺ສາມ ສ຺ເວ''ຕິ ຣຍ຺ໂຍ ກເຖຍ຺ຍ, ຕສ຺ສ ອຕິມຫນ຺ຕສ຺ສປິ ອມຈ຺ຈສ຺ສ ວຈນໍ ກຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣາຊາ ຍຸຣິຍ຺ກິລໂຄຕ຺ໂຕ ຕຖາຣູເປ ອຕ຺ເຖ ຊາເຕ ຕໍ ທິວສໍ ປມາເທນ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ ມາ ອວສີ, ຕສ຺ສ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ກຸສລຈິຕ຺ຕໍ ອປຣິຫາເປຕ຺ວາ ກຸສລປຍິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ກມ຺ມໍ ກໂຣຕ຺ເຍວ, ອິທມສ຺ສ ກເຖຍ຺ຍາສີຕິ. ເອວໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ –

''ອຊ຺ເຊວ ກິຈ຺ຈມາຕປ຺ປໍ, ໂກ ຊຍ຺ຒາ ມຣຕໍ ສ຺ເວ''ຕິ. (ມ. ນິ. ໓.໒໗໒) –

ກທ຺ເທກຣຕ຺ຕສຸຕ຺ຕຍ຺ເຈວ,

''ອປ຺ປມາໂທ ອມຕປທໍ, ປມາໂທ ມຈ຺ຈຸໂນ ປທ''ນ຺ຕິ. (ຆ. ປ. ໒໑) –

ອປ຺ປມາໂທວາທຍ຺ຈ ກເຖສີ.

ອຊ຺ຊຕ຺ຕຍ຺ເຍວາຕິ , ຕາຕ, ສຸຈິຣຕ ສມ຺ກາວປຕ຺ຫິໂຕ ຕຍາ ຆມ຺ມຍາຄປຍ຺ເຫ ປຸຈ຺ຊິເຕ ກິ ກເຖສີຕິ ຣຍ຺ຒາ ປຸຍ຺ໂຄ ສມາໂນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣຍ຺ໂຍ ອຊ຺ຊຕ຺ຕຍ຺ເຍວ ສໍເສຍ຺ຍ, ນິຍກຊ຺ຊຕ຺ຕສງ຺ຂາຕໍ ຂນ຺ຆປຍ຺ຈກໍ ຫຸຕ຺ວາ ອກາວໂຕ ອນິຈ຺ຈນ຺ຕິ ກເຖຍ຺ຍາສີ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ມຫາສຕ຺ໂຕ –

''ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາ ອນິຈ຺ຈາຕິ, ຍທາ ປຍ຺ຍາຍ ປສ຺ສຕິ''. (ຆ. ປ. ໒໗໗) –

''ອນິຈ຺ຈາ ວຕ ສງ຺ຂາຣາ, ອຸປ຺ປາທວຍຆມ຺ມິໂນ''ຕິ. (ທີ. ນິ. ໒.໒໒໑) –

ເອວໍ ວິກາວິຕໍ ອນິຈ຺ຈຕໍ ກເຖສີຕິ.

ກຸມ຺ມຄ຺ຄນ຺ຕິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ຍຖາ ມູລ຺ໂຫ ອເຈຕໂນ ອນ຺ຆພາລປຸຖ຺ຊ຺ຊໂນ ທ຺ວາສຍ຺ຖິທິຍ຺ຖິຄຕສງ຺ຂາຕໍ ກຸມ຺ມຄ຺ຄໍ ເສວຕິ, ເອວໍ ຕວ ຣາຊາ ຕໍ ກຸມ຺ມຄ຺ຄໍ ນ ເສເວຍ຺ຍ, ນິຍ຺ຍານິກໍ ທສກຸສລກມ຺ມປຖມຄ຺ຄເມວ ເສວຕຸ, ເອວມສ຺ສ ວເທຍ຺ຍາສີຕິ.

ອຕ຺ຕານນ຺ຕິ ອິມໍ ສຸຄຕິຍໍ ຖິຕໍ ອຕ຺ຕກາວໍ ນາຕິວຕ຺ເຕຍ຺ຍ, ເຍນ ກມ຺ເມນ ຕີສ຺ໂສ ກຸສລສມ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ສພ຺ພກາມສຄ຺ເຄ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອປາເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ຕໍ ກມ຺ມໍ ນ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຆມ຺ມນ຺ຕິ ຕິວິຆທຸຈ຺ຈຣິຕສງ຺ຂາຕໍ ອຆມ຺ມໍ ນ ສມາຈເຣຍ຺ຍ. ອຕິຕ຺ເຖຕິ ທ຺ວາສຍ຺ຖິທິຍ຺ຖິສງ຺ຂາເຕ ອຕິຕ຺ເຖ ນປ຺ປຕາເຣຍ຺ຍ ນ ໂອຕາເຣຍ຺ຍ. ''ນ ຕາເຣຍ຺ຍາ''ຕິປິ ປາໂຄ, ອຕ຺ຕໂນ ທິຍ຺ຖານຸຄຕິມາປຊ຺ຊນ຺ຕໍ ຊນໍ ນ ໂອຕາເຣຍ຺ຍ. ອນຕ຺ເຖຕິ ອກາຣເຕ. ນ ຍຸໂຕຕິ ຍຸຕ຺ຕປຍຸຕ຺ໂຕ ນ ສິຍາ. ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ຍທິ ເຕ ຣາຊາ ຆມ຺ມຍາຄປຍ຺ເຫ ວຕ຺ຕິຕຸກາໂມ, ''ອິມສ຺ມິ ໂອວາເທ ວຕ຺ຕຕູ''ຕິ ຕສ຺ສ ກເຖຍ຺ຍາສີຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ອຆິປ຺ປາໂຍ.

ສທາຕິ ສຕຕໍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – 'ໂຍ ຂຕ຺ຕິໂຍ ເອຕານິ ກາຣຕານິ ກາຕຸໍ ຊານາຕິ, ໂສ ຣາຊາ ສຸກ຺ກປກ຺ເຂ ຈນ຺ໂທ ວິຍ ສທາ

ວຫຸຌຕີ''ຕິ ។ ວິໂຣຈຕີຕິ ມິຕຸຕາມຈຸຈານໍ ມຊ្ເຊ ອຕຸຕໂນ ສີລາຈາຣຌາຕາທີທີ ຣຸເຕາທີ ໂສກຕິ ວິໂຣຈຕີຕິ។

ເອວໍ ມຫາສຕຸໂຕ ຄຌນຕເລ ຈນຸທໍ ອຸຜຸຖາເປນຸໂຕ ວິຍ ພຸທຸຌສິລຸອາຍ ພຸຣາຫຸມຕາສຸສ ປຌຸທໍ ກເຖສិ។ ມຫາຊໂນ ນຫນຸໂຕ ເສ ເລນຸໂຕ ອປຸໂຜເຜນຸໂຕ ສາຌຸການສຫສຸສານິ ອທາສິ, ເຈລຸກຸເຂເປ ຈ ອງຄຸລິໂຜເຜ ຈ ປວຕຸເຕສິ, ຫຕຸຖປິລຸອນຸຌນາທີນິ ຊິປិ។ ເອວໍ ຊິຕຸຕຌນໍ ໂກຜິມຕຸຕໍ ອໂຫສិ។ ຣາຊາປິສຸສ ຕຸຜຸໂຖ ມຫນຸຕໍ ຍສໍ ອທາສិ។ ສຸຈິຣໂຕປិ ນິກຸຂສຫສຸເສນ ປູຊໍ ກຕຸວາ ສຸວຕຸຕປຕຸເຜ ຊາຕິທີງຄຸລເກນ ປຌຸຫວິສຸສຊຸຊນໍ ລິຂິຕຸວາ ອິນຸທປຕຸຖນຄຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຣຌຸໂຌ ສມຸມຍາຄປຌຸທໍ ກເຖສិ។ ຣາຊາ ຕສຸມີ ສມຸເມ ວຕຸຕິຕຸວາ ສຄຸຄປຸຣໍ ປູເຣສិ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປិ ຕຖາຄໂຕ ມຫາປຌຸໂຌເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ຊາຕກໍ ສ ໂມຮາເນສິ ''ຕທາ ສນຄຸຈຍຣາຊາ ອານນຸໂທ ອໂຫສິ, ສຸຈິຣໂຕ ອນຸຣຸທຸໂຮ, ວິຌຸໂຣ ກສຸສໂປ, ກທຸຣກາໂຣ ໂມຄຸຄລຸລາໂນ, ສຄຸຈຍມາຕໂວ ສາຣິປຸຕຸໂຕ, ສມຸກວປຕຸທີໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນຸຕិ។

ສມຸກວຊາຕກວຕຸຕນາ ປຌຸຈມາ។

[໔໑໖] ໖។ ມຫາກປິຊາຕກວຕຸຕນາ

ພາຣາຕສຸຍໍ ອຫູ ຣາຊາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວທຕຸຕສຸສ ສິລາປວິຊຸຊນໍ ອາຣພຸກ ກເຖສិ។ ເຕນ ທີ ສມຸຄຄເທ ປໂຍເຊຕຸວາ ອປຣາກເຄ ສິລາຍ ປວິທຸຊາຍ ກິກຸຂູທີ ເທວທຕຸຕສຸສ ອວຕຸເຕ ກຖິເຕ ສຕຸຖາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາ ເນວ, ປຸພຸເພປិ ເທວທຕຸໂຕ ມຍຸທໍ ສິລໍ ປວິຊຸຊິເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣិ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ກາສິກຄາມເກ ເອໂກ ກສຸສກພຸຣາຫຸມໂຕ ເຂຕຸຕໍ ກສິຕຸວາ ໂຄເຕ ວິສຸສຊ ເຊຕຸວາ ກຸທຸທາລກມຸມໍ ກາຕຸໍ ອາຣກិ។ ໂຄຕາ ເອກສຸມີ ຄຈຸເຊ ປຕຸຕານິ ຂາທນຸຕາ ອນຸກຸກເມນ ອຜວີ ປວິສិຕຸວາ ປລາຍິສុ។ ໂສ ເວລໍ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ກຸທຸທາລໍ ຄເປຕຸວາ ໂຄເຕ ໂອໂລເກນຸໂຕ ອທິສຸວາ ໂທມນສຸສປຸປຕຸໂຕ ເຕ ປຣິເຍສນຸໂຕ ອນຸໂຕອຜວີ ປວິສິຕຸວາ ອາທິຕຸໝນຸໂຕ ທິມວນຸຕໍ ປາວິສិ។ ໂສ ຕຕຸຖ ທິສາມູລຸໂທ ຫຸຕຸວາ ສຕຸຕາທໍ ນິຣາຫາໂຣ ວິຈຣນຸໂຕ ເອກໍ ຕິນຸທຸກຣຸກຸ ຂໍ ທິສຸວາ ອກິຣຸຍຸຫ ຜລານິ ຂາທນຸໂຕ ຕິນຸທຸກຣຸກຸຂໂຕ ປຣິຄລຸອິຕຸວາ ສຜຸຖິຫຕຸເຖ ນຣກປປາເຕ ປຕិ។ ຕຕຸຣສຸສ ທສ ທີວສາ ວີຕິວຕຸຕາ។ ຕທາ ໂພທິສຕຸໂຕ ກປິໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ຜລາຜລານິ ຂາທນຸໂຕ ຕໍ ປຸຣິສໍ ທິສຸວາ ສິລາຍ ໂຍຄຸຄໍ ກຕຸວາ ຕໍ ປຸຣິສໍ ອຸທຸຌຣິຕຸວາ ສິລາຍ ມຕຸຖເກ ນິສີທາເປຕຸວາ ເອວມາຫ – 'ໂກ ພຸຣາຫຸມຕ, ອຫໍ ກິລມາມິ, ມຸຫຸຕຸຕໍ ນິທຸທາຍິສຸສາມິ, ມໍ ຣກຸຂາທີ''ຕិ។ ໂສ ຕສຸສ ນິທຸທາຍນຸຕສຸສ ສິລາຍ ມຕຸຖກໍ ປທາເລສិ។ ມຫາສຕຸໂຕ ຕສຸສ ຕໍ ກມຸມໍ ຌຕຸວາ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ສາ ຂາຍ ນິສີທິຕຸວາ 'ໂກ ປຸຣິສ, ຕຸວໍ ກູມິຍາ ຄຈຸຊ, ອຫໍ ສາຂຄຸເຄນ ຕຸຍຸຫໍ ມຄຸຄໍ ອາຈິກຸຂນຸໂຕ ຄມິສຸສາມិ''ຕິ ຕໍ ປຸຣິສໍ ອຣຸຌ ໂຕ ນີຫຣິຕຸວາ ມຄຸເຄ ຄເປຕຸວາ ປພຸພຕປາທເມວ ປາວິສិ។ ໂສ ປຸຣິໂສ ມຫາສຕຸເຕ ອປຣຊຸຊິຕຸວາ ກຸຜຸຖິ ຫຸຕຸວາ ທີຜຸຖຸສມຸເມ ເຍວ ມນຸສຸສເປໂຕ ອໂຫສិ។

ໂສ ສຕຸຕ ວສຸສານິ ທຸກຸຂປິລຸອິໂຕ ວິຈຣນຸໂຕ ພາຣາຕສິຍໍ ມິຄາຊິນໍ ນາມ ອຸຍຸຍານໍ ປວິສິຕຸວາ ປາການນຸຕເຣ ກທລິປຕຸຕໍ ອຕຸຖຣິຕຸວາ ເວທນາປຸປຕຸໂຕ ນິປຊຸຊិ។ ຕທາ ພາຣາຕສິຣາຊາ ອຸຍຸຍານໍ ຄນຸຕຸວາ ຕຕຸຖ ວິຈຣນຸໂຕ ຕໍ ທິສຸວາ 'ໂກສິ ຕຸວໍ, ກີ ວາ ກຕຸວາ ອິມໍ ທຸກຸຂໍ ປຕຸໂຕ''ຕິ ປຸຈຸຊិ។ ໂສປິສຸສ ສພຸພໍ ວິຕຸຖາຣໂຕ ອາຈິກຸຂិ។ ຕມຕຸຖໍ ປກາເສນຸໂຕ ສຕຸຖາ ອາຫ –

໑໗໕។

''ພາຣາຕສຸຍໍ ອຫູ ຣາຊາ, ກາສີນໍ ຣຜຸຖວຫຸຌໂນ;

ມິຕຸຕາມຈຸຈປຣິພຸຍູລຸໂທ, ອຄມາສິ ມິຄາຊິນໍ។

໑໗໖។

‘‘ຕຕ຺ຖ ພຸຮາໜຸມຕາມຫຸຫກຸຂີ, ເສຕໍ ຈິຕຸຣໍ ກິລາສິນໍ;

ວິຫຸຂສຸຕໍ ໂກວິລຸອາຣົວ, ກິສໍ ຂມນິສນຸຖຕໍ໌ຯ

໑໗໐ຯ

‘‘ປຣມກາຣຸຄຸລຕໍ ປຕຸຕໍ, ທິສຸວາ ກິຈຸຉຄຕໍ ນຣໍ;

ອວຈ ພຸຍມຸໜີໂຕ ຣາຊາ, ຍກຸຂານໍ ກຕໂມ ນຸສິຯ

໑໗໑ຯ

‘‘ຫຕຸຖປາທາ ຈ ເຕ ເສຕາ, ຕໂຕ ເສຕຕຣໍ ສີໂຣ;

ຄຕຸຕໍ ກມຸມາສວຕຸຕໍ ເຕ, ກິລາສພຫຸໂລ ຈສິຯ

໑໗໘ຯ

‘‘ວຌຸຌນາວລຸອິສງກາສາ , ປີຌຸຄິ ເຕ ນິນຸນຕຸນຸນຕາ;

ກາລຸອປພຸພາວ ເຕ ອງຄາ, ນາຄຸລໍ ປສຸສາມິ ເອທິສໍຯ

໑໗໙ຯ

‘‘ອຸຄຸໝຌຸຌປາໂທ ຕສິໂຕ, ກິໂສ ຂມນິສນຸຖໂຕ;

ຉາໂຕ ອາຕຕຸຕຣູໂປສິ, ກຸໂຕສິ ກຕຸຖ ຄຈຸຉຕິຯ

໑໗໔ຯ

‘‘ທຸທຸທສີ ອປຸປກາໂຣສິ, ທຸພຸພຕຸໂຕ ກິມທສຸສໂນ;

ຊເນຕຸຕິ ຍາປີ ເຕ ມາຕາ, ນ ຕໍ ອິຈຸເຉຍຸຍ ປສຸສິຕຸໍຯ

໑໗໕ຯ

‘‘ກິ ກມຸມມກຣໍ ປຸພຸເພ, ກໍ ອວຊຸຊໍ ອຌາຕຍິ;

ກິພຸພິສໍ ຍໍ ກຣິຕຸວານ, ອິທໍ ທຸກຸຂໍ ອຸປາຄມີ’’ຕິຯ

ຕຕຸຖ ພາຣາຕາສຸຍນຸຕິ ພາຣາຕາສິຍໍຯ ນິຕຸຕາມຈຸຈປຣິພຸຍູລຸໂທຕິ ນິຕຸເຕຫິ ຈ ທລຸຫກຕຸຕິຫິ ອມຈຸເຈຫິ ຈ ປຣິວຸໂຕຯ ນິຄາຊິນນຸຕິ ເອວໍນາມກໍ ອຸຍຸຍານໍຯ ເສຕນຸຕິ ເສຕກຸຌຸເຖນ ເສຕໍ ກພຣກຸຌຸເຖນ ວິຈິຕຸຣໍ ປຣິກິນຸເນນ ກຕຸໜູຍນກິລາສກຸຌຸເຖນ ກິລາສິນໍ

ເວທນາປ຺ປຕ຺ຕໍ ກທລິປຓ຺ເຓ ນິປ຺ນ຺ນໍ ອທ຺ທສ. ວິທ຺ຘສ຺ຕໍ ໂກວິຬາຣໍວາຕິ ວຓມຸເຂຫິ ປຄ຺ຆຣນ຺ເຕນ ມໍເສນ ວິທ຺ຘສ຺ຕໍ ປຸປ຺ຜິຕໂກວິຬາຣສທິສໍ. ກິສນ຺ຕິ ເອກຈ຺ເຈສຸ ປເທເສສຸ ອຏ຺ຐິຈມ຺ມມຕ຺ຕສຣີຣໍ ສິຣາຊາລສນ຺ຖຕໍ. ພ຺ຍມ຺ຫິໂຕຕິ ກີໂຕ ວິມ຺ຫຍ ມາປນ຺ໂນ ວາ. ຍກ຺ຂານນ຺ຕິ ຍກ຺ຂານໍ ອນ຺ຕເຣ ຕ຺ວໍ ກຕຣຍກ຺ໂຂ ນາມາສິ. ວຏ຺ຏນາວຬິສງ຺ກາສາຕິ ປິຏ຺ຐິກຓ຺ຏກຏ຺ຐາເນ ອາວຸນິຕ຺ວາ ຐປິຕາວຏ຺ຏນາວຬິສທິສາ. ອງ຺ຄາຕິ ກາຬປ຺ພ຺ພວລ຺ລິສທິສານິ ເຕ ອງ຺ຄານິ. ນາຄ຺ລນ຺ຕິ ອຄ຺ລໍ ປຸຣິສໍ ເອທິສໍ ນ ປສ຺ສາມິ. ອຸຄ຺ຆຏ຺ຏປາໂທຕິ ຣໂຊກິຓ຺ຓປາໂທ. ອາຕຕ຺ຕຣູໂປຕິ ສຸກ຺ຂສຣີໂຣ. ທຸທ຺ທສີຕິ ທຸກ຺ເຂນ ປສ຺ສິຕພ຺ໂພ. ອປ຺ປກາໂຣສີຕິ ສຣີຣປ຺ປກາຣຣຫິໂຕສິ, ທຸສ຺ສຓ຺ຐາໂນສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກິໍ ກມ຺ມມກຣນ຺ຕິ ອິໂຕ ປຸພ຺ເພ ກິໍ ກມ຺ມໍ ອກຣໍ, ອກາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກິພ຺ພິສນ຺ຕິ ທາຣຸຓກມ຺ມໍ.

ຕໂຕ ປຣໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອາຫ –

໑໘໖.

‘‘ຕຄ຺ຆ ເຕ ອຫມກ຺ຂິສ຺ສໍ, ຍຖາປິ ກຸສໂລ ຕຖາ;

ສຈ຺ຈວາຫິລ຺ຫິ ໂລກສ຺ມິໍ, ປສໍສນ຺ຕິຮ ປຓ຺ຑິຕາ.

໑໘໗.

‘‘ເອໂກ ຈຣໍ ໂຄຄເວໂສ, ມູຬ຺ໂຫ ອຈ຺ຈສຣີ ວເນ;

ອຣຎ຺ເຍ ອິຣີເຓ ວິວເນ, ນານາກຸຎ຺ຊຣເສວິເຕ.

໑໘໘.

‘‘ວາຬມິຄານຸຈຣິເຕ, ວິປ຺ປນຏ຺ໂຐສ຺ມິ ການເນ;

ອຈຣີ ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຕາຫໍ, ຂຸປ຺ປິປາສສມປ຺ປິໂຕ.

໑໘໙.

‘‘ຕຕ຺ຖ ຕິນ຺ທຸກມຫກ຺ຂິ, ວິສມຏ຺ຐໍ ພຸພຸກ຺ຂິໂຕ;

ປປາຕມພິລມ຺ພນ຺ຕໍ, ສມ຺ປນ຺ນຜລທາຣິນໍ.

໑໙໐.

‘‘ວາຕສ຺ສິຕານິ ກກ຺ເຂສິໍ, ຕານິ ຣຸຈ຺ຈິສ຺ສຸ ເມ ກຸສໍ;

ອຕິຕ຺ໂຕ ຣຸກ຺ຂມາຣູຫິໍ, ຕຕ຺ຖ ເຫສ຺ສາມິ ອາສິໂຕ.

໑໙໑.

‘‘ເອກໍ ເມ ກກ຺ຂິຕໍ ອາສິ, ທຸຕິຍໍ ອພິປ຺ຕຖິຕໍ;

ຓໂຓ ສາ ກຸຄຸຊຖ ສາຂາ, ລີນຸນາ ຜຣສຸນາ ວີຍ຺

໑໙໘຺

‘‘ໂສຫໍ ສຫາວ ສາຂາຫີ, ອຸທຸສໍປາໂທ ອວໍສີໂຣ;

ອປຸປຕິຍຸເຖ ອນາລມຸເພ, ຄີຣີທຸຄຸຄສຸມີ ປາປຕໍ຺

໑໙໙຺

‘‘ຍສຸມາ ຈ ວາຣີ ຄມຸກີຣໍ, ຕສຸມາ ນ ສມປຊຸຊີສໍ;

ຓຕຸຖ ເສສີ ນິຣານນຸໂທ, ອນູນາ ທສ ຣຕຸຕິໂຍ຺

໑໙໔຺

‘‘ອເຖຕຸຖ ກປີ ມາຄຄຸລີ, ໂຄນງຄຸໂລ ທຣີຈໂຣ;

ສາຂາຫີ ສາຂໍ ວິຈຣນຸໂຕ, ຂາທມາໂນ ທຸມປຸຜລໍ຺

໑໙໕຺

‘‘ໂສ ມໍ ທີສຸວາ ກີສໍ ປຓຸຫຸໍ, ກາຣຸຄຸລມກາຣໍ ມຍິ;

ອມຸໂກ ໂກ ນາມ ໂສ ເອຕຸຖ, ເອວໍ ທຸກຸເຂນ ອຍຸຜິໂຕ຺

໑໙໖຺

‘‘ມນຸສຸໂສ ອມນຸສຸໂສ ວາ, ອຕຸຕານໍ ເມ ປເວທຍ;

ຕສຸສຄຸຊລີ ປຓາເມຕຸວາ, ອິທໍ ວຈນມພຸຣວີ຺

໑໙ກ຺

‘‘ມນຸສຸໂສຫໍ ພຸຍສມຸປຕຸໂຕ, ສາ ເມ ນຕຸຖີ ອີໂຕ ຄຕີ;

ຕໍ ໂວ ວທາມິ ກຸທຸທໍ ໂວ, ຕຸວຄຸຈ ເມ ສຣຓໍ ກວ຺

໑໙໘຺

‘‘ຄຣຸໍ ສີລໍ ຄເຫຕຸວານ, ວິຈຣີ ປພຸພເຕ ກປີ;

ສິລາຍ ໂຍຄ຺ຄໍ ກຕ຺ວານ, ນິສໂກ ເອຕທພ຺ຣວິ.

໗໙໙.

“ເອຫິ ເມ ປີຍ຺ຄິມາຣຸຍ຺ຫ, ຄີວໍ ຄຕ຺ຫາຫິ ພາຫຸກິ;

ອຫໍ ຕໍ ອຸທ຺ຘ຺ຣິສ຺ສາມິ, ຄິຣິທຸຄ຺ຄຕ ເວຄສາ.

໘໐໐.

“ຕສ຺ສ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ວານຣິນ຺ທສ຺ສ ສິຣີມໂຕ;

ປີຍ຺ຄິມາຣຸຍ຺ຫ ສິຣສ຺ສ, ຄີວໍ ພາຫາຫິ ອຄ຺ຄຫີ.

໘໐໑.

“ໂສ ມໍ ຕໂຕ ສມຸຍ຺ຄາສິ, ເຕຊສ຺ສີ ພລວາ ກປີ;

ວິຫຍ຺ຍມາໂນ ກິຈ຺ເຊນ, ຄິຣິທຸຄ຺ຄຕ ເວຄສາ.

໘໐໒.

“ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວານ ມໍ ສນ຺ໂຕ, ນິສໂກ ເອຕທພ຺ຣວິ;

ອິງ຺ຆ ມໍ ສມ຺ມ ຣກ຺ຂສ຺ສຸ, ປສ຺ປີສ຺ສໍ ມຸຫຸຕ຺ຕກໍ.

໘໐໓.

“ສີຫາ ພ຺ຍຄ຺ຆາ ຈ ທີປີ ຈ, ອຈ຺ຉໂກກຕຣຈ຺ຉໂຍ;

ເຕ ມໍ ປມຕ຺ຕໍ ຫີເສຍ຺ຍຸໍ, ເຕ ຕ຺ວໍ ທິສ຺ວາ ນິວາຣຍ.

໘໐໔.

“ເອວໍ ເມ ປຣິຕ຺ຕາຕູນ, ປສ຺ປີ ໂສ ມຸຫຸຕ຺ຕກໍ;

ຕທາຫໍ ປາປິກໍ ທິຍ຺ຄິ, ປຏິລຈ຺ຉີ ອໂຍນິໂສ.

໘໐໕.

“ຠກ຺ໂຂ ອຍໍ ມນຸສ຺ສານໍ, ຍຖາ ຈຍ຺ເລ ວເນ ມິຄາ;

ຍໍ ນູນິມໍ ວທິຕ຺ວານ, ຉາໂຕ ຂາເທຍ຺ຍ ວານຣໍ.

໔໐໖။

‘‘ອສີໂຕ ຈ ຄມິສ຺ສາມິ, ມໍສມາຫາຍ ສມ຺ພລໍ;

ກນ຺ຕາຣໍ ນິຕ຺ຖຣິສ຺ສາມິ, ປາເຖຍ຺ຍໍ ເມ ກວິສ຺ສຕິ။

໔໐໗။

‘‘ຕໂຕ ສີລໍ ຄເຫຕ຺ວານ, ມຕ຺ຖກໍ ສນ຺ນິຕາລຸອຍີ;

ມມ ຄຕ຺ຕກິລນ຺ຕສ຺ສ, ປຫາໂຣ ທຸພ຺ພໂລ ອຫຸ။

໔໐໘။

‘‘ໂສ ຈ ເວເຄນຸທປ຺ປຕ຺ໂຕ, ກປີ ຣຸຫິຣມກ຺ຂິໂຕ;

ອສ຺ສຸປຸຕ຺ເຕຫິ ເນຕ຺ເຕຫິ, ໂຣທນ຺ໂຕ ມໍ ອຸທິກ຺ຂຕິ။

໔໐໙။

‘‘ມາຍ຺ໂຍ ມໍ ກຣິ ກທ຺ທນ຺ເຕ, ຕ຺ວລ຺ຈ ນາເມທິສໍ ກຣິ;

ຕ຺ວລ຺ຈ ໂຂ ນາມ ທີຊາວຸ, ອລ຺ເລ ວາເຣຕຸມຣຫສິ။

໔໑໐။

‘‘ອໂຫ ວຕ ເຣ ປຸຣິສ, ຕາວທຸກ຺ກຣການກ;

ເອທິສາ ວິສມາ ທຸຄ຺ຄາ, ປປາຕາ ອຸທ຺ທໂຕ ມຍາ။

໔໑໑။

‘‘ອານີໂຕ ປຣໂລກາວ, ທຸພ຺ເພຍ຺ຍໍ ມໍ ອມລ຺ລຖ;

ຕໍ ເຕນ ປາປກມ຺ເມນ, ປາປໍ ປາເປນ ຈິນ຺ຕິຕໍ။

໔໑໒။

‘‘ມາ ເຫວ ຕ຺ວໍ ອຮມ຺ມຍ຺ຄ, ເວທນໍ ກຍ຺ກໍ ຜຸສິ;

ມາ ເຫວ ປາປກມ຺ມໍ ຕໍ, ຜລໍ ເວລຸຂໍ຺ວ ຕໍ ວຊີ။

໔໑໓។

‘‘ຕຍິ ເມ ນຕ຺ຖິ ວິສ຺ສາໂສ, ປາປ໌ສມ຺ມ ອສລ຺ລຕ;

ເອຫີ ເມ ປີຜ຺ຖິໂຕ ຄຈ຺ຉ, ທິສ຺ສມາໂນວ ສນ຺ຕິເກ។

໔໑໔។

‘‘ມຸຕ຺ໂຕສິ ທຕ຺ຖາ ວາລຸອານໍ, ປຕ຺ໂຕສິ ມານຸສິ ປທໍ;

ເອສ ມຄ຺ໂຄ ອສມ຺ມຜ຺ຖ, ເຕນ ຄຈ຺ຉ ຍຖາສຸຂໍ។

໔໑໕។

‘‘ອິທໍ ວຕ຺ວາ ຄິຣິຈໂຣ, ຣທເທ ປກ຺ຂລຸຍ ມຕ຺ຖກໍ;

ອສ຺ສູນິ ສມ຺ປ໌ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ, ຕໂຕ ປ຺ພຕມາຣຸຫີ។

໔໑໖។

‘‘ໂສຫໍ ເຕນາກິສຕ຺ໂຕສ຺ມິ, ປຣິລຸອາເທນ ອຜ຺ຜິໂຕ;

ທຍ຺ທມາເນນ ຄຕ຺ເຕນ, ວາຣີ ປາຕຸໍ ອຸປາຄມີ។

໔໑໗។

‘‘ອຄ຺ຄິນາ ວິຍ ສນ຺ຕຕ຺ໂຕ, ຣທໂທ ຣຸທິຣມກ຺ຂິໂຕ;

ປ຺ຸພໂລທິຕສງກາໂສ, ສພ຺ໂພ ເມ ສມປ໌ຊ຺ຊຖ។

໔໑໘។

‘‘ຍາວນ຺ໂຕ ອຸທພິນ຺ທູນິ, ກາຍສ຺ມິ ນິປ໌ຕິສຸ ເມ;

ຕາວນ຺ໂຕ ຄຕ຺ທ ຊາເຍຖ, ອທ຺ຣເພລຸວສາທິສາ។

໔໑໙។

‘‘ປ໌ກິນ຺ນາ ປ໌ຄ຺ຆຣີສຸ ເມ, ກຸຓປາ ປ຺ຸພໂລທິຕາ;

ເຍນ ເຍເນວ ຄຈ຺ຉາມິ, ຄາເມສຸ ນິຄເມສຸ ຈ។

໔໒໐។

“ຫຕ຺ຫຫຕ຺ຖາ ນິວາເຣນ຺ຕິ, ອິຕ຺ຖິໂຍ ປຸຣິສາ ຈ ມំ;

ໂອກ຺ກິຕາ ປູຕິຄນ຺ເຘນ, ມາສ຺ສຸ ໂອເຣນ ອາຄມາ។

໔໔໑។

“ເອຕາທິສំ ອິທំ ທຸກ຺ຂំ, ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ທານិ ເມ;

ອນុໂກມິ ສກំ ກມ຺មំ, ປຸພ຺ເພ ທຸກ຺ກຍມຕ຺ຕໂນ។

໔໔໔។

“ຕំ ໂວ ວທាមិ ភទ຺ទន຺តេ, យាវន຺តេត຺ថ សមាគតា;

មាស຺សុ មិត຺តាន ទុព຺ភិត຺ថោ, មិត຺តទុព຺ភោ ហិ បាបកោ។

໔໔໕។

“កុឆ຺ឋិ កិលាសិ ភវតិ, យោ មិត຺តានិធ ទុព຺ភតិ;

កាយស຺ស ភេទា មិត຺តទ຺ទុ, និរយំ សោបប຺បជ຺ជតិ”តិ។

ຕຕ຺ຖ ກຸສໂລຕິ ຍຖາ ເຉໂກ ກຸສໂລ ກເຣຍ຺ຍ, ຕຖາ ໂວ ກເຣສ຺ສາມិ។ ໂຄຄເວໂສຕិ ນພ຺ເຄ ໂຄເຓ ຄເວສນ຺ໂຕ។ ອຈ຺ຈສຣິນ຺ຕិ ມນុສ຺សປຖំ ອຕິក຺កមិត຺វា ហិមវន຺តំ បាវិសិ។ អរញ຺ញេតិ អរាជកេ សុញ຺ញេ។ ឥរិនេតិ សុក຺ខកន຺តារេ។ វិវនេតិ វិវិត຺តេ។ វិប຺បនឋ຺ឋោតិ មគ຺គមូឡ຺ហោ។ ពុភុក຺ខិតោតិ សញ຺ជាតពុភុក຺ខោ ឆាតជ຺ឈត຺តោ។ បបាតមភិលម຺ពន຺តន຺តិ បបាតាភិមុខំ ឱលម຺ពន຺តំ។ សម຺បន຺នផលធារិនន຺តិ មធុរផលធារិនំ។ វាតស຺សិតានីតិ បកតិយា តាវ វាតបតិតានិ ខាទិំ។ តត຺ថ ហេស຺សាមីតិ តស຺មិំ រុក຺ខេ សុហិតោ ភវិស຺សាមីតិ អារុឡ຺ហោម຺ហិ។ ឯកោ សា ភញ຺ជត຺ថ សាខាតិ តស຺ស អភិបត຺ថិតស຺ស អត຺ថាយ ហត຺ថេ បសារិតេ សា មយា អភិរុឡ຺ហា សាខា ផរសុនា ឆិន຺នា វិយ អភញ຺ជត຺ថ។ អនាលម຺ពេតិ អាលម຺ពិតព຺ពយុត຺តករហិតេ។ គិរិទុគ຺គស຺មិន຺តិ គិរិវិសមេ។ សេសិន຺តិ សយិតោម຺ហិ។

ກປិ ມາຄສ຺ສີຕິ ກປិ ອາຄສ຺ສិ។ ໂຄນັງຄຸໂລຕິ ຄຸນ຺ນំ ນັງຄຸຍ຺ຄສທິສນັງຄຸຍ຺ໂຄ។ “ໂຄນັງຄຸຍ຺ໂຄ”ຕິປិ ປາໂຖ។ “ໂຄນັງຄຸລិ”ຕິປិ ປຖນ຺ຕិ។ ອກຣំ ມຍີຕិ ອກຣາ ມយិ។ ອມ຺ໂພຕិ, ມຫາຣាជ, ໂສ ກປិຣາជາ ຕສ຺មិំ ນຣກປປາເຕ ມມ ອុທកໂປຖນສທ຺ທំ សុត຺វា មំ “អម຺ភោ”តិ អាលបិត຺វា “កោ នាមេសោ”តិ បុច຺ឆិ។ ពុយសម຺បត຺តោតិ ពុយសនំ បត຺តោ, បបាតស຺ស វសំ បត຺តោតិ វា អត຺ថោ។ ភទ຺ទំ វោតិ តស຺មា តុម຺ហេ វទាមិ – “ភទ຺ទំ តុម຺ហាកំ ហោតូ”តិ។ គរុំ សិលន຺តិ, មហារាជ, សោ កបិរាជា មយា ឯវំ វុត຺តេ “មា ភាយិ”តិ មំ អស຺សាសេត຺វា បកតិយា តាវ គរុំ សិលំ គហេត຺វា យោគ຺គំ ករោន຺តោ បព຺ពតេ វិចរិ ។ និសភោតិ បុរិសនិសភោ ឧត຺តម វានរិន຺ទោ បព຺ពតបបាតេ គត຺វា មំ ឯតទព຺រវិតិ។

ພາຫຸກິຕិ ທ຺ວិທិ ພາຫາທិ ມມ គីវំ ສុគ຺គហិតំ គណ຺ហ។ ເວគសាតិ ເວເគន។ ສិរិមໂតតិ បុញ຺ញវន຺តស຺ស។ អគ຺គហិន຺តិ សញ຺ចិណ຺ណំ នរកបបាតំ វាតវេគេន ឯតរិត຺វា ឧទកបិឋ຺ឋេ ឋិតស຺ស អហំ វេគេន បិឋ຺ឋិមភិរុហិត຺វា ឧភោហិ ពាហាហិ គីវំ អគ຺គហេសិំ។ វិហញ຺ញមានោតិ កិលមន຺តោ។ កិច຺ឆេនាតិ ទុក຺ខេន។ សន຺តោតិ បណ຺ឌិតោ, អថ វា បរិសន຺តោ កិលន຺តោ។ ទក຺ខស຺សូតិ អហំ តំ ឧទ຺ធរន຺តោ កិលន຺តោ មុហុត຺តំ វិស຺សមន຺តោ បស຺សុបិស຺សំ, តស຺មា មំ រក຺ខាហិ។ យថា ចញ຺ញេ វនេ មិគាតិ សីហាទិហិ អញ຺ញេបិ យេ ឥមស຺មិំ វនេ វាឡមិគា។ បាឡិអិយំ បន “អច຺ឆកោកតរច຺ឆយោ”តិ លិខន຺តិ។ បរិត຺តាតូនាតិ, មហារាជ, ឯវំ សោ កបិរាជា មំ

ອຕ຺ຕໂນ ປຣິຕ຺ຕາຕໍ ກຕ຺ວາ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ປສຸປີ. ອໂຍນິໂສຕິ ອໂຍນິໂສມນສິກາເຣນ. ກກ຺ໂຂຕິ ຂາທິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕໂກ. ອສີໂຕ ຉາໂຕ ສຸຫິໂຕ. ສມ຺ພລນ຺ຕິ ປາເຖຍ຺ຍໍ. ມຕ຺ຖກໍ ສນ຺ນິຕາລຸອຍິນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ວານຣິນ຺ທສ຺ສ ມຕ຺ຖກໍ ປຫຣີ. "ສນ຺ນິຕາລຸອຍ"ນ຺ຕິປິ ປາໂຖ. ທຸພ຺ພໂລ ອຫູຕິ ນ ພລວາ ອາສີ, ຍຖາສິປ຺ປາຍໍ ນ ອຄມາສີຕິ.

ເວເຄນາຕິ ມຍາ ປຫຍປາສາຕເວເຄນ. ອຸທປ຺ປຕ຺ໂຕຕິ ອຸຝ຺ຄິໂຕ. ມາຍ຺ໂຍຕິ ເຕນ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພິປ຺ປຸຣິເສນ ສີລາຍ ປວິທ຺ຉາຍ ມຫາຈມ຺ມໍ ຝິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂອລມ຺ພິ, ຣຸຫິຣໍ ປຄ຺ຆຣີ. ມຫາສຕ຺ໂຕ ເວທນາປ຺ປຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – "ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ອຄ຺ໂຄ ນຕ຺ຖິ, ອິທໍ ກຍໍ ອິມໍ ປຸຣິສໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນ"ນ຺ຕິ. ໂສ ມຣຕາກຍກີໂຕ ໂອລມ຺ພນ຺ຕໍ ຈມ຺ມພນ຺ຊໍ ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ສາຂໍ ອພິຣຸຍ຺ຫ ເຕນ ປາປປຸຣິເສນ ສທ຺ຊີ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ "ມາຍ຺ໂຍ ມ"ນ຺ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ມາຍ຺ໂຍ ມໍ ກຣິ ກທ຺ທນ຺ເຕຕິ ມາ ອກຣິ ອຍ຺ໂຍ ມໍ ກທ຺ທນ຺ເຕຕິ ຕໍ ນິວາເຣຕິ. ຕ຺ວລ຺ຈ ໂຂ ນາມາຕິ ຕ຺ວໍ ນາມ ເອວໍ ມຍາ ປປາຕາ ອຸທ຺ຊໂຝ ເອທິສໍ ຝຣຸສກມ຺ມໍ ມຍິ ກຣີ, ອໂຫ ເຕ ອຍຸຕ຺ຕໍ ກຕນ຺ຕິ. ອໂຫ ວຕາຕິ ຕໍ ຄຣຫນ຺ໂຕ ເອວມາຫ. ຕາວທຸກ຺ກຣກາຣກາຕິ ມຍິ ອປຣຊ຺ຊເນນ ອຕິທຸກ຺ກຣກມ຺ມກາຣກ. ປຣໂລກາວາຕິ ປຣໂລກໂຕ ວິຍ ອານີໂຕ. ທຸພ຺ເພຍ຺ຍນ຺ຕິ ທຸພ຺ພິຕພ຺ພໍ ວຊ຺ຕພ຺ພໍ. ເວທນໍ ກຍ຺ກນ຺ຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ຕ຺ວໍ ອສມ຺ມຍ຺ຄ ຍາທິສໍ ເວທນໍ ອຫໍ ຝຸສາມິ, ເອທິສໍ ເວທນໍ ກຍ຺ກໍ ມາ ຝຸສີ, ຕໍ ປາປກມ຺ມໍ ຝລໍ ເວລຸອ໌ຸວ ຕໍ ມາ ວຊີ. ອິຕິ ມໍ, ມຫາຣາຊ, ໂສ ປີຍປຸຕ຺ຕກໍ ວິຍ ອນຸກມ຺ປີ.

ອຖ ນໍ ອຫໍ ເອຕທໂວຈໍ – "ອຍ຺ຍ, ມຍາ ກຕໍ ໂທສໍ ຫທເຍ ມາ ກຣີ, ມາ ມໍ ອສປ຺ປຸຣິສໍ ເອວຣູເປ ອຣລ຺ເລ ນາສຍ, ອຫໍ ທິສາມູລ຺ໂຫ ມຄ຺ຄໍ ນ ຊານາມີ, ອຕ຺ຕນາ ກຕໍ ກມ຺ມໍ ມາ ນາເສຖ, ຊີວິຕທານໍ ເມ ເທຖ, ອຣລ຺ລາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສປເຖ ຖເປຖາ"ຕິ. ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ໂສ ມຍາ ສທ຺ຊີ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ "ຕຍິ ເມ ນຕ຺ຖິ ວິສ຺ສາໂສ"ຕິ ອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ຕຍິຕິ ອິໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ມຍ຺ຫໍ ຕຍິ ວິສ຺ສາໂສ ນຕ຺ຖິ. ເອຫີຕິ, ໂກ ປຸຣິສ, ອຫໍ ຕຍາ ສທ຺ຊີ ມຄ຺ເຄນ ນ ຄມິສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ປນ ເອຫີ ມມ ປີຝ຺ຄິໂຕ ອວິທູເຣ ທິສ຺ສມານສຣີໂຣວ ຄຈ຺ຉ, ອຫໍ ຣຸກ຺ຂຄ຺ເຄເຫວ ຄມິສ຺ສາມີຕິ. ມຸຕ຺ໂຕສີຕິ ອຖ ໂສ ມໍ, ມຫາຣາຊ, ອຣລ຺ລາ ນີຫຣິຕ຺ວາ, ໂກ ປຸຣິສ, ວາລຸອມິຄານໍ ຫຕ຺ຖາ ມຸຕ຺ໂຕສີ. ປຕ຺ໂຕສີ ມານຸສີ ປທນ຺ຕິ ມນຸສ຺ສູປຈາຣໍ ປຕ຺ໂຕ ອາຄໂຕສີ, ເອສ ເຕ ມຄ຺ໂຄ, ເອເຕນ ຄຈ຺ຉາຕິ ອາຫ.

ຄິຣິຈໂຣຕິ ຄິຣິຈາຣີ ວານໂຣ. ປກ຺ຂລ຺ຍາຕິ ໂຊວິຕ຺ວາ. ເຕນາກິສຕ຺ໂຕສ຺ມີຕິ ໂສ ອຫໍ, ມຫາຣາຊ , ເຕນ ວານເຣນ ອກິສຕ຺ໂຕ, ປາປກມ຺ເມ ປຣິຕເຕ ເຕນາກິສຕ຺ໂຕສ຺ມີຕິ ມລ຺ລມາໂນ ເອວມາຫ. ອຝ຺ຝິໂຕຕິ ອຸປທ຺ທຸໂຕ. ອຸປາຄມິນ຺ຕິ ເອກໍ ຣຫທໍ ອຸປຄ ໂຕສ຺ມີ. ສມປ຺ຊ຺ຊຖາຕິ ຊາໂຕ, ເອວຣູໂປ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປຝ຺ຖາສີ. ຍາວນ຺ໂຕຕິ ຍຕ຺ຕການີ. ຄຕ຺ຫ ຊາເຍຖາຕິ ຄຕ຺ຫາ ຊາຍີສຸ. ໂສ ກີຣ ປີປາສໍ ສນ຺ຊາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອຸທກລ຺ຊລີ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ໂຖກໍ ປີວິຕ຺ວາ ເສສໍ ສຣີເຣ ສິລ຺ຈີ. ອຖສ຺ສ ຕາວເທວ ອຸທກ ພິນ຺ທຸຄຕນາຍ ອຫ຺ຌເພລຸວປກ຺ກປ຺ປມາຕາ ຄຕ຺ຫາ ອຸຝ຺ຖຫິສຸ, ຕສ຺ມາ ເອວມາຫ. ປກິນ຺ນາຕິ ເຕ ຄຕ຺ຫາ ຕໍ ທີວສເມວ ກີຊ ຊິຕ຺ວາ ກຸຕປາ ປູຕີຄນ຺ຊິກາ ຫຸຕ຺ວາ ປຸພ຺ພໂລຫິຕານີ ປຄ຺ຆຣີສຸ. ເຍນ ເຍນາຕິ ເຍນ ເຍນ ມຄ຺ເຄນ. ໂອກ຺ກິຕາຕິ ປູຕີຄນ຺ເຊນ ໂອກິຕ຺ຕາ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ປຣິວາຣິຕາ. ມາສ຺ສຸ ໂອເຣນ ອາຄມາຕິ ທຸຝ຺ຖສຕ຺ຕ ໂອເຣນ ມາສ຺ສຸ ອາຄມາ, ອມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິກໍ ມາ ອາຄມີຕິ ເອວໍ ວທນ຺ຕາ ມໍ ນິວາເຣນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານີ ທານີ ເມຕິ, ມຫາຣາຊ, ຕໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ອິທານິ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານີ ມມ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ສກໍ ກມ຺ມໍ ອນຸໂກມິ.

ອິຕິ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພິກມ຺ມໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ, "ມຫາຣາຊ, ມລ຺ເລວ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເອວຣູປໍ ກມ຺ມໍ ນ ເກນຈິ ກຕ຺ຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ "ຕໍ ໂວ"ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ຕນ຺ຕິ ຕສ຺ມາ. ຍສ຺ມາ ເອວຣູປໍ ກມ຺ມໍ ເອວໍ ທຸກ຺ຂວິປາກໍ, ຕສ຺ມາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

໘໘ສ. ◌ິ

"ກຸຝ຺ຄີ ກິລາສີ ກວຕິ, ໂຍ ມິຕ຺ຕານິຊ ທຸພ຺ພຕິ;

ກາຍສ຺ສ ເພທາ ມິຕ຺ຕທ຺ທຸ, ນິຣຍໍ ໂສປປ຺ຊ຺ຊຕີ"ຕີ. –

ອຍໍ ອພິສມ຺ພຸທ຺ຊຄາຖາ. ກີກ຺ຂເວ, ໂຍ ອິຊ ໂລເກ ມິຕ຺ຕານີ ທຸພ຺ພຕິ ຫິສຕິ, ໂສ ເອວຣູໂປ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ຕສ຺ສປິ ປຸຣິສສ຺ສ ຣຎ຺ຎາ ສທ຺ຘີ ກເຖນ຺ຕສ຺ເສວ ປຖວີ ວິວຣໍ ອທາສິຯ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ຈວິຕ຺ວາ ອວີຈິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕຯ ຣາຊາ ຕສ຺ມີ ປຖວີ ປວິຏ຺ເຐ ອຸຍ຺ຍານາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິຏ຺ໂຐຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ເທວທຕ຺ໂຕ ມຍ຺ຫໍ ສີລໍ ປຏິວິຊ຺ຌິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ຠີ ປຸຣິໂສ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ກປິຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ມຫາກປິຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຉຏ຺ຐາຯ

[໔໑໗] ໗ຯ ທກຣກ຺ຂສຊາຕກວຓ຺ຓນາ

໘໘໔-໘໕໗ຯສເຈໂວ ວຸຍ຺ຫມານານນ຺ຕິ ທກຣກ຺ຂສຊາຕກໍຯ ຕໍ ສພ຺ພໍ ມຫາອຸມ຺ມງ຺ຄຊາຕເກ ອາວິ ຠວິສ຺ສຕີຕິຯ

ທກຣກ຺ຂສຊາຕກວຓ຺ຓນາ ສຕ຺ຕມາຯ

[໔໑໘] ໘ຯ ປຓ຺ຑຣນາຄຣາຊຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ວິກິຓ຺ຓວາຈນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຸສາວາທໍ ກຕ຺ວາ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ປຖວິປ຺ປເວສນໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຕທາ ຫິ ສຕ຺ຖາ ຠິກ຺ຂູຫິ ຕສ຺ສ ອວຓ຺ເຓ ກຖິເຕ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ເທວທຕ຺ໂຕ ມຸສາວາທໍ ກຕ຺ວາ ປຖວີ ປວິຏ຺ໂຐເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ປຎ຺ຈສຕວາຓິຊາ ນາວາຍ ສມຸທ຺ທໍ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອຕີຣທສ຺ສນິຍາ ນາວາຍ ສມຸທ຺ທປິຏ຺ເຐ ຠິນ຺ນາຍ ຖເປຕ຺ວາ ເອກໍ ອວເສສາ ມຈ຺ຉກຈ຺ຉປກ຺ຂາ ອເຫສຸໍ, ເອໂກ ປນ ວາຕເວເຄນ ກຣມ຺ປິຍປຏ຺ຏນໍ ນາມ ປາປຸຓິຯ ໂສ ສມຸທ຺ທໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ນຄ຺ຄໂຠໂຄ ຕສ຺ມີ ປຏ຺ຏເນເຍວ ຠິກ຺ຂາຍ ຈຣິຯ ຕເມນໍ ມນຸສ຺ສາ ‘‘ອຍໍ ສມໂຓ ອປ຺ປິຈ຺ໂຉ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ’’ຕິ ສມ຺ຠາເວຕ຺ວາ ສກ຺ກາຣໍ ກຣີສຸຯ ໂສ ‘‘ລທ຺ໂຘ ເມ ຊີວິກູປາໂຍ’’ຕິ ເຕສຸ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ເທນ຺ເຕສຸປິ ນ ອິຈ຺ຉິຯ ເຕ ‘‘ນຕ຺ຖິ ອິໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ອປ຺ປິຈ຺ໂຉ ສມໂຓ’’ຕິ ຠິຍ຺ໂຍ ຠິຍ຺ໂຍ ປສີທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອສ຺ສມປທໍ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນໍ ນິວາສາເປສຸໍຯ ໂສ ‘‘ກຣມ຺ປິຍອເຈໂລ’’ຕິ ປຎ຺ຎາຍິຯ ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ວສນ຺ຕສ຺ສ ມຫາລາຠສກ຺ກາໂຣ ອຸທປາທິຯ

ເອໂກ ນາຄຣາຊາປິສ຺ສ ສຸປຓ຺ຓຣາຊາ ຈ ອຸປຏ຺ຐານໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ເຕສຸ ນາຄຣາຊາ ນາເມນ ປຓ຺ຑໂຣ ນາມຯ ອເຖກທິວສໍ ສຸປຓ຺ຓຣາຊາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ເອວມາຫ – ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ຎາຕກາ ນາເຄ ຄຓ຺ຫນ຺ຕາ ພຫູ ວິນສ຺ສນ຺ຕິ, ເອເຕສໍ ນາຄານໍ ຄຫຓນິຍາມໍ ມຍໍ ນ ຊານາມ, ຄຸຍ຺ຫກາຣຓໍ ກິຣ ເຕສໍ ອຕ຺ຖິ, ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍາຖ ນຸ ໂຂ ຕຸມ຺ເຫ ເອເຕ ປິຍາຍມານາ ວິຍ ຕໍ ກາຣຓໍ ປຸຈ຺ຉິຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສຸປຓ຺ຓຣາເຊ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປກ຺ກນ຺ເຕ ນາຄຣາຊສ຺ສ ອາຄຕກາເລ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໍ ນາຄຣາຊານໍ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ນາຄຣາຊ, ສຸປຓ຺ຓາ ກິຣ ຕຸມ຺ເຫ ຄຓ຺ຫນ຺ຕາ ພຫູ ວິນສ຺ສນ຺ຕິ, ຕຸມ຺ເຫ ຄຓ຺ຫນ຺ຕາ ກຖໍ ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕີ’’ຕິຯ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິທໍ ອມ຺ຫາກໍ ຄຸຍ຺ຫໍ ຣຫສ຺ສໍ, ມຍາ ອິມໍ ກເຖນ຺ເຕນ ຎາຕິສງ຺ຆສ຺ສ ມຣຓໍ ອາຫຏໍ ໂຫຕີ’’ຕິຯ ‘‘ກີ ປນ ຕ຺ວໍ, ອາວຸໂສ, ‘ອຍໍ ອຎ຺ຎສ຺ສ ກເຖສ຺ສຕີ’ຕິ ເອວໍສຎ຺ຎີ ໂຫສິ, ນາຫໍ ອຎ຺ຎສ຺ສ ກເຖສ຺ສາມິ, ອຕ຺ຕນາ ປນ ຊານິຕຸກາມຕາຍ ປຸຈ຺ຉາມິ, ຕ຺ວໍ ມຍ຺ຫໍ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ນິພ຺ຠໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ກເຖຫີ’’ຕິຯ ນາຄຣາຊາ ‘‘ນ ກເຖສ຺ສາມິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ປຸນທິວເສປິ ປຸຈ຺ຉິ, ຕຖາປິສ຺ສ ນ ກເຖສິຯ

ອຖ ນໍ ຕຕິຍທິວເສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໍ, ‘‘ນາຄຣາຊ, ອຊ຺ຊ ຕຕິໂຍ ທິວໂສ, ມມ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ກິມຕ຺ຖໍ ນ ກເຖສີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ອຎ຺ຎສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສຖາ’’ຕິ ຠເຍນ, ຠນ຺ເຕຕິຯ ກສ຺ສຈິ ນ ກເຖສ຺ສາມິ, ນິພ຺ຠໂຍ ກເຖຫີຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ, ຠນ຺ເຕ, ອຎ຺ຎສ຺ສ ມາ ກຖຍິຕ຺ຖາ’’ຕິ ປຏິຎ຺ຎໍ ຄເຫຕ຺ວາ, ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມຍໍ ມຫນ຺ເຕ ມຫນ຺ເຕ ປາສາເຓ ຄິລິຕ຺ວາ ຠາຣິຍາ ຫຸຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສຸປຓ຺ຓານໍ ອາຄມນກາເລ ມຸຂໍ ນິພ຺ພາເຫຕ຺ວາ ທນ຺ເຕ ວິວຣິຕ຺ວາ ສຸປຓ຺ເຓ ຑໍສິຕຸໍ ອຈ຺ຉາມ, ເຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ສີສໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ເຕສໍ ອມ຺ເຫ ຄຣຸກາເຣ ຫຸຕ຺ວາ ນິປນ຺ເນ ອຸທ຺ຘຣິຕຸໍ ວາຍມນ຺ຕານຎ຺ເຎວ ອຸທກໍ ໂອຕ຺ຖຣຕິຯ ເຕ ສີທນ຺ຕາ

ອນ຺ໂຕອຸທເກເຍວ ມຣນ຺ຕິ, ອິມິນາ ກາຣເຓນ ພຫູ ສຸປ຺ຓາ ວິນສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕສໍ ອມ຺ເຫ ຄຓ຺ຫນ຺ຕານໍ ກຶ ສີເສນ ຄຫິເຕນ, ພາລາ ນງ຺ຄຸຏ຺ເຐ ຄເຫຕ຺ວາ ອມ຺ເຫ ເຫຏ຺ຐາສີສເກ ກຕ຺ວາ ຄຫິຕໍ ໂຄຈຣໍ ມຸເຂນ ຉຑ຺ຑາເປຕ຺ວາ ລຫຸເກ ກຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕີ''ຕິ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ຣຫສ຺ສກາຣຓໍ ຕສ຺ສ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ກເຖສິ຺

ອຖ ຕສ຺ມິໍ ປກ຺ກນ຺ເຕ ສຸປ຺ຓຣາຊາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຣມ຺ປິຍອເຈລໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ''ກຶ, ຠນ຺ເຕ, ປຸຈ຺ຉິຕໍ ເຕ ນາຄຣາຊສ຺ສ ຄຸຍ຺ຫກາຣຓ''ນ຺ຕິ ອາຫ຺ ໂສ ''ອາມາຈຣິຍາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ເຕນ ກຖິຕນິຍາເມເນວ ກເຖສິ຺ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຸປ຺ຓໂຓ ''ນາຄຣາເຊນ ອຍຸຕ຺ຕໍ ກຕໍ, ຎາຕີນໍ ນາມ ຣຫສ຺ສນິຍາໂມ ປຣສ຺ສ ນ ກເຖຕພ຺ໂພ, ໂຫຕຸ, ອຊ຺ເຊວ ມຍາ ສຸປ຺ຓວາຕໍ ກຕ຺ວາ ປຖມໍ ເອຕເມວ ຄເຫຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ສຸປ຺ຓວາຕໍ ກຕ຺ວາ ປຓ຺ຑຣນາຄຣາຊານໍ ນງ຺ຄຸຏ຺ເຐ ຄເຫຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາສີສໍ ກຕ຺ວາ ຄຫິຕໍ ໂຄຈຣໍ ຉຑ຺ຑາເປຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອາກາສໍ ປກ຺ຂນ຺ທິ຺ ປຓ຺ຑຣໂກ ອາກາເສ ເຫຏ຺ຐາສີສໂກ ໂອລມ຺ພນ຺ໂຕ ''ມຍາວ ມມ ທຸກ຺ຂໍ ອາຄຕ''ນ຺ຕິ ປຣິເທວນ຺ໂຕ ອາຫ –

໒໕໘຺

''ວິກິຓ຺ຓວາຈໍ ອນິຄຸຍ຺ຫມນ຺ຕໍ, ອສຎ຺ຎຕໍ ອປຣິຈກ຺ຂິຕາຣໍ;

ຠຍໍ ຕມນ຺ເວຕິ ສຍໍ ອໂພທໍ, ນາຄໍ ຍຖາ ປຓ຺ຑຣກໍ ສຸປ຺ຓໂຓ຺

໒໕໙຺

''ໂຍ ຄຸຍ຺ຫມນ຺ຕໍ ປຣິຣກ຺ຂເຓຍ຺ຍໍ, ໂມຫາ ນໂຣ ສໍສຕິ ຫາສມາໂນ;

ຕໍ ຠິນ຺ນມນ຺ຕໍ ຠຍມນ຺ເວຕິ ຂິປ຺ປໍ, ນາຄໍ ຍຖາ ປຓ຺ຑຣກໍ ສຸປ຺ຓໂຓ຺

໒໖໐຺

''ນານຸມິຕ຺ໂຕ ຄຣຸໍ ອຕ຺ຖໍ, ຄຸຍ຺ຫໍ ເວທິຕຸມຣຫຕິ;

ສຸມິຕ຺ໂຕ ຈ ອສມ຺ພຸທ຺ທໍ, ສມ຺ພຸທ຺ທໍ ວາ ອນຕ຺ຖວາ຺

໒໖໑຺

''ວິສ຺ສາສມາປ຺ຊ຺ຊິມຫໍ ອເຈລໍ, ສມໂຓ ອຍໍ ສມ຺ມໂຕ ຠາວິຕຕ຺ໂຕ;

ຕສ຺ສາຫມກ຺ຂີ ວິວຣີ ຄຸຍ຺ຫມຕ຺ຖໍ, ອຕີຕມຕ຺ໂຖ ກປຓໍ ຣຸທາມິ຺

໒໖໒຺

''ຕສ຺ສາຫໍ ປຣມໍ ພ຺ຣຫ຺ເມ ຄຸຍ຺ຫໍ, ວາຈໍ ຫິມໍ ນາສກ຺ຂີ ສໍຍເມຕຸໍ;

ຕປ຺ປກ຺ຂໂຕ ຫິ ຠຍມາຄຕໍ ມມໍ, ອຕີຕມຕ຺ໂຖ ກປຓໍ ຣຸທາມິ຺

໒໖໓຺

‘‘โย เว นโร สุฑฺหํ มลุฬมาโน, ฤุยฺฑฺมตฺาํ สํสติ ทุกฺกุลิเน;

โหสา กยา อฤวา ธาคธตฺตา, ปลฺลตฺฤิโต พาโล อสํสยํ โส฿

໔໒໔฿

‘‘ติโธกฺขวาโจ อสตํ ปวิฬฺโถ, โย สฺาตติสุ มุทิเธติ วากฺยํ;

อาสีวิโส ทุมฺมุโขตฺยาทุ ตํ นธํ, อาธา อาธา สํยเม ตาทิสมฺหา฿

໔໒໔฿

‘‘อนฺนํ ปานํ กาสิกจนฺทนญฺจ, มนาปิตฺฤิโย มาลมุจฺฉาทนญฺจ;

โอหาย คจฺฉามเส สพฺพกาเม, สุปตฺต ปาตูปตาว ตฺยมฺหา’’ติ฿

ตตฺถ วิภิตฺตาวาจนฺติ ปตฺฤผวจนํ฿ อนิฤยฺหมนฺตนฺติ อปฺปฏิจฺฉนฺนมนฺตํ฿ อสญฺญตนฺติ กายทฺวาราทีหิ ธกฺขิตุํ อสกฺโกนฺตํ฿ อปริจกฺขิตารนฺติ ‘‘อยํ มยา กฤิตมนฺตํ ธกฺขิตุํ สกฺขิสฺสติ, น สกฺขิสฺสติ’’ติ ปุคฺคลํ โอโลเกตุํ อุปปริกฺขิตุํ อสกฺโกนฺตํ฿ กยํ ตมนฺเวติติ ตํ อิเมหิ จตูหิ องฺเคหิ สมนฺนาคตํ อโพฒํ ทุปฺปญฺญํ ปุคฺคลํ สยํกตเมว กยํ อนฺเวติ, ยถา มํ ปตฺฑธกนาคํ สุปตฺโต อนฺวาคโตติ฿ สํสติ ชาสมาโนติ ธกฺขิตุํ อสมตฺฤสฺส ปาปปุริสสฺส ชาส มาโน กเถติ฿ นานฺมิตฺโตติ อนฺวตฺตนมตฺเตน โย มิตฺโต, น ชทเยน, โส ฤุยฺหํ อตฺาํ ฉานิตุํ นาธหตีติ ปริเทวติ฿ อสมฺพุทฺธนฺติ อสมฺพุทฺธนฺโต อชานนฺโต, อปฺปญฺโญติ อตฺโถ฿ สมฺพุทฺธนฺติ สมฺพุทฺธนฺโต ชานนฺโต, สปฺปญฺโญติ อตฺโถ฿ อิทํ วุตฺตํ โหติ – ‘โยปิ สุฑหโย มิตฺโต วา อมิตฺโต วา อปฺปญฺโญ สปฺปญฺโญปิ วา โย อนตฺฤวา อนตฺฤจโร, โสปิ ฤุยฺหํ เวทิตุํ นาธหเต’’ติ฿

สมโต อยนฺติ อยํ สมโตติ จ โลกสมฺมโตติ จ กาวิตตฺโตติ จ มลุฬมาโน อหํ เอตสฺมึ วิสฺสาสมาปฺชฺชึ฿ อกฺขินฺติ กเถสึ฿ อติตมตฺโถติ อติตตฺโถ, อติกฺกนฺตตฺโถ ฑุตฺวา อิทานิ กปณํ รุทามิติ ปริเทวติ฿ ตสฺสาติ ตสฺส อเจ ลกสฺส฿ พฺรหฺเมติ สุปตฺณํ อาลปติ฿ สํยเมตุนฺติ อิมํ ฤุยฺหวาจํ ธหสฺสการณํ ธกฺขิตุํ นาสกฺขึ฿ ตปฺปกฺขโต หีติ อิ ทานิ อิทํ กยํ มม ตสฺส อเจลกสฺส ปกฺขโต โกฒฺฤาสโต สนฺติกา อาคตํ, อิติ อติตตฺโถ กปณํ รุทามิติ฿ สุฑหนฺติ ‘‘สุฑโห มม อย’’นฺติ มลุฬมาโน฿ ทุกฺกุลิเนติ อกุลเช นีเจ฿ โทสาติ เอเตหิ โทสาทีหิ การเณหิ โย เอวรูปํ ฤุยฺหํ สํสติ, โส พาโล อสํสยํ ปลฺลตฺฤิโต ปริวตฺเตตฺวา ปาปิโต, ชโตเยว นามาติ อตฺโถ฿

ติโธกฺขวาโจติ อตฺตโน ยํ วาจํ กเถตุกาโม, ตสฺสา ติโธกฺขกตตฺตา ปฏิจฺฉนฺนวาโจ฿ อสตํ ปวิฬฺโถติ อสปฺปุริสานํ อนฺตธํ ปวิฬฺโถ อสปฺปุริเสสุ ปริยาปนฺโน฿ สฺาตติสุ มุทิเธตีติ โย เอวรูโป ปเธสํ ธหสฺสํ สุตฺวาว ปริสมชฺเฌสุ ‘‘อสุ เกน อสุกํ นาม กตํ วา วุตฺตํ วา’’ติ วากฺยํ อุทิเธติ, ตํ นธํ ‘‘อาสีวิโส ทุมฺมุโข ปูติมุโข’’ติ อาทุ, ตาทิสมฺหา ปุริสา อาธา อาธา สํยเม, ทูธโต ทูธโตว วิธเมยฺย, ปริวชฺเชยฺย นนฺติ อตฺโถ฿ มาลมุจฺฉาทนญฺจาติ มาลญฺจ ทิพฺพํ จตฺชฺ ฉาติยคนฺธญฺจ อุจฺฉาทนญฺจ฿ โอหายาติ เอเต ทิพฺพอนฺนาทโย สพฺพกาเม อชฺช มยํ โอหาย ฉฑฺเฑตฺวา คมิสฺสาม ฿ สุปตฺต, ปาตูปตาว ตฺยมฺหาติ, โภ สุปตฺต, ปาเณหิ อุปตาว เต อมฺหา, สธณํ โน โหหีติ฿

เอวํ ปตฺฑธโก อากาเส เตฒฺฤาสีสโก โอลมฺพนฺโต อฒฺฤหิ คาถาหิ ปริเทวิ฿ สุปตฺโต ตสฺส ปริเทวนสทฺทํ สุตฺวา, ‘‘นาคธาช อตฺตโน ธหสฺสํ อเจลกสฺส กเถตฺวา อิทานิ กึมตฺาํ ปริเทวสิ’’ติ ตํ ตธหิตฺวา คาถมาห –

໔໒໒฿

‘‘ໂກ ນີຘ ຕິຖຄໍ ຄຣຫໍ ອຸເປຕິ, ອສຸມີຘ ໂລເກ ປາຓກູ ນາຄຣາຊ;

ສມໂຓ ສຸປຖໂຓ ອຖວາ ຖວເມວ, ກິກາຣຓາ ປຖຫຣາຄຸຄຫີໂຕ’’ຕິ෴

ຕຖຖ ໂກ ນີຘາຕິ ອິຘ ອມຸເຫສຸ ຕີສຸ ຊເນສຸ ໂກ ນຸ෴ ອສຸມີຘາຕິ ເອຕຖຖ ອິຘາຕິ ນິປາຕມຖຕໍ, ອສຸມິ ໂລເກຕິ ອຕຖໂຖ෴ ປາຓກູຕິ ປາຓກູໂຕ෴ ອຖວາ ຖວເມວາຕິ ອຸທາຫຸ ຖວໍເຍວ෴ ຕຖຖ ສມຄໍ ຕາວ ມາ ຄຣຫ, ໂສ ຫິ ອຸປາເຍນ ຕໍ ຣຫສຸສໍ ປຸຈຸຉິ෴ ສຸປຖຕມຸປິ ມາ ຄຣຫ, ອຫຸຫິ ຕວ ປຈຸຈຖຖິໂກວ෴ ປຖຫຣາຄຸຄຫີໂຕຕິ, ສມຸມ ປຖຫຣກ, ‘‘ອຫໍ ກິກາຣຓາ ສຸປຖເຕນ ຄຫີໂຕ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຈ ປນ ອຕຸຕານເມວ ຄຣຫ, ຕຍາ ຫິ ຣຫສຸສໍ ກເຖນຸເຕນ ອຕຸຕນາວ ອຕຸຕໂນ ອນຕຸໂຖ ກໂຕຕິ ອຍເມຕຖຖ ອທິປຸປາໂຍ෴

ຕໍ ສຸຕຸວາ ປຖຫຣໂກ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໘໖໗෴

‘‘ສມໂຓຕິ ເມ ສມຸມຕຖໂຕ ອໂຫສິ, ປີໂຍ ຈ ເມ ມນສາ ກາວິຕຖໂຕ;

ຕສຸສາຫມກຸຂຶ ວິວຣິຄຸຍຸຫມຖຖໍ, ອຕີຕມຖໂຖ ກປຄໍ ຣຸທາມິ’’ຕິ෴

ຕຖຖ ສມຸມຕຖໂຕຕິ ໂສ ສມໂຓ ມຍຸຫໍ ‘‘ສປຸປຸຣິໂສ ອຍ’’ນຸຕິ ສມຸມຕກາໂວ ອໂຫສິ෴ ກາວິຕຖໂຕຕິ ສມຸກາວິຕກາໂວ ຈ ເມ ອໂຫສີຕິ෴

ຕໂຕ ສຸປຖໂຓ ຈຕສຸໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໘໖໘෴

‘‘ນ ຈຕຸຖິ ສຕຸໂຕ ອມໂຣ ປຖພຸຍາ, ປຄຸລາວິຊາ ນຕຸຖິ ນ ນິນຸທິຕພຸພາ;

ສຈຸເຈນ ຘມຸເມນ ຘິຕິຍາ ທເມນ, ອລພຸກມພຸຍາຫຣຕີ ນໂຣ ອິຘ෴

໘໖໙෴

‘‘ມາຕາ ປີຕາ ປຣມາ ພນຸຘວານໍ, ນາສຸສ ຕຕິໂຍ ອນຸກມຸປກຖຖິ;

ເຕສມຸປິ ຄຸຍຸຫໍ ປຣມໍ ນ ສໍເສ, ມນຸຕສຸສ ເກທໍ ປຣິສງກມາໂນ෴

໘໗໐෴

‘‘ມາຕາ ປີຕາ ກຄິນີ ກາຕໂຣ ຈ, ສຫາຍາ ວາ ຍສຸສ ໂທນຸຕິ ສປກຸຂາ;

ເຕສມຸປິ ຄຸຍຸຫໍ ປຣມໍ ນ ສໍເສ, ມນຸຕສຸສ ເກທໍ ປຣິສງກມາໂນ෴

໘໗໑෴

‘‘ກຣິຍາ ເຈ ປຸຣິສໍ ວຊ຺ຊາ, ໂກມາຣີ ປິຍກາທິນີ;

ປຸຕ຺ຕຣູປຍສູເປຕາ, ລາຕິສງ຺ຆປຸຣກ຺ຂຕາ;

ຕສ຺ສາປິ ຄຸຍ຺ຫໍ ປຣມໍ ນ ສໍເສ, ມນ຺ຕສ຺ສ ເກທໍ ປຣິສງ຺ກມາໂນ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ອມໂຣຕິ ອມຣຕາສກາໂວ ສຕ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ຺. ປລ຺ລາວິຣາ ນຕ຺ຖິຕິ ນ-ກາໂຣ ປທສນ຺ຣິກໂຣ, ປລ຺ລາວິຣາ ອຕ຺ຖິຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ນາຄຣາຊ , ໂລເກ ອມໂຣປິ ນຕ຺ຖິ, ປລ຺ລາວິຣາປິ ອຕ຺ຖິ, ສາ ອລ຺ເລສໍ ປລ຺ລາໂກຍ຺ຖາສສງ຺ຂາຕາ ປລ຺ລາວິຣາ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕເຫຕຸ ນ ນິນ຺ທິຕພ຺ພາຕິ຺. ອຖ ວາ ປລ຺ລາວິຣາຕິ ປລ຺ລາສທິສາ ນ ນິນ຺ທິຕພ຺ພາ ນາມ ອລ຺ລາ ຣມ຺ມຊາຕິ ນຕ຺ຖິ, ຕໍ ກສ຺ມາ ນິນ຺ທສິຕິ຺. ເຍສໍ ປນ ‘‘ປລ຺ລາວິຣານມ຺ປິ ນ ນິນ຺ທິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິປິ ປາໂຖ, ເຕສໍ ອຊ຺ຊກເມວ຺. ສຈ຺ເຈນ າຕິອາທີສຸ ວຈີສຈ຺ເຈນ ຈ ສຸຈຣິຕຣມ຺ເມນ ຈ ປລ຺ລາສງ຺ຂາຕາຍ ຣິຕິຍາ ຈ ອິນ຺ທ຺ຣິຍທເມນ ຈ ອລພ຺ກໍ ທຸລ຺ລກໍ ອຍ຺ຖສມາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄຜລນິພ຺ພານສງ຺ຂາຕມ຺ປິ ວິເສສໍ ອພ຺ຍາຫຣຕິ ອາວຫຕິ ຕໍ ນິປ຺ຜາເທຕິ ນໂຣ ອິຣ, ຕສ຺ມາ ນາຣທສີ ອເຈລໍ ນິນ຺ທິຕຸ໌, ອຕ຺ຕານເມວ ຄຣຫ຺. ອເຈເລນ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ປລ຺ລວນ຺ຕຕາຍ ອຸປາຍກຸສລຕາຍ ຈ ວລ຺ເຈຕ຺ວາ ຕ຺ວໍ ຣຫສ຺ສໍ ຄຸຍ຺ຫໍ ມນ຺ຕໍ ປຸຈ຺ລິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ປຣມາຕິ ເອເຕ ອຸໂກ ພນ຺ຣວານໍ ອຸຕ຺ຕມພນ຺ຣວາ ນາມ຺. ນາສ຺ສ ຕຕິໂຍຕິ ອສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ມາຕາປິຕູຫິ ອລ຺ໂລ ຕຕິໂຍ ສຕ຺ໂຕ ອນ຺ກມ຺ປໂກ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ມນ຺ຕສ຺ສ ເກທໍ ປຣິສງ຺ກມາໂນ ປຕ຺ຫິໂຕ ເຕສໍ ມາຕາປິຕູນມ຺ປິ ປຣມໍ ຄຸຍ຺ຫໍ ນ ສໍເສຍ຺ຍ, ຕ຺ວໍ ປນ ມາຕາປິຕູນມ຺ປິ ອກເຖຕພ຺ພໍ ອເຈລກສ຺ສ ກເຖສິຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ສຫາຍາ ວາຕິ ສຸຫທຍມິຕ຺ຕາ ວາ຺. ສປກ຺ຂາຕິ ເປຕ຺ເຕຍ຺ຍມາ ຕຸລປິຕຸຈ຺ລາທໂຍ ສມານປກ຺ຂາ ລາຕໂຍ຺. ເຕສມ຺ປິຕິ ເອເຕສມ຺ປິ ລາຕິມິຕ຺ຕານໍ ນ ກເຖຍ຺ຍ, ຕ຺ວໍ ປນ ອເຈລກສ຺ສ ກເຖສິ, ອຕ຺ຕໂນເວ ກຸຊ຺ຊສ຺ສູຕິ ທີເປຕິ຺. ກຣິຍາ ເຈຕິ ໂກມາຣີ ປິຍກາທິນີ ປຸຕ຺ເຕຫິ ຈ ຣູເປນ ຈ ຍເສນ ຈ ອຸເປຕາ ເອວຣູປາ ກຣິຍາປິ ເຈ ‘‘ອາຈິກ຺ຂາຫິ ເມ ຕວ ຄຸຍ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ວເທຍ຺ຍ, ຕສ຺ສາປິ ນ ສໍເສຍ຺ຍ຺.

ຕໂຕ ປຣາ –

໔໗໔຺.

‘‘ນ ຄຸຍ຺ຫມຕ຺ຖໍ ວິວເຣຍ຺ຍ, ຣກ຺ເຂຍ຺ຍ ນໍ ຍຖາ ນິຣີ;

ນ ຫິ ປາຕຸກໂຕ ສາຣຸ, ຄຸຍ຺ໂຫ ອຕ຺ໂຖ ປຊານຕາ຺.

໔໗໕຺.

‘‘ຖິຍາ ຄຸຍ຺ຫໍ ນ ສໍເສຍ຺ຍ, ອມິຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ປຕ຺ທິໂຕ;

ໂຍ ຈາມິເສນ ສໍຫີໂຣ, ຫທຍຕ຺ເຖໂນ ຈ ໂຍ ນໂຣ຺.

໔໗໖຺.

‘‘ຄຸຍ຺ຫມຕ຺ຖໍ ອສມ຺ພຸທ຺ຣໍ, ສມ຺ໂພຣຍຕິ ໂຍ ນໂຣ;

ມນ຺ຕເກທກາຍາ ຕສ຺ສ, ທາສກູໂຕ ຕິຕິກ຺ຂຕິ຺.

໔໗໕။

‘‘ຍາວນ຺ໂຕ ປຸຣິສສ຺ສຕ຺ຖໍ, ຄຸຍ຺ຫໍ ຊານນ຺ຕີ ມນ຺ຕິນໍ;

ຕາວນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຸພ຺ເພຄາ, ຕສ຺ມາ ຄຸຍ຺ຫໍ ນ ວິສ຺ສເຊ;

໔໗໖။

‘‘ວິວິຈ຺ຈ ພາເສຍ຺ຍ ທິວາ ຣຫສ຺ສໍ, ຣຕ຺ຕິໍ ຄິຣໍ ນາຕິເວລໍ ປມ຺ຸຍ຺ເຈ;

ອຸປສ຺ສຸຕິກາ ຫິ ສຸຓນ຺ຕິ ມນ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ມນ຺ໂຕ ຂິປ຺ປມຸເປ຺ຕິ ເພທ’’ນ຺ຕິ။ –

ປຍ຺ຈ ຄາຖາ ອຸມ຺ມງ຺ຄຊາຕເກ ປຍ຺ຈປຕ຺ທິຕປຍ຺ເຫ ອາວິ ພວິສ຺ສນ຺ຕິ။

ຕໂຕ ປຣາສ຺ –

໔໗໗။

‘‘ຍຖາປິ ອສ຺ສ ນຄຣໍ ມຫນ຺ຕໍ, ອທ຺ວາຣກໍ ອາຍສໍ ພທ຺ທສາລໍ;

ສມນ຺ຕຂາຕາປຣິຂາອຸເປຕໍ , ເອວມ຺ປິ ເມ ເຕ ອິທ ຄຸຍ຺ຫມນ຺ຕາ။

໔໗໘။

‘‘ເຍ ຄຸຍ຺ຫມນ຺ຕາ ອວິກິຕ຺ຕວາຈາ, ທລ຺ຫາ ສທຕ຺ເຖສ຺ ນຣາ ທຸຊິວ຺ຫ;

ອາຣາ ອມິຕ຺ຕາ ພ຺ຍວຊນ຺ຕິ ເຕຫິ, ອາສີວິສາ ວາ ຣິວ ສຕ຺ຕຸສງ຺ຄາ’’ຕິ။ –

ທ຺ວີສ຺ ຄາຖາສ຺ ພທ຺ທສາລນ຺ຕິ ອາປຕາທີຫີ ສາລາຫີ ສມ຺ປນ຺ນໍ။ ສມນ຺ຕຂາຕາປຣິຂາອຸເປຕນ຺ຕິ ສມນ຺ຕຂາຕາຫີ ຕີຫີ ປຣິຂາຫີ ອຸປຄຕໍ။ ເອວມ຺ປິ ເມຕິ ເອວມ຺ປິ ມຍ຺ຫໍ ເຕ ປຸຣິສາ ຂາຍນ຺ຕິ။ ກຕເຣ? ເຍ ອິທ ຄຸຍ຺ຫມນ຺ຕາ။ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ອທ຺ວາຣກສ຺ສ ອໂຍມຍນຄຣສ຺ສ ມນຸສ຺ສານໍ ອຸປໂພຄປຣິໂພໂຄ ອນ຺ໂຕວ ໂຫຕິ, ນ ອພ຺ພນ຺ຕຣິມາ ພຫີ ນິກ຺ຂມນ຺ຕິ, ນ ພາຫິຣາ ອນ຺ໂຕ ປວິສນ຺ຕິ, ອປຣາປຣໍ ສຍ຺ຈາໂຣ ຆິຊ຺ຊຕິ, ຄຸຍ຺ຫມນ຺ຕາ ປຸຣິສາ ເອວຣູປາ ໂຫນ຺ຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຍ຺ຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ອນ຺ໂຕເຍວ ຊີຣາເປນ຺ຕິ, ນ ອຍ຺ຍສ຺ສ ກເຖນ຺ຕີຕິ။ ທລ຺ຫາ ສທຕ຺ເຖສູຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ເຖສ຺ ຖິຣາ။ ທຸຊິວ຺ຫາຕິ ປຕ຺ຫຣານາຄໍ ອາລປຕິ။ ພ຺ຍວຊນ຺ຕີຕິ ປຜິກ຺ກມນ຺ຕິ။ ອາສີວິສາ ວາ ຣິວ ສຕ຺ຕຸສງ຺ຄາຕິ ເອຕ຺ຖ ວາຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ, ອາສີວິສາ ສຕ຺ຕຸສງ຺ຄາ ຣິວາຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ຍຖາ ອາສີວິສໂຕ ສຕ຺ຕຸສງ຺ຄາ ຊີວິຕ຺ກາມາ ມນຸສ຺ສາ ອາຣາ ປຜິກ຺ກມນ຺ຕິ, ເອວໍ ເຕຫິ ຄຸຍ຺ຫມນ຺ເຕຫິ ນເຣຫິ ອາຣາ ອມິຕ຺ຕາ ປຜິກ຺ກມນ຺ຕິ, ອຸປຄນ຺ຕຸໍ ໂອກາສໍ ນ ລພນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ။

ເອວໍ ສຸປຕ຺ເຕນ ຜມ຺ເມ ກຖິເຕ ປຕ຺ຫຣໂກ ອາຫ –

໔໗໙။

‘‘ຫິຕ຺ວາ ພຣໍ ປພ຺ພຊິໂຕ ອເຈໂລ, ນຄ຺ໂຄ ມຸຕ຺ໂທ ຈຣຕິ ພາສເຫຕຸ;

ຕມ຺ຫິ ນຸ ໂຂ ວິວຣີ ຄຸຍ຺ຫມຕ຺ຖໍ, ອຕ຺ຖາ ຈ ຘມ຺ມາ ຈ ອປ຺ຄຄຕາມ຺ຫາຯ

໔໗໐ຯ

''ກຖໍກໂຣ ໂຫຕິ ສຸປ຺ຓ຺ຓຣາຊ, ກິສີໂລ ເກນ ວເຕນ ວຕ຺ຕໍ;

ສມໂຓ ຈຣໍ ຫິຕ຺ວາ ມມາຍິຕານິ, ກຖໍກໂຣ ສຄ຺ຄມຸເປຕິ ຐານ''ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຆາສເຫຕູຕິ ນິສ຺ສິຣິໂກ ກຸຈ຺ຉິປູຣຓຕ຺ຖາຍ ຂາທນີຍໂຠຊນີເຍ ປຣິເຍສນ຺ໂຕ ຈຣຕິຯ ອປ຺ຄຄຕາມ຺ຫາຕິ ອປ຺ຄຕາ ປຣິຫີນາມ຺ຫາຯ ກຖໍກໂຣຕິ ອິທໍ ນາຄຣາຊາ ຕສ຺ສ ນຄ຺ຄສ຺ສ ສມຓຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ສມຓປຏິປຕ຺ຕິໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອາຫຯ ຕຕ຺ຖ ກິສີໂລຕິ ກຕເຣນ ອາຈາເຣນ ສມນ຺ນາຄໂຕຯ ເກນ ວເຕນາຕິ ກຕເຣນ ວຕສມາທາເນນ ວຕ຺ຕນ຺ໂຕຯ ສມໂຓ ຈຣນ຺ຕິ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕຓ຺ຫາມມາຍິຕານິ ຫິຕ຺ວາ ກຖໍ ສມິຕປາປສມໂຓ ນາມ ໂຫຕິຯ ສຄ຺ຄມ຺ຕິ ກຖໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຈ ສຸຏ຺ຐຸ ອຄ຺ຄໍ ເທວນຄຣໍ ໂສ ສມໂຓ ອຸເປຕີຕິຯ

ສຸປ຺ຓ຺ໂຓ ອາຫ –

໔໗໑ຯ

''ຫິຣິຍາ ຕິຕິກ຺ຂາຍ ທເມນຸເປໂຕ, ອກ຺ໂກຘໂນ ເປສຸຓິຍໍ ປຫາຍ;

ສມໂຓ ຈຣໍ ຫິຕ຺ວາ ມມາຍິຕານິ, ເອວໍກໂຣ ສຄ຺ຄມຸເປຕິ ຐານ''ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຫິຣິຍາຕິ, ສມ຺ມ ນາຄຣາຊ, ອຊ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາສມຸຏ຺ຐາເນຫິ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ເປຫິ ຕິຕິກ຺ຂາສງ຺ຂາຕາຍ ອຘິວາສນຂນ຺ຕິຍາ ອິນ຺ທ຺ຣິຍທເມນ ຈ ອຸເປໂຕ ອກຸຊ຺ຌນສີໂລ ປິສຸຓວາຈໍ ປຫາຍ ຕຓ຺ຫາມມາຍິຕານິ ຈ ຫິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ສມໂຓ ນາມ ໂຫຕິ, ເອວໍກໂຣເຍວ ຈ ເອຕານິ ຫິຣິອາທີນິ ກຸສລານິ ກໂຣນ຺ໂຕ ສຄ຺ຄມຸເປຕິ ຐານນ຺ຕິຯ

ອິທໍ ສຸປ຺ຓ຺ຓຣາຊສ຺ສ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປຓ຺ຑຣໂກ ຊີວິຕໍ ຍາຈນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໔໗໔ຯ

''ມາຕາວ ປຸຕ຺ຕໍ ຕຣຸຓໍ ຕນຸຊ຺ຊໍ, ສມ຺ຜສ຺ສຕາ ສພ຺ພຄຕ຺ຕໍ ຜເຣຕິ;

ເອວມ຺ປິ ເມ ຕ຺ວໍ ປາຕຸຣຫຸ ທິຊິນ຺ທ, ມາຕາວ ປຸຕ຺ຕໍ ອນຸກມ຺ປມາໂນ''ຕິຯ

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຍຖາ ມາຕາ ຕນຸຊໍ ອຕ຺ຕໂນ ສຣີຣຊາຕໍ ຕຣຸຓໍ ປຸຕ຺ຕໍ ສມ຺ຜສ຺ສຕໍ ທິສ຺ວາ ຕໍ ອຸເຣ ນິປຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ຖຎ຺ຎໍ ປາເຍນ຺ຕີ ປຸຕ຺ຕສມ຺ຜສ຺ເສນ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕໂນ ຄຕ຺ຕໍ ຜເຣຕິ, ນປິ ມາຕາ ປຸຕ຺ຕໂຕ ຠາຍຕິ ນປິ ປຸຕ຺ໂຕ ມາຕິໂຕ, ເອວມ຺ປິ ເມ ຕ຺ວໍ ປາຕຸຣຫຸ ປາຕຸຠູໂຕ ທິຊິນ຺ທ ທິຊຣາຊ, ຕສ຺ມາ ມາຕາວ ປຸຕ຺ຕໍ ມຸທຸເກນ ຫທເຍນ ອນຸກມ຺ປມາໂນ ມໍ ປສ຺ສ, ຊີວິຕໍ ເມ ເທຫີຕິຯ

ອຖສ຺ສ ສຸປ຺ຓ຺ໂຓ ຊີວິຕໍ ເທນ຺ໂຕ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗໕ຯ

''ຫນ຺ທຊ຺ຊ ຕ຺ວໍ ມຸຎ຺ຈ ວຘາ ທຸຊິວ຺ຫ, ຕໂຍ ຫິ ປຸຕ຺ຕາ ນ ຫິ ອຎ຺ໂຎ ອຕ຺ຖິ;

ອນ຺ເຕວາສີ ຫີນ຺ນໂກ ອຕ຺ຣໂຊ ຈ, ຣຊ຺ຊສ຺ສ ປຸຕ຺ຕລ຺ຸລຕໂຣ ເມ ອໂຫສີ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ມຸລ຺ຸຈາຕິ ມຸຈ຺ຈ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ໚ ທຸຊີວ຺ຫາຕິ ຕໍ ອາລປ຺ຕິ໚ ອລ຺ຸໂລຕິ ອລ຺ຸໂລ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ປຸຕ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ໚ ອນ຺ເຕວາສີຕິ ສິປ຺ປໍ ວາ ອຸຄ຺ຄຕ຺ໜມາໂນ ປລ຺ຸທໍ ວາ ສຸຓນ຺ໂຕ ສນ຺ຕິເກ ນິວຸຕ຺ໂຖ໚ ຫີນ຺ນໂກຕິ ‘‘ອຍໍ ເຕ ປຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕູ’’ຕິ ປເຣຫິ ຫີນ຺ໂນ໚ ຣຊ຺ຊສ຺ສູຕິ ອກິຣມສ຺ສ຺໚ ອລ຺ຸລຕໂຣຕິ ຕິສ຺ ປຸຕ຺ເຕສຸ ອລ຺ຸລຕໂຣ ອນ຺ເຕວາສີ ປຸຕ຺ໂຕ ເມ ຕ຺ວໍ ຊາໂຕຕິ ຫິເປ຺ຕິ໚

ເອວລ຺ຸຈ ປນ ວຕ຺ວາ ອາກາສາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕໍ ກູມິຍໍ ປ຺ຕິຍ຺ຸຖາເປ຺ສິ໚ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໔໗໔໚

‘‘ອິຈ຺ເຈວ ວາກ຺ຍໍ ວິສຊ຺ຊີ ສຸປ຺ຕ຺ໂຕ, ກຸມ຺ຍໍ ປ຺ຕິຍ຺ຸຖາຍ ຫິໂຊ ທຸຊີວ຺ຫໍ;

ມຸຕ຺ຕຊ຺ຊ ຕ຺ວໍ ສພ຺ພກາຍາຕິວຕ຺ໂຕ, ຖລູທເກ ໂຫຫີ ມຍາກິຄຸຕ຺ໂຕ໚

໔໗໕໚

‘‘ອາຕຽກີນໍ ຍຖາ ກຸສໂລ ກິສກ຺ໂກ, ປີປາສິຕານໍ ຣທໂຫວ ສີໂຕ;

ເວສ຺ມໍ ຍຖາ ຫິມສິຕຍ຺ຸຜິຕານໍ, ເອວມ຺ປີ ເຕ ສຣຓມທໍ ກວາມິ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ອິຈ຺ເຈວ ວາກ຺ຍນ຺ຕິ ອິຕິ ເອວໍ ວຈນໍ ວຕ຺ວາ ຕໍ ນາຄຣາຊໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊິ໚ ກຸມ຺ຍນ຺ຕິ ໂສ ສຍມ຺ປີ ກູມິຍໍ ປ຺ຕິຍ຺ຸຖາຍ ຫິໂຊ ຕໍ ທຸຊີວ຺ຫໍ ສມສ຺ສາເສນ຺ໂຕ ມຸຕ຺ໂຕ ອຊ຺ຊ ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຍ຺ຸຖາຍ ສພ຺ພກາຍານິ ອຕິວຕ຺ໂຕ ຖເລ ຈ ອຸທເກ ຈ ມຍາ ອກິຄຸຕ຺ໂຕ ຣກ຺ຂິໂຕ ໂຫຫີຕິ ອາຫ໚ ອາຕຽກິນນ຺ຕິ ຄິລານານໍ໚ ເອວມ຺ປີ ເຕຕິ ເອວໍ ອຫໍ ຕວ ສຣຓໍ ກວາມິ໚

ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວນ຺ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ໚ ໂສ ນາຄຣາຊາ ນາຄກວນໍ ປາວິສິ໚ ອິຕໂຣປີ ສຸປ຺ຕ຺ຓກວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ມຍາ ປຕ຺ໜຣການາໂຄ ສປ຺ຖໍ ກຕ຺ວາ ສທ຺ທຫາເປ຺ຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊິໂຕ, ກີທິສໍ ນຸ ໂຂ ມຍິ ຕສ຺ສ ໜທຍໍ, ວີມໍສິສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ນາຄກວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸປ຺ຕ຺ຓວາຕໍ ອກາສິ໚ ຕໍ ທິສ຺ວາ ນາໂຄ ‘‘ສຸປ຺ຕ຺ຓຣາຊາ ມໍ ຄເຫຕຸໍ ອາຄໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ມລ຺ຸລມາໂນ ພ຺ຍາມສຫສ຺ສມຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕກາວໍ ມາເປ຺ຕ຺ວາ ປາສາເຓ ຈ ວາລຸກລ຺ຸຈ ຄິລິຕ຺ວາ ການິໂຍ ທຸຕ຺ວາ ນຽຄຸຜ຺ຖໍ ເທຍ຺ຸຖາກຕ຺ວາ ໂກຄມຕ຺ຖເກ ຜຕໍ ຊາຣຍມາໂນ ນິປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ສຸປ຺ຕ຺ຓຣາຊານໍ ຫໍສິຕຸກາໂມ ວິຍ ອໂຫສີ໚ ຕໍ ທິສ຺ວາ ສຸປ຺ຕ຺ໂຓ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗໖໚

‘‘ສນ຺ຒິ ກຕ຺ວາ ອມິຕ຺ເຕນ, ອຕ຺ໜເຊນ ຊລາພຸຊ;

ວິວຣິຍ ທາຄໍ ເສສິ, ກຸໂຕ ຕໍ ກຍມາຄຕ’’ນ຺ຕິ໚

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ນາຄຣາຊາ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໔໗໗໚

‘‘ສງ຺ເກເຖວ ອມິຕ຺ຕສ຺ມິໍ, ມິຕ຺ຕສ຺ມິມ຺ປີ ນ ວິສ຺ສເສ;

ອກາຍາ ກາຍມຸປ຺ປນ຺ນໍ, ອປີ ມູລານິ ກນ຺ຕຕີ.

໔໒໘.

‘‘ກຖໍ ນຸ ວິສຸສເສ ຕຸຍມ຺ຫິ, ເຍນາສິ ກລໂຫ ກໂຕ;

ນິຈ຺ຈຍຕ຺ເຕນ ຖາຕພ຺ພໍ, ໂສ ທິສພ຺ກິ ນ ຣຊ຺ຊຕີ.

໔໒໙.

‘‘ວິສຸສາສເຍ ນ ຈ ຕໍ ວິສຸສເຍຍ຺ຍ, ອສງ຺ກິໂຕ ສງ຺ກິໂຕ ຈ ກເວຍ຺ຍ;

ຕຖາ ຕຖາ ວິຍ຺ຍູ ປຣກ຺ກເມຍ຺ຍ, ຍຖາ ຍຖາ ກາວໍ ປໂຣ ນ ຊຍ຺ຍາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອກາຍາຕິ ອກາຍຜ຺ຖານກູຕາ ມິຕ຺ຕມ຺ຫາ ກາຍໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ຊີວິຕສງ຺ຂາຕານິ ມູລາເນວ ກນ຺ຕຕີ. ຕຸຍມ຺ຫີຕິ ຕສ຺ມີ. ເຍນາສີຕິ ເຍນ ສທ຺ຂີ ກລໂຫ ກໂຕ ອໂຫສີ. ນິຈ຺ຈຍຕ຺ເຕນາຕິ ນິຈ຺ຈປ຺ຜິຍຕ຺ເຕນ. ໂສ ທິສພ຺ກິ ນ ຣຊ຺ຊຕີຕິ ໂຍ ນິຈ຺ຈຍຕ຺ເຕນ ອກິຕິຜ຺ຖຕີ, ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ສຕ຺ຕູຫິ ສທ຺ຂີ ວິສຸສາສວເສນ ນ ຣຊ຺ຊຕີ, ຕໂຕ ເຕສໍ ຍຖາກາມກຣຕີໂຍ ນ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວິສຸສາສເຍຕິ ປຣໍ ອຕ຺ຕນີ ວິສຸສາສເຍ, ຕໍ ປນ ສຍໍ ນ ວິສຸສເສຍ຺ຍ. ປເຣນ ອສງ຺ກິໂຕ ອຕ຺ຕນາ ຈ ໂສ ສງ຺ກິໂຕ ກເວຍ຺ຍ. ກາວໍ ປໂຣຕິ ຍຖາ ຍຖາ ປຕ຺ທິໂຕ ປຣກ຺ກມຕິ, ຕຖາ ຕຖາ ຕສຸສ ປໂຣ ກາວໍ ນ ຊານາຕິ, ຕສ຺ມາ ປຕ຺ທິເຕນ ວິຣິຍໍ ກາຕພ຺ພເມວາຕິ ທີເປ຺ຕິ.

ອິຕິ ເຕ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ສລ຺ລປິຕ຺ວາ ສມຄ຺ຄາ ສມ຺ໂມທມານາ ອຸໂກປີ ອເຈລກສຸສ ອສ຺ສມໍ ອຄມີສຸ. ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອາຫ –

໔໓໐.

‘‘ເຕ ເທວວຕ຺ຕາ ສຸຂຸມາລຣູປາ, ອຸໂກ ສມາ ສຸຊຍາ ປ຺ຸຍ຺ຍຂນ຺ທາ;

ອຸປາຄມຸ ກຣມ຺ປີຍໍ ອເຈລໍ, ມິສ຺ສີກູຕາ ອສ຺ສວາຫາວ ນາຄາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສມາຕິ ສມານຣູປາ ສທິສສຕ຺ຖານາ ຫຸຕ຺ວາ. ສຸຊຍາຕິ ສຸວຍາ ປຣິສຸທ຺ທາ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ. ປຸຍ຺ຍຂນ຺ທາຕິ ກຕກຸສລຕາຍ ປຸຍ຺ຍກ຺ຂນ຺ທາ ວິຍ. ມິສ຺ສີກູຕາຕິ ຫຕ຺ເຖນ ຫຕ຺ຖໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກາຍມິສ຺ສີກາວໍ ອຸປຄຕາ. ອສ຺ສວາຫາວ ນາຄາຕິ ຊເວ ຍຸຕ຺ຕກາ ຣຖວາຫາ ທເວ ອສ຺ສາ ວິຍ ປຸຣິສນາຄາ ຕສ຺ສ ອສ຺ສມໍ ອຄມີສຸ.

ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈ ປນ ສຸປ຺ຕ຺ຕຣາຊາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ນາຄຣາຊາ ອເຈລກສຸສ ຊີວິຕໍ ນ ທສ຺ສຕີ, ເອຕໍ ທຸສ຺ສີລໍ ນ ວນ຺ທິສຸສາມີ’’ຕິ. ໂສ ພຫີ ຖຕ຺ວາ ນາຄຣາຊານເມວ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສສີ. ຕໍ ສນ຺ທາຍ ສຕ຺ຖາ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ.

໔໓໑.

‘‘ຕໂຕ ຫເວ ປຕ຺ຫຣໂກ ອເຈລໍ, ສຍເມວຸປາຄມ຺ມ ອິທໍ ອໂວຈ;

ມຸຕ຺ຕຊ຺ຊຫໍ ສພ຺ພກາຍາຕິວຕ຺ໂຕ, ນ ທີ ນູນ ຕຸຍ຺ຫໍ ມນໂສ ປິຍມ຺ຫາ’’ຕິ.

ຕတ္ထ ປိယမ္ပາຕີ ທຸສ္ສີລບາລໂກາລມ္ສາວາທີ ນູນ ມຍໍ ຕວ ມນໂສ ນ ປີຍາ ອຫຸມ္ຫາຕີ ປຣິກາສີ ฯ

ຕໂຕ ອເຈໂລ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໔ ฯ

‘‘ປິໂຍ ຫິ ເມ ອາສີ ສຸປຕ္ຕຣາຊາ, ອສໍສຍໍ ປຕ္ຫຣເກນ ສຈ္ຈໍ;

ໂສ ຣາຄຣຕ္ໂຕວ ອກາສີເມຕໍ, ປາປກມ္ມໍ ສມ္ປຊາໂນ ນ ໂມຫາ’’ຕີ ฯ

ຕຕ္ຖ ປຕ္ຫຣເກນາຕີ ຕຍາ ປຕ္ຫຣເກນ ໂສ ມມ ປິຍຕໂຣ ອໂຫສີ, ສຈ່ຈເມຕໍ ฯ ໂສຕີ ໂສ ອຫໍ ຕສ່ມື ສຸປຕ່ເຕ ຣາເຄນ ຣຕ່ໂຕ ຫຸຕ່ວາ ເອຕໍ ປາປກມ່ມໍ ຊານນ່ໂຕວ ອກາສີ, ນ ໂມເຫນ ອຊານນ່ໂຕຕີ ฯ

ຕໍ ສຸຕ່ວາ ນາຄຣາຊາ ທ່ເວ ຄາຖາ ອກາສີ –

໔໑໕ ฯ

‘‘ນ ເມ ປິຍໍ ອປ່ປິຍໍ ວາປິ ໂຫຕິ, ສມ່ປສ່ສໂຕ ໂລກມິມໍ ປຣສ່ຈ;

ສຸສສ່ຍຕານສ່ຫິ ວິຍສ່ຊເນນ, ອສສ່ຍໂຕ ໂລກມິມໍ ຈຣາສີ ฯ

໔໑໖ ฯ

‘‘ອຣິຍາວກາໂສສິ ອນຣິໂຍວາສິ, ອສສ່ຍໂຕ ສສ່ຍຕສນ່ນິກາໂສ;

ກຕ່ຫາກິຊາຕິໂກສິ ອນຣິຍຣູໂປ, ປາປໍ ພຫຸໍ ທຸຈ່ຈຣິຕໍ ອຈາຣີ’’ຕີ ฯ

ຕຕ່ຖ ນ ເມຕິ ອມ່ໂກ ທຸສ່ສີລບາລມ່ສາວາທີ ປພ່ພຊິຕສ່ສ ຫິ ອິມສ່ຈ ປຣສ່ຈ ໂລກໍ ສມ່ປສ່ສໂຕ ປິຍໍ ວາ ເມ ອປ່ປິຍໍ ວາປິ ເມຕິ ນ ໂຫຕິ, ຕ່ວໍ ປນ ສຸສສ່ຍຕານໍ ສີລວນ່ຕານໍ ພ່ຍສ່ຊເນນ ປພ່ພຊິຕລິງ່ເຄນ ອສສ່ຍໂຕ ຫຸຕ່ວາ ອິມໍ ໂລກໍ ວສ່ເຈນ່ໂຕ ຈຣສີ ฯ ອຣິຍາວກາໂສສີຕິ ອຣິຍປ່ຜິຣູປ່ໂກສີ ฯ ອສສ່ຍໂຕຕິ ກາຍາທີຫິ ອສສ່ຍໂຕສີ ฯ ກຕ່ຫາກິຊາຕິໂກຕິ ກາລຸອກສກາໂວ ฯ ອນຣິຍຣູໂປຕິ ອຫິຣິກສກາໂວ ฯ ອຈາຣີຕິ ອກາສີ ฯ

ອິຕິ ຕໍ ຄຣຫິຕ່ວາ ອິທານິ ອກິສປ່ນ່ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑໗ ฯ

‘‘ອທຸສ່ສກສ່ສ ຕ່ວໍ ທຸພ່ກິ, ທຸພ່ກີ ຈ ປິສຸໂຄ ຈສີ;

ເອເຕນ ສຈ່ຈວຊ່ເຊນ, ມຸທ່ທາ ເຕ ຜລຕຸ ສຕ່ຕທາ’’ຕີ ฯ

ຕສ່ສຕ່ໂຖ – ອມ່ໂກ ທຸພ່ກີ ຕ່ວໍ ອທຸສ່ສກສ່ສ ມິຕ່ຕສ່ສ ທຸພ່ກີ ຈາສີ, ປິສຸໂຄ ຈາສີ, ເອເຕນ ສຈ່ຈວຊ່ເຊນ ມຸທ່ທາ ເຕ ສຕ່ຕທາ ຜລຕູຕີ ฯ

ອິຕິ ນາຄຣາຊສຸສ ສປຸປຸຕສຸເສວ ອເຈລກສຸສ ສີສໍ ສຕຸຕຊາ ຜລີ ນິສີນຸນຍຸຖາເນເຍວສຸສ ກູມີ ວິວຣໍ ອຫາສິ ໂສ ປຖວີ ປວິສິຕຸວາ ອວິຈີມຸຫີ ນິພຸພຕຸຕິ, ນາຄຣາຊສຸປຕຸຕຣາຊາໂນປີ ອຕຸຕໂນ ກວນເມວ ອຄມີສຸ ສຕຸຖາ ຕສຸສ ປຖວີ ປວິຍຸຖກາວໍ ປກາເສນຸໂຕ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໔໙໖

"ຕສຸມາ ຫິ ມິຕຸຕານໍ ນ ທຸພຸກີຕພຸພໍ, ມິຕຸຕທຸພຸກາ ປາປີໂຍ ນຕຸຖິ ອຄຸໂຄ;

ອາສິຕຸຕສຕຸໂຕ ນິຫໂຕ ປຖພຸຍາ, ອິນຸທສຸສ ວາກຸເຍນ ຫິ ສໍວໂຣ ຫໂຕ"ຕິ

ຕຕຸຖ ຕສຸມາຕິ ຍສຸມາ ມິຕຸຕທຸພຸກີກມຸມສຸສ ຜຣຸໂສ ວິປາໂກ, ຕສຸມາ ອາສິຕຸຕສຕຸໂຕຕິ ອາສີຕຸຕວິເສນ ສຕຸໂຕ ອິນຸທສຸສາຕິ ນາຄິນຸທສຸສ ວາກຸເຍນ ສໍວໂຣຕິ "ອຫໍ ສໍວເຣ ກິໂຕສຸມິ"ຕິ ປຜິຄຸຄາຍ ເອວໍ ປຄຸຄາໂຕ ອາຊີວໂກ ຫໂຕຕິ

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຊມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ "ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປີ ເທວທຕຸໂຕ ມຸສາວາທໍ ກຕຸວາ ປຖວີ ປວິຍຸໂຖເຍວາ"ຕິ ວຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສີ – "ຕທາ ອເຈລໂກ ເທວທຕຸໂຕ ອໂຫສິ, ນາຄຣາຊາ ສາຣິປຸຕຸໂຕ, ສຸປຕຸຕຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ"ນຸຕິ

ປຕຸທຣນາຄຣາຊຊາຕກວຕຸຕນາ ອຍຸຖມາ

[໔໑໙] ໙ ສມຸພຸລາຊາຕກວຕຸຕນາ

ກາເວຊມານາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ມລຸລິກໍ ເທວີ ອາຣພຸກ ກເຖສິ ວຕຸຖຸ ກຸມຸມາສປິຕຸທີຊາຕເກ (ຊາ ໑.ກ.໑໔໘ ອາທໂຍ) ວິຕຸຖາຣິຕເມວ ສາ ປນ ຕຖາຄຕສຸສ ຕີຕຸຕໍ ກຸມຸມາສປິຕຸທີການໍ ທານານຸກາເວນ ຕໍ ທິວສເຍວ ຣຄຸໂຍ ອຄຸຄມເຫສິກາວໍ ປຕຸວາ ປຸພຸພຍຸຖາຍິຕາທີທີ ປຄຸຈທີ ກລຍາຕຊມຸເມທີ ສມນຸນາຄຕາ ຄາຕສມຸປນຸນາ ພຸທຸຊຸປຍຸຖາຍິກາ ປຕິເທວຕາ ອໂຫສິ ຕສຸສາ ປຕິເທວຕາກາໂວ ສກລນຄເຣ ປາກໂຜ ອໂຫສິ ອເຖກທິວສໍ ຊມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍຸຖາເປສຸໍ – "ອາວຸໂສ, ມລຸລິກາ ເທວີ ກິຣ ວຕຸຕສມຸປນຸນາ ຄາຕສມຸປນຸນາ ປຕິເທວຕາ"ຕິ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ "ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣທີ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ"ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕຸເຕ "ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພເປສາ ວຕຸຕສມຸປນຸນາ ປຕິເທວຕາເຍວາ"ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸຕສຸສ ຣຄຸໂຍ ໂສຕຸຖິເສໂນ ນາມ ປຸຕຸໂຕ ອໂຫສິ ຕໍ ຣາຊາ ວຍປຸປຕຸຕໍ ອຸປຣຊເຊ ປຕິຍຸຖເປສີ, ສມຸພຸລາ ນາມສຸສ ອຄຸຄມເຫສີ ອໂຫສີ ອຸຕຸຕມຣູປຊຣາ ສຣີຣປຸປກາສມຸປນຸນາ, ນິວາເຕ ຊລມານາ ທີປສິຂາ ວິຍ ຂາຍຕິ ອປຣກາເຄ ໂສຕຸຖິເສນສຸສ ສຣີເຣ ກຸຍຸຖໍ ອຸປຸປຊຊຕິ, ເວຊຊາ ຕິກິຈຸຊິຕຸໍ ນາສກຸຂີສຸ ໂສ ກິຊຊມາເນ ກຸຍຸເຖ ປຜິກູໂລ ຫຸຕຸວາ ວິປຸປຜິສາຣໍ ປຕຸວາ "ໂກ ເມ ຣຊເຊນ ອຕຸໂຖ, ອຣຄຸເຍ ອນາຖມຣຕໍ ມຣິສຸສາມີ"ຕິ ຣຄຸໂຍ ອາໂຣຈາເປຕຸວາ ອິຕຸຖາຄາຣໍ ຊຫເຫຕຸວາ ນິກຸຂມິ ສມຸພຸລາ ພຫູທີ ອຸປາເຍທີ ນິວຕຸຕິຍມານາປີ ອນິວຕຸຕິຕຸວາວ "ອຫໍ ຕໍ ສາມິກໍ ອຣຄຸເຍ ປຜິຊຄຸຄິສຸສາມີ"ຕິ ວຕຸວາ ສຫຸເຊວ ນິກຸຂມິ ໂສ ອຣຄຸຄໍ ປວິສິຕຸວາ ສຸລກມູລຜລາຜເລ ລາຍູທກສມຸປນຸເນ ປເທເສ ປຕຸຕສາລໍ ກຕຸວາ ວາສໍ ກປຸເປສີ ຣາຊຊີຕາ ຕໍ ປຜິຊຄຸຄິ ກຖໍ? ສາ ຫິ ປາໂຕ ວຸຍຸຖາຍ ອສຸສມປທໍ ສມຸມຊຊິຕຸວາ ປານີຍປຣິໂກຊນີຍໍ ອຸປຍຸຖເປຕຸວາ ທນຸຕກຍຸຖຄຸຈ ມຸຂໂຊວນຄຸຈ ອຸປນາເມຕຸວາ ມຸເຂ ໂຊເຕ ນານາໂອສຊານີ ປີສິຕຸວາ ຕສຸສ ວເຕ ມກຸເຂຕຸວາ ມຊຸຣມຊຸຣານີ ຜລາຜລານີ ຂາທາເປຕຸວາ ມຸຂໍ ວິກຸຂາເລຕຸວາ ຫຕຸເຖສຸ ໂຊເຕສຸ "ອປຸປມຕຸໂຕ ໂຫທີ ເທວາ"ຕິ ວຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ປຈຸຊິຂຕິຕຸຕິອຽກຸສເກ ອາທາຍ ຜລາຜລຕຸຖາຍ ອຣຄຸຄໍ ປວິສິຕຸວາ ຜລາຜລານີ ອາຫຣິຕຸວາ ເອກມນຸເຕ ຖເປຕຸວາ ຆເຜນ ອຸທກໍ ອາຫຣິຕຸວາ ນານາຈຸຕຸເຕທີ ຈ ມຕຸຕິກາທີ ຈ ໂສຕຸຖິເສນໍ ນຸຫາເປຕຸວາ ປຸນ ມຊຸຣຜລາຜລານີ ອຸປນາເມຕິ ປຣິໂກຄາວສາເນ ວາສິຕປານີຍໍ ອຸປເນຕຸວາ ສຍໍ ຜລາຜລານີ ປຣິກຸຄຸຊິຕຸວາ ປທຣສນຸຖຣໍ ສໍວິທຫິຕຸວາ ຕສຸມິ ຕຕຸຖ ນິປນຸເນ ຕສຸສ ປາເທ ໂຊວິຕຸວາ ສີສປຣິກມຸມປີຍຸຖິປຣິກມຸມປາທປຣິກມຸມານິ ກຕຸວາ ສຍນປສຸສໍ ອຸປຄນຸຕຸວາ ນິປຊຊຕິ ເອເຕນຸປາເຍນ ສາມິກໍ ປຜິຊຄຸຄິ

ສາ ເອກທິວສໍ ອຣຄຸເຄ ຜລາຜລໍ ອາຫຣນຸຕີ ເອກໍ ຄິຣິການຸທຣໍ ທິສ຺ວາ ສີສໂຕ ປ໌ຈຸລີ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ການຸທຣຕີເຣ ຖເປຕ຺ວາ ‘‘ນຸ ຫາຢິສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຫລິທຸທາຍ ສຣີຣໍ ອຸພ຺ພຜ຺ເຜຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ສ຺ເຜຕສຣີຣາ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ວາກຈີຣໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ການຸທຣຕີເຣ ອຍ຺ຖາສິ຺ ອຖສ຺ສາ ສຣີຣປ຺ປການ ວນໍ ເອໂກການໍ ອໂຫສິ຺ ຕສ຺ມິ ຂເຕ ເອໂກ ທານໂວ ໂຄຈຣຕ຺ຖາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ປຝິພທ຺ຮຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຄາຖາທ຺ວຍໍ ອາຫ –

໔ລ໗຺

‘‘ກາ ເວຮມານາ ຄິຣິການຸທຣາຍໍ, ເອກາ ຕ຺ວໍ ຕິຍ຺ຖສິ ສໍຫິຕູຣຸ;

ປ຺ຍ຺ຖາສິ ເມ ປາຕິປເມຍ຺ຍມຊ຺ເຊ, ອກ຺ຂາຫິ ເມ ນາມຄ຺ຈ ພນ຺ຣເວ ຈ຺

໔ລ໘຺

‘ໂອກາສຍໍ ວນໍ ຣມ຺ມໍ, ສີຫພ຺ຍຄ຺ຆນິເສວິຕໍ;

ກາ ວາ ຕ຺ວມສິ ກລ຺ຍາເກ, ກສ຺ສ ວາ ຕ຺ວໍ ສ຺ມຊ຺ຊິເມ;

ອກິວາເທມິ ຕໍ ກທ຺ເທ, ທານວາຫໍ ນມຕ຺ຖຸ ເຕ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ກາ ເວຮມານາຕິ ນ຺ຫານມຕ຺ຕຕາຍ ສີຕກາເວນ ກມ຺ປມານາ຺ ສໍຫິຕູຣູຕິ ສມ຺ປີຕ຺ທິຕູຣຸ ອຸຕ຺ຕມອູຣຸລກ຺ຂເຕ຺ ປາຕິປ ເມຍ຺ຍມຊ຺ເຊຕິ ຫຕ຺ເຖນ ມິນິຕພ຺ພມຊ຺ເຊ຺ ກາ ວາ ຕ຺ວມຸຕິ ກາ ນາມ ວາ ຕ຺ວໍ ກວສິ຺ ອກິວາເທມີຕິ ວນ຺ທາມິ຺ ທານວາຫນ຺ຕິ ອຫໍ ເອໂກ ທານໂວ, ອຍໍ ນມກ຺ກາໂຣ ຕວ ອຕ຺ຖຸ, ອຄ຺ຊລີ ເຕ ປຄ຺ຄຕ຺ຫາມີຕິ ອວຈ຺

ສາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສ຺ຕ຺ວາ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອກາສິ –

໔ລ໙຺

‘ໂຍ ປ຺ຕ຺ໂຕ ກາສິຣາຊສ຺ສ, ໂສຕ຺ຖິເສໂນຕິ ຕໍ ວິທູ;

ຕສ຺ສາຫໍ ສມ຺ພຸລາ ກຣິຍາ, ເອວໍ ຊານາຫີ ທານວ;

ອກິວາເທມິ ຕໍ ກນ຺ເຕ, ສມ຺ພຸລາຫໍ ນມຕ຺ຖຸ ເຕ຺

໖໐໐຺

‘‘ເວເທຫປ຺ຕ຺ໂຕ ກທ຺ທນ຺ເຕ, ວເນ ວສຕິ ອາຕ຺ໂຣ;

ຕມຫໍ ໂຣຄສມ຺ມຕ຺ຕໍ, ເອກາ ເອກໍ ອຸປ຺ຍ຺ຖຫໍ຺

໖໐໑຺

‘‘ອຫຄ຺ຈ ວນມ຺ຄ຺ຉາຍ, ມຊ຺ມໍສໍ ມິຄາພິລໍ;

ຍທາຫຣາມິ ຕໍ ກກ຺ໂຂ, ຕສ຺ສ ນູນຊ຺ຊ ນາສຕິ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເວເທຫປຸຕ຺ໂຕຕິ ເວເທຫຣາຊສິຕາຍ ປຸຕ຺ໂຕ. ໂຣຄສມ຺ມຕ຺ຕນ຺ຕິ ໂຣຄປີລຸອິຕໍ. ອຸປ຺ຜຸຄ຺ຫນ຺ຕິ ອຸປ຺ຜຸຄ຺ຫາມິ ປ຺ຜິຊຄ຺ຄາມິ. ‘‘ອຸປ຺ຜຸກິຕາ’’ຕິປິ ປາໂຖ. ວນມຸລ຺ຈາຍາຕິ ວນໍ ອຸລ຺ເຈຕ຺ວາ ອຸລ຺ຈາຈຣິຍໍ ຈຣິຕ຺ວາ. ມສຸມໍສນ຺ຕິ ນິມ຺ມກ຺ຂິກໍ ມສຸລ຺ຈ ມິຄາພິລ ມໍສລ຺ຈ ສີຫພ຺ຍຄ຺ຆມິເຄຫີ ຂາທິຕມໍສໂຕ ອຕິຣິຕ຺ຕໂກຍ຺ຖາສໍ. ຕໍ ກກ຺ໂຂຕິ ຍໍ ອຫໍ ອາຫຣາມິ, ຕໍ ກກ຺ໂຂວ ໂສ ມມ ສາມິໂກ. ຕສ຺ສ ນູນຊ຺ຊາຕິ ຕສ຺ສ ມລ຺ເລ ອຊ຺ຊ ອາຫາຣໍ ອລກມານສ຺ສ ສຣີຣໍ ອາຕເປ ປກ຺ຂິຕ຺ຕປທຸມໍ ວິຍ ນາສຕິ ອຸປຕປ຺ປຕິ ມິລາຍຕິ.

ຕໂຕ ປຣໍ ທານວສ຺ສ ຈ ຕສ຺ສາ ຈ ວຈນປ຺ປິວຈນຄາຖາໂຍ ໂຫນ຺ຕິ –

໓໐໘.

‘‘ກີ ວເນ ຣາຊປຸຕ຺ເຕນ, ອາຕຸເຣນ ກຣິສ຺ສສິ;

ສມ຺ພຸເລ ປຣິຈິຕ຺ເຕນ, ອຫໍ ກຕ຺ຕາ ກວາມິ ເຕ.

໓໐໓.

‘‘ໂສກ຺ຸຍາຍ ທຸຣຕ຺ຕາຍ, ກີ ຣູປໍ ວິຊ຺ຊເຕ ມມ;

ອລ຺ລໍ ປຣິເຍສ ກທ຺ທນ຺ເຕ, ອກິຣູປຕຣໍ ມຍາ.

໓໐໔.

‘‘ເອຫີມໍ ຄິຣິມາຣຸຍ຺ຫ, ກຣິຍາ ເມ ຈຕຸສ຺ສຕາ;

ຕາສໍ ຕ຺ວໍ ປວຣາ ໂຫຫີ, ສພ຺ພກາມສມິທ຺ຘິນີ.

໓໐໔.

‘‘ນູນ ຕາຣກວຕ຺ຕາເກ, ຍໍ ກິລ຺ຈິ ມນສິຈ຺ຉສິ;

ສພ຺ພໍ ຕໍ ປຈຸຣໍ ມຍ຺ຫໍ, ຣມສ຺ສ຺ວຊ຺ຊ ມຍາ ສຫ.

໓໐໕.

‘‘ໂນ ເຈ ຕ຺ວໍ ມເຫເສຍ຺ຍໍ, ສມ຺ພຸເລ ກາຣຍິສ຺ສສິ;

ອລໍ ຕ຺ວໍ ປາຕຣາສາຍ, ປຕ຺ເຫ ກກ຺ຂາ ກວິສ຺ສສີ.

໓໐໖.

‘‘ຕສ຺ຈ ສຕ຺ຕຊໂຍ ລຸທ຺ໂທ, ກລຸອາໂຣ ປຸຣິສາທໂກ;

ວເນ ນາຖ໌ ອປສ຺ສນ຺ຕີ, ສມ຺ພຸລ໌ ອຄ຺ຄຫີ ກຸເຊ.

៙໐៙.

‘‘ອສິປ຺ນຸນາ ປີສາເຈນ, ລຸທ຺ເທນາມິສຈກ຺ຂຸນາ;

ສາ ຈ ສຕ຺ຕຸວສ໌ ປຕ຺ຕາ, ປຕິເມວານຸໂສຈຕີ.

៙໐ល.

‘‘ນ ເມ ອິທ໌ ຕຖາ ທຸກ຺ຂ໌, ຍ໌ ມ໌ ຂາເທຍ຺ຍ ຣກ຺ຂໂສ;

ຍລ຺ຈ ເມ ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕສ຺ສ, ມໂນ ເຫສ຺ສຕິ ອລ຺ລຖາ.

៙໑໐.

‘‘ນ ສນ຺ຕິ ເທວາ ປວສນ຺ຕິ ນູນ, ນ ຫິ ນູນ ສນ຺ຕິ ອິຘ ໂລກປາລາ;

ສຫສາ ກໂຣນ຺ຕານມສລ຺ລຕານ໌, ນ ຫິ ນູນ ສນ຺ຕິ ປຕິເສທິຕາໂຣ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປຣິຈິຕ຺ເຕນາຕິ ເຕນ ອາຕ຺ເຣນ ປຣິຈິຕ຺ເຕນ ກີ ກຣິສ຺ສສິ. ໂສກຍ຺ຍາຍາຕິ ໂສກາຕ຺ຣາຍ. ‘‘ໂສກຍ຺ຖາຍາ’’ຕິປິ ປາໂຖ, ໂສເກ ຖິຕາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທຸຣຕ຺ຕາຍາຕິ ທຸຄ຺ຄຕາປຕາກາວປ຺ປຕ຺ຕາຍ ອຕ຺ຕາກາວາຍ. ເອຫິມນ຺ຕິ ມາ ຕ຺ວ໌ ທຸຣຕ຺ຕາມ຺ຫີຕິ ຈິນ຺ຕຍິ, ເອຕ໌ ມມ ຄິຣິມ຺ຫີ ທິພ຺ພວິມານ໌, ເອຫິ ອິມ໌ ຄິຣີ ອາຣຸຫ. ຈຕ຺ສ຺ສຕາຕິ ຕສ຺ມີ ເມ ວິມາເນ ອປຣາປີ ຈຕ຺ສ຺ສຕາ ກຣິຍາໂຍ ອຕ຺ຖິ. ສພ຺ພ໌ ຕນ຺ຕິ ຍ໌ ກິລ຺ຈິ ອຸປໂກຄປຣິໂກຄວຕ຺ຖາກຣຕາທິກ໌ ອິຈ຺ຉສິ, ສພ຺ພ໌ ຕ໌ ນູນ ມຍ຺ຫ໌ ປຈຸຣ໌ ພຫຸ໌ ສຸລກ໌, ຕສ຺ມາ ມາ ກປຕາມ຺ຫີຕິ ຈິນ຺ຕຍິ, ເອຫີ ມຍາ ສທ ຣມສ຺ສູຕິ ວທຕິ.

ມເຫສຍ຺ຍນ຺ຕິ, ‘‘ກທ຺ເທ, ສມ຺ພຸເລ ໂນ ເຈ ເມ ຕ຺ວ໌ ມເຫສີກາວ໌ ກາເຣສ຺ສສີ, ປຣິຍຕ຺ຕາ ຕ຺ວ໌ ມມ ປາຕຣາສາຍ, ເຕນ ຕ໌ ພລກ຺ກາເຣນ ວິມານ໌ ເນສ຺ສາມິ, ຕຕຣ ມ໌ ອສງຄຕ຺ຫນ຺ຕີ ມມ ສ຺ເວ ປາໂຕວ ກກ຺ຂາ ກວິສ຺ສສີ’’ຕິ ເອວ໌ ວຕ຺ວາ ໂສ ສຕ຺ຕຫີ ຊຍາຫີ ສມນ຺ນາຄໂຕ ລຸທ຺ທໂກ ທາຣຸໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕທນ຺ໂຕ ຕ໌ ຕສ຺ມີ ວເນ ກິລ຺ຈິ ອຕ຺ຕໂນ ນາຖ໌ ອປສ຺ສນ຺ຕີ ສມ຺ພຸລ໌ ກຸເຊ ອຄ຺ຄເຫສີ. ອສິປ຺ນຸນາຕິ ອຊໂຊຕ຺ຖຍາ. ອາມິສຈກ຺ຂຸນາຕິ ກິເລສໂລເລນ. ປຕິເມວາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຕິເມວ ອນຸໂສຈຕິ. ມໂນ ເຫສ຺ສຕີຕິ ມ໌ ຈິຣາຍນ຺ຕີ ວິທິຕ຺ວາ ອລ຺ລຖາ ຈິຕ຺ຕ໌ ກວິສ຺ສຕິ. ນ ສນ຺ຕິ ເທວາຕິ ອິທ໌ ສາ ທານເວນ ກຸເຊ ຄຫີຕາ ເທວຕ຺ຊຊາປນ໌ ກໂຣນ຺ຕີ ອາຫ. ໂລກປາລາຕິ ເອວຣູປານ໌ ສີລວນ຺ຕີນ໌ ປຕິເທວຕານ໌ ປາລກາ ໂລກປາລາ ນູນ ອິຘ ໂລເກ ນ ສນ຺ຕີຕິ ປຣິເທວຕິ.

ອຖສ຺ສາ ສີລເຕເຊນ ສກ຺ກສ຺ສ ກວນ໌ ກມ຺ປີ, ປຕ຺ທຸກມ຺ພລສິລາສນ໌ ອຸຕ຺ຫາກາຣ໌ ທສ຺ເສສິ. ສກ຺ໂກ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ຕ໌ ການຣຕ໌ ລຕ຺ວາ ວຊິຣ໌ ອາທາຍ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທານວສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ຖຕ຺ວາ ອິຕຣ໌ ຄາຖມາຫ –

៙໑໑.

‘‘ອິຕ຺ຖີນເມສາ ປວຣາ ຍສສ຺ສິນີ, ສນ຺ຕາ ສມາ ອຄ຺ຄິຣິວຸຄ຺ຄເຕຊາ;

ຕຌ຺ເຈ ຕ຺ວໍ ຣກ຺ຂສາເຫສິ ກຌ຺ຌໍ, ມຸຫ຺ຩາ ຈ ຫິ ສຕ຺ຕຩາ ເຕ ຩເລຍ຺ຍ;

ມາ ຕ຺ວໍ ຫຫິ ມຸຌ຺ຈ ປຕິພ຺ພຕາຍາ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຕາຕິ ອຸປສນ຺ຕາ, ອຖ ວາ ປຕ຺ຎິຕາ ຌາຕສມ຺ປນ຺ນາຯ ສມາຕິ ກາຍວິສມາທິວິຣຫິຕາຯ ອເຫສິຕິ ຂາທສິຯ ຩເລຍ຺ຍາຕິ ອິມິນາ ເມ ອິນ຺ທວຊິເຣນ ປຫຣິຕ຺ວາ ມຸຫ຺ຩາ ກິຊເຊຖຯ ມາ ຕ຺ວໍ ຫຫິຕິ ຕ຺ວໍ ອິມໍ ປຕິພ຺ພຕໍ ມາ ຕາເປຍ຺ຍາສິຕິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ທານໂວ ສມ຺ພຸລໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ສກ຺ໂກ ''ປຸນປິ ເອສ ເອວຣູປໍ ກເຣຍ຺ຍາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ທານວໍ ເທວສງ຺ຂລິກາຍ ພນ຺ຮິຕ຺ວາ ປຸນ ອນາຄມນາຍ ຕຕິເຍ ປພ຺ພຕນ຺ຕເຣ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ຣາຊຩິຕຣໍ ອປ຺ປມາເທນ ໂອວທິຕ຺ວາ ສກຓ຺ຖານເມວ ຄໂຕຯ ຣາຊຩິຕາປິ ອຕ຺ຖງ຺ຄເຕ ສູຣິເຍ ຈນ຺ທາໂລເກນ ອສ຺ສມໍ ປາປຸຕິຯ ຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາ ອຌ຺ຎ ຄາຖາ ອກາສິ –

໓໑໒ຯ

''ສາ ຈ ອສ຺ສມມາຄຈ຺ຆິ, ປມຸຕ຺ຕາ ປຸຣິສາທກາ;

ນີລຸອໍ ປລຸອິນໍ ສກຸຕິວ, ຄຕສິງ຺ຄໍວ ອາລຍໍຯ

໓໑໓ຯ

''ສາ ຕຕ຺ຖ ປຣິເທເວສິ, ຣາຊປຸຕ຺ຕີ ຍສ຺ສິນີ;

ສມ຺ພຸລາ ອຸຕຸມຕ຺ຕກ຺ຂາ, ວເນ ນາຄໍ ອປສ຺ສນ຺ຕີຯ

໓໑໔ຯ

''ສມເຓ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ວນ຺ເທ, ສມ຺ປນ຺ນຈຣເຓ ອິເສ;

ຣາຊປຸຕ຺ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕີ, ຕຸມ຺ຫໍມ຺ຫິ ສຣຓໍ ຄຕາຯ

໓໑໕ຯ

''ວນ຺ເທ ສີເຫ ຈ ພ຺ຍຄ຺ເຆ ຈ, ເຍ ຈ ອຌ຺ເຌ ວເນ ມິຄາ;

ຣາຊປຸຕ຺ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕີ, ຕຸມ຺ຫໍມ຺ຫິ ສຣຓໍ ຄຕາຯ

໓໑໖ຯ

''ຕິຓາ ລຕານິ ໂອສໄຊ, ປພ຺ພຕານິ ວນານິ ຈ;

ຣາຊປຸຕ຺ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ຕີ, ຕຸມ຺ຫໍມ຺ຫິ ສຣຓໍ ຄຕາຯ

໓໑໗ຯ

‘‘ວນ຺ເທ ອິນ຺ທີວຣີສາມໍ, ຣຕ຺ຕີ ນກ຺ຂຕ຺ຕມາລິນີ;

ຣາຊປ຺ຸຕ຺ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ, ຕຸມ຺ຫໍມ຺ຫີ ສຣຕໍ ຄຕາ។

໖໑໙។

‘‘ວນ຺ເທ ກາຄິຣຖີ ຄງຄໍ, ສວນ຺ຕີນໍ ປຜິຄ຺ຄຫໍ;

ຣາຊປ຺ຸຕ຺ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ, ຕຸມ຺ຫໍມ຺ຫີ ສຣຕໍ ຄຕາ។

໖໑໙។

‘‘ວນ຺ເທ ອຫໍ ປພ຺ພຕຣາຊເສຍ຺ຄໍ, ທິມວນ຺ຕໍ ສິລ຺ຸຈ຺ຈຍໍ;

ຣາຊປ຺ຸຕ຺ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ, ຕຸມ຺ຫໍມ຺ຫີ ສຣຕໍ ຄຕາ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ນິລຸອໍ ປລຸອິນໍ ສກ຺ກີວາຕິ ຍຖາ ສກ຺ກິກາ ມຸຂຕ຺ຕ຺ໝເກນ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເກນຈິ ອຸປທ຺ທເວນ ສກ຺ຕໂປ຺ຕການໍ ປລຸອິນ ຕ຺ຕາ ປລຸອິນໍ ສກ຺ກີນິລຸອໍ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ຍຖາ ວາ ຄຕສິງຄໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕວຈ຺ຉກໍ ອາລຍໍ ສຸຍ຺ຍໍ ວຈ຺ຉກສາລໍ ວຈ຺ຉຄິທ຺ຌິນີ ເຌນ຺ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ເອວໍ ສຸຍ຺ຍໍ ອສ຺ສມໍ ອາຄຈ຺ຉິຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕທາ ທິ ໂສຕ຺ຖິເສໂນ ສມ຺ພຸລາຍ ຈິຣມານາຍ ‘‘ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ໂລລາ, ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕມ຺ປິ ເມ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາ’’ຕິ ປຣິສງກນ຺ໂຕ ປຕ຺ຕສາລໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິສີທິ។ ເຕ ເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຸຕຸມຕ຺ຕກ຺ຂາຕິ ໂສກເວຄສຍ຺ຊາເຕນ ອຸຕ຺ເໜນ ອຸຕຸນາ ມນ຺ທໂລຈນາ។ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີຕິ ຕສ຺ມີ ວເນ ນາຄໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຕີ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສນ຺ຌາວມານາ ປຣິເທເວສິ។

ຕຕ຺ຖ ສມເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕາຕິ ສມິຕປາປພາຫິຕປາເປ ສມເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕາ។ ສມ຺ປນ຺ນຈຣເຕາຕິ ສຫ ສີເລນ ອຍ຺ຄຸນ຺ນໍ ສມາປຕ຺ຕີ ນໍ ວເສນ ຈ ສມ຺ປນ຺ນຈຣເຕ ອິເສ ວນ຺ເທຕິ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ຣາຊປ຺ຸຕ຺ຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຣຕໍ ຄຕາ ອມ຺ຫິ។ ສເຈ ເມ ສາ ມິກສ຺ສ ນິສິນ຺ນຍ຺ຄານໍ ຊານາຖ, ອາຈິກ຺ຂຖາຕິ ປຣິເທເວສີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ເສສຄາຖາສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ។ ຕິຕາ ລຕານີ ໂອສໄຊຕິ ອນ຺ໂຕເຜຄ຺ຄຸພທີສາຣຕິຕານີ ຈ ລຕານີ ຈ ອນ຺ໂຕສາຣໂອສຊີໂຍ ຈ។ ອິມໍ ຄາຖໍ ຕິຕາທີສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕເທວຕາ ສນ຺ຌາຍາຫ។ ອິນ຺ທີວຣີສາມນ຺ຕີ ອິນ຺ທີວຣີປ຺ຸປ຺ຜສມານວຕ຺ຕໍ។ ນກ຺ຂຕ຺ຕມາລິນິນ຺ຕີ ນກ຺ຂຕ຺ຕປຜິປາຜິສມນ຺ນາຄຕໍ។ ຕຸມ຺ຫໍມ຺ຫີຕິ ຣຕ຺ຕີ ສນ຺ຌາຍ ຕມ຺ປິ ອມ຺ຫີຕິ ອາຫ។ ກາຄິຣຖີ ຄງຄນ຺ຕີ ເອວໍປຣິຍາຍນາມິກໍ ຄງຄໍ។ ສວນ຺ຕີນ຺ຕີ ອຍ຺ຍາສໍ ພຫູນໍ ນທີນໍ ປຜິຄ຺ຄາຫິ ກໍ។ ຄງຄາຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕເທວຕໍ ສນ຺ຌາເຍວມາຫ។ ທິມວນ຺ເຕປີ ເອເສວ ນໂຍ។

ຕໍ ເອວໍ ປຣິເທວມານໍ ທິສ຺ວາ ໂສຕ຺ຖິເສໂນ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ອຕິວິຍ ປຣິເທວຕິ, ນ ໂຂ ປນສ຺ສາ ກາວໍ ຊານາມິ, ສເຈ ມຍິ ສິເນ ເໜນ ເອວໍ ກໂຣຕິ , ຫທຍມ຺ປີສ຺ສາ ຜເລຍ຺ຍ, ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫີສ຺ສາມິ ຕາວ ນ’’ນ຺ຕີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລທ຺ວາເຣ ນິສີທິ។ ສາປີ ປຣິ ເທວມານາວ ປຕ຺ຕສາລທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປາເທ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ກຸຫິໍ ຄໂຕສິ, ເທວາ’’ຕິ ອາຫ។ ອຖ ນໍ ໂສ, ‘‘ກທ຺ເທ , ຕ຺ວໍ ອຍ຺ເຍສຸ ທິວເສສຸ ນ ອິມາຍ ເວລາຍ ອາຄຈ຺ຉສິ, ອຊ຺ຊ ອຕິສາຍໍ ອາຄຕາສີ’’ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໖໒໐។

‘‘ອຕິສາຍໍ ວຕາຄຍ຺ຉິ, ຣາຊປ຺ຸຕ຺ຕິ ຍສສ຺ສິນີ;

ເກນ ນ຺ຊ຺ຊ ສມາຄຈ຺ຉິ, ໂກ ເຕ ປິຍຕໂຣ ມຍາ’’ຕິ។

ອຖ ນໍ ສາ ‘‘ອຫໍ, ອຍ຺ຍປ຺ຸຕ຺ຕ, ຜລາຜລານີ ອາທາຍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ເອກໍ ທານວໍ ປສ຺ສີ, ໂສ ມຍິ ປຜິພທ຺ຌຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ມໍ ຫຕ຺

ເຖ ຄຕຸທີຕຸວາ ‘ສເຈ ມມ ວຈນໍ ນ ກໂຣສີ, ຂາທິສ຺ສາມິ ຕ’ນ຺ຕິ ອາຫ, ອຫໍ ຕາຍ ເວລາຍ ຕຄ຺ເຄວ ອນຸໂສຈນ຺ຕິ ເອວໍ ປຣິເທວີ’’ນ຺ຕິ ວຕຸວາ ຄາຖມາຫ –

໓໔໑໗

‘‘ອິທໍ ໂຂທໍ ຕທາໂວຈໍ, ຄທິຕາ ເຕນ ສຕ຺ຕຸນາ;

ນ ເມ ອິທໍ ຕຖາ ທຸກ຺ຂໍ, ຍໍ ມໍ ຂາເທຍ຺ຍ ຣກ຺ຂໂສ;

ຍຄ຺ຈ ເມ ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕສ຺ສ, ມໂນ ເຫສ຺ສຕິ ອຄ຺ຄຖາ’’ຕິ໗

ອຖສ຺ສ ເສສມ຺ປິ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈນ຺ຕິ ‘‘ເຕນ ປນາທໍ, ເທວ, ທານເວນ ຄທິຕາ ອຕ຺ຕານໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕິ ເທວຕຸຊ຺ຊາປນກມ຺ມໍ ອກາສິ, ອຖ ສກ຺ໂກ ວຊິຣຫຕ຺ໂຖ ອາຄນ຺ຕຸວາ ອາກາເສ ຖິໂຕ ທານວໍ ສນ຺ຕຊ຺ເຊຕຸວາ ມໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປຕຸວາ ຕໍ ເທວສງ຺ຂລິກາຍ ພນ຺ທິຕຸວາ ຕຕິເຍ ປພ຺ພຕນ຺ຕເຣ ຂິປິຕຸວາ ປກ຺ກາມີ, ເອວາທໍ ສກ຺ກໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕໍ ລພິ’’ນ຺ຕິ ອາຫ໗ ຕໍ ສຸຕຸວາ ໂສຕ຺ຖິເສໂນ, ‘‘ກທ຺ເທ, ໂທຕຸ, ມາຕຸຄາມສ຺ສ ອນ຺ຕເຣ ສຈ຺ຈໍ ນາມ ທຸລ຺ລກໍ, ທີມວນ຺ເຕ ທິ ພຫູ ວນຈຣກຕາປສວິຊ຺ຊາຂຣາທໂຍ ສນ຺ຕິ, ໂກ ຕຍ຺ທໍ ສທ຺ທທິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ຄາຖມາຫ –

໓໔໔໗

‘‘ໂຈຣີນໍ ພຫຸພຸທ຺ທີນໍ, ຍາສຸ ສຈ຺ຈໍ ສຸທຸລ຺ລກໍ;

ຖີນໍ ກາໂວ ທຸຣາຊາໂນ, ມຈ຺ຂສ຺ເສໂວທເກ ຄຕ’’ນ຺ຕີ໗

ສາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ, ‘‘ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ, ອທໍ ຕໍ ອສທ຺ທຫນ຺ຕໍ ມມ ສຈ຺ຈພເລເນວ ຕິກິຈ຺ຈິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸທກສ຺ສ ກລສໍ ປູເຣຕຸວາ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກຕຸວາ ຕສ຺ສ ສີເສ ອຸທກໍ ອາສິຄ຺ຈນ຺ຕິ ຄາຖມາຫ –

໓໔໓໗

‘‘ຕຖາ ມໍ ສຈ຺ຈໍ ປາເລຕຸ, ປາລຍິສ຺ສຕິ ເຈ ມມໍ;

ຍຖາທໍ ນາກິຊານາມິ, ອຄ຺ຄໍ ປິຍຕຣໍ ຕຍາ;

ເອເຕນ ສຈ຺ຈວຊ຺ເຊນ, ພ຺ຍາທິ ເຕ ວູປສມ຺ມຕູ’’ຕີ໗

ຕຕ຺ຖ ຕຖາ-ສທ຺ໂທ ‘‘ເຈ ມມ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສທ຺ທິ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ໗ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາທໍ ວທາມິ, ຕຖາ ເຈ ມມ ວຈນໍ ສຈ຺ຈໍ, ອຖ ມໍ ອິທານິປິ ປາເລຕຸ, ອາຍຕິມ຺ປິ ປາເລສ຺ສຕິ, ອິທານິ ເມ ວຈນໍ ສຸຕາຖ ‘‘ຍຖາທໍ ນາກິຊານາມີ’’ຕີ໗ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ປນ ‘‘ຕຖາ ມໍ ສຈ຺ຈໍ ປາເລຕີ’’ຕິ ລິຂິຕໍ, ຕໍ ອຄ຺ຄກຖາຍໍ ນຕ຺ຖິ໗

ເອວໍ ຕາຍ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກຕຸວາ ອຸທເກ ອາສິຕ຺ຕມຕ຺ເຕເຍວ ໂສຕ຺ຖິເສນສ຺ສ ກຸຄ຺ຖໍ ອມ຺ພິເລນ ໂຂຕໍ ວິຍ ຕມ຺ພມລໍ ຕາວເທວ ອປຄຈ຺ຈິ໗ ເຕ ກຕິປາທໍ ຕຕ຺ຖ ວສິຕຸວາ ອຣຄ຺ຄາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ພາຣາຕາສີ ປຕຸວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ປວິສິສຸ໗ ຣາຊາ ເຕສໍ ອາຄຕກາວໍ ຄຕຸວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕຸວາ ຕຕ຺ເຖວ ໂສຕ຺ຖິເສນສ຺ສ ຉຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາເປຕຸວາ ສມ຺ພຸລໍ ອຄ຺ຄມເຫສິຄ຺ຖາເນ ອກິສິຄ຺ຈາເປຕຸວາ ນຄຣໍ ປເວເສຕຸວາ ສຍໍ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕຸວາ ອຸຍ຺ຍາເນ ວາສໍ ກປ຺ເປສິ, ຣາຊນິເວສເນເຍວ ຈ ນິພທ຺ຂໍ ກຸຄ຺ຊີ໗ ໂສຕ຺ຖິເສໂນປິ ສມ຺ພຸລາຍ ອຄ຺ຄມເຫສິຄ຺ຖານມຕ຺ຕເມວ ອທາສິ, ນ ປນ຺ສ຺ສາ ໂກຈິ ສກ຺ກາໂຣ ອໂທສິ, ອຕ຺ຖິກາວມ຺ປິສ຺ສາ ນ ອຄ຺ຄາສິ,

ອຄຸລາເທວ ອິຕຸຖິທີ ສທຸຂີ ອກິຣມິ។ ສມຸພຸລາ ສປຕຸຕິໂທສວເສນ ກີສາ ອໂຫສີ ອຸປຕຸທຸປຕຸທຸກຂາຕາ ຂມນີສນຸຖຕຄຕຸຕາ។ ສາ ເອກທິວສໍ ໂສກວິໂນທນຕຸຖໍ ກຸລຸຊິຕຸໍ ອາຄຕສຸສ ສສຸຣຕາປສສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ກຕກຕຸຕກິຈຸຈໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອກ ມນຸຕໍ ນິສີທີ។ ໂສ ຕໍ ມີລາຕີນຸທຸຣີຍໍ ທີສຸວາ ຄາຖມາຫ –

ຝ໒໔໔។

‘‘ເຍ ກຸລຸຊຣາ ສຕຸຕສຕາ ອຸລຸອາຣາ, ຣກຸຂນຸຕີ ຣຕຸຕີນຸທີວມຸຍຸຍຸຕາວຸຊາ;

ຂນຸຖຄທານຄຸຈ ສຕານີ ໂສລຸອສ, ກຖໍວິຂ ປສຸສສີ ກທຸເທ ສຕຸຕໂວ’’ຕີ។

ຕສຸສຕຸໂຖ – ກທຸເທ, ສມຸພຸເລ ເຍ ອມຸຫາກໍ ສຕຸຕສຕາ ກຸລຸຊຣາ, ເຕສຄຸເລວ ຂນຸຂຄຕານໍ ໂຍຂານໍ ວເສນ ອຸຍຸຍຸຕາວຸຂາ, ອປຣານີ ຈ ໂສລຸອສຂນຸຖຄທສຕານີ ຣຕຸຕີນຸທີວໍ ພາຣາຕສີ ຣກຸຂນຸຕີ។ ເອວໍ ສຸຣກຸຂິເຕ ນຄເຣ ກຖໍວິຂ ຕຸວໍ ສຕຸຕໂວ ປສຸສສີ។ ກທຸເທ, ຍສຸສາ ຕວ ສາສງກາ ສປຸປຍິກຍາ ອຣຄຸລາ ອາຄຕກາເລປີ ປກາສມຸປນຸນໍ ສຣີຣໍ, ອີທານີ ປນ ມີລາຕາ ປຕຸທຸປລາສວຕຸຕາ ອຕີວິຍ ກີລນຸຕີນຸທຸຣີຍາສີ, ກສຸສ ນາມ ຕຸວໍ ກາຍສີ’’ຕີ ປຸຈຸຂີ។

ສາ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ປຸຕຸໂຕ ເຕ, ເທວ, ມຍີ ນ ປຸຣິມສທີໂສ’’ຕີ ວຕຸວາ ປຄຸຈ ຄາຖາ ອກາສີ –

ຝ໒໔໕។

‘‘ອລງກຕາໂຍ ປທຸມຸຕຸຕຣຕຸຕຈາ, ວິຣາຄີຕາ ປສຸສຕີ ຫໍສຄຄຸຄຣາ;

ຕາສໍ ສຸຕີຕຸວາ ມີຕຄີຕວາທິຕໍ, ນ ທານີ ເມ ຕາຕ ຕຖາ ຍຖາ ປຸເຣ។

ຝ໒໔໖។

‘‘ສຸວຕຸຕສໍກຈຸຂຣາ ສຸວິຄຸຄຫາ, ອລງກຕາ ມານຸສີຍຈຸຂຣູປມາ;

ເສໂນປີຍາ ຕາຕ ອນິນຸທີຕງຄີໂຍ, ຂຕຸຕີຍກຄຸລາ ປຍິໂລກຍນຸຕີ ນໍ។

ຝ໒໔໗។

‘‘ສເຈ ອຫໍ ຕາຕ ຕຖາ ຍຖາ ປຸເຣ, ປຕີ ຕມຸຄຸຂາຍ ປຸນາ ວເນ ກເຣ;

ສມຸມານເຍ ມໍ ນ ຈ ມໍ ວິມານເຍ, ອິໂຕປີ ເມ ຕາຕ ຕໂຕ ວຣໍ ສີຍາ។

ຝ໒໔໘។

‘‘ຍມນຸນປານ ວິປຸລສຸມິ ໂອຫິເຕ, ນາຣີ ວິມຄຸຖາກຣຕາ ອລງກຕາ;

ສພຸພງຄຸເປຕາ ປຕິໂນ ຈ ອປຸປີຍາ, ອພຊຊ ຕສຸສາ ມຣຕໍ ຕໂຕ ວຣໍ។

ຝ໒໔໙។

‘‘ອປີ ເຈ ຫລິທຸທາ ກປ໌ຕາ ອນາລຸທິຍາ, ກຍາຫຸຕິຍາ ປຕິໂນ ຈ ສາ ປິຍາ;

ສພ຺ພງ຺ຄຸເປ໌ຕາຍປີ ອປ຺ປິຍາຍ, ອຍເມວ ເສຍ຺ຍາ ກປ໌ຕາປີ ຍາ ປິຍາ’’ຕິ໚

ຕຕ຺ຖ ປທຸມຸຕ຺ຕຣຕ຺ຕຈາຕິ ປທຸມຄພ຺ກສທິເສົາຕ຺ຕຣຕ຺ຕຈາ໚ ສພ຺ພາສໍ ສຣີຣໂຕ ສຸວຕ຺ຕປກາ ນິຈ຺ຈຣນ຺ຕີຕິ ທີເປຕິ໚ ວິຣາຕິ ຕາຕິ ວິລຄ຺ຄສຣີຣາ, ຕນຸມຊ຺ຊາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ຫໍສຄ຺ຄຣາຕິ ເອວຣູປາ ຫໍສາ ວິຍ ມຊຸຣສ຺ສຣາ ນາຣີໂຍ ປສ຺ສຕິ໚ ຕາສນ຺ຕິ ໂສ ຕວ ປຸຕ຺ໂຕ ຕາສໍ ນາຣີນໍ ມິຕຄີຕວາທິຕາທີນີ ສຸຕ຺ວາ ອິທານີ ເມ, ຕາຕ, ຍຖາ ປຸເຣ, ຕຖາ ນ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ວທຕິ໚ ສຸວຕ຺ຕ ສໍກຈ຺ຈຣາຕິ ສຸວຕ຺ຕມຍສໍກຈ຺ຈາລງ຺ກາຣຊຣາ໚ ອລງ຺ກຕາຕິ ນານາລງ຺ກາຣປຕິມຕ຺ທິຕາ໚ ມານຸສິຍຈ຺ຈຣູປມາຕິ ມານຸສິໂຍ ອຈ຺ຈຣູປມາ໚ ເສໂນປິຍາຕິ ໂສຕ຺ຖິເສນສ຺ສ ປິຍາ໚ ປຕິໂລກຍນ຺ຕີ ນນ຺ຕິ ນໍ ຕວ ປຸຕ຺ຕໍ ປຕິໂລກຍນ຺ຕີ໚

ສເຈ ອຫນ຺ຕິ, ຕາຕ, ຍຖາ ປຸເຣ ສເຈ ອຫໍ ປຸນປີ ຕໍ ປຕີ ຕເຖວ ກຸຜຄ໌ໂຣເຄນ ວນໍ ປວິຜຄ໌ ອຸຄ຺ຄຣາຍ ຕສ຺ມີ ວເນ ກເຣຍ຺ຍໍ, ປຸນປີ ນໍ ໂສ ສມ຺ມາເນຍ຺ຍ ນ ວິມາເນຍ຺ຍ, ຕໂຕ ເມ ອິໂຕປີ ພາຣາຕສິຣຊ຺ຊໂຕ ຕໍ ອຣຄ຺ຄເມວ ວຣໍ ສີຍາ ສປ຺ຕິໂທເສນ ສຸສ຺ສນ຺ຕີ ຍາຕີ ທີເປຕິ໚ ຍມນຸນປາເນຕີ ຍໍ ອນຸນປາເນ໚ ໂອຫີເຕຕີ ຄປິເຕ ປຕິຍຕ຺ເຕ໚ ອິມີນາ ພຫຸນຸນປານຆຣໍ ທສ຺ເສຕິ໚ ອຍໍ ກິຣສ຺ສາ ອສີປຸປາໂຍ – ຍາ ນາຣີ ວິປຸລນຸນປາເນ ຆເຣ ເອກິກາວ ອສປ຺ຕີ ສມານາ ວິມຜ຺ຖາກຣຕາ ນານາລງ຺ກາເຣທີ ອລງ຺ກຕາ ສພ຺ເພທີ ຄຸຕ຺ເຄທີ ອຸເປຕາ ປຕິໂນ ຈ ອປ຺ປິຍາ ໂຫຕິ, ອພຊ຺ຊ ຄີວາຍ ວລຸລິຍາ ວາ ຣຊ຺ຊຸຍາ ວາ ພນ຺ຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ຕໂຕ ຆຣາ ວາສໂຕ ມຣຕເມວ ວຣຕຣນ຺ຕິ໚ ອນາລຸທິຍາຕິ ອນາລຸທາ໚ ກຍາຫຸຕິຍາຕິ ນິປ຺ຊຊນກຍສາຣກຫຸຕິຍາ໚ ເສຍ຺ຍາຕິ ກປ໌ຕາປີ ສ ມານາ ຍາ ປຕິໂນ ປິຍາ, ອຍເມວ ອຸຕ຺ຕມາຕິ໚

ເອວໍ ຕາຍ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສຸສ຺ສນກາຣເຄ ຕາປສສ຺ສ ກຖິເຕ ຕາປໂສ ຣາຊານໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕ, ໂສຕ຺ຖິເສນ ຕຍີ ກຸຜຄ ໂຣຄາກິກູເຕ ອຣຄ຺ຄໍ ປວິສນ຺ເຕ ຕຍາ ສທ຺ຊີ ປວິສິຕ຺ວາ ຕໍ ອຸປຜ຺ຖຫນ຺ຕີ ອຕ຺ຕໂນ ສຈ຺ຈພເລນ ຕວ ໂຣຄໍ ວູປສເມຕ຺ວາ ຍາ ເຕ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຜ຺ຖາປກາຣຕາມກາສີ, ຕສ຺ສາ ນາມ ຕ຺ວໍ ເນວ ກິຕຜ຺ຖານໍ, ນ ນີສີນນຜ຺ຖານໍ ຊານາສີ, ອຍຸຕ຺ຕໍ ເຕ ກຕໍ, ມິຕ຺ຕທຸພ຺ກິກມ຺ມໍ ນາເມຕໍ ປາປກ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ໂອວທນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໖໖໐໚

‘‘ສຸທ຺ລລກິຕ຺ຖີ ປຸຣິສສ຺ສ ຍາ ທິຕາ, ກຕ຺ຕິຕ຺ຖິຍາ ທຸລ຺ລໂກ ໂຍ ທິໂຕ ຈ;

ທິຕາ ຈ ເຕ ສີລວຕີ ຈ ກຣິຍາ, ຊນິນ຺ທ ຜມ຺ມໍ ຈຣ ສມ຺ພຸລາຍາ’’ຕິ໚

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ຕາຕ, ຍາ ປຸຣິສສ຺ສ ທິຕາ ມຸທຸຈິຕ຺ຕາ ອນຸກມ຺ປິກາ ອິຕ຺ຖີ, ໂຍ ຈ ກຕ຺ຕາ ອິຕ຺ຖິຍາ ທິໂຕ ກຕຄ຺ຄໍ ຊານາຕິ, ອຸໂກ ເປເຕ ສຸທ຺ລລກາ໚ ອຍລ຺ຈ ສມ຺ພຸລາ ຕຸຍ຺ຫໍ ທິຕາ ເຈວ ສີລສມ຺ປນ຺ນາ ຈ, ຕສ຺ມາ ເອຕິສ຺ສາ ຜມ຺ມໍ ຈຣ, ກຕຄ຺ຄໍ ຊານິຕ຺ວາ ມຸທຸຈິຕ຺ໂຕ ໂຫຫີ, ຈິຕ຺ຕມສ຺ສາ ປຣິໂຕເສຫີຕິ໚

ເອວໍ ໂສ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ອຸຜ຺ຖາຍາສນາ ປກ຺ກາມີ໚ ຣາຊາ ປີຕຣິ ຄເຕ ສມ຺ພຸລໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ, ‘‘ກທ຺ເທ, ເອຕ຺ຕ ກໍ ກາລໍ ມຍາ ກຕໍ ໂທສໍ ຂມ, ອິໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ສພ຺ພິສ຺ສຣິຍໍ ຕຸຍ຺ຫເມວ ທມ຺ມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອສານຄາຖມາຫ –

໖໖໑໚

‘‘ສເຈ ຕ຺ວໍ ວິປຸເລ ລທ຺ຊໂກເຄ, ອິສ຺ສາວຕິຕ຺ຕາ ມຣຕໍ ອຸເປສີ;

ອຫລ຺ຈ ເຕ ກທ຺ເທ ອິມາ ຣາຊກຄ຺ຄາ, ສພ຺ເພ ເຕ ວຈນກຣາ ກວາມາ’’ຕິ໚

ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ກທ຺ເທ, ສມ຺ພຸເລ ສເຈ ຕ຺ວໍ ຣຕນຣາສິມ຺ທິ ຄເປຕ຺ວາ ອກິສິຕ຺ຕາ ອຄ຺ຄມເຫສິຜ຺ຖານວເສນ ວິປຸເລ ໂກເຄ ລກິຕ຺

ວາປີ ອີສ຺ສາຍ ໂອຕິຕ຺ຕາ ມຣຕໍ ອຸເປສິ, ອຫລ຺ຈ ອີມາ ຈ ຣາຊກຄ຺ລາ ສພ຺ເພ ຕວ ວຈນກຣາ ກວາມ, ຕ຺ວໍ ຍຖາຊີປ຺ປາຍໍ ອີມໍ ຣຊ຺ຊໍ ວິຈາເຣຫີຕິ ສພ຺ພິສ຺ສຣິຍໍ ຕສ຺ສາ ອທາສິ។

ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ອຸໂພ ສມຄ຺ຄວາສໍ ວສນ຺ຕາ ທານາທີນິ ປ຺ຸລ຺ລານິ ກຣິຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄມິສ຺ສ។ ຕາປໂສ ຊານາກິຄ຺ລາໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປໂຄ ອໂຫສິ។

ສຕ຺ຖາ ອີມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ນ, ພິກ຺ຂເວ, ອີທາເນວ, ປ຺ພ຺ເພປິ ມລ຺ລິກາ ປຕິເທວຕາເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສ ໂມຘາເນສິ ‘‘ຕທາ ສມ຺ພຸລາ ມລ຺ລິກາ ອໂຫສິ, ໂສຕ຺ຖິເສໂນ ໂກສລຣາຊາ, ປີຕາ ຕາປໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ។

ສມ຺ພຸລາຊາຕກວຕ຺ຕນາ ນວມາ។

[໕໒໐] ໑໐។ ຄນ຺ຘຕິນ຺ທຸກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອປ຺ປມາໂທຕິ ອີທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຣາໂຊວາທໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។ ຣາໂຊວາໂທ ເຫຍ຺ຖາ ວິຕ຺ຖາຣິໂຕເວ។ ອຕີເຕ ປນ ກປີລຣຍ຺ເຖ ອຸຕ຺ຕຣປລ຺ຈາລນຄເຣ ປລ຺ຈາໂລ ນາມ ຣາຊາ ອຄຕິຄມເນ ຄິໂຕ ອຘມ຺ເມນ ປມຕ຺ໂຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ។ ອຖ຺ສ ອມຈ຺ຈາທໂຍ ສພ຺ເພປີ ອຘມ຺ມິກາວ ຊາຕາ។ ພລິປີລ຺ອິຕາ ຣຍ຺ຖວາສີໂນ ປ຺ຕ຺ຕທາເຣ ອາທາຍ ອຣລ຺ເລ ມິຄາ ວິຍ ຈຣີສ຺, ຄາມ ຍ຺ຖາເນ ຄາໂມ ນາມ ນາໂຫສິ។ ມນຸສ຺ສາ ຣາຊປ຺ຣິສານໍ ກເຍນ ທີວາ ເຄເຫ ວສິຕ຺ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ເຄຫານິ ກຕ຺ຍກສາຂາຫີ ປຣິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ເຄເຫ ຣຕ຺ຕີ ວສິຕ຺ວາ ອຣ຺ເຕ ອຸຄ຺ຄຈ຺ຈນ຺ເຕເຍວ ອຣລ຺ລໍ ປວິສນ຺ຕິ។ ທີວາ ຣາຊປ຺ຣິສາ ວິລ຺ມ຺ປນ຺ຕິ, ຣຕ຺ຕີ ໂຈຣາ។ ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ພຫິນຄເຣ ຄນ຺ຘຕິນ຺ທຸກຣຸກ຺ເຂ ເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ອນ຺ສໍວຈ຺ຈຣໍ ຣລ຺ໂລ ສນ຺ຕິກາ ສຫສ຺ສຄ຺ພນກໍ ພລິກມ຺ມໍ ລກຕິ។ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຍໍ ຣາຊາ ປມຕ຺ໂຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕິ, ສກລຣຍ຺ຖໍ ວິນສ຺ສຕິ, ຖເປຕ຺ວາ ມໍ ອລ຺ໂລ ຣາຊານໍ ປຕິຣູເປ ນິເວເສຕ຺ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຸປກາຣໂກ ຈາປີ ເມ ອນ຺ສໍວຈ຺ຈຣໍ ສຫສ຺ສຄ຺ພນກພລິນາ ປູເຊຕິ, ໂອວທິສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ។

ໂສ ຣຕ຺ຕິກາເຄ ຣລ຺ໂລ ສິຣິຄພ຺ກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຸສ຺ສີສກປສ຺ເສ ຖຕ຺ວາ ໂອກາສໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອາກາເສ ອຍ຺ຖາສິ។ ຣາຊາ ຕໍ ພາລສູຣິຍໍ ວິຍ ຊລມານໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ໂກສິ ຕ຺ວໍ, ເກນ ວາ ກາຣເຄນ ອີຘາຄໂຕສີ’’ຕິ ປ຺ຈ຺ອີ។ ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສ຺ຕ຺ວາ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ອຫໍ ຄນ຺ຘຕິນ຺ທຸກເທວຕາ, ‘ຕ຺ຍ຺ຫໍ ໂອວາທໍ ທສ຺ສາມີ’ຕິ ອາຄໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ກີ ນາມ ໂອວາທໍ ທສ຺ສສີ’’ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ມ ຫາສຕ຺ໂຕ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ຕ຺ວໍ ປມຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ, ເຕນ ເຕ ສກລຣຍ຺ຖໍ ຫຕວິລ຺ຕ຺ຕໍ ວິຍ ວິນຍ຺ຖໍ, ຣາຊາໂນ ນາມ ປ ມາເທນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ຕາ ສກລຣຍ຺ຖສ຺ສ ສາມີໂນ ນ ໂຫນ຺ຕິ, ທີຍ຺ເຖວ ຘມ຺ເມ ວິນາສໍ ປຕ຺ວາ ສມ຺ປຣາເຍ ປ຺ນ ມຫານິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ។ ເຕສ຺ ຈ ປມາທໍ ອາປນ຺ເນສ຺ ອນ຺ໂຕຊນາ ພຫິຊນາປີສ຺ສ ປມຕ຺ຕາວ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຣລ຺ລາ ອຕິເຣເກນ ອປ຺ປມຕ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຘມ຺ມເທສນໍ ປຍ຺ຖເປນ຺ໂຕ ອີມາ ເອກາທສ ຄາຖາ ອາຫ –

໑໑໕។

‘‘ອປ຺ປມາໂທ ອມຕປທໍ, ປມາໂທ ມຈ຺ຈຸໂນ ປທໍ;

ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ນ ມີຍນ຺ຕິ, ເຍ ປມຕ຺ຕາ ຍຖາ ມຕາ។

໑໑໑។

‘‘ມທາ ປມາໂທ ຊາເຍຖ, ປມາທາ ຊາຍເຕ ຂໂຍ;

ຂຍາ ປໂທສາ ຊາຍນ຺ຕິ, ມາ ມໂທ ກຣຕູສກ។

໓໓໔။

‘‘ພຫູ ຫິ ຂຕ຺ຕິຍາ ຊີນາ, ອຕ຺ຖໍ ຣຜ຺ຖໍ ປ຺ມາທິໂນ;

ອໂຖປີ ຄາມິໂນ ຄາມາ, ອນຄາຣາ ອຄາຣິໂນ။

໓໓໕။

‘‘ຂຕ຺ຕິຍສ຺ສ ປ຺ມຕ຺ຕສ຺ສ, ຣຜ຺ຖສ຺ມີ ຣຜ຺ຖວທ຺ຒນ;

ສພ຺ເພ ໂພຄາ ວິນສ຺ສນ຺ຕິ, ຣຄ຺ໂຍ ຕໍ ວຸຈ຺ຈເຕ ອຆໍ။

໓໓໖။

‘‘ເນສ ຘມ຺ໂມ ມຫາຣາຊ, ອຕິເວລໍ ປ຺ມຊ຺ຊສິ;

ອິທ຺ຘໍ ຜີຕໍ ຊນປທໍ, ໂຈຣາ ວິທ຺ຘໍສຍນ຺ຕິ ນໍ။

໓໓໗။

‘‘ນ ເຕ ປ຺ຸຕ຺ຕາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ນ ຫິຣຄ຺ຄໍ ນ ຘານິຍໍ;

ຣຜ຺ເຖ ວິລຸປ຺ປ຺ມານມ຺ຫິ, ສພ຺ພໂພເຄຫິ ຊີຍສີ။

໓໓໘။

‘‘ສພ຺ພໂພຄາ ປຣິຊີຕ຺ຕໍ, ຣາຊານໍ ວາປີ ຂຕ຺ຕິຍໍ;

ຄາຕິມິຕ຺ຕາ ສຸຫຊ຺ຊາ ຈ, ນ ຕໍ ມຄ຺ຄນ຺ຕິ ມານິຍໍ။

໓໓໙။

‘‘ຫຕ຺ຖາໂຣຫາ ອນີກຜ຺ຖາ, ຣຖິກາ ປຕ຺ຕິກາຣກາ;

ຕເມວມຸປຊີວນ຺ຕາ, ນ ຕໍ ມຄ຺ຄນ຺ຕິ ມານິຍໍ။

໓໔໐။

‘‘ອສໍວິຫິຕກມ຺ມນ຺ຕໍ , ພາລໍ ທຸມ຺ມນ຺ຕິມນ຺ຕິນໍ;

ສີຣີ ຊຫາຕິ ທຸມ຺ເມຘໍ, ຊິຕ຺ຕໍວ ອຸຣໂຄ ຕຈໍ။

໓໔໑။

‘‘ສຸສໍວິຫິຕກມຸມນຸຕໍ, ກາລຸຍ຺ຖາຍີ ອຕນຸທິຕໍ;

ສພ຺ເພ ໂກຄາກິວຫ຺ໝນຸຕິ, ຄາໂວ ເສົາສກາມິວ຺ໆ

໓໔໘ໆ

‘‘ອຸປ຺ສຸສຸຕິ ມຫາຣາຊ, ຣຍ຺ເຖ ຊນປ຺ເທ ຈຣ;

ຕຕ຺ຖ ທິສ຺ວາ ຈ ສຸຕ຺ວາ ຈ, ຕໂຕ ຕໍ ປ຺ຝິປ຺ຊຊສີ’’ຕິໆ

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປ຺ມາໂທຕິ ສຕິຍາ ອວິປ຺ປ຺ວາໂສໆ ອມຕປ຺ທນ຺ຕິ ອມຕສຸສ ນິພ຺ພານສຸສ ປ຺ທໍ ອຝິຄມການຕໍໆ ມຈ຺ຈຸໂນ ປ຺ທນຸຕິ ມຣຕສຸສ ການຕໍໆ ປ຺ມຕ຺ຕາ ທີ ວິປ຺ສຸສນໍ ອວຫ຺ເຒຕ຺ວາ ອປ຺ປ຺ຝິສນຸຮິກາວໍ ປ຺ຕ຺ຕຸໍ ອສກ຺ໂກນຸຕາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ສໍສາເຣ ຊາຍນຸຕິ ເຈວ ມີຍນຸຕິ ຈ, ຕສ຺ມາ ປ຺ມາໂທ ມຈ຺ຈຸໂນ ປ຺ທໍ ນາມ ໆ ນ ມີຍນຸຕີຕິ ວິປ຺ສຸສນໍ ວຫ຺ເຒຕ຺ວາ ອປ຺ປ຺ຝິສນຸຮິກາວໍ ປ຺ຕ຺ຕາ ປຸນ ສໍສາເຣ ອນິພ຺ພຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ມີຍນຸຕິ ນາມໆ ເຍ ປ຺ມຕ຺ຕາຕິ, ມຫາຣາຊ, ເຍ ປຸຄ຺ຄລາ ປ຺ມຕ຺ຕາ, ເຕ ຍຖາ ມຕາ, ຕເຖວ ທຍ຺ຖພ຺ພາໆ ກສ຺ມາ? ອກິຈ຺ຈສາຝນຕາຍໆ ມຕສຸສປີ ທີ ‘‘ອຫໍ ທານໍ ທສ຺ສາມິ, ສີລໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ອຸໂປສຖກມຸມໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ກລ຺ຍາຕກມຸມໍ ປູເຣສ຺ສາມິ’’ຕິ ອາໂກໂຄ ວາ ປ຺ຕ຺ຖນາ ວາ ປ຺ຣິຍຸຍ຺ຖານໍ ວາ ນຕ຺ຖິ ອປ຺ຄຕວິລ຺ລາຕຕ຺ຕາ, ປ຺ມຕ຺ຕສຸສປີ ອປ຺ປ຺ມາທາກາວາຕິ ຕສ຺ມາ ອຸໂກເປ຺ເຕ ເອກສທິສາວໆ

ມທາຕິ, ມຫາຣາຊ, ອາໂຣຄຍໂຍພ຺ພນຊີວິຕມທສງຂາຕາ ຕິວິຝາ ມທາ ປ຺ມາໂທ ນາມ ຊາຍຕິໆ ໂສ ມທປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ ປ຺ມາທາປນ຺ໂນ ປາຕາຕິປາຕາທີນີ ປາປກມຸມານິ ກໂຣຕິໆ ອຖ ນໍ ຣາຊາໂນ ຝົນ຺ທາເປນ຺ຕິ ວາ ໜນາເປນ຺ຕິ ວາ, ສພ຺ພໍ ວາ ຝນມສຸສ ໜຣນ຺ຕິ, ເອວມສຸສ ປ຺ມາທາ ລາຕິຝນຊີວິຕກ຺ຂໂຍ ຊາຍຕິໆ ປຸນ ໂສ ຝນກ຺ຂຍໍ ວາ ຍສກ຺ຂຍໍ ວາ ປ຺ຕ຺ໂຕ ຊີວິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕຕ຺ຖາຍ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕາທີນີ ກໂຣຕິ, ອິຈ຺ຈສຸສ ຂຍາ ປໍໂທສາ ຊາຍນຸຕິ, ເຕນ ຕໍ ວທາມິ ມາ ມໂທ ກຣຕູສກາຕິ, ຣຍ຺ຖກາຣກເຊຍ຺ຖກ ກຣຕູສກ ມາ ປ຺ມາທມາປ຺ຊຊີຕິ ອຕ຺ໂຖໆ ອຕ຺ຖໍ ຣຍ຺ຖນ຺ຕິ ຊນປ຺ທວາສີນໍ ວຸທ຺ຝິລ຺ເຈວ ສກລຣຍ຺ຖລ຺ຈ ພຫູ ປ຺ມາທີໂນ ຊີນາໆ ເຕສໍ ອາວິກາວຕ຺ຖາຍ ຂນ຺ຕິວາທີຊາຕກ-ມາຕງຄຊາຕກ-ກຣຸຊາຕກ-ສຣກງຄຊາຕກ-ເຈຕິຍຊາຕການິ ກເຖຕພ຺ພານິໆ ຄາມິໂນຕິ ຄາມໂກຊກາປີ ເຕ ຄາມາປີ ພຫູ ປ຺ມາທໂທເສນ ຊີນາ ປ຺ຣິຫີນາ ວິນຍ຺ຖາໆ ອນຄາຣາ ອຄາຣິໂນຕິ ປ຺ພ຺ພຊິຕາປີ ປ຺ພ຺ພຊິຕປ຺ຝິປ຺ຕິໂຕ, ຄິຫີປີ ຆຣາວາສໂຕ ເຈວ ຝນຝລ຺ລາທີທິ ຈ ພຫູ ຊີນາ ປ຺ຣິຫີນາຕິ ວທຕິໆ ຕໍ ວຸຈ຺ຈເຕ ອໝນ຺ຕິ, ມຫາຣາຊ, ຍສໂກຄປ຺ຣິຫານິ ນາເມຕໍ ຣລ຺ໂລ ທຸກ຺ຂໍ ວຸຈ຺ຈຕິໆ ໂກຄາກາເວນ ທີ ນິທ຺ຝນສຸສ ຍໂສ ໜາຍຕິ, ທີນຍໂສ ມໜນ຺ຕໍ ກາຍິກເຈຕສິກທຸກ຺ຂໍ ປາປຸຕາຕິໆ

ເນສ ຝມ຺ໂມຕິ, ມຫາຣາຊ, ເອສ ໂປຣາຕກຣາຊູນໍ ຝມ຺ໂມ ນ ໂທຕິໆ ອິທ຺ຝໍ ຜີຕນ຺ຕິ ອນຸນປານາທີນາ ສມິທ຺ຝໍ ທີຣລ຺ລ ສຸວຕ຺ຕາທີນາ ຜີຕໍ ປຸປ຺ຜີຕໍໆ ນ ເຕ ປຸຕ຺ຕາຕິ, ມຫາຣາຊ, ປ຺ເວຕິປາລກາ ເຕ ປຸຕ຺ຕາ ນ ກວິສ຺ສນ຺ຕິໆ ຣຍ຺ຖວາສີໂນ ທີ ‘‘ອຝມ຺ມິກຣລ຺ໂລ ເອສ ປຸຕ຺ໂຕ, ກີ ອມ຺ຫາກໍ ວຸຫ຺ຒີ ກຣິສ຺ສຕິ, ນາສ຺ສ ຉຕ຺ຕໍ ທສ຺ສາມາ’’ຕິ ຉຕ຺ຕໍ ນ ເທນ຺ຕິໆ ເອວເມເຕສໍ ປ຺ເວຕິປາລກາ ປຸຕ຺ຕາ ນ ໂທນ຺ຕິ ນາມໆ ປ຺ຣິຊິຕ຺ຕນ຺ຕິ ປ຺ຣິຫີນໍໆ ຣາຊານໍ ວາປີຕິ ສເຈປີ ໂສ ຣາຊາ ໂທຕິ, ອຖ ນໍ ຣາຊານໍ ສມານມ຺ປີໆ ມານິຍນຸຕິ ‘‘ອຍໍ ຣາຊາ’’ຕິ ຄຣຸຈິຕ຺ເຕນ ສມ຺ມາເນຕພ຺ພໍ ກຕ຺ວາ ນ ມລ຺ລນ຺ຕິໆ ອຸປ຺ຊີວນ຺ຕາຕິ ອຸປ຺ນິສ຺ສາຍ ຊີວນ຺ຕາປີ ເອເຕ ເອຕ຺ຕກາ ຊນາ ຄຣຸຈິຕ຺ເຕນ ມລ຺ລິຕພ຺ພໍ ນ ມລ຺ລນ຺ຕິໆ ກີການຕາ? ອຝມ຺ມິກາເວນໆ

ສີຣີຕິ ຍສວິກໂວໆ ຕຈນ຺ຕິ ຍຖາ ອຸຣໂຄ ຊີຕ຺ຕຕຈໍ ຊີຄຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຊຫຕິ, ນ ປຸນ ໂອໂລເກຕິ, ເອວໍ ຕາທິສໍ ຣາຊານໍ ສີຣີ ຊຫຕິໆ ສຸສໍວິຫິຕກມຸມນ຺ຕນ຺ຕິ ກາຍທ຺ວາຣາທີທິ ປາປກມຸມໍ ອກໂຣນ຺ຕໍໆ ອກິວຫ຺ໝນ຺ຕີຕິ ອກິມຸຂໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ວຫ຺ໝນ຺ຕິໆ ເສົາສກາມິວາຕິ ເສົາສກາ ອິວໆ ອປ຺ປ຺ມຕ຺ຕສຸສ ທີ ເສົາສກເຊຍ຺ຖໂກ ໂຄຄໂຕ ວິຍ ໂກຄາ ວຫ຺ໝນ຺ຕິໆ ອຸປ຺ສຸສຸຕິນ຺ຕິ ຊນປ຺ທຈາຣິຕ຺ຕສວນ຺າຍ ຈາຣິກໍ ອຕ຺ຕໂນ ສກລຣຍ຺ເຖ ຈ ຊນປ຺ເທ ຈ ຈຣໆ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ຣຍ຺ເຖ ຈຣນ຺ໂຕ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ ທິສ຺ວາ ໂສຕພ຺ພໍ ສຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຕາຄຸຕໍ ປ຺ຈ຺ຈກ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ ຕໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ທີຕປ຺ຝິປ຺ຕິ ປ຺ຝິປ຺ຊຊິສ຺ສສີຕິໆ

ອິຕິ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເອກາທສຫິ ຄາຖາຫິ ຣາຊານໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉ ປປ຺ຌຈໍ ອາຄຕ຺ວາ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫ ຣຜ຺ຊໍ, ມາ ນາສຍີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສກພ຺ຖານເມວ ຄໂຕຯ ຣາຊາປີ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ສໍເວຄປ຺ປ຺ໂຕ ປຸໂຣຫິເຕ ຣຊ຺ຊໍ ອມຈ຺ເຈ ປຏິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິເຕນ ສທ຺ຘິ ກາລສ຺ເສວ ປາຈີນທ຺ວາເຣນ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂຍຊນມຕ຺ຕໍ ຄໂຕຯ ຕຕ຺ເຖໂກ ຄາມວາສີ ມຫາລຸລໂກ ອຜວິໂຕ ກຕ຺ຜກສາຂໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປິທຫິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ອາທາຍ ອຣຌ຺ຌໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສາຍໍ ຣາຊປຸຣິເສສຸ ປກ຺ກນ຺ເຕສຸ ອຕ຺ຕໂນ ຆຣໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເຄຫທ຺ວາເຣ ປາເທ ກຕ຺ຜເກນ ວິທ຺ໂຘ ອຸກ຺ກຸຏິກໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ກຕ຺ຜກໍ ນີຫຣນ຺ໂຕ –

໒໔໓ຯ

‘‘ເອວໍ ເວເທຕຸ ປຌ຺ຈາໂລ, ສງ຺ຄາເມ ສຣມປ຺ປິໂຕ;

ຍຖາຫມຊ຺ຊ ເວເທມິ, ກຕ຺ຜເກນ ສມປ຺ປິໂຕ’’ຕິຯ –

ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຣາຊານໍ ອກ຺ໂກສິຯ ຕໍ ປນສ຺ສ ອກ຺ໂກສນໍ ໂພຘິສຕ຺ຕານຸພາເວນ ອໂຫສິຯ ໂພຘິສຕ຺ເຕນ ອຘິຕ຺ຕຫິໂຕວ ໂສ ອກ຺ໂກສີຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຕສ຺ມິ ປນ ສມເຍ ຣາຊາ ຈ ປຸໂຣຫິໂຕ ຈ ອຌ຺ຌາຕກເວເສນ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກນ ອຜຸກໍສຸຯ ອຖສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິໂຕ ອິຕຣໍ ຄາຖມາຫ –

໒໔໔ຯ

‘‘ຊິຕ຺ໂຕ ທຸພ຺ພລຈກ຺ຂູສິ, ນ ຣູປໍ ສາຘຸ ປສ຺ສສິ;

ກີ ຕຕ຺ຖ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ, ຍໍ ຕໍ ມຄ຺ເຄຍ຺ຍ ກຕ຺ຜໂກ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ມຄ຺ເຄຍ຺ຍາຕິ ວິຊ຺ເຊຍ຺ຍຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍທິ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ອພ຺ຍຕ຺ຕຕາຍ ກຕ຺ຜເກນ ວິທ຺ໂຘ, ໂກ ເອຕ຺ຖ ຣຌ຺ໂຌ ໂທໂສຯ ເຍນ ຣາຊານໍ ອກ຺ໂກສິ, ກີ ເຕ ຣຌ຺ຌາ ກຕ຺ຜໂກ ໂອໂລເກຕ຺ວາວ ອາຈິກ຺ຂິຕພ຺ໂພຕິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫາລຸລໂກ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອພາສິ –

໒໔໕ຯ

‘‘ພຫ຺ເວຕ຺ຖ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ, ໂສຫໍ ມຄ຺ຄສ຺ມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ;

ອຣກ຺ຂິຕາ ຊານປທາ, ອຘມ຺ມພລິນາ ຫຕາຯ

໒໔໖ຯ

‘‘ຣຕ຺ຕິຌ຺ຫິ ໂຈຣາ ຂາທນ຺ຕິ, ທິວາ ຂາທນ຺ຕິ ຕຸຓ຺ຑິຍາ;

ຣຜ຺ຊສ຺ມິ ກູຏຣາຊສ຺ສ, ພຫຸ ອຘມ຺ມິໂກ ຊໂນຯ

໒໔໗ຯ

‘‘ເອຕາທິເສ ກເຍ ຊາເຕ, ກຍຜ຺ຜາ ຕາຕ ມາຓວາ;

ນິລ຺ເລນການິ ກຸພ຺ພນ຺ຕິ, ວເນ ອາຫຕ຺ວ ກຕ຺ຍກ''ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ພຫ຺ເວຕ຺ຖາຕິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ໂສຫໍ ສກຕ຺ຍເກ ມຄ຺ເຄ ປຕິໂຕ ສນ຺ນິສິນ຺ໂນ, ພຫຸ ເອຕ຺ຖ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ ໂທໂສ, ຕ຺ວໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຣລ຺ໂລ ໂທເສນ ມມ ສກຕ຺ຍເກ ມຄ຺ເຄ ວິຈຣຕກາວໍ ນ ຊານາສິຯ ຕສ຺ສ ຫິ ອຣກ຺ຂິຕາ ຊານປທາ...ເປ... ກຕ຺ຍການ຺ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ຂາທນ຺ຕີຕິ ວິລຸມ຺ປນ຺ຕິຯ ຕຸຕ຺ທີຍາຕິ ວຜພນ຺ຜາທີຫິ ປີລ຺ເອຕ຺ວາ ອຜມ຺ເມນ ພລິສາຜກາຯ ກູຍຣາຊສ຺ສາຕິ ປາປຣລ຺ໂລຯ ອຜມ຺ມິໂກຕິ ປຜິຈ຺ຉນ຺ນກມ຺ມນ຺ໂຕຯ ຕາຕາຕິ ປຸໂຣຫິຕໍ ອາລປຕິຯ ມາຕວາຕິ ມນຸສ຺ສາຯ ນິລ຺ເລນການີຕິ ນິລີຍນຜ຺ຖານານິຯ ວເນ ອາຫຕ຺ວ ກຕ຺ຍການ຺ຕິ ກຕ຺ຍກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣານິ ປີທຫິຕ຺ວາ ຆຣໍ ຉທ຺ເທຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາຣໍ ອາທາຍ ວນໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ວເນ ອຕ຺ຕໂນ ນິລີຍນຜ຺ຖານານິ ກໂຣນ຺ຕິ ຯ ອຖ ວາ ວເນ ໂຍ ກຕ຺ຍໂກ, ຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຆຣານິ ປຣິກ຺ຂິປນ຺ຕິຯ ອິຕິ ຣລ຺ໂລ ໂທເສເນວມ຺ຫິ ກຕ຺ຍເກນ ວິທ຺ໂຜ, ມາ ເອວຣູປສ຺ສ ຣລ຺ໂລ ອຸປຕ຺ຖມ຺ໂກ ໂຫຫີຕິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ປຸໂຣຫິຕໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ, ''ອາຈຣິຍ, ມຫລ຺ລໂກ ຍຸຕ຺ຕໍ ກຕຕິ, ອມ຺ຫາກເມວ ໂທໂສ, ເອຫິ ນິວຕ຺ຕາມ, ຜມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສ຺ສາມາ''ຕິ ອາຫຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ສຣີເຣ ອທິມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫີສ຺ສາມ ຕາວ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ ອາຫຯ ເຕ ຕມ຺ຫາ ຄາມາ ອລ຺ລໍ ຄາມໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເອກິສ຺ສາ ມຫລ຺ລິກາຍ ສທ຺ທໍ ອສ຺ໂສສຸໍຯ ສາ ກິເຣກາ ທລິທ຺ທິຕ຺ຖີ ທ຺ເວ ສິຕໂຣ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ຣກ຺ຂມານາ ຕາສໍ ອຣລ຺ລໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ເທຕິຯ ສຍໍ ອຣລ຺ລໂຕ ທາຣູນິ ເຈວ ສາກລ຺ຈ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສິຕໂຣ ປຜິຊຄ຺ຄຕິຯ ສາ ຕໍ ທິວສໍ ເອກໍ ຄຸມ຺ພໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ສາກໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕີ ປວຜ຺ຜມານາ ກູມິຍໍ ປຕິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ມຣເຕນ ອກ຺ໂກສນ຺ຕີ ຄາຖມາຫ –

໒໔໘ຯ

''ກທາສ຺ສຸ ນາມຍໍ ຣາຊາ, ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ ມຣິສ຺ສຕິ;

ຍສ຺ສ ຣຜ຺ຖມ຺ຫິ ຊີຍນ຺ຕິ, ອປ຺ປຕິກາ ກຸມາຣິກາ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປຕິກາຕິ ອສ຺ສາມິກາຯ ສເຈ ຫິ ຕາສໍ ສາມິກາ ອສ຺ສຸ, ມໍ ໂປເສຍ຺ຍຸໍຯ ປາປຣລ຺ໂລ ປນ ຣຊ຺ເຊ ອຫໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸໂກມິ, ກທາ ນຸ ໂຂ ເອສ ມຣິສ຺ສຕີຕິຯ

ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ຕານຸກາເວເນວ ສາ ອກ຺ໂກສິຯ ອຖ ນໍ ປຸໂຣຫິໂຕ ປຜິເສເຜນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໒໔໙ຯ

''ທຸພ຺ກາສິຕລ຺ຫິ ເຕ ຊມ຺ມິ, ອນຕ຺ຖປທໂກວິເທ;

ກຸຫີ ຣາຊາ ກຸມາຣີນໍ, ກຕ຺ຕາຣໍ ປຣິເຍສຕີ''ຕິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຫລ຺ລິກາ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອກາສິ –

໒໕໐ຯ

''ນ ເມ ທຸພ຺ກາສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ເມ, ໂກວິທຕ຺ຖປທາ ອຫໍ;

ອຣກ຺ຂິຕາ ຊານປທາ, ອຜມ຺ມພລິນາ ຫຕາຯ

໒໕໑ຯ

‘‘ຣຕ຺ຕິຎ຺ຫິ ໂຈຣາ ຂາທນ຺ຕິ, ທິວາ ຂາທນ຺ຕິ ຕຸຓ຺ຑິຍາ;

ຣຏ຺ຐສ຺ມິໍ ກູຏຣາຊສ຺ສ, ພຫຸ ອຘມ຺ມິໂກ ຊໂນ;

ທຸຊ຺ຊີເວ ທຸພ຺ຠເຣ ທາເຣ, ກຸໂຕ ຣຕ຺ຕາ ກຸມາຣິໂຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ໂກວິທຕ຺ຖປທາຕິ ອຫໍ ອຕ຺ຖປເທ ກາຣຓປເທ ໂກວິທາ ເຉກາ, ມາ ຕ຺ວໍ ເອຕໍ ປໍາປຣາຊານໍ ປສ຺ສິ. ທຸຊ຺ຊີເວຕິ ທຸຊ຺ຊີເວ ຣຏ຺ເຐ ທຸພ຺ຠເຣ ທາເຣ ຊາເຕ ມນຸສ຺ເສສຸ ຠີຕຕສິເຕສຸ ອຘມ຺ເມ ວຕ຺ຕນ຺ເຕສຸ ກຸໂຕ ຣຕ຺ຕາ ກຸມາຣິໂຍ, ກຸໂຕ ກຸມາຣິໂຍ ຣຕ຺ຕານໍ ລຠິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເຕ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ຍຸຕ຺ຕໍ ສາ ກເຖຕີ’’ຕິ ຕໂຕ ປຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ເອກສ຺ສ ກສ຺ສກສ຺ສ ສທ຺ທໍ ອສ຺ໂສສຸໍ. ຕສ຺ສ ກິຣ ກສນ຺ຕສ຺ສ ສາລິໂຍ ນາມ ພລີພທ຺ໂທ ຜາເລນ ປຫໂຕ ສຍິ. ໂສ ຣາຊານໍ ອກ຺ໂກສນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໕໒.

‘‘ເອວໍ ສຍຕຸ ປຎ຺ຈາໂລ, ສງ຺ຄາເມ ສຕ຺ຕິຍາ ຫໂຕ;

ຍຖາຍໍ ກປໂຓ ເສຕິ, ຫໂຕ ຜາເລນ ສາລິໂຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍຖາຕິ ຍຖາ ອຍໍ ເວທນາປ຺ປຕ຺ໂຕ ສາລິຍພລີພທ຺ໂທ ເສຕິ, ເອວໍ ສຍຕູຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ອຖ ນໍ ປຸໂຣຫິໂຕ ປຏິເສເຘນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໕໓.

‘‘ອຘມ຺ເມນ ຕ຺ວໍ ຊມ຺ມ, ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ ກຸຊ຺ຌສິ;

ໂຍ ຕ຺ວໍ ສປສິ ຣາຊານໍ, ອປ຺ຣຊີຕ຺ວານ ອຕ຺ຕໂນ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຘມ຺ເມນາຕິ ອກາຣເຓນ ອສຠາເວນ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສ ຕິສ຺ໂສ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໑໕໔.

‘‘ຘມ຺ເມນ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ, ອຫໍ ກຸຊ຺ຌາມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ;

ອຣກ຺ຂິຕາ ຊານປທາ ອຘມ຺ມພລິນາ ຫຕາ.

໑໕໕.

‘‘ຣຕ຺ຕິຎ຺ຫິ ໂຈຣາ ຂາທນ຺ຕິ, ທິວາ ຂາທນ຺ຕິ ຕຸຓ຺ຑິຍາ;

ຣຜຸຄສຸມີ ກູຜຣາຊສຸສ, ພຫຸ ອຂມຸມີໂກ ຊໂນ។

໓໒໖។

''ສາ ນູນ ປຸ່ນ ເຣ ປກຸກາ, ວິກາເລ ກຕຸຕມາຫຣີ;

ກຕຸຕຫາຣີ ອເປກຸຂນຸໂຕ, ຫໂຕ ພາເລນ ສາລິໂຍ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ຂມຸເມນາຕິ ກາຣເດເນວ, ອກາຣເດນ ອກຸໂກສຕິຕິ ສລຸລໍ ມາ ກຣີ។ ສາ ນູນ ປຸ່ນ ເຣ ປກຸກາ, ວິກາເລ ກຕຸຕມາຫຣີຕິ, ພຸຣາຫຸມດ, ສາ ກຕຸຕຫາຣິກາ ອິຕຸຖີ ປາໂຕວ ມມ ກຕຸຕໍ ປຈິຕຸວາ ອາຫຣນຸຕີ ອຂມຸມພລິສາຂເກຫີ ພຸຣຫຸມທຕຸຕສຸສ ທາເສຫີ ປລິພຸທຸຂາ ກວິສຸສຕີ, ເຕ ປຣິວິສິຕຸວາ ປຸ່ນ ມຍຸຫໍ ກຕຸຕໍ ປກຸກໍ ກວິສຸສຕີ, ເຕນ ກາຣເດນ ວິກາເລ ກຕຸຕໍ ອາຫຣີ, ''ອຊຊ ວິກາເລ ກຕຸຕໍ ອາຫຣີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ລາຕຊຊຕຸໂຕ ອຫໍ ຕໍ ກຕຸຕຫາຣີ ໂອໂລເກນຸໂຕ ໂຄຕໍ ອຜຸຖາເນ ປໂຕເທນ ວິຊຊີ, ເຕເນສ ປາທໍ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ພາລໍ ປຫຣນຸໂຕ ຫໂຕ ພາເລນ ສາລິໂຍ។ ຕສຸມາ ''ເອສ ມຍາ ຫໂຕ''ຕິ ສລຸລໍ ມາ ກຣີ, ປາປຣລຸໂລເຍວ ຫໂຕ ນາເມສ, ມາ ຕສຸສ ວຕຸຕໍ ກຕີຕິ។

ເຕ ປຸ່ຣໂຕ ຄນຸຕຸວາ ເອກສຸມີ ຄາເມ ວສີສຸ។ ປຸ່ນທິວເສ ປາໂຕວ ເອກາ ກູຜເຂນຸ ໂຄໂທຫກໍ ປາເທນ ປຫຣິຕຸວາ ສທຸຂີ ຂີເຣນ ປວຜຸເຜສີ។ ໂສ ພຸຣຫຸມທຕຸຕໍ ອກຸໂກສນຸໂຕ ຄາຖມາຫ –

໓໒໗។

''ເອວໍ ຫລຸລຕຸ ປລຸຈາໂລ, ສງຄາເມ ອສີນາ ຫໂຕ;

ຍຖາຫມຊຊ ປຫໂຕ, ຂີຣລຸຈ ເມ ປວຜຸຜິຕ''ນຸຕິ។

ຕໍ ສຸຕຸວາ ປຸໂຣຫິໂຕ ປຜິເສເຂນຸໂຕ ຄາຖມາຫ –

໓໒໘។

''ຍໍ ປສຸ ຂີຣໍ ລທຸເຫຕິ, ປສຸປາລໍ ວິຫີສຕິ;

ກີ ຕຕຸຖ ພຸຣຫຸມທຕຸຕສຸສ, ຍໍ ໂນ ຄຣຫເຕ ກວ''ນຸຕິ។

ພຸຣາຫຸມເດນ ຄາຖາຍ ວຸຕຸຕາຍ ປຸ່ນ ໂສ ຕິສຸໂສ ຄາຖາ ອກາສີ –

໓໒໙។

''ຄາຣຍຸໂຫ ພຸຣຫຸເມ ປລຸຈາໂລ, ພຸຣຫຸມທຕຸຕສຸສ ຣາຊິໂນ;

ອຣກຸຂິຕາ ຊານປທາ, ອຂມຸມພລິນາ ຫຕາ។

໓໓໐។

‘‘ຣຕຸຕິຍຸຫິ ໂຈຣາ ຂາທນຸຕິ, ທິວາ ຂາທນຸຕິ ຕຸຕຸທິຍາ;

ຣຍຸຖຸສຸມີ ກູຍຣາຊສຸສ, ພຫຸ ອຣມຸມິໂກ ຊໂນ។

໓໖໑។

‘‘ຈຕຸທາ ອຍນກາ ຄາວີ, ຍໍ ປຸເຣ ນ ທຸທາມເສ;

ຕໍ ທານິ ອຊຊ ໂທທາມ, ຂີຣກາເມທຸປທຸທຸຕາ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ຈຕຸທາຕິ ຜຣຸສາ។ ອຍນກາຕິ ປລາຍນສີລາ។ ຂີຣກາເມຫີຕິ ອຣມຸມິກຣຸໂຍ ປຸຣິເສຫີ ພຫຸໍ ຂີຣໍ ອາຫຣາເປນຸເຕຫີ ອຸປທຸທຸຕາ ທຸທາມ។ ສເຈ ຫິ ໂສ ຣມຸເມນ ຣຊຊໍ ກາເຣຍຸຍ, ນ ໂນ ເອວຣູປໍ ກຍໍ ອາຄຈຸເຍຍຸຍາຕິ។

ເຕ ‘‘ໂສ ຍຸຕຸຕໍ ກເຖຕິ’’ຕິ ຕມຸທາ ຄາມາ ນິກຸຂມຸມ ມຫາມຄຸຄໍ ອາຣຸຍຸທ ນຄຣາກິມຸຂາ ຄມີສຸ។ ເອກສຸມິຍຸຈ ຄາເມ ພລີສາຣກາ ອສີໂກສຕຸຖາຍ ເອກໍ ຕຣຸຕໍ ກພຣວຈຸຉກໍ ມາເຣຕຸວາ ຈມຸມໍ ຄຕຸທີສຸ។ ວຈຸຉກມາຕາ ເຣນຸ ປຸຕຸຕໂສເກນ ຕິຕໍ ນ ຂາທຕິ ປານີຍໍ ນ ປິວຕິ, ປຣິເທວມານາ ອາທິຕຸທຕິ។ ຕໍ ທິສຸວາ ຄາມທາຣກາ ຣາຊານໍ ອກຸໂກສນຸຕາ ຄາຖມາທໍສຸ –

໓໖໘។

‘‘ເອວໍ ກນຸທຕຸ ປຍຸຈາໂລ, ວິປຸຕຸໂຕ ວິປຸປສຸກຸຂຕຸ;

ຍຖາຍໍ ກປິກາ ຄາວີ, ວິປຸຕຸຕາ ປຣິຣາວຕີ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ປຣິຣາວຕີຕິ ປຣິເທວມາໂນ ຣາວຕີ។

ຕໂຕ ປຸໂຣຫິໂຕ ອິຕຣໍ ຄາຖມາທ –

໓໖໓។

‘‘ຍໍ ປສຸ ປສຸປາລສຸສ, ສມຸກເມຍຸຍ ຣເວຍຸຍ ວາ;

ໂກນີຣ ອປຣາຣຕຸຖິ, ພຸຣຫຸມທຕຸຕສຸສ ຣາຊິໂນ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ສມຸກເມຍຸຍ ຣເວຍຸຍ ວາຕິ ກເມຍຸຍ ວາ ວິຣເວຍຸຍ ວາ។ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ຕາຕາ, ປສຸ ນາມ ປສຸປາລສຸສ ຣກຸຂນຸຕສຸເສວ ຣາວຕີປີ ວິຣວຕີປີ, ຕິຕມຸປີ ນ ຂາທຕິ ປານີຍມຸປີ ນ ປິວຕິ, ອິຣ ຣຍຸໂຍ ໂກ ນຸ ອປຣາໂຣຕິ។

ຕໂຕ ຄາມທາຣກາ ທຸເວ ຄາຖາ ອກາສີສຸ –

໓໖໔។

‘‘ອປຣາໂຣ ມຫາພຸຣຫຸເມ, ພຸຣຫຸມທຕຸຕສຸສ ຣາຊິໂນ;

ອຣກຸຂິຕາ ຊານປທາ, ອຣມຸມພລີນາ ຫຕາ។

໑໖໕.

“ຣຕ຺ຕິຎ຺ຫິ ໂຈຣາ ຂາທນ຺ຕິ, ທິວາ ຂາທນ຺ຕິ ຕຸຓ຺ຑິຍາ;

ຣຏ຺ຐສ຺ມິໍ ກູຏຣາຊສ຺ສ, ພຫຸ ອຘມ຺ມິໂກ ຊໂນ;

ກຖໍ ໂນ ອສິໂກສຕ຺ຖາ, ຂີຣປາ ຫຎ຺ຎເຣ ປຊາ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ມຫາພ຺ຣຫ຺ເມຕິ ມຫາພ຺ຣາຫ຺ມຓ. ຣາຊິໂນຕິ ຣຎ຺ໂຎ. ກຖໍ ໂນຕິ ກຖໍ ນຸ ເກນ ນາມ ກາຣເຓນ. ຂີຣປາ ຫຎ຺ຎເຣ ປຊາຕິ ປາປຣາຊສ຺ສ ເສວເກຫິ ຂີຣປໂກ ວຈ຺ຉໂກ ຫຎ຺ຎຕິ, ອິທານິ ສາ ເຘນຸ ປຸຕ຺ຕໂສເກນ ປຣິເທວຕິ, ໂສປິ ຣາຊາ ອຍໍ ເຘນຸ ວິຍ ປຣິເທວຕູຕິ ຣາຊານໍ ອກ຺ໂກສີສຸເຍວ.

ເຕ “ສາຘຸ ໂວ ກາຣຓໍ ວທຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກມິໍສຸ. ອຖນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເອກິສ຺ສາ ສຸກ຺ຂໂປກ຺ຂຣຓິຍາ ກາກາ ຕຸຓ຺ເຑຫິ ວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ມຓ຺ຑູເກ ຂາທນ຺ຕິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເຕສຸ ຕໍ ຐານໍ ສມ຺ປຕ຺ເຕສຸ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸຠາເວນ ມຓ຺ຑູເກນ –

໑໖໖.

“ເອວໍ ຂຊ຺ຊຕຸ ປຎ຺ຈາໂລ, ຫໂຕ ຍຸທ຺ເຘ ສປຸຕ຺ຕໂກ;

ຍຖາຫມຊ຺ຊ ຂຊ຺ຊາມິ, ຄາມິເກຫິ ອຣຎ຺ໂຊ”ຕິ. –

ຣາຊານໍ ອກ຺ໂກສາເປສິ.

ຕຕ຺ຖ ຄາມິເກຫີຕິ ຄາມວາສີຫີ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິໂຕ ມຓ຺ຑູເກນ ສທ຺ຘິໍ ສລ຺ລປນ຺ໂຕ ຄາຖມາຫ –

໑໖໗.

“ນ ສພ຺ພຠູເຕສຸ ວິເຘນ຺ຕິ ຣກ຺ຂໍ, ຣາຊາໂນ ມຓ຺ຑູກ ມນຸສ຺ສໂລເກ;

ເນຕ຺ຕາວຕາ ຣາຊາ ອຘມ຺ມຈາຣີ, ຍໍ ຕາທິສໍ ຊີວມເທຍ຺ຍຸ ຘງ຺ກາ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຊີວນ຺ຕິ ຊີວນ຺ຕໍ. ອເທຍ຺ຍຸນ຺ຕິ ຂາເທຍ຺ຍຸໍ. ຘງ຺ກາຕິ ກາກາ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ຣາຊາ ອຘມ຺ມິໂກ ນາມ ນ ໂຫຕິ, ກິໍ ສກ຺ກາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຣຎ຺ຎາ ຕໍ ຣກ຺ຂນ຺ເຕນ ຈຣິຕຸນ຺ຕິ.

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມຓ຺ຑູໂກ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອຠາສິ –

໑໖໘.

“ອຘມ຺ມຣູໂປ ວຕ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ, ອນຸປ຺ປິຍໍ ຠາສສິ ຂຕ຺ຕິຍສ຺ສ;

ວິລຸປ຺ປມານາຍ ປຸຖຸປ຺ປຊາຍ, ປູເຊສີ ຣາຊໍ ປຣມປ຺ປມາທໍ။

໓໔໙.

‘‘ສເຈ ອິທໍ ພ຺ຣຫ຺ເມ ສຸຣຊ຺ຊກໍ ສິຍາ, ຜີຕໍ ຣຏ຺ຐໍ ມຸທິຕໍ ວິປ຺ປສນ຺ນໍ;

ກຸຕ຺ວາ ພລີ ອຕ຺ຄປີຕ຺ຑສ຺ຈ ກາກາ, ນ ມາທິສໍ ຊີວເມເຍ຺ຍຸ ສຽກາ’’ຕິ။

ຕຕ຺ຖ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີຕິ ປຸໂຣຫິຕໍ ຄຣຫນ຺ໂຕ ອາຫ။ ຂຕ຺ຕິຍສ຺ສາຕິ ເອວຣູປສ຺ສ ປາປຣສ຺ໂລ။ ວິລຸປ຺ປມານາຍາຕິ ວິລຸມ຺ປມານາຍ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ။ ປຸຖຸປ຺ປຊາຍາຕິ ວິປຸລາຍ ປຊາຍ ວິນາສິຍມານາຍ။ ປູເຊສີຕິ ປສໍສີ။ ສຸຣຊ຺ຊກນ຺ຕິ ຉນ຺ທາທິວເສນ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ທສ ຣາຊທມ຺ເມ ອໂກເປນ຺ເຕນ ອປ຺ປມຕ຺ເຕນ ຣສ຺ຍາ ຣກ຺ຂິຍມານໍ ສເຈ ອິທໍ ສຸຣຊ຺ຊກໍ ກເຍ຺ຍ။ ຜີຕນ຺ຕິ ເທເວສຸ ສມ຺ມາທາຣໍ ອນຸປ຺ປເວຈ຺ຉນ຺ເຕສຸ ສມ຺ປນ຺ນສສ຺ສໍ။ ນ ມາທິສນ຺ຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ມາທິສໍ ຊີວມານສ຺ເລວ ກາກາ ນ ຂາເທຍ຺ຍຸໍ။

ເອວໍ ຉສຸປິ ຄາເນສຸ ອກ຺ໂກສນໍ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ເສວ ອານຸກາເວນ ອໂຫສິ;

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ຈ ປຸໂຣຫິໂຕ ຈ ‘‘ອຣສ຺ສວາສີ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕໍ ມຕ຺ທູກໍ ອຸປາທາຍ ສພ຺ເພ ອມ຺ເຫເຍວ ອກ຺ໂກສນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໂຕ ນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ໂສວາເທ ຄິຕາ ທານາທີນີ ປຸສ຺ສານີ ກຣີສຸ။

ສຕ຺ຖາ ໂກສລຣສ຺ໂລ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ, ‘‘ມຫາຣາຊ, ຣສ຺ຍາ ນາມ ອຄຕິຄມນໍ ປຫາຍ ທມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສີ ‘‘ຕທາ ຄນ຺ທຕິນ຺ທຸກເທວຕາ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ။

ຄນ຺ທຕິນ຺ທຸກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທສມາ။

ຊາຕກຸທ຺ທານໍ

ກິຉນ຺ທ ກຸມ຺ກ ຊຍທ຺ທິສ ຉທ຺ທນ຺ຕ, ອຖ ປຕ຺ທິຕສມ຺ກວ ສິຣາປິ;

ທກາຣກ຺ຂສ ປຕ຺ທຣນາຄວໂຣ, ອຖ ສມ຺ພຸລ ຕິນ຺ທຸກເທວສຸໂຕຕິ။

ຕຶສນິປາຕວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຄິຕາ။